SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 29.04.2019

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksessa saadut selostukset ... 3

Esityslistan kansilehti ... 4

2 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 5

3 § Pöytäkirjan tarkastaminen ... 6

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/RV ... 7

5 § Kaupunginvaltuuston 8.4.2019 pitämän kokouksen täytäntöönpanot / RV ... 9

6 § Vuoden 2019 eduskuntavaaleja varten nimettyjen vaalilautakuntien kokoonpanojen muutoksia ... 11

- Vaalilautakuntien muutokset/ KH 8.4.2019 § 6 jälkeen ... 12

7 § Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen vuoden 2019 europarlamenttivaaleja varten ... 13

- Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat ... 15

8 § Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2018 ... 32

- Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2018 ... 33

9 § Christina Lindbladin luottamustehtävien päättyminen ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen ... 238

10 § Taloussuunnitelman 2020-2023 laadintaohjeiden hyväksyminen ... 240

- Taloussuunnitelman laadintaohjeet 2020-2023 ... 244

11 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvät apulaiskaupunginjohtajien virkojen perustamiset ja kelpoisuusehtojen vahvistamiset ... 282

12 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä varhaiskasvatuksen johtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ... 284

13 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä ruotsinkielisen tulosalueen johtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ... 286

14 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä perusopetuksen johtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ... 288

15 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä nuorisopalveluiden johtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ... 290

16 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä liikuntajohtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ... 292

17 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä kulttuurijohtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ... 294

18 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä hallintojohtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ... 296

19 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä kaupungininsinöörin virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ... 298

20 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan (Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue) viran perustaminen ja viran täyttäminen ... 300

- LIITE 1 hakijaluettelo, kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtaja ... 304

21 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan (Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue) viran perustaminen ja viran täyttäminen ... 305

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 29.04.2019

- LIITE 1 hakijaluettelo, henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtaja 309

22 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä kasvupalveluiden palvelualuejohtajan (Kasvupalveluiden palvelualue) viran perustaminen ja viran täyttäminen 310

- LIITE1 hakijaluettelo, kasvupalveluiden palvelualuejohtaja 314

23 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan (Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue) viran perustaminen ja viran täyttäminen 315

- LIITE 1 hakijaluettelo, Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtaja 319

24 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan (Kiinteistöjen ja tilojen palvelualue) viran perustaminen ja viran täyttäminen 320

- LIITE 1 hakijaluettelo, kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtaja 324

25 § Toimikunnan perustaminen Kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajien valintaa varten 325

26 § Sarastia Oy:n osakassopimuksen hyväksyminen 327

- Sarastia Oy:n osakassopimus 330

27 § Oy Apotti Ab:n vuoden 2019 SVOP-osuuden maksaminen 341

28 § Kaunialan Sairaala Oy:n osakkeiden osto 343

- Luonnos Kaunialan Sairaala Oy:n osakkeiden kauppakirja 345

29 § Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 26 / 2019 347

30 § Sosiaali- ja potilasasiamiehen raportti toimintavuodelta 2018 349

- Vantaan sosiaali- ja potilasasiamiehen selvitys toimintavuodesta 2018 351

31 § Suun terveydenhuollon johtajan viran auki julistaminen 363

32 § Vastaus Carita Orlandon ja 46 muun valtuutetun aloitteeseen Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila 364

- Carita Orlandon ja 46 muun valtuutetun aloite Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila 366

33 § Vastaus Tanja Vahvelaisen ja Tiina Tuomelan sekä 45 muun valtuutetun aloitteeseen erityislasten koulukuljetusten järjestämiseksi vuoroasumistilanteissa myös etävanhemman kotoa 368

- Tanja Vahvelaisen ja Tiina Tuomelan ja 45 muun valtuutetun aloite erityislasten koulukuljetusten järjestäminen vuoroasumistilanteissa myös etävanhemman kotoa 372

34 § Vastaus Kai-Ari Lundellin ja 11 muun valtuutetun aloitteeseen Torikauppiasyhdistyksen tukemisesta 375

- Kai-Ari Lundellin ja 11 muun valtuutetun aloite Torikauppiasyhdistyksen tukemisesta 377

35 § Vastaus Pekka Rautionin, Sirkka-Liisa Kähärän, Jenni Chen-Yen, Jarno Eskelisen ja Minttu Sillanpään sekä 57 muun valtuutetun aloite Johansin tilan (Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle 378

- Pekka Rautionin, Sirkka-LIisa Kähärän, Jenni Chen-Yen, Jarno Eskelisen ja Minttu Sillanpään sekä 57 muun valtuutetun aloite Johansin tilan (Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle 381

36 § Myyrmäen kaavarunko 014400 / 15 Myyrmäki 383

- Kaavarunkoselostus 25.2.2019/Myyrmäen kaavarunko 014400 / 15 Myyrmäki (II) 390

- Mielipiteet ja vastineet 25.2.2019/Myyrmäen kaavarunko 014400 / 15 Myyrmäki 436

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 29.04.2019

- Lausunnot ja vastineet 25.2.2019/Myyrmäen kaavarunko 014400 / 15 Myyrmäki 447

- Kaavarunkokyselyn 2018 vastausten koonti 25.2.2019/Myyrmäen kaavarunko 014400 / 15 Myyrmäki 462

37 § Etuosto-oikeuden käyttäminen 5.4.2019 vahvistetussa kiinteistökaupassa / Määräala kiinteistöstä 92-406-3-310 Kulmala 487

- Kartta kaupan kohteesta 489

- Kaupungin maanomistuskartta 490

38 § Maa-alueen vuokraaminen Voutilasta HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle vesihuollon ja siihen liittyvien tukitoimintojen tarpeisiin 491

- Kohdekartta vuokrattavasta alueesta 494

39 § Kormuniityn alueen suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun A-alueen rakennuttajan valitseminen neuvottelumenettelyllä 495

- Kilpailualueen kartta 497

40 § Asemakaavan muutos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13 499

- Asemakaavamuutosselostus 1.4.2019 / Asemakaavan muutos 002365, 61 Tikkurila, Kielotie 13 / TLA (II) 506

41 § Asemakaavan muutos 002369, 63 Viertola/ Peltolantie 9 551

- Muistutukset ja vastineet 1.4.2019 / Asemakaavan muutos 002369, 63. Viertola/ Peltolantie 9 555

- Asemakaavamuutoksen selostus 1.4.2019, tark. 29.4.2019, Asemakaavan muutos 002369, 63. Viertola/ Peltolantie 9 565

42 § Asemakaavan muutos 002358 ja tonttijako, 11 Hämevaara / Viikatepuisto 590

- Asemakaavamuutoksen selostus 21.1.2019 / Asemakaavan muutos 002358, 11. Hämevaara / Viikatepuisto 594

- Muistutukset ja vastineet 21.1.2019 / Asemakaavan muutos 002358, 11. Hämevaara / Viikatepuisto 631

- Lausunnot ja vastineet 21.1.2019 / Asemakaavan muutos 002358, 11. Hämevaara / Viikatepuisto 642

43 § Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 646

- Asemakaavamuutoksen selostus 21.1.2019 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 651

- Muistutukset ja vastineet 21.1.2019/ Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 692

- Lausunnot ja vastineet 21.1.2019 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 747

- Liikenneselvitys 7.1.2019 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 752

- Meluselvitys 26.10.2018 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 770

44 § Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman (MAL 2019) hyväksyminen 793

- Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman (MAL 2019) hyväksyminen 796

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 879

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen 880

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 29.04.2019

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 881
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus 882
Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa 887
Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa 888
Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa 889

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 29.4.2019 klo 17.15 – 20.15
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	**Varajäsenet**	Läsnä
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Kortesalmi Marilla	-
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x	Nieminen Irja	-
Juurikkala Timo, II varapuheenjohtaja	x	Bulut Emil	-
Abdi Faysal	x	Kähkönen Osmo	-
Hakulinen Pentti	x	Haverinen Soili	-
Kaira Lauri	x	Weckman Markku	-
Kaukola Ulla	x	Hämäläinen Anu	-
Kotila Pirkko	x	Karinen Ville	-
Niikko Mika	x	Auvinen Timo	-
Norrena Vaula	x	Kuusela Minna	-
Orpana Anitta	x	Sieviläinen Marianne	-
Puoskari Pentti	x	Särkelä Jussi	-
Rokkanen Sakari	x	Kanerva Sami	-

Muut osallistujat	Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja	klo 18.00 – 20.15
Orlando Carita, valtuuston I varapuheenjohtaja	klo 17.15 – 19.15
Kauppinen Sirpa, valtuuston II varapuheenjohtaja	x
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja	x
van Nues Pirjo, apulaiskaupunginjohtaja vs.	x
Kalo Ilkka, apulaiskaupunginjohtaja vs.	x
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja	x
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja	x
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja	klo 17.15 – 19.30
Rainio Päivi, viestintäjohtaja	x
Ruusula Matti, talousjohtaja vs.	x
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies	x
Valtomaa Mikael, tietosuojavastaava	klo 17.15-17.45
Vottonen Janina, hallintosihteeri	x
Junnola Paula, hallinnon harjoittelija	x
Lyly Laura, pöytäkirjanpitäjä	x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Laura Lyly

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 20.5.2019, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 6, 7, 25, 27, 28 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 22.5.2019, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksessa saadut selostukset**

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 1

Käsittely:
Merkittiin, että kokouksessa saatiin seuraavat selostukset:
§ 7 Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2018, tietosuojavastaava Mikael Valtomaa
§ 10 – 24 Uusi Vantaa virkajärjestelyt, kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

Päätös:
Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

Kaupunginhallituksen kokous

29.4.2019

Kaupungintalo, Tikkurila

2 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös:
Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3 § **Pöytäkirjan tarkastaminen**

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 3

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 8.4.2019 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 6/2019.
Päätös:
Tarkastettiin ja hyväksyttiin kaupunginhallituksen 8.4.2019 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 6/2019.

4 § **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/RV**

RV/TL/JV

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Tarkastuslautakunnan pöytäkirjat nro 3/20.3.2019 ja nro 4/10.4.2019
Sosiaali- ja terveyslautakunnan pöytäkirja nro 4/15.4.2019
Opetuslautakunnan pöytäkirja nro 4/15.4.2019
Vapaa-ajanlautakunnan pöytäkirja nro 4/16.4.2019
Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja nro 5/23.4.2019

Kaupunginjohtajan päätös
§19 Perhekeskustoiminnan suunnittelutyöryhmän perustaminen

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätökset
§44 Winhit pääkäyttäjätuen ja helpdesk-palveluiden hankinta (54 700 euroa)
§46 Vantaan Työterveys Oy:n yrityksen perustamisen hankinta SAP- järjestelmään (51 562,50 euroa)
§47 Asiakas- ja potilastietojärjestelmän (APOTTI-järjestelmän) käyttöönoton ajaksi GFS-potilastietojärjestelmän varallaolon hankinta (67 680 euroa)
§48 Asiakas- ja potilastietojärjestelmän (APOTTI-järjestelmän) käyttöönoton ajaksi VATJ-järjestelmän varallaolon hankinta (34 491 euroa)
§49 Vantaan kaupungin kiinteistöjen hallinnan ja palvelutuotannon hallinnan Optimaze SaaS palveluiden kehitystöiden hankinta (48 000 euroa)
§50 Vantaan kaupungin kiinteistöjen hallinnan ja palvelutuotannon hallinnan Optimaze SaaS palveluiden kehitystöiden hankinta (33 060 euroa)

Henkilöstöjohtajan päätös
§6 Palveluntuottajan valinta strategisen johtoryhmille suunnatun valmennuksen lisäryhmien toteuttamiseen vuosina 2019-2020

Hankintajohtajan päätökset
§19 Päätös sitoutumisesta esitystekniikan puitesopimuksen KLKH 157 yhteishankintaan
§29 Hankintapäätös Suun terveydenhuollon pienlaitteiden ja aputuolien hankinta yhteishankintana (280 000 € alv 0 %)
§30 Ylästön koulun laajennuksen oppilaskalusteiden hankinta (97 064,26 euroa, alv 0%)
§31 Optiopäätös tilausajojen hankinnassa (273 000 euroa, alv. 0 %)
§32 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen hoitokoneiden ja kaapistojen hankinta (1 100 000 € alv 0 %)
§33 Hankintapäätös Suun terveydenhuollon instrumenttien hankinta yhteishankintana (440 000 € alv 0 %)
§34 Option käyttöönotto vaihtomattojen ja käsipyyhkeiden vuokrauspalvelun hankinnassa (125 000 eur. alv 0 %)

Työllisyyspalveluiden johtajan päätös
§55 Lummetie 2:n henkilöturvajärjestelmän hankinta (10250,97 €)

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.
Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätökset
§52 Fore-kustannushallintapalvelun hankinta 1.1.2019-31.12.2019
§54 Rahoituslaskelman ja henkilöstömenojen lisäysten syöttämisen muutoksien hankinta SAP-järjestelmään (13 125 euroa)
§55 Sivukulujen syöttölomakkeen muutoksen hankinta SAP- järjestelmään (12 187,50 euroa)
§57 Välitysoperaattorin projektipäällikkö ja ratkaisutoimiston asiantuntijan hankinta (72 000 euroa)

Hankintajohtajan päätökset
§35 Tiehöylän hankinta (484 950 euroa, alv 0 %)
§36 Vastapainotrukkien (2 kpl) hankinta (79 800 euroa, alv 0 %)

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

5 § **Kaupunginvaltuuston 8.4.2019 pitämän kokouksen täytäntöönpanot / RV**

RV/HY-L

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan pannan täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 8.4.2019 päätökset seuraavissa asioissa:

§ 3	Pöytäkirjan tarkastaminen
§ 4	Stiina Tuppuraisen luottamustehtävän päättyminen ja Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen täydennysvaalin toimittaminen
§ 5	Rajakylän ja Korson korvaavien päiväkotien lisäys investointiohjelmaan
§ 6	Hallintosäännön muuttaminen / Uusi Vantaa –organisaatiouudistuksen aiheuttamat muutokset osa 1
§ 7	Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019-2021
§ 8	Maa-alueen myynti Vihdin kunnasta
§ 9	Vantaan kaupungin henkilöstökertomus 2018
§ 10	Tilakeskuksen ja kuntatekniikan keskuksen vuonna 2018 valmistuneet merkittävät toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeet
§ 11	Vastaus sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen koskien lasten maksutonta leikkipuistoruokailua
§ 12	Vastaus Vihreän valtuustoryhmän ja 34 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan lastentarhanopettajien vakanssien täyttämiseksi
§ 13	Asemakaavan muutos 002399 sekä tonttijaon muutos, 17 Martinlaakso / Laajaniitynkuja 5
§ 14	Asemakaavamuutos 002397 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 40 Ylästö / Ansatie 1
§ 15	Asemakaava ja asemakaavan muutos 412000 ja tonttijako, 41 Viinikkala / Katriinantie 3
§ 16	Pirkko Leton ja 44 muun valtuutetun aloite Peijaksen sairaala-alueen kehittämisestä osana vantaalaista vetovoimaa
§ 17	Sirpa Kauppisen ja 37 muun valtuutetun aloite ilmastovaikutusten arvioinnista päätöksenteossa
§ 18	Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 22 muun valtuutetun aloite uudesta avustusmuodosta monitoimiyhdistyksille ja -järjestöille

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 3/8.4.2019 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) todeta, että kaupunginvaltuuston 8.4.2019 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja

b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia / ao. toimialat

6 § Vuoden 2019 eduskuntavaaleja varten nimettyjen vaalilautakuntien kokoonpanojen muutoksia

VD/1861/00.00.00.01/2019

RV/NK/PJ

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 4.3.2019 § 8 asettanut vuoden 2019 eduskuntavaalien vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat ja kokouksessaan 8.4.2019 § 6 hyväksynyt vaalilautakuntiin tehdyt muutokset. Vaalipäivänä osassa vaalilautakunnista toimi uusia varajäseniä. Jotta jokaisen vaalilautakunnan kokoonpano on vaalilain mukainen, tulee kokoonpanot vahvistaa takautuvasti.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) vahvistaa takautuvasti vaalilautakuntien kokoonpanot liitteen mukaisesti, ja
b) ilmoittaa päätöksestä keskusvaalilautakunnalle.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vaalilautakuntien muutokset/KH 8.4.2019 § 6 jälkeen (sisältää henkilötietoja)

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5149 558, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vaalilautakuntien muutokset/ KH 8.4.2019 § 6 jälkeen

Nro 104 **Variston äänestysalueen vaalilautakunta**
Varajäsen Jonna Uotinen (KESK) estynyt.

Nro 110 **Jönsaksen äänestysalueen vaalilautakunta**
Varajäsen Mikko Vainio (KOK) estynyt.

Nro 201 **Askiston äänestysalueen vaalilautakunta**
Anna-Liisa Koskela (SDP) uusi varajäsen.

Nro 203 **Seutulan äänestysalueen vaalilautakunta**
Jäsen Kari Martikainen (KOK) estynyt, tilalle varajäsen Seppo Heinänen (KOK).

Nro 209 **Vantaanlaakson äänestysalueen vaalilautakunta**
Jäsen Hilkka Kemppinen (SDP) estynyt, tilalle varajäsen Milla Friman (SDP).
(12.4.)

Nro 302 **Pakkalan äänestysalueen vaalilautakunta**
Varajäsen Erkki Nikkanen (KOK) estynyt, tilalle Teemu Mäkinen ((KOK).

Nro 311 **Hiekkaharjun äänestysalueen vaalilautakunta**
Seppo Kuokkanen (KOK) uusi varajäsen.

Nro 408 **Otavan äänestysalueen vaalilautakunta**
Helena Grönthal (KESK) uusi varajäsen.

Nro 410 **Mikkolan äänestysalueen vaalilautakunta**
Reijo Grönthal (KESK) uusi varajäsen.

Nro 506 **Vaaralan äänestysalueen vaalilautakunta**
Antti Pyylampi (KESK) uusi varajäsen.

7 § Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen vuoden 2019 europarlamenttivaaleja varten

VD/3686/00.00.00.01/2019

RV/NK/LL

Vuoden 2019 europarlamenttivaalit toimitetaan sunnuntaina 26.5.2019.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallitus asettaa kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita tulee olla kuitenkin vähintään kolme. Ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä.

Laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten kunnanhallituksen on asetettava yksi tai useampi vaalitoimikunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan (sijaantulojärjestys).

Vaalilain 15 §:n 2 momentin mukaan nyt valittavien jäsenten ja varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluerekisteriin merkittyjä puolueita.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (232/2005) 4 a §:n 1 momentin perusteella vaalilautakunnissa ja vaalitoimikunnissa tulee erikseen jäsenissä ja varajäsenissä olla sekä miehiä että naisia kumpiakin vähintään 40 prosenttia, ellei erityisestä syystä muuta johdu. Muutamassa lautakunnassa tasa-arvolain edellyttämä kiintiö ei täyty. Ottaen huomioon vaalilautakuntien asema ja tehtävä vaalien toimittamisessa sekä vaalien merkitys, voitaneen katsoa, että erityinen syy poiketa kiintiöstä on olemassa.

Vantaan kaupunki on jaettu 65 nimettyyn ja numeroituun äänestysalueeseen. Ne henkilöt, joita ei ole merkitty minkään kiinteistön kohdalle, kuuluvat äänestysalueeseen 999 Lummetie. Europarlamenttivaalit toimitetaan tämän äänestysaluejaon mukaisesti.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien jäsenten ja varajäsenten kelpoisuudesta on voimassa mitä kuntalaissa on säädetty yleisestä kelpoisuudesta kunnallisiin luottamustoimiin. Vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntiin ehdolla olevista jäsenistä ja varajäsenistä on neuvoteltu kunnallisjärjestöjen kanssa. Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa 26.5.2019 toimitettavia europarlamenttivaaleja varten kutakin Vantaan 65 äänestysaluetta varten vaalilautakunta sekä lisäksi neljä vaalitoimikuntaa (vaalitoimikunnat I, II, III, ja IV),
b) valita kuhunkin vaalilautakuntaan liitteen mukaisesti puheenjohtajat, varapuheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet sekä myöhemmin hyväksyä niihin tehtävät muutokset ja todeta, että varajäsenet on asetettu siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan,
c) valita kuhunkin vaalitoimikuntaan liitteen mukaisesti puheenjohtajat, varapuheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet sekä myöhemmin hyväksyä niihin tehtävät muutokset ja todeta, että varajäsenet on laitosäänestystä varten asetettu siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan, ja
d) ilmoittaa tästä päätöksestä keskusvaalilautakunnalle.

Käsittely:
Todettiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla tiedoilla:

Nro 308 Peltolan äänestysalueen vaalilautakunta
Varapuheenjohtaja Pekka Ruotsalainen (SDP) estynyt, tilalle varajäsen Aune Rugojeva (SDP).
Marja Panula-Markelin (SDP) on uusi varajäsen.

Nro 404 Korson äänestysalueen vaalilautakunta
Varajäsen Hannele Autio (SDP) on estynyt.

Nro 506 Vaaralan äänestysalueen vaalilautakunta
Varajäsen Paula Hakanen (SDP) on estynyt, Tuula Laukkanen (SDP) on uusi varajäsen.

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys,

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:
- Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat (sisältää henkilötietoja)

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5149 558,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

EUROPARLAMENTTIVAALIT 26.5.2019

Puolue	Tehtävä	Nimi
101	**Hämevaaran äänestysalueen vltk**	**Pähkinärinteen koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Matti Pirjetä
SDP	Varapuheenjohtaja	Päivi Kiviniemi-Bruun
VIHR	Jäsen	Markku Gröndahl
KD	Jäsen	Maria Jääskeläinen
VAS	Jäsen	Kaarlo Kivimäki
SDP	Varajäsen	Olli Uotila
VIHR	Varajäsen	Anne Karjalainen
KOK	Varajäsen	Kullervo Alroth
RKP	Varajäsen	Håkan Sandell
KD	Varajäsen	Päivi Kyyrö
102	**Hämeenkylän äänestysalueen vltk**	**Tuomelan koulu**
PS	Puheenjohtaja	Aki Käkelä
KOK	Varapuheenjohtaja	Kaarina Suonperä
VAS	Jäsen	Joonas Einola
VIHR	Jäsen	Aila Heikkilä
SDP	Jäsen	Seppo Stark
RKP	Varajäsen	Raine Olander
SDP	Varajäsen	Heikki Suonpää
KOK	Varajäsen	Satu Tulosmaa
VIHR	Varajäsen	Mirva Pajanne
PS	Varajäsen	Sari Linnansalmi
103	**Pähkinärinteen äänestysalueen vltk**	**Pähkinärinteen koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Markus Karhuvaara
SDP	Varapuheenjohtaja	Tuomo Ukkonen
PS	Jäsen	Ville Norrman
VIHR	Jäsen	Kaarina Lähteenmäki
KD	Jäsen	Marjatta Korhonen
VAS	Varajäsen	Taru Ruotsalainen
SDP	Varajäsen	Tero Hakanen
RKP	Varajäsen	Peter Orthén
VAS	Varajäsen	Tanja Karinen
104	**Variston äänestysalueen vltk**	**Variston opetuspiste**
VIHR	Puheenjohtaja	Petra Miessmer
VAS	Varapuheenjohtaja	Tapio Makkonen
KOK	Jäsen	Arto Norovirta
SDP	Jäsen	Annika Vikström
PS	Jäsen	Sami Maaniittu
VIHR	Varajäsen	Anna Koivu
SDP	Varajäsen	Hannu Rantala
RKP	Varajäsen	Stig Söderström
KESK	Varajäsen	Jonna Uotinen

105	**Vapaalan äänestysalueen vltk**	**Rajatorpan koulu**
VIHR	Puheenjohtaja	Kaarlo Korkeamäki
KOK	Varapuheenjohtaja	Jukka-Pekka Rahkola
SDP	Jäsen	Hafsa Ahmed
RKP	Jäsen	Kurt Lundström
KD	Jäsen	Merja Hakala
SDP	Varajäsen	Jouko Pihlaja
VAS	Varajäsen	Leena Romppainen
VIHR	Varajäsen	Sari Turunen
PS	Varajäsen	Juha-Pekka Mäkelä
106	**Uomatien äänestysalueen vltk**	**Uomarinteen koulu**
VIHR	Puheenjohtaja	Heini Salmela
PS	Varapuheenjohtaja	Kristiina Viianen
KOK	Jäsen	Pekka Kaukonen
SDP	Jäsen	Ilja Suvanto
VAS	Jäsen	Airi Pantsu
VIHR	Varajäsen	Petri Immonen
SDP	Varajäsen	Teemu Kokkonen
KESK	Varajäsen	Linnea Mäkinen
KOK	Varajäsen	Reetta Kinnunen
107	**Myyrmäen äänestysalueen vltk**	**Vaskivuoren lukio**
SDP	Puheenjohtaja	Jaana Heiskanen
PS	Varapuheenjohtaja	Ari Jussila
VIHR	Jäsen	Kari Luukkanen
KOK	Jäsen	Sakari Soppi
VAS	Jäsen	Petriina Punna
KOK	Varajäsen	Ilkka Malmivaara
KESK	Varajäsen	Ritva Pulli
SDP	Varajäsen	Eero Salo
VIHR	Varajäsen	Alisa Leino
108	**Kilterin äänestysalueen vltk**	**Kilterin koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Sirpa Aly
KOK	Varapuheenjohtaja	Veli-Matti Kananen
VIHR	Jäsen	Vesa Sievänen
KD	Jäsen	Asser Raassina
PS	Jäsen	Tiina Ahla
PS	Varajäsen	Eija-Paula Viianen
SDP	Varajäsen	Ville Rahkala
KD	Varajäsen	Ellen Piitulainen
KOK	Varajäsen	Timo Sovanen
KESK	Varajäsen	Eija Nyman
109	**Louhelan äänestysalueen vltk**	**Uomarinteen koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Sonja Pääsukene
KOK	Varapuheenjohtaja	Pekka Äikäs

KESK	Jäsen	Lea Törmänen
RKP	Jäsen	Juhani Helaskoski
VIHR	Jäsen	Minna Remes-Sievänen
PS	Varajäsen	Kenneth Gröning
SDP	Varajäsen	Tiina Vesa
VIHR	Varajäsen	Henri Marjomaa
KESK	Varajäsen	Kati Saukkonen
110	**Jönsaksen äänestysalueen vltk**	**Kilterin koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Anneli Karhunen
VIHR	Varapuheenjohtaja	Janne Nurmi
SDP	Jäsen	Kirsi Airaksinen
VIHR	Jäsen	Pirjo Tuohimaa
KD	Jäsen	Thorleif Johansson
PS	Varajäsen	Sanna Ahjolinna
SDP	Varajäsen	Olli Bäckström
VIHR	Varajäsen	Seija Haverinen
KOK	Varajäsen	Mikko Vainio
VAS	Varajäsen	Heidi Hummastenniemi
111	**Kaivokselan äänestysalueen vltk**	**Kaivokselan koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Teija Toivonen
KOK	Varapuheenjohtaja	Sami Kanerva
VIHR	Jäsen	Timo Kyllönen
VAS	Jäsen	Tiina Lahdelma
KD	Jäsen	Jari Kyyrö
PS	Varajäsen	Hannu Viianen
SDP	Varajäsen	Anne Sorvali
VAS	Varajäsen	Riitta Rantala
KOK	Varajäsen	Tero Alanko
VIHR	Varajäsen	Silvo Kaasalainen
112	**Vaskipellon äänestysalueen vltk**	**Kaivokselan koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Kim Zilliacus
VIHR	Varapuheenjohtaja	Kari Saari
KESK	Jäsen	Kea Pesonen
SDP	Jäsen	Anna-Liisa Karhula
VAS	Jäsen	Marko Muraja
SDP	Varajäsen	Esa Rantanen
RKP	Varajäsen	Pia Mikkonen
VAS	Varajäsen	Elina Heino
KOK	Varajäsen	Fanny Reisto
201	**Askiston äänestysalueen vltk**	**Askiston koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Kaija Mutta
SDP	Varapuheenjohtaja	Jukka-Pekka Loppukaarre
KESK	Jäsen	Paavo Mytty
KD	Jäsen	Paula Soralahti
PIR	Jäsen	Elina Tiainen

SDP	Varajäsen	Anna-Liisa Koskela
KOK	Varajäsen	Kari Mutta
VAS	Varajäsen	Loviisa Itäkannas
VIHR	Varajäsen	Taija Elste
PS	Varajäsen	Tapio Kristo
202	**Keimolan äänestysalueen vltk**	**Aurinkokiven koulu**
VIHR	Puheenjohtaja	Arto Mieskolainen
RKP	Varapuheenjohtaja	Kimmo Kärkkäinen
KOK	Jäsen	Jenni Chen
PS	Jäsen	Arre Kugappi
SDP	Jäsen	Anu Hämäläinen
VAS	Varajäsen	Jorma Muuronen
VIHR	Varajäsen	Heli Mattila
KOK	Varajäsen	Sara Sunikka
KESK	Varajäsen	Tiina Ala-Juoni
PS	Varajäsen	Serafima Kugappi
KD	Varajäsen	Ismo Kontoniemi
203	**Seutulan äänestysalueen vltk**	**Seutulan koulu**
KESK	Puheenjohtaja	Mario Mäkinen
RKP	Varapuheenjohtaja	Kurt Eklund
KD	Jäsen	Leena Kuparinen
SDP	Jäsen	Henri Grundström
KOK	Jäsen	Seppo Heinänen
SDP	Varajäsen	Werneri Grundström
VAS	Varajäsen	Marja-Liisa Viljamaa
PS	Varajäsen	Merja Nisula
VIHR	Varajäsen	Tomi Ihander
204	**Piispankylän äänestysalueen vltk**	**Vantaankosken koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Jarkko Leino
VIHR	Varapuheenjohtaja	Mervi Peltola
SDP	Jäsen	Raija Meyer
VAS	Jäsen	Jouko Heino
PS	Jäsen	Taru Laurén-Kotiranta
KOK	Varajäsen	Kirsti Ahera
SDP	Varajäsen	Ritva Blom
PS	Varajäsen	Juhani Rannikko
VAS	Varajäsen	Kauko Niemelä
VIHR	Varajäsen	Riitta Hartikka
205	**Kivimäen äänestysalueen vltk**	**Kivimäen koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Petri Kallionpää
SDP	Varapuheenjohtaja	Marja Leppänen
VIHR	Jäsen	Viivi Kontkainen
PIR	Jäsen	Ari-Martti Hopiavuori
PS	Jäsen	Peter Mansner
VAS	Varajäsen	Ari Martinaho

SDP	Varajäsen	Mirjam Louhekari
PS	Varajäsen	Krista Mansner
KOK	Varajäsen	Saara Jaakola
206	**Laajavuoren äänestysalueen vltk**	**Mårtensdals skola**
KOK	Puheenjohtaja	Ilkka Meriläinen
SDP	Varapuheenjohtaja	Olli Saarikko
KD	Jäsen	Marja Salonius
VIHR	Jäsen	Kaisa Kauranne
RKP	Jäsen	Harriet Forsman-Ryhänen
PS	Varajäsen	Juhani Takala
SDP	Varajäsen	Heidi Kuukkanen
KOK	Varajäsen	Leevi Väisänen
VIHR	Varajäsen	Sofia Holmström
207	**Martinlaakson äänestysalueen vltk**	**Martinlaakson koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Vesa-Pekka Meskanen
VIHR	Varapuheenjohtaja	Tuija Luhta
KOK	Jäsen	Kitta Reisto
PS	Jäsen	Noora-Maria Fredriksson-Liukkonen
RKP	Jäsen	Jani Kiviaho
VAS	Varajäsen	Antti Pietilä
SDP	Varajäsen	Riitta Elovuo
KOK	Varajäsen	Auli Nevander
PS	Varajäsen	Turo Pietarinen
208	**Vihertien äänestysalueen vltk**	**Martinlaakson koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Helvi Salminen
KOK	Varapuheenjohtaja	Matti Lepistö
RKP	Jäsen	Sanni Sieviläinen
VAS	Jäsen	Helena Vähä-Ruka
VIHR	Jäsen	Johanna Majanto
PS	Varajäsen	Ritva Alimoff
SDP	Varajäsen	Jussi Särkelä
KOK	Varajäsen	Tarja Haapala
VIHR	Varajäsen	Hannu Seppänen
209	**Vantaanlaakson äänestysalueen vltk**	**Vantaanlaakson päiväkoti**
RKP	Puheenjohtaja	Sonja Gummerus
KOK	Varapuheenjohtaja	Soili Zilliacus
SDP	Jäsen	Hilkka Kemppinen
VIHR	Jäsen	Petteri Niskanen
VAS	Jäsen	Krista Herranen
SDP	Varajäsen	Milla Friman
KOK	Varajäsen	Anna Johanna Ropponen
PS	Varajäsen	Maria Jussila-Gröning
RKP	Varajäsen	Tomi Hilpinen

210	**Ylästön äänestysalueen vltk**	**Ylästön koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Terhi Pokkinen
VAS	Varapuheenjohtaja	Kalle Reijonen
KOK	Jäsen	Leena Seppälä
KD	Jäsen	Mette Vuola
VIHR	Jäsen	Katri Kurki
KESK	Varajäsen	Eija Savela
PS	Varajäsen	Marja Kyyrö
VIHR	Varajäsen	Ari Männikkö
VAS	Varajäsen	Teijo Småträsk
KOK	Varajäsen	Arto Viljanen
RKP	Varajäsen	Karolina Mikkonen
301	**Veromiehen äänestysalueen vltk**	**Helsinge skola**
KOK	Puheenjohtaja	Susanna Issakainen
SDP	Varapuheenjohtaja	Olavi Lehtonen
KD	Jäsen	Pekka Silventoinen
VIHR	Jäsen	Maarit Lamminmäki
RKP	Jäsen	Berit Selenius
VAS	Varajäsen	Juha Nieminen
PIR	Varajäsen	Miikka Vainionpää
VIHR	Varajäsen	Marja Tolvanen
KOK	Varajäsen	Marjo Huikuri
PS	Varajäsen	Mari Lehvonen

302	**Pakkalan äänestysalueen vltk**	**Veromäen koulu**
KD	Puheenjohtaja	Marja Kauhanen
SDP	Varapuheenjohtaja	Risto Heinäluoma
KOK	Jäsen	Marja-Leena Malinen
VIHR	Jäsen	Johanna Lehtonen
PIR	Jäsen	Timo Anttila
SDP	Varajäsen	Heljä Päivinen
PS	Varajäsen	Tuire Ekholm
VAS	Varajäsen	Veijo Kaikula
KOK	Varajäsen	Erkki Nikkanen
VIHR	Varajäsen	Tiina Kesänen
303	**Kartanonkosken äänestysalueen vltk**	**Vantaan kansainvälinen koulu**
KESK	Puheenjohtaja	Marianne Purojärvi
KD	Varapuheenjohtaja	Seppo Piitulainen
SDP	Jäsen	Masud Abdullah
PS	Jäsen	Anssi Kivi
KOK	Jäsen	Birgitta Herranen
VIHR	Varajäsen	Anniina Hellman
SDP	Varajäsen	Anneli Ahonen
PS	Varajäsen	Heidi Surama
VAS	Varajäsen	Reino Ahonen

KOK	Varajäsen	Marko Kovero
304	**Ilolan äänestysalueen vltk**	**Ilolan koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Taru Puurtinen
KOK	Varapuheenjohtaja	Antti Jussila
VIHR	Jäsen	Taina Raitanen
VAS	Jäsen	Mauno Rantala
RKP	Jäsen	Tonya Aurto
VAS	Varajäsen	Jaana Pietilä
SDP	Varajäsen	Reetta Puttonen
PS	Varajäsen	Sari Parviainen
VIHR	Varajäsen	Olli Mäkinen
305	**Ruskeasannan äänestysalueen vltk**	**Ristipuron päiväkoti**
KOK	Puheenjohtaja	Riitta Pallasvuo
SDP	Varapuheenjohtaja	Jari Sainio
KESK	Jäsen	Sami Vuorinen
VIHR	Jäsen	Marjukka Kallio-Ouvinen
PS	Jäsen	Kalle Metso
SDP	Varajäsen	Marjaliisa Saares
VAS	Varajäsen	Katja Danuta Komeza
PS	Varajäsen	Kati-Mari Metso
VIHR	Varajäsen	Emmi Pajunen
306	**Simonkylän äänestysalueen vltk**	**Simonkylän koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Paula Natt
VIHR	Varapuheenjohtaja	Minni Räsänen
PS	Jäsen	Niki Mäkilaine
VAS	Jäsen	Karoliina Öystilä
KOK	Jäsen	Markku Weckman
SDP	Varajäsen	Jouni Jokisalo
KESK	Varajäsen	Sirkka Häyhä
VAS	Varajäsen	Matti Holopainen
KOK	Varajäsen	Pirita Heino
VIHR	Varajäsen	Tiina Rekonen
307	**Simonmetsän äänestysalueen vltk**	**Simonkallion koulu**
PS	Puheenjohtaja	Juha Järä
VIHR	Varapuheenjohtaja	Merja Hoviniemi
SDP	Jäsen	Sirkka Laaksonen
KOK	Jäsen	Markku Huvinen
VAS	Jäsen	Pirkko Kotila
SDP	Varajäsen	Marjaana Heinonen
KESK	Varajäsen	Noora Hammar
KD	Varajäsen	Arto Jääskeläinen
VIHR	Varajäsen	Anu Vainio

308	**Peltolan äänestysalueen vltk**	**Peltolan koulu**
PS	Puheenjohtaja	Markku Naumanen
SDP	Varapuheenjohtaja	Aune Rugojeva
KOK	Jäsen	Edward Breitenstein
VIHR	Jäsen	Minna Varpula
KESK	Jäsen	Juho Joensuu
SDP	Varajäsen	Marja Panula-Markelin
VIHR	Varajäsen	Lyydia Viitanen
VAS	Varajäsen	Heimo Liimatainen
PS	Varajäsen	Pekka Leppänen
309	**Viertolan äänestysalueen vltk**	**Viertolan koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Hannele Isola-Miettinen
PS	Varapuheenjohtaja	Jenni Simonen
VIHR	Jäsen	Kalle Kivimaa
VAS	Jäsen	Veikko Ojalehto
SDP	Jäsen	Ida Tamminen
SDP	Varajäsen	Jaana Manninen
KD	Varajäsen	Sakari Mäkinen
KOK	Varajäsen	Helena Taavitsainen
PS	Varajäsen	Jukka Still
310	**Talkootien äänestysalueen vltk**	**Hiekkaharjun koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Mika Rautio
VIHR	Varapuheenjohtaja	Minttu Räty
KESK	Jäsen	Pertti Neittaanmäki
PS	Jäsen	Tiina Anttonen
SDP	Jäsen	Mika Piitulainen
KD	Varajäsen	Anja Allinen
SDP	Varajäsen	Tony Viksten
IPU	Varajäsen	Hanna Perttilä
KOK	Varajäsen	Maria Erkheikki-Kurtti
VIHR	Varajäsen	Patrick Salminvuo
311	**Hiekkaharjun äänestysalueen vltk**	**Hiekkaharjun koulu**
VIHR	Puheenjohtaja	Hannu Kokko
KOK	Varapuheenjohtaja	Paula Lehmuskallio
KD	Jäsen	Jari Välilä
SDP	Jäsen	Kia Koskelin
VAS	Jäsen	Matti Savolainen
SDP	Varajäsen	Hilkka Pokki
KD	Varajäsen	Antti Kärjä
VIHR	Varajäsen	Teea Markkula
PS	Varajäsen	Raili Paasonen
KOK	Varajäsen	Seppo Kuokkanen
312	**Tikkurilan äänestysalueen vltk**	**Vantaan opistotalo**
SDP	Puheenjohtaja	Hans Markelin

KOK	Varapuheenjohtaja	Vallu Novanto
VIHR	Jäsen	Ulla Pyyvaara
VAS	Jäsen	Pirjo Vastamäki
PS	Jäsen	Pertti Pehkonen
SDP	Varajäsen	Pekka Nieminen
PS	Varajäsen	Krista Blom
RKP	Varajäsen	Mari-Therese Olenius
KOK	Varajäsen	Enni Weckman
VIHR	Varajäsen	Juha Suomela
313	**Kukkakedon äänestysalueen vltk**	**Vantaan opistotalo**
VAS	Puheenjohtaja	Jaakko Tanttu
SDP	Varapuheenjohtaja	Anna Rusanen
KOK	Jäsen	Timo Luostarinen
KD	Jäsen	Kaija Laalo-Lipponen
VIHR	Jäsen	Kaija Westerlund
VAS	Varajäsen	Teppo Rautiainen
SDP	Varajäsen	Päivi Laakkonen
KESK	Varajäsen	Kirsti Huvinen
KOK	Varajäsen	Paula Ylöstalo-Kuronen
VIHR	Varajäsen	Antti Auvinen
314	**Jokiniemen äänestysalueen vltk**	**Jokiniemen koulu**
KD	Puheenjohtaja	Sirkka Salmi-Mehtonen
VIHR	Varapuheenjohtaja	Anni Salonen
PS	Jäsen	Antero Lätti
KOK	Jäsen	Markus Miettinen
SDP	Jäsen	Timo Piikkilä
SDP	Varajäsen	Osman Egal
VAS	Varajäsen	Arja Saunamäki
PS	Varajäsen	Aino Jokelainen
KOK	Varajäsen	Jenni Mendez
VIHR	Varajäsen	Raija Kärkkäinen
315	**Maarinojan äänestysalueen vltk**	**Dickursby skola**
VIHR	Puheenjohtaja	Minna Vähämäki
VAS	Varapuheenjohtaja	Teemu Mäkäräinen
SDP	Jäsen	Risto Tamminen
KOK	Jäsen	Hannu Puranen
PS	Jäsen	Minna Vepsäläinen
VIHR	Varajäsen	Tuula Vuorinen
KESK	Varajäsen	Mirka Nousiainen
SDP	Varajäsen	Heikki Sipiläinen
PS	Varajäsen	Petteri Heikkinen
316	**Hakkilan äänestysalueen vltk**	**Kuusikon koulu**
VAS	Puheenjohtaja	Tauno Ervasti
KD	Varapuheenjohtaja	Eero Siljander
KOK	Jäsen	Ida Pasanen
SDP	Jäsen	Mikko Kammonen

VIHR	Jäsen	Ester Kaljula
SDP	Varajäsen	Asman Muhidin Mohamed
VAS	Varajäsen	Matti Kima
KESK	Varajäsen	Elizabeth Piirma
317	**Kuninkaalan äänestysalueen vltk**	**Kuusikon koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Laila Kousa
PS	Varapuheenjohtaja	Paavo Polsa
KOK	Jäsen	Marianne Träskman
VIHR	Jäsen	Azad Rasool
RKP	Jäsen	Maj-Britt Stude
SDP	Varajäsen	Jukka Sailas
PS	Varajäsen	Pentti Kyllönen
VAS	Varajäsen	Liisa Ollila
KD	Varajäsen	Seijamaria Lehtinen
VIHR	Varajäsen	Eija Lehojärvi
401	**Koivukylän äänestysalueen vltk**	**Piilipuun päiväkoti**
VIHR	Puheenjohtaja	Sonja Sharma
KOK	Varapuheenjohtaja	Urho Lintinen
VAS	Jäsen	Seppo Tuutti
SDP	Jäsen	Kaarlo Kähärä
PS	Jäsen	Sara Aspela
KD	Varajäsen	Jari Hovinen
PS	Varajäsen	Tino Huovilainen
SDP	Varajäsen	Leila Marjoniemi
KOK	Varajäsen	Petri Takkavuori
VIHR	Varajäsen	Jonna Pajunen
402	**Asolan äänestysalueen vltk**	**Rekolanmäen koulu**
VAS	Puheenjohtaja	Tuuli Bäckström
KOK	Varapuheenjohtaja	Kimmo Nieppo
SDP	Jäsen	Sakari Lyly
PS	Jäsen	Laura Luotonen
VIHR	Jäsen	Sirpa Taavitsainen
VIHR	Varajäsen	Jonna Iivonen
SDP	Varajäsen	Soile Sillanmäki
PS	Varajäsen	Päivi Toivainen
KD	Varajäsen	Jaakko Mehtonen
KOK	Varajäsen	Ahmed Salan
403	**Kulomäen äänestysalueen vltk**	**Kulomäen koulun opetuspiste**
KOK	Puheenjohtaja	Altti Kuorikoski
VIHR	Varapuheenjohtaja	Tiia-Marina Tuominen de Sousa e Silva
PS	Jäsen	Iida Rekunen
KESK	Jäsen	Sari Vuorinen
SDP	Jäsen	Reino Taskinen
KOK	Varajäsen	Virpi Kuorikoski

SDP	Varajäsen	Mahamed Barre Mahamuud
PS	Varajäsen	Kim Heng Hyvärinen
VAS	Varajäsen	Riitta Talonpoika
404	**Korson äänestysalueen vltk**	**Ruusuvuoren koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Erkki Pekola
KOK	Varapuheenjohtaja	Heikki Vasarainen
VIHR	Jäsen	Juha Luodeslampi
PS	Jäsen	Ritva Herranen
VAS	Jäsen	Ritva Bäckström
PS	Varajäsen	Riitta Kvist
VIHR	Varajäsen	Tapio Hiltunen
VAS	Varajäsen	Esa Tiainen
KOK	Varajäsen	Hannele Puusa-Ruohonen
405	**Vierumäen äänestysalueen vltk**	**Vierumäen koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Kari Lopperi
VAS	Varapuheenjohtaja	Markku Kyröläinen
KESK	Jäsen	Marja Tiainen
PS	Jäsen	Merja Ranta
KOK	Jäsen	Niklas Sandell
SDP	Varajäsen	Mohamed Keinaan
VAS	Varajäsen	Timo Tommola
PS	Varajäsen	Jouni Herranen
VIHR	Varajäsen	Anna-Kaisa Rämö
406	**Leppäkorven äänestysalueen vltk**	**Leppäkorven koulu**
VIHR	Puheenjohtaja	Kari Castrén
SDP	Varapuheenjohtaja	Helena Forssel
PS	Jäsen	Ilkka Paukkonen
KOK	Jäsen	Mia Lehtisaari
KESK	Jäsen	Markus Etelämäki
KD	Varajäsen	Päivi Perkola
SDP	Varajäsen	Reijo Liimatainen
VIHR	Varajäsen	Merenne Grönqvist
KESK	Varajäsen	Lari Koistinaho
407	**Metsolan äänestysalueen vltk**	**Leppäkorven koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Jaana Merilahti
KESK	Varapuheenjohtaja	Hannu Palmu
KD	Jäsen	Maija Hurri
KOK	Jäsen	Sonia Singh
VIHR	Jäsen	Soile Hämäläinen
SDP	Varajäsen	Anneli Koskinen
VIHR	Varajäsen	Joonas Åström
PS	Varajäsen	Jarmo Luhtala
KD	Varajäsen	Helga Niskanen

408	**Otavan äänestysalueen vltk**	**Metsolanmäen päiväkoti**
KOK	Puheenjohtaja	Merja-Liisa Vasarainen
VAS	Varapuheenjohtaja	Jouko Lehtonen
VIHR	Jäsen	Marianne Grönqvist
PS	Jäsen	Kari Kanninen
SDP	Jäsen	Jari Pesonen
SDP	Varajäsen	Timo Jelekäinen
KD	Varajäsen	Carolina Tandefelt-Tuhkanen
VAS	Varajäsen	Otso Hellgren
KESK	Varajäsen	Helena Grönthal
409	**Matarin äänestysalueen vltk**	**Matarin päiväkoti**
SDP	Puheenjohtaja	Jyrki Riikonen
KOK	Varapuheenjohtaja	Janne Rahikka
VIHR	Jäsen	Päivi Jaakola
PS	Jäsen	Jaana Elo
VAS	Jäsen	Mari Nurmi
SDP	Varajäsen	Mohamed Abdikarim Mohamed
RKP	Varajäsen	Isabella Palokas
KD	Varajäsen	Eeva Helläkoski
VAS	Varajäsen	Kirsi Nousiainen
410	**Mikkolan äänestysalueen vltk**	**Mikkolan koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Jussi Olin
PS	Varapuheenjohtaja	Kimmo Hämäläinen
KOK	Jäsen	Taruanne Lindevall-Vanhala
VIHR	Jäsen	Kaija Laakso
KESK	Jäsen	Sirje Kanalanmäki
SDP	Varajäsen	Satu Suomi
KD	Varajäsen	Marja Hukkanen
VAS	Varajäsen	Pertti Oksman
KESK	Varajäsen	Reijo Grönthal
411	**Nikinmäen äänestysalueen vltk**	**Nikinmäen opetuspiste**
KOK	Puheenjohtaja	Märt Vesinurm
SDP	Varapuheenjohtaja	Toivo Pennanen
VAS	Jäsen	Eeva Helén
RKP	Jäsen	Sten Sjöman
VIHR	Jäsen	Sirpa Lahti
SDP	Varajäsen	Sirkka Lempinen
VAS	Varajäsen	Ahti Dahl
KOK	Varajäsen	Henna Toivola
VIHR	Varajäsen	Anu Tikkanen
412	**Rekolan äänestysalueen vltk**	**Rekolan koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Sauli Ahopelto
VIHR	Varapuheenjohtaja	Annukka Majanto
SDP	Jäsen	Varpu Peltonen

KESK	Jäsen	Carl-Georg Träskman
PS	Jäsen	Tuija Helenius
VIHR	Varajäsen	Marja-Leena Hytönen
SDP	Varajäsen	Jouko Suvensalmi
PS	Varajäsen	Matti Siivola
VAS	Varajäsen	Liisa Kaikula
KOK	Varajäsen	Pauline Singh
413	**Rastimäen äänestysalueen vltk**	**Koivukylän koulu**
VAS	Puheenjohtaja	Juhani Huotari
SDP	Varapuheenjohtaja	Asta Heikkilä
KOK	Jäsen	Paula Ponkkonen
VIHR	Jäsen	Tuomas Peltola
KESK	Jäsen	Sylvi Merta-Junkkari
KD	Varajäsen	Tarja Lehto
SDP	Varajäsen	Veli Heikkilä
KOK	Varajäsen	Monika Rautio
VIHR	Varajäsen	Virvatuli Uusimäki
PS	Varajäsen	Jarmo Elo
414	**Havukallion äänestysalueen vltk**	**Kytöpuiston koulu**
KESK	Puheenjohtaja	Kylli Lappi
SDP	Varapuheenjohtaja	Kati Rantala
VIHR	Jäsen	Leila Mäkynen
KOK	Jäsen	Wilma Vainionpää
PS	Jäsen	Mikael Luomala
VAS	Varajäsen	Jouko Karjalaianen
SDP	Varajäsen	Kirsi Saari-Moisio
PS	Varajäsen	Antti Salo
KOK	Varajäsen	Olga Vainionpää
415	**Tarhapuiston äänestysalueen vltk**	**Kytöpuiston koulu**
PS	Puheenjohtaja	Hannele Hakamäki
KESK	Varapuheenjohtaja	Ray Metsälä
SDP	Jäsen	Erkki Saarinen
KOK	Jäsen	Arja-Hannele Lilja
VAS	Jäsen	Liisa Tilander
SDP	Varajäsen	Pertti Lihavainen
VAS	Varajäsen	Sampo Rapeli
PS	Varajäsen	Janna Kugappi-Harleman
KD	Varajäsen	Aili Putkonen
416	**Päiväkummun äänestysalueen vltk**	**Päiväkummun koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Kalevi Peltonen
KOK	Varapuheenjohtaja	Mirkka Raninen
VAS	Jäsen	Maritta Välimäki
VIHR	Jäsen	Taina Kulusjärvi-Touray
PS	Jäsen	Matti Räsänen
SDP	Varajäsen	Juha Lahdensuu
KD	Varajäsen	Reijo Helläkoski

RKP	Varajäsen	Mona Lanaeus
VIHR	Varajäsen	Johanna Sjöholm
501	**Oripuiston äänestysalueen vltk**	**Hakunilan nuorisotila**
KOK	Puheenjohtaja	Vesa Pajula
PS	Varapuheenjohtaja	Marko Kosonen
SDP	Jäsen	Naima el Issaoui
KESK	Jäsen	Keijo Immonen
VAS	Jäsen	Katri Rantala
SDP	Varajäsen	Unto Sevón
PS	Varajäsen	Marja-Leena Anttonen
VAS	Varajäsen	Markku Palokangas
KOK	Varajäsen	Jennifer Pajula
VIHR	Varajäsen	Jaani Kääpä
502	**Hakunilan äänestysalueen vltk**	**Hakunilan nuorisotila**
KESK	Puheenjohtaja	Arto Rautiainen
SDP	Varapuheenjohtaja	Marjo Kalliokanerva
RKP	Jäsen	Ralf Asplund
KOK	Jäsen	Jarmo Hotti
VIHR	Jäsen	Porelela Diafouka
SDP	Varajäsen	Kari Hokkanen
VAS	Varajäsen	Pirkko Holappa
KESK	Varajäsen	Markus Kärkkäinen
KOK	Varajäsen	Aulikki Markkula
VIHR	Varajäsen	Arja Marila
503	**Nissaksen äänestysalueen vltk**	**Sotungin koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Jorma Venäläinen
SDP	Varapuheenjohtaja	Pekka Saastamoinen
VIHR	Jäsen	Jude Mariyathas
PS	Jäsen	Ulla Joensuu
RKP	Jäsen	Åsa Palokas
SDP	Varajäsen	Risto Hiltunen
VAS	Varajäsen	Aulikki Ansamaa
KOK	Varajäsen	Perttu Koistinen
VIHR	Varajäsen	Sirpa Mikonranta
PS	Varajäsen	Ari Kuikka
504	**Itä-Hakkilan äänestysalueen vltk**	**Itä-Hakkilan koulu**
SDP	Puheenjohtaja	Kalle Eklund
PS	Varapuheenjohtaja	Hannu Savolainen
KOK	Jäsen	Markku Miettinen
VAS	Jäsen	Asta Törmänen
VIHR	Jäsen	Hannele Vikström
SDP	Varajäsen	Markku Heikkilä
KESK	Varajäsen	Ekrem Tekgul
PS	Varajäsen	Jarmo Ikkala
VIHR	Varajäsen	Pentti Malinen

505	**Sotungin äänestysalueen vltk**	**Itä-Hakkilan koulu**
RKP	Puheenjohtaja	Ulf Lundström
VIHR	Varapuheenjohtaja	Eeva Heckwolf
SDP	Jäsen	Riitta Salasto
KOK	Jäsen	Tiia Karpin
VAS	Jäsen	Petri-Johannes Pahtela
SDP	Varajäsen	Ossi Lindqvist
PS	Varajäsen	Jouni Kotro
RKP	Varajäsen	Janica Hindle
KOK	Varajäsen	Raul Vesinurm

506	**Vaaralan äänestysalueen vltk**	**Lehtikuusen koulu / Havu**
PS	Puheenjohtaja	Tomi Salin
VIHR	Varapuheenjohtaja	Sinikka Kurunsaari
KOK	Jäsen	Jukka Saarnio
SDP	Jäsen	Heikki Kautiainen
RKP	Jäsen	Solveig Halonen
SDP	Varajäsen	Tuula Laukkanen
VAS	Varajäsen	Sami Virtanen
KESK	Varajäsen	Antti Pyylampi
KOK	Varajäsen	Eeva Wetterstrand-Pihola
PS	Varajäsen	Kalervo Flygare
507	**Rajakylän äänestysalueen vltk**	**Rajakylän koulu**
KOK	Puheenjohtaja	Teija Hakulinen
SDP	Varapuheenjohtaja	Erkki Vuorenmaa
VIHR	Jäsen	Tarja Ouvinen
PS	Jäsen	Kirsi Mäkilaine
VAS	Jäsen	Niina Pahtela
SDP	Varajäsen	Juuso Vuorenmaa
VAS	Varajäsen	Merja Räsänen
KD	Varajäsen	Riitta Ahonen

508	**Estepuiston äänestysalueen vltk**	**Länsimäen koulu**
PS	Puheenjohtaja	Peter Lammenranta
SDP	Varapuheenjohtaja	Mari Hynninen
KOK	Jäsen	Matti Rautio
VIHR	Jäsen	Hanna Valtanen
RKP	Jäsen	Henrik Smeds
SDP	Varajäsen	Sari Snygg
KD	Varajäsen	Liisa Virta
KESK	Varajäsen	Sauli Grönthal
VAS	Varajäsen	Timo Eklund

509	**Länsimäen äänestysalueen vltk**	**Länsimäen koulu**
VAS	Puheenjohtaja	Rauno Kurkela
SDP	Varapuheenjohtaja	Pirkko Niemi
VIHR	Jäsen	Aravind Krishnan
PS	Jäsen	Eeva Lammenranta
KOK	Jäsen	Jani Salo
SDP	Varajäsen	Paula Myllymäki
PS	Varajäsen	Marja Campbell
VAS	Varajäsen	Mirva Kamunen

999	**Lummetien äänestysalueen vltk**	**Vantaan opistotalo**
VIHR	Puheenjohtaja	Kai Laaksonen
VAS	Varapuheenjohtaja	Kati Tyystjärvi
SDP	Jäsen	Erkki Tapola
KOK	Jäsen	Eija Salmenkivi
PS	Jäsen	Petri Leinonen
SDP	Varajäsen	Tuula Lindell
VIHR	Varajäsen	Lasse Hyytiäinen
KESK	Varajäsen	Matti Värri

VAALITOIMIKUNTA I / LÄNTINEN

SDP	Puheenjohtaja	Heikki Kautiainen
KOK	Varapuheenjohtaja	Riittamaija Salmi
PS	Jäsen	Tuire Ekholm
KD	Varajäsen	Sirkka Salmi-Mehtonen
KOK	Varajäsen	Veli-Matti Kananen
PS	Varajäsen	Peter Mansner

VAALITOIMIKUNTA II/ KESKINEN

VAS	Puheenjohtaja	Raija Laakso
SDP	Varapuheenjohtaja	Paula Hakanen
KOK	Jäsen	Altti Kuorikoski
RKP	Varajäsen	Gunnar Weckström
SDP	Varajäsen	Marja Leppänen
VIHR	Varajäsen	Taina Raitanen

VAALITOIMIKUNTA III/ ITÄ, vankilat

VIHR	Puheenjohtaja	Kaarlo Korkeamäki
SDP	Varapuheenjohtaja	Sanna Huuskonen
SDP	Jäsen	Erkki Saarinen
VAS	Varajäsen	Arja Saunamäki
KOK	Varajäsen	Pertti Räisänen
SDP	Varajäsen	Kari Lopperi

VAALITOIMIKUNTA IV/ Sairaalat

KOK	Puheenjohtaja	Paula Lehmuskallio
KESK	Varapuheenjohtaja	Eija Ojanen
SDP	Jäsen	Taisto Mäntynen
VIHR	Varajäsen	Sonja Sharma
KOK	Varajäsen	Sauli Ahopelto
SDP	Varajäsen	Sirkka Laaksonen

8 § **Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2018**

VD/3693/00.01.02.01/2019

RV/MV

Tietotilinpäätös on organisaation sisäisen tarkastelun tuloksena syntyvä raportti, jonka tarkoituksena on antaa kokonaiskuvan organisaation tietojenkäsittelyn nykytilasta, arvio tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta ja varmistaa lainsäädännön noudattaminen.

Tietotilinpäätös on keskeinen asiakirja toteuttamaan 25.5.2018 sovellettavaksi tullutta EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen velvoittamaa ns. accountability- eli ”tilintekovelvollisuus”- periaatteetta. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan organisaatio itse näyttää, että se noudattaa lakia, hyvää tietojenkäsittelytapaa ja hyvää tiedonhallintatapaa.

Tietotilinpäätös kuvaa Vantaan kaupungin henkilötietojen käsittelyä vuonna 2018. Tietotilinpäätös laaditaan nyt Vantaalla ensimmäistä kertaa. Vuoden 2018 tietotilinpäätöksen valmistelu aloitettiin tammikuussa 2018 kaupunginjohtajan nimeämässä kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmässä.

Tietotilinpäätökseen sisältyy kaupungin tietosuojavastaavan raportti. Raportissa luodaan katsaus Vantaan kaupungin henkilötietojen käsittelyyn ja vuoden 2018 merkittävimpiin henkilötietojen käsittelyä koskeviin uudistuksiin ja niiden toteuttamiseen kaupungissa.

Tietotilinpäätökseen kerättyä tietoa hyödynnetään kaupungin henkilötietojen käsittelyn kehittämisessä ja yhtenäistämisessä. Tietotilinpäätös tehdään jatkossa vuosittain. Vuoden 2018 tietotilinpäätös tulee toimimaan pohjana seuraavien vuosien tietotilinpäätöksille. Eri vuosina tietotilinpäätöksissä tullaan painottamaan ja kartoittamaan eri asioita. Tarkoituksena on, että henkilötietojen käsittelyn kehittämisestä muodostuu pysyvä prosessi ja tulevat tietotilinpäätökset osoittavat, että henkilötietojen käsittelyn kehittämisessä on menty vuosittain eteenpäin.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2018.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2018

Muutoksenhakuohje: 3.1 oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
tietosuojavastaava, lakimies Mikael Valtomaa, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNGIN TIETOTILIN-PÄÄTÖS

2018

Vantaa
Vanda

SISÄLLYS

JOHDANTO 4

TIETOSUOJAVASTAAVAN RAPORTTI VUODELTA 2018 6

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA 25

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA 47

TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT 49

VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS 54

PERUSOPETUS 60

NUORISO- JA AIKUISKOULUTUS 66

KAUPUNGINKIRJASTO 72

KULTTUURIPALVELUT 77

LIIKUNTAPALVELUT 83

NUORISOPALVELUT 88

MAANKÄYTÖN, YMPÄRISTÖN JA RAKENTAMISEN TOIMIALA 93

KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA 101

TALOUSSUUNNITTELU 102

ELINKEINOPALVELUT 114

KAUPUNGINKANSLIA 118

SISÄINEN TARKASTUS 123

VIESTINTÄ 127

HENKILÖSTÖKESKUS 131

KONSERNI- JA ASUKASPALVELUIDEN TOIMIALA 138

ASUKASPALVELUT 139

HANKINTAKESKUS 150

TIETOHALLINTO 154

RAHOITUS 163

TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT 167

TALOUSPALVELUKESKUS 171

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS 180

VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOS 184

TIETOSUOJAAN LIITTYVÄT KÄSITTEET 196

LIITE 1: TIETOTILINPÄÄTÖS RAKENNE 201

JOHDANTO

MIKÄ ON TIETOTILINPÄÄTÖS JA MIKSI SITÄ TARVITAAN?

Tietotilinpäätös on organisaation sisäisen tarkastelun tuloksena syntyvä raportti, jonka tarkoituksena on antaa kokonaiskuvan organisaation tietojenkäsittelyn nykytilasta, arvio tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta ja varmistaa lainsäädännön noudattaminen.

Tietotilinpäätöksessä tapahtuva dokumentointi ohjaa myös systemaattisesti läpikäymään asioita organisaatiossa ja tarkastelemaan niitä kriittisesti. Tietosuojavaltuutettu on laatinut vuonna 2012 oppaan tietotilinpäätöksen laatimiseksi. Tietotilinpäätöksestä on jo tullut pysyvä osa valtion hallinnon tiedonhallintatapaa ja kuntien osalta tietotilinpäätöksestä on myös tulossa keskeinen osa kuntien tiedonhallintatapaa.

Tietotilinpäätös on keskeinen asiakirja toteuttamaan 25.5.2018 sovellettavaksi tullutta EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen velvoittamaa ns. accountability- eli ”tilintekovelvollisuus”-periaatteetta. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan organisaatio itse näyttää, että se noudattaa lakia, hyvää tietojenkäsittelytapaa ja hyvää tiedonhallintatapaa.

Rekisterinpitäjän (Vantaan kaupunki) on huolehdittava siitä, että tietosuojaperiaatteita noudatetaan kaikissa henkilötietojen käsittelyvaiheissa. Rekisterinpitäjän on etukäteen arvioitava, mitä periaatteet käytännössä tarkoittavat ja miten ne toteutuvat omassa toiminnassa ja dokumentoida tämä arviointi. Tietotilinpäätös on keskeinen väline toteuttaa tätä asetuksen tarkoittamaa osoitusvelvollisuutta.

Tietotilinpäätöksen tarkoituksena on kuvata mitä tietovarantoja organisaation hallussa on, miten tietosuoja ja -turva toteutuvat organisaation toiminnassa ja miten tietojenkäsittelyyn liittyvä riskienhallinta on toteutettu. Tietotilinpäätös toimii myös suunnittelun ja toiminnan ohjauksen sekä raportoinnin ja johtamisen tukena organisaatiossa ja mahdollistaa kehittämistoimenpiteiden seurannan.

Organisaation johdolle tietotilinpäätöksellä on erityisen suuri merkitys. Johdolla on välttämätöntä olla kokonaiskuva organisaation informaatioarkkitehtuurista ja organisaation toiminnassaan tarvitsemista tiedoista ja niiden välisistä suhteista. Tietotilinpäätös palvelee organisaation johdon päätöksentekokykyä sekä asiakkaiden ja sidosryhmien tiedollisia tarpeita. Tietotilinpäätös on myös osa tietojohtamista sekä siihen kuuluvaa riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa. Tietotilinpäätöksen avulla johto voi valvoa ja arvioida nykytilaa sekä ohjata resursseja sen kehittämiseen.

Organisaation on huolehdittava siitä, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävyydestä vastaa organisaation johto. Organisaation oma etu on tehokkaasti valvoa sekä tarkastaa sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen keinoin myös tietojenkäsittelyjärjestelmiään ja lisäksi asiaan liittyy voimakas yleinen lainvalvontaintressi. Tietotilinpäätöksellä voidaan toteuttaa nämä molemmat tarpeet. Tietotilinpäätös palvelee myös lainvalvontaviranomaisten tiedonsaantitarpeita.

VANTAAN KAUPUNGIN ENSIMMÄINEN TIETOTILINPÄÄTÖS

Tietotilinpäätös kuvaa Vantaan kaupungin henkilötietojen käsittelyä vuonna 2018. Tietotilinpäätös laaditaan nyt kaupungissa ensimmäistä kertaa ja se on keskeinen tapa toteuttaa 25.5.2018 sovellettavaksi tulleen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen velvoitteita. Vuoden 2018 tietotilinpäätöksen valmistelu aloitettiin tammikuussa 2018 kaupunginjohtajan nimeämässä kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmässä, jossa ovat edustettuina kaupungin kaikki toimialat.

Tietotilinpäätöksen tiedot päätettiin kerätä toimialoittain, koska kaupungin hallintosäännön mukaan kukin toimiala vastaa tietosuojasta omalta osaltaan. Tietojen kerääminen oli myös mahdollista tulosalueittain, jos se toiminnan näkökulmasta oli tarkoituksenmukaisinta.

Tietotilinpäätöksen laatimiseksi laadittiin toimialoille yhteinen malli ja kaikilta toimialoilta on kerätty vastaavat tiedot. Tietotilinpäätöksen avulla on saatu koottua tietoa siitä mitä henkilötietoja kaupungilla käsitellään. Henkilötietojen käsittelyssä on eroja kaupungin eri toimialoilla ja tietotilinpäätöksen avulla on ollut tarkoitus saada kuva siitä, miten tietosuoja ja tietoturva on huomioitu henkilötietojen käsittelyssä kaupungin eri toimialoilla.

Tietotilinpäätökseen sisältyy kaupungin tietosuojavastaavan raportti. Raportissa luodaan katsaus Vantaan kaupungin henkilötietojen käsittelyyn ja vuoden 2018 merkittävimpiin henkilötietojen käsittelyä koskeviin uudistuksiin ja niiden toteuttamiseen kaupungissa.

Tietotilinpäätökseen kerättyä tietoa tulisi hyödyntää kaupungin henkilötietojen käsittelyn kehittämisessä ja yhtenäistämisessä. Vantaan tulevassa organisaatiouudistuksen yhteydessä tietotilinpäätökseen kerättyä tietoa voidaan myös hyödyntää kun uusia henkilötietojen käsittelyprosesseja suunnitellaan.

Tietotilinpäätös on tarkoitus tehdä vuosittain. Vuoden 2018 tietotilinpäätös tulee toimimaan pohjana seuraavien vuosien tietotilinpäätöksille. Eri vuosina tietotilinpäätöksissä tullaan painottamaan ja kartoittamaan eri asioita. Tarkoituksena on, että henkilötietojen käsittelyn kehittämisestä muodostuu pystyvä prosessi ja tulevat tietotilinpäätökset osoittavat, että henkilötietojen käsittelyn kehittämisessä on menty vuosittain eteenpäin.

TIETOSUOJAVASTAAVAN RAPORTTI VUODELTA 2018

TIETOSUOJAVASTAAVAN RAPORTTI VUODELTA 2018

Vuosi 2018 oli merkityksellinen tietosuojan kannalta. EU:n yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltaa kaikissa EU:n jäsenmaissa 25.5.2018. Tietosuojan merkitykselle ja painoarvolle henkilötietojen käsittelyssä tietosuoja-asetuksella oli suuri merkitys.

Raportissa tuodaan esiin Vantaan kaupungin kannalta merkittävimpiä EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen henkilötietojen käsittelyyn tuomia muutoksia ja mitä toimenpiteitä kaupungissa on vuonna 2018 tehty, jotta Vantaalla henkilötietojen käsittely olisi tietosuoja-asetuksen mukaista. Lisäksi raportissa tuodaan esiin tietosuojavastaavan kommentteja ja suosituksia henkilötietojen käsittelyn parantamiseksi.

EU:N YLEINEN TIETOSUOJA-ASETUS (GDPR)

Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus (EU 679/2016) on tullut voimaan toukokuussa 2016 ja sitä on alettu soveltamaan 25.5.2018 alkaen kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Asetusta sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Asetus korvasi EU:n vuoden 1995 henkilötietodirektiivin sekä sen kansallisesti täytäntöön panemiseksi annetun henkilötietolain (523/1999).

Asetuksen tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan ja sitä kautta yksityisyyteen toteutuu myös digitaaliaikana. Sääntely pyrkii vastaamaan teknologian nopean kehityksen haasteisiin ja vahvistamaan ihmisten oikeutta valvoa henkilötietojaan. Tavoitteena on myös ollut vahvistaa säännöt henkilötietojen vapaalle liikkuvuudella EU:n sisällä.
Tietosuoja-asetuksessa säädetään henkilötietojen käsittelyä koskevista periaatteista. Periaatteiden tavoitteena on ohjata henkilötietojen käsittelyä niin, että asetuksen vaatimukset toteutuvat ja rekisteröidyn oikeuksia kunnioitetaan.

Asetus on tuonut sekä rekisterinpitäjille (Vantaan kaupunki) että henkilötietojen käsittelijöille(palveluntuottajat) uusia tehtäviä ja velvollisuuksia. Asetus pitää myös sisällään uusia oikeuksia rekisteröidyille (kuntalaiset/asiakkaat/kaupungin työntekijät).

Rekisterinpitäjä ja käsittelijä saa käsitellä henkilötietoja ainoastaan tietosuoja-asetuksessa säädetyllä perusteella. Asetuksessa on määritelty perusteet, jolloin tietoja saadaan käsitellä. Kaupungissa henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti asetuksen kohtaan, jossa käsittely on sallittua rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Ellei tietojen käsittelylle ole lainsäädännössä perustetta, niin tällöin käsittely perustuu asiakkaan antamaan suostumukseen. Kaupungin toiminnoissa suostumukseen perustuva käsittely on poikkeuksellista.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan tietosuojan painoarvo organisaatiossa korostuu. Tietosuojaan liittyy uudentyyppisiä vaatimuksia, riskejä ja tarpeita. Asetuksen velvoitteet vaativat myös resursointia.
Yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimukset on huomioitava systemaattisesti palveluiden sekä tietojärjestelmien kehittämisessä, hankinnoissa ja sopimuksissa ja toiminnan organisonnissa ja johtamisessa. Rekisterinpitäjä on tietosuoja-asetuksen mukaan vastuussa siitä, että se toteuttaa tarvittavat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, joilla varmistetaan ja

käytännössä myös osoitetaan, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuoja-asetuksen vaatimuksia.

Teknisillä ja organisatorisilla toimenpiteillä tarkoitetaan esimerkiksi henkilöstön koulutusta, sisäisiä ohjeistuksia ja määräyksiä, salassapitosopimuksia ja -sitoumuksia, tilivalvontaa ja käytönvalvontaa, tietojen salausta, tietojen anonymisointia tai pseudonymisointia, tietojärjestelmien ja rekistereiden auditointeja, etäkäyttöyhteyksiä, käyttövalvontaa, teknisiä rajoituksia, tarkastus- ja valvontajärjestelmiä, tietotilinpäätösprosessia, käytännesääntöjen sekä sertifikaattien käyttöä.

EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa on säädetty mm. seuraavista asioista, jotka tulisi huomioida kaupungin kaikissa toiminnoissa:

- Henkilötieto ja erityinen henkilötieto
- Henkilötietojen käsittelijä ja käsittely
- Johdon vastuu
- Riskilähtöisyys
- Vaikutustenarviointi
- Sisäänrakennettu ja oletusarvoinen tietosuoja
- Osoitusvelvollisuus
- Seloste käsittelytoimista
- Asiakkaan informointi
- Profilointi
- Oikeus saada itseään koskevat tiedot
- Oikeus tiedon oikaisemiseen ja poistamiseen
- Oikeus tietojen siirtoon
- Oikeus käsittelyn rajoittamiseen
- Vastustamisoikeus
- Tietoturvaloukkaus
- Hallinnolliset seuraamukset
- Tietosuojavastaava

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen velvoittavien periaatteiden saaminen osaksi kaikkea käytännön toimintaa, jossa käsitellään henkilötietoja, on aloitettu **Vantaalla**. Pelkästään asioiden dokumentointi ei ole riittävää, vaan periaatteet tulee pystyä sisäänrakentamaan kaikkiin prosesseihin, joissa henkilötietoja käsitellään. Kyse on jatkuvasta prosessista.

Ensiarvoisen tärkeää on, että mitään uutta toimintaa tai hanketta, jossa käsitellään henkilötietoja, ei suunnitella ilman, että tietosuoja tulee huomioitua jo alkuvaiheessa. Tällöin tietosuoja on helpointa ja tehokkainta sisäänrakentaa osaksi jokaista toimintaa. Toiminnan muuttaminen tietosuojalainsäännöksiä vastaavaksi jälkikäteen on aina vaikeampaa ja työläämpää.

Kaikki tietosuojavastaavan raportissa ja tietotilinpäätöksessä esiintuodut asiat ovat osa tietosuojan sisäänrakentamista Vantaalla.

KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Henkilötietojen käsittelyä koskeva uusi tietosuojalaki on tullut voimaan 1.1.2019. Samalla kumottiin pitkään voimassa ollut henkilötietolaki Tietosuojalaki täydentää EU:n yleistä tietosuoja-asetusta. Tietosuojalaki ei muodosta itsenäistä ja kattavaa sääntelykokonaisuutta, vaan sitä sovelletaan rinnakkain EU:n tietosuoja-asetuksen kanssa.
Uudella tietosuojalailla säädetään tietyissä kysymyksissä poikkeuksia ja täsmennyksiä EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen. Tietosuojalaissa säännellään tietyistä henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä erityistilanteista, kuten henkilötunnuksen ja arkaluonteisten tietojen käsittelystä sekä henkilötietojen käsittelystä esimerkiksi tieteelliseen tutkimukseen, tilastointiin, arkistointiin ja sananvapauden käyttämiseen liittyen. Lisäksi tietosuojalaissa säännellään mm. hallinnollisten seuraamusmaksujen määräämistä, tietosuojaviranomaisen toimivallasta ja lapsille tarjottavien tietoyhteiskunnan palveluiden ikärajasta.

Suomessa on edelleen voimassa 700–800 lakia, joissa on henkilötietojen suojaa koskevia säännöksiä. Kansallinen lainsäädäntö on päällekkäistä ja vaikeasti hallittavaa. Tulevina vuosina kansallinen lainsäädäntö on tarkoitus myös uudistaa näiltä osin ja saada henkilötietojen suojaa koskeva lainsäädäntö suppeammaksi ja helpommin hallittavaksi.

Vantaalla kuten myös muissakin kunnissa on tulevina vuosina edessä ohjeistusten ja toiminnan saattaminen vastaamaan uudistunutta ja uudistuvaa kansallista lainsäädäntöä.

VANTAAN KAUPUNGIN TIETOTURVA- JA TIETOSUOJAPOLITIIKKA

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 28.5.2018 kaupungin tietoturva- ja tietosuojapolitiikan. Edellinen kaupunginhallituksen hyväksymä politiikka oli vuodelta 2010.

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka on ylin tietosuojaa ohjaava dokumentti organisaatiossa. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka sisältää tavoitteet, periaatteet, vastuut ja toimintatavat, jotka ohjaavat Vantaan kaupungin toimintaa tietojen käsittelyssä ja suojaamisessa. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikan tavoitteena on varmistaa yhdenmukaiset käytännöt tietoturvan ja tietosuojan toteuttamiseksi. Tietoturvasta ja tietosuojasta huolehtiminen on osa kaupungin riskienhallintaa.

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka koskee Vantaan kaupungin johtoa, luottamushenkilöitä, viranhaltijoita, henkilöstöä, konsultteja sekä muita kaupungin tietoja käsitteleviä henkilöitä. Se tulee huomioida myös kaupungin käyttämien palvelutuottajien ja sidosryhmien sekä kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden toiminnassa.
Tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaa täydentävät kaupungin yleiset tietoturva- ja tietosuojaohjeet sekä toimialojen omat tarkentavat tietoturva- ja tietosuojaohjeet.

Tietoturvan ja tietosuojan vastuut on määritelty lyhyesti kaupungin hallintosäännössä. Tietosuojapolitiikassa on syvennetty kaupungin viranhaltijoiden ja organisaatioiden tietoturva ja tietoturvavastuita.

Kokonaisvastuu kaupungin tietoturvasta ja -suojasta on kaupunginhallituksella. Kokonaisvastuu kaupungin tietoturvan ja tietosuojan ohjauksesta on kaupunginjohtajalla.

Lisäksi politiikassa on määritelty apulaiskaupunginjohtajien, tulosaluejohtajien, liikelaitosjohtajien, esimiesten ja työntekijöiden vastuut.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt edellisen kerran tietoturvapolitiikan 20.9.2010. Tietoturvapolitiikan päivittäminen ja asiakirjan nimen muuttaminen tietoturva- ja tietosuojapolitiikaksi oli EU:n tietosuoja-asetuksen ja hallintosäännössä tapahtuneiden muutosten johdosta tarpeellista. Tietosuojapolitiikka on kaupungin ylimpänä tietosuojaa ohjaavana dokumenttina tärkeässä asemassa osoitusvelvollisuuden toteen näyttämisessä.

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka tulee päivittää kaupungin organisaatio uudistuksen yhteydessä. Samassa yhteydessä tietosuojapolitiikkaan on hyvä tehdä myös muita tarkennuksia, jotka katsotaan tarpeellisiksi.

KAUPUNGIN HALLINTOSÄÄNNÖN TIETOSUOJA- JA TIETOTURVAVASTUUT

Voimassa oleva kaupungin hallintosääntö on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 8.5.2017. Hallintosääntöön sisällytettiin ensimmäistä kertaa uusina pykälinä tietoturvaa ja tietosuojaa koskevat vastuut.

Vastuut on määritelty seuraavasti:

Kaupungin johtamisessa, riskienhallinnassa, esimiestyöskentelyssä ja toimialojen toiminnan järjestämisessä huomioidaan tietoturva ja henkilötietojen käsittelyn tietosuoja noudattaen voimassa olevaa lainsäädäntöä ja viranomaismääräyksiä sekä kaupunginhallituksen vahvistamaa tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaa ja kaupungin sisäisiä määräyksiä ja ohjeita. (1 luku 6 §)

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että kaupunki täyttää tietosuojalainsäädännön mukaiset velvoitteet (9 luku 1 §)

Kaupunginjohtaja vastaa kaupungin tietosuojan ja tietoturvan ohjauksesta. (2 luku 6 §)

Apulaiskaupunginjohtaja vastaa toimialansa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä. (2 luku 7 §)

Tulosaluejohtaja vastaa tulosalueensa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä. (2 luku 8 §)

Tietosuojavastuiden ottaminen hallintosääntöön on ollut tarpeellista. Vastuullisten tahojen on huolehdittava oman vastuualueensa tietosuojan järjestämisestä.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen yhtenä pääperiaatteena on riskilähtöisyys. Riskitöntä henkilötietojen käsittelyä ei ole, vaan riskitaso vaihtelee henkilötietojen tyypin ja käytön mukaan. Riskiperusteisen käsittelyn johdosta on oltava selkeä taho, joka arvioi ja kantaa vastuun henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä riskeistä, kun toimintoja suunnitellaan ja hankitaan. Usein edellytetään lisäksi virallista päätöksentekoa.

Henkilötietojen käsittelystä voi seurata myös rikosoikeudellisia vastuita. Rikosoikeudellinen seuraamus voi kohdistua joko rekisterinpitäjän vastuuhenkilöön tai laittomasti henkilötietoja

käsitelleeseen henkilöön. Henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten rikkomisia on käsitelty tuomioistuimissa paitsi henkilörekisteririkoksina ja henkilörekisteririkkomuksina, mutta myös virkavelvollisuuden rikkomisena. Rekisterinpitäjää koskevat velvollisuudet voidaan kohdistaa viranomaisissa niihin virkamiehiin, joiden tehtäviin kuuluu rekisterinpidon laadusta, henkilötietojen suojaamisesta ja rekisteröidyn oikeuksista huolehtiminen.

Rikosoikeudellinen virkavastuu on oikeussuojakeino rekisteröidylle. Rekisteröidyillä on käytettävissään tehokas oikeussuoja, kun heidän tietojaan on käsitelty lainvastaisesti. Rikosoikeudellisen vastuun lisäksi lainvastaisista henkilötietojen käsittelyistä on tuomittu vahingonkorvauksia kärsimyskorvauksina niille, joiden tietoja on käsitelty lainvastaisesti. Tällöin viranomainen on ollut rekisterinpitäjänä tuottamuksesta riippumattomassa vahingonkorvausvastuussa henkilötietolain mukaisesti.

Henkilötietojen käsittelystä voi seurata rikosoikeudellisia ja vahingonkorvausoikeudellisia vastuita. Kaupungin sisäiset hallinnolliset sanktiot tietojenkäsittelyssä tulisi myös määritellä. Kaupungilla tulisi olla näissä yhtenäinen linja.

Tietojärjestelmien ja muiden uusien sovellusten käyttöönottoon liittyy tietosuojan näkökulmasta suuria riskejä. Mikäli tällöin tapahtuu esim. laaja joukkoa koskeva tietovuoto, niin tulisi selkeästi määritellä kenellä on tällöin vastuu. Samoin tulisi määritellä valvontavelvollisuuden vastuut, koska asiat liittyvät kiinteästi toisiinsa.

KAUPUNGIN TIETOTURVA- JA TIETOSUOJATYÖRYHMÄ

Kaupunginjohtaja asetti syksyllä 2010 pysyvän kaupunkitasoisen tietoturvatyöryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella kaupunkia koskevia tietoturvallisuuteen liittyviä ohjeita sekä antaa suosituksia ja kannanottoja tietoturva-asioista. Työryhmän tehtäviä täydennettiin tietosuoja-asioilla kaupunginjohtajan päätöksellä syksyllä 2016.

Kaupungin keväällä 2018 hyväksyttyyn tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaan on myös otettu määrittelyt työryhmän tehtävistä.

Kaupungin tietosuojavastaava toimii työryhmän puheenjohtajana. Kaupunginjohtaja nimeää työryhmän jäseniksi toimialojen edustajat. Jäsenmäärä on vaihdellut vuoden 2018 aikana 12-15 välillä. Työryhmän jäsenet toimivat yhteyshenkilöinä tietoturva- ja tietosuoja-asioissa työryhmän ja oman toimialansa välillä. Toimialajohtajat vastaavat oman toimialansa osalta yhteyshenkilöiden tehtävän hoitamisen edellyttämästä koulutuksesta ja työajan resursoinnista.

Työryhmän jäsenten tehtävänä on;

- valmistella kaupunkia koskevia tietoturvaan ja tietosuojaan liittyviä ohjeita sekä antaa suosituksia ja kannanottoja edellä mainituista asioista
- viedä kaupungin tietoturva- ja tietosuojaohjeistuksia omalle toimialalle jalkautettavaksi
- tuoda työryhmän käsittelyyn toimialan ehdotuksia kaupungin tietoturvan ja tietosuojan parantamiseksi
- seurata kaupungin tietoturva- ja tietosuojaohjeistuksen toteutumista toimialallaan

- nostaa kaupunkia koskevia tietoturva- ja tietosuojapuutteita työryhmän käsittelyyn

Vuonna 2018 tietoturva- ja tietosuojatyöryhmä kokoontui 9 kertaa. Työryhmän muistiot ovat nähtävissä kaupungin sisäisillä tietosuoja- ja tietoturvasivuilla. Muistiot menevät myös tiedoksi toimialojen johtoryhmiin. Toimialojen jäsenet esittelevät asioita tarvittaessa toimialojen johtoryhmissä.

Tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän tehtävä on tärkeä kaupungin tietosuojaan liittyvien ohjeiden ja käytäntöjen käsittelyssä ja yhdenmukaistamisessa. Jäsenen rooli toimialansa edustajana ja tiedon välittäjänä on vaativa. Jäsenten koulutukseen tulisi toimialoilla panostaa. Jäsenten mahdollisuus jalkauttaa ohjeet ja käytänteet omalla toimialallaan riippuu myös pitkälti siitä, kuinka paljon työaikaa tämän tehtävän hoitamiseen on varattu.

TIETOSUOJAVASTAAVA

Tietosuojavastaava on organisaation sisäinen asiantuntija, joka seuraa henkilötietojen käsittelyä ja auttaa tietosuojasäännösten noudattamisessa. Tietosuojavastaavan on oltava riippumaton eikä hän saa ottaa vastaan ohjeita tehtäviensä hoitamisen yhteydessä.

EU:n yleinen tietosuoja-asetus sisältää yksityiskohtaiset säännökset tietosuojavastaavan asemasta ja tehtävistä. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä perustettu työryhmä on antanut tietosuojavastaavia koskevan ohjeen. Ohjeessa määritellään tietosuojavastaavan nimittäminen, asema ja tehtävät. Tietosuojavaltuutettu on myös julkaissut tietosuojavastaavia koskevan ohjeen.

Tietosuojavastaavan keskeisiä tehtäviä ovat mm:

- raportointi suoraan rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän ylimmälle johdolle
- antaa tietoja ja neuvoja tietosuojasääntöjen mukaisista velvollisuuksista johdolle ja henkilötietoja käsitteleville työntekijöille
- seurata asetuksen ja kansallisen tietosuojalainsäädännön noudattamista omassa organisaatiossaan
- havaitsemien puutteiden esiintuominen
- henkilöstön kouluttaminen
- valvoo vaikutustenarviontien toteutusta ja antaa neuvoja sen tekemisessä
- toimii rekisteröityjen yhteyshenkilönä
- toimii tietosuojavaltuutetun sekä muiden viranomaistahojen yhteyshenkilönä

Tietosuojavastaava on otettava asianmukaisesti ja riittävän ajoissa mukaan kaikkien henkilötietojen suojaa koskevien kysymysten käsittelyyn. Tietosuojavastaavalle on asetuksen mukaan annettava riittävät resurssit sekä pääsyn henkilötietoihin ja käsittelytoimiin. Tietosuojavastaavalla on myös oikeus asetuksen perusteella resursseihin asiantuntemuksen ylläpitämiseksi. Tietosuojavastaava ei ole henkilökohtaisesti vastuussa yleisen tietosuoja-asetuksen rikkomisesta. Tietosuojasäännösten noudattaminen on rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän vastuulla.

Vantaan tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaan kaupungilla on kaupunkitasoinen tietosuojavastaava. Kaupunginjohtaja päättää tietosuojavastaavan nimeämisestä. Lisäksi toimiala voi tarpeen mukaan nimetä toimialakohtaisen tietosuojavastaavan, jonka tulee raportoida tietosuojasta myös kaupungin tietosuojavastaavalle.

Kaupungin tietosuojapolitiikan mukaan tietosuojavastaava vastaa

- tietosuojan kehittämishankkeiden valmistelusta ja ohjauksesta
- tietosuojaohjeistuksien valmistelusta ja jalkauttamisesta
- tietosuojatietouden edistämisestä
- tietosuojakoulutuksen tuottamisesta osaksi kaupungin koulutuksia
- tietosuojapalveluiden ohjauksesta
- tietosuojarikkomusten hallinnoinnista
- henkilötietojen käsittelyn ohjauksesta ja seurannasta lainsäädännön,
- viranomaismääräysten sekä kaupungin ohjeistusten mukaisesti
- tietosuojan viestinnästä ja raportoinnista
- yhteydenpidosta ja yhteistyöstä rekisteröityjen ja valvontaviranomaisen kanssa
- kaupunkia ohjaavan tietosuojasääntelyn seurannasta

Tietosuojavastaava raportoi säännöllisesti tietosuojasta kaupungin johdolle sekä tarvittaessa kaupungin eri toimielimille. Tietosuojavastaavan tukena toimii kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmä.

Tietosuojavastaava on tällä hetkellä sijoitettu kaupunginjohtajan toimialalle ja siellä kaupunginkanslian tulosalueelle. Uusi Vantaa hankkeen myötä kaupungin organisaatio uudistuu ja uudessa organisaatiossa tietosuojavastaavan EU:n tietosuoja-asetuksen vaatima riippumaton asema tulisi huomioida.

Vantaan kaupungin kokoisessa organisaatiossa ja ottaen huomioon kaupungissa käsiteltävien henkilötietojen erityisen laadun, tulisi tietosuojavastaavan lisäksi olla tietosuojavastaavan työparina tietosuoja-asiantuntija. Tällä hetkellä tietosuojavastaavalla on käytettävissä kaupunginkanslian hallintosihteerin työpanoksesta osa koko kaupungin tietosuoja-asioiden hoitamiseen. Hallintosihteeri on toiminut tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän sihteerinä ja koonnut ja muokannut tietotilinpäätöstä. Kaupungin henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvä tehtävien määrä ja laajuus ilmenee tästä tietosuojavastaavan raportista ja tietotilinpäätöksestä.

PÄÄKAUPUNKISEUDUN TIETOSUOJAYHTEISTYÖRYHMÄ

Vantaan kaupungin tietosuojavastaava osallistuu pääkaupunkiseudun tietosuojavastaavien yhteistyöryhmään. Yhteistyöryhmään vuonna 2018 kuuluivat:

- Vantaan tietosuojavastaava
- Helsingin tietosuojatiimi:
    - Helsingin tietosuojavastaava
    - Helsingin tietosuojalakimies
    - Helsingin tietosuojan hallintoasiantuntija
    - Helsingin tietosuojan hallintosuunnittelija
- Espoon tietosuojavastaava

- Kauniaisten tietosuojavastaava

Ryhmää vetää ja koolle kutsuu Helsingin tietosuojatiimi ja ryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa Helsingissä. Ryhmässä käsitellään kaupungeissa ajankohtaisia tietosuoja-asioita. Ryhmä on erittäin tarpeellinen, koska kaikissa kaupungeissa käsitellään samoja tietosuojaan liittyviä kysymyksiä. Kaupungit osallistuvat myös samoihin projekteihin ja tietosuoja-asioiden käsittely yhdessä on tärkeää ja säästää paljon resursseja. Suurimpana yhteisenä projektina on vuonna 2018 alkanut sosiaali- ja terveydenhuollon Apotti-hanke. Espoo ei tosin tältä osin ole osallistunut asioiden käsittelyyn.

OHJEISTUKSET

Ohjeistuksen laatiminen on keskeinen osa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen osoitusvelvollisuuden toteuttamista. Ohjeistuksen avulla huolehditaan ennen kaikkea siitä, että henkilötietoja käsitellään lainmukaisesti. Työntekijöillä on oltava selkeät ja ymmärrettävät ohjeet henkilötietojen käsittelystä. Ilman kaupungin sisäistä ohjeistusta riski henkilötietojen lainvastaiselle tahattomalle käsittelylle kasvaa ja johtaa tietoturvaloukkauksiin.

Laaditun ohjeistuksen mukaisesti toimiminen on jokaisen työntekijän vastuulla. Esimiehillä on vastuu, että työntekijät ovat selvillä henkilötietojen käsittelyä koskevista ohjeista, valvovat ohjeistuksen noudattamista ja käyvät ohjeistuksia säännöllisesti läpi omissa yksiköissä.

Vantaan hallintosäännön ja tietosuojapolitiikan mukaan toimialat ja tulosalueet vastaavat tietosuojan toteuttamisesta omalla toimialallaan/tulosalueellaan. Toimialojen vastuulla on laatia omaa toimialaa koskeva ohjeistus henkilötietojen käsittelyn osalta. Toimialojen tietotilinpäätöksistä ilmenee toimialoilla laaditut keskeiset ohjeet.

Tietosuojavastaava laatii henkilötietojen käsittelyä koskevaa yleistä ohjeistusta koko kaupungille. Ohjeet käydään läpi kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmässä ennen kuin ne tulevat sovellettaviksi. Tietosuojavastaavan apuna ohjeita on valmistellut kaupunginkansliassa kesällä 2018 harjoittelijana 4 kuukautta ollut oikeustieteen opiskelija.

Vuonna 2018 tietosuojavastaavan toimesta on laadittu seuraavat ohjeet.

- Rekisteröidyn oikeudet
- Henkilötietojen käsittelyperuste
- Henkilötiedon määritelmä
- Henkilötunnuksen käyttö
- Henkilötietojen hävittäminen
- Erityiset henkilötietoryhmät
- Henkilötietojen siirto EU:n ulkopuolelle
- Alaikäistä koskevien tietojen luovuttaminen
- Vainajan tietojen luovuttaminen
- Tietojen luovutuksesta kieltäytyminen
- Tietojenluovutus-muistilista
- Suostumus

- Poliisin tiedonsaantioikeus
- Todistaminen oikeudenkäynnissä
- Kuvaaminen ja kuvauslupa
- Profilointi
- Toimiminen sosiaalisessa mediassa
- Lokitiedot
- Vaikutustenarviointi
- Tietoturvaloukkauksista ilmoittaminen
- Virkamiehen/työntekijän vastuu

OSOITUSVELVOLLISUUS

Henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava EU:n yleistä tietosuoja-asetusta ja kansallista lainsäädäntöä. Osoitusvelvollisuus on tietosuoja-asetuksen yksi keskeisistä periaatteista. Osoitusvelvollisuus tarkoittaa, että rekisterinpitäjän on pystyttävä osoittamaan noudattavansa tietosuojalainsäädäntöä. Osoitusvelvollisuuden tarkoituksena ei ole kuitenkaan pelkästään lakisääteisten vaatimusten toteuttamisen arviointi. Sen tarkoituksena on myös näyttää, miten rekisterinpitäjä kunnioittaa rekisteröityjen eli henkilötietojen käsittelyn kohteena olevien tietosuojaa.

Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet täyttääkseen osoitusvelvollisuuden vaatimukset. Osoitusvelvollisuus tarkoittaa myös dokumentointivelvollisuutta, käytännössä tiettyjen toimenpiteiden tekemistä ja kirjaamista. Dokumentaation ja toimenpiteiden riittävyyttä on arvioitava säännöllisesti. Henkilötietojen käsittely tulee olla organisaation hallinnassa kaikilta osin ja johdolla tulee olla kokonaiskäsitys organisaationsa henkilötietojen käsittelystä. Osoitusvelvollisuuden toteuttaminen lisää rekisterinpitäjän toimintaan kohdistuvaa luottamusta.

Osoitusvelvollisuuden laajuus riippuu muun muassa organisaation koosta, henkilötietojen määrästä ja siitä, millaisia henkilötietoja rekisterinpitäjä käsittelee. Rekisterinpitäjän on huomioitava osoitusvelvollisuus jo henkilötietojen käsittelyn suunnitteluvaiheessa. Osoitusvelvollisuuden toteuttamisessa voidaan käyttää tukena sertifikaattien ja käytännesääntöjen käyttöön ottamista.

Keskeisiä toimenpiteitä ja dokumentteja tietosuoja-asetuksen osoitusvelvollisuuden toteuttamiseksi ovat:
- Tietosuoja sisäänrakennettu organisaation toimintoihin (Tietosuoja-asetus 5 ja 25 artikla)
- Käsittelyn oikeusperusteet: lakisääteinen, suostumus oikeutettu etu (6-10 artikla)
- Selosteet käsittelytoimista (30 artikla)
- Informointiasiakirjat ja käytännöt (12-14 artikla)
- Henkilötietojen käsittelyyn liittyvät sopimukset (28 artikla)
- Tietoturvaloukkausten dokumentointi ja prosessi (33 ja 34 artikla)
- Tietosuojavastaavan asemaan ja tehtäviin liittyvä dokumentaatio (37-39 artiklat)
- Vaikutustenarviointi ja tietosuojavaltuutetun ennakkokuuleminen (35 ja 36 artikla)
- Muut sisäiset ja ulkoiset ohjeistukset (12,13,14,24,25,28,29 ja 32 artikla)
    - Riskiarvioita koskeva dokumentaatio sekä toteutetut tekniset ja organisatoriset suojatoimenpiteet

    - Sisäiset ja ulkoiset ohjeet rekisteröidyn oikeuksien toteuttamiseksi
    - Ohjeet henkilötietoja käsitteleville työntekijöille ja henkilötietojen käsittelijöille
    - Sisäiset tarkastukset ja auditoinnit
- Mahdolliset tietosuojaa koskevat laajemmat toimintaperiaatteet (24 artikla)
- Yhteisrekisterinpitäjien vastuualueet (29 artikla)
- Henkilötietojen siirtoa kolmansiin maihin koskeva dokumentaatio (5 luku)

Osoitusvelvollisuuden vaatimusten täyttämiseksi **Vantaalla** on vuonna 2018 tehty mm:

- Kaupungin tietoturva- ja tietosuojapolitiikka uusittu
- Asiakkaiden informointiasiakirjat laadittu
- Selosteet käsittelytoimista laadittu
- Henkilötietojen käsittelyyn liittyvät sopimukset on uusittu vastaamaan asetuksen vaatimuksia
- Tietoturvaloukkausten ilmoitusprosessi rakennettu ja loukkaukset dokumentoitu
- Vaikutustenarvioinnit on aloitettu ja laadittu ohje vaikutustenarvioinnin tekemiseksi
- Laadittu uusia henkilötietojen käsittelyä koskevia sisäisiä ohjeita
- Tietojen siirtoa koskeva ohje EU:n ulkopuolelle laadittu
- Tietosuojan sisäänrakentaminen ja yhdenmukaistaminen eri toimialojen välillä aloitettu

Haasteellisinta on saada tietosuoja sisäänrakennettua kaikkiin kaupungin toimintoihin, joissa käsitellään henkilötietoja. Kyse on jatkuvasta prosessista ja se edellyttää, että tietosuoja ja tietoturva huomioidaan aina jo toimintojen suunnitteluvaiheessa.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Kaupungin käsitellessä henkilötietoja tulee sen huolehtia EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten kuntalaisten ja asiakkaiden (rekisteröidyt) tietosuojaoikeuksien toteutumisesta.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus
- saada tietoa henkilötietojensa käsittelystä
- saada pääsy tietoihin
- oikaista tietoja
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa tietojen käsittelyä
- siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
- vastustaa tietojen käsittelyä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Vantaalla rekisteröidyn informaatioasiakirjat antavat ensikädessä tietoa asiakkaille henkilötietojen käsittelystä. Oikeus saada pääsy tietoihin toteutetaan Vantaalla ensisijaisesti asiakirjapyynnöillä eli asiakkaalle toimitetaan tulosteina hänen pyytämänsä itseään koskevat asiakirjat. Järjestelmien kehittyessä pääsy omiin tietoihin tapahtuu sähköisesti, joka on myös EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen lähtökohta.

Virheelliset tiedot on tullut myös ennen EU:n yleistä tietosuoja-asetusta poistaa ja menettelyyn ei tältä osin ole tullut muutoksia. Tietojen käsittelyn rajoittaminen koskee lähinnä tilanteita, jolloin asiakkaan mielestä hänestä on tallennettu virheellisiä tietoja ja käsittelyä rajoitetaan siksi aikaa, kun pyyntö virheellisten tietojen oikaisemiseksi on käsitelty. Oikeus tietojen siirtoon ja oikeus vastustaa tietojen käsittelyä ei koske lakisääteisiä palveluja eikä säännöksellä ole näin kovin suurta merkitystä Vantaalla.

Siitä kuinka paljon automaattista päätöksentekoa tehdään Vantaalla tällä hetkellä ei ole selvitetty. Määrä on kuitenkin vielä vähäinen. Automaattisen päätöksenteon määrä tulee kuitenkin kasvamaan tulevaisuudessa ja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen säännösten huomioiminen tulee ottaa jatkossa huomioon kun automaattisia päätöksentekoprosesseja suunnitellaan.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Rekisterinpitäjien (Vantaan kaupunki) informointikäytäntöjen vaatimukset muuttuivat 25.5.2018, kun EU:n yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltamaaan. Tietosuoja-asetuksessa säädetty informointivelvoite poikkeaa tietyiltä osin vuoden 2018 loppuun asti voimassa olleen henkilötietolain 10 §:n vaatimuksesta laatia ja julkaista rekisteriseloste ja 24 §:n informointivelvoitteesta. Henkilötietolain mukainen rekisteriseloste laadittiin henkilörekisterikohtaisesti.

EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa ei säädetä rekisteriselosteesta eikä edellytetä aikaisemman kaltaisen rekisteri- tai tietosuojaselosteen laatimista. Asetuksen mukaan rekisteröityjä täytyy kuitenkin informoida ymmärrettävässä ja tiiviissä muodossa henkilötietojen käsittelystä.

EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa velvoitetaan rekisterinpitäjiä arvioimaan myös, onko heidän antamansa informaatio kielen ja johdonmukaisuuden kannalta ymmärrettävää. Arvio tulisi tehdä aina kulloisenkin kohderyhmän mukaan. Tarkoituksena on, että kohderyhmään kuuluva keskivertohenkilö saa kattavan ja selkeän kuvan henkilötietojen käsittelyn kokonaisuudesta. Tiedot on tarjottava rekisteröidylle ymmärrettävässä, tiiviissä ja selkeässä muodossa.

Läpinäkyvyyden periaatteesta säädetään osana lainmukaisen ja asianmukaisen käsittelyn periaatetta. Henkilötietoja on käsiteltävä rekisteröidyn kannalta läpinäkyvästi, ja rekisterinpitäjän on pystyttävä osoittamaan, että näin on toimittu. Tämä on osa tietosuoja-asetuksen mukaista rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuutta.

Aikaisemmin asiakkaiden informointi tapahtui sekä **Vantaalla** että muissa kunnissa tietosuojaselosteiden/rekisteriselosteiden avulla. Tietosuojaselosteet palvelivat sekä asiakkaiden informointia, että kaupungin sisäistä käyttöä. Ongelmana oli, että tietosuojaselosteet olivat asiakkaille vaikeasti ymmärrettäviä. Aiemmat tietosuojaselosteet/rekisteriselosteet korvattiin Vantaalla vuonna 2018 uusilla informointiasiakirjoilla ja selosteilla käsittelytoimista. Informointiasiakirjat ovat tarkoitettu asiakkaille, kun taas selosteet käsittelytoimista on tarkoitettu kaupungin sisäiseen käyttöön.

Informointiasiakirjat laadittiin kaupungin yhteisen mallin mukaisesti toimialoilla. Informointiasiakirjojen asiakkaan kannalta ymmärrettävään kieleen kiinnitettiin erityisesti huomiota. Informointiasiakirjat eivät ole henkilörekisterikohtaisia, vaan ne on laadittu laajemmista palvelukokonaisuuksista. Informointiasiakirjat ovat näkyvillä kaupungin internet sivuilla sekä kaupungin sisäisillä sivuilla. Informointiasiakirjoja tulee toimialoilla päivittää.

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Rekisterinpitäjän, henkilötietojen käsittelijän ja näiden edustajan on ylläpidettävä kirjallista ja sähköisessä muodossa olevaa selostetta kaikista henkilötietojen käsittelytoimista.

Selosteesta on käytävä ilmi mm. henkilötietojen käsittelyn kannalta keskeisten tahojen yhteystiedot, käsittelyn kohteena olevien tietoryhmät ja tiedot henkilötietojen siirroista kolmansiin maihin. Seloste toimii ensisijaisesti rekisterinpitäjän, käsittelijän ja niiden edustajan sisäisenä työkaluna.

Vantaalla tehtiin tietosuoja-asetuksen mukaiset selosteet käsittelytoimista aikaisempien Vantaalla käytössä olleiden tietosuojaselosteiden mallin mukaan, koska ne sisälsivät paljon samoja tietoja, joita tietosuoja-asetuksen mukaiset selosteet käsittelytoimista edellyttivät. Uuteen selostemalliin lisättiin myös uusia EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämiä kohtia, joita ei ollut aikaisemmissa tietosuojaselosteissa.

Selosteet sisältävät seuraavat tiedot:

- Rekisterinpitäjä, rekisterinpitäjän vastuuhenkilö ja rekisterin yhteyshenkilö
- Tietosuojavastaavan yhteystiedot
- Rekisterin nimi
- Henkilötietojen käsittelyn kohde
- Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus
- Rekisterin tietosisältö
- Henkilötietojen tyyppi
- Henkilötietoryhmät
- Säännönmukaiset tietolähteet
- Tietojen luovutukset
- Tietojen siirto EU:n ja ETA:n ulkopuolelle
- Henkilötietojen säilytysaika
- Henkilötietojen käsittelyyn liittyvä automaattinen päätöksenteko
- Rekisterin suojauksen periaatteet
- Oikeus tietojen tarkastamiseen ja oikaisemiseen
- Oikeus tietojen poistamiseen
- Oikeus käsittelyn rajoittamiseen
- Oikeus peruuttaa suostumus
- Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
- Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle

Selosteet pitävät sisällään paljon tietoa, joka on tärkeää henkilötietoja käsiteltäessä. Kaikkien henkilötietoja käsittelevien tulisi tuntea omaan työhönsä liittyvien selosteiden sisältö, jotta henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus turvattaisiin. Selosteita tulisi myös käyttää

työntekijöiden perehdyttämisessä. Selosteiden avulla työntekijä saa kuvan kokonaisuudesta, jossa hänen käsittelemät henkilötiedot ovat yhtenä osana.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan henkilötietojen tietoturvaloukkauksella tarkoitetaan tapahtumaa, jonka seurauksena henkilötietoja tuhoutuu, häviää, muuttuu, henkilötietoja luovutetaan luvattomasti tai niihin pääsee käsiksi taho, jolla ei ole käsittelyoikeutta.

Sekä rekisterinpitäjän että henkilötietojen käsittelijän on suojattava henkilötiedot niin, että suojaustoimenpiteet vastaavat henkilötietojen käsittelyyn liittyvää riskiä.

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta täytyy ilmoittaa tietosuojavaltuutetulle, jos loukkauksesta voi aiheutua riski luonnollisten henkilöiden oikeuksille ja vapauksille. Ilmoitus on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä ja mahdollisuuksien mukaan 72 tunnin kuluessa siitä, kun rekisterinpitäjä on tullut tietoiseksi tietoturvaloukkauksesta. Rekisterinpitäjä voi jättää tietoturvaloukkausta koskevan ilmoituksen tekemättä ainoastaan, mikäli loukkauksesta ei todennäköisesti aiheudu luonnollisten henkilöiden oikeuksiin ja vapauksiin kohdistuvaa riskiä.

Henkilötietojen käsittelijän (esim. palveluntuottaja) tulee ilmoittaa tietoturvaloukkauksesta ensin rekisterinpitäjälle (Vantaan kaupunki), jollei ole erikseen sovittu, että käsittelijä voi ilmoittaa tietoturvaloukkauksista suoraan tietosuojavaltuutetun toimistolle. Vastuu ilmoituksen tekemisestä säilyy kuitenkin rekisterinpitäjällä.

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta on ilmoitettava rekisteröidylle (asiakas/potilas) ilman aiheetonta viivytystä, jos se todennäköisesti aiheuttaa korkean riskin tämän oikeuksille ja vapauksille

Rekisterinpitäjän on arvioitava, millainen riski tietoturvaloukkauksesta on aiheutunut vuodon kohteena olevalle henkilölle. Arvio määrittää tarvittavia tietoturvaloukkauksesta seuraavia toimenpiteitä.

Vantaalla tehtiin ennen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantuloa ohje tietoturvaloukkausten selvittämisestä ja lomake tietoturvaloukkausten ilmoittamiseen. Ohjeen mukaan henkilökuntaan kuuluvan havaitessa tietoturvaloukkauksen tai epäillessä tietoturvaloukkauksen tapahtuneen tulee välittömästi olla yhteydessä omaan esimieheen. Esimiehen tulee päättää toimenpiteisiin ryhtymisestä, mikäli kyseessä on tietoturvaloukkaus. Esimiehen tulee tarvittaessa olla yhteydessä toimialan/tulosalueen/toimintayksikön muihin henkilöihin sekä kaupungin tietosuojavastaavaan.

Palveluntuottajat tekevät ohjeen mukaan ilmoituksen suoraan tietoturvapäällikölle tai tietohallintojohtajalle.

Prosessi tietoturvaloukkauksien ilmoittamisesta on toiminut suhteellisen hyvin. Ilmoituksia on tullut vuonna 2018 Tietosuoja-asetuksen soveltamisen (25.5.2018) jälkeen yhteensä 49 kappaletta. Ilmoitukset ovat koskeneet mm:

- väärään osoitteeseen lähetetty posti (sähköinen sekä paperinen)
- asiakkaan papereiden antaminen väärälle henkilölle
- tietojen lähettäminen suojaamattomassa verkossa
- papereiden katoaminen
- tietokoneen ja älypuhelimen katoaminen
- tietojen kirjaaminen suojaamattomalle alustalle
- henkilötietojen väärä kirjaaminen
- työtehtäviin kuulumattomien henkilötietojen näkyminen eli liian laajat käyttöoikeudet
- asiakirjojen ja tietokoneiden varkaus
- tietoturvasäiliöiden tyhjennys

Tietosuojavaltuutetulle on tehty ilmoitus 4 tapauksessa.

Tietoturvaloukkauksia on kirjattu eniten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen toimialoilla, joissa myös käsitellään eniten henkilötietoja. Ilmoituksia laajoista ja määrältään suurista tietoturvaloukkauksista ei tehty vuonna 2018.

Ilmoitukset on vuonna 2018 tehty sähköpostitse. Jatkossa tietoturvaloukkaus ilmoitukset tulee tehdä ASTA- asiakirjahallintajärjestelmän kautta.

ASIAKIRJAPYYNNÖT

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy henkilötietoihin, joita hänestä on kerätty sekä tietoihin hänen henkilötietojen käsittelyyn liittyen. Oikeus tietojen tarkastamiseen on ollut olemassa henkilötietolain mukaan jo ennen tietosuoja-asetusta.

Rekisterinpitäjän pitää pyynnöstä ilmoittaa, käsitteleekö se kysyjää koskevia henkilötietoja. Jos henkilötietoja käsitellään, rekisteröidylle on annettava jäljennös rekisterissä olevista tiedoista, ellei ole lakisääteisiä perusteita olla antamatta pyydettyä tietoa. Rekisteröidyn tiedonsaantioikeus koskee myös hänen henkilötietoihinsa kohdistuneita käsittelytoimia. Pyydetyt tiedot pitää ensisijaisesti luovuttaa sähköisessä muodossa. Pyytäjän henkilöllisyys tulee aina tarkastaa.

Vantaalla on tehty vuonna 2018 ohje ja lomake EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisen tietojen tarkastuspyynnön toteuttamiseksi.

Vantaalla tarkastuspyyntö tehdään henkilökohtaisen käynnin yhteydessä tai omakätisesti allekirjoitetulla tai muulla luotettavalla tavalla varmennetulla asiakirjalla Vantaa-infossa. Henkilöllisyys tarkistetaan tarkastuspyynnön esittämisen yhteydessä. Puhelimitse tai sähköpostilla tulleita tarkastuspyyntöjä ei voida käsitellä.

Asiakirjakirjapyyntö toimitetaan toimialoille ja toimialat huolehtivat asiakirjojen toimittamisesta niiden pyytäjälle. Tiedot ovat EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan toimitettava kuukauden kuluessa pyynnön saapumisesta. Asiakirjat toimitetaan paperisina. Tällä hetkellä ei ole vielä mahdollista toimittaa asiakirjoja sähköisesti.

Vuonna 2018 on Vantaalla kirjattu vain muutama kaikkia kaupungin toimialoja koskeva tietopyyntö. Koko Vantaata käsittäviin tietopyyntöihin vastaaminen vie paljon aikaa ja resursseja. Henkilötietoja on lukuisissa järjestelmissä ja paperimuodossa arkistoituna useisiin eri paikkoihin. Mikäli tietopyyntöjen määrä jatkossa huomattavasti lisääntyy, niin tämä aiheuttaa Vantaalla ongelmia pyyntöihin vastaamisessa

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Vaikutustenarvioinnissa kuvataan henkilötietojen käsittelyä ja sen tarkoituksena on auttaa tunnistamaan, arvioimaan ja hallitsemaan henkilötietojen käsittelyyn sisältyviä riskejä. Jos henkilötietojen käsittelyyn todennäköisesti kohdistuu korkea riski, on rekisterinpitäjän EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan tehtävä tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi. Jos käsittely voi johtaa suureen riskiin yksilön oikeuksien ja vapauksien näkökulmasta on vaikutustenarvioinnin tekeminen pakollista. Mikäli vaikutustenarvioinnin tekeminen laiminlyödään silloin kun se on pakollista, on kyseessä tietosuojarikkomus.

Vaikutustenarviointi on tarkoitettu jatkuvaksi riskien tunnistamisen ja hallitsemisen prosessiksi. Vaikutustenarviointi on tehtävä ennen käsittelyn aloittamista.

Vaikutustenarviointi auttaa rekisterinpitäjää tietosuojalainsäädännön vaatimusten noudattamisessa, dokumentoinnissa ja osoitusvelvollisuuden toteuttamisessa.
EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa on tarkat säännökset vaikutustenarvioinnin sisällöstä ja riskien määrittelystä. Vaikutustenarvioinnissa tulee kuvata systemaattisesti käsittelytoimet. Huomioida käsittelyn luonne, laajuus, asiayhteys ja tarkoitukset. Tunnistettava vastaanottajat, tietovirrat ja säilytysajat. Tehtävä toiminnallinen kuvaus käsittelytoimenpiteistä. Käsittelytoimenpiteet ja niihin liittyvä päätöksenteko tulee dokumentoida. Tarkistus ja päivityskäytännöt tulee luoda.

Riskin arviointi on oleellinen osa vaikutustenarviointia. Mahdolliset uhat, niiden seuraukset ja todennäköisyys tulee arvioida. Samoin se kuinka vakavasta riskistä on kyse. Riskin hallitsemiseksi on tehtävä suunnitelma ja esittää toimenpiteet riskin hallitsemiseksi.
Jos vaikutustenarvioinnin perusteella henkilötietojen käsittelyyn liittyvä riskin taso on korkea, eikä rekisterinpitäjä ole toteuttanut toimenpiteitä riskin pienentämiseksi, on rekisterinpitäjän kuultava valvontaviranomaista ennen käsittelyn aloittamista (ennakkokuuleminen).

Vantaalla on tietosuoja-asetuksen soveltamisen aloittamisen jälkeen tehty muutamia vaikutustenarviointeja. Suurimpana vaikutustenarviointina aloitettiin 2018 loppupuolella Apotti-tietojärjestelmän vaikutustenarviointi. Apotin osalta kyse on valtakunnankin tasolla massiivisesta kokonaisuudesta ja vaikutustenarvioinnilla on keskeinen osa potilaiden ja asiakkaiden oikeuksien ja vapauksien turvaamisessa.

Arvio siitä tuleeko asiassa tehdä vaikutustenarviointi, tulee sisällyttää Vantaalla kaikkiin uusiin prosesseihin, joissa käsitellään henkilötietoja. Arvioinnit myös siitä, ettei ole päädytty tekemään vaikutustenarviointia tulee dokumentoida ja ne tulee säilyttää.
Vaikutustenarvioinnin tekemättä jättäminen silloin kun se on pakollista, on tietosuojarikkomus.

Mikäli vaikutustenarvioinnin tekemisen edellytykset täyttyvät, niin asiassa on tehtävä vaikutustenarviointi ja se on dokumentoitava. Tehdyt vaikutustenarvioinnit tulee säilyttää ja ne tulee olla helposti saatavilla. Säilyttämisen osalta tulee kaupungilla olla yhtenäinen tapa. Vaikutustenarviointien tekeminen ja pelkästään sen arvioiminen tarvitseeko tehdä vaikutustenarviointi, vaatii toimialoilta ja tulosalueilta toimenpiteitä ja resursseja. Vantaalla on laadittu yleinen ohje vaikutustenarviointien tekemiseen ja pohja, jota voi käyttää vaikutustenarvioinnin tekemisessä.

Vaikutustenarviointien tekemiseen tulee jatkossa kiinnittää huomiota.

SOPIMUKSET

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan henkilötietojen käsittelijän suorittamaa käsittelyä on määritettävä sopimuksella. Asetuksessa määritellään henkilötietojen käsittelijän rooli. Jos rekisterinpitäjä ja henkilötietojen käsittelijä ovat eri tahoja, niiden välinen suhde täytyy asetuksen mukaan henkilötietojen näkökulmasta määritellä kirjallisessa sopimuksessa. Sopimuksessa vahvistetaan mm. käsittelyn kohde ja kesto, käsittelyn luonne ja tarkoitus, henkilötietojen tyyppi ja rekisteröityjen ryhmät ja rekisterinpitäjän velvollisuudet ja oikeudet.

Rekisterinpitäjä saa käyttää ainoastaan sellaisia henkilötietojen käsittelijöitä, jotka toteuttavat riittävät suojatoimet asianmukaisten teknisten ja organisatoristen toimien täytäntöön panemiseksi niin, että käsittely täyttää EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimukset. Henkilötietojen käsittelijä ei saa käyttää omia alihankkijoita käsittelyssä ilman rekisterinpitäjän erityistä tai yleistä kirjallista ennakkolupaa.

Myös oletusarvoisen ja sisäänrakennetun tietosuojan vaatimuksella on sopimusvaikutuksia. Rekisterinpitäjän vastuulla on määritellä oman henkilötietotoiminnan käytännön vaatimukset. Ehdot näiden toteuttamiseksi on otettava sopimuksiin.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen sopimusvaikutuksista seuraa, että sopimukset, joiden kohteena joko välittömästi tai välillisesti on henkilötietojen käsittely, on täytynyt uudelleenarvioida asetuksen muutosten näkökulmasta.

Tietosuojan huomioiminen kaikissa uusissa sopimuksissa on välttämätöntä. **Vantaan** kaupungilla on paljon sopimuksia, joissa toimittaja (palvelun tuottaja) käsittelee henkilötietoja tilaajan eli rekisterinpitäjän (Vantaan kaupunki) lukuun. Sopimusten määrät ilmenevät toimialoittain tietotilinpäätöksestä.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan henkilötietojen käsittelyn ollessa ulkoistettu tulee siitä laatia kirjallinen sopimus. Huhtikuussa 2018, ennen tietosuoja-asetuksen soveltamisen alkamista, Vantaalla ohjeistettiin tietosuojaa koskevista sopimusmuutoksista. Mikäli alkuperäisessä hankinta- tai muussa sopimuksessa ei oltu sovittu tietosuoja-asetuksen vaatimuksen mukaisista sopimusehdoista, alkuperäistä sopimusta tuli muuttaa sopimusmuutoksella.

Tietosuojaa koskevat sopimusmuutokset tulee tehdä Vantaan kaupungin ohjeiden ja vakiosopimusmallien mukaisesti. Toimittajan omia sopimusehtoja ja -malleja ei

pääsääntöisesti hyväksytä. Sopimusmuutoksen allekirjoittaa se taho, jolla on Vantaan kaupungin hallintosäännön nojalla toimivalta asiassa.

Mikäli toimittaja lähettää omia tietosuojaehtoja tai muutoin lähestyy kaupungin henkilöstöä tietosuoja-asioissa, asiassa tulee ottaa yhteys oman toimialan tietosuojasta vastaavaan henkilöön. Toimialan tietosuojasta vastaava henkilö huolehti oman toimialansa tietosuojaa koskevista sopimuksista yhdessä hankinnoista vastaavien henkilöiden kanssa. Kaupungin tietosuojavastaavan tehtävänä on koordinoida prosessia ja toimia toimialojen tukena.

Voimassaolevien sopimusten saattaminen vastaamaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta oli toimialoille vaativa ja työläs prosessi. Pääosin sopimukset saatiin vastaamaan EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Toimialoilla tulisi olla aina käytettävissä sopimusjuridiikan osaamista, kun sopimuksia tehdään.

KAUPUNGIN SISÄISET JA ULKOISET INTERNETSIVUT

Vuoden 2018 loppupuolella kaupungin kaikki tietosuoja- ja turva-asiat koottiin kaupungin sisäisillä sivuilla yhteen paikkaan. Näin tietosuoja-asioita pystytään hallitsemaan kokonaisuutena ja käytäntöjä pystytään yhtenäistämään. Kaikilla kaupungin työntekijöillä on oikeudet näihin tietosuoja SharePoint-sivuille.

Tietosuoja sivustolla on jaoteltu seuraaviin 9 kokonaisuuteen:

- Kaupungin yhteiset tietosuoja-asiat
- Tietoturva-asiat
- Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
- Sivistystoimen toimiala
- Maankäytön toimiala
- Konserni- ja asukaspalvelut
- Kaupunginjohtajan toimiala
- Kaupungin henkilöstö
- Vantti

Kukin näistä kokonaisuuksista pitää sisällään:

- Ohjeet
- Informointiasiakirjat
- Selosteet käsittelytoimista
- Lomakkeet
- Koulutus
- Hankinnat
- Tietosuojan vastuut

Jokainen toimiala vastaa omalta osaltaan sivuston ylläpidosta ja materiaalin viemisestä sinne.

Kaupungin ulkoisilta internet sivuilta löytyy kaupungin periaatteet henkilötietojen käsittelyyn sekä kaikki EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaiset informointiasiakirjat.

TIETOSUOJAKOULUTUKSET VUONNA 2018

EU:n yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltamaan 25.5.2018 ja tätä ennen kaupungin henkilökuntaa tuli kouluttaa tietosuoja-asetuksen tuomista muutoksista henkilötietojen käsittelyyn.

Toimialat ovat pitäneet omia tietosuojakoulutuksia, jotka ilmenevät toimialakohtaisesti tietotilinpäätöksestä.

Tietosuojavastaava on pitänyt vuonna 2018 seuraavat koulutukset kaupungin henkilöstölle:

Tietosuoja ja juridiikka kirjaamisessa terveydenhuollon henkilöstö
22.2.18 Myyrmäen terveysaseman auditorio
1.3.18 Tikkurila Seurakuntatalon auditorio
31.5.18 Tikkurila Seurakuntatalon auditorio

Tietosuojalainsäädännön uudistus – EU:n tietosuoja-asetukseen valmistautuminen
4.5.18 Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala (Valtuustosali)
4.5.18 Sivistystoimen toimiala (Lidon auditorio)
7.5.18 Sivistystoimen toimiala (Lidon auditorio)
15.5.18 Sivistystoimen toimiala (Lidon auditorio)
17.5.18 Asukaspalvelut (Lidon auditorio)
18.5.18 Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala (Valtuustosali)
21.5.18 Asukaspalvelut (Liidon auditorio)
25.5.18 Asiakirjahallinto (Kielotie kokoushuone)
25.5.18 Asukaspalvelut (Liidon auditorio)
30.5.18 Kaupunginjohtajan toimiala (Valtuustosali)

LOPUKSI

Tietosuojan merkitys kasvaa jatkuvasti digitalisoituvassa ja verkottuvassa maailmassa. Digitalisaation myötä henkilötietoja halutaan hyödyntää yhä laajemmin. Lainsäädäntöä tarvitaan turvaamaan yksilön oikeuksia ja vapauksia. Esimerkkinä tästä maaliskuussa 2019 eduskunnassa hyväksytty laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä.

Henkilötietoja käsiteltäessä ja uusia toimintoja suunniteltaessa tulee aina huolehtia siitä, ettei yksilön oikeudet, vapaudet eikä oikeusturva vaarannu. Tällä rakennetaan myös luottamus kaupungin ja asiakkaiden välille. Asiakas voi luottaa siihen, että hänen henkilötietojaan käsitellään lainmukaisesti ja tietoturvallisesti. Pääsy hänen tietoihinsa on vain henkilöillä, jotka tarvitsevat hänen tietojaan työtehtävien hoitamiseen.

Johdon vahva sitoutuminen henkilötietojen käsittelyn kehittämiseen ja parantamiseen on välttämätöntä. Henkilötietojen käsittelyyn ja hallintaan on Vantaan kaupungissa kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Tästä on yhtenä hyvänä osoituksena kaupungin ensimmäinen tietotilinpäätös. Tietotilinpäätös kertoo henkilötietojen käsittelyn nykytilanteen ja sen pohjalta on hyvä lähteä kehittämään entistä parempaa henkilötietojen käsittelyä Vantaalla.

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA

Lisätietoja: Lakimies Tia Forsbom
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Henkilötietojen tyypit

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla käsitellään palveluja saavien rekisteröityjen henkilötietoja siinä määrin kuin ne ovat tarpeen palvelujen ja hoidon järjestämiseksi.
Tarpeellisia henkilötietoja ovat muun muassa rekisteröidyn nimi, syntymäaika, henkilötunnus, kotikunta, yhteystiedot, perhetiedot, vastaanottotiedot, asiakaskontaktit ja toimenpidetiedot, asiakasta koskevat muistiinpanot ja palvelusuunnitelmat, palveluista ja tukitoimista annetut päätökset.

Erityiset henkilötiedot

Potilasrekisteri sisältää terveyttä koskevia erityisiä henkilötietoja. Myös sosiaalihuollon rekisterit sisältävät joidenkin rekisteröityjen osalta terveyttä koskevia henkilötietoja. Muita erityisiä henkilötietoja ei käsitellä, elleivät tiedot ole tarpeen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun järjestämiseksi.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Järjestelmän nimi	**Käsiteltävät henkilötiedot**
Graafinen Finstar -tietojärjestelmä (GFS)	Potilastietojärjestelmä, joka sisältää asiakas- ja potilastietoja.
VATJ asiakastietojärjestelmä	Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä, joka sisältää asiakastietoja.
Navitas	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin käyttämä aluetietojärjestelmä (ATJ). Järjestelmä sisältää potilastietoja.
EPSS Audit-verkkokoulutus	Audit-kyselyjen verkkopohjainen tuki- ja koulutussovellus, joka sisältää vastuuhenkilöiden ja ylläpitäjien nimi- ja yhteystiedot
eResepti	Sähköisten reseptien ja niiden palveluiden keskitetty ulkoinen tietovarasto.
Evondos lääke- annostelupalvelu	Etähoitojärjestelmä, joka sisältää sisältää Evondos asiakkaiden ja heidän yhteyshenkilöiden (omaisten) henkilötietoa: nimi, syntymäaika, henkilöturvatunnus sekä asiakkaan kieli, katuosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero sekä yhteyshenkilön (esim. omainen) lisätietoineen.
Facad	Suun terveydenhuollon suunnitteluohjelmisto. Sisältää henkilötietoja.

FastROI Hilkka: SOSTER	Kotihoidon mobiilisovellus, johon tallennetaan kuntalaisten, henkilöstön ja omaisten tietoja.
Finstar	Kyselykäytössä oleva vanha potilastietojärjestelmä (vanhojen tietojen haku). Sisältää asiakas- ja potilastietoja.
Forsante	Diapetes- ja Marevan-lääkkeiden annostusasiointipalvelu, joka sisältää asiakas- ja potilastietoja. Sisältää käyttäjien tiedot (myös Vantaan henkilöstöä) (etu, suku, hetu, osoite, puh), käyttäjän lähettämät ja hänelle lähetetyt viestit mahdollisine liitetietoineen.
HaiPro	Järjestelmä, jolla tehdään työturvallisuusilmoituksia ja työturvallisuushavaintoja. Sisältää esimiesten nimi- ja yhteystiedot.
Kanta-palvelut	Kansallisen terveysarkiston (Kanta) tarjoamia suomalaisia, julkisia palveluita kansalaisten, terveydenhuollon ja apteekkien käyttöön. Kela vastaa henkilötiedoista.
Klinik	Hoidontarpeen itsearviointiin henkilöasiakkaiden käyttämä järjestelmä. Sisältää myös henkilöstön perustiedot ja yhteystiedot.
LibreView	Asiakkaiden glukoosidatan seurantasovellus, joka sisältää mm. henkilön (asiakkaan) perustiedot ja tutkimustulostiedot.
Likuma	Kuljetuspalvelu- ja kuljetusten laskentasovellus, joka sisältää kuljetuspalvelujen asiakastiedot.
pDRG (Diagnosis Related Groups) Tuotteistusjärjestelmä	Tuotteistus- ja potilasluokittelujärjestelmä, joka sisältää potilaiden käynti-, tutkimus- ja hoitotietoja. Sisältää organisaation henkilöstötietoja.
Pediator	Lasten kasvuseulaohjelma, joka sisältää asiakas- ja potilastietoja.
PhysioTools	Sovellus kuvallisen kuntoutussuunnitelman tekemiseen, johon tallennetaan asiakkaan nimi- ja yhteystiedot sekä asiakkaan kuntoutusohjelman tiedot.
Pieni Piiri	Mahdollistaa erilaisten digitaalisten ja videovälitteisten palvelujen (kuvapuheluiden, viestien ja valokuvien lähettämisen ja vastaanoton, muistutusten

	vastaanoton ja kuittauksen, sovelluskaupan sovelluksien käytön) asiakkaille. Sisältää henkilötietoja.
PompiDou	Päihdepalvelujen asiakastieto- ja tiedonkeruujärjestelmä, joka sisältää asiakas- ja potilastietoja.
ProConsona	Lastenvalvojien asiakastietojärjestelmä. Sisältää asiakastietoja sekä huolto- ja elatussopimukset.
PSOP Palveluseteli	Verkkopalveluna toimiva järjestelmä kuntalaiselle, palveluiden tuottajille ja palvelunjärjestäjille (esim. kunta). Sisältää tiedot hyväksytyistä palveluntuottajista, palveluntuottajien hinnasto palvelusetelipalvelulle, tiedot myönnetyistä palveluseteleistä, palvelusetelien asiakastiedot sekä palvelusetelien laskutustiedot.
RAI	Vanhusten ja mielenterveyskuntoutujien palveluiden kotihoidon, laitoshoidon ja akuutin hoidon järjestelmä, joka sisältää asiakas- ja potilastietoja.
Romexis	Suun terveydenhuollon järjestelmä, joka sisältää potilastietoja.
Soredex Digora	Suun terveydenhuollon järjestelmä, joka sisältää potilastietoja.
Sähköinen terveystarkastus	Terveysseurantatietorekisteri. Sisältää rekisteröityneiden kuntalaisten ja henkilöstön terveystietoja.
Telelab	Etätestauspalvelu kotinäytteen oton hallintaan. Sisältää henkilön yhteystiedot, tukittavien henkilöiden tutkimuspyynnöt ja tutkimusvastaukset sekä asiakkaalta pyydetyt lisätiedot.
WinHIT	Suun terveydenhuollon asiakastietojärjestelmä, joka sisältää potilastietoja, potilaskertomustietoja, potilasasiakirjatiedot, toimenpidetiedot ja laskutustiedot.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Lakisääteinen käsittelyperuste

Henkilötietojen käsittely perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla pääasiassa lakisääteisten tehtävien hoitamiseen (EU:n tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c-alakohta). Keskeisiä ovat seuraavat säädökset:

- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
- Lastensuojelulaki (417/2007)
- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987)
- Kehitysvammaisten erityishuollosta annettu laki (519/1977)
- Päihdehuoltolaki (41/1986)
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)
- Isyyslaki (11/2015)
- Laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)
- Laki lapsen elatuksesta (704/1975)
- Laki omaishoidon tuesta (937/2005)
- Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983)
- Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010)
- Laki lapseksiottamisesta (153/1985)
- Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 82005/1015)
- Laki toimeentulotuesta (1412/1997)
- Laki sosiaalisesta luototuksesta (1133/2002)

Käsittely suostumuksen perusteella

Asiakas- ja potilastietoja voidaan käsitellä rekisteröidyn suostumuksella (esimerkiksi tietojen luovutus). Lisäksi suostumus voi olla käsittelyperusteena silloin, kun henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena ovat esimerkiksi palveluiden suunnittelu tai tutkimus- ja tilastotarkoitukset.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Järjestelmätoimittajat vastaavat järjestelmien auditoinnista. Kanta-palveluihin liittyvät tietojärjestelmät sertifioidaan, jolloin todennetaan tietojärjestelmään kohdistuvien olennaisten vaatimusten täyttäminen.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT TOIMIALALLA/TULOSALUEELLA

(Vastuutaulukko sosiaali- ja terveystoimen intrassa)

Toimialan tehtävistä johtuen suuri osa henkilöstöstä käsittelee asiakas- ja /tai poti-lastietoja sekä muita henkilötietoja työtehtävien edellyttämässä laajuudessa.
Apulaiskaupunginjohtajalla on kokonaisvastuu toimialan tietoturvan ja tietosuojan järjestämisestä. Tulosalueiden tietosuojasta vastaavat tulosaluejohtajat.

Palvelupäälliköillä, vastuupäälliköillä ja toimintayksiköiden esimiehillä on tietojenkäsittelyn valvontavastuu, vastuu puuttua tietojenkäsittelyä koskeviin epäkohtiin ja ilmoittaa niistä sekä vastuu huolehtia siitä, että tietoja käsitellään ja säilytetään asianmukaisissa tiloissa. Lisäksi toimintayksiköiden esimiehillä ja työntekijällä itsellään on vastuu huolehtia työntekijöiden tietojen päivittämisestä sekä informoida mahdollisista koulutuksista ja arvioida työntekijöiden koulutustarvetta. Myös työntekijöiden tehtäväkohtainen tietojenkäsittelyyn liittyvä perehdyttäminen kuuluu toimintayksiköiden vastuulle. Työnjohdollisesti on mahdollista määritellä ja täsmentää tietosuojan vastuita toimintayksiköissä.

Jokaisella on vastuu siitä, että tiedot on tallennettu lain edellyttämällä tavalla sellaisiin paikkoihin, joissa tietojen käyttöä pystytään valvomaan. Jokaisella on myös velvollisuus ilmoittaa havaitsemistaan puutteista tai ongelmista tietosuoja-asioissa.
Lisäksi toimialalle on nimetty oma tietosuojavastaava, jonka tehtävänä on muun muassa kouluttaa sekä ohjeistaa tietosuojaan liittyvissä asioissa.

RESURSSIT

Vuoden 2018 aikana toimialalla on kokoontunut 2 krt kuukaudessa tietosuojatii-mi, jonka kokoonpanoon on kuulunut 6-7 ict:n, tiedonhallinnan ja tietosuojan asiantuntijaa. Kokousten välillä asiantuntijat ovat työstäneet (luoneet tai päivittäneet) EU-tietosuoja-asetuksen vaatimia dokumentteja, kuten tietopyyntöjen prosessikuvaus, rekisteritietojen tarkastuspyyntöjen lomakkeiden uudistaminen, tieto-tilinpäätös, tietosuojaselosteet – rekisteriselosteet, tietojenkäsittelyä koskevan ohjeistuksen päivittäminen ja uusiminen, tietosuojariskianalyysi, tietojenkäsittelyn vastuut, tietosuojan, tietoturvan ja tietojärjestelmien käytön omavalvontasuunnitelma, ostopalvelusopimusten tietosuojalausekkeet ja asiakirjahallinnan tietosuojaohjeistus. Tätä työtä ovat asiantuntijat tehneet oman työnsä ohessa arviolta 200 henkilötyötuntia.

Lisäksi tietosuojaan liittyvään ohjeistukseen ja neuvontaan menee yhden täyspäiväisen lakimiehen työpanos – vuoden 2018 aikana toimialan tietosuojalakimiehen resurssit on nostettu ½ henkilöstä 1 kokonaiseen henkilöön.

Asetuksen voimaantulo on myös vauhdittanut toimialan paperisten asiakas- ja potilasasiakirjojen uudelleenjärjestämistä ja keskittämistä. Asiakirjojen uudelleenorganisointiprojektissa työskenteli vuoden 2018 aikana 3 projektityöntekijää ja lisäksi asiakirjojen käsittelyä varten siirrettiin 4 vakanssia tulosalueilta keskitetyn arkiston palvelukseen. Työ jatkuu vuonna 2019.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Toimialan tietosuoja- ja tietoturvaohjeet (laatimisvuosi suluissa)

- Ohje sosiaalihuollon asiakastietojen käsittelystä (2018)
- Palveluiden hankinta (2012)
- Potilastietojen korjaaminen (2012)
- Potilastietojen käsittely ja luovuttaminen (2015)
- Sosiaali- ja terveystoimen tietosuojaperiaatteet (2012)
- Tietojen käytön valvonta (2012)
- Tietojen tarkastusoikeus (2012)

Muu työntekijöiden perehdytys henkilötietojen käsittelyssä
Selvitys perustuu tulosalueiden esimiehiltä saatuihin vastauksiin. Vastaukset on koottu tulosalueittain/palvelutehtävittäin.

Perhepalvelut

Yhdessä vastauksessa todetaan, että palvelutehtävän johtoryhmissä on käyty läpi kaupungin tietosuojaohjetta, ja lisäksi sitä on käsitelty työntekijöiden kanssa omissa työkokouksissa. Perehdytystä on antanut myös tietosuojavastaava, joka on käynyt johtoryhmässä keväällä 2018. Osassa palvelutehtävistä, kuten lastensuojelussa, tietosuojauudistus ei ole kokemuksen mukaan tuonut niin paljon uutta kuin ehkä muissa toiminnoissa, sillä tietosuoja on aina ollut tiukka, ja siitä on melko hyvä tietämys kentällä.

Esimiehen antaman vastauksen mukaan työntekijöitä on ohjeistettu, ettei WhatsApp-viestinnässä työntekijä anna henkilökohtaista neuvontaa. Sovellusta voidaan käyttää

ajanvaraukseen tai yleiseen neuvontaan. Ulkopuoliset sähköpostit lähetetään salattuina, jos ne sisältävät henkilötietoja. Asiakkaan akti tulee säilyttää lukollisessa kaapissa, pöydälle ei jätetä asiakaspapereita. Vanhat kalenterit viedään tietoturvaroskikseen.

Vastauksessa kerrotaan, että tulosyksiköissä noudatetaan henkilötietojen käsittelyssä tietosuojalainsäädännön mukaisia tietosuojaperiaatteita. Perehdytyksessä käytetään Vantaan yleisiä ja sosiaali- ja terveystoimen omia tietosuojaohjeita. Uusien työntekijöiden perehdytyksessä korostetaan jokaisen ammatillista vastuuta asiassa ja henkilötietoasiat otetaan rutiinisti osana asiakkuusprosessia puheeksi jokaisen asiakkaan kanssa. Esimerkiksi WhatsAppia käytetään pikaviestintään, jos se on asiakkaan toiveen mukaista (esim. sairastapauksista ilmoittaminen). Asiakkaalle kerrotaan mahdollisuudesta OmaVantaa-palveluun, joka nähdään ainoana täysin turvallisena tapana lähettää esim. asiakirjoja. Perehdytyksessä luetaan tietosuojaohje ja palautetaan esimiehelle allekirjoitettuna. Tietosuoja-asioita käsitellään tiimikokouksissa. Työyhteisö on Kanta-koulutettu. Esimiehet vastaavat hyvästä arkistointitavasta ja ohjeiden ajantasaisuudesta. Yksikössä on lukitut tilat tietosuojaroskille.

Edellä mainittujen lisäksi Vantaan kaupungin tietosuojaohjeet käydään henkilöstön kanssa läpi aina silloin, kun uusia ohjeita tai päivityksiä tulee. Uusi tietosuoja-asetus ja siihen liittyvä Vantaan kaupungin ohjeistus on käyty henkilökunnan kanssa yhdessä läpi.

Yhden vastauksen mukaan tietosuoja huomioidaan mm. antamalla käyttäjäsitoumus allekirjoitettavaksi uusille työntekijöille ja käymällä sen sisältö läpi. Etätyötä-tekevien kanssa käydään etätyösopimuspohja läpi. Asiakkaiden tekemät tietopyynnöt käsitellään EU-tietosuoja asetusten mukaisesti. Lisäksi työntekijöille annetaan ohje henkilötietojen käsittelystä palvelusuhteen aloituksessa ja sen aikana.

Vanhus- ja vammaispalvelut

Eräässä vastauksessa kerrotaan, että perehdytykseen kuuluu Vantaan tietoturva-asioiden läpi käyminen yhdessä palveluyksiköissä. Kaikilla työntekijöillä on tieto siitä, mistä ohjeet löytyvät. Työntekijöitä on myös ohjeistettu tuomaan palavereissa esille henkilötietoihin ja tietoturvaan liittyviä asioita, jotta niitä voidaan yhdessä pohtia ja selvittää paras toimintatapa. Työntekijät ovat tutustuneet tietosuojaohjeeseen ja varmistaneet lukukuittauksella asiakirjan läpikäynnin. Epäselviä kysymyksiä on tuotu esille ja käsitelty tiimipalaverissa. Myös tietosuojavastaava on kutsuttu tiimipalavereihin vastamaan epäselviin kysymyksiin tarvittaessa. Lisäksi linjauskokouksissa on yhdessä lakimiesten kanssa käsitelty tietosuojakysymyksiä, joita ei osata ratkaista ohjeistuksen perusteella. Linjauspalaverit järjestetään 1-2 kertaa kuukaudessa. Työntekijät ovat saaneet tietosuojalakimieheltä ohjausta epäselvissä asioissa. Kaikki henkilötietoja sisältävät asiakirjat säilytetään lukollisissa laatikoissa/kaapeissa - mitään ei saa olla pöydillä näkyvissä ja työhuoneet pidetään lukossa, ettei ulkopuolinen pääse näkemään asiakirjoja. Turhia tulosteita vältetään ja tarpeettomat paperit laitetaan heti tietosuoja-astiaan. Arkistointiohjeita noudatetaan, mitään tietojärjestelmissä olevia tulosteita/papereita ei säilytetä, elleivät ole arkistointiohjeen mukaisesti säilytettäviä. Henkilötietoja sisältävät asiakirjat esim. kuljetuslistat ja asiakaslistat ovat salatussa tiedostossa. Asiakastietoja sisältävät sähköpostit lähetetään salatusti vastaanottavalle taholle.

Ohjeita on käyty läpi henkilökuntapalavereissa. Lisäksi osa henkilöstöstä on käy-nyt sosiaali- ja terveystoimen tietosuoja -infoissa. Henkilöstöä on ohjeistettu siitä, että mm.

asiakaspaperit on oltava lukituissa kaapeissa. Työntekijöille on painotettu, että asiakaskirjaamisissa on oltava huolellinen.

Lisäksi työyksikkökokouksissa on käyty tietosuojaohjeistusta läpi. Jokainen työntekijä allekirjoittaa tietosuojasitoumuksen saadessaan käyttäjätunnukset Vantaan järjestelmiin. Työntekijöille on ohjeistettu, ettei henkilötietoja saa laittaa esimerkiksi suojaamatta sähköpostiin. Mahdolliset printatut henkilötiedot tulee pitää hyvin tallessa ja hävittää heti, kun ei käytölle tarvetta. Työntekijät käyvät THL:n Kanta tietojen turvallinen käsittely- verkkokoulutuksen vuosittain ja koulutusten suorittamista seurataan kotihoidon ohjaustaulussa.

Toisen vastauksen mukaan työntekijöiden perehdytykseen kuuluvat tietoturvaohjeiden läpikäynti, mm. asiakastietojen käsittely ja ammattikortin käyttö. Lisäksi työntekijöitä ohjeistetaan käyttämään suojakalvoja tietokoneiden näytöissä ja käyttämään tietoturva-astioita. Myös sosiaalisen median käytöstä annetaan perehdytystä. Työntekijät allekirjoittavat tietoturvasitoumuksen.

Palveluntuottajaseminaarissa on käsitelty tietosuoja-asioita (jossa siis alaiset paikalla). Ohjattu epäselvissä tilanteissa ottamaan yhteyttä lakimieheen. Lisäksi asioita on käsitelty työpaikkapalavereissa ja henkilöstölle välitetty käytössä olevat ohjeet yms. myös kirjallisesti (mm. Ohje henkilötietoturvaloukkauksien selvittämisestä, sos.median ohje, sosiaalihuoltolaki/ henkilöstön ilmoitusvelvollisuus).

Tämän lisäksi työntekijöitä on yhden vastauksen mukaan ohjeistettu siitä, että käsiteltävät henkilötiedot salassa pidettäviä. Potilaslistoja tulostetaan päivittäiseen työhön: Potilaslistoja ei ole sallittua jättää minnekään. Listoja säilytetään ainoastaan omassa taskussa ja työvuoron jälkeen ne viedään tietosuojalaatikkoon.

Terveyspalvelut

Tulosalueen viikoittaisen johtoryhmän asialistalla on kohta ”Johtoryhmätasoiset tietosuoja-asiat”. Päälliköt raportoivat herkästi kaikki tietosuoja-asiat, ja muotoilemme ne muistioon yleiseen muotoon (ei ole tarkoituksenmukaista nimetä työpisteitä tai -yksiköitä).

Tulosalueen johtoryhmän muistiot käsitellään aina tulosyksiköitten aluejohtoryhmissä, jossa käsitellyt asiat puolestaan jalkautetaan henkilöstölle. Näin ollen tietosuoja-asiat tulevat muistutettua aina koko henkilöstön tietoisuuteen. Tietosuoja-asioitten suhteen tulosalueella halutaan olla erityisen herkästi reagoivia ja osoittaa, että johdolla on tietosuoja-asioissa korkea toimintamoraali.

Yhden vastauksen mukaan palvelutehtävän työntekijöille on lähetetty ohje henkilötietojen tietoturvaloukkauksien selvittämisestä sekä ohje Vantaan kaupungin tietoturva- ja tietosuojapolitiikasta (ote kaupunginhallituksen pöytäkirjasta). Lisäksi perehdytykseen kuuluu mm. potilasturvallisuutta taidolla –verkkokoulutus, ohje potilastietojen luovutuksesta, lukitut arkistokaapit, tietoturvajätteen hävittäminen lukittuun säiliöön, ohjeistettu potilastietojen korjaaminen.

Erään palvelutehtävän yksiköissä perehdytykseen kuuluu päivitettyjen tietosuojaohjeiden lähettäminen henkilöstölle, ja niiden käsittely toimintayksikkökokouksissa.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon liikelaitoksessa ovat voimassa sosiaali- ja terveystoimen yhteiset ohjeet, joita käytetään työntekijöiden perehdytyksessä.

Uusien työntekijöiden perehdytys ennen kuin he alkavat käsitellä henkilötietoja

Selvitys perustuu tulosalueiden esimiehiltä saatuihin vastauksiin. Vastaukset on koottu tulosalueittain/palvelutehtävittäin.

Perhepalvelut

Uusien työntekijöiden perehdytys on esimiesten vastuulla. Tietosuoja-asioita sivutaan myös perehdytyskoulutuksissa.
Työntekijöiden kanssa käydään läpi käyttäjäsitoumuslomake, annetaan ohjeistus kirjallisena, käydään läpi toimiston käytänteitä (nimetty toimistosihteeri, joka arkistointivastaava), perehdytyksessä käydään läpi arkistointia ja salassapidettävien asiakirjojen säilytystä ja hävitystä.
Esimiehen ja tiimivastaavan vastuulla oleva perehdytys, miten lain mukaan henkilötietoja käsitellään: kaupungin ohjeet, lainsäädäntö, gfs-ohjeet, arkistointiohjeet, tietosuojaseloste, ohje tietoturvaloukkauksista. Uudelle työntekijälle on nimetty perehdyttäjä, joka huolehtii myös kirjauksiin perehdyttämisen. Osana yksikön perehdytysohjelmaa ovat mm. tietosuojaseloste, informointiasiakirjat). Vantaan kaupungin tietosuojaohjeet ja henkilötietoihin liittyvä lainsäädäntö käydään myös osana perehdytystä läpi.
Annetaan käyttäjäsitoumus allekirjoitettavaksi uusille työntekijöille ja käydään sisältö läpi.
Etätyötä tekevien työntekijöiden kanssa käydään etätyösopimuspohja läpi. Uusia työntekijöitä ohjeistetaan lukitsemaan tietokone työpisteeltä poistuessa. Asiakaspapereita ei saa säilyttää näkyvillä. Sähköpostia ei käytetä asiakastyössä.

Vanhus- ja vammaispalvelut

Tulosyksiköissä täytetään tietoturvasitoumus ja käytetään perehdyttäjän muistilistaa tietosuojan ja tietoturvallisuuden suhteen. Uusi työntekijä on tutustunut ko. ohjeeseen ja epäselviä kysymyksiä on käsitelty hänen kanssaan. Lisäksi perehdytys tapahtuu linjauspalaverien ja lakimiehelle lähetettyjen kysymysten kautta.

Uusi työntekijä lukee ja allekirjoittaa käyttäjäsitoumuksen ennen tunnusten luovuttamista, perehdytyksessä käydään läpi henkilötietojen käsittely, salassapitovelvollisuus - ei pelkästään asiakirjojen osalta vaan myös siitä missä ja milloin ja kenen kanssa asiakkaiden asioista keskustellaan. Myös opiskelijat täyttävät käyttäjäsitoumuksen koska ohjaajan kanssa katselevat asiakkaiden tietoja koneelta perehdytyksen yhteydessä.

Työsopimusta allekirjoitettaessa allekirjoitetaan myös sitoumus ja käydään asia keskustellen läpi, ohjataan Vantaan sivuille (avain) lukemaan tietosuojaa koskeva ohjeistus. Ohjataan suorittamaan KANTA tietojen turvallinen käsittely-verkkokoulutus.

Myös toisen vastauksen mukaan uusia työntekijöitä perehdytetään tietoturva-sitoumuksen allekirjoittamisen yhteydessä. Työntekijä suorittaa tietoturvan verkkokoulutuksen.

Työntekijälle annetaan ohjausta ja neuvontaa tarvittaessa. Myös sosiaaliseen median käyttöön liittyen annetaan perehdytystä.

Vastaava toimintatapa, eli käyttäjäsitoumuksen asioiden läpi käyminen perehdytyksessä, kävi ilmi myös muista vastauksista. Tietosuoja on osa perehdytystä.

Terveyspalvelut

Kun uusi päällikkö (toimii lähiesimiesten esimiehenä) aloittaa työskentelyn, hänelle kerrotaan, mistä Vantaan tarkemmat ohjeet löytyvät ja keneltä lakimieheltä kysytään tarvittaessa neuvoa. Pääasiassa toimialan tietosuoja-asiat ovat jo entuudestaan tuttuja päälliköille, jotka vastaavat lähiesimiesten perehdytyksestä. Ennen aloitusta uusi työntekijä perehtyy tietosuojaohjeisiin ja allekirjoittaa käyttäjäsitoumuksen, minkä esimies arkistoi. Ja lisäksi keskustellaan terveydenhuollon ammattihenkilön salassapitovelvollisuudesta.

Lisäksi uusien työntekijöiden perehdytykseen kuuluvat mm. varmennekorttiohje, potilasturvallisuutta taidolla –verkkokoulutus (kahden vuoden välein), tietojen turvallinen käsitteleminen (Kanta.fi verkkokoulutus).

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen uusien työntekijöiden perehdytysohjelmassa käydään lävitse myös tietosuoja-asiat mm. henkilötietojen käsittely.

Käytäntö salassapitositoumuksissa

Toimialan työntekijät allekirjoittavat työsuhteen alussa käyttäjäsitoumuksen, joka sisältää salassapito- ja vaitiololausekkeet. Allekirjoitettu käyttäjäsitoumus on edellytys sille, että työntekijä saa työasemien verkkotunnukset ja tietojärjestelmien käyttöoikeudet. Käytäntönä on säilyttää käyttäjäsitoumus 12 vuotta työsuhteen päättymisen jälkeen.

SOPIMUKSET

Tietosuojan huomioiminen palveluntuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa
Tällä hetkellä sopimuksiin liitetään erillinen liite “Henkilötietojen käsittelyn ehdot”. Tarkoituksena on alkuvuoden 2019 aikana uudistaa käytössä olevat sopimuspohjat siten, että tietosuoja-asiat huomioidaan kattavasti sopimustekstissä.
Asiantuntijapalvelujen hankintatiimi huolehtii, että kaikissa tiimin laatimissa sopimuksissa on huomioitu tietosuoja-asiat. Sopimuksia, joihin liittyy henkilötietojen käsittely, on voimassa noin 530 kappaletta.

EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimuksista johtuen kaikkiin voimassaoleviin sopimuksiin lisättiin erilliseksi liitteeksi “Henkilötietojen käsittelyn ehdot”. Tämä liite lähetettiin allekirjoitettavaksi sopimusosapuolille.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Vuonna 2018 toimialalla ei ole toteutettu EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisia vaikutustenarviointeja. Vuoden loppupuolella käynnistettiin Apotti-tietojärjestelmää koskeva vaikutustenarviointi.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Järjestetyt koulutukset toimialalla (kouluttaja suluissa)

- 3.4.2018 Vahva-johtoryhmälle koulutus tietosuoja-asetuksen vaikutuksista (tietosuojavastaava)
- 13.4.2018 Kansa-kirjaamisvalmennus sosiaalihuollon työntekijöille (tietosuojavastaava)
- 25.5.2018 tietosuojakoulutus sosiaali- ja terveystoimen henkilöstölle (tietosuojavastaava)
- 13.6.2018 tietosuojakoulutus Katriinan sairaalassa (tietosuojavastaava)
- 19.6.2018 tietosuoja-asioiden esittely terveyspalvelujen johtoryhmässä (tietosuojavastaava)
- 19.6.2018 kaupungin tietosuoja- ja tietoturvapolitiikan esittely sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmässä (tietosuojavastaava)
- 9.8.2018 rakenteisen kirjaamisen koulutus (tietosuoja) terveyspalvelujen työntekijöille (tietosuojavastaava)
- 17.8.2018 Kansa-kirjaamisvalmennus sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille (tietosuojavastaava)
- 22.8.2018 tietosuojakoulutus psykologipalveluille (tietosuojavastaava)
- 11.9.2018 kirjaamisvalmennus (tietosuojaosuus) vammaispalveluiden työntekijöille (tietosuojavastaava)
- 12.9.2018 kirjaamisvalmennus (tietosuojaosuus) vammaispalveluiden työntekijöille (tietosuojavastaava)
- 27.9.2018 tietosuoja-asioiden esittely lastensuojelun johtoryhmässä (tietosuojavastaava)
- 18.10.2018 tietosuoja-asioista keskustelu Vahvan työntekijöiden kanssa (tietosuojavastaava)

- 27.11.2018 tieturvaloukkausten läpikäynti sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmässä (tietosuojavastaava)
- 28.11.2018 tietosuoja-asioita ulkopuolisille palveluntuottajille (toimialan lakimies)
- Soster arkistovastaavien koulutus (Tiedonhallinnan suunnittelija Teija Kouvo):
    - Koulutuksessa käydään läpi mm. arkistovastaavan tehtäviä, arkistoinnin perusteita ja arkistointiin liittyviä ohjeista, asiakasasiakirjojen säilytykseen ja tietosuojaan liittyviä asioita.
    - 4.9.2018, 5.9.2018, 12.9.2018, 13.9.2018, 19.9.2018, 20.9.2018, 26.9.2018, 27.9.2018, 2.10, 4.10
    - Ilmoittautumisia oli 68 ja koulutuksiin on osallistunut yhteensä 66 henkilöä. Arkistovastaavia on nimettynä sosiaalihuollon toimintayksiköissä noin 88. Eli noin 75% arkistovastaavista on osallistunut koulutukseen. Niille, jotka eivät päässeet, lähetän koulutusmateriaalit. (Teija Kouvo).

Muu tiedottaminen ja dokumentaatio

- Toimialaa muistutettu sisäisen postituksen käytänteistä
- Tietojen tarkastusohje päivitetty 10/2018
- Tiedotettu sosiaali- ja terveystoimen uutiskirjeessä toimialan työntekijöitä kaupungin tietosuoja- ja tietoturvapolitiikasta ja ohjeesta tietoturvaloukkausten selvittämiseen.
- Omavalvontasuunnitelma (päivitettävänä)
- Lokitietojen tarkastukset tehdään pistokokeina vähintään vuosittain
- Riskianalyysi tietojen käsittelystä laadittu 2018 (+ riskienhallintasuunnitelma työn alla)
- Ohje sosiaalihuollon tietojen käsittelystä laadittu 2018
- Vastuunjakotaulukko laadittu 2018
- Terveydenhuollon tietojenkäytön ohjeen päivitys (päivitettävänä)
- Erilaisia tietopyyntöjä koskevan ohjeistuksen ja siihen liittyvien lomakkeiden päivitys 2018
- Asiakkaille suunnatut informointiasiakirjat laadittu 2018
    - Selosteet käsittelytoimista päivitetty asetuksen vaatimusten mukaisiksi 2018

TIEDON HALLINTA

Kaupungin asianhallintajärjestelmässä (Asta) käsiteltävien asioiden osalta asiakirjojen elinkaari on suunniteltu tiedonohjaussuunnitelmaan ja tiedonohjausjärjestelmä ohjaa niiden säilytysaikaa metatietojen avulla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmissä käsitellään asiakas- ja potilastietoja ja tiedot niihin kerätään tietosuojaselosteiden mukaisesti. Tietojärjestelmistä (VATJ, GFS, Pro Consona) tiedot tullaan siirtämään Kelan vanhojen tietojen Kanta -arkistoon, missä ne säilytetään toistaiseksi pysyvästi.

Manuaaliset potilas- ja asiakasasiakirjat säilytetään niiden aktiiviajan toimintayksiköissä ja asiakkuuden päättyessä tiedot siirretään arkistoon. Terveysasemien potilasarkistot on keskitetty vuoden 2018 aikana Vantaan potilasarkistoksi. Sosiaali-huollon ja osittain myös terveyspalveluiden osalta Vantaan sosiaali- -ja terveystoimi on ostanut pienhankintana arkistopalvelua Reisswolfilta 2018-2019. Arkistopalveluun on voitu siirtää päättyneitä asiakasasiakirjoja odottamaan sosiaali- ja terveystoimen uuden arkiston valmistumista keväällä 2019. Uusi arkisto tulee toimiaan sosiaali- ja terveyspalvelujen päättyneen asiakas- ja potilasasiakirja-aineiston päätearkistona.

Sosiaali- ja terveystoimen asiakirjahallinto huolehtii toimialan toimintayksiköiden oheistamisesta ja opastamisesta arkistoinnissa laatimalla ohjeita ja opastamalla paikan päällä yksiköissä. Asiakirjahallinnossa ylläpidetään ja päivitetään arkistoinnin yleisohjeita sekä yksityiskohtaisempia arkistointiohjeita koskien eri sosiaali- ja terveyspalveluja. Ohjeissa neuvotaan asiakirjojen järjestämisestä, säilyttämisestä, säilytysajoista ja hävittämisestä. Asiakirjat ohjeistetaan hävittämään toimintayksiköissä määräajan umpeuduttua tietosuoja huomioiden.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Yleisenä lähtökohtana on, että sosiaali- ja terveystoimen työntekijällä on oikeus käyttää asiakas- ja potilastietoja työtehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Tietojen näkyvyys rajataan työntekijän työtehtävään perustuvalla käyttäjäroolilla sekä rekisterirajauksilla. Tietojärjestelmien käyttöoikeudet rakentuvat yksityiskohtaisten käyttäjäroolien mukaisesti. Työasemien verkkotunnukset ja tietojärjestelmien käyttöoikeudet annetaan työntekijöille, jotka ovat allekirjoittaneet käyttäjäsitoumuksen. Työntekijän aloittaessa työ- tai virkasuhteen Vantaan kaupungilla, saa hän automaattisesti verkkotunnukset sen jälkeen, kun tiedot on tallennettu henkilöstöhallinnon järjestelmään. Sähköpostitunnusten antaminen edellyttää esimiehen vahvistusta.

Vantaan ulkopuolisille työntekijöille haetaan verkkotunnukset erillisen järjestelmän kautta. Kyseisen järjestelmän käyttöoikeus on esimiehillä ja muutamilla erikseen sovituilla työntekijöillä.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmiin haetaan erikseen käyttöoikeudet. Työntekijän esimies määrittelee ja hyväksyy työntekijälle haettavat käyttöoikeudet. Käyttöoikeuksien hyväksyjän vastuulla on, että käyttöoikeudet on rajattu työntekijän työtehtävien mukaisesti. Esimiehen on myös suunniteltava työnjako ja käyttöoikeudet siten, että tietosuojan ja -turvallisuuden vaatimukset täyttyvät. Esimies myös varmistaa, että työntekijä perehdytetään salassapitoon ja tietosuojaohjeisiin sekä asiakas- ja potilastietojen käsittelyä ja kirjaamista koskeviin ohjeisiin. Myös tietojärjestelmään liittyvä perehdytys on esimiehen vastuulla.

Käyttöoikeuden myöntäminen asiakas- ja potilastietojärjestelmiin edellyttää esimiehen kirjallista hakemusta, johon esimies määrittelee kaikki tarvittavat tiedot. Samalla esimies vahvistaa, että työntekijä on allekirjoittanut käyttäjäsitoumuksen. Asiakas- ja potilastietojen käytöstä kertyy lokitietoja ja tietojen käyttöä valvotaan.

Käyttöoikeudet pidetään ajan tasalla. Muutokset käyttöoikeuksiin tehdään työsuhteen, työyksikön tai tehtävien muuttuessa ja poistot palvelussuhteen päättyessä. Vastuu käyttöoikeustietojen ajantasaisuudesta on esimiehellä. Käyttäjäsitoumus ja käyttöoikeushakemus arkistoidaan. Käytäntönä on ollut säilyttää kyseiset dokumentit 12 vuotta työsuhteen päättymisen jälkeen.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Miten esimiehet valvovat työntekijöiden tietojen käsittelyä

Selvitys perustuu esimiesten antamiin vastauksiin. Alla otteita esimiesten vastauksista. Tietojen käsittelyyn kohdistetaan päivittäistä valvontaa. Käytännössä valvonta tapahtuu esimerkiksi muistutusten kautta. Lokitietoja tarkistetaan säännöllisesti toimialan ohjeiden mukaan ja tarvittaessa muutenkin.

Valvontaa toteutetaan yksilö- ja ryhmäkeskustelujen kautta. Palavereissa puhutaan aiheesta ja alaiset ottavat esille itselleen epäselviä asioita. Aiheeseen liittyviä asiakaspalautteita käsitellään tiimikokouksissa. Henkilötietoja sisältävien tulosteiden käsittelyä seuraan tarkkailemalla, miten niiden kanssa toimitaan ja esimerkiksi oven lukitsematta jättämisestä

huomauttaisin tarvittaessa. Asiakaslistat ovat salatussa tiedossa ja sinne pääsy on rajattu vain niille työntekijöille, jotka tietoja tarvitsevat. Työntekijät saavat henkilökohtaista opastusta tarpeen mukaan. Valvonta on päivittäistä arjen toiminnan seurantaa. Epäkohtiin puututaan ja oikeaan toimintatapaan ohjataan. Vuosittain tehdään satunnainen tarkistus asiakas/potilastietojen käsittelystä Vantaan sisäisen tarkastuksen ohjeistuksen mukaisesti.

Valvontaan liittyvät ennakointi, havainnointi ja puuttuminen havaittuihin epäkohtiin. Osassa yksiköistä valvontaa hoidetaan satunnaisesti esimerkiksi, kun esimies käy työntekijän huoneessa. Työntekijöitä kielletään pitämästä akteja esillä, mistä muistutetaan työntekijöitä. Valvonta tapahtuu yhteisen ja säännöllisen keskustelun (avoin ilmapiiri keskustella tietojen käsittelystä) esim. kuukausikokouksissa. Yksiköissä toteutetaan lokitietojen säännöllisiä ja satunnaisia tarkastuksia (kaupungin ohjeet), yhteiset kirjaamis-käytännöt (potilastiedot, sähköpostiohjeet, nettiohjeet, huolellisuus henkilötietojen käsittelyssä), yhteistyökumppanit, kollegat ja asiakkaat pyytävät jostakin syystä valvontaa, alaiset pyytävät valvontaa yksittäisten asiakkaiden kohdalla (kriittisiä asioita), esimies on tiiviisti mukana asiakastyössä ja tietää työn sisällön.

Huoliin tai epäkohtiin puututaan välittömästi. VATJ:n tarkistuslistat käydään läpi sosiaali- ja terveystoimen ohjeistuksen mukaan säännöllisesti. Tietojenkäsittelyä valvotaan osana normaalia toimintaa ja jos poikkeamia havaitaan, ne käsitellään välittömästi. Lokitarkastuksia tehdään vuosittain kaupungin ohjeen mukaisesti. Asiakaspalautteen tai muistutusten/kanteluiden yhteydessä valvotaan ja tarkastetaan usein myös tietojen käsittelyyn liittyviä asioita. Väärinkäytöksiin puututaan välittömästi. Lisäksi valvontaan kuuluu satunnainen lokitietotarkastus.

Valvontaa vastaa lokitietojen tarkastamisesta vuosittain. Lisäksi valvontaa toteutetaan esimiehen käydessä työpisteessä.
Kerran vuodessa tehdään pistokoe, missä nimetään muutama työntekijä, joiden osalta ajetaan asiakkaiden lokitiedot. Esimies tarkastaa ko. lokitiedot.
Esimiehet valvovat, että koko heidän henkilökuntansa on suorittanut vuosittain Kannan Tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksen. Lisäksi lokitietotarkastukset on suoritettu vuosittain sosterin ohjeiden mukaisesti.

Joistakin vastaukista ilmeni, että valvonta on käytännössä vaikeaa. Työntekijöiden seuranta on lähinnä jatkuvaa ohjeistusta, ei varsinaista valvontaa. Valvonta toteutuu ylläpitämällä keskustelua ja muistuttamalla työntekijöitä oikeasta tietojen käsittelystä.

Tietojärjestelmien lokitus

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen antajalla on lakisääteinen velvollisuus kerätä asiakastietojen käytöstä ja luovutuksesta lokitiedot (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007) 5 §).

Lokitiedoista pyydetyt selvitykset vuonna 2018

VATJ-järjestelmästä tehtiin lokitietotilauksia yhteensä 26 kpl vuonna 2018. Vastaavasti GFS-järjestelmästä tehtiin lokitietopyyntöjä arviolta 2-4 kertaa kuukaudessa.

ETÄKÄYTTÖ

Työntekijöiden ohjeistus etäkäytön osalta
Sosiaali- ja terveystoimen tietoturvaperiaatteet sisältävät ohjeita mm. etäyhteyden tietoturvallisesta käytöstä. Asiakas- ja potilastietojen etäkäytöstä on annettu vuonna 2014 ohje, jonka tarkoituksena on linjata asiakas- ja potilastietojärjestelmien etäkäyttöön liittyviä hallinnollisia ja työnjohdollisia asioita. Lisäksi etäkäytöstä on laadittu kaupungin yhteinen etäkäyttöohje, joka antaa ohjeita tietojärjestelmien etäkäytön tietoturvalliseen toteuttamiseen.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Toimialalla luovutetaan henkilötietoja rekisteröidyille itselleen EU:n tietosuoja-asetukseen perustuvan tarkastusoikeuden perusteella. Lisäksi rekisteröidyillä on oikeus saada kopiot heitä koskevista potilas- ja asiakasasiakirjoista. Myös asian-osaisaseman perusteella tapahtuu tietojen luovuttamista erityisesti lastensuojelussa.

Tietoja voidaan luovuttaa tietoihin nähden sivullisille siihen oikeuttavan lain säännöksen tai rekisteröidyn suostumuksen nojalla. Asiakas- ja potilastietojen luovuttamisesta sivullisille säädetään mm. laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) sekä laissa potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992).

Tietoja pyydetään pääsääntöisesti kirjallisesti (potilas- ja asiakasasiakirjojen kopiopyyntö, rekisteritietojen tarkastuspyyntö sekä asiakirjapyyntölomake). Tietojen pyytäjä perustelee tietopyynnön, jonka hän toimittaa tilanteen mukaan joko Vantaan kaupungin kirjaamoon tai asioimaansa toimipisteeseen.

Asiaa hoitavat luovuttavat tiedot, mikäli kyseessä on suppea tietopyyntö (esim. kopiopyyntö). Laajemmissa tietopyynnöissä tietojen luovuttamisesta päättää yleensä palvelupäällikkö. Mikäli tietoja ei voida luovuttaa, tehdään asiasta päätös. Tarkastusoikeutta rajoittaessa asiakkaalle annetaan kirjallinen kieltäytymistodistus, jossa ilmenee kieltäytymisen perusteet. Tietojen luovutukset kirjataan asiakas- ja potilastietojärjestelmiin. Lisäksi käytössä on lakisääteinen GFS-järjestelmän luovutusilmoitus sekä Kanta luovutuslokirekisteri.
Yksiköissä on tarvittaessa määritetty tarkempia periaatteita ja toimintatapoja tietojen luovutukseen liittyen. Esimies vastaa siitä, että yksikössä toimitaan sovitulla tavalla.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Miten esimiehet ovat informoineet työntekijöitä siitä, milloin kyseessä on tieto-turvaloukkaus?

Selvitys perustuu tulosalueiden esimiehiltä saatuihin vastauksiin. Vastaukset on koottu tulosalueittain/palvelutehtävittäin.

Perhepalvelut

Syksyllä 2018 johtoryhmässä käsiteltiin tietoturvaloukkaukseen liittyvät ohjeet, jotka helposti löydettävissä henkilöstön käytössä olevalta sivustolta.

Informointi on tapahtunut Vantaan ohjeistuksen mukaan, jos esim. usb-tikku, puhelin, kannettava katoaa, sivullinen/ulkopuolinen saa tietoa salassapidon alaisista asioista. Lisäksi ohjeistusta käydään läpi tiimikokouksessa. Tuorein ohjeistus tieto-turvaloukkauksista käsitellään seuraavan kerran yksikön työkokouksessa. Tieto-suoja-asetus ja Vantaan ohjeet on käyty henkilökunnan kanssa läpi.
Työntekijöille on annettu kesällä 2018 saatu EU-tietoturva diaesitys (Henkilötietojen käsittely Vantaan kaupungissa).
Joidenkin palvelutehtävien tulosyksiköissä tietoturvaloukkauksen määritelmä oli vielä epäselvä ja siihen liittyen kaivataan koulutusta. Esimerkiksi tietoturvaloukkauksen vakavuuden arviointi aiheuttaa haasteita.

Vanhus- ja vammaispalvelut

Työntekijöiden kanssa on tutustuttu kaupungin tietoturvaohjeisiin ja erilaisten esimerkkien kautta on mietitty tietoturva-asioita; mikä tietoturvaloukkaus jne. Lisäksi on käyty Vantaan tietoturvaloukkaukset PowerPoint -esitys. Ennen uuden tietosuojakäytännön aikaa listattiin vanhoista toimintatavoista sellaiset, joihin uusi tietosuojakäytäntö vaatii tekemään muutoksen. On muutettu ko. käytänteitä (esim. asiakkaista pidetyt listat, ostopalvelujen tilaus jne.). Tietosuojaan liittyvän tai asiakasasian käsittelyn yhteydessä käydään rajavetoa, onko kyseessä tietosuojaloukkaus vai ei. Tietoturvaloukkausohjeet on käsitelty työpaikkakokouksessa ja kuuluvat perehdytysohjelmaan. Tietoturvaloukkauksia koskevia esimerkkejä käydään läpi palavereissa, esim. sosiaali- ja terveystoimen esimerkeistä käydään keskustelua oppimistarkoituksessa.

Yksiköissä käyty läpi tietoturvaohjeistus ja pelisäännöt. Jos tulee ilmi tietoturva-loukkaus, asia käsitellään yleisellä tasolla työyksikkökokouksessa. Yksilötasolla käydään keskustelu ja mahdolliset toimenpiteet asianosaisen kanssa.
Tietoturvaohjeita kerrataan työpaikkakokouksissa ja tapahtumia selvitellään tarvittaessa.
Tietoturvaloukkauksiin liittyvää opastusta on saatu mm. uutta tietosuojalainsäädäntöä koskevassa koulutustilaisuudessa keväällä 2018. Koulutuksen materiaali jaettu yksiköihin.

Terveyspalvelut

Ohje henkilötietojen tietoturvaloukkauksien selvittämisestä sisältää infon siitä, milloin on kyse tietoturvaloukkauksesta. Lisäksi tulosyksiköissä on järjestetty koulutusta asiasta tietosuojalakimiehen pitämänä ja koulutuksen materiaali on käytössä.

Suun terveydenhuolto

Tietosuoja- ja tietoturva-asioita käsitellään suun terveydenhuollon yhteisissä koulutuksissa ja aluefoorumeissa.

Kuinka usein esimiehet käyvät läpi työntekijöiden kanssa mahdollisia tietosuojaan liittyviä riskejä omassa yksikössään? Miten riskeihin varaudutaan?

Selvitys perustuu esimiesten antamiin vastauksiin. Alla otteita esimiesten vastauksista.

Vastauksista ilmeni, että kaikilla yksiköillä ei ole systemaattista toimintatapaa. Riskejä käydään läpi esimerkiksi vuosittain ja tarvittaessa, jos tapahtuu esim. ”läheltä piti” -tilanteita.

Yhdessä vastauksessa kerrottiin, että riskejä käydään läpi aina tarvittaessa ja usein puhutaan palavereissa esimerkiksi sähköpostien salaamisesta ja millaiset tiedot salataan. Aina kun kaupungilta tulee uusia ohjeistuksia ja pyyntöjä käydä asioita työntekijöiden kanssa läpi. Erilaisten päivitysten yhteydessä, kerrataan kaikkia käytäntöjä (kun päivitetään omavalvontasuunnitelmaa, perehdytyskansioita, vastuualuelistoja jne.). Palavereiden asialistalla on kohta turvallisuus, se sisältää myös tietoturvallisuus asiat.

Työpaikkakokouksissa käsitellään säännöllisesti tietoturva-asioita, ohjeita ja toimintakäytänteitä. Uusien työntekijöiden aloittaessa n. 3 kk välein asiat kerrataan myös työyhteisössä. *salaa* -ohje (sähköpostin salaus) on myös taukohuoneen seinällä, minkä vuoksi sitä ei käydä läpi säännöllisesti, vaan lähinnä palavereiden yhteydessä.
Lisäksi varautuminen edellyttää jatkuvaa toimintaa esimiestyössä. Säännöllisesti työyksikkökokouksissa. Henkilökunta käynyt myös esim. outlook-koulutuksissa. Pilviagentit osallistuneet työyksikkökokouksiin ja yhtenä aihealueena on ollut myös tietoturva-asiat (ryhmien toiminta, näkyvyys, käyttöoikeudet, salaus jne).

Joissakin yksiköissä riskejä käydään läpi tarpeen mukaan, satunnaisesti. Mikäli on sattunut jotakin, ”opitaan virheistä”. Riskejä käydään läpi myös työolojen arvioinneissa säännöllisesti. Välillä aihetta käsitellään toimistokokouksissa (usean kerran vuodessa). Myös silloin, kun kun kaupunkitasoisesti tai Haiprosta tulee asiasta muistutus tai jos jotain on tapahtunut, aihetta käsitellään.

Yhdellä palvelutehtävän alalla tuotiin esille, että työntekijöiden tulee tehdä Kanta-palvelun tietoturvatesti ja tarvittaessa koulutus (tietojen turvallinen käsittely).

Riskejä käydään läpi uusien ohjeitten tullessa, lainsäädäntömuutokset, uudet työntekijät, jos jotakin sattuu, ennaltaehkäisevästi pari kertaa vuodessa kuukausikokouksessa, yksikön työntekijöitten pyynnöstä. Tiimikokouksia pidetään kerran viikossa ja hyviä työkäytänteitä käydään läpi jatkuvasti. Asioita sivutaan tiimeissä ja yksikkökokouksissa useita kertoja vuosittain. Asiaan palataan myös aina, jos havaitaan joku läheltä piti -tilanne tai poikkeama tietoturvaan liittyen. Viime aikoina asioita on otettu puheeksi/ohjeistettu silloin, kun jotain poikkeavaa on tapahtunut tai jokin asia on herättänyt kysymyksiä. Viime syksynä tapahtunut tieto-turvaloukkaus antoi hyvät mahdollisuudet hoitaa yksikön asioita kuntoon ja tehdä paremmat ohjeistukset työntekijöille.
Lisäksi riskejä on käsitelty aluefoorumeissa (3 x vuodessa) ja hoitolakokouksissa.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Rekisteröidyn oikeuksista aiheuttavat toimia tietopyynnöt, tietojen oikaisut ja tietojen poistaminen.

Tietojen oikaisua ja poistamista koskevissa pyyntöihin sovelletaan EU:n tietosuo-ja-asetuksen lisäksi myös kansallista sosiaali- ja terveydenhuollon erityislainsäädäntöä (potilasasiakirja-asetus ja sosiaalihuollon asiakasasiakirjalaki). Erityisesti tietojen oikaisemisen ja poistamisen edellytyksiin liittyen on pyydetty neuvontaa toimialan lakimiehiltä viikoittain.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Toimialalla ovat käytössä seuraavat informointiasiakirjat:

- Iäkkäiden palvelut
- Lapsiperheiden tuki
- Lastensuojelu
- Maahanmuuttajapalvelut
- Omaishoidon tuki
- Palvelutarpeen arviointi
- Perheoikeudelliset palvelut
- Potilastiedot
- Päihdehuolto
- Sovittelutoiminta
- Toimeentulotuki ja sosiaalinen luototus
- Työikäisten palvelut
- Vammaispalvelut

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Mitä EU asetuksen mukaisia selosteita käsittelytoimista on käytössä?

- Aikuissosiaalityö
- Aikuissosiaalityön asumispalvelut
- Isyyden selvittäminen
- Kameravalvonta
- Kasvatus- Ja perheneuvonta
- Kehitysvammahuolto
- Kotipalvelut
- Kuntaan sijoitetut lapset
- Kuraattoripalvelut
- Laitoshuolto
- Lapsen elatus
- Lapsen elatustuki
- Lapsen huolto- ja tapaamisoikeus
- Lastensuojeluilmoitukset
- Lastensuojelun asiakasrekisteri
- Liikkumista tukevat palvelut
- Maahanmuuttajien vastaanottopalvelut
- Rikos- ja eräiden riita-asioiden sovittelupalvelu
- Omaishoidon tuki
- Ottolapsineuvonta
- Palveluntarpeen arviointi
- Potilasrekisteri
- Päihdehuolto
- Sosiaalinen luototus
- Tehostettu asumispalvelu
- Toimeentulotuki
- Valvotut tapaamiset

- Vammaispalvelu

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Havaitut puutteet manuaalisen aineiston käsittelyssä ja säilytyksessä

Manuaalisten asiakastietojen osalta on havaittu puutteita ja riskejä tietojen säilyttämisessä ja arkistoinnissa. Toimintayksiköiden arkistointiin liittyviä asioita on käsitelty myös toimialan tietosuojariskien analyysissä ja riskeille on määritelty hallintatoimenpiteet ja tilanteen seuranta. Toimintayksiköiden asiakirjojen säilytystiloja on kartoitettu ja yksiköitä on ohjeistettu asiakirjojen säilyttämisestä lukituissa ja turvallisissa tiloissa tietosuoja huomioiden.

Vuoden 2018 aikana on perustettu sosiaalihuollon arkistovastaavien verkosto, jossa jokaisesta toimintayksiköstä, jossa käsitellään manuaalista aineistoa, on nimetty arkistovastaava esimiehen toimesta. Toimialan tiedonhallinnan suunnittelija on järjestänyt koulutuksia arkistovastaaville syksyllä 2018. Arkistovastaavat saavat verkoston kautta ajankohtaista tietoja ja ohjeita asiakirjahallintoon ja arkistointiin liittyen.

Havaitut puutteet henkilöstön tietosuojaosaamisessa

Selvitys perustuu esimiesten antamiin vastauksiin. Alla otteita esimiesten vastauksista.

Yleisesti vastauksista on havaittavissa, että tietosuoja-asiat koetaan haastaviksi, ja niitä koskevaa ohjeistusta tarvitaan lisää. Toisaalta todettiin, että asia on ainakin joissakin yksiköissä melko hyvällä tolalla, mutta tietoa pitää olla ja asiaa täytyy pitää esillä säännöllisissä rakenteissa.

Varsinaista puutetta henkilöstön osaamisessa ei ole välttämättä havaittu, mutta uusien ratkaisujen etsiminen on ajoittain vaikeaa. Työvälineet asettavat rajoituksia ja esimerkiksi pilveen liittyvä tietosuojaturvallisuus oli aluksi aika pitkään epäselvää. Henkilöstöllä on hyvin tiedossa, miten sähköpostia lähetetään salatusti, miten asiapapereita käsitellään ja tietosuoja-astia on toimistossa lähellä helposti käytettävissä. Papereita ei loju pöydillä. Jatkuvaa seurantaa ja koulutusta kuitenkin tarvitaan, erityisesti somekäyttäytymisestä ja työntekijän roolista kaupungin työntekijänä. Verkkokoulutus säännöllisesti on hyvä asia.

Yhden vastauksen mukaan kaikki työntekijät ovat hyvin huolellisia ja mieluummin kysyvät ensin, jos on epäselvää tietosuoja-asioissa. Tietojen päivittäminen on kuitenkin säännöllisesti tarpeen. Henkilöstö on korkeasti koulutettu ja toimivat am-mattieettisten toimintaperiaatteiden mukaan tietosuojan suhteen. Puutteita ilmenee lähinnä niin, että lapsen tai vanhempien asiakaskirjauksiin kirjoitetaan tietoja, joiden ei kuuluisi olla juuri tämän henkilön tiedoissa tai kirjataan tietoja kolmannesta osapuolesta. Ajoittain myös lapsen kirjauksissa voi olla sellaisia tietoaja, jotka kuuluvat vanhempien tietoihin.
Arvion mukaan tietosuojaosaaminen on keskimäärin hyvällä tasolla. Toisaalta tuodaan esille huoli, että tietosuoja-asioissa tiedot eivät ole riittäviä. Perusasioista osataan huolehtia, mutta poikkeamia on melko paljon ja toisaalta myöskään perusasioiden muistuttelu ei koskaan ole pahitteeksi. Nopeaa ja asiantuntevaa apua on kuitenkin saatu sosiaali- ja

terveystoimen tietosuojalakimiehiltä liittyen yksittäisiin kysymyksiin ja näen sen erinomaisena ”tukipalveluna” meille.

Kehittämiskohteita tietosuojaan liittyen löytyy, erityisesti kehittämiskohteena mainittu keskustelut asiakkaiden asioista muiden läsnä ollessa, esim. oleskelutilassa. Lisäksi tietosuojaan liittyviä haasteita ja koulutusta tarvitaan myös erityisesti, kun asiakas on ulkomaalainen eikä asiointiin löydy yhteistä kieltä. Tästä johtuen on joskus epäselvää, milloin puhutaan asiakkaan puolesta asioita. Tietosuojaan ja erityisesti salassapitoon liittyviä ongelmia on havaittu tulkkauspalvelujen yhteydessä.

Lisäksi puutteita on havaittu esimerkiksi tietokoneen lukitsemiseen liittyen. Tieto-koneen lukitsematta jättäminen aiheuttaa riskin asiakkaille/potilaille.
Lisäksi on havaittu puutteita asiakkaiden informoinnin toteuttamisessa. Esimerkiksi uusien asiakkaiden kanssa ei aina käydä läpi mihin rekistereihin asiatietoja merkitään.

Työntekijöille ja esimiehille järjestettyä koulutusta kaivataan lisää. Tasapaino tietosuojan toteutumisen ja hyödyllisen lapsen edun mukaisen tiedonkulun välillä on erityinen haaste lasten ja nuorten hoidon järjestämisessä.

Selvästi henkilökunta on yhä peremmin alkanut tiedostamaan tietosuoja-asioita, mutta jatkuva kouluttaminen ja muistuttaminen eri asioista on kuitenkin edelleen jatkettava.
Yleisiä koulutuksia asiaan liittyen voisi olla enemmänkin, niin esimiehille kuin työntekijöillekin. Mikäli yksiköön on esimiehen lisäksi nimetty tietoturva vastuuhenkilö, he voisivat osallistua tilaisuuksiin ja tuoda tietoa yksikköön

Muita havaittuja puutteita

Selvitys perustuu esimiesten antamiin vastauksiin. Alla otteita esimiesten vastauksista.

Puutteena esitettiin tulosalueiden ”siiloutuminen” ja se, ettei käytäntöjä ja kokemuksia systemaattisesti jaeta tulosalueitten kesken. Tähän liittyvänä kehityskohteena olisi yhtenäisemmät käytännöt tietosuoja-asioissa koko toimialalla. Muissakin vastauksissa puutteena mainittiin yhtenäisten toimintaohjeiden puuttuminen.

Lisäksi haasteena esitettiin printatut henkilötiedot ja niiden säilyttäminen / hävittäminen.
Myös somekäyttäytyminen vaatii ohjausta ja neuvontaa.

Työhuoneiden ja asiakastilojen äänieristeissä esiintyy suuria puutteita.
Lisäksi huomiota kiinnitettiin Vantaan ulkopuolisiin työntekijöihin; vuokratyöntekijöitä työskentelee erilaisissa rooleissa ja he tulevat töihin nopealla varoitusajalla, jolloin ei aina pystytä saamaan heille asianmukaisia verkkotunnuksia eikä perehdytystä Vantaan käytäntöihin.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

- Tietosuojan huomioiminen kaikissa toimialan sopimuksissa / sopimusten päivittäminen
- Tiedonkulun parantaminen tietosuoja-asioissa. Henkilöstön tiedottamisen kehittäminen ja lisääminen.

- Koulutusten järjestäminen/lisääminen yleisistä tietosuoja-asioista, jotta kaikilla tiedossa perusasiat. Myös erityisiä koulutustarpeita olemassa, kuten somekäyttäytyminen ja tietosuoja.
- Ohjeiden päivittäminen uutta lainsäädäntöä vastaavaksi. Uusien ohjeiden laatiminen. Ohjeista tiedottaminen, jotta tietoa löydetään käytännön tilanteissa.
- Tulosalueiden yhteistyö tietosuoja-asioissa. Toimintaohjeiden yhtenäistäminen.

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA

Lisätietoja: Lakimies Heidi Saari
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Sivistystoimen toimiala vastaa opetuslautakunnan ja vapaa-ajan lautakunnan tehtäväalueisiin kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluiden, opetus- ja kirjastopalveluiden sekä nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden järjestämisestä. Toimialaan kuuluvat talous- ja hallintopalveluiden, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, perusopetuksen, ruotsinkielisten palveluiden, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen, kaupunginkirjaston, kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden sekä nuorisopalveluiden tulosalueet.

Sivistystoimen henkilörekistereiden rekisterinpitäjänä toimii asianomainen lautakunta. Toimialan, tulosalueiden ja tulosyksiköiden tietoturva- ja tietosuojavastuut määräytyvät Vantaan kaupungin hallintosäännön sekä kaupunginhallituksen hyväksymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti. Kukin henkilöstöön kuuluva saa käsitellä vain niitä henkilötietoja, joiden käsittely on välttämätöntä työ- tai virkatehtävän suorittamiseksi ja vain siinä laajuudessa, kuin yksittäinen tehtävä sitä edellyttää. Lisäksi henkilöstöä koskee lakisääteinen salassapito- ja vaitiolovelvollisuus.

Toimialan yhteiset tietoturva- ja tietosuoja-asiat käsitellään toimialan johtoryhmässä. Näitä asioita ovat esimerkiksi kaupungin päivitetyt tietoturva- ja tietosuojaohjeet sekä muut ajankohtaiset asiat. Tulosalueen tietoturvaa- ja tietosuojaa koskevat asiat käsitellään asian laadusta riippuen tulosalueen johtoryhmässä ja mahdollisissa ohjausryhmissä. Toimialalta on nimetty kaksi edustajaa kaupunkitasoiseen tietoturva- ja tietosuojatyöryhmään. Työryhmän jäsenet toimivat yhteyshenkilöinä tietoturva- ja tietosuoja-asioissa työryhmän ja oman toimialansa välillä. Lisäksi jokaiselle tulosalueelle on nimetty tietosuojayhteyshenkilö. Tietosuojan oikeudellisesta neuvonnasta vastaa sivistystoimen lakimies.

Toimialan tietotilinpäätös on laadittu tulosalueittain. Ruotsinkielisten palveluiden tulosalueen osuus on yhdistetty kunkin suomenkielistä palvelua järjestävän tulosalueen osuuksiin tietojenkäsittelyn samankaltaisuudesta johtuen.

Toimialan johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestettiin yhteinen tietosuojakoulutus toukokuussa 2018. Kaupungin tietosuojavastaavan pitämään koulutukseen osallistui yhteensä noin 280 henkilöä.

TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT

Talous- ja hallintopalveluiden tulosalue vastaa keskitetysti toimialan talouteen, hallintoon, henkilöstöasioihin ja toimialan kehittämiseen liittyvistä tehtävistä sekä toimialan tieto- ja viestintäratkaisujen kehittämisestä ja koordinoinnista. Lisäksi tulosalue vastaa tukipalveluiden tarjoamisesta toimialan muille tulosalueille.

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käsitellään tavallisia ja erityisiä henkilötietoja siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä tulosalueen tehtävien hoitamiseksi. Tulosalue vastaa myös varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, esiopetuksen ja 6-vuotiaille annettavan valmistavan opetuksen oppilaiden koulumatka-avustuksista ja oikeudesta maksuttomaan koulukuljetukseen. Kuljetuksia koskevat tiedot on sisällytetty osarekisterinä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sekä perusopetuksen käsittelytoimiselosteisiin ja informointiasiakirjoihin. Muilta osin tulosalueella käsiteltävät henkilötiedot kuuluvat pääsääntöisesti muiden tulosalueiden hallinnoimiin rekistereihin.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käytetään kaupungin yleisiä henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon järjestelmiä sekä toimisto-ohjelmistoja. Lisäksi tulosalueella on käytössä ReittiGIS-koulumatkaohjelma. Oppilashallintojärjestelmän, tiettyjen opetuksen järjestelmien, koulumatkaohjelman sekä julkaisujärjestelmän pääkäyttäjät työskentelevät tulosalueen suunnittelu- ja kehittämisyksikössä.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseen (EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) 6 artiklan 1 kohdan c-alakohta). Mikäli henkilötietoja käsitellään rekisteröidyn suostumuksen perusteella (6 artiklan 1 kohdan a-alakohta), käsittelystä informoidaan erikseen suostumusta pyydettäessä.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Tulosalueella ei ole tehty auditointeja tai sertifiointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tietosuojaa ja tietojenkäsittelyä koskevat vastuut määräytyvät Vantaan kaupungin kulloinkin voimassaolevan hallintosäännön ja sitä täsmentävän kaupunginhallituksen hyväksymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti. Kukin henkilöstöön kuuluva saa käsitellä vain niitä henkilötietoja, joiden käsittely on välttämätöntä henkilön työ- tai virkatehtävän suorittamiseksi ja vain siinä laajuudessa kuin yksittäinen tehtävä sitä edellyttää.

RESURSSIT

Toimialan tietoturva- ja tietosuojatyöryhmään nimetyt jäsenet työskentelevät tulosalueella. Toimialan tietosuojan oikeudellisesta neuvonnasta vastaa sivistystoimen lakimies.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Tietojen käsittelyssä noudatetaan kaupungin yleisiä tietoturva- ja tietosuojaohjeita. Lisäksi noudatetaan toimialan kaikkia tulosalueita koskevia ohjeita, joita ovat:

- toimintamalli varkaustapauksissa
- Google laitehallinta
- Primus-käyttäjien tietojen käsittely

Kukin esimies vastaa vastuualueellaan alaistensa perehdyttämisestä ohjeisiin esimiesohjeen mukaisesti sekä ohjeiden noudattamisen valvonnasta.

SOPIMUKSET

Tulosalueen sopimukset laaditaan kaupungin yhteisiä sopimuspohjia käyttäen. Mikäli sopimussuhteeseen liittyy henkilötietojen käsittelyä, sopijapuolten välillä laaditaan sopimus henkilötietojen käsittelystä. Sopimuksesta vastaa sopimuksen allekirjoittaja Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksessa määritellyllä tavalla.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tietojärjestelmien vaikutustenarvioinnista vastaa Tietohallinto. Tulosalueella ei vielä ole ollut tarvetta tehdä muita vaikutustenarviointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tulosalueen johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestettiin yleiskoulutus tietosuoja-asetuksesta toukokuussa 2018.

TIEDON HALLINTA

Tietojen säilyttämistä ja hävittämistä ohjaa Vantaan kaupungin tiedonohjaussuunnitelma, jossa määritellyt asiakirjojen säilytysajat perustuvat Kansallisarkiston (ent. Arkistointilaitos) määräyksiin pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista ja Kuntaliiton suosituksiin määräajan säilytettävistä asiakirjoista. Vantaan kaupungin asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallinnon tehtäväaluetta ja vastaa pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista. Talous- ja hallintopalveluiden tulosalue vastaa omalla tehtäväalueellaan määräaikaisesti säilytettävistä tiedoista ja niiden asianmukaisesta hävittämisestä.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Keskitetystä käyttövaltuushallinnasta vastaa pääsääntöisesti Tietohallinto. Suunnittelu- ja kehittämisyksikkö vastaa kuitenkin osittain esimerkiksi oppimisalustojen käyttövaltuushallintaan liittyvistä tehtävistä. Lisäksi tiettyjen järjestelmien hallinta (esimerkiksi Sivistysvantaa.fi-julkaisujärjestelmä, Edustore-jakelupalvelu) kuuluu kokonaisuudessaan suunnittelu- ja kehittämisyksikölle.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Tulosalueella noudatetaan kaupungin ja toimialan ohjeistuksia tietojenkäsittelyn valvonnasta. Pääkäyttäjät valvovat, että järjestelmien käyttäjillä on pääsy ainoastaan työtehtävien edellyttämiin henkilötietoihin. Järjestelmien lokitiedot ovat saatavissa.

ETÄKÄYTTÖ

Etäkäytössä noudatetaan Vantaan kaupungin yleisohjetta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Asiakirjapyynnöt ohjataan kaupungin kirjaamoon, joka kirjaa pyynnöt Vantaan kaupungin asian- ja dokumentinhallintajärjestelmään (ASTA). Pyydetty tieto luovutetaan henkilörekisteristä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Tietojen luovutuksen peruste tarkistetaan tarvittaessa omalta esimieheltä sekä sivistystoimen lakimieheltä. Peruste tietojen luovuttamiseen arvioidaan tapauskohtaisesti. Tietojen antamisesta päättää tehtäväalueellaan tulosaluejohtaja hallintosäännön mukaisesti.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Kaupungin tietoturvaloukkauksista ilmoittamisen ohje on käsitelty toimialan johtoryhmässä. Kunkin yksikön esimies vastaa ohjeen noudattamisesta sekä ilmoitusten tekemisestä oman yksikkönsä osalta. Mikäli yksikössä tapahtuu tietoturvaloukkaus, asian selvittämisen yhteydessä tarkistetaan loukkaukseen johtaneet syyt ja yksikössä ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Toimialalle on tullut yhteensä viisi henkilötietojen tarkastuspyyntöä, jotka ovat koskeneet myös kuljetusten asiakastietoja. Muilta osin pyyntöjä ei ole esitetty.

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Tietoturvaloukkauksien yhteydessä on havaittu joitakin pienempiä puutteita, jotka on korjattu loukkauksien selvittämisen yhteydessä. Loukkauksien syynä on ollut inhimillinen erehdys.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Kevään 2019 aikana järjestetään lisäkoulutusta tietosuojasta. Toimialan johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestetään yleiskoulutus vuoden alusta voimaantulleesta tietosuojalaista ja kaupungin päivitetyistä tietosuojakäytänteistä.

VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tulosalue vastaa varhaiskasvatuksen johtajan johdolla suomenkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, 6-vuotiaille annettavan valmistavan opetuksen, kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen sekä palvelusetelillä tuotetun palvelun järjestämisestä ja kehittämisestä. Ruotsinkielisten palveluiden tulosalue vastaa ruotsinkielisen tulosalueen johdolla ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä.

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käsitellään tavallisia ja erityisiä henkilötietoja siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä tulosalueen tehtävien hoitamiseksi.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käytetään kaupungin yleisiä henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon järjestelmiä sekä toimisto-ohjelmistoja. Varhaiskasvatuksen asiakastietoja käsitellään Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmässä (VATJ) ja lasten läsnäolotietoja Hilkka-varhaiskasvatussovelluksessa. Ruotsinkielisessä esiopetuksessa oppilastietoja käsitellään Primus-opiskelijahallintojärjestelmässä. Lisäksi käytössä ovat sivistystoimen Sivistysvantaa.fi-julkaisujärjestelmä sekä tietyt Microsoftin ja Googlen tarjoamat pilvipalvelut (O365 sekä G Suite for Education).

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseen (EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) 6 artiklan 1 kohdan c-alakohta). Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja 6-vuotiaille annettavan valmistavan opetuksen järjestämisestä sekä siihen liittyvistä tehtävistä säädetään mm. seuraavissa säädöksissä:

Varhaiskasvatus:

- varhaiskasvatuslaki (540/2018)
- valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018)
- opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palvelun-tuottajan ilmoitusmenettelystä (772/2018)
- laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016)
- laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (1128/1996)
- laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009)
- laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009)
- laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009) ja valtioneuvoston asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1766/2009)
- valtionavustuslaki (688/2001)
- laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)
- lastensuojelulaki (417/2007)

Lisäksi kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja niihin liittyviä velvoitteita on täsmennetty mm. Opetushallituksen valtakunnallisissa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa, niiden perusteella laadituissa paikallisissa suunnitelmissa sekä lakisääteisissä turvallisuuteen liittyvissä suunnitelmissa. Varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaavat lisäksi valtakunnalliset varhaiskasvatuksen laatukriteerit.

Esiopetus ja 6-vuotiaille annettava perusopetuksen valmistava opetus:

- perusopetuslaki (628/1998)
- perusopetusasetus (852/1998)
- oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
- valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (1435/2001)
- valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (422/2012)
- asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)
- laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009)
- laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009)
- laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017)
- lastensuojelulaki (417/2007)

Lisäksi kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja niihin liittyviä velvoitteita on täsmennetty mm. Opetushallituksen valtakunnallisissa esiopetuksen ja valmistavan opetussuunnitelman perusteissa, niiden perusteella laadituissa paikallisissa opetussuunnitelmissa sekä lakisääteisissä turvallisuuteen liittyvissä suunnitelmissa.

Mikäli henkilötietoja käsitellään rekisteröidyn suostumuksen perusteella (EU:n tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a-alakohta), käsittelystä informoidaan erikseen suostumusta pyydettäessä. Esimerkiksi lasten kuvien ja tuotosten käsittely ja julkaisu perustuu huoltajan antamaan suostumukseen.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Tulosalueella ei ole tehty auditointeja tai sertifiointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tietosuojaa ja tietojenkäsittelyä koskevat vastuut määräytyvät Vantaan kaupungin kulloinkin voimassaolevan hallintosäännön ja sitä täsmentävän kaupunginhallituksen hyväksymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti. Kukin henkilöstöön kuuluva saa käsitellä vain niitä henkilötietoja, joiden käsittely on välttämätöntä henkilön työ- tai virkatehtävän suorittamiseksi ja vain siinä laajuudessa kuin yksittäinen tehtävä sitä edellyttää.

RESURSSIT

Tulosalueelle on nimetty tietosuojayhteyshenkilö.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Tietojen käsittelyssä noudatetaan kaupungin yleisiä tietoturva- ja tietosuojaohjeita. Lisäksi tulosalueella on annettu seuraavat yleisohjeita täydentävät ohjeet:

- varhaiskasvatuksen tietoturvaohje pilvitallennukseen
- pilvitallennuksen tietoturvaohjeet lyhyesti
- kuvaus- ja julkaisulupien tukimateriaali
- ohjeet tieto- ja viestintäteknologisen laitteiston säilyttämiseen Vantaan varhaiskasvatuksessa

Ohjeistusten ajantasaisuutta seurataan ja niitä päivitetään lainsäädännön tai kaupungin yleisohjeistusten muuttuessa. Uudet ohjeet käsitellään tulosalueen johtoryhmässä ja niistä tiedotetaan henkilöstöä. Kukin esimies vastaa vastuualueellaan alaistensa perehdyttämisestä ohjeisiin esimiesohjeen mukaisesti sekä ohjeiden noudattamisen valvonnasta.

SOPIMUKSET

Tulosalueen sopimukset laaditaan kaupungin yhteisiä sopimuspohjia käyttäen. Mikäli sopimussuhteeseen liittyy henkilötietojen käsittelyä, sopijapuolten välillä laaditaan sopimus henkilötietojen käsittelystä. Sopimuksesta vastaa sopimuksen allekirjoittaja Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksessa määritellyllä tavalla.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tietojärjestelmien vaikutustenarvioinnista vastaa Tietohallinto. Tulosalueella ei vielä ole ollut tarvetta tehdä muita vaikutustenarviointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tulosalueen johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestettiin yleiskoulutus tietosuoja-asetuksesta toukokuussa 2018.

TIEDON HALLINTA

Tietojen säilyttämistä ja hävittämistä ohjaa Vantaan kaupungin tiedonohjaussuunnitelma, jossa määritellyt asiakirjojen säilytysajat perustuvat Kansallisarkiston (ent. Arkistointilaitos) määräyksiin pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista ja Kuntaliiton suosituksiin määräajan säilytettävistä asiakirjoista. Vantaan kaupungin asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallinnon tehtäväaluetta ja vastaa pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sekä ruotsinkielisten palveluiden tulosalue vastaavat omalla tehtäväalueellaan määräaikaisesti säilytettävistä tiedoista ja niiden asianmukaisesta hävittämisestä.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Keskitetystä käyttövaltuushallinnasta vastaa Tietohallinto.

VATJ-asiakastietojärjestelmän käyttöoikeuksia haetaan esimieheltä siihen tarkoitetulla lomakkeella. Käyttöoikeudet ja käyttöoikeusryhmä määräytyy työntekijän tehtävän mukaan. VATJ-käyttöoikeusryhmiä on päiväkodin johtajilla, varajohtajilla, palvelusihteereillä ja asiantuntijoilla. Muu henkilökunta ei käytä VATJ-järjestelmää. Käyttöoikeudet lakkautetaan työsuhteen päättyessä. Lisäksi käyttöoikeudet tarkistetaan keskitetysti kerran vuodessa.

Hilkka-mobiilisovelluksessa käyttöoikeudet ja niihin liittyvät käyttöoikeusryhmät määräytyvät työtehtävien mukaan. Esimies ylläpitää käyttäjiä ja näiden käyttöoikeuksia. Hilkka-mobiilisovelluksen käyttöoikeusryhmät ovat: peruskäyttäjät (perhepäivähoitajat), kasvattajat (päiväkotien ja ryhmäperhepäiväkotien työntekijät, ylläpitäjät (päiväkodin johtajat ja heidän varahenkilönsä).

VATJ-järjestelmän ja Hilkka-mobiilisovelluksen pääkäyttäjäksi on nimetty varhaiskasvatuksen suunnittelija.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Tulosalueella noudatetaan kaupungin ja toimialan ohjeistuksia tietojenkäsittelyn valvonnasta. Henkilökunnan VATJ-järjestelmän käyttöä valvotaan satunnaisella otantaryhmällä kuukauden ajalta. Esimiehet määrittävät seurantaan valittavat henkilöt. Järjestelmätoimittajalta saadaan pyynnöstä tieto siitä, kuka on käsitellyt asiakkaan tietoja järjestelmässä. Järjestelmän lokitiedot saadaan sillä tasolla, millä näytöllä työntekijä on käynyt järjestelmässä.

ETÄKÄYTTÖ

Etäkäytössä noudatetaan Vantaan kaupungin yleisohjetta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Asiakirjapyynnöt ohjataan kaupungin kirjaamoon, joka kirjaa pyynnöt Vantaan kaupungin asian- ja dokumentinhallintajärjestelmään (ASTA). Pyydetty tieto luovutetaan henkilörekisteristä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Tietojen luovutuksen peruste tarkistetaan tarvittaessa omalta esimieheltä sekä sivistystoimen lakimieheltä. Peruste tietojen luovuttamiseen arvioidaan tapauskohtaisesti. Tietojen antamisesta päättää tehtäväalueellaan tulosaluejohtaja hallintosäännön mukaisesti.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Kaupungin tietoturvaloukkauksista ilmoittamisen ohje on käsitelty tulosalueen johtoryhmässä. Kunkin yksikön esimies vastaa ohjeen noudattamisesta sekä ilmoitusten

tekemisestä oman yksikkönsä osalta. Mikäli yksikössä tapahtuu tietoturvaloukkaus, asian selvittämisen yhteydessä tarkistetaan loukkaukseen johtaneet syyt ja yksikössä ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Toimialalle on tullut yhteensä viisi henkilötietojen tarkastuspyyntöä, joista kolme on koskenut varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Muilta osin pyyntöjä ei ole esitetty.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Tulosalueella on laadittu seuraavat informointiasiakirjat:

- henkilötietojen käsittely varhaiskasvatuksessa
- henkilötietojen käsittely esiopetuksessa

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Tulosalueella on laadittu seuraavat selosteet käsittelytoimista:

- Vantaan kaupungin varhaiskasvatuksen asiakasrekisteri
- Vantaan kaupungin esiopetuksen oppilasrekisteri
- Vantaan kaupungin yksityisen varhaiskasvatuksen perhepäivähoitajien, päiväkotien ja ryhmäperhepäiväkotien sekä perheiden palkkaamien työsopimussuhteisten hoitajien rekisteri

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Tietoturvaloukkauksien yhteydessä on havaittu joitakin puutteita, jotka on korjattu loukkauksien selvittämisen yhteydessä. Loukkauksien syynä on ollut inhimillinen erehdys.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Kevään 2019 aikana järjestetään lisäkoulutusta tietosuojasta. Toimialan johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestetään yleiskoulutus vuoden alusta voimaantulleesta tietosuojalaista ja kaupungin päivitetyistä tietosuojakäytänteistä. Lisäksi keväällä järjestetään koko varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilökunnalle käytännön koulutusta tietosuojasta. Lisäksi informointiasiakirjoista laaditaan tarvittavat käännökset.

PERUSOPETUS

Perusopetuksen tulosalue vastaa perusopetuksen johtajan johdolla suomenkielisen perusopetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Ruotsinkielisten palveluiden tulosalue vastaa ruotsinkielisen tulosalueen johtajan johdolla ruotsinkielisen perusopetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä.

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käsitellään tavallisia ja erityisiä henkilötietoja siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä tulosalueen tehtävien hoitamiseksi.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käytetään kaupungin yleisiä henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon järjestelmiä sekä toimisto-ohjelmistoja. Tulosalueella ovat käytössä myös

- Primus-opiskelijahallintojärjestelmä (oppilastiedot)
- Aura-järjestelmä (oppilas- ja opiskelijahuolto, koulupsykologien asiakastiedot)
- ReittiGIS-koulumatkaohjelma
- Sivistysvantaa.fi-julkaisujärjestelmä
- Fronter-oppimisympäristö
- Itslearning-oppimisympäristö
- Edustore-jakelupalvelu (sähköiset oppimateriaalit)

Lisäksi käytössä ovat tietyt Microsoftin ja Googlen pilvipalvelut (O365, G Suite for Education) sekä erilaisia sähköisiä arviointivälineitä (mm. Qridi, Kasvan).

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseen (EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) 6 artiklan 1 kohdan c-alakohta). Perusopetuksen ja oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämisestä sekä siihen liittyvistä tehtävistä säädetään mm. seuraavissa säädöksissä:

- perusopetuslaki (628/1998)
- perusopetusasetus (852/1998)
- valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (422/2012)
- asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)
- laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009)
- asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1766/2009)
- oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013); lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon koulupsykologien asiakirjoihin sovelletaan potilaan asemasta ja oikeuksista annettua lakia (785/1992)
- laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017)
- lastensuojelulaki (417/2007)

Lisäksi kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja niihin liittyviä velvoitteita on täsmennetty Opetushallituksen valtakunnallisissa perusopetuksen sekä perusopetuksen lisäopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa ja niiden perusteella laadituissa paikallisissa opetussuunnitelmissa. Lisäksi toimintaa ohjaavat valtakunnalliset perusopetuksen laatukriteerit.

Mikäli henkilötietoja käsitellään rekisteröidyn suostumuksen perusteella (EU:n tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a-alakohta), käsittelystä informoidaan erikseen suostumusta pyydettäessä.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Tulosalueella ei ole tehty auditointeja tai sertifiointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tietosuojaa ja tietojenkäsittelyä koskevat vastuut määräytyvät Vantaan kaupungin kulloinkin voimassaolevan hallintosäännön ja sitä täsmentävän kaupunginhallituksen hyväksymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti. Kukin henkilöstöön kuuluva saa käsitellä vain niitä henkilötietoja, joiden käsittely on välttämätöntä henkilön työ- tai virkatehtävän suorittamiseksi ja vain siinä laajuudessa kuin yksittäinen tehtävä sitä edellyttää.

RESURSSIT

Tulosalueelle on nimetty tietosuojayhteyshenkilö.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Tietojen käsittelyssä noudatetaan kaupungin yleisiä tietoturva- ja tietosuojaohjeita. Oppilas- ja opiskelijahuollossa on annettu erityisohjeistusta tietojen käsittelystä. Kukin esimies vastaa vastuualueellaan alaistensa perehdyttämisestä ohjeisiin esimiesohjeen mukaisesti sekä ohjeiden noudattamisen valvonnasta.

SOPIMUKSET

Tulosalueen sopimukset laaditaan kaupungin yhteisiä sopimuspohjia käyttäen. Mikäli sopimussuhteeseen liittyy henkilötietojen käsittelyä, sopijapuolten välillä laaditaan sopimus henkilötietojen käsittelystä. Sopimuksesta vastaa sopimuksen allekirjoittaja Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksessa määritellyllä tavalla.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tietojärjestelmien vaikutustenarvioinnista vastaa Tietohallinto. Tulosalueella ei vielä ole ollut tarvetta tehdä muita vaikutustenarviointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tulosalueen johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestettiin yleiskoulutus tietosuoja-asetuksesta toukokuussa 2018.

TIEDON HALLINTA

Tietojen säilyttämistä ja hävittämistä ohjaa Vantaan kaupungin tiedonohjaussuunnitelma, jossa määritellyt asiakirjojen säilytysajat perustuvat Kansallisarkiston (ent. Arkistointilaitos) määräyksiin pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista ja Kuntaliiton suosituksiin määräajan säilytettävistä asiakirjoista. Vantaan kaupungin asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallinnon tehtäväaluetta ja vastaa pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista. Perusopetuksen ja ruotsinkielisten palveluiden tulosalue vastaavat omalla tehtäväalueellaan määräaikaisesti säilytettävistä tiedoista ja niiden asianmukaisesta hävittämisestä.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Keskitetystä käyttövaltuushallinnasta vastaa Tietohallinto. Osasta käyttövaltuushallintaan liittyvistä tehtävistä vastaa suunnittelu- ja kehittämisyksikkö, ks. tarkemmin kohta 1.12. Koulupsykologien asiakastietojärjestelmä Auraan saa jokainen koulupsykologi oikeudet oman koulunsa oppilaisiin sivistystoimen sovelluskoordinaattoreilta. Asiakastiedot jokainen koulupsykologi näkee vain omien asiakkaidensa osalta koululla (vain näihin hän voi tehdä myös asiakaskirjauksia).

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Tulosalueella noudatetaan kaupungin ja toimialan ohjeistuksia tietojenkäsittelyn valvonnasta. Pääkäyttäjät valvovat, että järjestelmän käyttäjillä on pääsy ainoastaan työtehtävien edellyttämiin henkilötietoihin. Järjestelmän lokitiedot ovat saatavissa. Opetuksen järjestelmien pääkäyttäjät toimivat talous- ja hallintopalveluissa. Koulupsykologit voivat nähdä Aurassa-järjestelmässä vain niiden oppilaiden tietoja, jotka ovat ko. koulupsykologin asiakkaita.

ETÄKÄYTTÖ

Etäkäytössä noudatetaan Vantaan kaupungin yleisohjetta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Asiakirjapyynnöt ohjataan kaupungin kirjaamoon, joka kirjaa pyynnöt Vantaan kaupungin asian- ja dokumentinhallintajärjestelmään (ASTA). Pyydetty tieto luovutetaan henkilörekisteristä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Tietojen luovutuksen peruste tarkistetaan tarvittaessa omalta esimieheltä sekä sivistystoimen lakimieheltä. Peruste tietojen luovuttamiseen arvioidaan tapauskohtaisesti. Tietojen antamisesta päättää tehtäväalueellaan tulosaluejohtaja hallintosäännön mukaisesti. Koulupsykologi voi luovuttaa tavanomaisessa asiakastyössä tarvittavat asiakirjat oppilaalle ja/tai tämän huoltajalle, jolloin tietojen luovutus kirjataan asiakastietojärjestelmään. Asiakirjojen luovutuksessa huomioidaan oppilaan oikeus päättää asiakirjojen luovuttamisesta ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Kaupungin tietoturvaloukkauksista ilmoittamisen ohje on käsitelty toimialan ja tulosalueen johtoryhmässä. Ohje on esitelty myös rehtoripäivillä lukuvuoden alussa. Kunkin yksikön esimies vastaa ohjeen noudattamisesta sekä ilmoitusten tekemisestä oman yksikkönsä osalta. Mikäli yksikössä tapahtuu tietoturvaloukkaus, asian selvittämisen yhteydessä tarkistetaan loukkaukseen johtaneet syyt ja yksikössä ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Toimialalle on tullut yhteensä viisi henkilötietojen tarkastuspyyntöä, joista kaikki ovat koskeneet tulosalueen rekistereitä. Muilta osin pyyntöjä ei ole esitetty.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Tulosalueella on laadittu seuraavat informointiasiakirjat:

- henkilötietojen käsittely perusopetuksessa (sisältäen perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, kerhotoiminnan, koulukirjastot ja kuljetukset)
- henkilötietojen käsittely oppilas- ja opiskelijahuollon psykologipalveluissa

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Tulosalueella on laadittu seuraavat selosteet käsittelytoimista:

- Vantaan kaupungin perusopetuksen oppilasrekisteri
- Vantaan kaupungin koulukuljetuksen asiakasrekisteri
- Vantaan kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasrekisteri
- Vantaan kaupungin perusopetuksen oppilaiden ja huoltajien käyttäjätunnusten hallintarekisteri
- Vantaan kaupungin peruskoulujen ja lukioiden henkilökuntarekisteri
- Vantaan kaupungin peruskoulujen ja lukioiden opettaja- ja sijaisrekisteri

- Vantaan kaupungin peruskoulujen ja lukioiden opettajien ja henkilökunnan käyttäjätunnusten hallintarekisteri
- Koulupsykologien asiakasrekisteri
- Opiskelijahuoltorekisteri

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Tietoturvaloukkauksien yhteydessä on havaittu joitakin puutteita, jotka on korjattu loukkauksien selvittämisen yhteydessä. Loukkauksien syynä on ollut inhimillinen erehdys.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Kevään 2019 aikana järjestetään lisäkoulutusta tietosuojasta. Toimialan johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestetään yleiskoulutus vuoden alusta voimaantulleesta tietosuojalaista ja kaupungin päivitetyistä tietosuojakäytänteistä. Lisäksi informointiasiakirjoista laaditaan tarvittavat käännökset.

NUORISO- JA AIKUISKOULUTUS

Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalue vastaa nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtajan johdolla suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Ruotsinkielisten palveluiden tulosalue vastaa ruotsinkielisen tulosalueen johtajan johdolla ruotsinkielisen lukiokoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä.

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käsitellään tavallisia ja erityisiä henkilötietoja siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä tulosalueen tehtävien hoitamiseksi.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käytetään kaupungin yleisiä henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon järjestelmiä sekä toimisto-ohjelmistoja. Lisäksi tulosalueella ovat käytössä seuraavat tietojärjestelmät:

- Primus-opiskelijahallintojärjestelmä (lukiokoulutuksen opiskelijatiedot)
- StudentaPlus-opiskelijahallintojärjestelmä (ammatillisen koulutuksen opiskelijatiedot)
- Sopimus Pro -oppisopimusjärjestelmä
- Fronter-oppimisympäristö (lukiot)
- Itslearning-oppimisympäristö (Varia)
- Kursor-kurssinhallintajärjestelmä (Vantaan aikuisopiston opiskelija- ja henkilökuntatiedot)
- Sivistysvantaa.fi -sivusto

Lisäksi käytössä ovat tietyt Microsoftin ja Googlen pilvipalvelut (O365, G Suite for Education).

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseen (EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) 6 artiklan 1 kohdan c-alakohta). Toisen asteen koulutuksen ja kansalaisopiston toiminnan järjestämisestä sekä siihen liittyvistä tehtävistä säädetään mm. seuraavissa säädöksissä:

Lukiokoulutus

- lukiolaki (629/1998)
- lukioasetus (810/1998)
- valtioneuvoston asetus lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (942/2014)
- valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (955/2002) (ennen 1.8.2016 lukion aloittaneet)
- opetusministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa annetun opetusministeriön asetuksen muuttamisesta (948/2007)
- laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä (672/2005)
- valtioneuvoston asetus ylioppilastutkinnosta (915/2005)

- valtioneuvoston asetus ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishausta (30/2008)
- asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)
- laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009) ja asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1766/2009)
- laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017)
- lastensuojelulaki (417/2007)

Ammatillinen koulutus

- laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)
- asetus ammatillisesta koulutuksesta (673/2017)
- opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta (680/2017)
- asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)
- laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009) ja asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1766/2009)
- laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998) ja asetus vapaasta sivistystyöstä annetussa asetuksessa (805/1998)
- opetusministeriön asetus eräiden oppilailta ja opiskelijoilta perittävien maksujen perusteista (1323/2001)
- laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017)
- lastensuojelulaki (417/2007)

Aikuisopisto

- laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998)
- asetus vapaasta sivistystyöstä (805/1998)

Lisäksi kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja niihin liittyviä velvoitteita on täsmennetty Opetushallituksen valtakunnallisissa lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien perusteissa sekä niiden perusteella laadituissa paikallisissa opetussuunnitelmissa. Ammatillisen koulutuksen velvoitteita on täsmennetty Opetushallituksen määräyksissä.

Mikäli henkilötietoja käsitellään rekisteröidyn suostumuksen perusteella (EU:n tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a-alakohta), käsittelystä informoidaan erikseen suostumusta pyydettäessä.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Tulosalueella ei ole tehty auditointeja tai sertifiointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tietosuojaa ja tietojenkäsittelyä koskevat vastuut määräytyvät Vantaan kaupungin kulloinkin voimassaolevan hallintosäännön ja sitä täsmentävän kaupunginhallituksen hyväksymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti. Kukin henkilöstöön kuuluva saa käsitellä vain niitä henkilötietoja, joiden käsittely on välttämätöntä henkilön työ- tai virkatehtävän suorittamiseksi ja vain siinä laajuudessa kuin yksittäinen tehtävä sitä edellyttää.

RESURSSIT

Tulosalueelle on nimetty tietosuojayhteyshenkilö.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Tietojen käsittelyssä noudatetaan kaupungin yleisiä tietoturva- ja tietosuojaohjeita. Kukin esimies vastaa vastuualueellaan alaistensa perehdyttämisestä ohjeisiin esimiesohjeen mukaisesti sekä ohjeiden noudattamisen valvonnasta.

SOPIMUKSET

Tulosalueen sopimukset laaditaan kaupungin yhteisiä sopimuspohjia käyttäen. Mikäli sopimussuhteeseen liittyy henkilötietojen käsittelyä, sopijapuolten välillä laaditaan sopimus henkilötietojen käsittelystä. Sopimuksesta vastaa sopimuksen allekirjoittaja Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksessa määritellyllä tavalla.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tietojärjestelmien vaikutustenarvioinnista vastaa Tietohallinto. Tulosalueella ei vielä ole ollut tarvetta tehdä muita vaikutustenarviointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tulosalueen johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestettiin yleiskoulutus tietosuoja-asetuksesta toukokuussa 2018.

TIEDON HALLINTA

Tietojen säilyttämistä ja hävittämistä ohjaa Vantaan kaupungin tiedonohjaussuunnitelma, jossa määritellyt asiakirjojen säilytysajat perustuvat Kansallisarkiston (ent. Arkistointilaitos) määräyksiin pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista ja Kuntaliiton suosituksiin määräajan säilytettävistä asiakirjoista. Vantaan kaupungin asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallinnon tehtäväaluetta ja vastaa pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista. Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen sekä ruotsinkielisten palveluiden tulosalue vastaavat omalla tehtäväalueellaan määräaikaisesti säilytettävistä tiedoista ja niiden asianmukaisesta hävittämisestä.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Tulosalueella noudatetaan kaupungin ja toimialan ohjeistuksia käyttöoikeuksien hallinnassa. Keskitetystä käyttövaltuushallinnasta vastaa Tietohallinto. Osasta käyttövaltuushallintaan

liittyvistä tehtävistä vastaa suunnittelu- ja kehittämisyksikkö, ks. tarkemmin kohta 1.12. Joidenkin järjestelmien käyttöoikeuksia hallitaan myös tulosyksiköissä (esimerkiksi aikuisopiston Kursor-järjestelmä). Käyttöoikeudet myöntää pääsääntöisesti esimies. Joissakin järjestelmissä myös käyttäjä itse voi hakea käyttöoikeuksia, kuten aikuisopiston Ilmonet-järjestelmässä. Käyttöoikeudet tarkastetaan ja päivitetään automaattisesti tai manuaalisesti käyttäjätunnuksen voimassaoloehtojen muuttumisen yhteydessä. Käyttöoikeudet poistetaan palvelussuhteen päättyessä joko automaattisesti tai manuaalisesti. Tieto käyttöoikeuksista saadaan Tietohallinnolta tai kyseisistä järjestelmistä, esim. aikuisopiston Kursor-järjestelmässä on oma käyttöoikeuksien hallinta.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Tulosalueella noudatetaan kaupungin ja toimialan ohjeistuksia tietojenkäsittelyn valvonnasta. Oikeaan tietoon pääsy varmistetaan käyttöoikeushallinnan kautta ja järjestelmien lokitietoja voidaan tarkastella tarvittaessa. Ohjeistus ja opastus ovat merkittävässä asemassa.

Osa järjestelmien pääkäyttäjistä toimii talous- ja hallintopalveluissa, ks. tarkemmin kohta 1.12. Pääkäyttäjät valvovat, että järjestelmän käyttäjillä on pääsy ainoastaan työtehtävien edellyttämiin henkilötietoihin. Järjestelmän lokitiedot ovat saatavissa.

ETÄKÄYTTÖ

Etäkäytössä noudatetaan Vantaan kaupungin yleisohjetta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Asiakirjapyynnöt ohjataan kaupungin kirjaamoon, joka kirjaa pyynnöt Vantaan kaupungin asian- ja dokumentinhallintajärjestelmään (ASTA). Pyydetty tieto luovutetaan henkilörekisteristä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Tietojen luovutuksen peruste tarkistetaan tarvittaessa omalta esimieheltä sekä sivistystoimen lakimieheltä. Peruste tietojen luovuttamiseen arvioidaan tapauskohtaisesti. Tietojen antamisesta päättää tehtäväalueellaan tulosaluejohtaja hallintosäännön mukaisesti.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Kaupungin tietoturvaloukkauksista ilmoittamisen ohje on käsitelty tulosalueen johtoryhmässä. Kunkin yksikön esimies vastaa ohjeen noudattamisesta sekä ilmoitusten tekemisestä oman yksikkönsä osalta. Mikäli yksikössä tapahtuu tietoturvaloukkaus, asian selvittämisen yhteydessä tarkistetaan loukkaukseen johtaneet syyt ja yksikössä ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Toimialalle on tullut yhteensä viisi henkilötietojen tarkastuspyyntöä, joista kolme on koskenut tulosalueen rekistereitä. Muilta osin pyyntöjä ei ole esitetty.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Tulosalueella on laadittu seuraavat informointiasiakirjat:

- henkilötietojen käsittely lukiokoulutuksessa
- henkilötietojen käsittely Vantaan ammattiopisto Variassa
- henkilötietojen käsittely Vantaan aikuisopistossa

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Tulosalueella on laadittu seuraavat selosteet käsittelytoimista:

- Vantaan kaupungin lukiokoulutuksen opiskelijarekisteri
- Vantaan kaupungin ammatillisen koulutuksen opiskelijarekisteri
- Vantaan aikuisopiston kurssi-, opiskelija- ja opettajarekisteri
- Vantaan kaupungin peruskoulujen ja lukioiden henkilökuntarekisteri
- Vantaan kaupungin peruskoulujen ja lukioiden opettaja- ja sijaisrekisteri
- Vantaan kaupungin peruskoulujen ja lukioiden opettajien ja henkilökunnan käyttäjätunnusten hallintarekisteri
- Opiskeluhuoltorekisteri

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Kevään 2019 aikana järjestetään lisäkoulutusta tietosuojasta. Toimialan johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestetään yleiskoulutus vuoden alusta voimaantulleesta tietosuojalaista ja kaupungin päivitetyistä tietosuojakäytänteistä. Lisäksi informointiasiakirjoista laaditaan tarvittavat käännökset.

KAUPUNGINKIRJASTO

Kaupunginkirjaston tulosalue vastaa kirjastopalveluiden johtajan johdolla laissa määriteltyjen yleisen kirjaston tehtävien järjestämisestä ja kehittämisestä. Osa kirjaston tehtävistä hoidetaan yhteistyössä pääkaupunkiseudun yleisten kirjastojen kirjastoverkkoa (Helmet, Helsinki Metropolitan Area Libraries), johon kuuluvat Vantaan kaupunginkirjaston lisäksi Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kaupunginkirjastot.

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käsitellään tavallisia henkilötietoja siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä tulosalueen tehtävien hoitamiseksi.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käytetään kaupungin yleisiä henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon järjestelmiä sekä toimisto-ohjelmistoja. Lisäksi tulosalueella ovat käytössä seuraavat tietojärjestelmät:

- Helmet-kirjastojärjestelmä (kaikkien Helmet-asiakkaiden asiakastiedot kotikunnasta riippumatta)

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseen (EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) 6 artiklan 1 kohdan c-alakohta). Kirjastopalveluiden järjestämisestä ja siihen liittyvistä tehtävistä säädetään mm. seuraavissa säädöksissä

- laki yleisistä kirjastoista (1492/2016)
- laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009)
- asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1732/2009)
- laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009)

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Tulosalueella ei ole tehty auditointeja tai sertifiointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tietosuojaa ja tietojenkäsittelyä koskevat vastuut määräytyvät Vantaan kaupungin kulloinkin voimassaolevan hallintosäännön ja sitä täsmentävän kaupunginhallituksen hyväksymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti. Kukin henkilöstöön kuuluva saa käsitellä vain niitä henkilötietoja, joiden käsittely on välttämätöntä henkilön työ- tai virkatehtävän suorittamiseksi ja vain siinä laajuudessa kuin yksittäinen tehtävä sitä edellyttää.

RESURSSIT

Tulosalueelle on nimetty tietosuojayhteyshenkilö.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Tietojen käsittelyssä noudatetaan kaupungin yleisiä tietoturva- ja tietosuojaohjeita. Kukin esimies vastaa vastuualueellaan alaistensa perehdyttämisestä ohjeisiin esimiesohjeen mukaisesti sekä ohjeiden noudattamisen valvonnasta.

SOPIMUKSET

Helmet-yhteistyössä tehdyt sopimukset laaditaan Helmet-yhteistyösopimuksen mukaisesti. Tulosalueen sopimukset laaditaan kaupungin yhteisiä sopimuspohjia käyttäen. Mikäli sopimussuhteeseen liittyy henkilötietojen käsittelyä, sopijapuolten välillä laaditaan sopimus henkilötietojen käsittelystä. Sopimuksesta vastaa sopimuksen allekirjoittaja Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksessa määritellyllä tavalla.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tietojärjestelmien vaikutustenarvioinnista vastaa Tietohallinto. Tulosalueella ei vielä ole ollut tarvetta tehdä muita vaikutustenarviointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tulosalueen johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestettiin yleiskoulutus tietosuoja-asetuksesta toukokuussa 2018.

TIEDON HALLINTA

Tietojen säilyttämistä ja hävittämistä ohjaa Vantaan kaupungin tiedonohjaussuunnitelma, jossa määritellyt asiakirjojen säilytysajat perustuvat Kansallisarkiston (ent. Arkistointilaitos) määräyksiin pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista ja Kuntaliiton suosituksiin määräajan säilytettävistä asiakirjoista. Vantaan kaupungin asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallinnon tehtäväaluetta ja vastaa pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista. Kaupunginkirjaston tulosalue vastaa omalla tehtäväalueellaan määräaikaisesti säilytettävistä tiedoista ja niiden asianmukaisesta hävittämisestä.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Keskitetystä käyttövaltuushallinnasta vastaa Tietohallinto. Kirjastojärjestelmän (Helmet-asiakasrekisteri) käyttöoikeuksista vastaa Helmet-kirjastojen yhteinen sovelluspäällikkö Helsingin kaupunginkirjastossa.

ETÄKÄYTTÖ

Etäkäytössä noudatetaan Vantaan kaupungin yleisohjetta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Asiakirjapyynnöt ohjataan kaupungin kirjaamoon, joka kirjaa pyynnöt Vantaan kaupungin asian- ja dokumentinhallintajärjestelmään (ASTA). Pyydetty tieto luovutetaan henkilörekisteristä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Tietojen luovutuksen peruste tarkistetaan tarvittaessa omalta esimieheltä sekä sivistystoimen lakimieheltä. Peruste tietojen luovuttamiseen arvioidaan tapauskohtaisesti. Tietojen antamisesta päättää tehtäväalueellaan tulosaluejohtaja hallintosäännön mukaisesti.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Kaupungin tietoturvaloukkauksista ilmoittamisen ohje on käsitelty toimialan johtoryhmässä. Kunkin yksikön esimies vastaa ohjeen noudattamisesta sekä ilmoitusten tekemisestä oman yksikkönsä osalta. Mikäli yksikössä tapahtuu tietoturvaloukkaus, asian selvittämisen yhteydessä tarkistetaan loukkaukseen johtaneet syyt ja yksikössä ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Toimialalle on tullut yhteensä viisi henkilötietojen tarkastuspyyntöä, joista neljä on koskenut tulosalueen rekistereitä. Muilta osin pyyntöjä ei ole esitetty.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Helmet-kirjastojen asiakasrekisteriä koskeva seloste käsittelytoimista on saatavilla kirjastoista sekä kirjastojen verkkosivuilta.

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Tulosalueella on laadittu seuraavat selosteet käsittelytoimista:

- Helmet-kirjastojen asiakasrekisteri

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Kevään 2019 aikana järjestetään lisäkoulutusta tietosuojasta. Toimialan johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestetään yleiskoulutus vuoden alusta voimaantulleesta tietosuojalaista ja kaupungin päivitetyistä tietosuojakäytänteistä.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Kirjastojärjestelmään sekä sen käyttöön liittyviä asioita ratkaistaan neljän kaupungin yhteisissä elimissä, mm. Helmet-kirjastojen johtoryhmässä.

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalveluiden tulosalue vastaa kulttuurijohtajan johdolla kaupungin kulttuuripalveluiden ja -tapahtumien järjestämisestä ja kehittämisestä, kaupungin museotoiminnasta, taiteen perusopetuksen ja taidekasvatuksen sekä kurssi- ja harrastustoiminnan järjestämisestä taiteen eri aloilla.

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käsitellään tavallisia ja erityisiä henkilötietoja siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä tulosalueen tehtävien hoitamiseksi.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käytetään kaupungin yleisiä henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon järjestelmiä sekä toimisto-ohjelmistoja. Lisäksi tulosalueella ovat käytössä seuraavat tietojärjestelmät:

- Kirsti-kokoelmatietokanta (kokoelma- ja kulttuuriympäristötyön rekisteritiedot)
- Muusa-kokoelmatietokanta (Vantaan taidemuseo Artsi)
- Eepos-oppilashallintojärjestelmä (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu)

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseen (EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) 6 artiklan 1 kohdan c-alakohta). Kulttuuritoiminnan, museotoiminnan ja taiteen perusopetuksen järjestämisestä sekä siihen liittyvistä tehtävistä säädetään mm. seuraavissa säädöksissä:

Kulttuuritoiminta
- laki kuntien kulttuuritoiminnasta (728/1992)
- laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998)
- asetus vapaasta sivistystyöstä (805/1998)
- laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009)
- valtioneuvoston asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1766/2009)

Museot ja kulttuuriperintö
- museolaki (729/1992)
- valtioneuvoston asetus museoista (1192/2005)
- laki taidenäyttelyiden valtiontakuusta (411/1986)
- asetus taidenäyttelyiden valtiontakuusta (445/1986)
- muinaismuistolaki (295/1963)
- laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010)
- maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
- kirkkolaki (1054/1993)

Taiteen perusopetus (Vantaan musiikkiopisto ja kuvataidekoulu)
- laki taiteen perusopetuksesta (633/1998)

- asetus taiteen perusopetuksesta (813/1998)
- asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)

Lisäksi kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja niihin liittyviä velvoitteita on täsmennetty Opetushallituksen valtakunnallisissa taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa sekä niiden perusteella laadituissa paikallisissa opetussuunnitelmissa.

Mikäli henkilötietoja käsitellään rekisteröidyn suostumuksen perusteella (EU:n tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a-alakohta), käsittelystä informoidaan erikseen suostumusta pyydettäessä.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Tulosalueella ei ole tehty auditointeja tai sertifiointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tietosuojaa ja tietojenkäsittelyä koskevat vastuut määräytyvät Vantaan kaupungin kulloinkin voimassaolevan hallintosäännön ja sitä täsmentävän kaupunginhallituksen hyväksymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti. Kukin henkilöstöön kuuluva saa käsitellä vain niitä henkilötietoja, joiden käsittely on välttämätöntä henkilön työ- tai virkatehtävän suorittamiseksi ja vain siinä laajuudessa kuin yksittäinen tehtävä sitä edellyttää.

RESURSSIT

Tulosalueelle on nimetty tietosuojayhteyshenkilö.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Tietojen käsittelyssä noudatetaan kaupungin yleisiä tietoturva- ja tietosuojaohjeita. Kukin esimies vastaa vastuualueellaan alaistensa perehdyttämisestä ohjeisiin esimiesohjeen mukaisesti sekä ohjeiden noudattamisen valvonnasta.

SOPIMUKSET

Tulosalueen sopimukset laaditaan kaupungin yhteisiä sopimuspohjia käyttäen. Mikäli sopimussuhteeseen liittyy henkilötietojen käsittelyä, sopijapuolten välillä laaditaan sopimus henkilötietojen käsittelystä. Sopimuksesta vastaa sopimuksen allekirjoittaja Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksessa määritellyllä tavalla.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tietojärjestelmien vaikutustenarvioinnista vastaa Tietohallinto. Tulosalueella ei vielä ole ollut tarvetta tehdä muita vaikutustenarviointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tulosalueen johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestettiin yleiskoulutus tietosuoja-asetuksesta toukokuussa 2018.

TIEDON HALLINTA

Tietojen säilyttämistä ja hävittämistä ohjaa Vantaan kaupungin tiedonohjaussuunnitelma, jossa määritellyt asiakirjojen säilytysajat perustuvat Kansallisarkiston (ent. Arkistointilaitos) määräyksiin pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista ja Kuntaliiton suosituksiin määräajan säilytettävistä asiakirjoista. Vantaan kaupungin asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallinnon tehtäväaluetta ja vastaa pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista. Kulttuuripalveluiden tulosalue vastaa omalla tehtäväalueellaan määräaikaisesti säilytettävistä tiedoista ja niiden asianmukaisesta hävittämisestä.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Keskitetystä käyttövaltuushallinnasta vastaa Tietohallinto. Käyttöoikeuksien hallinnassa noudatetaan kaupungin ja toimialan ohjeistusta. Käyttöoikeudet myöntää esimies.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Tulosalueella noudatetaan kaupungin ja toimialan ohjeistuksia tietojenkäsittelyn valvonnasta. Käyttöoikeuksien myöntämisestä ja valvonnasta vastaa esimies.

ETÄKÄYTTÖ

Etäkäytössä noudatetaan Vantaan kaupungin yleisohjetta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Asiakirjapyynnöt ohjataan kaupungin kirjaamoon, joka kirjaa pyynnöt Vantaan kaupungin asian- ja dokumentinhallintajärjestelmään (ASTA). Pyydetty tieto luovutetaan henkilörekisteristä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Tietojen luovutuksen peruste tarkistetaan tarvittaessa omalta esimieheltä sekä sivistystoimen lakimieheltä. Peruste tietojen luovuttamiseen arvioidaan tapauskohtaisesti. Tietojen antamisesta päättää tehtäväalueellaan tulosaluejohtaja hallintosäännön mukaisesti.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Kaupungin tietoturvaloukkauksista ilmoittamisen ohje on käsitelty toimialan johtoryhmässä. Kunkin yksikön esimies vastaa ohjeen noudattamisesta sekä ilmoitusten tekemisestä oman yksikkönsä osalta. Mikäli yksikössä tapahtuu tietoturvaloukkaus, asian selvittämisen yhteydessä tarkistetaan loukkaukseen johtaneet syyt ja yksikössä ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Toimialalle on tullut yhteensä viisi henkilötietojen tarkastuspyyntöä, joista kolme on koskenut tulosalueen rekistereitä. Muilta osin pyyntöjä ei ole esitetty.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Tulosalueella on laadittu seuraavat informointiasiakirjat:

- henkilötiedot lastenkulttuurin ja kulttuurituotannon asiakasrekisterissä
- henkilötiedot lastenkulttuurin ja kulttuurituotannon osoiterekisterissä
- henkilötiedot vapaa-ajan lautakunnan myöntämien kulttuurin avustusten käsittelyssä
- henkilötiedot kaupunginmuseon asiakasrekisterissä
- henkilötiedot kaupunginmuseon osoiterekisterissä
- henkilötiedot kaupunginmuseon kokoelma- ja kulttuuriympäristötyön rekisterissä
- henkilötiedot taidemuseo Artsin osoiterekisterissä
- henkilötiedot Muusa-kokoelmahallintarekisterissä
- henkilötiedot Vantaan kulttuuritalo Martinuksen asiakasrekisterissä
- henkilötiedot Vantaan kulttuuritalo Martinuksen osoiterekisterissä
- henkilötiedot Vantaan kuvataidekoulun asiakasrekisterissä
- henkilötiedot Vantaan musiikkiopiston oppilasrekisterissä

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Tulosalueella on laadittu seuraavat selosteet käsittelytoimista:

- Lastenkulttuurin ja kulttuurituotannon asiakasrekisteri
- Lastenkulttuurin ja kulttuurituotannon osoiterekisteri
- Vapaa-ajan lautakunnan myöntämien kulttuuritoimintaan tarkoitettujen avustusten asiakasrekisteri
- Kaupunginmuseon asiakasrekisteri
- Kaupunginmuseon osoiterekisteri
- Kaupunginmuseon kokoelma- ja kulttuuriympäristötyön henkilörekisteri
- Taidemuseo Artsin osoiterekisteri
- Muusa-kokoelmahallintarekisteri
- Vantaan kulttuuritalo Martinuksen osoiterekisteri

- Vantaan kulttuuritalo Martinuksen asiakasrekisteri
- Vantaan kuvataidekoulun asiakasrekisteri
- Vantaan musiikkiopiston oppilasrekisteri

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Kevään 2019 aikana järjestetään lisäkoulutusta tietosuojasta. Toimialan johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestetään yleiskoulutus vuoden alusta voimaantulleesta tietosuojalaista ja kaupungin päivitetyistä tietosuojakäytänteistä. Lisäksi informointiasiakirjoista laaditaan tarvittavat käännökset.

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalveluiden tulosalue vastaa liikuntajohtajan johdolla kaupungin liikuntapalveluiden kehittämisestä ja järjestämisestä, liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä liikuntajärjestöjen ja urheiluseurojen toiminnan tukemisesta.

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käsitellään tavallisia ja erityisiä henkilötietoja siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä tulosalueen tehtävien hoitamiseksi.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käytetään kaupungin yleisiä henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon järjestelmiä sekä toimisto-ohjelmistoja. Lisäksi tulosalueella ovat käytössä seuraavat järjestelmät:

- Timmi-tilavarausjärjestelmä (tilavarausten asiakastiedot)
- Kursor-kurssinhallintajärjestelmä (ohjatun liikunnan ja kesäleirien osallistujat)

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseen (EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) 6 artiklan 1 kohdan c-alakohta). Liikuntapalveluiden järjestämisestä ja siihen liittyvistä tehtävistä säädetään mm. seuraavissa säädöksissä:

- liikuntalaki (390/2015)
- valtioneuvoston asetus liikunnan edistämisestä (550/2015)
- laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009)
- valtionavustuslaki (688/2001)

Lisäksi kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja niihin liittyviä velvoitteita on täsmennetty esimerkiksi uimahallien osalta terveydensuojelulaissa (763/1994), sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (ns. allasvesiasetus 315/2002) sekä kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011).

Mikäli henkilötietoja käsitellään rekisteröidyn suostumuksen perusteella (EU:n tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a-alakohta), käsittelystä informoidaan erikseen suostumusta pyydettäessä.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Tulosalueella ei ole tehty auditointeja tai sertifiointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tietosuojaa ja tietojenkäsittelyä koskevat vastuut määräytyvät Vantaan kaupungin kulloinkin voimassaolevan hallintosäännön ja sitä täsmentävän kaupunginhallituksen hyväksymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti. Kukin henkilöstöön kuuluva saa käsitellä vain niitä henkilötietoja, joiden käsittely on välttämätöntä henkilön työ- tai virkatehtävän suorittamiseksi ja vain siinä laajuudessa kuin yksittäinen tehtävä sitä edellyttää.

RESURSSIT

Tulosalueelle on nimetty tietosuojayhteyshenkilö.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Tietojen käsittelyssä noudatetaan kaupungin yleisiä tietoturva- ja tietosuojaohjeita. Kukin esimies vastaa vastuualueellaan alaistensa perehdyttämisestä ohjeisiin esimiesohjeen mukaisesti sekä ohjeiden noudattamisen valvonnasta.

SOPIMUKSET

Tulosalueen sopimukset laaditaan kaupungin yhteisiä sopimuspohjia käyttäen. Mikäli sopimussuhteeseen liittyy henkilötietojen käsittelyä, sopijapuolten välillä laaditaan sopimus henkilötietojen käsittelystä. Sopimuksesta vastaa sopimuksen allekirjoittaja Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksessa määritellyllä tavalla.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tietojärjestelmien vaikutustenarvioinnista vastaa Tietohallinto. Tulosalueella ei vielä ole ollut tarvetta tehdä muita vaikutustenarviointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tulosalueen johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestettiin yleiskoulutus tietosuoja-asetuksesta toukokuussa 2018.

TIEDON HALLINTA

Tietojen säilyttämistä ja hävittämistä ohjaa Vantaan kaupungin tiedonohjaussuunnitelma, jossa määritellyt asiakirjojen säilytysajat perustuvat Kansallisarkiston (ent. Arkistointilaitos) määräyksiin pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista ja Kuntaliiton suosituksiin määräajan säilytettävistä asiakirjoista.

Vantaan kaupungin asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallinnon tehtäväaluetta ja vastaa pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista. Liikuntapalveluiden tulosalue vastaa omalla tehtäväalueellaan määräaikaisesti säilytettävistä tiedoista ja niiden asianmukaisesta hävittämisestä.

ETÄKÄYTTÖ

Etäkäytössä noudatetaan Vantaan kaupungin yleisohjetta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Asiakirjapyynnöt ohjataan kaupungin kirjaamoon, joka kirjaa pyynnöt Vantaan kaupungin asian- ja dokumentinhallintajärjestelmään (ASTA). Pyydetty tieto luovutetaan henkilörekisteristä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Tietojen luovutuksen peruste tarkistetaan tarvittaessa omalta esimieheltä sekä sivistystoimen lakimieheltä. Peruste tietojen luovuttamiseen arvioidaan tapauskohtaisesti. Tietojen antamisesta päättää tehtäväalueellaan tulosaluejohtaja hallintosäännön mukaisesti.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Kaupungin tietoturvaloukkauksista ilmoittamisen ohje on käsitelty toimialan ja tulosalueen johtoryhmässä. Kunkin yksikön esimies vastaa ohjeen noudattamisesta sekä ilmoitusten tekemisestä oman yksikkönsä osalta. Mikäli yksikössä tapahtuu tietoturvaloukkaus, asian selvittämisen yhteydessä tarkistetaan loukkaukseen johtaneet syyt ja yksikössä ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Toimialalle on tullut yhteensä viisi henkilötietojen tarkastuspyyntöä, joista kolme on koskenut tulosalueen rekistereitä. Muilta osin pyyntöjä ei ole esitetty.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Tulosalueella on laadittu seuraavat informointiasiakirjat:

- henkilötietojen käsittely liikuntapalveluissa

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Tulosalueella on laadittu seuraavat selosteet käsittelytoimista:

- Vantaan kaupungin uimahallien ja kuntosalien asiakasrekisteri
- Vantaan kaupungin Timmi-tilavarausjärjestelmän asiakasrekisteri
- Vantaan kaupungin kalastusluparekisteri
- Vantaan kaupungin venepaikkarekisteri

- Vantaan kaupungin ohjatun liikunnan ja kesäleirien osallistujarekisteri

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Kevään 2019 aikana järjestetään lisäkoulutusta tietosuojasta. Toimialan johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestetään yleiskoulutus vuoden alusta voimaantulleesta tietosuojalaista ja kaupungin päivitetyistä tietosuojakäytänteistä. Lisäksi informointiasiakirjoista laaditaan tarvittavat käännökset.

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalveluiden tulosalue vastaa nuorisopalveluiden johtajan johdolla kaupungin nuorisopalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä, alueellisesta nuorisotyöstä, erityisnuorisotyöstä (ml. etsivä nuorisotyö), nuorten työpajatoiminnasta ja nuorten vapaan kansalaistoiminnan tukemisesta sekä nuorisovaltuuston valmistelusta, toiminnasta ja kehittämisestä.

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käsitellään tavallisia ja erityisiä henkilötietoja siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä tulosalueen tehtävien hoitamiseksi.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tulosalueella käytetään kaupungin yleisiä henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon järjestelmiä sekä toimisto-ohjelmistoja.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseen (EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) 6 artiklan 1 kohdan c-alakohta). Nuorisopalveluiden ja nuorisovaltuuston toiminnan järjestämisestä sekä siihen liittyvistä tehtävistä säädetään mm. seuraavissa säädöksissä:

- nuorisolaki (1285/2016)
- kuntalaki (410/2015)
- lastensuojelulaki (417/2007)
- valtionavustuslaki (688/2001)
- laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009)
- asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1766/2009)

Mikäli henkilötietoja käsitellään rekisteröidyn suostumuksen perusteella (EU:n tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a-alakohta), käsittelystä informoidaan erikseen suostumusta pyydettäessä.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Tulosalueella ei ole tehty auditointeja tai sertifiointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tietosuojaa ja tietojenkäsittelyä koskevat vastuut määräytyvät Vantaan kaupungin kulloinkin voimassaolevan hallintosäännön ja sitä täsmentävän kaupunginhallituksen hyväksymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti. Kukin henkilöstöön kuuluva saa käsitellä vain

niitä henkilötietoja, joiden käsittely on välttämätöntä henkilön työ- tai virkatehtävän suorittamiseksi ja vain siinä laajuudessa kuin yksittäinen tehtävä sitä edellyttää.

Vantaan kaupungin etsivästä nuorisotyöstä vastaavaksi henkilöksi on nimetty etsivän nuorisotyön esimies.

RESURSSIT

Tulosalueelle on nimetty tietosuojayhteyshenkilö.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Tietojen käsittelyssä noudatetaan kaupungin yleisiä tietoturva- ja tietosuojaohjeita. Kukin esimies vastaa vastuualueellaan alaistensa perehdyttämisestä ohjeisiin esimiesohjeen mukaisesti sekä ohjeiden noudattamisen valvonnasta.

SOPIMUKSET

Tulosalueen sopimukset laaditaan kaupungin yhteisiä sopimuspohjia käyttäen. Mikäli sopimussuhteeseen liittyy henkilötietojen käsittelyä, sopijapuolten välillä laaditaan sopimus henkilötietojen käsittelystä. Sopimuksesta vastaa sopimuksen allekirjoittaja Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksessa määritellyllä tavalla.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tietojärjestelmien vaikutustenarvioinnista vastaa Tietohallinto. Tulosalueella ei vielä ole ollut tarvetta tehdä muita vaikutustenarviointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tulosalueen johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestettiin yleiskoulutus tietosuoja-asetuksesta toukokuussa 2018.

TIEDON HALLINTA

Tietojen säilyttämistä ja hävittämistä ohjaa Vantaan kaupungin tiedonohjaussuunnitelma, jossa määritellyt asiakirjojen säilytysajat perustuvat Kansallisarkiston (ent. Arkistointilaitos) määräyksiin pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista ja Kuntaliiton suosituksiin määräajan säilytettävistä asiakirjoista. Vantaan kaupungin asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallinnon tehtäväaluetta ja vastaa pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista. Nuorisopalveluiden tulosalue vastaa omalla

tehtäväalueellaan määräaikaisesti säilytettävistä tiedoista ja niiden asianmukaisesta hävittämisestä.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Keskitetystä käyttövaltuushallinnasta vastaa Tietohallinto.

ETÄKÄYTTÖ

Etäkäytössä noudatetaan Vantaan kaupungin yleisohjetta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Asiakirjapyynnöt ohjataan Vantaan kaupungin kirjaamoon, jossa pyynnöt kirjataan kaupungin asian- ja dokumentinhallintajärjestelmään (ASTA). Pyydetty tieto luovutetaan henkilörekisteristä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Tietojen luovutuksen peruste tarkistetaan tarvittaessa omalta esimieheltä sekä sivistystoimen lakimieheltä. Peruste tietojen luovuttamiseen arvioidaan tapauskohtaisesti. Tietojen antamisesta päättää tehtäväalueellaan tulosaluejohtaja hallintosäännön mukaisesti.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Kaupungin tietoturvaloukkauksista ilmoittamisen ohje on käsitelty toimialan ja tulosalueen johtoryhmässä. Kunkin yksikön esimies vastaa ohjeen noudattamisesta sekä ilmoitusten tekemisestä oman yksikkönsä osalta. Mikäli yksikössä tapahtuu tietoturvaloukkaus, asian selvittämisen yhteydessä tarkistetaan loukkaukseen johtaneet syyt ja yksikössä ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Toimialalle on tullut yhteensä viisi henkilötietojen tarkastuspyyntöä, joista kaksi on koskenut tulosalueen rekistereitä. Muilta osin pyyntöjä ei ole esitetty.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Tulosalueella on laadittu seuraavat informointiasiakirjat:

- henkilötietojen käsittely nuorisopalveluissa

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Tulosalueella on laadittu seuraavat selosteet käsittelytoimista:

- nuorisopalveluiden toiminta- ja kohdeavustukset

- Vantaan kaupungin nuorisotilojen toimintaan osallistuvat nuoret ja heidän huoltajansa
- nuorisotilojen ja leirialueiden vakituisten ja tilapäisten käyttövuorojen rekisteri
- Vantaan kaupungin nuorisopalveluiden leireille, retkille ja matkoille ilmoittautuneet nuoret ja huoltajat
- Vantaan nuorten työpajatoiminnan (nuorten työpajat, etsivä työ, nuorten tuetut oppisopimukset) kehityssuunnittelu, seuranta- ja asiakasrekisteri.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Tulosalueella havaittiin, että henkilötietojen tarkastuspyyntöön vastaaminen työllistää merkittävästi henkilökuntaa ja edellyttää pääsääntöisesti useamman henkilön työaikaa. Vastaamiseen käytettävää työmäärää pyritään vähentämään jatkossa mm. kehittämällä tarkastuspyyntölomaketta.

Kevään 2019 aikana järjestetään lisäkoulutusta tietosuojasta. Toimialan johdolle, esimiehille ja hallinnon työntekijöille järjestetään yleiskoulutus vuoden alusta voimaantulleesta tietosuojalaista ja kaupungin päivitetyistä tietosuojakäytänteistä. Lisäksi informointiasiakirjoista laaditaan tarvittavat käännökset.

MAANKÄYTÖN, YMPÄRISTÖN JA RAKENTAMISEN TOIMIALA

Lisätietoja: Talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Toimialalla käsitellään jonkin verran henkilötietoja. Niitä ovat kiinteistöjen omistajatiedot, kaupungin vuokralaisten tiedot, rakennushankkeisiin ryhtyvien osapuolten yhteys –ja koulutustiedot. Uskottujen miesten tiedot sekä pysäköinnin valvonnan toimenpiteistä oikaisuvaatimuksen tehneiden yhteystiedot.

Toimialalla käsitellään lähinnä ihmisten yhteystietoja sekä jonkun verran henkilötunnuksia ihmisten tunnistamista varten. Arkaluontoisia henkilötietoja toimialalla ei käsitellä lainkaan. Tilakeskuksen vuokrasopimustiedoista voi selvittää asukkaan kuuluvan johonkin erityisryhmään, mutta heidän vuokrasopimustensa päätökset eivät ole julkisia.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

MATTI, Lupapiste, Asta, Helga, Siiri, Optimaze, ProVet, Tarkastaja, Kartanmyynti-järjestelmä ja Facta (poistuva, vain lukukäytössä).

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Lakisääteinen käsittelyperuste

Toimialan henkilötietojen käsittelyt perustuvat seuraaviin eri lakeihin: henkilötietolaki, julkisuuslaki, laki asuinhuoneiston/liikehuoneiston vuokraamisesta, maankäyttö- ja rakennuslaki, hallintolaki, kiinteistönmuodostuslaki, ympäristönsuojelulaki, jätelaki, vesilaki, vesihuoltolaki, maastoliikennelaki, maa-aineslaki, luonnonsuojelulaki sekä terveydensuojelulaki.

Käsittely suostumuksen perusteella

Henkilöstöhallinnon sekä luottamushenkilöiden osalta käsittely tapahtuu henkilön suostumuksen perusteella, samoin kiinteistövaihdannan asioissa. Lisäksi tonttijakojen laadinnan yhteydessä asianosaiset voivat antaa suostumuksensa. Samoin kaavoituksen yhteydessä lausuntojen ja osallisuuden yhteydessä.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Uusi Matti-järjestelmä on auditoitu tietohallinnon sekä muutamien Matti-projektissa mukana olevien henkilöiden toimesta syksyllä 2018.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT TOIMIALALLA

Esimiehet vastaavat, että toimialan uudet työntekijät allekirjoittavat tietoturvasitoumuksen, ennen kuin heille luovutetaan tunnukset Vantaan järjestelmään. Vastuiden jakautuminen on kuvattu Vantaan tietoturvapolitiikassa, jonka käsittely kuuluu osana perehdytykseen. Perehdytystä annetaan kaikilla toimialan tulosalueilla kunkin perehdytysohjelman mukaisesti.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla vain kaupunkimittauksen paikkatietoesimiehellä on tietoturva asiat mainittu henkilön työtehtävissä erikseen. Siinäkin vain se, että hän toimii toimialan tietoturva yhteyshenkilönä tietoturvatyöryhmässä.

RESURSSIT

Toimialan lisäresurssina on, että talous- ja hallintojohtaja osallistuu tietoturva / tietosuoja asioihin toisena toimialan henkilönä.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Kiinteistönomistaja tietojen luovuttamisesta on tehty ohje kaupunkimittauksen henkilöstölle ja se on läpikäyty asiakaspalvelun henkilöstön kanssa. Yksittäisiä tietoja voidaan antaa puhelimitse, mutta jos asiakas haluaa niitä enemmän ja kootusti, niin tätä varten on täytettävä pyyntö saada julkisia henkilötietoja, josta kaupungingeodeetti tekee päätöksen ennen aineiston luovuttamista. Suurempi poiminta on maksullista.

Lisäksi kaupungin kanslia on laatinut ohjeen, jota KIAS tulosalueen lakimiehet ovat tarkentaneet.

Miten esimiehet ovat tämän lisäksi ohjeistaneet alaisiaan henkilötietojen käsittelyssä

Asioita on käyty läpi tiimikokouksissa, sihteereiden verkostoissa ja työpistekokouksissa. Toimialan johtoryhmä on saanut selvityksen kulloisestakin tilanteesta koskien henkilötietoasetuksia ja tietojen antamista. Lisäksi esim. Kaupunkimittauksen esimiehiä on perehdytetty henkilötietojen käsittelyssä. Lisäksi salatun sähköpostiviestien käyttämistä on ohjeistettu henkilötietoja sisältävien viestien yhteydessä.

Uusien työntekijöiden opastus ennen kuin he alkavat käsitellä henkilötietoja

Tietoturvasitoumuksen allekirjoittaminen sekä perehdytyksen yhteydessä asioiden läpikäynti.

Käytäntö salassapitositoumuksissa

Erillisiä salassapitositoumuksia ei ole.

SOPIMUKSET

Kaupungin tietohallinto huolehtii järjestelmien sopimuksista.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Vaikutusten arviointeja ei ole Mato toimialalla viime vuoden aikana tehty.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Järjestetyt koulutukset

Tietosuojavastaavan pitämiä koulutuksia on pidetty eri tulosalueilla. Sihteeriverkosto on saanut koulutusta koskien henkilötietojen käsittelyä. Lisäksi tilakeskuksen henkilökuntaa on käynyt kauppakamarin järjestämässä tietosuoja koulutuksessa.

Kuinka paljon koulutuksiin on osallistunut henkilöitä?

Yhteensä tietosuoja koulutuksiin on osallistunut noin 90 henkilöä.

TIEDON HALLINTA

Tietojen keräämisestä, käsittelystä ja arkistoimisesta on maininnat eri ihmisten työohjeissa, mutta ei kootusti toimialalla.

Miten arkistointi on hoidettu sähköisten sekä manuaalisten asiakirjojen osalta?

Vuokrasopimukset ovat sähköisesti Kihassa, rakennuslupien arkistointi on lupapisteessä, joka on virallinen sähköinen arkisto. Lisäksi pyritään arkistoimaan kiinteistötoimitusten osalta todella paljon asioita Astaan. Valitettavasti joudutaan säilyttämään paperisetkin versiot, kun Astalla ei ole sähköisen arkiston virallista lupaa. Olisi tärkeä saada Asta viralliseksi sähköiseksi arkistoksi. Paljon asioita arkistoidaan myös vielä K-levyasemalle.

Onko asiakirjojen lakisääteiset säilytysajat selvillä?

Pääsääntöisesti asiakirjojen lakisääteiset säilytysajat ovat kaikkien tulosalueiden tiedossa.

Kuinka huolehditaan siitä, että asiakirjat hävitetään, kun lakisääteinen säilytysaika on päättynyt?

Jokainen tulosalue huolehtii itsenäisesti omien arkistojensa hävittämisestä.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Miten käyttöoikeuksia hallitaan?

Käyttöoikeuksien hallinta pyritään antamaan vain niitä tarvitseville. Esimiehillä on tässä asiassa tärkeä rooli. Facta-kuntarekisterin osalta meillä oli neljän pääkäyttäjän selkeä prosessi koko kaupungin loppukäyttäjien ja muiden sidosryhmäkäyttäjien osalta. Matti-järjestelmän osalta prosessia käyttöoikeuksien antamiseen ja hallintaan luodaan parhaillaan yhdessä tietohallinnon kanssa. Siitä yritetään saada sähköinen ISMO-portaalin kautta ja samalla luovuttaisiin paperisista lomakkeista.

Miten käyttöoikeudet myönnetään?

Käyttöoikeudet myönnetään käytännössä järjestelmäkohtaisesti sovittujen prosessien mukaisesti. Matti järjestelmän osalta mennään vielä aavistuksen epämääräisessä tilanteessa, mutta asiaa pyritään aktiivisesti tietohallinnon kanssa ratkaisemaan.

Miten käyttöoikeuksia tarkastetaan ja päivitetään?

Factassa tunnukset on tarkistettu vuosittain. Samoin lupapisteessä pääkäyttäjät tarkistavat oikeudet henkilöstön tai tehtävien vaihtuessa. Muuten tehtävien muuttuessa tai uuden henkilön tullessa tai henkilön poistuessa esimiehet hoitavat käyttöoikeuksien hankkimisen tai poistamisen.

Miten käyttöoikeudet poistetaan?

Järjestelmien pääkäyttäjät eivät monesti ylläpidä tietoja. Esim. Organisaatiomuutokset eivät päivity ja vanhoja käyttöoikeuksia ei poisteta tai tietoja päivitetä. Käyttöoikeudet pitäisi pystyä poistamaan keskitetysti. Samalla kun Vantaa-tunnus poistetaan, poistatettaisiin loputkin ilman, että niitä tarvitsee erikseen pyytää.

Ongelmana myös ne ihmiset, jotka esiintyvät Vantaan kaupungin edustajina ulkopuolisissa järjestelmissä. Näitä tietoja ei automaattisesti poisteta, kun henkilö lähtee kaupungin palveluksesta.

Factassa yksi pääkäyttäjistä lähetti käyttäjä- ja käyttöoikeuslistauksen muiden maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan yksiköiden edustajille vuosittain tarkastusta varten. Saatujen vastausten perusteella pääkäyttäjät poistivat poislähteneiden käyttäjien tunnukset.

Mistä tieto käyttöoikeuksista löytyy?

Tiedot löytyvät järjestelmänkohtaisesti, jos tiedät kyseisen järjestelmän pääkäyttäjän, mikäli tiedät järjestelmän pääkäyttäjän.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Miten esimiehet valvovat alaistensa tietojen käsittelyä?

Aktiivista valvontaa tietojen käsittelyn osalta ei ole. Prosesseja kehitettäessä ja mahdollisten kysymysten ilmetessä keskustellaan yhteisistä menettelytavoista.

Miten valvonta tapahtuu käytännössä ja onko se säännöllistä?

Havaittuihin puutteisiin pyritään puuttumaan.

Mitkä käytettävistä tietojärjestelmistä on lokitettu ja missä järjestelmissä ei ole lokitusta?

Lokituksista tieto on käytännössä tietohallinnolla. Joiden harvojen järjestelmien osalta tieto saattaa olla pääkäyttäjilläkin. Kiinteistönomistajapoimintojen osalta lokitetaan kattavasti

sekä vanhaa Bentley-pohjaista kartta- ja suunnittelujärjestelmää, että Vampatti-karttapalvelua.

Pysäköinninvalvonnan osalta osassa järjestelmistä esimies pääsee näkemään lokitukset ja osassa vain palveluntarjoajan omat pääkäyttäjät.

Kuinka usein lokitiedoista on pyydetty selvitystä?

Lokitietoja ei ole pyydetty/tarvittu koskaan.

ETÄKÄYTTÖ

Miten työntekijöitä on käytännössä ohjeistettu etäkäytön osalta?

Etätyösopimuksessa mainitaan erikseen tietosuojavastuut.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Pääasialliset tietojen luovutukset

Muutamia henkilötietokyselyitä. Kiinteistön omistajatietoja luovutetaan asianosaisille ja erillisen pyynnön tehneille. Lisäksi kiinteistötietoja luovutetaan verottajalla ja VRK:lle.

Kuinka varmistetaan, että tietojen luovutukseen on peruste

Tiedot ovat pääasiassa julkisia. Silloin kun asiakas pyytää niitä enemmän kerralla, hän joutuu pyynnössä erittelemään syyn tietojen pyyntiin sekä kertomaan käyttötarkoituksen.

Kenellä on oikeus luovuttaa tietoja eli onko tietojen luovuttamiseen oikeutetut määritelty?

Koko toimialakohtaisesti sitä ei ole erikseen määritelty. Asiakaspalvelu on ohjeistettu asiassa. Samoin kaupunkimittauksessa ne henkilöt, joiden työtehtäviin se kuuluu.

Onko rajoitettu minkälaista tietoa kukin saa luovuttaa?

Ei erillistä rajoitusta. Vain tietojen määrä kiinteistöjen omistajatiedoissa on merkitsevä.

Miten tietojen luovutukset dokumentoidaan?

Kiinteistön omistajatiedoissa yksittäisiä luovutuksia ei dokumentoida mitenkään. Isommista poiminnoista jää pyyntö ja päätöstiedot.

Miten esimiehet valvovat tietojen luovutusta?

Ohjeistavat henkilöitä ja erityistapauksissa rakennusvalvonnassa ottavat osaa käsittelyyn.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Miten esimiehet ovat informoineet alaisiaan siitä, milloin kyseessä on tietoturvaloukkaus?

Tätä asiaa on käyty läpi tontit ja asuminen yksikössä, ei muualla.

Kuinka usein esimiehet käyvät läpi työntekijöiden kanssa mahdollisia uhkia omassa yksikössään ja varautumista niihin?

Kaupunkimittauksessa näitä on käyty läpi silloin tällöin, muutaman vuoden välein. Rakennusvalvonnassa on painotettu lupapisteen käyttöä sähköpostin sijaan.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Mitkä EU asetuksen mukaiset rekisteröidyn oikeudet ovat aiheuttaneet toimenpiteitä?

Muuta tietopyyntö tullut tänä vuonna. Nämä ovat työllistäneet yllättävän vähän toimialalla.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Mitä EU asetuksen mukaisia informointiasiakirjoja on käytössä

Toimialalla on yksi yhteinen informointiasiakirja sekä prosessikohtaisesti useampia tietosuojaselosteita. Maton tietoturva yhteyshenkilö on pyrkinyt keräämään kaikki päivitetyt tietosuojaselosteet itselleen.

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Mitä EU asetuksen mukaisia selosteita käsittelytoimista on käytössä

Ei mitään.

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Onko sähköisessä käsittelyssä ja käytettävissä järjestelmissä tietosuojan näkökulmasta havaittuja puutteita ja jos on niin mitä puutteita

Salatun sähköpostin käyttö on monessa paikassa todettu hankalaksi ja sen vuoksi sähköpostilla lähetetään välillä henkilötunnuksia ei salattuna.

Onko manuaalisen aineiston käsittelyn ja säilytyksen osalta havaittuja puutteita ja jos on niin mitä

Sisäpostilla joudutaan lähettämään paljon henkilötietoja sisältäviä dokumentteja. Lisäksi ainakin asuntovuokrauksen tiloissa käsiteltäviin ja säilytettäviin vuokrasopimuksiin pääsee helposti käsiksi muutkin tiloissa käyvät henkilöt, niin halutessaan.

Onko henkilöstön tietosuoja osaamisessa puutteita

Yleisessä osaamisessa on hiukan puutteita. Tietosuojaa ei aina ymmärretä ottaa huomioon, vaikkapa allekirjoituksen mieltämistä henkilötiedoksi, jota ei saa laittaa internettiin.

Muita tietosuojaan liittyviä ongelmia

Henkilötietojen poistaminen päätösasiakirjoista ja niiden liitteistä on manuaalista työtä, joka vie aikaa. Lisäksi henkilöiden kulkuoikeuksista kiinteistössä (esim. Kielotie 28 tai Kielotie 20) ei olla ehkä riittävän tarkkana.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Kehittämiskohteita vuodelle 2019

Ensi vuodelle nousevia kehittämistarpeita ovat ainakin uuden toimitilan suunnittelussa arkisto tilojen käytettävyys ja tietoturva. Sähköpostin salauksen saaminen helposti käytettäväksi. Koko henkilöstön tietoturva ja tietosuoja koulutus järjestymään muutaman vuoden välein. Kuvallisten kaupunkikorttien käyttö kaikissa Vantaan toimipisteissä.

KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

TALOUSSUUNNITTELU

Lisätietoja: Suunnittelija Markku Pietinen
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Taloussuunnittelussa käsitellään budjetoinnissa SAP-järjestelmässä henkilöstön palkkatietoja (nimi, maksetut palkat). Osa taloussuunnittelun henkilöstöstä käyttää henkilöstöhallinnon järjestelmiä, joista henkilöstöhallinto tekee oman selvityksensä tietotilinpäätökseen.

Taloussuunnittelun tietopalveluyksikkö käsittelee Vantaan kaupungin asukkaiden henkilötietoja ja vastaa Vantaan kaupungin väestötietopalveluista. Tiedot tulevat Vantaan kaupungin kuntarekisteriin kerran viikossa Väestörekisterikeskuksen väestörekisteristä eräajotiedostoina. Turvakieltohenkilöiden osoitetiedot eivät tule Vantaalle lainkaan.

Kuntarekisteristä henkilötietoja siirretään Vantaan eri järjestelmiin. Tietopalvelu hyödyntää kuntarekisterin tietoja SAS-ajoilla ja myöntää käyttöoikeuksia Vantaan kaupungin lakisääteisiä tehtäviä hoitaville henkilöille kuntarekisterin selainkäyttöliittymään ja Väestörekisterikeskuksen VTJ-kyselyyn. Facta Väestö -osaan on luovutettu käyttöoikeuksia myös Helsingin Seudun ympäristöpalveluille. Tietopalvelu käyttää kuntarekisterin tietoja tilastoihin, tutkimuksiin ja tietojen luovutuksiin.

Tietopalveluyksikkö omistaa Vantaan kaupungin strategisen tiedolla johtamisen raportointiympäristön, Kompassin. Kompassin tietovarastossa on Vantaan kaupungin henkilöstön tietoja. Henkilötiedot siirretään Kompassiin Vantaan kaupungin henkilöstöhallinnon järjestelmistä.

Taloussuunnittelun tietopalveluyksikkö vastaa lisäksi Vantaan kaupungin Webropol-järjestelmästä, jonne tallennetaan erilaisissa kyselyissä henkilötietoja ja järjestelmän käyttäjien sähköpostiosoitteet.

Facta Väestö -osan henkilötietojen tyypit:

- henkilön perustiedot: henkilötunnus, nimi, ammatti, kotikunta, siv.sääty, kansalaisuus, syntymäkunta, rekisteritila, osoite suomeksi, osoite ruotsiksi, muutospvm/poimintapvm, ikä, sukupuoli, äidinkieli, kuntaan muuttopvm, siv.muutospvm, ulk.syntymävaltio, uskontokuntalaji, entiset sukunimet, entiset etunimet
- perhesuhdetiedot: puoliso, lasten lukumäärä, lapsen syntymäaika, lapsen nimi, huollettavat, vanhemmat, huoltajat
- edunvalvonta- ja huostaanottotiedot: alkupäivä, päättymispäivä, edunval-vonnan laatu
- edunvalvojat: alkupäivä, päättymispäivä, edunvalvojan tunnus, edunvalvojan nimi
- huostaanotto
- nykyinen asuminen: asumistunnus, rakennuksen osoite
- entinen asuminen: asumistunnus, alkupvm, loppupvm, kotikunta.

Facta Väestö -osassa erityisiin henkilötietoihin kuuluu uskontokuntalaji. Uskontokuntatietoja tarvitaan oppilashallinnon järjestelmissä, mutta niitä ei näytetä Facta Väestön käyttöliittymällä. Lisäksi järjestelmien käyttöoikeuksia annetaan huoltajien ja edunvalvontatietojen tarkasteluun tarkemmilla perusteluilla kuin muihin henkilötietoihin.

Kompassi-raportointijärjestelmän henkilötietojen tyypit:
- työntekijän perustiedot: nimi, sukupuoli, syntymäaika, äidinkieli
- työntekijän palvelussuhdetiedot: organisaatioyksikkö, toimintayksikkö, palvelussuhteen laji, palvelusuhteen luonne, henkilöstöryhmä, tehtävänimikkeet, tehtäväjaksot, ansiot, esimiehet, poissaolot, poissaolokoodit

Kompassi-järjestelmässä erityisiä henkilötietoja ovat työntekijöiden sairauspoissaolokoodit.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

- SAP: henkilöstön palkkatiedot
- Facta Väestö -osa: henkilön perustiedot, perhesuhdetiedot, edunvalvonta- ja huostaanottotiedot, edunvalvojat, huostaanotto, nykyinen asuminen ja entinen asuminen.
- Webropol-kyselyjärjestelmä: henkilötietoryhmät määräytyvät tehtävän kyselyn mukaan.
- Kompassi tietovarastointi- ja raportointiratkaisu: Kompassi ei muodosta itsenäistä henkilörekisteriä, koska se on osa henkilöstöhallinnon palvelukokonaisuutta. Kompassiin siirretään henkilöstöhallinnon järjestelmistä työntekijän perustiedot, työntekijän palvelussuhdetiedot ja poissaolot

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Kaupungin asukkaiden henkilötietojen käsittely on Vantaan kaupungin lakisääteinen tehtävä. Facta Väestö -osassa käsiteltävien tietojen käsittelyyn vaikuttavat erityislait:

- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999 § 9 - § 12)
- Laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalvelusta (661/2009 § 29 - § 30)
- Tilastolaki (280/2004 § 4 - § 11)
- Laki väestötietolain muuttamisesta (527/1999 § 24 - § 34)
- Perusopetuslaki (628/1998 § 13)

Webropol-järjestelmään toteutetaan sekä lakisääteisiä että suostumukseen perustuvia kyselyitä. Kyselyn toteutustapa ratkaisee, mitä lainsäädäntöä noudatetaan (kyselyitä tehdään esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimessa sekä oppilashallinnossa).
Kompassi-järjestelmässä käsitellään Vantaan kaupungin henkilöstöhallinnon järjestelmistä ladattuja työntekijöiden henkilötietoja. Työntekijöiden henkilötietojen käsittely on Vantaan kaupungin lakisääteinen tehtävä. Työntekijöiden henkilötietojen käsittelyyn vaikuttavat erityislait:

- Laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Facta Väestö -osaa ei ole auditoitu eikä sertifioitu.
Webropol noudattaa ISO27001-tietoturvastandardin ja suomalaisen Katakri III -

standardin määrittelemiä käytänteitä kaikessa toiminnassaan, mukaan lukien kaikessa tuotekehityksessä sekä Webropol SaaS-palvelun tuottamisessa.

Kompassi-järjestelmää itsessään ei ole auditoitu eikä sertifioitu. Järjestelmä on kuitenkin toteutettu Microsoftin ohjelmistoilla ja pilvipalveluilla, joissa on omat standardit ja sertifioinnit.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT TULOSALUEELLA

Tietojenkäsittelyn vastuut eivät ole pelkästään taloussuunnittelussa, vaan teknisen tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä päävastuu on tietohallinnolla ja tietojärjestelmätoimittajilla.

Talousarvion laadinnassa tarvittavien henkilötietojen tietojenkäsittelystä vastaavat taloussuunnittelun talousarviopäällikkö sekä talouskoordinaattorit, -asiantuntijat ja -sihteerit.

Tietojenkäsittelyn vastuita taloussuunnittelun tietopalveluyksikössä on kuvattu taulukkoon 1. Tietopalveluyksikön tutkimuspäälliköllä, tutkijalla, rekisterisihteerillä ja suunnittelijalla on laajempia tietosuojavastuita.

Toteuttaja = tekee työn (yksi tai useita)
Vastuullinen = vastaa (vain yksi)
Neuvoja = avustaa (ei yhtään tai useita)
Tiedotettava = saa informaatiota (ei yhtään tai useita)

Tehtävä	Tutkimuspäällikkö	Tietohallintopäällikkö	Tietoturvapäällikkö	Tietosuojavastaava	Tutkijat	Suunnittelijat	Rekisteri- ja tilastosihteerit	Harjoittelijat	Järjestelmätoimittajat	Tietohallinto
Henkilötietojen tekninen suojaaminen	Tiedotettava	Vastuullinen	Neuvoja Tiedotettava	Tiedotettava	Tiedotettava Toteuttaja	Tiedotettava Toteuttaja	Tiedotettava	Tiedotettava	Toteuttaja	Toteuttaja
Henkilötietojen organisatorinen suojaaminen	Vastuullinen Toteuttaja	Tiedotettava	Tiedotettava	Neuvoja Tiedotettava	Toteuttaja	Neuvoja Toteuttaja	Toteuttaja	Toteuttaja	Toteuttaja	Neuvoja Toteuttaja
Tarpeettomien henkilötietojen hävittäminen	Vastuullinen Toteuttaja			Neuvoja	Toteuttaja	Neuvoja Toteuttaja	Toteuttaja	Toteuttaja		
Henkilötietoloukkauksien havaitseminen	Vastuullinen	Tiedotettava	Tiedotettava	Tiedotettava	Toteuttaja	Neuvoja Toteuttaja	Toteuttaja	Toteuttaja	Tiedotettava Toteuttaja	Tiedotettava Toteuttaja
Henkilötietoloukkausten jäljittäminen, tutkinta ja niistä toipuminen	Tiedotettava	Vastuullinen	Toteuttaja	Toteuttaja	Tiedotettava	Tiedotettava Toteuttaja	Tiedotettava		Toteuttaja	Toteuttaja
Käyttöoikeuksen antaminen/poistaminen henkilötietohakemistoihin	Vastuullinen					Neuvoja			Neuvoja Toteuttaja	Neuvoja
Käyttöoikeuksien antaminen/poistaminen henkilötietojärjestelmiin	Vastuullinen				Toteuttaja	Toteuttaja	Toteuttaja		Neuvoja	
Uusien työntekijöiden perehdyttäminen tietosuojaan ja tietoturvaan	Vastuullinen Toteuttaja		Neuvoja	Neuvoja	Neuvoja	Neuvoja	Neuvoja	Tiedotettava		
Henkilötietojen luovutusten ja luovutuspäätösten teko	Vastuullinen				Toteuttaja	Toteuttaja				
Henkilötietojen tarkastuspyyntöjen toteutus	Vastuullinen		Tiedotettava	Neuvoja Tiedotettava	Tiedotettava	Toteuttaja	Tiedotettava			
Informointiasiakirjojen ja käsittelyselosteiden ylläpito	Vastuullinen		Neuvoja	Neuvoja	Toteuttaja	Neuvoja Toteuttaja	Toteuttaja			
Henkilötietojen lokituksen järjestäminen ja seuranta	Tiedotettava	Vastuullinen	Tiedotettava	Tiedotettava	Tiedotettava	Tiedotettava	Tiedotettava		Toteuttaja	Toteuttaja
Henkilötietolokien tarkastus	Tiedotettava	Vastuullinen		Tiedotettava	Tiedotettava	Tiedotettava Toteuttaja	Tiedotettava		Toteuttaja	Toteuttaja

Taulukko 1 Henkilötietojen käsittelyn vastuut taloussuunnittelun tietopalveluyksikössä.

Kompassi-järjestelmän omistaja on taloussuunnittelun tietopalveluyksikkö, jonka tutkimuspäällikkö on järjestelmän tuoteomistaja. Tuoteomistaja vastaa Kompassin tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta. Tuoteomistaja toimii myös järjestelmän kehittämisen ohjausryhmän puheenjohtajana. Ohjausryhmässä ovat edustettuina Vantaan kaupungin tietohallinnon, järjestelmätoimittajan ja eri toimialojen edustajat. Ohjausryhmä käsittelee Kompassin tietosuojassa havaittuja uhkia ja päättää järjestelmän tietosuojan kehittämisestä.

Kompassi-järjestelmän tietosuojasta vastaa järjestelmätoimittaja Cerion Oy. Palvelinympäristön käyttöoikeuksista ja tietosuojasta vastaa CGI Finland Oy, joka lisäksi siirtää henkilötiedot henkilöstöhallinnon järjestelmistä tietovaraston latausalueelle. Vantaan tietohallinnon palvelukeskus ohjaa järjestelmätoimittajien työskentelyä.
Kompassi-järjestelmän pääkäyttäjä taloussuunnittelussa neuvoo toimialojen käyttäjiä järjestelmän käytössä ja tietosuojassa. HR-pääkäyttäjä vastaa tietovarastoon ladattujen henkilötietojen oikeellisuudesta ja tietoturvallisesta käsittelystä.

Järjestelmän ylläpidon vastuut on kirjattu Kompassin tietovarasto- ja raportointiratkaisun palvelukuvaukseen.
Kompassi-järjestelmän kehittämiseen osallistuvilla kaikilla on tietosuojavastuita, koska järjestelmässä käsitellään lähdejärjestelmistä ladattuja henkilötietoja. Erityisvastuu henkilötiedoista on järjestelmää käyttävillä esimiehillä, taloussuunnittelun pääkäyttäjällä ja henkilöstöhallinnon pääkäyttäjällä.

RESURSSIT

Taloussuunnittelussa EU:n tietosuoja-asetuksen takia neljä henkilöä valmisteli ja toteutti asetuksen aiheuttamia muutoksia Factaan, Webropoliin ja Kompassiin vuonna 2018, mihin heiltä kului yhteensä työaikaa arviolta 40 htp.

Toimittaja toteuttaa Facta Väestö -osaan EU:n tietosuoja-asetuksen aiheuttamat 7 htp:n järjestelmämuutokset versiossa 4.4.4 alkuvuodesta 2019.

Webropol-järjestelmän toimittaja on toteuttanut toukokuussa 2018 Webropoliin EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimat muutokset, jotka sisältyvät sovelluksen lisenssikustannuksiin. Kompassin toimittaja päivitti Kompassi-järjestelmän syksyllä 2018 EU:n tietosuoja-asetuksen mukaiseksi vajaan 20 htp:n projektissa.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Taloussuunnittelu noudattaa henkilötietojen käsittelyssä lainsäädäntöä, Vantaan kaupungin tietosuoja- ja tietoturvapolitiikkaa sekä muuta ohjeistusta, joka löytyy Vantaan kaupungin sisäisestä intranetistä ja SharePoint-sivustoilta. Lisäksi on laadittu erillinen ohje henkilötietojen käsittelystä tietopalveluyksikössä. Vantaan sisäisiltä verkkosivuilta löytyvät Facta-kuntarekisterin, VTJ-kyselyn ja Webropolin käyttöohjeet. Sähköpostissa annetaan tunnusten lähettämisen yhteydessä järjestelmiin vielä erilliset ohjeet.

Kompassi-järjestelmän tietosuoja- ja tietoturva on määritelty järjestelmän operatiivisessa käsikirjassa ja Kompassin teknisessä kuvauksessa. Tekninen kuvaus löytyy Kompassi-portaalin tietämyskannasta, josta löytyvät ohjeet myös käyttöoikeuksista ja niiden hakemisesta. Portaalin etusivulla Tuki-osiosta löytyy sähköpostiosoite lisenssien ja käyttöoikeuksien hakemiseksi.

SOPIMUKSET

Vantaan kaupungin tietohallinto on erillisellä sopimusliitteellä sopinut tietojärjestelmätoimittajien kanssa EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimusten toteutumisesta järjestelmissä. Tietohallinto vastaa myös tietosuojan huomioon ottamisesta sopimuksissa. Henkilötietojen käsittelyä seurataan palveluntuottajien kanssa järjestettävissä järjestelmien ylläpitopalavereissa.

Taloussuunnittelussa neljä tietojärjestelmäsopimusta on päivitetty henkilötietojen käsittelyn osalta. Päivittämättömiä sopimuksia ei ole.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Kompassi-järjestelmän vaikutustenarviointi on tehty lokakuussa 2018. Riskeinä nousivat esiin ovat oikeiden henkilötietojen käyttö testiympäristössä ja testausvälineissä, erityisten henkilötietoryhmien lokituksen puutteet, vahingossa annettavat liian laajat käyttöoikeudet järjestelmään tai sen latauskansioihin, epäselvyys tiedon siirron salauksesta ja toimittajan hidas reagointi kriittisiin järjestelmävirheisiin.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Toukokuussa 2018 esiteltiin taloussuunnittelun kuukausikokouksessa taloussuunnittelun henkilöstölle EU:n tietosuoja-asetuksen edellyttämät toimenpiteet: informointi, tietopyynnöt ja menettely vakavissa tietoturvaloukkauksissa.

Taloussuunnittelun henkilöstöä osallistui kaupunginjohtajan toimialalla järjestettyyn "Tietosuojalainsäädäntö uudistuu toukokuussa 2018" - koulutukseen.
Tietopalveluyksikkö lähetti huhti- ja toukokuussa Webropol-käyttäjille ohjekirjeitä EU:n tietosuoja-asetuksen vaikutuksista Webropoliin. Ohjekirjeessä oli linkkejä Webropolin verkkomateriaaleihin ja -koulutuksiin. Uudet käyttäjät saavat samat ohjeet aina tunnusten antamisen yhteydessä. Lisäksi ohjeistus löytyy intranetistä.

Kompassista on järjestetty 42 kpl käyttäjäkoulutuksia, joihin on osallistunut 148 henkilöä. Koska Kompassi-raporteilla käsitellään henkilöstön tietoja, niin koulutuksiin sisältyy myös tietosuoja-asioita.

TIEDON HALLINTA

Tietopalveluyksikkö säilyttää pysyvästi Vantaan kaupungin asukkaiden henkilötietoja lakisääteisiin tilastointitarkoituksiin.

Tietopalveluyksikössä on toistaiseksi käytössä yhteinen verkkolevy. Tärkeimpiä ja säilytettäviä ovat vuodenvaihteen henkilötasoiset tiedostot tai koko kalenterivuoden väestönmuutostiedostot. Niiden ohella on säilytetty ainakin vuoden ajan, joka kuun vaihteen väestöä kuvaavia tiedostoja, joita käytetään Vanvan-kannan väestötietojen päivitykseen.

Taloussuunnittelun verkkolevyillä säilytetään myös tietojenluovutuksissa käytettyjä SAS-ajoja ja aineistoja.

Tiedostot ovat suojaamattomia SAS-tiedostoja, joita voivat tarkastella henkilöt, joilla on käyttöoikeudet hakemistoon: tietopalveluyksikön yksi henkilö ja muutamat kymmenet tietojärjestelmätoimittajan ylläpitäjät.

Järjestelmätoimittaja tallentaa omalle verkkolevylleen väestölatausten virhelokit. Kansion käyttöä ei lokiteta, minkä takia kansiota voivat tarkastella vain tietopalveluyksikön rekisterisihteeri ja järjestelmätoimittajan ylläpitäjät.
Taloussuunnittelussa henkilötietoja ei tulosteta pääsääntöisesti paperille. Mikäli henkilötietoja on paperilla, niin ne säilytetään lukitussa kaapissa. Henkilötietoja sisältävät paperitulosteet tuhotaan sen jälkeen, kun niitä ei enää tarvita. Henkilötietoja ei tallenneta suojaamattomalle muistitikulle tai ulkoiselle kovalevylle. Jos henkilötietoja lähetetään sähköpostilla, niin siihen käytetään suojattua sähköpostiyhteyttä. Suurissa aineistotoimituksissa toimitettava aineisto lisäksi salataan salasanalla ja salasana lähetetään tilaajalle puhelimen tekstiviestinä.

Webropol-käytössä Vantaa kerää myös henkilötietoja, jotka eivät suoraan liity kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Näitä henkilötietoja säilytetään muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin se on tarpeen tietojen käsittelyä varten. Kompassi on tietovarasto- ja raportointijärjestelmä, joten tiedot sijaitsevat tietojärjestelmäkontrollein hallituissa lähdejärjestelmissä, tiedostonsiirtohakemistoissa ja tietovarastossa. Tietovarastossa ei ole asiakirjoja, vaan sinne on tallennettu Vantaan henkilöstön tietoja.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Facta Väestö -osaan pääkäyttäjä antaa hakemuslomakkeen perusteella käyttöoikeudet ja poistaa niitä. Käyttöoikeudet voi raportoida Facta Väestö -osasta. Lisäksi käyttöoikeuslomakkeet on tallennettu kansioihin ja skannattu verkkolevylle. Facta pääkäyttäjä käy vuosittain käyttöoikeudet läpi ja poistaa sellaisten työntekijöiden käyttöoikeudet, jotka eivät ole enää Vantaan palveluksessa.

Webropoliin voi luoda rajattoman määrän käyttäjätunnuksia yhteen asiakasympäristöön. Käyttäjätunnuksia on kahdentasoisia. Pääkäyttäjätunnukset voivat luoda uusia käyttäjätunnuksia asiakasympäristöön ja he hallinnoivat asiakkaan ympäristöä. Pääkäyttäjillä on pääsy kaikkiin kyselyihin ja raportteihin asiakkaan ympäristössä. Vantaan pääkäyttäjät myöntävät käyttöoikeudet järjestelmään ja poistavat niitä.

Perustasoiset käyttäjät pääsevät niihin kyselyihin, jotka he ovat itse luoneet tai joihin heille on annettu pääsy, mutta eivät voi luoda muita käyttäjiä tai muuttaa käyttöympäristön yleisiä asetuksia. Pääsyoikeuksia voi antaa kolmella tasolla, luku, kirjoitus ja hallinta. Käyttäjätunnuksiin on liitetty sähköpostiosoite ja ne on suojattu käyttäjän itse valitsemalla salasanalla.

Kompassissa käytetään Vantaan kaupungin käyttövaltuushallintaan perustuvaa roolipohjaista jakoa käyttöoikeusryhmiin, joihin käyttäjät kuuluvat. Tällöin Kompassi-järjestelmän raportit eivät näy käyttäjille, jotka eivät ole niihin oikeutettuja tai samalla raportilla on eri sisältö oikeuksien mukaan.

Oikeudet raportoinnin tasoihin määräytyvät sen mukaan, mihin henkilöstöryhmään esimies tai henkilö kuuluu henkilöstöhallinnon järjestelmässä. Laajempiin HR-asiantuntijoiden ryhmiin oikeudet antaa HR-pääkäyttäjä, joka saa käyttöoikeuspyynnön henkilön esimieheltä. Jos käyttäjä poistuu Vantaan palveluksesta, niin käyttövaltuushallinnasta poiston jälkeen hänen oikeutensa poistuvat myös Kompassista. Toimialat vastaavat siitä, kenellä on lisenssi Kompassiin. Kompassin pääkäyttäjä tarkistaa toimialan yhteyshenkilöltä ennen Kompassi-käyttöoikeuden tilausta, että käyttäjällä on käyttötarve Kompassiin ja että hänellä on myös lisenssi.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Järjestelmiin on toteutettu lokituksia mahdollisten väärinkäytösten selvittämiseksi. Lokitietojen valvonta on pitkälti tietojärjestelmätoimittajien vastuulla. Esimiesten vastuulla on varmistaa, että järjestelmiin annetaan oikeudet työtehtävien mukaisesti ja Vantaan palveluksesta poistuneiden henkilöiden käyttöoikeudet poistetaan järjestelmistä. Sen lisäksi pääkäyttäjät tarkistavat vähintään kerran vuodessa, ettei järjestelmissä ole vanhentuneita käyttöoikeuksia.

Facta Väestö -osassa on käytössä lokitus, jossa kunkin yksittäisen henkilötiedon haku lokitetaan. Facta Väestön Oracle-kantaan tehtäviä suoria tietokantahakuja ei lokiteta, jolloin SAS-ohjelmistolla tehdyt tietokantahaut jäävät lokituksen ulkopuolelle.

Tietopalveluyksikön henkilötietohakemistoissa on päällä audit-lokitus, jolloin jälkikäteen voi tarkistaa, kuka kansioissa on käynyt. Yksittäisen tietosisällön tarkastelua ei kuitenkaan lokiteta. Pyyntö lokitietojen tarkastamiseen on tehtävä tietojärjestelmätoimittajalle Vantaan tietohallinnon yhteyshenkilön kautta.

Webropol-järjestelmä tallentaa kyselyiden tarkastelusta lokitiedot, joissa näkyy päiväys ja aika, mitä toimintoja on tehty ja kuka niitä on tehnyt. Webropolin pääkäyttäjä voi tarkistaa lokitiedot tarvittaessa.

Kompassissa lokitetaan järjestelmässä tehtävät kyselyt, jolloin lokista saa selville, kuka teki kyselyn ja koska. Kompassin lokitiedoista ei ole pyydetty yhtään selvitystä.

ETÄKÄYTTÖ

Jokainen taloussuunnittelun työntekijä allekirjoittaa käyttäjäsitoumuksen, joka hänen on luettava ja allekirjoitettava ennen oikeuksien saamista järjestelmiin. Käyttäjäsitoumuksessa ovat ohjeet järjestelmien etäkäytöstä. Järjestelmien etäkäytössä taloussuunnittelu noudattaa myös Vantaan kaupungin tietohallinnon laatimia etätyöskentelyohjeita.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Taloussuunnittelun tietopalveluyksikkö luovuttaa Vantaan asukkaiden henkilötietoja sisäiseen viranomaiskäyttöön. Tietojen tarvitsija täyttää lomakkeen, johon hän perustelee tietojen käyttötarpeen. Tietopalveluyksikön suunnittelijalla ja tutkijoilla on oikeus luovuttaa tietoja.

Pääsääntöisesti luovutettu aineisto tuhotaan heti, kun se on luovutettu tilaajalle. Jos aineisto säilytetään pidempään levyllä, niin kukin käyttäjä suojaa aineiston salasanalla. Jatkuvasti käytettäviä tilastoaineistoja ei ole kuitenkaan toistaiseksi salattu. Tietopalveluyksikön tutkimuspäällikkö tekee luovutetusta aineistosta päätöksen, joka tallennetaan Vantaan kaupungin asiankirjanhallintajärjestelmään. Tietopalveluyksikkö ei luovuta henkilötietoja suoramarkkinointia, markkina- ja mielipidetutkimusta, henkilömatrikkelia eikä sukututkimusta varten.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Taloussuunnittelussa pidetään kerran kuukaudessa kuukausikokous, jossa tarpeen mukaan tiedotetaan mahdollisista yksikön tietosuoja- ja tietoturvauhista. Asioita käsitellään myös kerran kuukaudessa pidettävissä yksikköpalavereissa. Näissä tilaisuuksissa on esitelty, mitä tietoturvaloukkauksella tarkoitetaan ja mitä EU:n tietosuoja-asetus edellyttää.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Facta Väestö -osasta on luovutettu tietoja 8 kertaa viranomaiskäyttöön. Nimi ja osoitetietoja luovutettiin sosiaali- ja terveystoimelle 3 kertaa, sivistystoimen varhaiskasvatukselle kerran ja maankäytölle kerran. Kuntatekniikan keskukselle luovutettiin kerran väestön asumis- ja muuttotietoja. HSY Seutu-CD:tä varten luovutettiin rakennustasoinen väestö. Lisäksi oppilashallinnolle toimitettiin lista tiettyjen ikäluokkien kuolleista lapsista, jotta heille ei lähetetä koulukutsuja.

EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisia tietopyyntöjä väestötietopalveluun oli 2 kpl.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

EU-asetuksen mukaiset informointiasiakirjat:

- Informointiasiakirja Webropol
- Informointiasiakirja väestötiedot

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

EU-asetuksen mukaiset selosteet käsittelytoimista:

- Seloste käsittelytoimista Facta Väestö

- Seloste käsittelytoimista Webropol
- Seloste käsittelytoimista verotulorekisteri

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Vantaan kaupungin taloussuunnittelun tietopalveluyksikkö käsittelee suuria määriä henkilötietoja, sillä tilastoinnin kohteena ovat useimmiten kaikki Vantaan kaupungin asukkaat. Yhdenkin tietopalveluyksikön asukastiedoston tietojen vuotaminen nettiin olisi jättimäinen tietovuoto, millä olisi merkittäviä seuraamuksia kaupungin asukkaille ja Vantaan kaupungin maineelle. EU:n tietosuoja-asetus antaa myös mahdollisuuden vahingon kärsineille hakea korvauksia Vantaan kaupungilta.

Suurimmat ongelmakohdat liittyvät siihen, kun henkilötietoja siirretään tallennuspaikasta toiseen. Tähän auttaa henkilötietotiedostojen salaus - salattua tiedostoa ei saa auki, vaikka se olisi väärässä paikassa. Tiedostojen salaus estää myös levyjärjestelmästä poistetun tiedoston palauttamisen ja uudelleen tarkastelun - käyttöjärjestelmän del- tai edes format-komento ei poista tiedostoja kokonaan levyltä. SAS-tiedostoissa on kryptausmahdollisuus, jota tietopalveluyksikkö on testaamassa. Microsoft Office -asiakirjat on mahdollista salata, paitsi jos ne ovat .csv-muodossa. Tiedostojen salaukseen liittyy kuitenkin riski siitä, että suojattuja tiedostoja ei enää saakaan auki esimerkiksi salasanan kadotessa tai ohjelmistotoimittajan salausalgoritmin muuttuessa. Salauksen kanssa on siis oltava huolellinen, jos tiedostojen sisältöjä tarvitaan pitkiä aikoja.

Vantaan kaupungin sähköpostiliikenne ei ole salattua, minkä takia henkilötietojen lähetys sähköpostilla jopa Vantaan kaupungin sisällä on riski. Vantaan kaupungilla on käytössä erillisellä *salaa* -komennolla toimiva salattu sähköposti, jota taloussuunnittelu käyttää aina silloin, kun henkilötietoja lähetetään sähköpostilla. Salaustoiminto ei kuitenkaan estä viestin menoa väärälle vastaanottajalle.

Kun henkilön työsuhde Vantaan kaupungilla päättyy, niin tieto tästä menee osaan henkilötietojärjestelmistä viiveellä: käyttöoikeudet voivat olla voimassa, vaikka henkilö ei enää työskentele Vantaalla. Suurin osa Vantaan henkilötietojärjestelmistä sijaitsee Vantaan sisäverkossa, jolloin sisäverkon käyttöoikeuksien päättäminen estää työntekijää pääsemästä järjestelmiin. Sisäverkon käyttöoikeudet päättyvät välittömästi työsuhteen päättyessä. Tietopalveluyksikkö myöntää kuitenkin käyttölupia myös Väestörekisterikeskuksen väestötietokyselyyn, joka on internetissä toimiva sovellus. Jos tieto henkilön työsuhteen päättymisestä tulee tietopalveluyksikköön vasta työsuhteen päättymisen jälkeen, niin henkilö saattaa ennen oikeuksien poistamista päästä väestötietoihin, vaikka hänellä ei enää ole oikeutta katsella niitä. Väestötietokyselyssä väestörekisterikeskus lokittaa henkilötietojen katselun, joten mahdollinen väärinkäyttö on kuitenkin mahdollista havaita. Tietopalveluyksikön henkilötiedostot on suojattu teknisesti antamalle niiden käyttöoikeudet vain muutamalle käyttäjälle. Audit-lokiin tallentuvat tiedot siitä, ketkä henkilötietohakemistoissa ovat käyneet. Kaikkea henkilötietojen tarkastelua hakemistoissa ei ole mahdollista lokittaa kohtuullisin kustannuksin. Tietojen suojaus lokittamalla on myös jälkijättöistä - kun lokeja aletaan tutkia, niin vahinko on yleensä jo tapahtunut.

Vantaan väestötietojärjestelmän kantapalvelin ei lokita tietokannan tauluihin tehtyjä kyselyitä. Palvelimelle kirjautumiset lokitetaan. Kyselyitä väestötietoihin voivat tehdä sekä palvelimen ylläpitäjät että tietopalveluyksikön tutkijat.

SAS-kyselyiden tietosuojaa parantaisi palvelin-SAS, jossa on mahdollista lokittaa kaikki kirjautumiset henkilötietohakuihin ja jopa yksittäiset kyselyt. Vähäisen SAS-käyttäjämäärän takia palvelin-SAS -ohjelmiston hankkiminen ei ole kuitenkaan taloudellisesti kannattavaa. Henkilötietojen käsittelyssä yksittäisen henkilötiedon katselusta tiedetään, kuka tietoja on katsonut. Kun henkilötietoja ladataan massana tietojärjestelmäkontrollien ulkopuolelle useissa eri yhteyksissä, niin Vantaan kaupunki ei voi kiistämättömästi osoittaa, kuka on suorittanut henkilötietojen haun järjestelmästä, mitä henkilötietoja on katsottu, muutettu, lisätty tai poistettu sekä milloin toimenpide on suoritettu.

Henkilötiedot tulevat väestörekisterikeskuksen järjestelmistä viikon viiveellä. Sen takia Vantaa saattaa luovuttaa turvakieltohenkilöiden osoitetietoja myös sen jälkeen, kun henkilön turvakielto on tullut voimaan.

Webropol-järjestelmässä pääkäyttäjille aiheuttavat ongelmia vanhat kyselyt, jotka sisältävät henkilötietoja. Niitä ei välttämättä voi poistaa, koska kyselyn tekijä saattaa toistaa saman kyselyn myöhemmin. Esimiehet eivät aina muista ilmoittaa Webropolin pääkäyttäjälle, kun henkilö työsuhde Vantaalla päättyy. Vantaalla lähteneiden henkilöiden laatimia kyselyitä voi myös olla vielä aktiivisina Webropolissa ilman, että vastuuta kyselyn ylläpidosta olisi siirretty jollekin toiselle. Webropolin pääkäyttäjä ei voi tehdä hakuja Webropoliin annettuihin vapaamuotoisiin vastauksiin, jolloin niihin tallennetut henkilötiedot jäävät tietopyynnöissä selvittämättä. Webropolissa henkilötietokyselyitä laativat käyttäjät eivät aina muista pyytää vastaajilta suostumusta henkilötietojen käsittelyyn.

Kompassi-järjestelmässä on vaikutustenarvioinnissa havaittuja riskejä (kohta 9), joista vahingossa annettavat liian laajat käyttöoikeudet järjestelmään toteutui. Toukokuussa 2018 ja elokuussa 2018 havaittiin tilanteita, joissa kummassakin yksi esimies näki raportointijärjestelmässä oman yksikkönsä ulkopuolisten henkilöiden tietoja. Ensimmäisen aiheutti poikkeava esimiesrooli, joka järjestelmävirheen takia antoi esimiehelle liian laajat oikeudet, ja toisen esimiehen sijoittaminen väärään käyttöoikeusryhmään. Toimittaja poisti virheelliset oikeudet heti, kun virhe havaittiin.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Facta Väestö -osan käyttövaltuushallintaa kehitetään niin, että käyttövaltuuksien hakemisessa luovutaan pdf-lomakkeista ja esimiehet hakevat Factan käyttöoikeudet ISMO-järjestelmässä suoraan järjestelmätoimittajalta. Tietopalveluyksikön verkkolevylle tallennetut SAS-tiedostot suojataan salasanalla.

Webropolia varten on Kompassi-raportointijärjestelmään toteutettu raportti, joka listaa Vantaalta pois lähteneet työntekijät. Tällä raportilla parannetaan Webropolin käyttäjähallintaa, jotta käyttöoikeuksia ei ole sellaisilla henkilöillä, jotka eivät enää työskentele Vantaalla. Vantaan uudessa intranetissä Webropol-ohjeiden löytymistä helpotetaan ja ohjesivujen ulkoasua selkeytetään.

Kompassissa pienennetään vuoden 2019 aikana Kompassin vaikutustenarvioinnissa havaittuja riskien todennäköisyyttä. Poikkeavien esimiesroolien käyttöoikeushallintaa korjataan niin, että he näkevät raporteilla omien työntekijöidensä tiedot ilman riskiä nähdä muiden esimiesten tai heidän työntekijöidensä tietoja. Testiympäristön käyttöoikeudet tarkistetaan säännöllisesti niin, että ne vastaavat tuotantoympäristöä, koska testiympäristössä käytetään oikeita henkilötietoja. Testaustyökaluihin tallennettavat henkilötiedot salataan ja poistetaan testauksen jälkeen. Ylläpitoprosesseja kehitetään, jotta tietosuojaan vaikuttavat järjestelmävirheet saadaan nopeammin korjattua.

ELINKEINOPALVELUT

Lisätietoja: Projektiasiantuntija Ronny Rantamäki
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Elinkeinopalveluissa käsitellään rekrytointijärjestelmän kautta saatavat työnhakijoiden henkilötiedot sekä avointen hakemusten henkilötiedot ja CV:t, olemassa olevan henkilöstön tiedot, julkisesta yritysrekisteristä saadut sekä yritysasiakkaiden meille itse toimittamat yhteystiedot ja tapahtumien ja projektien toimenpiteiden osallistuja- ja kutsulistat (EU-hankkeiden vaatimat tiedot). Näistä erityisiä henkilötietoja ovat henkilöstön ja rekrytointiprosesseissa mukana olevien tiedot.

Järjestelmät, joissa henkilötietoja käsitellään:

- Yrinet CRM-järjestelmä, jossa yritysten yhteystietoja
- Rekrytointijärjestelmässä ja rekrytoijien koneilla rekrytointiprosessiin osallistuvien tietoja on tilapäisesti rekrytoinnin ajan
- Webropolin kyselyt ja tapahtumailmoittautumiset, joissa yritysten ja sidosryhmien osallistujien tiedot
- Projektien osallistumislistoja on tilapäisesti Excel-tiedostoissa projektihenkilöstön koneilla
- Sähköisessä arkistossa (ASTA)
- Rahoittajille lähetettävissä osallistujalistoissa projektihenkilökunnan ha hallinnon koneilla
- Mailem-uutiskirjejärjestelmässä on uutiskirjeen vastaanottajien sähköpostiosoitteet

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Elinkeinopalveluissa kaikki henkilötietojen käsittely tapahtuu suostumuksen perusteella, lakisääteisiä tehtäviä ei ole.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Henkilötietojen käsittelystä ei ole tehty auditointia.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT TULOSALUEELLA

Elinkeinopalveluiden tietosuojavastuuhenkilöksi on nimetty Ronny Rantamäki, lisäksi EU-rahoitteisten projektien projektipäälliköillä on tehtäväkuvansa pohjalta tietosuojaan liittyviä tehtäviä (kuusi hanketta ja täten kuusi projektipäällikköä).

RESURSSIT

Tietosuojan resurssointi toteutettiin siten, että käsiteltävät henkilötiedot käytiin läpi yksikössä ja tietosuojavastuuhenkilö nimettiin. Henkilökuntaa osallistui kaupungin järjestämään GDPR-infoon.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Elinkeinopalveluilla ei ole omia tulosalueen ohjeita, tulosalue seuraa kaupungin yleisiä ohjeistuksia. Päivitimme rekisteriselosteen CRM-järjestelmästä GDPR-muutoksen yhteydessä. Esimiehet ovat kehottaneet henkilökuntaa tutustumaan ohjeistuksiin. Opastus henkilötietojen käsittelyyn tapahtuu osana järjestelmien käytön perehdytystä. Salassapitosopimukset koskevat ainoastaan projektipäälliköitä ja elinkeinojohtajaa.

SOPIMUKSET

Palveluntuottajilta on edellytetty GDPR-asetuksen huomioimista ja sopimusta tehdessä sopimuksen laatija sekä viimekädessä nimenkirjoitusoikeuden omaava elinkeinojohtaja vastaa sopimuksen sisällöstä, ja täten myös tietosuojan huomioimisesta. Palveluntuottajan henkilötietojen käsittelyä ei valvota aktiivisesti, mutta jos väärinkäytöksiä ilmenee, niin siihen puututaan.

Elinkeinopalveluilla on oma sopimus henkilötietojen käsittelemisestä ainoastaan Hakosalon Yrinet CRM-järjestelmästä. Sopimuksia ei ole ollut tarve muuttaa GDPR-asetuksen johdosta, asetukset on huomioitu.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Elinkeinopalveluissa on niin vähäistä henkilötietojen käsittelyä, että vaikutustenarviointi toteutettiin yksikön omin voimin. Pääasiallisesti käytössä on julkisia yritysten yhteystietoja, joiden leviämisestä ei seuraisi merkittäviä vaikutuksia ja rekrytointimateriaali säilytetään kaupungin rekrytointijärjestelmän puitteissa.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tietosuojaa ja tietojenkäsittelyä koskeva koulutus henkilökunnalle oli kaupungin järjestämä GDPR-infotilaisuus.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Yrinetin käyttöoikeuksia hallitaan aktiivisesti pääkäyttäjien toimesta. Elinkeinopäällikkö myöntää käyttöoikeudet esimiesten ilmoituksesta. Käyttöoikeudet lisätään ja poistetaan pääkäyttäjien toimesta. Tiedot käyttöoikeuksista löytyy järjestelmästä.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Esimiehet muistuttavat henkilökuntaa tietojenkäsittelyn vaatimuksista, ja sopimukset tarkistetaan.

ETÄKÄYTTÖ

Etätyö ei poikkea toimistolla tehtävästä työstä. Henkilöstöön ja rekrytointiin liittyviä toimia ei tehdä etänä.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Elinkeinopalvelut ei luovuta kaupungin ulkopuolelle tietoja, paitsi projekteihin liittyviä osallistujatietoja rahoittajalle. Projektin raportit ja niihin liittyvät osallistujalistat rahoittajalle ovat kaikki dokumentoituja.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Tietoturvaloukkauksiin liittyvistä riskeistä esimiehet ovat informoineet tilanteen mukaan, esimerkiksi uuden hankinnan tai työntekijän perehdytyksen yhteydessä.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Miten asetuksen mukaiset rekisteröidyn oikeudet ovat aiheuttaneet toimia

Yksi tietopyyntö on tullut osaltaan myös elinkeinopalveluille. Rekistereitä tarkistaessa ei löytynyt mitään tietoja kyseisestä henkilöstä. EU:n asetuksen mukainen seloste käsittelytoimista on käytössä Hakosalon Yrinet CRM-järjestelmässä.

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Tietosuojaan tai henkilötietojen käsittelyyn liittyviä ongelmakohtia ei ole ilmennyt, joskin henkilökunnan osaamisessa saattaa olla puutteita koska henkilöstö on vaihtunut paljon viime vuoden aikana. Vahvemmasta kaupunkitasoisesta tietoturvan koordinoinnista voisi olla yksikölle apua.

KAUPUNGINKANSLIA

Lisätiedot: Hallintosihteeri Janina Vottonen
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Henkilötietojen tyypit

Kaupunginkansliassa käsitellään seuraavia henkilötietoja; nimi, henkilötunnus, kotiosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero, sukupuoli, ammatti, henkilökortin/passin numero, auton rekisterinumero, IP-osoite, valokuva, kirjautumistiedot, pankkitiedot, laskutustiedot, sosiaalisen median päivitykset, opiskelijan kurssisuoritus.

Erityiset henkilötiedot

Kaupunginkansliassa käsiteltävistä henkilötiedoista erityisiä henkilötietoja ovat poliittiset mielipiteet, biometriset tiedot sekä terveyttä koskevat tiedot.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Järjestelmän nimi	Käsiteltävät henkilötiedot
ASTA	nimi, henkilötunnus, puhelinnumero, osoitetieto, sähköpostiosoite
Webropol-kyselyt	nimi, sähköpostiosoite
VTJ	nimi, osoitetieto, henkilötunnus
O365	nimi, sähköpostiosoite, henkilötunnus, osoitetieto
Boch-kokousjärjestelmä	nimi
Posti SmartShip	nimi, osoitetieto
eHIJAT	nimi, osoitetieto, sähköpostiosoite, henkilötunnus
Rondo	nimi, sähköposti, osoite, henkilötunnus
SAP Matkahallinta	nimi, matkustustieto, edustustieto

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Henkilötietojen käsittely perustuu henkilötietolakiin, käsittely ei oikeastaan perustu erityislainsäädäntöön. Henkilötietojen käsittely tapahtuu siis suurilta osin suostumuksen perusteella.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Kaupunginkansliassa ei tehty auditointeja tai sertifiointeja vuonna 2018.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tulosalueentietosuojasta vastaa ensisijaisesti tulosaluejohtaja, hänestä seuraavana tulosyksikköpäällikkö ja tiimiesimies. Tietosuojasta vastaa myös jokainen tulosalueen työntekijä.

Tietosuojan vastuut on kirjattu kaupunginkanslian johtamisjärjestelmään. Kahdella kaupunginkanslian työntekijällä mainitaan työtehtävissä tietosuojaan liittyviä tehtäviä.

RESURSSIT

Kaupunginkansliaan on vuonna 208 palkattu kaupungin tietosuojavastaava ja 24.9.2018 aloittaneella hallintosihteerillä on tietosuojaan liittyviä työtehtäviä.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Kansliassa noudatetaan kaupungin yleisiä sääntöjä tietosuojaan liittyen. Kaupunginkanslian työntekijöille on jaettu ohje henkilötiedon määritelmästä ja kaupunginkanslian henkilötietojen käsittelystä on aloitettu kartoitus 14.11.2018. Kartoituksessa jokaisen työntekijän tulee kirjata taulukkoon kaikki käsittelemänsä henkilötiedot, sekä tieto niiden säilytyksestä, luovuttamisesta sekä hävittämisestä. 31.1.2019 mennessä täytettyjä taulukoita oli saapunut vajaa kolmasosa.

Uusi työntekijä kirjoittaa työsopimuksensa lisäksi käyttäjäsitoumuksen. Myös etätyösitoumuksessa mainitaan salassa pidettävien tietojen käsittelystä.

SOPIMUKSET

Hallintosäännön mukaan tulosalueen asiakirjat ja sopimukset allekirjoittaa asianomaisen tulosalueen johtaja (12 luku 3 §). Hän myös vastaa tulosalueen sopimushallinnasta (2 luku 8 §). Näin ollen kaupunginkanslian sopimusten ja asiakirjojen allekirjoittamisesta ja myös niiden tietosuojasta vastaa hallintojohtaja.

Kaupunginkanslialla ei juuri ole ostopalvelusopimuksia, joiden yhteydessä luovutettaisiin henkilötietoja. Seuren kautta tehtävät työsopimukset hyväksytään yhtiön portaalissa.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Kaupunginkanslian tulosalueella ei tehty vaikutustenarviointeja vuonna 2018.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Toukokuussa 2018 kaupungin tietosuojavastaava piti kahden tunnin mittaiseen tietosuojakoulutuksen koko kaupunginjohtajan toimialalle. Kaupunginkansliasta koulutukseen osallistui yhdeksän henkilöä. Tämän lisäksi tietosuojasta on informoitu tulosalueen kokouksissa.

TIEDON HALLINTA

Tiedon hallintaa hoidetaan Asta-asianhallintajärjestelmän kautta. Järjestelmästä löytyvät myös säilytysajat. Pääosa asiakirjoista on sähköisiä. Tulosalueen arkistotehtävät on kirjattu

tiettyjen henkilöiden tehtäväkuviin. Ne asiakirjat, joita ei tarvitse säilyttää, hävitetään. Säilytettävät toimitetaan kaupungin arkistoon annettujen ohjeiden mukaisesti.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

O365 - järjestelmään tulevat suoraan työsopimuksen tekemisellä Hijat-henkilöstöjärjestelmään. Pääosaa muiden tietojärjestelmien käyttöoikeuksia haetaan keskitetyn Ismo-järjestelmän kautta. Joihin järjestelmiin haetaan käyttöoikeuksia ko. pääkäyttäjältä (esim. Hijat, Asta). Käyttöoikeuksia poistetaan henkilön vaihtaessa työpaikkaa tai tehtävää. Valitettavasti käyttöoikeuksien kokonaistilannetta ei ole saatavilla mistään keskitetystä, yhdestä paikasta.

TIETOJEN KÄSITTELYN VALVONTA

Tietojen käsittelyn valvonta ei ole säännöllistä. Tietojärjestelmien lokitus on selvitettävissä pääkäyttäjiltä.

ETÄKÄYTTÖ

Vantaan intranetistä löytyy yleinen etäkäyttöohje, jossa on tarkemmat ohjeet etäkäyttäjälle. Tämän lisäksi etäkäytöstä ei ole ohjeistettu erikseen. Jokaisen etätyötä tekevän työntekijän kanssa on tehty etätyösopimus, josta ilmenevät keskeiset ohjeet.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

HR-järjestelmien kautta luovutetaan työ- tai virkasuhteeseen liittyviä tietoja, esim. Poissaoloista. Luottamushenkilöiden läsnäolo- ja ansiomenetys sekä lastenhoitotietoja luovutetaan Pajatin kautta henkilöstökeskukselle.

Ulkopuolelta tulleisiin tietopyyntöihin vastataan julkisuuslain mukaisesti. Tietopyynnöt ja niihin annetut vastaukset kirjataan. Tulosalueen tietojen luovutuksesta päättää hallintosäännön mukaan tulosaluejohtaja.

Kuntaliiton ansiomerkkihakemusten yhteydessä luovutetaan henkilötietoja Kuntaliitolle. Myös valtiollisten kunniamerkkien hakuprosessissa luovutetaan henkilötietoja AVI:n tai asianomaisen ministeriön kautta ritarikunnille.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Tulosalueen henkilöstölle on pidetty informaatiotilaisuus syksyllä 2018 tietoturvaloukkauksista; myös esimerkkejä tietoturvaloukkauksista kerrottiin.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Kaupunginkansliassa tietosuoja-asetuksen mukaiset rekisteröidyn oikeudet eivät aiheuttaneet toimenpiteitä vuonna 2018.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Vantaa.fi-sivuilla on kaupunginjohtajan toimialan informointiasiakirjoja.

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Sekä manuaalisen että sähköisen aineiston käsittelyssä ja säilytyksessä on puutteita. Esimerkiksi vanhoja asiakirjoja säilytetään tietokoneella ja kaapeissa, vaikka säilytykselle ei olisi enää perustetta.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Kehitettävää kaupunginkansliassa on henkilötietoa sisältävien asiakirjojen säilytyksessä sekä hävittämisessä.

Vuonna 2019 kaupunginkansliassa kehitetään henkilötietojen käsittelyä yleisellä tasolla. Tarkoituksena on myös kehittää henkilötietojen säilytystä, sekä lisätä henkilöstön tietoisuutta tietosuojasta. Tavoitteena on saada jo aloitettu henkilötietojen käsittelykartoitus valmiiksi. Tämän lisäksi kaupunginkanslian henkilöstöä kehotetaan osallistumaan kevään tietosuojakoulutukseen.

SISÄINEN TARKASTUS

Lisätiedot: Tarkastusjohtaja Pentti Asumus
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Sisäisessä tarkastuksessa käsitellään tarkastusten yhteydessä vähäisessä määrin arkaluonteisia henkilötietoja ja muiden henkilötietojen käsittely tapahtuu tarkastuksesta riippuen ensisijaisesti olemassa olevissa muiden tahojen ylläpitämissä järjestelmissä.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Sisäisessä tarkastuksessa ei ole omia järjestelmiä, joissa henkilötietoja käsitellään.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Sisäisen tarkastuksella ei ole lakisääteisiä tehtäviä eikä muitakaan tehtäviä, jotka edellyttäisivät henkilötietojen käsittelyä.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Auditointeja ja sertifiointeja ei ole tehty.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT TULOSALUEELLA

Sisäisen tarkastuksen tietosuojasta ja tietojen käsittelystä vastaa tulosaluejohtaja. Organisaation koosta johtuen muita vastuutahoja ei ole.

RESURSSIT

EU:n tietosuoja-asetuksen voimaantulo ei ole edellyttänyt lisäresursointia.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Henkilöstö noudattaa kaupunkitasoisia ohjeita henkilötietojen käsittelyssä. Tulosalueella ei ole omia ohjeistuksia.

SOPIMUKSET

Sisäisellä tarkastuksella ei ole omia sopimuksia, joten sopimusten tietosuojaan liittyviin asioihin ei ole tarvetta kiinnittää huomiota.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Vaikutustenarviointeja ei ole tehty.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Sisäisessä tarkastuksessa ei ole järjestetty erityisiä tietosuojaan ja tietojen käsittelyyn liittyviä sisäisiä koulutuksia. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö yhtä lukuun ottamatta ovat osallistuneet ”tietosuojalainsäädäntö uudistuu 2018 koulutukseen”.

TIEDON HALLINTA

Sisäinen tarkastus noudattaa tiedon hallinnassa sisäisen tarkastuksen toimintaohjetta ja arkistonmuodostussuunnitelmaa.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Sisäisen tarkastuksen käyttöoikeudet tietojärjestelmiin myönnetään tietohallinnon toimesta. Käyttöoikeuksia hallitaan tulosaluejohtajan toimesta, joka hakee ja poistaa niitä mm. ISMO -järjestelmän kautta. Henkilöstöllä olemassa olevista käyttöoikeuksista ei löydy tietoa yhdestä paikasta.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Tulosaluejohtaja ei valvo millään erityisellä tavalla henkilöstön tietojärjestelmien käyttöä. Tietojärjestelmät, joita sisäisessä tarkastuksessa käytetään, ovat kaupungin yleisiä järjestelmiä ja niiden sisältöön on henkilöstöllä ainoastaan lukuoikeudet.

ETÄKÄYTTÖ

Etäkäytön osalta henkilöstö noudattaa etäkäyttöohjeistusta ja hyväksymäänsä työasemaympäristön käyttäjäsitoumusta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Sisäiseen tarkastuksen tietojen luovutuksista päättää tulosaluejohtaja. Sisäinen tarkastus ei luovuta tarkastusraporttia lukuun ottamatta hallussaan olevia tietoja ulkopuolisille.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Sisäisessä tarkastuksessa ei ole koettu olevan tietoturvaloukkausten uhkaa ja tästä syystä tietoturvaloukkauksiin liittyviä asioita ei ole juurikaan käsitelty tulosalueen henkilöstön kanssa.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Asetuksen mukaiset rekisteröidyt oikeudet eivät ole aiheuttaneet toimia sisäisessä tarkastuksessa.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Asetuksen mukaisia informointiasiakirjoja ei ole käytössä sisäisessä tarkastuksessa.

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Asetuksen mukaisia selosteita käsittelytoimista ei ole käytössä sisäisessä tarkastuksessa.

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Sisäisen tarkastuksen sähköisen tai manuaalisen aineiston käsittelyssä ei ole tietosuojan näkökulmasta havaittu puutteita. Myöskään henkilöstön tietosuojan osaamisessa ei ole havaittu puutteita eikä muitakaan ongelmia.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Tietojen käsittelyn osalta ei ole havaittu erityisiä kehittämistarpeita.

VIESTINTÄ

Lisätiedot: Viestintäjohtaja Päivi Rainio
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Viestinnässä ei käsitellä erityisisä asiakkaiden henkilötietoja. Rekistereihin kerätään ainoastaan henkilöiden sähköpostiosoitteita.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Uutiskirje (sähköposti)
Smarp-työntekijälähettilyys -alusta (sähköposti)
Aineistopankki (sähköposti)

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Tietojen käsittely tapahtuu aina henkilön oman suostumuksen perusteella.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Verkkosuunnittelija vastaa käytännön tietosuoja-asioiden koordinoinnista viestinnän osalta.

RESURSSIT

Miten ja kuinka paljon tietosuojaan ja henkilötietojen käsittelyyn on resursoitu EU:n tietosuoja-asetuksen voimaantuloon liittyen?

Henkilötyötä rekisteriselosteiden ja informaatioasiakirjojen sekä sopimusten uudistamiseen.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Noudatetaan kaupungin yhteisiä ohjeita.

SOPIMUKSET

Kaikki sopimukset on tietosuojan osalta saatettu ajan tasalle.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Kaupungin yhteiseen koulutukseen osallistui kolme henkilöä.

TIEDON HALLINTA

Henkilötiedot poistuvat automaattisesti, kun henkilö lopettaa ao. palvelun käyttämisen.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Keksitetty käyttöoikeuksien hallinta on viestinnässä ja niitä ylläpidetään ao. järjestelmässä.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Ei tarvetta erityiselle valvonnalle.

ETÄKÄYTTÖ

Ei ao. järjestelmien etäkäyttöä (käytännössä).

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Ei henkilötietojen luovutusta ao. järjestelmistä.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Asiasta informoitu työaikakokouksessa.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Mitkä EU asetuksen mukaiset rekisteröidyn oikeudet ovat aiheuttaneet toimenpiteitä?

Ei aiheutunut mitään toimenpiteitä.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Mitä EU asetuksen mukaisia informointiasiakirjoja on käytössä?

- uutiskirje
- aineistopankki
- SMARP

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Mitä EU asetuksen mukaisia selosteita käsittelytoimista on käytössä?

- uutiskirje
- aineistopankki
- SMARP

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Ei havaittu ongelmia.

HENKILÖSTÖKESKUS

Lisätiedot: Henkilöstöpalvelupäällikkö Aija Heiskanen
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Työntekijöiden ja viranhaltijoiden sekä luottamushenkilöiden ja muiden palkkion- ja työkorvausten saajien henkilötietoja. Käsiteltävistä henkilötiedoista erityisiä henkilötietoja ovat työntekijöiden ja viranhaltijoiden terveyttä koskevat tiedot sekä ay-jäsenmaksutiedot.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

- eHijat, Palvelukseenotto ja hr-työpöytä
- SAP HR ja Matkanhallinta
- Kompassi
- Titania
- Laura
- Tutka
- Osuma
- ErgoPro

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Lakisääteinen käsittelyperuste

Työsopimuslaki, työehtosopimuslaki, laki kunnallisista viranhaltijoista, työaikalaki, vuosilomalaki, vuorotteluvapaalaki, opintovapaalaki, yhteistoimintalaki, sairausvakuutuslaki, ennakkoperintälaki, ulosottokaari, julkisten alojen eläkelaki, laki työttömyysetuuksien rahoituksesta, tapaturmavakuutuslaki, työterveyshuoltolaki.

Käsittely suostumuksen perusteella

Henkilötietojen käsittely tapahtuu suostumuksen perusteella ainoastaan terveydentilaa koskevien tietojen luovuttamisessa työterveyshuollon palveluntuottajalle. Ay-jäsenmaksut peritään ja tilitetään työntekijän antaman valtakirjan perusteella.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Tulosalueella ei ole tehty auditointeja tai sertifiointeja.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tulosyksikön päälliköt vastaavat siitä, että työprosessit ovat kunnossa myös tietosuojan osalta. Esimies vastaa siitä, että kaikki alaiset saavat riittävän tietosuojaperehdytyksen ja että henkilöstön osaaminen on ajan tasalla myös tältä osin. Jokainen henkilötietoja käsittelevä vastaa siitä, että tietosuoja toteutuu lainsäädännön tarkoittamalla tavalla. Tulosaluejohtaja vastaa siitä, että edellä mainitut Henkilöstökeskuksen johtoryhmän linjaukset saatetaan tietoon.

RESURSSIT

Tulosalueella on yksi oman työnsä ohella tietosuojaan perehtynyt henkilö, joka on tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän jäsen. Tietosuojaan liittyvää koulutusta ja perehdytystä on hankittu vähäisessä määrin ulkopuolisilta asiantuntijoilta. Tietosuoja-asetuksen voimaantulon edellyttämät toimenpiteet toteutettiin oman työn ohella.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Mitä toimialan/tulosalueen omia ohjeita henkilötietojen käsittelystä on tehty?

Tulosalueella on tehty oma ohje palkka- ja henkilötietojen luovuttamisesta. Muutoin noudatetaan yleisiä sekä Vantaan ohjeita.

Miten esimiehet ovat tämän lisäksi ohjeistaneet alaisiaan henkilötietojen käsittelyssä?

Tietosuojaan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyviä asioita on käsitelty myös tiimipalavereissa ja tiedotettu tulosalueen omasta tietosuojan toimintaohjeesta.

Uusien työntekijöiden perehdytys ennen kuin he alkavat käsitellä henkilötietoja

Uusien työntekijöiden perehdytysohjelmaan on kirjattu tietosuojan käsittely.

SOPIMUKSET

Miten tietosuoja huomioidaan palveluntuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa?

Palveluntuottajien kanssa tehtyihin sopimuksiin on liitetty Vantaan ohjeiden ja mallien mukaiset tietoturvallisuusliitteet

Kenen vastuulla on, että tietosuoja otetaan huomioon sopimusta tehtäessä?

Hankinnasta vastaavan sekä sopimuksen valmistelijan ja sen allekirjoittajan vastuilla on, että tietosuoja otetaan huomioon sopimusta tehtäessä ja tietosuojaa koskevaan liitteeseen kirjataan, miten henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksen teon jälkeen ja miten henkilötietojen palautumisesta kaupungille huolehditaan sopimuksen päätyttyä.

Sopimusten määrä, joissa kysymys henkilötietojen käsittelystä

Sopimuksia, joissa on kysymys henkilötietojen käsittelystä, on noin 10 ja kaikkia niitä, jotka eivät ole Vantaan ja CGI:n välisen puitesopimuksen piirissä, muutettiin tietosuoja-asetuksen määräyksistä johtuen vuonna 2018.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Vaikutustenarviointi on tehty kahdesta järjestelmästä:

- Kompassi
- Työvuorosuunnittelujärjestelmä Titania

Vaikutustenarvioinneista tehtiin riskianalyysit ja sovittiin tarvittavista toimenpiteistä. Muilta osin vaikutustenarvioinnit ovat vielä kesken.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Varsinaisia koulutuksia järjestettiin kaksi:
- GDPR -perusteet ja käytännöt palkkahallinnossa 26.4.2018
- Tietosuoja palvelussuhdeasioissa 14.6.2018

Koulutuksiin osallistui yhteensä n. 60 henkilöä.

TIEDON HALLINTA

Miten tiedon hallinta on toteutettu ja onko tiedonhallintaa dokumentoitu

Tiedon hallintaa kuvataan palvelukuvauksissa ja sisäisissä työnkulkukuvauksissa.

Tiedon elinkaaren huomioiminen tietojen keräämisestä, käsittelystä ja hävittämisestä/arkistoinnista

Arkistoinnissa noudatetaan Vantaan ohjeita. Joitakin sisäisiä ohjeita on tehty.

Miten arkistointi on hoidettu sähköisten sekä manuaalisten asiakirjojen osalta

Sähköisesti käsiteltävät asiakirjat arkistoituvat Astaan. Manuaaliset asiakirjat arkistoidaan toimitiloissa sijaitseviin lukittuihin arkistotiloihin.

Onko selvillä asiakirjojen lakisääteiset säilytysajat

Asiakirjojen säilyttämisessä noudatetaan arkistolaitoksen ja Kuntaliiton määräyksiä ja suosituksia. Arkiston seulonta ja asiakirjojen hävittäminen on vastuutettu nimetyille henkilöille. Henkilötietoja sisältävien asiakirjojen hävittämisessä käytetään tietosuoja-astioita.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Käyttöoikeudet joko haetaan erikseen tai ne perustuvat järjestelmässä olevaan tai AD:n käyttäjäryhmään. Silloin kun käyttöoikeudet perustuvat esimiehiltä tulleisiin hakemuksiin, säilyttää pääkäyttäjä tiedot myönnetyistä käyttöoikeuksista. Muilta osin käyttöoikeudet löytyvät kyseisestä järjestelmän käyttäjähallinnasta.

Kun käyttöoikeudet perustuvat AD:iin, ne päivittyvät tai poistuvat AD-muutosten perusteella. Kun käyttöoikeudet myönnetään hakemuksen tai niihin liittyvien

muutospyyntöjen perusteella, tekee pääkäyttäjä sovituin väliajoin seurantaa ja päättää oikeuksia, mikäli esimies ei ole päättymisilmoitusta tehnyt.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Miten esimiehet valvovat työntekijöiden tietojen käsittelyä?

Kaikissa järjestelmissä ei ole vielä mahdollisuutta valvoa tietojen käsittelyä. Hr- ja palkkajärjestelmässä esimies pystyy seuraamaan tietojen käsittelyä käyttäjään liitetyn tunnistetiedon perusteella. Valvonta perustuu esimiehen harkintaan, eikä sitä dokumentoida, mikäli siihen ei ole perusteltua tarvetta.

Tietojärjestelmien lokitus

Käytettävistä tietojärjestelmistä osa on lokitettu. Lokitusta ei ole toteutettu eHijatiin (ml. palvelukseenotto ja hr-työpöytä). eHijatista on tulossa tuotantoon uusi versio, johon lokitus toteutetaan. Lokitusta ei ole myöskään taukoliikuntaohjelma ErgoProssa. (SAP HR ja Matkanhallinnan järjestelmästä vastaa tietohallinto, vaikka pääkäyttäjätehtävät ovat Henkilöstökeskuksessa.)

Lokitiedoista pyydetyt selvitykset vuonna 2018

Tiedossa ei ole yhtään lokitietoihin liittyvää selvityspyyntöä.

ETÄKÄYTTÖ

Työntekijöitä on informoitu Vantaan etäkäytön ohjeista. Käyttäjätunnuksia annettaessa työntekijät allekirjoittavat käyttäjäsitoumuksen ja/tai pääkäyttäjäsitoumuksen, joissa edellytetään Vantaan tietoturvaohjeisiin ja etäkäyttöohjeisiin perehtymistä ja sitoudutaan toimimaan ohjeiden mukaisesti.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Tietoja luovutetaan säännöllisesti tulorekisteriin, vakuutuslaitoksille, Tilastokeskukselle, ammattiyhdistyjärjestöille, ulosottovirastoille, työterveyshuoltoon.

Kuinka varmistetaan, että tietojen luovutukseen on peruste?

Säännöllinen tietojen luovuttaminen perustuu lakisääteiseen velvoitteeseen ja tiedot luovuttaa järjestelmätoimittaja joko sopimuksen tai erillisen toimeksiannon perusteella. Toimeksiantajan rooli on nimetty.

Muiden kuin lakisääteiseen velvoitteeseen perustuva tietojen luovutus tapahtuu kirjallisella luovutuspyynnöllä, joka kirjataan asianhallintajärjestelmään ja asiasta tehdään viranhaltijapäätös. Valtuutus on tehty delegointipäätöksellä.

Onko rajoitettu minkälaista tietoa kukin saa luovuttaa?

Työntekijät voivat luovuttaa suullisesti ainoastaan yksittäisiä, julkisia palkkatietoja pyytäjän henkilökohtaisiin käyttötarkoituksiin.

Miten esimiehet valvovat tietojen luovutusta?

Jokainen henkilötietoja käsittelevä vastaa siitä, että tietosuoja toteutuu lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Erillisiä tarkastuksia tietojen luovutuksista ei ole tehty.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Miten esimiehet ovat informoineet työntekijöitä siitä, milloin kyseessä on tieto-turvalouk-kaus?

Tietoturvaloukkauksiin liittyvistä menettelytavoista on kerrottu yksikkökokouksissa ja tiimipalavereissa. Toimintamalli ja -ohjeet on kuvattu myös tulosalueen tietosuojan toimintaohjeissa. Toimintamalli käydään läpi myös perehdytyksen yhteydessä.

Kuinka usein esimiehet käyvät läpi työntekijöiden kanssa mahdollisia tietosuojaan liittyviä riskejä omassa yksikössään?

Tietosuojaan liittyviä asioita kerrataan tarpeen vaatiessa ja muistutetaan sovituista käytänteistä tietosuojan turvaamiseksi ja tietoturvaloukkausten ennalta ehkäisemiseksi.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Mitkä EU asetuksen mukaiset rekisteröidyn oikeudet ovat aiheuttaneet toimenpiteitä?

Tulosalueelle on tullut vain vähäisissä määrin rekisteröityjen tietopyyntöjä tai pyyntöjä oikaista tahi poistaa tietoja. Niistä on huolehdittu Vantaan ohjeiden mukaisesti. Yhtään vaatimusta tietojen käsittelyn rajoittamiseen tai tietojen käsittelyn vastustamista ei ole esiintynyt. Käytössä ei ole automaattista päätöksentekoa.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Käytössä ovat seuraavat informointiasiakirjat:
- Rekrytointi
- Palvelussuhde
- Palkkiot ja korvaukset
- ErgoPro

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Käytössä ovat seuraavat EU asetuksen mukaiset selosteet käsittelytoimista.
- eHijat

- Osuma
- Laura
- SAP HR
- Titania
- Tutka

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Kaikissa järjestelmissä ei ole ollut mahdollisuutta toteuttaa vielä tietosuoja-asetuksen kaikkia vaatimuksia. Käyttöoikeuksien hallinta perustuu vielä paljolti manuaaliprosesseihin.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

eHijatin nykyisessä versiossa ei ole tietojen lokitusta. Ensi vuoden vaihteessa käyttöön on tulossa uusi Hijat -versio, jossa tietosuojaan liittyvät vaatimukset on toteutettu.

Käyttöoikeudet eivät ole ajan tasalla, silloin kun se perustuu manuaaliseen prosessiin. Tähän on tulossa avuksi robotiikkaa vuoden 2019 aikana.

KONSERNI- JA ASUKASPALVELUIDEN TOIMIALA

ASUKASPALVELUT

Lisätiedot: Palveluesimies Arto Hautala
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Erityisiä henkilötietoja ovat kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden tiedot ja terveystiedot. Työllisyyspalveluiden työntekijöillä ammatista riippuen on oikeus käyttää TE-toimiston ylläpitämää TYPPI-järjestelmää, Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelujen ylläpitämää sosiaalihuollon tietojärjestelmä VATJ:tä sekä terveydenhuollon potilastietojärjeselmä GFS:ää, mutta työllisyyspalvelut ei ole näiden rekisterien ylläpitäjä.

Arkaluontoisia henkilötietoja käsiteltiin talous- ja velkaneuvonnassa, joka siirtyi vuoden 2018 lopussa valtiolle. Arkistossa on jonkin verran henkilöstökeskuksen aineistoja, joista saattaa löytyä merkintä ammattiyhdistyksen jäsenyydestä. Arkaluontoisia asiakirjoja löytyy myös sosiaali- ja terveystoimen aineistosta, mikä on siirtymässä maaliskuussa 2019 soten omaan arkistoon.

Avustushakemusten yhteydessä avustusten hakijoiden henkilötietoja, jotka voivat sisältää myös hakijan etnisyyteen tai äidinkieleen liittyviä tietoja.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Henkilötietoja käsitellään seuraavissa järjestelmissä; Kaupungin G-asema, Vatj, Typpi-järjestelmä, SharePoint/Teams.

Asta on kaupungin asianhallintajärjestelmä (Triplanin TWeb), jossa käsitellään myös henkilötietoja. Henkilöitä ei pystytä helposti identifioimaan, sillä asiakirjoissa ei ole nimen lisäksi muita tunnisteita, kuten osoite tai syntymäaika. Zylinc on monikanavainen asiointipalvelu, jossa on mm. Chat-ominaisuus. Zylincin lokitietoihin jää puhelinnumero. Kassajärjestelmässä on maksutapahtuma, johon tallentuu pankkikortin numero.

Asukaspalveluissa käsitellään henkilötietoja sisältävää materiaalia erityisesti työllisyyspalveluiden tulosalueella, jossa kokonaisuuden hallintaan ja ohjeistukseen on selvästi panostettu enemmän kuin toimialalla yleensä. Henkilötietoja käsitellään lisäksi myös Vantaa-infoissa sekä mm. avustushakemusten yhteydessä

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Lakisääteinen käsittelyperuste

Asukaspalveluiden henkilötietojen käsittely perustuu enimmäkseen lainsäädäntöön, kuntalakiin, hallintolakiin ja kirjanpitolakiin. Arkistoa säätelevät useat lait, etunenässä arkistolaki. Työllistämistä edistävän monialaisen yhteispalvelun toiminnasta on säädetty laissa työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta 1369/2014. Kuntouttavaa työtoimintaa säätelee laki kuntouttavasta työtoiminnasta 189/2001.
Palkkatuesta ja kunnan työllistämisvelvoitteesta on säädetty laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012. Palkkatuen hakemisesta ja maksamisesta on säädetty valtioneuvoston asetuksessa 1073/2012.

Käsittely suostumuksen perusteella

Mikäli asiakas osallistuu palveluun, joka ei ole lakisääteistä esim. Rekrytointitilaisuus tai työkokeilun uraohjaus, häneltä pyydetään lupa tietojen käsittelyyn ja keräämiseen sekä mahdolliseen tietojen eteenpäin luovuttamiseen. Pitäisikö tässä mainita myös Ohjaamo? Suostumuksen perusteella henkilötietoja kysytään järjestöiltä, vapaaehtoisilta ja Webropolissa. Osallistujatietoja saatetaan kerätä yksittäisissä seminaareissa ja tapahtumissa.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Auditointeja tai sertifiointeja ei ole tehty.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT TULOSALUEELLA

Toimialan tietosuojavastaavaksi on nimetty Arto Hautala (oto). Mahdolliset tietosuojaloukkaukset tai epäilyt ilmoitetaan aina esimiehen (akj/tulosaluejohtaja) lisäksi hänelle. Asiaa on käsitelty ainakin toimialan johtoryhmässä.

Työllisyyspalveluissa mahdolliset tietosuojaloukkaukset tai epäillyt siitä ilmoitetaan aina esimiehelle, joka ilmoittaa niistä tulosalueen johtajalle ja kaupungin tietosuojavastaavalle. Työllisyyspalveluiden tietosuoja-asioiden yhdyshenkilönä toimii suunnittelija, joka koordinoi esimerkiksi tietosuojaselosteita, tietosuojaohjeistusta sekä huolehtii tietosuojapyyntöihin vastaamisesta. Asia on käsitelty työllisyyspalveluiden johtoryhmässä, kun EU:n uusi Tietosuoja-asetus 679/2016 astui voimaan.

Vain yhdellä henkilöllä on työtehtävissä mainittu tietosuojaan liittyviä tehtäviä. Tietosuoja nostetaan etusijalle aina tarvittaessa. Tietojen tarkastuspyyntöjä varten on nimetty vastuuhenkilöt.

RESURSSIT

Kaupungilla on yhteinen ohjeistus tietojen käsittelyyn. Esimiehet ohjeistavat alaisiaan lähettämällä sähköpostitse erilaisia tietosuojaan liittyviä esimerkkejä ja artikkeleita. Esimiehet käyvät läpi työntekijöiden kanssa yksikköpalavereissa tietosuoja-asioita ja mahdollisia tietoturvaloukkauksia ja varautumista niihin. Samoin johtoryhmät ovat käsitelleen kokouksissaan tietosuoja-asioita.

Tietosuojaan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvä tietosuojaselosteiden- ja tiedotus- ja ohjausmateriaalin laatiminen sekä tietosuojaprosessien läpi käymiseen ja prosessin kehittämiseen ei olen erikseen resursoitu henkilöstöä, vaan toiminta tapahtuu muiden työtehtävien ohessa. Pääasiallinen vastuu on esimiehillä ja suunnittelijoilla.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Työllisyyspalveluiden SharePoint-työtilaan on tehty oma osio, johon on koottu tietosuojaohjeet, lait ja asiakirjat. Työllisyyspalvelut ei ole laatinut omia ohjeita, vaan käyttää kaupungin, kirjaamon ja tietohallinnon laatimaa ohjeistusta.
Esimiehet ovat tämän lisäksi ohjeistaneet alaisiaan henkilötietojen käsittelyssä perehdytyksessä sekä työsuhteen alkaessa salassapitosopimuksen muodossa.

Tietosuoja-asiat sisältyvät uuden työntekijän perehdyttämiseen. Uusia työntekijöitä opastetaan perehdytyksessä. He myös allekirjoittavat käyttäjäsitoumuksen, jossa kerrotaan pääkohdat tietoturvasta ja -suojasta.

Salassapitosopimukset käydään läpi ja allekirjoitetaan työsuhteen alkaessa.

SOPIMUKSET

Tietosuojan lain mukainen käsittely ja tietosuojasta huolehtiminen on huomioitu palveluntuottajien sopimuksessa kaupungin mallin mukaisesti. Sopimuksen sisällöstä vastaa sopimuksen allekirjoittaja eli tulosalueen johtaja.

Kaikkiin voimassaolleisiin sopimukseen tehtiin tietosuoja-asetuksen vuoksi sopimusmuutos
Sopimuksia, joissa on kysymys henkilötietojen käsittelystä, on kymmenen kappaletta.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tietojen käsittelyn riskianalyysi tehtiin syksyllä 2018. Tietosuoja-asiat on huomioitu entistä tarkemmin tietosuoja-asetuksen voimaan tullessa ja tietosuojakäytänteet on käyty läpi kaikilla vastuualueilla. Kaupungin sisällä toiselle työantajalle siirtyvien kohdalla on kiinnitettävä erityisesti huomioita, ettei heille jää voimaan oikeudet edellisen työpaikan tietoihin.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Toukokuussa 2018 järjestettiin tietosuojakoulutusta työllisyyspalveluiden johtoryhmälle ja kaikille työntekijöille. Osallistujamäärät voi tarkistaa Osumasta.

Asukaspalveluissa on järjestetty 9 koulutusta ajalla 17.5.-3.9.2018. Koulutukseen on osallistunut jonkin verran enemmän väkeä kuin asukaspalveluihin kuuluu, mikä johtuu siitä, että osa on käynyt useammassa koulutuksessa. Osalta on lisäksi vaadittu Arjen tietosuojaa – sivulta nettitestin suorittamista. Hankinnasta on pidetty koulutukset tietosuoja hankintaprosessissa sekä tietosuoja ja sopimukset.

TIEDON HALLINTA

Tiedon elinkaaren huomioiminen tietojen keräämisestä, käsittelystä ja hävittämisestä/arkistoinnista

Analogisten aineiston kohdalla asiakirjoja hallinnoi arkistokaavat ja Arkki, joiden mukaan asiakirjat säilytetään ja hävitetään. Digitaalista aineistoa hallinnoi tiedonohjaussuunnitelma (TOS). Hävitettävät asiakirjat seulotaan vuosittain, mikä toteutuu analogisten tietojen kanssa melko hyvin. Astassa on hävittämisominaisuus, mutta sitä ei ole vielä otettu käyttöön.

Toimielinpäätösten osalta elinkaaresta huolehtiminen on ASTAn varassa edellyttäen, että asiakirjan tyyppiluokitus on tehty oikein.

Mikäli asiakirjoja säilytetään muualla kuin Astassa, esimiehen tulee huolehtia asianmukaisesta tietojen keräämisestä ja käsittelystä omalla vastuualueellaan sekä tietojen hävittämisestä/arkistoinnista.

Miten arkistointi on hoidettu sähköisten sekä manuaalisten asiakirjojen osalta?

- Asta
- G-asema
- Manuaaliset asiakirjat säilytetään lukitussa kaapissa

Onko selvillä asiakirjojen lakisääteiset säilytysajat?

Asiakirjoja säilytetään lain edellyttämän ajan.

Kuinka huolehditaan siitä, että asiakirjat hävitetään, kun lakisääteinen säilytysaika on päättynyt?

Mikäli asiakirjoja säilytetään muualla kuin Astassa, esimiehen tulee huolehtia tietojen hävittämisestä säilytysajan päätyttyä.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Miten käyttöoikeuksia hallitaan eli onko jonkinlainen toimintatapa hallintaan?

Esimiehet hakevat käyttöoikeuksia alaisille Astaan ja G-aseman kansioihin Ismon kautta. Osalle ohjelmista käyttöoikeudet syntyvät AD:n kautta, joten kun henkilö lopettaa työnteon, käyttöoikeudet poistuvat käytännössä AD:n sulkemisen kautta. Jos työntekijä vaihtaa roolia, viesti siitä ei mene kovin hyvin järjestelmänvalvojille, joka pystyisi poistamaan oikeudet. Astan asiakirjojen käyttöoikeuksilla kontrolloidaan, kuka saa nähdä minkäkin asiakirjan. Myös asiakirjat itsessään pyritään laatimaan rakenteisiksi, jolloin eri versiot ja liitteet ovat asiaankuuluvien käyttäjien saatavissa. Sharepointissa säilyttämissä tiedoissa käyttöoikeuksia hallinnoin työtilan omistajat. Käyttöoikeuksien hallinta kuuluu pääkäyttäjille ja/tai esimiehille.

Miten käyttöoikeudet myönnetään?

Astan ja g-aseman käyttöoikeudet myönnetään esimiehen hakemuksesta. Sharepoint-työtilan käyttöoikeudet annetaan esimiehen pyynnöstä tai sivustopyynnön perusteella, jolloin ensin varmistetaan, että henkilöllä on oikeus ko. tietoihin. Yleisesti monia käyttöoikeuksia haetaan sähköisesti, ja esimiehen puolto vaaditaan.

Miten käyttöoikeuksia tarkastetaan ja päivitetään?

Esimiehillä on oikeus ja velvollisuus seurata käyttämiensä G-aseman kansioiden käyttäjäryhmiin kuuluvia henkilöitä. Sharepointissa työtilan omistajat seuraavat säännöllisin väliajoin käyttäjäluetteloista, että tietoihin on pääsy vain asianomaisilla henkilöillä.

Miten käyttöoikeudet poistetaan?

Käyttöoikeudet poistetaan tietohallinnon toimesta, kun henkilön työsuhde Vantaan kaupungilla päättyy. Mikäli työntekijä siirtyy kunnan sisällä toisiin tehtäviin, esimiehillä on velvollisuus tarkistaa, että työntekijälle ei jää g-aseman kansioihin oikeuksia entisen toimipisteensä tietoihin. Sharepointin osalta käyttöoikeuksien poistamisesta huolehtivat työtilan omistajat.

Mistä tieto käyttöoikeuksista löytyy?

Astan osalta käyttöoikeustiedot saa asiakirjahallinnosta tai yksittäisen asioiden käyttäjätiedoista. G-asemalta tiedot käyttäjäryhmistä ja käyttöoikeuksista näkee Ismosta tai ne voi pyytää tietohallinnolta. Sharepointissa käyttäjäryhmät saa käyttäjä- ja ryhmätiedoista.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Mitkä käytettävistä tietojärjestelmistä on lokitettu ja missä järjestelmissä ei ole lokitusta?

Vatj-, GFS-järjestelmässä ja TYPPI-järjestelmässä on käytössä lokitietojen käyttö. Astassa lokitusta ei ole. G-aseman ja sharepointin tiedot ovat pääasiallisesti exceleissä ja tietojen katselu -lokitusta ei ole, mutta mikäli henkilö muuttaa tietoja siitä jää lokimerkintä. Kaikkiin edellämainittuihin tietoihin pääsy on vain asianomaisilla työntekijöillä.

Kuinka usein lokitiedoista on pyydetty selvitystä?

Atj-, GFS-järjestelmässä ja TYPPI-järjestelmiä ylläpitää toinen taho, joka vastaa lokitietojen selvityspyynnöistä.

ETÄKÄYTTÖ

Työntekijöitä on etäkäytön osalta ohjeistettu etätyösopimuksen solmimisen yhteydessä. Noudatetaan asiakastietojärjestelmien ylläpitäjän ohjeistusta etätyöstä.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Pääasialliset tietojen luovutukset

Tietojen luovutukset perustuvat lakisääteiseen toimintaan. Mikäli kyse on muusta palvelusta, tietojen luovuttamiseen pyydetään lupa.

Kuinka varmistetaan, että tietojen luovutukseen on peruste?

Prosessit ja toiminta perustuu laissa määriteltyihin tehtäviin, joita noudatetaan. Muussa tapauksessa on esimiehen vastuulla varmistaa, että jokaisella työntekijät tietävät tietojen luovutuksen perusteet.

Tietojen luovutuksessa varmistetaan, että kyseinen henkilö on asianosainen. Salaisissa asioissa tietojen luovuttaja on määritelty erikseen; tavallisesti asiakirja toimitetaan toiseen virastoon, joka luovuttaa. Julkisissa asiakirjoissa asiankäsittelijä, kirjaamo ja valmistelija luovuttavat tietoa. Käyttöoikeudet myös rajoittavat, mitä pystytään antamaan. Tietojen luovutukset esim. Astan osalta kirjataan Astaan. Luovutuspyyntö tulee yleensä esimiehen kautta tai hän saa pyynnön vähintään tiedoksi.

Kenellä on oikeus luovuttaa tietoja eli onko tietojen luovuttamiseen oikeutetut määritelty?

Oikeus luovuttaa tietoja perustuu työntekijän asemaan, jota ohjaa toimintaa ohjaava laki.

Onko rajoitettu minkälaista tietoa kukin saa luovuttaa?

Tietoja saa luovuttaa siltä osin kuin sen on lain tai suostumuksen mukaan luvallista. Muuta tietoa ei saa luovuttaa.

Miten tietojen luovutukset dokumentoidaan?

Tietojen luovutukset perustuvat toimintaprosesseihin ja ne kirjataan käytettävissä oleviin järjestelmiin.

Miten esimiehet valvovat tietojen luovutusta?

Esimiehet ohjaavat ja valvovat toimintaa ja siihen liittyviä prosesseja.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Miten esimiehet ovat informoineet alaisiaan siitä, milloin kyseessä on tietoturvaloukkaus?

Tietosuoja-asiat ovat osa perehdytystä. Tietoturvaloukkauksissa noudatetaan kaupungin ohjetta henkilötietojen tietoturvaloukkauksien selvittämisestä.

Kuinka usein esimiehet käyvät läpi työntekijöiden kanssa mahdollisia uhkia omassa yksikössään ja varautumista niihin?

Tietosuoja-asiat ovat osa perehdytystä. Mikäli toimintamalleissa ilmenee huomioitavaa, siihen puututaan välittömästi.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Mitkä EU asetuksen mukaiset rekisteröidyn oikeudet ovat aiheuttaneet toimenpiteitä?

Tietopyyntöjä on tullut asukaspalveluihin vuonna 2018 kaksi kappaletta ja toinen näistä ei kattanut koko kenttää. Tietojen oikaisupyyntöjä oli yksi, mutta ne koskivat toisen toimialan ylläpitämää järjestelmään, jolloin pyyntö ohjattiin sinne. Tietojen poistamispyyntöjä oli yksi vuonna 2018, mutta se koski toisen toimialan ylläpitämää järjestelmään, jolloin pyyntö ohjattiin sinne.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Mitä EU asetuksen mukaisia informointiasiakirjoja on käytössä?

- Henkilötietojen käsittely Vantaan kaupungin työllisyyspalveluissa
- henkilötietosi OmaVantaa-palvelussa
- Henkilötietosi Vantaan hallintoasioiden käsittelyssä
- Henkilötietojen käsittely asukasraadissa ja kehittämisryhmässä
- Henkilötietojen käsittely Talous- ja velkaneuvonnassa (poistuu 31.12.2018) sekä OmaVantaa-palvelussa
- Henkilötietojen käsittely asukaspalvelujen käyttövuorohakemuksissa.
- Henkilötietojen käsittely vapaaehtoisuustoiminnassa
- Henkilötietojen käsittely Vantaa-infon palvelupisteessä
- Henkilötietojen käsittely avustuksissa
- Kiinteistö 14 A:n vierailutietojen käsittelystä
- Henkilötietojen käsittely vahinkorahaston korvausasiassa

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Mitä EU asetuksen mukaisia selosteita käsittelytoimista on käytössä?

- Tietosuojaseloste_ korttikoulutus
- Tietosuojaseloste_Sosku-projekti
- Tietosuojaseloste_Työllisyyspalveluiden kameravalvontajärjestelmä
- Tietosuojaseloste_Työllisyyspalveluiden Lyyti-ilmoittautumisrekisteri
- Tietosuojaseloste_Työllisyyspalveluiden nuorten palvelut Ohjaamon rekisteri
- Tietosuojaseloste_Työllisyyspalveluiden rekisteri kesätyöseteleistä
- Tietosuojaseloste_Työllisyyspalveluiden rekisteri kunnalle palkkatukityöllistetyistä
- Tietosuojaseloste_Työllisyyspalveluiden valmennustalojen työkokeiluasiakkaat
- Tietosuojaseloste_Työllisyyspalveluiden valmennustalojen työssäoppijat

- Tietosuojaseloste_Työllisyyspalveluiden Yritysohjaamon rekisteri
- Tietosuojaseloste_Työllisyyspalveluihin palkkatukityöllistetyt
- Tietosuojaseloste_Työssäoppijat koulutussopimuksella työllisyyspalveluiden valmennustaloilla
- Tietosuojaseloste_yritysten ja järjestöjen työllistämisen lisätuki
- Hallintoasioiden käsittelyn rekisteri
- Vantaan Vakoojat
- Velkajärjestelijä (excel/SAS)
- Vantaan kaupungin asukasraadit ja kehittäjäryhmät
- Kuusijärven lämpimän huoneen avainpantit
- Vantaa-infon kassatositteet
- Vantaa-infon yhteistoiminta
- Kuntalaispalveluiden asukastilojen käyttövuorot
- Kuntalaispalveluiden järjestämää alkukartoitusta hakeneet henkilöt.
- Vapaaehtoistoiminta
- Järjestöviestintä

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Onko sähköisessä käsittelyssä ja käytettävissä järjestelmissä tietosuojan näkökulmasta havaittuja puutteita ja jos on, mitä puutteita?

ASTAssa puute, eli kun henkilötietoja sisältävä liite merkitään kokoushallinnassa valmiiksi, sen julkisuutta ei pääse muokkaamaan enää ilman kirjaamolle tehtävää avauspyyntöä. Pöytäkirjasihteerillä voisi olla oikeus avata liite, jotta sen katseluoikeuksia voi muuttaa oikaisuvaatimusajan umpeen kulumisen jälkeen välittömästi TAI liitteelle pitäisi voida määritellä järjestelmässä rajoitettu aika, jona julkaisu on voimassa.

Työllisyyspalveluilla ei ole yhtenäistä asiakastietojärjestelmää, muiden ylläpitämiä järjestelmiä on kolme erilaista ja henkilötietojen keräämistä edellyttäviä toimia on paljon, jonka vuoksi tietoa on useassa paikassa ja eri rekistereissä (muiden ylläpitämät järjestelmät, g-asema, SharePoint, Asta), mikä asettaa esimiehille paljon vastuuta tiedon yhtenäisestä ja asianmukaisesta käsittelystä.

Onko manuaalisen aineiston käsittelyn ja säilytyksen osalta havaittuja puutteita ja jos o, mitä puutteita?

Osalla työntekijöistä ei ole käytössään omia lukollisia kaappeja mahdollisen henkilötietoja sisältävän aineiston säilyttämiseen. Toisaalta, suositellaan, että kaikki dokumentit olisivat sähköisessä muodossa.

Manuaalinen aineiston säilytys on käyty läpi tietosuoja-asetuksen voimaan tullessa ja mikäli puutteita on havaittu, niihin on puututtu. Työntekijöitä on ohjeistettu asiakirjojen säilytykseen asianmukaisesti lukituissa kaapeissa.

Onko henkilöstön tietosuoja osaamisessa puutteita?

Kyllä, sillä edelleenkään ei ole kattavaa tietoa ja ohjeistusta siitä, mikä on henkilötieto tai arkaluontoinen henkilötieto ja miten näitä eri tasoisia tietoja tulisi toimialoilla käsitellä. Koulutuksissa on käyty läpi vain yleisluontoisesti mitä tietosuoja-asetus tarkoittaa ja mitä vaatimuksia se yleisesti asettaa, mutta jalkauttamista ei ole vastuutettu eikä selvitykseen ole käytetty riittävästi resursseja toimialoilla.

Puutteet näkyvät myös tämän tietotilinpäätöksen laadinnassa siten, ettei suurimpaan osaan kysymyksiä ole mitään vastauksia.

Joskus epäselvyyttä aiheuttaa, milloin henkilöltä pitää pyytää lupa tietojen keräämiseen ja luovuttamiseen. Toisaalta erilaisten suostumuslupien säilytys vaatii taas arkistointia ja siinä voisi tarkentaa, kuinka kauan suostumusasiakirjoja pitää säilyttää, pitääkö säilyttää alkuperäinen allekirjoitettu suostumus tai riittäisikö siitä esim. sähköinen pdf-kopio.

Muita tietosuojaan liittyviä ongelmia

Henkilöstö vaihtuu nopeasti ja tietoja olisi toisinaan hyvä kerrata, niin olisi hyvä, jos kaupunki/asukaspalvelut järjestäisi säännöllisesti tietosuojakoulutusta asiakastyötä tekeville. Se voisi olla myös Skype-koulutusta.

Tietosuoja-asiat mm. tietojen päivitys, ohjeistus, tietojen käsittelyn prosessien kehittäminen vaatisivat enemmän aikaa kuin siihen on nyt resursoitu.

Henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi myös paperisten arkistojen hallinnointi mm. Säilytysaikojen jne. osalta on vaikeampaa.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Mitä kehitettävää ja parannettavaa huomattu?

Monet asiat ovat jo lähtökohtaisesti hyvin, mutta tarvitaan enemmän aikaa tietotilinpäätöksen laatimiselle ja lisää panostusta tietosuojakokonaisuuden hallintaan.

Henkilöstö vaihtuu nopeasti ja tietoja olisi toisinaan hyvä kerrata, niin olisi hyvä, jos kaupunki/asukaspalvelut järjestäisi säännöllisesti tietosuojakoulutusta asiakastyötä tekeville. Se voisi olla myös Skype-koulutusta.

Tietosuoja-asiat mm. tietojen päivitys, ohjeistus, tietojen käsittelyn prosessien kehittäminen vaatisivat enemmän aikaa ja resurssia kuin siihen on nyt resursoitu

Tietosuojan ja henkilötietojen käsittelyn kannalta on tarvetta säännölliselle koulutukselle, minkä voisi tarjota vuosittainen verkkokoulutus.

Työntekijöiden henkilötietojen käsittelyä ei valvota säännöllisesti. Astasta löytyy lokitus, mutta siitä ei ole kertaakaan pyydetty selvitystä. Valvontaan ratkaisuna voisi olla

itsekontrollointi, jossa laaditaan kaupunkitasoinen yleispätevä tarkastuslista, josta voisi tarkastaa, että henkilötietojen käsittely on ollut pätevää. Myös auditointeja ja vaikutustenarviointien tekemistä tulee jatkaa.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Mitä muuta tietosuojan kannalta huomioitavaa?

Huolimatta tietosuojakoulutuksista ja perustiedoista, olisi hyvä saada toimialoille keskitetysti informaatiota ja vieläkin selkeämmät toimintaohjeet.

Pieniä puutteita on ollut viestinnässä, mikä on johtunut intran uudistamisesta (avautuu 23.1.2019).

HANKINTAKESKUS

Lisätiedot: Hankintajohtaja Tiina Ekholm
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Hankintakeskuksessa ei ole henkilörekistereitä. Jos tarjousten liitteenä olevia ansioluetteloita tulostetaan tai jaetaan SharePointissa, niin niitä käsitellään kaupungin ohjeiden mukaisesti.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Hankintakeskus käyttää Cloudia-kilpailuttamis- ja -sopimushallintajärjestelmää mutta rekisterinpitäjänä on Cloudia Oy.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Hankintakeskus ei käsittele lakisääteisten tehtävien eikä suostumusten perusteella henkilötietoja.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Hankintasopimuksissa on huomioitu auditointioikeus ja sertifiointeja pyydetään tarjousten mukana toimittajilta. Auditointeja ei ole toistaiseksi pantu täytäntöön.

RESURSSIT

Tietosuojatehtäviä hoidetaan muiden työtehtävien ohessa.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Hankintakeskus noudattaa kaupunkitasoista ohjeistusta.

SOPIMUKSET

Miten tietosuoja huomioidaan palveluntuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa?

Tietosuoja on huomioitu sopimusehdoissa.

Kenen vastuulla on, että tietosuoja otetaan huomioon sopimusta tehtäessä?

Sopimuksen allekirjoittajan vastuulla. Hankintakeskuksen kilpailuttamissa sopimuksissa tietosuoja on huomioitu.

Kuinka palveluntuottajan henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksen teon jälkeen?

Muun normaalin sopimushallinnan ohessa.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Kaikki järjestetyt koulutukset

Koulutuksia on järjestetty hankintakeskuksen henkilöstölle yksi kpl vuonna 2018. Tämän lisäksi hankintayksikön yksikköpalavereissa on useita kertoja vuonna 2018 tietoiskunomaisesti käyty läpi yksittäisiä tietosuojaan liittyviä kysymyksiä.

Kuinka paljon koulutuksiin on osallistunut henkilöitä?

Koko henkilöstölle kerran n. 26 henkilöä. Hankintayksikön henkilöstöä on 13 henkilöä.

ETÄKÄYTTÖ

Etäkäyttö on ohjeistettu kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Kaksi luovutuspyyntöä käsitelty vuoden 2018 aikana.

Kuinka varmistetaan, että tietojen luovutukseen on peruste?

Luovutuspyynnöt kulkevat toimialan tietosuojavastaavan kautta. Luovutusprosessi toteutetaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Kenellä on oikeus luovuttaa tietoja eli onko tietojen luovuttamiseen oikeutetut määritelty?

Toimialan tietosuojavastaava.

Miten tietojen luovutukset dokumentoidaan?

Tietojen luovutukset dokumentoidaan Astaan.

Miten esimiehet valvovat tietojen luovutusta?

Tulosaluejohtaja on tietoinen sekä luovutuspyynnöistä että tietojen luovutuksista.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Miten esimiehet ovat informoineet työntekijöitä siitä, milloin kyseessä on tieto-turvaloukkaus?

Henkilöstö on tietoinen siitä, milloin kysymys on mahdollisesta tietoturvaloukkauksesta.

Kuinka usein esimiehet käyvät läpi työntekijöiden kanssa mahdollisia tietosuojaan liittyviä riskejä omassa yksikössään? Miten riskeihin varaudutaan?

Käydään säännöllisin väliajoin läpi varautumista tietoturvaloukkauksiin.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Henkilöstön vaihtuvuuden takia tietosuojan peruskoulutus tulee pitää koko henkilöstölle kerran vuodessa.

Nykyisten koulutuskäytäntöjen jatkaminen, ts. tietoiskut yksikköpalavereissa, tietosuoja-asioiden läpikäynti lakimiehen ja hankinta-asiantuntijan kesken konkreettisista ajankohtaisista kysymyksistä esim. hankintaprosessin aikana.

TIETOHALLINTO

Lisätietoja: Tietoturvapäällikkö Timo Pirtilä
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Vantaan tietohallinto vastaa kaupungin yhteisistä järjestelmistä, IT-palveluista, ohjelmistoista, tietokoneista ja tableteista sekä tietoliikenneverkoista.

Tietohallinto kerää palveluiden järjestämiseksi seuraavat työntekijöiden henkilötiedot: Nimi- ja osoitetiedot sekä tehtävää ja työsuhdetta kuvaavat tiedot. Nimitietojen pohjalta generoidaan henkilön käyttäjätunnus ja sähköpostiosoite. Henkilö voi itse halutessaan tallentaa valokuvansa hakemistoon.

Järjestelmät ja tietoliikennelaitteet sekä -ohjelmistot muodostavat tapahtumista lokeja, jotka pitävät sisällään aikaleiman, käyttäjätunnuksen sekä tapahtumatyypin ja mahdollisesti laite- ja käyttöjärjestelmätietoja.

Kerättäviä henkilötietotyyppejä ovat: Vantaan kaupungin henkilökunnan, oppilaiden, varhaiskasvatuksessa olevien, luottamushenkilöiden, vierailijoiden, yhteistyökumppanien sekä kuntalaisia koskevia henkilötietoja.

Erityisiä henkilötietoja ei tietohallinnossa kerätä.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Seuraavat Tietohallinnon omistamat järjestelmät ja ohjelmistot sisältävät henkilötietoja (henkilötietoryhmät listattu) joko varsinaisina henkilötietueina ja/tai lokitapahtumina:

- Active Directory hakemistopalvelu
    - henkilökunta, oppilaat, luottamushenkilöt, yhteistyökumppanit
- Office365/Azure AD työryhmä- ja viestintäympäristö
    - henkilökunta, oppilaat, luottamushenkilöt, yhteistyökumppanit, ulkopuoliset henkilöt (sähköpostilokeissa)
- 3Checkit Leasing-laitteiden hallinta
    - henkilökunta, yhteistyökumppanit
- MiM käyttövaltuushallinta
    - henkilökunta, oppilaat, luottamushenkilöt, yhteistyökumppanit
- Pilvitulostus
    - henkilökunta, oppilaat, luottamushenkilöt, yhteistyökumppanit
- QPR kokonaisarkkitehtuuripalvelu
    - henkilökunta, yhteistyökumppanit
- Sähköinen asiointipalvelu
    - henkilökunta, kuntalaiset
- Tietoliikenneohjelmistot
    - henkilökunta, oppilaat, luottamushenkilöt, yhteistyökumppanit, vierailijat, ulkopuoliset henkilöt
- Tietoturvaohjelmistot
    - henkilökunta, oppilaat, luottamushenkilöt, yhteistyökumppanit, vierailijat, ulkopuoliset henkilöt
- Käyttöjärjestelmät
    - henkilökunta, oppilaat, luottamushenkilöt, yhteistyökumppanit, vierailijat

- Keskitetty lokienhallinta
    - henkilökunta, oppilaat, luottamushenkilöt, yhteistyökumppanit, vierailijat

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Tietohallinnon toiminnassa täytyy huomioida suuri joukko erityislainsäädäntöä, jotka liittyvät tiedon turvallisen elinkaaren hallintaan sekä vikatilanteiden ja viranomaispyyntöjen selvittämiseen.

PERUSTUSLAKI
- 2 luku 10§ Kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton.

LAKI YKSITYISYYDEN SUOJASTA TYÖELÄMÄSSÄ
- 6. luku Työnantajalle kuuluvien sähköpostien hakeminen ja avaaminen
- 7. luku 21§ Yhteistoiminta teknisin menetelmin toteutetun valvonnan ja tietoverkon käytön järjestämisessä
- 7. luku 22 ja 23§ Valvonta ja nähtävänä pito

PAKKOKEINOLAKI
- 7 luku 1§ Takavarikoiminen
- 8 luku 20, 21§ Laite-etsintä
- 8 luku 22§ Laitteen haltuun ottaminen
- 8 luku 23§ Tietojärjestelmän haltijan tietojenantovelvollisuus
- 8 luku 24§ Datan säilyttämismääräys
- 10 luku 3§ Telekuuntelu
- 10 luku 6§ Televalvonta
- 10 luku 23§ Tekninen laitetarkkailu
- 10 luku 26§ Laitteen, menetelmän tai ohjelmiston asentaminen ja poisottaminen

RIKOSLAKI
- 30 luku 4§ Yritysvakoilu
- 30 luku 5§ Yrityssalaisuuden rikkominen
- 34 luku 9a § Vaaran aiheuttaminen tietojenkäsittelylle
- 34 luku 9b § Tietoverkkorikosvälineen hallussapito
- 35 luku 3a, b, c § Datavahingonteko
- 38 luku 1, 2 § Salassapitorikos ja -rikkomus
- 38 luku 3, 4 § Viestintäsalaisuuden loukkaus
- 38 luku 5, 6, 7 § Tietoliikenteen häirintä
- 38 luku 7 a,b § Tietojärjestelmän häirintä
- 38 luku 8, 8a § Tietomurto
- 38 luku 9 § Henkilörekisteririkos

TIETOYHTEISKUNTAKAARI
- 18 luku 146§ Yhteisötilaajan käsittelyoikeus väärinkäytöstapauksissa
- 18 luku 147§ Yhteisötilaajan huolehtimisvelvollisuus väärinkäytöstapauksissa
- 18 luku 148§ Yhteisötilaajan suunnittelu- ja yhteistoimintavelvoite väärinkäytöstapauksissa
- 18 luku 149§ Yhteisötilaajan käsittelyoikeus maksullisen tietoyhteiskunnan palvelun, viestintäverkon tai viestintäpalvelun luvattoman käytön selvittämiseksi
- 22 luku Tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoaminen

- 33 luku Tietoturvan ja häiriöiden hallinta sekä häiriöistä ilmoittaminen

TIETOSUOJA-ASETUS JA TIETOSUOJALAKI

HENKILÖTIETOLAKI

ARKISTOLAKI
- 3 luku Arkistotoimi ja sen järjestäminen
- 4 luku Asiakirjojen laatiminen, säilyttäminen ja käyttö

LAKI VIRANOMAISEN TOIMINNAN JULKISUUDESTA

ASETUS VIRANOMAISEN TOIMINNAN JULKISUUDESTA JA HYVÄSTÄ TIEDONHALLINTATA-VASTA
- 5 luku Viranomaisen velvollisuudet edistää tiedonsaantia ja hyvää tiedonhallintatapaa

LAKI JULKISEN HALLINNON TIETOHALLINNON OHJAUKSESTA
- 3 luku kokonaisarkkitehtuurivelvollisuus

Osaan yllä mainitusta lainsäädännöstä tulee muutoksia Tiedonhallintalain voimaantulon myötä.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Ulkopuolisen tahon tietoturva-auditointi on tehty hyväksytysti v. 2017 koskien Vahtiperus-tietoturvatasoa.

Matti-järjestelmähankkeeseen on tehty sisäinen tietoturva-auditointi syksyllä 2018.
VTK-kiinteistöt Oy on auditoitu Tietohallinnon toimesta Vahti-perustietoturvatasoa vasten v.2018.

Tekninen hyökkäys- ja murtotestaus on suoritettu ulkopuolisen yrityksen toimesta kattavasti koko Vantaan järjestelmä- ja ICT-palvelukokonaisuutta koskien v.2018.

Tietohallinto yhteistyökumppaneineen on osallistunut Valtiovarainministeriön Taisto 2018 - tietoturva- ja tietosuojaharjoitukseen loppuvuodesta 2018.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tietohallintojohtaja vastaa siitä, että Tietohallinto täyttää tietosuojalainsäädännön velvoit-teet sekä vastaa tietosuojan ohjauksesta ja vahvistaa niihin liittyvät tietohallintotasoiset pää-tökset.

Tietoturvapäällikkö vastaa tietoturvan hallinnasta Vantaan kaupungissa ja ohjaa Tietohallinnossa olevia sisäisiä ja ulkoisia tietoturva- ja tietosuoja-asiantuntijoita.

Yksikön päällikkö vastaa kunkin omistamansa järjestelmän/IT-palvelun tietoturvasta ja

tietosuojasta. Operatiivisina toimijoina tietoturvan ja tietosuojan osalta ovat pääkäyttäjät ja palveluvastaavat.

Tietohallinnon esimiehet huolehtivat alaistensa ja ulkopuolisten konsulttien
• sitouttamisesta Vantaan salassa pidettävän tiedon ja henkilötietojen asianmukaiseen suojaamiseen
• perehdyttämisestä tietoturva- ja tietosuojavastuisiin
• annettujen tietoturva- ja tietosuojamääräysten ja –ohjeiden noudattamisesta
• pääsystä tarpeelliseen tietoon työsuhteen tai yhteistyön alkaessa
• työtehtävien muuttuessa valtuuksien muutoksista ja
• työsuhteen tai yhteistyön päättyessä tietoon pääsyn ja valtuuksien poistamisesta sekä tietojen siirtämisestä Vantille

Kaikkien esimiesten on saatettava havaitsemansa tai tietoonsa saamat tietoturva- tai tietosuojarikkomukset viipymättä tietoturvapäällikön tietoon.

Tietoturvapäällikkö raportoi säännöllisesti tietoturvasta Tietohallinnon johdolle ja osallistuu Vantaan tietosuoja- ja tietoturvatyöryhmään, jonka koordinoi tietoturvaa ja tietosuojaa Vantaalla.

RESURSSIT

Tietoturvapäällikkönä toimii Timo Pirtilä.

Vantaan tietosuojaa on ollut kehittämässä ulkopuolinen konsultti vuonna 2018.
Murto- ja haavoittuvuustestauksiin sekä lokienhallinnan kehittämiseen on käytetty ulkopuolista palveluntoimittajaa vuonna 2018.

Muu tietohallinnon henkilöstö osallistunut asiaan liittyvään käytännön työn organisointiin ja koulutuksiin. Tietohallinnon yhteistyökumppanit omaavat syvällistä tietoturva- ja tietosuojaosaamista toimittamillaan palveluilla ja teknologioilla.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Tietoturvaan ja tietosuojaan liittyviä ohjeita on Tietohallinnossa kattava joukko, jossa keskeisimmät ovat:

- Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka
- Vantaan kaupungin tietoturvaohje
- Henkilötietojen käsittelyohje
- Tietovuodon Ilmoittamisen ohje/lomake
- Henkilötietojen tarkastuspyyntölomake
- Käyttäjäsitoumus
- Pääkäyttäjä- ja ylläpitäjäsitoumus
- Pilvitallennuksen tietoturvaperiaatteet
- Lokienhallintaperiaatteet
- Käyttövaltuushallinnan periaatteet

- Vantaan kaupungin sähköpostin käsittelyohje
- Sähköpostin salausohje
- Office ja PDF dokumenttien suojaamisohje
- Selvitys sähköpostiviestien esillehakemisesta
- Selvitys sähköpostiviestin/viestien avaamisesta
- Suostumus työsähköpostiviestien esille hakemiseen ja avaamiseen
- Arkaluonteisen tiedon poistaminen Pdf-dokumenteista
- Perehdyttäjän muistilista tietosuojan ja tietoturvallisuuden suhteen

Uuden työntekijän perehdytyksessä käydään läpi henkilötietojen käsittelyä soveltuvine ohjeistuksineen. Uusi työntekijä allekirjoittaa käyttäjäsitoumuksen, jossa määritellään mm. salassapitovelvollisuus.

Henkilötietojen käsittelyä käydään tilanteen mukaan läpi tiimipalavereissa sekä tulosaluekokouksissa. Henkilötietopyyntö- ja tietovuotoprosessit on kuvattu ja niitä on jouduttu käytännössä myös toteuttamaan.

SOPIMUKSET

Tietosuoja huomioidaan sopimusten tietosuojaliitteissä. Kriittisissä järjestelmissä vaaditaan tietoturvan tasoksi Vahdin korotettu taso, muissa perustietoturvataso. Tietosuojan huomioiminen sopimuksen tekovaiheessa on sopimusta valmistelevien henkilöiden vastuulla. Sopimuspohjat ovat nykyisin huippuluokkaa.

Tärkeimpien toimittajien kanssa on laadittu tietosuoja- ja tietoturvasopimus, joka kattaa kaikki kyseisten toimittajien palvelut Vantaalle. Tarvittaessa sopimusvelvoitteita auditoidaan tietoturvan ja tietosuojan osalta. Auditointi suoritetaan nykyään ennen kriittisten palveluiden käyttöönottoa. Sopimuksessa on huomioitu henkilötietojen palauttaminen sopimuksen päättyessä.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tietohallinon vastuulla oleviin järjestelmiin ei ole tehty vaikutustenarviointeja, koska niissä käsiteltävä henkilötieto ei ole arkaluontoista.

Tietoriskien arviointia on tehty seuraavilla tasoilla:

- Toimialat/tulosalueet
- Tietohallinto
- Hankkeet/projektit
- Yhteistyökumppanit

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tietosuojaa ja tietoturvaa on käyty läpi tietohallinnon yhteisissä tilaisuuksissa useamman kerran vuoden 2018 aikana. Tämän lisäksi eri tiimeissä on pidetty tietosuojaa- ja tietoturvaa koskevia esityksiä useita kertoja.

Koulutuksia jatketaan vuonna 2019. Yleiset tietoturva- ja tietosuojakoulutukset + testit tämän vuoden aikana koko Vantaalle.

TIEDON HALLINTA

Tietosuojaselosteisiin on kuvattu henkilötietojen säilytysajat. Henkilötietojen käsittelyohjeessa on ohjeistettu henkilötietoja sisältävien materiaalien hävitystavat (tietoturvasäiliöt ja poistaminen tiedostoista jne.). Henkilötietojen elinkaari on käyty läpi, mutta tarkempi kuvaaminen ja ohjeistaminen vaatii vielä viimeistelyä.

Office365-tietoturvan ja tietosuojan parantamiseen aloitettu projekti syksyllä 2018, jota jatketaan 2019. Tarkoituksena on lisätä erilaisten Office365 ja Azure tietoturvakontrollien käyttöä voimakkaasti tietoturvan ja tietosuojan varmistamiseksi.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Sisäinen käyttöoikeuksien hallinta: Kun HR-järjestelmään on tehty työsopimus, järjestelmä muodostaa automaattisesti käyttäjätunnuksen ja kertakäyttösalasanan, jotka lähetetään esimiehelle. Esimies hyväksyy sähköpostin luomisen ja toimittaa käyttäjälle tunnuksen ja salasanan. Muut käyttöoikeudet esimies tilaa ServiceDesk:stä.

Pääkäyttöoikeuksista on tehty laaja selvitys v.2018 aikana ja poistettu suuri määrä tarpeettomia pääkayttäjäoikeuksia. Työsuhteen päättyessä esimies huolehtii käyttöoikeuksien poistumisesta. Käyttöoikeuksien tiedot löytyvät Vantaan tietohallinnon AD-järjestelmästä ja käyttövaltuushallinnasta. Käyttöoikeuksien muutokset lokitetaan.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Esimiehet valvovat alaistensa toimia henkilötietojen käsittelyssä yleisen valvonnan yhteydessä. Käyttövaltuuksista jää lokitieto Ismo-järjestelmään. AD ja Office365 lokittavat kaikki kirjautumiset.

Lokien hallinnasta aloitettiin tarkempi selvitystyö v. 2018 jatkuen vuodelle 2019, jossa käydään läpi ja varmistetaan lainsäädännön edellyttämä lokitietojen kerääminen ja niiden säilytysajat.

Lokien säilytysajoista on informoitu Tietoturva- ja tietosuojatyöryhmässä. Lokitietojen osalta on vuonna 2018 yksi tapaus, jossa poliisi on kysynyt lokitietoja Tietohallinnolta rikostutkintaan liittyen.

ETÄKÄYTTÖ

Henkilötietojen käsittelyohje on voimassa myös etätyössä. Vahvaa tunnistamista on pilotoitu v. 2018 ja se on otettu laajemmin käyttöön v. 2019.

Etätyösopimus allekirjoitettava ennen etätyön aloitusta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Henkilötietoja ei luovuteta ulkopuolisille. Henkilötietopyyntöjä on tullut ja käsitelty 3 kpl vuoden 2018 aikana.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Tietovuodon käsittelyprosessi on muodostettu ja informoitu henkilöstölle EU:n tietosuoja-asetuksen siirtymäajan umpeuduttua toukokuussa 2018.
Tietovuodon Ilmoittamisen ohje/lomake on käytössä.
Tietovuotoja ei ole ollut vuoden 2018 aikana tietohallinnossa.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Rekisteröidyn oikeuksien aiheuttamia toimia 2018:

- tietopyynnöt 3 kpl
- tietojen oikaisut 0 kpl
- tietojen poistaminen 0 kpl
- tietojen käsittelyn rajoittaminen 0 kpl
- tietojen käsittelyn vastustaminen 0 kpl
- automaattinen päätöksenteko 0 kpl

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Vantaalle on laadittu toimialakohtainen informointiasiakirja, joka on julkaistu Vantaan nettisivuilla: https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/hallinto/henkilotietojen_kasittely/informointiasiakirjat

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Osasta järjestelmistä puuttuu vielä selosteet käsittelytoimista.

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Henkilötietojen käsittelyn ohjeistuksen sisäistäminen koko henkilöstössä vaatii vielä koulutusta/perehdytystä.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

- Puuttuvien tietosuojaselosteiden tekeminen
- Tietosuojaohjeiden/dokumenttien päivittäminen
- Vantaan hakemistojen ja tiedostojen käyttövaltuuksien tarkistaminen
- Pilvipalveluiden tietoturvan ja tietosuojan parantaminen
- Koko kaupungin tietoturva- ja tietosuojakoulutukset + testit

RAHOITUS

Lisätietoja: Konsernilakimies Noora Luoto
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Rahoituksen tulosalue vastaa muun muassa kaupunkikonsernin lyhyt- ja pitkäaikaisesta rahoituksesta, rahoitus- ja korkoriskien hallinnasta sekä niiden kehittämisestä, sijoitustoiminnasta, likviditeetin sekä konsernitilin hallinnasta, ulkoisista pankki- ja rahoittajasuhteista, kaupunkikonsernin riskienhallinnan koordinoinnista ja kehittämisestä, kattavan ja ajantasaisen vakuutusturvan varmistamisesta, vahinkorahaston toiminnasta sekä leasingrahoituksen puitesopimuksista. Lisäksi tulosalue hallinnoi asuntolaina-, kiinteistö-, ja rakentamisen rahastosta sekä tarjoaa tehtäväalueensa asiantuntija- ja tukipalveluja sekä kaupungin omille yhtiöille että PKS -elimissä ja -yhteisöissä.

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Rahoituksen tulosalueella käsitellään henkilötietoja seuraavasti:

- Vahinkorahastossa nimi- ja osoitetiedot, henkilötunnus, tilitiedot,
- VAP-varauksissa nimi, henkilötunnus, tehtävänimike,
- Rekrytointeihin liittyvät henkilötiedot (nimitiedot, syntymäaika ja henkilötunnus, osoitetiedot, tilitiedot, rekrytoitavan luottotietojen tarkastaminen).

Erityisiä henkilötietoja ei käsitellä.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Henkilötietoja käsitellään ASTAssa (vahinkorahaston päätökset), verkkolevy (vahinkorahaston päätösten valmistelu ja laskutus sekä koosteet VAP-varauksista), e-HIJAT:ssa sekä HR-työpöydällä.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Tietojen käsittelyä koskeva erityislainsäädäntöä ovat vahingonkorvauslaki ja asevelvollisuuslaki.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tulosalueen tietosuojasta vastaa tulosaluejohtaja. Jokainen tulosalueen työntekijä vastaa osaltaan tietosuojan hyvien käytänteiden ja vaatimusten toteutumisesta.

RESURSSIT

Tietosuojaan liittyviä tehtäviä tehdään oman työn ohella, eikä erityistä resurssia ole kohdennettu.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Tulosalueella noudatetaan kaupungin ohjeita ja käytänteitä. Tulosalueen omia ohjeita ei ole ollut tarpeen laatia. Henkilötietojen käsittely ei ole tulosalueen ydintoimintaa (pl. rekrytoinnit), vaan ainoastaan vahinkorahaston asiamiehen työssä henkilötietojen käsittely on olennaisemmassa osassa.

SOPIMUKSET

Rahoitussopimuksissa henkilötietojen käsittelyä ei ole tarpeen huomioida. Muut sopimukset kilpailutetaan yhteistyössä hankintakeskuksen asiantuntijoiden ja lakimiesten kanssa, jolloin tietosuojaan kohdistuvat vaatimukset tulevat huomioiduksi sopimuksissa. Tulosalueen vastuulla olevista sopimuksista vakuutussopimukset ovat keskeisin henkilötietojen käsittelyyn liittyvä sopimuskokonaisuus. Vakuutussopimukset on valmisteltu ja allekirjoitettu tietosuoja-asetuksen voimaantulon jälkeen.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tulosalue ei ole järjestänyt kohdennettuja koulutuksia, mutta henkilöstö osallistuu tarvittaessa kaupunkitasoisiin koulutuksiin.

TIEDON HALLINTA

Vahinkorahaston korvaushakemuksien tiedot säilytetään 10 vuotta. Pankkitilitietoja säilytetään 10 vuotta. Säilytysajan päätyttyä tiedot hävitetään. Rahoitussopimukset arkistoidaan sopimuskauden päätyttyä.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Rahoitusjohtaja myöntää alitilittäjäoikeudet toimialoille, oikeudet poistetaan henkilövaihdoksien yhteydessä. Apollo -järjestelmän osalta tulosalue esittää käyttöoikeuksia ja niiden myöntäjänä toimii Kuntarahoitus.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Tietojenkäsittelyn valvonta toteutetaan osana päivittäistä esimiestyötä. Tulosalueen kriittinen ulkoinen maksatusjärjestelmä (Analyste) toimii vain hallinnon verkossa.

ETÄKÄYTTÖ

Etätyön osalta noudatetaan kaupungin ohjeistusta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Tietoja luovutetaan vain pyynnöstä, ja tietojen luovutuksesta päättää tulosaluejohtaja tapauskohtaisesti.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Tietoturvaloukkaukset käydään läpi tarpeen mukaan, erityisesti silloin kun kaupungin tietohallinto on tunnistanut näitä kaupunkitasoisesti. Tulosalueen toiminnassa ei ole havaittu tietoturvaloukkauksia.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Mitkä EU asetuksen mukaiset rekisteröidyn oikeudet ovat aiheuttaneet toimenpiteitä?

Tulosalueelle on osoitettu kolme rekisteröidyn tekemää tietopyyntöä.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Informointiasiakirjoja on laadittu yksi (vahinkorahasto).

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Havaitut ongelmat liittyvät vahinkorahaston toimintaan ja verkkolevyihin. Vahinkorahaston toiminta on hyvin pitkälle yhden henkilön varassa, jolloin toimintaan liittyy ns. avainhenkilöriski. Osaa henkilötiedoista säilytetään verkkolevyllä, jolloin niiden tietoturva on riippuvainen tietohallinnon toimenpiteistä. Muita erityisiä kehittämiskohteita ei ole, mutta tietosuoja huomioidaan vastaisuudessakin osana toimintaan.

TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT

Lisätietoja: Konsernilakimies Noora Luoto
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Talous- ja hallintopalvelut huolehtii toimialan taloudesta, hallinnosta, kehittämisestä ja lainopillisista palveluista. Tulosalueella on konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan suorassa alaisuudessa kehittämisyksikkö, joka vastaa kaupunginvaltuuston hyväksymän konsernistrategian valmistelusta ja toteuttamisesta, konsernihallinnosta ja omistajaohjauksesta sekä kaupunginhallituksen yleisjaoston kokousten valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta.

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Talous- ja hallintopalveluiden kehittämisyksikössä käsitellään kaupunkikonsernin yhteisöjen hallintoelinten jäsenten nimitietoja sekä asemaan yhteisössä liittyviä tietoja (hallituksen jäsenyys, toimitusjohtajuus).

Talous- ja hallintapalveluissa käsitellään tietoja, jotka liittyvät osoitteessa Kielotie 14A vieraileviin henkilöihin. Vierailijatietoihin tallennetaan henkilön perustiedot, kuten valokuva, etunimi, sukunimi, edustettu yritys/organisaatio, vierailun alkamis- ja päättymisaika ja isännän nimi.

Talous- ja hallintopalveluissa ei käsitellä erityisiä henkilötietoja.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Tietoja käsitellään ASTA -asianhallintajärjestelmässä, verkkolevyillä sekä SharePoint -sivustolla. Tietoja käsitellään Systam Oy:n Respa-tietojärjestelmässä.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Käsittely perustuu kuntalain omistajaohjausta koskeviin määräyksiin. Käsittely perustuu rekisterinpitäjän oikeutettuihin etuihin.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Tietosuojan vastuut on kuvattu hallintosäännössä. Toimialalle on nimetty tietosuojayhteyshenkilö, joka kuuluu Vantaan kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän kokoonpanoon. Tietosuojaan liittyviä asioita hoidetaan oman työn ohella. Tietosuojaan liittyviä asioita ei ole määritelty kuuluvaksi henkilöiden työtehtäviin.

RESURSSIT

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantuloon ei ole osoitettu erityisiä resursseja, pois lukien henkilöstön kouluttamiseen liittyvät resurssoinnit.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Talous- ja hallintopalveluissa ei ole annettu yksikkökohtaisia ohjeita tietosuojaan liittyen ja yksikössä noudatetaan kaupungin yleisiä ohjeita ja käytänteitä.

SOPIMUKSET

Yksikkö ei tee sellaisia sopimuksia, joissa tietosuoja tulisi erityisesti huomioida.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Talous- ja hallintopalveluiden kehitysyksikkö on vuonna 2018 järjestänyt tietosuojakoulutuksen kaupungin konserniyhtiöiden toimitusjohtajille. Muutoin henkilöstö osallistuu tarpeen mukaan kaupungin järjestämiin tietosuojakoulutuksiin tai osallistuu yksittäisiin ulkopuolisen tahon järjestämiin koulutuksiin.

TIEDON HALLINTA

Asiakirjoja ja niiden sisältämiä henkilötietoja säilytään asianhallintajärjestelmässä tarkemmin määritellyn ajan.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Talous- ja hallintopalveluiden henkilöiden toimesta ei myönnetä käyttöoikeuksia.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Tietojenkäsittelyn valvonta toteutetaan osana esimiestyötä tarvittaessa.

ETÄKÄYTTÖ

Etäkäytön osalta noudatetaan kaupungin ohjeistusta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Talous- ja hallintopalveluista ei säännönmukaisesti luovuteta tietoja. Tietojen luovutuksesta päätetään tapauskohtaisesti.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Talous- ja hallintopalveluissa ei ole havaittu tietoturvaloukkauksia.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Mitkä EU asetuksen mukaiset rekisteröidyn oikeudet ovat aiheuttaneet toimenpiteitä?

Talous- ja hallintopalveluille osoitettuja tietojen tarkastamispyyntöjä on vuonna 2018 ollut kaksi (2).

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Informointiasiakirjoja on laadittu yksi, ”Tiedote Kiinteistö Kielotie 14 A:n vierailijatietojen käsittelystä”.

TALOUSPALVELUKESKUS

Lisätietoja: Kehityspäällikkö Merja Okka
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Henkilötietojen tyypit

Nimi, osoite, henkilötunnus, (pankkitili). Turvakieltoasiakkaiden osoitetietoja ei ole järjestelmissä.

Erityiset henkilötiedot

Henkilötunnus, mahdollisesti tieto turvakiellosta. Lisäksi oletetaan, että myyntireskontrasta ilmi käyvä maksukäyttäytyminen on arkaluontoista tietoa.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Analyste maksuliikenne	Henkilötietoa: sisään tulevissa tapahtumissa maksajan nimi, ulosmaksettavissa maksun saajan nimi, tiliotteilla nimet ja mahdollisesti henkilötunnukset (vakuutusyhtiöiden ja Kelan maksuissa)
Ceepos palvelukassa	Käyttäjätunnukset
Finance - Asunto ja aravalainojen rekisteri	Nimi, osoite, henkilötunnus
Finance - Sosiaalisen luototuksen rekisteri	Nimi, osoite, henkilötunnus, e-laskuosoite (pankkitili)
GFS - Vantaan teveydenhuollon järjestelmä	Nimi, osoite, henkilötunnus, (puhelinnumero, sähköpostiosoite), mahdollisesti omaisen nimi ja osoite, johon lasku lähetetään. Potilaskäynnit tai diagnoosit eivät näy talouspalvelukeskuksessa
Heeros	Asiakkaiden nimi- ja yhteystietoja ja henkilöstön nimi- ja yhteystietoja
iScala	Nimi, osoite, henkilötunnus, pankkitili
Merlot Medi sairaankuljetuslaskutus	Laskutettavan nimi, osoite, henkilötunnus
ProEconomica - Asunto- ja aravalainojen reskontra	Nimi, osoite, henkilötunnus

Rondo	Sisältää henkilöstön (tarkastajat, hyväksyjät) henkilötietoa ja toimittajatietoa: nimi, osoite, pankkitili
SAP ERP FICO, SD ja Portaali	* Laskutettavan nimi, osoite, henkilötunnus, verkkolaskuosoite (pankkitili), laskunsaajana voi olla oikeusaputoimisto - henkilöllä virkaholhooja, jos tieto turvakiellosta - ei osoitetta * Maksunsaajan nimi, osoite, henkilötunnus, pankkitili
SoftMedic Työterveyshuollon järjestelmä	Laskutettavan nimi, osoite, henkilötunnus, terveystiedot ei talouspalvelukeskuksen katsottavissa
Visma Monipankki	Nimi, osoite, (pankkitili)
Perintäpalvelut	Maksamattomien laskujen tiedot maksumuistutuksia sekä jatkotoimenpiteitä varten: henkilöasiakkaan nimi, osoite, henkilötunnus
Sähköisten aineistojen välitysoperaattoripalvelut	* ostolaskut + liitteet: mahdollisesti henkilön nimi, henkilötunnus * myyntilaskut: vakuutusyhtiöön ja Kelaan lähtevät laskut, mahdollisesti henkilön nimi, henkilötunnus
VTJ Väestötietojärjestelmä	Nimi, osoite, henkilötunnus, kahdella henkilöllä oikeus nähdä turvakieltoasiakkaan osoite

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Lakisääteinen käsittelyperuste

Asiakasmaksulaki, laki henkilötietojen käsittelystä, kirjanpitolaki, perintälaki ja laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta.

Käsittely suostumuksen perusteella

Henkilötietojen käsittely ei tapahdu miltään osin suostumuksen perusteella.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Ei ole tehty.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT TOIMIALALLA/TULOSALUEELLA

Prosessiomistajat (talouspalvelukeskuksen esimiehet) vastaavat tietosuojasta oman prosessinsa osalta. Vastuut on kirjattu, mutta dokumentaatio kaipaa päivittämistä. Yhdelläkään henkilöllä ei ole mainittu tietosuojaan liittyviä tehtäviä työtehtävissään.

RESURSSIT

Ei ole lisäresursoitu EU:n tietosuoja-asetuksen voimaantulon myötä.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Mitä tulosalueen omia ohjeita henkilötietojen käsittelystä on tehty?

Konserni- ja asukaspalveluissa nojaudumme tietohallinnon tietoturva-asioista vastaavan tietoturvapäällikön antamiin ohjeistuksiin.

Miten esimiehet ovat tämän lisäksi ohjeistaneet alaisiaan henkilötietojen käsittelyssä?

Asiakastoimiala ohjeistaa tarkemmin heidän substanssiinsa liittyvän asiakastiedon käsittelyn.

Uusien työntekijöiden perehdytys ennen kuin he alkavat käsitellä henkilötietoja

Uusien työntekijöiden on luettava Vantaan kaupungin tietoturvaohje ja allekirjoitettava vähintään kaksi tietoturvasitoumusta: Käyttäjäsitoumus sekä Pääkäyttäjä- ja ylläpitäjäsopimus. Lisäksi tarvittaessa työtehtävien mukaan Vantaan työterveys liikelaitoksen tietoturvasitoumus ja Sopimus etätyön tekemisestä.

Käytäntö salassapitositoumuksissa

Esimies vastaa siitä, että uusi työntekijä saa perehdytyksen ja allekirjoittaa sitoumukset.

SOPIMUKSET

Miten tietosuoja huomioidaan palveluntuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa?

Talouspalvelukeskuksen palveluntuottajakilpailutukset sekä palveluntuottajien kanssa tehtävät sopimukset valmistelee hankinnan asiantuntija. Tietosuoja otetaan huomioon jo vaatimuksissa sekä kirjataan sopimuksiin.

Palveluntuottajan kanssa solmitaan Tietoturvallisuussopimus, jonka liitteinä ovat: Tietoturvasitoumus, Tietoaineistojen käsittelysäännöt, Henkilötietojen käsittelyn vaatimukset, Tietoturvatasovaatimukset hankinnoissa, Perustietoturvatasovaatimukset, Korotetut tietoturvatasovaatimukset, Henkilötietojen kuvaus_seloste käsittelytoimista sekä Henkilötietojen tietoturvaloukkausten selvittäminen.

Kenen vastuulla on, että tietosuoja otetaan huomioon sopimusta tehtäessä?

Tietosuoja-asiat hoidetaan yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa.

Kuinka palveluntuottajan henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksen teon jälkeen?

Mahdollisen asiakasreklamaation myötä.

Sopimusten määrä, joissa kysymys henkilötietojen käsittelystä

Kaksi sopimusta.

Kuinka paljon sopimuksia muutettiin tietosuoja-asetuksen määräyksistä johtuen vuonna 2018?

Yhtä sopimusta muutettiin.

Kuinka paljon on vielä sopimuksia, joissa ei ole vielä huomioitu tietosuoja-asetuksen määräyksiä?

Yhden sopimuksen osalta on käynnissä kilpailutus, joten vanhaa sopimusta ei lähdetty päivittämään.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Vaikutustenarviointeja ei ole tehty.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Tietosuojaa käsitellään Talouspalvelukeskuksen järjestämissä SAP- ja Rondo -koulutuksissa. Pelkästään tietosuojaa käsitteleviä koulutuksia ei ole ollut, mutta tietosuojaa on käsitelty esim. viranhaltijapäätöksiä koskevissa koulutuksissa. Koko henkilöstöä on tiedotettu muuttuneen tietosuojakäytännön osalta 55 henkilöä. Esimiehet
(8 henkilöä) ovat olleet koulutuksessa.

TIEDON HALLINTA

Miten tiedon hallinta on toteutettu ja onko tiedonhallintaa dokumentoitu?

Osana toiminnanohjausjärjestelmähanketta on dokumentoitu asiakas- ja toimittajatiedon hallinta sekä tietojärjestelmien väliset tiedonsiirrot liittymäkuvauksissa.

Tiedon elinkaaren huomioiminen tietojen keräämisestä, käsittelystä ja hävittämisestä/arkistoinnista

SAP-arkistoinnin osalta on saatu esittely sekä pyydetty tarjous. Tietohallinto vastaa kokonaisuudesta.

Miten arkistointi on hoidettu sähköisten sekä manuaalisten asiakirjojen osalta

Osto- ja myyntilaskut on arkistoitu sähköisesti Rondo-arkistoon. Manuaaliset aineistot on arkistoitu paperiarkistoon. Asiakirjojen hävitys hoidetaan vuosittain säilytysajan mentyä umpeen.

Onko selvillä asiakirjojen lakisääteiset säilytysajat

Kyllä. Ohjeistettu talouspalveluiden käsikirjassa.

Kuinka huolehditaan siitä, että asiakirjat hävitetään, kun lakisääteinen säilytysaika on päättynyt?

Käsitellään johtoryhmässä vuosittain, hävittämisestä huolehditaan.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Miten käyttöoikeuksia hallitaan?

Ismo – kaupunkitasoinen käyttöoikeuksien hallinta sekä erillisjärjestelmien käyttöoikeudet prosessiomistajien kautta pääkäyttäjien ylläpitäminä. Erillisjärjestelmien käyttöoikeudet on dokumentoitu erikseen.

Miten käyttöoikeudet myönnetään?

Ismo – kaupunkitasoinen käyttöoikeuksien hallinta sekä erillisjärjestelmien käyttöoikeudet prosessiomistajien kautta pääkäyttäjien ylläpitäminä.

Miten käyttöoikeuksia tarkastetaan ja päivitetään?

Käyttöoikeuksista ei ole mahdollista saada listausta ilman erillispyyntöä tietojärjestelmätoimittajilta.

Miten käyttöoikeudet poistetaan?

Osassa järjestelmistä käyttöoikeus päättyy työsopimuksen päätyttyä. Osassa järjestelmiä vaaditaan, että esimies pyytää poistamaan työntekijän käyttöoikeudet.

Mistä tieto käyttöoikeuksista löytyy?

Ei löydy kootusti mistään. Talouspalvelukeskuksessa on oma rekisteri erillisjärjestelmien osalta.

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Miten esimiehet valvovat työntekijöiden tietojen käsittelyä

Työtehtävien hoito perustuu tehtyihin sopimuksiin sekä luottamukseen. Valvontamekanismia ei ole käytettävissä.

Tietojärjestelmien lokitus

SAPin reskontrien lokitus muutoksen osalta on käytössä. Katselusta ei ole mahdollista saada lokitietoa.

Kuinka usein lokitiedoista on pyydetty selvitystä?

Pyydetty järjestelmätoimittajalta ennen EU:n tietosuoja-asetuksen voimaantuloa, mutta pyydettyä tieto ei ollut saatavissa.

ETÄKÄYTTÖ

Miten työntekijöitä on käytännössä ohjeistettu etäkäytön osalta?

Työntekijöiden on tutustuttava Vantaan kaupungin etäkäyttöohjeeseen. Esimies ohjeistaa työntekijöitä työtehtävien mukaisesti toimimisesta.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Tietojen luovutukset tehdään tietopyynnön perusteella joko asiakkaalle itselleen tai alaikäisen lapsen huoltajalle sekä julkisuuslain mukaan tehdyille tietopyynnöille.

Kuinka varmistetaan, että tietojen luovutukseen on peruste?

Yksittäisen asiakkaan omaan reskontratietoon kohdistuva pyyntö henkilötunnuksella kaupunkitasoisen ohjeen mukaan.

Kenellä on oikeus luovuttaa tietoja eli onko tietojen luovuttamiseen oikeutetut määritelty?

Laskutukseen ja myyntireskontraan liittyvä tietojen luovutus on asiakaspalvelussa määritelty erikseen. Laajemmat tietopyynnöt tulevat kaupungin kirjaamon kautta ja tietojen luovutuksen yhteyshenkilöt on määritelty.

Onko rajoitettu minkälaista tietoa kukin saa luovuttaa?

On, käyttöoikeusrajoituksin sekä tehtäväkuviin liittyvän perehdytyksen kautta.

Miten tietojen luovutukset dokumentoidaan?

Kirjaamon kautta tulevat tietopyynnöt dokumentoidaan Astaan.

Miten esimiehet valvovat tietojen luovutusta?

Valvonta perustuu allekirjoitettuihin sopimuksiin sekä luottamukseen. Valvontamekanismia ei ole käytettävissä.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Miten esimiehet ovat informoineet työntekijöitä siitä, milloin kyseessä on tietoturvaloukkaus?

Esimiehet käyvät läpi tiimipalavereissa.

Kuinka usein esimiehet käyvät läpi työntekijöiden kanssa mahdollisia tietosuojaan liittyviä riskejä omassa yksikössään? Miten riskeihin varaudutaan?

Puolivuosittain tai tilanteen ollessa ajankohtainen.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Mitkä EU asetuksen mukaiset rekisteröidyn oikeudet ovat aiheuttaneet toimia?

Tietopyynnöistä tieto saatavilla toimialatasolla Noora Luodon kautta.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Informointiasiakirjat tulee käydä läpi tietohallinnon sekä konserni- ja asukaspalveluiden toimialan tietoturvavastaavan kanssa.

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Mitä EU asetuksen mukaisia selosteita käsittelytoimista on käytössä?

Tietohallinnon lista järjestelmistä, näyttäisi olevan päivitys kesken.

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Käyttöoikeuksien hallinta ei ole yhdenmukainen, lokitietojen puuttuminen katselutiedon osalta, tietosuojaselosteiden puuttuvat monin paikoin. Henkilöstön tietosuoja osaamisessa on puutteita.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Kehitettävää on käyttöoikeuksien hallinnassa, lokitiedoissa, tietosuojaselosteissa sekä henkilöstön tietosuoja osaamisessa.

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS

Lisätiedot: Tilannepäällikkö Ilkka Heinonen
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Työntekijöiden ja luottamushenkilöiden henkilö-, yhteys- ja palkkaustiedot, joista kaikki arkaluontoisia henkilötietoja eHIJAT- järjestelmän kautta.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

- Asiakastietoja ja myyntireskontraa (SAP-ERP)
- Toimittajatietoja, ostoreskontraa (SAP-ERP)
- SAP Travel - Matkanhallinnan hakukriteerejä (HUOM, kaikki tietokohdat eivät kuitenkaan ole käytettävissä / niissä ei dataa)
- Rondo, toimittajien/laskujen perustiedot
- ASTA-järjestelmä
- LAURA-rekrytointiohjelma
- Osuma-koulutustieto-ohjelma
- Zylink-puhelinvaihdeohjelma
- Esmikko (kulunvalvonta ja työajan seuranta)
- My CWT matkanvarausohjelma

Selvityksessä ei ole mukana pelastuslaitoksen käyttämiä operatiivisia tietojärjestelmiä. Tiedot ja käsittelyoikeudet kuten Vantaan kaupungin muillakin käyttäjä tahoilla.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Noudatetaan Vantaan kaupungin yleistä ohjeistusta

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Ei tietoa Vantaan kaupungin tekemistä
Ei omatoimisesti tehtyjä auditointeja

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

- ohjelmien ja laitteistojen pääkäyttäjyys Vantaan kaupungilla
- Käyttäjän vastuut tulevat tehtävään liittyen Vantaan järjestelmien kautta
- Työtehtävien tehtävänkuvat tehdään HEKEen mistä saadaan tehtävään liittyvä täyttölupa. Missään tehtävänkuvassa ei erityisesti mainita tietosuojan alaisia tehtäviä, vaan ne liittyvät osaltaan hoidettavan tehtävän sisältöön.

RESURSSIT

Yksi tietoturvahenkilö, jäsenenä kaupungin tietoturva ja tietosuoja työryhmässä

- esimiesten tehtäväkohtainen vastuu

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Vantaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti
- tietoturva- ja salassapitositoumus
- perehdytyskoulutus

SOPIMUKSET

Yleisten sopimusehtojen mukaisesti
- käytetään vain Vantaan sopimustoimittajia
- Vantaan kaupungin hankintakeskus mukana sopimusten teossa hankintojen osalta
- salassapitosopimus ja rekisteriseloste

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Ei ole tehty

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

- koko henkilöstölle; arjen tietosuoja netissä suoritettava ilmainen tietoturvatentti
- perehdytyskoulutusta uusille työntekijöille ja sijaisille

TIEDON HALLINTA

Nimetyt arkistohenkilöt hoitavat arkistoinnin
- ASTA käytössä
- säilytysajat sekä -tavat tunnetaan ja niitä noudatetaan
- aika ajoin arkisto käydään läpi ja tehdään todettujen asiakirjojen asianmukainen hävitys ja pysyvästi säilytettävien asiakirjojen siirto keskusarkistoon

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Vantaan kaupungin järjestelmän kautta (CGI ja muut ohjeistukset)

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Vantaan ohjeistuksen mukaisesti esimiestehtävään liittyen
- Vantaan kaupungin valvonta

ETÄKÄYTTÖ

Kuten Vantaan kaupungissa on määritelty. Ei omia etäyhteyksiä.

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Toimitaan Vantaan kaupungin yleisen ohjeistuksen mukaisesti

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Ilmoitetaan kuten Vantaan kaupunki on ohjeistanut

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Ei ole tullut vielä pyyntöjä

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Lakisääteiset koulutukset ja kurssit kirjataan henkilön tietoihin, mistä talo ja henkilö itse saavat tarvittavan tiedon/merkinnän

- ei muita rekisteröintimuotoja käytössä

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Vantaan kaupungin ohjeistuksen mukaan

- operatiivisten järjestelmien osalta Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta on käsitellyt ja hyväksynyt rekisteriselosteet 29.8.2017.

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

- turvatulosteen jumiutuminen; seuraava käyttäjä saa kaikki jumiutuneena olevat asiakirjat itselleen

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Valtion turvaverkon mukanaan tuomat tila- ja henkilöstö tietoturva sekä tietosuoja vaatimukset

- kriittiset tilat turvatasolle ST4
- koko operatiiviselle henkilöstölle tietoturvakoulutus ja tentti Pelastusopiston järjestelmässä
- kuvalliset sirulliset henkilökortit operatiivisille toimijoille

VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOS

MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Henkilötiedolla tarkoitetaan tässä kaikenlaisia Työterveys liikelaitoksen asiakasta koskevia merkintöjä, jotka koskevat hänen terveyttään, ominaisuuksiaan tai elinolosuhteitaan ja jotka voidaan tunnistaa häntä koskeviksi: nimi, syntymäaika, henkilötunnus, kotikunta, yhteystiedot, työsuhdetiedot, yhteydenotto ja hoidon tarpeen arviointi, hoidon suunnittelu, toteutus ja arviointi, terveysneuvonta, tutkimuspyynnöt ja -vastaukset, lääketieteelliset riskitiedot, työkykyyn liittyvät tiedot, lähetteet, hoitopalautteet ja konsultaatiot, todistukset ja lausunnot, ajanvaraustiedot, maksun määräämiseen liittyvät tiedot, sairauspoissaolot, röntgenkuvat ja muut kuvantamistutkimukset, terveydenhuoltolain mukaiset informoinnit, kiellot ja suostumukset, vastaanottokäyntien ja hoitojaksojen viitetiedot (”otsikkotiedot”), keskeiset hoitotiedot, sähköisellä reseptillä määrätyt lääkkeet. Kerättävät henkilötiedot ovat sekä tavallisia että erityisiä henkilötietoja. Erityiset henkilötiedot sisältävät terveyttä, työkykyä ja hoitoa koskevia tietoja.

JÄRJESTELMÄT, JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN

Sähköisesti tallennetut tiedot

1. SoftMedic -työterveyshuollon tiedonhallintajärjestelmään sekä vuosikelloihin tallennetut tiedot. Henkilön perustiedot - nimi, syntymäaika, henkilötunnus, kotikunta, yhteystiedot, työsuhdetiedot Henkilön terveyttä ja sairautta koskevat tiedot: - yhteydenotto ja hoidon tarpeen arviointi - hoitotiedot: hoidon suunnittelu, toteutus ja arviointi - terveysneuvonta - tutkimuspyynnöt ja -vastaukset - lääketieteelliset riskitiedot - työkykyyn liittyvät tiedot - lähetteet, hoitopalautteet ja konsultaatiot - todistukset ja lausunnot Hallinnolliset ja laskutukseen liittyvät tiedot: - ajanvaraustiedot - maksun määräämiseen liittyvät tiedot

2. Itc-pohjaisessa Spirometria 2000 -tutkimuslaitteessa ylläpidettävä tutkimusrekisteri
3. Sähköinen Finstar potilasrekisteri /työterveyshuollon asiakastietojärjestelmä ennen 3.1.2005 kertyneistä työterveyshuollon tiedoista (arkiston hallinta Vantaan sosiaali- ja terveystoimessa)
4. Itc-pohjaisessa Elisa etämittaus/ PEF-mittaustutkimuslaitteessa ylläpidettävä tutkimusrekisteri
5. Extranet asiakasyrityspalveluportaali Henkilön perustiedot - nimi, syntymäaika, henkilötunnus, kotikunta, yhteystiedot, työsuhdetiedot Henkilön terveyttä ja sairautta koskevat tiedot: 3 (7) - sairauspoissaolot
6. Navitas-aluetietojärjestelmä - röntgenkuvat ja lausunnot - terveydenhuoltolain mukaiset informoinnit, kiellot ja suostumukset
7. Kansalliseen Terveysarkistopalveluun (Kanta) - keskeiset hoitotiedot (11/2014 alkaen) - sähköisellä reseptillä määrätyt lääkkeet - informoinnit, suostumukset, kiellot ja muut tahdonilmaisut
8. Erilliselle palvelimelle tai työasemalle tallennetut tiedot: esim. sähköisen viestipalvelun kirjaukset
9. Hoidontarpeen arviointiohjelma - asiakkaan itsensä kirjaamat tiedot koskien terveydentilaa

Manuaalinen aineisto

Potilaskohtaisissa kansioissa säilytetään mm. manuaalisesti allekirjoitetut todistusjäljennökset ja potilaan suostumukset sekä muut paperimuodossa olevat potilasasiakirjat sekä tutkimustiedot.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 18§ mukaan kunnan on järjestettävä alueellaan sijaitsevissa työpaikoissa työskenteleville työntekijöille työterveyshuoltolain (1383/2001) 12 §:ssä ja muualla laissa säädetyt työterveyshuoltopalvelut.

Kunnan on järjestettävä alueellaan toimiville yrittäjille ja muille omaa työtään tekeville soveltuvin osin työterveyshuoltolain 12 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettua työterveyshuoltoa.

Kunta voi sopia alueellaan toimivan työnantajan kanssa siitä, että kunnan terveyskeskus järjestää työnantajan palveluksessa oleville työntekijöille työterveyshuoltolain 14 §:ssä tarkoitettuja sairaanhoito- ja muita terveydenhuoltopalveluja. Vastaavanlainen sopimus voidaan tehdä myös yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän kanssa.

Työterveyshuoltolain 1 § mukaan työterveyshuollon tehtävänä on työnantajan ja työntekijän kanssa yhteistoimin edistää:

- työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä;
- työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta;
- työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa; sekä
- työyhteisön toimintaa.

Potilasrekisterin käyttötarkoituksena on työterveyshuoltolain 12 §:ssä määritellyn työterveyshuollon sisällön toteuttaminen, johon kuuluvat mm. neuvonta, hoito, arviointi, seuranta ja tutkimukset sekä 14 §:ssä määriteltyjen muiden terveydenhuollon palvelujen toteuttaminen Lisäksi rekisteriä käytetään palveluiden suunnitteluun sekä opetus- ja tutkimustarkoituksiin. Tehtävät toteutetaan soveltuvin osin yhteistyössä johdon, linjaorganisaation, henkilöstöhallinnon ja yhteistoimintaorganisaatioiden kanssa.

Ostopalveluiden osalta Vantaan terveyskeskus/Työterveyshuollon liikelaitos toimii rekisterinpitäjänä. Palveluntuottajien ylläpitämät Vantaata koskevat rekisterit ovat työterveyshuollon potilasrekisterin osarekistereitä.

AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT

Vantaan Työterveys liikelaitoksen laatujärjestelmä kuvattiin 2014. Laatu varmennetaan itsearviointina, sisäisen laadunarvioinnin sekä ulkoisen arvioinnin kautta.
Sisäiset auditoinnit aloitettiin 2015. Vuotuisen sisäisen laadunarvioinnin toteuttaa sisäiset koulutetut arvioijat.

Ulkoinen auditointi käynnistettiin 2017. 27.6.2017 liikelaitos sai ISO9001/ 2015 laatusertifikaatin, joka on voimassa 27.6.2020 saakka. Sertifiointiin sisältyvä toiminta: Työterveyspalveluiden tuottaminen: Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen. Vuotuisen ulkoisen auditoinnin suorittaa Inspecta Sertifiointi Oy.

Vantaan Työterveys liikelaitos on rakentanut Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän. Liikelaitos on sitoutunut kehittämään ympäristöasioidensa hallintaa ja noudattamaan Ekokompassi-järjestelmän kriteerejä. Kriteerit löytyvät osoitteesta: www.ekokompassi.fi. 2.6.2016 päivätty todistus on voimassa 27.5.2019 asti.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT

Kaupunginhallitus on 20.9.2010 hyväksynyt Vantaan kaupungin tietoturvapolitiikan. Tietoturvapolitiikka on valmisteltu kaupungin tietoturvatyöryhmän toimesta ja sitä on käsitelty ennen hyväksymistä myös tietohallinnon ohjausryhmässä, yhteistoimintaryhmässä ja kaupungin johtoryhmässä.

Vantaan kaupungin tietoturvapolitiikka kuvaa Vantaan kaupungin tietoturvallisuuspäämäärät, -tavoitteet, -periaatteet, -vastuut ja toteutuskeinot sekä toiminnallisesta että teknisestä näkökulmasta.

Vantaan Työterveys liikelaitoksella on Vantaan kaupungin ohjeistuksen lisäksi omat täydentävät tietosuojaohjeistukset. Ohjeistukset mm. tietoturvan, tietosuojan ja järjestelmien oikean käytön varmistamiseksi löytyvät kokonaisuutena Sharepoint/Tietoturva.

Tietosuojaan liittyvä ohjeistus ja sen noudattamiseen liittyvä valvontamenettelyt on todennettavissa dokumentissa TTH ohje- tietojen käytön valvonta. Tietojen käytön valvonnan pääasiallinen vastuu ja toteuttaminen tapahtuvat tulosyksiköissä esimiesten toimesta. Tietosuojavastaava tarkistaa ohjeiden mukaisesti lokitiedot kerran vuodessa. Jos väärinkäytöksiä ilmenee, tulee niihin puuttua välittömästi.

Tietosuojavastaavan tehtävät ja tehtävien toteutuminen on kuvattu dokumentissa 5 TTH ohje- Tietosuojavastaavan tehtävät. Vantaan Työterveys liikelaitoksen nimetty tietosuojavastaava seuraa ja valvoo johtoryhmän kanssa tietoturvan toteutumista liikelaitoksessa.

RESURSSIT

EU:n tietosuoja-asetuksen voimaantulon myötä liikelaitoksessa on käsitelty tiiviisti ja säännöllisesti tietosuoja-asioita johtoryhmän kokouksissa, liikelaitospäivissä, toimipiste- ja ammattiryhmäkokouksissa. Liikelaitoksessa toimii oma nimetty tietosuojavastaava.

Tietosuojavastaavan tehtävät ja tehtävien toteutuminen on kuvattu dokumentissa 5 TTH ohje- Tietosuojavastaavan tehtävät. Vantaan Työterveys liikelaitoksen nimetty tietosuojavastaava seuraa ja valvoo johtoryhmän kanssa tietoturvan toteutumista liikelaitoksessa.

TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS

Kaupunginhallitus on 20.9.2010 hyväksynyt Vantaan kaupungin tietoturvapolitiikan. Tietoturvapolitiikka on valmisteltu kaupungin tietoturvatyöryhmän toimesta ja sitä on käsitelty ennen hyväksymistä myös tietohallinnon ohjausryhmässä, yhteistoimintaryhmässä ja kaupungin johtoryhmässä.

Vantaan kaupungin tietoturvapolitiikka kuvaa Vantaan kaupungin tietoturvallisuuspäämäärät, -tavoitteet, -periaatteet, -vastuut ja toteutuskeinot sekä toiminnallisesta että teknisestä näkökulmasta.

Tietoturvapolitiikkaa tarkennetaan muilla suunnitelmilla ja ohjeilla. Tietoturvapolitiikka ja muut koko kaupunkia koskevat tietoturvaohjeet ovat luettavissa Avaimesta: - Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa (3.2.2015) - Vantaan kaupungin tietoturvapolitiikka (20.9.2010) - Vantaan kaupungin tietoturvaohje (29.11.2013) - Vantaan kaupungin etäkäyttöohje (28.5.2014) - Vantaan kaupungin sähköpostin käsittelyohje (29.11.2013)

Vantaan Työterveys liikelaitoksella on lisäksi omat täydentävät tietosuojaohjeistukset. Ohjeistukset mm. tietoturvan, tietosuojan ja järjestelmien oikean käytön varmistamiseksi löytyvät kokonaisuutena Sharepoint/Tietoturva
esim.

- TTH Ohje- Tietoturvaperiaatteet
- TTH ohje - Tietosuojavastaavan tehtävät
- TTH ohje- Tietojen käytön valvonta
- TTH ohje- Potilastietojen käsittely
- Toiminnan jatkuvuus ja toipumissuunnitelma ict
- Menettelyohje Etätyöohja vantaan Työterveys liikelaitos (Sharepoint/ Menettelyohje)

Tietosuojaan liittyvä ohjeistus ja sen noudattamiseen liittyvä valvontamenettelyt on todennettavissa dokumentissa TTH ohje- tietojen käytön valvonta. Tietojen käytön valvonnan pääasiallinen vastuu ja toteuttaminen tapahtuvat tulosyksiköissä esimiesten toimesta. Tietosuojavastaava tarkistaa ohjeiden mukaisesti lokitiedot kerran vuodessa. Jos väärinkäytöksiä ilmenee, tulee niihin puuttua välittömästi.

Tietosuojavastaavan tehtävät ja tehtävien toteutuminen on kuvattu dokumentissa 5 TTH ohje- Tietosuojavastaavan tehtävät. Vantaan Työterveys liikelaitoksen nimetty tietosuojavastaava seuraa ja valvoo johtoryhmän kanssa tietoturvan toteutumista liikelaitoksessa.

Potilastietojen käsittelystä ja palvelujen antajan henkilöstön koulutuksesta potilastietojen käsittelyyn sekä henkilöstön tietämyksen ylläpito on todennettavissa Sharepoint/Tietoturva. Dokumentit: Potilastietojen käsittely, potilastietojen kirjaaminen ja potilastietojen korjaaminen

Tähän lukuun liittyvät terveydenhuollon organisaation auditointivaatimukset:

- Tietoturvapolitiikka, kriteeri 3
- Tietosuojavastaavan tehtävät, kriteeri 4
- Tietosuojan valvonta, kriteeri 7

Jokainen uusi työntekijä perehdytetään asiakas- ja / tai potilastietojärjestelmien tietoturvalliseen käyttöön sekä tietoturvalliseen toimintatapaan suullisesti ja kirjallisen materiaalin avulla. Apuna käytetään Kanta.fi sivustolla olevaa koulutus ja testimateriaalia. Mikäli henkilö on käyttänyt alle vuoden kantapalveluita, häneltä edellytetään Kantapalveluiden verkkokoulun käymistä. Esimies voi myös harkinnan mukaan ohjata työntekijän kertaamaan Kanta verkkokoulun sähköisen reseptin ja potilastiedon arkiston koulutuksia. Sharepoint/Tietoturva, Dokumentit: TTH tietoturva – perehdytysmateriaali.

Työntekijälle kerrotaan mistä Vantaan Työterveys liikelaitoksen tietoturvaa käsittelevät dokumentit ovat löydettävissä. Nimetty perehdyttäjä vastaa, että perehdytys on annettu ja dokumentoi asian perehdytettävän perehdytyslistaan.

Tietojärjestelmien käyttöohjeet toimitetaan käyttäjille sähköisesti aina niiden hyväksymisen yhteydessä, perehdytyksen ja päivityksen yhteydessä. Ohjeistusta käsitellään myös toimipistekokouksissa.

Esimiehet vastaavat henkilöstön kouluttautumisesta. He varmistavat toimipistekokousten, työntekijävarttien ja kehityskeskustelujen yhteydessä, että henkilöstö on omaksunut annetut ohjeistukset ja osallistunut edellytettyihin tietojärjestelmien käyttöön, potilas- ja asiakastietojen käsittelyyn sekä tietosuoja- ja tietoturva-asioihin liittyvään koulutukseen.

Koulutuksista pidetään kirjaa järjestäjän toimesta (aiheet ja osallistujat) sekä henkilökohtaisesti kirjaamalla koulutus henkilökohtaiseen koulutuskorttiin tai osumaan.

Softmedic pääkäyttäjät kouluttavat toimintayksiköiden henkilökunnan potilastietojärjestelmän muutoksiin tarvittavin osin. Softmedic potilastietojärjestelmän käyttöohjeiden lisäksi on kirjaamisohjeita, jotka on tallennettu osoitteeseen Sharepoint ICTapu/SoftMedic. Pääkäyttäjät päivittävät tarvittaessa ohjeet.

SOPIMUKSET

Palveluntuottajan kanssa on tehty tietosuojasopimus. Sopimuksen kohteena Tilaajan ja Toimittajan välisen voimassaolevan Pääsopimuksen mukaisen Järjestelmän, Sovelluksen, Palvelun tai Ratkaisun tietosuoja- ja tietoturvaehtojen muutokset. Sopimuksessa on mukana 4 liitettä koskien tietosuojaa: Henkilötietojen käsittelyn vaatimukset, Tietosuojavaatimukset järjestelmälle, Henkilötietojen tietoturvaloukkausten selvittäminen ja Yhteyshenkilöt.

VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Työterveyshuollon extranetin vaikutusten arviointi on tehty marraskuussa 2018.

TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET

Henkilöstön koulutus tietoturvaan ja tietosuojaan liittyviin asioihin toteutetaan perehdytyksen yhteydessä. Osaaminen tarkastetaan vuosittain kehityskeskustelun

yhteydessä, johon työntekijä toimittaa todistuksen suorittamastaan Kanta.fi -sivuston tietoturva- ja tietosuojatestistä.

Vantaan Työterveys liikelaitoksessa järjestetään yleistä tietosuojakoulutusta henkilöstölle n. 1-2 vuoden välein. Koulutukseen osallistujien tiedot tallennetaan henkilökohtaisesti kirjaamalla koulutus henkilökohtaiseen koulutuskorttiin tai osumaan. Koulutusmateriaalit löytyvät Sharepoint/ koulutus kansioista. Vuonna 2017 tietosuojakoulutus järjestettiin aiheesta ”Tietosuoja tth.ssa ja Omavalvontasuunnitelma”. Vuoden 2018 liikelaitoksen toimipistekokouksissa ja liikelaitospäivissä on aiheena ollut uusi tietosuoja-asetus ja sen tuomat muutokset ja vaatimukset toiminnassa.

Tähän lukuun liittyvät terveydenhuollon organisaation auditointivaatimukset:

- Henkilökunnan koulutus, kriteeri 6

TIEDON HALLINTA

Tietoon ja tietosuojaan liittyviä riskejä arvioidaan ja hallitaan kaupungin riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti. Vantaan Työterveysliikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Se käsittää tiedossa olevien riskien hallitsemiseksi käyttöönotettuja keinoja, toimintatapoja ja valvontatoimenpiteitä.

Liikelaitoksen sisäinen valvonta on osa liikelaitoksen johtamisjärjestelmää ja työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja, raportoinnin ja tiedon luotettavuutta, resurssien ja omaisuuden turvaamista sekä lainsäädännön ja ohjeiden noudattamista.

Riskienhallinnan periaatteisiin kuuluvat mm.

- Työterveyshuollon omaisuuden arvon ja tavoitteiden tärkeyden määrittäminen
- Tieto- ja tietosuojariskien tunnistaminen ja arviointi
- Riskien suuruuden määrittäminen ja luokittelu
- Riskien omistajien nimeäminen ja riskipäätöksien tekeminen (otto, välttäminen, siirto, hallinta)
- Riskien toimenpiteiden suunnittelu riskipäätösten mukaisesti
- Toimenpiteiden edistymisen seuranta ja raportointi Tietoturvan ja tietosuojan toimenpiteet voidaan mitoittaa riskien suuruuden mukaisesti kaupungin tietoturva- ja tietosuojaohjeistuksen puitteissa.

Rekisteriin kerättyjä tietoja säilytetään ainoastaan niin kauan ja siinä laajuudessa kuin on tarpeellista suhteessa niihin alkuperäisiin tai yhteensopiviin tarkoituksiin, joihin henkilötiedot on kerätty. Potilasrekisteriin tallennetut tiedot säilytetään 12 vuoden ajan potilaan kuoleman jälkeen tai 120 vuoden ajan potilaan syntymästä, jos kuolinajankohdasta ei ole tietoa. Ennen 1.5.1999 tallennetut tiedot säilytetään 20 vuotta potilaan kuolemasta tai jos kuolinajankohdasta ei ole tietoa, 100 vuotta potilaan syntymästä ja 20 vuotta hoidon päättymisestä. Joka kuukauden 18. ja 28. päivinä syntyneiden tiedot säilytetään pysyvästi riippumatta siitä, milloin ne on tallennettu. Rekisteriin tallennetut henkilötiedot poistetaan, kun niiden käsittelylle ei ole enää laillista perustetta. Sähköisissä järjestelmissä olevat, Kelan Kanta-arkistoon siirtyvät tiedot säilytetään pysyvästi.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Työntekijän käyttöoikeudet Vantaan kaupungin hallinnon verkon työasemaympäristöön ja muihin työssä tarvittaviin tietojärjestelmiin, edellyttävät Vantaan kaupungin käyttäjäsitoumuksen allekirjoittamista. Käyttöoikeudet luovutetaan vain käyttäjäsitoumuksen allekirjoittaneille. Käyttäjäsitoumuspohja – salassapitoon, salasanoihin, päätelaitteen ja sen etäkäyttöön, sähköpostiin ja internet-yhteyksien käyttöön on tallennettu Intraan.

Esimies määrittelee ja hyväksyy alaiselleen työntekijälle työtehtävien mukaiset käyttöoikeudet Softmedic-potilastietojärjestelmään. Esimies ilmoittaa käyttöoikeuksia hallinnoivalle henkilölle tilattavat työnkuvan mukaiset tunnukset.

Työterveyshuollon järjestelmien pääkäyttäjät seuraavat käyttöoikeuksien ajantasaisuutta säännöllisesti vuosittain.

Verkko- ja sähköpostitunnukset luodaan Vantaan hallinnon verkon käyttäjille automaattisesti palvelussuhteen solmimisen yhteydessä ja poistetaan automaattisesti palvelussuhteen päättyessä. Vantaan kaupungin ulkopuolisille työntekijöille tunnukset haetaan erikseen.

Softmedic -potilastietojärjestelmään kirjaudutaan Väestörekisterikeskuksen myöntämällä varmennekortilla (terveydenhuollon ammattikortti, henkilöstökortti, toimijakortti) ja PINkoodilla. Poikkeustapauksissa voi kirjautua käyttäjätunnuksella ja vahvalla salasanalla, mutta tällöin ei ole oikeutta Kanta-palvelujen käyttöön. Ennen 9.10.2017 toimitetut ammattikortit toimivat edellä kuvatulla periaatteella.

9.10.2017 jälkeen toimitettujen korttien mukana toimitetaan aktivointitunnuslukukirje, jossa on kortin 8-numeroinen aktivointitunnusluku. Tämän luvun avulla käyttäjä voi itse asettaa kortilleen haluamansa tunnusluvut (PIN1: 4-8 numeroa, PIN2: 4-8 numeroa). Jos tunnusluku kortin käytön aikana jostain syystä lukkiutuu, voi aktivointitunnusluvun avulla myös vapauttaa ja uudelleenaktivoida lukkiutuneen tunnusluvun. Kortti voidaan aktivoida myös kortin noutamisen yhteydessä rekisteröintipisteessä, jonka työasemaan on asennettu kortinlukijaohjelmiston uusin versio.

Varmennekortit mahdollistavat terveydenhuollossa toimivien henkilöiden luotettavan tunnistamisen ja potilasasiakirjojen sekä lääkemääräysten sähköisen allekirjoittamisen. Henkilön vahva sähköinen tunnistaminen on edellytys tietosuojan ja tietoturvan toteutumiselle terveydenhuollon valtakunnallisissa tietojärjestelmäpalveluissa. 15

Rekisteröintipisteessä täytetään varmennekorttihakemus, joka edellyttää, että kortinhakijan henkilöllisyys todetaan virallisella henkilötodistuksella. Lisäksi terveydenhuollon ammattihenkilön ammattikoulutus tarkastetaan Valviran Terhikki-rekisteristä. Ammattikortti ja sen tunnukset menevät hakijalle kotiin n. 2 viikon kuluessa erillisinä posteina. Henkilöstökortti ja toimijakortti sekä siihen liittyvä tunnuslukukuori on haettava henkilökohtaisesti rekisteröintipisteestä.

Toimikortti uusitaan alle 3 kk ennen toimikortin päättymistä osoitteessa vrk.fi, VarmenteetFINeID, Sosiaali- ja terveydenhuollolle, WEbVartti-Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattikortin uusiminen.

Tähän lukuun liittyvät terveydenhuollon organisaation auditointivaatimukset:
- Käyttövaltuushallinta, kriteeri 12
- Käyttöoikeuksien jako- ja hallinta, kriteeri 13
- Käyttäjätunnusten yksilöllisyys, kriteeri 19
- Tunnistautuminen järjestelmiin, kriteeri 23

TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA

Esimiehet vastaavat henkilöstön kouluttautumisesta. He varmistavat toimipistekokousten, työntekijävarttien ja kehityskeskustelujen yhteydessä, että henkilöstö on omaksunut annetut ohjeistukset ja osallistunut edellytettyihin tietojärjestelmien käyttöön, potilas- ja asiakastietojen käsittelyyn sekä tietosuoja- ja tietoturva-asioihin liittyvään koulutukseen.

Vantaan työterveys -liikelaitoksessa valvotaan asiakas- ja potilastietojen henkilötietojen käsittelyä. Lokitietoja seurataan säännöllisesti vuosittaisin pistokokein tietosuojavastaavan toimesta.

Myös asiakkaat pyytävät lokitietoja tarkastettavaksi ja valvovat näin omalta osaltaan tietojen asianmukaista käyttöä.

Tietojen käytön valvonta – ohjeessa on kuvattu Vantaan työterveys liikelaitos valvontamenettelyt. Aiheesta löytyvät mm. seuraavat menettelyohjeet sekä lomakkeet osoitteesta Sharepoint/Tietoturva
- TTH ohje- Tietojen käytön valvonta
- TTH ohje- Potilastietojen käsittely
- TTH ohje – Tietosuoja- ja tietoturvarikkomukset
- Lomake- Lokitietojen tarkastuspyyntö asiakkaalle
- Saate- Lokitiedot asiakkaalle

Tietosuojavastaava laatii vuosittain tietojen käytön valvonnan vuosiraportin, jossa liikelaitoksen johtoryhmälle raportoidaan edellisenä vuonna suoritetusta lokitietojen valvonnasta sekä mahdollisista epäkohdista ja puutteista tietoturvassa ja/tai tietosuojassa. Dokumentit arkistoidaan Sharepoint/johtoryhmä/lokitietotarkastukset.

Lokitietojen luomisen ja käsittelyn prosessin tulee taata, että tarpeelliset lokit sekä syntyvät että pysyvät muuttumattomina ja todistusvoimaisina.

Tähän lukuun liittyvät terveydenhuollon organisaation auditointivaatimukset: 16
- Tietosuojan valvonta, kriteeri 7
- Lokitietojen muuttumattomuus, kriteeri 18
- Tietoturvapoikkeamien havainnointi ja tietojärjestelmien käytön seuranta, kriteeri 16

ETÄKÄYTTÖ

Mikäli järjestelmään ylläpidollisista tai muista syistä sallitaan etäyhteyksiä, yhteydet järjestelmään tulee olla toteutettu turvallisesti. Lisäksi etäyhteyksien käyttäjät tulee tunnistaa käyttämällä luotettavaa vahvaa tunnistautumismenetelmää.

Etäyhteysohjelmisto aukeaa verkkotunnuksilla. Softmedic-järjestelmään kirjaudutaan varmennekortilla ja PIN koodilla tai käyttäjätunnuksella ja vahvalla salasanalla. Navitasohjelmaan kirjaudutaan käyttäjätunnuksella ja salasanalla osoitteesta https://www2.elisanavitas.com tai toimikortilla.

Vantaan kaupunginjohtaja on antanut 28.5.2014 päätöksellään ohjeen etäkäyttöön ja käyttäjäsitoumukseen. Samalla päätöksellä Vantaan tietoverkon käyttäjät allekirjoittavat uuden käyttäjäsitoumukset. Sitoumuksesta allekirjoitettaessa varmistetaan suullisesti, että henkilö on ymmärtänyt sitoumuksen ohjeet ja kirjallisesti allekirjoittaa noudattavansa ohjeistusta. Vantaan etäkäyttöohjeissa on ohjeet niin esimiehille kuin henkilöstöllekin tietojärjestelmien etäkäytöstä.

Työterveys myöntää potilastietojärjestelmän käyttöoikeuden tehtävien mukaisesti. Vuosittain varmistetaan, että potilastietojärjestelmän käyttöoikeudet ovat validit (oikeilla ihmisillä, 13 ja oikeat oikeudet). Tietojärjestelmien tietoturvan toteutumista tulee tarkastella säännöllisesti kaupungin tietoturvapäällikön määrittelemän ohjeistuksen mukaisesti.

Etäkäyttöön liittyvät ohjeet:

Asiakirjat:
Vantaan kaupungin hallinnon verkon etäyhteyksien turvallisuus (4.9.2013)
Vantaan kaupungin etäkäyttöohje (28.5.2014)
http://avain.vantaa.fi/palvelut/turvallisuus/tietoturvallisuus/tietoturvaohjeet
Käyttäjäsitoumus (2014/1)
Vantaan Työterveys liikelaitoksen etätyöohje

Tähän lukuun liittyvät terveydenhuollon organisaation auditointivaatimukset:
- Hallintayhteydet järjestelmään, kriteeri 21
- Viestinvälityksen sopimukset ja lainsäädäntö, kriteeri 9
- Tietoliikenneyhteydet ja toiminta teleoperaattoreiden kanssa, kriteeri 10

TIETOJEN LUOVUTUKSET

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 luvun 13 §:n mukaisesti yksittäisen henkilön tietoja voidaan luovuttaa muille tahoille potilaan suostumuksella tai nimenomaisen lain säännöksen perusteella. Jos potilaalla ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, tietoja saa antaa hänen laillisen edustajansa suostumuksella.

Terveydenhuoltolain 9 §:n mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) alueen kunnallisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon potilasasiakirjat muodostavat terveydenhuollon yhteisen potilastietorekisterin. Yhteisessä potilastietorekisterissä olevia eri toimintayksiköiden potilastietoja saa luovuttaa ilman potilaan antamaa erillistä suostumusta

sen jälkeen, kun potilasta on informoitu yhteisestä potilastietorekisteristä ja kun potilaalla on hoitosuhde tietoja tarvitsevaan terveydenhuollon toimintayksikköön. Lisäksi edellytetään, että potilas ei ole kieltänyt tietojensa käyttöä.

Tietoja luovutetaan valtakunnallisia rekistereitä ylläpitäville viranomaisille tutkimus-, suunnittelu- ja tilastotarkoituksia varten. (Laki terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä 3 § ja tartuntatautilaki 23 a §) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämiä rekistereitä ovat mm. syöpärekisteri ja tartuntatautirekisteri. Työterveyslaitoksen ylläpitämä rekisteri on työperäisten sairauksien rekisteri. Lääkelaitoksen ylläpitämiä rekistereitä ovat mm. lääkkeiden sivuvaikutusrekisteri ja huumausaineseurantarekisteri.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Tietoturvaloukkaukset käsitellään liikelaitoksen johtoryhmässä, joka kokoontuu viikoittain ja muistio lähetetään tiedoksi henkilöstölle. Lisäksi tietoturvaloukkauksia käsitellään toimipistekokouksissa kerran kuukaudessa ja ammattiryhmäkokouksissa sekä tarpeen mukaan useamminkin.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

Tietopyyntöjä, tietojen oikaisua tai poistamista koskevia pyyntöjä on tullut muutamia vuoden 2018 aikana. Liikelaitoksen potilaat hallinnoivat itse muissa rekistereissä olevia terveystietojaan ja missä laajuudessa nämä ovat muiden terveydenhuollon palveluntuottajien ja Vantaan Työterveys liikelaitoksen käytössä.

Henkilötietojen käsittelyyn ei liity automaattista päätöksentekoa. Liikelaitoksella on käytössä robotiikka-avusteinen hoidontarpeen arviontiohjelma, joka antaa suosituksia hoidosta hoidontarpeen arvioinnin perusteella, mutta ne eivät johda hoitopäätökseen. Arviointiohjelman käyttäminen on rekisteröidylle täysin vapaaehtoista.

INFORMOINTIASIAKIRJAT

Vantaan Työterveys liikelaitoksella on informointiasiakirja potilastiedoista.

SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA

Vantaan Työterveys liikelaitoksella on seloste käsittelytoimista koskien työterveyshuollon potilasrekisteriä.

HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

Käytettävissä olevissa järjestelmissä ei ole havaittu puutteita. Sähköisen käsittelyn, manuaalisen aineiston käsittelyn ja säilytyksen osalta on tullut esille muutamia

ongelmatilanteita. Asiakkaalle annettu väärä tuloste. Kirjoitettu väärän potilaan tietoja dokumentille. Postitus väärään osoitteeseen. Dokumentteja on ollut pöydällä tai tietosuojaroskalaatikossa huoneessa. Mennään vahingossa väärän potilaan tietoihin. Inhimillinen virhe.

Henkilöstö suorittaa kerran vuodessa Kelan Kantasivuilla olevan tietoturvatestin ja lisäksi tietosuoja-asioita ja tapahtuneita tietoturvaloukkauksia käsitellään säännöllisesti liikelaitoksen eri kokouksissa.

KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

Edelleen säännöllisesti varmistetaan henkilöstön tietoturvaosaaminen sekä uusien järjestelmien ja toimintatapojen asianmukainen ja riittävä tietoturva ja -suoja.

TIETOSUOJAAN LIITTYVÄT KÄSITTEET

Anonymisointi	Henkilötiedon tunnistettavuuden poistaminen siten, että tiedon yhdistäminen rekisteröityyn ei ole enää mahdollista. Tunnistamisen tulee estyä peruuttamattomasti anonymisoinnin johdosta niin, että tietoja ei voida enää muiden tietojen avulla muuttaa tietoja takaisin tunnistettaviksi.
Anonyymi tieto	Henkilön tunnistaminen tiedosta on estetty peruuttamattomasti**.** Kyse ei siis enää ole henkilötiedosta.
Automaattinen päätöksenteko	Päätöksenteko, joka perustuu pelkästään automaattiseen henkilötietojen käsittelyyn. Automaattisessa päätöksenteossa tehtävillä päätöksillä on oikeusvaikutuksia tai tällaiset päätökset muuten vaikuttavat rekisteröityyn merkittävästi.
Biometrinen tieto	Henkilön fyysisiin ja fysiologisiin ominaisuuksiin ja käyttäytymiseen liittyvät teknisellä käsittelyllä saadut henkilötiedot (kuten kasvokuva tai sormenjäljet), joiden perusteella kyseinen henkilö voidaan tunnistaa tai kyseisen henkilön tunnistaminen voidaan varmistaa.
Erityiset henkilötietoryhmät	Eli ns. arkaluonteiset tiedot. Tiedot, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittinen mielipide, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus, ammattiliiton jäsenyys, terveydentila, seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen tai geneettistä tai biometristä informaatiota, josta henkilö voidaan tunnistaa. (*Tietosuoja-asetus 9 artikla*) Näiden käsittely on erikseen säännelty.
GDPR	The General Data Protection Regulation (EU) 2016/679 eli Euroopan unionin uusi tietosuoja-asetus, jota alettiin soveltaa 25.5.2018. Tavoitteena tietosuojakäytäntöjen yhdenmukaistaminen EU:ssa ja parantaa yksityisyyden suojaa.
Geneettinen tieto	Henkilötiedot, jotka koskevat henkilön perittyjä tai hankittuja geneettisiä ominaisuuksia, joista selviää yksilöllistä tietoa kyseisen henkilön fysiologiasta tai terveydentilasta ja jotka on saatu erityisesti kyseisen henkilön biologisesta näytteestä analysoimalla.

Henkilörekisteri	Mikä tahansa jäsennelty henkilötietoja sisältävä tietojoukko, josta tiedot ovat saatavissa tietyin perustein. Tiedot voivat sijaita myös hajautetusti toiminnallisin tai maantieteellisin perustein. Henkilörekisteri on siis käyttötarkoituksensa vuoksi yhteenkuuluvista merkinnöistä muodostuva henkilötietoja sisältävä tietojoukko, jota käsitellään osin tai kokonaan automaattisen tietojenkäsittelyn avulla taikka joka on järjestetty kortistoksi, luetteloksi tai muulla näihin verrattavalla tavalla siten, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot voidaan löytää helposti ja kohtuuttomitta kustannuksitta.
Henkilötieto	Kaikki tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyvät tiedot. Eli tieto, jonka avulla voidaan yksilöidä tai tunnistaa henkilö. *(ks. Tietosuoja-asetus 4. artikla)* Puhtaasti anonyymit tiedot eivät ole henkilötietoja.
Henkilötietojen käsittelijä	Luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, viranomainen, virasto tai muu elin, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun. Henkilötietojen käsittelijä toimii rekisterinpitäjän ohjeiden mukaisesti ja sen alaisuudessa. Henkilötietojen käsittelijällä ei tarkoiteta rekisterinpitäjän alaisuudessa toimivia työntekijöitä, jotka käsittelevät henkilötietoja osana työtehtäviään.
Henkilötietojen käsittely	Henkilötietoihin kohdistuvat toimenpiteet. Esimerkiksi henkilötietojen kerääminen, tallettaminen, säilyttäminen, haku, kysely, käyttö, luovuttaminen, siirtäminen ja poistaminen *(ks. tietosuoja-asetus 4 artikla).*
Henkilötietojen luovuttaminen	Henkilötietojen käsittelyn muoto. Luovuttamisesta on kyse, kun rekisterinpitäjä luovuttaa tietoja sivulliselle. Myös teknisen käyttöyhteyden (esim. katseluyhteys) avaaminen sivulliselle on tietojen luovuttamista.
Henkilötietojen tietoturvaloukkaus	Tietoturvaloukkaus, jonka seurauksena on henkilötietojen vahingossa tapahtuva tai lainvastainen tuhoaminen, häviäminen, muuttaminen, luvaton luovuttaminen taikka pääsy tietoihin.

Käsittelyn rajoittaminen	Tallennettujen henkilötietojen merkitseminen tarkoituksena rajoittaa niiden myöhempää käsittelyä. Käsittelyn rajoittamisen jälkeen henkilötietoja saa säilyttämisen lisäksi käsitellä ainoastaan rekisteröidyn suostumuksella, oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi tai toisen henkilön tai oikeushenkilön oikeuksien suojaamiseksi tai tärkeää unionin tai jäsenvaltion yleistä etua koskevista syistä.
Osoitusvelvollisuus	Organisaation/Rekisterinpitäjän on kyettävä osoittamaan, että se on huolehtinut henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä vaatimuksista. Vaatimusten täyttyminen edellyttää erilaisten teknisten ja organisatoristen toimenpiteiden toteuttamista. Organisaation/rekisterinpitäjän on myös kyettävä osoittamaan, että noudattaa näitä velvoitteita. (Ks. Tietotuoja-asetus 5 artikla)
Profilointi	Mikä tahansa henkilötietojen automaattinen käsittely, jossa henkilötietoja käyttämällä arvioidaan henkilön henkilökohtaisia ominaisuuksia. Erityisesti analysoidaan tai ennakoidaan piirteitä, jotka liittyvät kyseisen henkilön työsuoritukseen, taloudelliseen tilanteeseen, terveyteen, henkilökohtaisiin mieltymyksiin, kiinnostuksen kohteisiin, luotettavuuteen, käyttäytymiseen, sijaintiin tai liikkeisiin.
Pseudonymisointi	Henkilötietojen käsitteleminen niin, että henkilötietoja ei voida enää yhdistää tiettyyn henkilöön käyttämättä lisätietoja. Nämä lisätiedot tulee säilyttää erillään henkilötiedoista.
Rekisteröity	Henkilö, jota henkilötieto koskee ja jonka tiedot on tallennettu rekisteriin.
Sivullinen	Muu henkilö, yhteisö, laitos tai säätiö kuin rekisteröity, rekisterinpitäjä, henkilötietojen käsittelijä tai kahden viimeksi mainitun lukuun henkilötietoja käsittelevä. (= Kolmas osapuoli)
Suostumus	Mikä tahansa rekisteröidyn vapaaehtoinen, yksilöity, tietoinen ja yksiselitteinen tahdonilmaisu, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn (esim. luovuttamisen) antamalla suostumusta

	ilmaisevan lausuman tai toteuttamalla selkeästi suostumusta ilmaisevan toimen.
Terveystieto	Henkilön fyysiseen tai psyykkiseen terveyteen liittyviä henkilötietoja, myös tiedot tiedot terveyspalvelujen tarjoamisesta, jotka ilmaisevat hänen terveydentilansa. Esimerkiksi potilastiedot ovat terveystietoja.
Tietoturvaloukkaus	Henkilötietojen tietoturvaloukkaus, jonka seurauksena on käsiteltyjen henkilötietojen vahingossa tapahtuva tai lainvastainen tuhoaminen, häviäminen, muuttaminen, luvaton luovuttaminen tai luvaton pääsy tietoihin.
Tietosuoja	Yksityisyyden suojaaminen henkilötietoja käsiteltäessä.
Vastustusoikeus	Rekisteröidyn oikeus tietyissä tilanteissa vastustaa henkilötietojensa käsittelyä eli pyytää, että niitä ei käsiteltäisi ollenkaan.

Toimialan/tulosalueen selvitys vuodelta 2018 kaupungin tietotilinpäätökseen

Vantaan kaupunki tekee vuodesta 2018 ensimmäisen tietotilinpäätöksen. Tehtävä tietotilinpäätös on keskeinen työkalu EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisen osoitusvelvollisuuden toteuttamiseen.

Toimialojen/tulosalueiden selvitykset kootaan itsenäisinä osina tilinpäätökseen ja kukin toimiala/tulosalue vastaa omalta osaltaan tiedoista ja ulkoasusta. Tietotilinpäätös viedään kaupunginhallitukseen ja teksti tulee kirjoittaa sen mukaisesti. Tilinpäätökseen tulee kirjoittaa asioiden todellinen tila. Tietotilinpäätöksestä kootaan sitten erillinen julkinen versio.

Selvitys tulee olla valmis 31.1.2019 ja se tulee toimittaa tähän päivään mennessä kaupungin tietosuojavastaava Mikael Valtomaalle ja kaupungin kanslian hallintosihteeri Janina Vottoselle. Helmikuussa toimialoilta/tulosalueilta saatujen selvitysten perusteella kaupungin tietosuojavastaava tekee yhteenvedon tietosuojan huomioimisesta kaupungissa sekä kirjoittaa johdanto osan tietotilinpäätökseen. Tämän jälkeen asia viedään kaupunginhallitukseen.

Selvitykseen vaadittavat tiedot:

1. MITÄ HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN
   - Henkilötietojen tyypit
   - Mitkä käsiteltävistä henkilötiedoista ovat erityisiä henkilötietoja (arkaluontoiset henkilötiedot)

2. JÄRJESTELMÄT JOISSA HENKILÖTIETOJA KÄSITELLÄÄN
   - Luettelo järjestelmistä ja mitä henkilötietoryhmiä niihin on tallennettu

3. TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖ
   - Lainsäädännöllinen tausta eli mihin lainsäädäntöön henkilötietojen käsittely perustuu (lakisääteiset tehtävät)
   - Miltä osin henkilötietojen käsittely tapahtuu suostumuksen perusteella (ei lakisääteiset tehtävät)

4. AUDITOINNIT JA SERTIFIOINNIT
   - Mikäli on tehty, niin luettelo

5. TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT VASTUUT TOIMIALALLA/TULOSALUEELLA
   - Miten tietojenkäsittelyn vastuut on toteutettu. Hallintosäännön mukaan toimialan tietosuojasta vastaa akj ja tulosalueiden tietosuojasta tulosaluejohtaja. Miten vastuut menevät tästä alaspäin.
   - Onko vastuut kirjattu
   - Kuinka monella henkilöllä työtehtävissä on nimenomaan mainittu tietosuojaan liittyviä tehtäviä.

6. RESURSSIT
   - Miten ja kuinka paljon tietosuojaan ja henkilötietojen käsittelyyn on resursoitu EU:n tietosuoja-asetuksen voimaantuloon liittyen

7. TIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA OHJEISTUS
    - Mitä toimialan/tulosalueen omia ohjeita henkilötietojen käsittelystä on tehty (luettelo ohjeista)
    - Miten esimiehet ovat tämän lisäksi ohjeistaneet alaisiaan henkilötietojen käsittelyssä
    - Uusien työntekijöiden opastus ennen kuin he alkavat käsitellä henkilötietoja
    - Käytäntö salassapitositoumuksissa

8. SOPIMUKSET
    - Miten palveluntuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa tietosuoja huomioidaan
    - Kenen vastuulla on, että tietosuoja otetaan huomioon sopimusta tehtäessä
    - Kuinka palveluntuottajan henkilötietojen käsittelyä valvotaan sopimuksen teon jälkeen
    - Miten henkilötietojen palautumisesta kaupungille huolehditaan sopimuksen päätyttyä
    - Sopimusten määrä, joissa kysymys henkilötietojen käsittelystä (noin määrä)
    - Kuinka paljon sopimuksia muutettiin tietosuoja-asetuksen määräyksistä johtuen vuonna 2018 (noin määrä)
    - Kuinka paljon on vielä sopimuksia, joissa ei ole vielä huomioitu tietosuoja-asetuksen määräyksiä

9. VAIKUTUSTENARVIOINNIT
    - Kuinka monta asetuksen mukaista vaikutustenarviointia on tehty ja luettelo niistä
    - Mitä vaikutustenarvioinneista on ilmennyt

10. TIETOSUOJAA JA TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT KOULUTUKSET
    - Kaikki järjestetyt koulutukset
    - Kuinka paljon koulutuksiin on osallistunut henkilöitä

11. TIEDON HALLINTA
    - Miten tiedon hallinta on toteutettu ja onko tiedonhallintaa dokumentoitu
    - Tiedon elinkaaren huomioiminen tietojen keräämisestä, käsittelystä ja hävittämisestä/arkistoinnista
    - Miten arkistointi on hoidettu sähköisten sekä manuaalisten asiakirjojen osalta
    - Onko selvillä asiakirjojen lakisääteiset säilytysajat
    - Kuinka huolehditaan siitä, että asiakirjat hävitetään kun lakisääteinen säilytysaika on päättynyt

12. KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA
    - Miten käyttöoikeuksia hallitaan eli onko jonkinlainen toimintatapa hallintaan
    - Miten käyttöoikeudet myönnetään

- Miten käyttöoikeuksia tarkastetaan ja päivitetään
- Miten käyttöoikeudet poistetaan
- Mistä tieto käyttöoikeuksista löytyy

13. TIETOJENKÄSITTELYN VALVONTA
    - Miten esimiehet valvovat alaistensa tietojen käsittelyä
    - Miten valvonta tapahtuu käytännössä ja onko se säännöllistä
    - Mitkä käytettävistä tietojärjestelmistä on lokitettu ja missä järjestelmissä ei ole lokitusta
    - Kuinka usein lokitiedoista on pyydetty selvitystä

14. ETÄKÄYTTÖ
    - Miten työntekijöitä on käytännössä ohjeistettu etäkäytön osalta

15. TIETOJEN LUOVUTUKSET
    - Pääasialliset tietojen luovutukset
    - Kuinka varmistetaan, että tietojen luovutukseen on peruste
    - Kenellä on oikeus luovuttaa tietoja eli onko tietojen luovuttamiseen oikeutetut määritelty
    - Onko rajoitettu minkälaista tietoa kukin saa luovuttaa
    - miten tietojen luovutukset dokumentoidaan
    - Miten esimiehet valvovat tietojen luovutusta

16. TIETOTURVALOUKKAUKSET
    - Miten esimiehet ovat informoineet alaisiaan siitä milloin kyseessä on tietoturvaloukkaus
    - Kuinka usein esimiehet käyvät läpi työntekijöiden kanssa mahdollisia uhkia omassa yksikössään ja varautumista niihin (esim. sähköpostin lähettäminen oikealle vastaanottajalle, laitteista huolehtiminen ym)

17. REKISTERÖIDYN OIKEUDET
    - Miten seuraavat asetuksen mukaiset rekisteröidyn oikeudet ovat aiheuttaneet toimia
        - tietopyynnöt
        - tietojen oikaisut
        - tietojen poistaminen
        - tietojen käsittelyn rajoittaminen
        - tietojen käsittelyn vastustaminen
        - automaattinen päätöksenteko

18. INFORMOINTIASIAKIRJAT
    - Mitä EU asetuksen mukaisia informointiasiakirjoja on käytössä (luettelo)

19. SELOSTEET KÄSITTELYTOIMISTA
    - Mitä EU asetuksen mukaisia selosteita käsittelytoimista on käytössä (luettelo)

20. HAVAITTUJA ONGELMAKOHTIA TIETOSUOJAN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN KANNALTA

- Onko sähköisessä käsittelyssä ja käytettävissä järjestelmissä tietosuojan näkökulmasta havaittuja puutteita ja jos on niin mitä puutteita
- Onko manuaalisen aineiston käsittelyn ja säilytyksen osalta havaittuja puutteita ja jos on niin mitä puutteita
- Onko henkilöstön tietosuoja osaamisessa puutteita
- Muita tietosuojaan liittyviä ongelmia

21. KEHITTÄMISTARPEET JA KOHTEET VUODELLE 2019

- Mitä kehitettävää ja parannettavaa huomattu
- Mitä kehittämiskohteita vuodelle 2019

22. MUUTA HUOMIOITAVAA

- Mitä muuta tietosuojan kannalta huomioitavaa

Vantaa
Vanda

9 § **Christina Lindbladin luottamustehtävien päättyminen ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen**

VD/4946/00.00.01.00/2017

RV/PJ

Christina Lindblad on 16.4.2019 saapuneella kirjeellään ilmoittanut muuttavansa pois paikkakunnalta 1.6.2019 alkaen ja pyytänyt sen vuoksi eroa vapaa-ajan lautakunnan sekä varavaltuutetun tehtävistään. **Kuntalain 70 §** mukaan kaupunginvaltuusto myöntää eron valtuutetulle tai varavaltuutetulle. Keskusvaalilautakunta nimeää Lindbladin tilalle uuden varavaltuutetun.

Hallintosäännön 10 luvun 10 §:n mukaan vapaa-ajanlautakunta tukee kulttuuritoimintaa, liikuntatoimintaa sekä nuorison vapaata kansalaistoimintaa ja luo näille toimintaedellytyksiä. Vapaa-ajan lautakunta vastaa:
- kaupungin omista kulttuuripalveluista ja liikuntapalveluista
- taiteen perusopetuksen järjestämisestä ja kuvataidekoulun ja musiikkiopiston palveluista
- kaupungin museotoiminnasta
- kaupungin omasta nuorisotyöstä.

Kuntalain 74 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:
1) asianomaisen lautakunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 17 päätöksellään valinnut vapaa-ajan lautakunnan jäseniksi toimikaudeksi 2017-2021 seuraavat jäsenet:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Sirkka-Liisa Kähärä, puheenjohtaja	Sanna Huuskonen (kv 27.8.2018 § 5)
Lasse Norres, varapuheenjohtaja	Eero Ruohomäki
Taruanne Lindvall (kv 28.1.2019 § 3)	Sonia Singh (kv 28.1.2019 § 3)
Jenni Chen	Katja Volkova
Märt Vesinurm	Harry Tuominen
Jaana Heiskanen	Alisa Pasanen
Sauli Heinonen	Henri Grundström
Salla Lindbland-Palo	Mari Hynninen
Jyrki Riikonen	Kari Hokkanen

Pekka Rautio	Gurman Saini (kv 5.3.2018 § 4)
Christina Lindblad	Tuija Lindfors
Eve Rämö (kv 22.1.2018 § 6)	Marjukka Kallio-Ouvinen
Kirsi Mäkilaine	Eva Pesonen
Jouni Herranen	Pasi Liukkonen
Loviisa Kaartokallio	Mette Vuola
Patrik Karlsson	Allan Buss
Funda Demiri	Tuomas Suihkonen

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle:

a) todettavaksi, että paikkakunnalta poismuuton vuoksi Christina Lindblad menettää vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla 1.6.2019 alkaen
b) toimitettavaksi vapaa-ajan lautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021, ja
c) myönnettäväksi Christina Lindbladille ero varavaltuutetun tehtävästä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

10 § **Taloussuunnitelman 2020-2023 laadintaohjeiden hyväksyminen**

VD/3679/02.01.00.01/2019

RV/MR/TO/HY-L/PJ

Valtiovarainministeriön kevään 2019 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen kansantalous kasvoi viime vuonna 2,3 %. Ennusteen mukaan Suomen talouskasvu hidastuu kuluvana vuonna selvästi eli kasvu on 1,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä on seurausta asuinrakennusinvestointien kääntymisestä laskuun sekä ulkomaankaupan kasvun hidastumisesta. Suomen talouden kasvu hidastuu lähivuosina edelleen haastavassa kansainvälisessä ympäristössä alle 1,5 prosentin vuosikasvuvauhtiin.

Nopean talouskasvun vetämänä työttömyys on alentunut lähelle rakenteellisen työttömyyden tasoa. Sen seurauksena ansiotason nousu kiihtyy, mikä osaltaan parantaa kotitalouksien ostovoimaa, mutta lisää yritysten kustannuksia. Julkinen talous tasapainottuu vuosikymmenen vaihteessa. Julkisen talouden sektoreista valtionhallinto ja paikallishallinto ovat kuitenkin edelleen alijäämäisiä. Julkinen talous alkaa jälleen heikentyä 2020-luvun alkuvuosina, kun sopeutustoimet päättyvät ja talouskasvu hidastuu.

Maailmantalouden kasvu hidastuu laajalla rintamalla. Erityisesti Euroopassa kasvunäkymät ovat vaimentuneet nopeasti. Saksassa teollinen tuotanto supistui viime vuoden lopulla pitkälti autoteollisuuden ongelmien takia ja viennin kasvu pysähtyi vuoden lopulla. Brexitiin liittyvä epävarmuus vaimentaa Ison-Britannian kasvunäkymiä. Euroalueen kasvu hidastuu tänä vuonna 1,1 prosenttiin vuodenvaihteen tilapäisten häiriöiden seurauksena, mutta elpyy ensi vuonna noin puoleentoista prosenttiin. Yhdysvaltojen talous on vahvassa vireessä, mutta talouskasvu hidastuu lähivuosina lähemmäksi potentiaalista kasvua. Kasvua ylläpitävät erityisesti yksityinen kulutus ja yksityiset investoinnit. Työllisyystilanne on erittäin hyvä. Ulkomaankauppaa varjostaa erityisesti jännitteet Kiinan kanssa, joskin alkuvuoden kuluessa on ilmaantunut merkkejä kiistan lieventymisestä. Maailmankauppa hidastui vuoden 2018 lopulla nopeasti. Erityisesti nousevien talouksien tuonti hidastui voimakkaasti. Tähän mennessä pystytetyt kaupan esteet ovat jo ehtineet hidastaa maailmankaupan kasvua.

Suomessa yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu vahvana vuonna 2019 kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvun tukemana. Käytettävissä olevien tulojen kasvua ylläpitävät hyvä työllisyyden kehitys sekä kiihtyvä ansiotason nousu. Edelleen hitaana pysyttelevän inflaation ansiosta myös reaalitulojen kasvu jatkuu nopeana. Yksityisten investointien kasvu jää vaisuksi. Erityisesti uusien asuntojen rakentaminen vähenee voimakkaasti. Vaikka maailmantalouden kasvunäkymät ovat heikentyneet, suurten suomalaisten teollisuusyritysten investointisuunnitelmat ovat hyvässä kasvussa. Tuotannollisten investointien kasvu lisää myös yritysten rakennusinvestointeja. Suomen viennin kasvua hidastaa maailmankaupan hidastuva kasvu. Vientikysynnän kehitystä varjostaa erityisesti euroalueen vaisu talouskasvu.

Vuonna 2019 ansiotaso nousee 2,8 %. Ansiotason nousua 3,3 prosenttiin v. 2020 kiihdyttää kiristyvät työmarkkinat, mikä purkautuu kasvaviin liukumiin. Myös julkisen sektorin lomarahojen palautuminen vaikuttaa ansiotason nousua kiihdyttävästi. Vuonna 2021 ansiotaso nousee 3,1 %.

Vuonna 2020 talouskasvu hidastuu 1,4 prosenttiin. Vuonna 2020 palkkasumman kasvua ylläpitää ansioiden kiihtyvä nousu. Sen sijaan työllisten määrän kasvu hidastuu. Inflaation hienoinen kiihtyminen hidastaa kotitalouden käytettävissä olevien reaalitulojen nousua, mikä hidastaa yksityisen kulutuksen kasvua.

Vuoden 2018 inflaatio oli 1,1 prosenttia. Ennuste kuluvan vuoden inflaatioksi on 1,2 %. Ansiotason noustessa palveluiden hintojen odotetaan nousevan edellisvuotta nopeammin. Koska tavaroiden hintojen vaikutus inflaatioon jää kuitenkin vuoden 2018 tavoin negatiiviseksi, pohjainflaatio pysyy maltillisena. Inflaatiopaineiden odotetaan kokonaisuutena kasvavan hitaasti.

Kuntatalouden kehitys

Kevään 2019 julkisen talouden suunnitelman (JTS) yhteydessä laadittiin Kuntatalousohjelma 2020–2023. Ohjelma syventää julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevaa arviointia.

Kuntatalous heikkeni vuonna 2018 varsin selvästi edellisvuoteen verrattuna. Kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 0,9 mrd. euroa ja vuosikate noin 1,3 mrd. euroa edellisvuodesta. Kuntatalouden vuosikate ei riittänyt täysin kattamaan tuloksen näkökulmasta poistoja ja arvonalentumisia eikä rahoituksen näkökulmasta nettoinvestointeja. Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli tilinpäätöstietojen perusteella vain noin 7,5 milj. euroa positiivinen, kun vuonna 2017 vastaava luku oli noin 1,3 mrd. euroa. Kuntien lainakanta kasvoi noin 600 milj. euroa yhteensä 16,7 mrd. euroon eli 3 051 euroon/asukas.

Kuntatalouden vuosikatteen heikkeneminen johtui ennen kaikkea kuntien toimintakatteen heikkenemisestä, jota selittää kuntien toimintakulujen kasvu, ja verotulojen vähenemisestä poikkeuksellisen hyvän edellisvuoden jälkeen. Vuonna 2018 kuntien verokertymää pienensivät vuodelta 2017 maksetut ennätyksellisen suuret ennakonpalautukset sekä vuonna 2017 sovellettujen veronsaajaryhmien jako-osuuksien oikaisu. Lisäksi kuntien palkkausmenoja nostivat vuonna 2018 kunta-alan sopimusneuvotteluissa sovitut korotukset. Kuntatalouden kehitystä edellisvuoteen verrattuna heikentää se, että vuosi 2017 oli kuntataloudessa poikkeuksellisen vahva: toimintamenojen kasvu oli erittäin maltillista ja verotulot kasvoivat osittain kertaluontoisten tekijöiden seurauksena.

Kuntien talouden osalta merkillepantavaa on negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärän kasvu. Vuonna 2018 negatiivisen vuosikatteen kuntia oli kaikkiaan 38, kun vuotta aikaisemmin niitä oli vain neljä. Tuloksen osalta tasapainoisia kuntia, joissa vuosikate riitti poistojen kattamiseen, oli vain noin kolmasosa kunnista. Alijäämäisten kuntayhtymien määrä ja kuntayhtymien taseeseen kertyneen alijäämän määrä ovat vähentyneet jo useamman vuoden ajan, mutta tämä kehitys näyttää nyt pysähtyneen.

Kuluvana vuonna kuntatalouden toimintakuluja kasvattavat palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset sekä lomarahaleikkauksen päättyminen. Kunta-alan sopimuskorotukset nostavat kuntatalouden palkkasummaa keskimäärin 2,4 prosenttia vuonna 2019. Lomarahaleikkauksen päättyminen nostaa työvoimakustannuksia arviolta 1,1 prosenttia jo kuluvana vuonna ja 0,4 prosenttia vuonna 2020.

Kuntatalouden toimintakulut jatkavat kasvuaan vuosina 2019–2023. Kuntatalouden toimintakulujen kasvupaine aiheutuu väestön ikärakenteen muutoksesta, mikä kasvattaa hoito- ja hoivamenoja. Maakunta- ja sote-uudistuksen kaatumisen vuoksi sosiaali- ja terveyspalvelujen menoja kasvattava paine kohdistuu kuntatalouteen myös vuodesta 2021 eteenpäin. Koko kuntatalouden tasolla kuntien menojen kasvupainetta vaimentaa koulutuspalvelujen tarpeen väheneminen, mikä on seurausta syntyvyyden laskusta. Toimintakulujen kasvua lisää se, että ansiokehityksen odotetaan hieman kiihtyvän työmarkkinoiden palkankorotuspaineiden vuoksi.

Kuntatalouden menoja lisäävät lähivuosina myös rakennus- ja infrainvestoinnit. Tuoreimpien kuntien ja kuntayhtymien talousarvio- ja suunnitelmatiedonkeruun tietojen perusteella kuntatalouden

investointipaineet ovat erittäin suuret. Sairaaloita ja kouluja rakennetaan edelleen vauhdikkaasti ja myös kasvukeskusten infrainvestoinnit jatkuvat vilkkaana.

Kuntatalouden tuloista yli puolet muodostuu verotuloista. Talouden suotuisasta suhdannetilanteesta huolimatta kuntien verotulot laskivat vuonna 2018 edellisvuoteen verrattuna, mikä johtui muun muassa poikkeuksellisen suurista ennakonpalautuksista, kuntien jako-osuuden tarkistuksesta alaspäin ja yhteisöveroon vuonna 2017 kohdistuneesta suuresta kertaerästä. Kuluvana vuonna verotulojen kasvu on ripeää. Kunnallisverotulojen arvioidaan kasvavan yli 6 prosenttia. Muutosta vuoteen 2018 verrattuna kasvattavat palkkasumman kasvu, edellisvuoden poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset sekä kertaluonteinen noin 150 milj. verotulojen lisäys, joka johtuu siirtymisestä verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen. Tämän seurauksena jäännösverojen maksu aikaistuu, mikä kasvattaa vuoden 2019 verotuloja.

Vuonna 2020 kuntien saamat valtionosuudet kasvavat merkittävästi. Suurin osa valtionosuuden kasvusta johtuu kilpailukykysopimukseen liittyvien määräaikaisten lakien voimassaolon päättymisestä. Kun kilpailukykysopimus päättyy vuonna 2019, myös kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kilpailukykysopimuksen takia tehty vähennys poistuu lomarahasäästön osalta. Kilpailukykysopimus on leikannut valtionosuutta osittain kaksinkertaisesti kustannustenjaon tarkistuksen kautta. Tämä kaksinkertainen kiky-leikkaus kompensoidaan kunnille vuosien 2019–2022 osalta yhtenä eränä vuonna 2020. Kilpailukykysopimuksen voimassaolon päättymisen lisäksi myös indeksikorotusten määräaikainen vuosia 2016–2019 koskenut jäädytys päättyy. Lisäksi valtionosuutta kasvattaa muun muassa kustannustenjaon tarkistus vuoden 2017 toteutuneiden kustannusten pohjalta. Valtionosuuksia kasvattavat kehyskaudella indeksitarkistuksen lisäksi myös verotulomenetysten kompensaatiot kunnille.

Taloussuunnitelman 2020–2023 laatiminen

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota ja muutoksista talousarvion sitoviin eriin päättää valtuusto.

Taloussuunnitelman 2020–2023 keskeisenä lähtökohtana on 11.12.2017 kaupunginvaltuustossa hyväksytty Vantaan kaupungin valtuustokauden strategia 2018–2021. Strategian taloustavoitteet mittareineen sekä toimialojen taloustavoitteiden toteuttamisen tueksi valmistelemat kehittämiskärjet (strategian liitteenä) muodostavat valtuustokauden talousohjelman.

Taloussuunnittelu on valmistellut taloussuunnitelman 2020–2023 laadintaohjeet, joissa on ohjeistettu muun muassa kaupungin talousarvioprosessin aikataulut, budjetointiperiaatteet sekä keskeisiä budjetoinnin erityiskysymyksiä. Taloussuunnitelman laadintaohjeet sisältävät myös ohjeet konsernin vastuiden ja velvoitteiden koontiin sekä henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadintaohjeet.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä liitteen mukaisesti taloussuunnitelman 2020–2023 laadintaohjeet ja velvoittaa toimialat (ml. rahastot) ja liikelaitokset laatimaan talousarvioesityksensä ohjeiden ja kaupunkitason talousarvionvalmistelun aikataulun mukaisesti, ja
b) valtuuttaa taloussuunnittelu antamaan tarkentavia ohjeistuksia taloussuunnitelman laatimisesta.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Taloussuunnitelman 2020–2023 laadintaohjeet

Täytäntöönpano: taloussuunnittelu, toimialat

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
va. talousjohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
vs. talousarviopäällikkö Teija Oras, puh. 050 314 5084, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI TALOUSSUUNNITELMAN LAADINTAOHJE 2020-2023

Kaupunginhallitus 29.4.2019

Sisällys

1 Taloussuunnitelman 2020 - 2023 valmistelun lähtökohdat 1
1.1 Uusi Vantaa organisaatio 1
1.2 Taloussuunnitteluprosessi 1
1.3 Toimintaympäristön muutokset 5
1.3.1 Väestöennuste 5
1.3.2 Yleiset talousnäkymät 5
1.3.3 Kuntatalouden kehitys 6
1.4 Taloussuunnitelman laadintaa ohjaavia periaatteita 8
1.4.1 Taloussuunnitelman laadinnan lähtökohdat 8
1.4.2 Talousarvion ja -suunnitelman laadintaa sekä seurantaa koskeva lainsäädäntö 8
1.4.3 Toimintaa kuvaavien tietojen avaaminen julkisiksi 9
1.4.4 Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittäminen 9
1.5 Riskienhallinta 10
2 Kehyksen valmistelu 11
3 Valtuustokauden strategian 2018–2021 toteuttaminen 11
3.1 Strategiatyön malli 11
3.1.1 Raportointi ja seuranta 12
3.1.2 Strategiaa toteuttavat ohjelmat 12
3.2 Sitovat tavoitteet 13
3.3 Toimialojen tavoitteet 13
3.4 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset 14
3.5 Laadunarviointi ja kehittäminen 14
3.6 Yhteenveto toimialojen käyttötalousosan sisällöstä 14
4 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadintaohje 2020-2023 15
4.1 Lähtökohdat ja tarkoitus 15
4.2 Laatiminen ja kokoaminen 15
4.2.1 Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman laatiminen 16
4.2.2 Koulutussuunnitelman laatiminen 16
4.2.3 Suunnitelmien kokoaminen ja käsittely 17
4.2.4 Suunnitelmien seuranta sekä tehtäviin ja virkoihin liittyvät muutokset 18
4.3 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman tietopohja 18
5 Taloussuunnitelman ja talousarvion laadinta ja perustelut 19
5.1 Toiminta ja talous 19
5.2 Käyttötalousosan budjetointiperiaatteet ja sisältö 19
5.2.1 Talousarvion tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut 20
5.2.2 Käyttötalouden budjetointiohjeet 20
5.2.3 Sisäinen vuokra ja toimitilojen tarkistaminen 23

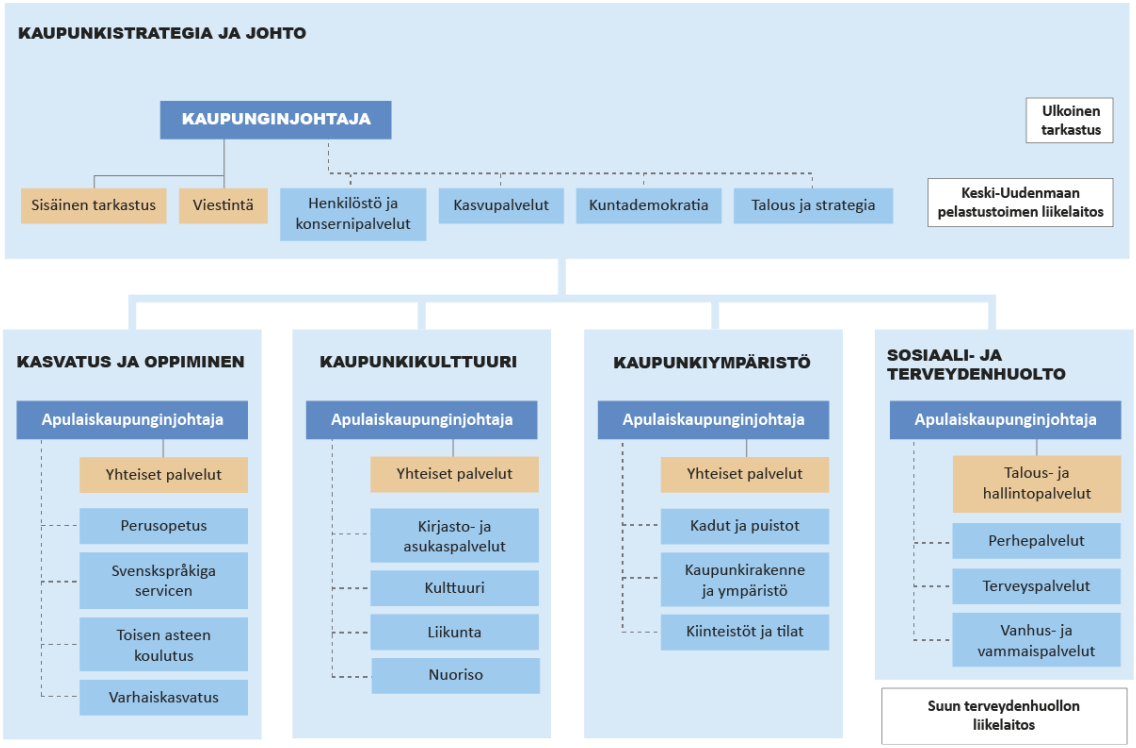
5.2.4 Projektien budjetointi ja seuranta ... 24
5.2.5 Suunnitelman mukaiset poistot ... 24
5.2.6 Arvonlisävero ... 25
5.2.7 Taloussuunnitelmavuosien 2020–2022 budjetointi ... 25
5.2.8 Toimialojen taloussuunnitelmien tarkistaminen ... 25
5.3 Investoinnit ... 26
5.3.1 Investointiosan hankeryhmät ... 26
5.3.2 Toimitilainvestointien valmistelu ... 27
6 Tietojärjestelmäinvestointiesitykset ja käyttötalouteen vaikuttavat ICT menot ... 28
6.1 Tietojärjestelmäinvestoinnit ... 29
6.2 Käyttötalous ... 29
6.3 Tukea valmisteluun ICT-palvelukoordinaattoreilta ... 30
7 Liikelaitoksen talousarvion ja -suunnitelman valmistelu ... 30
8 Konserni kunnan talousarviossa ... 31
8.1 Konsernin vastuut ja velvoitteet ... 32
8.2 Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet ... 33
9 Budjetointijärjestelmä ... 33
9.1 Järjestelmän rakenne ... 33
9.2 Suunnitteluhierarkian ylläpito ... 34
9.3 Talousarvioprosessin päävaiheet SAP järjestelmässä ... 34
10 Liitteet ... 35

1 Taloussuunnitelman 2020 - 2023 valmistelun lähtökohdat

1.1 Uusi Vantaa organisaatio

Vantaa kaupungin uusi organisaatiorakenne astuu voimaan 1.1.2020 alkaen. Taloussuunnitelma 2020–2023 laaditaan uuden organisaation mukaisille palvelualueille.

Vantaan kaupungin toimialat, palvelualueet ja yhteiset palvelut

1.2 Taloussuunnitteluprosessi

Talousarvioprosessin käynnistyessä keväällä 2019 ei tiedossa ole vielä tulevien palvelualueiden alaisen toiminnan palveluyksikkö- ym. rakenteita. Tämän vuoksi vuonna 2019 tapahtuva talousarviovalmistelu tehdään seuraavalla vaiheistuksella:

- Nykyorganisaation mukaiset tulosalueet ja muut tiedossa olevat toiminnot siirrettään kehysvaiheen laskelmissa keväällä 2019 hyväksyttävän uuden hallintosäännön mukaisesti uusien palvelualueiden ja erikseen nimettyjen yksikköjen alle.
- Tämä väliaikainen organisaatiorakenne viedään SAPin budjetointiin toukokuussa, jonka jälkeen budjetointi voidaan aloittaa suunnittelujärjestelmään.
- Budjetti viedään päätöksentekoon asti kevään kehysvaiheessa käytettävän organisaatiorakenteen mukaisesti, jolloin budjetointi tehdään nykyisille tulosalueille ja niiden alaisille rakenteille. Uusien palvelualueiden budjettiluvut muodostuvat niiden summana.
- Lopulliset organisaatiomuutokset tarkennetaan käyttösuunnitelmavaiheessa
    - Siirrot toimialojen välillä
    - Siirrot ja muutokset palvelualueiden välillä
    - Palvelualueiden yksikkörakenteet

- Vuoden 2020 käyttösuunnitelmat muokataan lopullisen organisaation mukaisiksi marras-/joulukuussa 2019.
- Palvelualueiden alla olevat organisaatiohieharkiatasot viimeistellään SAPin hierarkioihin vasta vuoden 2020 alkupuolella.

Vuosikello 2019

Alla on listattu taloussuunnitelman 2020–2023 laadintaprosessin keskeiset päivämäärät. Yksityiskohtainen listaus prosessin valmisteluaikataulusta on liitteessä 1.

	Pvm
Maaliskuu	
Kaupunginvaltuuston iltakoulu; toimintaympäristöanalyysit toimialoittain	14.3.2019
Huhtikuu	
Toimialojen kehysneuvottelut	
Konserni- ja asukaspalvelut ja kaupunginjohtajan toimialat	15.4.2019
Sosiaali- ja terveystoimen toimiala	17.4.2019
Sivistystoimen toimiala	18.4.2019
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	23.4.2019
Kaupunginhallitus; taloussuunnitelman laadintaohjeen käsittely	29.4.2019
Toukokuu	
Kaupunginvaltuuston selostustilaisuus; toimialojen katsaukset	9.5.2019
Kaupunginvaltuuston seminaari	16.-17.5.2019
Kaupunginvaltuuston lähetekeskustelu	20.5.2019
Kesäkuu	
Kaupunginhallitus; kehyspäätös ja luonnokset sitoviksi tavoitteiksi	3.6.2019
Kaupunginvaltuusto; kehys ja sitovat tavoitteet tiedoksi	17.6.2019
Elokuu	
Toimialojen budjettineuvottelut (sis. alustavat toimialan talousarviotekstit)	
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	20.8.2019
Sosiaali- ja terveystoimen toimiala	21.8.2019
Konserni- ja asukaspalvelut ja kaupunginjohtajan toimialat	27.8.2019
Sivistystoimen toimiala	29.8.2019
Syyskuu	
Kaupunginvaltuuston seminaari	5.9.2019
Lautakuntakäsittelyt, viikko 38	16.-18.9.2019
Kaupunginvaltuuston iltakoulu; investointiohjelma, yhtiöesittelyt	26.9.2019
Toimielimen talousarvioesityksen tekstit ja tunnusluvut sekä talousarviokirjan investointiosan materiaalit taloussuunnitteluun	6.9.2019 Kajo, Konsas 13.9.2019 Mato, Sivi, Soster
Lokakuu	
Kaupunginjohtajan talousarvioesitys (YTR, lehdistö, TS-info 1)	7.10.2019
TS-info 2; toimialojen TS-esitykset	10.10.2019
Valtuustoryhmät palauttavat talousarviota koskevat selvityspyynnöt	14.10.2019
Toimialojen vastaukset selvityspyyntöihin julkaistaan Extranetissä	18.10.2019
Valtuustoryhmät palauttavat muutosesitykset talousarvioon (korilista)	22.10.2019
Koonti muutospyynnöistä lähetetään neuvottelijoille (korilista)	23.10.2019
Kommentit korilistan muutospyynnöistä toimialoilta taloussuunnitteluun	24.10.2019
Valtuustoryhmien välinen TS-neuvottelu ja kaupunginhallituksen talousarvioesitys	28.10.2019
Marraskuu	
Kaupunginvaltuusto; TS 2020–2023 päätös, veroprosenttipäätökset	11.11.2019
Käyttösuunnitelmat ja työohjelmat 2020 käsitelty lauta- ja johtokunnissa	31.12.2019

1.3 Toimintaympäristön muutokset

1.3.1 Väestöennuste

Väestöennuste laaditaan vuosittain. Sitä tehtäessä otetaan huomioon edellisten vuosien väestökehitys ja arvioidaan tulevan kehityksen suuntaa. Koko kaupungin tasolla ennuste ulottuu vuoteen 2045 ja kaupunginosatasolla vuoteen 2029. Väestöennuste valmistuu sen jälkeen, kun kaikki vuotta 2018 koskevat väestörakenne- ja väestömuutostiedot on saatu Tilastokeskuksesta.

Väestöennuste antaa kehitysnäkymän, jonka avulla toimialat voivat mitoittaa palvelunsa ja niiden vaatimat kustannukset kaupungin taloussuunnitelmassa ja varautua myös suunnitelmaa pidemmällä aikavälillä väestörakenteessa ja -määrässä tapahtuvien muutosten edellyttämiin kustannusmuutoksiin. Väestöennuste on käytettävissä kesäkuussa osoitteessa:

http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset/vaesto_ja_ennuste

Vuoden 2020 talousarviota ja vuosien 2020–2023 taloussuunnitelmaa laadittaessa otetaan lisäksi huomioon kunnassa asuvan ruotsinkielisen väestön määrä ja ikärakenteen kehitys siten kuin se on ennustettu ”Vantaan väestöennuste 2018. Ruotsinkielisen väestön ennuste” -raportissa, ja vieraskielisen väestön määrä, ikärakenteen ja kieliryhmittäisen rakenteen kehitys siten kuin se on ennustettu "Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2015–2035" -raportissa. Molemmat raportit ovat käytettävissä samassa osoitteessa kuin yleinen väestöennustekin.

1.3.2 Yleiset talousnäkymät

Valtiovarainministeriön kevään 2019 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen kansantalous kasvoi viime vuonna 2,3 %. Ennusteen mukaan Suomen talouskasvu hidastuu kuluvana vuonna selvästi eli kasvu on 1,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä on seurausta asuinrakennusinvestointien kääntymisestä laskuun sekä ulkomaankaupan kasvun hidastumisesta. Suomen talouden kasvu hidastuu lähivuosina edelleen haastavassa kansainvälisessä ympäristössä alle 1,5 prosentin vuosikasvuvauhtiin.

Nopean talouskasvun vetämänä työttömyys on alentunut lähelle rakenteellisen työttömyyden tasoa. Sen seurauksena ansiotason nousu kiihtyy ennustejaksolla, mikä osaltaan parantaa kotitalouksien ostovoimaa, mutta lisää yritysten kustannuksia. Julkinen talous tasapainottuu vuosikymmenen vaihteessa. Julkisen talouden sektoreista valtionhallinto ja paikallishallinto ovat kuitenkin edelleen alijäämäisiä. Julkinen talous alkaa jälleen heikentyä 2020-luvun alkuvuosina, kun sopeutustoimet päättyvät ja talouskasvu hidastuu.

Maailmantalouden kasvu hidastuu laajalla rintamalla. Erityisesti Euroopassa kasvunäkymät ovat vaimentuneet nopeasti. Saksassa teollinen tuotanto supistui viime vuoden lopulla pitkälti autoteollisuuden ongelmien takia ja viennin kasvu pysähtyi vuoden lopulla. Brexitiin liittyvä epävarmuus vaimentaa Ison-Britannian kasvunäkymiä. Euroalueen kasvu hidastuu tänä vuonna 1,1 prosenttiin vuodenvaihteen tilapäisten häiriöiden seurauksena, mutta elpyy ensi vuonna noin puoleentoista prosenttiin. Yhdysvaltojen talous on vahvassa vireessä, mutta talouskasvu hidastuu lähivuosina lähemmäksi potentiaalista kasvua. Kasvua ylläpitävät erityisesti yksityinen kulutus ja yksityiset investoinnit. Työllisyystilanne on erittäin hyvä. Ulkomaankauppaa varjostaa erityisesti jännitteet Kiinan kanssa, joskin alkuvuoden kuluessa on ilmaantunut merkkejä kiistan lieventymisestä. Maailmankauppa hidastui vuoden 2018 lopulla nopeasti. Erityisesti nousevien talouksien tuonti hidastui voimakkaasti. Tähän mennessä pystytetyt kaupan esteet ovat jo ehtineet hidastaa maailmankaupan kasvua.

Suomessa yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu vahvana vuonna 2019 kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvun tukemana. Käytettävissä olevien tulojen kasvua ylläpitävät hyvä työllisyyden kehitys sekä kiihtyvä ansiotason nousu. Edelleen hitaana pysyttelevän inflaation ansiosta myös reaalitulojen kasvu jatkuu nopeana. Yksityisten investointien kasvu jää vaisuksi. Erityisesti uusien asuntojen rakentaminen vähenee voimakkaasti. Vaikka maailmantalouden kasvunäkymät ovat heikentyneet, suurten suomalaisten teollisuusyritysten investointisuunnitelmat ovat hyvässä kasvussa. Tuotannollisten investointien kasvu lisää myös yritysten rakennusinvestointeja. Suomen viennin kasvua hidastaa ennustejaksolla maailmankaupan hidastuva kasvu. Vientikysynnän kehitystä varjostaa erityisesti euroalueen vaisu talouskasvu.

Vuonna 2019 ansiotaso nousee 2,8 %. Ansiotason nousua 3,3 prosenttiin v. 2020 kiihdyttää kiristyvät työmarkkinat, mikä purkautuu kasvaviin liukumiin. Myös julkisen sektorin lomarahojen palautuminen vaikuttaa ansiotason nousua kiihdyttävästi. Vuonna 2021 ansiotaso nousee 3,1 %.

Vuonna 2020 talouskasvu hidastuu 1,4 prosenttiin. Vuonna 2020 palkkasumman kasvua ylläpitää ansioiden kiihtyvä nousu. Sen sijaan työllisten määrän kasvu hidastuu. Inflaation hienoinen kiihtyminen hidastaa kotitalouden käytettävissä olevien reaalitulojen nousua, mikä hidastaa yksityisen kulutuksen kasvua.

Vuoden 2018 inflaatio oli 1,1 prosenttia. Ennuste kuluvan vuoden inflaatioksi on 1,2 %. Ansiotason noustessa palveluiden hintojen odotetaan nousevan edellisvuotta nopeammin. Koska tavaroiden hintojen vaikutus inflaatioon jää kuitenkin vuoden 2018 tavoin negatiiviseksi, pohjainflaatio pysyy maltillisena. Inflaatiopaineiden odotetaan kokonaisuutena kasvavan hitaasti ennustejaksolla.

Kuva 1: Kokonaistaloudelliset ennusteet, prosenttia

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BKT, määrän muutos	2,7	2,3	1,7	1,4	1,2	1,0	0,7
Kuluttajahintaindeksin muutos	0,7	1,1	1,2	1,5	1,7	1,8	1,8
Ansiotasoindeksin muutos	0,2	1,8	2,8	3,3	3,1		
Työttömyysaste	8,6	7,4	6,3	6,1	6,0	6,1	6,3
Työllisyysaste	69,6	71,7	72,7	73,2	73,6	73,5	73,3

Lähde: Vuodet 2017–2018 Tilastokeskus, vuosien 2019–2023 ennusteet VM 4.4.2019

1.3.3 Kuntatalouden kehitys

Kevään 2019 julkisen talouden suunnitelman (JTS) yhteydessä laadittiin Kuntatalousohjelma 2020–2023. Ohjelma syventää julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevaa arviointia.

Kuntatalous heikkeni vuonna 2018 varsin selvästi edellisvuoteen verrattuna. Kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 0,9 mrd. euroa ja vuosikate noin 1,3 mrd. euroa edellisvuodesta. Kuntatalouden vuosikate ei riittänyt täysin kattamaan tuloksen näkökulmasta poistoja ja arvonalentumisia eikä rahoituksen näkökulmasta nettoinvestointeja. Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli tilinpäätöstietojen perusteella vain noin 7,5 milj. euroa positiivinen, kun vuonna 2017 vastaava luku oli noin 1,3 mrd. euroa. Kuntien lainakanta kasvoi noin 600 milj. euroa yhteensä 16,7 mrd. euroon eli 3 051 euroon/asukas.

Kuntatalouden vuosikatteen heikkeneminen johtui ennen kaikkea kuntien toimintakatteen heikkenemisestä, jota selittää kuntien toimintakulujen kasvu, ja verotulojen vähenemisestä poikkeuksellisen

hyvän edellisvuoden jälkeen. Vuonna 2018 kuntien verokertymää pienensivät vuodelta 2017 maksetut ennätyksellisen suuret ennakonpalautukset sekä vuonna 2017 sovellettujen veronsaajaryhmien jako-osuuksien oikaisu. Lisäksi kuntien palkkausmenoja nostivat vuonna 2018 kunta-alan sopimusneuvotteluissa sovitut korotukset. Kuntatalouden kehitystä edellisvuoteen verrattuna heikentää se, että vuosi 2017 oli kuntataloudessa poikkeuksellisen vahva: toimintamenojen kasvu oli erittäin maltillista ja verotulot kasvoivat osittain kertaluontoisten tekijöiden seurauksena.

Kuntien talouden osalta merkillepantavaa on negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärän kasvu. Vuonna 2018 negatiivisen vuosikatteen kuntia oli kaikkiaan 38, kun vuotta aikaisemmin niitä oli vain neljä. Tuloksen osalta tasapainoisia kuntia, joissa vuosikate riitti poistojen kattamiseen, oli vain noin kolmasosa kunnista. Alijäämäisten kuntayhtymien määrä ja kuntayhtymien taseeseen kertyneen alijäämän määrä ovat vähentyneet jo useamman vuoden ajan, mutta tämä kehitys näyttää nyt pysähtyneen.

Kuluvana vuonna kuntatalouden toimintakuluja kasvattavat palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset sekä lomarahaleikkauksen päättyminen. Kunta-alan sopimuskorotukset nostavat kuntatalouden palkkasummaa keskimäärin 2,4 prosenttia vuonna 2019. Lomarahaleikkauksen päättyminen nostaa työvoimakustannuksia arviolta 1,1 prosenttia jo kuluvana vuonna ja 0,4 prosenttia vuonna 2020.

Kuntatalouden toimintakulut jatkavat kasvuaan vuosina 2019–2023. Kuntatalouden toimintakulujen kasvupaine aiheutuu väestön ikärakenteen muutoksesta, mikä kasvattaa hoito- ja hoivamenoja. Maakunta- ja sote-uudistuksen kaatumisen vuoksi sosiaali- ja terveyspalvelujen menoja kasvattava paine kohdistuu kuntatalouteen myös vuodesta 2021 eteenpäin. Koko kuntatalouden tasolla kuntien menojen kasvupainetta vaimentaa koulutuspalvelujen tarpeen väheneminen, mikä on seurausta syntyvyyden laskusta. Toimintakulujen kasvua lisää se, että ansiokehityksen odotetaan hieman kiihtyvän työmarkkinoiden palkankorotuspaineiden vuoksi.

Kuntatalouden menoja lisäävät lähivuosina myös rakennus- ja infrainvestoinnit. Tuoreimpien kuntien ja kuntayhtymien talousarvio- ja suunnitelmatiedonkeruun tietojen perusteella kuntatalouden investointipaineet ovat erittäin suuret. Sairaaloita ja kouluja rakennetaan edelleen vauhdikkaasti ja myös kasvukeskusten infrainvestoinnit jatkuvat vilkkaana.

Kuntatalouden tuloista yli puolet muodostuu verotuloista. Talouden suotuisasta suhdannetilanteesta huolimatta kuntien verotulot laskivat vuonna 2018 edellisvuoteen verrattuna, mikä johtui muun muassa poikkeuksellisen suurista ennakonpalautuksista, kuntien jako-osuuden tarkistuksesta alaspäin ja yhteisöveroon vuonna 2017 kohdistuneesta suuresta kertaerästä. Kuluvana vuonna verotulojen kasvu on ripeää. Kunnallisverotulojen arvioidaan kasvavan yli 6 prosenttia. Muutosta vuoteen 2018 verrattuna kasvattavat palkkasumman kasvu, edellisvuoden poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset sekä kertaluonteinen noin 150 milj. verotulojen lisäys, joka johtuu siirtymisestä verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen. Tämän seurauksena jäännösverojen maksu aikaistuu, mikä kasvattaa vuoden 2019 verotuloja.

Vuonna 2020 kuntien saamat valtionosuudet kasvavat merkittävästi. Suurin osa valtionosuuden kasvusta johtuu kilpailukykysopimukseen liittyvien määräaikaisten lakien voimassaolon päättymisestä. Kun kilpailukykysopimus päättyy vuonna 2019, myös kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kilpailukykysopimuksen takia tehty vähennys poistuu lomarahasäästön osalta. Kilpailukykysopimus on leikannut valtionosuutta osittain kaksinkertaisesti kustannustenjaon tarkistuksen kautta. Tämä kaksinkertainen kiky-leikkaus kompensoidaan kunnille vuosien 2019–2022 osalta yhtenä eränä vuonna 2020. Kilpailukykysopimuksen voimassaolon päättymisen lisäksi myös indeksikorotusten määräaikai-

nen vuosia 2016–2019 koskenut jäädytys päättyy. Lisäksi valtionosuutta kasvattaa muun muassa kustannustenjaon tarkistus vuoden 2017 toteutuneiden kustannusten pohjalta. Valtionosuuksia kasvattavat kehyskaudella indeksitarkistuksen lisäksi myös verotulomenetysten kompensaatiot kunnille.

Lähteet: VM 4.4.2019

1.4 Taloussuunnitelman laadintaa ohjaavia periaatteita

1.4.1 Taloussuunnitelman laadinnan lähtökohdat

Taloussuunnitelman 2020–2023 keskeisenä lähtökohtana on 11.12.2017 kaupunginvaltuustossa hyväksytty Vantaan kaupungin valtuustokauden strategia 2018–2021. Strategian taloustavoitteet mittareineen sekä toimialojen taloustavoitteiden toteuttamisen tueksi valmistelemat kehittämiskärjet (strategian liitteenä) muodostavat valtuustokauden talousohjelman. Strategian keskeisinä linjauksina ovat mm. käyttötalouden menokasvun rajaaminen enintään 1,5 prosenttiin per vuosi sekä kaupungin investointien omarahoitusosuudelle määritetty yhteensä enintään 500 milj. euron taso vuosille 2018–2021.

Taloussuunnitelma laaditaan luvussa 1.1 esitetyn Uusi Vantaa organisaation mukaisille toimialoille palvelualueille, ja yhteisille palveluille.

Taloussuunnitelman 2020–2023 käyttötalouden ja investointien määrärahojen ja tuloarvioiden kehykset määritetään alustavasti toimialojen kehysneuvotteluissa huhtikuun puolivälissä ja niistä päätetään kaupunginhallituksessa 3.6.2019.

1.4.2 Talousarvion ja -suunnitelman laadintaa sekä seurantaa koskeva lainsäädäntö

Kuntalain (410/2015) mukaan kunnan on laadittava kuntastrategia, jossa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista ja joka ohjaa taloussuunnitelman ja talousarvion laatimista. Talousarvion ja taloussuunnitelman tulee siten kytkeytyä kuntastrategiaan. Kuntalaissa painotetaan yleisesti kuntakonsernin kokonaisuutta. Uudistetun kuntalain tavoitteena on ollut luoda kokonaisvaltainen näkökulma kunnan toimintaan, jolloin taloudellisen tilanteen arvioimisessa tulisi näkyä peruskunnan talouden lisäksi selkeästi myös kunnan toiminta ja vastuut kuntakonsernina ja kuntayhtymissä.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla mahdollinen alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Toimielin ei saa ylittää talousarviossa sille asetettua määrärahaa. Muutoksista talousarvion sitoviin eriin päättää valtuusto, muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana.

Talousarviossa esitettyjen tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumista seurataan vuosikolmanneksittain kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle laadittavissa osavuosikatsauksissa. Lisäksi taloussuunnittelu kokoaa kuukausittain talousraportin kaupungin johdolle ja kaupunginhallitukselle (sis. kaupunki- ja toimialatasot). Kuukausiraportoinnin aikatauluista ja erityisistä raportoinnissa huomioitavista asioista tiedotetaan taloussuunnittelun Intrasivustolla.

Kuntalain 113 § mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Talousarvion toteutumisvertailu antaa tietoja kunnan varainkäytöstä kunnan päättäjille, asukkaille ja sidosryhmille. Toteutumisvertailu toteutetaan sillä tarkkuustasolla, jolla valtuusto on määrärahat ja tulosarviot eri toiminnoille hyväksynyt. Kunnan tilinpäätöksestä säädetään kuntalain lisäksi kirjanpitolaissa. Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

1.4.3 Toimintaa kuvaavien tietojen avaaminen julkisiksi

Toimialojen toiminnan lähtökohtana ovat avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaate ja avoimien rajapintojen käyttö. Toimintaa kuvaavat tiedot avataan julkisiksi siltä osin kuin tietosuoja- ym. lait sen sallivat. HRI (Helsinki Region Infoshare) -palvelussa on avattu kaupungin ostolaskut vuodesta 2012 alkaen sekä tilinpäätökset, talousarviot ja investointisuunnitelmat vuodesta 2011 alkaen. Toimialat edistävät omalta osaltaan palveluja koskevien tietojen avaamista HRI-palvelussa.

1.4.4 Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittäminen

Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittäminen Vantaan kaupungin päätöksenteossa ja palveluissa: kohti sukupuolitietoista budjetointia

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tarkoittavat sitä, että päätöksenteossa ja palveluissa kiinnitetään huomiota sukupuolten (nainen, mies, muu) tasa-arvon ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuuden (ikä, alkuperä, kieli, vakaumus, perhesuhteet, terveydentila jne.) toteutumiseen tasa-arvolain (609/1986) ja yhdenvertaisuuslain (1325/2014) vaatimalla tavalla. Omassa toiminnassa ei saa olla välitöntä tai välillistä syrjintää ja lisäksi viranomaisten tulee edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti kaikessa toiminnassaan.

Vantaa on sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen strategiassaan. Tätä työtä ohjaa *Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen Vantaan kaupungin toimintatapana* -suunnitelma 2017–2020 (kaupunginhallitus 14.11.2016 § 8). Suunnitelma on kolmeosainen:

- Työkirja (osa 1, s. 6–84) ohjaa työyhteisöjä ja viranhaltijoita hahmottamaan mitä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö on nimenomaan heidän työssään. Käytettäväksi mm. koulutuksissa ja itseopiskeluun.
- Varsinainen toiminnallinen suunnitelma (osa 2, s. 97–102) sisältää suunnitteluvelvoitteet kaikille toimialoille. Toimialat määrittelivät kehittämiskohteensa tulosalueittain vuonna 2017.

- Kuvaus Vantaan henkilöstön tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tavoittelevasta henkilöstöpoliittisesta toiminnasta (osa 3, s. 103–108). Tämä on henkilöstökeskuksen ja ammattijärjestöjen yhteistoimintaa.

Suunnitelmakokonaisuus ja muita tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasiakirjoja löytyy osoitteesta https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/talous_ja_strategia/strategia/tasa-arvo_ja_yhdenvertaisuus .

Sukupuolitietoinen budjetointi tarkoittaa sitä, että sukupuolinäkökulma ja tasa-arvon edistäminen integroidaan talousarviovalmistelun kaikkiin vaiheisiin. Sukupuolen lisäksi mukana voi olla muitakin perusteita, kuten ikä tai alkuperä (ks. yhdenvertaisuuslain 8 §).

Vantaalla toteutettiin vuonna 2018 sukupuolitietoisen budjetoinnin pilotti kaupunginkirjastossa (sitova tavoite 26/2018). *Tilauksessa tasa-arvo* -raportti sisältää kevyen mallin, jota soveltaen kaikki palvelut voivat aloittaa sukupuolitietoisen budjetoinnin kehittämisen (ks. linkki edellä).

Kaupungin johtoryhmä 25.2.2019 päätti, että pilotointia jatketaan siten, että ”jokaisen toimialan tulee miettiä vähintään yksi pilottikohde sukupuolitietoiselle budjetoinnille vuodelle 2020; tämän jälkeen arvioidaan, millä aikataululla jatketaan kohti kaupunkitasoista sukupuolitietoista budjetointia”.

Sukupuolitietoisesta budjetoinnista on tulossa lisätietoa ja perehdytystä valmistelijoille.

Toimialoja pyydetään valitsemaan pilottinsa syksyn 2019 kaupunginjohtajan toimialakohtaisiin budjettineuvotteluihin mennessä, jotta pilotit saadaan käynnistymään asianmukaisesti Uudessa Vantaassa vuonna 2020.

Lyhyt esittely kunkin toimialan pilotista sisällytetään budjettineuvottelujen aineistoihin.

1.5 Riskienhallinta

Vantaan kaupungissa riskien arvioinnin tavoitteena on tunnistaa ja arvioida tilanteet, tapahtumat tai tapahtumaketjut, jotka voivat estää saavuttamasta asetettuja tavoitteita, uhata toiminnan jatkuvuutta, aiheuttaa henkilövahinkoja tai omaisuuteen kohdistuvia menetyksiä tai vaikuttaa negatiivisesti organisaation julkisuuskuvaan sekä maineeseen. Merkittävimmiksi tunnistetuille tai muutoin toiminnan kannalta keskeisille riskeille määritetään hallintatoimenpiteet ja toimenpiteiden toteutukselle vastuutahot sekä aikataulutus. Toimenpiteiden toteutusta tulee seurata ja arvioida onko niillä saavutettu haluttu vaikutus riskin merkittävyyteen.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ohjeen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa 2.3.2015. Ohjeessa kuvattuja periaatteita noudatetaan Vantaan kaupungin riskienhallinnassa. Tavoitteena on varmistaa, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintamalleja sovelletaan yhtenäisin perustein koko organisaatiossa.

Vantaan kaupungissa riskit jaetaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskien tunnistamisessa ja arvioinnissa on huomioitava, että osa riskeistä on kaupunkikonsernin ulkopuolelta tulevia (esimerkiksi toimintaympäristöstä johtuvia), mutta edellä mainittujen lisäksi on tärkeää tunnistaa myös organisaation sisäiset riskit.

Riskienhallintasuunnitelman laatiminen tulee toteuttaa vähintään tulosaluetasolla. Toimialan riskienhallintasuunnitelma pohjautuu sen tulosalueiden laatimiin riskien arviointeihin, joista tunnistetaan koko organisaation toiminnan ja tavoitteiden kannalta olennaisimmat ja merkittävimmät riskit.

Riskienhallintasuunnitelman ajantasaisuus tarkastetaan kaksi kertaa vuodessa alempana olevan aikataulun mukaisesti. Aiemmin tunnistetut riskit arvioidaan tässä yhteydessä uudelleen ja erityisesti pyritään arvioimaan, onko jo toteutetuilla riskienhallintatoimenpiteillä saavutettu haluttu vaikutus riskin merkittävyyteen. Mikäli uudelleen arvioinnissa riski osoittautuu edelleen merkittäväksi, tulee pohtia, ovatko määritetyt riskienhallintatoimenpiteet riittäviä ja tarkoituksenmukaisia.

Kaupunkikonsernin tulosalueet raportoivat tunnistamistaan ja arvioimistaan riskeistä organisaationsa johdolle käyttäen tähän laatimaansa riskienhallintasuunnitelmaa. Toimialan ja liikelaitoksen johto käsittelee, arvioi sekä laatii näiden tietojen perusteella arvion organisaatioonsa kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä.

Toimiala- ja liikelaitostasoinen riskienhallintasuunnitelma toimitetaan kaupungin rahoitusjohtajalle Pirjo.VanNues@vantaa.fi

9.5.2019 mennessä toimitetaan kevätkaudella päivitetty toimiala- ja liikelaitostasoinen riskienhallintasuunnitelma.

5.12.2019 mennessä toimitetaan syyskaudella päivitetty toimiala- ja liikelaitostasoinen riskienhallintasuunnitelma sekä arvio riskienhallinnassa onnistumisesta ja selonteko organisaation sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyistä.

Yllä mainitut raportit käsitellään kaupungin riskienhallinnan ohjausryhmässä ja näiden tietojen perusteella laaditaan vuosittain arvio kaupunkiin ja sen toimintaan kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan keskeisimmät johtopäätökset esitetään vuosittain myös tilinpäätöksessä.

2 Kehyksen valmistelu

Kaupunginhallitus päättää 3.6.2019 taloussuunnitelman kehyksestä. Kehyspäätös annetaan toimialoille käyttötalouden osalta toimintatuottojen sekä -menojen ja investointien osalta.

Toimialat esittävät kehysneuvottelujen yhteydessä toimialansa osalta sitovuustasot valtuustoon nähden. Kehyspäätöksen jälkeen valmistelu jatkuu toimialoilla ja se noudattaa luvun 1.2 mukaista etenimistä eri päätöksentekovaiheisiin.

3 Valtuustokauden strategian 2018–2021 toteuttaminen

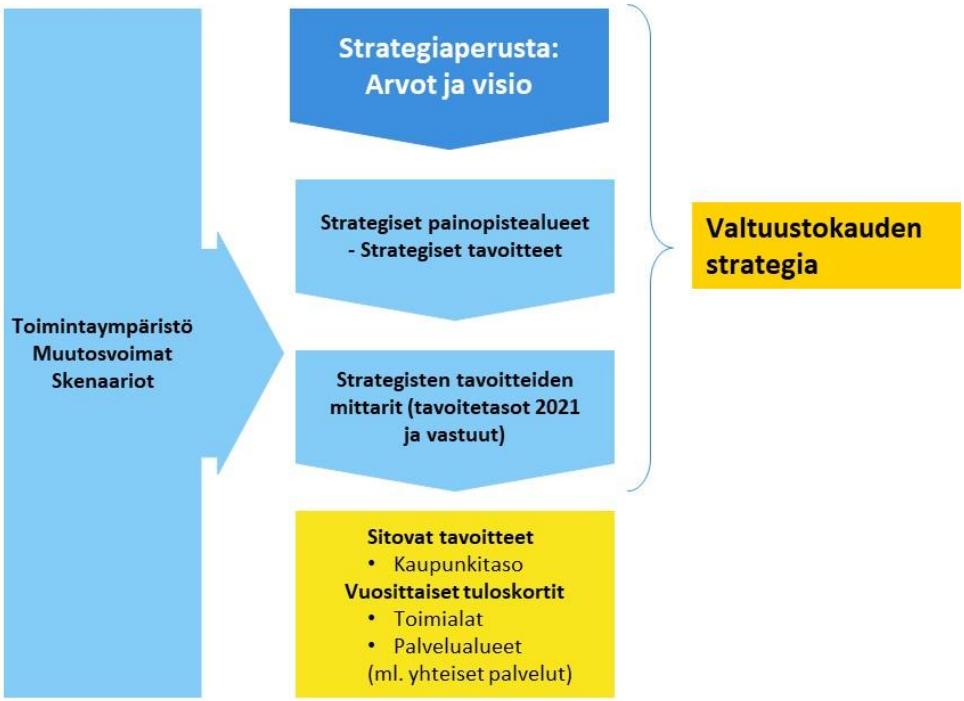
3.1 Strategiatyön malli

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 Vantaan valtuustokauden strategian vuosille 2018–2021. Se sisältää kaupungin arvot, vision ja ne strategiset tavoitteet, joita toteutetaan valtuustokauden aikana. Strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet ovat kunnan talouden suunnittelun lähtökohtana. Joka vuosi talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy myös sitovat tavoitteet, jotka ovat askelia valtuustokauden tavoitteiden toteuttamiseksi.

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan kaupunkitason sitovien tavoitteiden lisäksi myös toimialojen ja palvelualueiden (ml. yhteiset palvelut) tavoitteiden sekä yksilötason tavoitekeskustelujen kautta. Nämä eri tasoiset, toisiinsa liittyvät tavoitteet muodostavat strategian tavoitehierarkian.

Tavoitteille asetetaan mittarit, joiden avulla niiden toteutumista seurataan. Seuranta tapahtuu osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä 3 kertaa vuodessa. Strategia on johtamisen tärkein työväline. Se ohjaa päätöksentekoa ja johtamista organisaation kaikilla tasoilla. Tuloskortit ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää.

Kuva 2: Strategiatyön malli valtuustokaudella 2017–2021

3.1.1 Raportointi ja seuranta

Valtuustokauden 2018–2021 strategian väliarviointi tehdään valtuustokauden puolivälissä kevään 2020 aikana. Strategian loppuarviointi toteutetaan vuoden 2021 lopun tilanteesta keväällä 2022.

Kaupunginvaltuustolle ja -hallitukselle raportoidaan:
- valtuustokauden strategia 2 krt/valtuustokausi
- talousarvion yhteydessä päätettävät vuotuiset sitovat tavoitteet (KuntaL 110 §) 3 krt/vuosi

Lautakunnille raportoidaan:
- kaupunkitason sitovat tavoitteet ja toimialan tavoitteet 3 krt/vuosi

3.1.2 Strategiaa toteuttavat ohjelmat

Strategian lisäksi Vantaalla laaditaan ohjelmia, jotka tukevat strategisten tavoitteiden toteutumista. Strategiaa toteuttavat ohjelmat on pyritty nimeämään valtuustokauden strategian laadinnan yhteydessä, mutta käytännössä ohjelmia on usein tarpeen käynnistää myös kesken strategiakauden.

Pääsääntöisesti ohjelmien sisältämien toimenpiteiden resursoinnista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä. Myönteisen erityiskohtelun toimenpideohjelman sekä Elinvoima- ja vetovoimaohjelman toteutusta varten on kaupungin budjetissa osoitettu erillinen määräraha. Suositus on, että ohjelmat raportoidaan kaksi kertaa valtuustokaudessa eli strategian väliarvioinnin ja loppuarvioinnin yhteydessä kaupunginhallitukselle tai -valtuustolle. Myös ohjelmia tarkentavat poikkihallinnolliset ja toimialatasoiset kehittämissuunnitelmat toteuttavat valtuustokauden strategiaa.

3.2 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (KuntaL 110 §) ovat vuosittain valtuustossa talousarviokäsittelyn yhteydessä hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteutumista vuositasolla. Kaikista strategisista tavoitteista ei johdeta sitovia tavoitteita valtuustokauden jokaiselle vuodelle, mutta näitäkin tavoitteita toteutetaan toimialojen ja palvelualueiden tuloskorttien kautta.

Sitovat tavoitteet valmistellaan yhteistyössä toimialojen kanssa. Tavoitteiden mittareille valmistellaan lähtötasot (vuosi 2018, viimeisin tieto) sekä tavoitetasot vuodelle 2020. Kaupunkitason sitovat tavoitteet sisällytetään toimialojen tuloskortteihin niiden vastuutuksen mukaan.

Esitykset kaupunkitason sitoviksi tavoitteiksi vuodelle 2020 valmistellaan toimialoilla. Ne tuodaan kaupunginjohtajan kehysneuvotteluihin, jotka pidetään huhtikuussa viikoilla 16–17.

3.3 Toimialojen tavoitteet

Toimialojen ja palvelualueiden (ml. yhteiset palvelut) tuloskorteilla esitetään tavoitteet, joilla edetään kohti valtuustokauden strategian mukaisia tavoitteita. Toimialojen vuoden 2020 tuloskortit laaditaan toimintaympäristöanalyysien, valtuustokauden strategian, kehyksen, sitovien tavoitteiden, talouslinjausten kehittämiskärkien sekä toimialojen toiminnan muiden keskeisten tavoitteiden pohjalta. Tuloskorttivalmistelussa huomioidaan Hyvinvointikatsaus 2018 sekä valtuustokauden strategiaa toteuttavat ohjelmat.

Tuloskorttien tavoitteet mittaroidaan ja niille määritellään lähtötasot (vuosi 2018, viimeisin tieto) sekä tavoitetasot vuodelle 2020. Kaupunkitason sitovat tavoitteet sisällytetään toimialojen tuloskortteihin niiden vastuutuksen mukaan. Talousarvion käyttötalousosan tekstissä esitetään toimialoittain ja palvelualueittain vuoden 2020 keskeiset tavoitteet.

Tuloskortit laaditaan toimiala- ja palvelualuetasoilta (ml. yhteiset palvelut) (Liite 2, Toimialan ja palvelualueen tuloskorttipohjat). Tuloskorttipohjaa voi myös täydentää toimialan/palvelualueen tarpeiden mukaan, esim. lisäämällä toimialan tuloskortille toimenpide-sarake. Toimialan tuloskortti liitetään toimialan taloussuunnitelmaan (käsittely lautakunnassa, mutta ei sisällytetä sellaisenaan TA-kirjaan).

Toimialan keskeisistä tavoitteista valmistellaan tiivis teksti taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohtaan. Käyttötalousosassa esitetään myös tekstinä palvelualueiden (ml. yhteiset palvelut) keskeiset tavoitteet.

Käyttösuunnitelmaan liitetään toimialan tuloskortti ja palvelualueiden (ml. yhteiset palvelut) tuloskorttien tiivistelmät (Liite 3, Toimialan ja palvelualueen tuloskortin tiivistelmä). Tavoitteet ja toimenpiteet on kytkettävä määrärahoihin siten, että viimeistään käyttösuunnitelmassa sitovien tavoitteiden resurssit ovat määriteltyinä.

3.4 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talousarvion käyttötalousosan Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset -kohdassa esitellään tiiviisti toimialan keskeiset tehtävät, organisaatio sekä toiminnassa tapahtuvat muutokset.

Vuonna 2019 toimialat koostavat kukin oman toimintaympäristöanalyysinsä talousarvion valmistelun näkökulmasta ja toimialan tuloskorttityön pohjaksi (väestö, lainsäädäntö jne.) taloussuunnitelman 2020–2023 valmistelun edellyttämässä laajuudessa. Toimialojen keskeiset toimintaympäristön muutokset esitellään kaupunginvaltuuston iltakoulussa 14.3.2019 sekä kaupunginjohtajan toimialatapaamisissa keväällä 2019. Toimintaympäristöanalyysit tehdään laajempana neljän vuoden välein valtuustokauden vaihtuessa. Näin välivuosina tehdään suppeampi kartoitus.

Toimintaympäristöanalyysissä tarkastellaan erityisesti ulkoista toimintaympäristöä: mahdollisuudet, uhat ja riskit. Aikajana on taloussuunnitelmakausi. Tarkastelua tehdään erityisesti valtuustokauden strategian tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta.

Taustamateriaalina mm.

- Hyvinvointikatsaus 2018
- Tietopalveluyksikkö päivitti keskeiset taustatiedot (väestö, työttömyys, asuminen jne.) helmikuussa 2019.
- Tietopalvelun toimintaympäristöä kuvaavat tulossa olevat tutkimukset ja katsaukset (ks. Tietopalvelun uutiskirjeet ja http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset)

Lyhyt kuvaus toimialan toiminnasta laaditaan taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohtaan.

Kuvaus toimialan toimintaympäristön muutoksista valmistellaan kaupunginvaltuuston iltakouluun 14.3.2019.

Lyhyt yhteenveto toimialan toimintaympäristöanalyysin keskeisistä tuloksista kirjataan taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohtaan.

3.5 Laadunarviointi ja kehittäminen

Laadunarvioinnin (LAAVA) toteuttaminen keväällä 2019 linjattiin vapaaehtoiseksi. Apulaiskaupunginjohtajat ja tulosaluejohtajat päättivät sen toteuttamisesta toimialoilla ja tulosalueilla.

LAAVA-kyselyn toteuttavat tulosalueet käsittelevät kyselyn tuloksia vähintään tulosalueen johtoryhmässä yhdessä Kunta10-arvioinnin tulosten kanssa. Jokainen tulosalue informoi henkilöstöään kyselyn tuloksista sopivaksi katsomallaan tavalla.

Arviointien tuloksia voi hyödyntää toimintaympäristön kuvauksen laadinnassa ja tehdyt kehittämisnostot/-suunnitelmat sidotaan oman toimialan ja palvelualueen tuloskortin laadintaan.

3.6 Yhteenveto toimialojen käyttötalousosan sisällöstä

Toimiala yhteensä:

1. Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset
2. Toimialan keskeiset tavoitteet tekstinä

Palvelualue:

1. Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset
2. Palvelualueen keskeiset tavoitteet tekstinä
3. Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen
4. Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (luku 5.3.1)

Lisätietoja luvun 3 sisältöalueista antavat:
Christa Salovaara 050 318 1585 ja Antti Torkkeli 050 318 1586

4 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadintaohje 2020-2023

4.1 Lähtökohdat ja tarkoitus

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatiminen perustuu lakiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (449/2007). Laki määrittää kunnassa vuosittain laadittavan suunnitelman sisältöä. Vantaalla henkilöstö- ja koulutussuunnitelma muodostuu kahdesta osasta: henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelmasta sekä koulutussuunnitelmasta ja ne laaditaan yhtenä kokonaisuutena tämän ohjeistuksen ja aikataulun mukaisesti liitteenä olevaan PowerPointiin ja Exceliin.

Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu on osa toiminnan ja talouden suunnittelua sekä johtamista.

Suunnittelussa määritellään strategian ja toiminnan vaatiman henkilöstön määrällinen ja rakenteellinen kokonaistarve sekä osaamistarve suunnittelukautena. Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnittelun tarkoituksena on tukea strategiasta johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista sekä ennakoida henkilöstökustannuksia. Lisäksi tavoitteena on ohjata organisaation toimintaa niin, että oikeat henkilöstöresurssit ovat oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Koulutussuunnittelussa määritellään tarve- ja tavoitelähtöisesti keinot työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseen ja edistämiseen.
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman 2020–2023 lähtökohtia ovat strategia ja sen talouslinjaukset sekä toimintaympäristömuutokset ja palvelutuotannon kannalta tärkeimmät osaamistarpeet lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä. Henkilöstösuunnitelmassa tulee huomioida mahdollisimman tarkasti 1.1.2020 voimaan astuvan uuden organisaation mahdollistamat synergia. Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu on kytketty osaksi taloussuunnitteluprosessia ja näin ollen laadittavan suunnitelman tulee olla realistinen eli suunnitelman tulee olla budjettiraamin sisällä.

Henkilöstö- ja koulutussuunnittelun ydintä ovat henkilöstön määrän, rakenteen, osaamisen ja kohdentumisen määrittely seuraavien vuosien tarpeita varten. Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu on ennen kaikkea toimenpiteiden suunnittelua ja varautumista toiminnan edellyttämiin henkilöstöä koskeviin muutoksiin.

4.2 Laatiminen ja kokoaminen

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma laaditaan yhtenä kokonaisuutena ja yhtenäisellä aikataululla. Suunnitelmaan kuuluu kaksi osaa, jotka ovat henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma sekä koulutussuunnitelma.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma laaditaan tälläkin kierroksella ensin tulosaluetasoisesti, jonka jälkeen niiden pohjalta kootaan suunnitelma vuosiksi 2020–2023 uuden organisaation mukaisesti palvelualueittain. Kuitenkin niin, että henkilöstösuunnitelmaosuudessa keskitytään vuoteen 2020. Kunkin

toimialan yhteiset palvelut suunnitellaan samalla tavalla omaksi suunnitelmaksi kuin palvelualue. Kunkin toimialan henkilöstöyksikkö tukee tulosalueita ja uuden 1.1.2020 organisaation mukaisia palvelualueita soveltamaan tätä ohjetta tarkoituksenmukaisella tavalla tässä poikkeuksellisessa tilanteessa, jossa henkilöstö- ja koulutussuunnitelma tällä kertaa tuleville vuosille laaditaan. Tämän jälkeen henkilöstökeskus tekee palvelualueiden suunnitelmiin perustuvista toimialojen koonneista kaupunkitasoisen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman. Näin ollen ylempien tasojen suunnitelmat perustuvat nykyisten tulosalueiden ja uusien palvelualueiden tarkkoihin suunnitelmiin.

Kaupunkitasoiseen suunnitelmaan liitetään muun muassa periaatteet, joilla pyritään ylläpitämään työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkykyä sekä työttömyysuhan alaisten työntekijöiden mahdollisuuksia löytää uusi ura. Lisäksi suunnitelmaan liitetään kaupunkitasoiset tavoitteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämiselle.

4.2.1 Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman laatiminen

Nyt laadittavan henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman pohjana on vuodelle 2019–2022 laadittu suunnitelma, huomioiden kuitenkin 1.1.2020 uuden organisaation palvelualuejako. Tulosalueet uudistavat suunnitelmansa siten, että vuoden 2020–2023 suunnitelman pohjana ovat apulaiskaupunginjohtajan antama talouskehys ja sen mukaiset tuottavuusvaateet.

Tulosaluetasoisen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman laadinnassa on keskeistä tunnistaa perustehtävään tarvittava osaaminen ja sen jälkeen tehdä johtopäätöksiä siitä, millainen on optimaalinen henkilöstörakenne. Suunnitelmaan dokumentoidaan, miten henkilöstörakenne on suunnittelukauden aikana muuttumassa, miten tavoiteltuun henkilöstörakenteeseen voidaan päästä ja millaisella aikataululla muutos saadaan toteutettua.

Suunnitelmassa käytetään pohjatietona esimiestyön apuvälineenä toimivaa vakanssimuutossuunnitelmaa. Vakanssimuutossuunnitelman painopiste on vuodessa 2020 ja siinä esimies suunnittelee alustavasti, mitkä vakanssit korvataan erilaisella tehtäväkuva- ja osaamisprofiililla ja mistä vakansseista luovutaan tehtävien uudelleen järjestelyiden kautta kokonaan.
Tulosaluejohtaja päättää, tehdäänkö tulosalueella vain tulosaluetasoinen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma vai tekevätkö kaikki tai osa tulosyksiköistä – esimerkiksi henkilöstömäärältään suuret tai muutosten edessä olevat - myös tulosyksikkötasoisen suunnitelman.

4.2.2 Koulutussuunnitelman laatiminen

Nykyisen tulosalueen on laadittava koulutussuunnitelma kaikista tulosalueen henkilöstölle suunnatusta kehittämistoimista ja koulutuksista. Uuden palvelualueen koulutussuunnitelma tulee pohjautumaan nykyisten tulosalueiden tarpeisiin ja muutoksiin toimintaympäristössä, nykyisen henkilöstön osaamiseen ja suunniteltuihin kehittämistoimiin. Nykyinen osaaminen on selvitetty tulos- ja kehityskeskusteluiden yhteydessä kehittymissuunnitelmaa laadittaessa. Tarvittaessa palvelualueen koulutussuunnitelmaa voidaan tarkentaa myöhemmässä vaiheessa palvelualuejohtajan kanssa.

Suunnitelmassa arvioidaan koko henkilöstön ammatillista osaamista, mutta koulutusta ja kehittämistoimia voidaan kohdentaa tarpeen ja strategian mukaisesti talouskehyksen sisällä. Nyt laadittavaa koulutussuunnitelmaa ei tehdä henkilötasolla, mutta kaikki ammatti- tai henkilöstöryhmät tulee olla mainittuna, joko ammattiryhmittäin tai yksiköittäin. Tässä muutosvaiheessa on erityisen tärkeää merkitä eri ammattiryhmät ja yksiköt koulutussuunnitelmaan selkeästi, jotta ne voidaan tarvittaessa kohdentaa eri palvelualueiden koulutussuunnitelmiin. Ammatti- tai henkilöstöryhmiä nimettäessä on huomioitava 1.1.2020 uuden organisaation palvelualuejako, jotta siirtyvät ryhmät saadaan siirrettyä uusien palvelualueiden koulutussuunnitelmiin.

Koulutussuunnitelmassa kuvataan, miten osaamistarpeet priorisoidaan, mitkä osa-alueet valitaan tärkeimmiksi osaamisiksi sekä millaisilla keinoilla puuttuva osaaminen hankitaan siihen varattujen määrärahojen puitteissa. Priorisointia voidaan tehdä myös järjestyksen avulla, tärkein ensimmäiseksi. Suunnitelman tehtävä on auttaa esimiehiä ja johtajia näkemään strategisesti olennaisen koulutuksen tarve. Koulutussuunnitelmassa määritellään, millaisia työkaluja ja keinoja valitaan, kun halutaan kehittää jo olemassa olevaa osaamista.

Osa tulosalueista tuottaa kaupunkitasoista kaikille toimialoille suunnattua koulutusta ja kehittämistä. Tiedot tulevien palvelualueiden tarjoamasta koko kaupungille suunnatusta koulutuksesta ja kehittämisestä kerätään erikseen eikä niitä liitetä tässä vaiheessa tulosalueen koulutussuunnitelmaan. Henkilöstökeskus ohjeistaa tämän kaupunkitasoisen koulutussuunnitelman kokoamisen erikseen.

4.2.3 Suunnitelmien kokoaminen ja käsittely

Tulosaluetasoiset ja palvelualuetasoiset henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat lähetetään niiden valmistuttua sähköpostin liitetiedostona oman toimialan henkilöstöyksikköön seuraaville yhteyshenkilöille toimialan aikataulun mukaisesti:

Sivistystoimi: henkilöstöpäällikkö Anne Manner
Sosiaali- ja terveystoimi: henkilöstöpäällikkö Maarit Nurmijoki-Matilainen
Konserni- ja asukaspalvelut: työmarkkinasuunnittelija Anne-Maria Kuronen ja henkilöstökonsultti Hanna Keiriö
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö: työmarkkinasuunnittelija Anne-Maria Kuronen ja henkilöstökonsultti Hanna Keiriö
Kaupunginjohtajan toimiala: työmarkkinasuunnittelija Anne-Maria Kuronen ja henkilöstökonsultti Hanna Keiriö

Sivistystoimen ja Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöpäällikkö toimittaa palvelualuealuetasoiset sekä toimialatasoisen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman budjettineuvotteluiden jälkeen 6.9.2019 mennessä henkilöstökeskukseen työmarkkinasuunnittelija Anne-Maria Kuroselle ja palvelualuetasoiset koulutussuunnitelmat 30.9.2019 mennessä. Työmarkkinasuunnittelija Anne-Maria Kuroselle ilmoitetaan sähköpostilla myös mahdolliset henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelmiin tulleet muutokset käyttösuunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadinnan yhteydessä kootaan lisäksi talousarviokirjaan tulevat toimiala- ja tehtäväaluekohtaiset henkilöstömäärät. Toimialan henkilöstöpäällikkö toimittaa taulukot myöhemmin ilmoitettavan aikataulun mukaisesti työmarkkinasuunnittelija Anne-Maria Kuroselle, joka toimittaa kaupunkitasoisen koonnin taloussuunnitteluun.

Toimialan henkilöstöpäällikkö tai muu yllä mainittu yhteyshenkilö ohjeistaa oman toimialan tulosalueet tarkemmin henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnittelun laadintaa ja aikataulua sekä tarvittaessa konsultoi sisältöön liittyvissä kysymyksissä. Henkilöstöpäällikkö ohjeistaa myös oman toimialan tulosalueet koulutussuunnitelman aikatauluun liittyen ja tarvittaessa henkilöstökeskuksen toimialakohtainen asiakkuusvastaava tukee ja konsultoi koulutussuunnitelman laadintaa.

Kaupunkitasoinen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma käsitellään kaupungin yhteistoimintaryhmässä syksyllä 2019.

Intrassa on henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatimiseen liittyvää tietoa:
Vantaa intranet » Johtaminen » Strateginen johtaminen » Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu

4.2.4 Suunnitelmien seuranta sekä tehtäviin ja virkoihin liittyvät muutokset

Toimialalla sovitaan parhaiten johtamisjärjestelmään sopiva tapa seurata toimialan ja palvelualueiden henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutumista (määrällistä ja laadullista).

Työnantajalla on mahdollisuus saada verovähennys osaamisen kehittämisestä, joka perustuu koulutussuunnitelmaan. Osaamisen kehittymistä ja suunnitelman toteutumista tulee seurata työntekijäkohtaisesti ja koulutukseen käytetty aika tulee todentaa. Vantaalla kaikki osaamisen kehittämisen tiedot kootaan ja raportoidaan Osuma koulutustenhallintajärjestelmässä.

Vahvistettu henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma toimii yhtenä perusteena täyttölupaa haettaessa ja vakansseihin liittyvissä muutoksissa, joissa on oma valmistelu- ja päätöksentekoprosessi.

4.3 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman tietopohja

Tulosaluejohtaja voi käyttää apuna suunnitelman laatimisessa päivittäisiä johtamisensa välineitä (tuloskortti, palvelustrategia, tulosalueen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma tai koulutussuunnitelma 2019, käyttösuunnitelma SAP:sta jne.).

Toimialan henkilöstöyksikkö toimittaa alla mainitut taustaluvut:

- Koulutustaso, ikäjakauma, sukupuolijakauma, äidinkielijakauma, vakituisten lähtövaihtuvuus
- Vakituisten ja määräaikaisten henkilöstömäärät
- Eläkepoistumaennusteen vuosille 2019 - 2023
- Tulosalue-/tulosyksikkötasoinen vakanssilistaus ja nykytilanne henkilöstöstä

Tarvittaessa sovitaan erikseen muista toimitettavista tiedoista tulosalue-/tulosyksikkö/palvelualuetasolla suunnittelun tueksi.
Tulosalueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman 2020 – 2023 kuuluvat seuraavat osa-alueet:

Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma tehdään liitteenä olevaan PowerPointin pohjiin (Liite 12).

Koulutussuunnitelmaan (Liite 13) merkitään kaikki tulosalueen henkilöstöä koskeva vuonna 2020 toteutettava osaamisen kehittäminen. Suunnitelmassa kuvataan seuraavat osa-alueet:

- Muutos, kehittämisen kohde tms, johon varaudutaan
- Vaadittava osaaminen, osaamisalue/teema ja osaamistarpeet ja/tai muutokset osaamisvaateissa
- Nykyisen henkilöstön osaaminen: arvio ammatillisen osaamisen kehittämistarpeista
- Henkilöstö/ammattiryhmä
- osaamisen kehittämisen keinot, koulutukset ja kehittämistoimenpiteet
- seurantamenettelyt ja raportointi

5 Taloussuunnitelman ja talousarvion laadinta ja perustelut

5.1 Toiminta ja talous

Taloussuunnitelman laadinta etenee luvussa 2 esitetyn sekä laadintaohjeen lopussa liitteenä 1 olevan tarkemman aikataulun mukaisesti. Taloussuunnitelman laadintaa ohjaa kaupunginjohtajan kehys- ja talousarvioneuvottelut. Investointiohjelman laadintaa ohjaa myös palveluverkkosuunnittelun toimintamalli.

Strategisella suunnittelulla, toimintaympäristön muutosten tuntemuksella sekä palvelujen tuotantotapojen ja nykyisen toiminnan arvioinnilla hallitaan kaupungin käyttö- ja investointitalouden menokasvua ja turvataan kaupungin rahoituksellinen asema. Määrärahojen käyttö kohdennetaan palvelujen tuottamisen kannalta välttämättömiin, kuten sopimuksiin sidottuihin, lakien säätämiin sekä valtuuston päättämiin tehtäviin. Toimenpiteitä suunniteltaessa tulee etsiä keinoja, joilla on vaikutusta myös seuraavan suunnitelmakauden toimintamenoihin.

Maksut ja taksat tarkistetaan ja päätetään erikseen talousarvioprosessin yhteydessä. Maksuja ja taksoja korotetaan lähtökohtaisesti kustannusten nousua vastaavasti asiakasmaksuasetuksen rajoissa. Maksuja ja taksoja määriteltäessä huomioidaan kaupungin kokonaistaloudellinen etu ja kaupungin strategiassa määritellyt tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen tavoitteet ja velvoitteet. Maksukorotuksien osalta on huomioitava voimassa olevan hallintosäännön määräykset maksujen ja korvausten vahvistamisesta. Toimintatuottojen budjetoinnissa on huomioitava maksujen ja taksojen korotukset, volyymin muutokset, aiempien vuosien toteuma sekä kaikki kertaluontoiset korvaukset ja myyntituotot.

Vuoden 2019 talousarvion ja suunnitelmakauden 2020–2022 valmistelu perustuu valtuustokauden strategian 2018-2021 taloustavoitteisiin, joissa keskeistä on talouden tasapainottamisen jatkaminen. Talousarvion laadintaprosessissa huomioidaan talousarvion 2018 toteutuminen sekä realistinen vuoden 2019 käyttösuunnitelman toteumaennuste, päätetyt ja tiedossa olevat lainsäädännölliset, organisatoriset ja toiminnalliset muutokset sekä kaupunginhallituksen kehyspäätös 3.6.2019.

5.2 Käyttötalousosan budjetointiperiaatteet ja sisältö

Toimialojen taloussuunnitelmaesityksen valmistelu noudattaa kaupunginhallituksen kehyspäätöstä. Taloussuunnitelma laaditaan vuosille 2020–2023, joista vuosi 2020 on sitova talousarviovuosi.

Bruttoperiaatteella tarkoitetaan sitä, että tulot ja menot sisällytetään talousarvioon ja -suunnitelmaan bruttomääräisinä eli menoja ei vähennetä tuloista.

Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määritellään tulojen ja menojen erotuksena. Tämä on tarkoituksenmukaista tehtävissä, jotka rahoitetaan pääosin palvelujen myynti- ja maksutuloilla. Nettobudjetoidut tehtäväalueet/yksiköt budjetoidaan aina omana talousarviokohtanaan käyttötalousosaan. Talousarvion loppusummaan sisältyvät näiden yksiköiden bruttotulot ja -menot, vaikka valtuusto päättää sitovaksi määrärahaksi tai tuloarvioksi toimintakatteen.

Kaupunginvaltuuston päättämät tehtävät, sitovat tavoitteet ja niiden toteuttamiseen myönnettävät määrärahat ja tuloarviot ovat muutettavissa vain kaupunginvaltuuston päätöksellä. Nettobudjetoitujen toimintojen osalta valtuusto päättää toimintakatteen yksiköittäin ja liikelaitosten liikeylijäämän tavoitteista liikelaitoksittain. Talousarvioesitykset tulee valmistella mahdollisimman tarkalla tasolla jo

talousarviovaiheessa, jotta valmistelun aikana päätetyt muutokset voidaan kohdistaa tarkoituksenmukaisesti. Tarkka suunnittelu myös nopeuttaa käyttösuunnitelmien laatimista.

Käyttötalouden perustelut annetaan palvelualueittain. Perusteluilla pyritään osoittamaan annettujen tavoitteiden, tehtävien ja määrärahan käyttötarkoituksen riippuvuussuhde. Perustelut muodostavat samalla vuosikolmanneksittain toteutuneesta toiminnasta annettavan raportoinnin perustan.

Perustelut sisältävät mm. toiminnan kuvauksen ja toimintaympäristön muutokset, toimialan keskeiset tavoitteet, toiminnan keskeisen muutokset ja palvelujen kehittämisen TS-kaudella sekä määrärahan käyttötarkoitusta kuvaavat ja täydentävät muut perustelut sekä tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut. Käyttötalousosan tekstien sisältöä on kuvattu tarkemmin kohdissa 3.2–3.5 ja taloussuunnitelman laadintaohjeiden liitteenä olevissa mallipohjissa Toimiala kaikki yhteensä ja (Liite 6).

Talousarviossa tuloslaskelma esitetään kaikkien suunnitelmavuosien osalta. Kaikkien toimialojen, liikelaitosten ja rahastojen talousarvio- ja taloussuunnitelmavuodet tulee suunnitella riittävällä tarkkuudella tiliryhmien (henkilöstömenot, asiakas- ja muiden palvelujen ostot, avustukset, aineet ja tarvikkeet sekä muut menot) suhteen, jotta tuloslaskelmasta muodostuu looginen esim. tilinpäätöstietoihin verrattuna.

Kaikissa talousarvion valmistelu- ja päätösversioissa käyttötalousosa sisältää tuloslaskelman, jossa esitetään tiedot edellisestä tilinpäätöksestä, kuluvan vuoden talousarviosta, talousarvioesityksestä 2020 ja suunnitelmavuosista 2021–2023. Palvelualueittain esitetään tuloslaskelma, jossa vertailutietoina ovat kuluvan vuoden talousarvio sekä edellisen vuoden tilinpäätös.

5.2.1 Talousarvion tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Palvelualueen käyttötalousosan perustelutekstien jälkeen esitetään sen tehtävien tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut. Talousarviokirjassa esitettävät tunnusluvut ovat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen, lautakuntien ja toimialojen ylimmän johdon työkaluja. Lautakunnan talousarvioesitysmateriaaliin sekä käyttösuunnitelmiin voidaan sisällyttää myös muita esim. volyymia kuvaavia tunnuslukuja.

Talousarviokirjassa esitetään tunnusluvuista aikasarja, joka sisältää TP 2017, TP 2018, KS 2019 ja TA 2020. Taloussuunnitelmavuosille ei laadita tunnuslukuja. Tunnusluvut laaditaan vuoden 2019 talousarvion laadinnassa olleille pohjille ja ne tuotetaan toimialan budjettineuvotteluun mennessä.

Palvelualueen tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavien tunnuslukujen maksimimäärä on 10 kappaletta.

5.2.2 Käyttötalouden budjetointiohjeet

Toimintatuottojen budjetoinnissa on huomioitava maksujen ja taksojen korotukset, toiminnan ja volyymin muutokset sekä suunnitteilla olevat kertaluontoiset myyntituotot. Taloussuunnitelmavuosille 2020–2023 on huomioitava kustannustason nousun lisäksi toiminnan muutosten vaikutukset.

Sisäisiä tuloja budjetoidessa on varmistettava, että sitä vastaava meno on budjetoitu ostavalla yksiköllä ja että se perustuu keskinäiseen sopimukseen. Sisäisten tulojen ja menojen on täsmättävä kaupungin tuloslaskelmassa. Toimintatuotot jaotellaan Myyntituotot, Maksutuotot, Tuet ja avustukset sekä Muut toimintatuotot tiliryhmiin.

Toimintamenot budjetoidaan seuraavasti:
- Henkilöstömenot
- Palvelujen ostot; erikseen asiakaspalveluostot ja muiden palvelujen ostot
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat
- Tuet ja avustukset
- Muut toimintamenot ja muut vuokrat paitsi sisäiset vuokrat, joista tarkempi ohje kohdassa 5.3.3.

SAP taloussuunnittelujärjestelmään muiden kuin henkilöstömenojen budjetoinnista ohjeistetaan tarkemmin luvussa 9.

Sisäisiä menoja budjetoidessa on varmistettava, että sitä vastaava tulo on budjetoitu myyvällä yksiköllä ja että se perustuu keskinäiseen sopimukseen. Sisäisten tulojen ja menojen on täsmättävä kaupungin tuloslaskelmassa.

Henkilöstömenot budjetoidaan SAP -henkilöstömenosuunnittelun kautta. Toimialat tarkistavat budjetoidut toimet seuraavaa prosessia noudattaen:

Vuoden 2020 talousarviota varten SAP -henkilöstömenosuunnitteluun ladataan toukokuussa huhtikuun 2019 palkanmaksun mukaiset budjetoidut toimet. Ennen latausta tehdään eHijat – SAP HR erityisajo, joka päivittää kustannustenjakotiedot niistä budjetoiduista toimista, jotka kohdentuvat usealle yksiköllе.

Palkat ja palkkiot, joille ei ole budjetoitua toimea, budjetoidaan lukittujen tilien syöttölomakkeen kautta. Budjetoidessa lukittujen tilien kautta, palkkioihin ja palkkoihin tulevat muutokset on laskettava erikseen.

Kaikkien vakinaisten vakanssien budjetointiin tulee käyttää budjetoitujen toimien lomaketta. Uusista vakinaisista vakansseista täytetään Uudet budjetoidut toimet Excel-lomake (liite 7), joka toimitetaan taloussuunnitteluun.

Taloussuunnittelu lähettää tiedon toimialoille, milloin budjetoitujen toimien tiedot ovat tarkistettavissa (aikaisintaan 20.5.2019), sekä ohjeen korjaustarpeiden ilmoittamisesta ja uusien budjetoitujen toimien perustamisesta järjestelmään.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksen palkankorotukset

Voimassa oleva sopimuskausi ajalle 1.2.2018 – 31.3.2020 sisälsi yleiskorotuksia ja muita kustannusvaikutteisia työehtojen muutoksia. Nämä erät sisältyvät huhtikuun 2019 palkanmaksuun kokonaisuudessaan.

Varhe-eläkemaksu sisältyy jatkossa palkkaperusteiseen eläkemaksuprosenttiin. Siirtyneiden toimintojen (ISS, Vantti Oy ja HSY) eläkevastuut budjetoidaan edelleen euro määräisinä tilille 412008 Muut siirtyneet eläkevastuut. Niistä saadaan arviot huhtikuun aikana ja ne toimitetaan toimialoille samoin kuin HUS-eläkevastuut, jotka budjetoidaan tilille 412007. Kunnan maksamat eläkkeet tiliä 412005 ei saa käyttää edellä olevien eläkemaksujen budjetointiin (henkilöstöpalvelujen ohje).

Vuoden 2020 eläke-, työttömyys- ja sairasvakuutusmaksut sekä lomarahan osuus

SAP suunnittelujärjestelmään tallennetaan vuodelle 2020 sivukuluprosentit sekä lomarahaprosentti, joka on 5,0 %. Järjestelmä huomioi eri palkkatileiltä maksettavat prosentit ml. palkkatilit, joissa kaupunki toimii sijaismaksajana.

Henkilöstömenojen vuoden 2020 sivukuluprosentit:

- Palkka sekä eläkeperusteinen kaupunki ja liikelaitokset (20,60%)
- Sosiaalimaksut kaupunki ja liikelaitokset pl. KuPela yhteensä 4,52% ja KuPela 5,12% muodostuvat seuraavista maksuista:
- Sairasvakuutusmaksu (1,08) %
- Muut sosiaalivakuutusmaksut (0,07) % (arviossa käytetään vuoden 2018 prosenttia)
- Työttömyysvakuutusmaksu 2,05 %
- Tapaturmavakuutusmaksu kaupunki ja liikelaitokset pl. KuPela 0,40% ja KuPela 1,0 %

Henkilöstömenot budjetoidaan myös suunnitelmavuosille 2021–2023. Jatkovuosille huomioidaan ainoastaan henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman mukaiset muutokset.

Henkilöstökeskus valmistelee henkilöstömääristä talousarvioon toimiala- ja palvelualuekohtaiset henkilöstömäärätaulukot. Toimialojen henkilöstöyksiköt saavat siitä erillisen ohjeen. Erillisiä taulukoita ei tarvitse toimittaa enää taloussuunnitteluun.

Asiakaspalveluostot ovat kuntalaisille hankittuja palveluita, joita ostetaan kunnan ulkopuolisilta palvelun tuottajilta. Nämä perustuvat pääosin kunnan ja palvelutuottajan välisiin sopimuksiin. Budjetoinnissa on huomioitava ostettavien palveluiden hinnan ja volyymin muutokset.

Muiden palvelujen ostoja ovat palvelutuotantoon liittyviä tuki- ja asiantuntijapalveluita sekä sopimusten mukaisia palvelukokonaisuuksia. Ateria- puhtaus- ja muiden käyttäjäpalveluiden budjetoinnissa noudatetaan alla olevaa ohjetta.

Ateria- puhtaus- ja muiden käyttäjäpalveluiden budjetointi

Hankintakeskuksen ostoyksikkö vastaa Vantaan kaupungin ateria-, puhtaus-, aula - ja turvapalveluiden sekä posti- ja kuljetuspalveluiden keskitetystä tilaamisesta, laadunvalvonnasta sekä sopimuksen aikaisesta toiminnasta.

Ateriapalvelujen ostot palveluntuottajilta budjetoidaan tilille 441084. Ostoyksikkö huolehtii henkilöstöruokailun budjetoinnista.

Vuoden 2020 ateriapalveluiden budjetointiin vaikuttavat mm.:
• koulujen ja päiväkotien oppilas- ja lapsimäärien muutokset, uudet ja poistuvat kohteet, palveluntuottajan vaihtuminen
• ostoyksikkö ilmoittaa huhtikuussa palvelutuottajien arvioidut hinnanmuutokset vuodelle 2020
• talousarviossa 2020 tulee huomioida vuosien 2019 uusista ja poistuneista kohteista johtuva ateriamäärien muutos sekä ilmoitetut hinnanmuutokset

Valvonta-ateriat budjetoidaan tilille 441084 arvonlisäverolliseen hintaan. Valvonta-aterioiden ostolaskujen tiliöinnissä arvonlisävero käsitellään vähennysrajoitteisena ostona (laskun alv-koodi 01).

Kokouslounaat budjetoidaan tilille 441084 toimialan omalle kustannuspaikalle.

Puhtaanapitoon sisältyvät siivouspalvelujen ostot palveluntuottajilta budjetoidaan tilille 447083.

Pohjalukuna käytetään vuoden 2018 toteutunutta laskutusta. Tätä toteutunutta summaa verrataan vuoden 2019 budjetoituun erään. Talousarvioon 2020 huomioidaan vuoden 2019 käyttöönotettujen

uusien ja poistuneiden tilojen kustannusvaikutukset. Olemassa olevien ja uusien tilojen siivottavat neliötiedot löytyvät uudesta kiinteistöhallintajärjestelmästä (KIHA). Lisäksi tulee huomioida ostoyksikön huhtikuussa ilmoittamat palveluntuottajien hinnanmuutokset.

Aulapalvelut budjetoidaan tilille 447085 Vahtimestari-palvelujen ostot. Se osa aulapalveluista, jossa toimialalla on omaa henkilöstöä, tulee budjetoida normaalisti henkilöstömenosuunnittelun kautta. Lisäksi säännöllisen aula-/ kouluisäntäpalvelun ylittävät palvelujen hankinnat on arvioitava erikseen talousarviota laadittaessa.

Turvapalvelut, kiinteän vartijan- ja kiertävän vartijan hankinnat, mobiilivartiointi sekä rahojen kuljetuspalvelut budjetoidaan tilille 447087 Turvapalveluiden ostot. Lisäksi säännöllisen vartijapalvelun ylittävät hankinnat on arvioitava erikseen talousarviota laadittaessa.

Mikäli toimialat tarvitsevat tilastotietoa palveluntuottajien laskutuksesta kohteittain/palveluittain, voimme pyytää niitä tarvittaessa palveluntuottajilta.

Lisätietoa käyttäjäpalveluista antaa Sirpa Viinikari-Kauria p. 043 8266495

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan mm. toimisto- ja koulutarvikkeet, kirjallisuus, elintarvikkeet, vaatteisto, lääkkeet ja hoitotarvikkeet, puhdistusaineet ja -tarvikkeet, poltto- ja voiteluaineet sekä lämmön, veden ja sähkön hankintamenot. Kalustohankinnat, jotka alittavat pienhankintarajan (10 000 €) ja lisähankinnat ensikertaiseen kalustamiseen budjetoidaan tähän tiliryhmään kuuluville tileille.

Avustuksiin budjetoidaan kotitalouksille maksetut tuet ja muut avustukset sekä palveluseteleistä aiheutuvat menot palvelun tuottajan tuottamiin palveluihin, jotka asiakkaalle on myönnetty. Avustukset yhteisöille sisältää myös työmarkkinatuen kuntaosuuden.

Ulkoiset vuokrat budjetoidaan rakennuksista ja huoneistoista sekä koneista ja laitteista ml. leasingvuokrat.

5.2.3 Sisäinen vuokra ja toimitilojen tarkistaminen

Tilakeskus on toimittanut 1.3.2019 toimialoille ohjeen vuoden 2020 talousarvion laadintaa varten toimialojen tilojen tarkistusta varten. Tilat on listattu rakennus ja kustannuspaikkakohtaisesti ja osalle toimialoja sen lisäksi tilakohtaisesti.

Käytössä olevien tilojen osalta tarkistetaan lisäksi kustannuspaikat ja neliömäärät. Lisäksi ilmoitetaan vuosien 2019-2020 aikana tulevat uudet sekä poistuvat kohteet. Puuttuvat tilat tulee myös ilmoittaa ohjeen mukaisesti toimitettuun Excel -tiedostoon. Tilojen tarkistuksen yhteydessä voi käyttää apuna Optimaze-järjestelmän pohjakuvaselainta.

Korjatut/tarkistetut tiedostot muutospyyntöineen palautetaan Tilakeskukseen sähköpostilla osoitteeseen YHT Toimitilat isännöinti (toimitilat.isannointi@vantaa.fi) viimeistään 27.3.2019. Tilakeskus ottaa vastaan tarkistettuja listoja myös aiemmin. Yhteyshenkilöinä toimivat kunkin tulosalueen alueisännöitsijät (Kaisa Ridanpää, Pasi Simola, Thomas Härmälä, Erja Nurmisto, Ulla Puranen-Mashalla) ja toimitilapäällikkö Pasi Salo.

Mikäli tarkistamisen avuksi tarvitaan rakennuskohtainen raportti tilakohtaisen raportin rinnalle, tulee ottaa yhteyttä sähköpostilla osoitteeseen YHT Toimitilat isännöinti (toimitilat.isannointi@vantaa.fi).

Excel-tiedoston lisäksi toimialojen vastuuhenkilöille on tilattu henkilökohtaiset tunnukset Optimaze-järjestelmään, jolla voi tarkastella excelissä listattuja tiloja pohjakuvaselaimen avulla sekä ohje sen käyttöön. Tunnuksista voi olla yhteydessä YHT Toimitilat isännöinti (toimitilat.isannointi@vantaa.fi).

Toimialojen ilmoittamien tietojen perusteella tilakeskus tekee tarvittavat korjaukset ja laskee sisäiset vuokrat Optimaze-järjestelmässä. Sen jälkeen Taloussuunnittelu lataa sisäiset vuokrat tilille 905800 Tilakeskuksen toimittaman aineiston perusteella toukokuussa 2019.

5.2.4 Projektien budjetointi ja seuranta

Projektien perustaminen, hallinnointi ja seuranta tehdään Vantaan projektimallin mukaisesti. Yksittäisten projektien, toimialojen ja tulosalueiden projektisalkkujen hallinnoinnissa sekä raportoinnissa käytetään Thinking portfolio -järjestelmää. Intranetin Johtaminen/Projektien johtaminen -osiossa on Vantaan projektimallin sivustot, jonne on tallennettu em. projektimalli liitteineen, järjestelmän käyttöohjeet sekä hyödyllistä tietoa projektien hallinnoinnista.

Kansallista ja kansainvälistä rahoitusta suositellaan haettavaksi valtuustokauden strategiaa tai ohjelmia sekä toimialojen erityistavoitteita toteuttaviin projekteihin. Projektiesityksissä tulee esittää selkeästi projektin hyötytavoitteet sekä kustannukset. Projektitoiminta huomioidaan kehystä 2020 laadittaessa: vuonna 2019 päättyvien projektien sekä 2020 alkavien ja jatkavien projektien vaikutus talousarvioon tulee esitellä kaupunginjohtajan toimialakohtaisissa kehysneuvotteluissa. Talousarvion tuloihin ja menoihin tulee budjetoida ne hankkeet ja projektit, joille on jo myönnetty rahoitus tai sille rahoituksen myöntäminen on todennäköistä. Omarahoitteiset projektit, jotka päätetään käynnistää kesken talousarviovuoden, tulee pääsääntöisesti rahoittaa kuluvan vuoden käyttösuunnitelmasta.

Taloudellisesti merkittävistä projekteista, jotka päätetään toteuttaa ja joista saadaan rahoituspäätös vasta talousarviovuoden kuluessa, tulee sitovuustason ylittyessä tehdä määrärahamuutosesitys rahoituspäätösten mukaisesti loka-marraskuussa 2020.

5.2.5 Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelmapoistot edellyttävät kunnalta poistosuunnitelman laatimista sekä erillistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden seurantaa ja poistojen laskentajärjestelmän ylläpitämistä. Vantaan kaupungin 17.12. 2018 voimaan astuneen hallintosäännön (15 luku, § 7) mukaan kaupunginvaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet ja kaupunginhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat sekä vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

Poistonalaisia investointeja ovat pysyvien vastaavien muiden hyödykkeiden kuin maa- ja vesialueiden ja sijoitusten hankinnat. Alle 10 000 euroa koskevat hankintamenot budjetoidaan käyttötalousmenoksi.

Taloussuunnitelman poistojen luotettava budjetointi edellyttää, että investoinnit suunnitellaan riittävällä tarkkuudella ja investointien kuluvan vuoden ennuste sekä suunnitellut valmistumisajat (rakentaminen ja aineeton omaisuus osalta) syötetään taloussuunnittelujärjestelmässä investointien talousarvioon.

Suunnitelmapoistot esitetään toimialan tuloslaskelmaosan poistot -rivillä sekä kaupungin tuloslaskelmissa. Toimialat eivät budjetoi poistoja, vaan järjestelmä laskee ne taseessa olevan käyttöomaisuuden osalta poistosimulaatiolla sekä suunniteltujen investointien talousarviosta. Suunnitelman mukaiset poistot vaikuttavat kaupungin talousarvion tilikauden tulokseen ja liikelaitoksen liikeylijäämään sekä tuloslaskelmasta laskettaviin tunnuslukuihin.

5.2.6 Arvonlisävero

Tavaroiden ja palveluiden hankintamenot budjetoidaan pääsääntöisesti arvonlisäverottomin hinnoin. Kunta saa viiden prosentin suuruisen laskennallisen palautuksen arvonlisäverolain 130 §:ssä tarkoitetuista verottomista terveyden- ja sairaudenhoitoon sekä sosiaalihuoltoon liittyvistä hankinnoista sekä tällaisen toiminnan harjoittajalle myönnetystä avustuksesta. Laskennalliseen palautukseen oikeuttavista menoista budjetoidaan näin ollen 95 prosenttia laskutusarvosta.

Talousarvioon sisältyvät menot, joiden vähennysoikeutta on rajoitettu, esimerkiksi edustusmenot, tulee budjetoida arvonlisäveroineen. Henkilökunnan valvonta-ateriat budjetoidaan arvonlisäveroineen ulkoiselle tilille 441084 Ateriapalveluostot. Ne myös kirjataan suoraan toimialalle alv-koodilla 00. Tällä vältytään kaksinkertaiselta budjetoinnilta. Valvonta-ateriat säilyvät kuitenkin palkkakirjanpidon ajossa.

Rakentamispalvelujen käänteinen arvonlisävero ei aiheuta poikkeuksia budjetointiin. Talouspalvelukeskus on laatinut erillisen ohjeen maankäytön- ja rakentamisen toimialalle rakentamispalveluja koskevien ostolaskujen käsittelystä.

5.2.7 Taloussuunnitelmavuosien 2020–2022 budjetointi

Vantaan kaupungin taloussuunnitelma 2020–2023 valmistellaan uuden 1.1.2020 voimaan tulevan organisaatiorakenteen mukaisesti. Valmistelussa huomioidaan uusille palvelualueille sisältyvät nykyiset tulosalueet. Yksittäisiä toimintoja koskevat päätökset valmistuvat budjettiprosessin edetessä, osittain vasta loppuvuodesta, joten ne sisältyvät nykyisen toiminnan sisälle. Taloussuunnitelman 2020–2023 määrärahojen ja tuloarvioiden kehykset määritetään alustavasti toimialojen ja kaupunginjohtajan välisissä kehysneuvotteluissa huhtikuussa 2019 ja niistä päätetään kaupunginhallituksessa 3.6.2019.

Taloussuunnitelmavuosien 2021–2023 valmistelu perustuu valtuustokauden strategiaan 2018-2021 sisällytettyihin taloustavoitteisiin, jotka muodostavat uuden valtuustokauden talousohjelman. Budjetoitaessa huomioidaan toiminnassa ja volyymeissä tapahtuvat muutokset. Toimintamenojen kasvun tulee olla perusteltu, esim. palvelutarpeen kasvulla. Lähtökohtana kaikessa toiminnassa on tuottavuuden kasvu ja menokehityksen hallinta. Toimintatuottoihin huomioidaan tiedossa olevat maksujen ja volyymin muutokset sekä suunnitellut kertaluontoiset erät.

5.2.8 Toimialojen taloussuunnitelmien tarkistaminen

Sisäisiä tuloja ja menoja ovat sisäisten suoritteiden ostot ja myynnit sekä sisäiset vuokrat. Sisäisiin tulo- ja menoeriin luetaan myös liikelaitoksen ja kunnan väliset sisäiset korot, peruspääoman tuotto sekä toiminta- ja rahoitusavustukset liikelaitokselle. Sisäiset erät budjetoidaan niille varatuille tulo- ja menotileille. Sisäiset suoritteet laskutetaan ennalta sovittuun hintaan ja ostaja voi vaikuttaa laskutettavien suoritteiden määrään. Sisäisten erien budjetointi tulee perustua myyjän ja ostajan väliseen sopimukseen kaupungin toimialojen välillä tai kaupungin ja liikelaitoksen välillä. Sisäisten tulojen ja menojen on oltava kaupunkitasolla yhtä suuret ja niiden budjetoinnissa tulee olla huolellinen. Määrärahoja ja tuloarvioita ei saa syöttää järjestelmään tiliryhmätasolla. Oikean sisäisen tilin voi tarkistaa voimassa olevasta tililuettelosta.

Sisäisille tileille ei saa kirjata menoja, jotka ovat ulkoista ostoa. Kustannuksia ei jaeta sisäisellä laskutuksella, laskut joko tiliöidään useammalle kustannuspaikalle tai maksavan yksikön menoa oikaistaan muistiotositteella jälkikäteen.

Toimialan tulee tarkistaa SAP -järjestelmästä:

- Toimialan lakkautetuille tulosyksiköille ei ole lukuja talousarviossa, koska budjetoidut toimet saattavat budjetoida lukuja myös lakkautetuille yksiköille.
- Budjettia ei ole syötetty tiliryhmätasolle, koska se jakaa summan mm. sisäisille tileille.
- Nimettömille tileille ei ole syötetty talousarviolukuja.
- Sisäiset tulot ja menot perustuvat ostajan ja myyjän välisiin sopimuksiin, jolloin ne ovat molempien osapuolien tiedossa oikean suuruisina.
- Investointien tulosyksiköille ei ole jäänyt henkilöstömenoja.
- Rakentamisen sisäisille tilausnumeroille on syötetty valmistumiskuukausi- ja vuosi, jotta poistot budjetoituvat oikein.
- Budjettiesitys ei ylitä kehystä.

5.3 Investoinnit

Investointiosassa valtuusto käsittelee määrärahat hankeryhmäkohtaisesti. Investointiosaan varataan talousarviovuonna tarvittava määräraha ja lisäksi suunnitelmavuosille arvioitu määrärahan tarve.

Investointiosassa esitetään hankekohtaisesti investointeja koskevat tavoitteet, jossa selvitetään mm. tavoitellaanko palvelutuotannon määrän lisäystä, palvelukyvyn parantamista vai tuotannon tehostamista. Perustelutietona esitetään hankkeiden kokonaiskustannusarviot. Jos hankkeen tai sen osan toteutuminen viivästyy talousarviossa arvioidusta aikataulusta, tarvittava osa rahoituksesta on otettava seuraavien vuosien talousarvioon. Kaupungin investoinnit suunnitellaan ja esitetään talousarviokirjassa kymmenelle vuodelle. Investoinneista laaditaan perustelut vuosien 2020–2023 osalta. Tilainvestointien budjetointivastuu on tilakeskuksella.

Talousarvion investointiosaan budjetoidaan investointiin saatava rahoitusosuus, joka voi olla valtionosuutta tai muuta rahoitusosuutta. Rahoitusosuus budjetoidaan tuloksi sille vuodelle, jonka aikana oikeus tuloon arvioidaan kunnalle syntyvän. Esim. jälkirahoitteinen valtionosuus budjetoidaan rahoitusosana sille vuodelle, jonka aikana oikeus valtionosuuteen kunnalle syntyy.

Taloussuunnitelman 2020–2023 investointien määrärahojen ja tuloarvioiden kehykset määritetään alustavasti toimialojen kehysneuvotteluissa huhtikuussa ja niistä päätetään kaupunginhallituksessa 3.6.2019.

5.3.1 Investointiosan hankeryhmät

Irtain omaisuus

Pysyvillä vastaavilla (aiemmin käyttöomaisuus) tarkoitetaan jatkuvasti useana tilikautena tuloa tuottavia hyödykkeitä, koneita ja kalustoa sekä atk-ohjelmistoja. Hankintoihin käytetään investointiosan irtaimistomäärärahaa ja yksittäisen laitteen hankintamenon tulee ylittää pienhankintaraja 10 000 €. Laitteen asennus kuuluu hankintamenoon. Laitteen käytön koulutus ei kuitenkaan ole investointia.

Ensikertainen kalustaminen on irtainta omaisuutta, joka hankitaan kohteen uudisrakentamisen tai perusparantamisen yhteydessä. Ensikertainen kalustaminen käsitellään yhtenä pysyvien vastaavien kohteena, vaikka sen hankinta kertyisi pidemmällä aikavälillä ja useammista pienemmistä hankinnoista.

Lisähankinnat ensikertaiseen kalustamiseen ovat käyttötalousmenoja. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis.

Toimialan irtaimen omaisuuden hankintaesitykset toimitetaan taloussuunnitteluun toimialan budjettienneuvottelumateriaalien yhteydessä.

Aineeton omaisuus

Aineettoman omaisuuden investoinnit suunnitellaan vuosille 2020–2029. Tietohallinto luo toimialojen esityksistä tuottavuuspriorisointiin pohjautuvan esityksen uudeksi investointiohjelmaksi tietohallinnon ohjausryhmään hyväksyttäväksi vuosille 2020–2023. Aineettoman omaisuuden budjetointivastuu on tietohallinnon palvelukeskuksella ja määrärahat budjetoidaan kohdetasolla (sisäinen tilaus). Aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista, muun muassa muista pitkävaikutteisista menoista, tehtävät poistot aloitetaan yleensä heti menojen syntymistilikautena.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeiden ja osuuksien budjetointivastuu on taloussuunnittelulla, joka pyytää tiedot toimialoilta. Tilakeskus vastaa kaupungin omistamien asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeiden myyntitulojen (sekä käyttötalouteen budjetoitavat myyntivoitot, että investointiosan tuloiksi budjetoitavat tasearvot) arvioinnista ja budjetoinnista.

Rakentaminen

Tilakeskus vastaa uudisrakentamisen, korjausrakentamisen ja vuokra- ja osaketilojen muutostöiden budjetoinnista investointiosaan kohdetasolla (sisäinen tilaus). Tarkemmat ohjeet luvussa 5.4.3.

Kiinteä omaisuus ja julkinen käyttöomaisuus

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala vastaa kiinteän omaisuuden sekä julkisen käyttöomaisuuden hankeryhmien budjetoinnista.

5.3.2 Toimitilainvestointien valmistelu

Toimitilaesitysten tulee perustua kaupunginvaltuuston 24.9.2018 hyväksymään Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2018–2027 sekä taloussuunnitelmaesitysten laadinnan yhteydessä tarkistettuihin toimialakohtaisiin palvelutarpeisiin.

Tilakeskus valmistelee toimialojen päivitetyistä toimitilainvestointiesityksistä koosteen, jota käsitellään palveluverkkosuunnittelun workshopeissa sekä hankejohtoryhmissä. Palveluverkkosuunnitteluprosessissa valmistellut päivitetyt toimialojen toimitilainvestointiesitykset käyttötalousvaikutuksineen käsitellään lautakunnissa talousarviokäsittelyn yhteydessä. Kaupunkitasoinen investointiryhmä (hankejoto) sopeuttaa investointiesitykset investointikehykseen käymällä yksityiskohtaisesti läpi toimitilainvestointiesitysten päivitykset sekä kunnallistekniset hankkeet ja päättää keskeisistä taloussuunnitelmakauden investointiesityksistä. Toimitilainvestointiesitys sisällytetään kaupunginjohtajan taloussuunnitelmaesitykseen 2020–2023.

Muutosesitykset voimassaolevaan toimitilainvestointiohjelmaan laaditaan tilakeskuksen toimialoille 24.1.2019 lähettämän ohjekirjeen mukaisesti (liite 8).

Investointiesitys tehdään sähköisesti Optimaze kiinteistönhallinnan Modelspace -järjestelmään erillisen käyttäjäohjeen mukaisesti (liite 9).

- Uusi esitys luodaan lisäämällä investointisuunnitteluosioon esitys täyttämällä tyhjään esityksen ominaisuudet-ikkunaan kaikki tarvittavat tiedot.
- Investointiohjelmassa oleviin hankkeisiin esitettävät muutokset (esim. ajalliset, laadulliset tai laajuuteen liittyvät) tehdään järjestelmän investointisuunnitteluosiosta löytyvään aikaisemmin luotuun esitykseen tallentamalla muuttuvat tiedot ko. kenttiin vanhojen tietojen päälle.

Toimialat tekevät kaikki toimialan johdon hyväksymät toimitiloihin liittyvät toimitilainvestointiesitykset kootusti 28.2.2019 mennessä kiinteistönhallinnan Modelspace -järjestelmään edellä olevan ohjeen mukaan.

Investointiohjelman valmistelun yhteydessä toimialoilta pyydetään myös investointien käyttötalousvaikutusten arviot (toimintakustannukset ja irtaimistokustannukset). Arviointi tehdään ensivaiheessa uuteen investointiesitykseen sekä myöhemmin myös koontina Risto Adlerille. Koonti laaditaan palveluverkkosuunnitteluprosessissa toukokuun loppuun mennessä priorisoiduista toimitilahankkeista. Arviot liitetään myös lautakuntien talousarvioesityksiin.

Käyttötalousvaikutusten arviointimateriaali palautetaan Risto Adlerille 16.8.2019 mennessä. Arviot liitetään syksyllä lautakuntien talousarvioesityksiin.

Vuosikorjaustyöesitykset vuodelle 2020 tehdään erikseen toimitettavan ohjeen mukaisesti kiinteistönhallinnan Manager -järjestelmään. Vuosikorjaustyöesitykset koskevat alle 10 000 e korjaustöitä.

Lisätietoja investointiohjelmasta ja -esityksistä tilakeskuksessa antavat:

- Hankeohjelmoija Risto Adler
- Pihavastaava Marika Suotula (pihat)
- Keittiöasiantuntija Tarja Aaltola (keittiölaitteet).

6 Tietojärjestelmäinvestointiesitykset ja käyttötalouteen vaikuttavat ICT menot

Tietohallinto esittää keskitetysti määrärahat palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvien suunnitelmiensa sekä toimialojen toimittamien esitysten perusteella.

Jotta tietohallinto voi tehdä talousarvioesityksen tarvittavista määrärahoista vuodelle 2020, toimialojen on toimitettava sille hanke-ehdotukset ja käyttötalousarviot. Toimialat syöttävät hanke-ehdotukset uudella tavalla projektisalkkujärjestelmän ideasalkkuun (Thinking Portfolio) 15.3.2019 mennessä. Toimialojen on toimitettava käyttötalousarviot uusista toimipisteistä, laitteista ja tietoliikenteestä (liitteet 10 ja 11) tietohallinnon ICT-palvelukoordinaattoreille 29.3.2019 mennessä. Tätä ennen hanke-ehdotukset ja käyttötalousarviot tulee käsitellä yhdessä ICT-palvelukoordinaattoreiden kanssa.

ICT-investoinnit vuodelle 2020 käsitellään ICT-hankejohtoryhmän kokouksissa vuoden 2019 aikana.

6.1 Tietojärjestelmäinvestoinnit

Toimialan tulee valita hankeideoistaan parhaat tuottavuusideat ja pakolliset lakisääteiset muutokset. Myös lakisääteisistä muutoksista tulee täyttää idean esittely ideasalkkuun. Jos toimialalla/tulosalueella on digisuunnitelmia, on tässä yhteydessä hyvä esittää sen mukaiset hanke-ehdotukset ja päivittää uudet hankeideat digisuunnitelmaan yhdessä Tietohallinnon kanssa.

Toimialan hanke-ehdotuksista tulee täyttää ideasalkkuun (Thinking Portfolio https://www.thinking1.com/portfolio/) idean esittelyt, jotka on käsitelty toimialan omassa johtoryhmässä ja jotka toimialan talous- ja hallintojohtaja on hyväksynyt. Muiden kuin lakiin perustuvien uusien hankkeiden tulee täyttää kaupungin säästöperusteet eli hankkeen on maksettava itsensä takaisin neljässä vuodessa. Toimialan tulee tehdä omille hankkeilleen keskinäinen priorisointi ideasalkussa.

Ideasalkun käyttöohje: Ideasalkun TAE2020-käyttöohje. Tunnukset tulee tilata ohjeen perusteella mahdollisimman pian.

Kaikkien investointiohjelman hanke-ehdotusten tulee sisältää kustannushyötylaskelma, joka täytetään ideasalkkuun. Mikäli toimiala esittää investointiohjelmaan ehdotuksen aiempien vuosien tuotejonosta, tulee myös ko. ehdotus syöttää ideasalkkuun ja päivittää laskelma. Tuotejono, aiemmin esitetyt ideat ja kustannushyötylaskelmat on saatavilla ICT-palvelukoordinaattoreiden kautta. Toimialojen tulee lunastaa päättyneiden investointien osalta kustannushyötylaskelmissaan ilmoittamansa hyödyt.

Investointiohjelman optimaalista käyttöä varten valmistellaan tuotejonossa investointiohjelman ulkopuolella olevat korkeintaan 1-3 tärkeintä hanketta kilpailutusasiakirjojen osalta mahdollisimman valmiiksi vuoden aikana tapahtuvaa optimointia varten. Tietohallinto käynnistää hankkeiden valmistelun.

Hanke-esityksiin liittyvät hankkeen aikaiset koulutustarpeet on esitettävä ideasalkussa kustannushyötylaskelmassa. Hankkeen aikaiset koulutuskulut (pääkäyttäjä- ja loppukäyttäjäkoulutukset) ovat käyttötalousmenoa, johon toimialojen tulee varautua.

Tietohallinto luo toimialojen esityksistä tuottavuuspriorisointiin pohjautuvan esityksen uudeksi investointiohjelmaksi ICT-hankejohtoryhmään päätettäväksi.

6.2 Käyttötalous

Käyttötalouteen liittyviä kustannuksia ovat mm. tietojärjestelmien hankintaan liittyvät ylläpito- ja käyttömenot, käyttöoikeusmaksut, työasemahankinnat sekä mahdolliset tietoliikennekuluihin vaikuttavat seikat (esim. uudet toimipisteet). Hankkeisiin liittyvät käyttötalousarviot tulee toimittaa ideasalkkuun.

Vain Käyttötalouteen liittyen, toimialan on ilmoitettava liitteenä olevilla pohjilla ICT-palvelukoordinaattoreille uusista kohteista/laitteista seuraavat tiedot (Liite 1: Muutokset toimipisteissä ja työasemissa ja Liite 2: Tietoliikennemuutokset):

- Täysin uusi toimipiste, johon tarvitaan uudet laitteet (IT ja AV), kuten myös isommat muutot
- Henkilöstömäärän lisäykset
- Erityistarpeet, jotka vaikuttavat olemassa oleviin leasing-laitteisiin (esim. toimintatavan muutos, leasing-ajan keskeytys ja toimialan itsensä kustantamien laitteiden kuten tablettien ottaminen tilalle)

Huom! Tietohallinto sitoutuu ajoissa ilmoitettuihin ja sovittuihin muutoksiin, mikäli tietohallinnon käyttötalousvaikutukset huomioidaan. Muussa tapauksessa palvelutasoa ja rahoitusta ei voida luvata. Toimialojen tulee itse varautua omassa talousarviossaan seuraaviin käyttötalouskuluihin:

- AV-laitteisto.
- Mobiili- ja tablettipäätelaitteista aiheutuvat hankinta- ja käyttökulut.
- Puhelinliikenteestä aiheutuvat kulut.
- 4G-yhteyksien käytöstä ja vuokrista aiheutuvat kulut.
- Vakioimattomat, yksittäisissä työasemissa tai vain joissakin yksiköissä käytössä olevat ohjelmat (esim. Adobe-julkaisutuotanto- ja kuvankäsittelyohjelmat, koulujen opetusohjelmat).
- Tulostuskustannukset osana pilvitulostusratkaisua.
- Leasing-työasemien osalta laitteilla on vuokra-ajan kattava laajennettu takuu. Takuun jälkeisistä työasemien tarvikkeisiin tai huoltokuluihin kuluvista menoista vastaa käyttäjäyksikkö.
- Kannettaviin tarvittavat lisätarvikkeet: näppäimistöt, telakat, ergonomiahiiret ja laukut sekä lisä- ja erikoisnäytöt.
- Lisätarvikkeiden osalta takuun jälkeiset tarvikkeisiin tai huoltokuluihin kuluvat menot.
- Palauttamatta jääneet tai kadonneet leasing-laitteet.
- Mahdolliset työasematoimitukseen liittyvien lisätöiden, -asennuksien, -ohjelmien tai -palvelujen kustannukset (esim. koulu- ja päiväkotikohtaiset opetusohjelmat).
- Ulkopuolisten hallinnoimien tietojärjestelmien ylläpito-, käyttö- tai tukikulut (esim. Trafin ajoneuvorekisteri, ulkoisten tiedonhakupalveluiden käyttö, Lupapiste, Klinik Pro, SocFinder).
- Toimialojen varaamien domain-nimien vuokrat ja niihin liittyvät www-palvelu- yms. kustannukset.
- Tietotekniikan käyttöön liittyvät koulutuskulut ja ohjelmien koulutuskulut.
- Hankkeiden pääkäyttäjä- ja loppukäyttäjäkoulutuksien kulut.
- Toimialat varautuvat käyttötaloussuunnitelmissaan Tiedolla johtamisen ratkaisun mahdolliseen lisäkäyttöön (7 € / käyttäjä / kk).

6.3 Tukea valmisteluun ICT-palvelukoordinaattoreilta

- Sivistystoimen toimiala: Helge Finnberg
- Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala: Jyrki Usva
- Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala: Juha Tuukkanen
- Kaupunginjohtajan toimiala: Piia Koskenoja
- Konsernipalvelut: Piia Koskenoja
- Asukaspalvelut: Ismo Riikonen
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos: Rauni Kudia
- Suun terveydenhuolto: Rauni Kudia
- Vantaan työterveys: Rauni Kudia

7 Liikelaitoksen talousarvion ja -suunnitelman valmistelu

Kaupungin liikelaitoksia ovat Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Suun terveydenhuollon liikelaitos sekä Vantaan Työterveys liikelaitos (31.5.2019 saakka).

Liikelaitoksen talousarviossa noudatetaan samoja talousarvioperiaatteita kuin kunnan ja kuntayhtymän talousarviossa. Talousarvio laaditaan kalenterivuodeksi. Taloussuunnitelma laaditaan vähintään kolmeksi vuodeksi eteenpäin. Talousarviovuosi on suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Menot budjetoidaan suoriteperusteisesti tai sitä vastaavalla tavalla ja tulot budjetoidaan suunnitteluvuodelle, jolloin ne toteutuvat.

Liikelaitoksen johtokunnan on valmisteltava liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma ja esitettävä se valtuustolle sen päättämässä aikataulussa. Esitys liitetään osaksi kaupunginhallituksen esitystä kaupungin talousarvioksi ja suunnitelmaksi valtuustolle.

Kaupunginhallitus voi esittää muutoksia johtokunnan esitykseen vain kuntalain 120 §:n tarkoittamissa liikelaitosta sitovissa erissä, mutta ei voi muilta osin esittää muutoksia johtokunnan esitykseen liikelaitoksen talousarvioksi ja -suunnitelmaksi.

Kaupunginvaltuusto että johtokunta asettavat liikelaitokselle sitovia tavoitteita. Valtuuston toimivallasta liikelaitoksen tavoitteiden asettamisessa säädetään kuntalain 14 §:ssä ja johtokunnan toimivallasta tavoitteiden asettamisessa kuntalain 67 §:ssä. Sekä valtuuston että johtokunnan liikelaitokselle asettamat tavoitteet esitetään liikelaitoksen talousarviossa, ja ne tulee erottaa toisistaan selkein merkinnöin.

Kaupunginvaltuusto voi hyväksyessään kunnan talousarvion ja -suunnitelman muuttaa johtokunnan esitystä liikelaitoksen tavoitteista ja liikelaitosta sitovista eristä kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa. Johtokunnan on otettava huomioon valtuuston tekemät muutokset liikelaitoksen budjetin sitoviin eriin viimeistään käyttösuunnitelmaa hyväksyessään. Menettely vastaa kunnan muiden tehtävien budjetointia, missä lautakunnat voivat lopullisesti hyväksyä käyttösuunnitelmat vasta sen jälkeen, kun valtuusto on hyväksynyt kunnan talousarvion ja -suunnitelman.

Liikelaitoksen talousarvion hyväksymisen takarajasta säädetään kuntalaissa (KuntaL 67.3 §). Johtokunnan on päätettävä liikelaitoksen seuraavan vuoden talousarviosta viimeistään vuoden loppuun mennessä.

Kaupungin talousarviossa esitetyissä liikelaitosten tuloslaskelma-, investointi- ja rahoituslaskelmissa on määritelty erät, jotka ovat sitovia kaupunginvaltuuston nähden. Liikelaitokset raportoivat sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta osavuosikatsauksissa, tilinpäätöksessä sekä toimintakertomuksessa.

Liikelaitoksen talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää johtokunta. Johtokunnan on otettava huomioon valtuuston liikelaitokselle asettamat tavoitteet ja liikelaitosta sitovat erät kunnan talousarviossa. Kunnan talousarviossa liikelaitosta sitoviin eriin tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.
Kaupungin talousarviovalmistelun laajuudesta johtuen liikelaitosten johtokuntien hyväksymän talousarvion tulee noudattaa kaupungin aikatauluja, siten että talousarviot ja käyttösuunnitelmat vastaavat valtuuston talousarviota koskevia päätöksiä. Muutokset liikelaitosten talousarviossa muuttavat kaupunki, rahasto ja liikelaitokset yhdistettävän tuloslaskelma lukuja talousarviossa, joten ne tulee toteuttaa kaupunkitasoisen käyttösuunnitelmien hyväksynnän jälkeen tai huomioida talousarviovuoden ennusteissa.

Liikelaitokset noudattavat tämän ohjeen mukaisia budjetointiohjeita sekä tehtäväalueita koskevia tekstiohjeita.

8 Konserni kunnan talousarviossa

Kuntalain (410/2015) 14 §:ssä korostetaan valtuuston asemaa ja kokonaisvastuuta kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa kuntastrategiasta, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kunnan toimintaan kuuluu 6 §:n tarkoitetuin tavoin kaikki toiminta, jossa kunta on mukana. Kunnan oman organisaation lisäksi strategiassa on arvioitava pitkän

aikavälin tavoitteita koko kuntakonsernissa, kuntien yhteistoiminnassa sekä sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvassa toiminnassa.

Valtuusto vastaa kunnan strategisesta päätöksenteosta, koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta. Omistajaohjauksella ja konserniohjeilla on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön hallituksessa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisetu.

Uudistetun kuntalain tavoitteena on ollut luoda kokonaisvaltainen näkökulma kunnan toimintaan, jolloin taloudellisen tilanteen arvioimisessa tulisi näkyä peruskunnan talouden lisäksi selkeästi myös kunnan toiminta ja vastuut kuntakonsernina ja kuntayhtymissä.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

8.1 Konsernin vastuut ja velvoitteet

Koska valtuuston tulee talousarviota hyväksyessä ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, liitetään talousarvioon ja -suunnitelmaan 2020–2023 luku Kuntakonserni 2020–2023. Luvussa esitetään:

1. Konsernirakenne 30.9.2019

2. Konsernirakenteeseen suunnitellut muutokset taloussuunnitelmakaudella 2020–2023

3. Konsernin investoinnit taloussuunnitelmakaudella 2020–2023

Investoinnit esitetään taulukkomuodossa. Taulukkoon sisällytetään kaupungin investoinnit yhteensä, merkittävien tytäryhteisöiden investoinnit yhteisöittäin, muiden tytäryhteisöjen investoinnit yhteensä sekä kuntayhtymien investoinnit TS 2019–2022 mukaisesti. Luvut esitetään omistusosuuksien mukaisena osuutena yhteisön investoinneista (konsernitilinpäätöksen mukaisesti). Taulukossa tulee olla sarakkeet TP2017, TP2018, TA2019, TA2020, TS2021, TS2022

4. Kaupungin ja tytäryhteisöjen lainakannankehitys taloussuunnitelmakaudella 2020–2023

Lainakanta esitetään taulukkomuodossa. Taulukkoon sisällytetään kaupungin lainakanta, merkittävien tytäryhteisöjen lainakanta yhteisöittäin, muiden tytäryhteisöjen lainakanta yhteensä sekä kuntayhtymien lainakanta TS 2019–2022 mukaisesti. Luvut esitetään omistusosuuksien mukaisena osuutena yhteisön lainakannasta (konsernitilinpäätöksen mukaisesti). Taulukossa tulee olla sarakkeet TP2017, TP2018, TA2019, TA2020, TS2021, TS2022

5. Konserniyhteisöille myönnetyt ja suunnitellut takaukset tekstinä sekä taulukkona

8.2 Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi asettaa tavoitteita konsernijohdolle koskien tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa. Vastaavaa menettelyä sovelletaan myös kuntayhtymän ja liikelaitoskuntayhtymän konserniohjauksessa.

Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta ja toimintaedellytyksiä tai palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita taikka pääoman tuottovaatimuksia. Tytäryhteisölle asetettavat tavoitteet tulee pääsääntöisesti ottaa kunnan voimassa olevaan talousarvioon ja -suunnitelmaan. Tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä.

Kaupungin konserniohjaus- ja valvonta valmistelee tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet osaksi Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaa 2020–2023. Kaupunginhallituksen yleisjaoston tehtävänä on tehdä esityksiä ja antaa toimintaohjeita kaupunkikonsernin yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Tavoitteiden yhteydessä esitetään myös merkittävien yhteisöjen investointiohjelman sisältö. Tavoitteet tulee valmistella talousarvioneuvotteluihin mennessä.

Kaupungin konserniohjaus- ja valvonta ja talouspalveluiden konsernilaskenta sekä rahoitus laativat konsernirakenteen kuvauksen, muutokset konsernirakenteessa sekä taulukot kuntakonsernin investoinneista, lainakannan muutoksista sekä takauksista.

Merkittävimpiä tytäryhteisöjä koskevat tavoitteet ja investoinnit esitellään valtuuston iltakoulussa 26.9.2019

9 Budjetointijärjestelmä

9.1 Järjestelmän rakenne

Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan SAP-budjetointijärjestelmässä. Budjetointijärjestelmä sisältää henkilöstömenosuunnittelun, muun käyttötalouden suunnittelun, investointisuunnittelun sekä rahoituserien suunnittelun.

Budjettiluvut syötetään toimialojen toimesta sekä talousarviovuodelle 2020 että taloussuunnitelmavuosille 2021–2023. Jatkovuosien luvut tulee suunnitella vähintään talousarviokirjan palvelualueen mukaisille tehtäville tiliryhmään kuuluvalla tilille.

Suunnitteluhierarkia koostuu seuraavista tasoista:

- yritys (esim. Vantaan kaupunki, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Marja-Vantaa rahasto)
- toimiala (esim. Sosiaali- ja terveystoimi)
- palvelualue sekä yhteiset palvelut ja talous- ja hallintopalvelut
- tulosyksikköryhmät (toimialojen määrittelemä)
- tulosyksikkö, taso jolle budjetoidaan

Talousarviokirjaan kootaan Vantaan kaupungin osalta tehtäväaluetasoiset tiedot sekä lisäksi yritystason tiedot liikelaitoksista ja rahastoista. Investoinnit esitetään talousarviokirjassa hankeryhmittäin aiemman käytännön mukaisesti.

Jokaisella toimialalla, liikelaitoksella ja rahastolla tulee olla nimettynä yksi tai useampi SAP-budjetoinnin pääkäyttäjä, jotka vastaavat siitä, että budjetointiprosessi etenee ko. organisaatiossa kaupunkitason valmisteluaikataulun ja -ohjeistusten mukaisesti, ja että budjetointiluvut ovat kokonaisuuden osalta oikein koko suunnittelukaudelle.

Toimialojen SAP-budjetoinnin pääkäyttäjät vastaavat osaltaan siitä, että toimialan budjetoijilla on tarvitsemansa käyttöoikeudet ja riittävä järjestelmän käytön osaaminen budjetointiprosessin käynnistyessä. Taloussuunnittelu järjestää keskitetysti budjetointijärjestelmän koulutuksia toimialojen ilmoittamien tarpeiden mukaisesti.

9.2 Suunnitteluhierarkian ylläpito

Taloussuunnitelma 2020–2023 laadintaa varten on suunnitteluhierarkia muutettu vastaamaan Uusi Vantaa organisaation mukaisia toimialoja ja palvelualueita. Jotta taloussuunnitelmaprosessi pysyy aikataulussaan, ei suunnitteluhierakiaan tehdä valmisteluaikana enää isoja muutoksia. Tämä käytäntö on poikkeuksellinen organisaatiomuutoksen laajuudesta johtuen sekä tarvittavien käyttöoikeusroolien varmistamiseksi taloussuunnittelujärjestelmän käyttäjille taloussuunnitelman 2020-2023 laadinnan käynnistymiseksi.

Taloussuunnitteluorganisaation tulosyksiköiden lisäykset, muutokset ja kohdennukset haetaan Efecte SSP:n kautta. Vakiohierarkiaan tehtävät muutokset toteutetaan talouspalvelukeskuksessa, ja niiden kohdistusten muutokset suunnitteluhierarkiaan taloussuunnittelussa. Tulosyksiköt kytketään Efectessä ilmoitetun mukaisesti suunnitteluhierarkiaan.

Tulosyksikköhierarkiassa tapahtuneet muutokset kuluvan vuoden osalta suunnitteluvuoteen nähden tulee kohdistaa tulosyksiköittäin suunnitteluvuoden tulosyksikköryhmään. Taloussuunnittelu päivittää suuret organisaatiomuutokset suunnitteluhierarkiaan yhteistyössä talouspalvelukeskuksen ja toimialan kanssa. Poikkeuksena taloussuunnitelman 2020–2023 laadinta, jolloin muutokset toteutetaan pääosin Uusi Vantaa organisaation vaatimilla muutoksilla. Muista muutoksista tulee olla yhteydessä taloussuunnitteluun. SAP-pääkäyttäjät antavat lisäohjeita hierarkiamuutosten huomioinnista käyttösuunnitelmien osalta.

Tavoiterivihierarkian ylläpito

Uusista avattavista tileistä on lähetettävä tieto taloussuunnitteluun ja talouspalvelukeskukseen, jotta ne voidaan päivittää tavoitehierarkiaan.

9.3 Talousarvioprosessin päävaiheet SAP järjestelmässä

- Ennen kuin järjestelmässä voidaan aloittaa budjetointi taloussuunnittelun pääkäyttäjä
    1. vaihtaa suunnittelukauden seuraavalle taloussuunnitelmakaudelle
    2. henkilöstömenosuunnitteluun ladataan huhtikuun palkanmaksun mukaiset budjetoidut toimet
    3. järjestelmään päivitetään sivukulut tarkistettujen sivukuluprosenttien mukaisesti sekä
    4. lisää laskentaa varten mahdollisen palkankorotusprosentin.
- Toimialat tarkistavat TS laadintaohjeen sekä muun ohjeistuksen mukaisesti
    1. budjetoidut toimet ja tekevät tarvittavat korjaukset tämän ohjeen luvun 5.3.2 mukaisesti.

2. Muut kuin budjetoitujen toimien henkilöstömenot syötetään henkilöstömenosuunnittelun lukittujen tilien lomakkeen kautta.
3. Muiden kuin henkilöstömenojen määrärahat voi toimialan pääkäyttäjä kopioida edellisestä käyttösuunnitelmasta. Huomioitava, että valintaan on otettava koko tiliväli 300000-999999 ja mahdollisesti määritelty korotusprosentti korottaa kaikkia tilejä. Kopiointitoiminto jättää kopioimatta tilivälivalinnasta huolimatta mm. henkilöstömenot, sisäiset vuokrat ja poistot. Toimialan on myös huomioitava, että käyttösuunnitelma on laadittu tarkemmalle tasolle kuin talousarviota on tarkoitus laatia.
4. Sisäiset vuokrat ladataan järjestelmään taloussuunnittelun pääkäyttäjän toimesta tilojen tarkistusprosessin jälkeen. Tarkempi ohje kohdassa 5.3.3 Sisäiset vuokrat.
5. Toimialat tekevät keskitetysti toimialaesityksestä lautakuntapäätöksen SAP:iin ja tarkistavat, että se on kaupunginhallituksen päättämän kehyksen mukainen.
6. Lautakuntakäsittelypäivien jälkeen toimialat tekevät järjestelmään uuden lautakuntapäätöksen.
7. Taloussuunnittelussa jatkuu talousarvion valmisteluprosessi. SAP Taloussuunnittelu lukitaan toimialoilta tässä vaiheessa.
8. Toimialoille ilmoitetaan milloin käyttösuunnitelman laadinnan voi aloittaa.

10 Liitteet

Liite 1 Taloussuunnitelman 2020–2023 ja sitovien tavoitteiden laadintaprosessin aikataulu (Pdf)
Liite 2 Toimialan ja tulosalueen tuloskorttipohjat (Excel)
Liite 3 Toimialan ja tulosalueen tuloskortin tiivistelmä (PowerPoint)
Liite 4 Tulosalueen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma 2020–2023 (PowerPoint)
Liite 5 Koulutussuunnitelmapohja 2020 (Excel)
Liite 6 Mallitekstipohjat toimiala ja tehtäväalue yhteensä 2020 (Word)

Henkilöstömenosuunnittelu
Liite 7 Uudet budjetoidut toimet (Excel)
Toimitilainvestoinnit
Liite 8 OHJE toimitilainvestointiohjelma 2020 (Pdf)
Liite 9 Ohje Modelspace–Vantaan investointisuunnittelu 2020 (Pdf)
Tietohallinnon investoinnit
Liite 10 Muutokset toimipisteissä ja työasemissa (Excel)
Liite 11 Tietoliikennemuutokset (Excel)

11 § **Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvät apulaiskaupunginjohtajien virkojen perustamiset ja kelpoisuusehtojen vahvistamiset**

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/S-AP/HY-L

Taustaa
Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Viranhaltijaorganisaatiota koskeva, kaupunginvaltuustolle tehty hallintosäännön muutosesitys on käsitelty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 8.4.2019. Kun kaupunginvaltuusto on päättänyt apulaiskaupunginjohtajien virkojen perustamisesta ja kelpoisuusehtojen vahvistamisesta sekä päättänyt virkanimikkeestä, kaupunginhallitus voi julistaa virat auki.

Perustelut
Hallintosäännön 14 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupunginvaltuuston täytettävien virkojen perustamisesta. Virkaa perustettaessa päätetään myös virkanimikkeestä ja kelpoisuusvaatimuksista.

Sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan että kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan virat tulee perustaa ja virkojen kelpoisuusehdot vahvistaa.

Molempiin virkoihin kelpoisuusehdoiksi esitetään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito, toimialan toiminnan hyvä tuntemus sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito. Lisäksi valittavilta apulaiskaupunginjohtajilta edellytetään kykyä johtaa muutosta sekä aikaansaada muutoksia. Kansainvälinen osaaminen sekä vuorovaikutustaidot ovat tehtävässä tärkeät ja sujuva englannin kielen taito on välttämätön edellytys. Muu kielitaito luetaan eduksi.

Kaupunginhallitukselle esitetään lisäksi, että nykyisen maankäytön, rakentamisen ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan virkanimike muutetaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajaksi 1.1.2020 alkaen.

Nykyisistä virassa olevista apulaiskaupunginjohtajista kaksi on ilmoittaneet erostaan; toinen apulaiskaupunginjohtaja 1.1.2020 alkaen ja toinen 1.4.2020 alkaen. Molemmat jäävät pitämättömille vuosilomille joulukuussa 2019. Heidän virkansa, sivistystoimen toimialan apulaiskaupunginjohtajan sekä konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan virat tullaan lakkauttamaan myöhemmin.

Lisäksi tullaan lakkauttamaan myöhemmin asukaspalveluiden toimialan apulaiskaupunginjohtajan virka. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan viran osalta ei tapahdu muutoksia.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) esittää kaupunginvaltuustolle, että perustetaan kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan virka 1.1.2020 lukien,

b) esittää kaupunginvaltuustolle, että perustetaan kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan virka 1.1.2020 lukien,

c) esittää kaupunginvaltuustolle, että vahvistetaan kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan viran kelpoisuusehdoksi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito, toimialan toiminnan hyvä tuntemus sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito,

d) esittää kaupunginvaltuustolle, että vahvistetaan kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan viran kelpoisuusehdoksi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito, toimialan toiminnan hyvä tuntemus sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito,

e) että julistetaan yllämainitut virat haettavaksi ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy virkojen perustamispäätökset, ja

f) että maankäytön, rakentamisen ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan virkanimike muutetaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhaku: a)–e) 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

f) 1. Oikaisuvaatimus

Lisätietoja:

työmarkkinalakimies ts. Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

12 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä varhaiskasvatuksen johtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa

Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Viranhaltijaorganisaatiota koskeva, kaupunginvaltuustolle tehty hallintosäännön muutosesitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 ja käsitelty kaupunginvaltuustossa 8.4.2019. Kaupunginhallitus on myös 4.3.2019 linjannut 1.1.2020 voimaantulevan organisaatiorakenteen mukaisten rekrytointien menettelytavat. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 linjannut, että varhaiskasvatuksen palvelualuejohtajan (Varhaiskasvatuksen palvelualue) virka täytetään viranhaltijalain 23 §:n mukaisella virantoimitusvelvollisuuden muutoksella.

Perustelut

Laki kunnallisesta viranhaltijasta 23§:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan viranomainen voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Virantoimitusvelvollisuuden muutoksessa työnantajalla on oikeus muuttaa virantoimitusvelvollisuutta laajemmin kuin mihin sillä olisi oikeus pelkästään normaalin direktio- eli työnjohto-oikeuden perusteella. Viranhaltijan suostumusta virantoimitusvelvollisuuden muutokseen ei edellytetä. Kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan säännöksen lähtökohtana on toiminnan ja virkatehtävien sopeuttaminen muuttuviin tilanteisiin, tarpeisiin ja olosuhteisiin. Lisäksi todetaan, että kunnan on voitava kaikissa tilanteissa turvata sille kuuluvien tehtävien tarkoituksenmukainen ja tehokas hoitaminen, ja että säännöksessä tarkoitettua perusteltua syytä arvioidaan kunnan hallinnon tarpeiden kannalta.Työnantaja on varannut varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläiselle tilaisuuden tulla kuulluksi virantoimitusvelvollisuuden muuttamisessa. Askola-Vehviläistä on kuultu ja hän on antanut suostumuksensa virantoimitusvelvollisuuden muutokseen. Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ei aiheuta muutosta olemassa olevaan virkasuhteeseen, vaan viranhaltija jatkaa siinä virkasuhteessa, mihin hänet on nimitetty. Viranhaltijan palvelussuhteen ehdot pysyvät ennallaan.

Askola-Vehviläisen virantoimitusvelvollisuuden muuttamisen taustalla on Uusi Vantaa -organisaatiomuutos ja siitä aiheutuvat virkajärjestelyt. Työnantaja katsoo, että varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläiselle on tarkoituksenmukaista tehdä virantoimitusvelvollisuuden muutos siten, että hän vastaa 1.1.2020 lukien varhaiskasvatuksen palvelualuejohtajan (Varhaiskasvatuksen palvelualue) viran tehtävistä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään muuttaa 1.1.2020 alkaen Sole Askola-Vehviläisen varhaiskasvatuksen johtajan virantoimitusvelvollisuutta (vakanssinumero 207413) siten, että Askola-Vehviläinen vastaa 1.1.2020 lukien varhaiskasvatuksen palvelualuejohtajan (Varhaiskasvatuksen palvelualue) viran tehtävistä.

Päätös:
Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
työmarkkinalakimies ts Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

13 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä ruotsinkielisen tulosalueen johtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa

Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Viranhaltijaorganisaatiota koskeva, kaupunginvaltuustolle tehty hallintosäännön muutosesitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 ja käsitelty kaupunginvaltuustossa 8.4.2019. Kaupunginhallitus on myös 4.3.2019 linjannut 1.1.2020 voimaantulevan organisaatiorakenteen mukaisten rekrytointien menettelytavat. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 linjannut, että ruotsinkielisten palveluiden palvelualuejohtajan (Svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden) palvelualue) virka täytetään viranhaltijalain 23 §:n mukaisella virantoimitusvelvollisuuden muutoksella.

Perustelut

Laki kunnallisesta viranhaltijasta 23§:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan viranomainen voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Virantoimitusvelvollisuuden muutoksessa työnantajalla on oikeus muuttaa virantoimitusvelvollisuutta laajemmin kuin mihin sillä olisi oikeus pelkästään normaalin direktio- eli työnjohto-oikeuden perusteella. Viranhaltijan suostumusta virantoimitusvelvollisuuden muutokseen ei edellytetä. Kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan säännöksen lähtökohtana on toiminnan ja virkatehtävien sopeuttaminen muuttuviin tilanteisiin, tarpeisiin ja olosuhteisiin. Lisäksi todetaan, että kunnan on voitava kaikissa tilanteissa turvata sille kuuluvien tehtävien tarkoituksenmukainen ja tehokas hoitaminen, ja että säännöksessä tarkoitettua perusteltua syytä arvioidaan kunnan hallinnon tarpeiden kannalta.

Työnantaja on varannut ruotsinkielisen tulosalueen johtaja Anders Vikströmille tilaisuuden tulla kuulluksi virantoimitusvelvollisuuden muuttamisessa. Vikströmiä on kuultu ja hän on antanut suostumuksensa virantoimitusvelvollisuuden muutokseen. Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ei aiheuta muutosta olemassa olevaan virkasuhteeseen, vaan viranhaltija jatkaa siinä virkasuhteessa, mihin hänet on nimitetty. Viranhaltijan palvelusuhteen ehdot pysyvät ennallaan.

Vikströmin virantoimitusvelvollisuuden muuttamisen taustalla on Uusi Vantaa -organisaatiomuutos ja siitä aiheutuvat virkajärjestelyt. Työnantaja katsoo, että ruotsinkielisen tulosalueen johtaja Anders Vikströmille on tarkoituksenmukaista tehdä virantoimitusvelvollisuuden muutos siten, että hän vastaa 1.1.2020 lukien ruotsinkielisten palveluiden palvelualuejohtajan (Svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden) palvelualue) viran tehtävistä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään muuttaa 1.1.2020 alkaen Anders Vikströmin ruotsinkielisen tulosalueen johtajan virantoimitusvelvollisuutta (vakanssinumero 404451) siten, että Vikström vastaa 1.1.2020 lukien

ruotsinkielisten palveluiden palvelualuejohtajan (Svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden) palvelualue) viran tehtävistä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhaku: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
työmarkkinalakimies ts. Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

14 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä perusopetuksen johtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa

Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Viranhaltijaorganisaatiota koskeva, kaupunginvaltuustolle tehty hallintosäännön muutosesitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 ja käsitelty kaupunginvaltuustossa 8.4.2019. Kaupunginhallitus on myös 4.3.2019 linjannut 1.1.2020 voimaantulevan organisaatiorakenteen mukaisten rekrytointien menettelytavat. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 linjannut, että perusopetuksen palvelualuejohtajan (Perusopetuksen palvelualue) virka täytetään viranhaltijalain 23 §:n mukaisella virantoimitusvelvollisuuden muutoksella.

Perustelut

Laki kunnallisesta viranhaltijasta 23§:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan viranomainen voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Virantoimitusvelvollisuuden muutoksessa työnantajalla on oikeus muuttaa virantoimitusvelvollisuutta laajemmin kuin mihin sillä olisi oikeus pelkästään normaalin direktio- eli työnjohto-oikeuden perusteella. Viranhaltijan suostumusta virantoimitusvelvollisuuden muutokseen ei edellytetä. Kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan säännöksen lähtökohtana on toiminnan ja virkatehtävien sopeuttaminen muuttuviin tilanteisiin, tarpeisiin ja olosuhteisiin. Lisäksi todetaan, että kunnan on voitava kaikissa tilanteissa turvata sille kuuluvien tehtävien tarkoituksenmukainen ja tehokas hoitaminen, ja että säännöksessä tarkoitettua perusteltua syytä arvioidaan kunnan hallinnon tarpeiden kannalta.

Työnantaja on varannut perusopetuksen johtaja Ilkka Kalolle tilaisuuden tulla kuulluksi virantoimitusvelvollisuuden muuttamisessa. Kaloa on kuultu ja hän on antanut suostumuksensa virantoimitusvelvollisuuden muutokseen. Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ei aiheuta muutosta olemassa olevaan virkasuhteeseen, vaan viranhaltija jatkaa siinä virkasuhteessa, mihin hänet on nimitetty. Viranhaltijan palvelussuhteen ehdot pysyvät ennallaan.

Kalon virantoimitusvelvollisuuden muuttamisen taustalla on Uusi Vantaa -organisaatiomuutos ja siitä aiheutuvat virkajärjestelyt. Työnantaja katsoo, että perusopetuksen johtaja Kalolle on tarkoituksenmukaista tehdä virantoimitusvelvollisuuden muutos siten, että hän vastaa 1.1.2020 lukien perusopetuksen palvelualuejohtajan (Perusopetuksen palvelualue) viran tehtävistä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään muuttaa 1.1.2020 alkaen Ilkka Kalon perusopetuksen johtajan virantoimitusvelvollisuutta (vakanssinumero 400003) siten, että Kalo vastaa 1.1.2020 lukien perusopetuksen palvelualuejohtajan (Perusopetuksen palvelualue) viran tehtävistä.

Käsittely:

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja vs. Ilkka Kalo poistui kokouksesta osallisuusjäävinä asian käsittelyn ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätietoja:

työmarkkinalakimies ts Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

15 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä nuorisopalveluiden johtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa

Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Viranhaltijaorganisaatiota koskeva, kaupunginvaltuustolle tehty hallintosäännön muutosesitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 ja käsitelty kaupunginvaltuustossa 8.4.2019. Kaupunginhallitus on myös 4.3.2019 linjannut 1.1.2020 voimaantulevan organisaatiorakenteen mukaisten rekrytointien menettelytavat. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 linjannut, että nuorison palvelualuejohtajan (Nuorison palvelualue) virka täytetään viranhaltijalain 23 §:n mukaisella virantoimitusvelvollisuuden muutoksella.

Perustelut

Laki kunnallisesta viranhaltijasta 23§:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan viranomainen voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Virantoimitusvelvollisuuden muutoksessa työnantajalla on oikeus muuttaa virantoimitusvelvollisuutta laajemmin kuin mihin sillä olisi oikeus pelkästään normaalin direktio- eli työnjohto-oikeuden perusteella. Viranhaltijan suostumusta virantoimitusvelvollisuuden muutokseen ei edellytetä. Kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan säännöksen lähtökohtana on toiminnan ja virkatehtävien sopeuttaminen muuttuviin tilanteisiin, tarpeisiin ja olosuhteisiin. Lisäksi todetaan, että kunnan on voitava kaikissa tilanteissa turvata sille kuuluvien tehtävien tarkoituksenmukainen ja tehokas hoitaminen, ja että säännöksessä tarkoitettua perusteltua syytä arvioidaan kunnan hallinnon tarpeiden kannalta.

Työnantaja on varannut nuorisopalveluiden johtaja Riikka Åstrandille tilaisuuden tulla kuulluksi virantoimitusvelvollisuuden muuttamisessa. Åstrandia on kuultu ja hän on antanut suostumuksensa virantoimitusvelvollisuuden muutokseen. Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ei aiheuta muutosta olemassa olevaan virkasuhteeseen, vaan viranhaltija jatkaa siinä virkasuhteessa, mihin hänet on nimitetty. Viranhaltijan palvelussuhteen ehdot pysyvät ennallaan.

Åstrandin virantoimitusvelvollisuuden muuttamisen taustalla on Uusi Vantaa -organisaatiomuutos ja siitä aiheutuvat virkajärjestelyt. Työnantaja katsoo, että nuorisopalveluiden johtaja Riikka Åstrandille on tarkoituksenmukaista tehdä virantoimitusvelvollisuuden muutos siten, että hän vastaa 1.1.2020 lukien nuorison palvelualuejohtajan (Nuorison palvelualue) viran tehtävistä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään muuttaa 1.1.2020 alkaen Riikka Åstrandin nuoripalveluiden johtajan virantoimitusvelvollisuutta (vakanssinumero 401272) siten, että Åstrand vastaa 1.1.2020 lukien nuorison palvelualuejohtajan (Nuorison palvelualue) viran tehtävistä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhaku: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
työmarkkinalakimies ts. Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

16 § **Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä liikuntajohtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen**

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa

Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Viranhaltijaorganisaatiota koskeva, kaupunginvaltuustolle tehty hallintosäännön muutosesitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 ja käsitelty kaupunginvaltuustossa 8.4.2019. Kaupunginhallitus on myös 4.3.2019 linjannut 1.1.2020 voimaantulevan organisaatiorakenteen mukaisten rekrytointien menettelytavat. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 linjannut, että liikunnan palvelualuejohtajan (Liikunnan palvelualue) virka täytetään viranhaltijalain 23 §:n mukaisella virantoimitusvelvollisuuden muutoksella.

Perustelut

Laki kunnallisesta viranhaltijasta 23§:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan viranomainen voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Virantoimitusvelvollisuuden muutoksessa työnantajalla on oikeus muuttaa virantoimitusvelvollisuutta laajemmin kuin mihin sillä olisi oikeus pelkästään normaalin direktio- eli työnjohto-oikeuden perusteella. Viranhaltijan suostumusta virantoimitusvelvollisuuden muutokseen ei edellytetä. Kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan säännöksen lähtökohtana on toiminnan ja virkatehtävien sopeuttaminen muuttuviin tilanteisiin, tarpeisiin ja olosuhteisiin. Lisäksi todetaan, että kunnan on voitava kaikissa tilanteissa turvata sille kuuluvien tehtävien tarkoituksenmukainen ja tehokas hoitaminen, ja että säännöksessä tarkoitettua perusteltua syytä arvioidaan kunnan hallinnon tarpeiden kannalta.

Työnantaja on varannut liikuntajohtaja Veli-Matti Kallislahdelle tilaisuuden tulla kuulluksi virantoimitusvelvollisuuden muuttamisessa. Kallislahtea on kuultu ja hän on antanut suostumuksensa virantoimitusvelvollisuuden muutokseen. Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ei aiheuta muutosta olemassa olevaan virkasuhteeseen, vaan viranhaltija jatkaa siinä virkasuhteessa, mihin hänet on nimitetty. Viranhaltijan palvelussuhteen ehdot pysyvät ennallaan.

Kallislahden virantoimitusvelvollisuuden muuttamisen taustalla on Uusi Vantaa -organisaatiomuutos ja siitä aiheutuvat virkajärjestelyt. Työnantaja katsoo, että liikuntajohtaja Veli-Matti Kallislahdelle on tarkoituksenmukaista tehdä virantoimitusvelvollisuuden muutos siten, että hän vastaa 1.1.2020 lukien liikunnan palvelualuejohtajan (Liikunnan palvelualue) viran tehtävistä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään muuttaa 1.1.2020 alkaen Veli-Matti Kallislahden liikuntajohtajan virantoimitusvelvollisuutta (vakanssinumero 401273) siten, että Kallislahti vastaa 1.1.2020 lukien liikunnan palvelualuejohtajan (Liikunnan palvelualue) viran tehtävistä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhaku: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
työmarkkinalakimies ts Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

17 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä kulttuurijohtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa

Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Viranhaltijaorganisaatiota koskeva, kaupunginvaltuustolle tehty hallintosäännön muutosesitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 ja käsitelty kaupunginvaltuustossa 8.4.2019. Kaupunginhallitus on myös 4.3.2019 linjannut 1.1.2020 voimaantulevan organisaatiorakenteen mukaisten rekrytointien menettelytavat. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 linjannut, että kulttuurin palvelualuejohtajan (Kulttuurin palvelualue) virka täytetään viranhaltijalain 23 §:n mukaisella virantoimitusvelvollisuuden muutoksella.

Perustelut

Laki kunnallisesta viranhaltijasta 23 §:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan viranomainen voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Virantoimitusvelvollisuuden muutoksessa työnantajalla on oikeus muuttaa virantoimitusvelvollisuutta laajemmin kuin mihin sillä olisi oikeus pelkästään normaalin direktio- eli työnjohto-oikeuden perusteella. Viranhaltijan suostumusta virantoimitusvelvollisuuden muutokseen ei edellytetä. Kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan säännöksen lähtökohtana on toiminnan ja virkatehtävien sopeuttaminen muuttuviin tilanteisiin, tarpeisiin ja olosuhteisiin. Lisäksi todetaan, että kunnan on voitava kaikissa tilanteissa turvata sille kuuluvien tehtävien tarkoituksenmukainen ja tehokas hoitaminen, ja että säännöksessä tarkoitettua perusteltua syytä arvioidaan kunnan hallinnon tarpeiden kannalta.

Työnantaja on varannut kulttuurijohtaja Annukka Larkiolle tilaisuuden tulla kuulluksi virantoimitusvelvollisuuden muuttamisessa. Larkiota on kuultu ja hän on antanut suostumuksensa virantoimitusvelvollisuuden muutokseen. Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ei aiheuta muutosta olemassa olevaan virkasuhteeseen, vaan viranhaltija jatkaa siinä virkasuhteessa, mihin hänet on nimitetty. Viranhaltijan palvelussuhteen ehdot pysyvät ennallaan.

Larkion virantoimitusvelvollisuuden muuttamisen taustalla on Uusi Vantaa -organisaatiomuutos ja siitä aiheutuvat virkajärjestelyt. Työnantaja katsoo, että kulttuurijohtaja Annukka Larkiolle on tarkoituksenmukaista tehdä virantoimitusvelvollisuuden muutos siten, että hän vastaa 1.1.2020 lukien kulttuurin palvelualuejohtajan (Kulttuurin palvelualue) viran tehtävistä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään muuttaa 1.1.2020 alkaen Annukka Larkion kulttuurijohtajan virantoimitusvelvollisuutta (vakanssinumero 401438) siten, että Larkio vastaa 1.1.2020 lukien kulttuurin palvelualuejohtajan (Kulttuurin palvelualue) viran tehtävistä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhaku: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätietoja:
työmarkkinalakimies ts. Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

18 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä hallintojohtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa

Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Viranhaltijaorganisaatiota koskeva, kaupunginvaltuustolle tehty hallintosäännön muutosesitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 ja käsitelty kaupunginvaltuustossa 8.4.2019. Kaupunginhallitus on myös 4.3.2019 linjannut 1.1.2020 voimaantulevan organisaatiorakenteen mukaisten rekrytointien menettelytavat. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 linjannut, että kuntademokratian palvelualuejohtajan (Kuntademokratian palvelualue) virka täytetään viranhaltijalain 23 §:n mukaisella virantoimitusvelvollisuuden muutoksella.

Perustelut

Laki kunnallisesta viranhaltijasta 23§:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan viranomainen voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Virantoimitusvelvollisuuden muutoksessa työnantajalla on oikeus muuttaa virantoimitusvelvollisuutta laajemmin kuin mihin sillä olisi oikeus pelkästään normaalin direktio- eli työnjohto-oikeuden perusteella. Viranhaltijan suostumusta virantoimitusvelvollisuuden muutokseen ei edellytetä. Kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan säännöksen lähtökohtana on toiminnan ja virkatehtävien sopeuttaminen muuttuviin tilanteisiin, tarpeisiin ja olosuhteisiin. Lisäksi todetaan, että kunnan on voitava kaikissa tilanteissa turvata sille kuuluvien tehtävien tarkoituksenmukainen ja tehokas hoitaminen, ja että säännöksessä tarkoitettua perusteltua syytä arvioidaan kunnan hallinnon tarpeiden kannalta.

Työnantaja on varannut hallintojohtaja Hanna Ormiolle tilaisuuden tulla kuulluksi virantoimitusvelvollisuuden muuttamisessa. Ormiota on kuultu ja hän on antanut suostumuksensa virantoimitusvelvollisuuden muutokseen. Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ei aiheuta muutosta olemassa olevaan virkasuhteeseen, vaan viranhaltija jatkaa siinä virkasuhteessa, mihin hänet on nimitetty. Viranhaltijan palvelussuhteen ehdot pysyvät ennallaan.

Ormion virantoimitusvelvollisuuden muuttamisen taustalla on Uusi Vantaa -organisaatiomuutos ja siitä aiheutuvat virkajärjestelyt. Työnantaja katsoo, että hallintojohtaja Hanna Ormiolle on tarkoituksenmukaista tehdä virantoimitusvelvollisuuden muutos siten, että hän vastaa 1.1.2020 lukien kuntademokratian palvelualuejohtajan (Kuntademokratian palvelualue) viran tehtävistä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään muuttaa 1.1.2020 alkaen Hanna Ormion hallintojohtajan virantoimitusvelvollisuutta (vakanssinumero 000158) siten, että Ormio vastaa 1.1.2020 lukien kuntademokratian palvelualuejohtajan (Kuntademokratian palvelualue) viran tehtävistä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhaku: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätietoja:
työmarkkinalakimies ts. Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

19 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä kaupungininsinöörin virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa

Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Viranhaltijaorganisaatiota koskeva, kaupunginvaltuustolle tehty hallintosäännön muutosesitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 ja käsitelty kaupunginvaltuustossa 8.4.2019. Kaupunginhallitus on myös 4.3.2019 linjannut 1.1.2020 voimaantulevan organisaatiorakenteen mukaisten rekrytointien menettelytavat. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 linjannut, että katujen ja puistojen palvelualuejohtajan (Katujen ja puistojen palvelualue) virka täytetään viranhaltijalain 23 §:n mukaisella virantoimitusvelvollisuuden muutoksella.

Perustelut

Laki kunnallisesta viranhaltijasta 23§:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan viranomainen voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Virantoimitusvelvollisuuden muutoksessa työnantajalla on oikeus muuttaa virantoimitusvelvollisuutta laajemmin kuin mihin sillä olisi oikeus pelkästään normaalin direktio- eli työnjohto-oikeuden perusteella. Viranhaltijan suostumusta virantoimitusvelvollisuuden muutokseen ei edellytetä. Kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan säännöksen lähtökohtana on toiminnan ja virkatehtävien sopeuttaminen muuttuviin tilanteisiin, tarpeisiin ja olosuhteisiin. Lisäksi todetaan, että kunnan on voitava kaikissa tilanteissa turvata sille kuuluvien tehtävien tarkoituksenmukainen ja tehokas hoitaminen, ja että säännöksessä tarkoitettua perusteltua syytä arvioidaan kunnan hallinnon tarpeiden kannalta.

Työnantaja on varannut kaupungininsinööri Henry Westlinille tilaisuuden tulla kuulluksi virantoimitusvelvollisuuden muuttamisessa. Westliniä on kuultu ja hän on antanut suostumuksensa virantoimitusvelvollisuuden muutokseen. Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen ei aiheuta muutosta olemassa olevaan virkasuhteeseen, vaan viranhaltija jatkaa siinä virkasuhteessa, mihin hänet on nimitetty. Viranhaltijan palvelussuhteen ehdot pysyvät ennallaan.

Westlinin virantoimitusvelvollisuuden muuttamisen taustalla on Uusi Vantaa -organisaatiomuutos ja siitä aiheutuvat virkajärjestelyt. Työnantaja katsoo, että kaupungininsinööri Henry Westlinille on tarkoituksenmukaista tehdä virantoimitusvelvollisuuden muutos siten, että hän vastaa 1.1.2020 lukien katujen ja puistojen palvelualuejohtajan (Katujen ja puistojen palvelualue) viran tehtävistä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 19

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään muuttaa 1.1.2020 alkaen Henry Westlinin kaupungininsinöörin virantoimitusvelvollisuutta (vakanssinumero 500046) siten, että Westlin vastaa 1.1.2020 lukien katujen ja puistojen palvelualuejohtajan (Katujen ja puistojen palvelualue) viran tehtävistä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhaku: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
työmarkkinalakimies ts. Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

20 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan (Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue) viran perustaminen ja viran täyttäminen

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa
Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Kaupunginvaltuusto on 8.4.2019 hyväksynyt Vantaan kaupungin uuden hallintosäännön. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 päätöksessään linjannut, että kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtaja (Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue) virka täytetään laki kunnallisesta viranhaltijasta 24 §:n 1. momentin mukaisella viranhaltijan siirtämisellä toiseen virkasuhteeseen. Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan (Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue) virka tulee perustaa 1.1.2020 lukien, koska virka on uusi kaupungin tulevassa organisaatiossa. Ennen viran täyttöä toteutettiin sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely.

Sisäisessä kiinnostuksenosoitusmenettelyssä kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan (Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue) virasta on ollut kiinnostunut viranhaltijat Iiris Lehtonen, Mikko Vainio, Timo Saari, ja Jaakko Niinistö. Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan virka on ollut Lehtosen ja Vainion ensisijaisena, Niinistön toissijaisena ja Saaren kolmantena kiinnostuksenkohteena.

Viran perustaminen
Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan (Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue) virka tulee perustaa 1.1.2020 lukien.

Viran täyttömenettely
Palvelussuhdeturvan varmistamiseksi ja kunnallisesta viranhaltijalaista (jäljempänä viranhaltijalaki) ilmenevin perustein kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan virka on tarkoituksenmukaista täyttää sisäisesti. Kaupungin johtamisjärjestelmäuudistuksen seurauksena osa nykyisistä viroista tullaan lakkauttamaan.

Kaupungilla on velvollisuus tarjota viranhaltijalle muuta työtä silloin, kun viranhaltijalle määrätyt työtehtävät vähentyvät sekä olennaisesti että pysyvästi johtamisjärjestelmäuudistuksen johdosta. Viranhaltijalain 37 §:n mukaan virkasuhdetta ei voida irtisanoa, jos viranhaltija voidaan ammattitaitonsa ja kykynsä nähden kohtuudella sijoittaa toiseen virkasuhteeseen tai ottaa sellaiseen työsuhteeseen, jonka tehtävät eivät olennaisesti poikkea viranhaltijan tehtävistä, tai kouluttaa uusiin tehtäviin. Edellytyksenä on, että viranhaltija täyttää viran kelpoisuusehdot.

Lisäksi viranhaltijalain 4 §:n mukaan viranhaltija voidaan ottaa ilman hakumenettelyä toiseen virkasuhteeseen, kun kysymyksessä on viranhaltijalain 24 §:n tarkoitettu viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen. Edellytyksenä on, että viranhaltija täyttää viran kelpoisuusvaatimukset, virkaa voidaan pitää hänelle sopivana, hänen asemansa toistaiseksi otettuna tai määräaikaisena viranhaltijana ei muutu ja perusteena on toiminnan tai tehtävien uudelleen järjestelyyn liittyvä perusteltu syy ja hänen palkkansa ei alene tai hän on antanut siirtoon suostumuksensa.

Koska useamman johtajatason viranhaltijan virka tulee lakkaamaan, on ollut perusteltua selvittää sisäisessä kiinnostuksenosoitusmenettelyssä nykyisten viranhaltijoiden halukkuus avoinna olevaan kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan virkaan. Sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely oli kohdennettu apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistölle sekä niille vakituisille tulosaluejohtajien viranhaltijoille, joita ei voitu siirtää suoraan palvelualuejohtajan tai eräiden hallintosäännössä mainittujen palveluyksiköiden päällikön tehtäviin.

Sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely toteutettiin ajalla 5.3.2019 – 20.3.2019. Ilmoittautumisaika päättyi 20.3.2017 klo 16.00.

Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito. Kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Valintaprosessi
Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan virkaan ilmoittautui ilmoittautumisajan kuluessa neljä (4) henkilöä. Hakijaluettelo on tämän asian liitteenä.
Ilmoittautumisten perusteella haastatteluun kutsuttiin kaikki hakijat: Iiris Lehtonen, Mikko Vainio, Timo Saari ja Jaakko Niinistö. Haastatteluun kutsuttujen ansioluettelot ovat nähtävillä kokouksessa.

Hakijoita haastattelivat kaupunginjohtaja Ritva Viljanen ja rekrytointiasiantuntija Heli Lappi-Rantanen. Apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth oli mukana haastattelemassa virkaan ensisijaisesti ilmoittautuneita Iiris Lehtosta ja Mikko Vainiota. Iiris Lehtosta haastateltiin 29.3.2019, Mikko Vainiota 29.3.2019, Timo Saarta 3.4.2019 ja Jaakko Niinistöä 26.3.2019.

Perustelut valintaesitykselle
Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan tehtävänä on vastata palvelualueensa johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä palvelualueellaan, vastata palvelualueensa tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat, vastata palvelualueen määrärahojen jaosta, vastata palvelualueensa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä, vastata palvelualueensa sopimushallinnasta, vastata palvelualueensa viestinnästä, vastata vahinkoilmoituksen tekemisestä, vastata palvelualueen hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, ja laitosten käyttösäännöistä sekä hakea palvelualueella tarvittavat luvat ja suostumukset.

Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue vastaa kirjaston tehtävien järjestämisestä, aikuisopiston toiminnan järjestämisestä, kuntalaisten osallistumisen ja kansalaistoiminnan palveluista sekä yhteisöjen, järjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan tukemisesta, asukastilojen toiminnan järjestämisestä, kaupungin neuvonta- ja asiointipalveluista sekä monikanavaisen asiointipalvelun kehittämisestä, monikulttuurisuusasioiden kaupunkitasoisesta koordinaatiosta, yhteisen pöydän toiminnasta, sosiaali- ja potilasasiamiestoiminnasta, vanhusneuvoston sekä vammaisneuvoston ja monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toiminnasta.

Tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää kykyä innostaa ja kannustaa toiminnan kehittämiseen ja muutokseen. Edellytyksenä on, että palvelualuejohtaja luotsaa palvelualuettaan erinomaisilla johtamistaidoilla ja käytännössä osoitetulla johtamiskokemuksella. Lisäksi edellytetään palvelualueen toiminnan aiempaa tuntemusta. Johtamisessa edellytetään etenkin taitoa johtaa muutosta ja henkilöstöä, samoin vahvaa kykyä ja näkemystä kehittämiseen.
Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtaja on omalta osaltaan kaupungin muutoksen onnistumisen kannalta keskeisessä asemassa. Omalla operatiivisella johtamisellaan hän varmistaa, että

kaupungin organisaation ja johtamisjärjestelmän uudistus muuntuu todeksi palvelualueen eri tasoilla. Tämä tarkoittaa muun muassa toimintatapojen yhtenäistämistä ja kaupungin uuden suunnan näyttämistä paitsi omalla palvelualueella, myös omassa palvelukokonaisuudessa ja laajemminkin toimialan sisällä, toimialojen välillä ja ulkoisten sidosryhmien kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Edellä kuvattuja kykyjä ja ominaisuuksia on kartoitettu koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi haastattelulla. Näiden ja nykyisessä tehtävässä onnistumisen tuloksena on muodostettu kokonaiskuva henkilöstä ja kokonaisharkinnan perusteella päädytty esittämään uuteen kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan virkaan filosofian maisteri Iiris Lehtonen.

Lehtosen ottamista kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan virkaan puoltaa hänen laaja työkokemuksensa kuntalaispalveluiden tehtävistä. Lehtonen on toiminut kuntalaispalveluissa erilaisten ja laaja-alaisten työtehtävien äärellä noin 6 vuotta vastaten kaupungin kuntalaispalveluista ja niiden kehittämisestä. Ennen kuntalaispalveluiden johtajana työskentelyä, hän on toiminut Vantaan kaupungilla tapahtumajohtajana ja kulttuurijohtajana. Lehtosella on tuntemus kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualueesta ja erittäin valoisa ja konkreettinen näkemys siitä, kuinka sitä voisi kehittää luoden uusia ja yhteisiä toiminta-alustoja kirjaston ja asukaspalveluiden välillä. Lehtonen on läpivienyt Vantaalla onnistuneesti laajoja muutostilanteita, jotka on toteutettu henkilöstöä kuunnellen ja vahvasti tavoitteisiin nojaten, esimerkiksi kuntalaispalveluiden perustaminen. Lehtosen työskentelytavassa näkyy vahva arvopohja ja halu viedä eteenpäin yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Lehtonen on osoittanut toiminnassaan taitoa kehittää ja visioida omaa toiminta-aluetta laajemmin. Esimerkiksi Uuden Vantaan valmistelutyössä hän osoitti poikkeuksellista kykyä katsoa laajasti koko kaupungin etua. Lisäksi Lehtosen käytännössä osoitettu hyvä johtamistaito ja kehittämishalukkuus luovat hänelle vahvat edellytykset uuden viran menestyksellisessä hoitamisessa.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 20

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

a) perustaa kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan (Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue) virka 1.1.2020 lukien, ja
b) ottaa kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtajan (Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue) virkaan ilman julkista hakumenettelyä filosofian maisteri Iiris Lehtonen 1.1.2020 alkaen.

Käsittely:
Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö poistui kokouksesta osallisuusjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Hakijaluettelo

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhaku: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätietoja:

työmarkkinalakimies ts. Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

Hakijaluettelo

Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualuejohtaja (Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue):

Iiris Lehtonen (1.), Mikko Vainio (1.), Jaakko Niinistö (2.), Timo Saari (3.)

21 § **Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan (Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue) viran perustaminen ja viran täyttäminen**

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa

Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Kaupunginvaltuusto on 8.4.2019 hyväksynyt Vantaan kaupungin uuden hallintosäännön. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 päätöksessään linjannut, että henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan (Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue) virka täytetään laki kunnallisesta viranhaltijasta 24 §:n 1. momentin mukaisella viranhaltijan siirtämisellä toiseen virkasuhteeseen. Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan virka tulee perustaa 1.1.2020 lukien, koska virka on uusi kaupungin tulevassa organisaatiossa. Ennen viran täyttöä toteutettiin sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely.

Sisäisessä kiinnostuksenosoitusmenettelyssä henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan virasta ovat olleet kiinnostuneet viranhaltijat Kirsi-Marja Lievonen, Tiina Ekholm, Jaakko Niinistö, Timo Saari ja Pekka Virkamäki. Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan virka on ollut Lievosen ja Ekholmin ensisijaisena, Niinistön ja Saaren toissijaisena sekä Virkamäen kolmantena kiinnostuksenkohteena.

Viran perustaminen

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan (Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue) virka tulee perustaa 1.1.2020 lukien.

Viran täyttömenettely

Palvelussuhdeturvan varmistamiseksi ja kunnallisesta viranhaltijalaista (jäljempänä viranhaltijalaki) ilmenevin perustein henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan virka on tarkoituksenmukaista täyttää sisäisesti. Kaupungin johtamisjärjestelmäuudistuksen seurauksena osa nykyisistä viroista tullaan lakkauttamaan.

Kaupungilla on velvollisuus tarjota viranhaltijalle muuta työtä silloin, kun viranhaltijalle määrätyt työtehtävät vähentyvät sekä olennaisesti että pysyvästi johtamisjärjestelmäuudistuksen johdosta. Viranhaltijalain 37 §:n mukaan virkasuhdetta ei voida irtisanoa, jos viranhaltija voidaan ammattitaitonsa ja kykynsä nähden kohtuudella sijoittaa toiseen virkasuhteeseen tai ottaa sellaiseen työsuhteeseen, jonka tehtävät eivät olennaisesti poikkea viranhaltijan tehtävistä, tai kouluttaa uusiin tehtäviin. Edellytyksenä on, että viranhaltija täyttää viran kelpoisuusehdot.

Lisäksi viranhaltijalain 4 §:n mukaan viranhaltija voidaan ottaa ilman hakumenettelyä toiseen virkasuhteeseen, kun kysymyksessä on viranhaltijalain 24 §:n tarkoitettu viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen. Edellytyksenä on, että viranhaltija täyttää viran kelpoisuusvaatimukset, virkaa voidaan pitää hänelle sopivana, hänen asemansa toistaiseksi otettuna tai määräaikaisena viranhaltijana ei muutu ja perusteena on toiminnan tai tehtävien uudelleen järjestelyyn liittyvä perusteltu syy ja hänen palkkansa ei alene tai hän on antanut siirtoon suostumuksensa.

Koska useamman johtajatason viranhaltijan virka tulee lakkaamaan, on ollut perusteltua selvittää sisäisessä kiinnostuksenosoitusmenettelyssä nykyisten viranhaltijoiden halukkuus avoinna olevaan henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan virkaan. Sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely

oli kohdennettu apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistölle sekä niille vakituisille tulosaluejohtajien viranhaltijoille, joita ei voitu siirtää suoraan palvelualuejohtajan tai eräiden hallintosäännössä mainittujen palveluyksiköiden päällikön tehtäviin.

Sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely toteutettiin ajalla 5.3.2019–20.3.2019. Ilmoittautumisaika päättyi 20.3.2017 klo 16.00.

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito. Kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Valintaprosessi

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan virkaan ilmoittautui ilmoittautumisajan kuluessa viisi (5) henkilöä. Hakijaluettelo on asian liitteenä.

Ilmoittautumisen perusteella haastatteluun kutsuttiin kaikki hakijat: Kirsi-Marja Lievonen, Tiina Ekholm, Jaakko Niinistö, Timo Saari ja Pekka Virkamäki. Haastatteluun kutsuttujen ansioluettelot ovat nähtävillä kokouksessa.

Hakijoita haastattelivat kaupunginjohtaja Ritva Viljanen ja rekrytointiasiantuntija Heli Lappi-Rantanen. Apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen oli mukana haastattelemassa virkaan ensisijaisesti kiinnostuksen osoittaneita Kirsi-Marja Lievosta ja Tiina Ekholmia. Kirsi-Marja Lievosta haastateltiin 1.4.2019, Tiina Ekholmia 1.4.2019, Jaakko Niinistöä 26.3.2019, Timo Saarta 3.4.2019 ja Pekka Virkamäkeä 9.4.2019.

Perustelut valintaesitykselle

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan tehtävänä on vastata palvelualueensa johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä palvelualueellaan, vastata palvelualueensa tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat, vastata palvelualueen määrärahojen jaosta, vastata palvelualueensa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä, vastata palvelualueensa sopimushallinnasta, vastata palvelualueensa viestinnästä, vastata vahinkoilmoituksen tekemisestä, vastata palvelualueen hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, ja laitosten käyttösäännöistä sekä hakea palvelualueella tarvittavat luvat ja suostumukset.

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue vastaa kaupungin konserniohjauksesta ja -valvonnasta ja konserniohjeen valmistelusta, henkilöstöpolitiikasta, keskitetyistä työnantaja- ja henkilöstöpalveluista sekä henkilöstön kehittämispalveluista, digitaalisten palvelujen kehittämisestä ja IT-hankintojen suunnittelusta ja toteutuksesta, IT-palveluiden toimittajien ohjauksesta sekä laitteiden elinkaarenhallinnasta, kaupunkitasoisen tietoturvan kehittämisestä ja hallinnasta, kaupungin hankintatoimen kehittämisestä, vastuullisuudesta ja kaupungin hankintojen ohjauksesta ja ohjeistuksesta, kaupunginhallituksen päätöksen mukaisista keskitetyistä yhteishankinnoista ja yhteishankintasopimuksista, kaupunkikonsernin kilpailuttamisprosessien ja hankintoihin liittyvän sopimushallinnan kehittämisestä, hankintojen logistisesta kokonaisohjauksesta, keskitetystä tilaamisesta ja tilaamisen ohjauksesta, Ateria-, puhtaus- sekä aula-, vartiointi- ja turvapalveluiden kilpailuttamisesta, tilaamisesta toimialoille ja siihen liittyvästä palveluntuottajien ohjauksesta sekä tehtäväaluettaan koskevien konsernitasoisten ohjeiden antamisesta.

Tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää kykyä innostaa ja kannustaa toiminnan kehittämiseen ja muutokseen. Edellytyksenä on, että palvelualuejohtaja luotsaa palvelualuettaan erinomaisilla johtamistaidoilla ja käytännössä osoitetulla johtamiskokemuksella. Lisäksi edellytetään palvelualueen toiminnan aiempaa tuntemusta. Johtamisessa edellytetään etenkin taitoa johtaa muutosta ja henkilöstöä, samoin vahvaa kykyä ja näkemystä kehittämiseen.

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtaja on omalta osaltaan kaupungin muutoksen onnistumisen kannalta keskeisessä asemassa. Omalla operatiivisella johtamisellaan hän varmistaa, että kaupungin organisaation ja johtamisjärjestelmän uudistus muuntuu todeksi palvelualueen eri tasoilla. Tämä tarkoittaa muun muassa toimintatapojen yhtenäistämistä ja kaupungin uuden suunnan näyttämistä paitsi omalla palvelualueella, myös omassa palvelukokonaisuudessa ja laajemminkin toimialan sisällä, toimialojen välillä ja ulkoisten sidosryhmien kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Edellä kuvattuja kykyjä ja ominaisuuksia on kartoitettu koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi haastattelulla. Näiden ja nykyisessä tehtävässä onnistumisen tuloksena on muodostettu kokonaiskuva henkilöstä ja kokonaisharkinnan perusteella päädytty esittämään uuteen henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan virkaan oikeustieteen lisensiaatti Kirsi-Marja Lievosta.

Lievosen ottamista henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan virkaan puoltaa hänen laaja työkokemuksensa henkilöstöjohtajan tehtävistä. Vantaan kaupungilla hän on 18 vuoden ajan vastannut henkilöstöjohtajana kaupungin henkilöstöpolitiikasta, työnantajatoiminnasta sekä henkilöstön kehittämisestä. Erittäin vahvan henkilöstöalan kokemuksen lisäksi Lievonen on toiminut Vantaan edustajana usean yhtiön hallituksessa, toiminut Vantaan kaupungin tietohallinnon ohjausryhmän jäsenenä yli 10 vuotta, ICT-hankejohtoryhmän jäsenenä sekä ollut mukana henkilöstökeskukselle kuuluvien HR-järjestelmien hankinnassa ja kehittämisessä. Hän on myös tehnyt lisensiaattityönsä liittyen kunnallisiin hankintoihin. Näin ollen Lievosella on hyvä tuntemus koko henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueesta. Hän on nykyisessä virassaan osoittanut olevansa erittäin ratkaisukeskeinen myötävaikuttaen aktiivisesti hankkeiden etenemiseen. Lievosella on pitkäaikainen kokemus laajojenkin muutosten onnistuneesta läpiviennistä ja vahvasti strategiaan pohjautuvasta, tavoitteellisesta johtamistyöstä. Lievosen kokemusta ja yhteistyökykyä arvostetaan myös Vantaan ulkopuolella, mistä on esimerkkinä KT:n valtuuskunnan puheenjohtajuus. Lisäksi Lievosen käytännössä osoitettu hyvä johtamistaito ja kehittämishalukkuus luovat hänelle vahvat edellytykset uuden viran menestykselliselle hoitamiselle.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 21

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

a) perustaa henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan (Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue) virka 1.1.2020 lukien, ja
b) ottaa henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtajan (Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue) virkaan ilman julkista hakumenettelyä oikeustieteen lisensiaatti Kirsi-Marja Lievonen 1.1.2020 alkaen.

Käsittely:

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö poistui kokouksesta osallisuusjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

Hakijaluettelo

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhaku: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätietoja:

työmarkkinalakimies ts Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

Hakijaluettelo

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuejohtaja (Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue):

Tiina Ekholm (1.), Kirsi-Marja Lievonen (1.), Jaakko Niinistö (2.), Timo Saari (2.), Pekka Virkamäki (3.)

22 § **Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä kasvupalveluiden palvelualuejohtajan (Kasvupalveluiden palvelualue) viran perustaminen ja viran täyttäminen**

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa
Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Kaupunginvaltuusto on 8.4.2019 hyväksynyt Vantaan kaupungin uuden hallintosäännön. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 päätöksessään linjannut, että kasvupalveluiden palvelualuejohtaja (Kasvupalveluiden palvelualue): virka täytetään laki kunnallisesta viranhaltijasta 24 §:n 1. momentin mukaisella viranhaltijan siirtämisellä toiseen virkasuhteeseen. Kasvupalveluiden palvelualuejohtajan virka tulee perustaa 1.1.2020 lukien, koska virka on uusi kaupungin tulevassa organisaatiossa. Ennen viran täyttöä toteutettiin sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely.

Sisäisessä kiinnostuksenosoitusmenettelyssä kasvupalveluiden palvelualuejohtajan virasta ovat olleet kiinnostuneet viranhaltijat Jaakko Niinistö, Timo Saari ja Jose Valanta. Kasvupalveluiden palvelualuejohtajan virka on ollut Niinistön, Saaren ja Valannan ensisijaisena kiinnostuksenkohteena.

Viran perustaminen
Kasvupalveluiden palvelualuejohtajan (Kasvupalveluiden palvelualue) virka tulee perustaa 1.1.2020 lukien.

Viran täyttömenettely
Palvelussuhdeturvan varmistamiseksi ja kunnallisesta viranhaltijalaista (jäljempänä viranhaltijalaki) ilmenevin perustein kasvupalveluiden palvelualuejohtajan virka on tarkoituksenmukaista täyttää sisäisesti. Kaupungin johtamisjärjestelmäuudistuksen seurauksena osa nykyisistä viroista tullaan lakkauttamaan.

Kaupungilla on velvollisuus tarjota viranhaltijalle muuta työtä silloin, kun viranhaltijalle määrätyt työtehtävät vähentyvät sekä olennaisesti että pysyvästi johtamisjärjestelmäuudistuksen johdosta. Viranhaltijalain 37 §:n mukaan virkasuhdetta ei voida irtisanoa, jos viranhaltija voidaan ammattitaitonsa ja kykynsä nähden kohtuudella sijoittaa toiseen virkasuhteeseen tai ottaa sellaiseen työsuhteeseen, jonka tehtävät eivät olennaisesti poikkea viranhaltijan tehtävistä, tai kouluttaa uusiin tehtäviin. Edellytyksenä on, että viranhaltija täyttää viran kelpoisuusehdot.

Lisäksi viranhaltijalain 4 §:n mukaan viranhaltija voidaan ottaa ilman hakumenettelyä toiseen virkasuhteeseen, kun kysymyksessä on viranhaltijalain 24 §:n tarkoitettu viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen. Edellytyksenä on, että viranhaltija täyttää viran kelpoisuusvaatimukset, virkaa voidaan pitää hänelle sopivana, hänen asemansa toistaiseksi otettuna tai määräaikaisena viranhaltijana ei muutu ja perusteena on toiminnan tai tehtävien uudelleen järjestelyyn liittyvä perusteltu syy ja hänen palkkansa ei alene tai hän on antanut siirtoon suostumuksensa.

Koska useamman johtajatason viranhaltijan virka tulee lakkaamaan, on ollut perusteltua selvittää sisäisessä kiinnostuksenosoitusmenettelyssä nykyisten viranhaltijoiden halukkuus avoinna olevaan kasvupalveluiden palvelualuejohtajan virkaan. Sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely oli kohdennettu apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistölle sekä niille vakituisille tulosaluejohtajien viranhaltijoille, joita

ei voitu siirtää suoraan palvelualuejohtajan tai eräiden hallintosäännössä mainittujen palveluyksiköiden päällikön tehtäviin.

Sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely toteutettiin ajalla 5.3.2019 – 20.3.2019. Ilmoittautumisaika päättyi 20.3.2017 klo 16.00.

Kasvupalveluiden palvelualuejohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito. Kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Valintaprosessi
Kasvupalveluiden palvelualuejohtajan virkaan ilmoittautui ilmoittautumisajan kuluessa kolme (3) henkilöä. Hakijaluettelo on tämän asian liitteenä.

Ilmoittautumisen perusteella haastatteluun kutsuttiin kaikki hakijat: Jaakko Niinistö, Jose Valanta ja Timo Saari. Haastatteluun kutsuttujen ansioluettelot ovat nähtävillä kokouksessa.

Hakijoita haastattelivat kaupunginjohtaja Ritva Viljanen ja rekrytointiasiantuntija Heli Lappi-Rantanen. Jaakko Niinistöä haastateltiin 26.3.2019, Jose Valantaa 3.4.2019 ja Timo Saarta 3.4.2019.

Perustelut valintaesitykselle
Kasvupalveluiden palvelualuejohtajan tehtävänä on vastata palvelualueensa johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä palvelualueellaan, vastata palvelualueensa tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat, vastata palvelualueen määrärahojen jaosta, vastata palvelualueensa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä, vastata palvelualueensa sopimushallinnasta, vastata palvelualueensa viestinnästä, vastata vahinkoilmoituksen tekemisestä, vastata palvelualueen hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, ja laitosten käyttösäännöistä sekä hakea palvelualueella tarvittavat luvat ja suostumukset.

Kasvupalveluiden palvelualue vastaa kaupungin elinvoimaisuuden ja työllisyyden edistämisestä, kaupungin elinkeino- ja työllisyyspalveluiden strategisesta suunnittelusta, kehittämisestä ja toteutuksesta sekä niihin liittyvästä kaupungin sisäisestä ja muiden kumppaneiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä, työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun TYP:n toiminnan järjestämisestä, kuntouttavasta työtoiminnasta ja kaupungin työvalmennustoiminnoista, työllisyyden edistämiseen liittyvistä maahanmuuttopalveluista, kaupunkitasoisesta kalustekierrätyksestä ja kalusteiden kunnostuksesta sekä tehtäväaluettaan koskevien kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta.

Tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää kykyä innostaa ja kannustaa toiminnan kehittämiseen ja muutokseen. Edellytyksenä on, että palvelualuejohtaja luotsaa palvelualuettaan erinomaisilla johtamistaidoilla ja käytännössä osoitetulla johtamiskokemuksella. Lisäksi edellytetään palvelualueen toiminnan aiempaa tuntemusta. Johtamisessa edellytetään etenkin taitoa johtaa muutosta ja henkilöstöä, samoin vahvaa kykyä ja näkemystä kehittämiseen.

Kasvupalveluiden palvelualuejohtaja on omalta osaltaan kaupungin muutoksen onnistumisen kannalta keskeisessä asemassa. Omalla operatiivisella johtamisellaan hän varmistaa, että kaupungin organisaation ja johtamisjärjestelmän uudistus muuntuu todeksi palvelualueen eri tasoilla. Tämä tarkoittaa muun muassa toimintatapojen yhtenäistämistä ja kaupungin uuden suunnan näyttämistä paitsi omalla palvelualueella, myös omassa palvelukokonaisuudessa ja laajemminkin toimialan sisällä, toimialojen välillä ja ulkoisten sidosryhmien kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Edellä kuvattuja kykyjä ja ominaisuuksia on kartoitettu koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi haastattelulla. Näiden ja nykyisessä tehtävässä onnistumisen tuloksena on muodostettu kokonaiskuva henkilöstä ja kokonaisharkinnan perusteella päädytty esittämään uuteen kasvupalveluiden palvelualuejohtajan virkaan tekniikan tohtori, dosentti Jaakko Niinistö.

Niinistön ottamista kasvupalveluiden palvelualuejohtajan virkaan puoltaa hänen työkokemuksensa Vantaan kaupungin apulaiskaupunginjohtajan tehtävistä. Vantaan kaupungilla hän on toiminut noin 4 vuoden ajan asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtajana vastaten kaupungin asukaspalveluista ja niiden kehittämisestä. Lisäksi hänellä on hakijoista korkein tutkinto. Niinistöllä on kasvupalveluiden palvelualueesta vahva tuntemus. Hän näkee uudella palvelualueella paljon mahdollisuuksia sekä omaa konkreettisia näkemyksiä esimerkiksi päällekkäisyyksien poistamiseen. Hän on nykyisessä virassaan osoittanut olevansa ratkaisukeskeinen myötävaikuttaen aktiivisesti hankkeiden etenemiseen. Niinistön toimiessa apulaiskaupunginjohtajana, työttömyys Vantaalla on pienentynyt huomattavan paljon. Niinistö on osoittanut erinomaista kykyä asioiden onnistuneeseen toimeenpanoon ja konkreettisten tekojen aikaansaamiseen. Niinistö on rakentanut hyvää ja eteenpäin vievää yhteistyötä esimerkiksi järjestöihin. Niinistö on apulaiskaupunginjohtajana osoittanut hyvää johtamistaitoa, ottanut tehtäväalueensa haltuun erittäin hyvin ja tuonut johtamiseen struktuuria ja järjestelmällisyyttä. Näin ollen Niinistön käytännössä osoitettu hyvä johtamistaito ja kehittämishalukkuus luovat hänelle vahvat edellytykset uuden viran menestyksellisessä hoitamisessa.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 22
Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) perustaa kasvupalveluiden palvelualuejohtajan (Kasvupalveluiden palvelualue) virka 1.1.2020 lukien, ja
b) ottaa kasvupalveluiden palvelualuejohtajan (Kasvupalveluiden palvelualue) virkaan ilman julkista hakumenettelyä tekniikan tohtori, dosentti Jaakko Niinistö 1.1.2020 alkaen.

Käsittely:
Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö poistui kokouksesta osallisuusjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Hakijaluettelo

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhaku: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätietoja:

työmarkkinalakimies ts. Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

Hakijaluettelo

Kasvupalveluiden palvelualuejohtaja (Kasvupalveluiden palvelualue):

Jaakko Niinistö (1.), Timo Saari (1.), Jose Valanta (1.)

23 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan (Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue) viran perustaminen ja viran täyttäminen

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa

Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Kaupunginvaltuusto on 8.4.2019 hyväksynyt Vantaan kaupungin uuden hallintosäännön. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 päätöksessään linjannut, että kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan (Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue) virka täytetään laki kunnallisesta viranhaltijasta 24 §:n 1. momentin mukaisella viranhaltijan siirtämisellä toiseen virkasuhteeseen. Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan (Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue) palvelualuejohtajan virka tulee perustaa 1.1.2020 lukien, koska virka on uusi kaupungin tulevassa organisaatiossa. Ennen viran täyttöä toteutettiin sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely.

Sisäisessä kiinnostuksenosoitusmenettelyssä kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan virasta ovat olleet kiinnostuneet viranhaltijat Tarja Laine, Timo Saari, Pekka Virkamäki, Katariina Rautalahti ja Jaakko Niinistö. Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan virka on ollut Laineen, Virkamäen ja Rautalahden ensisijaisena, Niinistön toissijaisena ja Saaren neljäntenä kiinnostuksenkohteena.

Viran perustaminen

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan (Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue) virka tulee perustaa 1.1.2020 lukien.

Viran täyttömenettely

Palvelussuhdeturvan varmistamiseksi ja kunnallisesta viranhaltijalaista (jäljempänä viranhaltijalaki) ilmenevin perustein kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan virka on tarkoituksenmukaista täyttää sisäisesti. Kaupungin johtamisjärjestelmäuudistuksen seurauksena osa nykyisistä viroista tullaan lakkauttamaan.

Kaupungilla on velvollisuus tarjota viranhaltijalle muuta työtä silloin, kun viranhaltijalle määrätyt työtehtävät vähentyvät sekä olennaisesti että pysyvästi johtamisjärjestelmäuudistuksen johdosta. Viranhaltijalain 37 §:n mukaan virkasuhdetta ei voida irtisanoa, jos viranhaltija voidaan ammattitaitonsa ja kykynsä nähden kohtuudella sijoittaa toiseen virkasuhteeseen tai ottaa sellaiseen työsuhteeseen, jonka tehtävät eivät olennaisesti poikkea viranhaltijan tehtävistä, tai kouluttaa uusiin tehtäviin. Edellytyksenä on, että viranhaltija täyttää viran kelpoisuusehdot.

Lisäksi viranhaltijalain 4 §:n mukaan viranhaltija voidaan ottaa ilman hakumenettelyä toiseen virkasuhteeseen, kun kysymyksessä on viranhaltijalain 24 §:n tarkoitettu viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen. Edellytyksenä on, että viranhaltija täyttää viran kelpoisuusvaatimukset, virkaa voidaan pitää hänelle sopivana, hänen asemansa toistaiseksi otettuna tai määräaikaisena viranhaltijana ei muutu ja perusteena on toiminnan tai tehtävien uudelleen järjestelyyn liittyvä perusteltu syy ja hänen palkkansa ei alene tai hän on antanut siirtoon suostumuksensa.

Koska useamman johtajatason viranhaltijan virka tulee lakkaamaan, on ollut perusteltua selvittää sisäisessä kiinnostuksenosoitusmenettelyssä nykyisten viranhaltijoiden halukkuus avoinna olevaan kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan virkaan. Sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely oli kohdennettu apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistölle sekä niille vakituisille tulosaluejohtajien viranhaltijoille, joita ei voitu siirtää suoraan palvelualuejohtajan tai eräiden hallintosäännössä mainittujen palveluyksiköiden päällikön tehtäviin.

Sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely toteutettiin ajalla 5.3.2019 – 20.3.2019. Ilmoittautumisaika päättyi 20.3.2017 klo 16.00.

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito. Kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Valintaprosessi

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan virkaan ilmoittautui ilmoittautumisajan kuluessa viisi (5) henkilöä. Hakijaluettelo on tämän asian liitteenä.

Ilmoittautumisen perusteella haastatteluun kutsuttiin kaikki hakijat: Tarja Laine, Timo Saari, Pekka Virkamäki, Katariina Rautalahti ja Jaakko Niinistö. Haastatteluun kutsuttujen ansioluettelot ovat nähtävillä kokouksessa.

Hakijoita haastattelivat kaupunginjohtaja Ritva Viljanen ja rekrytointiasiantuntija Heli Lappi-Rantanen. Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä oli mukana haastattelemassa virkaan ensisijaisesti ilmoittautuneita Tarja Lainetta, Katariina Rautalahtea ja Pekka Virkamäkeä. Tarja Lainetta haastateltiin 9.4.2019, Katariina Rautalahtea 9.4.2019, Pekka Virkamäkeä 9.4.2019, Timo Saarta 3.4.2019 ja Jaakko Niinistöä 26.3.2019.

Perustelut valintaesitykselle

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan tehtävänä on vastata palvelualueensa johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä palvelualueellaan, vastata palvelualueensa tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat, vastata palvelualueen määrärahojen jaosta, vastata palvelualueensa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä, vastata palvelualueensa sopimushallinnasta, vastata palvelualueensa viestinnästä, vastata vahinkoilmoituksen tekemisestä, vastata palvelualueen hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, ja laitosten käyttösäännöistä sekä hakea palvelualueella tarvittavat luvat ja suostumukset.

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue vastaa maankäytön strategian kehittämiseen ja toteuttamiseen osallistumisesta, yleiskaavojen, asemakaavojen ja muiden maankäytön suunnitelmien laatimisesta, kaavojen hallinnollisesta käsittelystä ja seurannasta, poikkeamislupa-asioiden valmistelusta, kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle määrättyjen tehtävien valmistelusta, täytäntöönpanosta ja neuvonnasta, rakennusvalvonnan myöntämien lupien valvonnasta, ympäristön- ja luonnonsuojelun, vesilain, vesihuoltolain, jätelain, maa-aineslain, elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan, eläinlääkintähuollon, tupakkalain valvonnan ja nikotiinivalmisteiden myynnin valvontaan liittyvistä tehtävistä, palvelualueelle määrättyjen maisematyölupa-asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä ympäristökeskuksen myöntämien lupien valvonnasta.

Tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää kykyä innostaa ja kannustaa toiminnan kehittämiseen ja muutokseen. Edellytyksenä on, että palvelualuejohtaja luotsaa palvelualuettaan erinomaisilla johtamistaidoilla ja käytännössä osoitetulla johtamiskokemuksella. Lisäksi edellytetään palvelualueen toiminnan aiempaa tuntemusta. Johtamisessa edellytetään etenkin taitoa johtaa muutosta ja henkilöstöä, samoin vahvaa kykyä ja näkemystä kehittämiseen.

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtaja on omalta osaltaan kaupungin muutoksen onnistumisen kannalta keskeisessä asemassa. Omalla operatiivisella johtamisellaan hän varmistaa, että kaupungin organisaation ja johtamisjärjestelmän uudistus muuntuu todeksi palvelualueen eri tasoilla. Tämä tarkoittaa muun muassa toimintatapojen yhtenäistämistä ja kaupungin uuden suunnan näyttämistä paitsi omalla palvelualueella, myös omassa palvelukokonaisuudessa ja laajemminkin toimialan sisällä, toimialojen välillä ja ulkoisten sidosryhmien kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Edellä kuvattuja kykyjä ja ominaisuuksia on kartoitettu koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi haastattelulla. Näiden ja nykyisessä tehtävässä onnistumisen tuloksena on muodostettu kokonaiskuva henkilöstä ja kokonaisharkinnan perusteella päädytty esittämään uuteen kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan virkaan arkkitehti Tarja Laine.

Laineen ottamista kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan virkaan puoltaa hänen laaja työkokemuksensa kaupunkisuunnittelujohtajan tehtävistä. Laine on toiminut noin 8 vuoden ajan Vantaan kaupungin kaupunkisuunnittelujohtajana. Hän on ollut johtamistehtävissä yhteensä noin 22 vuotta valtiolla, kunnissa ja yksityisellä sektorilla. Laineella on kaupunkisuunnittelun vaativista tehtävistä usean kymmenen vuoden työkokemus ja vahva osaaminen sekä tuntemus koko kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualueesta. Hän on myös toiminut kaupunkikuvaneuvottelukunnan puheenjohtajana vuodesta 2017. Hänellä on myös laaja kansainvälinen työkokemus. Laine on näkemyksissään erittäin positiivinen ja eteenpäin katsova. Hänellä on avoin ja uusia mahdollisuuksia luova näkemys Uudesta Vantaasta, kaupunkirakentamisen ja ympäristön palvelualueesta sekä sen kehittämisestä. Laine on erittäin yhteystyökykyinen ja pystyy toimimaan monenlaisissa verkostoissa rakentavalla ja ratkaisukeskeisellä tavalla. Kestävä kehitys on tärkeä pohja hänen näkemyksilleen palvelualueen kehittämisestä. Laineella on parhaat valmiudet johtaa palvelualueen kokonaisuutta. Lisäksi Laineen käytännössä osoitettu hyvä johtamistaito ja kehittämishalukkuus luovat hänelle vahvat edellytykset uuden viran menestyksellisessä hoitamisessa.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 23

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

a) perustaa kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan (Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue) virka 1.1.2020 lukien, ja
b) ottaa kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtajan (Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue) virkaan ilman julkista hakumenettelyä arkkitehti Tarja Laine 1.1.2020 alkaen.

Käsittely:
Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö poistui kokouksesta osallisuusjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Hakijaluettelo

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhaku: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätietoja:

työmarkkinalakimies ts. Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

Hakijaluettelo

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuejohtaja (Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue):

Tarja Laine (1.), Katariina Rautalahti (1.), Pekka Virkamäki (1.), Jaakko Niinistö (2.), Timo Saari (4.)

24 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvä kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan (Kiinteistöjen ja tilojen palvelualue) viran perustaminen ja viran täyttäminen

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/HY-L

Taustaa
Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Kaupunginvaltuusto on 8.4.2019 hyväksynyt Vantaan kaupungin uuden hallintosäännön. Kaupunginhallitus on 4.3.2019 päätöksessään linjannut, että kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan (kiinteistöjen ja tilojen palvelualue) virka täytetään laki kunnallisesta viranhaltijasta 24 §:n 1. momentin mukaisella viranhaltijan siirtämisellä toiseen virkasuhteeseen. Kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan virka tulee perustaa 1.1.2020 lukien, koska virka on uusi kaupungin tulevassa organisaatiossa. Ennen viran täyttöä toteutettiin sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely.

Sisäisessä kiinnostuksenosoitusmenettelyssä kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan virasta on ollut kiinnostunut viranhaltijat Antti Kari, Pekka Wallenius, Jaakko Niinistö, Timo Saari ja Pekka Virkamäki. Kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan virka on ollut Karin ja Walleniuksen ensisijaisena, Niinistön ja Virkamäen toissijaisena sekä Saaren viidentenä kiinnostuksenkohteena.

Viran perustaminen
Kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan (Kiinteistöjen ja tilojen palvelualue) virka tulee perustaa 1.1.2020 lukien.

Viran täyttömenettely
Palvelussuhdeturvan varmistamiseksi ja kunnallisesta viranhaltijalaista (jäljempänä viranhaltijalaki) ilmenevin perustein kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan virka on tarkoituksenmukaista täyttää sisäisesti. Kaupungin johtamisjärjestelmäuudistuksen seurauksena osa nykyisistä viroista tullaan lakkauttamaan.

Kaupungilla on velvollisuus tarjota viranhaltijalle muuta työtä silloin, kun viranhaltijalle määrätyt työtehtävät vähentyvät sekä olennaisesti että pysyvästi johtamisjärjestelmäuudistuksen johdosta. Viranhaltijalain 37 §:n mukaan virkasuhdetta ei voida irtisanoa, jos viranhaltija voidaan ammattitaitonsa ja kykynsä nähden kohtuudella sijoittaa toiseen virkasuhteeseen tai ottaa sellaiseen työsuhteeseen, jonka tehtävät eivät olennaisesti poikkea viranhaltijan tehtävistä, tai kouluttaa uusiin tehtäviin. Edellytyksenä on, että viranhaltija täyttää viran kelpoisuusehdot.

Lisäksi viranhaltijalain 4 §:n mukaan viranhaltija voidaan ottaa ilman hakumenettelyä toiseen virkasuhteeseen, kun kysymyksessä on viranhaltijalain 24 §:n tarkoitettu viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen. Edellytyksenä on, että viranhaltija täyttää viran kelpoisuusvaatimukset, virkaa voidaan pitää hänelle sopivana, hänen asemansa toistaiseksi otettuna tai määräaikaisena viranhaltijana ei muutu ja perusteena on toiminnan tai tehtävien uudelleen järjestelyyn liittyvä perusteltu syy ja hänen palkkansa ei alene tai hän on antanut siirtoon suostumuksensa.

Koska useamman johtajatason viranhaltijan virka tulee lakkaamaan, on ollut perusteltua selvittää sisäisessä kiinnostuksenosoitusmenettelyssä nykyisten viranhaltijoiden halukkuus avoinna olevaan

kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan virkaan. Sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely oli kohdennettu apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistölle sekä niille vakituisille tulosaluejohtajien viranhaltijoille, joita ei voitu siirtää suoraan palvelualuejohtajan tai eräiden hallintosäännössä mainittujen palveluyksiköiden päällikön tehtäviin.

Sisäinen kiinnostuksenosoitusmenettely toteutettiin ajalla 5.3.2019 – 20.3.2019. Ilmoittautumisaika päättyi 20.3.2017 klo 16.00.

Kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito. Kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Valintaprosessi
Kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan virkaan ilmoittautui ilmoittautumisajan kuluessa neljä (5) henkilöä. Hakijaluettelo on tämän asian liitteenä.

Ilmoittautumisten perusteella haastatteluun kutsuttiin kaikki hakijat: Antti Kari, Pekka Wallenius, Jaakko Niinistö, Timo Saari ja Pekka Virkamäki. Haastatteluun kutsuttujen ansioluettelot ovat nähtävillä kokouksessa.

Hakijoita haastattelivat kaupunginjohtaja Ritva Viljanen ja rekrytointiasiantuntija Heli Lappi-Rantanen. Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä oli mukana virkaan ensisijaisesti ilmoittautuneiden Antti Karin ja Pekka Walleniuksen haastatteluissa. Antti Karia haastateltiin 26.3.2019, Jaakko Niinistöä 26.3.2019, Timo Saarta 3.4.2019, Pekka Virkamäkeä 9.4 ja Pekka Walleniusta 9.4.2019.

Perustelut valintaesitykselle
Kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan tehtävänä on vastata palvelualueensa johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä palvelualueellaan, vastata palvelualueensa tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat, vastata palvelualueen määrärahojen jaosta, vastata palvelualueensa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä, vastata palvelualueensa sopimushallinnasta, vastata palvelualueensa viestinnästä, vastata vahinkoilmoituksen tekemisestä, vastata palvelualueen hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, ja laitosten käyttösäännöistä sekä hakea palvelualueella tarvittavat luvat ja suostumukset.

Lisäksi kiinteistöjen ja tilojen palvelualue vastaa kaupungin maa- ja asuntopolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta, kaupungin elinkeinopolitiikan toteuttamisesta kaupungin tilojen ja maankäytön toimenpitein, kaupungin rakentamattoman kiinteistöomaisuuden, muun kuin kaupungin omassa käytössä olevan rakennetun kiinteistöomaisuuden ja muun kaupunginhallituksen päättämän kiinteistöomaisuuden kehittämisestä, kaupungin kiinteistöomaisuuden kehittämisestä ja hallinnoinnista ja kaupunkikonsernin palvelutilojen kokonaisuuden koordinoinnista, työpaikka- ja asuntoalueiden toteutumisen edistämisestä, kaupungin yleisten asumisolojen kehittämisestä yhteistyössä muiden palvelualueiden ja toimialojen kanssa, kaupungille kuuluvien asumisasioiden valmistelusta, rahoituksesta, neuvonnasta ja täytäntöönpanosta, laissa määrätyistä kiinteistöinsinöörin tehtävistä, kaupungin omistamien tonttien esirakentamisesta ja ylijäämämaiden vastaanotosta, investointisuunnittelusta, kiinteistö- ja hankekehityksestä, toimitilahankkeiden valmistelusta, suunnittelusta ja rakennuttamisesta ja rakentamisen valvonnasta sekä palvelutilojen ja kiinteistöjen ohjausjärjestelmien toimintavarmuudesta ja turvallisuudesta

Tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää kykyä innostaa ja kannustaa toiminnan kehittämiseen ja muutokseen. Edellytyksenä on, että palvelualuejohtaja luotsaa palvelualuettaan erinomaisilla johtamistaidoilla ja käytännössä osoitetulla johtamiskokemuksella. Lisäksi edellytetään sitä, että palvelualueen toiminnan aiempi tuntemus on tärkeää sekä sitä, että johtamisessa korostuu etenkin taito johtaa muutosta ja henkilöstöä, samoin vahva kyky ja näkemys kehittämiseen.

Kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtaja on omalta osaltaan kaupungin muutoksen onnistumisen kannalta keskeisessä asemassa. Omalla operatiivisella johtamisellaan hän varmistaa, että kaupungin organisaation ja johtamisjärjestelmän uudistus muuntuu todeksi palvelualueen eri tasoilla. Tämä tarkoittaa muun muassa toimintatapojen yhtenäistämistä ja kaupungin uuden suunnan näyttämistä paitsi omalla palvelualueella, myös omassa palvelukokonaisuudessa ja laajemminkin toimialan sisällä, toimialojen välillä ja ulkoisten sidosryhmien kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Edellä kuvattuja kykyjä ja ominaisuuksia on kartoitettu koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi haastattelulla. Näiden ja nykyisessä tehtävässä onnistumisen tuloksena on muodostettu kokonaiskuva henkilöstä ja kokonaisharkinnan perusteella päädytty esittämään uuteen kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan virkaan diplomi-insinööri Antti Karia.

Karin ottamista kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan virkaan puoltaa hänen laaja työkokemuksensa eri kiinteistöalan tehtävistä. Kari on toiminut kiinteistöalan erilaisten ja laaja-alaisten työtehtävien äärellä yli 25 vuotta, jota tukee hänen kattava koulutuspohjansa. Vantaan kaupungilla hän on toiminut noin kahden vuoden ajan kiinteistöjohtajana vastaten yli 100 hengen kiinteistöt ja asuminen -tulosalueesta. Senaatti-kiinteistöissä Karin suurena työkenttänä oli yksikönjohtajan sijaisena toimiminen, suuret kaavakehityshankkeet, uuden kiinteistökehitysryhmän perustaminen, ryhmän toimintamallin luonti ja organisointi sekä ryhmän esimiestehtävä. Karilla on laaja näkemys palvelualueen kokonaisuudesta, paras kyky kehittää palvelualuetta koko sen kokonaisuus huomioiden ja tuntemus koko kiinteistöjen ja tilojen palvelualueesta. Karilla on hyvät valmiudet edistää laaja-alaista yhteistyötä ja hakea uusia toimintamuotoja ja mahdollisuuksia esimerkiksi kaupungin ja yksityisten toimijoiden välillä. Lisäksi Karin käytännössä osoitettu hyvä johtamistaito ja kehittämishalukkuus luovat hänelle vahvat edellytykset uuden viran menestyksellisessä hoitamisessa.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 24
Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) perustaa kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan (kiinteistöjen ja tilojen palvelualue) virka 1.1.2020 lukien, ja
b) ottaa kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtajan (kiinteistöjen ja tilojen palvelualue) virkaan ilman julkista hakumenettelyä diplomi-insinööri Antti Kari 1.1.2020 alkaen.

Käsittely:
Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö poistui kokouksesta osallisuusjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Hakijaluettelo

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhaku: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätietoja:
työmarkkinalakimies ts. Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

Hakijaluettelo

Kiinteistöjen ja tilojen palvelualuejohtaja (Kiinteistöjen ja tilojen palvelualue):

Antti Kari (1.), Pekka Wallenius (1.), Jaakko Niinistö (2.), Pekka Virkamäki (2.), Timo Saari (5.)

25 § **Toimikunnan perustaminen Kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajien valintaa varten**

VD/2998/00.00.01.01/2019

RV/K-ML/PJ

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajien virkojen täyttämiseen liittyen on tarpeen asettaa toimikunta, jonka tehtävänä on valmistella virkojen täyttöihin liittyvää prosessia sekä niiden aikataulutusta.

Apulaiskaupunginjohtajien virantäyttöprosesseihin liittyvä valmistelu on tarpeen käynnistää, jotta virkojen täyttäminen voidaan tehdä mahdollisimman nopeasti. Uuden organisaatiorakenteen viranhaltijaorganisaatiota koskeva, kaupunginvaltuustolle tehty hallintosäännön muutosesitys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa § 8 8.4.2019. Apulaiskaupunginjohtajien virat laitetaan hakuun toukokuussa 2019 ja kaupunginvaltuusto täyttää virat syyskuussa 2019.

Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvät apulaiskaupunginjohtajien rekrytointilinjaukset ja uusien apulaiskaupunginjohtajien virkojen auki julistaminen käsitellään kaupunginvaltuustossa 20.5.2019.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 25

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa toimikunta valmistelemaan virkojen täyttöön liittyvää prosessia ja aikataulutusta,
b) nimetä toimikunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsenet sekä todeta, että toimikunnan työhön osallistuu kaupunginjohtaja, toimikunnan sihteerinä toimii hallintoasiantuntija kaupunginkansliasta ja asiantuntijajäsenenä henkilöstöjohtaja,
c) maksaa toimikunnan kustannukset kaupunginhallituksen menokohdalta ”toimikunnat” 10 40 40 000.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Päätettiin
a) asettaa toimikunta valmistelemaan virkojen täyttöön liittyvää prosessia ja aikataulutusta,
b) nimetä toimikunnan
puheenjohtajaksi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Antti Lindtman,
varapuheenjohtajaksi kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sari Multala,
jäseniksi:
valtuuston I varapuheenjohtaja Carita Orlando, valtuuston II varapuheenjohtaja Sirpa Kauppinen,
kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Säde Tahvanainen, kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Timo Juurikkala,

Emmi Pajunen, Irja Ansalehto-Salmi, Jouko Jääskeläinen, Sirkka-Liisa Kähärä, Kati Tyystjärvi, Sakari Rokkanen, Niilo Kärki, Patrik Karlsson ja Pietari Jääskeläinen,

sekä todeta, että toimikunnan työhön osallistuu kaupunginjohtaja, toimikunnan sihteerinä toimii hallintoasiantuntija kaupunginkansliasta ja asiantuntijajäsenenä henkilöstöjohtaja,

c) maksaa toimikunnan kustannukset kaupunginhallituksen menokohdalta ”toimikunnat” 10 40 40 000.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
henkilöstöjohtaja Kirsi-Marja Lievonen, puh. 040 570 5593, kirsi-marja.lievonen@vantaa.fi

26 § Sarastia Oy:n osakassopimuksen hyväksyminen

VD/3324/00.01.00.01/2019

ML/SB/HY-L

Kaupunginhallitus päätti 22.5.2017 (§ 41) merkitä KuntaPro Oy:n osakeannissa Vantaan kaupungille tarjotut 50 uutta C-sarjan osaketta merkintähintaan 5 000 euroa. **Henkilöstökeskus** oli neuvotellut työturvallisuuden seuranta- ja raportointijärjestelmän hankkimisesta KuntaPro Oy:n tarjouksen mukaisesti. KuntaPro Oy:n palvelujen käyttäminen ja yhteishankintoihin liittyminen edellyttivät osakkuutta yhtiössä.

KuntaPro Oy:n ylimääräinen **yhtiökokous** päätti 29.6.2017 yhdistää eri osakesarjat, minkä jälkeen yhtiöllä on ollut yksi osakesarja (32 332 osaketta) ja jokainen osake on tuottanut yhden äänen. Lisäksi päätettiin maksuttomasta osakeannista sekä yhtiöjärjestyksen muuttamisesta (mm. hallintoneuvoston lakkauttaminen ja hallituksen jäsenten lukumäärä), hallituksen valinnasta ja palkkioista sekä osakeantivaltuutuksen myöntämisestä hallitukselle. **Kaupunginhallitus** hyväksyi 28.8.2017 (§ 10) KuntaPro Oy:n osakassopimuksen. Yhtiön hallituksessa ei ole Vantaan nimeämää jäsentä, mutta kaupunki on osallistunut muiden pienomistajien yhteisen hallitusjäsenen nimeämiseen ensimmäisen kerran varsinaisessa yhtiökokouksessa 2018.

Kunnan Taitoa Oy ja **KuntaPro Oy** ovat päättäneet sulautumisesta 1.5.2019 alkaen siten, että KuntaPro Oy sulautuu Kunnan Taitoa Oy:öön. Yhtiön uudeksi nimeksi tulee Sarastia Oy ja kotipaikaksi Helsinki. KuntaPro Oy päätti sulautumisesta 7.3.2019 pidetyssä yhtiökokouksessa (**konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan** viranhaltijapäätös § 20/2019). Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitukset olivat allekirjoittaneet 5.12.2018 sulautumissuunnitelman, jonka mukaan KuntaPro Oy:n osakkeenomistajat saavat sulautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön uusia osakkeita omistusosuuksiensa mukaisessa suhteessa siten, että yhdellä sulautuvan yhtiön osakkeella saa 66 vastaanottavan yhtiön uutta osaketta. Vantaan kaupungin osakemäärä Sarastia Oy:ssä on em. perusteella 3 300 osaketta, joka on n. 0,098 % yhtiön osakekannasta.

Sarastia Oy:n toimiala on yhtiöjärjestysluonnoksen mukaan tuottaa ja kehittää hankintalainsäädännön mukaisille hankintayksiköille talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita, muita tukipalveluita sekä markkinointi- ja kehittämispalveluita. Yhtiö tuottaa ja kehittää myös alan koulutus- ja konsultointipalveluita sekä ohjelmistokehitystä ja -tuotantoa. Yhtiö voi tuottaa mainittuja palveluja myös muille asiakkaille kulloinkin voimassa olevan hankintalainsäädännön mukaisesti. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain tarkoittamassa mielessä omistajiensa sidosyksikkönä ja yhteishankintayksikkönä. Yhteishankintayksikön toimialana ja tehtävänä on yhteishankintojen tekeminen kulloinkin voimassa olevan hankintalainsäädännön mukaisesti. Yhtiön konserniin kuuluvat emoyhtiö (Sarastia Oy) sekä kolme tytäryhtiötä (Sarastia Rekry Oy, Sarastia Kuntaperintä Oy ja Onvire Oy). Konsernin liikevaihdoksi ennustetaan n. 100 milj. euroa vuonna 2019 ja henkilökuntaan kuuluu yli 850 henkilöä.

Sarastia Oy on lähettänyt kaupungille hyväksyttäväksi liitteenä olevan osakassopimuksen. Esityksessä todetaan, että sopimus korvaa mahdolliset vanhat vastaavat sopimukset ja sitä noudatetaan sulautumisen täytäntöönpanopäivästä 1.5.2019 alkaen sulautuneiden yhtiöiden aiempien vastaavien sopimusten sijaan. Yksi osakassopimuksen keskeisestä funktiosta on varmistaa yhtiön sujuva liikkeellelähtö sulautumisen jälkeen. Osakassopimuksen todetaan olevan ensisijainen yhtiön yhtiöjärjestykseen ja kulloinkin voimassa olevaan osakeyhtiölakiin nähden (pois lukien lain pakottavat

säännökset) siltä osin kuin se sisältää niihin nähden ristiriitaisia määräyksiä. Osakassopimuksessa sovitaan sopimuksen taustan ja tarkoituksen lisäksi myös yhtiön hallinnosta ja päätöksenteosta (hallitus, toimitusjohtaja, neuvottelukunta, nimitysvaliokunta).

Yhtiössä toimii osakassopimuksen mukaan neuvottelukunta. Esityksessä todetaan, että yhtiön toiminnan tarkoituksena on, että yhtiön osakkeita voivat omistaa vain oikeushenkilöt, jotka hankintalain mukaisesti ovat hankintayksiköitä. Neuvottelukunnalla on oikeus vaikuttaa yhtiön tärkeisiin päätöksiin ja strategisiin tavoitteisiin ja sen tarkoituksena on valmistella hallitukselle ehdotuksia yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista. Lopulliset päätökset tehdään kuitenkin aina soveltuvin osin osakeyhtiölain mukaisesti toimivaltaisessa toimielimessä. Neuvottelukunnan kokouksiin kutsutaan kaikki osakkeenomistajat samalla menettelyllä kuin varsinaiseen yhtiökokoukseen. Neuvottelukunta kokoontuu vähintään kerran vuodessa hyvissä ajoin ennen varsinaista yhtiökokousta. Neuvottelukunnan kokouksissa jokaisella kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalla on yksi ääni riippumatta osakeomistuksen suuruudesta. Tällä tavoin turvataan myös pienten osakkeenomistajien vaikutusmahdollisuudet yhtiön strategisessa päätöksenteossa.

Omistajien strategisia vaikutusmahdollisuuksia yhtiössä vahvistetaan lisäksi siten, että omistajilla on vaikutusmahdollisuus yhtiön hallituksen valintaan. Tässä tarkoituksessa omistajat perustavat nimitysvaliokunnan. Nimitysvaliokuntaan valitaan yhteensä 6–8 jäsentä vuodeksi kerrallaan yhtiön varsinaisen yhtiökokouksen yhteydessä. Lähtökohtana on, että yhtiön kolme suurinta osakkeenomistajaa nimeävät kukin yhden edustajan nimitysvaliokuntaan. Lisäksi kolme yhtiön suurinta asiakasomistajaa nimeävät kukin yhden edustajan nimitysvaliokuntaan. Yhtiökokous voi kuitenkin päättää enintään kahden lisäjäsenen nimittämisestä nimitysvaliokuntaan.

Osakassopimuksessa sovitaan myös siirtymäkauden hallinnosta. Välittömästi sulautumisen täytäntöönpanopäivän jälkeen pidetään 7.5.2019 yhtiön ylimääräinen yhtiökokous, jossa valitaan siirtymäkauden hallitus. Siirtymäkauden hallituksen tehtävänä on siirtymäkauden aikana toteuttaa sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajien sulautumiselle asettamat tavoitteet. Siirtymäkauden hallituksen ja nimitysvaliokunnan toimikausi kestää vuoden 2020 keväällä pidettävään, varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Osakassopimus määrittelee myös nykyisten osakkeenomistajien aseman yhtiössä sekä uusien omistajien liittymistä ja osakkeista luopumista koskevan menettelyn. Osakassopimusta noudatetaan osakkeenomistajien välisiin suhteisiin siitä alkaen, kun kukin siihen liittynyt osakkeenomistaja on sen allekirjoittanut. Mikäli yhtiöön tulee uusi osakkeenomistaja, tulee osakkeenomistajan liittyä myös osakassopimukseen.
Osakassopimus on allekirjoitettavissa 7.5.2019 alkaen. Nykyomistajien tulisi allekirjoittaa sopimus viimeistään 30.8.2019. Osakassopimuksesta ei aiheudu kaupungille taloudellisia vastuita.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 26

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä liitteenä oleva Sarastia Oy:n osakassopimus.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Sarastia Oy:n osakassopimus

Täytäntöönpano: Konsernipalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:
konsernilakimies Susanne Boström (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

OSAKASSOPIMUS

Tämän sopimuksen allekirjoittaneet ovat tänään tehneet Sarastia Oy (y-tunnus 2360731-5) -nimisen yhtiön (jäljempänä "Sarastia" tai "Yhtiö") osakkeenomistajien välisen osakassopimuksen (jäljempänä "Sopimus").

1. OSAPUOLET

(1) Tämän Sopimuksen liitteessä (Liite 1) yksilöidyt osakkeenomistajat

(jäljempänä yhdessä "Omistajat" tai erikseen "Omistaja"); sekä

(2) Sarastia Oy (y-tunnus 2360731-5)
Palokunnankatu 26, 3. krs, 13100 Hämeenlinna;

(jäljempänä Omistajat ja Yhtiö yhdessä "Osapuolet" tai kukin erikseen "Osapuoli").

2. MÄÄRITELMÄT

Tässä Sopimuksessa käytetään seuraavia määritelmiä:

(1)	KuntaPro	tarkoittaa sulautunutta yhtiötä KuntaPro Oy:tä
(2)	Neuvottelukunta	on määritelty kohdassa 5.5.
(3)	Nimitysvaliokunta	on määritelty kohdassa 5.6.
(4)	Omistaja, Omistajat	on määritelty tämän Sopimuksen kohdassa 1.
(5)	Osapuoli, Osapuolet	on määritelty tämän Sopimuksen kohdassa 1.
(6)	Sarastia	on määritelty tämän Sopimuksen johdannossa.
(7)	Sopimus	tarkoittaa tätä osakassopimusta liitteineen.
(8)	Taitoa	tarkoittaa sulautumisen vastaanottanutta yhtiötä Kunnan Taitoa Oy:tä
(9)	Yhtiö	on määritelty tämän Sopimuksen johdannossa.

3. SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Tätä Sopimusta noudatetaan KuntaPro Oy:n (”KuntaPro”) ja Kunnan Taitoa Oy:n (”Taitoa”) välillä toteutetun sulautumisen jälkeen muodostetussa Yhtiössä, Sarastiassa. Siten tätä Sopimusta noudatetaan sulautumisen täytäntöönpanopäivästä alkaen sulautuneiden yhtiöiden aiempien vastaavien sopimusten sijaan.

Tämän Sopimuksen allekirjoitushetkellä Sarastia on asiakkaidensa omistama inhouse -yhtiö, joka tuottaa ja kehittää hankintalainsäädännön mukaisille hankintayksiköille talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita, muita tukipalveluita sekä markkinointi- ja kehittämispalveluita. Yhtiö tuottaa ja kehittää myös alan koulutus- ja konsultointipalveluita sekä ohjelmistokehitystä ja -tuotantoa. Yhtiön inhouse -asemasta todetaan selvyyden vuoksi erikseen, että Yhtiö voi tuottaa tässä kohdassa mainittuja palveluja myös muille asiakkaille kulloinkin voimassa olevan hankintalainsäädännön mukaisesti.

Yhtiökokous voi muuttaa Yhtiön toimialaa osakeyhtiölain (624/2006, muutoksineen) mukaisella prosessilla.

Sarastia-konserniin ovat Yhtiön lisäksi kuuluneet sulautumissuunnitelman allekirjoitushetkellä Seuturekry Oy, Taitoa Kuntaperintä Oy ja Taloustuki Yrityspalvelut Oy. Yhtiö on voinut hankkia ennen sulautumisen täytäntöönpanoa ja voi myös jatkossa hankkia tai omistaa muitakin tytär- ja osakkuusyhtiöitä.

Tällä Sopimuksella sovitaan Yhtiön hallinnosta ja Omistajien välisistä suhteista Yhtiössä ja sovitaan toiminnan suuntaviivoista Yhtiön omistaman konsernin liiketoiminnassa ja sen kehittämisessä.

4. SOPIMUKSEN SUHDE YHTIÖJÄRJESTYKSEEN JA OSAKEYHTIÖLAKIIN

Osapuolet toteavat, että tämä Sopimus on Osapuolten osalta ja niiden välisessä suhteessa ensisijainen Yhtiön yhtiöjärjestykseen ja kulloinkin voimassa olevaan osakeyhtiölakiin nähden (pois lukien lain pakottavat säännökset) siltä osin kuin tämä Sopimus sisältää niihin nähden ristiriitaisia määräyksiä.

5. YHTIÖN HALLINTO JA PÄÄTÖKSENTEKO

5.1 Yhtiökokous

Yhtiökokouksen tehtävät on määritelty yhtiöjärjestyksessä. Yhtiökokouksella on merkittävän vahva asema Yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmässä.
Yhtiökokous päättää, mukaan lukien mutta ei rajoittuen, seuraavista Yhtiön kannalta tärkeistä asioista:
1. Strategian vahvistaminen;
2. Periaatteellisesti laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä toiminnan muutos;
3. Liiketoiminnan laajentaminen toimialan ulkopuolelle;
4. Yhtiön olennaisen liiketoiminnan tai tytäryhtiön osakekannan myynti;
5. Normaaliin toimintaan nähden merkittävät ja poikkeukselliset sopimukset osakkeenomistajan kanssa;
6. Poikkeukselliset tai varsinaisen toiminnan ulkopuoliset hankinnat, investoinnit ja niiden rahoitus;

7. Pääomarakenteen merkittävä muuttaminen;
8. Sellaisten muutosten tekeminen yhtiössä, jotka voisivat vaikuttaa yhtiön sidosyksikköasemaan; sekä
9. Nimitysvaliokunnan jäsenten sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta.

Yhtiökokous nimittää hallituksen jäsenet sekä päättää hallituksen jäsenten palkkioista, hallituksen jäsenten lukumäärästä ja hallituksen tehtävistä. Yhtiökokous nimittää nimitysvaliokunnan ("Nimitysvaliokunta") valmistelemaan jäsenten nimityksiä edellä mainittuihin tehtäviin sekä palkkioita tehtävien hoidosta.

Seuraavat asiat edellyttävät asiasta päätettäessä yhtiökokouksessa vähintään 2/3 osaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista:

Yhtiön
a) yhtiöjärjestyksen muuttaminen;
b) Yhtiön sulautuminen toiseen yhtiöön tai toisen yhtiön sulautuminen Yhtiöön;
c) jakautuminen;
d) Yhtiön purkaminen.

5.2 Siirtymäkauden hallitus ja Nimitysvaliokunta

Välittömästi sulautumisen täytäntöönpanopäivän eli 30.4.2019 jälkeen pidetään uuden Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous, jossa valitaan siirtymäkauden hallitus. Siirtymäkauden hallituksen tehtävänä on siirtymäkauden aikana toteuttaa sulautuvien yhtiöiden osakkeenomistajien sulautumiselle asettamat tavoitteet.

Molemmat sulautumiseen osallistuneet yhtiöt KuntaPro ja Taitoa ovat pitäneet tai tulevat pitämään ennen sulautumisen täytäntöönpanoa ylimääräiset yhtiökokoukset, joissa tehdään ehdotukset Yhtiön siirtymäkauden hallituksen jäsenistä. Ehdotukset laaditaan, sillä periaatteella, että siirtymäkauden hallitukseen tulee yhtä monta, enintään neljä (4), jäsentä molemmista sulautumiseen osallistuneista yhtiöistä. Uuden Yhtiön ensimmäinen yhtiökokous sitoutuu valitsemaan siirtymäkauden hallituksen edellä mainittujen ehdotusten perusteella. Mikäli joku yhtiökokouksen ehdottamista jäsenistä on estynyt ottamaan tehtävää vastaan, valinnan tehneillä tahoilla on oikeus nimittää uusi jäsen estyneen jäsenen tilalle.

Siirtymäkauden hallituksen toimikausi on seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka sulautumisen täytäntöönpanopäivästä lukien. Yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan koko siirtymäkaudeksi. Puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta tulee toisen olla KuntaPron edustaja ja toisen Taitoan edustaja.

Lisäksi Taitoan ylimääräinen yhtiökokous on päättänyt joulukuussa 2018 siirtymäkauden Nimitysvaliokunnan jäsenet tämän Sopimuksen kohdan 5.6.2 nimitysperiaatteita noudattaen. Siirtymäkauden Nimitysvaliokunta käynnistää toimintansa välittömästi sulautumisen täytäntöönpanon jälkeen. Siirtymäkauden Nimitysvaliokunnan toimikausi on Yhtiön seuraavaan, vuoden 2020 keväällä pidettävään, varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka sulautumisen täytäntöönpanopäivästä lukien.

Siirtymäkauden jälkeen noudatetaan hallituksen valintamenettelyssä seuraavaa kohtaa 5.3 ja Nimitysvaliokunnan valintamenettelyssä kohtaa 5.6.2.

5.3 Hallitus

Yhtiön hallitukseen nimitetään vähintään neljä (4) ja enintään yhdeksän (9) jäsentä.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo Yhtiön toimintaa ja toimitusjohtajaa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy Yhtiön tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet, varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan sekä vastaa Yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonnasta.

Hallitus määrittää Yhtiön ja sen omistaman konsernin liiketoiminnassa noudatettavat periaatteet sekä nimeää tytär- ja osakkuusyhtiöiden hallituksiin Yhtiön edustajat. Yhtiön tytäryhtiöiden toiminta on rajattu muutoin tämän osakassopimuksen ulkopuolelle.

Hallituksen jäsenten tehtävänä on edistää Yhtiön ja sen kaikkien osakkeenomistajien etua riippumatta siitä, mikä taho on nimennyt heidät jäsenehdokkaaksi. Hallituksen tulee huomioida kaikkien osakkeenomistajien intressit Yhtiön strategisessa päätöksenteossa.

Hallituksella tulee olla työjärjestys.

5.4 Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan valitsee ja erottaa hallitus. Toimitusjohtajan tehtävät määräytyvät osakeyhtiölain ja hallituksen kulloinkin antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan palkkiosta ja muista toimisuhteen ehdoista päättää hallitus.

5.5 Neuvottelukunta

Yhtiön toiminnan tarkoituksena on, että Yhtiön osakkeita voivat omistaa vain oikeushenkilöt, jotka hankintalain mukaisesti ovat hankintayksiköitä. Tarkoituksena on, että Yhtiön omistus perustuu sille ajattelumallille, että Omistajat yhdessä muiden Omistajien kanssa käyttävät määräysvaltaa Yhtiössä. Tässä tarkoituksessa Omistajat perustavat neuvottelukunnan, jolla on oikeus vaikuttaa Yhtiön tärkeisiin päätöksiin ja strategisiin tavoitteisiin (”Neuvottelukunta”). Neuvottelukunnan tarkoituksena on valmistella hallitukselle ehdotuksia yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista. Lopulliset päätökset tehdään kuitenkin aina soveltuvin osin osakeyhtiölain mukaisesti toimivaltaisessa toimielimessä.

Neuvottelukunnan kokouksiin kutsutaan kaikki osakkeenomistajat samalla menettelyllä kuin varsinaiseen yhtiökokoukseen. Neuvottelukunta kokoontuu vähintään yhden (1) kerran vuodessa hyvissä ajoin ennen

varsinaista yhtiökokousta. Neuvottelukunnan kokouksissa jokaisella kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalla on yksi (1) ääni riippumatta osakeomistuksen suuruudesta. Tällä tavoin turvataan myös pienten osakkeenomistajien vaikutusmahdollisuudet Yhtiön strategisessa päätöksenteossa.
Neuvottelukunnan koollekutsujana ja puheenjohtajana toimii Yhtiön suurimman osakkeenomistajan nimeämä edustaja.
Neuvottelukunnan päätökset annettavista suosituksista tehdään enemmistöpäätöksinä. Äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee.
Seuraavat tärkeät asiat ja strategiset tavoitteet edellyttävät Neuvottelukunnan käsittelyä riippumatta siitä, mille toimielimelle päätös muodollisesti kuuluu:

a. osakassopimuksen muu kuin teknisluonteinen muuttaminen;
b. Yhtiön strategian muu kuin teknisluontoinen muuttaminen; ja
c. oleellisesti uusien palveluiden, kuten kokonaan uuden palvelusegmentin, lisääminen palveluvalikoimaan.

5.6 Nimitysvaliokunta

Omistajien strategisia vaikutusmahdollisuuksia Yhtiössä vahvistetaan lisäksi siten, että Omistajilla on vaikutusmahdollisuus Yhtiön hallituksen valintaan. Tässä tarkoituksessa Omistajat perustavat Nimitysvaliokunnan.

5.6.1 Nimitysvaliokunnan tehtävät

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella yhtiökokoukselle esitys:

- Hallituksen jäsenten lukumääräksi;
- Hallituksen jäseniksi sekä puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi; ja
- Hallituksen jäsenten, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan palkkioiksi.

Valmistellessaan hallituksen jäsenten valintaa yhtiökokoukselle on Nimitysvaliokunnan valmistelua suorittaessaan huomioitava, että hallituksen jäseniltä edellytetään yhtiön toimialan tuntemista, hyvää liiketaloudellista osaamista sekä riittävää kokemusta johtamis- ja hallitustyöskentelystä tehtävien onnistuneen hoitamisen varmistamiseksi.

Nimitysvaliokunnalla voi olla myös muita yhtiökokouksen asettamia tehtäviä, jotka ovat tarkoituksenmukaisia Nimitysvaliokunnan tehtävien hoitamiseksi.
Nimitysvaliokunnan esitykset yhtiökokoukselle esittelee valiokunnan puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja.

Ensimmäisen nimitysvaliokunnan kokouksen koollekutsujana ja puheenjohtajana toimii Yhtiön suurimman osakkeenomistajan nimeämä edustaja.

5.6.2 Nimitysvaliokunnan jäsenten valinta

Nimitysvaliokunnan jäseniltä edellytetään riittävän laajaa ja syvällistä yhtiön toimialan toiminnan ymmärrystä sekä luottamus- ja virkamieshallinnon päätöksentekijöiden ja toimijoiden valtakunnallista ja alueellista tuntemusta siten, että he voisivat menestyksellisesti suoriutua heille määritetyn tehtävän hoitamisesta. Nimitysvaliokunta voi käyttää apunaan ulkopuolisia asiantuntijoita ja neuvonantajia.

Nimitysvaliokuntaan valitaan yhteensä 6-8 jäsentä vuodeksi kerrallaan Yhtiön varsinaisen yhtiökokouksen yhteydessä seuraavalla menettelyllä:

- Lähtökohtana on, että Yhtiön kolme suurinta osakkeenomistajaa nimeää kukin yhden (1) edustajan Nimitysvaliokuntaan. Lisäksi kolme Yhtiön suurinta asiakasomistajaa nimeää kukin yhden (1) edustajan Nimitysvaliokuntaan.
- Yhtiökokous voi kuitenkin, edellä mainittujen omistajien esityksestä, yksinkertaisella enemmistöllä päättää enintään kahden (2) lisäjäsenen nimittämisestä nimitysvaliokuntaan. Omistajat kuulevat ennen esityksensä valmistelua yhtiön hallituksen näkemyksen nimitysvaliokunnan jäsenten nimittämisen edellytyksistä, kuten asiakkuuden koko, pienosakkuus tai erityinen osaaminen tehtävässä suoriutumiseksi.
- Yhtiön kolme suurinta osakkeenomistajaa listataan suuruusjärjestykseen varsinaisen yhtiökokouksen hetkellä olevien omistussuhteiden perusteella. Asiakasomistajat listataan suuruusjärjestykseen päättyneen tilikauden ”TaHe” -(talous- ja henkilöstöhallinnon) palveluiden ostovolyymien perusteella. Mikäli jokin kolmesta suurimmasta asiakasomistajasta on samalla myös yksi kolmesta suurimmasta osakkeenomistajasta, annetaan edellä mainittu äänivalta järjestyksessä seuraavaksi suurimmalle asiakkaalle.

Nimitysvaliokunnan toimikausi päättyy, kun osakkeenomistajat ja yhtiökokous ovat valinneet uuden valiokunnan.

6. OMISTAJASTRATEGIA

Yhtiön tehtävänä on tuottaa konsernina lisäarvoa omistajilleen. Tämä tarkoittaa käytännössä kannattavaa kasvua, missä pystytään samanaikaisesti tarjoamaan yhtiön tuottamat peruspalvelut kustannustehokkaasti ja laadukkaasti yhdistettynä hyvään palvelukokemukseen ja samanaikaisesti yhtiö pystyy digitaalisia ratkaisuja kehittämällä vahvistamaan omistaja-asiakkaidensa elinvoimaisuutta. Konserniin kuuluvan outhouse-tytäryhtiön kautta valmistaudutaan outhouse-liiketoiminnan kasvuun.

7. NYKYISTEN OSAKKEENOMISTAJIEN ASEMA YHTIÖSSÄ JA UUSIEN OSAKKEENOMISTAJIEN LIITTYMINEN YHTIÖÖN

Tämän Sopimuksen allekirjoitushetkellä Yhtiön Omistajat on lueteltu Liitteessä 1, jossa Omistajat on listattu suuruusjärjestyksessä omistettujen osakemäärien mukaan. Yhtiön Omistajat ovat Sopimuksen allekirjoitushetkellä sulautuneiden yhtiöiden eli KuntaPron ja Taitoan osakkeenomistajia, joiden suhteelliset

omistusosuudet on määritelty siten, että entiset KuntaPron osakkeenomistajat omistavat Yhtiön osakkeista yhdessä noin 60 % ja entiset Taitoan osakkeenomistajat yhdessä noin 40 %.

Mikäli Yhtiöön tulee uusia osakkeenomistajia osakkeiden uusmerkinnän kautta, osakkeenomistajat liittyvät Yhtiöön Yhtiökokouksen kulloinkin päättämän osakeantivaltuutuksen mukaisesti.

Tällä Sopimuksella Osapuolet sopivat, että yhtiökokous sitoutuu antamaan tarvittaessa hallitukselle osakeantivaltuutuksen, jonka puitteissa hallitus voi päättää suunnatuista osakeanneista uusille osakkeenomistajille, ottaen huomioon hankintalain uusille osakkeenomistajille asettamat vaatimukset.

Varsinainen yhtiökokous vahvistaa vuosittain seuraavaksi vuodeksi Yhtiön osakkeiden merkintähinnan, jonka perusteena on konsernin substanssiarvo, ellei hallitus toisin yhtiökokoukselle esitä. Osakkeiden merkintähinta on kuitenkin aina vähintään sulautumisen täytäntöönpanohetken mukainen konsernin substanssiarvon perusteella laskettu hinta. Edellä kuvatusti määriteltyä merkintähintaa sovelletaan myös yhtiöjärjestyksessä määriteltyyn lunastushintaan, josta päätetään varsinaisessa yhtiökokouksessa samalla kuin merkintähinta vahvistetaan, ellei hallitus toisin esitä tai yhtiökokouksessa toisin päätetä.

Yllä todetusta poiketen, Yhtiön ensimmäisessä sulautumisen täytäntöönpanon jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa Yhtiön osakkeiden merkintähinta seuraavaksi vuodeksi määritellään kuitenkin sulautumiseen osallistuneiden yhtiöiden per 31.12.2018 tilinpäätösten mukaisten konsernien substanssiarvojen perusteella. Tätä merkintähintaa sovelletaan myös yhtiöjärjestyksessä määriteltyyn lunastushintaan, josta päätetään Yhtiön ensimmäisessä yhtiökokouksessa samalla kuin merkintähinta vahvistetaan, ellei hallitus toisin esitä tai yhtiökokouksessa toisin päätetä.

8. EXIT

Mikäli Omistaja haluaa luopua osakkuudestaan, tulee tämän tarjota osakkeensa ensisijaisesti muiden osakkeenomistajien, ja toissijaisesti Yhtiön, lunastettavaksi yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen mukaisesti.

Osapuolet tiedostavat, että Yhtiössä on sidottu hankintalain vaatimusten vuoksi sekä osakkeenomistajien hankintayksikkö- että yhtiön sidosyksikkö -asemiin niin, että jos jokin osakkeenomistaja ei enää täytä hankintalain vaatimuksia, kyseinen osakkeenomistaja on velvollinen tarjoamaan osakkeensa ensisijaisesti muiden osakkeenomistajien, ja toissijaisesti Yhtiön, lunastettavaksi yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen mukaisesti.

9. MYÖTÄVAIKUTUSVELVOLLISUUS

Omistajat sitoutuvat Yhtiön osakkeenomistajina myötävaikuttamaan Yhtiön kehittämiseen ja sen toiminnan edistämiseen sekä muutenkin toimimaan tämän Sopimuksen tarkoituksen täyttämiseksi.

Omistajat sitoutuvat itse ja nimeämiensä edustajien tai valtuuttamiensa asiamiesten välityksellä yhtiökokouksissa, hallituksen kokouksissa ja muualla käyttämään ääni- ja päätösvaltaansa tämän Sopimuksen tarkoituksen toteuttamisen edellyttämällä tavalla.

10. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Tätä Sopimusta noudatetaan osakkeenomistajien välisiin suhteisiin siitä alkaen, kun kukin siihen liittynyt osakkeenomistaja on sen allekirjoittanut.

Mikäli yhtiöön tulee uusi osakkeenomistaja, tulee osakkeenomistajan liittyä myös tähän Sopimukseen.

Sopimus lakkaa olemasta voimassa kaikkien Osapuolten osalta silloin, kun Yhtiön koko osakekanta myydään tai Yhtiö sulautuu toiseen yhtiöön. Tämän Sopimuksen mukainen Yhtiön osakkeiden luovutus siten, että luovuttaja ei enää omista yhtiön osakkeita, johtaa siihen, että luovuttaja ei ole enää tämän Sopimuksen osapuoli, eikä luovuttajalla ole enää mitään tämän osakassopimuksen mukaisia oikeuksia. Kohdan 11 mukainen salassapitovelvollisuus kuitenkin pysyy voimassa tästä huolimatta.

11. SALASSAPITO

Osapuolet sitoutuvat pitämään salassa kaikki Yhtiön tai sen konserniin kuuluvien yhtiöiden liikesalaisuuksiin liittyvät asiat.

Salassapitovelvollisuus jää voimaan, vaikka Omistaja myöhemmin luopuisi Yhtiön osakkuudesta.

12. SOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Tähän Sopimukseen voidaan tehdä muutoksia vain kirjallisesti, ja siten, että kaikki Osapuolet suostuvat muutokseen.

Osapuolen katsotaan suostuneen Sopimuksen muuttamiseen myös siinä tilanteessa, kun yhtiökokous on antanut Sopimuksen muuttamisesta määräenemmistöpäätöksen, jota on kannattanut ¾ kokouksessa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista, ja kyseisestä päätöksestä on lähetetty Osapuolelle ilmoitus kirjeitse eikä Osapuoli ole vastustanut muutosta ilmoittamalla siitä Yhtiön hallitukselle kahden (2) kuukauden kuluessa kirjeen vastaanottamisesta.

13. SOVELLETTAVA LAKI JA RIIDANRATKAISU

Tähän Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

Tästä Sopimuksesta tai yhtiöjärjestyksen määräyksistä aiheutuvat ristiriitaisuudet ratkaistaan ensisijassa neuvotteluteitse kuuden (6) kuukauden kuluessa erimielisyyksien ilmenemisestä. Mikäli sovintoon ei

päästä, tätä Sopimusta koskevat riitaisuudet ratkaistaan lopullisesti välimiesmenettelyssä Keskuskauppakamarin nopeutettua välimiesmenettelyä koskevien sääntöjen mukaisesti. Välimiesoikeus on yksijäseninen. Välimiesmenettelyn paikka on Helsinki ja välimiesmenettelyn kieli on suomi.

Paikka ja aika

Osakkeenomistajien edustajien allekirjoitukset

LIITTEET

Liite 1	Osakasluettelo

Liite 1

Osakasluettelo per [pvm]

27 § Oy Apotti Ab:n vuoden 2019 SVOP-osuuden maksaminen

VD/3328/02.03.08/2019

ML/PvN/NL/HY-L

Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit, Kirkkonummen kunta, Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä KL-Kuntahankinnat Oy ovat tehneet sopimuksen sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintayhteistyöstä. Hankinnan kohteena on kuntien ja HUS:n käyttöön tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä. Hankintayhteistyö on osa Apotti-hanketta. Hankkeen tarkoituksena on parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja palveluja. Apotti-hankkeen yhtenä osana on asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto. Apotti-hankkeen ohjausryhmä päätti kokouksessaan 9.1.2014 esittää mm., että asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannonaikaista toimintaa varten perustetaan osakeyhtiö.

Kaupunginhallitus päätti 25.5.2015 mm. hyväksyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omistajilleen omakustannushintaan tuottavan Oy Apotti Ab -nimisen osakeyhtiön (yhtiö) perustamisen yhdessä Helsingin kaupungin, Kauniaisten kaupungin, Kirkkonummen kunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa. Yhtiö rekisteröitiin 15.7.2015. Myöhemmin yhtiön osakkaaksi on tullut Keravan kaupunki ja Tuusulan kunta.

Yhtiön tarkoituksena on vastata hankittavan asiakas- ja potilastietojärjestelmän toteutuksesta, käyttöönotosta sekä tuotannon aikaisesta toiminnasta. Yhtiö tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä-, järjestelmäkehitys- ja tukipalveluita omistajilleen omakustannusperiaatteella. Yhtiö tukee omistajiaan sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan muutoksessa sekä tehokkaiden yhtenäisten toimintamallien kehittämisessä.

Vantaan kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 12,4 %. Muut omistajat ovat HUS (44 %), Helsingin kaupunki (36,3 %), Kauniaisten kaupunki (0,5 %), Keravan kaupunki (2,1%), Kirkkonummen kunta (2,4 %) sekä Tuusulan kunta (2,3%). Asiakas- ja potilastietojärjestelmän käytön on suunniteltu vastaisuudessa laajentuvan ja myöhemmin järjestelmän käyttäjiksi liittyvät HUS-alueen kunnat tulevat yhtiön osakkaiksi alkuperäisten osakkaiden sopimalla tavalla.

Kaupunginvaltuusto päätti 19.10.2015 hyväksyä Vantaan kaupungin osalta Epic Systems Corporationin tarjouksen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisestä asiakas- ja potilastietojärjestelmästä.

Oy Apotti Ab:n toiminta rahoitetaan pääosin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP) tehtävillä maksuilla sekä pitkäaikaisilla lainoilla vuoteen 2020 asti. Yhtiö laskuttaa omistajiltaan ne toiminnan kulut, joita ei aktivoida yhtiön taseeseen. Vuosien 2016–2020 välillä lainojen osuuden arvioidaan kattavan 90 % yhtiön rahoitustarpeesta ja SVOP -sijoitusten osuuden 10 %. Vantaan kaupungin omistusosuuden mukainen maksuosuus vuonna 2018 oli 959 363 euroa.

Lainantakauspäätösten yhteisarvo on 215,2 miljoonaa euroa jakautuen samoin omistusosuuksien suhteessa. Lainojen lyhennykset aloitetaan rahoituslaskelman mukaisesti vuonna 2020. Pitkäaikaisten rahalaitoslainojen vakuudeksi osakkaat ovat myöntäneet yhtiölle omavelkaiset takaukset omistusosuuksien suhteessa. **Kaupunginvaltuusto** päätti 14.12.2015 § 8 Vantaan osalta enintään 28 milj. euron määräisen omavelkaisen takauksen myöntämisestä.

Rahoitusjohtaja toteaa, että Vantaan kaupungin vuoden 2019 maksuosuus Oy Apotti Ab:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP) on yhtiön toimittaman rahoituslaskelman mukaisesti 907 201 euroa. Ko. summa rahoitettaisiin vuoden 2019 talousarvion menokohdalta 97 osakkeet ja osuudet.

Talousjohtaja va. puoltaa esitystä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 27

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään maksaa Oy Apotti Ab:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP) Vantaan kaupungin vuoden 2019 maksuosuus 907 201 euroa talousarvion menokohdalta 97 osakkeet ja osuudet.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Käsittely:
Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö poistui kokouksesta yhteisöjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Rahoitus

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rahoitusjohtaja Pirjo van Nues (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

28 § **Kaunialan Sairaala Oy:n osakkeiden osto**

VD/9230/00.01.00.01/2018

ML/PvN/NL/TK/PJ

Sotainvalidien Veljesliitto ry:n (SIV) ja Vantaan kaupungin välillä on 15.12.2006 solmittu perussopimus Kaunialaa koskevasta yhteistyöstä. Perussopimuksessa on muun ohella sovittu SIV:in perustaman Kaunialan Sairaala Oy:n osakkeiden myynnistä SIV:ltä Vantaan kaupungille.

Kaupunki on perussopimuksen ehtojen mukaisesti ostanut yhtiön osakkeita vuosien 2006–2014 aikana siten, että kaupungin nykyinen omistusosuus on 45 %. Perussopimuksen ehtojen mukaisesti SIV myy seuraavat 40 % osakkeista viimeistään 30.4.2019. Loput 15 % myydään viimeistään 31.12.2022.

Perussopimuksessa sovittu kauppahinta on osake-erän mukainen osakekohtainen osuus yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta laaditun tilintarkastetun tilinpäätöksen osoittamasta omasta pääomasta. Mikäli osake-erän kaupantekohetkellä on edellisen tilikauden päättymisestä kulunut enemmän kuin neljä kuukautta, laaditaan osake-erän kauppahinnan määräämistä varten kaupantekohetkeä edeltävän kuukauden päättymishetken tilanteen mukainen tilintarkastettu tilinpäätös.

Kaunialan Sairaala Oy:n oma pääoma on vuoden 2018 tilinpäätöksen perusteella negatiivinen 62 122,03 euroa. Kauppahinnan pohjana olevaan oikaistuun omaan pääomaan on lisätty Sotainvalidien Veljesliitto ry:n 13.12.2013 maksama pääomalaina, jota on tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 ollut jäljellä 184 551,37 euroa. Kaupan kohteen näin määräytyvä kauppahinta on 48 971,74 euroa.

Osakekaupan hinnan määräytymistä ja omistusoikeuden siirtymistä koskevat ehdot ilmenevät liitteenä olevasta kauppakirjaluonnoksesta.

Osakkeiden siirryttyä kaupungin omistukseen kaupungin omistusosuus Kaunialan Sairaala Oy:stä olisi 85 %.

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää mm. osakkeiden ja osuuksien myymisestä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 28

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) ostaa 400 kappaletta Kaunialan Sairaala Oy:n osakkeita Sotainvalidien Veljesliitto ry:ltä hintaan 48 971,74 euroa, ja että

b) päätöksen täytäntöönpanon ehtona on, että Sotainvalidien Veljesliitto ry tekee vastaavan sisältöisen päätöksen sekä

c) velvoitetaan samalla konsernihallinto neuvottelemaan erikseen pääomalainaan liittyvän saatavan siirrosta kaupungille.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Käsittely:

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Jukka T. Salminen ja talousjohtaja va. Matti Ruusula poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Liitteet:
- luonnos osakkeiden kauppakirja

Täytäntöönpano: konsernipalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KAUPPAKIRJA

1 Osapuolet

1.1. Myyjä

Sotainvalidien Veljesliitto - Krigsinvalidernas Brödraförbund ry.
(Y-tunnus 0213718-2)

Ratamestarinkatu 9 C
00520 Helsinki

1.2 Ostaja

Vantaan kaupunki
(Y-tunnus 0124610-9)

Asematie 7
01300 Vantaa

2 Kaupan kohde

Kaunialan Sairaala Oy:n (Yhtiö), Y-tunnus 2048815-4, osakkeet nro: xxxx-xxxx, yhteensä 400 kpl:tta. Kaupan kohteena olevat osakkeet edustavat neljääkymmentä prosenttia (40 %) Yhtiön kaikista osakkeista ja niiden tuottamista äänistä.

3 Kauppahinta ja kauppahinnan maksu

Kaupan kohteen hinta määräytyy 15.12.2006 allekirjoitetun perussopimuksen ehtojen mukaan eli kauppahinta on osake-erän mukainen osakekohtainen osuus Yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta laaditun tilintarkastetun tilinpäätöksen osoittamasta omasta pääomasta. Kaunialan Sairaala Oy:n oma pääoma oli 31.12.2018 negatiivinen 62 122,03 euroa. Kauppahinnan pohjana olevaan oikaistuun omaan pääomaan on lisätty Sotainvalidien Veljesliitto ry:n 13.12.2013 maksama pääomalaina, jota on tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 ollut jäljellä 184 551,37 euroa.

Kaupan kohteen näin määräytyvä kauppahinta on 48 971,74 euroa.

[Myyjä sitoutuu siirtämään edellä mainittuun pääomalainaan liittyvän saatavansa sellaisenaan Ostajalle. Ostaja ja Myyjä tekevät saatavan siirrosta erillisen sopimuksen yhden kuukauden kuluessa tämän kauppakirjan allekirjoituksesta lukien.] *Neuvotellaan erikseen tämän kappaleen sisällyttämisestä kauppakirjaan.*

Kauppahinta maksetaan viiden päivän kuluessa tämän kauppakirjan allekirjoittamisesta Myyjän pankkitilille xxxxxx-xxxx. Viivästyneelle kauppahintaerälle maksetaan korkolain 4 § 1 momentin mukainen viivästyskorko.

4 Omistusoikeus

Omistusoikeus kaupan kohteeseen siirtyy Ostajalle kauppakirjan allekirjoitushetkellä. Kaupan kohteena olevista osakkeista ei ole painettu osakekirjoja. Osakkeisiin liittyvät oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät ostajalle tämän kauppakirjan allekirjoituksin.

5 Kaupan kohteen kunto ja tarkastus

Kaupan kohde siirtyy Myyjältä Ostajalle siinä kunnossa kuin se kaupantekohetkellä on. Ostaja on tutustunut kaupan kohteeseen ja ilmoittaa, että sillä ei ole kaupan kohteeseen liittyviä vaatimuksia Myyjää kohtaan.

6 Verot ja maksut

Tästä kaupasta aiheutuvasta varainsiirtoverosta sekä muista mahdollisista veroseuraamuksista vastaa Ostaja.

7 Riitaisuudet

Tästä sopimuksesta aiheutuvat riitaisuudet pyritään ensi vaiheessa ratkaisemaan sovinnollisesti Osapuolten välisin neuvotteluin. Mikäli neuvotteluratkaisua ei saavuteta, ratkaistaan riitaisuudet välimiesmenettelyssä noudattaen Keskuskauppakamarin Välityslautakunnan sääntöjä. Välimiehiä on kolme, joista yhden nimeää kumpikin Osapuoli, ja nämä nimeävät kolmannen välimiehen, joka toimii puheenjohtajana.

8 Sopimuskappaleet

Tämä sopimus on laadittu kahtena samanlaisena kappaleena, yksi kummallekin Osapuolelle.

9 Paikka, päiväys ja allekirjoitukset

Vantaalla xx.xx.2019

VANTAAN KAUPUNKI

_____ _____

Helsingissä xx.xx.2019

SOTAINVALIDIEN VELJESLIITTO - KRIGSINVALIDERNAS BRÖDRAFÖRBUND RY

_____ _____

29 § **Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 26 / 2019**

VD/1344/03.01.02.01/2019

ML/HN/LL

Hakija on 19.3.2019 toimittanut Vantaan kaupungille vaatimuksen, jolla hakija vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 26 / 2019 oikaisemista.

Alun perin hakija on 8.2.2019 esittänyt Vantaan kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen, koska hakijan lapselta katosi toinen Viking Gortex merkkinen talvikenkä koulupäivän aikana, 24.1.2019. Hakija vaatii kenkien korvaamista yhteensä 79,90 euroa.

Vahinkorahaston asiamies on 15.3.2019 hylännyt hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että hakijan lapsen kengän häviäminen ei ole johtunut Veromäen koulun henkilökunnan tuottamuksesta.

Nyt käsiteltävässä oikaisuvaatimuksessa hakija edelleen vaatii, että Vantaan kaupungin on suoritettava vahingonkorvauksena hakijalle kadonneen kengän kustannukset alkuperäisen vaatimuksen mukaisesti.

Hakija on esittänyt, että on tyytymätön otsikon päätökseen, seuraavin perustein:

1. ” Ei voida mitenkään yksilöidä, etteikö kenkä olisi voinut kadota koulupäivän / tuntien aikana, se että kiinteistössä ei ole vartijaa / kameravalvontaa ei myöskään voi olla se syy, jolla korvausvelvollisuus sysätään vanhempien vastuulle. Jos kenkä on kadonnut taas iltapäivätoiminnan aikana, koulukiinteistön sisällä, mielestäni korvausvelvollisuus säilyy edelleen koululla / Vantaan kaupungilla.
2. Kahden kengän katoaminen olisi selkeästi sellainen vahinko, joka olisi todennäköisesti jo selvinnyt, jonkun oppilaan ottaessa vahingossa toiset / väärät kengät. Yhden kengän katoaminen naulakosta on selkeästi ilkivaltaa / kiusantekoa koulukiinteistön alueella, tämän perusteella tätä ei voida mitenkään tulkita myöskään vanhempien korvausvelvollisuudeksi.
3. Jos oppilailla katoaa koulupäivän aikana vaatteita niille tarkoitetuista paikoista, kuten naulakoista tai kenkiä niille tarkoitetuista paikoista on mielestämme juuri sellainen virhe / laiminlyönti, jonka koulun henkilökunta / Vantaan kaupunki on aiheuttanut. Koulun pitäisi täten pystyä osoittamaan sellainen paikka, kuten esimerkiksi lukittu kaappi, josta tavaroilla / oppilaan omaisuudella ei olisi mahdollisuuksia kadota / joutua ilkivallan kohteeksi tai pystyä muuten valvomaan (esim. kameroilla) kiinteistön sisä / ulkoalueita.

   Jos tällaisia vaihtoehtoja ei ole / ei pystytä esittämään, mielestämme tässä tilanteessa korvausvelvollisuus on vain ja yksinomaan koululla / Vantaan kaupungilla.

   Koulusta ei voi mitenkään syntyä sellaisia kustannuksia vanhemmille, jotka joku toinen on ilkivallalla / tahallaan aiheuttanut, sen vuoksi että koululla ei ole esittää sellaista ratkaisua, joka tämän mahdollisuuden poistaisi, kuten yllämainitut lukitut kaapit tai videovalvonta.”

Vahinkorahaston asiamies toteaa, että vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuus perustuu useimmissa tapauksissa ns. isännänvastuuseen. Vahingonkorvauslain 3 luvun 1 ja 2 §:n mukaan kunta on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka kunnan työntekijä tai viranhaltija virheellään tai laiminlyönnillään työssä on aiheuttanut. Kouluissa normaali käytäntö on se, että ulkovaatteet ja jalkineet jätetään luokan ulkopuolelle naulakkoon. Korvausvaatimuksen eikä kouluta saadun selvityksen mukaan käy ilmi, että joku koulun henkilökuntaan kuuluva olisi syyllistynyt sellaiseen virheeseen tai laiminlyöntiin, johon kaupungin korvausvelvollisuus voisi perustua.

Peruskouluissa ei säädetä kunnan korvausvelvollisuudesta oppilaille koulussa sattuneeseen vahinkoon perustuen lukuunottamatta ns. koulutapaturmaa. Koulupäivän aikana on mahdotonta järjestää sellaista valvontaa, että oppilaiden omaisuuteen kohdistuvat varkaudet / ilkivalta voitaisiin estää. Kaupungilla ei ole sellaista vastuuta koulun tiloissa olevasta oppilaiden omaisuudesta, josta seuraisi velvollisuus korvata koulupäivän aikana tapahtuneista varkauksista aiheutuneet vahingot.

Esitän, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat nähtävänä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 29

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä esitetyin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 26 / 2019.
Päätös:
Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

30 § Sosiaali- ja potilasasiamiehen raportti toimintavuodelta 2018

VD/2198/00.03.02.00/2019

JN/MLiu/SP/MT/PJ

Sosiaali- ja potilasasiamies on kaksi tehtävää yhdistävä riippumaton ja itsenäisessä työntekijäasemassa oleva toimija, joka on sijoitettu hallinnollisesti konserni- ja asukaspalvelujen toimialalle kuntalaispalveluiden tulosalueelle. Sosiaaliasiamiehen työ perustuu lakiin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, joka tuli voimaan vuoden 2001 alusta. Vastaava asiakaslaki potilasasiamiehen osalta annettiin vuonna 1992 (785/92).

Sosiaali- ja potilasasiamies auttaa ja neuvoo sosiaalihuollon ja terveydenhuollon asiakkaita palveluja ja etuuksia koskevissa kysymyksissä. Asiamieheltä voi pyytää neuvoja esimerkiksi muistutuksen tai valituksen tekemisessä. Asiamies ei kuitenkaan toimi asianajajana. Asiamies ei myöskään itse tee päätöksiä, eikä hän voi muuttaa viranomaisten tekemiä päätöksiä. Potilasasioissa asiakasta neuvotaan, miten menetellä potilasvahingon sattuessa. Vantaan ja Espoon sosiaaliasiamiehet sijaistavat toisiaan lomien ja vapaiden aikana, joten asiamiespalvelua on saatavilla ympäri vuoden.

Vuonna 2018 Vantaan sosiaali- ja potilasasiamiehen palvelun kysyntä pysytteli ennallaan. Yhteydenottoja oli keskimäärin kymmenen päivässä. Yhteydenotoista yli puolet koski terveydenhuoltoa.

Toimintavuoden aikana on herännyt perustavanlaatuinen kysymys siitä, mitkä ovat sosiaali- ja potilasasiamiehen tosiasialliset mahdollisuudet edistää kuntalaisten asioita. Asiamies voi vedota palvelusta vastaavaan tahoon, mutta ristiriitatilanteissa viranhaltijan kanta on ratkaiseva. Huomiota tuleekin kiinnittää etenkin sairaiden, iäkkäiden ja vaikeasti vammaisten henkilöiden hoivaa koskevien hallintopäätösten oikeellisuuteen ja asiakasystävällisyyteen. Avuttomien asiakkaiden kohdalla muutosten saaminen valitusreittejä käyttäen on monesti poissuljettua, koska valitusprosessit ovat pitkiä ja valitusten tekeminen vaatii usein avustamista. Asiakaslähtöisyyttä on mahdollista edistää myös esimerkiksi palkitsemisjärjestelmiä kehittämällä.

Potilasasiakirjoja koskevat yhteydenotot lisääntyivät vuonna 2018. Syynä on usein ollut se, että asiakas on löytänyt tietojensa joukosta toisen potilaan tietoja. Apua on pyydetty myös leimaaviksi koettujen tietojen oikaisemiseksi tai uudelleen muotoilemiseksi. Potilasasiakirjoihin tulee merkitä vain hoidon kannalta olennaisia tietoja.

Katriinan sairaalaa koskevat yhteydenotot etenkin omaisilta lisääntyivät jonkin verran. Niiden perusteella sairaalan toiminnassa tulee kiinnittää huomiota lääketurvallisuuteen, potilaiden, omaisten ja henkilökunnan väliseen vuorovaikutukseen sekä henkilökunnan riittävyyteen ja koulutukseen.

Vanhusten kotiin vietävistä palveluista on tullut vähän yhteydenottoja vuonna 2018. Yksinäisyys vaikuttaa olevan kasvava ongelma. Siihen voidaan vaikuttaa kiinnittämällä nykyistä enemmän huomiota siihen, että vanhukset, vaikeasti vammaiset ja muut huonosti liikkuvat henkilöt pääsevät liikkumaan kotoaan. Vanhuspalveluissa eri puolilla maata tapahtuneet laiminlyönnit ovat herättäneet keskustelua, mutta Vantaa ei ole toistaiseksi näyttäytynyt ongelmakuntana.

Päihdepalveluja koskevat yhteydenotot ovat tyypillisesti koskeneet kokemuksia joustamattomista käytännöistä korvaushoidossa. Lukuisia yhteydenottoja on kirvoittanut rauhoittavien lääkkeiden lopettaminen ja siitä seuraavat vierotusoireet. Useiden vuosien havaintojen valossa ongelmana on myös

se, että mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsivien kohdalla yleisterveydentilaan ja tavanomaisten sairauksien hoitamiseen ei kiinnitetä riittävästi huomiota.

Lastensuojeluasioista on tullut yhteydenottoja harvakseltaan. On kuitenkin syytä korostaa, että asiallisiin yhteydenottoihin tulee vastata lastensuojelussa pikaisesti ja että kaupungilla on velvollisuus valvoa sijoittamiensa lasten olosuhteita ja hyvinvointia. Tarkasteluvuotena myös vammaispalveluihin liittyvät yhteydenotot ovat olleet aiempaa vähäisempiä. Vasta asian tarkempi selvittäminen varmistaisi, onko kyse myönteisestä kehityksestä.

Useat asiamiehelle tulleet kysymykset koskivat yhä perustoimeentulotukea ja muita Kansaneläkelaitoksen käsittelemiä asioita, vaikka ne eivät kuulu kunnallisen sosiaali- ja potilasasiamiehen toimivallan piiriin. Kunnan myöntämän toimeentulotuen osalta valituksia ei juuri ole tullut, mikä viittaa siihen, että asiakkaiden hakemuksiin ja tilanteisiin on voitu perehtyä aiempaa paremmin.

Erityisesti sairaaloissa olevien potilaiden omaiset ovat yhteydenotoissaan toivoneet nykyistä parempaa tiedonsaantia, mikäli heidän läheisensä terveydentila, hoitopaikka tai lääkitys muuttuvat. Sosiaali- ja potilasasiamiehen havaintojen perusteella omaisten tietoa on syytä hyödyntää nykyistä paremmin varsinkin lääkäreiden ja hoitohenkilökunnan vaihtuvuuden ollessa suurta. Muutamat omaisten yhteydenotot ovat koskeneet kuolintodistusten viipymistä, mikä on aiheuttanut mielipahaa ja käytännön ongelmia.

Huomiota on syytä kiinnittää apulaisoikeuskanslerin ratkaisuun (OKV/79/1/2018), jonka mukaan viranomaisen tulee hyvän hallintotavan mukaisesti vastata kaikkiin riittävän selkeisiin ja ymmärrettäviin yhteydenottoihin. Hyvän hallintotavan mukaista ei ole viestien siirtäminen suoraan viranhaltijalle, jonka menettelyyn lähettäjä on ollut tyytymätön.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 30

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi Vantaan sosiaali- ja potilasasiamiehen raportti toimintavuodelta 2018, ja
b) lähettää selvitys toimenpiteitä varten sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Liite:
- Vantaan sosiaali- ja potilasasiamiehen selvitys toimintavuodesta 2018

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
sosiaali- ja potilasasiamies Miikkael Liukkonen, puh. 09 839 22537, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN SOSIAALI- JA POTILASASIAMIEHEN SELVITYS TOIMINTAVUODESTA 2018

VANTAAN
KAUPUNGINHALLITUKSELLE

Vantaa
Vanda

Sisällysluettelo

JOHDANTO 3
RIITTÄVÄTKÖ ASIAMIEHEN VALTUUDET? 3
ESIMERKKITILANNE AVUNTARVITSIJASTA 4
ONGELMA ASIAKKAAN KANNALTA 4
VALITUSTIE EI SOVI VANHUKSILLE 5
PERUSPÄÄTÖS MAHDOLLISIMMAN OIKEAKSI 5
POTILASASIAKIRJOISTA 5
KATRIINAN SAIRAALA 6
ASIAKASLÄHTÖISYYDESTÄ PALKITTAVA 7
PALKITSEMISKRITEERIT JULKISIKSI 7
KOTIIN TULEVAT PALVELUT 7
PÄIHDEPALVELUISTA KYSYTTYÄ 8
RAUHOITTAVAT LÄÄKKEET 8
LASTENSUOJELUASIAT 9
TOIMEENTULOTUKI JA VAMMAISPALVELUT 9
OMAISTEN INFORMOINTI 9
OIKEUSKANSLERI VASTAAMISVELVOLLISUUDESTA 10
KUOLINTODISTUS ON VIIPYNYT 10
HENKISTEN ONGELMIEN SYRJÄYTTÄVÄ VAIKUTUS 11
SANKTIOJÄRJESTELMÄ VANHUSTENHUOLLOSSA 11

JOHDANTO

Vuoden 2018 aikana sosiaali- ja potilasasiamiehelle tulleet yhteydenotot ovat koskeneet voittopuolisesti terveydenhuollon asioita. Tällainen kehitys on jatkunut ja voimistunut viime vuosina.

Voisi arvioida, että mahdollisuus seurata terveydenhuollon tapahtumia ja lääkemääräyksiä kotitietokoneelta on lisännyt kuntalaisten aktiivisuutta ja kiinnostusta terveydenhuollon kysymyksiin. Sosiaalihuollon asioista on toisaalta poistunut suuri osa toimeentulotuen siirryttyä Kansaneläkelaitokselle.

Joka tapauksessa asiamiespalvelulle on ollut kysyntää entiseen malliin vilkkaasti, keskimäärin kymmenen asiakkaan päivävauhtia. Sähköpostin kautta tapahtuvien yhteydenottojen määrä on huomattavasti lisääntynyt. Asiakas voi aina lähettää työntekijälle sähköpostin, vaikka työntekijän vastausmahdollisuus suojaamattoman sähköpostin kautta on tietosuojasyistä rajallisempaa. Sosiaali- ja potilasasiamiehelle on voinut jättää puhelimitse soittopyynnön totuttuun tapaan ympäri vuorokauden kaikkina viikonpäivinä. Suurimpaan osaan yhteydenottoja on kyetty vastaamaan saman arkipäivän aikana.

Toimintavuoden aikana on esitetty perustavanlaatuinen kysymys siitä, mitkä ovat sosiaali- ja potilasasiamiehen todelliset vaikutusmahdollisuudet, jotta kuntalaiset pääsisivät oikeuksiinsa. Saavatko kuntalaiset asiamiehen avulla toivomansa palvelun?

RIITTÄVÄTKÖ ASIAMIEHEN VALTUUDET?

Sosiaali- ja potilasasiamiehen tehtävät on lueteltu sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ns. asiakaslaeissa. Lainkohdista käy selville etenkin se, mitä eduskunta ensin potilasasiamiestehtävää luotaessa ja myöhemmin sosiaaliasiamiestehtävää perustettaessa ei halunnut asiamiestoiminnan olevan.

Lain laatija ei halunnut antaa kuntalaisia palveleville asiamiehille minkäänlaista hallinnollista määräysvaltaa eikä oikeutta tehdä hallinnollisia päätöksiä tai olla hallinnollisena valituselimenä. Asiamiestehtävät määriteltiin lähinnä neuvonnallisiksi. Asiamiehen ajateltiin ensin analysoivan asiakkaiden ongelmia ja sen jälkeen antavan hyviä neuvoja tai toimintaohjeita. Myös asiakkaiden oikeuksista tiedottamista ja näihin oikeuksiin vetoamista pidettiin keskeisinä tehtävinä. Kolmantena tärkeänä tehtävänä oli kunnan päättäjien informoiminen havainnoista ja epäkohdista sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla.

Sinänsä tällainen asiakkaiden puolella oleva, lainsäädäntöä tunteva ja virkamiesvaltaa tasoittava työntekijä oli merkittävä myönteinen uudistus tavallisen kuntapalvelujen käyttäjän kannalta. Asiamiehen toimenkuva takaa kuitenkin sen, että kunnalla ja kunnan viranhaltijalla on konkreettisissa ristiriitatilanteissa aina viimeinen sana. Asiakkaat eivät

tiedä tarkalleen asiamiehen valtuuksia ja saattavat pyytää korjaamaan ongelman, koska ”sinähän olet se päällikkö”.

ESIMERKKITILANNE AVUNTARVITSIJASTA

Yli 90-vuotiaan monisairaan vanhuksen omainen otti yhteyttä asiamieheen ja pyysi apua, koska vanhus ei omaisen mukaan enää tuntenut selviytyvänsä kotona runsaan kotiavunkaan turvin. Vanhus kaatuili eikä edes kyennyt aina käyttämään lattialta turvarannekkeen hälytystä. Omainen ja vanhus pelkäsivät yksin kotona asumista ja hakivat turvallisemmaksi kokemaansa palveluasumista. Tämän saamisessa tuntui olevan vaikeuksia.

Normaalin toimintatapansa mukaisesti asiamies tiedusteli sähköpostitse päällikkötasolla olevalta työntekijältä, olisiko asiakkaan toivomus tehostetusta palveluasumispaikasta mahdollista toteuttaa.

Asiamies sai pikimmiten asiallisen vastauksen, jossa todettiin seuraavaa:
”Vanhus- ja vammaispalveluissa päätöksenteko tapahtuu lain (sosiaalihuoltolain ja vanhuspalvelulain) edellyttämällä tavalla. Asiakkaan palveluntarve arvioidaan moniammatillisessa tiimissä (asiakasohjaus Vantaalla), johon kuuluu lääkäri, sosiaalityötekijä, sairaanhoitaja, terapeutti yms. ammattilaiset. Palveluista tehdään päätös (sosiaali- ja terveyslautakunnan asettamilla kriteereillä). Päätöksestä voi ja saa valittaa. Päätöksien valmistelussa kuullaan asiakasta ja hänen omaistaan/ läheistään. Kaikkia asiakkaita kohdellaan yhdenvertaisesti. Minä en voi ottaa kantaa yksittäiseen asiakasasiaan, eikä minulla ole päätöksenteko-oikeutta. Hoitava yksikkö ja asiakasohjaus hoitavat alla olevan asiakkaan asiaa yhteistyössä omaisen kanssa. Kaikissa asiakasasioissa ratkaisee asiakaan palveluntarve eikä se, onko omainen yhteydessä ministeriöön yms. eikä tämänkaltainen toiminta saa vaikuttaa päätöksentekoon.”

ONGELMA ASIAKKAAN KANNALTA

Vastausta sosiaali- ja potilasasiamiehen avunpyyntöön voidaan pitää pääosin asiallisena. Vastauksessa todettiin, että yksilöpäätöksiin ei voida päällikkötasolla ottaa kantaa, vaan asiassa luotetaan koulutettuihin ammattilaisiin. Koulutetuista ja kokeneista ammattilaisista ja arvion tekijöistä huolimatta vanhus ja omainen olivat vahvasti sitä mieltä, ettei vanhus selviäisi asunnossaan kotipalvelun turvin, koska sairaankuljetusta oli tarvittu ja muun muassa kaatumisia pelättiin.

Yhteydenotto sosiaali- ja potilasasiamieheen ei auttanut. Asiamiehellä ei ole senkään vertaa määräysvaltaa kuin hallinnollisella päälliköllä. Vaikuttamisyrityksen lopputulos oli siis se, että määräysvaltaa vailla oleva sosiaali- ja potilasasiamies yritti vaikuttaa yksittäisessä asiassa päätösvaltaa vailla olevaan päällikkötason työntekijään. On kuitenkin todettava, että esimieheksi valitulta tulee voida edellyttää oman alansa asiantuntemusta ja kykyä ohjata alaisuudessaan olevia asiantuntijoita ihmisoikeusmyönteiseen ratkaisuun.

Esimerkki osoittaa merkittävän ongelman sosiaali- ja potilasasiamiehen mahdollisuuksista edistää kuntalaisen asiaa tämän toivomalla tavalla eli asiakaslähtöisesti. Kaupungin taholta

todetaan, että kaupungin asiantuntijoiden mukaan asiakkaalla ei voi olla pelkoa kaatumisesta tai ongelmia, koska hänen vuokra-asuntoonsa tuodaan tarvittavat palvelut. Asiasta annetaan kirjallinen päätös ja valitusosoitus, ja asia on loppuun käsitelty. Sosiaali- ja potilasasiamiehen valtuudet riittävät vain pahoitteluun.

VALITUSTIE EI SOVI VANHUKSILLE

Vanhus, joka saa kielteisen hallintopäätöksen tehostetun palveluasumisen hakemukseensa, on huonossa tilanteessa. Jokaiseen kielteiseen hallintopäätökseen liittyy yleensä mahdollisuus vaatia päätökseen oikaisua sosiaali- ja terveyslautakunnalta. Kielteisestä päätöksestä voidaan tehdä jatkovalitus hallinto-oikeuteen.

Yli 90-vuotiaan monisairaan vanhuksen valitusoikeus on kuitenkin vain teoreettinen. Vuoden tai useamman vuoden kestävä valitusprosessi hallinto-oikeudessa on liian pitkä aika odottaa kumoavaa päätöstä.

Jos asiakas kykenisi tekemään juristillekin vaativan menestyksekkään valituksen, ei hän tarvitsisi runsasta avustamista ja hoidon tarvetta edellyttävää hoivapaikkaa. Sairautena voi olla edennyt muistisairaus, jolloin jo omatoiminen syöminen on haaste. Vanhus ehtii menehtyä valitusprosessin aikana.

PERUSPÄÄTÖS MAHDOLLISIMMAN OIKEAKSI

Valitusoikeus on tärkeä perustuslaillinen oikeus hallintopäätöksen saaneille, mutta sairaiden, vanhusten ja vaikeasti vammaisten kohdalla hoivapäätösten tulisi mennä oikein jo ensimmäisessä arviointivaiheessa. Päätösten tulisi olla mahdollisimman asiakasystävällisiä, koska muutoksen saaminen valitusreittejä käyttäen on käytännössä poissuljettu mahdollisuus monille asiakkaille.

Vain ne kuntalaiset, joilla on välittäviä omaisia tai pätevä edunvalvoja apunaan, voivat edes teoriassa valittaa. Valitustilanteita tai valitukseen pakottamista tulisi välttää kaikin tavoin avuttomien asiakkaiden kohdalla.

POTILASASIAKIRJOISTA

Aiemminkin on todettu, että potilasasiakirjamerkintöihin kohdistuu voimakkaasti kasvavaa mielenkiintoa. Yhä useampi yhteydenotto on koskenut tilanteita, joissa asiakas on löytänyt toisen potilaan tietoja omista sähköisessä muodossa olevista tiedoistaan. Nähtävästi sähköinen järjestelmä ei ole täysin kehittynyt. Sitä ei ole pystytty päättelemään, onko kyse ollut tietojen syöttäjän erehdyksestä vai teknisistä ongelmista.

Mahdollisuus tarkastella omia tietoja helposti kotitietokoneella on johtanut siihen, että yhä useampi asiakas kokee tarvetta saada merkintöjä oikaistua tai muotoiltua uudelleen. Selviä virheitä varmaan oikaistaan helposti, mutta usein asiakkaat esittävät kritiikkiä lääkärin kirjoitustyyliä, ennakkoasennetta tai laajoja kirjoitettuja kokonaisuuksia kohtaan. Näihin

pyydetään apua potilasasiamieheltä. Koetaan, että kaikki omiin potilasasiakirjoihin merkitty on pielessä. Yleisvaikutelmaksi on tullut, että merkintöjen tekijät eivät kovin mielellään ryhdy korjauksiin. Asiamiehen on vaikea päätellä, olisiko potilasasiakirjoja pitänyt korjata, mutta hänen tärkeä tehtävänsä on kertoa asiakkaalle, kuinka hän voi edetä asiassa.

Tärkeä huomio on myös se, että potilasasiakirjoilla on monin verroin vakavampi ja kauaskantoisempi merkitys kuin yleisesti käsitetäänkään. Arkaluonteiset merkinnät ja luonnehdinnat seuraavat asiakasta hautaan asti. Potilailla voi olla hyvin suuri pelko vääräntyyppisiksi koettuja ja leimaavia merkintöjä kohtaan. Niiden koetaan tuhoavan kaikki myöhemmät lääkäri- tai hoitajatapaamiset. Esimerkiksi yksittäinen merkintä lievän huumausaineen käytöstä voi asiakkaan mielestä leimata hänet täysin, ja merkinnän pelätään aiheuttavan syrjintää ja halveksuntaa kaikissa myöhemmissäkin kontakteissa. Potilasasiamiehen käsitys on, että asiakkaiden pelot eivät ole täysin vailla pohjaa. Merkintöjä mielenterveydestä, päihteistä ja muista helposti leimaavista seikoista ja ominaisuuksista tulisi harkita äärimmäisen tarkkaan. Merkintöjen pysyvä luonne ja kauaskantoisuus tulisi ottaa huomioon. Vain hoidon kannalta olennaiset tiedot tulisi merkitä, ja nekin asiakasta tukevalla tyylilajilla.

Potilasasiakirjamerkintöjen käyttö korostuu nyky-yhteiskunnassa, jossa asiakkaan asioita hoitavat tutun perhelääkärin sijaan lukuisat tiuhaan vaihtuvat ammattilaiset. Tällöin edellisen kirjoittajan merkinnät kopioidaan lukuisia kertoja ja ne kertautuvat niin, että kokonaiskuva ei ole kenenkään yksittäisen hoitavan tahon hallinnassa. Myös virheelliset käsitykset kertautuvat helposti ilman kritiikkiä. Lopputuloksena voi pahimmillaan olla lääkärinlausunto, jota potilas ei tunne omakseen.

KATRIINAN SAIRAALA

Katriinan sairaalaa koskevia yhteydenottoja on tullut toimintavuoden aikana jonkin verran enemmän kuin aikaisemmin. Yhteydenottajia ovat olleet useimmiten omaiset. Joissakin tapauksissa olisi kaivattu syvällisempää keskustelua lääkärin kanssa. Parissa yhteydenotossa omainen kertoo, että saattohoitotyyppisessä tilanteessa omaiselle ei ole selvinnyt mitenkään, miksi tilanteeseen on jouduttu. Yleensä vakavassa tilanteessa olevan potilaan omainen on kuitenkin ollut hyvin informoitu, ja omaiselta kysellään potilaan aikaisemmasta hoidosta ja terveydentilasta sekä toivomuksista hoidon suhteen. Omaiset toivovat, että heihin ollaan herkästi yhteydessä isompia hoitopäätöksiä tehdessä.

Lääkityksestä ja tietyn lääkityksen sopivuudesta omaisilla tuntuu olevan paljon tietoa. Omaiset ovat raportoineet asiamiehelle tilanteista, joissa lääkityksessä on ollut virheitä tai lääkkeet ovat menneet jopa väärälle potilaalle. Omainen on saattanut esimerkiksi huomata kotihoitoon palanneen potilaan lääkkeissä virheen. Katriinan sairaalasta on kuitenkin puhelimessa todettu, että asia ei kuulu asiakkaan kotiutuksen jälkeen enää heille.

Nämä tilanteet ja yhteydenottokuvaukset ovat esimerkinomainen osa kokonaisuudesta. Ne ovat asiakastahon puhelimessa ilmoittamia valituksia, joiden täsmällisyyttä ja

todenperäisyyttä ei ole varmistettu. Kertomuksia ei ole kuitenkaan syytä epäillä. Erään asiakkaan kertoman mukaan sairaalan työntekijän taholta on rohkaistu asiakasta valittamaan, jotta sairaalaan saataisiin lisää henkilökuntaa.

Yhteydenotoista voisi päätellä, että lääketurvallisuus ja vuorovaikutus potilaiden, omaisten ja henkilökunnan välillä on syytä tarkastaa. Henkilökunnan riittävyyden ja koulutuksen on oltava kohdillaan. Asiamieheen ei oteta yhteyttä hyvin sujuneiden asioiden osalta.

ASIAKASLÄHTÖISYYDESTÄ PALKITTAVA

Asiakaslähtöisyyttä ja asiakkaiden toivomusten huomioon ottamista voitaisiin edistää kehittämällä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla noudatettavia henkilökunnan ja johdon palkitsemisjärjestelmiä. Tällöin palkittaisiin pääasiassa siitä, kuinka paljon asiakkaiden ja sosiaali- ja potilasasiamiehen välittämiä asiakkaiden toivomuksia otetaan huomioon asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa järjestettäessä ja suunniteltaessa.

PALKITSEMISKRITEERIT JULKISIKSI

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön palkitsemisjärjestelmä ja palkitsemisen perusteet olisi aiheellista julkaista mahdollisimman laajasti esimerkiksi internetissä. Palkitseminen työsuorituksista ohjaa tehokkaasti kuntalaisten maksamien verorahojen käyttöä palveluihin haluttuun suuntaan. Tämän vuoksi toiminnan rahoittajat eli kuntalaiset ovat varmasti kiinnostuneita tarkastelemaan ja kommentoimaan sitä, ohjaako palkitsemisjärjestelmä toimintaa niin, että kuntalaisten toivomuksia palveluista otetaan huomioon.

Palkitsemisjärjestelmät eivät ole olleet kovin paljoa esillä julkisuudessa. Niiden palvelutoimintaa ohjaava vaikutus on suurelle yleisölle tuntematon. Olisiko aika aktiivisesti avata järjestelmä laittamalla perusteet työntekijöiden palkitsemisesta kaikkien näkyville koko valtakunnassa? Oletettavasti kiinnostusta riittäisi, ja monien kuntien arvoihin lukeutuva avoimuus toteutuisi. Juridista estettä tähän tuskin on varsinkaan silloin, jos liikutaan yleisellä tasolla eikä yksittäisten nimettyjen työntekijöiden palkka-asioissa.

Julkisuuslainsäädäntö yleisesti ottaen tukee mahdollisimman suurta avoimuutta ja nimenomaan aktiivista oma-aloitteista tiedottamista kuntalaisille tärkeistä asioista, johon toiminnanohjausjärjestelmät kuuluvat.

KOTIIN TULEVAT PALVELUT

Vanhusikäisten kotiin saatavista palveluista ei ole tullut paljoa yhteydenottoja tarkasteluvuotena. Ateriapalvelun saatavuudesta on kyselty.

Yleisesti ottaen vanhusten yksinäisyys on herättänyt ajatuksia, ja sama asia on tullut esille muidenkin huonosti liikkuvien ja vaikeasti vammaisten kohdalla. Kun lainsäädäntö ja kansainväliset sopimuksetkin tuovat esille ihmisarvoisen elämän vaatimuksen ja tavoitteen,

olisiko alettava kiinnittää nykyistä enemmän huomiota siihen, kuinka yksinäinen, vaikeasti liikkuva kuntalainen pääsisi neljän seinän ulkopuolelle? Yhteydenotoista on kuultavissa, että monet ovat kotiin tuotavien palvelujen piirissä, mutta olisiko syytä tehdä suunnitelmallisesti työtä, jotta kynnys lähteä ja päästä ihmisten ilmoille mataloituisi entisestään? Yksinäisyys vaikuttaisi olevan kasvava ongelma ja elämänlaatua heikentävä tila.

Ruoan ja lääkkeiden lisäksi kaivataan sosiaalista kontaktia toisiin ihmisiin. Muistisairaille ja monille liikuntavammaisille jo asunnosta ulos pääsy on monesti niin iso operaatio, että pelkästään saattamiseen tarvittaisiin lisäresursseja. Rollaattorin ja pyörätuolin kanssa liikkeelle lähtemisen järjestäminen vaatii paljon aikaa ja apuja.

PÄIHDEPALVELUISTA KYSYTTYÄ

Päihdepalveluita koskevien yhteydenottojen osalta on jatkunut kehitys, jossa alkoholi ei ole ainakaan asiakkaiden puheissa paljoa esillä. Tyypillinen yhteydenottaja on nuorehko mies, joka on korvaushoitotyyppisessä tilanteessa. Kohtelussa on asiakkaan mielestä ollut parantamisen varaa. Hoitoon liittyvät käytännöt ja säännöt on koettu joustamattomiksi.

On mahdollista, että uusien kehitteillä olevien pitkäkestoisten lääkkeiden myötä päästään sellaiseen tilanteeseen, etteivät asiakkaat joudu niin usein käymään lääkkeiden takia hoitopisteessä. Monet asiakkaat ovat työelämässä.

RAUHOITTAVAT LÄÄKKEET

Lukuisat asiakkaat ovat edelleen ottaneet potilasasiamieheen yhteyttä sen vuoksi, että tuttu rauhoittava lääke tai lääkkeet on lopetettu monen vuoden käytön jälkeen. Selvästikin valtakunnalliset hoitosuositukset ovat vaikuttaneet uusiin lääkelinjauksiin. Samoin vaikutusta on ollut siirtymisellä sähköiseen reseptijärjestelmään, jolloin kaikki hoitavat tahot näkevät reaaliajassa kokonaislääkityksen.

Ottamatta maallikkona kantaa siihen, onko lääkkeiden vähentäminen ollut oikea toimenpide, on syytä tuoda esiin, että asiakkaat pelkäävät tilannetta ja vieroitusoireita. Useat ovat puhuneet krampeista, tajuttomuuskohtauksista, unettomuudesta ja siis ylipäätään vieroitusoireista ja äkkikuoleman mahdollisuudesta, jos kerralla lopetetaan lääkitys.

Asiakkaiden näkemys ja kokemus tulisi ottaa vakavasti ja miettiä asiakkaiden toivomaa portaittaista vähentämistä ja mahdollista sairaalaympäristöä tarvittaessa riskien pienentämiseksi.

LASTENSUOJELUASIAT

Lastensuojeluasioista on tullut harvakseltaan yhteydenottoja. Voi sanoa, että yhteydenotot ovat vähentyneet aikaisemmasta. Parissa yhteydenotossa on toivottu, että vanhemman kuulemiseksi varattua valmistautumisaikaa olisi enemmän. Halutaan mahdollisesti aikaa neuvotella asianajajan kanssa ennen kuulemista.

Lastensuojeluasioissa tulee noudattaa yleisesti hallinnossa ja viranomaistoiminnassa noudatettavaa tapaa, että asiallisiin yhteydenottoihin vastataan pikaisesti, ellei ole tietosuojaan liittyvää estettä. Tässä yhteydessä on hyvä myös korostaa sitä, että kaupungilla on valvontavelvollisuus sijoittamiensa lasten olosuhteista ja hyvinvoinnista sijaiskodeissa. Eduskunnan oikeusasiamies on valtakunnan tasolla puuttunut epäkohtiin sijoituspaikoissa. Vantaan osalta ei ole eritystä huolta kantautunut sosiaali- ja potilasasiamiehelle asti.

TOIMEENTULOTUKI JA VAMMAISPALVELUT

Toimeentulotuen yhteydenotot ovat vähentyneet. Lukuisat kysymykset ovat kuitenkin koskeneet Kelan myöntämää toimeentulotukea ja Kelan muita päätöksiä, jotka eivät kuulu kunnallisen sosiaali- ja potilasasiamiehen toimialueeseen.

Kunnan myöntämän toimeentulotuen osalta sosiaali- ja potilasasiamiehelle on tullut sellainen vaikutelma, että asiakkaiden hakemuksiin ja tilanteisiin on mahdollisuus perehtyä paremmin kuin aikaisemmin, koska kunnan sosiaalitoimelle tulevien hakemusten määrä on hyvin hallittavissa. Valituksia toimeentulotuesta ei tule paljoa, ei edes kohtelusta.

Samoin vammaispalveluun liittyvät yhteydenotot ovat tarkasteluvuotena olleet vähäisiä aikaisempaan verrattuna. Yksittäisiä yhteydenottoja on edelleen ollut, mutta ei ruuhkaa. Syy ei ole selvillä. Periaatteessa yhteydenottojen vähäisyys ja niiden lisääntyminen herättävät yhtä paljon kiinnostusta. Tarvittaisiin erillinen tutkimus tai kysely syiden selvittämiseksi ennen kuin voidaan sanoa varmasti, onko kyse myönteisestä kehityksestä. Muutkin selitykset ovat mahdollisia.

OMAISTEN INFORMOINTI

Etenkin sairaaloissa olevien, usein iäkkäämpien, potilaiden omaiset ovat toivoneet yhteydenotoissaan, että heihin oltaisiin yhteydessä, mikäli omaispotilaan terveydentilassa tapahtuu muutoksia, hänet siirretään toiseen sairaalaan tai hoitopaikkaan tai kotiutetaan. Informointia halutaan nykyistä enemmän myös silloin, kun potilaan lääkitystä olennaisesti muutetaan tai ylipäätään olennaisia asioita tai muutoksia tapahtuu. Lainsäätäjä edellyttää olennaisten hoitopäätösten kohdalla omaisten informointia, edellyttäen, että potilas ei ole itse tätä kieltänyt.

Yhteydenottoja tulee Peijaksen sairaalan osalta, joka ei kuulu allekirjoittaneen toimialueeseen, ja Katriinan sairaalan osalta. Myös avohoidon ja kotihoidon piirissä on samansuuntaisia toivomuksia.

On selvää, että omaisilla on paljon elintärkeää tietoa potilaan sairauksista ja lääkityksistä. Tietoa on syytä hyödyntää varsinkin tilanteissa, jossa lääkäreiden ja muun hoitohenkilöstön vaihtuvuus on suurta. Potilasasiakirjoja saatetaan lukea hätäisesti, ja asioita jää helposti huomaamatta. Omaiset ovat hyvä tietolähde muun informaation ohella.

OIKEUSKANSLERI VASTAAMISVELVOLLISUUDESTA

Apulaisoikeuskanslerin sijainen totesi ratkaisussaan (OKV/79/1/2018) hyvään hallintotapaan kuuluvan, että viranomainen lähtökohtaisesti vastaa kaikkiin riittävän selkeisiin ja ymmärrettäviin yhteydenottoihin. Vastaamisvelvollisuus ei koske asiattomia tai lähinnä mielenilmauksiksi katsottavia yhteydenottoja, joihin lähettäjä ei selvästikään odota vastausta.

Viestin sisällöstä riippuu, vastataanko siihen sisällöllisesti vai ohjataanko viestin lähettäjä esimerkiksi jonkin toisen viranomaisen tai viranhaltijan puoleen asiansa hoitamiseksi. Riittävän selkeään ja asialliseen viestiin tulee siten vastata riippumatta siitä, ryhtyykö viranomainen sen johdosta selvittämään asiaa tai toimimaan viestissä mahdollisesti esitetyn pyynnön tai vaatimuksen mukaisesti. Vastaus voi tapauksesta riippuen olla viittaus jonkin toisen viranhaltijan jo antamaan vastaukseen tai lyhytkin ilmoitus siitä, että asia kuuluu toisen viranhaltijan tai viranomaisen käsiteltäväksi.

Hyvän hallintotavan mukaisena menettelynä ei voitu pitää kaikkien viestien siirtämistä suoraan viranhaltijalle, jonka menettelyyn lähettäjä on ollut tyytymätön.

KUOLINTODISTUS ON VIIPYNYT

Asiamiehelle on tullut muutama yhteydenotto siitä, että kuolemantapauksen yhteydessä normaali lääkärin kuolintodistus on viipynyt. Tämä on aiheuttanut mielipahaa ja yllättävänkin vaikeita käytännön ongelmia. Todistus on ollut edellytyksenä hautausluvalle, eikä hautajaisia ole päästy järjestämään suunnitellusti.

Selitykseksi on kerrottu, että yksityisen palveluntuottajan kanssa on sovittu, että vain kyseisen palveluntuottajan lääkäri voi antaa tarvittavan kuolintodistuksen. Sopimuslääkäri ei ole kuitenkaan saanut asiaa hoidettua viikkoihin.

Asialla on sellainenkin uskonnon ja kulttuurin huomioon ottamisen ulottuvuus, että joissakin kulttuureissa on tapana pitää hautajaiset nopeasti kuoleman jälkeen. Lainsäädäntö edellyttää kulttuurillisten seikkojen huomioon ottamista eri tilanteissa yhteiskunnassamme.

HENKISTEN ONGELMIEN SYRJÄYTTÄVÄ VAIKUTUS

Useiden vuosien havaintojen valossa on pakko tuoda esille seuraava ongelma: mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsivien kohdalla peruskunto ja sairaudet jäävät usein tutkimatta. Yleisterveydentilaa ei aina lähdetä hoitamaan, ja saatetaan keskittyä vain mielenterveyteen ja päihteisiin. Edellä mainitut potilaat ovat usein yksinäisiä, ja heidän on tavanomaista vaikeampi saada tavanomaisia sairauksia hoidettua. Tämä saattaa johtaa ennenaikaiseen menehtymiseenkin.

SANKTIOJÄRJESTELMÄ VANHUSTENHUOLLOSSA

Vanhustenhuollon hoitaminen ostopalveluna ja eri puolilla maata tapahtuneet laiminlyönnit ovat johtaneet vaatimuksiin palveluntuottajille koituvista seurauksista tapauksissa, joissa inhimillisen hoivan vaatimus ei toteudu.

Seuraamuspykälä vanhusten huonosta hoidosta tulisi ottaa rikoslakiin, jossa hoidon tai budjetoinnin tahallinen alimitoitus olisi rikoksena rangaistavaa. Rikoslaki olisi siinä mielessä paras vaihtoehto, että rikoksen tuottama taloudellinen hyöty voidaan syyttäjän toimesta vaatia valtiolle menetetyksi. Näin estetään se, että sopimuksissa oleva palveluntuottajille määrättävä mahdollinen sakkoseuraamus olisi liian pieni seuraamus estämään asiattoman menettelyn jatkamista. Voitot palveluntuottajalle ovat niin suuret, että sakko kannattaa maksaa ja jatkaa toimintaa.

Rikoslain koko rikoshyödyn menettämisseuraamus on riittävä ja tehokas. Asia on luonnollisesti eduskunnan käsissä, ja asia on valtakunnallinen. Vantaa ei ole toistaiseksi näyttäytynyt ongelmakuntana.

Vantaa
Vanda

31 § Suun terveydenhuollon johtajan viran auki julistaminen

VD/3637/01.01.04.00.00/2019

JTS/KML/HY-L

Suun terveydenhuollon johtaja Joona Iso-Lotila on ilmoittanut eroavansa virastaan 16.5.2019 alkaen.

Virka on tarkoituksenmukaista laittaa hakuun elokuussa kesälomakauden jälkeen, koska virkaa ei ehditä täyttää ennen kesälomia. Viran kelpoisuusehdot ovat ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edellyttävä kokemus suun terveydenhuollosta, käytännössä saavutettu johtamiskokemus sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 31

Sosiaali- ja terveydenhuollon apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään julistaa suun terveydenhuollon johtajan virka (vakanssi 220001) auki elokuussa 2019.
Käsittely:
Apulaiskaupunginjohtaja muutti päätösesitystään seuraavasti ”Päätetään julistaa suun terveydenhuollon johtajan virka (vakanssi 220001) auki *toukokuussa* 2019.”
Päätös:
Päätetään julistaa suun terveydenhuollon johtajan virka (vakanssi 220001) auki toukokuussa 2019.

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
henkilöstöjohtaja Kirsi-Marja Lievonen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

32 § **Vastaus Carita Orlandon ja 46 muun valtuutetun aloitteeseen Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila**

VD/2180/00.02.00.03/2019
EL-H/RÅ/PM/LL

Carita Orlando ja 46 muuta valtuutettua jättivät seuraavan hallintosäännön mukaisen valtuustoaloitteen:

”Koulujen tiloja tulee ottaa monipuolisemmin lähialueen asukkaiden käyttöön. Koulukiinteistöjä käytetään pääosin päiväsaikaan ja vain liikuntasaleja käytetään myös iltaisin. Monelta alueelta puuttuu nuorisolle, ikäihmisille tai asukasyhdistyksille sopiva kokoontumispaikka. Uusia kouluja suunniteltaessa kiinteistön monipuolisempi käyttö tulisi huomioida paremmin.

Ilolaan on pitkään toivottu nuorisotilaa ja alueen vanhemmat ovat olleet aktiivisia osallistumaan nuorisotoimintaan. Kun Ilolan koulua laajennetaan, tulisi laajennuksessa ottaa huomioon myös alueen nuoret.

ALOITE: Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila, jossa iltaisin voi järjestää alueen nuorille sopivaa vapaa-ajan toimintaa.”

Kaupunginvaltuuston 4.3.2019 § 22

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.
———

Toimiala vastaa aloitteeseen seuraavaa:

Ilolan koulun peruskorjaukselle on Talousarvion 2019–2022 yhteydessä hyväksytyssä investointiohjelmassa 2019–2028 määrärahavaraus vuosille 2024–2025. Tässä yhteydessä voidaan tarkastella myös toiminnallisia tilamuutostarpeita ja niiden toteuttamista esimerkiksi tilojen yhteiskäyttöä tukemaan.

Ilolan koulun iltapäiväkerhon tiloja voidaan jo kesän 2019 jälkeen käyttää iltaisin klo 17.00 jälkeen nuorisotyöhön alueen nuorille yhteistyössä alueen asukkaiden ja nuorten vanhempien kanssa. Tilassa voidaan toteuttaa pienimuotoista nuorisotyötä, jonka sisältö suunnitellaan yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa. Nuoret otetaan mukaan toiminnan sisällön suunnitteluun ja he voivat myös itse osallistua toiminnan toteuttamiseen soveltuvilta osin.

Nuorisopalvelut kouluttaa vapaaehtoiset aikuiset toimimaan nuorten kanssa ja se on aktiivisesti mukana toiminnan tukemisessa varsinkin sen alkutaipaleella. Toiminta on tarkoitus aloittaa syksyllä 2019 heti kun riittävä määrä vapaaehtoisia aikuista (10–15 henkilöä) saadaan toimintaan mukaan.

Tällaista alueen aktiivisten asukkaiden ja nuorten vanhempien toteuttamaan ja nuorisopalveluiden tukemaan nuoristyömallia toteutetaan jo Ylästön alueella ja Nikinmäessä. Siitä on saatu hyviä kokemuksia myös Kannistossa, missä toiminta oli aktiivista usean vuoden ajan ennen Kanniston varsinaisen nuorisotilan valmistumista. Näitä kaikkia kokemuksia on tarkoitus hyödyntää myös Ilolassa.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 32

Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Carita Orlandolle ja 46 muulle aloitteen allekirjoittaneelle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Vastaus Carita Orlandon ja 46 muun valtuutetun aloitteeseen Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
nuorisopalveluiden johtaja Riikka Åstrand, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Valtuustoaloite

Koulujen tiloja tulee ottaa monipuolisemmin lähialueen asukkaiden käyttöön. Koulukiinteistöjä käytetään pääosin päiväsaikaan ja vain liikuntasaleja käytetään myös iltaisin. Monelta alueelta puuttuu nuorisolle, ikäihmisille tai asukasyhdistyksille sopiva kokoontumispaikka. Uusia kouluja suunniteltaessa kiinteistön monipuolisempi käyttö tulisi huomioida paremmin.

Ilolaan on pitkään toivottu nuorisotilaa ja alueen vanhemmat ovat olleet aktiivisia osallistumaan nuorisotoimintaan. Kun Ilolan koulua laajennetaan, tulisi laajennuksessa ottaa huomioon myös alueen nuoret.

ALOITE: Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila, jossa iltaisin voi järjestää alueen nuorille sopivaa vapaa-ajan toimintaa.

3.3.2019

CARITA ORLANDO
Carita Orlando

TIMO AUVINEN

Vanda Norrena

PATRIK KARLSSON

L. NORRES

TIMO JUURIKKAAHO

Anitta Orpana

JAN EDELMANN
MARKKU WIECKMAN

Anniina Koskiaho

Markus Lyyra

Paula LEHMUSVAARA

JOEL LINNAINMÄKI

STEFAN ÅSTRAND

Otso Kivimäki

Minna Atiye

Pietari Jääskeläinen

Sveta Silvennoinen-Hiiskeri

LAURI KAIRA

JUHA MALMI

Maija Rantavaara

MIKA KASONEN

JANNE LEPPÄNEN

ANSSI AURA

KAI-ARI LUNDELL

Tanja Vahvelainen
TANJA VAHVELAINEN

TIINA TUOHELA

KERTTU NIKKILÄINEN

JOUKO JÄÄSKELÄINEN

Niilo Kärki

JOSSI VÄHÄKANGAS

Emmi Pajunen

Juha Hirvonen

Minna Kuusela

Eve Ramo

IRJA ANSAKEHTO-SALMI

JARNO ESKELINEN

Aadan Ibrahim

RANBIR SODHI

Jaana Heiskanen

Faysal Abdi

Tarja Eklund TARJA EKLUND

Sauni Kanerva

SIRI ATTOMAS (Rokkanen puolesta)

33 § **Vastaus Tanja Vahvelaisen ja Tiina Tuomelan sekä 45 muun valtuutetun aloitteeseen erityislasten koulukuljetusten järjestämiseksi vuoroasumistilanteissa myös etävanhemman kotoa**

VD/5008/00.02.00.03/2018

EL-H/IK/ETN/OK/PJ

Tanja Vahvelainen ja Tiina Tuomela sekä 45 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Koulukyydit järjestetään veloituksetta lapsen molemmista yhteishuoltosopimukseen pohjautuvista kodeista niissä tapauksissa, joissa lapselle on myönnetty koulukyyti lääkärin, psykologin tai muun terveydenhuoltoalan ammattilaisen toimesta lähivanhemman osoitteesta”.

Kaupunginvaltuusto 28.5.2018 § 13

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Sivistystoimen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Lapsenhuoltolaki (laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta) määrittelee lapsen asumisen. Lain lähtökohtana on, että lapsi asuu aina toisen vanhemman luona oleskelu- ja tapaamisjärjestelyjen laajuudesta riippumatta.

Lapsenhuoltolakiin ehdotetaan säännöksiä, jotka mahdollistavat yhtenä laissa tarkoitettuna lapsen asumisjärjestelynä sen, että lapsi asuu vuorotellen molempien vanhempiensa luona. Vuoroasumisella tarkoitettaisiin lähtökohtaisesti tilannetta, jossa lapsi asuu vähintään 40 prosenttia kalenterivuodesta toisen vanhempansa luona. Tieto vuoroasumisesta merkittäisiin väestötietojärjestelmään huollon sisältöä koskevana tietona. Tällä tavoin tehtäisiin näkyväksi järjestely, jossa lapsi asuu tosiasiassa vuorotellen molempien vanhempiensa luona yhtä paljon tai lähes yhtä paljon.

Henkilön virallinen asuinpaikka määräytyy kotikuntalain perusteella ja päätöksen siitä tekee maistraatti. Kotikuntalain perusajatuksena on kirjata väestötietojärjestelmään tieto siitä, missä henkilö tosiasiallisesti asuu. Henkilöllä voi olla vain yksi virallinen asuinpaikka, vaikka hänellä olisi käytössään useampia asuntoja. Tämä sääntely koskisi myös vuoroasumistilanteita eli vuoroasumisessakin lapsella voisi olla vain yksi virallinen asuinpaikka.

Etuudet ja palvelut määräytyisivät edelleen lapsen virallisen asuinpaikan perusteella, joten ehdotetut vuoroasumista koskevat säännökset eivät vaikuttaisi välittömästi lapsen ja perheen saamien palveluiden ja etuuksien määräytymiseen, kuten asumistukeen ja koulukuljetuksiin.

Hallituksen esitys lapsenhuoltolain muuttamisesta (HE 88/2018) annettiin eduskunnalle 20.6.2018. Uusi laki on tarkoitettu tulemaan voimaan aikaisintaan 1.4.2019.

Perusopetuslain mukaan, jos perusopetuksen oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa

esiopetukseen tai päiväkodista esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päiväkodista esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päiväkotiin. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan opetuslautakunta päättää perusopetuksen ja esiopetuksen oppilaiden koulukuljetusten ja koulumatka-avustusten perusteista. Opetuslautakunnan hyväksymissä koulukuljetusperusteissa koulumatkalla tarkoitetaan lyhintä yleistä jalankulkijoiden käytössä olevaa reittiä, joka mitataan oppilaan kodin portilta koulukiinteistön sisääntulokohtaan. Mitattaessa kodin ja koulun välistä koulumatkaa kotiosoite määräytyy oppilaan väestötietojärjestelmään merkityn Vantaalla sijaitsevan kotisoitteen mukaisesti.

Maksuton kuljetus järjestetään ensisijaisesti julkista joukkoliikennettä käyttäen. Kuljetus voidaan järjestää taksikuljetuksena, jos oppilas ei terveydentilaansa liittyvästä syystä voi kulkea koulumatkaansa kävellen tai käyttää julkista liikennettä. Taksikuljetuksen perusteluiden tulee ilmetä lääkärin tai psykologin lausunnosta.

Valtuustoaloitteessa esitetty vuoroasumisen huomioiminen erityislasten koulukuljetuksissa edellyttäisi opetuslautakunnan hyväksymien perusteiden muuttamista. Muutoksen voidaan olettaa lisäävän kustannuksia myönnettäessä taksikuljetuksia väestörekisteriin merkityn kotiosoitteen lisäksi etävanhemman osoitteesta. Sivistystoimi ei kerää tietoja oppilaiden asumisjärjestelyistä tai huoltajuussopimuksista. Osa perheiden tekemistä sopimuksista on suullisia ja huoltajien tai vanhempien keskinäisellä sopimuksella solmittuja, osa on vahvistettu lastenvalvojalla ja osa on oikeuden vahvistamia sopimuksia. Täsmällisen arvion tekeminen kuljettamisen kustannusvaikutuksista on siten vaikeaa, koska käytössä ei ole tietoja vuoroasumisen yleisyydestä vantaalaisten oppilaiden perheissä. Sivistystoimella ei ole myöskään tietoa siitä, kuinka monen perheen osalta toinen yhteishuoltajista asuu muussa kunnassa kuin Vantaalla.

Vantaalla koulukuljetusten kustannukset vuonna 2017 olivat n. kaksi miljoonaa euroa. Hieman yli 200 000 € käytettiin peruskoululaisten matkalippuihin. Taksikuljetusten kustannukset olivat n. 1,8 milj. €.

Taksikuljetusten piirissä olevia erityisen tuen oppilaita ja terveydellisin perustein kuljetettavia oppilaita on tällä hetkellä noin 350 lasta. Kunkin kuljetettavan oppilaan kustannus on noin 4500 euroa vuodessa.

Perheiden ratkaisut tilanteissa, joissa vanhemmat asuvat eri osoitteissa eroavat sekä huoltajuuden ratkaisujen, että lasten tapaamisten osalta. Osa perheiden ratkaisuista on pitkäaikaisia ja viikoittain yhtenäisenä toistuvia, osassa ratkaisuja tilanteet vaihtuvat usein. Osassa perheitä toisella huoltajalla voi olla yksinhuoltajuus, vaikka toisella vanhemmista olisikin laajat tapaamisoikeudet. Rajaamalla koulukuljetusoikeus vain yhteishuoltoratkaisuun päätyneisiin perheisiin asetettaisiin perheet eriarvoiseen asemaan heidän tekemiensä huoltajuusratkaisujen perusteella. Samoin perheet asettuisivat eriarvoiseen tilanteeseen sen perusteella, kuinka laajasti tapaamisoikeudet toteutuvat.

Mikäli kuljetus järjestettäisiin molempien huoltajien osoitteista, tulisi arvioitavaksi, kuinka nopeasti kuljettavan yhtiön tulisi reagoida perheiden esittämiin muutoksiin. Mikäli jatkossa oppilaiden hakureiteissä tapahtuisi jatkuvia muutoksia tai reittien pituudet kasvaisivat, tulisi se todennäköisesti lisäämään kustannuksia seuraavissa palveluntuottajien kilpailutuksissa, koska reitittämistä ei olisi mahdollista tehdä yhtä kustannustehokkaasti kuin tällä hetkellä.

Valtuustoaloitteessa ei oteta kantaa siihen, tulisiko kuljetus järjestää myös muusta kunnasta kuin Vantaalta. Mikäli näin tapahtuisi, tulisi se väistämättä lisäämään kuljetuskustannuksia. Nykyinen kilpailutus on tehty sillä perusteella, että valtaosa kaikista kuljetuksista tapahtuu Vantaan sisällä. Mikäli kuljetusoikeus rajattaisiin koskemaan tilannetta, jossa molemmat huoltajat tai vanhemmat asuvat Vantaalla, asettaisi se perheet eriarvoiseen asemaan huoltajien asuinkunnan perusteella.

Sivistystoimi toteaa, että koulukuljetusperusteita ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa siten, että koulukuljetus myönnettäisiin muualta kuin oppilaan väestörekisteriin merkitystä kotiosoitteesta.

Kaupunginhallitus 8.10.2018 § 13

Sivistystoimen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Tanja Vahvelaiselle ja Tiina Tuomelalle sekä 45 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle sivistystoimen toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti palauttaa valmisteluun.

———

Sivistystoimen toimiala täydentää vastaustaan seuraavasti:

Uusi lapsenhuoltolaki on vahvistettu 8.2.2019 ja se tulee voimaan 1.12.2019.

Voimassa olevat koulukuljetusperusteet eivät mahdollista oppilaskohtaista harkintaa, vaan koulukuljetus myönnetään, mikäli perusopetuslaissa säädetyt edellytykset ja opetuslautakunnan määrittelemät kriteerit täyttyvät. Näin varmistetaan oppilaiden yhdenvertainen kohtelu.

Taksikuljetusten piirissä olevia erityisen tuen oppilaita ja terveydellisin perustein kuljetettavia oppilaita on tällä hetkellä (syksy 2018) noin 350 lasta. Perusopetuksen oppilasrekisterin mukaan näistä 350 lapsesta 99 lapsen vanhemmat asuvat eri osoitteissa. Näistä 99 tapauksesta 52 lapsen vanhemmat asuvat eri osoitteissa Vantaalla ja 47 lapsen vanhemmat asuvat eri osoitteissa siten, että toinen vanhemmista asuu Vantaalla ja toinen jossakin toisessa kunnassa. Kuten sanottua, sivistystoimi ei kerää tietoja oppilaiden asumisjärjestelyistä tai huoltajuussopimuksista, joten tiedossa ei ole, miten em. 99 tapauksessa lapsen huolto ja tapaamisoikeudet on järjestetty. Ei ole myöskään tietoa siitä, kuinka moni em. perheistä on järjestänyt lapsen huollon siten, että vuoroasumisen kriteerit täyttyisivät eli lapsi asuisi vähintään 40 prosenttia kalenterivuodesta toisen vanhempansa luona.

Rajaamalla koulukuljetusoikeus vain vuoroasumiseen päätyneisiin perheisiin asetettaisiin perheet eriarvoiseen asemaan heidän tekemiensä huoltajuusratkaisujen ja asumisjärjestelyjen perusteella. Tämä voisi olla ongelmallista oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta. Ensinnäkin edellytyksenä olisi, että huoltajat olisivat päätyneet yhteishuoltoon, mikä sulkisi yksinhuoltotilanteet valtuustoaloitteessa esitetyn muutoksen ulkopuolelle. Toiseksi edellytettäisiin, että yhteishuoltotilanteissa lapsen tulisi asua toisen huoltajan luona vähintään 40 prosenttia kalenterivuodesta, jotta vuoroasumisen kriteerit täyttyisivät. Mikäli asuminen jäisi alle em. prosenttiosuuden, perheellä ei olisi oikeutta saada kuljetusta toisesta kodista.

Kuljetuspalvelu on suunniteltu siten, että lasten haku- ja vientiajat pysyvät jokseenkin samoina. Aikataulut on räätälöity oppilaiden lukujärjestysten mukaisesti. Mikäli oppilaita kuljetettaisiin esim. vuoroviikoin eri osoitteesta kouluun, yksinkuljetus olisi luultavasti ainoa vaihtoehto.

Yksinkuljetuksen hinta on taksitaksan mukainen (lähtöhinta 5,90 € + 1,75 €/km). Koulumatkan ylittäessä 3 km kuljetuksesta alkaa syntyä lisäkustannuksia. Täsmällisen arvion tekeminen vuoroasumistilanteessa koulukuljetusten kokonaiskustannuksista edellyttäisi kuitenkin oppilaiden ja huoltajien osoitetietojen lisäksi sen selvittämistä, kuinka yleisiä vuoroasumisjärjestelyt ovat taksikuljetusten piirissä olevissa perheissä.

Lisäksi tulee huomioida, että yksinkuljetusten lisääminen edellyttäisi myös palveluntuottajalta lisäresursointia käytössä olevaan autokapasiteettiin. Varsinkin esteettömistä autoista on tällä hetkellä pulaa. Mikäli tulevaisuudessa kilpailutettaessa koulukuljetuksia palveluntuottajalta edellytettäisiin laajempaa autokapasiteettiä, palveluntuottajien olisi tehtävä lisäinvestointeja, joilla olisi korottavaa vaikutusta palvelusta maksettaviin hintoihin.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 33

Sivistystoimen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Tanja Vahvelaiselle ja Tiina Tuomelalle sekä 45 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle sivistystoimen toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.

Liite:
- Tanja Vahvelaisen ja Tiina Tuomelan ja 45 muun valtuutetun aloite erityislasten koulukuljetusten järjestäminen vuoroasumistilanteissa myös etävanhemman kotoa

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja hallintojohtaja Eila Tanninen, puh. 040 589 2731, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
perusopetuksen johtaja Ilkka Kalo, puh. 040 707 1115, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

2+45

Valtuustoaloite, Vantaa

Erityislasten koulukuljetusten järjestäminen vuoroasumistilanteissa myös etävanhemman kotoa

Aloite:

Koulukyydit järjestetään veloituksetta lapsen molemmista yhteishuoltosopimukseen pohjautuvista kodeista niissä tapauksissa, joissa lapselle on myönnetty koulukyyti lääkärin, psykologin tai muun terveydenhuoltoalan ammattilaisen toimesta lähivanhemman osoitteesta.

Aiheesta jätetty pöytäkirjalausuma, lähestyttäköön yksimielisellä valtuustolla

Vantaalla 28.5.2018

Tanja Vahvelainen
kaupunginvaltuutettu (Ps.)

Tiina Tuomela
kaupunginvaltuutettu (KD)

Allekirjoitukset ja nimen selvennykset:

1. Eve Ramé
2. Sami Kanerva
3. Kirsi Mäkelainen
4. Niilo Kärki
5. Mika Nikka
6.

6. MARKUS LYYRA
7. LAURI KAIRA
8. PAULA LEHTOMÄKI
9. Anitta Orpana
10. MATTI LEPISTÖ
11. MARKKU WIZKARI
12. MARILLA KORTESALMI
13. Maarit Raja-Aho
14. Reija Virta
15. PATRIK KARLSSON
16. STEFAN ÅKERLAND
17. JUHA MALMI
18. MIKA KASONEN
19. TIMO AUVINEN
20. JAN EDELMANN
21. [illegible]
22. Vanda Norrena
23. Anniina Kostilainen
24. Emil Balat
25. Minna Atiye (pl. muun terv.huoltoalan am.)
26. Sirpa Silvennoinen - Hiiskula

27. Olli Rat — MARJA RANTANMÄKI
28. Jouko Jääskeläinen
29. Inga Ansalehto-Salo
30. Juha Hirvonen
31. Jussi Väätäinen
32. Juss. Särkelä
33. Jarno Eskelinen
34. Pirkko Letto
35. Tarja Eklund
36. Jaana Heiskanen
37. Kati Mustajärvi
38. Antero Evola
39. Pirkko Kotila
40. Jussi Saramo
41. Jari Jääskeläinen
42. Päivi Laakso
43. Salla Lindblad-Salo
44. Kimmo Kiljunen
45. Christina Lindblad
46.
47.

34 § Vastaus Kai-Ari Lundellin ja 11 muun valtuutetun aloitteeseen Torikauppiasyhdistyksen tukemisesta

VD/941/00.02.00.03/2019

HP/HW/JV/PJ

Kai-Ari Lundell ja yksitoista muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Tikkurilan ja Myyrmäen keskustojen rakentaminen uhkaa näivettää vantaalaisen torikaupan. Samalla perinteisten Maalaismarkkinoiden toripaikat ovat jäämässä työmaiden alla.

Torikauppiasyhdistys pulittaa yhteensä noin 30 000 euroa vuodessa torivuokriin, jätehuoltomaksuihin ja lumenluontiin. Nyt tulot ovat romahtamassa, mikä pahimmillaan voi johtaa yhdistyksen 50-vuotisen toiminnan loppumiseen.

Torit markkinoineen ovat oleellinen osa Vantaata. Kaupungin arvoissa painotetaan vahvasti yhteisöllisyyttä. Torit ja markkinat kuuluvat vahvasti yhteisölliseen kaupunkikulttuuriin.

Esitän, että kaupunki tukee Torikauppiasyhdistystä 15 000 eurolla vuodessa ylimenokauden ajan, kunnes Vantaan torit ovat taas kunnossa.”

Kaupunginvaltuusto 28.1.2019 § 16

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Vantaan hallintosäännön mukaan ainoastaan kaupunginhallitus voi päättää avustuksien myöntämisestä.

Avustusten asemasta kuntatekniikan keskuksen kunnossapito sekä luvat ja valvonta -yksiköiden edustajat ovat keskustelleet helmikuussa 2019 Vantaan torikauppiasyhdistyksen edustajien kanssa. Keskusteluissa on sovittu hyvässä hengessä ja yksimielisesti, että kuntatekniikan keskus päivittää toritoimintasopimusta ja markkinalupia sekä niihin liittyviä maksuja niiltä osin, kuin toimialalla on siihen valtuuksia. Jatkossa toritoimintasopimusta tullaan myös päivittämään vuosittain, tarvittaessa useamminkin. Kunnossapitoyksikkö pyrkii myös parantamaan yhdistyksen toimintaedellytyksiä pidentämällä toriaikoja, poistamalla talvihoitovelvoitteita sekä pienentämällä aluevuokria.

Kaupunkimme keskusta-alueet rakentuvat ja uusiutuvat lähivuosina voimakkaasti. Rakennustoimenpiteitä kohdistuu väistämättä myös tori- ja markkina-alueisiin sekä niiden ympäristöihin. Toritoiminta saattaa joutua näiden vuoksi ajoittain kärsimään, mutta kuntatekniikan keskus pyrkii aktiivisesti muilla toimillaan, yhteistyössä torikauppiasyhdistyksen kanssa, keksimään korvaavia ratkaisuja, jotka edistävät elinvoimaisen toritoiminnan säilymistä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 34

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa valtuutetulle Kai-Ari Lundellille sekä 11 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle kuntatekniikan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Kai-Ari Lundellin ja 11 muun valtuutetun aloite Torikauppiasyhdistyksen tukemisesta

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloite Torikauppiasyhdistyksen tukemisesta

Tikkurilan ja Myyrmäen keskustojen rakentaminen uhkaa näivettää vantaalaisen torikaupan. Samalla perinteisten Maalaismarkkinoiden toripaikat ovat jäämässä työmaiden alle.

Torikauppiasyhdistys pulittaa yhteensä noin 30 000 euroa vuodessa torivuokriin, jätehuoltomaksuihin ja lumenluontiin. Nyt tulot ovat romahtamassa, mikä pahimmillaan voi johtaa yhdistyksen 50-vuotisen toiminnan loppumiseen.

Torit markkinoineen ovat oleellinen osa Vantaata. Kaupungin arvoissa painotetaan vahvasti yhteisöllisyyttä. Torit ja markkinat kuuluvat vahvasti yhteisölliseen kaupunkikulttuuriin.

Esitän, että kaupunki tukee Torikauppiasyhdistystä 15 000 eurolla vuodessa ylimenokauden ajan, kunnes Vantaan torit ovat taas kunnossa.

Kai-Ari Lundell (ps)

KAI-ARI LUNDELL
Otso Kivimäki
MARKKU WECKMAN
LASSE NORRES
JUHA MALMI
JUSSI SÄRKELÄ
JARNO ESKELINEN
JAANA HEISKANEN
Pirkko Jääskeläinen
KIMMO MÄKELÄINEN
NIILO KÄRKI
Mika Niikko

35 § **Vastaus Pekka Raution, Sirkka-Liisa Kähärän, Jenni Chen-Yen, Jarno Eskelisen ja Minttu Sillanpään sekä 57 muun valtuutetun aloite Johansin tilan (Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle**

VD/10204/00.02.00.03/2018
HP/PW/PS/SV/PJ

Pekka Rautio, Sirkka-Liisa Kähärä, Jenni Chen-Ye, Jarmo Eskelisen ja Minttu Sillanpää sekä 57 muuta jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaa elävän musiikin yhdistys Velmu on toiminut jo 40 vuotta kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa Tikkurilan Koivuhaassa sijaitsevassa talossa. Rakennus on peruskorjauksen tarpeessa ja Velmu haluaisi lunastaa sen itselleen tehdäkseen siitä kulttuuri- ja asukastilan kuntalaisten käyttöön. Päivisin tilaa voisivat käyttää seniorit, kuntoutujat, päiväkodit ja muut ryhmät. Iltaisin tila olisi Velmun bändien käytössä. Talossa toimii tälläkin hetkellä yli 10 bändiä.

Velmu on ilmoittanut olevansa halukas remontoimaan talon ja hakemaan siihen rahoitusta valtiolta. Peruskorjauksen hinta-arvio on n. 500 000€. Osa töistä tehtäisiin talkootyönä. Kaupunki siis myisi tai vuokraisi pitkällä vähintään 20-vuoden sopimuksella Velmulle rakennuksen, jota se on itse ollut haluton korjaamaan ja Velmu hakisi projektille rahoituksen ja hoitaisi rakennuksen korjauksen. Maapohja säilyisi kaupungilla ja siitä perittäisiin kohtuullista vuokraa. Kaupan ehtona tulee olla korjauksen onnistuminen kohtuullisessa ajassa. Kaupunki siis asettaa korjausvelvoitteet, joiden tulee täyttyä.

Vantaa saisi rapistuvasta talosta uuden kulttuurikeskuksen ja tukisi samalla kuntalaisten osallisuutta kaupunkimme kehittämisessä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki myy tai vuokraa Johansin tilan Velmulle remonttivelvoitteisella sopimuksella.”

Kaupunginvaltuusto 17.12.2018 § 31

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 7.1.2019 § 5 on hyväksynyt kaupunginjohtajan esityksen kaupunginvaltuuston 17.12.2018 tekemien päätösten täytäntöönpanosta ja päättänyt lähettää päätökset toimialoille toimenpiteitä varten.

———

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Kuntalain 130 §:n mukaan kunta voi luovuttaa tai antaa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi omistamansa kiinteistön kilpailutilanteessa markkinoilla toimivalle tarjouskilpailulla, jolle ei aseteta ehtoja. Tarjouskilpailun on oltava avoin ja siitä on tiedotettava riittävästi. Kunnan luovuttaessa tai antaessa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi omistamansa kiinteistön ilman tarjouskilpailua, puolueettoman arvioijan on arvioitava kiinteistön markkina-arvo tai markkinaperusteinen vuokrataso.

Vantaan kaupungin tilakeskuksen tulosalue valmistelee kiinteistöjen ja osaketilojen myyntilistat ensin yhteistyössä toimitiloja käyttävien kaupungin toimialojen kanssa. Mikäli toimialoilla ei ole kyseisille

tiloille käyttöä, myyntilista viedään mahdollisine lausuntoineen teknisen lautakunnan kautta kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Tapauskohtaisesti voidaan myös koko kiinteistön sijaan myydä pelkkä rakennus ja tehdä ostajan kanssa vuokrasopimus maa-alueesta.

Kaupunginhallitus 18.6.2018 § 20 päätti poistaa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan valmistelemalta kiinteistöjen ja osaketilojen myyntilistalta (Myyntilista 8) Velmu ry:n käytössä olevan Johans-tilan.

Johansin tilalla (kiinteistötunnus 92-421-8-32) sijaitsee 1920 valmistunut noin 289 m^2 suuruinen asuinrakennus (Johans-huvila), joka on rakennusperintökohde. Kiinteistöllä ei ole kunnallistekniikkaa. Kiinteistö on asemakaavan mukaisesti kunnan tarpeisiin varattu (k) kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YY), jonka rakennustehokkuusluku on e=0,1.

Tilakeskus esittää Johans-huvilan myymiseksi Velmu ry:lle seuraavat kaksi vaihtoehtoa, jotka voidaan toteuttaa Kuntalain 130 §:n mukaisesti.

1. **Rakennus vuokrataan osto-optiolla**
   - Rakennus vuokrataan Velmu ry:lle viiden vuoden määräaikaisella liikehuoneiston vuokrasopimuksella.
   - Velmu ry korjaa rakennuksen kaupungin määrittelemien korjausvelvoitteiden mukaisesti viiden vuoden määräaikana.
   - Mikäli korjausvelvoitteen mukaiset toimenpiteet on toteutettu, Velmu ry:llä on oikeus vuokrasopimuksen voimassaoloaikana käyttää osto-optio rakennukseen aiemmin määritetyllä rakennuksen arvolla. Mikäli korjausvelvoitetta ei ole täytetty, jäävät tehdyt toimenpiteet Vantaan kaupungin omistukseen ilman erillistä korvausta.
   - Rakennuksen myynnin yhteydessä määräala vuokrataan maanvuokrasopimuksella 20 vuodeksi.

2. **Rakennus myydään korjausvelvoitteella ja määräala vuokrataan maanvuokrasopimuksella**
   - Velmu ry korjaa rakennuksen kaupungin määrittelemien korjausvelvoitteiden mukaisesti viiden vuoden määräaikana kaupanteosta lukien.
   - Mikäli Velmu ry ei täytä sopimuksen ehtoja, kauppa puretaan ja Velmu ry on velvollinen suorittamaan Vantaan kaupungille sopimussakkona kauppahinnan kaksinkertaisen määrän.
   - Määräala vuokrataan maanvuokrasopimuksella viideksi vuodeksi. Mikäli korjausvelvoite on täytetty määräaikana, maanvuokrasopimusta jatketaan 20 vuodeksi.

Molempiin vaihtoehtoihin sisältyy seuraavat ehdot:
- Velmu ry sitoutuu kunnostamaan kustannuksellaan rakennusvalvonnan ja Vantaan kaupunginmuseon hyväksymällä tavalla siten, kuin kaavoitus-, lupa- ja rakennusmääräykset sekä voimassa oleva maankäyttö ja rakennuslaki (1999/132) velvoittavat sekä pysyttää sen nykyisellä paikallaan.
- Rakennuksessa tulee tehdä sen säilymisen kannalta välttämättömät ja tarpeelliset korjaukset. Rakennuksen korjaustarpeet määritetään erikseen tilattavalla kuntoarviolla. Suunnitteluun ja työnjohtoon on nimettävä ko. tehtäviin pätevä vastuuhenkilö. Vantaan kaupunki nimeää korjaustöille valvojan tarkistamaan ja hyväksymään rakennukseen kohdistuvat suunnitelmat ja korjaukset.
- Rakennusten suojelun päämääränä on turvata arvokkaan kulttuuriperinnön säilyminen ja niitä tulee käyttää siten, ettei alkuperäisiä rakennusosia tai -materiaaleja vaurioiteta tai hävitetä.

Kunnostuksissa pyrittävä korvaamaan materiaaleja alkuperäisillä tai alkuperäistä vastaavilla materiaaleilla. Korjaustyöt tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että ne eivät vaaranna rakennuksen tai sen suojelullisten arvojen säilymistä.
- Rakennuksen hinta määritetään ulkopuolisen arvioitsijan (AKA) toimesta.
- Maanvuokra ja määräalan suuruus määritetään kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen toimesta.
- Muutoin kaupan ja vuokrauksen ehdot tarkennetaan ja tarkistetaan sopimuksissa.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 35

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa valtuutetuille Pekka Rautio, Sirkka-Liisa Kähärä, Jenni Chen-Ye, Jarmo Eskelinen ja Minttu Sillanpää sekä 57 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- allekirjoitettu Pekka Raution, Sirkka-Liisa Kähärän, Jenni Chen-Yen, Jarmo Eskelisen ja Minttu Sillanpään sekä 57 muun valtuutetun aloite Johansin tilan (Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätietoja:
toimitilapäällikkö Pasi Salo, puh. 040 7199700, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

5 + 35 67

Valtuustoaloite Johansin tilan(Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle

Vantaa elävän musiikin yhdistys Velmu on toiminut jo 40 vuotta kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa Tikkurilan Koivuhaassa sijaitsevassa talossa. Rakennus on peruskorjauksen tarpeessa ja Velmu haluaisi lunastaa sen itselleen tehdäkseen siitä kulttuuri- ja asukastilan kuntalaisten käyttöön. Päivisin tilaa voisivat käyttää seniorit, kuntoutujat, päiväkodit ja muut ryhmät. Iltaisin tila olisi Velmun bändien käytössä. Talossa toimii tälläkin hetkellä yli 10 bändiä.
Velmu on ilmoittanut olevansa halukas remontoimaan talon ja hakemaan siihen rahoitusta valtiolta. Peruskorjauksen hinta-arvio on n. 500 000€. Osa töistä tehtäisiin talkootyönä. Kaupunki siis myisi tai vuokraisi pitkällä vähintään 20-vuoden sopimuksella Velmulle rakennuksen, jota se on itse ollut haluton korjaamaan ja Velmu hakisi projektille rahoituksen ja hoitaisi rakennuksen korjauksen. Maapohja säilyisi kaupungilla ja siitä perittäisiin kohtuullista vuokraa. Kaupan ehtona tulee olla korjauksen onnistuminen kohtuullisessa ajassa. Kaupunki siis asettaa korjausvelvoitteet, joiden tulee täyttyä.
Vantaa saisi rapistuvasta talosta uuden kulttuurikeskuksen ja tukisi samalla kuntalaisten osallisuutta kaupunkimme kehittämisessä.
Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki myy tai vuokraa Johansin tilan Velmulle remonttivelvoitteisella sopimuksella.

Vantaalla 17.12.2018

Pekka Rautio Sirkka-Liisa Kähärä Jenni Chen-Ye Jarno Eskelinen Minttu Sillanpää

NIMI TIKKUKIRJAIMIN	NIMI TIKKUKIRJAIMIN
MINNA ATIYE	JOEL LINNAINMÄKI
Sveta Silvennoinen-Hiisku	SIRPA SIRU KAUPPINEN
MAIJA RAUTAVAARA	EVE RÄMÖ
SARI LAAKSO	SAMARI ROMMANEN
ANNIINA KOSTILAINEN	CARITA ORLANDO
TIMO JUURIKKALA	MARKUS LYYRA
Anssi Aura	LAURI KAIRA

SAMI KANERVA	Otso Kivimäki
MARKKU WECKMAN	Maarit Rajala-Aho
Patrik Karlsson	STEFAN ÅSTRAND
JUHA MALMI	Mika Kasonen
JAN EDELMANN	Janne Leppänen
KAI-ARI LUNDELL	Kirsi Mäkilähti
NILLO KÄRKI	EMMI PAJUNEN
TIINA TUOHELA	JUSSI SÄRKELÄ
RANBIR SODHI	Jaana Heiskanen
Faysal Abdi	Ulla Kaukola

Tarja Eklund	
MIKA NIKKO	
SIRI AHOKAS (PUOLESTA: SAMARI ROKKANEN)	

36 § **Myyrmäen kaavarunko 014400 / 15 Myyrmäki**

VD/4360/10.02.04.01/2016
HP/TLA/TKA/AOL/JOR/MKU/LL

Myyrmäen kaavarungossa kehitetään kasvavaa ja tiivistyvää kaupunginosaa ja keskustaa laaja-alaisesti yhteistyössä eri tahojen kanssa. Tavoitteena on viihtyisä ja vehreä asuinympäristö ja elinvoimaisena kehittyvä keskusta, jossa kohtaavat ihmiset, palvelut, työ ja sujuva liikkuminen. Kaiken tämän sitoo yhteen paikallinen elävä kaupunkikulttuuri sekä selkeä kaupunkikuva ja korkeatasoinen arkkitehtuuri.

Kaavarunkoluonnos koskee Myyrmäen kaupunginosaa, kaupunginosassa 15, Myyrmäki.

Myyrmäen kaavarungon suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Martinlaakson Viherpuistoon ja etelässä Helsingin rajaan. Idässä alueen tarkastelu rajoittuu Mätäojanlaaksoon ja lännessä Raappavuorenpuistoon ja Myyrmäen urheilupuistoon.

Maanomistus
Kaavarunkoalueella on sekä kaupungin että yksityisten maanomistusta.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet Trafix ja WSP konsultteina.

Tavoitteet työlle
Myyrmäessä on suunnitteilla runsaasti uutta asuntorakentamista. Kaavarunko on asemakaavaa yleispiirteisempi suunnitelma, jossa määritellään tavoitteet ja keinot ohjaamaan alueen kokonaissuunnittelua. Työllä varmistetaan elinvoimaisen keskustan tulevaisuus ja eri tekijöiden hyvä yhteensovittaminen. Myyrmäelle tyypilliset erityispiirteet kuten kaupunkimaisuus ja yhteisöllisyys tuodaan suunnittelussa esiin. Erityiskysymyksiä ovat esimerkiksi tornirakentaminen, palveluiden riittävyys, kivijalkaliiketilat, työpaikkojen pysyminen alueella ja vihreän infrastruktuurin kehittäminen. Täydennysrakentamisen mahdollisuuksia kartoitetaan alueella.

Yleiskaava
Kaava-alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pääosin keskustatoimintojen aluetta (C) ja tehokkaan asumisen aluetta (A1). Alueen reunoilla on palveluille varattuja alueita. Lievin lentomelualue ulottuu Myyrmäen pohjoisosaan. Myyrmäkeä rajaa laaja viheralueiden verkosto ja ulkoilureitistö. Alueen halki kulkee ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa raitiotienä.

Asemakaava
Alueelle on laadittu asemakaavoja usealla eri vuosikymmenellä. Pääosin Myyrmäen alueella sijaitsee asuinkerrostalojen korttelialueita (AK), liike- ja toimistorakennusten korttelialueita (K) ja asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueita (AL). Julkisten ja yleisten rakennusten korttelialueet ovat merkitty asemakaavaan Y-alkuisin tunnuksin.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 2.5.2016

MRL 62 §:n mukaisesti kaavarungon vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä ja kannanottoja saapui 8 kpl. Vastineet mielipiteisiin annetaan kaavarunkoluonnoksen nähtävilläolon jälkeen kaavarunkoehdotuksen yhteydessä. Vireilletulon jälkeen on kerätty suunnittelun lähtökohtia ja tehty erilaisia analyysejä alueesta. Eri alojen asiantuntijoiden, asukkaiden sekä erilaisten sidosryhmien, kuten asukas- ja monikulttuuristen yhdistysten sekä yrittäjien kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä. (katso raportin liitteet 2–5 kaupungin nettisivuilla)

Kyselyissä, työpajoissa ja muussa palautteessa Myyrmäen parhaiksi puoliksi nousivat toistuvasti luonto ja ulkoilumahdollisuudet, kulttuuri ja yhteisöllisyys, palveluiden läheisyys sekä liikenneyhteydet ja niiden sujuvuus. Jatkossakin Myyrmäessä halutaan pitää luonto läsnä ja antaa tilaa oman kaupunkikulttuurin kukoistukseen. Täydennysrakentaminen jakoi mielipiteitä. Toiset olivat avoimia tiivistämiselle ja korkealle rakentamiselle, toiset vähemmän. Osa haluaisi pitää kiinni nykyisestä asumisväljyydestä ja sallisi tiivistämistä korkeintaan keskustaan. Myyrmäenraitin merkitys korostui. Kaiken kaikkiaan korostui kävelykaupunki. Myyrmäkeen ei haluta nukkumalähiötä vaan monipuolinen keskusta. Työpaikkojen pitää säilyä keskustassa. Yrittäjät toivoivat keskustaan enemmän eri kokoista katutason liiketilaa, jossa voi työskennellä haluamaansa aikana. Edullista vuokratilaa tulisi löytyä myös aloitteleville yrityksille.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Kaavarunkotyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavarunkoluonnoksen sisältö
Kaavarungon rakenne koostuu kahdesta osasta: (1) lähtökohdista sekä (2) kehittämisen tavoitteista, suunnitteluperiaatteista sekä varsinaisesta kaavarunkokartasta. Osiossa 3 esitetään vaikutusten arviointia, joka tehdään pääosin luonnoksen nähtävillä olon jälkeen, sekä osiossa 4 kaavarungon prosessi. Kehittämisen tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet perustuvat alueen lähtökohtiin, saatuun palautteeseen, analyyseihin sekä kaupungin tavoitteisiin.

Kaavarunkoluonnos noudattaa **Länsi-Vantaan ratakaupungin visiota**, joka hyväksyttiin kaavarungon suunnittelun pohjaksi kaupunkisuunnittelulautakunnassa 19.4.2017. Visiossa on nostettu esiin kolme alueen kannalta tärkeää aihetta: keskustojen elinvoimaisuus, vahva paikallisidentiteetti ja paikanhenki sekä mieleenpainuva kaupunkikuva. Näitä aiheita korostetaan ja tuodaan suunnittelussa esiin.

Vision mukaan Länsi-Vantaan ratakaupunki on:
- viisaasti täydentyvä kaupunki
- omaleimainen ja turvallinen paikka asua
- sujuvaa ja kestävää liikkumista
- viihtyisää ja virikkeellistä ulkotilaa
- työtä ja palveluita lähellä

Tiiviin kaupunkirakenteen ja viherrakenteen tasapainoista suhdetta säilytetään ja kehitetään. Täydennysrakentamista sijoitetaan ennemmin jo rakennetuille läpäisemättömille pinnoille kuin kasvullisille alueille. Tavoitteena on säilyttää kaupunkirakenne, jossa turvalliset, viihtyisät ja sujuvat kevyen liikenteen reitit johtavat kaupunginosaa ympäröiville laajoille viheralueille. Julkista ulkotilaa kehitetään palvelemaan yhä lisääntyvää käyttäjäjoukkoa.
Kaavarungossa kaupunkirakenteen tiivistämisen periaatteena on tehokkaampi ja korkeampi kaupunkirakenne erityisesti Myyrmäen ja Louhelan asemien läheisyydessä. Olemassa olevia

korttelialueita ja laajoja parkkialueita täydennysrakennetaan myös muualla Myyrmäessä, mutta maltillisemmin kuin ydinkeskustassa. Sen sijaan vehreät katutilat, puistot ja suuret ympäröivät viheralueet halutaan säilyttää vastapainona tiiviille rakentamiselle. Näillä periaatteilla vastataan kaupungin täydennysrakentamisen tavoitteisiin sekä asukkailta tulleeseen palautteeseen, jossa alueen vehreyttä on pidetty erittäin tärkeänä. Kortteleille määritellään tehokkuudet ja kaupunkikuvalliset periaatteet, jossa erityisteemoja ovat kaupunkitilan hahmottaminen, korkea rakentaminen, kivijalkaliiketilat ja elävä keskusta. Täydennysrakentamisen toteutuminen ajoitetaan ja porrastetaan kuitenkin siten, että palvelurakenne pysyy eheänä. Tontteja päiväkotien ja koulujen tarpeisiin tulee säilyä alueella jatkossakin. Asuntorakentamisessa pyritään monipuoliseen asuntotyyppien ja hallintamuotojen tarjontaan.

Kaavarungon tueksi on laadittu malli kaupunkirakenteen nykytilasta sekä kaupunkirakenteen täydentymismalleja, joissa on arvioitu kortteleittain vuoden 2040 asuntorakentamisen määrä ja sijainti, uusi palvelurakenne (koulut ja päiväkodit, oppilaitokset), liike-, palvelu- ja toimitilojen määrä ja sijainti. Täydentymismallien toimivuus testataan eri näkökulmista tarvittavin selvityksin. Liikenteen osalta täydentymismallit 1 ja 2 testattiin nykytilamallin ohella liikennelaskelmin ja -selvityksin (Trafix, selostuksen liite 7 kaupungin nettisivuilla, http://www.vantaa.fi/myyrmaen_kaavarunko). Laskelmissa selvitettiin muun muassa tulevaisuuden jalankulkijamääriä ja niiden jakautumista eri reiteille. Liikenteen lisäksi kaupunkirakenteen täydentymisen vaikutuksia tutkitaan asuntoennusteen, palveluverkon (koulut ja päiväkodit), kaupunkikuvan, ympäristön ja sosiaalisten vaikutusten kannalta. Täydentymismallit ovat arvioituja skenaarioita, joissa kaupunkirakenne täydentyy vähitellen. Kaavarungon mahdollistama uudisrakentaminen tiivistää Myyrmäen aluetta ja lisää asuntotarjontaa alueella. Myyrmäessä voisi kaavarungossa esitettyjen laskelmien pohjalta olla noin 24 000–27 000 asukasta vuonna 2040. Kaavarungossa esitetyn kaupunkirakenteen täydentymisen toteutuessa alueelle saataisiin noin 8 000–11 000 uutta asukasta.

Liikenteen osalta yleisenä tavoitteena on, että Myyrmäessä yhä useampi matka tehtäisiin kävellen, polkupyörällä tai joukkoliikenteellä kaikissa ikäryhmissä. Suunnittelun lähtökohtana on esteetön ja tasavertainen liikkumisympäristö kaikille ihmisille. Kaupunkirakennetta tiivistettäessä huomioidaan Vantaan Liikennepoliittisen ohjelman tavoitteet. WSP:n konsulttityön päätarkoitus oli liikenteellisten ideoiden testaus ja tilavarausten alustava määrittely liikenneverkon kriittisissä kohdissa. Työssä etsittiin keinoja liikenneverkon parantamiseen ja niiden toimivuuden testaamiseen sekä tarkasteltiin jalankulku- ja pyöräilyverkon reittien kunnostusta ja selkeää luokitusta. (selostuksen liitteet 6, 8, 9, 10, 11, 12 ja 13 kaupungin nettisivuilla, http://www.vantaa.fi/myyrmaen_kaavarunko)

Myyrmäen aseman seudun kortteleissa pyritään sekoittuneeseen kaupunkirakenteeseen. Keskustakortteleihin muodostetaan asuinrakennusten ja katutason liiketilojen lisäksi myös toimisto- ja hybridirakennuksista, joissa on tilaa palveluille ja erilaisille yrityksille. Lisäksi erikokoista liike- ja toimistotilaa ohjataan kävelykeskustan vilkkaimmille raiteille Myyrmäenraitin ja Liesikujan varteen sekä keskustan torialueiden ja aukioiden äärelle rakennusten katutasoon. Kaavarungossa esitetty ’Urbaanin sykkeen alue’ yhdistää alueen tärkeimmät palvelut, liikenteelliset solmukohdat, kohtaamispaikat ja virikkeellisen julkisen ulkotilan.

Kaavarunkokartta on koottu esitettyjen periaatteiden ja eri teemojen pohjalta. Kaavarungon luonnosvaiheessa kartalla ei ole vielä esitetty tehokkuus- tai kerroslukuja. Ne ja muut mahdolliset puuttuvat merkinnät täydennetään kaavarunkoluonnoksen nähtävilläolon jälkeen saadun palautteen ja vaikutusten arvioinnin jälkeen.

Sopimus
Kaavarunkoon ei liity toteuttamissopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.4.2018 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 16.4.2018 päivätty kaavarunkoluonnos 014400, 15 Myyrmäki / Myyrmäen kaavarunkoluonnos,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Esittelijä muutti kaavarunkoluonnoksen selostuksen kohdan ”Kaavarungon lähtökohtana on työpaikkojen säilyminen alueella nykyisellään” muotoon ”Kaavarungon lähtökohtana on työpaikkojen määrän lisääminen”.
Päätös:
Päätettiin esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 16.4.2018 päivätty kaavarunkoluonnos 014400, 15 Myyrmäki / Myyrmäen kaavarunkoluonnos,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

———

Kaupunginhallitus 23.4.2018 § 14

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 16.4.2018 päivätty kaavarunkoluonnos 014400, 15 Myyrmäki / Myyrmäen kaavarunkoluonnos, ja
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Kaavarunkoluonnoksen kartta ja raportti sekä sen liiteaineisto on ollut MRA 30 §:n nojalla nähtävillä 16.5.-14.6.2018.Tänä aikana jätettiin neljä mielipidettä. Mielipiteissä nousi esille mm: Louhelan täydennysrakentaminen ja rakentamisen tehokkuus, Louhelan päiväkotitontin käyttö sekä kriittinen suhtautuminen Myyrmäkeen esitettyyn tehokkaaseen rakentamiseen, pysäköintipaikkojen riittävyyteen, purkavaan saneeraukseen ja tornitaloihin. Mielipiteet vastineineen ovat erillisenä liitteenä, joka on myös kaavarungon nettisivuilla.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 23.4.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 15 ja saatiin 10 kpl. Lausunnot vastineineen ovat erillisenä liitteenä, joka on myös kaavarungon nettisivuilla.

Kaavarungosta järjestettiin asukastilaisuus Kilterin koululla 7.5.2018 ja täydennysrakentamista esiteltiin asuntoyhtiöiden osakkaille 15.1.2019. Suunnittelijat olivat tavattavissa Myyrmannissa 15.5.2018 ja

Paalutorilla 23.5.2018. Lisäksi kaupunkisuunnittelu toteutti 4.5.–18.6.2018 nettikyselyn, joka koski Myyrmäen kaavarunkoluonnosta. Kyselyllä haluttiin selvittää asukkaiden ja muiden alueella toimivien mielipiteitä ja ideoita kaavarunkoluonnoksessa esitetyistä suunnitteluperiaatteista. Kyselyyn poimittiin jokaisesta teemasta muutama tärkeä asia. Kyselyyn saatiin 163 vastausta kaikista ikäryhmistä. Kyselyn palaute tiivistetysti on erillisenä liitteenä, joka on myös kaavarungon nettisivuilla.

Tehdyt tarkistukset
Nähtävilläolon jälkeen kaavarunkoluonnosta tarkasteltiin saadun palautteen pohjalta ja tehtiin seuraavat muutokset.

- Kaavarunkokarttaa on täydennetty asemakaavassa suojeltavilla rakennuskohteilla: Myyrmäen kirkon ja Kilterin koulun lisäksi Metropolian ammattikorkeakoulun vanha osa ja Imatran voiman entinen päärakennus (nyt Virtatalo, aikaisemmin myös Colosseum).
- Kaavarunkokarttaa on tarkistettu mm. Louhelassa ja siihen on lisätty korttelien tehokkuustavoite ja enimmäiskerrosluvut sekä säilytettävät ja vahvistettavat liito-oravien yhteydet ja elinympäristöt.
- Selostusta on täydennetty alueen rakennetun kulttuuriympäristön, esihistorian, ekosysteemipalvelujen, sekä radan runkomelun ja -tärinän osalta.

Tarkempi maankäyttö ratkaistaan erillisillä asemakaavamuutoksilla.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Kaavarunko noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.2.2019 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet mielipiteisiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi ja edelleen kaupunginvaltuustolle annettavaksi tiedoksi 25.2.2019 päivätty Myyrmäen kaavarunko 014400 kaavoituksen valmisteluaineistoksi.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunkisuunnittelulautakunnan seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.3.2019 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet mielipiteisiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,

b) saatetaan kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi ja edelleen kaupunginvaltuustolle annettavaksi tiedoksi 25.2.2019 päivätty Myyrmäen kaavarunko 014400 kaavoituksen valmisteluaineistoksi.

Käsittely:
Kaupunkisuunnittelujohtaja muutti esitystään seuraavasti: Kaavarungon alueen lounaiskulmassa olevan tontin kaavamerkintä tehokas asuntoalue (A1) muutettiin kaavamerkinnäksi liike- ja toimistorakennusten ja tehokkaan asumisen alue. Lisäksi kaavarunkoselostuksen sivulle 2 tehtiin seuraava lisäys: Lisäksi selvitetään alueen yritys- ja koulutusyhteistyömahdollisuuksia.
Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

———

Kaupunginhallitus 25.3.2019 § 27

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet mielipiteisiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) hyväksyä 25.2.2019 päivätty Myyrmäen kaavarunko 014400 kaavoituksen valmisteluaineistoksi.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 21

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet mielipiteisiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) hyväksyä 25.2.2019 päivätty Myyrmäen kaavarunko 014400 kaavoituksen valmisteluaineistoksi.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 36

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet mielipiteisiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) hyväksyä 25.2.2019 päivätty Myyrmäen kaavarunko 014400 kaavoituksen valmisteluaineistoksi.

Käsittely:
Kaupunginhallitus päätti lisätä uuden päätöskohdan c):
”c) lisäksi, kaupunginhallitus edellyttää, että jatkovalmisteluissa huomioidaan seuraavat asiat:

- Myyrmäen asemalla varataan jatkosuunnittelussa riittävästi tilaa joukkoliikenteen lisääntymiselle ja mahdollistetaan sujuvat vaihdot junien, linja-autojen ja raitiovaunujen välillä.
- Kaupunginhallitukselle laaditaan tiedoksi suunnitelma siitä, kuinka kaavarunkoalueella lisätään työpaikkojen määrää.
- Myyrmäen kaavarungon toteutuksessa on korkeat rakennukset sijoitettava siten, että ne eivät luo merkittävästi pimentäviä ja asuinviihtyvyyttä haittaavia varjostuksia jo olemassa oleville asuinkiinteistöille. Myös uudet pihapiirit tulee kaavoittaa valoisiksi ja vehreiksi.”

Päätös:

Päätettiin

a) antaa liitteen mukaiset vastineet mielipiteisiin ja lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,

b) hyväksyä 25.2.2019 päivätty Myyrmäen kaavarunko 014400 kaavoituksen valmisteluaineistoksi.

c) lisäksi, kaupunginhallitus edellyttää, että jatkovalmisteluissa huomioidaan seuraavat asiat:
- Myyrmäen asemalla varataan jatkosuunnittelussa riittävästi tilaa joukkoliikenteen lisääntymiselle ja mahdollistetaan sujuvat vaihdot junien, linja-autojen ja raitiovaunujen välillä.
- Kaupunginhallitukselle laaditaan tiedoksi suunnitelma siitä, kuinka kaavarunkoalueella lisätään työpaikkojen määrää.
- Myyrmäen kaavarungon toteutuksessa on korkeat rakennukset sijoitettava siten, että ne eivät luo merkittävästi pimentäviä ja asuinviihtyvyyttä haittaavia varjostuksia jo olemassa oleville asuinkiinteistöille. Myös uudet pihapiirit tulee kaavoittaa valoisiksi ja vehreiksi.

Liitteet:
- Myyrmäen kaavarunkoselostus 25.2.2019 (II)
- Mielipiteet ja vastineet 25.2.2019
- Lausunnot ja vastineet 25.2.2019
- Kaavarunkokyselyn (4.5.–18.6.2018) vastausten koonti 25.2.2019

Kaikki kaavarungon erilliset liitteet löytyvät nettisivuilta: http://www.vantaa.fi/myyrmaen_kaavarunko

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Anne Olkkola, puh. 043 826 8456, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupunki / Maankäytön, ympäristön ja rakentamisen toimiala

Myyrmäen kaavarunko

Myyrmäen kaavarungon selostus nro 014400

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.2.2019

Sisällys

0 Johdanto **1**

1 Lähtökohdat **3**
- **1.1 Fyysinen ympäristö** **3**
- **1.2 Myyrmäessä asutaan, opiskellaan ja tehdään töitä** **12**
- **1.3 Myyrmäen henki** **13**
- **1.4 Länsi-Vantaan ratakaupungin visio** **15**

2 Myyrmäen kehittämisen tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet **16**
- **2.1 Luontoa, vehreyttä ja viihtyisyyttä** **16**
- **2.2 Viisaasti täydentyvä kaupunki** **20**
- **2.3 Omaleimainen ja turvallinen paikka asua - asumisen kehittäminen, asumisvaihtoehtoja** **29**
- **2.4 Sujuva ja kestävä liikkua** **30**
- **2.5 Lyhyt etäisyyksiltään, työ ja palvelut löytyvät läheltä - Elinvoimainen Myyrmäki** **35**
- **2.6 Kaavarunkokartta** **37**

3 Vaikutusten arviointi **39**
- **3.1 Sosiaaliset vaikutukset** **39**
- **3.2 Liikenteen vaikutukset ja muut häiriötekijät** **39**
- **3.3 Vaikutuksen rakennettuun ympäristöön** **39**
- **3.4 Vaikutukset luontoon ja maisemaan** **39**
- **3.5 Kaavataloudelliset vaikutukset** **39**
- **3.6 Ympäristövaikutusten arviointi** **39**

4 Prosessi **41**
- **4.1 Kaavarungon osallisuus ja vuorovaikutus** **41**
- **4.2 Johtopäätöksiä** **42**

5 Liitteet **43**

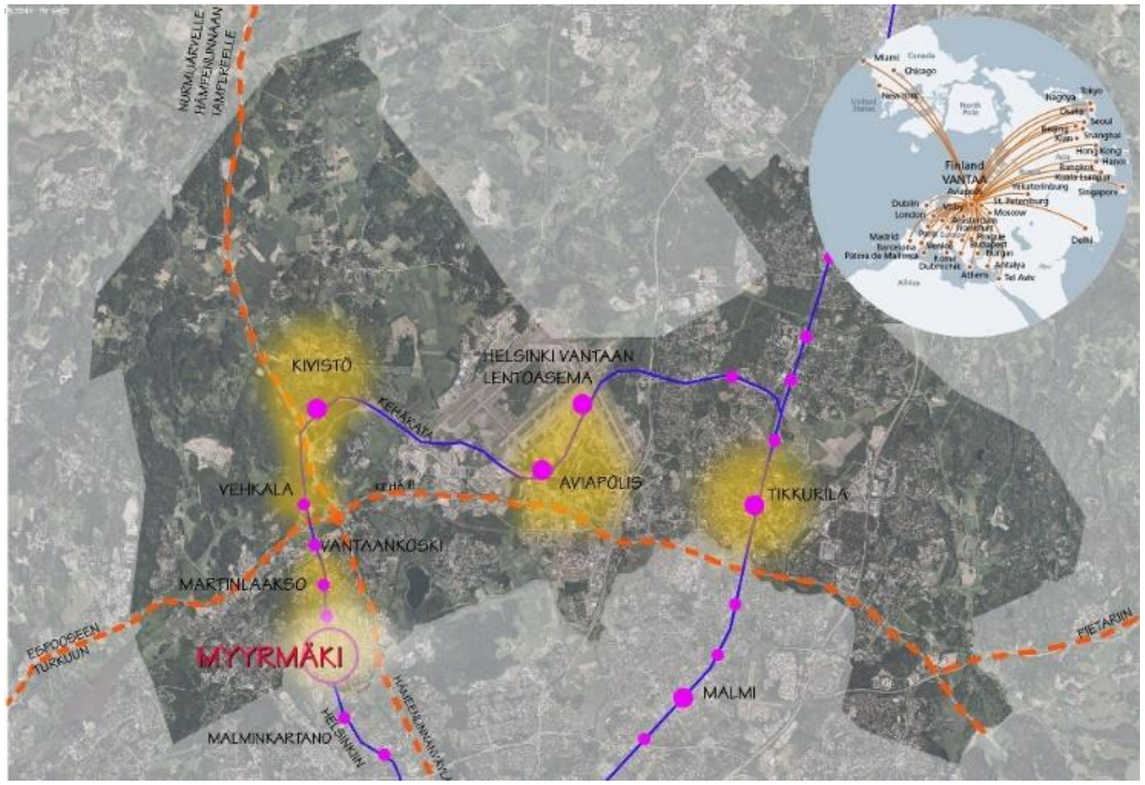
0. Johdanto

Kaupungistuminen on yksi globaaleista megatrendeistä, joka ohjaa maankäyttöä myös meillä Suomessa. Väestönkasvu keskittyy erityisesti suurille kaupunkiseuduille kuten Helsingin seudulle. Suuri osa väestönkasvusta johtuu maahanmuutosta ja vieraskielisen väestön kasvusta. Alueiden eriarvoisuus on tiedostettu uhka, johon halutaan puuttua. Materiaalisen kuluttamisen sijaan yhä useammalle ihmiselle erilaiset elämykset, kokemukset ja elämäntavat ovat tulleet tärkeiksi. Tavalliselle ihmiselle arjen asiat kuten asuinympäristön viihtyisyys, palveluiden monipuolisuus, terveys ja yleisesti arjen sujuvuus ovat merkityksellisiä. Turvallinen ympäristö tulee taata kaikille. Asumisessa trendi ennakoi nykyistä suurempaa yhteisöllisen asumisen arvostamista. Palvelusektorilla jakamistalouden ja digitalisaation trendit vaikuttavat tulevaisuuden kaupunkeihin. Ilmastonmuutos vaikuttaa merkittävästi myös kaupunkien tulevaisuuteen. Myös Vantaan kaupunki on sitoutunut ilmastonmuutoksen hillintään ja varautuu ilmastonmuutokseen vaikutuksiin. Näitä teemoja tutkitaan muun muassa Vantaan uudessa yleiskaavassa, mutta niiden vaikutus on hyvä huomioida myös kaavarunkojen ja asemakaavojen suunnittelutasoilla.

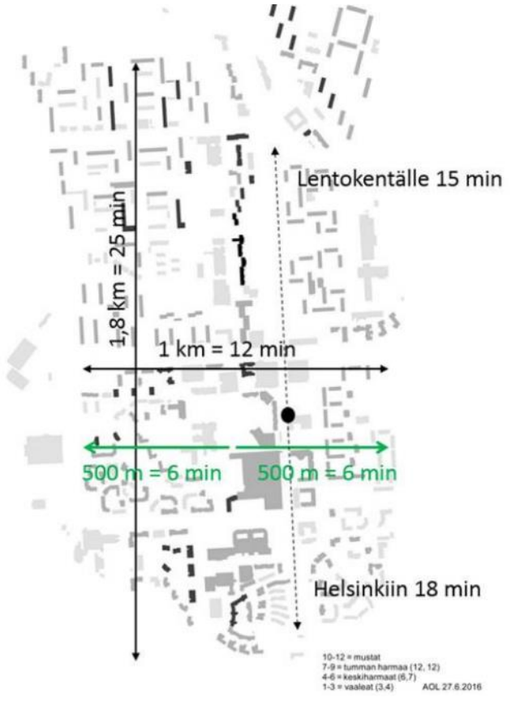
Konteksti

Myyrmäki sijaitsee liikenteellisesti erinomaisella paikalla Kehäradan varrella ja lähellä Hämeenlinnanväylää. Yhteydet Helsingin keskustaan, lentoasemalle ja muualle pääkaupunkiseudulle ovat sujuvat. Myyrmäkeä kehitetään merkittävän alueellisena keskuksena. Myyrmäkeen asioidaan myös Helsingin puolelta. Noin 800 metrin päähän Myyrmäen keskustasta Helsingin rajan tuntumaan on rakentumassa 2000 asukkaan uusi asuinalue Honkasuo. Myös 8500 asukkaan Malminkartanon kaupunginosa sijaitsee vain yhden junapysäkin päässä Myyrmäestä.

Myyrmäen vetovoimatekijöitä ovat erinomainen palvelutarjonta, hyvä sijainti, läheiset virkistysalueet ja yhteisöllisyys. Myyrmäen kaupunkikulttuuri kukoistaa etenkin alueella toimivan Myyrmäki-liikkeen ansiosta. Alue on profiloitunut myös katutaiteen kaupunginosana. Kaavoituksen pääpaino on Myyrmäen keskustassa. Uudet kaavoituskohteet sijoittuvat tiiviisti nykyiseen kaupunkirakenteeseen ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle kehäradan vaikutusalueelle.

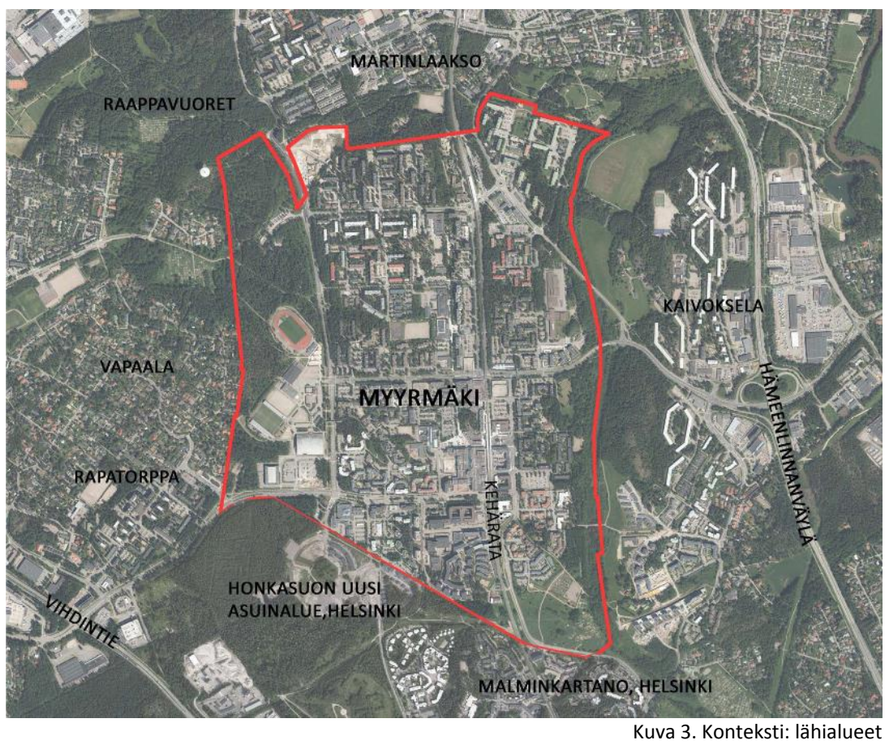
Kuva 1. Myyrmäen sijainti

Kuva 2. Myyrmäen konteksti

Miksi kaavarunko tehdään?

Myyrmäessä on suunnitteilla runsaasti uutta rakentamista. Yksittäisten kaavamuutosten sekä muiden reunaehtojen yhteensovittamiseksi tarvitaan palaset yhteen kokoavat kaavarunko. Kaavarunko on asemakaavaa yleispiirteisempi suunnitelma, jossa määritellään tavoitteet ja keinot ohjaamaan alueen kokonaissuunnittelua. Työllä varmistetaan elinvoimaisen keskustan tulevaisuus ja eri tekijöiden hyvä kokonaisuus. Työssä esitetään ideoita siitä, miten kaupunkikeskusta voidaan tiivistää ja samalla kehittää parhaalla mahdollisella tavalla. Kaavarunko ohjaa uutta rakentamista viitteellisesti ja määrittää yleispiirteiset reunaehdot meneillään oleville ja tulevaisuudessa laadittavilla asemakaavamuutoksille. Myyrmäkeä kehitetään elinvoimaisena, omaleimaisena ja viihtyisänä keskustana ja kaupunginosana. Kaavarunkotyössä on tehty yhteistyötä eri alojen asiantuntijoiden, asukkaiden sekä erilaisten sidosryhmien, kuten asukas- ja monikulttuuristen yhdistysten sekä yrittäjien kanssa.

Kuva 3. Konteksti: lähialueet

Lähtökohtatavoitteet

Kaavarungon tavoitteet perustuvat *kaupungin strategisiin tavoitteisiin* (valtuustokauden 2018 – 2021 strategia), *Vantaan maapoliittisiin linjauksiin* (2014) sekä *Vantaan arkkitehtuuriohjelmaan* (2015). Kaavarungon avulla pyritään edesauttamaan myös *MAL-aiesopimuksen* mukaisen asuntorakentamistavoitteen toteutumista.

Vantaan kaupunginvaltuuston valtuustokauden 2018-2021 yksi strateginen painopistealue on ”tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien”. Strategisina tavoitteina on mm. nykyisen kaupunkirakenteen vahvistaminen resurssiviisaasti ja kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuuksien rohkea hyödyntäminen. Strategian mukaisesti pääosa rakentamisesta sijoittuu tiivistyville keskusta-alueille ja joukkoliikennevyöhykkeille. Korkeaa rakentamista edistetään keskustoissa ja asemien läheisyydessä. Kaupungin kattava viherverkosto ekologisine käytävineen säilytetään kaupungin kasvaessa. Tavoite on, että kaupungin keskusta-alueista kasvaa vilkkaita ja omaleimaisia toiminnallisesti sekoittuneita alueita.

Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten (2018) mukaan kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla. Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut. Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta. Asuntotuotannon tulee olla monipuolista ja sosiaalisesti kestävää. Asukkaille tulee löytyä tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti. Asumisen laatua kehitetään määrätietoisesti arkkitehtuuria tontinluovutuskilpailuilla. Erilaisia asuntokonsepteja ja asumisen pilottihankkeita kehitetään. Asumisen ekotehokkuudella pidetään asumisen elinkaarenmittaiset kustannukset kohtuullisina. Asuntojen tasapainoisella hallintamuotojakaumalla ehkäistään asuinalueiden eriytymiskehitystä (segregaatiota).

Vantaan *resurssiviisauden tiekartta* ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia. Resurssiviisaus huomioidaan rakennusten, tuotteiden ja palvelujen hankinnoissa ja käytössä koko niiden elinkaaren ajalta. *Hiilineutraali Vantaa 2030 –ohjelman* toimenpiteet tähtäävät kaupungin hiilineutraalisuuteen ja ovat osa resurssiviisauden tiekarttaa. Hiilineutraaliustavoitteen tarkastelu rajautuu Vantaan kaupungin sisällä tuotettuihin päästöihin ja ostetun kulutussähkön päästöihin.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Myyrmäki sijaitsee vyöhykkeellä, jolle ohjataan yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta. Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Vantaan kaupunki on sitoutunut *Helsingin seudun kuntien allekirjoittamaan MAL-aiesopimukseen*, mikä tarkoittaa Vantaan asuntorakentamistavoitteen osalta noin 2 400 asuntoa vuodessa. Tämä vastaa noin 265 000 k-m2:n rakentamista. Myyrmäen suuralueella ja erityisesti Myyrmäen kaupunginosassa uusi asuntorakentaminen koostuu etupäässä asuinkerrostaloista. Vantaan asuntorakentamisennusteen 2017–2026 mukaan Myyrmäen suuralueelle valmistuu noin 5300 asuntoa ennustekauden aikana.

Vantaalla on valmisteilla uusi yleiskaava. *Yleiskaavan tavoitteiden* (Yleiskaava 2020: tavoitteet, Kaupunginhallitus 22.1.2018) reunaehtona on kasvun kestävyys niin ekologisesti, kulttuurisesti, sosiaalisesti kuin taloudellisesti. Myyrmäki on Tikkurilan ja Aviapoliksen ohella yksi Vantaan pääkeskustoista, joista kehitetään monipuolisia työpaikkojen ja palvelujen keskittymiä. Kaupungin väestönkasvun ennustetaan jatkuvan voimakkaana. Yleiskaavaa varten laadituissa väestöskenaarioissa erittäin voimakkaan kasvun skenaariossa väestön määrä kasvaisi vuoteen 2050 mennessä 370 000 asukkaaseen, voimakkaan kasvun skenaariossa 335 000 asukkaaseen ja perusennusteessa 302 000 asukkaaseen. Hidastuvan kasvun skenaariossa väestön määrä edelleen lisääntyisi, mutta vain 268 000 asukkaaseen. Skenaarioiden välinen haarukka on noin 102 000 henkeä. Suhteellisesti hidastuvan kasvun skenaario tarkoittaisi väestömäärän kasvua 22 % ja suurimman kasvun skenaario peräti 69 % kasvua. Väestöskenaarioiden ja kaavavarantotarkastelujen perusteella laadittavana olevan yleiskaavan tulee mahdollistaa uutta asuntorakentamista nykyisten varantojen lisäksi ainakin 3 milj. kem2, kun huomioidaan tulevaisuuteen liittyvät epävarmuudet. Tämä tarkoittaa esimerkiksi Länsi-Vantaan osalta vähintään 20 000 uutta asukasta.

Suunnittelualue ja kaavarungon rakenne

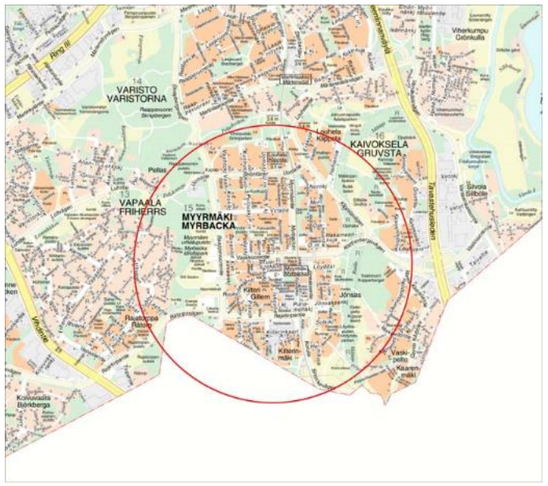
Myyrmäen kaavarungon suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Martinlaakson Viherpuistoon ja etelässä Helsingin rajaan. Idässä alueen tarkastelu rajoittuu Mätäojanlaaksoon ja lännessä Raappavuorenpuistoon ja Myyrmäen urheilupuistoon. Osittain tarkastelualue on laajempikin, esimerkiksi liikenteen, palveluiden ja maisemallisten lähtökohtien osalta.

Kaavarunkotyössä tutkitaan koko Myyrmäen kaupunginosaa. Tarkastelualue mm. palveluiden ja liikenteen osalta on tätä laajempi. Myyrmäelle tyypilliset erityispiirteet kuten kaupunkimaisuus ja yhteisöllisyys tuodaan suunnittelussa esiin. Erityiskysymyksiä ovat esimerkiksi tornirakentaminen, palveluiden riittävyys, kivijalkaliiketilat, työpaikkojen pysyminen alueella ja vihreän infrastruktuurin kehittäminen. Täydennysrakentamisen mahdollisuuksia kartoitetaan alueella. Uudelle rakentamiselle pyritään löytämään myös kaupunkikuvalliset perusteet. Lisäksi selvitetään alueen yritys- ja koulutusyhteistyömahdollisuuksia.

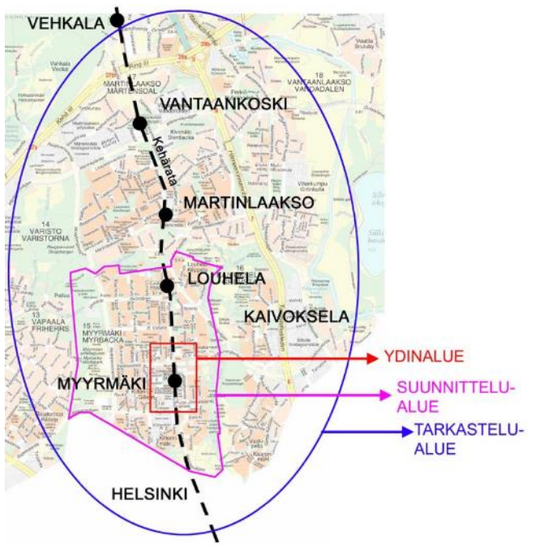
Kaavarunkotyössä on kolme tasoa:

- **tarkastelualue:** Myyrmäki, Martinlaakso, Vantaankoski, Kaivoksela
- **suunnittelualue:** kaupunginosa
- **ydinalue**: Myyrmäen keskustakorttelit (noin 0,5km asemasta)

Kaavarungon rakenne koostuu kahdesta osasta: (1) lähtökohdista sekä (2) kehittämisen tavoitteista ja suunnitteluperiaatteista sekä varsinaisesta kaavarunkokartasta. Kaikkia osioita on havainnollistettu esimerkkikuvin, kaavion ja luonnoksin. Lisäksi on esitetty esimerkkinä skenaario Myyrmäestä vuonna 2040. Osiossa 3 on esitetty vaikutusten arviointia ja osiossa 4 kaavarungon prosessi.

Kuva 4. Suunnittelualueen sijainti

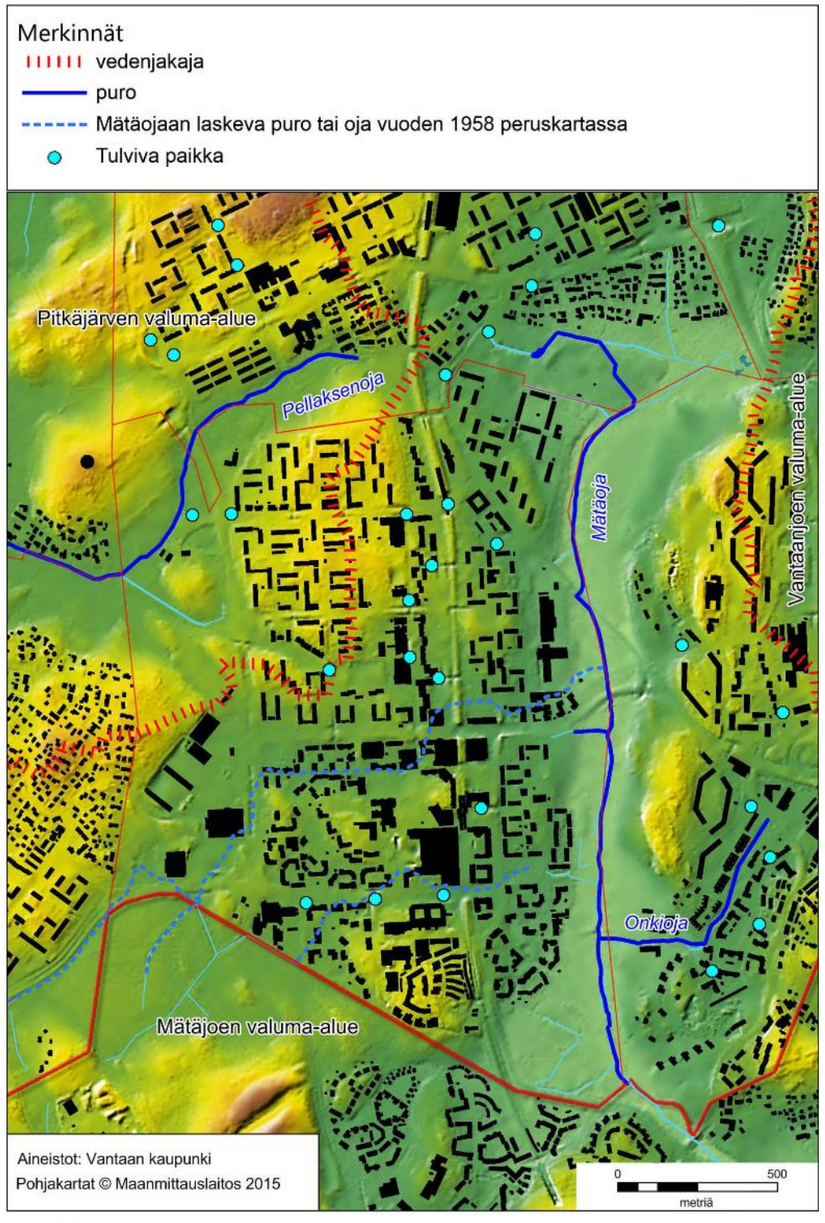

kuva 5. Kaavarunkotyön tasot ja suunnittelualueen rajaus

1. Lähtökohdat

1.1 Fyysinen ympäristö

Maisemarakenne, maisemakuva ja maiseman historia

Kuva 6. Topografia ja pintavedet

Myyrmäen suurmaiseman muodostavat Mätäojan laakso, pohjoisosan kalliosydäminen moreeniselänne ja eteläosan pienipiirteinen entinen viljelysmaisema. Nykyisen Liesikujan kohdalla oli aiemmin puro ja viljelty purolaakso sen ympärillä. Puro laski Mätäojaan. Kasvukyvyltään parhaimmat hiekka- ja hietamaat ovat olleet Jönsaksen tilasta etelään ja pohjoiseen. Nyt pohjoisempi pihapiiri on viheralueena ja päiväkodin pihana ja eteläisemmästä on muistuma Jönsaksenpiha -nimisenä vehreänä katualueena.

Myyrmäki on korkokuvaltaan melko loivaa. Pohjoinen selänne kohoaa monin paikoin yli 48 metrin korkeuteen. Tällä selänteellä kulkee myös Mätäjoen ja Pitkäjärven valuma-alueiden välinen vedenjakaja. Yksi korkeimmista lakialueista on kaavoitettu puistoksi. Kuohupuiston korkein kohta on 48,6 metrin korkeudella. Mätäojan uoma on pitkään lähes tasaisella alueella 18 metrin korkeudessa.

Nykyisin suurin osa kaupunginosan pintamaasta on muuttunut täyttömaaksi. Mätäojan laakson pohjalla on turvetta. Maiseman alkuperäinen luonne on vielä näkyvissä pohjoisessa Kuohupuistossa, jossa on komeita kallioita ja mäntyjä, ja Mätäojan laakson pohjoisosan avoimilla alueilla.

Myyrmäen luoteisosasta vedet valuvat Pellaksenojaan ja siitä Pitkäjärveen. Suurin osa kaupunginosan pintavesistä päätyy Mätäojaan, joka jatkuu Helsingin puolella Mätäjokena.

Nykyinen pienilmasto on pääosin kaupungin rakennusten tuottamaa. Korkeiden rakennusten ympärillä saattaa tuulla enemmän kuin muualla.

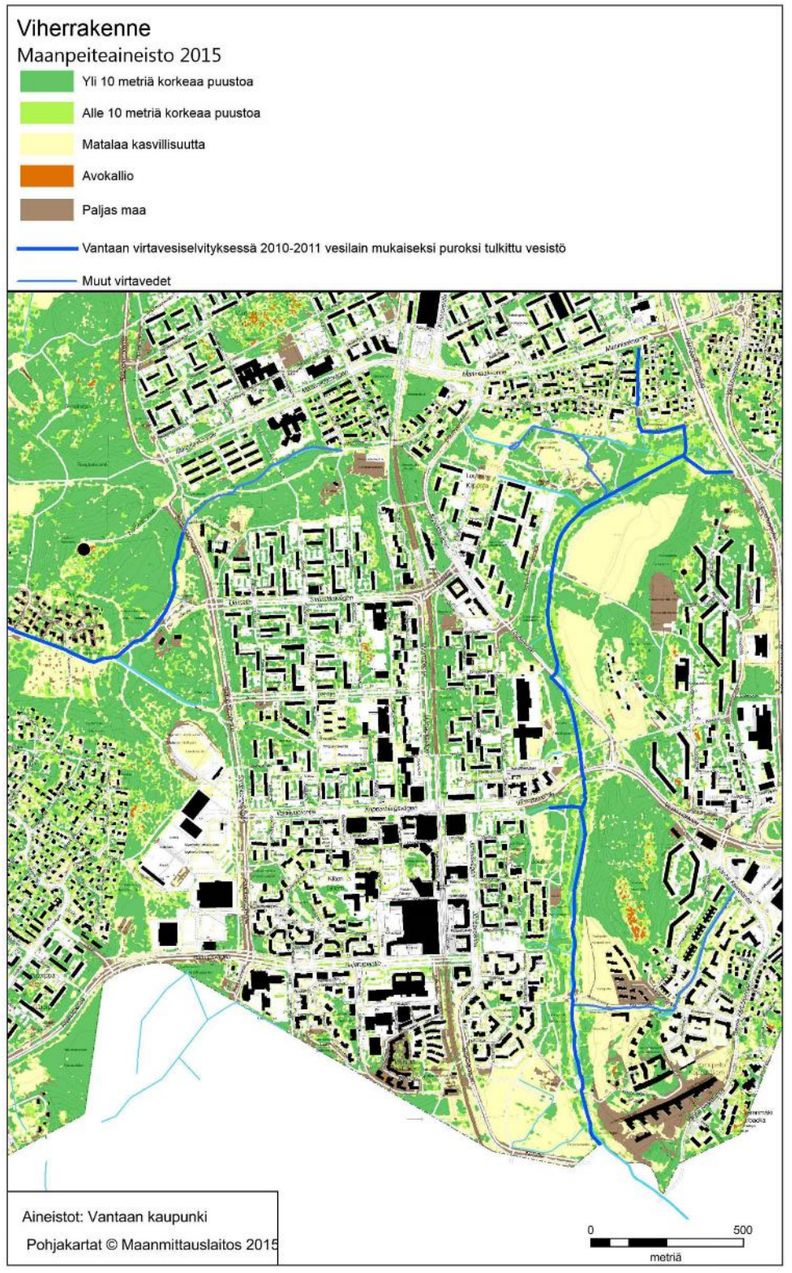
Viherrakenne

Myyrmäki on suunnitelman mukaan rakennettu kaupunginosa. Suunnittelun taustalla on ollut periaate, jossa tiiviisti rakennettua kaupunkia ympäröivät viheralueet. Myyrmäen viherrakenteessa kaupunginosaa pohjoisessa, idässä ja lännessä reunustavat viheralueet ovatkin tärkeimmässä asemassa verrattuna sellaisin palstoittamalla syntyneisiin kaupunginosiin kuin esimerkiksi Tikkurila, jossa viherrakenteesta suuri osa on tonteilla.

Myyrmäen urheilupuiston kohdalla viheryhteys on melko kapea. Toisaalta puusto ja vehreä kasvillisuus jatkuvat Vapaalan pientaloalueen pihoilla. Tämä viheryhteys on myös liito-oravien kulkureitti.

Pohjoisella selänteellä pihat ja jopa pysäköintialueet ovat vehreitä ja puustoisia. Viherrakennetta kuvaavasta kartasta näkyy, että yli 10 metriä korkeaa puustoa on pihoilla lähes katkeamattomasti. Yleisten rakennusten tonteilla on myös laajempina alueina puustoista aluetta. Kilterin koulun tontilla on jäljellä viljelysmaisemaan liittyneen metsäsaarekkeen metsää ja Uomarinteellä avokalliota ja kalliometsän kauniita mäntyjä.

Myyrmäkeä ympäröivät metsät ovat pääosin reheviä, lehtoja la lehtomaisia kangasmetsiä. Mätäojan laakson pohja on lehtoa ja kosteikkoa.

Kuva 7. Viherrakenne on viher- ja vesialueiden ja niiden välisten yhteyksien muodostama verkosto. Viherrakenteeseen kuuluvat muun muassa julkiset viheralueet, pihojen kasvulliset osat, vihreä katoilla, rakennuksissa, kansilla, kaduilla ja aukioilla, suojelualueet sekä sinirakenne eli vesistöt ja pienvedet. (Virtaa viherrakenteesta - suuntaviivoja kaupunkiympäristön suunnitteluun. Faehnle, Maija & al. Helsinki 2015). Viherrakenne tuottaa ekosysteemipalveluja.

Ekosysteemipalveluja Myyrmäessä

Ekosysteemipalveluilla tarkoitetaan luonnon tuottamia hyötyjä ihmisille. Kaupungissa viherrakenne tuottaa ekosysteemipalveluja. Erikseen puhutaan säätely- ja ylläpitopalveluista, tuotantopalveluista ja kulttuurisista palveluista. Myyrmäen viheralueilla on paljon käyttäjiä ja tärkeiksi ekosysteemipalveluiksi nousevatkin kulttuuriset ekosysteemipalvelut: virkistäytyminen, terveys, esteettiset kokemukset, opetuksen ja tieteen mahdollisuudet ja inspiroituminen. Luonnon virvoittava vaikutus on Myyrmäessä lähellä.

Myyrmäki on valtaosin metsäisten ja Mätäojan laaksossa myös soisten viheralueiden ympäröimä. Kasvillisuus sitoo hiiltä itseensä ja maaperään. Myyrmäkeä ympäröivät viheralueet tuottavat säätelypalveluja: ilma puhdistuu ja hellekaudella kasvillisuus haihduttaa ja siten viilentää ilmaa. Kasvullisilla alueilla pintavedet päätyvät puroihin tai pohjavedeksi viivyttyään ja puhdistuttuaan ensin kasvillisuudessa ja maaperässä, kun taas rakennetulla alueella pintavedet on useimmiten johdettu hulevesiviemäreihin, joissa vesi ei viivy eikä puhdistu. Rankkasateella vesi syöksyy nopeasti putkistoihin ja sieltä puroihin aiheuttaen tulvia ja eroosiota. Mätäojan laakson kosteikot ovat tehokkaita veden viivyttäjiä.

Pellot, puistot, pihat ja katuvihreä ovat myös ekosysteemipalvelujen mahdollistajia. Esimerkiksi viljelypalstat tuottavat ruokaa ja virkistystä. Pihan tai puutarhan haltija voi vaikuttaa paljon siihen, mitä ekosysteemipalveluja piha tuottaa: esimerkiksi ruokaa, kauneuselämyksiä, pölytystä ja veden puhdistusta.

Kuva 8. Myyrmäen kaikkien ekosysteemipalveluiden hyödynnetty tarjonta. Ote Vantaan luontohyödyt eli ekosysteemipalveluselvityksen luonnoksesta (WSP ja Vantaan kaupunki 2018). Mitä tummempi alue, sitä enemmän ekosysteemipalveluja se tuottaa. Kartan tummat alueet ovat lähinnä säätely- ja ylläpitopalveluiden sekä kulttuuristen palvelujen ansiota.

Tarkastellut palvelut:

Säätely- ja ylläpitopalvelut:

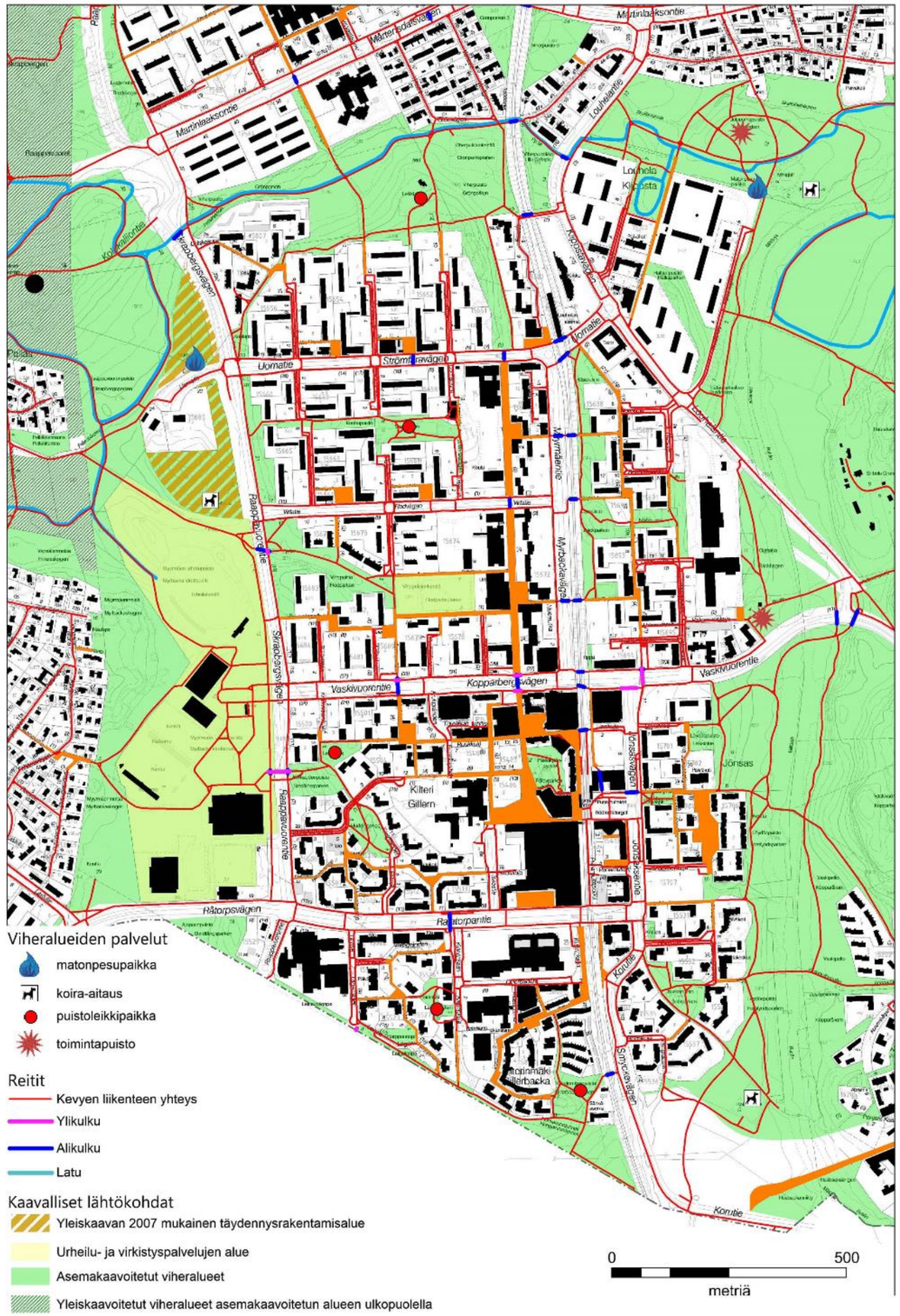
- Haitallisten aineiden biopuhdistus
- Puhdas ilma
- Melun torjunta
- Eroosion torjunta
- Veden kierron säätely
- Veden viivytys ja tulvasuojelu
- Ilmavirtausten säätely
- Pölytys ja siementen levitys
- Elinympäristöt
- Veden laadun ylläpito
- Globaalin ilmaston säätely
- Paikallisen ilmaston säätely

Tuotantopalvelut:

- Viljeltävä ravinto
- Juoma- ja talousvesi
- Luonnon tuottama ravinto
- Käyttövesi
- Materiaalit

Kulttuuriset palvelut:

- Virkistys
- Luonto opetuksessa
- Esteettisyys ja kulttuuriperintö
- Luonnonarvo perintönä

Kuva 9.

Virkistys, viheralueet ja julkinen ulkotila

Vantaan viheralueohjelma 2011-2020 ohjaa julkisten viheralueiden kehittämistä. Viheralueohjelma sisältää palveluverkkosuunnitelman.

Mätäojan laakso ja Raappavuoret ovat Myyrmäen kaupunginosaan ulottuvia vetovoimakohteita. Mätäojan laaksossa sijaitsevat Myyrmäen keskustan asukkaita palvelevat toimintapuistot, Jokiuomanpuisto ja Ojahaka.

Vesihuoltoverkosto

Vesihuoltoverkoston ikä noudattelee Myyrmäen aluekehitystä ja verkostoa on laajennettu sitä mukaan, kun Myyrmäkeä on rakennettu. Vanhimmat verkoston osat ovat 1960-luvun loppupuolelta sijoittuen Myyrmäen pohjois- ja koillisosiin. Viimeisimpänä alueena verkostoa on laajennettu 1990-2010 -luvuilla Myyrmäen eteläosiin Kilterin alueelle.

Hulevesijärjestelmä

Myyrmäen alueella kuivatus on hoidettu lähes kokonaan hulevesiviemärein. Katualueista ainoastaan Raappavuorentiellä, Uomatiellä ja Korutiellä hulevedet johdetaan ajoradoilta ja jalkakäytäviltä viherpainanteisiin, joista vedet joko imeytyvät maahan tai johdetaan painanteiden kautta hulevesiviemäreihin. Tonttien hulevedet johdetaan hulevesiviemäreihin, eikä tonteilla ole hulevesien viivytystä uusimpia kohteita lukuun ottamatta.

Vesistöt ja valuma-alueet

Lähes koko Myyrmäki on kuivatettu Mätäojaan luoteisosaa lukuun ottamatta. Mätäoja virtaa Myyrmäen itäpuolella ja se on luokiteltu vesilain mukaiseksi puroksi. Mätäojan pituusprofiili on hyvin tasainen, mistä johtuen Mätäojanlaaksoon on muodostunut laaja kosteikkoalue. Mätäojan pohjoisosaan on juoksutettu vuodesta 1997 alkaen kesäkaudella lisävettä Silvolan tekojärvestä, jotta turvataan riittävä veden vaihtuvuus kesän alivirtaamakautena. Vuonna 1992 laaditussa Mätäojan laakson käyttö- ja maisemanhoitosuunnitelmassa on esitetty laskeutusaltaita runkohulevesiviemärien purkupisteisiin Solkipolun päähän ja Vaskivuorentien eteläpuolelle. Kumpaakaan näistä altaista ei ole kuitenkaan toistaiseksi toteutettu.

Myyrmäen luoteisosa kuuluu Pellaksenojan valuma-alueeseen, jonka latva lähtee Myyrmäen ja Martinlaakson välisestä Viherpuistosta ja virtaa kohti Vapaalaa. Vapaalassa puro liittyy Varistonojaan, josta vedet päätyvät lopulta Pikkujärveen ja sieltä edelleen Pitkäjärveen.

Kuva 10. Kallioinen vedenjakajaselänteen lakialue Kuohupuistossa.

Kuva 11. Myyrmäessä monet kadut ovat vehreitä. Katuvihreä kuuluu viherrakenteeseen.

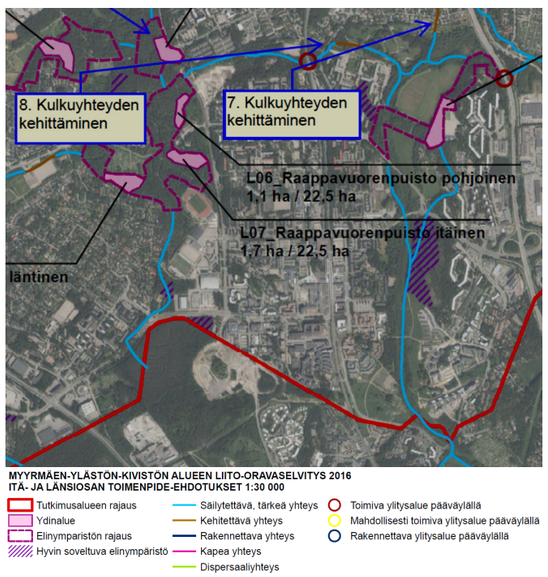
Luonnon monimuotoisuus ja luontoarvot

Molemmin puolin Myyrmäen tiheästi rakennettua keskustaa löytyy kaksi laajaa luontoaluetta, Raappavuorten metsäalue lännessä ja Mätäojanlaakso idässä. Niissä molemmissa on Vantaan oloissa poikkeuksellista lajistoa, ja Mätäojan varren pajuissa elävä halavasepikkä on Suomen ja koko maailman mittakaavassa ainutlaatuinen laji. Myyrmäen pohjoisreunalla kapea vihreä vyöhyke Viherpuiston kohdalla yhdistää Raappavuorten ja Mätäojan luontoalueet toisiinsa.

Mätäojanlaakson pohjalla virtaavan Mätäojan ympärillä levittäytyy laaja luhta-alue. Mätäojan purouoma muuttuu ajoittain sokkeloiseksi verkostoksi tai levenee vesilintujen suosimiksi lampareiksi. Sinisorsien, tavien ja telkkien kanssa saman elinympäristön jakavat uhanalaiset tukkasotka ja liejukana. Purovarren koivu- ja pajutiheiköissä pesii paljon laululintuja, muun muassa satakieliä ja mustapääkerttuja. Rehevässä luhdassa kasvaa harvinaisia suokasveja, kuten kämmeköihin kuuluvat suo- ja sääskenvalkku. Sääskenvalkku on halavasepikän tavoin erityisesti suojeltu laji.

Raappavuorten metsässä on useita liito-oravan ydinalueita vuonna 2016 valmistuneen liito-oravakartoituksen mukaan. Liito-orava-alueelta Raappavuorten metsän puustoinen yhteys jatkuu etelässä Vantaan kaupungin rajalle. Idän suuntaan liito-oravat pääsevät liikkumaan Raappavuorten metsän alueelta Viherpuiston kautta kohti Hämeenlinnanväylää, jossa on toimiva ylitysalue moottoritien itäpuolelle. Raappavuorten metsän itäpuolisissa liito-oravayhteyksissä on todettu kuitenkin kehittämisen tarve Jokiuomanpuiston länsireunassa ja puistoalueen pohjoispuolella. Myyrmäen kaavarunko säilyttää liito-oravan nykyiset elinpiirit ja nykyisellään hyvin toimivat liito-oravan yhteydet, sekä mahdollistaa heikosti toimivien yhteyksien kehittämisen.

Raappavuorten metsäalueella pesii kana- ja nuolihaukan sekä lehtopöllön kaltaisia vaikuttavia lintuja. Myyrmäen vesitornin ympäristössä on yksi Vantaan hienoimmista lehtoalueista, Myyrmäenlehto. Sen vaateliaita lajeja ovat muun muassa lehtopähkämö, lehto-orvokki ja imikkä. Lehdon eteläpuolitse virtaavan Pellaksenojan varresta löytyvät Vantaan ainoat tunnetut, Suomessa koko levinneisyysalueellaan harvinaisen, vankkasaran kasvupaikat. Metsäalueella on huomattavan monipuolinen lahopuulajisto. Siihen kuuluvat valtakunnallisesti uhanalainen ja erityisesti suojeltu lahokaviosammal sekä alueellisesti uhanalainen rakkosammal. Raappavuorten metsän alueellisesti uhanalaisia lahottajasieniä ovat lumokääpä, rusokantokääpä, pohjanrypykkä ja peikonnahka.

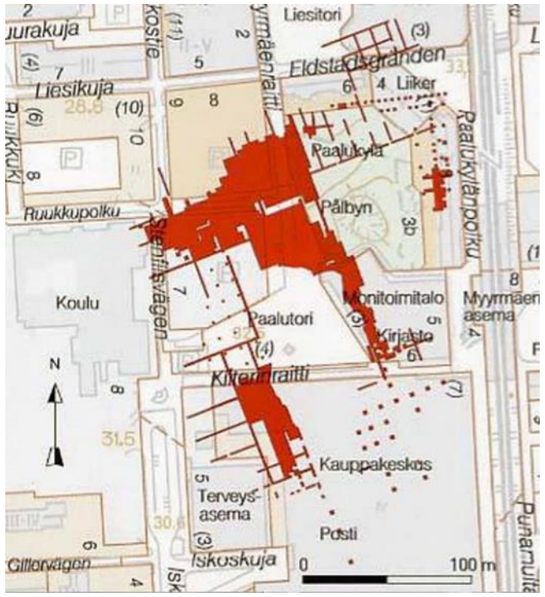

Kuva 12. Ote liito-oravaselvityksestä 2016.

Kaupunkirakenteen kehitys

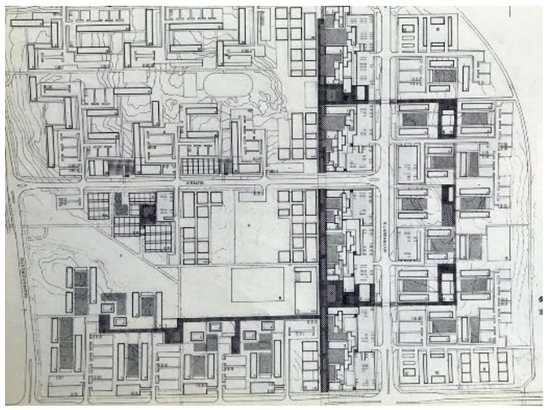
Taustaa – kerroksellinen Myyrmäki

Mätäojan länsipuolelta, nykyisen tehokkaasti rakennetun alueen kyljestä, maakerrosten alta, on paljastunut tietoja Vantaan varhaisimmista asutusvaiheista. Merenpinta oli tuolloin noin 35 metriä ylempänä ja alueella sijaitsi saaria, joissa on asuttu jo mesoliittisella kivikaudella. Myyrmäessä on ollut asutusta kivikaudelta alkaen eli jo noin 9000 vuotta sitten. Merkittävimmät asuinpaikat ovat olleet Myyrmäen aseman länsi- ja eteläpuolella, sekä Rajatorpantien eteläpuolella. Kaivauksia alueella on tehty vuosina 1962 – 1991. Myyrmäen Jönsas on Suomen tunnetuimpia ja laajimmin tutkittuja esihistoriallisia asuinpaikkoja. Tärkeitä löytöjä ovat muun muassa kivikauden aikaiset kivikirveet ja taltat, nuorakeraamisen ajan saviastioiden palat, kymmenet pyöreät, kivetyt tulisijat sekä Suomen laajin tunnettu mesoliittisen kivikauden hautausmaa-alue, josta tunnetaan 23 niin kutsuttua punamultahautaa. Kaava-alueella on jäljellä yksi muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös, kivikautinen asuinpaikka Husbacka II (mj. rek. nro. 92010028).

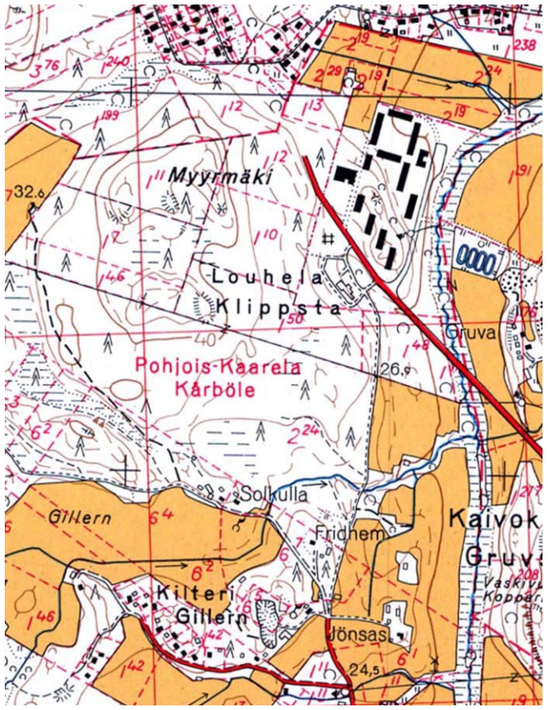

kuva 13. Jönsaksen asuinpaikan kaivausalue. Kuva teoksesta Vantaan esihistoria (2008)

Myyrmäki oli säilynyt lähes rakentamattomana metsäisenä alueena 1950-luvulle saakka. Varsinainen Myyrmäen kaupunginosa on rakentunut 1960-luvulta lähtien kerrostalovaltaisena, jolloin kaupunkien hallitsematonta laajenemista alettiin hillitä. Pyrittiin tehokkaaseen rakentamiseen varsinaisilla kaupunkialueilla. Liikenneongelmia pyrittiin ratkomaan hajakeskittämisen periaatteella, jossa rakentaminen ryhmiteltiin tietyn kokoisiin itsenäisiin yksikköihin. Alettiin kehittää aluerakentamissopimuksia, joilla myös kunnallistekniikan rakentamisvelvoitetta siirrettiin pois maalaiskunnalta. Samalla asuntorakentaminen alkoi painottua enemmän asuinkerrostaloihin. Aluerakentamisesta tuli merkittävä toteutusmuoto. Rakennetun ympäristön tavoitteeksi tuli kaupunkimaisuus, johon pyrittiin strukturalismin keinoin. Se edellytti erilaisten rakenteiden kuten sosiaalisten kontaktien, palveluiden, teknisten järjestelmien ja liikenteen verkostojen huomioon ottamista. Tavoitteeksi tuli sekoittuneen kaupunkirakenteen muodostaminen. Uskottiin, että kompaktikaupunki olisi myös kontaktikaupunki. Myyrmäkeen laadittiin kaavarunko, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 10.4.1972. Keskeiseksi suunnitteluaiheeksi nousi Myyrmäenraitti, jonka varrelle sijoittui palveluita, solmukohtia ja julkista ulkotilaa. Myös korkea rakentaminen oli esillä jo tuolloin.

Kuva 14. Ote Myyrmäki II – asemakaavasta nro 150300, SM 19.6.1973. Asemakaavassa alueen keskelle on suunniteltu kulkevaksi pituussuuntaan pääkadun lisäksi erillinen jalankulun pääakseli, eräänlainen esplanadi, jonka äärelle on sijoitettu kaikki suuremmat yleiset palvelutilat.

Kuva 15. Myyrmäki vuonna 1967. kuvat 16a ja b. havainnekuvia Myyrmäen kaavarungosta vuodelta 1968

Myyrmäki oli osa suurempaa nauhakaupunki-suunnitelmaa, joka alkoi Helsingin puolelta Haagasta. Suunnitelma perustui Martinlaakson junarataan, jonka piti jatkua Petikkoon saakka. Suunnitelmat eivät kuitenkaan toteutuneet kokonaisuudessaan muun muassa lentomelun takia. Vuonna 2017 Kehärata yhdisti Martinlaakson radan lentokentän kautta päärataan.

Myyrmäen rakentaminen alkoi alueen koillisosasta ja vähitellen rakentui pohjoisesta etelään päin. Pohjois-osiltaan kaupunkirakenne asuinkerrostaloineen ja niihin liittyvine pienine liikerakennuksineen edustaa tyypillistä lähiömaailmaa, joka suunniteltiin ajan ihanteiden mukaisesti löyhää ruutukaavaa noudattaen. Kaikkein tyypillisin lähiö Myyrmäki ei kuitenkaan ole sen aseman viereen sijoittuvan palvelukeskuksen takia. Alue suunniteltiin kunnan läntiseksi keskukseksi, vastapainoksi idässä sijaitsevalle Tikkurilalle. Varsinainen aluekeskus

palveluineen saatiin alueelle paljon suunniteltua myöhemmin ja palvelut olivat alkuvuosikymmenenä pääosin pienten liikkeiden varassa. Keskustan vuonna 1975 vahvistettu asemakaava perustuu arkkitehtikilpailun voittaneeseen ehdotukseen.

1970-luku oli Vantaalla hyvin kiihkeän väestönkasvun aikaa. Aluekeskuksia kehitettiin monipuolisemmiksi ja muutenkin suunnittelussa siirryttiin pienten askelten täydentävään ja korjaavaan suunnittelutapaan. Erityisesti keskustojen alueita pyrittiin tiivistämään rakentamisella. Myös palveluita tuli alueelle. Kuohukujan ja Myyrinpuhoksen ostoskeskukset avattiin. Rakennettiin myös kouluja ja oppilaitoksia kuten Uomarinteen ja Vaskivuoren koulut. Lahden ja Tuusulan moottoritiet valmistuivat 1973. Kiihtyvä autoistuminen alkoi tuoda esiin omat ongelmansa, joten myös joukkoliikenteeseen alettiin satsata. Monikeskuksisen kunnan sisäisen liikenteen tärkeyteen alettiin kiinnittää huomiota. Martinlaakson radan suunnittelu alkoi 1960-luvun lopulla ja rata valmistui 1975. Joukkoliikennekokeilu johti lopulta Vantaan Liikenne Oy:n perustamiseen. Syöttöliikenteen järjestäminen busseilla rautatieasemille otettiin esiin.

80-luvulla vaikutti postmodernismi suunnitteluihanne, joka pyrki tuomaan esteettiset arvot takaisin suunnitteluun. Vantaallakin suunnittelu painottui pirstoutuneen kaupunkirakenteen eheyttämiseen. Asuntoalueet tuli suunnitella tukemaan olemassa olevaa kaupunki- ja palvelurakennetta. 1980-luvulla Myyrmäkeen rakennettiin muun muassa Isomyyrin kauppakeskus, Kilterin koulu, Myyrmäen kirkko ja Imatran voiman pääkonttori.

1990-luvulla kaupunki jaettiin viiteen palvelualueeseen, joille kaupunginvaltuusto nimesi aluetoimikunnat. Aluetoimikunta toimii asukkaiden ja heitä edustavien järjestöjen linkkinä kaupungin päättäjiin. Vantaata haluttiin kehittää verkostomaisina omaleimaisina yhdyskuntina. Myyrmäki täydentyi 1990-luvulla lisää. Avattiin Myyrmannin kauppakeskus ja Myyrmäkitalo.

Vuonna 2000 voimaan tulleen uuden maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteena on hyvän elinympäristön ja yhdyskuntien kestävän kehityksen edistäminen sekä avoimen ja vuorovaikutteisen suunnittelukulttuurin vahvistaminen. 2000-luvulla kaupunkisuunnittelu on ollut enemmän visioiden, arvojen ja strategioiden kehittelyä kaavojen laatimisen sijaan. Hierarkiasta on siirrytty verkostomaiseen kaupunkirakenteeseen. Yleisenä tavoitteena pidetään olemassa olevien alueiden eheyttämistä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävän kehityksen hengessä. Keskustojen lähialueille alettiin sijoittaa matalaa ja tiivistä asuntorakentamista.

Kuva 17. Myymäen alue on kehittynyt kerrokselliseksi.

Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri

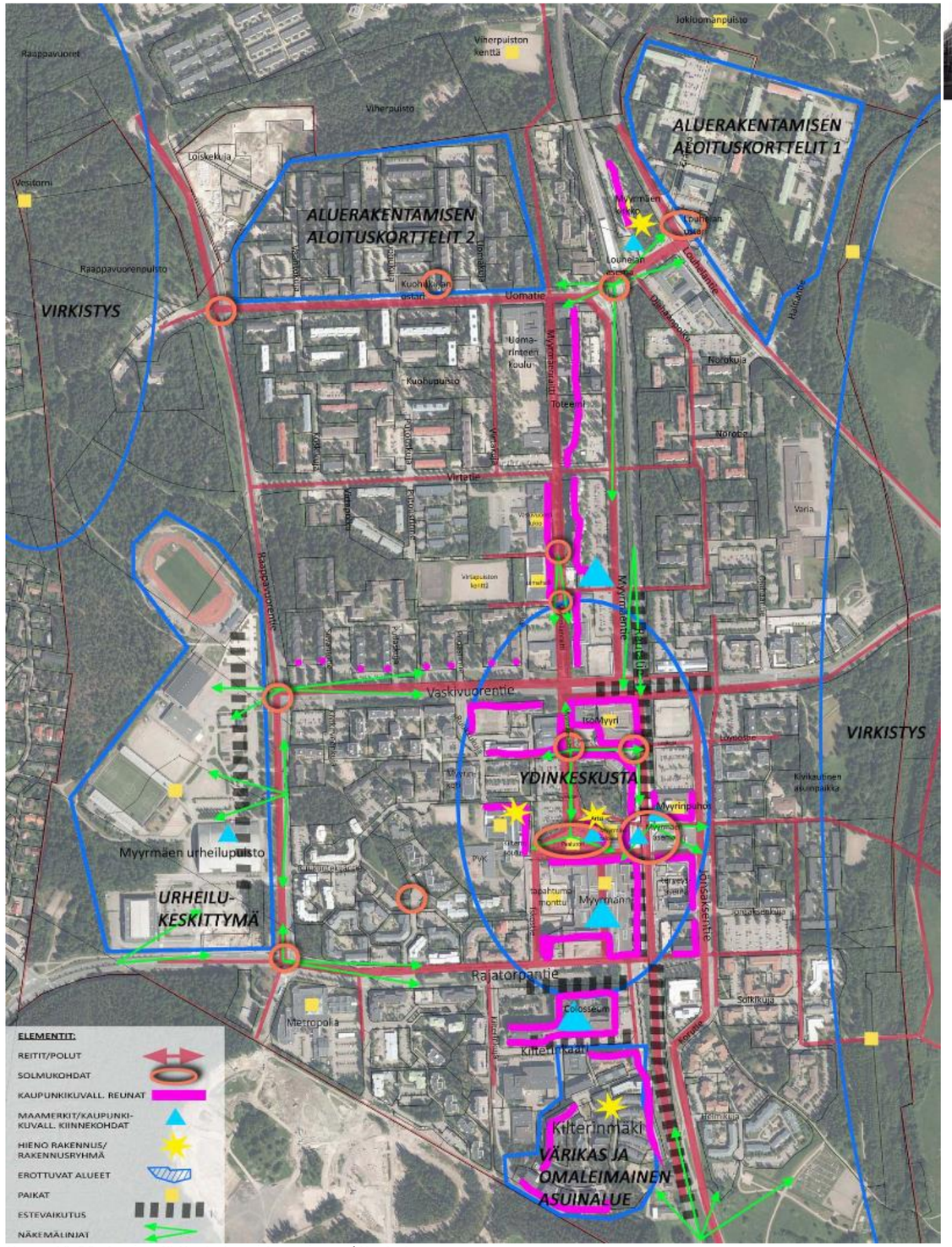
Kaupunkikuva alueella on kerrostalovaltainen. Rakennuskanta koostuu suureksi osaksi betonielementtirakenteisista lamellitaloista. Talot on ryhmitelty ruutumaista asemakaavaa noudattaen. Myyrmäen asuinalueet ovat tunnistettavia eri vuosikymmeniltä. Uusin asuinalue on aivan Myyrmäen eteläosaan rakentunut värikäs ja omaleimainen Kilterinmäki. Nykyään Myyrmäki on Vantaan tiiveimmin rakennettu ja kaupunkimaisin keskusta. Alueen rakennuskanta on paikoin jopa 12-kerroksista. Viime vuosina on keskitytty erityisesti Myyrmäen keskustan ja asemanseudun kohentamiseen sekä yksittäisiin täydennysrakentamiskohteisiin. Esimerkiksi kaupunginosan luoteisnurkka on uudistunut vauhdilla.

Kaupunkirakenteen analyysiä

Myyrmäen nykytilannetta on analysoitu Kevin Lynchin teorian keinoin. Kartalla erottuvat erityyppiset alueet, maamerkit, reitit, solmukohdat, reunat ja tärkeimmät näkymälinjat. Luettava ja kuviteltavissa oleva fyysinen ympäristö auttaa orientoitumaan ympäristössä ja estää eksymästä. Ihmisillä on tapana muodostaa kognitiivisia karttoja mielessään löytääkseen tien kohteeseen. Arkkitehti Kevin Lynch on tutkinut aihetta laajasti. Kirjassaan “The Image of the City” hän tulkitsee kognitiivista teoriaa suunnittelun kielelle (Lynch 1990). Lynch esitti siinä luettavuuden (legibility) käsitteen. Se tarkoittaa sitä miten helposti ihminen pystyy muodostamaan kognitiivisen kartan tietystä paikasta mielessään. Kokeidensa kautta Lynch yritti selvittää, mitkä tekijät tekevät paikasta luettavamman ja helpomman orientoitua, sekä miten kaupunkia voi kuvat jollekulle, joka ei ole aikaisemmin käynyt siellä. Lynch sai selville, että ihmiset yrittävät mielessään yksinkertaistaa fyysistä ympäristöään ja järjestää sitä viiden elementin avulla; reunat, polut, alueet, solmukohdat ja maamerkit. Nämä elementit helpottavat ihmisen kykyä muodostaa kuva ympäristöstä.

Kuva 18. Kilterinmäki , omaleimainen värikäs asuinalue

Kuvat 19-20. Analyysiä Kevin Lynchin mukaan / Kevin Lynchin viisi elementtiä

‘reuna’ ‘maamerkki’ ‘polku’ ‘solmukohta’ ‘alue’

Kuva 21. Kilterinmäen asuinkerrostalon korkea osa toimii omanlaisenaan maamerkkinä

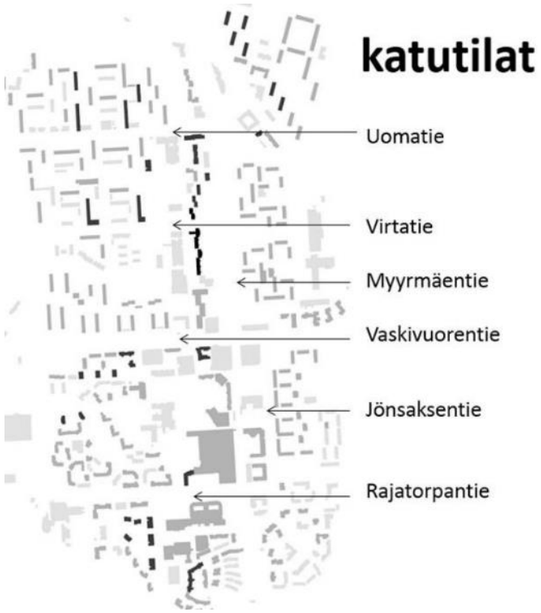
Kuva 22. Myyrmäenraitti on selkeästi käytetyin reitti.

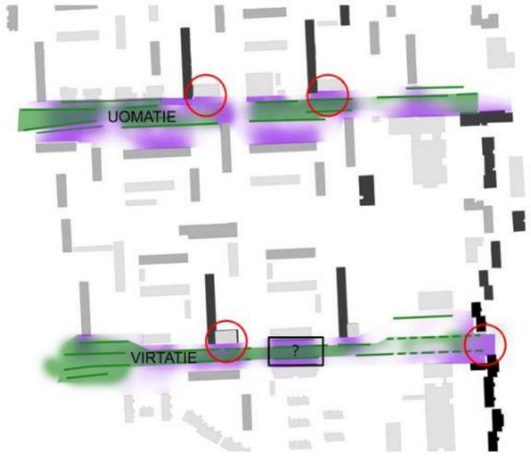
Kuva 23. Paalutori on yksi Myyrmäen suosituimmista solmukohdista

Katutila-analyysiä

Kaavarungon lähtötiedoksi analysoitiin erilaisia katutiloja:

Kuva 24.

Kuva 25. Uomatie, Virtatie. Violetti kuvastaa katutilaa. Vihreä katupuu- ja -pensasrivejä.

Kuva 26. Vaskivuorentie

Uomatie

- Katuja eivät rajaa rakennukset vaan katuvihreä.
- Uomatien tiivein, julkisivujen rajaama ”katutila” on 36,5 m ja silloinkin se rajautuu rakennusten vähän limittyvillä päätyjulkisivuilla. Leveimmillään katutila on 63 m
- Uomatien pohjoisjulkisivu on verraten matalaa 1-3 kerroksista, pois lukien 4 korkeampaa lamellitalon päätyä. Kadun eteläpuolta rajaavat pääsääntöisesti 5-6 kerroksiset kadunsuuntaiset lamellit. Osa lamellitaloista on poikittain katuun nähden.
- Yleisilme: vehreä katutilan rajaus, jossa talot pilkistävät vehreyden välistä. Muutamat matalat liikerakennukset rikkovat muuten melko monotonista katutilaa ja -miljöötä.

Virtatie

- samat huomiot kuin Uomatiellä
- Rakennukset rajaavat vielä heikommin katutilaa, sillä ovat harvemmassa ja matalampia.
- Intensiivisin kohta Virtatien ja Myyrmäentien risteyksessä, jossa 10-12 kerroksiset lamellitalojen päädyt muodostavat ns. portin Virtatiellä. Katutila on tässä kohdin kapeimmillaan, n. 30 m, vaikka rakennuksen päätyjulkisivut eivät limity.
- Siellä missä rakennusten päädyt limittyvät, katutilan leveys on 34 m, mutta rakennukset 2-kerroksisia. Koulu tulee lähelle katutilaa, mutta on painettu matalammalle eikä luo intensiteettiä katutilaan.

Vaskivuorentie

- Leveä katutila. Pohjoista rajaa 6-kerroksisten lamellitalojen päädyt, joiden edessä on laajat parkkialueet. Eteläsivua rajaavat pitkittäiset 4-kerroksiset lamellimassat. Pohjoispuolen laajat parkkialueet mahdollistavat katutilan vahvemman rajauksen uusilla rakennuksilla. Uudisrakentaminen ja tiiviimpi katutila vahvistaisi mielikuvaa pääkadusta ja keskustasta.

Rajatorpantie

- Keskustaa, viitteitä kaupunkimaisesta katutilasta, mutta tuntuu osin takapihamaiselta, sillä katua rajaavat rakennukset sijaitsevat etäällä ja istutusten takana piilossa.

Jönsaksentie

- Intensiivinen katutila autoilijan näkökulmasta. Ei jalkakäytävää kadun molemmin puolin koko matkalla.

Myyrmäentie

- Asuinrakennukset muodostavat vahvan muurin, ns. kadunsuuntaisen selkärangan. Katutilan rajaus on löysä, sillä rakennukset sijoittuvat laajojen parkkikenttien taakse.
- Radan puoli on rakentamaton.

Yhteenvetona voidaan todeta, että katutilat ovat leveitä, mutta vehreitä. Katujen varsilla on täydennysrakentamismahdollisuuksia, mutta varsinainen kaupunkimainen katutila ja kaupunkitilat ovat jo olemassa Myyrmäen kävely-ympäristössä kevyenliikenteen verkoston varrella. Uusi keskusta rakentuu myös keskelle Myyrmäen kävelykeskustaa, joka ei hahmotu autoilijalle tai ohikulkijalle.

<u>Rakennettu ympäristö ja kulttuurihistorialliset kohteet</u>

Pääosa Myyrmäen rakennetusta kulttuuriympäristöstä on modernia, 1960-luvulta saakka rakennettua. Näin ollen rakennuskannan arvottaminen pitää suhteuttaa modernin yhteiskunnan kehitykseen, etenkin aluerakentamiseen, jonka kohteena Myyrmäki oli 1960-luvulta lähtien. Myyrmäessä sijaitsee useita rakennusperintökohteita. Kaupunginmuseo on kaavarunkotyön liittyen täydentänyt ja päivittänyt inventointeja, joiden kautta on selvitetty muun muassa rakennussuojelun arvottamisen osalta keskeneräisten (K) kohteiden mahdollinen suojelutarve. Lisäksi tänä aikana valmistui inventointi Vantaan koulurakennuksista.

Rakennusperintökohteet on luokiteltu seuraavasti:

- **R1 inventoitu kohde on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä**
- **R2 inventoitu kohde on kulttuurihistoriallisesti merkittävä**
- **K inventoidun kohteen arvottaminen on kesken**

Rakennushistoriallisesti merkittävimpiä kohteita alueella on Myyrmäen kirkko (1982), Kilterin koulu (1988), joka on suojeltu asemakaavalla 2017, Imatran Voiman entinen pääkonttori (Virtatalo, aikaisemmin Colosseum, 1987), Metropolia ammattikorkeakoulu (1988) sekä ostoskeskusrakennuksista Kuohukujan ostoskeskus (1972) ja Myyrinpuhoksen ostoskeskus (1975). Molemmat ostoskeskukset on todettu tehdyissä selvityksissä rakennusperintöarvoltaan erittäin merkittäviksi (luokka R1). Ostoskeskusten säilyttämismahdollisuuksia on tutkittu ”Ostarien uudet konseptit” – selvitystyössä keväällä 2018. Katso kohdasta 2.2 *’Rakennusperinnön turvaaminen, suojelukohteet’.*

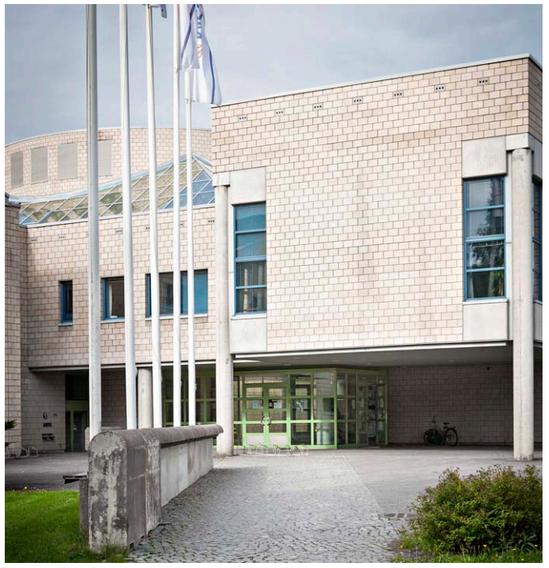
Alueen koulurakennusten arvot ja suojeluperusteet selvitettiin kouluinventoinnin yhteydessä. Uomarinteen koulun, Vaskivuoren lukion ja Varian ammattioppilaitoksen rakennusten kulttuurihistorialliset arvot todettiin selvityksessä vaatimattomiksi. Kilterin koulu ja Metropolian ammattikorkeakoulun vanha osa on arvotettu luokkaan R2 (kulttuurihistoriallisesti merkittävä).

Kuvat 27-28. Myyrmäen kirkko, Kilterin koulu

Kuva 29. Imatran Voiman entinen pääkonttori (Virtatalo, aikaisemmin Colosseum)

Kuva 30. Metropolia ammattikorkeakoulu

Alueen arkeologia: katso kohta Kaupunkirakenteen kehitys

Myyrmäen liikenteen nykytila

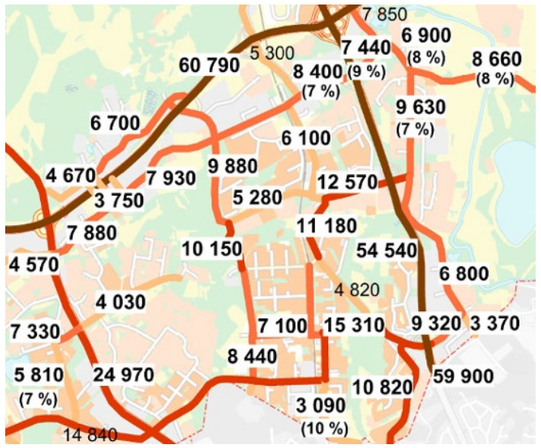
Liikenneverkko

Myyrmäen liikenneverkko muodostuu aluetta rajaavista pääkaduista ja kokoojakaduista, joiden nopeusrajoitus on 40 km/h. Kortteleiden sisäistä ajoneuvoliikennettä varten on tonttikatuja, joiden nopeusrajoitus on 30 km/h.

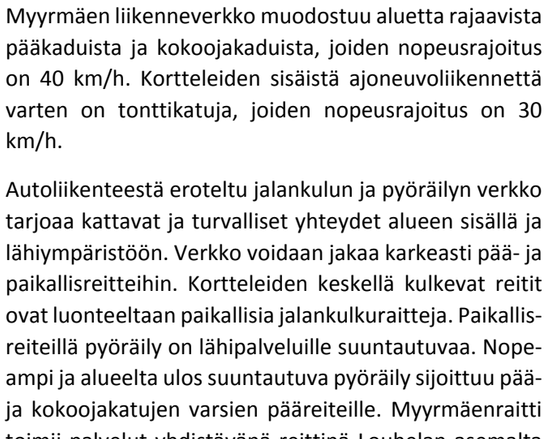
Autoliikenteestä eroteltu jalankulun ja pyöräilyn verkko tarjoaa kattavat ja turvalliset yhteydet alueen sisällä ja lähiympäristöön. Verkko voidaan jakaa karkeasti pää- ja paikallisreitteihin. Kortteleiden keskellä kulkevat reitit ovat luonteeltaan paikallisia jalankulkuraitteja. Paikallisreiteillä pyöräily on lähipalveluille suuntautuvaa. Nopeampi ja alueelta ulos suuntautuva pyöräily sijoittuu pää- ja kokoojakatujen varsien pääreiteille. Myyrmäenraitti toimii palvelut yhdistävänä reittinä Louhelan asemalta Myyrmanniin saakka.

Autoliikenteen määrät

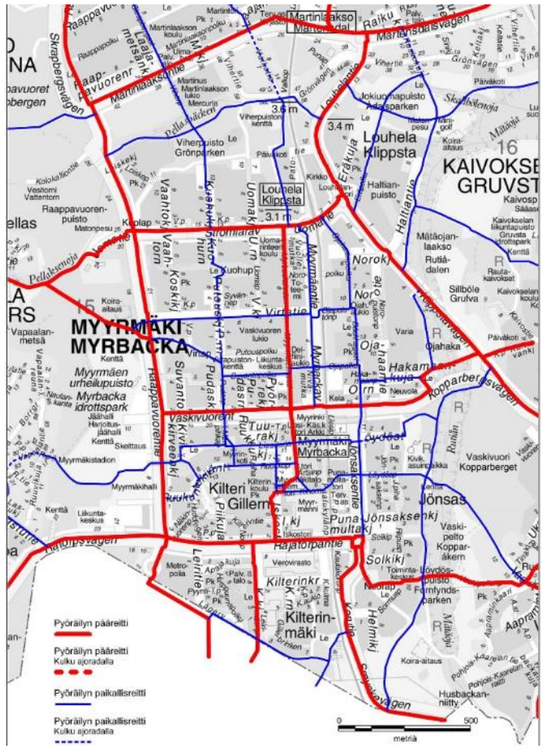
Vuonna 2015 koko Vantaan katuverkolla moottoriajoneuvoliikenteen määrä kasvoi 3%. Raskaan liikenteen osuus katuverkolla oli noin 8%. Myyrmäen pää- ja kokoojakatujen liikennemäärät olivat noin 5000 – 15 000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja raskaan liikenteen osuus noin 10%.

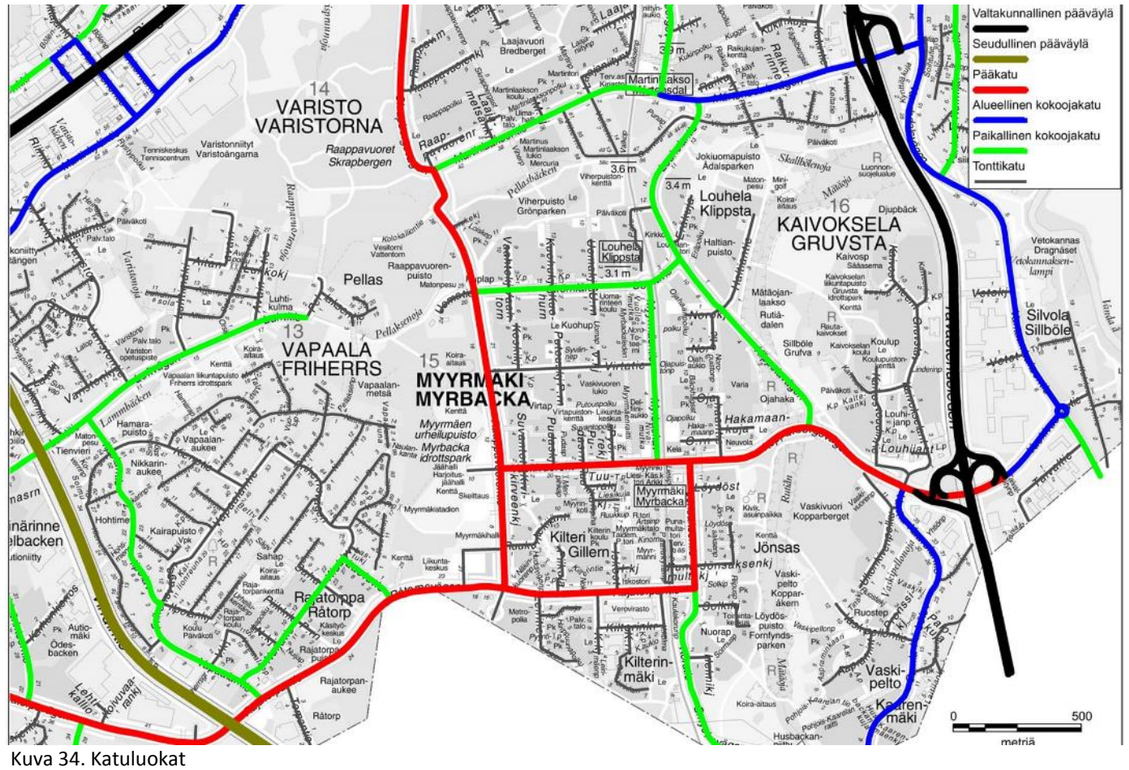
Kuva 32. Autoliikenne Vantaalla 2015-2016

Kuva 31. Nopeusrajoitukset kaduilla km/h

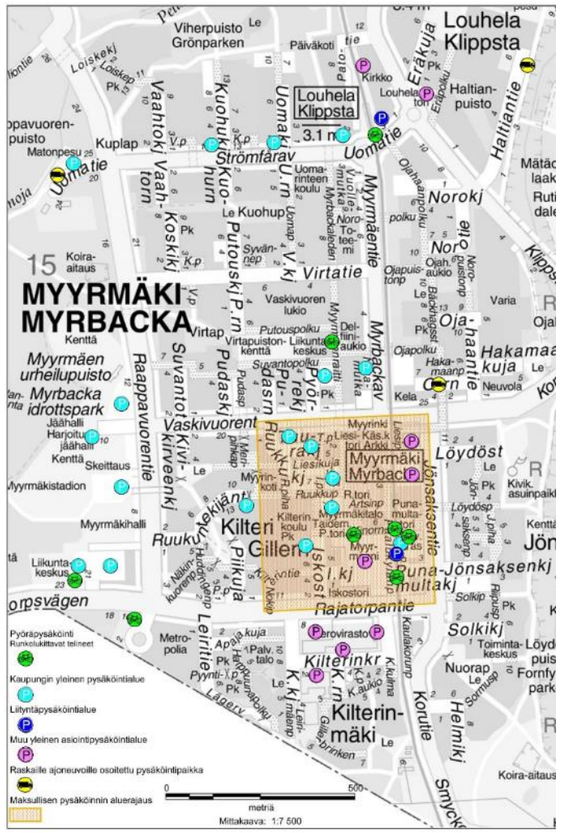
Kuva 33. Pyöräilyverkon pääreitit ja niitä tukevat merkittävimmät paikallisreitit nykytilanne

Kuva 34. Katuluokat

Pysäköinti

Myyrmäen keskusta-alueen pysäköinti palvelee pääosin asiointia sekä pienemmässä määrin työssäkäyntiä, liityntäpysäköintiä ja asumista. Vuonna 2016 tehdyn pysäköintiselvityksen tarkastelualueella oli yhteensä 2 434 autopaikkaa. Huhtikuussa 2016 tehtyjen laskentojen mukaan koko alueen pysäköinnin kuormitusaste oli korkeimmillaan arkena keskipäivällä. Tällöinkin kuormitusaste oli vain noin 50 %. Lauantaina koko alueen kuormitusaste oli korkeimmillaan 39 %. Keskusta-alueen ulkopuolista toimijoista Myyrmäen urheilupuistossa on suurin pysäköintikokonaisuus. Siellä autopaikkoja on noin 900. Myyrmäen alueella asuinkiinteistöjen pysäköinti on järjestetty tonteilla. Vantaalla on 1.1.2019 lähtien käytössä uusittu pysäköintinormi, joka on hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 11.6.2018.

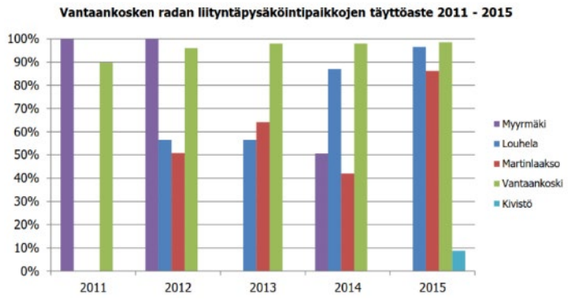
Kuva 35. Pysäköintipaikat Myyrmäessä nykytilanne

Joukkoliikenne

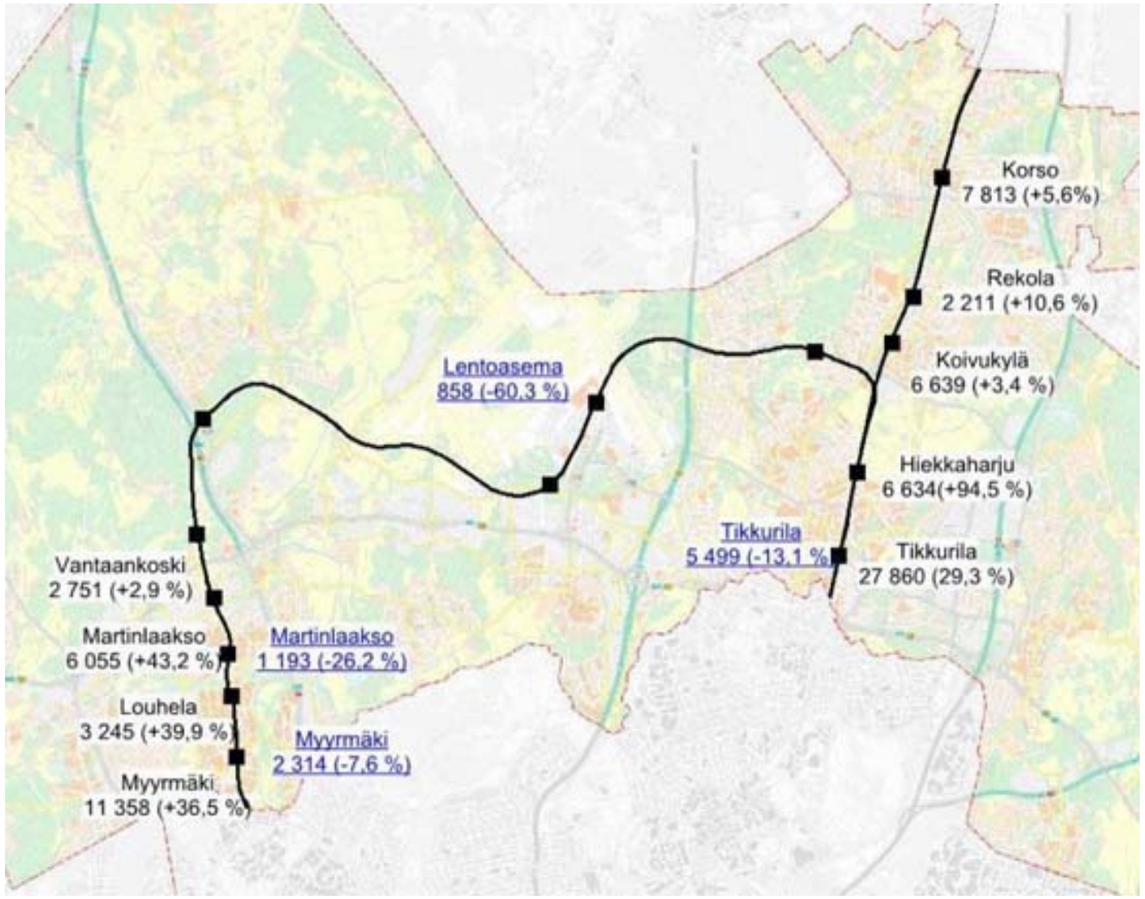
Joukkoliikenteen palvelutaso on Myyrmäessä nykyisin hyvä. Vuonna 2015 valmistui Vantaankosken radan ja pääradan yhdistävä Kehärata, jota pitkin Myyrmäestä pääsee junalla Helsingin suunnan lisäksi myös esimerkiksi Tikkurilaan, lentoasemalle ja Aviapoliksen työpaikka-alueelle. Junien lisäksi aluetta palvelee varsin kattava bussilinjasto, jota käyttämällä pääsee läpi viikon esimerkiksi kauppakeskus Jumboon sekä Hämeenlinnanväylän ja Mannerheimintien varren pysäkeille.

Liikenteen vaikutukset

Pohjoisosa Myyrmäestä on lentomelualuetta, jolla lentomelun desibelitaso on Lden 50 - 55 dB. Alueelle voidaan kaavoittaa uusia asuinalueita, jos melunsuojaus otetaan huomioon rakenteissa.

Kuva 36. Vantaankosken radan liityntäpysäköintipaikkojen täyttöaste 2011-2015 ja Kivistön 2015. Martinlaakson liityntäpysäköinti oli remontissa vuosina 2010-2011, Louhelan 2011 ja Myyrmäen 2014-2015

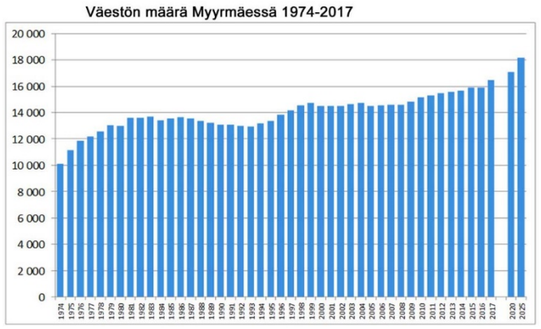

Kuva 37. Vantaan juna-asemien lähiliikenteen matkustajamäärät (arkivuorokaudessa) mustalla ja bussiterminaalien nousijamäärät (arkivuorokaudessa) sinisellä tekstillä alleviivattuina. Suluissa muutos vuodesta 2014

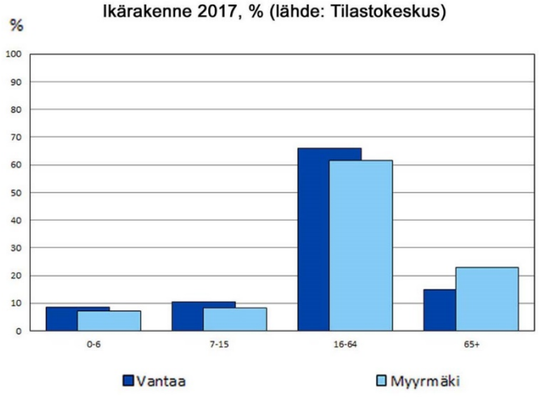
1.2 Myyrmäessä asutaan, opiskellaan ja tehdään töitä

Väestö

Myyrmäen suuralueella asuu tällä hetkellä noin 55 000 asukasta (v. 2017). Myyrmäki on asukasmäärältään Vantaan toiseksi suurin kaupunginosa, jossa asui vuoden 2017 alussa noin 16 500 henkeä. Väkiluku on saatu pidettyä täydennysrakentamisella viime vuosikymmenen varsin tasaisena, jopa nousujohteisena. Väestön määrän lisäystä selittää eniten 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmän kasvu. Vuonna 2025 kaupunginosassa ennustetaan asuvan noin 18 000 asukasta. Väestön ikärakenne on nykyisin vanhusvoittoinen. Vieraskielisen väestön osuus alueen väestöstä on vuonna 2017 ollut Myyrmäen suuralueella noin 17 % ja Myyrmäen kaupunginosassa noin 21%. Myyrmäen väestöstä puolet asuu yksin, joten myös asuntokuntien keskikoko on yksi Vantaan alhaisimmista.

Taulukko 1. Väestön määrä Myyrmäessä 2017 ja ennuste vuosille 2020 ja 2025

Taulukko 2. Ikärakenne

Työpaikat

Työpaikkaomavaraisuus oli noussut Vantaalla keskeiseksi tavoitteeksi 1970-luvun alkupuolella. Työpaikkoja oli osoitettu runsaasti erityisesti Kehä III:n varteen. Työpaikkaomavaraisuus on edelleen pysynyt Vantaan tavoitteena nykypäiviin asti. Myyrmäessä on runsaasti työpaikkoja, noin 5 000 (vuonna 2015). Työpaikat ovat sekä julkisella että yksityisellä sektoreilla. Alueen työpaikkojen määrä on pysynyt vuosikymmenet samoissa luvuissa. Suurin osa alueen työpaikoista sijaitsee Kehäradan asemien läheisyydessä.

Asuminen

Myyrmäki on Vantaan kaupunginosista väestöltään selvästi suurin ja tiheimmin asuttu. Vuoden 2017 alussa asukasluku oli 16 453. Myyrmäessä asuu keskimääräistä vähemmän lapsia (etenkin kouluikäisiä) ja työikäisiä, mutta enemmän yli 64-vuotiaita. Myyrmäen väestöstä noin 23 prosenttia oli yli 64-vuotiaita. Myyrmäen väestöstä puolet asuu yksin, joten myös asuntokuntien keskikoko on yksi Vantaan alhaisimmista. Myyrmäen pinta-ala on vain 2,8 neliökilometriä, joten pienellä alueella asuu paljon kaikkien ikäryhmien edustajia, mm. päivähoitoikäisiä lapsia (0-6 v.) lähes 1 200.

Myyrmäen asuntokanta on hyvin kerrostalovaltainen. Alueella oli vuoden 2016 lopulla yhteensä 9 632, joista 9 515 kerrostaloasuntoja ja 117 rivitaloasuntoja. Asunnoista omistusasuntoja oli noin 50 % (4 774), vuokra-asuntoja noin 43 % (4 145), asumisoikeusasuntoja noin 2 % (201) ja hallintamuodoltaan tuntemattomia noin 5 % (512). Asuntojen huoneistotyyppijakauma painottuu pieniin asuntoihin. Yksiöitä oli asunnoista yhteensä 16,4 % (1 584), kaksioita 39,7 % (3 824), kolmioita 27 % (2 602), neliöitä 12,9 % (1 241) ja suurempia asuntoja 4 % (381).

Kaavarungon yhteydessä tehdyssä Myn Myrtsi –mobiilikyselyssä korostui asuntojen hallintamuotojen ja asuntotyyppien monipuolisuus. Suurin osa mobiilikyselyyn vastanneista suosittelee Myyrmäkeä asuinpaikkana. Joukkoliikennettä käyttävien, työssä käyvien, opiskelijoiden ja eläkeläisten lisäksi Myyrmäen koettiin olevan ihanteellinen asuinpaikka myös lapsiperheille. Vaikka toisaalta koettiin, että asuntoja lapsiperheille ei ole alueella tarpeeksi, niin potentiaalia hyvänä lapsiperheiden asuinpaikkana Myyrmäellä on. Suuri osa vastaajista koki asuntojen yhteisöllisten tilojen olevan melko tärkeitä, tärkeitä tai erittäin tärkeitä.

Palvelut

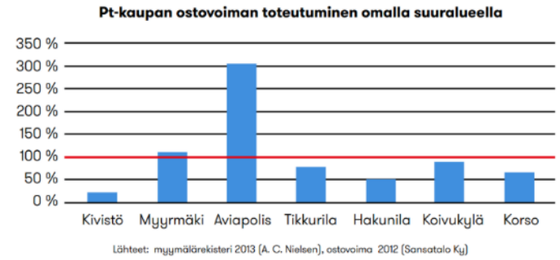
Myyrmäki on läntisen Vantaan aluekeskus, josta löytyy runsaasti myös julkisia ja kaupallisia palveluita. Kaupallisen ytimen muodostavat Isomyyrin ja Myyrmannin kauppakeskukset. Kaupunginosassa on erinomaiset vapaa-ajan palvelut. Alueella sijaitsee urheilutalo, uimahalli ja urheilupuisto. Myyrmäki on myös Länsi-Vantaan koulutuspalveluiden keskus.

Isomyyrin yhteydessä toimii myös kaikille avoin kohtaamispaikka Myyrinki sekä nuorisotila Arkki. Myyrmäkitalo on Länsi-Vantaan kulttuuri- ja monitoimikeskus. Siellä on muun muassa kirjasto, Vantaa-info, Vantaan taidemuseo Artsi, elokuvateatteri sekä kuvataidekoulun ja aikuisopiston tiloja. Myyrmäenraitilla sijaitsee lasten kulttuurikeskus taidetalo Toteemi. Myyrmäen Paalutorin sanotaan olevan pääkaupunkiseudun kolmanneksi vilkkain kauppatori. Vuonna 1984 valmistuneen Myyrmäen kirkon on suunnitellut akateemikko arkkitehti Juha Leiviskä. Rakennus on yksi Vantaan arkkitehtuurinähtävyyksistä.

Kaupalliset palvelut

Myyrmäen keskusta toimii kaupallisena aluekeskuksena Länsi-Vantaan alueella. Myyrmanniin on keskittynyt merkittävästi erikoiskauppaa ja päivittäistavarakauppaa. Myyrmannin ja Myymäen kaupallinen vetovoima on kuitenkin vähentynyt viime vuosina johtuen kilpailevista erikois- ja päivittäistavarakaupan keskittymistä. Keskustan kaupallinen sijainti tiiviin asumisen keskellä turvaavat kuitenkin kaupan riittävän liiketaloudellisen kannattavuuden alueella. Lisäksi alue on erinomaisesti saavutettavissa julkisella liikenteellä ja riittävän hyvin autoliikenteellä vaikkakaan ei sijaitse valtaväylän välittömässä läheisyydessä.

Myyrmäen kaupunkirakenteessa liiketilat sijoittuvat hyvin merkittävässä määrin Vaskivuorentien ja Raappavuorentien välille Myyrmannin, Isomyyrin ja Myyrinpuhoksen liikekiinteistöihin. Alueen selkeä kaupallinen ydin on Myyrmanni ja sen viereiset korttelit. Kaavarunkoalueen muut liiketilat sijoittuvat pääsääntöisesti kivijalkaliiketiloihin ja erillisiin liikekiinteistöihin Uomatien, Virtatien ja Myyrmäenraitin varrelle. Nämä pienemmät liiketilakokonaisuudet (alle 2000 k-m2) on vuokrattu 95 prosenttisesti (5 liiketilaa 95 tilasta tyhjillään). Sen sijaan suuremmassa Isomyyrin kauppakeskuksessa on merkittävä määrä vuokraamatonta liiketilaa. Yhteensä pienissä kokonaisuuksissa on liiketilaa n. 15 000 k-m2 ja kolmessa suurimmassa n. 64 000 k-m2. Alueen kaupallisesta vetovoimasta kertoo alueen runsas liiketilan määrä ja päivittäistavarakaupan osalta ostovoiman toteutuminen yli 100 prosenttisesti omalla suuralueella.

Taulukko 3. Myyrmäen suuralueen päivittäistavarakaupan myynti on suurempaa kuin alueen laskennallinen ostovoima. Ostovoimaa virtaan näin muita alueilta jatkuvasti Myyrmäkeen.

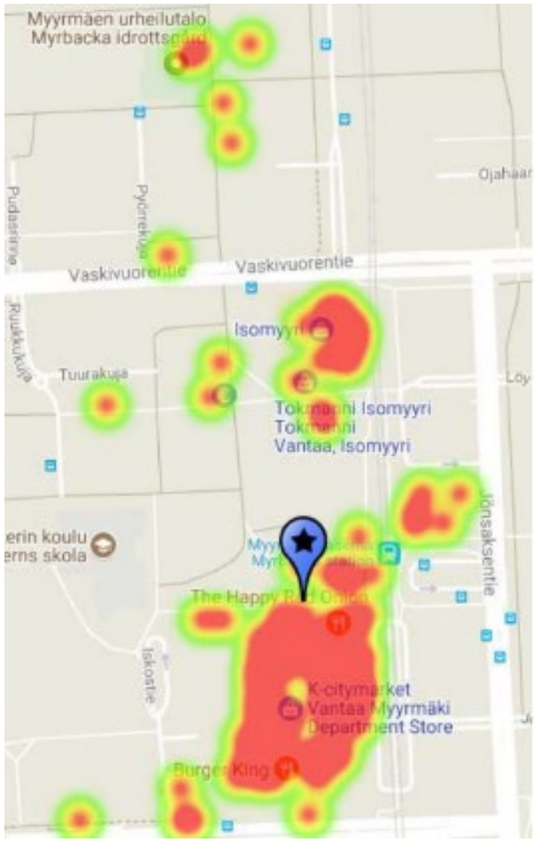
Keskustan elinvoima

Elinvoimaluku mittaa keskustojen liiketilojen käyttöastetta ja sijoittumista kaupunkirakenteeseen. Laskenta suoritetaan EKK:n (Elävät kaupunkikeskustat Yhdistys) mallin mukaisesti. Elinvoimaluku antaa tietoa myös keskustojen toimintaympäristön muutoksesta ja luo mahdollisuudet arvioida aktiivisen kaupunkitilan syntymistä. Kartoituksessa luokitellaan liiketilat niiden käytön mukaan: lauantailiikkeet, ravintolat, arkiyritykset ja tyhjät liiketilat. Laskentaan mukaan ne liiketilat, joilla on oma ovi kadulle tai kauppakeskukseen. Keskusta-alueen ulkopuolella merkitään lisäksi suurmyymälät ja ns. tilaa vaativaa vähittäiskaupan yksiköt.

Vantaa on tilannut laskennan ensimmäistä kertaa vuonna 2017 ja tavoitteena on laskea elinvoimaluku vuosittain vähintään 5 vuoden ajan. Laskenta on tehty sekä suuralueittain että koko kaupungin osalta. Länsi-Vantaalta laskennassa ovat mukana keskustoista Myyrmäki, Martinlaakso ja Kivistö sekä yritysalueista Petikko-Varisto. Kaupunkisuunnittelun tavoitteena elinvoimaluvun osalta on mahdollistaa asemakaavoilla kivijalkaliiketilojen sijoittuminen keskustojen keskeisten raittien, katujen ja aukioiden varrelle, jonne jalankulku ohjataan. Keskustoissa tulee olla riittävä asukas- ja työntekijämäärä. Osakeskuksissa seurataan erikseen liiketilojen käyttöasteen ja sijoittumisen kehitystä.

Myyrmäen liikekeskustan suurin kauppakeskus on Myyrmanni. Rautatieaseman pohjoispuolella sijaitsevassa vanhemmassa kauppakeskuksessa Iso Myyrissä on liiketiloja tyhjillään. Myyrmäen liiketilojen maantieteellinen painopiste osuu Kauppakeskus Myyrmannin

pohjoissivulle. Voimakartta (kuva 38) osoittaa lauantaisin palvelevien liikkeiden keskittymät. Myyrmäen keskustan kehittämisen tavoitteena on luoda yhtenäinen lauantaisin palvelevien liikkeiden keskittymä, jossa yhdistyvät urbaaninsykkeen alueella Myyrmannin kauppakeskus sekä alueelle osoitetut kivijalkaliikkeet.

Kuva 38. Voimakartta Myyrmäen lauantailiiketilojen sijoittumisesta

Kuvat 39-40. Muraalitaidetta Myyrmäessä

Muu palvelurakenne

Varhaiskasvatus

Myyrmäen kaavarunkoalueella on kahdeksan suomenkielistä, yksi ruotsinkielinen päiväkoti sekä yksi päiväkoti, mikä toimii väistötilana suuralueen päiväkotien korjausten aikana. Lisäksi alueella on yksi yksityinen päiväkoti ja toinen valmistuu kesällä 2018. Syksyllä 2018 valmistuu Vaskivuoren koulun yhteyteen uusi päiväkoti. Alueen palveluverkko on kehittynyt pääsääntöisesti 1980-luvulla, ainoastaan Simpukan päiväkoti on valmistunut 1990 ja Kilterin päiväkoti 2013. Alueellisen selvityksen mukaan osa päiväkodeista kaipaa peruskorjausta osa tilojen korvaamista uudishankkeilla.

Koulut ja oppilaitokset

Myyrmäessä opiskellaan eri kouluissa ja oppilaitoksissa. Perusopetuksen toimipisteitä ovat Uomarinteen ja Kilterin koulut. Uomarinteen koulu on vuosiluokkien 1–6 koulu, jonka laajennus valmistuu vuoden 2018 lopussa. Laajennus korvaa huonokuntoisen koulun A-rakennuksen. Lisäksi Vaskivuoren lukion tontilla olevasta paviljongista siirtyy vammaisopetuksen ryhmiä laajennuksen tiloihin. Kilterin koulu on vuosiluokkien 7–9 koulu. Toisen asteen oppilaitoksista alueella toimivat Vaskivuoren lukio (ml. Vantaan aikuislukion Länsi-Vantaan yksikkö) sekä Varian Myyrmäen toimipiste. Alueen kouluihin tullaan opiskelemaan myös kauempaa. Myös ammattikorkeakoulu Metropolia sijaitsee Myyrmäessä.

1.3 Myyrmäen henki

Myyrmäen kaupunkikulttuuri

Myyrmäessä toimii lukuisia yhdistyksiä ja harrasteryhmiä. Aktiivisin näistä on Myyrmäki-liike, joka on eri ikäisten Myyrmäen suuralueella asuvien, opiskelevien, työskentelevien ja harrastavien avoin ja puoluepoliittisesti sitoutumaton yhteisö asuinalueen elävöittämiseksi. Liike hallinnoi muun muassa Myyr York Street Art -hanketta, toteuttaa avoimia kaupunkitapahtumia mm. kirpputoreja, ulkoilmaelokuvia, katuruokailutapahtumia ja katutansseja. Lisäksi se osallistuu aktiivisesti oman kaupunginosan kehittämiseen. Myymäkiliike on muun muassa kommentoinut Myyrmäen keskustakilpailua ja tuonut esille erilaisia huomioita keskustan kehittämisestä. (Katso raportin liite 14: *MYYRMÄKI-liike: Myyrmäen keskustakilpailun kommentointi, Kaavanumero 001925*/ 17.6.2016)

Erityisessä Myyrmäessä toimiva Street Art Vantaa on urbaanin taiteen projekti. Innokas tiimi tekee töitä katutaiteen ja muraalitaiteen määrän ja laadun edistämiseksi yhteistyössä taiteilijoiden, yhteisöjen, yritysten, asukkaiden ja monien muiden kanssa. Katutaide Suomessa on heille sydämen asia. Suomalaiset katutaiteilijat halutaan maailmankartalle.

Seinähullu Vantaa on tuonut kahden vuoden aikana katutaidetta Myyrmäkeen, Hakunilaan, Koivukylään ja Länsimäkeen 12 suuren seinämaalauksen ja usean pienemmän teoksen voimin. Seinähullu Vantaa kehittää muraalimaalauksen yhteisötaiteellista laatua ja metodeja. Monipuolistaa julkisen tilan taiteellista laatua ja alan osaamista Suomessa. Suurikokoisten maalauspintojen käyttö on haastanut myös perinteistä arkkitehtonista julkisivutaidetta kehittymään. Hanke on avannut suurten seinäpintojen potentiaalin kuvataiteen työkaluna ja tuonut muraalitaiteen muiden taiteen lajien rinnalle uskottavana, kehittyvänä ja elävänä julkisen taiteen muotona. Street Art Vantaa on tottunut tekemään yhteistyötä koko kaupungin organisaation kanssa mm. asemakaavasuunnittelijoiden, vuorovaikutusasiantuntijan, julkisen taiteen kuraattorin, kuntatekniikan, tilakeskuksen, Vantaan vuokratalojen, sähköverkon ja nuorisotoimen. (Katso raportin liite 15. *Street Art Vantaa | Myyr York -katutaidekaupunginosa. Muraalit & uudisrakentaminen - katutaide osana elävää kaupunkia*, 04/ 2018)

Kuva 42. Muraalitaidetta Myyrmäessä

Kuva 43. taideteos muuntamossa

Kuva 41. Sokkeli- ja muraaligalleria Myyrmäessä

Paikan henki – Myyrmäen luonne

Imagoltaan Myyrmäki koetaan pääsiosin positiivisesti (Mun Myrtsi –mobiilikysely 2017). Erityisesti yhteisöllisyys, palvelut ja katutaide tekevät Myyrmäestä Myyrmäen. Nykytila-analyysien, haastatteluiden ja asukaskyselyiden perusteella Myyrmäen luonne ja vahvuudet tiivistyy seuraaviin kohtiin:

Vahva paikallinen yhteisöllisyys - myyrmäkeläisyys:
- Myyrmäen kaupunkikulttuuri kukoistaa, profiloitunut katutaiteen kaupunginosana
- juuret aluerakentamisen alkuajoilta, erityinen kotiseuturakkaus

Katutaide:
- profiloitunut katutaiteen kaupunginosana, näkyy vahvasti kaupunkikuvassa

Luonnonläheinen Myyrmäki:
- Myyrmäkeä reunustavat viheralueet: ydinkeskustaa lukuun ottamatta pihat ja jopa pysäköintialueet ovat vehreitä ja puustoisia.

Harrastusten ja vapaa-ajan Myyrmäki:
- Kulttuuritarjontaa arvostetaan, runsaasti harrastusmahdollisuuksia

Myyr York – Myyrhattan, tiivis ja saavutettavissa
- Tiivis kompakti keskusta, mutta silti potentiaalia täydennysrakentamiseen

Paikallinen yrittäjyys
- Luovaa ja kokeilevaa yrittäjähenkeä, paikallisuus arvostettua.

Kuva 44. Myyrmäki siivouspäivänä

Myyrmanni
koti
myyrmanni
Myyrmäen
Paalutori
Mike's
diner
Koti
Kirjasto
uimahalli
Uimahalli
Artsi
Myyrmäenraitti
oma
Myyrmäki
Lähiö
Kehityskelpoinen
Värikäs
Myrtsi
monipuolinen
värikäs
Mukava
harmaa
Kehittyvä
Lähellä
koti
Monipuolinen
Monikulttuurinen
Erikoinen
Raatikko
Myyrmäki-talo
Myyrmäki-halli
Myyrmäki-opisto
Myyrmäki-kirjasto
Myyrmäki-puisto
Myyrmäki-kirkko
Myyrmäki-koti
Myyrmäki-päivä
Myyrmäki-kaupunki
Myyrmäki-kaupunginosa
Myyrmäki-kaupunginosayhdistys
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsen
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyys
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 €
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € /
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi.
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 €
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € /
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi.
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 €
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € /
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi.
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 €
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € /
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi.
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 €
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € /
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi.
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 €
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € /
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi.
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 €
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € /
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi.
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 €
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € /
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi.
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 €
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € /
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi.
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 €
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € /
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi.
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden
Myyrmäki-kaupunginosayhdistyksen jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta on 10 € / vuosi. Jäsenyyden hinta

1.4 Länsi-Vantaan ratakaupungin visio

Kerättyjen lähtötietojen, laadittujen analyysien sekä saadun asukaspalautteen ja yhteistyötahojen kanssa käydyn keskustelun pohjalta laadittiin alueelle visio, joka sai nimekseen *'Länsi-Vantaan ratakaupungin visio'*. Kaavarunkotyön tavoitteet pohjautuvat tähän visioon ja tarkemmat suunnitteluperiaatteet tarkentuvat näistä periaatteista. *'Länsi-Vantaan ratakaupungin visio'* ohjaa Myyrmäen, Martinlaakson ja Vantaankosken suunnittelua ja on pyritty kirjoittamaan hyvin yleispiirteisesti. *Vantaan valtuustokauden 2018-2021 strategiassa* esitetty Vantaan arvoiksi avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Länsi-Vantaan ratakaupungin visiossa ja Myyrmäessä kaavarungossa on lähtökohtana nämä samat arvot. Kaupunkisuunnittelulauta hyväksyi vision suunnittelun pohjaksi 19.4.2017.

Visio on yksilöity eri aiheiden ja teemojen mukaan. Yleiset aiheet ovat täydennysrakentaminen, asuminen, liikkuminen, julkiset ulkotilat sekä palvelut ja työ. Juuri tälle alueelle tyypilliset ja esiin nostetut teemat kulkevat eri aiheiden läpi: elinvoimainen keskusta, paikallisidentiteetti ja kaupunkikuva.

Vision mukaan Länsi-Vantaan ratakaupunki on:

- viihtyisä ja virikkeellinen ympäristöltään
- viisaasti täydentyvä kaupunki
- omaleimainen ja turvallinen paikka asua
- sujuva ja kestävä liikkua
- Lyhyt etäisyyksiltään, työ ja palvelut löytyvät läheltä

Visiossa on nostettu esiin kolme alueen kannalta tärkeää aihetta, joita korostetaan ja tuodaan suunnittelussa esiin:

- keskustojen elinvoimaisuus
- vahva paikallisidentiteetti ja paikanhenki
- mieleenpainuva kaupunkikuva.

Myyrmäkeä kehitetään alueellisena keskuksena pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteessa. Sen vetovoimatekijöitä ovat erinomainen palvelutarjonta, hyvä sijainti, läheiset virkistysalueet ja yhteisöllisyys. Seudullisia yhteyksiä viereisten kaupunginosien välillä sekä Helsingin suuntaan halutaan parantaa. Kaupunginosien kehittämisessä pyritään häivyttämään liikennejärjestelyistä aiheutuvia estevaikutuksia nykyisessä kaupunkirakenteessa ja selkeyttämään olemassa olevia yhteyksiä. Uusia yhteyksiä osoitetaan Myyrmäen - Vantaankosken asemien väliin muodostuvalle akselille. Myyrmäki ja Martinlaakso muodostavat Länsi-Vantaan seudullisesti merkittävän kaupunkikokonaisuuden, jonka yhtenäisyyttä tulee nykyisestä vahvistaa. Myyrmäen kaavarungossa huomioidaan tekeillä oleva Vantaankosken kaavarunko ja vuonna 2015 hyväksytty Martinlaakson kehityskuva. Myyrmäen kaavarunko sovitetaan näihin suunnitelmiin. Kaavarungolla tutkitaan Myyrmäen vaihtoehtoisia kehityssuuntia muun muassa joukkoliikenteen uusien runkolinjojen sijoittumisesta kaupunkirakenteeseen.

Kuva 48. Länsi-Vantaan ratakaupungin visio

2. Myyrmäen kehittämisen tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

2.1 Luontoa, vehreyttä ja viihtyisyyttä

Asukkaiden ja muiden osallisten palaute tiivistettynä

- *Luonto ja ulkoilumahdollisuudet parasta Myyrmäessä.*
- *Myyrmäenraitin merkitys korostui. Viheralueiden ohella se osoittautui kyselyissä suosituimmaksi julkiseksi ulkotilaksi. Myös poikittaiset yhteydet tulisivat esille. Kaiken kaikkiaan korostui kävelykaupunki.*
- *Aseman seudun turvallisuutta tulisi parantaa. Keskustassa koetaan turvattomuutta myös liityntäpysäköinnin, Paalutorin, Paalukylänpuiston, Liesitorin ja pysäköintihallien kohdalla.*
- *Vehreyden säilyttäminen Myyrmäessä. Viheralueet ja metsät tulee säilyttää. Myös keskustan ulkopuolella oleville toreille ja kaduille toivottiin lisää elämää, ympäristön viihtyisyyttä ja siisteyttä. Monille reiteille toivottiin parempaa valaistusta. Puistot ja urheilukentät tärkeitä paikkoja.*
- *Lisää toivottiin mm. viihtyisiä pysähtymispaikkoja ulkotilaan, parempaa valaistusta reiteille ja historian esiintuomista.*

Myyrmäen kaupunginosaa lännessä, idässä ja pohjoisessa rajaavien viheralueiden vaaliminen on tärkeää. Ne tuottavat ekosysteemipalveluja, ovat luonnoltaan monimuotoisia ja mahdollistavat monipuolisen virkistyskäytön Myyrmäen asukkaille. Näiden viheralueiden säilyttämisen lisäksi rakennettuun ympäristöön voidaan luoda lisää vehreyttä.

Nyt ja tulevaisuudessa tulee vahvistaa luonnon prosessien toimintaa myös kaupunkirakenteen sisällä. Se tarkoittaa riittävien viheralueiden lisäksi esimerkiksi luonnonmukaista hulevesien hallintaa pihoilla, kaduilla ja aukioilla. Veden imeytymis- ja viipymisalueet ja biosuodatusalueiden kasvillisuus luovat elämisen mahdollisuuksia hyönteisille ja pölyttäjille. Kaikkein tiiviimmin rakennetuilla alueilla istutusten tekemisestä myös katoille tulee tärkeää. Kattojen ja kansien kasvillisuus säätelee pienilmastoa ja veden kiertoa ja on aivan erilainen näkymä ikkunasta kuin paljas katto. Katoilla voidaan myös viljellä.

Viheralueiden rakennetut palvelut
Myyrmäki on jo valmiiksi yksi Vantaan tiiveimmin rakennetuista alueista. Tiivistämisen myötä asukkaita tulee pienelle alueelle yhä lisää. Julkisten ulkotilojen on tarjottava monipuolisesti palveluja ja kestettävä kulutusta.

Mätäojan laakson viheralueiden yleissuunnitelma ja kasvillisuuden kehittämis- ja hoitosuunnitelma on valmistunut vuonna 2007. Yleissuunnitelmassa on yhdistetty luonnon- ja maisemansuojelun sekä virkistyskäytön tarpeita ja vaatimuksia. Laakson suunnitelmaa on toteutettu vaiheittain. Mätäojan laaksoa tulee kehittää edelleen kokonaisuutena, jonka luonnon ja kulttuurihistorialliset arvot turvataan, ja jonka palveluvarustusta kohennetaan.

Myyrmäessä sijaitsee Länsi-Vantaan ainoa urheilupuisto, joka palvelee laajan alueen asukkaita. Myyrmäen urheilupuistoa ollaan kohentamassa. Yleissuunnitelma (Myyrmäen urheilupuiston liikunta-aluesuunnitelma nro 57519-2 sekä Myyrmäen metsän ja Naulapuiston puistosuunnitelmat nro 57519-1) on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 3.10.2017 jatkosuunnittelun pohjaksi.

Myyrmäen keskustan vieressä olevia luonnonsuojelualueita ja sellaisiksi ehdotettuja alueita tulee täydennysrakentamisen myötä käyttämään yhä kasvava ihmisjoukko. Kulumisen välttämiseksi on rakennettava laadukas reitistö ja palveluvarustus, joka ohjaa kulutuksen kestäville pinnoille.

Kaupunkirakenne ja viherrakenne

- *Säilytetään kaupunkirakenne, jossa turvalliset, viihtyisät ja sujuvat kevyen liikenteen reitit johtavat kaupunginosaa ympäröiville laajoille viheralueille.*
- *Säilytetään arvokkaat luontoalueet ja niiden turvaama luonnon monimuotoisuus. Liito-oravan elinympäristöt säilytetään ja kulkuyhteyksiä kehitetään.*
- *Täydennysrakentamista sijoitetaan ennemmin jo rakennetuille läpäisemättömille pinnoille kuin kasvullisille alueille.*
- *Säilytetään maisemarakenteen piirteitä ja historiasta kertovia elementtejä.*
- *Täydennysrakentamisalueet liitetään viheralueisiin siten, että viheralue hyödyttää asukkaita mahdollisimman paljon – näkymät ikkunoista, reittiyhteydet ja pihan luonteva liittyminen viheralueeseen.*
- *Varmistetaan riittävät yksityiset ja puolijulkiset ulkotilat.*
- *Säilytetään pihojen ja liikennealueiden vehreyttä.*
- *Alueen pää- ja kokoojakatujen viherkaistoja hyödynnetään hulevesien hallinnassa.*
- *Rakennetaan viherkattoja ja -seiniä sellaisille alueille, joilla kasvillisuutta ja vettä läpäisevää maanpintaa on vähän*
- *Ilmastonmuutokseen sopeudutaan*
  - *varaamalla tilaa hulevesien viivytykselle ja monipuoliselle kasvillisuudelle.*
  - *varaamalla tilaa kasvillisuudelle myös tiiveimmillä alueilla*
  - *käytetään mahdollisuuksien mukaan puoliläpäiseviä ja kokonaan läpäiseviä pintamateriaaleja*
  - *ohjataan ajoradan hulevesiä istutusalueille*
  - *valitaan hulevesien puhdistamiseen soveltuvia kasveja*

Luodaan ulkotilaa, joka palvelee käyttäjiä
- *Parannetaan julkisen ulkotilan toiminnallisuutta ja laatutasoa.*
- *Varataan riittävästi tilaa viheralueiden palveluille, kuten piknikalueille, koirapuistoille, leikkipaikoille, matonpesupaikoille jne.*
- *Kehitetään asemien ympäristöistä turvallisen tuntuista ja sujuvasti radan ali jatkuvaa kävely-ympäristöä muun muassa näkyvyyttä ja valaistusta parantamalla.*
- *Säilytetään ja rakennetaan viihtyisiä ja vehreitä kävelyreittejä.*

Kuva 49. Luontoalueille on rakennettava laadukas reitistö, joka ohjaa ihmisten liikkumista. Näin kasvillisuus ei kulu kauttaaltaan.

Kuva 50. Esimerkki korkean hoitoluokan vehreästä reitistä Pariisista.

Kuva 51. Vehreä reitti New Yorkissa.

Kuva 52. Urbaanin sykkeen alueet voivat olla vehreitä. Aukioista voidaan tehdä viihtyisiä keitaita, joille kahviloiden terassit levittäytyvät.

VIHERALUEIDEN JA AUKIOIDEN KEHITTÄMISIDEAT

1. ***Ojapuisto*** *otetaan osin täydennysrakentamisalueeksi, mutta vehreä reitti alueen läpi säilyy. Samalla parannetaan turvallisuudentunnetta valaistusta ja näkyvyyttä parantamalla. Näkymät rakennusten ikkunoista lisäävät sosiaalista kontrollia.*
2. ***Huddingenpuisto:*** *Kehitetään toiminnallisemmaksi ja selkeämmin osaksi kaupunkikeskusta. Klassinen kaupunkipuisto, jonka elementtejä ovat perennaistutukset ja istumapaikat.*
3. ***Jokiuomanpuistossa*** *on viheralueiden palveluiden keskittymä. Varmistetaan riittävät tilat toiminnoille. Kehitetään palvelemaan entistä laajemmin eri ikäisiä käyttäjiä. Turvataan liito-oravien reitti.*
4. ***Jönsaksenpihalla*** *tuodaan esille alueen historiaa suosimalla perinteistä puutarhakasvillisuutta.*
5. ***Iskostori, Colosseumin edusta ja niiden väliin jäävä katutila:*** *tavoitteena avara ja vehreä puistokatu, joka mahdollistaa oleskelun, turvallisempi kadun ylitys, tehdään aukiomaiseksi ulkotilaksi, oleskeluun soveltuvia penkkejä ja portaita, vehreämpi ja viihtyisämpi yleisilme.*
6. ***Liesitorin ympäristö:*** *Suunnitellaan Liesikujan kortteleiden (Isomyyri, Myyrinpuhos, Liesikuja 1-3) suunnittelukilpailun ja kaavamuutosten ohessa. Tavoitteena vehreä ja viihtyisä aukio, joka täydentää Myyrmäenraitin aukioiden sarjaa. Torille sijoitetaan eri ikäisiä palvelevia toimintoja. Tutkitaan tarkemmin esteetön liittyminen ja suhde Myyrmäenraittiin. Isomyyrin paikalle ehdotettavan hybridirakennuksen katutason liike- ja palvelutilat avautuvat Liesitorille. Kivijalkakerroksen toiminnoista tulee olla mahdollista myös levittäytyä torille esimerkiksi katukahvila- tai toritilana.*
7. ***Delfiiniaukio:*** *Sovitetaan muuttuvaan kaupunkiympäristöön.*
8. ***Virtatien päätteen uusi aukio:*** *Etelä- ja pohjoispuoliset koulukorttelit yhdistävä toiminnallinen, leikkisä ja värikäs julkinen ulkotila. Suunnitellaan yhteistyönä esimerkiksi alueen koululaisten kanssa.*
9. ***Kehitettävä alikulku:*** *tavoitteena turvallisuudentunteen parantaminen, siistimpi yleisilme, parempi valaistus*
10. ***Punamultapolku:*** *kehitetään viereisten Myyrmannin ja/tai terveyskeskuksen kortteleiden uudistamisen yhteydessä. Tavoitteena viihtyisä julkinen ulkotila, joka voisi toimia esimerkiksi basaarimaisena katuna. Tehokeinona esimerkiksi muraalit tai värikkäät valot pylväisiin harmaan yleisilmeen poistamiseksi.*

URBAANIN SYKKEEN ALUE

Ulkotila yhdistyy rakennusten alimpien kerrosten liiketiloihin, työtiloihin ja etupihoihin ja levenee välillä aukioiksi. Ulkotila rakennetaan laadukkaaksi ja viihtyisäksi käyttäen erilaisia pintamateriaaleja, kasvillisuutta, kalusteita ja valaistusta. Julkisen ulkotilan toimintojen suunnittelussa huomioidaan ympärivuotinen käyttö ja eri ikä- ja väestöryhmät. Välillä kaupunkitila tiivistyy ja kuljetaan porttimaisten tilojen läpi. Välillä tila aukeaa vihreille pihoille ja virkistysalueiden suuntaan.

AUKIOIDEN LAATULUOKITUS:

A. TÄRKEÄ KEHITETTÄVÄ AUKIO/ ”PARAATIAUKIO”

Urbaanin sykkeen aluetta jaksottaa sarja erityyppisiä tunnistettavia aukioita. Nämä ovat kaupunkirakenteen, liikkumisen ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä aukio, jonka laatuun satsataan.

B. SUURKORTTELEIDEN AUKIOT / “LÄHIAUKIOT”

Kehitettävä suurkorttelin lähiaukio, joka palvelee ensisijaisesti lähellä asuvia asukkaita. Sopivia toimintoja: Polkupyörien vieraspaikat, ulkopelit, istuinpaikat, pienet leikkivälineet.

C. MUUT AUKIOT

Muut ylläpidettävät aukiot

VEHREÄ REITTI

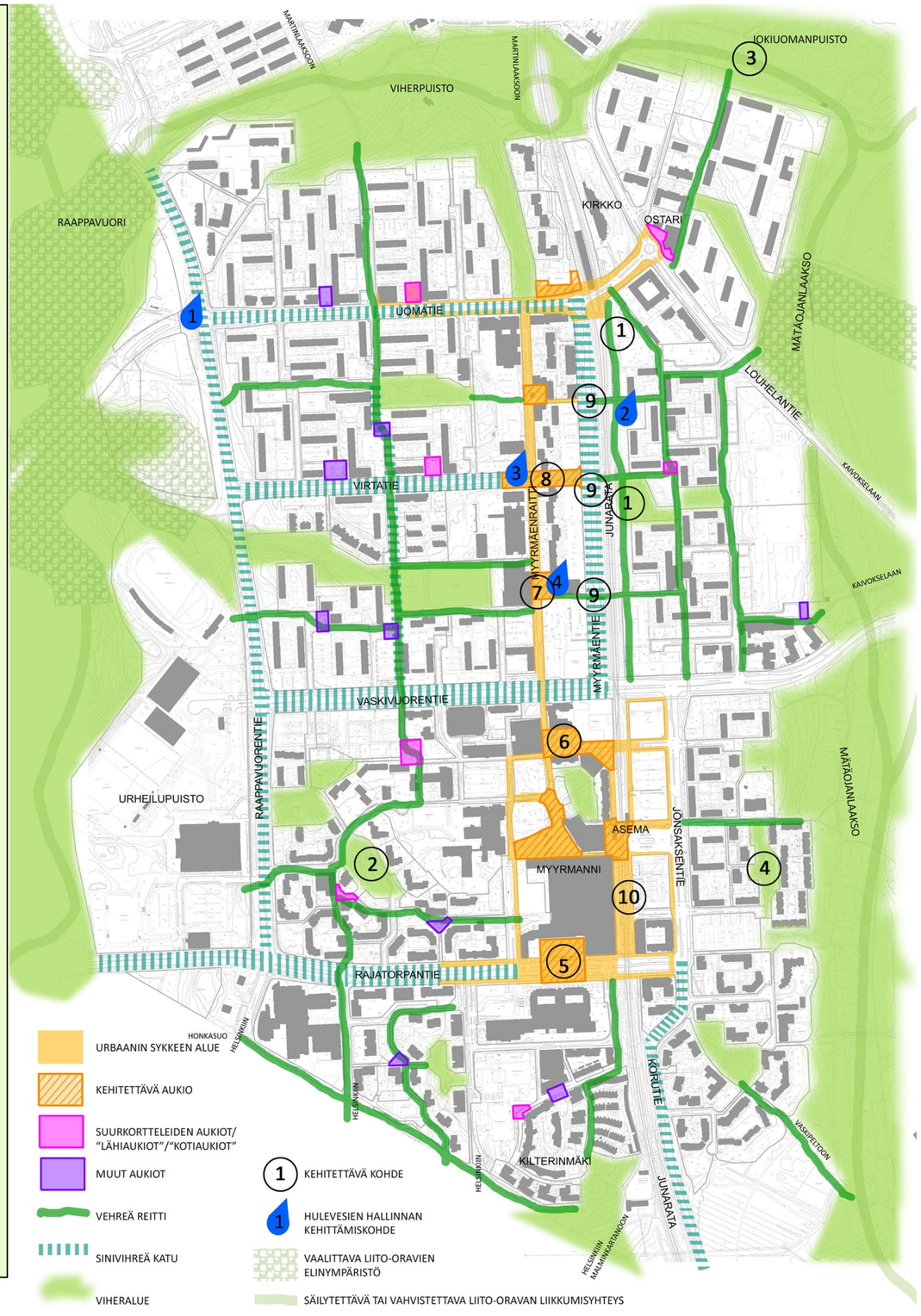
Vehreä kävelypainotteinen reitti. Kehitetään ulkotilan istutuksia, pinnoitteita, varustusta ja valaistusta. Vehreyttä luovat istutukset voivat olla joko julkisessa ulkotilassa tai viereisillä tonteilla. Osa reiteistä on jo nyt vehreitä, osaa kehitetään vehreiksi.

SINIVIHREÄ KATU

Kehitetään katujen kuivatusta, siten että vedet ohjataan viherkaistoille toteutettaviin biosuodatuspainanteisiin. Toteutus katujen peruskorjausten yhteydessä.

HULEVESIEN HALLINNAN KEHITTÄMISKOHDE

Tulvaherkkiä paikkoja, joita kehitetään tulevaisuudessa tulvaongelman poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Kuva 53. Teemakartta: Julkinen ulkotila ja hulevedet

HULEVESIEN HALLINNAN KEHITTÄMISKOHTEET

1. ***Uomatien ja Raappavuorentien risteyksen hulevesiviemäri:*** *Hulevesiviemärin kapasiteetti on tällä kohdalla liian pieni. Kapasiteettivaje aiheuttaa mallinnuksen mukaan vesien tulvimista Uomatien päässä ja veden leviämisen Kuplapuistoon. Raappavuorentien länsipuolisen alueen kaavoituksen myötä putkia joudutaan näillä kohdin siirtämään. Samassa yhteydessä on syytä kasvattaa hulevesiviemärin putkikokoa ongelman vähentämiseksi. Lisäksi Kuplapuiston painanne on hyvä säilyttää tulvatilana. Ongelman poistaminen kokonaan vaatisi putkikoon kasvattamista myös idempänä Uomatiellä.*

2. ***Noropolun hulevesiviemäri:*** *Hulevesiviemärin kapasiteetti on Noropolulla ja Ojahaanpolulla liian pieni. Ojapuistoa kehitettäessä olisi hyvä tutkia saisiko Noropolun viemärin hulevesiä viivytettyä puistossa joko maanpäällisissä tai maanalaisissa hulevesirakenteissa. Lisäksi Norokujalla tulisi uusia hulevesiviemäriä nousevan verkostoosuuden vuoksi, joka aiheuttaa veden padottumista viemärissä. Samassa yhteydessä nykyistä putkikokoa tulisi kasvattaa.*

3. ***Virtatien päätteen hulevesien hallinta:*** *Virtatien katkaisun yhteydessä tulee mahdollisuus suunnitella katkaistulle osuudelle huleveden maanpäällistä tai maanalaista viivytystä. Paikka on nykyään jo tulvimiselle herkkä ja alapuolinen hulevesiverkosto on kapasiteetiltaan liian pieni. Viivyttämällä hulevesiä Virtatiellä hallitaan paitsi paikallista tulvaongelmaa, vähennetään samalla myös ongelmia verkoston alajuoksulla Myyrmäenraitilla ja Myyrmäentiellä.*

4. ***Delfiiniaukion hulevesien hallinta:*** *Hulevesiviemäri, joka johtaa vedet Myyrmäenraitilta ja Myyrmäentieltä junaradan itäpuolelle on kapasiteetiltaan liian pieni. Viemärikoon kasvattaminen on haastavaa, koska viemäri kulkee Myyrmäentien ja junaradan kapeiden alikulkujen alla ja viemärikokoa tulisi kasvattaa pitkältä matkalta. Tästä johtuen Delfiiniaukion alle on ajateltu sijoitettavaksi maanalaisia viivytysrakenteita Myyrmäenraitin suunnasta tuleville hulevesille. Delfiiniaukion ja Virtatien päätteen hulevesien viivytysrakenteilla saataisiin vähennettyä tulvaongelmaa Myyrmäentien ja junaradan ja alikuluissa.*

Kuvat 54-55. Hulevesien määrää pihoilla voidaan vähentää hyödyntämällä vettä läpäiseviä pintamateriaaleja.

Hulevedet kaupunkiympäristössä

Myyrmäessä hulevesiä muodostuu etenkin kerrostalojen ja pysäköintilaitosten kattopinnoilla ja asfalttipintaisilla pysäköintialueilla. Kuten uusilla alueilla, myös Myyrmäessä tulee uudis- ja täydennysrakentamisessa noudattaa Vantaan hulevesiohjelmaa. Myyrmäki jakautuu Mätäojan ja Pellaksenojan valuma-alueisiin. Tulevaisuuden suunnittelussa ja kaavoituksessa tulisi näille vesistöille jättää riittävästi tilaa, jotta niiden eliöstön elinolosuhteita ei heikennettäisi.

Hulevesien hallintaa tonteilla

Hulevesiohjelman mukaisesti hulevesien muodostumista pyritään ensisijaisesti vähentämään. Määrää voidaan vähentää korvaamalla vettä läpäisemättömiä pintoja läpäisevillä materiaaleilla. Asfalttipäällysteisiä alueita, kuten pysäköintialueita ja tontin kulkuyhteyksiä, voidaan korvata esimerkiksi kivituhkalla tai nurmikiveyksellä, jotka päästävät vettä lävitseen. Katot voidaan toteuttaa viherkattoina tai kattopuutarhoina, jotka paitsi kuluttavat vettä, myös tasaavat rakennuksen lämpötilan vaihteluita ja mahdollistavat kattojen hyötykäytön myös asukkaille. Muodostuvaa hulevettä voidaan hyödyntää keräämällä katoille satavaa vettä saaveihin tai säiliöihin, jolloin vettä voidaan hyödyntää pihalla kasteluun. Mahdollistamalla tonteille kaupunkiviljelypalstoja, lisätään vettä kuluttavien kasvien määrää, yhteisöllisyyttä ja viihtyisyyttä.

Kuva 56. Hulevesien viivytysallas pihalla.

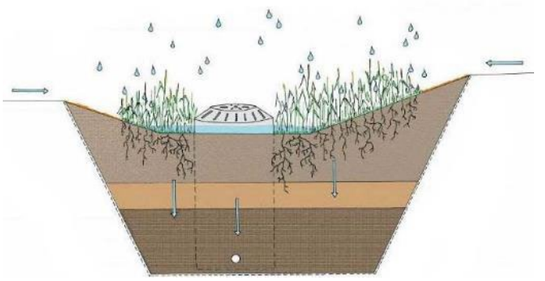
Jos huleveden syntyä ei saada riittävästi ehkäistyä, tulee hulevesiä imeyttää tai viivyttää tontilla. Viivytyksen jälkeen hulevedet ohjataan yleiseen hulevesijärjestelmään. Viherpainanteet sekä rehevä ja monipuolinen kasvillisuus lisäävät kasvillisuuden ja eliöstön monimuotoisuutta samalla kun rakenteet viivyttävät ja puhdistavat hulevesiä.

Hulevesien hallintaa katualueilla

Sinivihreää infrastruktuuria voidaan hyödyntää positiivisena resurssina sekä houkuttelevan että viihtyisän kaupunkiympäristön luomisessa. Sinivihreän infrastruktuurin verkosto ylläpitää ja vahvistaa kaupunkiympäristön ekosysteemien luontaisia prosesseja. Näin se mahdollistaa monen tärkeän ekosysteemipalvelu tuotannon kaupungissa ja vähentää valuma-alueen lisä- ja uudisrakentamisesta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia alueen luonto-, virkistys- ja maisema-arvoihin.

Tiiviisti rakennettujen alueiden kovilta pinnoilta pintavalunta muodostuu nopeasti ja sade- ja sulamisvedet huuhtovat pinnoilta mukaansa haitallisia aineita. Hulevesiviemärien kautta vesi purkautuu nopeasti vastaanottavaan vesistöön ja aiheuttaa voimakkaita virtaamavaihteluita, uomien eroosiota ja vedenlaadun heikkenemistä. Sinivihreäinfrastruktuuri tekee tiiviisti rakennetusta kaupunkiympäristöstä hallitusti huokoisemman ja tukee siten veden luontaiseen kiertoon liittyviä hitaita, vettä viivyttäviä ja puhdistavia prosesseja. Tämän ansiosta vesi purkautuu vastaanottaviin vesistöihin tasaisemmin ja paremman laatuisena kuin perinteisistä hulevesijärjestelmistä.

Myyrmäessä pää- ja kokoojakaduilla on pääasiassa leveät viherkaistat molemmin puolin ajorataa, joka mahdollistaa hulevesien laadullisen ja määrällisen hallinnan näillä alueilla. Hulevesien hallinta on muutoinkin järkevää kohdistaa erityisesti kaduille, joissa on vilkas liikenne, sillä niillä kaduilla myös hulevesien laatu on heikompaa. Nykyään ainoastaan Raappavuorentiellä, Uomatiellä ja Korutiellä hulevedet johdetaan ajoradoilta nurmipintaisille viherkaistoille. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa myös Myyrmäentien, Vaskivuorentien, Virtatien ja Rajatorpantien hulevedet johdetaan ajoradoilta ja jalkakäytäviltä viherkaistoille. Viherkaistoja kehitetään rakentamalla niihin biosuodatuspainanteet hulevesien laadullista ja määrällistä hallintaa varten. Biosuodatuspainanteisiin istutetaan runsasta kasvillisuutta nykyiset kadunvarsipuut säilyttäen. Täysikasvuiset puut myös käyttävät hulevettä ja sitovat vedestä epäpuhtauksia ja ravinteita. Katujen hulevesien hallinnan uudistaminen ajoitetaan kadun perusparannuksen yhteyteen. Lisäksi vesihuoltoverkostojen saneerauksessa on syytä huomioida nämä tulevaisuuden tavoitetilat näiden katujen osalta.

Kuva 57. Hulevesien hallintaa buosuodatusrakenteessa viherkaistalla. Kuva 58. Poikkileikkausesimerkki biosuodatusrakenteesta.

Kuva 59. Hulevesien hallintaa tiiviillä kaupunkialueella, Massena, Pariisi

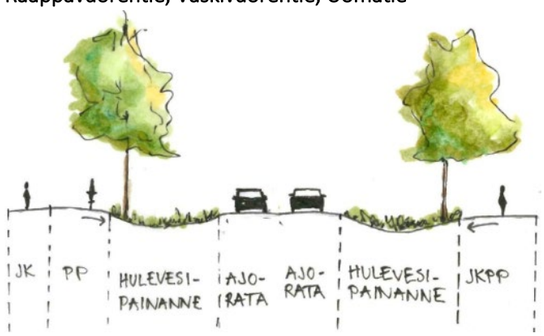
Kuva 60. Hulevesien hallintaa katualueella, Pariisi

Katutilojen luonne

Myyrmäen alueella katutilat ovat tyypillisesti leveitä ja vihreitä. Vihreä infra mahdollistaa tulevaisuudessa istutusalueiden muuttamisen hulevesien käsittelyyn ohjaamalla niihin katualueen hulevedet. Alueen tiivistymisen myötä katualueita tulevaisuudessa rajaavat rakennukset. (katuleikkaukset WSP)

Tämä osio täydennetään kaavarunkoluonnoksen nähtävillä olon jälkeen kaavarunkoehdotukseen.

Raappavuorentie, Vaskivuorentie, Uomatie

Kuva 61.

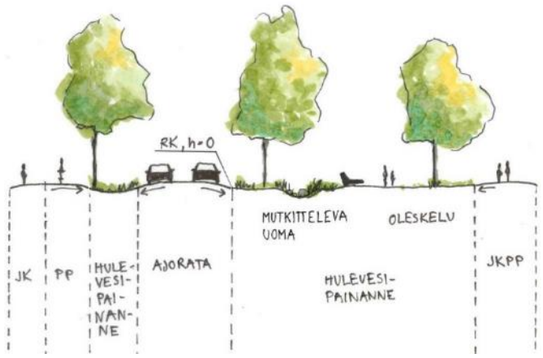
Myyrmäentie

Kuva 62.

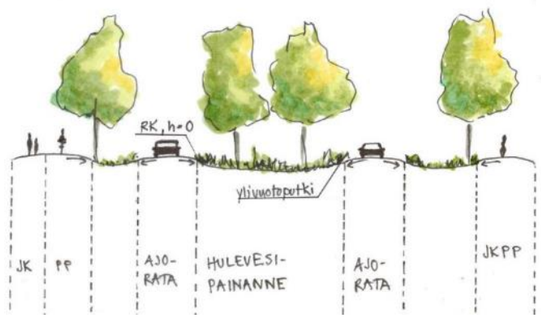
Hulevesipainanne tehdään nykyiselle nurmikaistalle ajoradan reunalle. Hulevesipainanne sijoitetaan viheralueelle siten, että nykyisten puiden juuret eivät vahingoitu.

Rajatorpantie

Kuva 63.

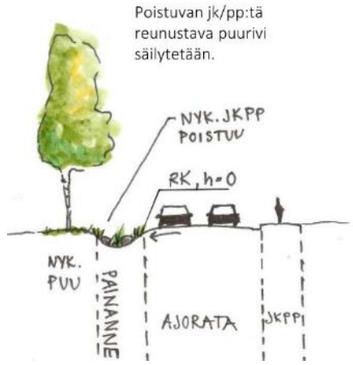
Ajoradan hulevedet ohjataan vihreisiin hulevesipainanteisiin, joissa vesiä viivytetään ennen hulevesiviemäreihin johtamista. Viheralueiden reunakivet ovat maanpinnan tasossa.

Kuva 64.

Hulevesien viivytysallas, jossa on vettä vain sateiden aikaan. Altaaseen ohjataan ajoradalle syntyvät hulevedet. Altaassa on kosteikkokasvillisuutta.

Kuohukuja, Putouskuja

Kuva 65.

Hulevesipainanne kulkee ajoradan reunalla viivyttäen ja puhdistaen hulevesiä ennen niiden päätymistä viemäriverkostoon. Uomaan asetellaan irtokiviryhmiä säännöllisin etäisyyksin patomaisiksi rakenteiksi. Padot parantavat hulevesien viivytystä. Ratkaisua on mahdollista soveltaa myös esimerkiksi Kuohukujalla ja Putouskujalla.

Kuva 66.

Myyrmäen alueella on yhdistettyjä jalankulku ja pyöräteitä. Tavoitteena on muuttaa pyöräilyn pääreitit erotelluiksi väyliksi esim. Vaskivuoren-, Raappavuoren- ja Rajatorpantien jalankulku ja pyörätiet.

Kuva 67.

Eroteltuja väyliä on osoitettu pyöräilyn pääreiteille. Väylän tavoiteleveys on pyöräliikenteen osalta 2,5 m ja jalankulun osalta 2 m eli yhteensä 4,5 m. Jalankulkualueen leveys riippuu jalankulkijoiden määrästä. Pääreitit ovat asfalttipäällysteisiä ja valaistuja reittejä. Katujen ylityksissä pyritään välttämään reunakiviä pyörätiellä. Väistämisvelvollisuudet tehdään pääsääntöisesti normaalien liikennesääntöjen mukaisesti.

Ruukuntekijäntie

Kuva 68.

Kuva 69. Esimerkki pyöräkadusta, Houten, Hollanti.

Pyöräkadut ovat tonttikatuja, joissa autot liikkuvat pyöräilyn ehdoilla. Kävelylle on useimmiten erotettu erillinen jalkakäytävä. Pyöräkadun pintamateriaalit valitaan siten, että pyöräily ohjautuu kadun keskelle ja katu näyttää pyörätieltä. Autot eivät pyöräkadun liikennesäännöissä saa ohittaa pyöräilijää. Pyöräkatu sopii kohteisiin, joissa pyöräliikennettä on paljon ja autoliikennettä vähän. Pyöräkatu on todennäköisesti tulossa vuonna 2018 uudistuvaan tieliikennelakiin.

Kuva 70. Esimerkki hidaskadusta, Odense, Tanska.

Hidaskadut ovat katuja, jotka on toteutettu rakenteellisesti siten, että autoliikenteen nopeudet pysyvät alhaisina. Tämä tekee pyöräilystä kadulla miellyttävää ja turvallista ja kadun ylittämisen jalankulkijoille helpoksi. Hidaskadulla on usein erilliset jalkakäytävät, mutta hidaskatu voidaan toteuttaa myös kokonaan sekaliikennekatuna autoliikenteen määrästä ja kadun leveydestä riippuen. Jos pysäköinti on sallittu, niin ajoradan leveys tulisi olla vähintään 5,5 metriä.

2.2 Viisaasti täydentyvä kaupunki

Asukkaiden ja muiden osallisten palaute tiivistettynä

- *Täydennysrakentaminen jakoi mielipiteitä. Toiset olivat avoimia tiivistämiselle ja korkealle rakentamiselle, toiset vähemmän. Osa haluaisi pitää kiinni nykyisestä asumisväljyydestä ja sallisi tiivistämistä korkeintaan keskustaan.*
- *Katutaide jakoi mielipiteet. Suurin osa piti katutaidetta hyvänä asiana, mutta sekin vähemmistö, jota katutaide ei miellytä, kertoi sen olevan parempi vaihtoehto kuin raaka betoni. Palautteessa tuotiin esille, että taide piristää ja on tärkeää alueen imagolle.*

Kuva 71. Kysymys vastaukset Mun Myrtsi –sovelluksesta 2017

Tavoite

Kaavarungossa kaupunkirakenteen tiivistämisen periaatteena on tehokkaampi ja korkeampi kaupunkirakenne erityisesti Myyrmäen ja Louhelan asemien läheisyydessä. Olemassa olevia korttelialueita ja laajoja parkkialueita täydennysrakennetaan myös muualla Myyrmäessä, mutta maltillisemmin kuin ydinkeskustassa. Sen sijaan vehreät katutilat, puistot ja suuret ympäröivät viheralueet halutaan säilyttää vastapainona tiiviille rakentamiselle. Näillä periaatteilla vastataan kaupungin täydennysrakentamisen tavoitteisiin sekä asukkailta tulleeseen palautteeseen, jossa alueen vehreyttä on pidetty erittäin tärkeänä.

Kortteleille määritellään tehokkuudet ja kaupunkikuvalliset periaatteet. Rakennetaan ekotehokasta ympäristöä. Täydennysrakentamisen toteutuminen ajoitetaan ja porrastetaan kuitenkin siten, että palvelurakenne pysyy eheänä. Tontteja päiväkotien ja koulujen tarpeisiin tulee säilyä alueella jatkossakin.

Suunnittelussa tukeudutaan vahvasti paikan henkeen ja kaupunkikulttuuriin. Myyrmäkeä kehitetään omaleimaiseksi, muista keskustoista erottuvaksi ja tunnistettavaksi alueeksi. Alueen kaupunkikuvallista identiteettiä ”MyyrYork” vahvistetaan. Uudelle rakentamiselle esitetään kaupunkikuvalliset ja arkkitehtoniset linjaukset. Laatua varmistetaan muun muassa suunnittelukilpailuin ja erilaisin ohjein. Kaupunkitilan havainnointia parannetaan kaupunkikuvallisilla kiinnekohdilla, jotka helpottavat ympäristössä liikkujaa jäsentämään ja hahmottamaan aluetta.

Myyrmäen esihistoria huomioidaan osana alueen identiteettiä. Muut Myyrmäelle tyypilliset erityispiirteet kuten katutaide ja yhteisöllisyys tuodaan suunnittelussa esiin. Tuetaan paikallista kaupunkikulttuuria ja mahdollistetaan sille edellytykset ja paikat jatkossakin. Kehitetään kevyen liikenteen raittien ympäristöä, niiden viihtyisyyttä ja palvelujen ja ”elämän” sijoittumista niiden varsille. Myyrmäen keskusta avautuu ja näyttäytyy kevyen liikenteen reiteille, raiteille, aukioille ja torille, jalankulkijoille.

Monet rakennukset kuten alueen 60-70-luvulla rakennetut ostarit ovat tulossa elinkaarensa päähän. Niiden kehittämistä tai korvaamista uudisrakentamisella tutkitaan. Rakennusperintökohteet huomioidaan asemakaavoissa eri vaihtoehdot huomioivin selvityksin. Merkittävimpien kohteiden suojeluperusteiden selvittämiseen tarvitaan rakennushistorialliset selvitykset.

Suunnitteluperiaatteet

Pitkällä tähtäimellä Myymäestä halutaan kehittää parhaimmat ominaispiirteensä säilyttävä vehreä ja tiivis kaupunki, jossa uudis- ja täydennysrakentaminen muodostavat selkeitä kaupunkimaisia kortteleita. Alkuperäinen kaupunkisuunnittelullinen ajatus Myyrmäessäkin oli kontaktikaupunki - vastareaktiona metsäkaupungille. Tiivistyminen jatkuu edelleen. Kaavarungon yhteydessä tutkitaan alueella jo vireillä olevia rakentamisen alueita sekä ehdotetaan potentiaalisia täydennysrakentamisen paikkoja. Asuntoyhtiöiden kanssa tehdään yhteistyötä kartoittaen niiden täydennysrakentamishalukkuutta ja mahdollisuuksia.

Kaupunkirakennetta tiivistettäessä hyödynnetään olemassa olevaa infrastruktuuria. Samalla mahdollistetaan uusiutuvien energiamuotojen, erityisesti aurinkoenergian, käyttö. Kortteleiden ja rakennusten suunnittelussa hyödynnetään passiivisia ratkaisuja lämmitys- ja jäähdytystarpeen vähentämiseksi (rakennusten suuntaus ja sijoittelu, suojaavat rakenteet, viherkatot ja muu kasvillisuus). Tiloista ja alueista suunnitellaan muunneltavia. Ylijäämämaat minimoidaan ja hyödynnetään alueella.

Vaalitaan ympäristön terveellisyyttä. Asuminen ja herkät kohteet sijoitetaan vähintään määritellylle minimietäisyydelle vilkkaista kaduista. Asuinrakennukset ja herkät kohteet suojataan melulta rakenteellisin keinoin (massoittelu, korttelimuoto, yhtenäinen rakenne suojaamaan sisäpihoja, melun huomioivat pohjaratkaisut).

Kaupunkirakenteen täydentyminen

Kaavarungossa on tutkittu kaupunkirakenteen täydentymistä eri näkökulmista. Kaupunkirakennetta tiivistetään erityisesti Kehäradan asemien läheisyydessä. Rakenteen sisällä avoimet parkkikentät ovat potentiaalisia rakentamisen paikkoja. Aluerakentamisen aikaisilla alueilla, kuten Myyrmäessä, niin sanottu purkava uudistaminen on myös ajankohtaista: puretaan vanhaa huonokuntoista rakennuskantaa ja rakennetaan uutta tehokkaampaa tilalle. Myös nykyisten rakennusten korottaminen on mahdollinen täydennysrakentamisen tapa.

Kaavarungon tueksi on laadittu malli kaupunkirakenteen nykytilasta sekä kaupunkirakenteen täydentymismalleja, joissa on arvioitu kortteleittain vuoden 2040 asuntorakentamisen määrä ja sijainti, uusi palvelurakenne (koulut ja päiväkodit, oppilaitokset), liike-, palvelu- ja toimitilojen määrä ja sijainti. Täydentymismallien toimivuus testataan eri näkökulmista tarvittavin selvityksin. Liikenteen osalta täydentymismallit 1 ja 2 testattiin nykytilamallin ohella liikennelaskelmin ja -selvityksin (Trafix, katso kohta 2.5 ja liite 7). Laskelmissa selvitettiin muun muassa tulevaisuuden jalankulkijamääriä ja niiden jakautumista eri reiteille. Liikenteen lisäksi kaupunkirakenteen täydentymisen vaikutuksia tutkitaan asuntoennusteen, palveluverkon (koulut ja päiväkodit), kaupunkikuvan, ympäristön ja sosiaalisten vaikutusten kannalta.

Täydentymismallit ovat arvioituja skenaarioita, joissa kaupunkirakenne täydentyy vähitellen. Vuonna 2040 rakenne saattaa olla kuvatun kaltainen tai rakenne onkin voinut syystä tai toisesta täydentyä hitaammin tai nopeammin. Siksi täydennysrakentamista tulee seurata ja sen toteutuminen tulee ajoittaa ja porrastaa siten, että palvelurakenne pysyy laadukkaana ja riittävänä. Kaupunkirakenteen täydentymisen toteutumiseen vaikuttaa myös asuntoyhtiöiden halukkuus ryhtyä täydennysrakentamishankkeisiin.

Kuva 72. Tiivis, mutta vehreä Massenan kaupunginosa Pariisissa. Massenan aluekehityskohde on rakennettu vanhalle rautatiealueelle. Kokonaisuudessaan se on harvinaisen vehreä kaupunginosa. Vihreys ja vehreys näkyy alueella monella viherrakentamisen tasolla: viherkatot, viherseinät, kattopuutarhat, vehreät pihat, ritiläseinien köynnösistutukset.

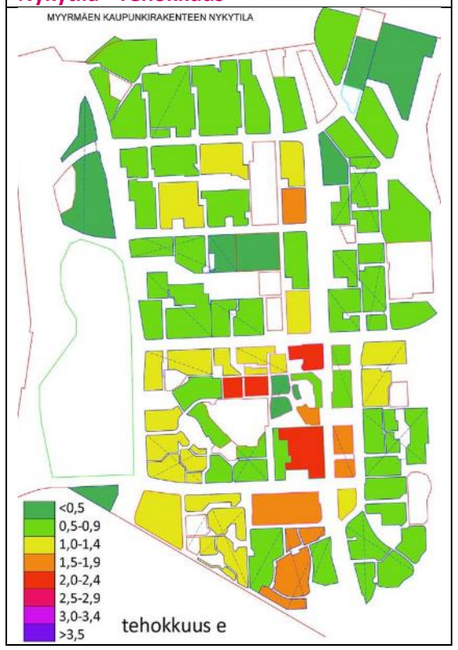

Kuvat 73-74. Myös Chichy Batignollesin kaupunginosa on rakennettu vanhalle rautatiealueelle Pariisissa. Vastapainona tiiviydelle ovat vehreät pihat ja puistot sekä lukuisat viherkatot ja viherseinät.

Kuvat 75a, b, c, d

Nykytila - Tehokkuus

Mitoitus

- 16 453 asukasta (2017), asumista 713 000 as-kem2
- liike- tai palvelutilaa 114 000 kem2, toimitilaa 56 000 kem2, julkiset palvelut/ muuta 195 000 kem2

Laskentaperiaate

Ajantasa-asemakaavan mukaista kerrosalaa

Kaupunkirakenteen täydentymismalli 1

Myyrmäen aseman lähikorttelit tehokkaimmin rakennettu. Muu osa Myyrmäkeä täydentynyt tasaisemmin: ydinkeskustan ulkopuolella korttelit täydentyvät siten, että pienillä tehokkuuksilla rakennetut alueet täydentyvät hieman tehokkaammin kuin niitä tehokkaammin rakennetut alueet (katso laskentaperiaate taulukosta)

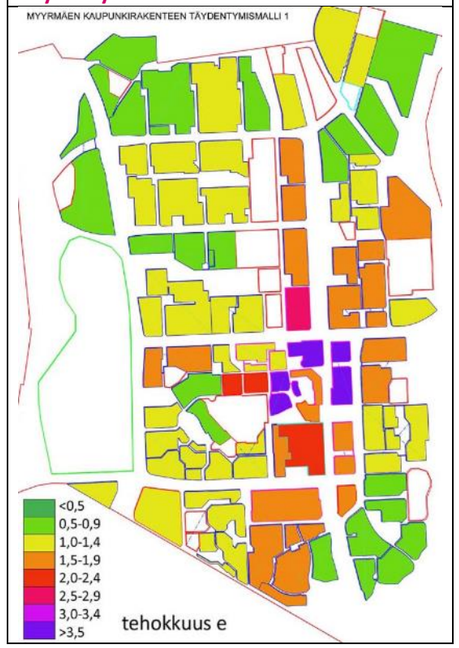
Kaupunkirakenteen täydentymismalli 2

Radan varsi ja asemanseudut tehokkaimmin rakennettu. Muu osa Myyrmäkeä täydentynyt maltillisemmin kuin täydentymismalli 1:ssä

Täydentymismalli 3

Suunnittelua jatkettu täydentymismalli 2:n pohjalta. Radan varsi ja asemanseudut tehokkaimmin rakennettu. Tämä malli on laskentamallin niin sanottu maksimiskenaario siitä, miten Myymäki vuoteen 2040 mennessä voisi rakentua. Tässä tulee kuitenkin huomioida se, että ns. maksimiskenaariosta saattaa toteutua suuri osa tai vain esimerkiksi 40%. Siksi täydennysrakentamisen määrää olisi tärkeää seurata muutamien vuosien välein.

Täydentymismalli 1 - Tehokkuus

Mitoitus

- asumista 1 206 000 as-kem2
  - ➢ *493 000 kem2 enemmän kuin nykytilanteessa*
- liike- tai palvelutilaa 126 000 kem2
- toimitilaa 44 750 kem2
- julkiset palvelut/ muuta 198 000 kem2
- 24 600 asukasta
  - ➢ *8100 asukasta enemmän kuin nykytilanteessa*
- 5 500 työntekijää
- 1 600 päiväkotilasta
- 7 900 opiskelijaa, koululaista

Laskentaperiaate

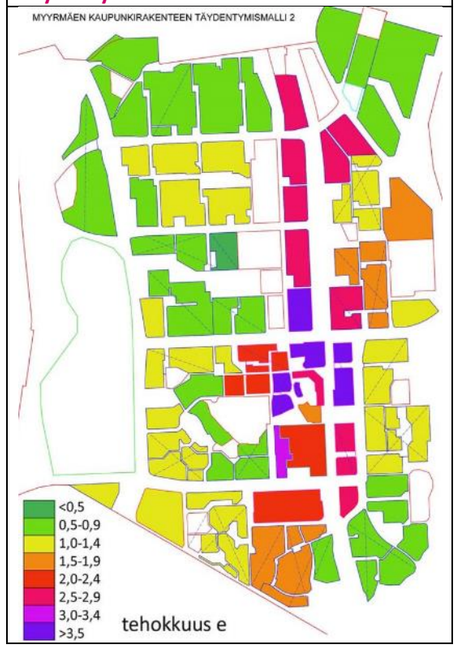
50 kem2/ asukas
25 kem2/ toimistotyöntekijä
35 kem2/ toimistotyöntekijä, jos mukana palveluita
50kem2/ kaupan työntekijä

Kerrosala: nykyiset asuinkorttelit
(rakennettu. v.1960-2000) vuonna 2040:
e < 0,7 -> +30% (nykyinen rakennuoikeus+30%)
e = 0,7-0,9 -> +25%
e = 1,0-1,1 -> +20%
e = 1,2-1,3 -> +15%
e > 1,3 -> +10%
Lisäksi täydennysrakentamiseen
mahdolliset parkkialueet -> e= noin 1,0

Kerrosala: nykyiset asuinkorttelit sijainti kaavarungon ydinalueella aseman vieressä
(rak. v.1960-2000) v.2040:
e < 0,7 -> +100%
e = 0,7-0,9 -> +80%
e = 1,0-1,1 -> +65%
e = 1,2-1,3 -> +50%
e > 1,3 -> +35%

Vuoden 2000 jälkeen rakennetut korttelit pysyvät keskimäärin tehokkuudeltaan ennallaan.

Täydentymismalli 2 - Tehokkuus

Mitoitus

- asumista 1 260 000 as-kem2
  - ➢ *547 000 kem2 enemmän kuin nykytilanteessa*
- liike- tai palvelutilaa 126 000 kem2
- toimitilaa 44 750 kem2
- julkiset palvelut/ muuta 195 000 kem2
- 25 500 asukasta
  - ➢ *9000 asukasta enemmän kuin nykytilanteessa*
- 5 500 työntekijää
- 1 600 päiväkotilasta
- 7 900 opiskelijaa, koululaista

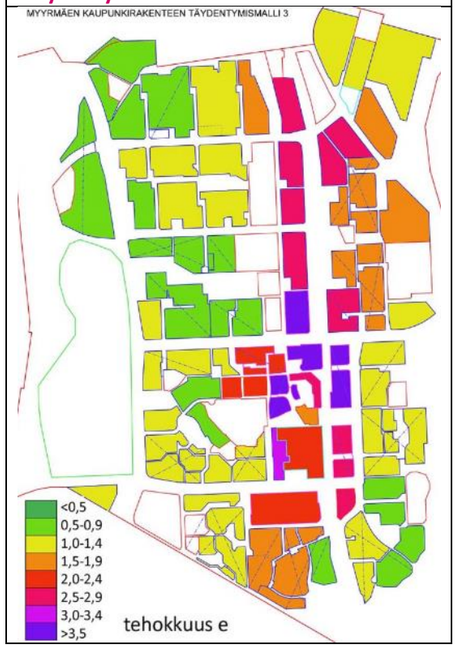
Laskentaperiaate

50 kem2/ asukas
25 kem2/ toimistotyöntekijä
35 kem2/ toimistotyöntekijä, jos mukana palveluita
50kem2/ kaupan työntekijä

Kerrosala: nykyiset asuinkorttelit
(rakennettu. v.1960-2000) vuonna 2040:
Täydentymismallin 1 tehokkuuden kasvusta toteutuu noin 40%. Lisäksi täydennysrakentamiseen mahdolliset parkkialueet -> e= noin 1,0

Kerrosala: nykyiset asuinkorttelit sijainti kaavarungon ydinalueella aseman vieressä
(rak. v.1960-2000) v.2030:
e > 2,5 tai tiedossa olevan hankkeen mukaan

Täydentymismalli 3 - Tehokkuus

Mitoitus

- asumista 1 352 000 as-kem2
  - ➢ *639 000 kem2 enemmän kuin nykytilanteessa*
- liike- tai palvelutilaa 150 000 kem2
- toimitilaa 25 700 kem2
- julkiset palvelut/ muuta 195 000 kem2
- 27 300 asukasta
  - ➢ *10 800 asukasta enemmän kuin nykytilanteessa*
- 5 400 työntekijää
- 1 600 päiväkotilasta
- 7 900 opiskelijaa, koululaista

Laskentaperiaate

50 kem2/ asukas
25 kem2/ toimistotyöntekijä
35 kem2/ toimistotyöntekijä, jos mukana palveluita
50kem2/ kaupan työntekijä

Kerrosala: nykyiset asuinkorttelit
(rakennettu. v.1960-2000) vuonna 2040:
e < 0,7 -> +30% (nykyinen rakennuoikeus+30%)
e = 0,7-0,9 -> +25%
e = 1,0-1,1 -> +20%
e = 1,2-1,3 -> +15%
e > 1,3 -> +10%
Huom! tehokkuuden kasvusta toteutunut 100%.
Lisäksi täydennysrakentamiseen
mahdolliset parkkialueet -> e > 1,0

Kerrosala: nykyiset asuinkorttelit sijainti kaavarungon ydinalueella aseman vieressä (rakennettu v.1960-2000) vuonna 2040: e > 2,5 tai tiedossa olevan hankkeen mukaan

Kerrosala: muut nykyiset asuinkorttelit sijainti enintään 250m asemalta (rakennettu v.1960-2000) vuonna 2040: e > 1,0...2,0
Vuoden 2000 jälkeen rakennetut korttelit pysyvät keskimäärin tehokkuudeltaan ennallaan.

Vireillä olevia ja muita potentiaalisia täydennysrakentamiskohteita

Kartalla on merkitty vireillä olevia kaavahankkeita sekä ehdotettuja täydennysrakentamisen paikkoja. Merkintä kartalla ei välttämättä tarkoita, että paikka rakennetaan, vaan tutkitaan, onko tontille mahdollista täydennysrakentaa. Myös muille kuin ehdotetuille paikoille voidaan ehdottaa täydennysrakentamista kaavarungon periaatteiden mukaisesti. Asunto-osakeyhtiöiden tonteille ehdotettu täydennysrakentaminen voidaan kaavoittaa vain tontin omistajan aloitteesta.

Tilanne **keväällä 2018:**

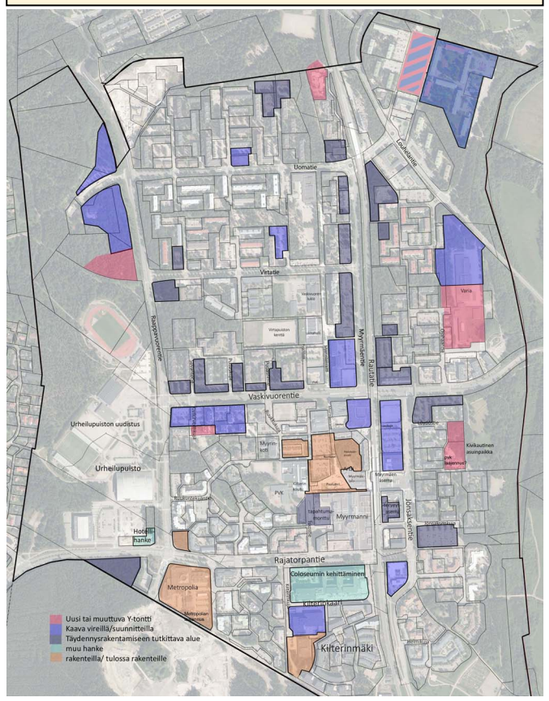
Rakenteilla

Muita hankkeita

Vireillä / suunnitteilla

Parkkialueita ja muita tutkittavia alueita
(kaavamuutokset AS.OY:n aloitteesta)
+ muu kortteleiden uusiutuminen (huom! ei näy tällä kartalla erikseen, esitetty täydentymismalleissa)
= Yhteensä jopa n. 450 000 kem2
-> n. uutta 9000 asukasta

Y-tontit, osa uusia (koulut ja päiväkodit)

Kuva 76. Myyrmäen täydennysrakentamisen paikkoja

Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri

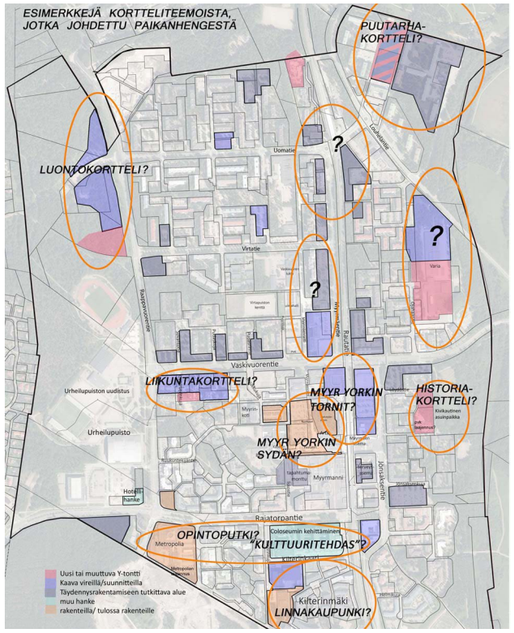
Myyrmäki on alueena jo nyt omaleimainen ja profiloitunut erityisesti katutaiteen ja yhteisöllisyyden kaupunginosana. Kaavarungon tavoitteena on vahvistaa Myyrmäen kaupunkimaista luonnetta ja kaupunkirakennetta, joka koostuu omaleimaisista alueenosista. Myös yksittäisten kortteleiden kaupunkikuva perustuu parhaimmillaan alueen paikanhenkeen vahvistaen alueiden identiteettiä. Uuden rakentamisen tulee olla tunnistettavaa ja arkkitehtuurilta mieleenpainuvaa; niistä tulee välittyä tunne siitä, että ollaan juuri Myyrmäessä. Yksi erityisesti keskustan vahvoista teemoista on korkea rakentaminen. Kaupunkikuvallista identiteettiä ”MyyrYork” vahvistetaan: asemien läheisyyteen rakennetaan tornitaloja kaupunkikuvallisena kokonaisuutena.

Kuva 77. Suuntaa antava havainnekuva miten Myyrmäki voisi täydentyä vuoteen 2040 mennessä.

Kuva 78. Massenan kaupunginosa Pariisissa perustuu Christian de Portzamparcin suunnitelmaan ja hänen 80-luvulla kehittämään kaupunkikortteli ideaan. Alue on tehokkaasti rakennettu, mutta tiiviydestä huolimatta korttelinäkymät ovat harkitut. Rakennusten massoittelussa on otettu huomioon auringonvalon saanti ja näkymät julkisiin ulkotiloihin, korttelipihoille ja viereisiin kortteleihin.

Kuva 79. Pienetkin yksityiskohdat voivat luoda identiteettiä alueelle, Massena Pariisi

Kuva 80. Kuvassa on esimerkkejä paikan hengestä johdetuista teemoista ja uusien kortteleiden mahdollisesta identiteetistä.

Arkkitehtuuri

Kaupunkikuvallisesti tärkeiden katujulkisivujen linjoille sekä kaupunkikuvallisesti tärkeille paikoille sijoittuva rakentaminen edellyttää erityistä panostusta rakennusten arkkitehtuuriin. Rakennetusta ympäristöstä tulisi löytää vaihtelevuutta siten, että yhdessä se kuitenkin muodostaisi yhtenäisen tunnistettavan kokonaisuuden. Asunto- ja talotyypit voivat olla erilaisia, kunhan niitä yhdistää jokin elementti. Yksittäinen asunto voidaan tietyin ehdoin suunnitella hyvinkin omaleimaiseksi ja toisista erottuvaksi. Yksittäiset asuntoarkkitehtuurit voivat antaa alueelle erityisluonnetta, josta se muistetaan.

Korkeammat rakennukset toimivat maamerkkeinä. Ne tulee havaita jo kaukaa. Kaupunkikuvalliset kiinnekohdat helpottavat ympäristössä liikkujaa jäsentämään ja hahmottamaan aluetta. Niitä ovat esimerkiksi korkeampi rakennuksen osa, erikoinen julkisivu, muusta rakenteesta poikkeava kattomuoto, materiaali, sommittelu tai väritys. Saapumiskohdat Myyrmäkeen ovat kaupunkikuvallisesti tärkeitä paikkoja. Ne pyritään suunnittelemaan arkkitehtuuriltaan mielenkiintoisiksi kiintopisteiksi ja tunnistettaviksi kaupunginosan ”kulmapisteiksi”. Tulijalle välittyy ajatus Myyrmäkeen saapumisesta ja alueen identiteetistä. Alueen sisällä asemaseuduilla korkeat tornirykelmät toimivat omalta osaltaan alueen identiteettiä vahvistavina elementteinä.

Kuva 81. Aukotus rakennusmassa tuo keveyttä ja hengittävyyttä tiiviissä kaupunkirakenteessa. Kuvat 82-83. elävää julkisivusommittelua

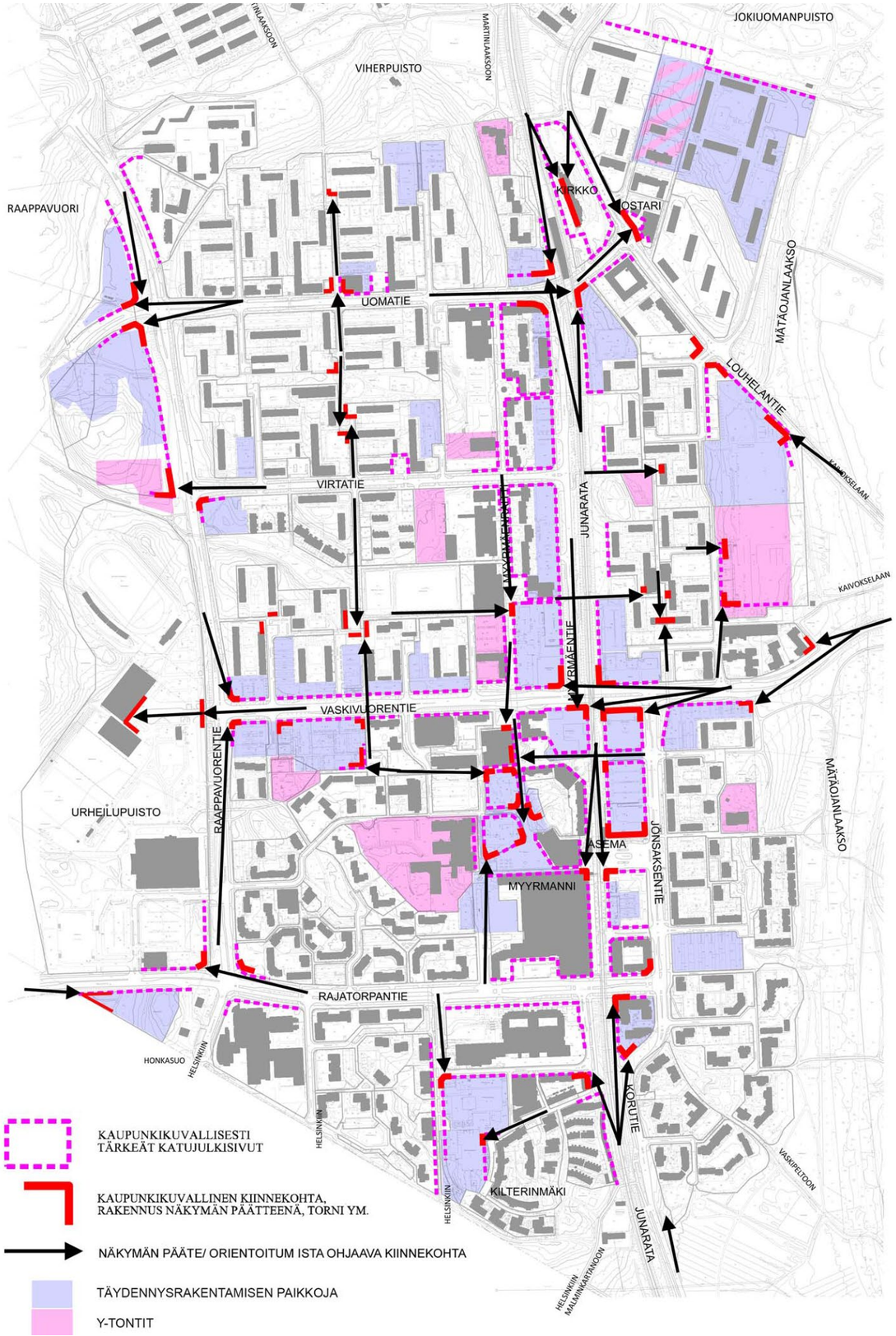

KAUPUNKIKUVALLISESTI TÄRKEÄT KATUJULKISIVUT: Rakennusten katujulkisivut tulee käsitellä kaupunkimaisesti materiaalien, aukotuksen ja jäsentelyn osalta. Julkisivujen tulee olla monipuolisia. Asuntojen ikkunoita ja/tai parvekkeita tulee aueta aukion tai kävelyraitin suuntaan. Julkisivuissa tulee olla vaihtelua, ”tapahtumia” ja virikkeitä. Ne eivät saa olla yksitoikkoisia. Kadun puoleisten parvekkeiden, kulkuaukkojen ja ulokkeiden näkyvät pinnat käsitellään julkisivumaisesti ja julkisivujen laatutasoa vastaavasti.

Katutason julkisivun tulee erottua muusta julkisivusta. Julkisivu jäsennellään värivalinnoin ja materiaalein siten, että inhimillinen mittakaava säilyy ja katutasosta syntyy vaihteleva ja virikkeellinen. Liike-, toimisto-, palvelu-, työ- ja yhteistilat tulee avata suurin ikkunoin katutilaan antaen avonaisen vaikutelman. Sisäänkäyntejä, porttikäytäviä ja porrashuoneita tulee korostaa siten, että ne erottuvat muusta julkisivusta.

NÄKYMÄLINJA: Näkymälinjan päätteenä on kaupunkikuvallinen kiinnekohta, jonka tulee olla tunnistettava.

KAUPUNKIKUVALLINEN KIINNEKOHTA: Orientoitumista ohjaava kiinnekohta, rakennus näkymän päätteenä, torni ym. Voi olla myös maisemallinen kiinnekohta, esim. komea mänty, kallio tms.

Kuva 84. kaupunkikuvalliset periaatteet

Rakentamisen korkeus

Myyrmäessä on suunnitteilla runsaasti uutta asuinrakentamista erityisesti aseman seudun lähikortteleihin. Asukaskyselyiden mukaan suuri osa vastaajista kannatti korkeaa rakentamista juuri näille alueille. Veistoksellinen aseman ympäristöön keskitetty tornirakentaminen voisi parhaimmillaan vahvistaa Myyrmäen kaupunkimaista identiteettiä. Kartalla on esitetty maksimikerrosluvut koko Myyrmäen alueelle. Esimerkiksi 8-kerroksisiksi esitetyillä korttelialueilla se voi tarkoittaa nykyisten rakennusten korotusta 1-2 kerroksella tai täydennysrakentamista pysäköintitontille. Ympäröiviä kortteleita korkeampi rakentaminen tulee kuitenkin aina tutkia tarkemmin suhteessa lähiympäristöön. Lisäksi niillä alueilla, joissa nykyinen kerrosluku on matalampi, tulee uusi mahdollisesti korkeampi rakentaminen sovittaa nykyiseen rakenteeseen riittävin kaupunkikuva-, varjostus- ja maisemaselvityksin. Niillä alueilla, joilla rakennuskanta on uudempaa, uudet maksimikerrosluvut toteutuvat todennäköisesti vasta silloin kun nykyinen rakennuskantaa uudistuu.

Tarkemmat periaatteet rakentamisen korkeudesta määritellään kaavarunkoluonnoksen nähtävillä olon jälkeen ja riittävän eri osapuolien välisen keskustelun pohjalta. Keskusteluun voidaan ottaa useita vaihtoehtoja.

Kuva 85. Korkeaa rakentamista Pariisissa. Kuva 86. Tiiviissä korttelissä pihalla on tärkeä merkitys

TEHOKKAASTI RAKENNETTAVA ALUE 1

kerroskorkeus max XXIV

max. tasoon 160m merenpinnasta

Alueelle tulee sijoittaa yksi 24-kerroksinen torni. Muu osa korttelia muodostaa tornille matalamman jalustan.

TEHOKKAASTI RAKENNETTAVA ALUE 2

kerroskorkeus max XVI

Alueelle tulee sijoittaa 12-16-kerroksisia torneja, joista vähintään yksi on 16 kerrosta. Muu osa korttelia on matalampaa.

TEHOKKAASTI RAKENNETTAVA ALUE 3, max. XII

Alueelle saa sijoittaa 12-kerroksista rakentamista siten, että viereisten rakennusten ja kortteleiden rakennuskanta huomioidaan varjostuksen osalta.

OLEMASSA OLEVAAN RAKENTEESEEN

SOPEUTUVA ALUE 1, max. VIII

Rakentaminen voi osittain olla 9-kerroksista siinä tapauksessa, että ylimmissä kerroksissa (8-9) ovat 2-kerroksisia asuntoja tai rakennuksen ylin (9.) kerros on muita kerroksia pienempi, esim. sisennetty.

OLEMASSA OLEVAAN RAKENTEESEEN

SOPEUTUVA ALUE 2, max. VI

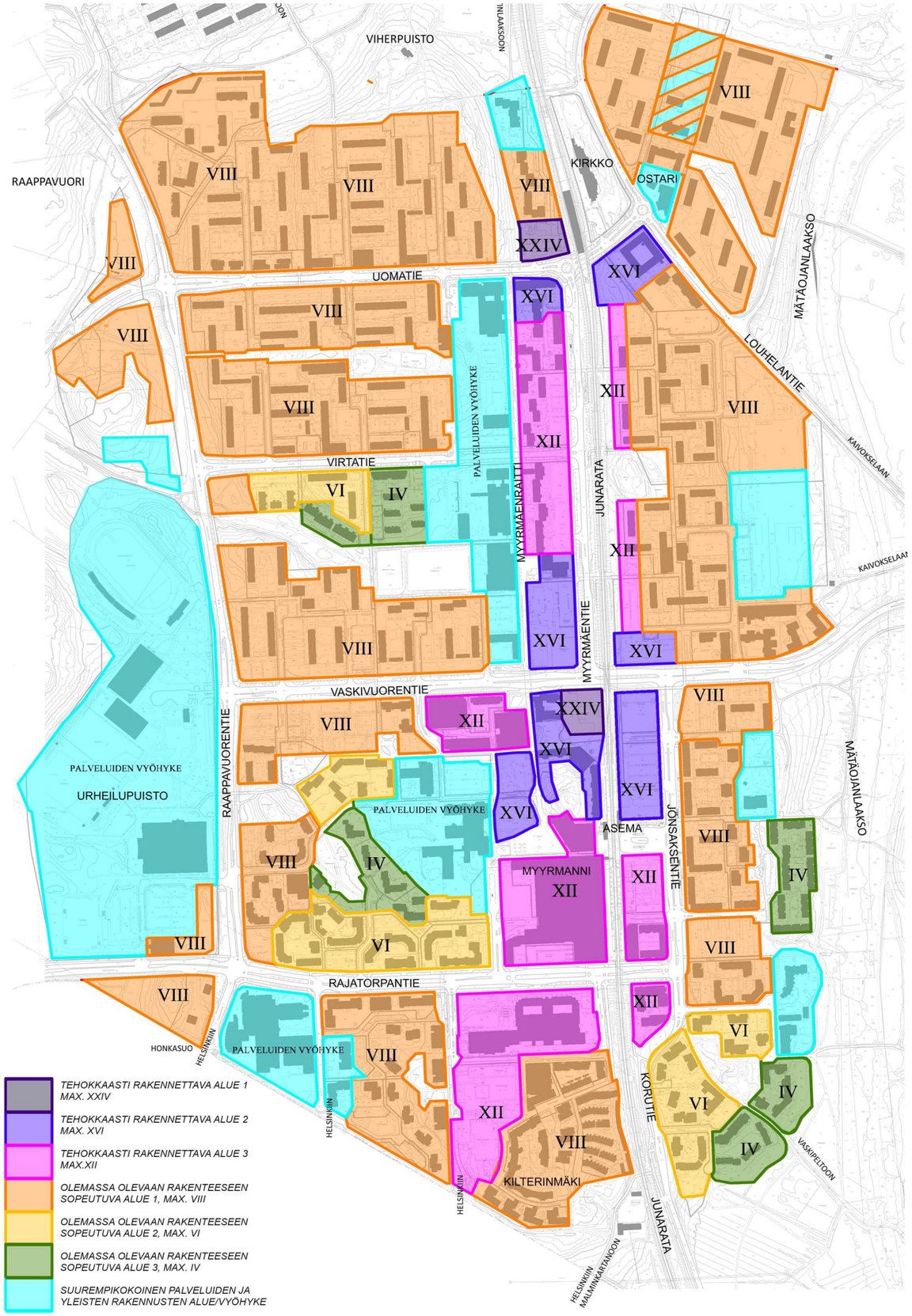
OLEMASSA OLEVAAN RAKENTEESEEN

SOPEUTUVA ALUE 3, max. IV

SUUREMPIKOKOINEN PALVELUIDEN JA YLEISTEN RAKENNUSTEN ALUE/VYÖHYKE

Kuva 87. Vaikka korttelin maksimikerrosluku on esimerkiksi 8, se ei tarkoita, että koko korttelin tulee olla sen korkuista. Viihtyisässä ja arkkitehtuurilta monimuotoisessa asuinkorttelissa voi yhdistyä erikorkuista rakentamista. Tällöin myös pihatiloista saadaan aurinkoisia. Kalasatama, Helsinki.

Kuva 88. Maksimikerrosluvut

Tornirakentaminen

Tornikortteleiden tulee muodostaa kaupunkikuvallinen, toiminnallinen ja arkkitehtoninen kokonaisuus yhdessä viereisten korttelien tornien sekä matalampien rakennusten ja rakennuksenosien kanssa. Tornien arkkitehtuurissa tulee huomioida jalustan, varren ja huipun arkkitehtoninen ilme ja toiminnallisuus. Tornin huipun tulee olla tunnistettava suurmaisemassa. Tornien jalustan tulee luoda inhimillistä katutason mittakaavaa katutilaan vastapainona korkeille torneille. Tornien jalusta voi olla useamman kerroksen korkuinen, esim. 2-4 kerrosta. Pieni pohjapinta-ala ja hoikkuus korostavat positiivisesti rakennuksen korkeutta. Korkeiden rakennusten arkkitehtuurin ja toteutuksen tulee edustaa normaalia korkeampaa laatutasoa, koska rakennukset ovat erityisen näkyviä kaupunkikuvassa.

Asuntojen ja yhteistilojen näkymät ympäristöön tulee ratkaista huomioiden pitkät näkymät ja naapurirakennukset. Liike-, palvelu- ja toimitilan tulee olla muuntojoustavaa ja soveltua työnteon ja kaupan muuttuviin haasteisiin. Alueen korkeimman tornin ylimmässä kerroksessa tulee sijaita jokin yleisölle avoin julkinen tai kaupallinen tila esim. kahvila, josta avoin näköalojen nautintamahdollisuus. Tornien tuulivaikutukset ja varjostus tulee tutkia ja huomioida vaikutukset suunnittelun keinoin.

Muun muassa Turussa ja Espoossa on tehty viime vuosina korkean rakentamisen selvitykset. Niistä on otettu oppia Myyrmäen kaavarunkoon.

Vantaalla on oma arkkitehtuuriohjelma (2015), jossa suunnittelua ja rakentamista lähestytään ihmisten ja yhteisöjen, kaupunkirakentamisen sekä luonnon ja kulttuurin näkökulmasta. Tavoitteet ja toimet tukevat kaupungin vision toteutumista ja kohdistuvat keskustoihin, työpaikkojen ja kaupan ympäristöihin, julkisiin rakennuksiin, asuntoalueille, liikkumisen ympäristöihin sekä viheralueille.

Vantaan maankäytössä on myös valmisteilla ohje kaupunkikortteleiden ja kivijalkakerrosten muodostamisen periaatteista asemakaavojen laatimisen pohjaksi ja rakennussuunnittelun ohjaamiseksi.

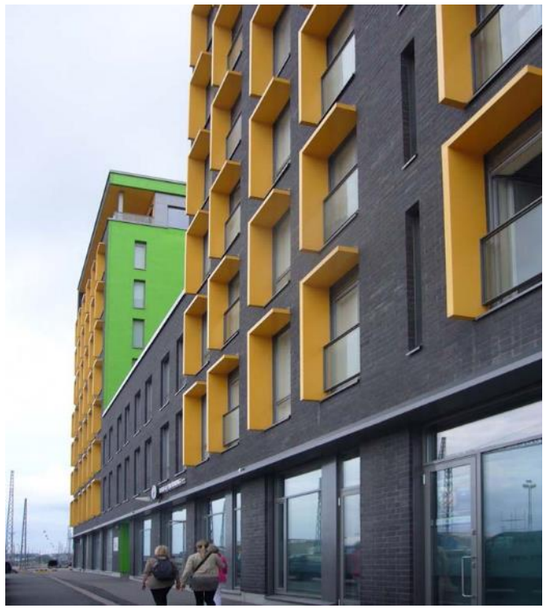

Kuva 89. Myyrmäki skyline vuonna 2040?

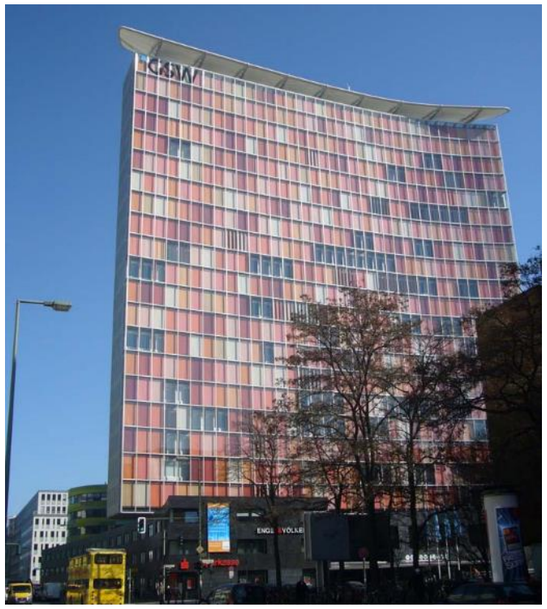
Kuvat 90-91. Asuintornin huippu ja jalustaTapiolassa

Kuva 92. Korkeampi rakentamisen yhdistyy jalustaan ja 3-kerroksiseen osaan Jätkäsaaressa Helsingissä.

Kuva 93. Paalutorin viereen rakentuu kolmen tornitalon kokonaisuus

Kuva 94. Tornirtalo Berliinissä.

Pihat

Täydennysrakentamisessa olemassa olevaan korttelirakenteeseen pyritään säilyttämään nykyinen korttelirakenne ja vehreät sisäpihat. Kaikessa uudessa rakentamisessa tulee huomioida naapurikorttelien rakennukset, niiden näkymät, pihat ja kulkuyhteydet.

Tornikortteleiden pihat ovat usein kansipihoja. Tällöin joko matalampien rakennusten katolle tai pihakannelle tehdään piharakenteet. Kattopihoilla talotekniset laitteet tulee integroida muihin rakenteisiin ja sijoittaa siten, että kattopihoille voidaan toteuttaa yhtenäinen, tarkoituksenmukainen oleskelupiha. Kattopihoille luodaan vehreä vaikutelma istuttamalla pienpuita, pensaita, köynnöksiä ja perennoja. Rakennelmien ja kasvillisuuden avulla luodaan myös tuulensuojaa. Istutuksille perustetaan riittävän syvät ja laajat kasvualustat. Kattojen rakenteissa tulee ottaa huomioon istutuksiin tarvittavan kasvualustan paksuus ja paino.

Yleisesti pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet. Pihat toteutetaan kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden erilaisia pienpuita, pensaita, perennoja ja nurmea. Pihojen osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikkialueina tai hyödynnetä kaupunkiviljelyyn, on istutettava.

Elävä keskusta

Suunnittelun keinoin pyritään luomaan yhteisöllisyyttä tavoitteena elävä kaupunkikeskusta, jossa asutaan, tehdään töitä ja vietetään vapaa-aikaa. Alueelle suunnitellaan solmukohtia, joissa ihmisten "polut" risteävät, sekä turvallisia paikkoja, joissa asukkaat tapaavat toisiaan ja viettävät vapaa-aikaa. Näitä solmukohtia ovat esimerkiksi aukiot, raitit, pihakadut, yhteispihat. Yhteisöllisyyden syntymiseen tarvitaan aikaa. Suunnittelulla voidaan kuitenkin luoda potentiaalinen kasvualusta yhteisöllisyydelle.

Ihmisten välistä kanssakäymistä voidaan lisätä suunnittelun keinoin, esimerkiksi sekoittamalla toimintoja ja käyttötarkoituksia (’mixed land uses’/ ’mixed uses’). Ihmiset myös haluavat viettää aikaa sellaisissa tiloissa, missä inhimillinen ja pieni mittakaava. Tämän vuoksi on tärkeää, että kävelykatujen ja aukioiden rakentamisessa kiinnitetään huomiota katutason mittakaavaan ja arkkitehtuuriin. Vaikka aukiota ympäröivät tai kävelykadun viereiset rakennukset olisivatkin korkeita, tulee katutasolle silti välittyä inhimillinen mittakaava. Tämä voidaan saavuttaa esimerkiksi terassoimalla rakennusmassaa tai kiinnittämällä erityistä huomiota katutason julkisivun suunnitteluun.

Urbaanin sykkeen alueille sijoittuu runsaasti uutta asuinrakentamista ja palveluita. Pääpaino on Myyrmäenraitilla Louhelan asemalta aina Virtatalolle (ent. Colosseum) saakka. Raitista pyritään tekemään asukkaiden yhteinen ”ulko-olohuone”. Raitin tärkeys asukkaille tuli esille jo nettikyselyssä ja asukasilloissa. Raitti sisältää erilaisia teemoja, virikkeitä ja etappeja, kuten esimerkiksi kävelyraittia, aukioita, alikulkuja jne.

Kuva 95. Elävä keskusta-alue Huddingessa Ruotsissa: Kivijalkakerroksen ovat täynnä liiketilaa ja ylemmissä kerroksissa on palveluita, toimitilaa ja asumista.

URBAANIN SYKKEEN ALUE

Ulkotila yhdistyy rakennusten alimpien kerrosten liiketiloihin, työtiloihin ja etupihoihin ja levenee välillä aukioiksi. Ulkotila rakennetaan laadukkaaksi ja viihtyisäksi käyttäen erilaisia pintamateriaaleja, kasvillisuutta, kalusteita ja valaistusta. Julkisen ulkotilan toimintojen suunnittelussa huomioidaan ympärivuotinen käyttö ja eri ikä- ja väestöryhmät. Välillä kaupunkitila tiivistyy ja kuljetaan porttimaisten tilojen läpi. Välillä tila aukeaa vihreille pihoille ja virkistysalueiden suuntaan.

ELÄVÄ KIVIJALKALIIKEKERROS

Maantasokerroksiin katualueen puolelle muodostetaan avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros, johon tulee sijoittaa liike-, toimisto- ja palvelutilaa. Tiloihin tulee olla suora sisäänkäynti kadulta. Sisäänkäynnit liiketiloihin, palveluihin, toimistoihin ja asuntoihin tulee esittää selkeästi arkkitehtuurin keinoin.

Kivijalan kerroskorkeuden tulee olla vähintään 5m. Liike- ja palvelutilojen vaatimat tekniset asennukset mahdollistetaan. Tilat tulee toteuttaa siten, että ne voidaan ottaa heti liike- tai palvelukäyttöön. Katutason julkisivusta tulee vähintään 80% olla näyteikkunajulkisivua.

Katutilan ja korttelialueiden rajapintojen ja toimintojen suunnittelussa tulee huomioida ulkotilojen ympärivuotinen käyttö, esimerkiksi katoksin tai arkadein. Osan kivijalkakerroksen toiminnoista tulee olla mahdollista myös levittäytyä katutilaan esimerkiksi katukahvila- tai toritilana.

ELÄVÄ KIVIJALKAKERROS

Maantasokerroksiin katujen puolella tulee sijoittaa toiminnallisesti aktiivisia tiloja, kuten palvelutilaa, kerhohuoneistoja, tai muuta yhteisöllistä tilaa.

Tori- tai aukiotilaan avautuvat kerho- ja muut yhteistilat tulee yhdistää toiminnallisesti aukion katutilaan. Niiden tulee avautua katutilaan suurin ikkunapinnoin. Tilojen tonttiin kuuluva edusta tulee suunnitella osana katutilaa. Sisäänkäynnit liiketiloihin, palveluihin, toimistoihin ja asuntoihin tulee esittää selkeästi arkkitehtuurin keinoin.

1. krs asuntojen pihat rajaavat katutilaa. Isot ikkunapinnat ja toiminnot avautuvat katutilaan. Katutason julkisivun tulee antaa avonainen vaikutelma.

Kuva 96. Urbaanin sykkeen alueet ja kivijalkakerrokset

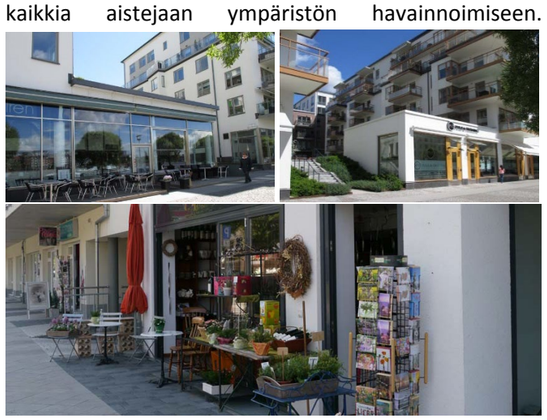
Kadun varren kivijalkakerroksen sekä varsinaisen katutilan tulee tarjota erilaista informaatiota ja virikettä ympäristöstä. Näitä ovat erilaiset kadun varren yksityiskohdat, elämykset ja ”visuaaliset kohokohdat":

- ihmiset: lapset leikkivät, hääparin seuraaminen, katumuusikot, tapahtumat
- pikkukaupat ja niiden näyteikkunat, näyttelyt, lehtikioskit ja niiden lööpit, valokuvanäyttely ikkunassa
- opasteet, kyltit, tienviitat, kadun kalusteet (pysähtymispaikat, penkit, katulamput, jne)
- arkkitehtuuri: värit, materiaalit, muodot, sommittelu

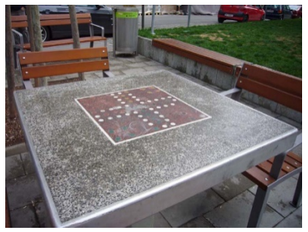

Kuva 97.

Erilaiset tapahtumat ja aktiviteetit tuovat ihmisiä kaupunkitiloihin; kaduille, toreille ja aukioille. Julkisten tilojen sijainti on tärkeä. Asuinalueilla tämä tarkoittaa lähinnä puolijulkisia ulkotiloja, kuten pikkukatuja ja aukioita. Aukion vetovoima on usein juuri sen sijainnissa. Tori tai aukio tulisikin sijaita kevyen liikenteen solmukohdassa palveluiden vieressä. Aukion tai torialueen suunnittelun kannalta tärkeitä asioita ovat mikroilmasto luominen, valoisuusolosuhteet sekä kadun kalusteiden luonne ja sijoittelu. Aukiolla tulisi olla jotain aktiviteetteja, jotain visuaalista mitä seurata tai jotain mitä kuunnella, haistaa tai koskettaa. Ihmisen tulisi voida käyttää kaikkia aistejaan ympäristön havainnoimiseen.

Kuvat 98-99. Myös 1-kerroksinen rakennuksen osa voi rajat katutilaa. Kuva 100. kivijalan toiminnot levittäytyvät katutilaan

Kuva 101. Pelipöytä kaupunkitilassa, Wien. Kuva 102. Taidetta elävöittämässä katutason julkisivua, Arabianranta, Helsinki.

Katutaide

Myyrmäki on katutaiteeseen erikoistunut kaupunginosa, jonka omaleimaisuus syntyy runsaasta katutaidekuvastosta. Uudiskohteiden julkista taidetta on hyvä ohjata katutaiteelle tunnusomaisiin ja katutaiteen hengessä tehtyihin ratkaisuihin. Kaavarungon periaatteena on, että kaikissa uusissa hankkeissa tulee aina harkita, onko katutaidetta mukana tavalla tai toisella. Korttelisuunnitelmissa ja -hankkeissa määritellään alkuvaiheessa, millä tavalla ja missä mittakaavassa katutaide otetaan mukaan suunnitelmiin. Taide voi näkyä esimerkiksi muraalitaiteena rakennuksen julkisivussa tai sokkelissa, julkisen ulkotilan rakenteissa tai kadunkalusteissa jne. Tarkemmat periaatteet tai suositukset katutaiteen huomioimisesta alueen hankkeissa määritellään kaavarunkoluonnoksen nähtävillä olon jälkeen ja riittävän eri osapuolien välisen keskustelun pohjalta.

Kuva 103. Muraalitaidetta Myyrmäen asemalla

Kuva 104. Taide voi olla myös portaissa, Wien, Itävalta.

Erityisryhmien huomioiminen katutilan suunnittelussa

Erityisesti lapset tarvitsevat sellaisia inspiroivia ympäristöjä, jotka antavat haasteita ja virikkeitä ajattelulle ja luovuudelle. Tulisi suunnitella paikkoja, jotka tukevat lapsien kehitystä, mutta eivät eristä heitä muista ikäryhmistä. Asuinalueiden asuntojakauman tulisi olla mahdollisimman monipuolinen ja tarjota asumistoimintoja eri-ikäisille. Hyvin suunnitellussa asuinympäristössä asukkaat tapaavat toisiaan helposti esimerkiksi yhteispihalla, syntyy epävirallisia keskusteluja ja opitaan myös katsomalla ja seuraamalla muita.

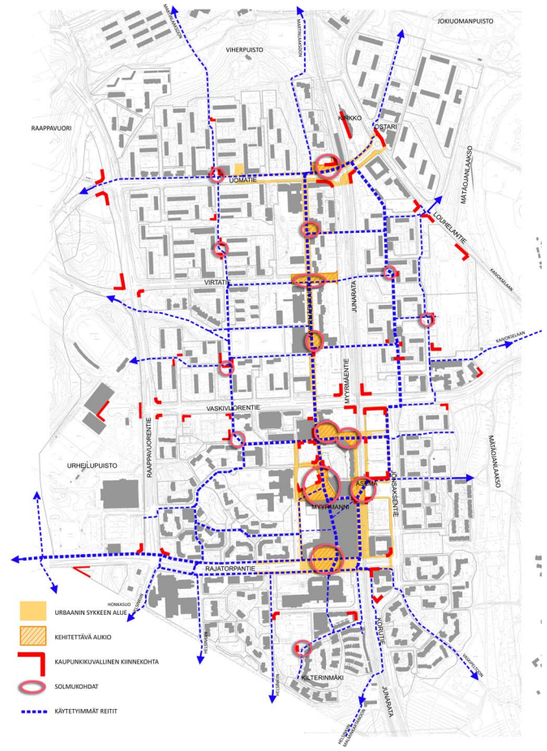
Nuorille tulisi tarjota erilaisia hengailupaikkoja, sellaisia joissa he saavat halutessaan olla omassa rauhassa, mutta myös sellaisia, joissa nuoret ovat osana vilkasta kaupunkiympäristöä, siellä missä ”tapahtuu”. Myös senioreille on tärkeää saada olla siellä missä on elämää ja muita ihmisiä. Esimerkiksi kauppareissun tulisi olla turvallinen, virikkeellinen matka, jonka varrella törmää tuttuihin ja voi piipahtaa hetkeksi kahvittelemaan toriaukion viereiseen pikkukahvilaan, josta näkee muiden eläkeläisten kerääntyneen viereiseen pöytään pelaamaan shakkia.

Katutilan esteettömyys takaa turvallisen liikkumisen kaikille. Esimerkiksi liikuntarajoitteisen asukkaan elämänpiiri laajenee, kun hän voi turvallisesti liikkua asunnostaan vaikkapa ostarille.

Kaupunkitilan hahmottaminen

"Luettavan" ja ymmärrettävän ympäristön luominen auttaa ihmistä orientoitumaan ja selkeyttää tilan ymmärtämistä. Samalla paikan erityispiirteet tulevat esille ja se ymmärretään oma paikkanaan, joka on erilainen kuin muut paikat. Paikka voidaan identifioida tai muistaa tietyn muiston tai kokemuksen kautta.

Solmukohdat sijaitsevat monen reitin risteyskohdassa ja sitä rajaavat rakennukset/ kiinnekohdat ohjaavat kulkijaa kaupunkitilassa ja herättävät mielenkiinnon havainnoida kaupunkitilaa. Solmukohtaa rajaavissa rakennuksissa tulee olla toiminnallinen ja mielenkiintoinen kivijalka, joka mahdollistaa kohtaamiset ja pysähtymiset. Kokonaissuunnitelmassa olemassa olevat ja uudet pikkuaukiot ja torialueet pyritään yhdistämään mielenkiintoiseksi sarjaksi erilaisia urbaaneja kaupunkitiloja. Ne toimivat myös pieninä sosiaalisina solmukohtina. Myyrmäenraittia jaksottaa sarja erityyppisiä aukioita kuten Paalutori ja Delfiiniaukio. Välillä kaupunkitila tiivistyy ja kuljetaan porttimaisten tilojen läpi. Välillä tila aukeaa vehreille pihoille ja virkistysalueiden suuntaan. Tärkeät näkymälinjat pyritään säilyttämään.

Kuva 105. Kaupunkitilan vahvistettavat solmukohdat

Kuva 106. Opasteet portaissa auttavat löytämään perille, Wien, Itävalta.

Rakennusperinnön turvaaminen, suojelukohteet

Maankäytön suunnittelussa tehdään tarvittaessa alueellisia ja rakennuskohtaisia kulttuuriympäristöselvityksiä. Merkittävimpien kohteiden suojeluperusteet tulee aina selvittää tarkemmin asemakaavatyön tai rakennuslupaprosessin aikana. Kaavarungossa esitetään suojeltavaksi kohteeksi Myyrmäen kirkko (tulisiko täydentää: Kilterin koulu, joka on asemakaavalla suojeltu 2017, Metropolian ammattikorkeakoulu ja Imatran Voiman entinen päärakennus (Virtatalo, aikaisemmin myös Colosseum). Kaupunginmuseon antaman lausunnon perusteella myös Kuohukujan ja Myyrinpuhoksen ostoskeskukset tulisi esittää asemakaavalla suojeltaviksi.

Kaupunkisuunnittelu teetti keväällä 2018 ostoskeskusten uudiskäytön ideointityöhön, jossa konsulttina oli Optiplan. Vantaalla on useita 1960–70 -luvulla rakennettuja ostoskeskuksia. Yhdeksän niistä on todettu paikallishistorian, arkkitehtuurin, oman aikakautensa ja aluerakentamisen historian kannalta merkittäviksi tai erittäin merkittäviksi. Ostoskeskukset sijaitsevat asumalähiöiden ytimissä, ovat tiloiltaan melko pieniä ja kaipaavat kunnostusta täyttääkseen muun muassa kaupallisia edellytyksiä. Vantaan kaupunkisuunnittelu halusi etsiä uudenlaisia näkemyksiä ja vaihtoehtoja modernin rakennusperinnön säilyttämisen haasteisiin. Selvityksessä tutkittiin kaikkiaan kolmen Länsi-Vantaalla sijaitsevan ostoskeskuksen (Kuohukujan ostoskeskuksen lisäksi Myyrinpuhos ja Kaivoksela) uudistamisesta säilyttävän ja osittain säilyttävän ratkaisun. Suunnitellut vaihtoehdot laadittiin alueiden kokonaissuunnittelua varten, mahdollisten asemakaavamuutosten lähtötiedoksi sekä suojelun tavoitteiden määrittelemiseksi. Rakennusten käyttötarkoitus oli tehtävänannossa vapaa, mutta ideoiden oli oltava toteuttamiskelpoisia. Lisäksi suunnitelmista pyydettiin yleispiirteinen, mutta realistisiin kustannuksiin perustuva kustannusarvio. Tehtävänä on tutkia kaksi idea-/suunnitteluvaihtoehtoa: 1) Rakennus kunnostetaan säilyttäen sekä 2) rakennus kunnostetaan osittain tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen ja uudistetaan osittain. (Katso liite 22)

Myyrinpuhoksen ja Kuohukujan ostoskeskusten tonteista on viereillä asemakaavamuutokset. Näin ollen kaavarunkotyön yhteydessä ei ratkaista näiden ostoskeskusten suojelukysymystä, vaan ne ratkaistaan käynnissä olevissa asemakaavatöissä.

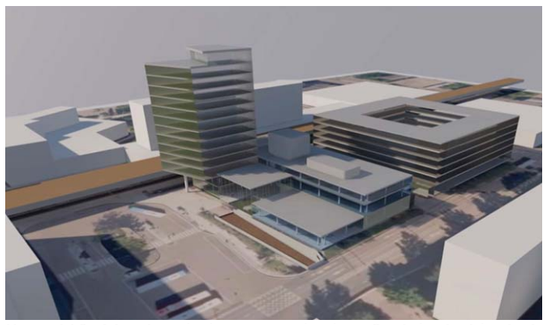
Kuva 107. Kuohukujan ostoskeskus nyt

Kuva 108. Kuohukujan ostoskeskus Optiplanin ideointityössä: vaihtoehto 2, jossa rakennus kunnostetaan osittain tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen ja uudistetaan osittain

Kuva 109. Myyrinpuhoksen ostoskeskus

Kuva 110. Myyrinpuhoksen ostoskeskus Optiplanin ideointityössä: vaihtoehto 2, jossa rakennus kunnostetaan osittain tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen ja uudistetaan osittain

Myyrmäen vahvuutena on juuret hyvin syvällä historiassa. Menneisyyttä on tutkittu paljon ja sitä voidaan hyödyntää alueiden identiteettiä rakentaessa. Vahvimpana piirteenä nousee esiin kivikausi. Myyrmäessä sijaitsee Suomen laajimmin tutkittu Jönsaksen kivikautinen asuinpaikka, aivan Myyrmäen keskustassa, suurin piirtein Myyrmannin alla. Muualtakin Myyrmäkeä tunnetaan useita kivikautisia asuinpaikkoja, joita useita on tutkittu arkeologisin kaivauksin. Julkisessa ulkotilassa voi monella muullakin tapaa tuoda esille Myyrmäessä tehtyjä kivikautisia löydöksiä. Nyt kivikausi on jo esillä nimistössä. Nimikylttien yhteydessä nimiä voidaan vielä konkretisoida ja esittää kuvin mitä nimi merkitsee. Tavoitteena on, että kaupunkitilasta voisi löytää tietoa ja elämyksiä alueen historiasta.

Tulevien asemakaavojen yhteydessä Husbackan muinaisjäännösalueen mahdollinen suojelu tutkitaan. Mikäli muinaisjäännösalueelle kuitenkin kohdistetaan maankäyttöä, tulee alueelle järjestää tarkemmat tutkimukset. Mahdollisten tutkimusten avulla selvitetään, sijaitseeko paikalla edelleen säilyneitä kivikautiseen asutukseen kuuluvia ja muinaismuistolain rauhoittamia rakenteita tai kerrostumia.

Muuta

Tarkemmassa asemakaavasuunnittelussa erityisesti uusille asuinalueille tulee varata riittävät lumitilat. Samalla tulisi tutkia mihin voidaan sijoittaa mahdolliset lumien kaatopaikat. Kaavahankekohtaisesti voidaan esittää lumikuormille myös lähisiirtopaikkoja.

Kiinteistöjen jätehuolto käsitellään tapauskohtaisesti kiinteistöittäin. Myyrmäen keskustan alueen uuden aluekierrätyspisteen paikkaa voidaan tutkia esimerkiksi Iskostie 8:n LPA-alueelle.

2.3 Omaleimainen ja turvallinen paikka asua - asumisen kehittäminen, asumisvaihtoehtoja

Asukkaiden ja muiden osallisten palaute tiivistettynä

- *Laadukas, kohtuuhintainen asuminen.*
- *Uudessa asuntokannassa tulisi pyrkiä nuoria sekä nuoria perheitä houkutteleviin huoneistoratkaisuihin, jotta alueen seniorivaltaista väestörakennetta saadaan tasapainotettua.*

Tavoite

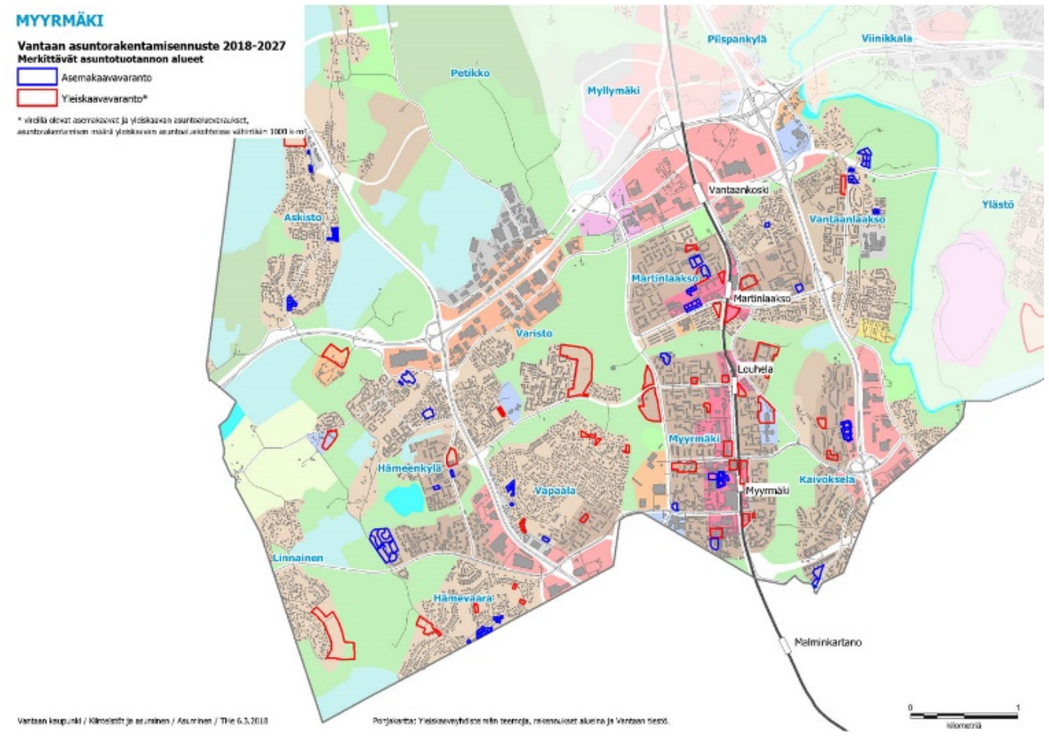
Myyrmäestä tehdään viihtyisä ja turvallinen paikka asua. Suunnittelussa panostetaan laadukkaaseen ja kohtuuhintaiseen keskusta-asumiseen. Asuntorakentamisessa pyritään monipuoliseen asuntotyyppien ja hallintamuotojen tarjontaan. Asuntohankkeiden asemakaavoissa edistetään yhteisöllisiä ratkaisuja ja kannustetaan rakentamaan yhteistiloja.

Myyrmäen suuralueelle on ennustettu noin 7 250 asunnon lisäystä seuraavien 10 vuoden aikana Vantaan asuntorakentamisennusteessa 2018-2027. Asunnoista suurin osa eli noin 6 650 on kerrostaloasuntoja ja loput pientaloasuntoja (omakotitaloissa noin 350 ja rivitaloissa noin 250). Suurin osa eli yli 70 % asuntotuotannosta keskittyy Kehäradan varteen Myyrmäen ja Martinlaakson kaupunginosiin.

Asuntorakentamisennusteen mukaan Myyrmäen kaupunginosaan on luvassa seuraavien 10 vuoden aikana yli 3 400 uutta asuntoa kerrostaloihin, joka on lähes puolet koko suuralueen ennusteesta. Suurimmat asuntorakentamisen kohteet ovat keskustassa Myyrmäenraitin varrella, Liesikujan alueella, Kilterinmäessä, Raappavuorentien varrella, Louhelassa ja Kivikirveenkujalla, joka on samalla merkittävä purkavan uudistamisen kohde. Uudistuotannon tieltä puretaan näillä näkymin seitsemän huonokuntoista vuokrakerrostaloa. Uudessa asuntotuotannossa pyritään turvaamaan alueen asuntokannan rahoitus- ja hallintamuotojen sekä huoneistotyyppijakauman monipuolisuus.

Vilkas asuntorakentaminen lisää myös Myyrmäen kaupunginosan väestöä merkittävästi. Vuoden 2017 alun 16 453 asukkaasta väestön ennustetaan kasvavan 18 608 asukkaaseen vuonna 2027. Ikäryhmittäin tarkasteltuna 0-6 -vuotiaiden määrä kasvaa 1 166 asukkaasta 1 341 asukkaaseen, 7-12 -vuotiaiden määrä 916 asukkaasta 1 067 asukkaaseen, 13-15 -vuotiaiden määrä 425 asukkaasta 580 asukkaaseen ja 16-64 -vuotiaiden työikäisten määrä 10 158 asukkaasta 11 498 asukkaaseen. Kasvua on kaikissa muissa ikäryhmissä paitsi 65-74 vuotiaissa, joiden määrän ennustetaan vähenevän 2 117 asukkaasta 1 601 asukkaaseen. Toisaalta yli 74-vuotiaiden määrä kasvaa reilusti 1 671 asukkaasta 2 522 asukkaaseen.

Kuva 111. Vantaan asuntorakentamisennuste 2018-2027: Myyrmäen suuralue

Suunnitteluperiaatteet

Elinkaariasuminen

Tavoitteellisessa kaupunkikeskustassa asuu eri-ikäisiä ihmisiä ja erilaisia perhekuntia, myös yksin eläviä. Asemakaavoilla pyritään tarjoamaan monipuolinen talotyyppien ja niiden yhdistelmien, huoneistojakauman ja hallintamuotojen tarjonta. Elinkaariasumisen ideana on ottaa huomioon ihmisten mahdollisuus asua ja viihtyä tutuksi tulleella alueella elämäntilanteiden ja asumistarpeiden muuttuessa esimerkiksi perhetilanteen mukaan: yksiöstä kaksioon, kaksiosta perheasuntoon jne. Asuinalueen suunnittelussa on oleellista huomioida alueen toimintojen ja palvelujen monipuolisuus, jotta ne palvelevat mahdollisimman laajasti eri-ikäisiä ihmisiä.

Monipuolisesti asumisen vaihtoehtoja

Vantaan suuralueista Myyrmäessä on suhteessa eniten seniori-ikäisiä asukkaita. Näin ollen ikäihmisille suunnatulla asumisella on alueella kysyntää. On silti tärkeää tarjota asumisen vaihtoehtoja Myyrmäessä myös erikokoisille perheille, opiskelijoille ja eri-ikäisille yksin asuville henkilöille, jotta alue houkuttelee jatkossa myös uusia asukkaita.

Erilaisten elämäntapojen ja asumistoiveiden myötä tarvitaan useita ratkaisuja ja konsepteja asumisen rahoitusmalleihin ja yhteisöllisyyden vaihtoehtoihin. Vaihtoehtoina voi olla esimerkiksi senioreille suunnattuja omia taloja tai toisaalta taas eri-ikäisiä ihmisiä yhdistäviä useamman sukupolven asumismalleja.

Vantaan tavoitteena on, että asukkaille löytyy kaupungista omia tarpeita ja maksukykyä vastaava koti. Vaihtoehtojen monipuolisuus niin omistus-, vuokra- ja esimerkiksi asumisoikeusasunnoissa mahdollistavat erilaisessa elämäntilanteessa olevien ihmisten asumisen Myyrmäessä ja helpottavat uuden asunnon löytymistä alueelta tarpeiden ja taloudellisen tilanteen muuttuessa. Erilaiset huoneistotyypit saman rakennuksen sisällä tuovat taloon monenlaisia perhekuntia ja mahdollistavat asunnonvaihdon talon sisällä.

Muunneltavuutta ja esteettömyyttä

Uusia asuntokohteita suunniteltaessa on tärkeää huomioida erilaiset asumistarpeet ja asuntojen muunneltavuus, joka voi tarkoittaa esimerkiksi väliseinien liikuteltavuutta tai asuntojen yhdistämisen mahdollistamista. Lisäneliöitä elämiseen voidaan tarjota esimerkiksi rakennusten yhteistilojen muodossa.

Esteettömyys on tärkeässä roolissa, kun mietitään asunnon joustavuutta ja esimerkiksi senioreiden mahdollisuutta asua omassa kodissa pitkään. Esteettömyys palvelee myös lapsiperheitä ja tekee kaikkien asukkaiden päivittäisestä elämästä usein helpompaa. Pelkkä uusien esteettömien asuntojen uudisrakentaminen ei riitä ikääntyvän väestön asuntotarpeeseen, vaan muutoksia täytyy tehdä myös olemassa olevaan asuntokantaan. Esteettömyyttä voidaan lisätä asuinrakennuksissa ja asunnoissa esimerkiksi hissien jälkiasennuksella ja asuntojen korjausavustuksilla. Olemassa olevan asuntokannan muuttaminen ja korjaaminen esteettömäksi ovat pitkälti asunto-osakeyhtiöiden aktiivisuuden varassa, mutta neuvontaa avustushakemuksiin on saatavissa kaupungilta ja järjestöiltä.

2.4 Sujuva ja kestävä liikkua

Asukkaiden ja muiden osallisten palaute tiivistettynä

- *Liikenteen sujuvuus ja turvallisuus*
- *yhteyksien ylläpito ja parantaminen*
- *vaaran paikkojen huomioiminen*
- *pelkona liikenteen hallitsematon kasvu.*
- *Kävelykaupunki versus autopaikkojen riittävyys: tämä kysymys jakaa asukkaiden mielipiteet.*

Tavoite

Yleisenä tavoitteena on, että Myyrmäessä yhä useampi matka tehtäisiin kävellen, polkupyörällä tai joukkoliikenteellä kaikissa ikäryhmissä. Suunnittelun lähtökohtana on esteetön ja tasavertainen liikkumisympäristö kaikille ihmisille. Kaupunkirakennetta tiivistettäessä huomioidaan Vantaan Liikennepoliittisen ohjelman tavoitteet.

Keskusta-alueilla (keskustavyöhykkeen säde 500m) on tavoitteena, että

- kävely on houkuttelevaa, ympäristö viihtyisä ja palvelutarjonta kattava
- joukkoliikenteen palvelutarjonta on erinomainen. Joukkoliikenteen osalta keskeisintä ovat esteettömät ja laadukkaat pysäkit sekä yhteydet asemille ja asemien opastus. Tavoitteena on laadukas pyöräpysäköinti ja sen hyvä sijainti toimintoihin nähden
- pyöräilyn pääreitit eivät kulje keskustan kävelypainotteisilla alueilla, mutta yhteydet pyöräilyn pää- ja muille reiteille on varmistettava sekä opastettava laadukkaasti
- varmistetaan välttämätön huolto- ja ajoneuvoliikenne
- laaditaan autopysäköinnin kokonaissuunnitelmat

kestävän liikkumisen alueilla (3 kilometrin säteellä keskusten asemien ympärillä) on tavoitteena, että

- kävely, pyöräily ja joukkoliikenne tarjoavat todellisen vaihtoehdon henkilöautolle
- alueella tarjotaan sujuvat, laadukkaat ja kilpailukykyiset yhteydet joukkoliikenteen runkoyhteyksien ja pyöräilyn pääreittien pohjalta
- joukkoliikenteen tiheä vuoroväli ja pysäkkien korkea palvelutaso
- laadukkaat pyöräilyn pääreitit, joiden laatutekijöitä ovat reittien suoruus, jatkuvuus ja mukavuus. Pääreittien lisäksi huolehditaan niiden hyvästä saavutettavuudesta muulta verkolta

Pyöräilyn ja kävelyn reiteistä rakennetaan jatkuvia ja sujuvia ja niiden ympäristöistä turvallisia ja miellyttäviä. Helppokäyttöisiä pysäköinti- ja säilytyspaikkoja polkupyörille tulee olla riittävästi. Joukkoliikenteen pysäkeistä tehdään helposti ja esteettömästi saavutettavia.

Suunnitteluperiaatteet

Myyrmäen alueella on valmis auto- ja kevyenliikenteenverkko, jonka kehittämisehdotuksia on esitetty Teemu Vihervaaran (2015) tekemässä diplomityössä *Liikennesuunnittelusta liikkumisen suunnitteluun* case-osiossa. Parannusehdotusten liikenteellisenä tavoitteena on, että Myyrmäessä yhä useampi matka tehtäisiin kävellen, polkupyörällä tai joukkoliikenteellä kaikissa ikäryhmissä. Diplomityön aineisto on lähtötietona kaavarunkotyön yhteydessä tehtävälle liikenneselvitykselle.

Katuverkko

Kaavarunkotyössä tehtiin konsulttityönä (WSP ja Trafix) liikenneselvitys, jolla varmistettiin liikenneverkon toimivuus tulevaisuudessa. Autoliikenteen määrä kasvaa ennusteen mukaan nykytilanteesta vuoteen 2040 mennessä Rajatorpantiellä Myyrmäen länsipuolella 30%, Raappavuorentiellä Vaskivuorentien eteläpuolella 26%, Vaskivuorentiellä Ruukkukujan länsipuolella 32% ja Myyrmäentiellä Virtatien pohjoispuolella 20%. Vuoden 2040 tilanteessa verkossa on mukana uudet katuyhteydet Luhtitie ja Korutieltä Hämeenlinnanväylälle Kuninkaantammen eritasoliittymään. Liikenne-ennusteen taustoja, sisältöä ja tuloksia on esitelty tarkemmin liitteessä 7.

Tarkastelualueen katuverkon toimivuutta tutkittiin Paramics-mikrosimulointiohjelmalla. Tarkastelualueen liikenneverkko mallinnettiin nykytilanteessa sekä ennustetilanteessa 2040. Keskeisin tulos toimivuustarkasteluista oli, että Myyrmäen katuverkko ei ruuhkaudu vuoden 2040 liikenne-ennusteen mukaisilla liikennemäärillä. Toimivuustarkastelujen sisältöä ja tuloksia on esitelty liitteessä 9.

Liikenneselvityksessä selvitettiin tarkemmin Rajatorpantien muuttamista välillä Raappavuorentie-Jönsaksentie miellyttävämmäksi kulkea jalkaisin ja pyörällä. Tavoitteena oli myös ohjata läpikulkuliikenne Raappavuorentie-Vaskivuorentie-yhteydelle. Tuloksena syntyi green street -tyyppinen katuosuus, joka mahdollistaa hulevesien käsittelyn ja korkealuokkaisen kävely-yhteyden Myyrmannin ja Colosseumin välille.

Toinen tarkemmin tutkittava kohde oli Virtatien katkaisu. Liikenneselvityksessä katkaisukohta on esitetty kadun itäpäähän, jolloin ajoneuvoliikenteeltä vapautuva katutila olisi mahdollista suunnitella kadun molemmin puolin sijaitsevien koulujen toimintaa tukevaksi.

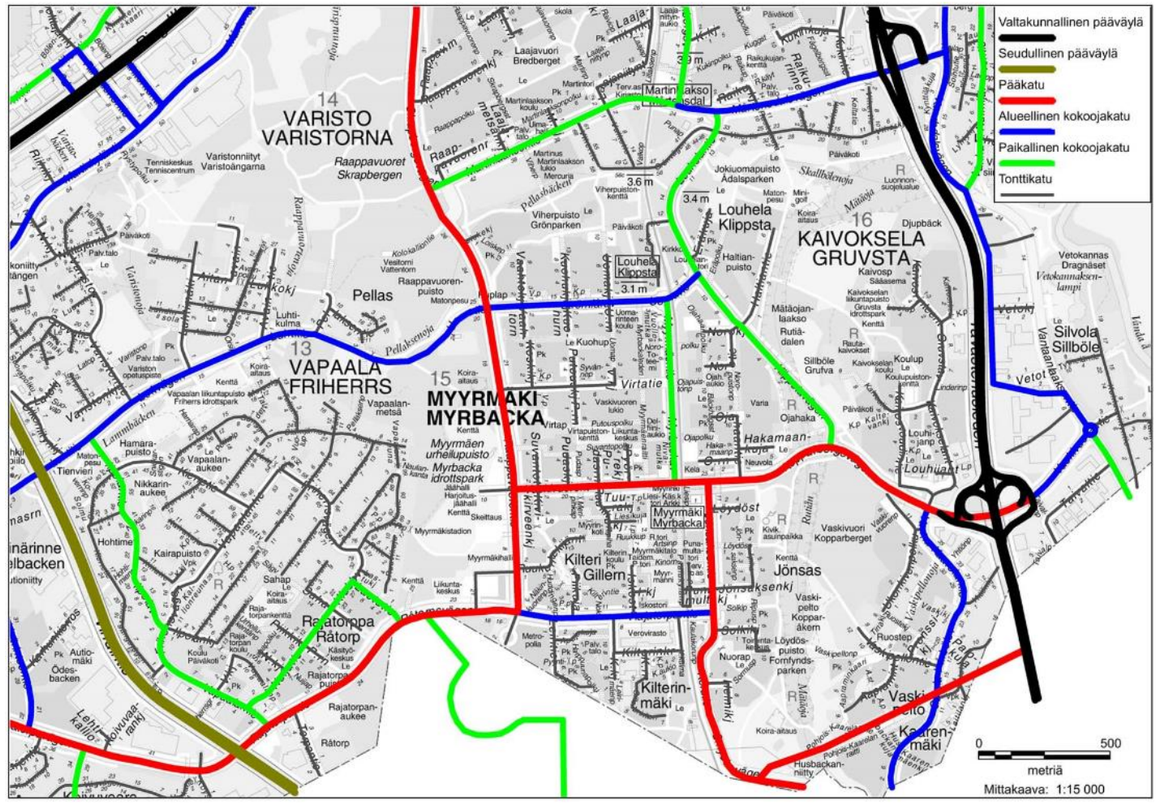

Kuva 112. Katutilaa Pariisissa uudella kehittämisalueella lähellä Massenan kaupunginosaa

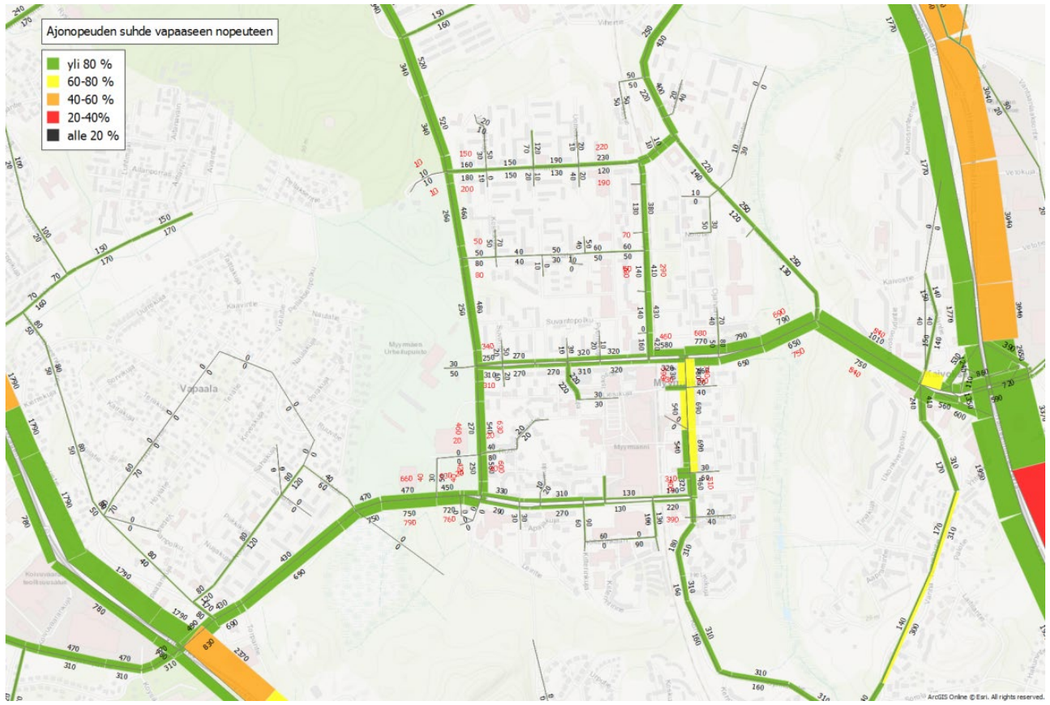

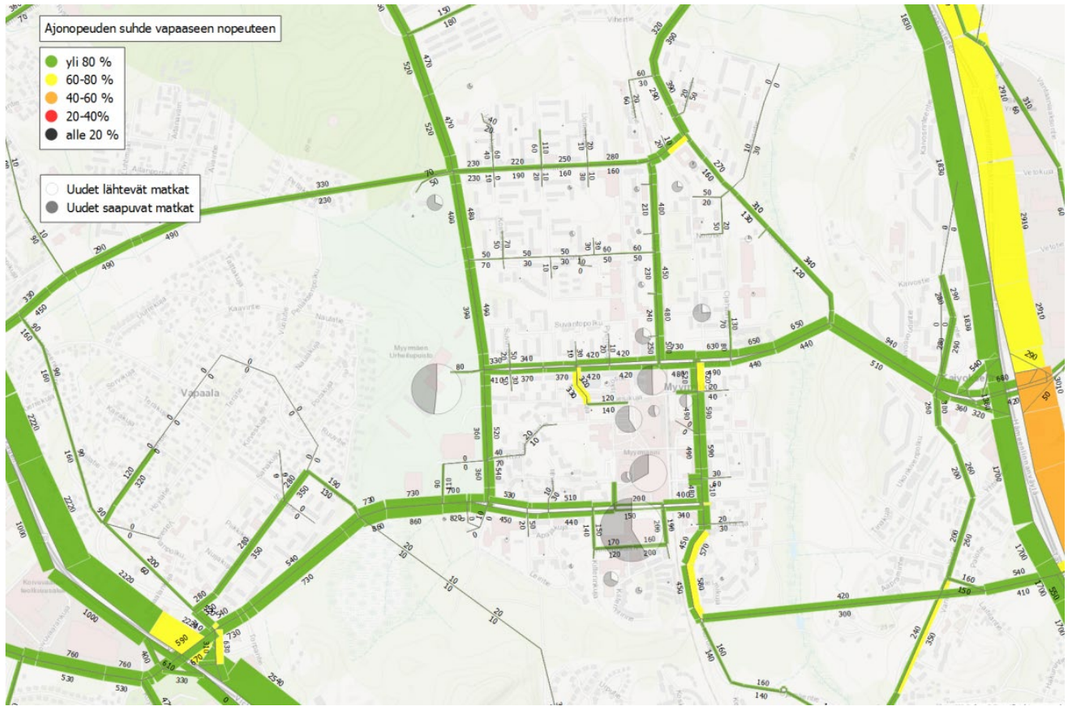
Kuvat 113-114. Keskitettyä pysäköintiä Kivistössä

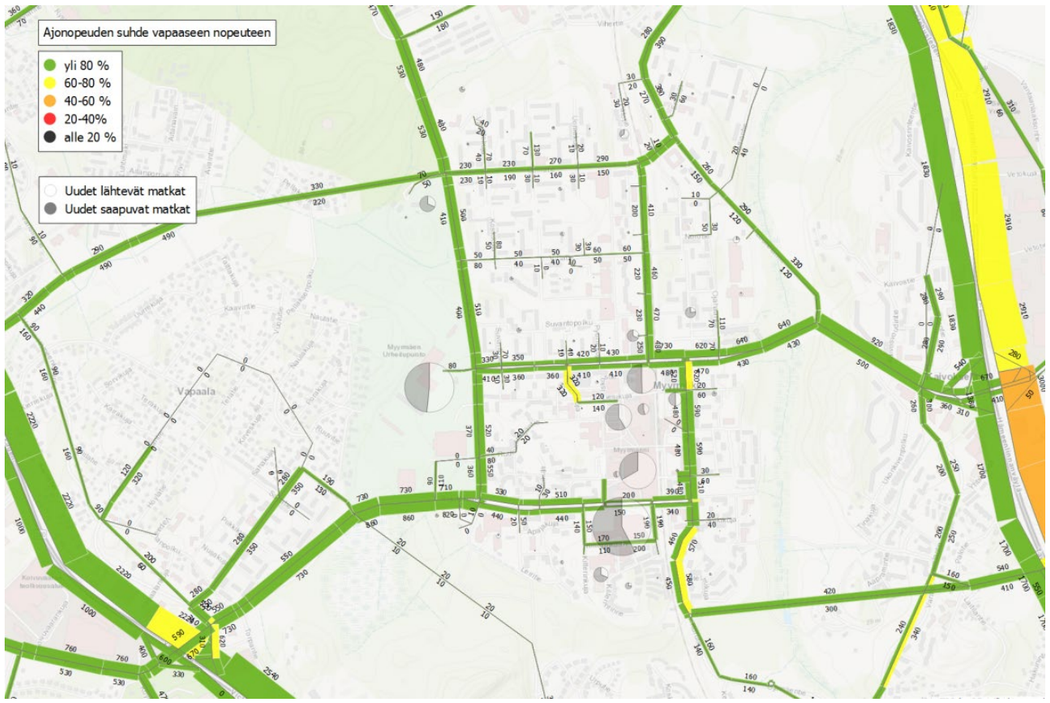
Kuva 115. Katuluokat tulevaisuudessa

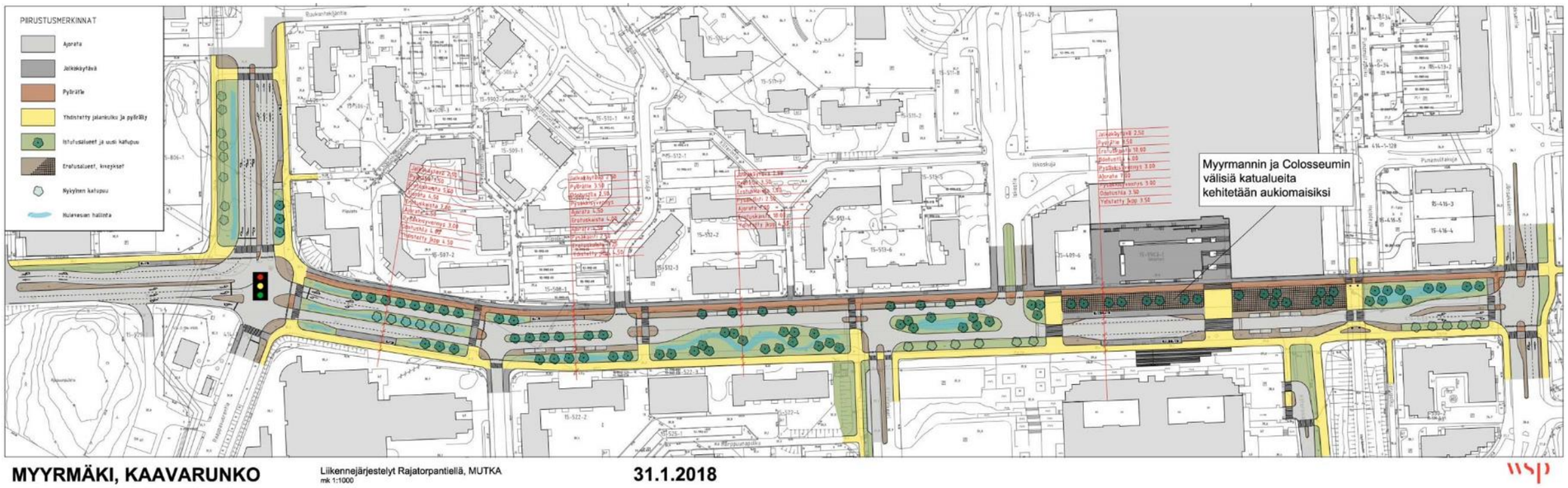
Kuva 116a: Vuoden 2016 liikenneverkko

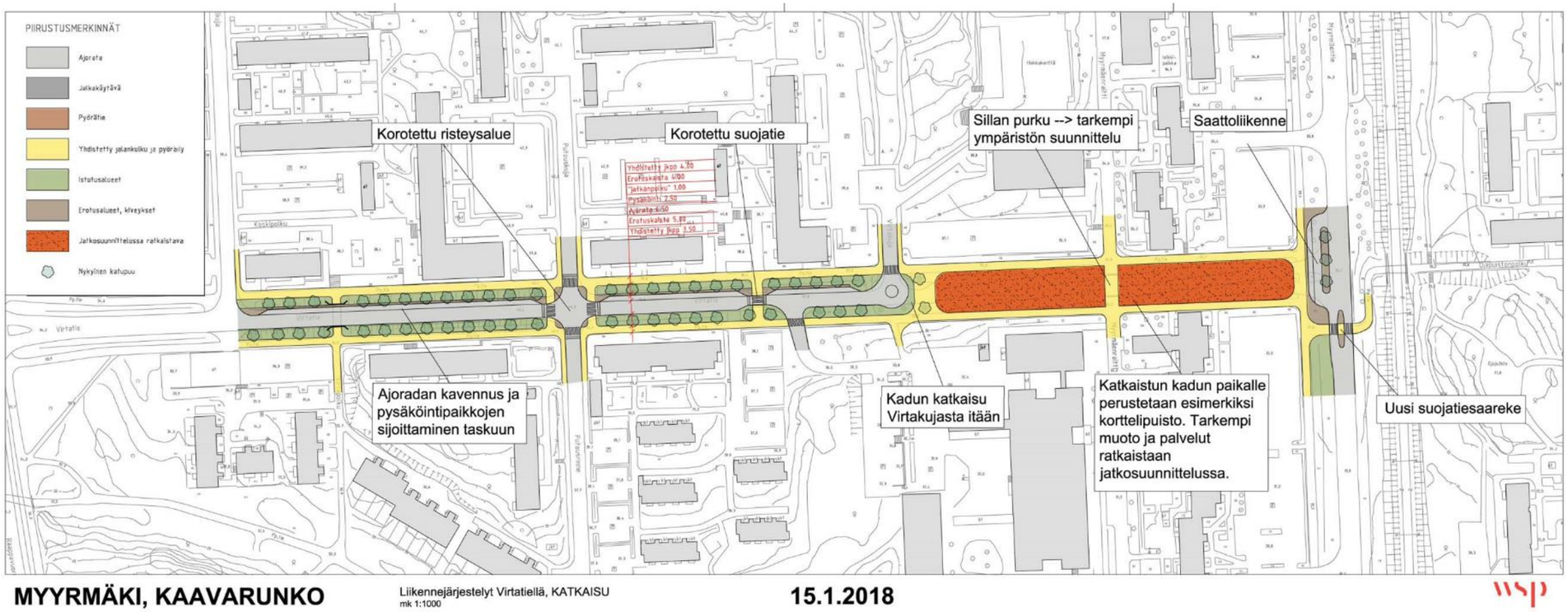
Kuva 116b: Vuoden 2040 Vantaan raideverkko, ei Kehä II:n jatketta yleissuunnitelman mukaisena, Täydentymismalli 2, IHT

Kuva 116c: Vuoden 2040 Vantaan raideverkko, ei Kehä II:n jatketta yleissuunnitelman mukaisena, Täydentymismalli 1, IHT

Kuva 117a. Alustava yleissuunntielma Rajatorpantiestä välillä Myyrmanni-Colosseum

Kuva 117b. Alustava yleissuunnitelma Virtatiestä

Pyöräily ja jalankulku

Myyrmäen alueen pyöräliikenneverkon muodostamisen periaatteena on ollut luoda suunnittelualueelle pyöräilyn kannalta kilpailukykyinen verkko. Kilpailukyky muodostuu siitä, että pyörällä liikkuminen on helppoa ja sujuvaa. Pyöräliikenneverkko on muodostettu nykyisen katuverkon ehdoilla. Lähtökohtana on, että nykyiseen rakennettuun katuverkkoon ei tehdä suuria rakenteellisia muutoksia.

Pyöräliikenteen verkko muodostuu pyöräilyn tärkeimmistä reiteistä eli pääreiteistä ja niitä täydentävästä muusta verkosta. Pääreitit ovat laatutasoltaan parhaita pyöräliikenteen väyliä. Muu verkko on laatutasoltaan yhdistettyjä jalankulku- ja pyöräteitä, viheryhteyksiä tai tontti- ja hidaskatuja. Sekaliikennekadut, kuten tontti- ja hidaskadut muodostavat pyöräliikenteen verkosta pituudessa mitattuna suurimman osan ja ovat siten tärkeä osa pyöräliikenteen verkkoa.

Pyöräilyn laatukäytävien toteutettavuusselvitys käynnistyy keväällä 2018 ja siinä määritellään laatukäytävien reitit länsi-Vantaalla. Kuvassa 123 on esitetty tämän hetkinen käsitys reitistä.

Alueen jalankulkuympäristöinä vahvistetaan erityisesti Myyrmäenraittia sekä ydinkeskustan kävelykeskustaa.

Kuva 118. Esimerkki turvallisesta pyöräpysäköinnin järjestämisestä, Massena, Pariisi

Kuvat 119-120. Pyörän vuokraus on tehty helpoksi Pariisissa.

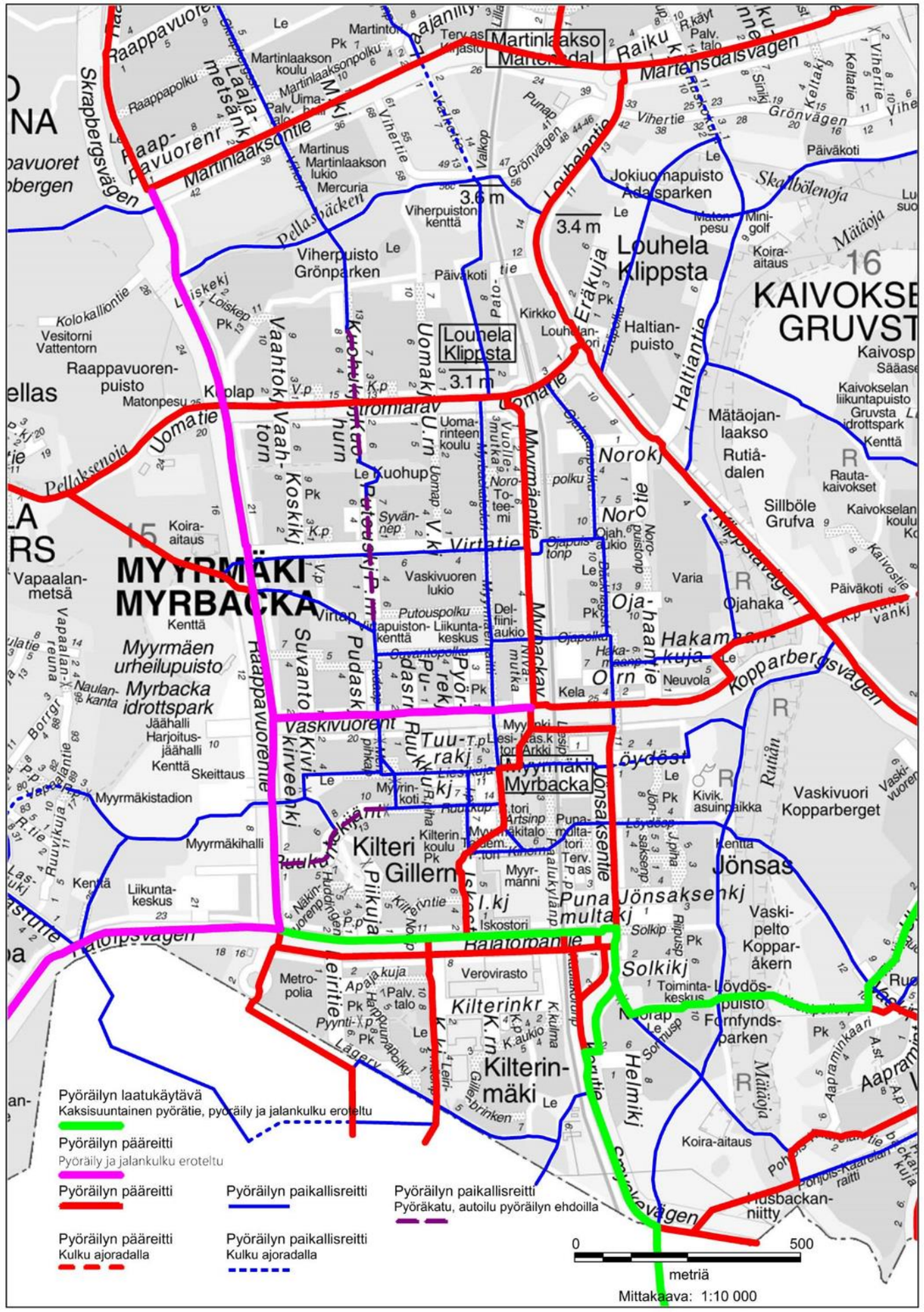

Kuva 121. Eroteltu jalankulku ja pyöräily Amsterdamissa

Kuva 122. Asuinalueen läpi kulkeva yhdistetty jalankulku- ja pyöräilyreitti, Java Island, Hollanti

Kuva 123. Pyöräilyn reitit tulevaisuudessa

Joukkoliikenteen kehittäminen

Myyrmäessä joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä. Louhelan ja Myyrmäen juna-asemat on perusparannettu vuosina 2014-2015 ja Myyrmäen bussiterminaali perusparannus valmistui vuonna 2015. Bussiterminaalin parantamisen yhteydessä tehtiin varaukset sähköbussien latausta varten ja lisättiin pyöräpysäköintipaikkoja. Joukkoliikenteen sujuvoittamiseksi Jönsaksentien liikennevaloihin on asennettu bussietuudet.

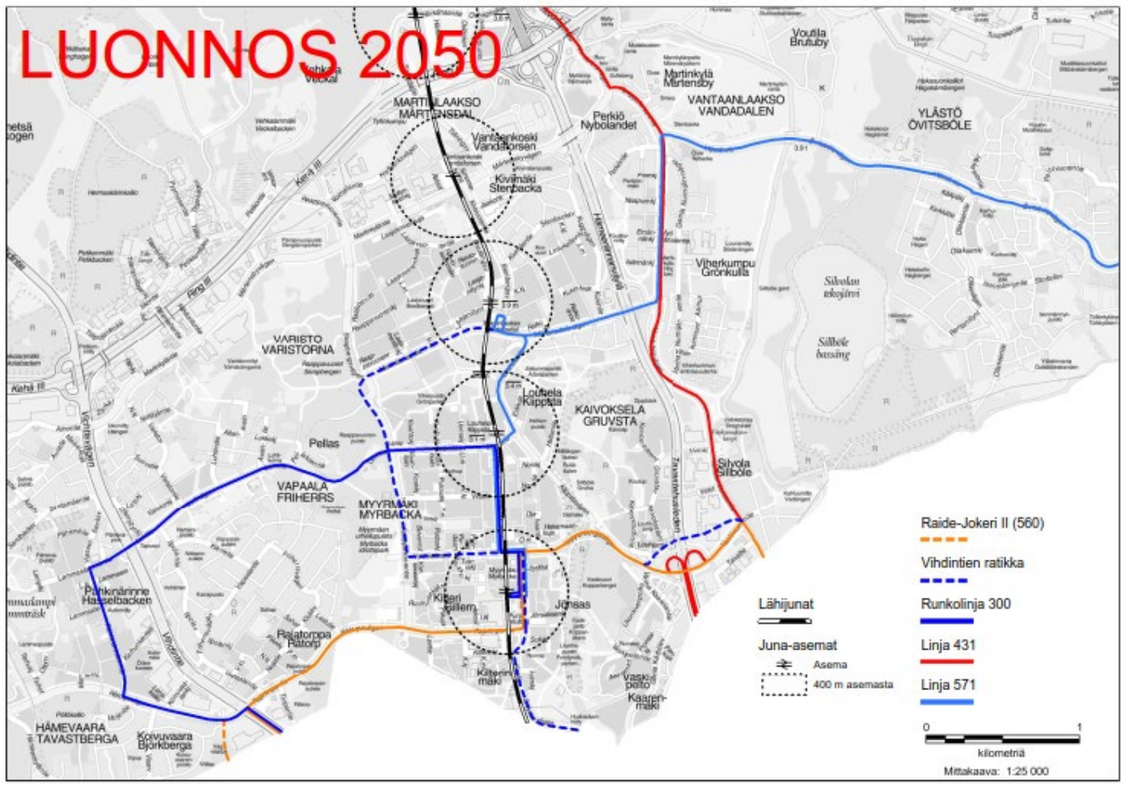
Maankäytön kasvun myötä joukkoliikenteen kehittäminen on tärkeää. Myyrmäessä varaudutaan katualueiden suunnittelussa raitiotiehen. Tulevassa yleiskaavassa määritellään reitit tarkemmin. Raitiotien tueksi tarvitaan myös bussiverkostoa ja tästä syystä on suunnitteilla nykyisten linjojen lisäksi runkoyhteyksiä.

Tulevan HSL:n tariffiuudistuksen myötä Myyrmäki sijoittuu joukkoliikenteen uudelle B-vyöhykkeelle, joka on sisimmästä kantakaupungin vyöhykkeestä heti seuraava. Vantaalta tällä vyöhykkeellä ovat Myyrmäen lisäksi vain Louhela, Martinlaakso ja Vantaankoski.

Pysäköinnin kehittäminen

Ajoneuvojen asukaspysäköinti järjestetään keskitettynä tonteilla tai erillisissä pysäköintilaitoksissa. Kaupunki haluaa edistää pysäköintilaitoksien rakentamismahdollisuuksia keskuksissa varmistamalla niiden kaavalliset edellytykset. Mahdollisten pysäköintilaitosten tai –alueiden tulee olla korkeatasoisesti toteutettuja ja kaupunkikuvaan sopivia. Rakennushankkeeseen ryhtyvän on kyettävä suunnittelemaan pysäköintipaikkojen riittävä määrä ottaen huomioon rakennuksen koko elinkaari: kaupunki asettaa normeillaan asukaspysäköintipaikkojen osalta ainoastaan vaatimuksen vähimmäismäärästä ja toivoo suunnittelussa kiinnitettävän huomiota myös vieraspysäköinnin toimivuuteen. Asukaspysäköinnin oletettu tarve on aseman lähistöllä pienempi kuin vastaavasti kauempana sijaitsevilla alueilla, mutta siihen vaikuttaa myös moni muu tekijä.

Polkupyörän käyttöä kulkumuotona edistetään muun muassa suunnittelemalla riittävän kokoiset laadukkaat ja helposti käytettävät pyörän varastointimahdollisuudet ja muut oheistilat tonteille.

Kuva 124. Luonnos raitiotie ja runkolinjat v. 2050.

Esteettömyys

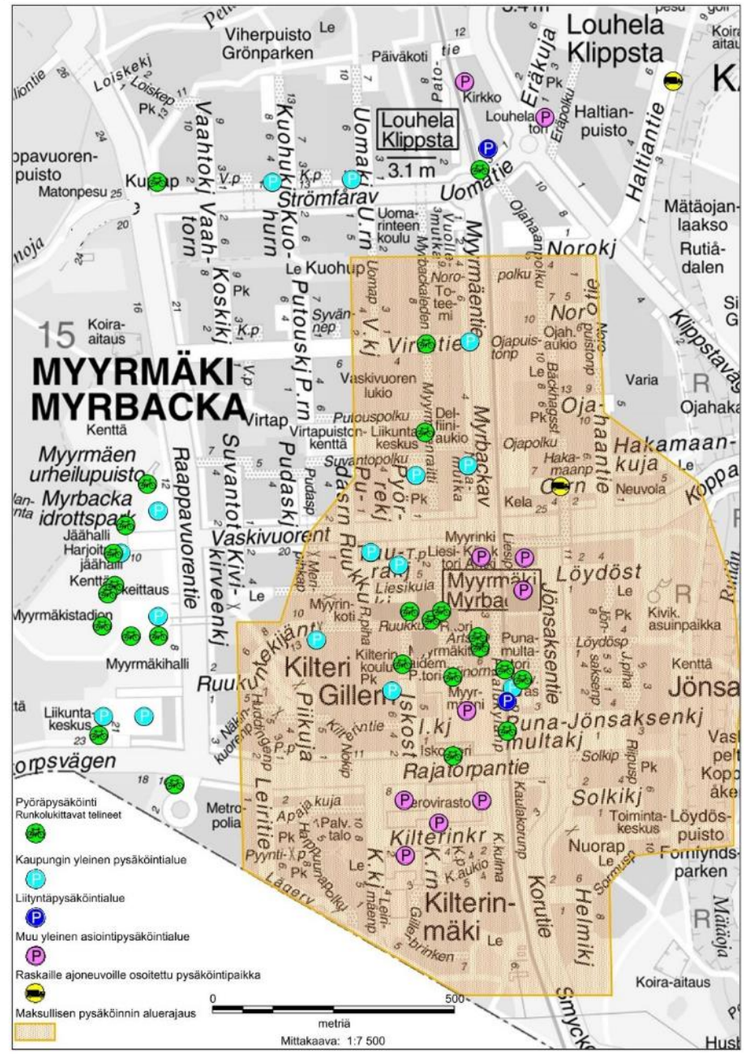
Mahdollisuus itsenäiseen liikkumiseen on keskeinen elämänlaadun tekijä, eikä ympäristön tulisi sulkea ketään ulkopuolelle vaan mahdollistaa kaikkien yhdenvertainen toiminta. Esteetön, kaikille soveltuva liikkumisympäristö on itsenäisen ja omatoimisen elämän edellytys (Vantaan esteettömyysohjelma). Myös Vantaalla esteettömyys tarkoittaa kaikkien mahdollisuutta liikkua ja toimia omien halujensa ja tarpeidensa puitteissa. Esteettömyys ei tarkoita vain liikuntaesteisten mahdollisuutta liikkua kaupungissa, vaan se sisältää myös kaikki aistivammaiset sekä henkilöt, joiden havainnointi- ja toimintakyvyssä on rajoitteita. Erilaiset ihmiset tarvitsevat siten erilaisia asioita esteettömyyden toteutumiseksi. Jollekin riittää korjaukset fyysisessä ympäristössä, toiset tarvitsevat kuljetuspalveluita ja avustajaa. Esteetön ympäristö on hyväksi kaikille kuntalaisille, sillä se helpottaa myös esimerkiksi lastenvaunujen ja matkalaukkujen kanssa liikkumista.

Ympäristö tai yksittäinen rakennus on esteetön, kun se on kaikille käyttäjille toimiva, turvallinen ja miellyttävä, ja kun rakennuksen kaikkiin tiloihin ja kerrostasoihin on helppo kaikkien päästä. Tilat ja niissä olevat toiminnot ovat mahdollisimman helppokäyttöisiä ja loogisia. Esteetön ympäristö auttaa kaikkia tilojen käyttäjiä, sillä esimerkiksi tavaroiden kuljettaminen, siivous ja tilojen huolto helpottuvat fyysisesti esteettömässä ympäristössä.

Esteetön joukkoliikenne kattaa koko matkaketjun. Se koostuu monesta osatekijästä, muun muassa kaikkien käytettävissä olevista liikennevälineistä ja niitä palvelevista pysäkki- ja laiturirakenteista sekä asema- ja terminaalirakennuksista ja informaatiojärjestelmistä. Turvallisuus vähentää tapaturmia. Esteettömyys ei yleensä tule rakennusvaiheessa kalliimmaksi, vaan vaatii vain hyvää suunnittelua ja suunnitelmien toteuttamista. Esteetön ympäristö mahdollistaa itsenäisen asumisen tai asioimisen henkilöille, jotka huonosti toimivassa ympäristössä olisivat toisten avun varassa.

Vantaan kaupunki edistää vammaisten ihmisten yhdenvertaisuutta huomioimalla esteettömyyden suunnittelun lähtökohtana. Joukkoliikenteen esteettömyyttä edistetään yhteistyössä HSL:n kanssa. Kaupunki tekee yhteistyötä vammaisneuvoston ja vammaisjärjestöjen kanssa vammaisten ihmisten osallisuuden kehittämiseksi päätöksenteossa. Kestävän kehityksen periaatteet ovat mukana Vantaan kaupunkisuunnittelussa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa.

Kuva 125. Pysäköintipaikat Myyrmäessä tulevaisuudessa

2.5 Lyhyt etäisyyksiltään, työ ja palvelut löytyvät läheltä - Elinvoimainen Myyrmäki

Asukkaiden ja muiden osallisten palaute tiivistettynä

- *Ei nukkumalähiötä vaan monipuolinen keskusta. Työpaikkojen pitää säilyä keskustassa.*
- *Monipuolisten palveluiden säilyminen: Kohtaamis- ja oleskelupaikkoja ja harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille: yhteistilojen sekä tapaamis- ja oleskelupaikkojen riittävyys, laatu ja keskeinen sijainti*
- *Yrittäjät: Keskustaan enemmän erikokoista katutason liiketilaa, jossa voi työskennellä haluamaansa aikana, tulisi löytyä myös edullista vuokratilaa aloitteleville yrityksille.*

Tavoite

Keskustan elinvoimaisuutta ja omaleimaisuutta vahvistetaan. Keskusta-aluetta kehitetään viihtyisänä ja virikkeellisenä kävelykeskustana. Keskusta-aluetta tiivistetään ja pyritään luomaan sekoittunutta kaupunkirakennetta, jossa kohtaavat asuminen, palvelut, työpaikat ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet. Työpaikkojen ja palveluiden halutaan säilyvän Myyrmäessä jatkossakin.

Kaavarunkotyön ohessa selvitetään myös pienten liikkeiden ja tilapäisten pop-up-yritysten mahdollisuuksia sijoittua keskustaan. Myyrmäen keskustan kehittämisen tavoitteena on luoda yhtenäinen lauantaisin palvelevien liikkeiden keskittymä, jossa yhdistyvät kävelykeskustan alueella Myyrmannin kauppakeskus sekä alueelle osoitetut kivijalkaliikkeet.

Julkisten palveluiden sijoittuminen alueelle halutaan mahdollistaa myös tulevaisuudessa. Koulujen ja päiväkotien riittävyys selvitetään. Vapaa-ajan palvelut ja niiden saavutettavuus huomioidaan tiivistettäessä aluetta. Kulttuuripalveluiden (esimerkiksi kirjaston) merkitys alueen vetovoimalle huomioidaan suunnittelussa. Keskeinen sijainti ja näkyvyys, sekä sisä- ja ulkotilojen suhde ovat tärkeitä määrittää. Vanhusten palveluiden tulisi sijaita keskustassa hyvien yhteyksien ja helpon liikkumisen vuoksi. Tavoitteena on, että vanhukset asuisivat kotona niin pitkään kuin mahdollista.

Suunnitteluperiaatteet

Maankäytön suunnittelussa erityisesti Myyrmäen aseman seudun kortteleissa pyritään sekoittuneeseen kaupunkirakenteeseen. Keskustakortteleihin muodostetaan asuinrakennusten ja katutason liiketilojen lisäksi myös toimisto- ja hybridirakennuksista, joissa on tilaa palveluille ja erilaisille yrityksille. Suunnittelun perustana on Vantaan palveluverkkosuunnitelma 2040.

Kaavarungon osana on tutkittu nykyisten ja uusien palveluiden sijoittumista alueelle. Erikokoista liike- ja toimistotilaa ohjataan kävelykeskustan vilkkaimmille raiteille Myyrmäenraitin ja Liesikujan varteen sekä keskustan torialueiden ja aukioiden äärelle rakennusten katutasoon. Colosseumille etsitään julkisempaa käyttöä. Urbaanin sykkeen alue yhdistää alueen tärkeimmät palvelut, liikenteelliset solmukohdat, kohtaamispaikat ja virikkeellisen julkisen ulkotilan. Urbaanin sykkeen alueella myös osin asuinkerrostalojen katutasoon tulee sijoittua liike- ja palvelutilaa.

Kuva 126. Kivijalkaliiketilaa, asuntoja ja toimitiloja samassa korttelissa Hampurissa.

Kuva 127. Lähes 50 000m2 kokoinen Beaugrenellen kauppakeskus Pariisissa on osin uutta rakentamista, osin sijoitettu uudistettuun v. 1979 rakennettuun ostoskeskukseen. Alue on kehitetty sekoittuneen kaupunkirakenteen kaupunginosaksi, jossa kohtaavat toimistot, hotellit, palvelut ja asuintornit.

Kaupalliset palvelut

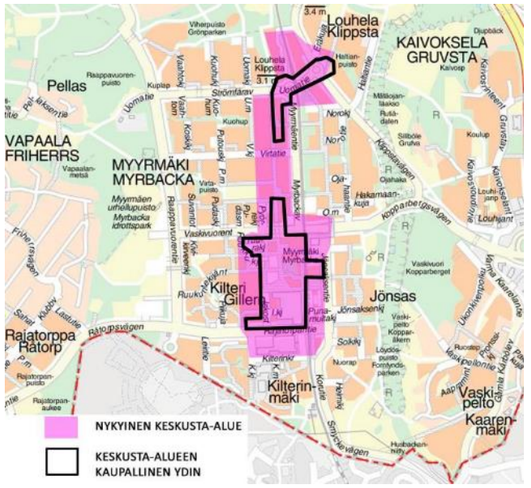
Myyrmäen väestömäärän kasvaessa kasvaa myös vähittäiskaupan sekä kaupallisten palveluiden kysyntä, jonka johdosta myös liiketilaa tarvitaan todennäköisesti lisää alueella. Myyrmäen keskusta toimii kaupallisena keskuksena Länsi-Vantaan alueella. Myyrmäkeen on keskittynyt merkittävästi erikoiskauppaa ja päivittäistavarakauppaa. Alueen selkeä kaupallinen ydin on Myyrmanni ja sen viereiset korttelit. Myyrmannin ja Myymäen kaupallinen vetovoima on vähentynyt viime vuosina johtuen kilpailun kiristymisestä. Keskustan kaupallinen sijainti tiiviin asumisen keskellä turvaa kuitenkin kaupan liiketaloudellisen kannattavuuden alueella. Kilpailun kiristyessä Myyrmäen asema on muuttunut seudullisesta kaupan sijainnista alueelliseksi.

Kaavarunkoalueen kaupan ja kaupallisen palvelujen kehitysnäkymiin vaikuttaa keskeisimmin alueen väestönkasvu ja sitä kautta ostovoiman kasvu. Paras tapa tukea alueen kauppaa ja palveluja on osoittaa alueelle merkittävästi uutta asuntorakentamista. Alueelle osoitettu merkittävä tiivistäminen ja täydennysrakentaminen tukevat uusien liiketilojen rakentamista. Kehitysnäkymiin vaikuttavat myös kilpailevat kaupan keskittymät ja alueet (ostovoiman siirtymät) sekä kuluttajakäyttäytymisen muuttuminen.

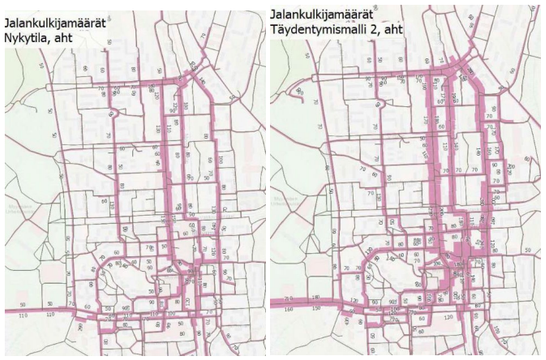
Pääosin alueen väestönkasvun aikaansaama liiketilan lisätarve on perusteltua vaatia alueelle. Näin alueen kaupan palvelut voidaan turvata eikä alueen kaupallinen vetovoima seudullisessa rakenteessa muutu merkittävästi. Alueella ei tarvetta osoittaa uutta isoa kaupan kokonaisuutta ydinkortteleiden ulkopuolelle. Sen sijaan pienempiä tai keskisuuria pt-kauppoja voi tulla keskeisille paikoille kuten joukkoliikenteen runkolinjojen, keskeisten autoväylien ja aktiivisten jalankulkureittien yhteyteen. Palveluja ja erikoiskauppaa voi rakentaa lisäksi kaikkialle asuntorakenteen sisälle.

Keskustassa on helppo asioida jalan, mitä tukevat uusien kortteleiden kivijalkaliiketilat ja alueen ulkosyötteinen autoliikenneverkko. Alueen kaupallinen ydin muodostuu pohjois-etelä -suuntaisesta akselista Rajatorpantieltä Myyrmannin läpi Vaskivuorentielle sekä itä-länsi -suuntaisesta yhteydestä Myyrmäenraitilta asemalle. Pidemmällä aikavälillä Myyrmäen keskustan ensisijainen laajenemissuunta on Rajatorpantietä pitkin Myyrmäen urheilupuiston suuntaan. Toinen keskustan laajenemissuunta on Louhelan asemalta Uomatietä länteen. Alueen painoarvo kasvaa, kun Luhtitie ja Uomatie yhdistetään tulevaisuudessa.

Haasteena on nykyisten toimistotilakortteleiden muuttuminen asumiseen. Uusiin kortteleihin tulisi sijoittaa asumisen lisäksi myös liike-, palvelu- ja toimitilaa. Työpaikkojen määrä alueella tulisi pysyä vakaana, jotta kaupallisille palveluille olisi kysyntää myös päivisin. Myyrmäkeen soveltuvat varsinkin kivijalkaliiketilat, mutta myös erilliset liikerakennukset. Riittävä liiketilojen määrä tulee taata myös toimivan kilpailun kannalta.

Kuva 128. Keskustan kaupallinen ydin

Kuvat 129-130. Jalankulkumäärät Myyrmäessä nykytilanteessa ja kaavarungon täydentymismalli 2:ssa, jossa huomioitu uusi rakentaminen, palvelut, uudet koulut ja päiväkodit. Jalankulkuvirrat vahvistuvat tulevaisuudessa erityisesti Myyrmäen raitilla, ydinkeskustassa sekä osin Jönsaksentiellä ja Ojahaanpolulla. Tämän takia kaavarungossa on esitetty kivijalkaliiketilaa Myyrmäenraitille sekä ydinkeskustan käytetyimmille raiteille ja aukioiden äärelle. (Trafix, liite 7)

Toimitilan määrä (toimistot, liike- ja palvelutilat)

Myyrmäen kehittäminen ei saa poistaa kaupunginosasta toimitilaa. Uutta rakennettaessa tulee toimitilojen suhteellinen osuus pienenemään, mutta absoluuttinen määrä pysyy vähintään samana. Jos joltakin alueelta puretaan toimitilaa, tulee se osoittaa samalle tontille tai toisaalle kaupunginosan alueella. Keskeistä on jakaa uusi asumisrakentamisoikeus ja vaadittava toimitila- ja liiketilarakentamisoikeus kiinteistöjen välillä oikeudenmukaisesti. Toimitilan painopiste on perustelua siirtyä pohjoisemmasta (Myyrmäenraitti 5) aivan aseman viereen (mm. nykyisen Myyrinpuhoksen alue).

Työpaikkojen määrä

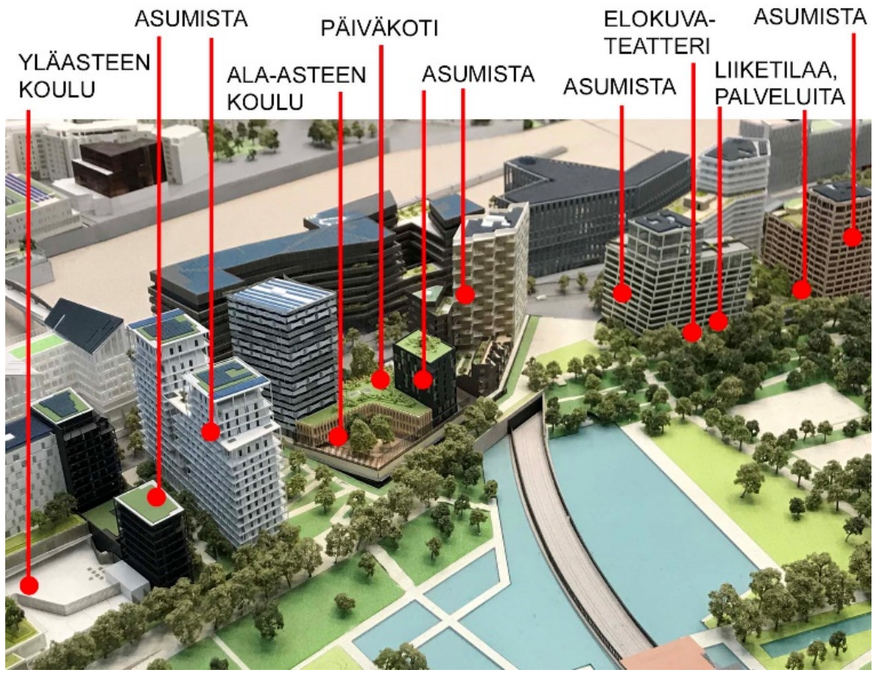
Myyrmäessä on asemakaavanmukaista rakennusoikeutta seuraavasti: Liike- ja palvelutilaa 114 420 kem2, Toimitilaa 56 380 kem2 ja kaupungin palveluita (Y-tontit, VL, ym.) 195 098 kem2. On kuitenkin tärkeää huomata, että osa näistä kaavanmukaisista tiloista ei ole käytössä liike-, palvelu- tai toimitilana, vaan joko tyhjillään tai muussa käytössä. Vuonna 2015 alueen työpaikkamäärä on ollut noin 5000 työpaikkaa. Kaavarungon lähtökohtana on työpaikkojen määrän lisääminen. Kerrosala liike- ja toimitiloille saattaa olla pienempi kuin nykyiset määrät, koska varsinainen pinta-ala työpistettä kohden on nykyään ja todennäköisesti tulevaisuudessa entistä pienempi. Kaavarunkokartassa on esitetty keskustan ydinalue, jolle osoitetaan sekoittunutta rakennetta: asumisen ohella kauppaa ja muuta liiketilaa, palveluita ja toimitiloja. Periaatteena, on, että alueen työpaikkamäärä lisääntyy. (katso kaavarunkokartta kohdasta 2.6)

Kaupungin palvelut

Julkisten palveluiden sijoittuminen ja helppo saavutettavuus alueella halutaan varmistaa myös tulevaisuudessa. Paikallista kaupunkikulttuuria tuetaan mahdollistamalla sille edellytykset ja paikat jatkossakin. Tilojen suunnittelussa panostetaan erityisesti yhteis- ja monikäyttöisyyteen. Kaavarungon ohessa on tutkittu muun muassa asukas- ja nuorisotilojen sijaintia keskustassa.

Isomyyrin ja Myyrinpuhoksen kauppakeskusten sekä Liesikujan autopaikka-alueiden paikalle on suunnitteilla asuin-, liike-, toimi- ja palvelutilojen kortteli. Tällöin purettavan Isomyyrin tiloissa nykyisin sijaitseville kaupungin palveluille (asukas- ja nuorisotilat sekä aikuisopisto) etsitään uusi paikka. Kaupunki haluaa turvata liike-, toimi- ja palvelutilojen säilymisen aivan Myyrmäen keskustassa ja edellyttää kortteleihin hybridirakentamista. Tutkittavia vaihtoehtoja ovat esimerkiksi Isomyyrin paikalle tuleva hybridirakennus, jossa katutason asukas- ja liiketilat yhdistettäisiin toiminnallisesti uudistettavan Liesitorin julkiseen ulkotilaan. Tällöin esimerkiksi kahvila voisi avautua suoraan torille ja asukastilojen toimintaa voi levittäytyä helposti sisätiloista ulos. Liesitorille sijoitetaan eri-ikäisiä palvelevia toimintoja. Muita vaihtoehtoja olisi sijoittaa kaupungin palveluita Myyrmäkitalon tai Colosseumin yhteyteen. Eri toimijoiden ja yhdistysten kanssa käydyssä keskustelussa on tullut esille muun muassa suuren salitilan tarve ja toive tilojen osittaiseen yhteiskäyttöisyyteen.

Kuva 131. Rakenteilla olevan Pariisin Clichy Batignollesin alueelle on suunniteltu sekoittunutta kaupunkirakennetta. Asumista, palveluita, liiketiloja ja toimistoja on sijoitettu erilaisiin hybridirakennuksiin. Kuva on alueen infokeskuksen pienoismallista.

Y-tontit – päiväkodit ja koulut

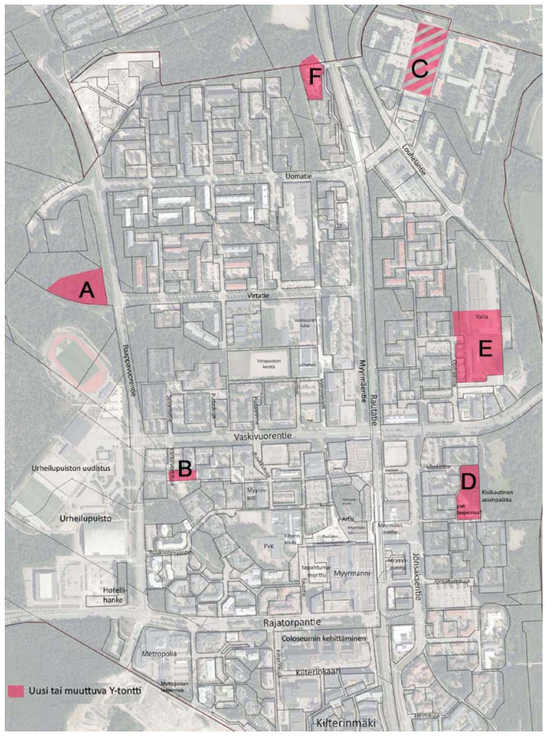
Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvu on Vantaan virallisen väestöennusteen 2017-2027 mukaan voimakasta. Suuralueella lasten määrän ennustetaan kasvavan ennustekaudella noin 370 lapsella ja kaavarunkoalueella noin 150 lapsella. Lasten määrän kasvaessa alueelle esitetään uusia päiväkoteja, joista osa korvaa nykyisiä tiloja. Kaavarunkotyön yhteydessä on tutkittu päiväkotien mahdollisia sijoituspaikkoja. Ensimmäiset päiväkodit toteutetaan Uomarinteen koulun eteläpuolelle, Raappavuorentielle sekä korvaavana hankkeena Patotielle. Päiväkotien koko vaihtelee tontin koosta riippuen 128 tilapaikasta 192 tilapaikkaan. Alueen edelleen tiivistyessä tarvitaan päiväkodeille edelleen uusia tontteja. Kaavarunkotyön yhteydessä on esitetty mahdollisiksi kehityskohteiksi Louhelan Eräkujaa, Löydöspuistoa sekä Kivikirveenkujan tonttia.

Koulut ja oppilaitokset

Asukasluvun kasvaessa erityisesti alueen perusopetuksen oppilaspaikkojen riittävyyttä tarkastellaan vuosittain suuralue- ja kaupunginosatasoisesti, minkä perusteella tehdään tarvittavat esitykset toimenpiteistä oppilaspaikkojen lisäämiseksi. Koska alueen oppilasmäärä kasvaa voimakkaasti jo nyt käytössä olevien väestöennusteiden mukaan, tarpeeseen vastaamiseksi tarvitaan lisää koulutiloja. Vantaan virallisen väestöennusteen 2017-2027 mukaan Myyrmäen kaupunginosan perusopetusikäisten määrä kasvaa suuralueella ennustekaudella noin 800 henkilöllä ja kasvu painottuu suuralueen itäisiin kaupunginosiin. Myyrmäen kaupunginosassa perusopetusikäisten määrän ennustetaan kasvavan noin 290 henkilöllä.

Kaavarungossa on esitetty uusia ja muuttuvia Y-tontteja sekä päiväkodeille ja kouluille. Uusia kaavoitettavia Y-tontteja osoitetaan Myyrmäkeen 3: Raappavuorelle (kartalla A) ja Kivikirveenkujalle (kartalla B) uuden asuntorakentamisen viereen sekä Eräkujan päähän (kartalla C). Nykyistä Löydöspolun päiväkotitonttia (kartalla D) tutkitaan laajennettavaksi pohjoiseen. Samalla kuitenkin tulee konsultoida kaupunginmuseota ja aloittaa kaivaukset tontilla, koska alueella on esihistoriallinen muinaisjäännös. Nykyisen Varian ammattioppilaitoksen aluetta (kartalla E) kehitetään kouluja asuinkortteliksi sitten kun Varialle osoitetaan uudet tilat muualta. Kortteliin on tarkoitus sijoittaa noin 900 oppilaan yhtenäiskoulu ja mahdollisesti myös päiväkoti. Patotien päiväkodin (kartalla F) tonttia tutkitaan laajennettavaksi pieneltä osin viheralueelle.

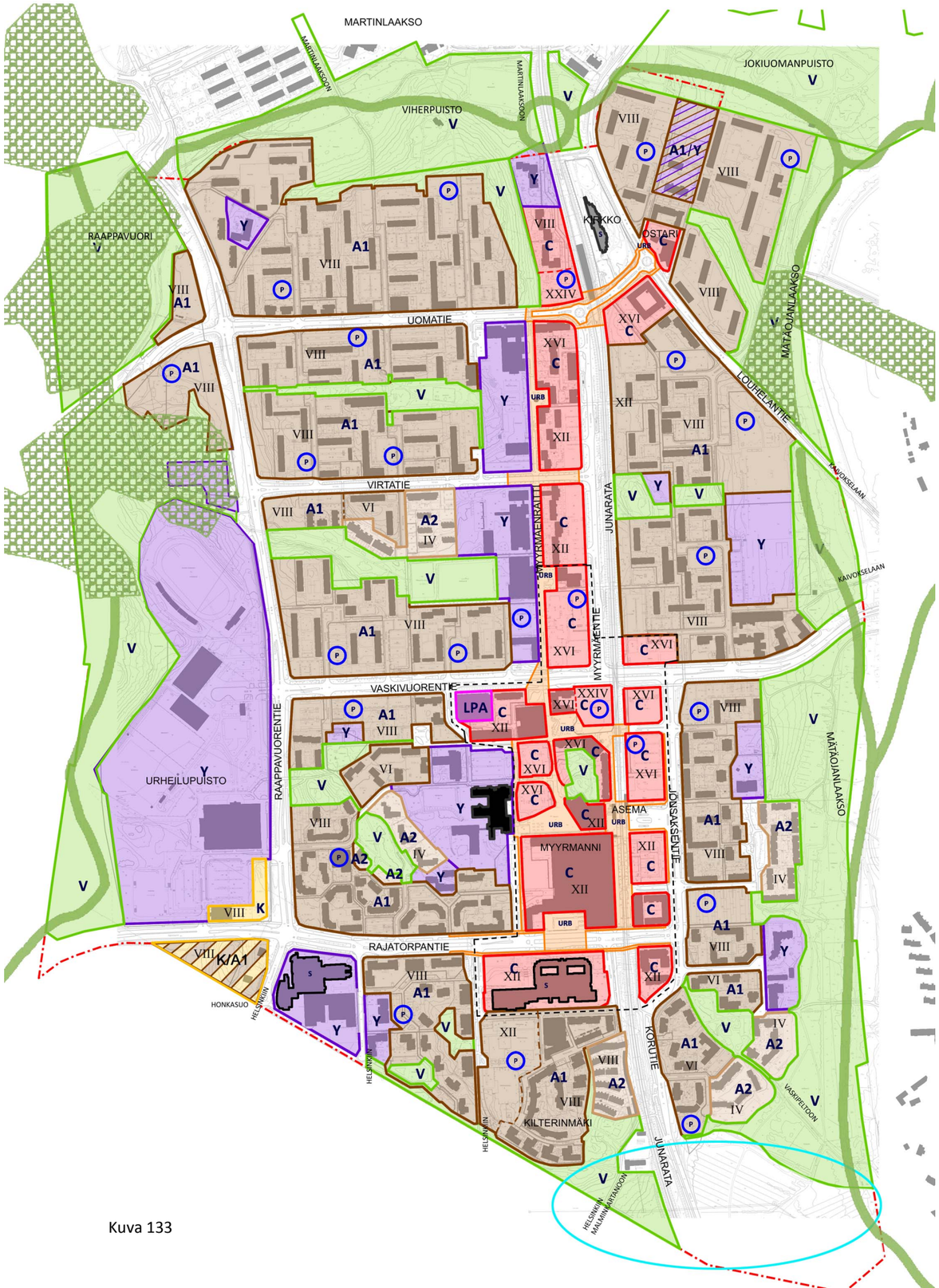
Kuva 132. Myyrmäen uudet tai muuttuvat Y-tontit

2.6 Kaavarunkokartta

Kaavarunkokartta on koottu esitettyjen konseptien ja eri teemojen pohjalta. Esitetyt kerrosluvut ovat maksimikerroslukuja. Alueen sisällä kerrosluvut voivat kuitenkin vaihdella ja olla myös matalampaa. Tarkemmin kerrosluvut esitetään alueelle tehtävissä asemakaavamuutoksissa.

Merkinnät

- **C** — **Keskustatoimintojen alue**
  tavoitteena korttelitehokkuus e_k > 2,5
- **K** — **Liike- ja toimistorakennusten alue**
- **Y** — **Yleisten rakennusten alue**
- **A1** — **Tehokas asuntoalue**
  Ensisijaisesti kerrostaloja
  tavoitteena korttelitehokkuus e_k 1,0…2,5
- **A2** — **Matala ja tiivis asuinalue,** Ensijaisesti pienkerrostaloja ja kytkettyjä pientaloja
- **Yleisten rakennusten ja tehokkaan asumisen alue**
- **Liike- ja toimistorakennusten ja tehokkaan asumisen alue**
- **LPA** — **Pysäköinnille varattu alue**
- **V** — **Virkistysalue**
- **Vaalittava Liito-oravan elinympäristö**
  (2016 tehdyn selvityksen rajaukset)
- **Säilytettävä tai vahvistettava liito-oravan liikkumisyhteys**
- **URB** — **Urbaanin sykkeen alueet**
- **Asemakaavalla suojeltu rakennus**
- **S** — **Suojeltavaksi esitettävä rakennus**
- **P** — **Keskitetty pysäköinti**
  Korttelialueelle tutkitaan alueen uudistuessa paikka keskitetylle pysäköinnille. Merkintä osoittaa korttelialueen, mutta ei tarkkaa sijaintia.
- **Keskustatoimintojen ydinalue**
  Alueelle osoitetaan sekoittunutta rakennetta: asumista, kauppaa ja muuta liiketilaa, palveluita ja toimitiloja. Alueen työpaikkamäärän tulee lisääntyä.
- **VIII** — **Maksimikerrosluku**
  Alueen sisäinen kerrosluvun raja katkoviivalla
- **Uuden yleiskaavan 2020 mukaista maankäyttöä**
- **Kaupunginosan raja**

Kuva 133

Myyrmäen kaavarungon ajatuksia yhdellä silmäyksellä

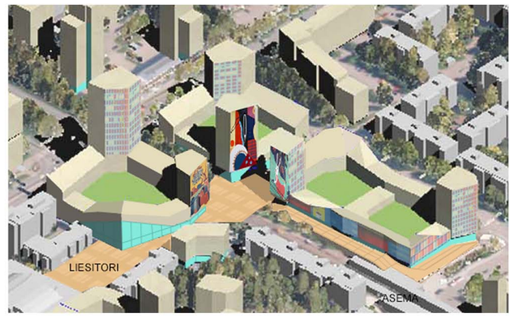
MISSÄ VOISI OLLA MYYR YORKIN KESKUSPUISTO?

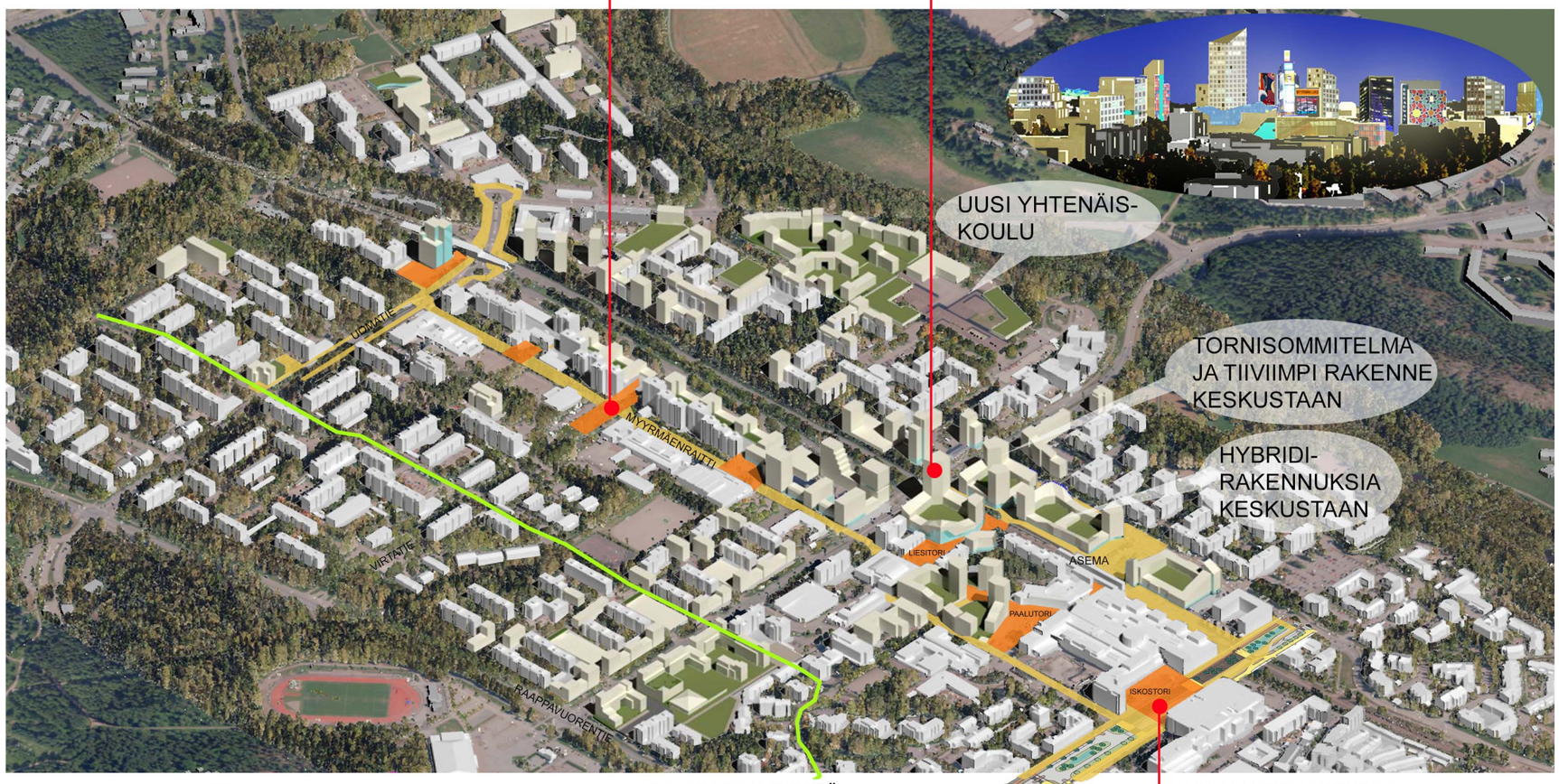

KATKAISTAAN VIRTATIE JA MUUTETAAN KATUALUETTA TOIMINNALLISEKSI AUKIOKSI, JOKA YHDISTÄÄ KOULUKORTTELIT TURVALLISEKSI JA VIRIKKEELLISEKSI TILAKSI

KATUTAIDETTA OSANA TORNIEN ARKKITEHTUURIA?

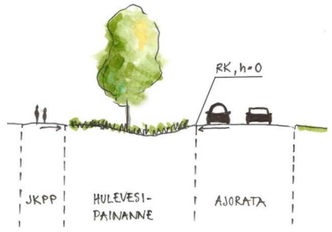

SINIVIHREITÄ KATUJA

VEHREÄ REITTI POHJOIS-ETELÄ SUUNNASSA

RAJATORPANTIESTÄ VIIHTYISÄ BULEVARDI

AUKIOMAINEN KATUTILA YHDISTÄÄ MYYMANNIN JA KEHITETTÄVÄN COLOSSEUMIN

URBAANIN SYKKEEN ALUE

TÄRKEÄ KEHITETTÄVÄ AUKIO

Kuva 134

3 Vaikutusten arviointi

3.1 Sosiaaliset vaikutukset

Vaikutukset väestöön

Asemakaavan mahdollistama uudisrakentaminen tiivistää Myyrmäen aluetta ja lisää asuntotarjontaa alueella. Myyrmäessä arvioidaan kaavarungon pohjalta olevan noin 24 000 - 27 000 asukasta vuonna 2040. Kaavarungossa esitetyn kaupunkirakenteen täydentymisen toteutuessa alueelle saataisiin noin 8 000 – 11 000 uutta asukasta, jos asumisväljyys on noin 48 k-m2/ asukas.

3.2 Liikenteen vaikutukset ja muut häiriötekijät

Tie-, rata- ja lentoliikennemelu

Liikennemelun osalta meluselvitykset tehdään asemakaavakohtaisesti.

Kaavarunkoluonnoksen pohjalta tehtiin tärinä- ja runkomeluselvitys. Raporttien (Liitteet 19, 20 ja 21) liitteenä olevissa kartoissa on esitetty raja-alueet rataan nähden, joita lähempänä rakentamisessa tulee ottaa tärinä ja runkomelu huomioon suunnittelussa ja rakentamisessa hankekohtaisesti. Alle 49 metrin etäisyydelle radasta sijoittuvien kohteiden runkomelutasot tutkitaan tarkemmin asemakaavatyövaiheissa.

Liitteessä 20, Junaliikenteen tärinä radan varressa, on arvioitu ihmisen tärinänä tunteman värähtelyn tasoa ja vaimentumista radan (Kehärata Vantaan alueella) läheisyydessä. Pyrkimyksenä on ollut tarkastella hyväksyttävä tärinän taso (v=0.3 mm/s) radanvarren linjalla, sekä Vaskivuorentien ja radan liittymäkohtaan tulevan korkean rakennuksen värähtelyä suhteessa hyväksyttävään tasoon. Radanvarren nopeuskomponenttien (pystysuunta) vastearviolinjaus, v = 0.3 mm/s, antaa käsityksen siitä, mille etäisyydelle voidaan toteuttaa asuinkäyttöön tarkoitettavaa rakennuskantaa. On kuitenkin huomioitava, että laskennoissa on sovellettu lovipyöräherätettä, joka tuottaa joissakin tapauksissa 5…10 kertaisen impulssin normikalustoon nähden. Korkeat rakennukset perustetaan pääsääntöisesti kallion tai tukipaaluperustuksen varaan. Tällöin pystysuuntaiset värähtelyt hoituvat lähes automaattisesti hyväksyttävään tasoon. Suurin vaara korkeassa rakennuksessa on yläosien vaakasuuntaiset värähtelyt. Nämä ovat kuitenkin raportin 2D-arviossa alle viitearvojen.

Liitteessä 21 on esitetty Kehäradan junaliikenteen tärinämittaukset Myyrmäessä 30.5.2018. Mittaustulokset edustavat mittausajankohdan tilannetta. Tilauksen mukaisesti mittaukset on toteutettu lyhytkestoisina ns. ”kalibrointimittauksina” liittyen Myyrmäen Rajatorpantien ja Kehä III välisen radanvarsialueen täydennysrakentamisen kaava-muutosalueiden tärinätilannearviointiin sekä ko. alueelle suunnitellun korkean XXIII-kerroksisen rakennuksen tärinä- ja värähtelytarkasteluun. Rakenteellisesti mittauskohteessa tämän toimeksiannon mukaisesti mitatun suuruinen, junaliikenteestä aiheutunut tärinä ei aiheuta rakenteellisia vaurioita. Ihmisen viihtyvyyden sekä häiriöksi kokeman värähtelyn kannalta junien aiheuttama tärinä sijoittuu värähtelyluokkaan A, eivätkä ihmiset eivät yleensä havaitse värähtelyä.

3.3 Vaikutuksen rakennettuun ympäristöön

Korkean rakentamisen vaikutukset

Myyrmäen perustuulisuuden taso on vähäisempi verrattuna vastaaviin lähempänä merta sijaitseviin pääkaupunkiseudun kohteisiin. Tuulisuuden kannalta ympäristöään selvästi korkeampana pidetään tavanomaisesti rakennusta, joka on korkeudeltaan kaksinkertainen ympäröivien rakennusten korkeuteen nähden tuulen puolella. Koska aluetta reunustaa metsät ja alueella on lähtökohtaisesti korkeaa rakentamista ja korkeaa puustoa korttelipihoilla, korkean rakentamisen lisä katutason tuulisuuteen ei ole erityisen merkittävä. Katutasolla voidaan hillitä tuulisuutta esim. puilla, pensailla, kadunkalusteilla, katoksilla, valaisinpylväillä jne. Katutason tuulisuuden vähentämisen kannalta tärkeää on, että kadun pintaa ei jätetä täysin tyhjäksi.

Myyrmäen keskusta on tiivistyvää keskusta-aluetta, jossa uudet rakennukset aiheuttavat varjostusta. Tiivistyvässä rakenteessa varjostus lisääntyy eniten alkukeväästä ja loppusyksystä etenkin auringon laskiessa, kun valonlähde on matalalla ja varjot pitkiä. Myyrmäen ominaispiirre on leveät katutilat, jotka ovat pääsääntöisesti ovat noin 30 m, rakennusten välinen etäisyys on jopa 60 m, mikä vähentää varjostusta vastapäisissä kortteleissa. Korkean rakentamisen osalta varjostusvaikutus yltää pitemmälle, mutta mitä kauempana varjostava kohde on, sitä hetkellisempää varjostus on.

Keskeiset kevyenliikenteen reitit kuten Myyrmäenraitti on pohjois-eteläsuuntainen, mikä tekee raitista valoisan päivällä. Myös korkean rakentamisen sijoittamisella on vaikutettu raitin valoisuuteen myös iltapäivällä: korkean rakentamisen nauha sijoittuu raitin itäpuolelle ja matalampi julkisten palvelujen korttelinauha raitin länsipuolelle.

Liitteessä 17 on esitetty suuntaa antavia tutkielmia alueen varjostuksesta vuonna 2040 täydennysrakentamisen niin sanotulla maksimiskenaariolla. Asemakaavatöissä tutkitaan uusien rakennusten varjostusvaikutukset ympäristöön aurinkoisuusselvityksellä, kun rakennusmassat ja niiden korot ovat selvillä.

Vaikutus rakennusperintöön ja kulttuuriympäristöön

Alueella sijaitsee kuusi kohdetta, joilla on todettu kulttuurihistoriallisia kohteita. Näistä neljä merkitään kaavarunkokarttaan suojeltaviksi: Kilterin koulu, joka on asemakaavalla suojeltu 2017, Myyrmäen kirkko, Metropolian ammattikorkeakoulu ja Imatran voiman entinen päärakennus (nyt Virtatalo, aikaisemmin myös Colosseum). Museon antaman lausunnon perusteella myös Kuohukujan ja Myyrinpuhoksen ostoskeskukset tulisi esittää asemakaavalla suojeltaviksi. Kaavarunkotyössä on päätetty siirtää ostoskeskusten suojelu asemakaavoilla ratkaistavaksi. Jos kohteet puretaan, menetetään todetut arvot. Katso kohta *’Rakennusperinnön turvaaminen, suojelukohteet’*.

3.4 Vaikutukset luontoon ja maisemaan

Viherrakenne

Myyrmäen kaavarungon lähtökohdaksi on otettu kaupunginosaa ympäröivien viheralueiden säilyttäminen ja vehreyden lisääminen myös muille kuin viheralueille. Viheralueita siis säilyy ja vehreys lisääntyy esimerkiksi hulevesien biosuodatusalueilla.

Hulevedet

Kaavarungon tavoitteena on täydennysrakentamisen keskittäminen pääasiassa nykyisille pysäköintialueille. Tällaiset alueet soveltuvat hulevesien näkökulmasta parhaiten täydennysrakennettaviksi, koska tällöin rakennetaan valmiiksi läpäisemättömille pinnoille eikä muodostuvan huleveden määrä kasva. Toki samalla on odotettavissa, ettei rakentamisella välttämättä pysytä kokonaan pysäköintialueen sisällä, jolloin vettä läpäisemätön pinta nykyisillä piha-alueilla saattaa jonkin verran kasvaa. Vaikutus on kuitenkin paljon pienempi kuin rakennettaessa luonnontilaisille alueille.

Kaupungin hulevesiohjelman mukaista on hallita hulevesiä niiden syntypaikalla. Tästä johtuen kaikkia uusia hankkeita koskevat nykyaikaiset hulevesien hallintamääräykset. Tonttien hulevesien hallinnassa lähtökohtana on imitoida tontilta poistuvan virtaaman laskemisessa luonnontilaista tilannetta. Näin ollen tontilta saa poistua samansuuruinen virtaama kuin sieltä luonnontilassa poistuisi ja ylimenevä osa tulee hallita tontilla viivytysrakenteissa. Näin ollen täydennysrakennettaessa vanhoja pysäköintialueita, joissa viivytystä ei ole aikaisemmin toteutettu, tullaan tulevaisuudessa näiltä alueilta poistuvaa virtaamaa pienentämään rakentamisen seurauksena.

Kaavarungossa esitetään hulevesien hallinnan toimenpiteitä myös yleisille alueille. Pää- ja kokoojakaduille on suunniteltu toteutettavaksi hulevesien suodatusrakenteita nykyisille viherkaistoille, jolloin kaduilta tulevaa virtaamaa saadaan hidastettua katualueilla. Lisäksi Delfiiniaukiolle ja Virtatien päätteelle varaudutaan toteuttamaan viivytysrakenteita hulevesitulvaongelmien vähentämiseksi.

3.5 Kaavataloudelliset vaikutukset

Kaavataloudelliset vaikutukset ovat myönteiset, koska täydennysrakentaminen sijoittuu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen keskelle, eikä hankkeista aiheudu merkittäviä kunnallistekniikan investointitarpeita. Täydennysrakentaminen aiheuttaa hyvin todennäköisesti jonkin verran johtosiirtoja sekä laajennus- ja uudistustarpeita vesihuolto-, kaukolämpö- ja sähköverkostoihin. Palveluverkkoa joudutaan myös laajentamaan ja täydentämään, mutta kasvava asukaspohja tehostaa niiden käyttöastetta ja kannattavuutta. Lisääntyvä asukaspohja lisää myös paikallisten kaupallisten palvelujen kysyntää, mikä lisää kannattavuutta ja monipuolistaa palvelutarjontaa ja lisää työmahdollisuuksia.

3.6 Ympäristövaikutusten arviointi

Ilmastovaikutukset

Ilmatieteenlaitoksen julkaiseman raportin Ilmastonmuutos pääkaupunkiseudulla mukaan meneillään oleva ilmastonmuutos vaikuttaa Suomen ja pääkaupunkiseudun olosuhteisiin. Ilmasto on jo muuttunut, ja nykyisillä maailmanlaajuisilla kasvihuonekaasujen päästöillä ilmaston lämpeneminen jatkuu edelleen. Muutoksen voimakkuus riippuu päästöistä. Tästä syystä ilmastonmuutoksen hillintä on ensisijaista samalla kun varaudutaan muuttuviin olosuhteisiin. Pääkaupunkiseudulla yhteisen

ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategian tavoitteena on turvata asukkaiden hyvinvointi ja kaupunkien toiminta myös muuttuvissa olosuhteissa.

Ilmastonmuutokseen varautumisessa on kaupunkiseuduilla keskeinen merkitys. Niillä sijaitsevat suurin osa väestöä, työpaikkoja, julkisen ja yksityisen puolen investointeja, hallintoa ja rakentamista. Kaupungeissa sää- ja ilmastoilmiöiden aiheuttamat kustannukset voivat olla merkittäviä. Ajantasainen tieto tulevaisuuden odotettavista muutoksista on tärkeää, jotta voimavaroja osataan suunnata oikein ja varautua muutoksiin ajoissa.

Myyrmäen alueella on katualueiden mitoituksessa varauduttu liikenteen kasvuun tulevaisuudessa. Vielä ei ole nähtävissä selkeää muutosta ajoneuvojen vähenemisen suuntaan. Ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvät sateet tuovat myös haasteita katualueiden osalle. Katualueiden istutusalueet voidaan hyödyntää hulevesien käsittelyyn ohjaamalla niihin katujen hulevesiä.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset tiivistyvässä kaupunkirakenteessa

Vuoden 2018 lopussa valmistuneessa opinnäytetyössä tutkittiin ilmastonmuutoksen vaikutuksia tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Tutkittavina kohteina olivat Vantaan tiiveimmät kaupunkikeskukset Myyrmäki ja Tikkurila.

Vuonna 2100 Vantaalla ei kuukauden keskilämpötila laske talvikuukausinakaan pakkasen puolelle. Lisääntyneet sateet ovat talvella vettä ja hulevesien käsittelyyn tarvitaan tilaa myös katualueella. Hulevesille varattu tila toimii myös lumitilana tulevina vuosikymmeninä, kun lunta voi kerralla sataa runsaasti. Katualueen pintamateriaaleilla on tulevaisuudessa suurempi merkitys kuin nykyisin. Hulevesien käsittelyyn varattujen alueiden lisäksi tulee myös käyttää puoliläpäiseviä tai läpäiseviä materiaaleja mahdollisuuksien mukaan. Kadun kasvillisuuden tulee sietää ajoittain runsasta vettä ja ajoittain kuivia ajanjaksoja. Tulvareittien suunnitteleminen rankkasateiden varalle on tärkeää.

Lämpösaarekeilmiön muodostumiseen vaikuttaa tiivis kaupunkirakenne ja katutilan mitoitus. Rakentamisen myötä ilmavirtaukset katukuilussa voivat muuttua ja tuulettumista ei enää tapahdu. Suunnittelussa tulisikin huomioida myös tuuliolosuhteet. Lämpösaareke voi tulevaisuudessa olla Suomessakin huomioitava ilmiö.

Kasvillisuuden avulla tehdään katutilasta miellyttävää oleskeluympäristöä. Hulevesien käsittelyyn varatuilla alueilla kasvillisuudella voidaan puhdistaa hulevesiä. Kasvillisuus hyödyntää katualueiden hulevedet ja viemäriverkostoon kulkeutuu vähemmän vettä. Katupuut ja aluskasvillisuus myös viilentävät ilmaa pidättämällä vettä kasvillisuuskerroksissa. Vihertehokkuuden määrittely katutilassa on haastavaa, koska katutilan mitoitukseen vaikuttaa myös liikenteellinen toimivuus, kunnallistekniikka ja viihtyvyys. Laskurin soveltaminen vaatii lisää tutkimista ja kehitystyötä. Nykyisellään se voi ohjata liian suuriin katualuevarauksiin asemakaavoissa.

Ekotehokkuus

Myyrmäen kaavarunkovaihtoehtojen Ilmastovaikutuksia arvioitiin määrällisesti KEKO-työkalulla (kaavoituksen ekotehokkuuslaskuri), joka laskee rakennusten ja infrastruktuurin rakentamisen ja ylläpidon, rakennusten ja asumisen energiankulutuksen, asukkaiden henkilöliikenteen sekä maankäytön (hiilinielujen) muutoksen aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt 50 vuoden aikajaksolla tarkasteltuna.

KEKO-työkalun kaltaisia kasvihuonekaasupäästölaskureita voidaan käyttää vaikutusten arvioinnin ja suunnittelun työkaluina, jonka avulla voidaan vertailla vaihtoehtoisia suunnitelmia ja arvioida yksittäisten ratkaisujen vaikutuksia kokonaisuuteen. Tuloksia tulkittaessa on kuitenkin hyvä muistaa, että laskelmien tulokset ovat suuntaa antavia, joiden taustalla olevat mallinukset sisältävät lukuisia oletuksia ja yksinkertaistuksia. Laskelmien tulokset eivät siis vastaa täydellisesti todellisuuden kasvishuonekaasupäästöjen määrää, mutta niiden avulla voidaan muodostaa kokonaiskäsitys päästöjen suuruusluokasta ja yksittäisten ratkaisujen merkittävyydestä kokonaispäästöihin.

KEKO-Laskurilla vertailtiin kahta Myyrmäen kaavarunkoskenaariota, joiden avulla tarkasteltiin eri suunnitteluvaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. VE0 kuvaa laskennassa nykytilannetta. VE1 vastaa maltillisemmin rakennettua kaavarunkovaihtoehtoa. VE3 kaavarunko vuorostaan ehdottaa tiiviimmin rakennettua, laajempaa keskustaa sekä tiukempia autopaikkanormeja alueelle. Missään vaihtoehdoissa alueen viheralueille ei ole suunniteltu rakentamista. Kaavarungon vaikutukset ilmastoon syntyvät suunnitelman toteuttamisen sekä alueen käytön aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä.

Merkittävimmät päästölähteet ovat rakennusten rakentaminen sekä pidemmällä aikajaksolla tarkasteltuna rakennusten korjaaminen, rakennusten käytön aikainen energiankulutus sekä alueen liikenne. Lisäksi päästöjä aiheuttaa infrastruktuurin rakentaminen ja ylläpito, hiilinielujen poistuminen rakennetun alan kasvun myötä sekä alueen asukkaiden ja toimijoiden kulutuksen aiheuttamat päästöt.

Rakentaminen aiheuttaa aina päästöjä. Toisaalta päästöjä voidaan minimoida sijoittamalla uudet asunnot ja työpaikat joukkoliikenteen kannalta suotuisiin paikkoihin sekä täydentämällä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Myös lisäämällä pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä sekä mahdollistamalla uusiutuvan energian tuotantoa voidaan vähentää päästöjen määrää.

Tuloksia

Kaavarunkovaihtoehtojen toteuttamisesta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjen yhteenlaskettua määrää ei ole järkevää vertailla keskenään, sillä kaavarungot mahdollistavat eri asukasmäärät alueelle, jonka kautta myös kaavarunkoalueen kokonaispäästöt nousevat, vaikka kerrosalakohtaiset päästöt olisivat alhaisemmat kuin alkutilanteessa. Laskuri tarkasteli kasvihuonekaasupäästöjä 50 vuoden aikana myös keskimääräistä kerrosalaa kohti (CO2 tonnia /kerrosneliömetri) sekä asukasta kohti (t/as). Päästöjä tarkasteltiin kerrosneliömetrien perusteella, sillä päästöjen suhteellinen osuus asukasta kohden olisi tuottanut suhteessa suuremman päästölukeman, sillä Myyrmäen kaavarungon alueella on paljon palveluita ja työpaikkoja. (taulukko 4.)

	ALKUTILANNE	VE1	VE3
Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti, t/as.	94,20	87,05	85,25
Kasvihuonekaasupäästöt kerrosalaa kohti, t/k-m^2	1,42	1,34	1,33
Kasvihuonekaasupäästöt 50 vuoden aikana yhteensä, milj. t	1,55	2,00	2,14

taulukko 4) Kasvihuonepäästöt asukasta ja kerrosalaa kohden sekä yhteenlasketut päästöt 50 vuoden ajalta

Kaikkien tarkasteltujen vaihtoehtojen suurin suhteellinen päästölähde kerrosalaa kohden 50 vuoden ajanjaksolla on rakennusten energiankulutus (VE0: 60%, VE1: 48%, VE3: 45%), seuraavaksi suurimmat asukkaiden henkilöliikenne (VE0: 29%, VE1: 30%, VE3: 30%) sekä rakennusten ja rakentaminen ja kunnossapito (VE0: 10%, VE1: 21%, VE3: 24%). Infrastruktuurin rakentaminen ja kunnossapito kattaa kaikissa vaihtoehdoissa 1% kaavan toteuttamisen päästöistä. Maankäytön muutoksista johtuvia päästöjä laskuri ei tuottanut, sillä rakentaminen toteutuisi olemassa oleville rakentamisen alueille ja säästäisi tarkastelualueen viheralueet. Kerrosalakohtaiset CO2 päästöt laskivat kummassakin kaavarunkovaihtoehdossa alkutilanteeseen verrattuna. Uudistava lisärakentaminen synnyttää VE1 ja VE3:ssä päästöjä, mutta rakennusten energiatehokkuuden paranemisen myötä rakennusten energiakulutus saadaan laskettua nykytilannetta alhaisemmaksi. (taulukko 5.)

	ALKUTILANNE	VE1	VE3
Maankäyttö	0,00	0,00	0,00
Infrastruktuurin rakentaminen ja kunnossapito	0,02	0,02	0,02
Rakennusten rakentaminen ja kunnossapito	0,14	0,28	0,32
Rakennusten energiankulutus	0,86	0,64	0,60
Henkilöliikenne	0,41	0,40	0,40
Yhteensä	1,42	1,34	1,33

taulukko 5) Kasvihuonepäästöt 50 vuoden aikana keskimääräistä kerrosalaa kohti, CO2 tonnia/ kerrosneliömetri

Miten vaikuttaa kasvihuonepäästöihin

Ilmastovaikutusten kannalta kaavamuutosalueen sijainti on hyvä, sillä se täydentää ja tiivistää olemassa olevaa kaupunkirakennetta ja tukeutuu raideliikenteeseen. Kuitenkin esimerkiksi autopaikkojen louhiminen tuottaa paljon päästöjä. Kaavarungon toteuttamisen rakentamisen sekä käytön aikaisia päästöjä on mahdollista pienentää monin tavoin. Ilmastovaikutuksia voidaan pienentää esimerkiksi suosimalla puurakenteita tai kierrätysmateriaaleja rakennuksissa ja tuottamalla osa rakennuksissa kuluvasta energiasta uusiutuvilla energianlähteillä, kuten aurinkopaneeleilla, joiden sijoittamiseen suuret yhtenäiset kattopinnat sopivat hyvin. Maanalaisten autopaikkojen louhimisen sijaan voidaan rakentaa kevytrakenteisia, keskitettyjä parkkitaloja. Lisäksi päästöttömien ja vähäpäästöisten kulkumuotojen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne, sähköautot) tukemisella voidaan alentaa liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä.

4 Prosessi

4.1 Kaavarungon osallisuus ja vuorovaikutus

Eri tekijöiden ja teemojen yhteensovittaminen varmistetaan tiiviillä yhteistyöllä eri alojen asiantuntijoiden, asukkaiden sekä erilaisten sidosryhmien, kuten asukas- ja monikulttuuristen yhdistysten sekä yrittäjien kanssa. Kaavarunko tuli vireille kesäkuussa 2016. Keväästä 2016 alkaen on järjestetty erilaisia kyselyitä ja työpajoja, joilla on selvitetty asukkaiden ja muiden alueella toimivien mielipiteitä ja ideoita Myyrmäen nykytilanteesta ja tulevaisuudesta:

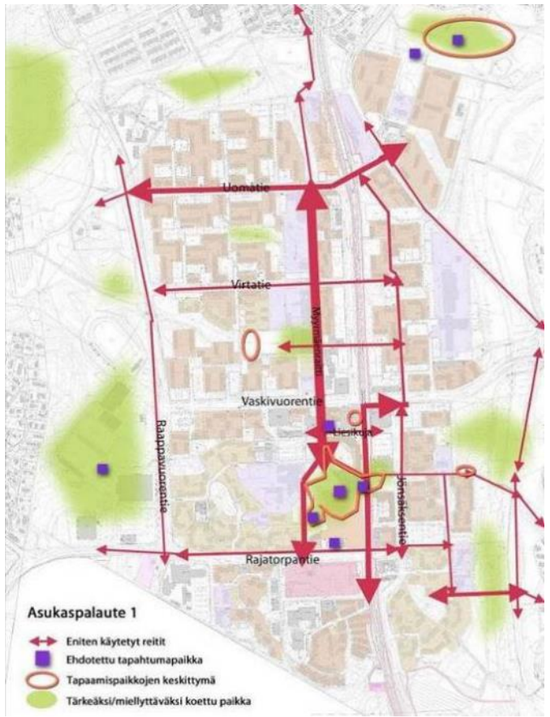
- Kaupunkisuunnitteluseminaari Myyrmäessä: 17.5.
- Karttapohjainen nettikysely 9.5.-17.6. (koonnos liitteessä 3)
- Asukastyöpaja 8.6. Kilterin koululla (koonnos liitteessä 4)
- Myyrmäen taiteiden yö 1.9.2016
- Kysely, ”Mun Myrtsi” -mobiilisovellus: syys-marraskuu 2016 (koonnos liitteessä 5)
- Yrittäjäyhteistyötä: Myyrmäki Forum 17.11.2016 ja 21.3.2018
- Monikulttuurisuuskävely lokakuussa 2017
- Myyrmäen eläkeläisten tapaamiset: 7.2.2017 ja 27.2.2018

Kyselyissä ja työpajoissa Myyrmäen parhaiksi puoliksi nousivat toistuvasti luonto ja ulkoilumahdollisuudet, kulttuuri ja yhteisöllisyys, palveluiden läheisyys sekä liikenneyhteydet. Lisää toivottiin mm. viihtyisiä pysähtymispaikkoja ulkotilaan, kaupunkiympäristöä, kivijalkakauppoja ja historian esiintuomista. Jatkossakin Myyrmäessä halutaan pitää luonto läsnä ja antaa tilaa oman kaupunkikulttuurin kukoistukseen. Asukkaat arvostavat ympäristöään, historiaansa, katutaidettaan ja toisiaan. Suosituimpia kohtaamispaikkoja ovat Myyrmanni, Iso-Myyri, Liesitori, Paalutori ja asema. Liikenteen sujuvuus on kaikenlaisille liikkujille tärkeää ja erilaisia yhteyksiä tulisi ylläpitää ja parantaa. Myyrmäenraitin merkitys tärkeänä kevyen liikenteen raittina korostui mielipiteissä. Suunnittelussa tulisi asukkaiden mukaan panostaa eniten julkiseen ulkotilaan, laadukkaaseen ja kohtuuhintaiseen keskusta-asumiseen sekä Myyrmäen erityispiirteisiin, kuten kaupunkimaisuuteen ja katutaiteeseen.

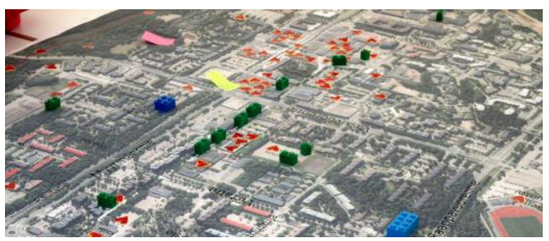
Osallisille lähetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma kirjeitse tai sähköpostilla. Mielipiteitä ja kannanottoja saapui 8 kpl.

Osallisten tavoitteet tiivistettynä

- Myyrmäen parhaiksi puoliksi nousivat palautteissa toistuvasti luonto ja ulkoilumahdollisuudet, kulttuuri ja yhteisöllisyys, palveluiden läheisyys sekä liikenneyhteydet. Jatkossakin Myyrmäessä halutaan pitää luonto läsnä ja antaa tilaa oman kaupunkikulttuurin kukoistukseen. Asukkaat arvostavat ympäristöään, historiaansa, katutaidettaan ja toisiaan.
- Täydennysrakentaminen jakoi mielipiteitä. Toiset olivat avoimia tiivistämiselle ja korkealle rakentamiselle, toiset vähemmän. Osa haluaisi pitää kiinni nykyisestä asumisväljyydestä ja sallisi tiivistämistä korkeintaan keskustaan.
- Laadukas, kohtuuhintainen asuminen. Uudessa asuntokannassa tulisi pyrkiä nuoria sekä nuoria perheitä houkutteleviin huoneistoratkaisuihin, jotta alueen seniorivaltaista väestörakennetta saadaan tasapainotettua.
- Katutaide jakoi mielipiteet. Suurin osa piti katutaidetta hyvänä asiana, mutta sekin vähemmistö, jota katutaide ei miellytä, kertoi sen olevan parempi vaihtoehto kuin raaka betoni. Palautteessa tuotiin esille, että taide piristää ja on tärkeää alueen imagolle.
- Liikenteen sujuvuus ja turvallisuus, yhteyksien ylläpito ja parantaminen, vaaran paikkojen huomioiminen, pelkona liikenteen hallitsematon kasvu.
- Kävelykaupunki versus autopaikkojen riittävyys: tämä kysymys jakaa asukkaiden mielipiteet.
- Myyrmäenraitin merkitys korostui. Viheralueiden ohella se osoittautui kyselyissä suosituimmaksi julkiseksi ulkotilaksi. Myös poikittaiset yhteydet tulisivat esille. Kaikenkaikkiaan korostui kävelykaupunki.
- Aseman seudun turvallisuutta tulisi parantaa. Keskustassa koetaan turvattomuutta myös liityntäpysäköinnin, Paalutorin, Paalukylänpuiston, Liesitorin ja pysäköintihallien kohdalla.
- Vehreyden säilyttäminen Myyrmäessä. Viheralueet ja metsät tulee säilyttää. Myös keskustan ulkopuolella oleville toreille ja kaduille toivottiin lisää elämää, ympäristön viihtyisyyttä ja siisteyttä. Puistot ja urheilukentät tärkeitä paikkoja.
- Lisää toivottiin mm. viihtyisiä pysähtymispaikkoja ulkotilaan, parempaa valaistusta reiteille ja historian esiintuomista.
- Ei nukkumalähiötä vaan monipuolinen keskusta. Työpaikkojen pitää säilyä keskustassa.
- Monipuolisten palveluiden säilyminen: Kohtaamis- ja oleskelupaikkoja ja harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille: yhteistilojen sekä tapaamis- ja oleskelupaikkojen riittävyys, laatu ja keskeinen sijainti
- Yrittäjät: Keskustaan enemmän eri kokoista katutason liiketilaa, jossa voi työskennellä haluamaansa aikana, tulisi löytyä myös edullista vuokratilaa aloitteleville yrityksille.

Kuva 135. palaute tiivistettynä kartalle

Kuva 136. karttatyöskentelyä asukastyöpajassa

Kuva 137. karttatyöskentelyä asukastyöpajassa

Nähtäville, osallistuminen 2

Kaavarunkoluonnoksen kartta ja raportti sekä sen liiteaineisto käsiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 16.4.2018 ja kaupunginhallituksessa 23.4.2018. Tämän jälkeen luonnos oli nähtävillä 16.5.-14.6.2018 ja siitä sai jättää mielipiteitä.

Lausunnoissa, joita saapui 10 kpl (Liite 18.a), nousi esiin mm. seuraavat asiat:

- Sähkö- ja kaukolämpöverkon tarpeita tarkennetaan asemakaavatöissä alueen rakentuessa.
- Kaavarungon tavoitteet vastaavat hyvin Helsingin seudun tavoitteita keskittää täydennysrakentamista keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille. On tärkeää, että urbaanin asumisen kysynnälle pystytään vastaamaan myös Helsingin ulkopuolella. Myyrmäen kehittäminen tukee seudullisen MAL-suunnittelun tavoitteita.
- Välittömästi rataan rajoittuvien alueiden asemakaavoituksen ja rakennussuunnittelun yhteydessä on huomioitava rautatien aiheuttamat rajoitteet uudisrakennuksille. Radan läheisyyteen rakentamisesta ei saa aiheutua haittaa radanpidolle tai junaliikenteelle. Asemien ympäristössä tulee turvata sujuvat liityntä- ja saattoyhteydet asemille sekä liityntäpysäköinti. Radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat.
- Alueelle sijoittuu Fingrid Oyj:n 110 kV voimajohto yhteisellä johtoalueella Helen Sähköverkko Oy:n 110 kV voimajohdon kanssa. Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.
- Kaupunginmuseo on käynyt läpi kaavarunkotyön aikana alueen rakennusperintökohteet. Rakennushis-

toriallisesti erittäin merkittäviä ja merkittäviä kohteita alueella on kuusi, jotka tulisi esittää asemakaavalla suojeltaviksi (Kilterin koulu on jo asemakaavalla suojeltu 2017). Kaavarunkoluonnoksessa on huomioitu alueen kivikausi hyvin. Selostusta tulisi tarkentaa esihistorian osalta.
- Kaavarunkoon tulisi merkitä varaus maakaasuputkea varten ja maakaasuputkistosta aiheutuvat rajoitukset merkitä kaavamääräyksiin.
- Alueella sijaitsee käytössä oleva vesihuoltolinjaverkosto sekä alueellisesti merkittäviä päävesijohtoja ja runkoviemäri sekä jätevedenpumppaamoita, jotka tulee huomioida alueen maankäytön suunnittelussa.
- Alueen uusia asukkaita tulee informoida alueen lentokonemelutilanteesta ja lentoreiteistä. Täydennysrakentamisessa on huomioitava riittävät ääneneristävyysvaatimukset. Lentokonemelua tulee käsitellä alueen suunnittelussa kaavaselostusta kattavammin.
- Työpaikkojen määrä tulee turvata Myyrmäessä. Tiivistävä täydennysrakentaminen on hyvä ja asemien ympäristöissä voi olla myös korkeaa rakentamista. Kaupunkitilan tulee mahdollistaa itsensä näköisen kaupungin rakentamisen asukkaille, mistä löytyy runsas ja monipuolinen tapahtumatoiminta. Katutason näkymän tulee olla pienipiirteinen. Kivijaloissa tulee vaihdella kauppoja, vapaa-ajan toimintoja, kahviloita, palveluita, julkisia palveluita sekä erilaisia käsityöläisammattien harjoittajia.
- Myyrmäen arvokkaiksi todetut rakennukset ja asuinalueet on syytä huomioida varsinaisen kaavatyön edetessä. Liito-oravaselvityksen vaikutukset kaavarungon ratkaisuihin on syytä kuvata selvemmin. Mätäojan virtausolosuhteet tulee säilyttää niin, ettei luontainen tulva-alue kapene ja yläpuolisten alueiden tulvariski kasva nykyisestä. Yleiskaavavaiheessa olisi selvitettävä liikennesuunnittelun kanssa yhteistyössä melu-, runkomelu-, tärinä- ja hiukkasvaikutukset.

Osallisten mielipiteissä, joita saapui neljä (Liite 18.b), nousi esiin mm. seuraavat asiat:

- Louhelan täydennysrakentaminen. Louhelassa etusijalle olisi asetettava täydennysmalli 2, jossa alueen korttelitehokkuus on 0,5-0,9. Kahdeksankerroksiset rakennukset eivät sovi Louhelaan.
- Louhelan päiväkotitontti tulee säilyä yleisten rakennusten korttelialueena. Pallokenttää ei tule muuttaa päiväkodin korttelialueeksi vaan puistoalueeksi.
- Kaavarungon kokonaisvaltaista tarkastelua pidettiin hyvänä.
- Esitettyyn tehokkaaseen rakentamiseen ei tulisi sitoutua, ennen kuin Myyrmäen keskustan tornit ovat rakentuneet ja voidaan arvioida niiden vaikutuksia keskustaan.
- Tiivis rakentaminen asemien lähellä hävittää nykyiset pysäköintitalot, maantasopysäköinnin ja viherkaistaleet, mikä ei ole toivottavaa.
- Tornitalot eivät tue kohtuuhintaista asumista.
- Purkava saneeraaminen ei ole kestävän kehityksen mukaista.
- Pysäköintiselvitykset ovat riittämättömiä.
- Asukkaita tulee kuulla aidosti ja tehdä ratkaisut sen perusteella.

Kaavarungosta järjestettiin asukastilaisuus Kilterin koululla 7.5.2018 ja täydennysrakentamista esiteltiin asuntoyhtiöiden osakkaille 15.1.2019. Suunnittelijat olivat tavattavissa Myyrmannissa 15.5.2018 ja Paalutorilla 23.5.2018.

Nettikysely

Kaupunkisuunnittelu toteutti 4.5. – 18.6.2018 nettikyselyn, joka koski Myyrmäen kaavarunkoluonnosta. Kyselyllä haluttiin selvittää asukkaiden ja muiden alueella toimivien mielipiteitä ja ideoita kaavarunkoluonnoksessa esitetyistä suunnitteluperiaatteista. Kyselyyn poimittiin jokaisesta teemasta muutama tärkeä asia. Kyselyyn saatiin 163 vastausta kaikista ikäryhmistä. Kyselyssä esiin tulleita ideoita voidaan hyödyntää alueen jatkosuunnittelussa. Kyselyn palaute tiivistetysti (Katso tarkemmin liite 16):

- Aukioiden ja torialueiden osalta eniten tulisi panostaa aseman edustan (61% vastaajista), Liesitorin (58%), Iskostorin (35%) ja Delfiiniaukion (33%) kehittämiseen.
- Kaavarunkoluonnoksessa esitetty ajatus radan varren tehokkaasta rakentamisesta saa selkeästi eniten kannatusta vastaajien kesken. Osa vastaajista kuitenkin koki, ettei Myyrmäkeä tulisi täydentää enää ollenkaan tai tulisi täydentää maltillisemmin, vaikka se tarkoittaisikin rakentamista viheralueille ja palveluiden vähenemistä.
- Asemien ympärillä tehokkaasti rakennettavien alueiden tulisi olla tunnistettava torneista muodostuva kaupunkikuvallinen kokonaisuus (43% vastaajista).
- Louhelan täydennysrakentaminen herätti paljon vastustusta puiston osa.
- Tarvitaan muuntuvia monikäyttöisiä tiloja sekä yhteisöllisiin että liiketoimintojen tarpeisiin. Asukastilojen toivottiin sijaitsevan muiden julkisten palveluiden kanssa samassa kiinteistössä tai lähellä niitä.
- Työpaikkojen ja toimistotilojen määrä Myyrmäessä tulee turvata.

Nähtävilläolon jälkeen kaavarunkoluonnosta tarkasteltiin saadun palautteen pohjalta ja tehtiin seuraavat muutokset:

- Kaavarunkokarttaa on täydennetty asemakaavassa suojeltavilla rakennuskohteilla: Myyrmäen kirkon ja Kilterin koulun lisäksi Metropolian ammattikorkeakoulun vanha osa ja Imatran voiman entinen päärakennus (nyt Virtatalo, aikaisemmin myös Colosseum).
- Kaavarunkokarttaa on tarkistettu mm. Louhelassa ja siihen on lisätty korttelien tehokkuustavoite ja enimmäiskerrosluvut sekä säilytettävät ja vahvistettavat liito-oravien yhteydet ja elinympäristöt.
- Selostusta on täydennetty alueen rakennetun kulttuuriympäristön, esihistorian, ekosysteemipalvelujen, sekä radan runkomelun ja -tärinän osalta.

Keväällä 2019 kaavarunkoehdotus käsitellään kaupunkisuunnittelulautakunnassa ja sen hyväksyy kaupunginhallitus.

4.2 Johtopäätöksiä

Myyrmäen kaavarunkoon palataan alueen asemakaavoissa, asemakaavamuutoksissa ja muissa suunnitelmissa. Tällöin tulisi tarkistaa aluekohtaisesti, mitä kehitystoimenpiteitä tai rajoituksia on kyseiselle paikalle kaavarungossa esitetty.

5. Liitteet

Liite A. Kaavatilanne ja selvitykset

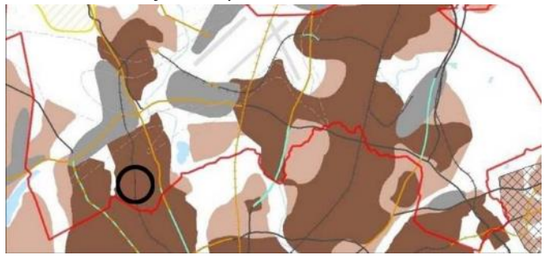
Liite B. Työryhmän kokoonpano

Liite C. Lähteet

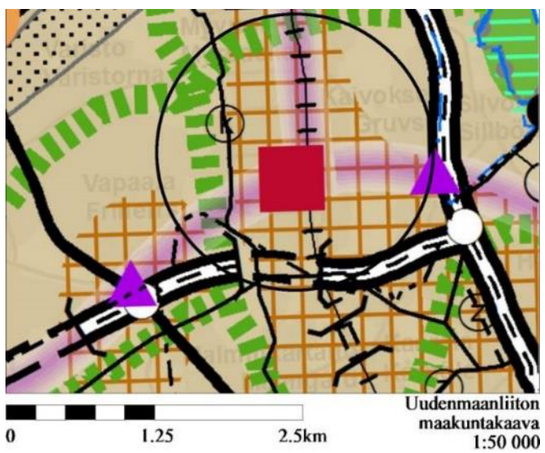
Liite D. Kuvalähteet

Liite E. Erilliset liitteet

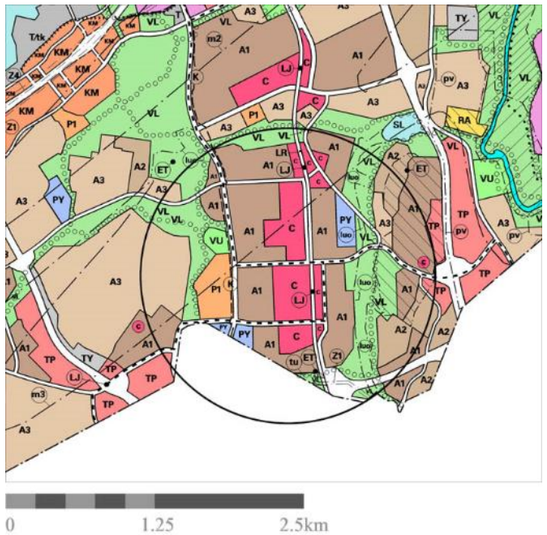
A. Kaavatilanne ja selvitykset

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii taustaaineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke). Myyrmäki sijaitsee tällä vyöhykkeellä. Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015. Kaavarungon periaatteet ovat MASU 2050:n mukaisia.

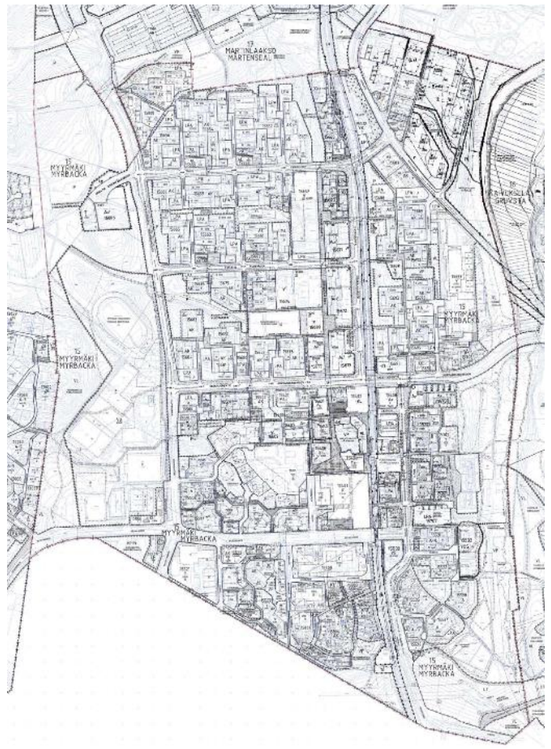
Maakuntakaavassa (Vahvistettujen maakuntakaavojen yhdistelmä 2014) alue on keskustatoimintojen aluetta sekä tiivistettävää aluetta (ruudukko), joka ulottuu nauhamaisesti Kehärataa (poikkiviiva) pitkin Martinlaakson kautta Kivistöön saakka. Pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli (violetti korostus) kulkee itä-länsisuunnassa Myyrmäen poikki.

Yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) alue on pääosin keskustatoimintojen aluetta (C) ja tehokkaan asumisen aluetta (A1). Alueen reunoilla on palveluille varattuja alueita. Lievin lentomelualue ulottuu Myyrmäen pohjoisosaan. Myyrmäkeä rajaa laaja viheralueiden verkosto ja ulkoilureitistö. Alueen halki kulkee ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa raitiotienä.

Maanomistus: Myyrmäki on suurimmaksi osaksi yksityisessä maanomistuksessa. Kaupungin maanomistusta on yleisten alueiden lisäksi muutama keskustakortteli.

Asemakaavatilanne: alueelle on laadittu asemakaavoja usealla eri vuosikymmenellä. Pääosin Myyrmäen alueella sijaitsee asuinkerrostalojen korttelialueita (AK), liike- ja toimistorakennusten korttelialueita (K) ja asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueita (AL). Julkisten ja yleisten rakennusten korttelialueet ovat merkitty asemakaavaan Y-alkuisin tunnuksin.

Laaditut selvitykset, suunnitelmat ja kaavarunkoa ohjaavat muut strategiat ja ohjelmat

- Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050
- Mätäojan laakso - viheralueiden yleissuunnitelma ja kasvillisuuden kehittämis- ja hoitosuunnitelma. Vantaan kaupunki, maankäytön ja ympäristön toimiala, viheralueyksikkö ja Studio Terra 2007.
- Selvitys Vantaan vanhojen ostoskeskusten maankäytön mahdollisuuksista, kaupunkisuunnittelulautakunta 18.5.2015
- Vantaan asuntorakentamisennuste 2017–2026
- Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040, kaupunkisuunnittelulautakunta 9.11.2015
- Vantaan kaupunginvaltuuston valtuustokauden 2018-2021 strategia
- Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset, Kaupunginvaltuusto 18.6.2018
- Vantaan viheralueohjelma 2011-2020. Vantaan kaupunki, viheralueyksikkö. C1:2012. Vantaa 2012.
- Vihervaara, Teemu (2015) Liikennesuunnittelusta liikkumisen suunnitteluun. Aalto Yliopisto
- Virtanen, Jaana (2018) Ilmastonmuutoksen vaikutukset tiivistyvässä kaupunkirakenteessa - Katutilan tarkastelua Case Myyrmäki ja Tikkurila. Lahden Ammattikorkeakoulu.
- Yleiskaava 2020: tavoitteet, Kaupunginhallitus 22.1.2018

B. Kaavarungon työryhmän kokoonpano

Ydinsuunnitteluryhmä

Kettunen Elina, suunnitteluinsinööri kuntek
Korhonen Nele, harjoittelija kaupsu (08/2016 saakka)
Kujala Ritva-Leena, viestintäsuunnittelija, kaupsu
Leppänen Marja, suunnitteluinsinööri kuntek
Muukka Laura, maisema-arkkitehti kaupsu
Mamia Virpi, yleiskaava-arkkitehti kaupsu
Olkkola Anne, asemakaavasuunnittelija kaupsu
Rajala Johanna, asemakaavasuunnittelija kaupsu
Tasanko Pia, vuorovaikutusasiantuntija kaupsu
Tiira Hanna, asemakaavasuunnittelija kaupsu
Vihervaara Teemu, liikenneinsinööri kuntek
Virtanen Jaana, liikenneinsinööri kuntek

Ohjausryhmä

Laine Tarja, kaupunkisuunnittelujohtaja kaupsu pj.
Kallaluoto Timo, aluearkkitehti kaupsu
Keskinen Hanna, puistosuunnittelupäällikkö kuntek
Antti Kari, kiinteistöjohtaja kias
Varpanen Lea, kehityspäällikkö kaupsu
Rajala Johanna, asemakaavasuunnittelija kaupsu siht.
Rekonen Ilkka, lupapäällikkö rava
Siivola Mari, yleiskaavapäällikkö kaupsu
Tanninen Eila, talous- ja hallintojohtaja Sivi
Valanta Jose, elinkeinojohtaja/ Mirka Järnefelt, projektipäällikkö elinkeinopalvelut
Virkkunen Heikki, projektijohtaja ypa
Holm Markus, liikennesuunnittelupäällikkö
Vähämäki Jaakko, Johtava ympäristösuunnittelija yke
Westlin Henry, kaupungininsinööri kuntek

Lisäksi työtä ovat kommentoineet tai olleet muulla tavalla mukana:

Burjam Heidi, maisema-arkkitehti, viheralueyksikkö, kuntek
Hagelberg Jukka, hankesuunnittelupäällikkö tike
Heikkola Joni, yleiskaavasuunnittelija kaupsu
Henriksson Tomi, Asumisasioiden päällikkö kias
Jokela Taru, hankekehitysarkkitehti tike
Juolahti Mikko, hankekehitysarkkitehti tike
Järnefelt Mirka, projektipäällikkö elinkeinopalvelut
Järvi Mikko, kaavoitusinsinööri kaupsu
Kaarna-Suomi Anne, julkisen taiteen kuraattori Sivi
Kairus Antti, paikkatietoinsinööri kaupsu
Kallislahti Veli-Matti, Liikuntajohtaja sivi
Kangas Heikki, geotekniikkapäällikkö kuntek
Kangas Anna-Mari, yleiskaavasuunnittelija kaupsu
Kankkunen Paula, yleiskaavasuunnittelija kaupsu
Korhonen Aulikki, hankekehitysarkkitehti tike
Kärki Matti, kaupunkikuva-arkkitehti rava
Lahnalampi-lahtinen Minna, hoiva-asumisen palvelupäällikkö
Lautiola Hannele, monikulttuurisuusasiain päällikkö
Malinen Laura, strategia-asiantuntija sivi
Matikainen Kristiina, projektipäällikkö, soster
Matkaselkä Pirkko, maahanmuuttajakoordinaattori
Mellais Asta, suunnittelija sivi
Mäkelä Pekka, aluenuorisopäällikkö sivi
Ojala Jarmo, Itä-Uudenmaan poliisi, Vantaan poliisilaitos
Raita Harri, koordinaattori asukaspalvelut
Rantalainen Sinikka, ympäristösuunnittelija, Yke
Riehunkangas Päivi, suunnittelija sivi
Suni Pirjo, liikenneinsinööri, kuntek
Tanskanen Ella, konsas
Vainio Mikko, kirjastopalveluiden johtaja sivi
Virkkunen Heikki, projektijohtaja ypa
Paavola Susanna, rakennustutkija kaupunginmuseo

Muut yhteistyötahot:

alueen asukkaat ja asunto-osakeyhtiöt
maanomistajat, yrittäjät, alueen työntekijät
Myyrmäkiliike
Myyrmäen aluetoimikunta
Myyrmäenhuolto
Vantaan Energia
Street Art Vantaa
Artsi
Vantaan yrittäjät
Yritys Vantaa
Helsingin seudun kauppakamari, Vantaan toimisto
Citycon
Monikulttuuriset yhdistykset Länsi-Vantaalla
Vantaankosken seurakunta
Vantaan Energia
HSY
HSL
ELY
Uudenmaanliitto
Helsingin kaupunsuunnitteluvirasto
alueen kaavahankkeiden rakennuttajat ja konsultit
paikalliset senioriyhdistykset
paikalliset koulut ja oppilaitokset
paikalliset yritykset ja työpaikat
Helsingin yliopiston maantieteen laitos
Metropolia ammattikorkeakoulu
+ monet muut paikalliset järjestöt

C. Lähteet

- *Espoon korkean rakentamisen periaatteet -selvitys (2013),* Espoon kaupunki
- Faehnle, Maija ja työryhmä. *Virtaa viherrakenteesta – suuntaviivoja kaupunkiympäristön suunnitteluun*. Helsinki 2015.
- Gehl, Jan (2001), *Life between buildings – Using public space*, The Danish Architectural Press, Skive
- Hako Jukka (toimittanut). *Myyrmäki - Kampakeramiikasta kauppakeskukseen.* Kellastupa Oy, WS Bookwell Oy, Porvoo 2009
- Heikkola Joni (2015). *Kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040,* Vantaan kaupunki
- Hirvonen, Sari (2005). *Ruraali Urbaani - Vantaan kaupunkisuunnittelun historia*. Vantaan kaupunkisuunnittelu 8/2005, C18:2005
- *Ilmastonmuutos pääkaupunkiseudulla* (2016), Ilmatieteenlaitos, Raportti 2016:8
- Leskinen, Sirpa & Pesonen, Petro 2008: *Vantaan esihistoria*
- Lynch, Kevin (1990), *The image of the city*: The M.I.T. Press, Cambridge, USA
- *Mätäojan laakso - viheralueiden yleissuunnitelma ja kasvillisuuden kehittämis- ja hoitosuunnitelma*. Vantaan kaupunki, maankäytön ja ympäristön toimiala, viheralueyksikkö ja Studio Terra 2007.
- Myyrmäki liike: http://www.myrtsi.fi/
- Pelkonen, Juha ja Tyrväinen Liisa. *Kaupunkiviheralueiden koetut arvot ja merkitys asukkaille Länsi-Vantaalla*. Helsinki 2005.
- *Street Art Vantaa:* http://streetartvantaa.com/
- *Turun korkean rakentamisen selvitys (2017),* Turun kaupunki
- Uudenmaan liitto (2013). *Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava. Kaupan palveluverkon mitoittaminen ja vaikutusten arviointi*. Uudenmaan liiton julkaisuja E-125 – 2013.
- *Vantaa alueittain 2015*
- *Vantaan viheralueohjelma 2011-2020*. Vantaan kaupunki, viheralueyksikkö. C1:2012. Vantaa 2012.
- *Myyrmäen – Kivistön - Ylästön alueen liito-oravaselvitys, Ramboll, 30.9.2016*
- Vihervaara, Teemu (2015*) Liikennesuunnittelusta liikkumisen suunnitteluun.* Aalto Yliopisto
- Virtanen, Jaana (2018). *Ilmastonmuutoksen vaikutukset tiivistyvässä kaupunkirakenteessa – case Myyrmäki ja Tikkurila.* Lahden Ammattikorkeakoulu.
- YTK pitkän kurssin ryhmätyö 2011: *suunnittelukäsitykset case Vantaa*
- WSP*, Myyrmäen keskustan julkisten ulkotilojen ja korttelipihojen tuulisuusselvitys, 17.5.2016*

D. Kuvalähteet:

- Henriksson Tomi: 109, taulukko 1
- Innovarch Oy: 93
- Kettunen Elina: 54-58
- Liikennesuunnittelu, Vantaan kaupunki: 124
- Muukka Laura: 6,7,9-11, 49
- Myyrmäen kaavarunko 1968: 15-16
- Olkkola Anne: 2, 24-26, 59, 73, 74, 78, 79, 85, 86, 100, 118
- Optiplan Oy: 108, 110
- Rajala Johanna: 1, 17, 19-21, 50-52, 72, 77, 80-83, 87, 89-92, 94, 95, 97-99, 101-104, 106, 113, 114, 121, 122, 126, 131
- Street Art Vantaa: 39-43
- Tervo Kari: 48
- Trafix: 116, 117, 129, 130
- Vihervaara Teemu: 31, 33-35, 60, 112, 115, 119, 120, 125, 127
- WSP: 61-70, 117
- Vantaan esihistoria (2008): 13
- Wilhelms Martti: 38
- Muut kuvat, kartat ja kaaviot: Vantaan kaupunki tai kaavarungon ydinryhmä

E. Erilliset liitteet

- Liite 1. Myyrmäen kaavarunko osallistumis- ja arviointisuunnitelma 2.5.2016
- Liite 2. Mielipiteet ja kannanotot kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta
- Liite 3. Karttapohjaisen nettikysely Myyrmäen kehittämisestä, touko- ja kesäkuu 2016, vastaukset ja palautteet
- Liite 4. Asukastyöpajan palautteet 8.6.2016
- Liite 5. Mun Myrtsi -mobiilisovellus, vastausraportti 28.11.2016
- Liite 6. Liikenneselvitys / WSP 11.2.2018
- Liite 7. Ajoneuvoliikenne, ennuste / Trafix 24.8.2017
- Liite 8. Katutila-analyysi / WSP 11.2.2018
- Liite 9. Katuverkon toimivuus / WSP 3.1.2018
- Liite 10. Pyöräliikenne / WSP 11.2.2018
- Liite 11. Yleissuunnitelmat / WSP 15.1.2018, 31.1.2018
- Liite 12. Tulevaisuudenliikkuminen / WSP 1.12.2017
- Liite 13. Hulevedet / WSP 11.2.2018
- Liite 14. MYYRMÄKI-liike: Myyrmäen keskustakilpailun kommentointi, Kaavanumero 001925/ 17.6.2016
- Liite 15. Street Art Vantaa | Myyr York -katutaidekaupunginosa. Muraalit & uudisrakentaminen - katutaide osana elävää kaupunkia, 04/ 2018
- Liite 16. Kaavarunkokysely 05-06/2018
- Liite 17. Varjostuskaaviot: Tutkielmia Myyrmäen kaavarunkoalueen varjostuksesta vuonna 2040 täydennysrakentamisen ”maksimiskenaariolla”
- Liite 18.a lausunnot vastineineen (luonnoksesta)
- Liite 18.b Mielipiteet vastineineen (luonnoksesta)
- Liite 19. Runkomeluselvitys, WSP 10.8.2018
- Liite 20. Junaliikenteen tärinä radan varressa, WSP 20.6.2018
- Liite 21. Myyrmäki tärinämittausraportti, WSP 21.6.2018
- Liite 22. Ostarien uudet konseptit, Optiplan Oy, 1.6.2018

VANTAAN KAUPUNKI

Kaupunkisuunnittelu / Länsi-Vantaa

MYYRMÄEN KAAVARUNKO
NRO 014400
LUONNOKSEN MIELIPITEET JA VASTINEET
25.2.2019

Myyrmäen kaavarunkoluonnos nro 014400 on ollut MRA 30 §:n nojalla nähtävillä 16.5.–14.6.2018. Tänä aikana jätettiin neljä (4) kirjallista mielipidettä.

Mielipiteen antaja	**Mielipide**	**Tarkistukset**
NRO 1 Asukas 1, Eräkuja 1	Louhelaan sopii täydentymismalli 2, jossa Louhelan korttelitehokkuus on 0,5-0,9. Kahdeksankerroksiset rakennukset eivät sovi Louhelaan.	Kaavarunkokarttaa on tarkistettu mm. Louhelassa ja siihen on lisätty korttelien tehokkuustavoite ja enimmäiskerrosluvut. Selostusta on tarkistettu.
NRO 2 Asunto Oy Vantaan Opaali	Asunto Oy Vantaan Opaali yhtyy *"Asukas 1, Eräkuja 1"*:n mielipidekirjoitukseen.	Kaavarunkokarttaa on tarkistettu mm. Louhelassa ja siihen on lisätty korttelien tehokkuustavoite ja enimmäiskerrosluvut. Selostusta on tarkistettu.
NRO 3 Asukas 2, Eräkuja 1	Etusijalle olisi asetettava täydennysmalli 2, jossa Louhelan korttelitehokkuus on 0,5-0,9. Kahdeksankerroksiset rakennukset eivät sovi Louhelaan. Louhelan päiväkotitontti tulee säilyä yleisten rakennusten korttelialueena. Pallokenttää ei tule muuttaa päiväkodin korttelialueeksi vaan puistoalueeksi.	Kaavarunkokarttaa on tarkistettu mm. Louhelassa ja siihen on lisätty korttelien tehokkuustavoite ja enimmäiskerrosluvut. Selostusta on tarkistettu.
NRO 4 Keskustan Etelä-Vantaan paikallisyhdistys ry	Kokonaisvaltainen tarkastelu on hyvä. Esitettyyn tehokkaaseen rakentamiseen ei tulisi sitoutua, ennen kuin Myyrmäen keskustan tornit ovat rakentuneet ja voidaan arvioida niiden vaikutuksia keskustaan. Tiivis rakentaminen asemien lähellä hävittää nykyiset pysäköintitalot, maantasopysäköinnin ja viherkaistaleet, mikä ei ole toivottavaa. Tornitalot eivät tue kohtuuhintaista asumista. Purkava saneeraaminen ei ole kestävän kehityksen mukaista. Pysäköintiselvitykset ovat riittämättömiä. Asukkaita tulee kuulla aidosti ja tehdä ratkaisut sen perusteella.	Kaavarunkoa on tarkistettu mm. korttelitehokkuuksilla ja enimmäiskerroskorkeuksilla ja selostusta on täydennetty.

NRO 1
Asukas 1, Eräkuja 1, 8.6.2018

Mielipide: Myyrmäen kaavarunkoluonnos on MRA 30 §:n mukaisesti nähtävillä 16.5.-14.6.2018 mielipiteiden kuulemiseksi. Lähialueen asukkaana esitän seuraavaa. Tarkastelen kaavarunkoa lähinnä asuinalueeni Louhelan osalta, jolloin kyse on luonteeltaan mahdollisesta täydennysrakentamisesta.

Myyrmäen kaavarunkoluonnos on ollut esillä kaupunkisuunnittelulautakunnassa 16.4.2018, jolloin on päätetty esittää kaupunginhallitukselle, että 16.4.2018 päivätty kaavarunkoluonnos raporttiluonnoksineen asetetaan nähtäville. Kaupunginhallitus päätti 23.4.2018 asettaa kaavarunkoluonnoksen nähtäville. Toimielimet eivät tässä vaiheessa ottaneet lähemmin kantaa luonnokseen. Kaavarunko tulee aikanaan ehdotusvaiheeseen, jolloin toimielimet ottavat kantaa kaavarungon sisältöön. Kaavarunko menee lopuksi kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Kaavarunkoluonnosta kaupunkisuunnittelulautakunnassa käsiteltäessä esityslistassa lausuttiin mm.

- Myyrmäessä on suunnitteilla runsaasti uutta asuntorakentamista. Kaavarunko on asemakaavaa yleispiirteisempi suunnitelma, jossa määritellään tavoitteet ja keinot ohjaamaan alueen kokonaissuunnittelua.
- Täydennysrakentamisen mahdollisuuksia kartoitetaan alueella.
- Kaavarungon rakenne koostuu kahdesta osasta: (1) lähtökohdista sekä (2) kehittämisen tavoitteista, suunnitteluperiaatteista sekä varsinaisesta kaavarunkokartasta.
- Tiiviin kaupunkirakenteen ja viherrakenteen tasapainoista suhdetta säilytetään ja kehitetään.
- Kaavarungossa kaupunkirakenteen tiivistämisen periaatteena on tehokkaampi ja korkeampi kaupunkirakenne erityisesti Myyrmäen ja Louhelan asemien läheisyydessä. Olemassa olevia korttelialueita ja laajoja parkkialueita täydennysrakennetaan myös muualla Myyrmäessä, mutta maltillisemmin kuin ydinkeskustassa. Sen sijaan vehreät katutilat, puistot ja suuret ympäröivät viheralueet halutaan säilyttää vastapainona tiiviille rakentamiselle. Näillä periaatteilla vastataan kaupungin täydennysrakentamisen tavoitteisiin sekä asukkailta tulleeseen palautteeseen, jossa alueen vehreyttä on pidetty erittäin tärkeänä.
- Kortteleille määritellään tehokkuudet ja kaupunkikuvalliset periaatteet, jossa erityisteemoja ovat kaupunkitilan hahmottaminen, korkea rakentaminen, kivijalkaliiketilat ja elävä keskusta. Täydennysrakentamisen toteutuminen ajoitetaan ja porrastetaan kuitenkin siten, että palvelurakenne pysyy eheänä.
- Kaavarungon tueksi on laadittu malli kaupunkirakenteen nykytilasta sekä kaupunkirakenteen täydentymismalleja, joissa on arvioitu kortteleittain vuoden 2040 asuntorakentamisen määrä ja sijainti, uusi palvelurakenne (koulut ja päiväkodit, oppilaitokset), liike-, palvelu- ja toimitilojen määrä ja sijainti. Täydentymismallien toimivuus testataan eri näkökulmista tarvittavin selvityksin.
- Täydentymismallit ovat arvioituja skenaarioita, joissa kaupunkirakenne täydentyy vähitellen. Kaavarungon mahdollistama uudisrakentaminen tiivistää Myyrmäen aluetta ja lisää asuntotarjontaa alueella. Myyrmäessä voisi kaavarungossa esitettyjen laskelmien pohjalta olla noin 24 000 - 27 000 asukasta vuonna 2040. Kaavarungossa esitetyn kaupunkirakenteen täydentymisen toteutuessa alueelle saataisiin noin 8 000 – 11 000 uutta asukasta.
- Myyrmäen aseman seudun kortteleissa pyritään sekoittuneeseen kaupunkirakenteeseen.
- **Kaavarunkokartta on koottu esitettyjen periaatteiden ja eri teemojen pohjalta. Kaavarungon luonnosvaiheessa kartalla ei ole vielä esitetty tehokkuus- tai kerroslukuja. Ne ja muut mahdolliset puuttuvat merkinnät täydennetään kaavarunkoluonnoksen nähtävillä olon jälkeen saadun palautteen ja vaikutusten arvioinnin jälkeen. (lihav. tässä)**

Kaavarunkoluonnoksen raporttiluonnoksessa 16.4.2018 mainitaan mm.

- Pitkällä tähtäimellä Myyrmäestä halutaan kehittää parhaimmat ominaispiirteensä säilyttävä vehreä ja tiivis kaupunki, jossa uudis- ja täydennysrakentaminen muodostavat selkeitä kaupunkimaisia kortteleita.
- Kaavarungon yhteydessä tutkitaan alueella jo vireillä olevia rakentamisen alueita sekä ehdotetaan potentiaalisia täydennysrakentamisen paikkoja. Asuntoyhtiöiden kanssa tehdään yhteistyötä kartoittaen niiden täydennysrakentamishalukkuutta ja mahdollisuuksia.
- Kaavarungon tavoitteena on vahvistaa Myyrmäen kaupunkimaista luonnetta ja kaupunkirakennetta, joka koostuu omaleimaisista alueenosista. Myös yksittäisten kortteleiden kaupunkikuva perustuu parhaimmillaan alueen paikanhenkeen vahvistaen alueiden identiteettiä.
- Kuva 74. Myyrmäen täydennysrakentamisen paikkoja. Vireillä olevia ja muita potentiaalisia täydennysrakentamiskohteita. Kartalla on merkitty vireillä olevia kaavahankkeita sekä ehdotettuja täydennysrakentamisen paikkoja. **Merkintä kartalla ei välttämättä tarkoita, että paikka tullaan rakentamaan, vaan tutkitaan, onko tontille mahdollista täydennysrakentaa** (lihav. tässä). Myös muille kuin ehdotetuille paikoille voidaan ehdottaa täydennysrakentamista kaavarungon periaatteiden mukaisesti. Asunto-osakeyhtiöiden tonteille ehdotettu täydennysrakentaminen voidaan kaavoittaa vain tontin omistajan aloitteesta. - Kuvassa on täydennysrakentamisen paikaksi merkitty mm. osa korttelista 15100 (Y-tontti, nykyinen kaupungin päiväkoti, sekä sen pohjoispuolinen viheralue; Vantaan kaupungin asemakaavan muutoshakemus 7.5.2018) ja Haltiantien länsipuolella oleva korttelialue (Asunto Oy Kaarenhaltian ja Louhelan Huolto Oy:n hakemus 4.5.2018) – Vaikka mainitut hakemukset ovat tulleet vireille vasta raporttiluonnoksen 16.4.2018 valmistumisen jälkeen, ne oli jo otettu kuvassa olevaan, luonnosvaiheen valmistelussa olevaan karttaan.
- Rakentamisen korkeus. Myyrmäessä on suunnitteilla runsaasti uutta asuinrakentamista erityisesti aseman seudun lähikortteleihin. Asukaskyselyiden mukaan suuri osa vastaajista kannatti korkeaa rakentamista juuri näille alueille. Veistoksellinen aseman ympäristöön keskitetty tornirakentaminen voisi parhaimmillaan vahvistaa Myyrmäen kaupunkimaista identiteettiä. Kartalla on esitetty maksimikerrosluvut koko Myyrmäen alueelle. Esimerkiksi 8-kerroksisiksi esitetyillä korttelialueilla se voi tarkoittaa nykyisten rakennusten korotusta 1-2 kerroksella tai täydennysrakentamista pysäköintitontille. **Ympäröiviä kortteleita korkeampi rakentaminen tulee kuitenkin aina tutkia tarkemmin suhteessa lähiympäristöön. Lisäksi niillä alueilla, joissa nykyinen kerrosluku on matalampi, tulee uusi mahdollisesti korkeampi rakentaminen sovittaa nykyiseen rakenteeseen riittävin kaupunkikuva-, varjostus- ja maisemaselvityksin. Niillä alueilla, joilla rakennuskanta on uudempaa, uudet maksimikerrosluvut toteutuvat todennäköisesti vasta silloin kun nykyinen rakennuskantaa uudistuu. (lihav. tässä)**
- Tarkemmat periaatteet rakentamisen korkeudesta määritellään kaavarunkoluonnoksen nähtävillä olon jälkeen ja riittävän eri osapuolien välisen keskustelun pohjalta. Keskusteluun voidaan ottaa useita vaihtoehtoja.
- Kuva 85. Vaikka korttelin maksimikerrosluku on esimerkiksi 8, se ei tarkoita, että koko korttelin tulee olla sen korkuista. Viihtyisässä ja arkkitehtuurilta monimuotoisessa asuinkorttelissa voi yhdistyä erikorkuista rakentamista. Tällöin myös pihatiloista saadaan aurinkoisia. Kalasatama, Helsinki.
- Kuva 86. Maksimikerrosluvut. Louhelan Ak-rakennuskorttelit on merkitty kuvaan yhtenäisellä merkinnällä VIII: OLEMASSA OLEVAAN RAKENTEESEEN SOPEUTUVA ALUE 1, max. VIII Rakentaminen voi osittain olla 9-kerroksista siinä tapauksessa, että ylimmissä kerroksissa (8-9) ovat 2-kerroksisia asuntoja tai rakennuksen ylin (9.) kerros on muita kerroksia pienempi, esim. sisennetty.

Mielipide

Vireillä oleva Myyrmäen kaavarunko on ollut vasta luonnoksena esillä kuuluttamista varten sekä kaupunkisuunnittelulautakunnassa että kaupunginhallituksessa. Kumpikaan toimielin ei kuitenkaan näytä ottaneen kantaa kaavarungon sisältöön muutoin kuin mainitussa tarkoituksessa.

Kaavarunkoluonnoksen kartassa ”ei ole vielä esitetty tehokkuus- tai kerroslukuja. Ne ja muut mahdolliset puuttuvat merkinnät täydennetään kaavarunkoluonnoksen nähtävillä olon jälkeen saadun palautteen ja vaikutusten arvioinnin jälkeen.” (raporttiluonnos s. 35); kaavakartassa Louhelan asuinrakennusten korttelialueilla on merkintänä A1, tehokas asuntoalue, ensisijaisesti kerrostaloja. Tämän kanssa ristiriitaisesti on raporttiluonnoksen s. 23 olevassa kuvassa 86 merkitty kartalle Louhelan nykyisten Ak- ja Y- tonttien kohdalle maksimikerrosluvuksi VIII. Toisaalta raporttiluonnoksessa todetaan, että ”Tarkemmat periaatteet rakentamisen korkeudesta määritellään kaavarunkoluonnoksen nähtävillä olon jälkeen ja riittävän eri osapuolien välisen keskustelun pohjalta. Keskusteluun voidaan ottaa useita vaihtoehtoja.” Louhelan rakennuskortteleille yleispiirteisessä kaavarungossa asetettava maksimikerrosluku on siten edelleen määrittämättä.

Louhelan alue on 17.12.2007 voimaan tulleessa yleiskaavassa merkitty A1- alueeksi: ”Tehokas asuntoalue. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti asuinkerrostaloja. Alueella voidaan sallia asuinympäristöön soveltuvia työtiloja.”

Yleiskaavan selostuksessa ei ole lähemmin määritelty A1-alueen rakentamistehokkuutta eikä maksimikerroslukua. Näihin tulee nyt otettavaksi kanta käsiteltävässä kaavarungossa.

Kaavarunkoluonnoksen raporttiluonnoksessa on esitelty rakennustehokkuudesta nykytila ja neljä erilaista täydentymismallia (s. 20). Niin ikään parhaillaan nähtävillä olevassa asemakaavaluonnoksessa 152400 Louhela 2, osallistumis- ja arviointisuunnitelma 7.5.2018, on saadun tiedon mukaan (aluearkkitehti Timo Kallaluoto) käytetty lähtökohtana raporttiluonnoksen täydentymismallia 1, jossa Eräpolun länsipuoliset korttelialueet (mm. korttelit 15100 ja 15103) on merkitty tehokkuusluvulla 1,0-1,4, kun ne nykyisin ovat Eräkujan länsipuolella 0,5-0,9 ja itäpuolella <0,5, mukaan lukien Eräpolun itäpuoli lukuun ottamatta eteläosan korttelia, jossa tehokkuus on 0,5-0,9. Eli täydennysmalli 1 merkitsisi huomattavaa rakennustehokkuuden lisääntymistä.

Eräkujan länsipuolella on nykyisin neljä 7-kerroksista ja yksi 3-kerroksinen kerrostalo sekä yksi 6-kerroksinen kerrostalo (valmistunut 2017, kortteli 15103). Eräkujan itäpuolella ja Eräpolun länsipuolella korttelissa 15100 on 5-kerroksinen kerrostalo (valmistunut 2012), l-kerroksiset liikerakennus ja kaksi kaupungin päiväkotirakennusta. Eräpolun itäpuolella on neljä 7-kerroksista kerrostaloa, viisi 3-kerroksista kerrostaloa ja yksi osittain neli- ja osittain 3-kerroksinen kerrostalo. Nähtävillä olevassa em. asemakaavan muutoksessa 152400 esitetään alueelle uusia 8-kerroksisia kerrostaloja. Näistä osa toteutettaisiin Vantaan kaupungin hakemana muutoksena niin, että korttelissa 15100 tontilla 4 olevat kaupungin päiväkotirakennukset purettaisiin ja niiden sijaan tontti muutettaisiin kerrostalojen korttelialueeksi niin, että sille tulisi 8-kerroksisia asuinkerrostaloja. Näiden kerrostalojen eteläpuolella on em. 5-kerroksinen kerrostalo ja itäpuolella kolme-neli –kerroksisia kerrostaloja. Uudet kaavarunkoluonnoksessa kaavaillut, täydentymismallin 1 mukaiset 8-kerroksiset rakennukset rikkoisivat nykyisen monimuotoisen, vehreän ja viihtyisän asuinympäristön. Tätä omaleimaista Louhelan kaupunginosaa on yritetty jo aikaisemmin muutamia vuosikymmeniä sitten tiivistää, mutta kaupunki luopui siitä asukkaiden voimakkaan vastustuksen vuoksi.

Tämän vuoksi esillä olleista täydentymismalleista olisi asetettava etusijalle täydentymismalli 2, jossa Louhelaa yhtenä kokonaisuutena voisi koskea tehokkuus 0,5-0,9. Tällöin Eräkujan länsipuolen korttelien ja Eräpolun itäpuolen eteläisen korttelin tehokkuudet säilyisivät entisellään (0,5-0,9) ja muiden korttelien osalta niiden yhteinen tehokkuus voisi olla nykyi-

sen kaavan mukaisen tehokkuuden <0,5 sijasta 0,5-0,9, antaen mahdollisesti lisärakennusoikeutta Eräpolun itäpuolisen, nykyisin pääosin 3-kerroksisten kerrostalojen korttelialueen yhteydessä. Tämänkin tehokkuusluvun tulisi olla vain tavoitteellinen, sillä lopullinen rakennustehokkuus samoin kuin maksimikerrosluku tulisi määrittää vasta asemakaava-tasolla tapauksittain kulloisetkin olosuhteet huomioon ottaen.

Vastine: Myyrmäen kaavarunkotyössä täydennysrakentamismahdollisuuksia on tutkittu koko Myyrmäen alueelta. Esitetyt korttelitehokkuudet ja enimmäiskerroskorkeudet perustuvat alueen sijaintiin ja täydennysmahdollisuuksiin. Tehokkaampaa korttelirakennetta on esitetty Kehäradan asemien, hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja palvelujen läheisyyteen. Louhelaan esitetty korttelitehokkuus e_k>1 perustuu Kehäradan Louhelan aseman, hyvien liikenneyhteyksien ja lähipalvelujen läheisyyteen sekä alueen täydennysrakentamismahdollisuuksiin. Myyrmäessä, johon Louhela kuuluu, on kattavat aluekeskustasoiset palvelut urheilupuistoa myöten. Louhelassa on ostoskeskus, päiväkoti, kirkko ja rautatieasema. Varian tontille rakennetaan 2020-luvulla uusi yhtenäiskoulu. Lähellä on myös Martinlaakson Ostarin kauppakeskus. Täydennysrakentamista ovat toivoneet myös taloyhtiöt, sillä sen avulla on mahdollista rahoittaa osa tulevista korjauksista.

Kaavarunkoluonnoksen vaikutuksia mm. korttelitehokkuutta ja enimmäiskerroskorkeuksia on arvioitu luonnoksen jälkeen asiantuntija-arvioinnein ja lausuntoja pyytämällä. Osalliset ovat voineet ilmaista mielipiteensä nettikyselyssä (4.5. – 18.6.2018) ja antamalla mielipiteen. Asukkaiden kanssa on keskusteltu luonnoksesta asukasillassa 7.5.2018, 15.1.2019 sekä ”kaavoittaja-tavattavissa” tilaisuuksissa Paalutorilla ja Myyrmannissa toukokuussa 2018 sekä esittelemällä kaavarunkotyötä mm. eläkeläisille ja yrittäjille. Mielipiteet ja lausunnot vastineineen on koottu erillisiksi asiakirjoiksi ja nettikyselyn tuloksista on tehty kooste. Asiakirjat ovat luettavissa mm. Myyrmäen kaavarunkotyön 014400 nettisivuilla.

Kaavarunkotyössä vastataan kasvavan kaupungin tarpeisiin. Työn tavoitevuosi on 2040 ja osa tavoitetehokkuudesta voi toteutua vasta useiden vuosien tai vuosikymmenien päästä. Esimerkiksi Louhelan päiväkodin laajennus ei ole nyt ajankohtainen, mutta pitkällä tähtäimellä todennäköinen. Tämän vuoksi Louhelan päiväkodin tontti ja sen pohjoispuolella oleva alue on merkitty raidoituksella, jonka tarkempi korttelirakenne ja rakentamisen laajuus ja määrä ratkaistaan asemakaavatyössä, kun se tulee ajankohtaiseksi. Merkintä mahdollistaa asumista ja päiväkodin pihoineen.

Kaavarungossa esitetään kortteleiden täydentämispotentiaali, mutta se ei ota kantaa asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojen jakaumaan, jota säädellään asemakaavatyön yhteydessä. Tällä kaupunki vastaa eri väestöryhmien asuntotarpeeseen ja alueiden tasapainoiseen ja eheään kehittymiseen kyseisen tilanteen mukaan.

Nykyisin maanpäällinen kellari lasketaan kerrokseksi.

Tarkistukset: Kaavarunkokarttaa on tarkistettu mm. Louhelassa ja siihen on lisätty korttelien tehokkuustavoite ja enimmäiskerrosluvut. Lisäksi selostusta on tarkistettu.

NRO 2
Asunto Oy Vantaan Opaali, 11.6.2018

Mielipide: Asunto Oy Vantaan Opaali yhtyy ”*Asukas 1, Eräkuja 1”*:n mielipidekirjoitukseen.

Vastine: Katso vastine edelliseen mielipiteeseen *NRO 1, Asukas 1, Eräkuja 1.*

Tarkistukset: Kaavarunkokarttaa on tarkistettu mm. Louhelassa ja siihen on lisätty korttelien tehokkuustavoite ja enimmäiskerrosluvut. Lisäksi selostusta on tarkistettu.

NRO 3
Asukas 2, Eräkuja 1, 14.6.2018

Mielipide: Kaupunginhallitus päätti 23.04.2018 asettaa kaavarunkoluonnoksen nähtäville. Toimielimet eivät tässä vaiheessa ottaneet lähemmin kantaa luonnokseen. Kaavarungossa Myyrmäkeen on suunnitteilla runsaasti uutta asuntorakentamista ja periaatteena on tehokkaampi ja korkeampi kaupunkirakenne erityisesti Myyrmäen ja Louhelan asemien läheisyydessä. Vehreät katutilat, puistot ja suuret ympäröivät viheralueet halutaan säilyttää vastapainona tiiviille rakentamiselle.

Asukkailta tulleen palautteen mukaan vehreyttä on pidetty erittäin tärkeänä. Kaupunkikuvallisia periaatteita on korkea rakentaminen, kivijalkaliiketilat ja elävä keskusta. Uudisrakentaminen tiivistää Myyrmäen aluetta ja lisää asuntotarjontaa alueella. Kaupunkirakenteen täydentämisen toteutuessa alueelle saataisiin noin 8 000-11 000 uutta asukasta.

Kaavarunkoluonnoksen raporttiluonnoksessa 16.04.2018 mainitaan mm, että Myyrmäkeen on suunnitteilla runsaasti uutta asuinrakentamista erityisesti aseman seudun lähikortteleihin.

Ympäröiviä kortteleita korkeampi rakentaminen tulee kuitenkin aina tutkia tarkemmin suhteessa lähiympäristöön. Lisäksi niillä alueilla, joissa nykyinen kerrosluku on matalampi, tulee uusi mahdollisesti korkeampi rakentaminen sovittaa nykyiseen rakenteeseen riitävin kaupunkikuva-, varjostus- ja maisemaselvityksin. Niillä alueilla, joilla rakennuskanta on uudempaa, uudet maksimikerrosluvut toteutuvat todennäköisesti vasta silloin kun nykyinen rakennuskanta uudistuu.
Tarkemmat periaatteet rakentamisen korkeudesta määritellään kaavarunkoluonnoksen nähtävillä olon jälkeen ja riittävän eri osapuolien välisen keskustelun pohjalta. Kuva 86. Maksimikerrosluvut. Louhelan AK-rakennuskorttelit on merkitty kuvaan yhtenäisellä merkinnällä **VIII: OLEMASSA OLEVAAN RAKENTEESEEN SOPEUTUVA ALUE 1 max. VIII** Rakentaminen voi osittain olla 9-kerroksisia asuntoja tai rakennuksen ylin (9.) kerros on muita kerroksia pienempi esim. sisennetty.

Mielipide

Myyrmäestä kehitetään kasvavaa ja tiivistyvä kaupunginosaa. Tavoitteena on viihtyisä ja vehreä asuinympäristö ja elinvoimaisena kehittyvä keskusta, jossa kohtaavat ihmiset, pavelut, työ ja sujuva liikkuminen. Korkeampaa kaupunkirakennetta suunnitellaan varsinkin Myyrmäen ja Louhelan asemien lähelle.

Yleistä

Kaupunkirakenteen tiivistämisellä ja massiivisten ja korkeiden asuinrakennusten rakentamisella ei saada elinvoimaista keskusta eikä elinvoimaisuutta muutoinkaan lisätä, koska nykyisin rakennetaan pieniä sijoittajia kiinnostavia asuntoja perheasuntojen sijasta, mikä johtaa siihen, että tänne tullaan vain käymään ei olemaan. Tarvitaan elinvoimaa, joka houkuttelisi ympäröiviltä alueilta ihmisiä tänne käymään. Sellaista toisi ympärivuorokautinen ja elinvoimainen palvelukeskus. Myyrmäki on taousmaantieteellisesti Tikkurilan ohella kaupungin paras alue. Tikkurila ei ole eikä tule olemaan länsivantaalaisille normaalisti toimivan kaupungin palvelukeskus. Nykyisin Myyrmäessä ei ole kunnon ostoskeskusta, jossa olisi hyviä vaatekauppoja, lastenvaateliikeitä, urheiluliikeitä, lahjatavaraliikkeitä ym. Sen sijaan löytyy ruokakauppoja, ruokapaikkoja, halpisliikkeitä, kirpputori ja lasten peuhapaikka. Ostoksille täytyy mennä Jumboon tai Helsinkiin. Elinvoimaisuutta eivät lisää kivijalkakaupat eivätkä varsinkaan iltaisin pimeät toimistot. Asukasmäärän lisääntyymisestä huolimatta enenevässä määrin kiihtyvä verkkoappa pienentää varsinkin pienten kivijalkakauppojen menestymismahdolisuuksia. Kannattamatto-

mina ne muuttuvat ajan mittaan kapakoiksi, joita alueella on jo aivan riittämiin. Kasvava asukasmäärä edellyttää myös suurempaa uimahalia, urheilu- ja liikuntatiloja sekä parkkipaikkoja niiden läheisyyteen. Elävä keskus tarvitsee elämää myös klo 20 jälkeen eikä vain autioituneita katuja. Suunnittelussa nämä seikat tulisi ottaa huomioon. Ja miltä näyttää tiiviisti rakennettu alue. Havainnekuvat eivät näytä todellisuutta. Esim. Tikkurilaan on rakennettu massiivinen Dixi ja korkeita tornitaloja, joissa täyslasisia parvekkeita on vieri vieressä toiset täynnä rojua toiset parvekelasit peitettyinä mitä erilaisimmilla kretongeilla. Kamalia, rumia julkisivuja. Epäviihtyisyyttä, kaikki esteettisyys ja yksityisyyden suoja puuttuvat täysin. Täytyy vain ihmetellä, kenen mielestä tällainen kaupunkikuva on viihtyisä, kauniista puhumattakaan. Samoin Martinlaakson ihan näköetäisyydelle toisistaan rakennetut rakennukset varmaan täyttävät tiivistämisen kriteerit, mutta ei mitään viihtyisän ympäristön edellytyksiä, vaikka sellainen strategia Vantaalla on. Maksukykyiset veronmaksajat karttavat tällaisia alueita, vaikka olisi kuinka hyvät liikenneyhteydet. Miten korkeiden talojen rakentaminen esim. Louhelaan lisää alueen elinvoimaisuutta? Ei mitenkään, se vain aiheuttaa ympäristön ja viihtyyteen sellaisia muutoksia, joita enemmistö asukkaista vastustaa. Louhelan asemarakennus esim. joudutaan nykyisin sulkemaan jo klo 22.15 ja tämän jäkeen matkustajat joutuvat poistumaan ulkokautta synkkiä portaita tai turvattomalta tuntuvaa ramppia pitkin. Asukkaiden vaihtuvuus lisää turvattomuutta ja häiriöt lisääntyvät.

Asuialueeni Louhela

Luelan alue on 17.122007 voimaan tulleessa yleiskaavassa merkitty A1-alueeksi:” Tehokas asuntoalue. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti asuinkerrostaloja. Alueella voidaan sallia asuinympäristöön soveltuvia työtiloja. ”Yleiskaavan selostuksessa ei ole lähemmin määritelty A1-alueen rakentamistehokkuutta eikä maksimikerroslukua. Näihin tulee otettavaksi kantaa käsiteltävässä kaavarungossa.

Yleisten alueiden alueiden korttelialue

Kaavarunkoluonnoksen raporttiluonnoksessa on esitelty rakennustehokkuudesta nykytila ja neljä erilaista täydentymismallia (s.20). Nähtävillä olevassa asemakavaluonnoksessa 152400 Louhela 2, osallistumis- ja arviointisuunnitelma 07.0 5.2018 lienee käytetty täydennysmalli 1, mikä merkitsisi huomattava rakennustehokkuuden lisääntymistä, kun alueelle esitetään uusia 8-kerroksisia kerrostaloja. Tämän johdosta korttelissa 15100 tontilla 4 oleva päiväkotirakennukset purettaisiin ja tontti muutettaisiin kerrostalojen korttelialueeksi, jolle tulisi 8-kerroksisia kerrostaloja. Eräkuja länsipuolella on nykyisin neljä 7-kerroksista ja yksi 3-kerroksinen kerrostalo sekä yksi 6-kerroksinen v. 2017 valmistunut kerrostalo, kortteli 15103. Näiden kerrostalojen eteläpuolella on 5- kerroksinen v. 2012 valmistunut kerrostalo ja itäpuolella 3-4-kerroksisia kerrostaloja. Kaavarunkoluonnoksen mukaiset 8-kerroksiset kerrostalot muuttaisivt vehreän ja vihreän asuinympäristön täysin, tekisivät siitä epäviihtyisän ja levottoman.

Koska suurempi päiväkoti saadaan purkamalla pienempi päiväkotirakennus ja rakentamalla tilalle uusi 2-kerroksinen päiväkotirakennus, tontin käyttötarkoitusta ei tulisi muuttaa vaan pitää alue edelleen yleisten rakennusten korttelialueena. Alueella on myös valmis leikkialue. Näin menetellen säästyisi myös verorahoja.

Missään tapauksessa täydennysmalli 1 ei ole hyväksyttävä, vaan etusijalle olisi asetettava täydennysmalli 2, jossa yhtenä kokonaisuutena voisi koskea tehokkuus 0,5-0,9.

Lisähuomioita

Eräkuja, jonka varteen rakennukset tulisivat, on kapea muutama sata metriä pitkä päättyvä kuja, jonka alkupäässä on pieni liikekortteli ja kadun molemmin puolin lähellä jalkakäytävän reunaa uudet vuosina 2012 ja 2017 valmistuneet asuinkerrostalot. Uusien kerrostalojen kaavoittaminen alueelle merkitsisi liikenteen huomattavaa lisääntymistä kapealla ja lyhyellä Eräkujalla, jonka varrella on nykyisin yli 330 parkkipaikkaa ja lisäksi tulevat asemakaavaluonnoksessa 152400 Louhela2 suunnitellut 61 paikkaa eli noin 390 parkkipaikkaa. Liikekortteliin

ajetaan päivittäin satoja kertoja, minkä lisäksi tulevat päiväkotiin viemiset ja noudot, huoltoajot, taksiikenne ja pelvelulinja. Autolla ei nykyisinkään ruuhka-aikana tahdo päästä Eräkujalle eikä sieltä pois, kun liikenne Uomatieltä ja Louhelantieltä tukkii Eräkujan risteyksen. Rautatien alikulkusillan syventämisen johdosta linja-autoliikennemäärät ovat lisääntyneet. Eräkuja uhkaa jäädä sumppuun. Myyrmäen lisärakentamisen myötä liikenne vain lisääntyy. Liityntäpysäköintiä asemalla ei ole myöskään hoidettu ja paikat ovat aivan riittämättömät.

Jo nykyisellään ovat liikenteen noki- ja pölysaasteet varsinkin Eräkujan alkupäässä melkoiset ja tulevat vain lisääntymään, mikä vaikuttaa terveyteen ja viihtyvyyteen. Lisäksi Eräkuja 1:ssä on katutasossa asuntoja. Lentoliikenne myös saastuttaa ja ruuhka-aikana tunnissa voi lentää yli 40 konetta matalalla talojemme yläpuolella. Näihin seikkoihin tulisi myös kiinnittää erityistä huomiota.

Ohjeellinen pallokenttä

Kyseistä aluetta ei tulisi muuttaa päiväkodin korttelialueeksi vaan puistoalueeksi. Valtuustokauden strategia 2018-20121 keskittyy viherverkoston säilyttämiseen Vantaalla, asiakaspalautteen perusteella Myyrmäen vehreyttä pidetään tärkeänä. Anne Mäkysen 16.08.2017 laatiman Vantaan viherrakenneselvityksen mukaan s.14 virkistyskäyttöpaine lisääntyy täydennysrakentamisen myötä ja s.17 asukkaiden näkökulmasta keskustoja ja tiiviisti rakennettuja alueita tiivistettäessä on tärkeää säilyttää parhaita ja suosittuja puistoja. Virkistysalueiden saavutettavuus asutuksen läheisyydessä on erityisen tärkeää lapsille ja toisaalta vanhuksille. Pallokenttä on vuosikymmeniä ollut Vantaan kaupungin hoitamaa puistoaluetta ja siihen on ajan mittaan muodostunut ”ikimuistoinen nautinta”. Puisto on erittäin suosittu ja sitä pidetään Myyrmäen kauneimpana puistona, jossa on kukkaistutuksia, isoja jalavia ja vanhoja Terijoen salavia, jotka tulisi ehdottomasti säilyttää. Puistossa otetaan aurinkoa, pelataan frisbee-golfia ja ollaan picknikillä ja Myyrmäen alueen päiväkodit tekevät sinne retkiä ja suurten puiden lehvästöt antavat suojaa liialliselta auringonpaisteelta. Talvella siellä hiihdetään. Alueella on myös paljon ikäihmisiä, joille puisto on tärkeä. Muutos olisi peruuttamaton, mikä tulee vaikuttaamaan suuresti varsinkin lähialueen asukkaiden viihtyvyyteen ja hyvinvointiin. Puiston käyttötarkoituksen muutos rikkoo myös Vantaan strategiaa esim. kauneimpien puistojen säilyttämisestä.

Koska tarvetta päiväkodin siirtoon ei edellä esitetyillä perusteilla ole ja kun otetaan myös huomioon edellä puistoalueesta esitetty, alueen käyttötarkoitusta ei tule muuttaa yleisten alueiden korttelialueeksi vaan puistoksi.

Vastine: Myyrmäen kaavarunkotyössä täydennysrakentamismahdollisuuksia on tutkittu koko Myyrmäen alueelta. Esitetyt korttelitehokkuudet ja enimmäiskerroskorkeudet perustuvat alueen sijaintiin ja täydennysmahdollisuuksiin. Tehokkaampaa korttelirakennetta on esitetty Kehäradan asemien, hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja palvelujen läheisyyteen. Louhelaan esitetty korttelitehokkuus e_k>1 perustuu Kehäradan Louhelan aseman, hyvien liikenneyhteyksien ja lähipalvelujen läheisyyteen sekä alueen täydennysrakentamismahdollisuuksiin. Myyrmäessä, johon Louhela kuuluu, on kattavat aluekeskustasoiset palvelut urheilupuistoa myöten. Louhelassa on ostoskeskus, päiväkoti, kirkko ja rautatieasema. Varian tontille rakennetaan 2020-luvulla uusi yhtenäiskoulu. Lähellä on myös Martinlaakson Ostarin kauppakeskus. Täydennysrakentamista ovat toivoneet myös taloyhtiöt, sillä sen avulla on mahdollista rahoittaa osa tulevista korjauksista.

Kaavarunkoluonnoksen vaikutuksia mm. korttelitehokkuutta ja enimmäiskerroskorkeuksia on arvioitu luonnoksen jälkeen asiantuntija-arvioinnein ja lausuntoja pyytämällä. Osalliset ovat voineet ilmaista mielipiteensä nettikyselyssä (4.5. – 18.6.2018) ja antamalla mielipiteen. Asukkaiden kanssa on keskusteltu luonnoksesta asukasillassa 7.5.2018, 15.1.2019 sekä ”kaavoittaja-tavattavissa” tilaisuuksissa Paalutorilla ja Myyrmannissa toukokuussa 2018 sekä esittelemällä kaavarunkotyötä mm. eläkeläisille ja yrittäjille. Mielipiteet ja lausunnot vastineineen on

koottu erillisiksi asiakirjoiksi ja nettikyselyn tuloksista on tehty kooste. Asiakirjat ovat luettavissa mm. Myyrmäen kaavarunkotyön 014400 nettisivuilla.

Kaavarunkotyössä vastataan kasvavan kaupungin tarpeisiin. Työn tavoitevuosi on 2040 ja osa tavoitetehokkuudesta voi toteutua vasta useiden vuosien tai vuosikymmenien päästä. Esimerkiksi Louhelan päiväkodin laajennus ei ole nyt ajankohtainen, mutta pitkällä tähtäimellä todennäköinen. Tämän vuoksi Louhelan päiväkodin tontti ja sen pohjoispuolella oleva alue on merkitty raidoituksella, jonka tarkempi korttelirakenne ja rakentamisen laajuus ja määrä ratkaistaan asemakaavatyössä, kun se tulee ajankohtaiseksi. Merkintä mahdollistaa asumista ja päiväkodin pihoineen.

Kaavarunkotyön keskeisenä tavoitteena on ollut viheralueiden säästäminen ja tämän vuoksi kasvupaine on ohjattu olemassa olevan rakenteen sisään sitä täydentäen. Muun muassa Jokiuomanpuiston merkitys on tullut esille osallisten palautteesta ja sen arvo asukkaille ja luonnolle on tunnistettu.

Kaavarungossa esitetään kortteleiden täydentämispotentiaali, mutta se ei ota kantaa asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojen jakaumaan, jota säädellään asemakaavatyön yhteydessä. Tällä kaupunki vastaa eri väestöryhmien asuntotarpeeseen ja alueiden tasapainoiseen ja eheään kehittymiseen kyseisen tilanteen mukaan.

Tarkistukset: Kaavarunkokarttaa on tarkistettu mm. Louhelassa ja siihen on lisätty korttelien tehokkuustavoite ja enimmäiskerrosluvut. Lisäksi selostusta on tarkistettu.

NRO 4
Keskustan Etelä-Vantaan paikallisyhdistys ry, 13.6.2018

Mielipide:

Keskustan Etelä-Vantaan paikallisyhdistys esittää mielipiteenään Myyrmäen kaavarungosta seuraavaa.

Pidämme hyvänä sitä, että koko aluetta ja sitä koskevia ratkaisuja tarkastellaan kerralla eikä vain yksittäisinä korttelia tai korttelin osaa koskevina asemakaavoina.

Luvun 2.1. alussa ovat tiivistettynä asukkaiden ja muiden osallisten mielipiteet. Tunnistamme siitä hyvin nykyisen Myyrmäen, sen vahvuudet ja kehittämistarpeita. Täydennysrakentamista pidämme varteenotettavana ratkaisuna, mutta siihen liittyy monia huomioon otettavia näkökulmia ja riskejä.

Luvussa 2.2. on esitetty erilaisia alueen väestönkasvun tavoitteita, joista lähtökohdaksi näyttää otetun suurin, noin 11 000 asukkaan lisäys vuoteen 2040 mennessä. Tämä on erittäin raju kasvu tämänhetkiseen asukasmäärään, noin 16 500 asukasta. Kun – aivan oikein – viheralueita ei ole tarkoitus kaventaa, tämä merkitsee nykyisen Myyrmäen ilmeen arvaamatonta muuttumista, kun tämän kasvun vaatima rakentaminen upotetaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen.

Visiona on esitetty runsasta tornitalorakentamista Myyrmäen ja Louhelan asemien lähelle ja radan varteen. Käytännössä näiltä alueilta häviäisi nykyisiä pysäköintitaloja, maan päällä olevat pysäköintialueet ja rakentamattomana olevat viherkaistaleet. Tähän ratkaisuun olemme kriittisiä. Ennen kuin sitoudutaan kaavarungon mukaiseen massiiviseen rakentamiseen, olisi syytä odottaa nyt rakenteilla olevan keskusta-alueen valmistumista ja sitä, miten ”omaksi” siinä oleva tornitalorakentaminen otetaan. Samalla pystytään arvioimaan, luodaanko sillä viihtyisää ja turvallista asuinympäristöä.

Pidämme tärkeänä, että rakentamisessa saadaan kohtuuhintaisia asuntoja, jotka ovat tavallisen keskituloisen saavutettavissa. Korkeat tornitalot eivät tue tätä tavoitetta. Tornitalojen rakentaminen tulee mm. paloturvallisuusmääräysten vuoksi sitä kalliimmaksi mitä ylemmäs tornit ulottuvat. Tämä vaikuttaa väistämättä asuntojen hintatasoon.

Tornitalorakentamisen lisäksi lisärakentamisen mahdollisuuksina nähdään kerrosmäärien lisääminen purkavalla uudistamisella. Mikäli asukkaat asunto-osakeyhtiöissä päätyvät kerrosmäärien lisäämiseen, se on ihan hyvä ratkaisu. Purkavassa uudistamisessa purettaisin suhteellisen nuorta vuokrakerrostalokantaa. Purkaminen ja rakentaminen muutaman kymmenen vuoden välein ei vahvista kestävää kehitystä. Uuden asuntokannan on oltava laadukasta, jotta se asianmukaisesti hoidettuna ja korjattuna kestää ainakin tämän vuosisadan.

Myyrmäen asuntokantaa tulisi monipuolistaa. Korkean rakentamisen lisäksi tarvittaisiin maan tasalla olevia asuntoja. Tähän tarkoitukseen voitaisiin käyttää Varian tonttia. Rakentamalla townhouse-tyyppisiä puutaloja alue saataisiin tehokkaaseen käyttöön.

Kaavarungon yhtenä kantavana ajatuksena on liikkuminen kävellen, pyöräillen tai julkisella liikenteellä. Tämä on hyvä tavoite, mutta on realistista varautua myös autokannan lisääntymiseen esim. jos ilman kuljettajaa liikkuvat älyautot yleistyvät. Pysäköintiselvitykset ovat riittämättömät. Uudessa rakentamisessa velvoitetaan huolehtimaan tulevien asukkaiden pysäköinnistä, mutta miten huolehditaan edes olemassa olevan asutuksen pysäköinnistä, kun maantasaisia pysäköintialueita ja nykyisiä pysäköintitaloja häviää. Tavoitteena kaavarungossa on ollut kohtuuhintainen asuminen, mutta jos pysäköinti joudutaan järjestämään maan alle, se nostaa asumisen hintaa.

Yhtenä kantavana ajatuksen on urbaanin pöhinän lisääminen Myyrmäessä ja erityisesti ulkotiloissa. Nykyisellään ilmastomme sallii sen vain osan vuotta, joten siihen pohjautuvat ratkaisut on harkittava huolella. Katutasoon suunnitellaan liike- ja toimitiloja. On huolehdittava siitä, että niiden vuokrat ovat tavallisille pienyrittäjille mahdollisia. Ylikalliit, tyhjät tilat ovat masentava näky.

Erittäin tärkeää on, että suunnitelmien edetessä asukkaita kuullaan aidosti. Kuuleminen ei saa olla pelkästään lain velvoittamaa pakollista kuulemista, joka ei vaikuta suunnitelmiin. Suunnittelussa on oltava nöyryyttä muuttaa suunnitelmia asukaskuulemisten perusteella.

Vantaalla 13.6.2018

Keskustan Etelä-Vantaan paikallisyhdistys ry.

Vastine: Myyrmäen kaavarunkotyössä täydennysrakentamismahdollisuuksia on tutkittu koko Myyrmäen alueelta. Esitetyt korttelitehokkuudet ja enimmäiskerroskorkeudet perustuvat alueen sijaintiin ja täydennysmahdollisuuksiin. Tehokkaampaa korttelirakennetta on esitetty Kehäradan asemien, hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja palvelujen läheisyyteen. Varian tontille rakennetaan 2020-luvulla uusi yhtenäiskoulu ja mahdollisesti alueen pohjoisosaan tehokkaita kerrostalokortteleita alle 500 m päähän Louhelan asemasta. Pientalo- ja townhouse-tyyppiset asuinkorttelit soveltuvat paremmin Myyrmäkeä ympäröiville alueille, joissa sitä jo on. Tästä huolimatta tulevissa asemakaavoissa voidaan hyvin tutkia omapihaisia asumisratkaisuja osana kerrostalokorttelia, sillä Myyrmäen alueen asuntojen ja asumisvaihtoehtojen monipuolistaminen on keskeinen suunnittelutavoite. Kaavarungossa esitetään kortteleiden täydentämispotentiaali, mutta se ei ota kantaa asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojen jakaumaan, jota säädellään asemakaavatyön yhteydessä. Kaavarunkotyössä vastataan kasvavan kaupungin tarpeisiin. Työn tavoitevuosi on 2040 ja osa tavoitetehokkuudesta voi toteutua vasta useiden vuosien tai vuosikymmenien päästä. Täydennysrakentamista ovat toivoneet myös taloyhtiöt, sillä sen avulla on mahdollista rahoittaa osa tulevista korjauksista.

Kaavarunkotyöhön liittyen ei ole tehty erillistä pysäköintiselvitystä. Myyrmäen keskustan pysäköintialueiden käyttöastetta selvitettiin keskustan asemakaavatyön 001925 yhteydessä

vuonna 2016. Tuolloin ilmeni, että alueella on riittävästi pysäköintikapasiteettia keskustakortteleiden rakentamisen jälkeenkin. Uusien kaavatöiden yhteydessä selvitetään kulloinkin tutkittavan korttelialueen pysäköintitarve. Jos rakentamishanke kohdistuu nykyisten asukkaiden pysäköintipaikkojen päälle, huolehditaan kaavatyössä sekä tulevien että nykyisten asukkaiden pysäköinnin järjestämisestä. Lisäksi selvitetään kaavamuutoksen vaikutukset yleiseen pysäköintiin.

Kaavarunkoluonnoksen vaikutuksia mm. korttelitehokkuutta ja enimmäiskerroskorkeuksia on arvioitu luonnoksen jälkeen asiantuntija-arvioinnein ja lausuntoja pyytämällä. Osalliset ovat voineet ilmaista mielipiteensä nettikyselyssä (4.5. – 18.6.2018) ja antamalla mielipiteen. Asukkaiden kanssa on keskusteltu luonnoksesta asukasillassa 7.5.2018, 15.1.2019 sekä ”kaavoittaja-tavattavissa” tilaisuuksissa Paalutorilla ja Myyrmannissa toukokuussa 2018 sekä esittelemällä kaavarunkotyötä mm. eläkeläisille ja yrittäjille. Mielipiteet ja lausunnot vastineineen on koottu erillisiksi asiakirjoiksi ja nettikyselyn tuloksista on tehty kooste. Asiakirjat ovat luettavissa mm. Myyrmäen kaavarunkotyön 014400 nettisivuilla.

Tarkistukset: Kaavarunkokarttaa on tarkistettu mm. Louhelassa ja siihen on lisätty korttelien tehokkuustavoite ja enimmäiskerrosluvut. Lisäksi selostusta on tarkistettu.

VANTAAN KAUPUNKI

Kaupunkisuunnittelu / Länsi-Vantaa

MYYRMÄEN KAAVARUNKO
NRO 014400
LUONNOKSEN LAUSUNNOT JA VASTINEET
25.2.2019

Kaupunginhallitus 23.4.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot kaavarunkoluonnoksesta **nro 014400 Myyrmäen kaavarunkoluonnos**. Lausuntoja pyydettiin 15 ja saatiin 10 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 Vantaan Energia Oy	Sähkö- ja kaukolämpöverkon tarpeita tarkennetaan asemakaavatöissä alueen rakentuessa.	-
NRO 2 Helsingin kaupunki	Kaavarungon tavoitteet vastaavat hyvin Helsingin seudun tavoitteita keskittää täydennysrakentamista keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille. On tärkeää, että urbaanin asumisen kysynnälle pystytään vastaamaan myös Helsingin ulkopuolella. Myyrmäen kehittäminen tukee seudullisen MAL-suunnittelun tavoitteita.	-
NRO 3 Liikennevirasto	Välittömästi rataan rajoittuvien alueiden asemakaavoituksen ja rakennussuunnittelun yhteydessä on huomioitava rautatien aiheuttamat rajoitteet uudisrakennuksille. Radan läheisyyteen rakentamisesta ei saa aiheutua haittaa radanpidolle tai junaliikenteelle. Asemien ympäristössä tulee turvata sujuvat liityntä- ja saattoyhteydet asemille sekä liityntäpysäköinti. Radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat.	Selostusta ja liitteitä on täydennetty radan runkomelu- ja tärinäselvityksillä.
NRO 4 Fingrid Oyj	Alueelle sijoittuu Fingrid Oyj:n 110 kV voimajohto yhteisellä johtoalueella Helen Sähköverkko Oy:n 110 kV voimajohdon kanssa. Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.	-
NRO 5 Vantaan Kaupunginmuseo	Kaupungin museo on käynyt läpi kaavarunkotyön aikana alueen rakennusperintökohteet. Rakennushistoriallisesti erittäin merkittäviä ja merkittäviä kohteita alueella on kuusi, jotka tulisi esittää asemakaavalla suojeltaviksi (Kilterin koulu on jo asemakaavalla suojeltu 2017). Kaavarunkoluonnoksessa on huomioitu alueen kivikausi hyvin. Selostusta tulisi tarkentaa esihistorian osalta.	Kaavarunkokarttaa on täydennetty asemakaavassa suojeltavilla kohteilla (yhteensä neljä). Selostusta on täydennetty alueen rakennetun kulttuuriympäristön ja esihistoriasta osalta.

NRO 6 Gasum Oy	Kaavarunkoon tulisi merkitä varaus maakaasuputkea varten ja maakaasuputkistosta aiheutuvat rajoitukset merkitä kaavamääräyksiin.	-
NRO 7 HSY, Helsingin Seudun ympäristöpalvelut	Alueella sijaitsee käytössä oleva vesihuoltolinjaverkosto sekä alueellisesti merkittäviä päävesijohtoja ja runkoviemäri sekä jätevedenpumppaamoita, jotka tulee huomioida alueen maankäytön suunnittelussa.	-
NRO 8 Finavia Oyj	Alueen uusia asukkaita tulee informoida alueen lentokonemelutilanteesta ja lentoreiteistä. Täydennysrakentamisessa on huomioitava riittävät ääneneristävyysvaatimukset. Lentokonemelua tulee käsitellä alueen suunnittelussa kaavaselostusta kattavammin.	-
NRO 9 Myyrmäki-liike	Työpaikkojen määrä tulee turvata Myyrmäessä. Tiivistävä täydennysrakentaminen on hyvä ja asemien ympäristöissä voi olla myös korkeaa rakentamista. Kaupunkitilan tulee mahdollistaa itsensä näköisen kaupungin rakentamisen asukkaille, mistä löytyy runsas ja monipuolinen tapahtumatoiminta. Katutason näkymän tulee olla pienipiirteinen. Kivijaloissa tulee vaihdella kauppoja, vapaa-ajan toimintoja, kahviloita, palveluita, julkisia palveluita sekä erilaisia käsityöläisammattien harjoittajia.	-
NRO 10 Uudenmaan ELY-keskus	Myyrmäen arvokkaiksi todetut rakennukset ja asuinalueet on syytä huomioida varsinaisen kaavatyön edetessä. Liito-oravaselvityksen vaikutukset kaavarungon ratkaisuihin on syytä kuvata selvemmin. Mätäojan virtausolosuhteet tulee säilyttää niin, ettei luontainen tulva-alue kapene ja yläpuolisten alueiden tulvariski kasva nykyisestä. Yleiskaavavaiheessa olisi selvitettävä liikennesuunnittelun kanssa yhteistyössä melu-, runkomelu-, tärinä- ja hiukkasvaikutukset.	Kaavarunkokarttaa on täydennetty asemakaavassa suojeltavilla kohteilla (yhteensä neljä). Kaavarunkokarttaan sekä jatkosuunnittelua ohjaavaan Julkinen ulkotila ja hulevedet -teemakarttaan on merkitty säilytettävät ja vahvistettavat liito-oravien yhteydet ja elinympäristöt. Selostusta on täydennetty alueen rakennetun kulttuuriympäristön, sekä radan runkomelun ja -tärinän osalta.

NRO 1
Vantaan Energia Oy

Lausunto: **Sähköverkko**

Ei huomautettavaa.
Alueella on sen käyttötarkoitus huomioiden keski- ja pienjännitemaakaapeliverkkoa laajalti. Myöhemmin alueen asemakaavatöiden työvaiheessa otetaan kantaa uusiin muuntamo- ja kaapelitarpeisiin.
Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Ei huomautettavaa. Kaukolämpöverkon tarpeita tarkennetaan alueen asemakaavatöiden edetessä.

Vastine: **-**

Tarkistukset: **-**

NRO 2
Helsingin kaupunki

Lausunto: Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta on 16.4.2018 tehdyn päätöksen perusteella pyytänyt lausuntoa kaavarunkoluonnoksesta (nro 014400). Myyrmäen kaavarunkoluonnos on laadittu yleispiirteisenä suunnitelmana, jossa on määritelty tavoitteet ja keinot ohjaamaan alueen kokonaissuunnittelua. Kaavarungon rakenne koostuu kahdesta osasta: (1) lähtökohdista sekä (2) kehittämisen tavoitteista, suunnitteluperiaatteista sekä varsinaisesta kaavarunkokartasta. Vaikutusten arviointi tehdään luonnoksen nähtävillä olon jälkeen. Kaavarunkoluonnos noudattaa Länsi-Vantaan ratakaupungin visiota, joka hyväksyttiin kaavarungon suunnittelun pohjaksi Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunnassa 17.4.2017.

Myyrmäen kaavarungon suunnittelualue rajautuu etelässä Helsingin rajaan. Myyrmäki toimiikin merkittävänä alueellisena keskuksena Helsingin puolella sijaitseville Honkasuon, Malminkartanon ja Kuninkaantammen alueille.

On hyvä, että Myyrmäen kaavarungossa kehitetään kasvavaa ja tiivistyvää kaupunginosaa, kaavoituksen pääpainon ollessa Myyrmäen keskustassa. Tavoitteena on sekoittunut kaupunkirakenne, jossa kohtaavat asuminen, palvelut, työpaikat ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet. Kaavarunkotyössä esitetään ideoita siitä, miten kaupunkikeskustaa voidaan tiivistää ja kehittää elinvoimaisena ja viihtyisänä keskustana. Työssä myös tuodaan esille kaupunkimaisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia ratkaisuja. Liikenteellisenä tavoitteena on lisätä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuutta kaikissa ikäryhmissä.

Kaavarunko tuo Myyrmäkeen runsaasti uutta asuntorakentamista, mikä kasvattaa alueen asukasmäärää 8 000-11 000 uudella asukkaalla ja vahvistaa Myyrmäen kaupunkimaista luonnetta ja kaupunkirakennetta. Alueen kaupunkirakenne tiivistyy tehokkaammaksi ja korkeammaksi erityisesti Myyrmäen ja Louhelan raideliikenteen asemien läheisyydessä, minkä lisäksi korttelialueita ja laajoja parkkialueita täydennetään maltillisemmin muualla Myyrmäessä. Kattavaa viherverkostoa puolestaan pyritään säilyttämään tiiviin rakentamisen

vastapainona. Samoin kuin Helsingissä, myös Vantaalla pyritään asuntorakentamissa monipuoliseen asuntotyyppien ja hallintomuotojen tarjontaan, millä voidaan estää alueellista eriytymiskehitystä. Kaavarungon tavoitteet vastaavat hyvin niin Vantaan kaupungin kuin Helsingin seudun tavoitteita keskittää täydennysrakentamista keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille. Urbaanille asumiselle on paljon kysyntää ja on tärkeää, että tähän kysyntään pystytään vastaamaan myös Helsingin ulkopuolella.

Kaavarunkotyössä kaupunkiuudistusta on lähdetty tekemään raikkaalla otteella, osallisuus ja vuorovaikutus ovat valmistelu huolella ja osallisten tavoitteet näkyvät suunnittelutyössä. Työssä on myös hyvin määritelty kivijalka(liike)tilojen alue sekä huomioitu kadut, aukiot ja julkinen tila katutaiteineen ja valaistuksineen.

Myyrmäen kehittäminen tukee seudullisen MAL-suunnittelun tavoitteita, tarjoamalla monipuolisia asumisen vaihtoehtoja, edistämällä kestäviin liikkumismuotoihin pohjautuvaa liikennejärjestelmää sekä edistämällä MAL-aiesopimuksen mukaisen asuntotuotantorakentamistavoitteen toteutumista.

Vastine: Lausunto tukee kaavarunkoluonnosta.

Tarkistukset: -

NRO 3
Liikennevirasto

Lausunto: Liikennevirasto on tutustunut kaavarunkoluonnokseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Radan läheisyyteen rakentaminen

Kaavarunkoluonnoksessa on tutkittu rautatien läheisten alueiden täydennysrakentamista ja nykyisten rakennusten korvaamista tehokkaammilla uudisrakennuksilla. Myyrmäen ja Louhelan asemien läheisyyteen on paikoin tutkittu hyvinkin tehokasta maankäyttöä.

Liikennevirasto huomauttaa, että välittömästi rataan rajoittuvien alueiden asemakaavoituksen ja rakennussuunnittelun yhteydessä on huomioitava rautatien nykyisten rakenteiden aiheuttamat rajoitteet uudisrakennusten rakentamiseen, kunnossapitoon ja käyttöön. Radan läheisyyteen rakentamisesta ei saa aiheutua turvallisuusriskiä, haittaa radan stabiliteetille tai kuivatukselle taikka muuta haittaa radanpidolle tai junaliikenteelle. Lähtökohtaisesti radan läheisyyteen sijoitettavien rakennusten tulee olla rakennettavissa ja kunnossapidettävissä täysin korttelialueen puolelta ja lisäksi on huomioitava sähköradan aiheuttamat rajoitteet.

<u>Radan stabiliteetti ja kuivatus</u>

Radan läheisyyteen kaavaillun rakentamisen jatkosuunnittelun yhteydessä tulee tehdä riittävät selvitykset radan rakenteiden paikallaan pysymisen varmistamiseksi. Radan stabiliteetti on huomioitava Liikenneviraston ohjeen *B15 Radan stabiliteetin laskenta, olemassa olevat penkereet* mukaisesti, saatavilla osoitteessa http://www2.liikennevirasto.fi/julkaisut/pdf4/rhk_b15_radan_stabiliteetin_laskenta.pdf.

Radan läheistä rakentamista suunniteltaessa on huomioitava radan nykyiset kuivatus järjestelmät.

<u>Sähkörata</u>

Kaikessa radan läheisyyteen sijoittuvassa rakentamisessa on huomioitava sähköradan turvallisuus etäisyydet ja niiden aiheuttamat rajoitukset rakennusten rakentamiseen, kunnossapitoon

ja käyttöön. Sähköradan rakenteissa kulkee hengenvaarallinen 25 000 V jännite noin 3,5 metrin korkeudesta ylöspäin. Sivullisten tulee pysytellä kaikissa olosuhteissa vähintään 2 metrin etäisyydellä jännitteisistä osista (myös sähkörata pylväässä sijaitsevasta paluujohtimesta) ja työkoneiden on pysyteltävä vähintään 3 metrin etäisyydellä jännitteisistä osista. Radan välittömään läheisyyteen sijoittuvien alueiden jatko suunnittelun yhteydessä on tarkasteltava uudisrakennusten sijoittumista sähkörata turvallisuuden kannalta.

Asemien liityntäyhteydet ja -pysäköinti

Myyrmäen ja Louhelan asemien ympäristössä tulee turvata myös jatkossa sujuvat liityntä- ja saattoyhteydet asemille sekä riittävä pyörien ja autojen liityntäpysäköintipaikkamäärä asemien läheisyydessä. Liityntä- ja saattopysäköintialueilta tulee olla esteettömät yhteydet laiturialueelle. Asemien muuttuvassa ympäristössä tulee muutoinkin varmistaa esteettömien yhteyksien säilyvyys.

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Liikennevirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on tapauskohtaisesti otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tarinahaitat. Melun- ja tärinäntorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisuista päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tarinan leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi.

Melun osalta kaavoituksessa on noudatettava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisia melun ohjearvoja. Lisäksi on huomioitava esimerkiksi raskaasta tavarajunaliikenteestä, ratapihan toiminnasta tai vaihteiden ylityksestä aiheutuva hetkellinen maksimimelutaso Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan *Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa* (2/2013) mukaisesti (sisätiloissa hetkellinen maksimimelu yöaikaan alle 45 dB AFmax). Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melunsuojausta. Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen *Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi* (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason rajaarvosta (Lprm) 30/35 dB. Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468).

Kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tarinan aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus asuinmukavuuteen. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinänvaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot. Tärinähaittojen poistaminen jo rakennetuilta alueilta jälkikäteen on vaikeata, ellei mahdotonta ja korjaustoimenpiteet kalliita.

Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys *Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta* (VTT tiedotteita 2278). Suosituksen mukaan asuinrakennuksen tärinä ei saa ylittää uusilla asuinalueilla värähtelyluokan C arvoa $V_{w,95} \leq 0{,}30$ mm/s ja vanhoilla asuinalueilla värähtelyluokan D arvoa $V_{w,95} \leq 0{,}60$ mm/s. Mikäli kyse ei ole asuinrakennuksesta ja tilojen käyttötarkoitus on sellainen, että liikenteen ei katsota haittaavan lepoa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskukset, tavaratalot, liikuntatilat), tavoiteraja voi olla kaksinkertainen em. arvoihin nähden (VTT tiedotteita 2569). Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut: *Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa* (VTT working papers 50, Espoo 2006), *Ohjeita liikennetärinän arviointiin* (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja *Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi* (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008). Julkaisuissa on annettu tarinaan liittyviä suosituksia. Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: http://www.vtt.fi/publications/index.jsp.

Liikennevirasto muistuttaa, että melun- ja tärinäntorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja tärinäntorjuntatarve syntyy. Näin ollen Liikennevirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun- ja tärinäntorjunnan kustannuksiin.

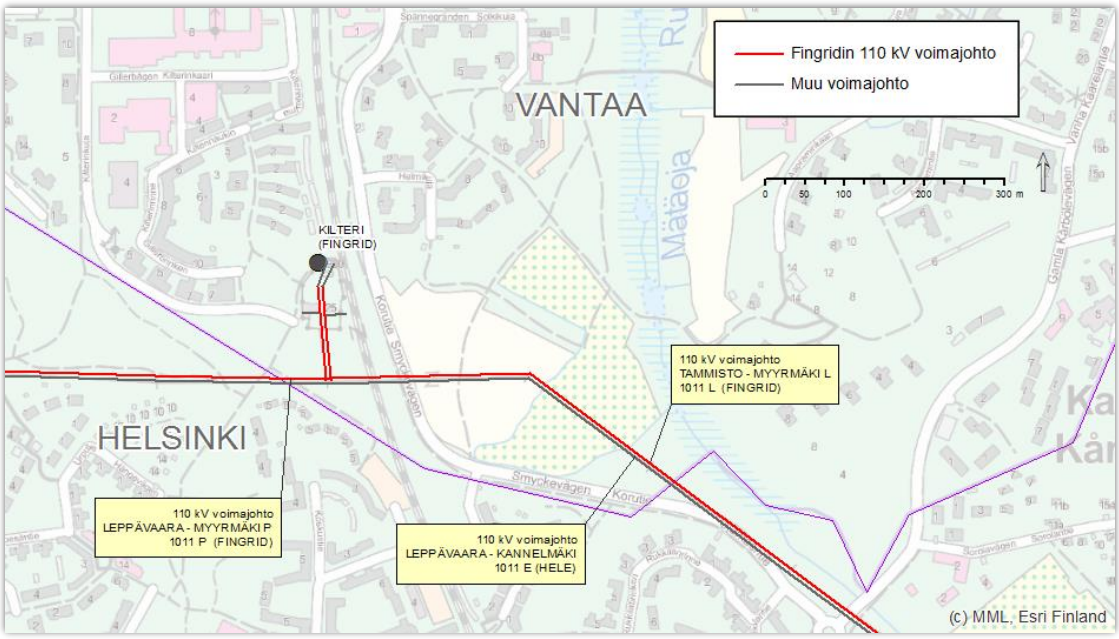
Liikennevirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine: Kaavarunkotyöhön liittyen on tehty radan runkomelu- ja tärinäselvitykset Myyrmäen alueelta (Vantaan rajalta Kehä III:lle). Lausunnossa esitetyt asiat otetaan huomioon asemakaavoitta-essa ja rakentaessa radan läheisyydessä.

Tarkistukset: Selostusta ja liitteitä on täydennetty radan runkomelu- ja tärinäselvityksillä.

NRO 4
Fingrid Oyj

Lausunto: Kiitämme yhteydenotosta ja lausumme seuraavaa:
Alueelle sijoittuu Fingrid Oyj:n 110 kV voimajohto Tammisto-Myyrmäki/Leppävaara-Myyrmäki yhteisellä johtoalueella Helen Sähköverkko Oy:n 110 kV voimajohdon kanssa. Tämän 2x110 kV voimajohdon sijainti on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Voimajohtojen sijainti.

Fingridillä ei ole huomautettavaa kaavarungon sisällöstä.

Kaavarunko toimii lähtökohtana laadittaville asemakaavoille. Toimitamme tarvittaessa tarkempaa tietoa voimajohdoista ja niiden poikkileikkauksista tarkempaa maankäytön suunnittelua varten.

Muistutamme seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa:

- Kaavoituksen täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävän voimansiirtoyhteyden ylläpito ja kehittäminen.

- Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.
- Lunastetulle voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.
- Voimajohtoaukealle voidaan istuttaa ainoastaan puita tai pensaita, joiden luontainen kasvukorkeus ei ylitä 4 metriä. Myös reunavyöhykkeillä puuston kasvua rajoitetaan. Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Johdon omistajalla on oikeus pitää voimajohtonsa kyseisellä alueella ja oikeus ylläpitää ja huoltaa sitä.
- Fingrid Oyj:n voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.
- Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maakäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot/ohjeita-kaavoittajalle/. Oppaasta saa lisätietoa asemakaavamerkinnöistä ja edellä käsitellyistä suunnittelukysymyksistä.

Fingridin voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Tämä lausunto koskee Fingrid Oyj:n voimajohtoja.

Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Vastine: Lausunnossa esitetyt asiat otetaan huomioon asemakaavoittaessa ja rakentaessa voimajohdon läheisyydessä.

Tarkistukset: -

NRO 5
Vantaan kaupunginmuseo

Lausunto:

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseolta Myyrmäen kaavarunkoluonnoksesta (nro 014400). Kaavatyön lähtökohtana on ohjata tiivistyvän alueen kokonaissuunnittelua asemakaavoja yleispiirteisemmällä tasolla, jotta rakentamisen kokonaisuutta voitaisiin hallita paremmin yksityiskohtaisemmissa suunnitelmissa. Myyrmäkeä on tarkoitus kehittää elinvoimaisena, omaleimaisena ja viihtyisänä keskustana ja kaupunginosana.

Vantaan kaupunginmuseo on antanut mielipiteensä Myyrmäen kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta16.6.2016 (Dnro 123/2016) rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Kaupunginmuseo on tuonut ilmi mielipiteessään, että rakennusinventoinneissa mainittujen kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten suojelutavoitteet tulisi selvittää osana kaavarunkotyötä. Lisäksi museo on todennut, että merkittävimmät kohteet merkittäisiin kaavarunkoon kohteina, jotka myöhemmän asemakaavatyön yhteydessä tulisi suojella.

Kaupunginmuseo on käynyt läpi kaavarunkotyön aikana alueen rakennusperintökohteet. Lisäksi tänä aikana on valmistunut uusi inventointi, jossa on käyty läpi Vantaan koulurakennukset. Näiden jälkeen rakennushistoriallisesti erittäin merkittäviä ja merkittäviä kohteita alueelle on jäänyt kuusi kappaletta: Pohjois-Myyrmäessä Myyrmäen kirkko, Kuohukujan ostoskeskus, juna-aseman läheisyydessä Myyrinpuhoksen ostoskeskus ja Kilterin koulu, sekä Rajatorpantien eteläpuolella Metropolian ammattikorkeakoulu ja Imatran voiman entinen päärakennus. Näistä kohteista Kilterin koulu on asemakaavalla suojeltu vuonna 2017. Kaavarunkoluonnoksen sivulla 8 on kappale alueen rakennetusta kulttuuriympäristöstä. Kyseistä kappaletta voidaan täydentää kaavarunkotyönaikaisten inventointipäivitysten ja uusien inventointien tuloksilla.

Kaavarungon tavoitteissa on mainittu maisemarakenteiden piirteiden ja historiasta kertovien elementtien säilyttäminen. Arkkitehtuurilta toivotaan sekä tunnistettavuutta että vaihtelevuutta. Kaavarunkotyön pohjalle tehdyssä visiointityössä on nostettu esiin paikan identiteetin ja paikanhengen huomioon ottaminen alueen suunnittelussa. Arvokkaiden rakennusten suojelu edesauttaa näiden visioiden ja tavoitteiden saavuttamista. Kaavarungossa suojeltavaksi kohteeksi on esitetty ainoastaan Myyrmäen kirkko (s. 27 ja 35). Museon näkökulmasta myös muut edellä mainitut rakennusperintökohteet tulisi ottaa mukaan kaavarungon suojeltavien kohteisiin.

Kaavarunkoluonnoksen sivulla 19 puhutaan elinkaaren päähän tulleista ostoskeskuksista. Kaavarunkotyön aikana tehdyssä Länsi-Vantaan ostoskeskusten visionitityössä "Ostarien uudet konseptit" (Optiplan Oy), on osoitettu, että Kuohukujan ja Myyrinpuhoksen ostoskeskuksista voitaisiin vielä kehittää toimivia ja mielenkiintoisia osasia tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.

Kaupunginmuseo kommentoi arkeologian osalta osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa Myyrmäen kaavarunkoa seuraavasti: ”kaupunginmuseo katsoo, että Myyrmäen alueen kivikautista historiaa voisi tuoda paremmin esille julkisessa ulkotilassa.” Kaavarunkoluonnoksessa on huomioitu alueen kivikausi hyvin ja siinä todetaan sivulla 27 muun muassa, että ”Menneisyyttä on tutkittu paljon ja sitä voidaan hyödyntää alueiden identiteettiä rakentaessa”.

Kaavarunkoluonnoksessa on sivulla 5 kappale Myyrmäen esihistoriasta. Kappaletta voisi tarkentaa seuraavasti: ”Mätäojan länsipuolelta, nykyisen tehokkaasti rakennetun alueen kyljestä, maakerrosten alta, on paljastunut tietoja Vantaan varhaisimmista asutusvaiheista. Merenpinta oli tuolloin noin 35 metriä ylempänä ja alueella sijaitsi saaria, joissa on asuttu jo mesoliittisella kivikaudella. Myyrmäessä on ollut asutusta kivikaudelta alkaen eli jo noin 9000 vuotta sitten. Merkittävimmät asuinpaikat ovat olleet Myyrmäen aseman länsi- ja eteläpuolella, sekä Rajatorpantien eteläpuolella. Kaivauksia alueella on tehty vuosina 1962 – 1991. Myyrmäen Jönsas on Suomen tunnetuimpia ja laajimmin tutkittuja esihistoriallisia asuinpaikkoja. Tärkeitä löytöjä ovat muun muassa kivikauden aikaiset kivikirveet ja taltat, nuorakeraamisen ajan saviastioiden palat, kymmenet pyöreät, kivetyt tulisijat sekä Suomen laajin tunnettu mesoliittisen kivikauden hautausmaa-alue, josta tunnetaan 23 niin kutsuttua punamultahautaa. Kaava-alueella on jäljellä yksi muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös, kivikautinen asuinpaikka Husbacka II (mj. rek. nro. 92010028).”

Vastine: Kaupunginmuseo on kaavarunkotyöhön liittyen täydentänyt ja tehnyt uusia inventointeja, joiden kautta on selvitetty muun muassa rakennussuojelun arvottamisen osalta keskeneräisten (K) kohteiden mahdollinen suojelutarve. Lisäksi tänä aikana valmistui inventointi Vantaan koulurakennuksista. Kaavarunkoehdotukseen on merkitty merkittävimmistä kohteista neljä, jotka tulisi suojella myöhemmin tehtävän asemakaavamuutoksen yhteydessä. Näitä kohteita ovat Kilterin koulu, joka on asemakaavalla suojeltu 2017, Myyrmäen kirkko, Metropolian ammattikorkeakoulun vanha osa ja Imatran voiman entinen päärakennus (nyt Virtatalo, aikaisemmin myös Colosseum). Museon antaman lausunnon perusteella myös Kuohukujan ja Myyrinpuhoksen ostoskeskukset tulisi esittää asemakaavalla suojeltaviksi. ”Ostarien uudet konseptit” – selvitystyössä tutkittiin ostareiden säilyttämismahdollisuuksia. Koska molempien ostoskeskusten kohdalla on käynnissä asemakaavan muutostyö, jossa ostoskeskusten säilyttämistä tutkitaan tai on tutkittu yhtenä vaihtoehtona, ei kaavarungossa esitetä rakennuksia suojeltavaksi, vaan se ratkaistaan asemakaavatyössä. Kaavarungon selostusta on täydennetty inventointipäivitysten, uusien inventointitulosten ja ”Ostarien uudet konseptit” – selvitystyön pohjalta. Selostusta on myös tarkennettu esihistorian osalta.

Tarkistukset: Kaavarunkokarttaan on lisätty asemakaavassa suojeltaviksi kohteiksi Myyrmäen kirkon ja Kilterin koulun lisäksi Metropolian ammattikorkeakoulun vanha osa ja Imatran voiman entinen päärakennus (nyt Virtatalo, aikaisemmin myös Colosseum). Selostusta on täydennetty alueen rakennetun kulttuuriympäristön ja esihistoriasta osalta.

NRO 6 Gasum Oy

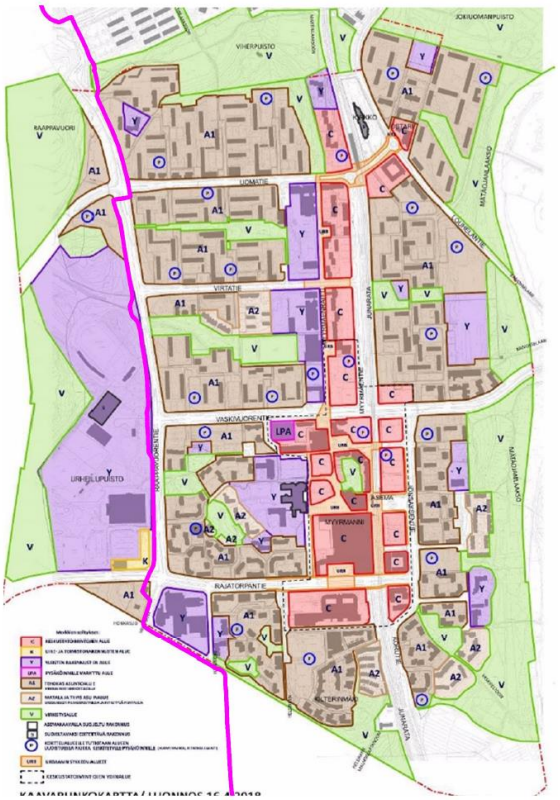
Lausunto: Gasum Oy on tutustunut kaavarunkoon Vantaan Myyrmäessä. Pyydämme ottamaan huomioon seuraavat asiat alueen jatkosuunnittelussa.

Alueen läpi kulkee Gasum Oy:n korkeapaineinen maakaasun siirtoputki DN300 joka rajoittaa ympäröivää maankäyttöä. Gasum pyytää, että kaavaan tehtäisiin varaus maakaasuputkea varten ja maakaasuputkistosta aiheutuvat rajoitukset merkittäisiin kaavamääräyksiin, esim. ”Rakentaminen ja muu toiminta maakaasuputkiston läheisyydessä on rajoitettua asetuksen 551/2009 mukaisesti”. Merkintä on tarpeen, jotta maakaasuputki tulisi huomioiduksi alueen jatkosuunnittelun yhteydessä sekä erilaisia toimenpiteitä alueella suunniteltaessa, että toteutettaessa.

Rakennusten ja rakenteiden suojaetäisyyksistä ja muista maakaasun käyttöön ja turvallisuuteen liittyvistä asioista säädetään maakaasun käsittelyn turvallisuudesta annetussa asetuksessa (551/2009). Suojaetäisyyksiä määritettäessä ulkopuoliset rakennukset jaetaan ryhmiin A ja B. Ryhmään A kuuluvat yleiset kokoontumiseen tarkoitetut rakennukset, kokoontumishuoneistot ja asuinhuoneistot (kerrostalo) sekä räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja käsittelevät laitokset. Ryhmään B kuuluvat asuinhuoneistot (omakotitalo, rivitalo), työpaikkahuoneistot ja muut rakennukset, missä ihmisiä säännöllisesti oleskelee, sekä eräät erityiskohteet.

Maakaasuputkiston suojaetäisyydet on otettava huomioon suunnittelussa ja rakennusten sijoittamisessa kaava-alueella. Rakennusalueiden rajat ja kaavamääräykset tulisivat viimeistään asemakaavoituksen yhteydessä laatia yhdenmukaisesti asetuksen 551/2009 kanssa siten, että asetuksen vastainen rakentaminen ei ole mahdollista.

Maakaasuputkiston läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta aiheutuu haittaa tai vaaraa maakaasuputken pitämiselle.

LIITE – kuvassa kaasuputken nykyinen linjaus (vaaleanpunainen viiva)

3.3.1 Suojaetäisyydet rakennuksista

Suojaetäisyyksiä määritettäessä ulkopuoliset rakennukset jaetaan ryhmiin A ja B.

Ryhmään A kuuluvat yleiset kokoontumiseen tarkoitetut rakennukset: majoitushuoneistot (hotelli, sairaala, vanhainkoti), kokoontumishuoneistot (koulu, elokuvateatteri, suurmyymälä), asuinhuoneistot (kerrostalo). Lisäksi ryhmään A kuuluu räjähteitä valmistava, varastoiva tai käyttävä laitos sekä vaarallisia kemikaaleja teollisesti käsittelevä tai varastoiva laitos.

Ryhmään B kuuluvat asuinhuoneistot (omakotitalo, rivitalo), työpaikkahuoneistot tai muut kuin asumiseen tarkoitetut rakennukset, missä ihmisiä säännöllisesti oleskelee sekä erillinen rajattu alue.

Taulukko 1

Rakennusten suojaetäisyys maakaasun siirtoputkesta

Putken nimelliskoko	Etäisyys ryhmän A kohteista, m	Etäisyys ryhmän B kohteista, m
DN ≤ 200	10	5
200 < DN ≤ 500	16	8
DN > 500	20	10

Vastine: Kaavarungossa ei esitetä kunnallisteknisiä verkostoja, vaan ne ovat merkitty yleiskaavaan ja ne otetaan huomioon erillisissä asemakaavatöissä. Lisäksi Vantaan kaupunki ja Gasum Oy yhdessä selvittävät parhaillaan korkeapaineisen maakaasuputken siirtämistä Raappavuorentien itäpuolelle Virtatien ja Uomatien välissä. Työ valmistuu kevään 2019 aikana.

Tarkistukset: -

NRO 7
Helsingin Seudun ympäristöpalvelut

Lausunto: Kaavamuutosalue sijaitsee Myyrmäen kaupunginosassa rajautuen pohjoisessa Martinlaakson Viherpuistoon ja etelässä Helsingin rajaan, idässä Mätäojanlaaksoon ja lännessä Raappavuorenpuistoon ja Myyrmäen urheilupuistoon. Vantaan kaupunkisuunnittelu on laatinut kaavarunkoluonnoksen yhteensovittamaan reunaehdot alueen asemakaavamuutoksille. Myyrmäen kaavarungossa tavoitteena on kaupunkirakenteen tiivistäminen etenkin Myyrmäen ja Louhelan asemien läheisyydessä. Olemassa olevia korttelialueita ja laajoja parkkialueita täydennysrakennetaan säilyttäen viheralueet vastapainona tiivistyvälle ja kasvavalle kaupungille.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Alue kuuluu tällä hetkellä HSY:n toiminta-alueeseen. Alueella sijaitsee käytössä oleva vesihuoltolinjaverkosto sekä alueellisesti merkittäviä päävesijohtoja ja runkoviemäri sekä jätevedenpumppaamoita, jotka tulee huomioida alueen maankäytön suunnittelussa. Mikäli maankäytön muutokset aiheuttavat merkittävää muutostarvetta olemassa oleville vesihuoltojärjestelmille, tulee ratkaisuja miettiä ja niistä sopia yhdessä HSY:n kanssa.

Jatkosuunnittelun yhteydessä tulee selvittää uuden vesihuollon tarve ja sen kustannukset sekä huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille. Alustava vesihuollon yleissuunnitelma tulee laatia kaavoituksen yhteydessä ja esittää kaavaselostuksen osana.

HSY:n oikeus sijoittaa, ylläpitää ja huoltaa vesijohto- ja viemäriverkkoa tulee huomioida alueen suunnittelussa sekä toteuttamista koskevissa sopimuksissa.

Lisäksi alueen suunnittelun yhteydessä tulee kaupungin hulevesiohjelman mukaisesti selvittää alueella muodostuvien hulevesien imeytys- ja viivytysmahdollisuudet ja huomioida niiden vaatimat tilavaraukset sekä laatia hulevesien hallintasuunnitelma.

Vastine: Lausunnossa esitetyt asiat otetaan huomioon alueen jatkosuunnittelussa ja asemakaavatöissä.

Tarkistukset: **-**

NRO 8
Finavia Oyj

Lausunto: Vantaan kaupunki on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa Myyrmäen kaavarunkoluonnoksesta (nro 014400) 18.6.2018 mennessä.

Kaavarunkoluonnoksessa tarkastellaan Myyrmäen alueen nykyiseen kaupunkirakenteeseen sijoittuvan asuinrakentamisen täydentämisen mahdollisuuksia. Nykyisin Myyrmäen kaupunginosassa asuu noin 16 000 asukasta ja Myyrmäen suuralueella noin 55 000 asukasta. Työssä on tarkasteltu erilaisia tehokkuusvaihtoehtoja, joiden toteutuessa kaupunginosan asukasmäärä kasvaa noin 8 000-11 000 uudella asukkaalla vuoteen 2040 mennessä.

Myyrmäen kaupunginosa sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman laskeutumiskiitotien 04R jatkeen välittömässä läheisyydessä ja noin kilometrin etäisyydellä lentoonlähtökiitotien 22L etelään suuntautuvalta reitiltä. Myyrmäki sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun uuden verhokäyrän L_{den} 50–55 dB alueella. Kaavarungon selostuksessa on todettu, että tälle alueelle sallitaan uusien asuinalueiden rakentaminen, mikäli melusuojaus huomioidaan rakenteissa.

Finavia katsoo, että asutuksen lisääminen tiivistämällä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta on lähtökohtaisesti järkevää. Finavia kuitenkin muistuttaa, että alueen uusia asukkaita tulee informoida alueen lentokonemelutilanteesta ja lentoreiteistä. Uuden asutuksen sijoittamisessa on huomioitava riittävät ääneneristävyysvaatimukset. Finavia katsoo, että lentokonemelua tulee käsitellä alueen suunnittelussa kaavaselostusta kattavammin.

Vastine: Lentomeluasiat selvitetään käynnissä olevassa yleiskaavan tarkistustyössä.

Tarkistukset: **-**

NRO 9
Myyrmäki-liike

Lausunto: MYYRMÄKI-liike haluaa antaa kaupungin 4.5.2018 lähettämän lausuntopyynnön johdosta seuraavan lausunnon Myyrmäen kaavarungosta (nro 014400). Tässä esitetyn lisäksi pyydämme huomioimaan sen mitä olemme aikaisemmin kirjoittaneet Myyrmäen keskustakilpailun kommentoinnin yhteydessä 22.9.2015 sekä kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä 17.6.2016.

Pidämme kaavarunkoluonnosta pääpiirteissään hyvänä, mutta haluamme tässä yhteydessä kommentoida muutamia kysymyksiä, joista tärkein on työpaikkojen määrän turvaaminen Myyrmäessä. Työpaikkamäärää kasvattamalla turvataan kaupunginosan elinvoima.

Tiivistävää täydennysrakentamista pidämme hyvänä. Erityisesti Myyrmäen ja Louhelan asemien ympäristöissä voi olla myös korkeaa rakentamista. Myyrmäen asukasmäärän kasvattaminen on tärkeää palveluiden säilyttämisen ja kehittämisen näkökulmasta.

Elävässä kaupungissa löytyy paitsi vetovoimaa niin myös pitovoimaa. Pieni rosoisuus tekee kaupungista mielenkiintoisen. Kaupunkitilan tulee mahdollistaa itsensä näköisen kaupungin rakentamisen asukkaille. Myyrmäki on profiloitunut katutaidekaupunginosaksi, josta löytyy runsas ja monipuolinen tapahtumatoiminta. Kaupunkitila ei saa muodostua liian kliiniseksi vaan sen tulee mahdollistaa uuden tyyppinen neljännen sektorin toiminta sekä jakamistalouden ja kiertotalouden ilmiöt.

Katutason näkymän tulee olla pienipiirteinen. Eri toimintoja ei saa keskittää omiin kortteleihin vaan kivijalassa tulee vaihdella kauppoja, vapaa-ajan toimintoja, kahviloita, palveluita, julkisia palveluita sekä erilaisia käsityöläisammattien harjoittajia.

Vastine: Kaupunkisuunnittelulautakunta tarkensi kaavarungon tavoitteita työpaikkojen osalta 16.4.2018 siten, että kaavarungon lähtökohtana on työpaikkojen määrän lisääminen (säilyttämisen sijaan). Eri toimintojen sekoittaminen rakennuksissa ja kortteleissa ovat myös kaavarungon tavoitteita kuten pienimittakaavaisen ja mielenkiintoisen katu- ja toritilojen tilan syntyminen kevyenliikenteen yhteyksien varrelle. Kaavarungon tavoitteena on myös alueen ominaispiirteiden säilyminen ja vahvistaminen.

Tarkistukset: -

NRO 10
Uudenmaan ELY-keskus

Lausunto: Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Myyrmäen kaavarunkoluonnoksesta.

Kaupunginosan rakentumisen historia on kuvattu selostuksessa selkeästi. Rakentumisen viitekehykseen keskeisesti liittyvät ja alueen ominaispiirteisiin vaikuttavat alueet ja kohteet, kuten 1970-luvun Myyrmäen aluekeskukseen oleellisesti kuuluvat ostoskeskukset, koulut, kirkko ja arvokkaiksi todetut asuinalueet on syytä huomioida varsinaisen kaavatyön edetessä siten kuin maankäyttö- ja rakennuslain 54§ edellyttää. Suojelutavoitteiden määrittämisen tulee jatkossa perustua riittäviin selvityksiin.

Uudelle arkkitehtuurille ja pihasuunnittelulle asetetut tavoitteet ja taiteeseen panostaminen edistävät laadukkaan ympäristön muodostumista. Kaava-aineistossa on esitetty karttakuvaus liito-oravaselvityksestä.

Uudenmaan ELY-keskus korostaa, että kaavarunko toimii oikeusvaikutteisen yleiskaavan ja asemakaavoituksen välittäjänä. Liito-oravaselvityksen vaikutukset kaavarungon ratkaisuihin on syytä kuvata selvemmin, koska liito-orava on joka tapauksessa huomioitava asemakaavojen laadinnassa. Erityisen korostetussa roolissa ovat elinympäristöt ja niiden väliset kulkuyhteydet.

Myyrmäen kaavarunkoaineistossa on huomioitu Vantaan kaupungin hulevesiohjelman noudattaminen, mikä antaa asianmukaiset suuntaviivat hulevesijärjestelyjen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tiivistyvästä rakennuskannasta huolimatta oikeaoppisilla ratkaisuilla voidaan jopa parantaa hulevesien käsittely- ja viivytysmahdollisuuksia nykyiseen verrattuna.

Havainnekuvien ja -videon perusteella rakennettu alue on laajenemassa Myyrmäen itäreunalla kohti Mätäojaa. Tällöin tulee varmistua tulvariskin huomioimisesta riittävällä rakentamiskorkeudella. Mätäojan virtausolosuhteet tulee säilyttää niin, ettei luontainen tulva-alue kapene ja yläpuolisten alueiden tulvariski kasva nykyisestä.

Liikenteen aiheuttamaan meluun, tärinään, runkomeluun ja hiukkasiin voidaan ottaa kantaa vasta sitten, kun niitä koskevat selvitykset on tehty.

Yleiskaavavaiheessa olisi selvitettävä liikennesuunnittelun kanssa yhteistyössä melu-, runkomelu-, tärinä- ja hiukkasvaikutukset, koska silloin on mahdollista vaikuttaa koettujen liikenteen aiheuttamien haittojen vähentämiseen ja estää uusien haittojen muodostuminen. Liikennesuunnittelulla ja toimintojen sijoittelulla on myös mahdollista vaikuttaa meluntorjunnasta aiheutuviin kustannuksiin tai välttää ne kokonaan. Lisäksi liikennesuunnittelulla ja toimintojen sijoittelulla on mahdollista merkittävässä määrin vaikuttaa alueiden viihtyvyyteen ja vetovoimaisuuteen. Edellä esitetyn vuoksi melu-, runkomelu-, tärinä- ja hiukkasselvitysten laadinta ja huomioiminen viimeistään kaavarunkotyövaiheessa on välttämätöntä.

Vastine: Kaupunginmuseo on kaavarunkotyön liittyen täydentänyt ja päivittänyt inventointeja, joiden kautta on selvitetty muun muassa rakennussuojelun arvottamisen osalta keskeneräisten (K) kohteiden mahdollinen suojelutarve. Lisäksi tänä aikana valmistui inventointi Vantaan koulurakennuksista. Kaavarunkoehdotukseen on merkitty merkittävimmistä kohteista neljä, jotka tulisi suojella myöhemmin tehtävän asemakaavamuutoksen yhteydessä. Näitä kohteita ovat Kilterin koulu, joka on asemakaavalla suojeltu 2017, Myyrmäen kirkko, Metropolian ammattikorkeakoulun vanha osa ja Imatran voiman entinen päärakennus (nyt Virtatalo, aikaisemmin myös Colosseum). ”Ostarien uudet konseptit” – selvitystyössä tutkittiin erittäin merkittäviksi kohteiksi luokiteltujen Kuohukujan ja Myyrinpuhoksen ostoskeskusten säilyttämismahdollisuuksia. Koska molempien ostoskeskusten kohdalla on käynnissä asemakaavan muutostyö, jossa ostoskeskusten säilyttämistä tutkitaan tai on tutkittu yhtenä vaihtoehtona, ei kaavarungossa esitetä rakennuksia suojeltavaksi, vaan se ratkaistaan asemakaavatyössä. Kaavarungon selostusta on täydennetty inventointipäivitysten, uusien inventointitulosten ja ”Ostarien uudet konseptit” – selvitystyön pohjalta.

Raappavuoren alueella on laaja liito-oravien elinympäristö useine ydinalueineen. Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on esitetty täydennysalueita Raappavuorentien länsipuolelle Uomatien risteyksen etelä- ja pohjoispuolelle. Näiden alueiden asemakaavoitus on ollut vireillä vuodesta 2009 (alueen eteläosan kaavamuutos on nähtävillä 30.1.-28.2.2019) ja näissä kaavatöissä on otettu huomioon liito-oravien elinolosuhteet ja yhteydet. Toinen merkittävä liito-oravien elinpiiri on Louhelan lähellä. Kaavarungossa ei esitetä rakenteen laajentumista yleiskaavan viheralueille. Myyrmäen kaavarunko säilyttää liito-oravan nykyiset elinpiirit ja nykyisellään hyvin toimivat liito-oravan yhteydet, sekä mahdollistaa heikosti toimivien yhteyksien

kehittämisen. Kaavarunkokarttaan sekä jatkosuunnittelua ohjaavaan Julkinen ulkotila ja hulevedet -teemakarttaan on merkitty säilytettävät ja vahvistettavat liito-oravien yhteydet ja elinympäristöt.

Kaavarunko on yleiskaava 2007 mukainen, eikä siinä esitetä korttelialueiden laajentumista Mätäojanlaaksoon. Kaavarunkoratkaisu ei heikennä Mätäojan vesistön eliöstön elinolosuhteita ja mahdollistaa Mätäojan luonnollisen tulvimisen. Myyrmäen kaavarungon alueella edellytetään hulevesien hallintaa Vantaan hulevesiohjelman (2009) mukaisesti. Alueella syntyvät hulevedet tulee viivyttää ennen Mätäojaan johtamista.

Kaavarungon tavoitteena on tiivistyvä kaupunkirakenne, joka mahdollistaa lyhyet kävelyetäisyydet ja tehokkaan ja laadukkaan joukkoliikenteen koko Myyrmäen keskustan alueella. Työssä on pyritty tunnistamaan alueet, joissa tämä tavoite on ristiriidassa liikenteen aiheuttaman melun, hiukkasten ja tärinän kanssa. Kaavarunkotyössä on tehty ennusteet eri täydentymismallien vaikutuksista auto- ja kevyen liikenteen liikennemääriin ja katuverkkoon. Lisäksi on arvioitu erillisillä selvityksillä junaradan runkomelun ja -tärinän vaikutusalueita. Tehdyt selvitykset ovat kaavarunkoluonnoksen liitteenä. Pienhiukkaset huomioidaan HSY:n ohjeen mukaisesti. Tarkemmat selvitykset meluun, runkomeluun, tärinään ja hiukkasiin liittyen tehdään asemakaava- tai rakennuslupavaiheessa, kun korttelirakenne ja rakenneratkaisut ovat selvillä selvitysten pohjaksi.

Tarkistukset: Kaavarunkokarttaan on lisätty asemakaavassa suojeltaviksi kohteiksi Myyrmäen kirkon ja Kilterin koulun lisäksi Metropolian ammattikorkeakoulun vanha osa ja Imatran voiman entinen päärakennus (nyt Virtatalo, aikaisemmin myös Colosseum). Kaavarunkokarttaan sekä jatkosuunnittelua ohjaavaan Julkinen ulkotila ja hulevedet -teemakarttaan on merkitty säilytettävät ja vahvistettavat liito-oravien yhteydet ja elinympäristöt. Selostusta on täydennetty alueen rakennetun kulttuuriympäristön sekä radan runkomelun ja -tärinän osalta osalta.

25.2.2019

Kysely Myyrmäen kaavarunkoluonnoksesta 014400

Kaupunkisuunnittelu toteutti 4.5. – 18.6.2018 nettikyselyn, joka koski Myyrmäen kaavarunkoluonnosta. Alueelle laadittavassa kaavarunkotyössä kehitetään kasvavaa ja tiivistyvää kaupunginosaa ja keskustaa laaja-alaisesti yhteistyössä eri tahojen kanssa. Tavoitteena on viihtyisä ja vehreä asuinympäristö ja elinvoimaisena kehittyvä keskusta, jossa kohtaavat ihmiset, palvelut, työ ja sujuva liikkuminen. Kaavarunko on asemakaavaa yleispiirteisempi suunnitelma, jossa määritellään tavoitteet ja keinot ohjaamaan alueen kokonaissuunnittelua.

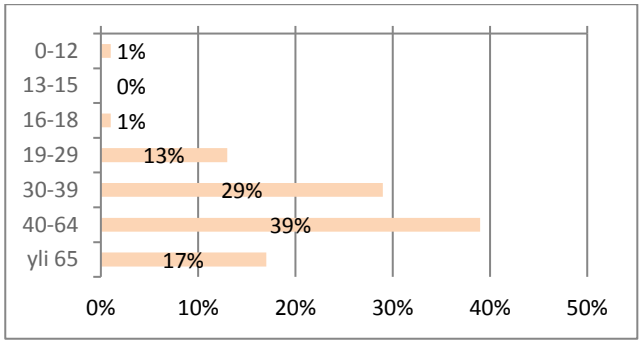
Kyselyllä haluttiin selvittää asukkaiden ja muiden alueella toimivien mielipiteitä ja ideoita kaavarunkoluonnoksessa esitetyistä suunnitteluperiaatteista. Kyselyyn poimittiin jokaisesta teemasta muutama tärkeä asia.

Kyselyyn saatiin 163 vastausta. Vastauksia saatiin kaikista ikäryhmistä. Vastaajista suurin osa oli 40–64 -vuotiaita (39 %). Hieman alle kolmasosa vastaajista oli 30–39-vuotiaita. Nuoriso ja seniori-ikäisiä oli huomattavasti vähemmän. Naiset (noin 60 %) vastasivat kyselyyn enemmän kuin miehet (noin 40 %). Suurin osa kysymykseen vastanneista puhui äidinkielenä Suomea (96 %). Suomenkielisten lisäksi kyselyyn vastasi äidinkielenään ruotsia tai englantia puhuvia. 72 % vastaajista ilmoitti asuvansa Myyrmäessä. Vastaajilla oli myös paljon muita erilaisia kytköksiä Myyrmäkeen.

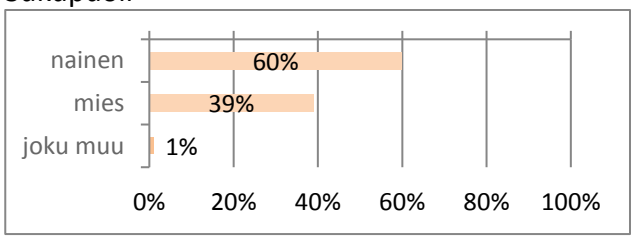

VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

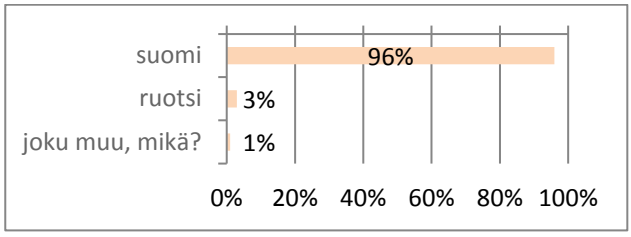
- Ikä

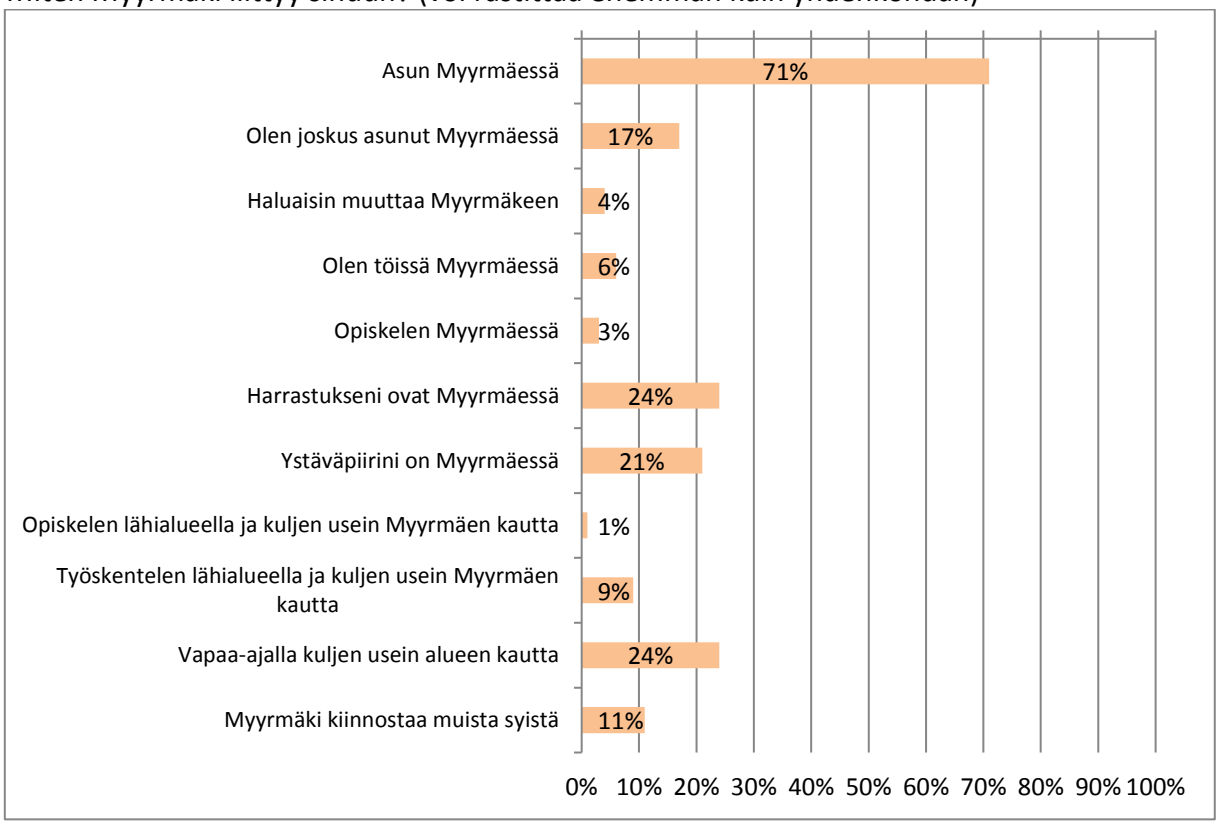
- Sukupuoli

- Äidinkieli

- Miten Myyrmäki liittyy sinuun? (voi rastittaa enemmän kuin yhdenkohdan)

LUONTOA, VEHREYTTÄ JA VIIHTYISYYTTÄ

Kaavarunkoluonnoksessa on esitetty ajatus aukioiden ja torien laatuluokituksesta, jossa on pyritty priorisoimaan ne aukiot ja torit, joita erityisesti kehitetään:

A. TÄRKEÄ KEHITETTÄVÄ AUKIO/ ”PARAATIAUKIO”

Urbaanin sykkeen aluetta jaksottaa sarja erityyppisiä tunnistettavia aukioita. Nämä ovat kaupunkirakenteen, liikkumisen ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä aukio, jonka laatuun satsataan.

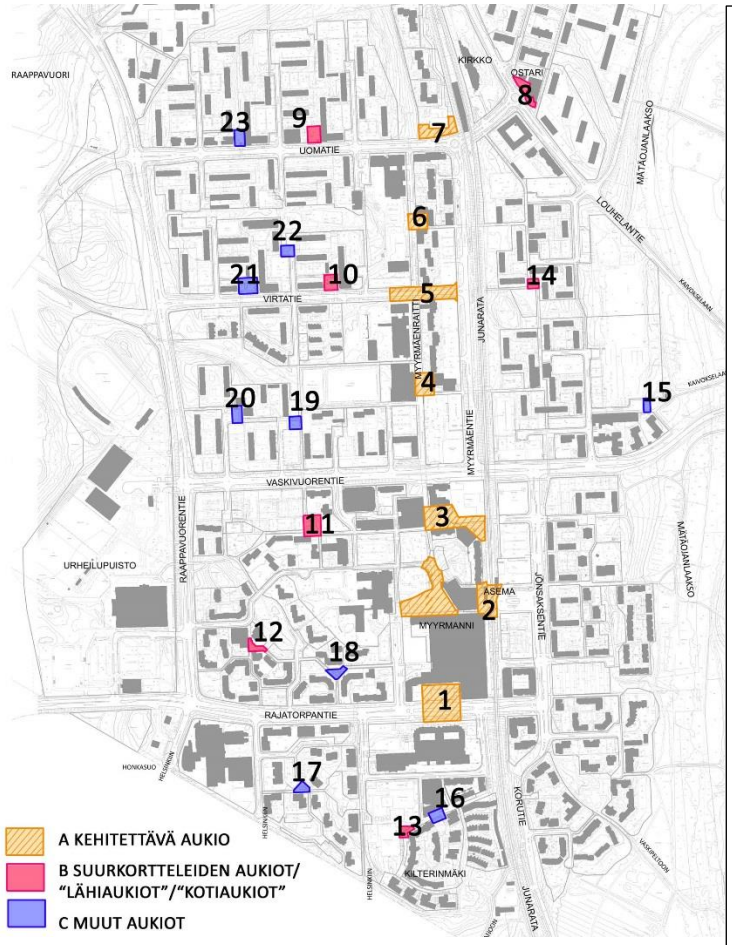
B. SUURKORTTELEIDEN AUKIOT / “LÄHIAUKIOT”

Kehitettävä suurkorttelin lähiaukio, joka palvelee ensisijaisesti lähellä asuvia asukkaita. Sopivia toimintoja: Polkupyörien vieraspaikat, ulkopelit, istuinpaikat, pienet leikkivälineet.

C. MUUT AUKIOT

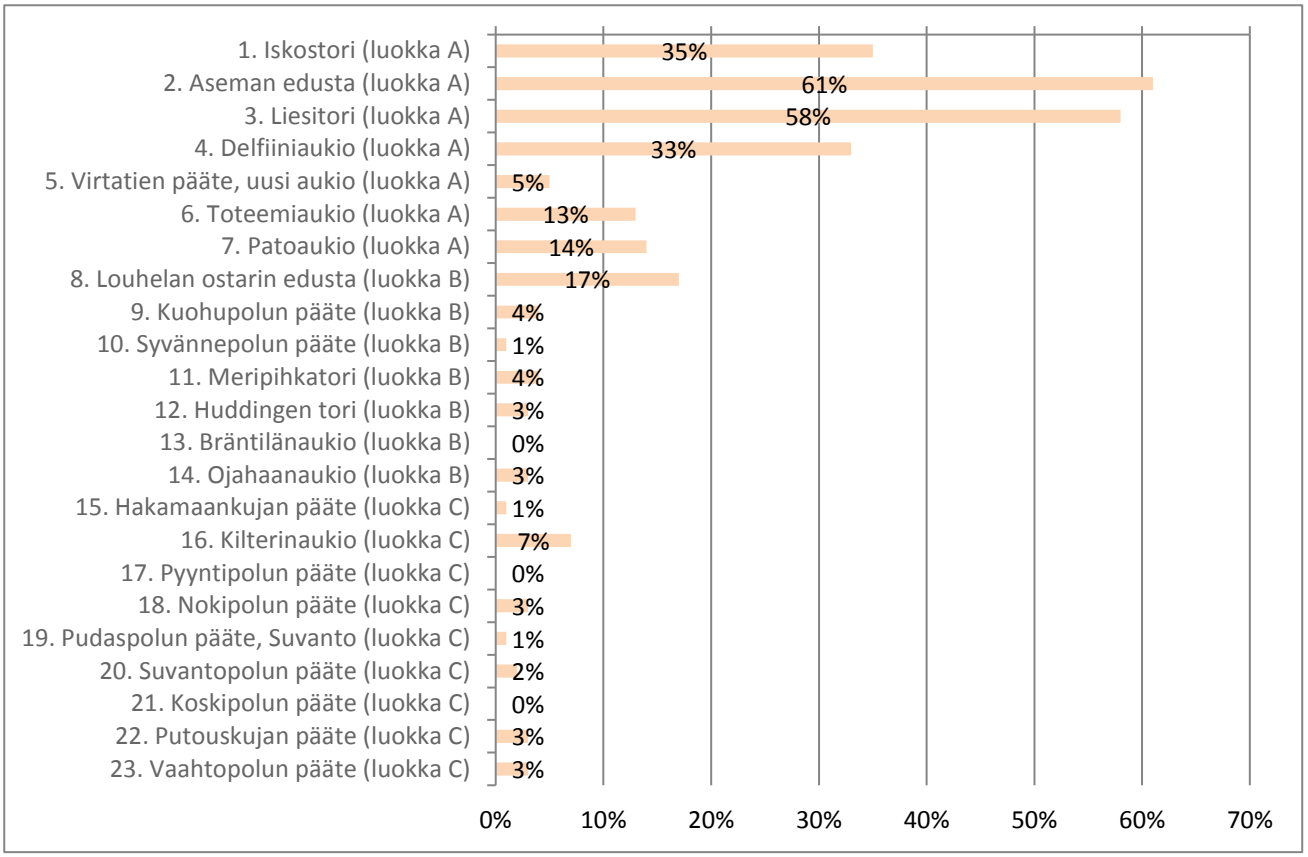
Muut ylläpidettävät aukiot

1. Minkä aukioiden tai torien kehittämiseen tulisi eniten panostaa? Voit valita 1-3 kohdetta. Huom! Paalutori ei ole tässä mukana, koska sen kehittäminen on jo käynnissä.

1. Iskostori (luokka A)
2. Aseman edusta (luokka A)
3. Liesitori (luokka A)
4. Delfiiniaukio (luokka A)
5. Virtatien pääte, uusi aukio (luokka A)
6. Toteemiaukio (luokka A)
7. Patoaukio (luokka A)
8. Louhelan ostarin edusta (luokka B)
9. Kuohupolun pääte (luokka B)
10. Syvännepolun pääte (luokka B)
11. Meripihkatori (luokka B)
12. Huddingen tori (luokka B)
13. Bräntilänaukio (luokka B)
14. Ojahaanaukio (luokka B)
15. Hakamaankujan pääte (luokka C)
16. Kilterinaukio (luokka C)
17. Pyyntipolun pääte (luokka C)
18. Nokipolun pääte (luokka C)
19. Pudaspolun pääte, Suvanto (luokka C)
20. Suvantopolun pääte (luokka C)
21. Koskipolun pääte (luokka C)
22. Putouskujan pääte (luokka C)
23. Vaahtopolun pääte (luokka C)

Eniten kannatusta saivat aseman edusta (61%), Liesitori (58%), Iskostori (35%) ja Delfiiniaukio (33%).

Kommentteja eniten kannatusta saaneista aukioista / poimintoja avoimista vastauksista:
Aseman edusta:

- Asemanseutu on käyntikortti Myyrmäkeen.
- Aseman edusta (Punamultatori) tulee pitää elävänä ja viihtyisänä siten, että se ei ole vain ravintoloissa käyvien tupakointipaikka.
- Asemien kulmat ovat epämiellyttäviä ja pelottavankin tuntuisia paikkoja, joissa huumekauppaakin käydään täysin avoimesti.

Liesitori:

- Liesitorin alue on nykyisellään kolkko ja turvattoman oloinen. Tämän osasyynä on vähäisellä käytöllä oleva ja hieman ränsistynyt Iso-myyri.
- Liesitorin alue on levottoman oloinen ja siistiytyminen toisi aseman alueeseen rauhoittumista.
- Liesitori on jo olemassa oleva, mutta vähän hiljainen aukio, jonne olisi kivaa saada lisää elämää.
- Liesitori on keskeisellä paikalla oleva tyhjä tila, jolta puuttuu nykyisin käyttötarkoitus.

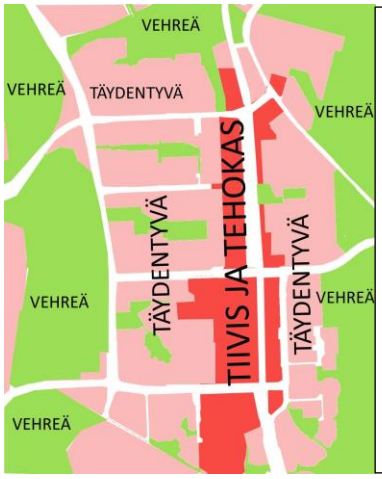
Iskostori:

- Iskostori on mielestäni erittäin vähäisellä käytöllä ja hyvin kolkko. Liitteissä ehdotetut parannukset vaikuttivat hyviltä tavoilta parantaa alueen puistomaisuutta ja käyttömahdollisuuksia.
- Iskostorin elävöittäminen esim. jouluna valaistu joulukuusi. Kesällä toritapahtumia kahviloineen.
- Iskostori näkyy ja on aurinkoinen terasseille

Delfiiniaukio:

- Myyrmäen urheilutalon edessä olevaa aukiota voisi jotenkin kehittää. Kiva että siinä on jo ne penkit. Koska kyse on urheilutalosta, voisiko siinä aukiolla olla esim. jotain ulkourheilutelineitä? Liesitori on hukkakäytössä, siihen kukkia, penkkejä?
- Delfiini ja Toteemi aukiolla on paljon kulkijoita, jolloin rapistuneet aukiot tulisivat paremmin käyttöön ja toisivat iloa ehostettuna.
- Uimahallin aukio rupunen ja kulahtanut. Mitä Suomessa tehdään aukioilla? Nehän ovat vain ankeita läpikulku paikkoja, osittain johtuu säästä ja pitkästä pimeästä kaudesta. Eihän niillä aukioilla ole kasvillisuutta eikä edes penkkiä millä istua.

VIISAASTI TÄYDENTYVÄ KAUPUNKI

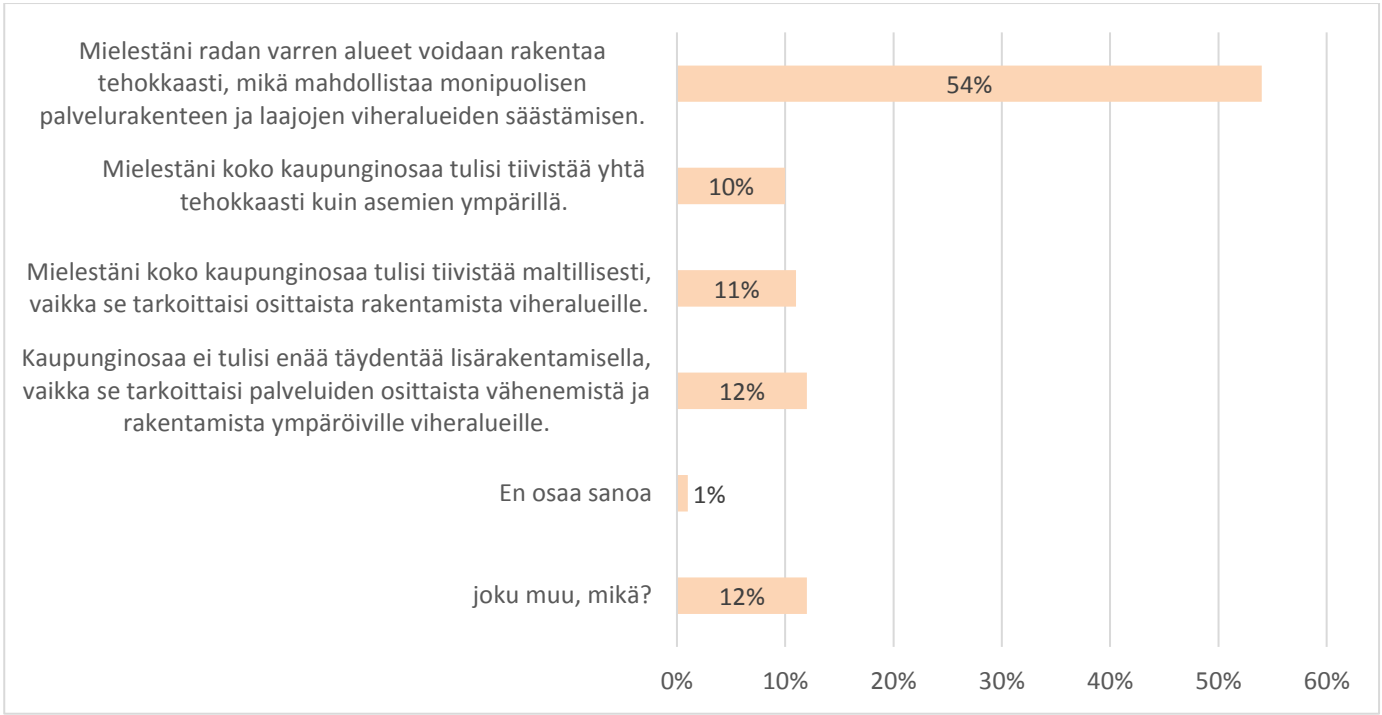
Kaupunkirakenteen tiivistämisen periaatteena on ”**KONTRASTI**”:

- ***Tehokkaampi ja korkeampi kaupunkirakenne***
- ***Maltillisesti täydentyvät korttelialueet***
- ***Vehreät katutilat, puistot ja suuret ympäröivät viheralueet***

Kaavarungossa kaupunkirakenteen tiivistämisen periaatteena on tehokkaampi ja korkeampi kaupunkirakenne erityisesti Myyrmäen ja Louhelan asemien läheisyydessä. Olemassa olevia korttelialueita ja laajoja parkkialueita täydennysrakennetaan myös muualla Myyrmäessä, mutta maltillisemmin kuin ydinkeskustassa. Sen sijaan vehreät katutilat, puistot ja suuret ympäröivät viheralueet halutaan säilyttää vastapainona tiiviille rakentamiselle. Näillä periaatteilla vastataan kaupungin täydennysrakentamisen tavoitteisiin sekä asukkailta tulleeseen palautteeseen, jossa alueen vehreyttä on pidetty erittäin tärkeänä. Vantaan kaupunki on myös sitoutunut Helsingin seudun kuntien allekirjoittamaan MAL-aiesopimukseen, mikä tarkoittaa Vantaan asuntorakentamistavoitteen osalta noin 2 400 asuntoa vuodessa.

2. Minkälaisia ajatuksia kaavarungossa esitetty kaupunkirakenteen tiivistämisen periaate herättää?

Kaavarunkoluonnoksessa esitetty ajatus radan varren tehokkaasta rakentamisesta saa selkeästi eniten kannatusta vastaajien kesken. Osa vastaajista kuitenkin koki, ettei Myyrmäkeä tulisi täydentää enää ollenkaan tai tulisi täydentää maltillisemmin, vaikka se tarkoittaisikin rakentamista viheralueille ja palveluiden vähenemistä.

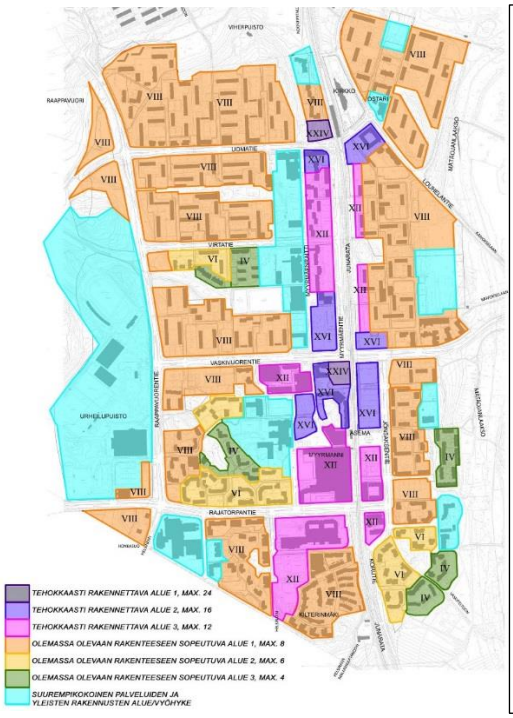

Kommentteja täydennysrakentamisesta / poimintoja avoimista vastauksista:

- Mielestäni tiivistämistä olisi tehtävä maltilla asumisviihtyvyys huomioiden. Uudet asuinalueet eri puolilla pääkaupunkiseutua on rakennettu niin tiiviisti, että viihtyvyys kärsii pahasti: verhoja on pidettävä aina kiinni, jos ei halua olla kodissaan kuin näyteikkunassa ja/tai ikkunasta ei näy mitään vihreää/luontoa tai asuntoihin ei paista koskaan aurinko. Nämä tekijät ovat ainakin minulle erittäin merkittäviä asunnonvalintakriteereitä ja siksi en ole kiinnostunut asumaan uusilla tai täydennysrakennetuilla alueilla.
- Myyrmäki kaupunginosana on 70-80 lukujen aluerakentamisen helmi, jonka identiteettiä ei pitäisi tiukalla tiivistämisellä pilata.
- On viisasta tiivistää radan vartta ja ympärillä olevaa kerrostaloaluetta suunnilleen kilometrin säteellä radasta. Suurin kysyntä luonnollisesti on lähellä juna-asemia ja kaupallisten palveluiden keskittymiä ottaen huomioon kuitenkin junaradan ja teiden melut ja saasteet. Nyt löytyy jonkin verran kolmekerroksisia tai vieläkin matalampia taloja, jotka käytännössä hukkaavat maata. Tietysti pitää ottaa huomioon viheralueiden riittävä säilyminen ja varjostukset ynnä muut tekijät. Pientaloalueita ei ole järkevää sotkea kerrostaloilla.
- Louhelan puistoalueen mahdollinen lisärakentaminen tulee toteuttaa viheralueet säästäen. Ei korkeita kolosseja matalien talojen kylkeen tai parvekkeita ja ikkunoita suoraan vasten Haltiantien nykyisiä taloja.
- Jokiuoman puisto on laajana puistoalueena koko lähistön asukkaiden käytössä, ja tulisi pyrkiä siihen, että virkistyskäyttö voi jatkua. Puisto on ainutlaatuinen keidas Länsi-Vantaalaisille, eikä korkean talon varjossa tunnu samalta kuin avarassa puistossa. Jokiuomassa on myös jatkuvaa vapaamuotoista toimintaa, kuten hiihtoa, puistojumppia, jamit ja kierrätystapahtumia, joten on tärkeää, että näille kaikille jää tilaa. Puisto kannustaa ulkoiluun ja mahdollistaa mielekkään liikunnan kaupunkiympäristössä, joten sen säilyttäminen on ensiarvoisen tärkeää. Vantaalta ei tulee mieleen yhtäkään vastaavaa puistoaluetta.
- Myyrmäessä on niin upeat viher-ja ulkoilualueet, että niitä ei saa tuhota rakentamisella. Luonnon merkitys ihmisille lienee jokaiselle selviö.
- Täydennysrakentaminen vain radan varteen/aseman läheisyyteen. Muuten Myyrmäki on säilytettävä kaupunginosana, joka houkuttelee juuri vihreydellään ja monipuolisilla liikuntamahdollisuuksillaan. Kaavoituksessa on hyvä muistaa, että voidakseen hyvin, ihminen tarvitsee muutakin kuin katon päänsä päälle. Lähiluonto ja viheralueet ovat halpoja keinoja tukea ihmisten hyvinvointia ja viihtyvyyttä.
- Asemien läheisyydessä korkea ja tehokas rakentaminen on perusteltua. Näin turvataan myös palveluiden säilyminen alueella.
- Kontrasti kuulostaa hyvältä. Tehdään tehokasta ja tiivistä sinne, minne rakennetaan, jolloin säästetään yhtenäiset koskemattomat viheralueet ehjiksi kokonaisuuksiksi. Minulle luonnonläheisyys ei tarkoita välttämättä ikkunasta näkyvää vihreyttä, vaan lyhyehkön kävelymatkan päässä olevia laajempia, yhtenäisiä luonnontilaisia alueita. Toki katupuutkin ovat tärkeitä. Pääpaino rakentamisessa jo rakennetuilla alueilla. Isot parkkikentät ja epämääräiset pienet pusikot sopivat hyvin rakentamiseen. Toivon selkeää korttelirakennetta ja korkeita taloja vaikkapa kortteleiden kulmiin.

Korkea rakentaminen

Myyrmäessä on suunnitteilla runsaasti uutta asuinrakentamista erityisesti aseman seudun lähikortteleihin. Veistoksellinen aseman ympäristöön keskitetty tornirakentaminen voisi parhaimmillaan vahvistaa Myyrmäen kaupunkimaista identiteettiä. Kartalla on esitetty maksimikerrosluvut koko Myyrmäen alueelle. Tarkemmat periaatteet rakentamisen korkeudesta määritellään kaavarunkoluonnoksen nähtävillä olon jälkeen ja riittävän eri osapuolien välisen keskustelun pohjalta. Keskusteluun voidaan ottaa useita vaihtoehtoja.

TEHOKKAASTI RAKENNETTAVA ALUE 1, kerroskorkeus max XXIV

max. tasoon 160m merenpinnasta. Alueelle tulee sijoittaa yksi 24-kerroksinen torni. Muu osa korttelia muodostaa tornille matalamman jalustan.

TEHOKKAASTI RAKENNETTAVA ALUE 2, kerroskorkeus max XVI

Alueelle tulee sijoittaa 12-16-kerroksisia torneja, joista vähintään yksi on 16 kerrosta. Muu osa korttelia on matalampaa.

TEHOKKAASTI RAKENNETTAVA ALUE 3, max. XII

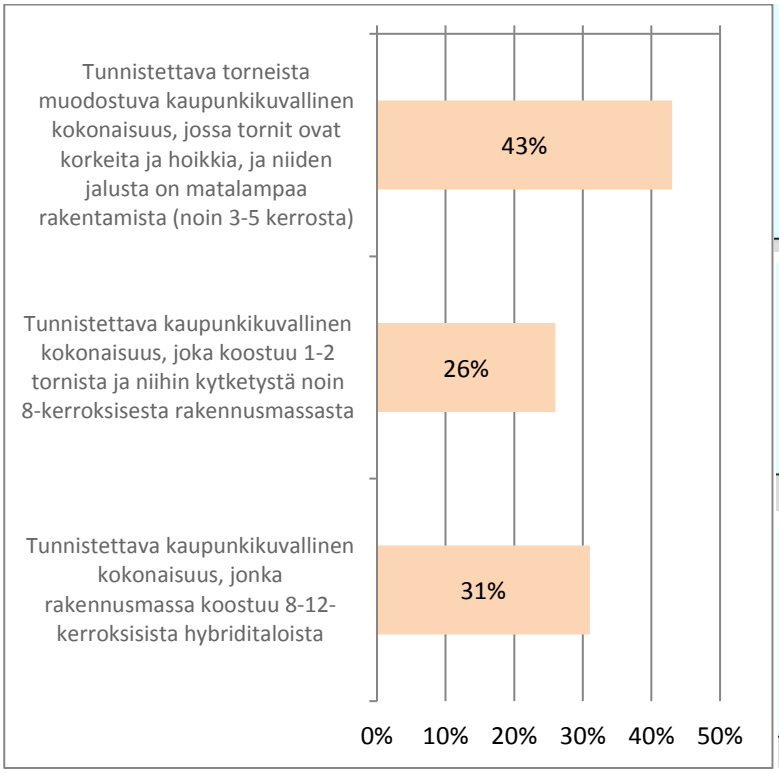
Alueelle saa sijoittaa 12-kerroksista rakentamista siten, että viereisten rakennusten ja kortteleiden rakennuskanta huomioidaan varjostuksen osalta.

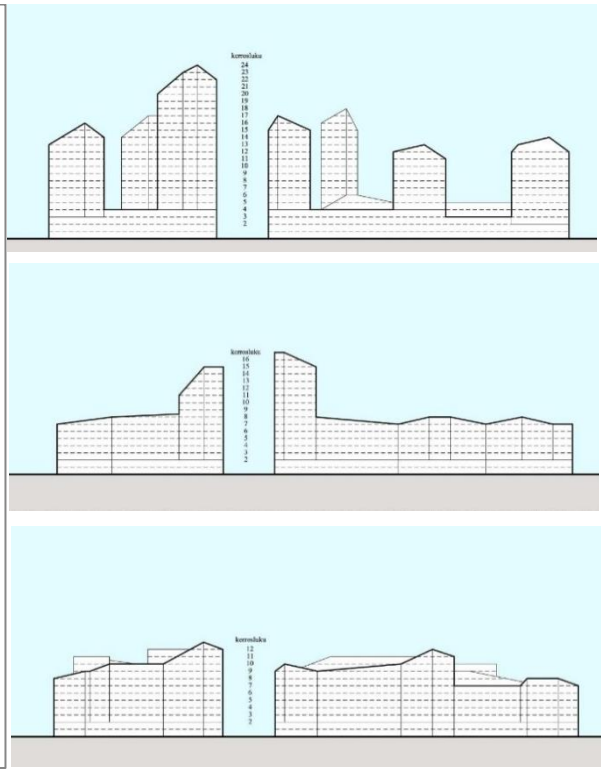
OLEMASSA OLEVAAN RAKENTEESEEN SOPEUTUVA ALUE 1, max. VIII

Rakentaminen voi osittain olla 9-kerroksista siinä tapauksessa, että ylimmissä kerroksissa (8-9) ovat 2-kerroksisia asuntoja tai rakennuksen ylin (9.) kerros on muita kerroksia pienempi, esim. sisennetty.

OLEMASSA OLEVAAN RAKENTEESEEN SOPEUTUVA ALUE 2, max. VI

3. Asemien ympärillä tehokkaasti rakennettavien alueiden tulisi mielestäni olla: (kuvavalinta)

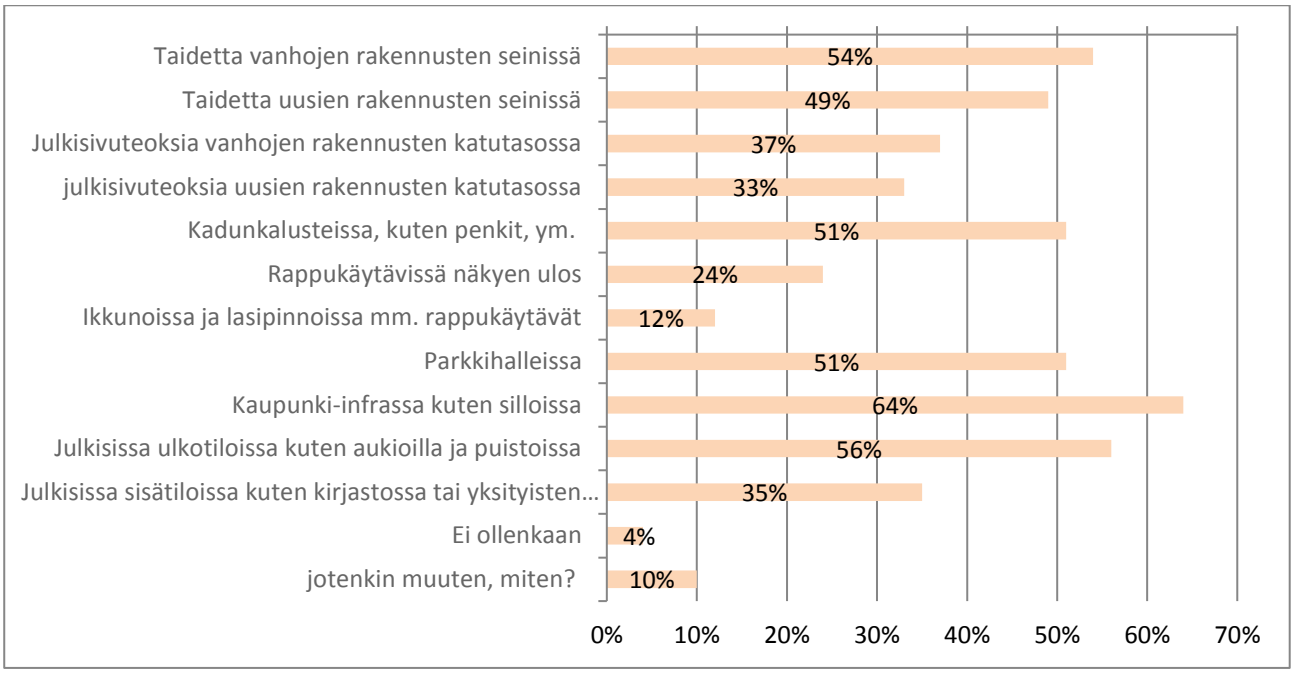
Tunnistettava torneista muodostuva kaupunkikuvallinen kokonaisuus (vaihtoehto a) sai eniten kannatusta (43%).

Kommentteja korkeasta rakentamisesta / poimintoja avoimista vastauksista:

- Ehkä tämä viimeisin muistuttaa eniten Helsingin kantakaupunkia ja on siksi itselle tuttu rakennusmuoto. Sinänsä en vastusta tornitaloja, mutta en toisaalta ymmärrä, että miksi jalustan pitäisi sitten olla matalampaa rakentamista.
- Tämä ei oikeasti ole mikään new york! 8 kerrosta riittää!!!!!!!!
- Kaupunkimainen ympäristö on ok, mutta tulee muistaa myös luonnonvalon ja taivaan näkyminen katutasossa. Korkeista torneista tulee pitkät varjot, ja korkeat tornit tulisi rajoittaa yksinomaan kaupunkikeskuksiin palveluiden lähelle. Tästä syystä korkea rakentaminen tulisi keskittää Myyrmäen aseman ja Myyrmäentien korkeiden talojen tienoille, eikä esimerkiksi Louhelan asemalle läheisyyteen. Louhela on muutenkin vähemmän kaupunkimainen, eikä siellä ole palveluitakaan suuremmalle ihmismassalle ulkoilun lisäksi. Myös kirkko on arkkitehtonisesti arvokas kokonaisuus (myös kansainvälisesti), jonka pitää erottua ympäristöstään eikä peittyä läheisten rakennusten varjoon.
- Korkea rakentaminen sopii Myyrmäkeen, hienot maisemat ja urbaania fiilistä! Enemmän asukkaita mahdollistaa lisää palveluja.
- Voisi olla korkeampaakin kuin 24 kerrosta. Tuo vaihtelua lätsähtäneeseen kaupunkirakenteeseen.
- Kaupunkilaisuus tarvitsee ns. cityn ja siksi korkeampi rakentaminen esim. 12-16 kerroksinen on sopiva.
- Matalampi rakentaminen sopii Myyrmäkeen ja Louhelaan, horisontti pysyy rauhallisena ja vehreys säilyy. Tornipiikit eivät sovi maisemaan.
- Korkeaa rakentamista voi olla, kunhan viheraluetta säästetään talojen väliin. Lisäksi voisiko viheralueita ajatella myös uudella tapaa, esim. viherkattoina ja seininä. Toivoisin myös värikästä rakentamista, voisiko värikkyydestä tulla Myyrmäen tavaramerkki.
- Perusrakennusmassan tulisi olla pääsääntöisesti n. 6-kerroksista, jotta alueen avara ilme säilyisi. Tätä rakennusmassaa voi täydentää ohuilla, korkeammilla tornitaloilla.
- Korkeassakin rakentamisessa tärkeintä on se, mitä on ensimmäisessä kerroksessa. Pitää rakentaa siten, että syntyy viihtyisää ja kävelijöille sopivaa ympäristöä, ei harmaita kolosseja, joihin kuljetaan vain autolla.
- Silhuetti on hoikilla korkeilla torneilla mielenkiintoisempi.
- Ei mikään näistä. Tiivistämisen myös asemien läheisyydessä tulee olla ympäristöön ja nykyiseen kaupunkikuvaan sopivaa. Se ei saa aiheuttaa pahoja varjoja nykyisille julkisivuille tai pihoille.

4. Miten **taide** voisi näkyä tulevaisuuden Myyrmäessä?

Taiteella tässä tarkoitetaan erityisesti katutaidetta kuten muraalitaideteoksia.

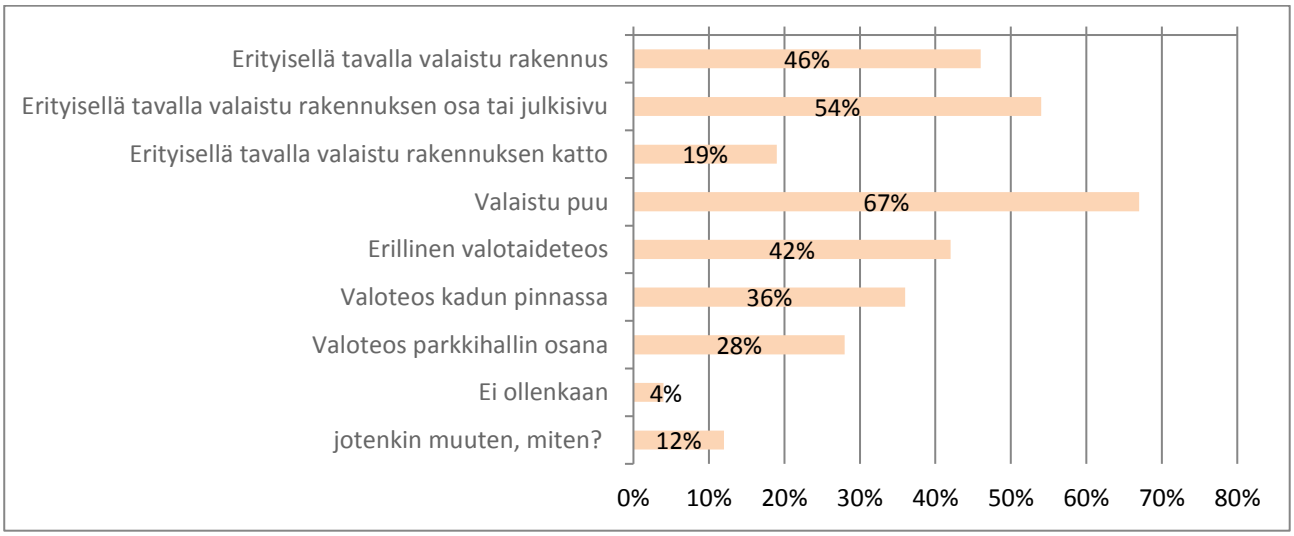

jotenkin muuten, miten? (Poimintoja avoimista vastauksista)

- Junaradan alikulkutunneleissa. Myyrmäen aseman asemasillan alusta ja pyöreät pylväät tulisi maalata
- Hyvin harkiten. Nykyinen taide on jo liiallista.
- Kevyen liikenteen väylien ja aukioiden pääällysteimateriaaleissa.
- Myyrmäen katutila alkaa olla kuin sarjakuvat. Liika on liikaa. Tyylikkäämpää ja vähemmän värikästä, jos nyt jotain lisää
- Vain julkisissa tiloissa. Ei yksityisissä rakennuksissa ollenkaan.

5. Miten **valotaide** voisi näkyä tulevaisuuden Myyrmäessä?

Valotaiteella tässä tarkoitetaan esimerkiksi erityisellä tavalla valaistuja rakennuksia tai erillisiä valotaideteoksia.

Valotaidetta haluttaisiin nähdä erityisesti valaistuissa rakennuksissa tai rakennuksen osissa, valaistuina puina sekä erillisinä valotaideteoksina. Myös valoteokset kadun pinnassa tai parkkihallin osana saivat kannatusta.

Poimintoja avoimista vastauksista:

- Aukioilla ja puistoissa valaistut kasvit ym.. Myyrmäen juna-aseman sillan valaistus on ollut kaunis ja luo vähemmän pelottavaa tunnelmaa paikkaan, jota yleisesti saatetaan pitää levottomana ym. Alikulkutunnelien valaistus esim. korostaen maalauksia.
- erityisellä tavalla valaistu lasten leikkikenttä
- Valoteos koko Myyrmäenraitin pituudelta
- Aurinkovoimalla toimivia taideteoksia
- Jotain vuorovaikutuksellisuutta ja teoksia missä ihminen on vuorovaikutuksessa taiteen kanssa
- Yllättäkää, mutta pitäkää huoli ilkivallan kestävyydestä, huollettavuudesta ja varokaa valosaastetta lisääviä ratkaisuja.
- Valotaide osana muraalia, osana suihkulähdettä, tms voisi toimia. 24/7 vuodesta toiseen päällä oleva valotaide sen sijaan. Projektiograffitit toki olisivat ihan hienoja siellä täällä, mutta mikään valoon ja sähkönkulutukseen perustuva julkista tilaa hyödyntävä taiteen muoto tuntuu pitkällä aikavälillä lähinnä luonnonresurssien tuhlaukselta.
- Suihkulähteen valaisu yleisillä oleskelutiloilla. Rauhoitettava yksityiset talot valotaiteelta.

SUJUVA JA KESTÄVÄ LIIKKUA

6. Virtatien itäpäätä on suunniteltu katkaistavaksi. Sinne on ideoitu aukiota, joka yhdistää koulukorttelit. Minkälaista toimintaa uudella aukiolla voisi olla? esim. liikunnallisia toimintoja, rauhaisia oleskelutiloja, jotain muuta?

Poimintoja avoimista vastauksista:

- Jos kerran koulut vieressä, voisi olla hengailu- ja leikkipaikkoja lapsille/nuorille suunnattuna.
- Liikunnallisia tiloja
- Rauhaisia oleskelutiloja
- Liikunnallisia toimintoja, kuntoilu laitteet samanlaisia millaisia on Kaivokselan koulun takana olevalla hiekkakentän vieressä ☺
- Tekisin alueesta erilaisia kukkivia puita ja pensaita kasvavan "keitaan", jonne voisi mennä rauhoittumaan ja tutustumaan eri vuoden aikoina. Valaistus olisi tässä puistossa erityisen merkityksellistä. Miettisin myös äänimaailman käyttöä.
- Kiipeilytelineitä pienemmille ja isommille lapsille. piknik pöytiä ja erilaisia penkkejä. Kesällä siellä voisi olla jäätelökioski. Lapsille uimamahdollisuus? Siellä voisi järjestää erilaisia tapahtumia (kirppis, bändien esiintymisiä, tanssikoulujen tapahtumia). Talvella sinne voisi jäädyttää luistinradan.
- Luontokeskeinen paikka, jonne koko perheen on kivaa tulla viettämään päivää ja jossa riittää aktiviteetteja.
- Rauhallista oleskelua vihreässä luonnossa.
- Liikunnallista toimintaa, joka pitää oppilaat aktiivisina
- Paljon istuimia/penkkejä, näyttävä valaistusratkaisu, suihkulähde, hiljainen äänimaailma (musiikkia...)
- Pääasia on, että lapset ja lasten runsas liikkuminen alueella tulee katukuvaan, esimerkiksi lapsen korkuisia heijastimellisia patsaita?
- Liikuntaa (esim ulkokuntosali-tyyppisiä laitteita), kohtaamispaikka katutaide-kierroksille, jotakin vihreää (muttei välttämättä nurmikkoa), tänne sopisi sitten vaikka joitakin maltillisia valoelementtejä. Rauhaisa oleskelutila kuulostaa myös hyvältä.
- Katujen katkaisut tuovat kohtuuttomia ruuhkia.
- Skeittipuisto, istumapaikkoja, kahvila ja leikkipuisto
- Nuorille suunnattuja ulkotoimintoja esim. skeittialue, parkour-rata, koripallokenttä
- Korkeiden talojen välissä kulkeva Virtatien itäpää on hieman ankea paikka aukiolle eikä talojen katutasossa ole elämää. Nykyisellään autotie on rauhallinen ja kevyt liikenne mahtuu alikulkutunneliin turvallisesti, en kannata autotien katkaisua siis ainakaan Virtatien itäpäästä.

- Alue soveltuisi mielestäni varsin hyvin siistiksi puistoksi, jossa olisi mahdollista rauhoittua ja esim. käydä piknikillä perheen ja tuttavien kanssa. Itselle alue olisi hieman vähemmällä käytöllä asuinsijainnista johtuen, mutta ehdotukseni voidaan perustella ottamalla huomioon nykyisen tilanteen siistien käyttökelpoisten puistojen vähyydessä.
- Koulukorttelista voisi tulla kaikenikäisten nuorten tarpeisiin kehitetty alue. Pieni liikuntapuisto, jota voitaisiin hyödyntää myös koulupäivien aikana sekä vapaa-ajalla, miksei vaikka pieni esiintymislavakin lahjakkaille Vaskivuoren lukion nuorille.
- Street workout telineet ja ihmiset liikkumaan!
- Senioreille liikuntaa, rauhallisia oleskelutiloja esim. lukemiseen tai käsitöiden tekemiseen. Picknikille olemiseen.
- Viihtyisä "kaupunkipuisto" eli puita, nurmikkoa, istutuksia ja penkkejä. Ei kivetty aukio, jolla kukaan ei viihdy.
- Puita, puita, puita! Myyrmäestä on viime aikoina kaadettu puita, mikä on todella harmi. Parasta oleskelutilaa ovat penkit puiden alla ja muutenkin vehreät puistot. Sellaista toivoisin kyseiseen paikkaan - rauhallista vehreää puistoa, niitä ei ole koskaan liikaa. Liikunnallisia toimintoja tuskin tarvitsee kun ihan vieressä on urheilutalo, mutta jokin suloinen kahvila tai piknik-pöydät ja liukumäki lapsiperheille voisivat ollan ihan kivat. Jos lähistöllä olevat delfiinit vielä vihdoinkin kunnostettaisiin, lapset haluaisivat aina mennä alueelle tutkimaan ja leikkimään, kuten mekin pieninä :)
- Toimintoja, jotka tuovat alueelle sosiaalista kontrollia, sekä viihtyisiä epäkaupallisia tiloja
- Puollan rauhallista oleskelutilaa, jossa lapset, nuoret, aikuiset ja iäkkäämpi väestö voivat kokoontua. Penkkejä, joissa istua. Joku liikunnallinen toiminto (kiipeilytelineitä, pieniä trampoliineja) voisi sopia myös. Tämä on erittäin kannatettava hanke, koska Virtatie on koulutie, läpiajoliikenne on saatava pois tieltä.
- Graffitiseinä, kahluuallas (kesällä), pieni skeitti/skuutti-parkki, amfiteatteri (ulkokeikat ja minifestarit), puistikko, boulder-seinä, after-school konttikahvila (tms.)
- Ei ole tarvetta. Nykyisillekään ei riitä käyttäjiä.

7. Minkälaista toimintaa Myyrmannin ja Colosseumin väliin suunnitellulla aukiolla voisi olla?

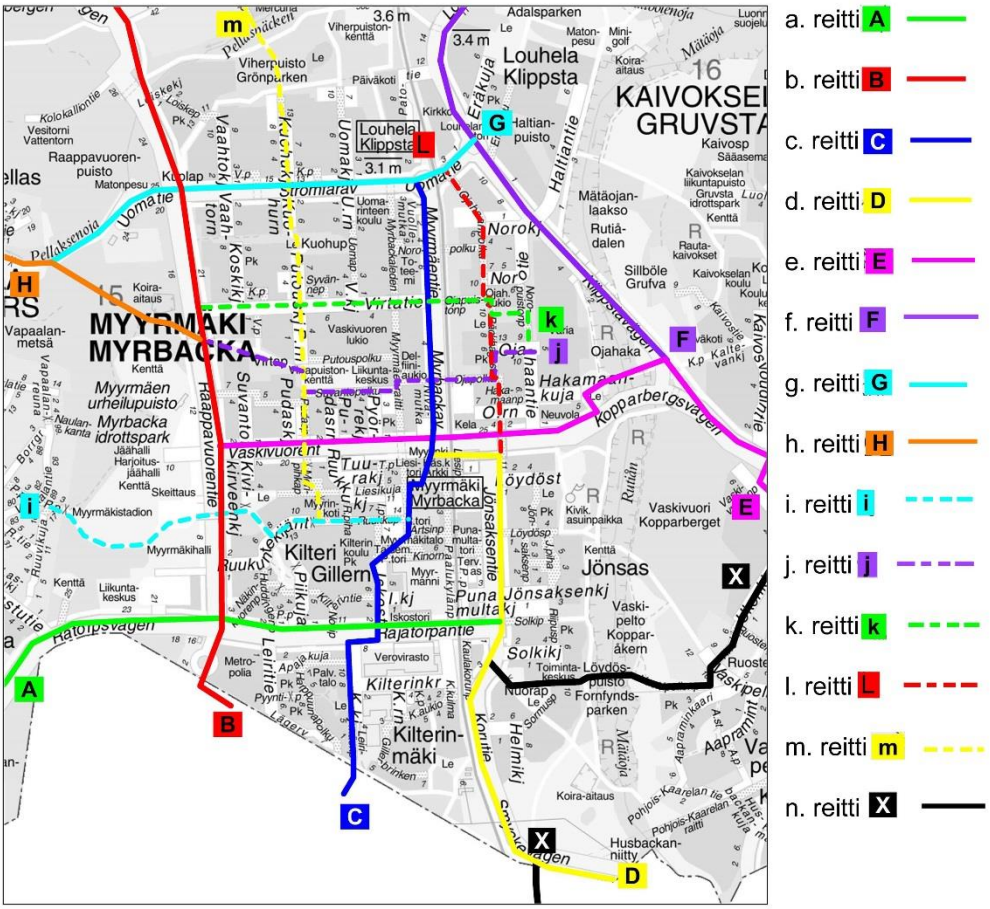
Poimintoja avoimista vastauksista:

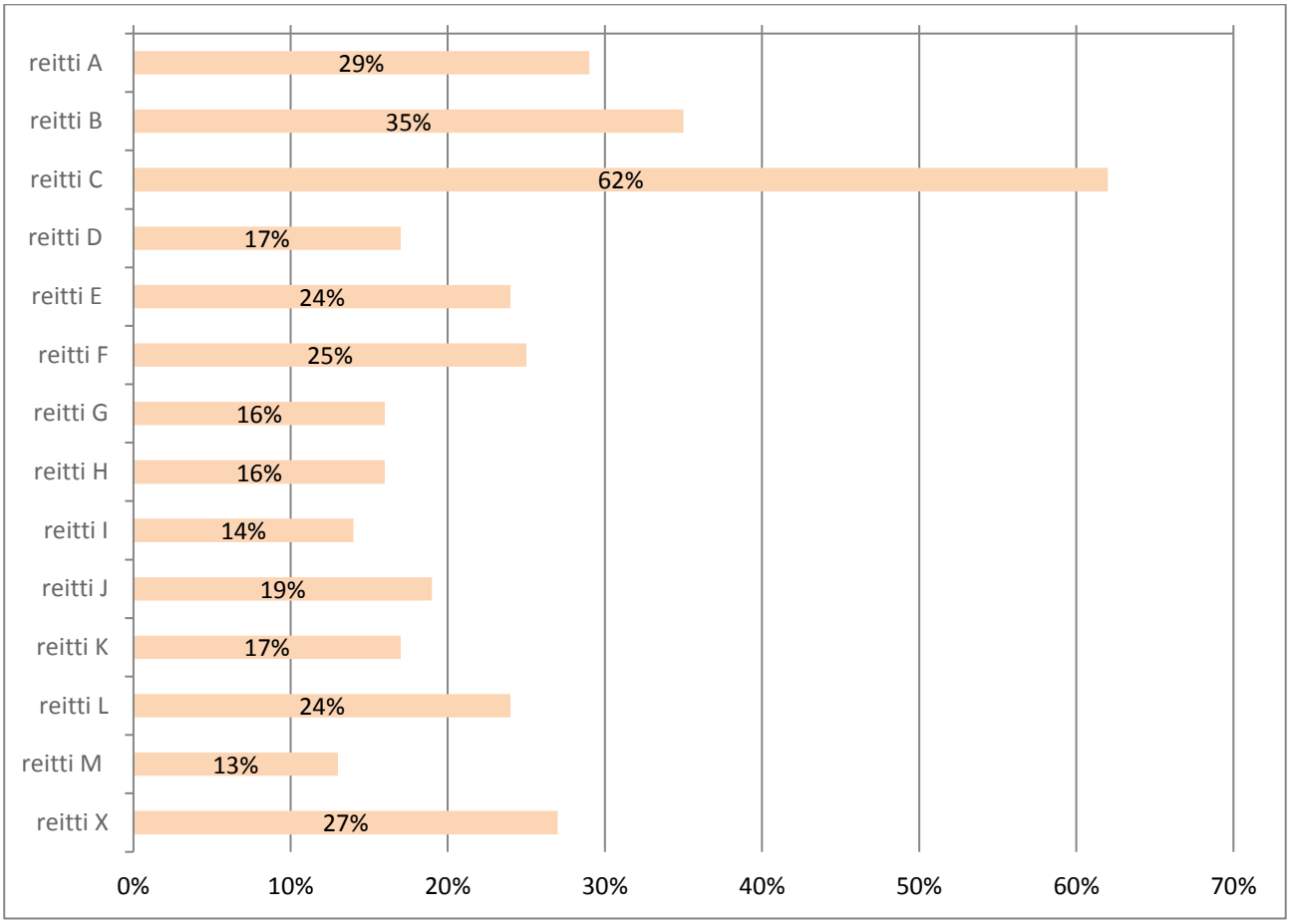
- Terassikahvila/-ravintola.
- Konsertteja, ulkoilmatapahtumia.
- Torikauppaa, ruokapaikkaa
- Ruokarekkoja, katukirppis, tanssit
- Tällä aukiolla olisi mukava katsella erilaisia patsaita ja talvella siihen voisi perustaa lumiveistoskylän.
- En kyllä näe, että viihtyisimme tuolla, koska sekä Myyrmanni että Colosseum ovat isoja betonimöhkäleitä ja vieressä kulkeva autotie tuo pakokaasut ja hiekat silmiin. Mahdollisimman luotaantyöntävä alue noin muutenkin.
- Vesiaiheisia tiloja
- Eteläinen aurinko mahdollistaa kesäisin ulkoilmaterassin ja Montun joskus rakentuessa alueella voisi olla musiikkia ja keikkoja. Paljon viherkasvillisuutta tai edes pieni pala nurmea portaiden eri tasoille.
- Tämä on mielestäni erittäin hyvä muutos, sillä nykyisellään alue on pääosin autoilijoiden näkökulmasta suunniteltu. Mielestäni muutokseen täytyisi ottaa tien pohjoispuollella oleva myyrmannin aukio, joka on nykyisellään luvattoman kolkko ja käyttökelvoton mihinkään aktiviteetteihin. Tämän alueen tekeminen puistomaiseksi nostaisi alueen profiilia huomattavasti ja parantaisi Kilterinmäen asukkaiden viihtyvyyttä huomattavasti, sillä Kilterinmäellä ei yhtä leikkipuistoa lukuunottamatta ole mitään oleskelualueita. Näkisin tämän alueen mielelläni siistinä puistona istutuksineen, joka orgaanisesti yhdistyisi Colosseumin pääovien edessä oleviin siisteihein istutuksiin. Penkkejä ja avoimia nurmialueita lisäämällä alueesta voitaisiin hyvinkin saada viihtyisä esplanadin tyylinen siisti puisto.
- Viihtyisälle torialueelle olisi varmasti kysyntää, Iskostori on hieman karu. Paikalle voisi tulla pyörillä kulkevia kahviloita, jotka myyvät hieman jotain erikoisempaa kuin kauppakeskusten ketjukuppilat.

Pientuottajat ja käsityöläiset ansaitsevat paikan, johon voivat tulla myymään tuotteittaan ilman, että paikkamaksu on korkea. Tämä mahdollisuus tekisi Myyrmäestä modernin, lähiruokaa suosivan kaupunginosan.

- Iskostori on nykyisinkin vajaakäytössä. Aukiota ei kannata laajentaa, koska tarvetta ei ole ja samalla tärkeä pääkatuyhteys tärveltyy. Läpiajoa Myyrmannin parkkihallin kautta?
- Tarpeeton aukio. Tulee panostaa Paalutoriin ja sen viihtyisyyteen ja toimintaan. Iskostorilla ei ole nykyisinkään käyttöä. Colloseum voidaan kytkeä Myyrmanniin muutenkin. Valitettavasti yhteydet etelään Malminkartanon suuntaan on laiminlyöty. Tämä ei sitä pelasta. Turha katkoa tärkeää pääkatua ja siirtää sen liikenne muualle.
- Oleskelu ja viihtymisbulevardi...
- Kaupallista tilaa, pitäisi olla Myyrmannin jatke. Muutenhan alue on lähinnä läpikulkupaikka.
- Tämä kysymys kertoo jälleen siitä, kuinka lähiöihin tehdyt aukiot ovat ongelmallisia. Ihmiset eivät viihdy niillä. Niitä on turha tekohengittää saatika rakentaa lisää.
- Mielestäni ihan kaikkialla ei ole pakko olla toimintaa. Nyt aukion ongelma on sen karuus (kuten oikeastaan myös monen muun Myrtsiläisen aukion kohdalla), ja sitä saisi korjattua helposti pelkästään muuttamalla sitä puistomaisemmaksi eli istuttamalla aukiolle puita ja niiden alle penkkejä! Enemmän vehreyttä Myyrmäkeen.

8. Pyöräilyn ja jalankulun tärkeimpiä reittejä on ajateltu yksilöitävän erilaisilla teemoilla. Kartalla on esitetty nämä reitit. Minkälainen teema mielestäsi sopisi kullekin reitille?

MYYRMÄKI
MYRBACKA
Louhela
Klippsta
KAIVOKSEN
GRUVSTA
Myyrmäki
Myrbacka
Kilteri
Gillern
Jönsas
Löydöst
Kilterinmäki
Vaskivuori
Kopparberget
Ojahaka
Hakamaan-
kuja
Kopparbergsvägen
Myyrmäen
urheilupuisto
Myrbacka
idrottspark
Myyrmäkistadion
Myyrmäkihalli
Viherpuisto
Grönparken
Raappavuorenpuisto
Matonpesu
Vaskivuoren
lukio
Kilterinkr.
Kilterinmäki
Jönsaksenkj
Solkikj
Helmikj
Hajatorpantie
Hatoltsvägen
Uomatie
Virratie
Myyrmäentie
Myrbackav.
Kopparbergsvägen
Husbackanniitty
Fornfynds-
parken
Löydöspuisto
Koira-aitaus
Sillböle
Grufva
Rutiadalen
Mätäojanlaakso
Kaivoksela
Gruvsta
Adalsparken
Maton-
pesu
Mini-
golf
Koira-
aitaus
Halliantie
Mätäoja
Ojahaka
Vaskivuori
Kopparberget
Jönsas
Löydöst
Jönsaksenkj
Solkikj
Helmikj
Hajatorpantie
Kilterinkr.
Kilterinmäki
Myyrmäki
Myrbacka
Louhela
Klippsta
Kilteri
Gillern
Myyrmäentie
Uomatie
Virratie
Kopparbergsvägen
Hatolt

Reiteille A (Rajatorpantie), B (Raappavuorentie), C (Myyrmäentieltä Liesitorin ja Iskostien kautta Kilterinkujalle) ja X (eteläisestä Kaivokselasta Vaskipellonpolun kautta Korutielle) ehdotettiin eniten teemoja. Alla poimintoja ehdotuksista jokaiselle reitille:

a. reitti A: Rajatorpantie

- Pyörä / kävely
- koulutus/opiskelu/opiskelijat
- Etanabaana
- Auto pyörä
- Nopea ja turvallinen työmatka pyörällä, turvallinen pyöräparkki junalla jatkaville
- Juoksureitti
- nopea ja sujuva pyöräily
- Kaikki reitit voisi merkata omalla värillä esim käännöksissä sisäkaarteessa olevan talon kulman ympäri voisi mennä reitin värinen viiva
- Höpöhöpöä
- Liikennekaupunki; näkyvät liikennemerkit ym
- Vauhti, reitti on nopea.
- En aivan ymmärrä - siis mitä teemoja ja reittejä? Olen viime vuosiin saakka koko elämäni asunut, kävellyt ja pyöräillyt Myrtsissä, enkä ole tarvinnut reittejä ja teemoja - lähinnä ehkä opasteita eri paikkoihin. En näe tarvetta muutokselle, tai ehkä en vaan ymmärtänyt kysymystä :)
- Vihreä
- Urheilu
- Tämä kysymys ei täysin aukea. Reitit syntyvät asuin-, työ-, opiskelu-, asiointi- ja harrastuspaikkojen välisistä liikkumistarpeista. Toki kauppakeskukseen menevät reitit voivat olla kauppakujia, kirkolle menevät kirkkopolkuja jne.
- koulutus, tekniikka, tekoäly

b. reitti B: Raappavuorentie

- urheilu; lajit/välineet

- Pilvipiippujen taivasavenue
- Auto pyörä
- Myyrmäen ohitustie
- Kumparereitti maastopyöräreitti
- nopea ja sujuva pyöräily
- Luonto, vehreys, avara
- Urheiluteema koska kulkee urheilupuistojen ohi
- Turvallisesti vauhdikas
- Höpöhöpöä
- Urheilutyylinen reitti
- Kannattaisi käyttää suunniteluresurssit hyödyllisempään työhön.
- Vuorenpeikonreitti
- Yläilmoista maan kamaralle
- Liikennekaupunki
- Ohikulku
- Pyöräbaana...nopeaan pyöräilyyn kohti Helsinkiä
- Pääteitti/baana Helsinkiin
- Urheilu
- Liila
- Urheilu

c. reitti C: Myyrmäentieltä Liesitorin ja Iskostien kautta Kilterinkujalle

- urbaani maisema
- MyyrYork
- Lepokeitaita
- Perheraitti ja ihmeelinen luonto
- Street art
- valaistus
- Pyörä ja kävely
- liikunnallisuus
- Elämänkaari
- Tour de Myrtsi
- Hyvä pyörätie
- Taideteotti
- Urbaanius
- Urbaanit kuntovälineet, aikuisten sportvälineet
- Tämä reitti oli hyvä Malminkartanontielle asti, kunnes Helsinki purki asfaltoidun ja suoran pyörätien Honkasuon kohdalta. Teema voisi olla Honkasuon liittäminen Vantaaseen, jotta reitin saisi kuntoon taas vihdoin.
- katutaide, kävely, oleskelu
- Myyrmäen historia. Reittiä pitkin kulkee myös moni bussi joka voisi hyötyä teemasta
- Kylän raitti
- Savuttomuus
- Höpöhöpöä
- Hienosti ja taidemaisesti valaistu reitti
- Teemana Myyrmeän tärkein raitti. Pahana ongelmana huono jatkuvuus Martinlaaksoon ja Malmin-kartanoon.
- Myyrinraitti
- Keskusraitti
- Uran feel
- Pelit, taikuus ja fantasia
- Tietoinfoja; luonnosta, historiasta, maantieteestä ym
- Myyrmäen kaupunkipyöräreitti

- Sisäinen reitti rauhalliseen ajoon
- Kaupunkireitti
- Urbaanin taiteen reitti.
- Pinkki
- Pääraitti. Jatkettava Martinlaaksoon ja Malminkartanoon nykyistä paremmin.
- urbaani
- Hei, missä Myrmäenraitti - se tärkein????
- kohtaamiset, historiasta nykyaikaan, kivikausi

d. reitti D: Korutie - Jönsaksentie

- Vaskivuori
- Kaupungista maalle eli kuljen ahon laitaa
- Reitin varrelle levähdyspaikkoja
- Nopea ja turvallinen työmatka pyörällä, turvallinen pyöräparkki junalla jatkaville
- Kukkaketo
- nopea ja sujuva pyöräily
- viihtyisä asuminen ja jalankulkijoiden huomioiminen
- Liikennekaupunki
- Puisto, piha
- Oranssi

e. reitti E: Vaskivuorentie

- liikenteen seassa
- kaupunki/city
- Kukkulalta laaksoon holmenkollen
- Kallio ja kivi
- Vanha kaivostoiminta
- Kokkojen roihut
- nopea ja sujuva pyöräily
- Vauhtimäki
- Savuttomuus
- Kotikatu
- Kaupunkipyörä teema yhdistäisi Kaivokselaa ja Myyrmäkeä
- Liikennekaupunki
- Työkaluja
- Sininen

f. reitti F: Louhelantie

- pelto/maalaismaisema
- Kirkkotie ja katumukseen hiljentyminen
- Metsä
- Luonnonsuojelu. Tai niinkuin todellista on "järjetön ylinopeus 40 alueella"
- Luonto
- Mätäojan luonto
- urheiluväylä
- Villikukkaniitty teema
- Peltolakeus
- Teemana sovittaminen luontoon
- Menninkäisen reitti
- Pellonreunan viheraritti
- Liikennekaupunki
- Suo, vesi, luonto
- Valkoinen

g. reitti G: Uomatie

- kaupunki/city, kuten reitillä E tai hieman pienemmällä mittakaavalla kaupunkitunnelmaa, kerrostaloja kuten reitillä E
- Kahden maan rajalinja
- Joki
- Omenapuukujat
- kuntoilu, rasittavasti toistuvia ylä- ja alamäkiä
- Liikennekaupunki
- Retki
- Tummanharmaa
- puistomainen

h. reitti H: Pellaksenojalta Raappavuorentielle

- sammakon kurnutusta
- luonto/metsät/puut yhdistettynä urheiluun, kuten lenkkeily, hiihto
- Oikotie luontoon
- Taivas pilvet tähdet
- Luonto
- Hiljentymisen katu
- Pupupolku
- Tietoinfoja
- Eläimet, koira
- Punainen

i. reitti I: Paalukylänpuisto – Ruukkupolku – Ruukuntekijäntie – Kivikaudenpuisto - Myyrmäen urheilupuisto

- Urheilun ja tapahtumien äärelle kuja
- Kalat veden elämä
- Kasvillisuus
- Urheilu
- Tuoksuvat ruusut
- liikuntapolku, esim. värikäs, pehmeä kumirouhepinta
- Tietoinfoja
- Urheilu, liikunta, pelit
- Beessi

j. reitti J: Varia – Ojapolku – Delfiiniaukio – Suvantopolku - Virtapuisto

- Sukellus pinnan alle virta
- Putous kuohut
- katutaide, suihkulähteen valaisu
- Kävely
- Kävelyreitti
- Vesipyörä hitaasti pyörii
- liikuntapolku, "temppuratateema"
- Tietoinfoja
- Musiikki
- Hopean harmaa
- Urheilu
- liikunta ja urheilu

k. reitti K: Virtatie – Ojapuistonpolku – Noropuisto - Varia

- musiikki koska Vaskivuoren lukion musiikkilinja
- Temppurata

- Vesi ja virta
- valaistus
- Kävely
- Villiviinireitti
- Virtatie menee vaskivuoren lukion ohi eli heitä miellyttävä/sopiva teema
- Turvallisesti vauhdikas
- Tietoinfoja
- Koulu, kirjoja
- Keltainen

l. reitti L: Louhelan asema - Ojahaanpolku

- historiallinen lähiöpiha, 70-luvun henkeä
- Linnunlaulu
- Hetki rauhassa polku
- Puut havut lehdet
- Kävely ja pyörä
- Kirsikkapuut
- Luontoteema
- Teemana asukasyhteistyö
- Keijun polku
- Ystävyysraitti
- Tietoinfoja
- Puut ja pensaat
- Leikkipuistoreitti, reitin varreltalöytyy jo monia.
- Purppura

m. reitti M: Viherpuisto – Kuohuja – Kuohupuisto – Putouskuja – Virtapuistonkenttä - Meripihkatori

- lapset, leikki, piirros/satuhahmot
- Toisenlaisen kulkijan väylä haasteineen
- Vihreät kasvit ja pensaat
- Kasvillisuus
- Levähdysreitti
- Tietoinfoja
- Hiljaisuus teema
- Vaaleansininen

n. reitti X: eteläisestä Kaivokselasta Vaskipellonpolun kautta Korutielle

- Pyöräily
- sorsat/linnut
- Ötökkä ja hurtta oja
- Niitty ja kukat
- Luontopolku ulkoilu
- luonto kaupungissa
- Kaivokselasta asioille Myyrmäkeen, selkeästi merkitty hidas reitti
- Esihistoria ja maanviljelys
- Vanhaa mätäjokea kohti merta
- Eläinten reitti
- luonto ja historia
- Sorsasilta
- Ei reittiä tänne
- Tietoinfoja
- Yhteys Keskuspuistoon, ulkoilu
- Kaupunki, omenatarha
- Musta

LYHYT ETÄISYYKSILTÄÄN, TYÖ JA PALVELUT LÖYTYVÄT LÄHELTÄ - ELINVOIMAINEN MYYRMÄKI

Kaavarungon ohessa on tutkittu muun muassa asukas- ja nuorisotilojen sijaintia keskustassa. Isomyyrin ja Myyrinpuhoksen kauppakeskusten sekä Liesikujan autopaikka-alueiden paikalle on suunnitteilla asuin-, liike-, toimi- ja palvelutilojen kortteli. Tällöin purettavan Isomyyrin tiloissa nykyisin sijaitseville kaupungin palveluille (asukas- ja nuorisotilat sekä aikuisopisto) etsitään uusi paikka. Tutkittavia vaihtoehtoja ovat esimerkiksi Isomyyrin paikalle tuleva hybridirakennus, jossa katutason asukas- ja liiketilat yhdistettäisiin toiminnallisesti uudistettavan Liesitorin julkiseen ulkotilaan. Tällöin esimerkiksi kahvila voisi avautua suoraan torille ja asukastilojen toimintaa voi levittäytyä helposti sisätiloista ulos. Liesitorille sijoitetaan eri-ikäisiä palvelevia toimintoja. Muita vaihtoehtoja olisi sijoittaa kaupungin palveluita Myyrmäkitalon tai Colosseumin yhteyteen. Eri toimijoiden ja yhdistysten kanssa käydyssä keskustelussa on tullut esille muun muassa suuren salitilan tarve ja toive tilojen osittaiseen yhteiskäyttöisyyteen.

9. Millaisia yhteis-/ toiminta-/ työ-/ pop-up-/ ym. tiloja pidät tärkeänä saada Myyrmäkeen?

Poimintoja avoimista vastauksista:

- Yhteisiä työpisteitä, asukastiloja eri-ikäisten tarpeisiin sopivia
- Yhteisöllisiä työtiloja ja muunneltavissa olevia työtiloja erilaisten yrittäjien tarkoituksiin, jolloin tekeminen olisi helppoa ja kevyttä. Harrastustiloista arvostan hyvää sisäliikuntapaikkaa lähellä keskustaa sekä erilaisia musiikin harrastamiseen tarkoitettuja tiloja. Kaipaisin myös muita kuin kauppakeskuksissa sijaitsevia kahviloita (tai muita työtiloja), joissa voisi olla terassi tai joiden ulkopuolelle olisi helppo jättää esim. lapsi nukkumaan päiväunia.
- Liikuntaan soveltuva tila, jossa voisi olla mummojumppaa tai vauvajumppaa jne. Toisaalta se soveltuisi eriteemaisten kirpputoritapahtumien järjestämiseen. Kirpputori-tapahtuman voisi järjestää myös isommassa tilassa, joka muulloin muunneltavissa erikokoisiin tiloihin esim. kokouskäyttöön, jossa siis siirreltävät pöydät ja pinottavat tuolit. Nuorille hengailutila. Pop-up kahvila tms. pikkuliike pop-up mahdollisuus.

- Tarpeeksi parkkipaikkoja. Äärimmäisen tärkeää. Mikään ei ole lähelläkään tämän tärkeyttä tulevaisuudessa. Muuten lippakioskeja, joita vuokrataan eri yrittäjille kausiluonteisesti
- Pikkukauppoja, kahviloita, tiloja, joita voisi varata esim hetkeksi omaan käyttöön, vaikka oman liikuntaharrastusta varten. Jossa voisi harjoitella esim. tanssia
- Taidekeskus Colosseumin tiloihin.
- Vapaaehtoistoiminta tiloja, työpajoja, Tiloja nuorille,jossa erilaista tekemistä
- isoja kokous- ja esiintymistiloja järjestöille ja yrityksille kaupungin kanssa.
- Työtiloja, jotka ovat avoimia kaikille, ja jossa eri tarkoitusten tiloja on rajattu. Monelle esimerkiksi autonkorjaus- ja pesupaikka TI-hallityylisesti voisi olla myös hyvä, samoin puutyötilat tai ompelutilat, jossa voisi vuokrata vaikka konetta ja saumuria. Pop Up -taidegalleriat ovat aina kiinnostavia, ja varmasti ihan omaltakin alueelta löytyisi paljon lahjakkaita taiteentekijöitä. Kunnollinen keikkapaikkakin voisi olla hyvä, aikanaan Kultakaivoksessa oli paljonkin bändejä, mutta sen jälkeen liveä ei juuri ole ollut Jyväsen trubaduurityyppisiä iltoja lukuunottamatta.
- ruokarekoille paikkoja! Olisi kiva, jos olisi esim ruokarekkojen kokoontumisajot joskus! Kasarmitorilla oli yhtenä kesänä (2014) oliko se keskiviikkoiltaisin, ja se oli huippua. Kesä ei ehkä niin sovi lähiöön, mutta vaikka keväällä tai syksyllä. Co-working voisi olla myöskin hyvä, vuokrat ovat halvempia kuin keskustassa, mutta yhteydet ovat kunnossa. Työtilat ja työpaikat ovat tärkeitä kaupungin yhteiskuntarakenteen takia: työntekijät pitävät lounaspaikat pystyssä, ostavat matkalla kahvia ja ruokaa, poikkeavat kampaajalla tai parturissa silloin kun asukkaat eivät ole näitä palveluja käyttämässä. Olisi mukavaa, jos olisi tiloja, joissa ihmiset voisivat kokoontua yhteisen kiinnostuksen ääreen.
- Meillekin samaa kuin Malmitalo ja Kanneltalo, joissa kivoja tapahtumia...
- Halpoja työtiloja taiteelke ja tutkimukselle, yrittäjille ikkunallisia kadunvarsitiloja, katuja voi kaventaa.
- Nykyiset Isomyyrin / Myyringin kaltaiset tilat ovat tärkeitä, liikuntasalit, kerhotilat, opetustilat, ryhmätyötilat
- Pienyrittäjille ja etätyöläisille mahdollisuuden edullisiin, satunnaisesti tarvittuihin työtiloihin. Pienyrittäjille myös mahdollisuus pitää pop up-myymälää
- tietyssä paikassa silloin tällön; monella ei välttämättä ole mahdollisuuksia vakituiseen myymälään (kannattavuusnäkökulma) ja toisaalta se toisi vaihtelua myös asiakkaille.
- Kokoontumistiloja yhdistyksille, työskentelymahdollisuuksia pienyrittäjille (toimistotyö), teatteri- ja konserttitila, tiloja, joissa voi pitää keskustelutilaisuuksia
- Isoja salitiloja liikunta- ja muuhun tapahtumakäyttöön. Nuorisotiloja. Myös aikuisille "olohuonetyyppinen" tila.
- Missään ei ole yhteisöverstaita missä olisi työkaluja ja koneita, joilla voi tehdä pieniä rakennusprojekteja tai korjata huonekaluja tai vaikka tehdä pyörän keväthuollon. Kaikkien pitää hankkia omat kalliit kamat tai lainata muilta. Lisäksi yleisövessoja voisi olla enemmän.
- Tiloja pitää taloyhtiön yhtiökokous ja asukastyöpajoja. Live streamiltä euroviisut ja vaalit ja mm-jääkiekkopeli.
- Nuorille tiloja, joissa järkevää puuhaa ja tekemistä. Lapsille joku sisäpuisto tai alue mihin mennä heidän kanssa viettämään aikaa sisätiloihin ja kivoja ruokapaikkoja. Myös joku tila mikä yhdistää eri sukupolvet ja missä esim Martat ja muut yhdistykset voisivat järjestää tapahtumia ja toimintaa olisi kiva. Myös elämyksellinen liikunta kiinnostaisi
- Olisi erittäin tärkeää saada Myyrmäkeen kunnon tilat/tanssisalit Vantaan katutanssiyhdistykselle! Varsinkin jos Iso-Myyrin kauppakeskus puretaan.
- Asukastilat mieluiten Isomyyrin tilalle tai parkkihallin tilalle rakennettaviin taloihin, etuna juna-aseman ja bussireittien läheisyys. Esteetön kulku.
- Nuorisotilojen lisäksi pitäisi muistaa myös vanhenevaa väestöä. Olohuonetyyppiset kokoontumistilat poistavat yksinäisyyttä ja toivottavasti
- lisäävät yhteisöllisyyttä alueella. Aikuisopistolle riittävät tilat.
- Myyrmäki tarvitsee suuren yhteiskäytössä olevan tilan jossa voidaan järjestää esim. LAN-videopelitapahtumia (eSports), miniatyyripelien turnauksia, Magic:The Gathering tai Pokémon turnauksia. Kaikki em. osa-alueet ovat keränneet suurta suosiota suomessa ja maailmalla!
- Kotimaisia pienyrittäjiä, paikallisuutta, luonnonmukaisuutta
- Kesällä ulkona virkistäviä taukopaikkoja, talvella sisäpuutarhoja arjen taukohetkiin.

Minkälaiset paikat koet kutsuviksi? Ketä haluaisit tavata siellä? Minkälaisia palveluita haluaisit saada siellä?

Poimintoja avoimista vastauksista:

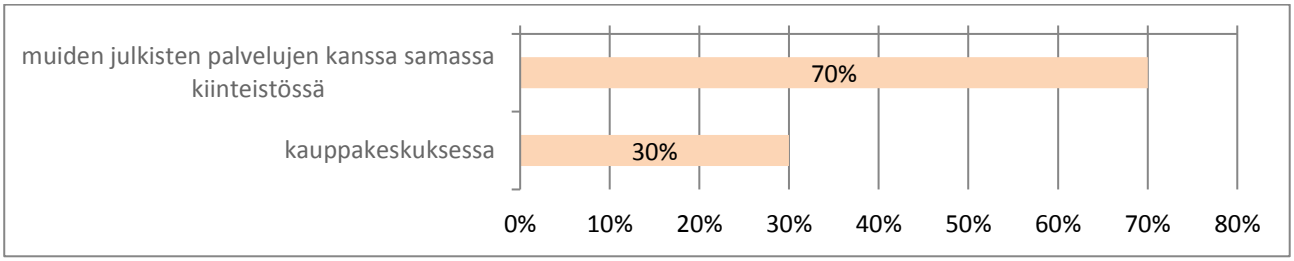
- Värikkäitä, taidetta, iloa ja valoa. Yhteisiä tapahtumia eri-ikäisille ihmisille.
- Avoimen päiväkodin ja kirjaston. Haluaisin tavata mahdollisimman paljon erilaisia ja eri-ikäisiä ihmisiä. Esim. olisi hauska päästä seuraamaan kangaspuilla kudontaa. Toivoisin, että tulevaisuudessa paikkojen profiili ja tilat olisivat helposti muunneltavissa eri käyttäjäryhmien tarpeisiin, jolloin ihmiset voisivat kohdata toisiaan myös luontevasti.
- Avoimet, jossa selkeästi lukee mitä tarjolla, jotta helppo vilkaista ja löytää myös ohi mennessä. Voisin tavata muita samanikäisiä / samassa elämäntilanteessa olevia (esikoislapsen vanhemmat vs. useampi lapsi, koiraihmiset jne.) Ilmaiset tapahtumat/palvelut aina plussaa, tai edes edulliset houkuttelevat.
- En välttämättä halua tavata ketään. Koen oman kotini, metsät ja luonnonpuistot kutsuviksi
- Avarat, valoisat, kauniisti sisustetut tilat. Ulkotiloissa taas viheralueet, kukkaistutukset, valotaideteokset. Tapaisin ystäviä, muita lapsiperheitä, tanssikollegoita. Mahdollisuus vuokrata tanssitilaa, lapsikerhoja, kahviloita.
- Hyvin hoidettuja ja siistinä pidettäviä puistoja, penkkejä, katukahviloita. Toimivaa toria.
- Valoisat ja avarat paikat tuovat myös turvallisen vaikutelman. Myyrmäessä on viime aikoina ollut levotonta, joten jos siihen ei puututa, kadut hiljenevät ja pahimmillaan ihmiset eivät uskalla liikkua ulkona iltaisin. Myyrmäessä on vielä aika vähän iltaisin avoinna olevia ravintoloita ja kahviloita. Myyrmannissa on hyvä valikoima, mutta en myöskään halua mennä syömään kauppakeskuksen hälinään ja toisaalta ne eivät ole auki enää iltaisin.
- Paikan, jonne voi mennä yksin ja istua ventovieraan seuraksi ikään ja sukupuoleen katsomatta. Haluaisin kohdata siellä kaikenlaisia ihmisiä.
- Tyylikkäät ja hauskan houkuttelevasti sisustetut avarat tilat missä on jotain erikoista mikä houkuttaa sisään katsomaan tarkemmin
- Pitäisi olla aurinkoa ja puita. Mahdollisuus puistoshakkiin ja pentankkiin. Kahvilat kivoja. Kivijalkamyymälöitä.
- Vihreät paikat. Esim tuo urheilupuiston puute on vihreys. On betonia ja asfalttia, ei houkutteleva. Pohjoinen kenttä paras alue. Parkkialue aivan liian suuri. Puhutaan koko ajan, että pitää olla kompakti, tuon alueen parkkis on aivan naurettavan iso. Miksei siihen parkkiluolaa? Muut näkisivät
- Rennot, ennakkoluulottomat ja monikulttuuriset paikat ovat yleensä kutsuvia. Haluaisin tavata enemmän eri alan pelaajia Myyrmäessä. Pelit ovat sosiaalinen tapa viettää aikaa ja ne auttavat ihmisiä syrjäytymästä, joten haluaisin nähdä ainakin yhden pelikaupan menestyvän Myyrmäessä, vaikkapa omani (Oh My Game Oy).
- Viihtyisät, ei liian modernit, valoisat, matalan kynnyksen paikat ovat kutsuvia. Työtekoa, erilaisia tapahtumia, kulttuuria, ruokatapahtumia, tansseja,

Mitkä ovat tärkeitä asioita tilojen luonteen tai sijainnin suhteen?

helppo
tulla
tiloja
tilaa
tilat
liian
lähellä
esim
saavutettavuus
Saavutettavuus
Helposti
Myyrmäen
tilan
helposti
myös
Hyvät
tapahtuman
oltava
Helppo
huomioon
saavutettavia
sijainti
Lähellä
pitäisi
liikkuvat
kaikki
keskeisellä
välttämättä
ihmiset
valoisa
Turvallisuus
rakennukseensa
pyörällä
Keskeisyys
korkeita
julkisilla
pitää
Ettei
omaan
koko
vähän
jonne
päästä
hyvä
mittakaava
Avoimuus
siisteys
Sijainnin
Kotoisasti
kutsuvia
tarvitse
ilmaisia
Tilojen
yhteydet
toiminta
varrella
ajatella
tulee
vain
mennä
tarjoilut
kehitystä
tekeminen
toisaalta
katupuut
Jatkossa
tyhjenevia
byrokraattisia
muutenkin
Luontevasti
keskustassa
liikaa
kortteleihinsa
kuten
omiin
Eli
ihmisten
saavutettavia
Muunneltavissa
kulkevat
lähellä
pitäisi
kaikki
välttämättä
valoisa
ihmiset
keskeisellä
ilmaisia
tarvitse
yhteydet
Tilojen
päässä
rakennukseensa
pyörällä
voi
Turvallisuus
sijainti
kutsuvia
saavutettavia
huomioon
Helppo
oltava
tapahtuman
julkisilla
pitää
Saavutettavuus
helppo
tulla
tiloja
tilaa
tilat
liian
lähellä
esim
saavutettavuus
Myyrmäen
Helposti
tilan
Keskeisyys
hyvä
Sijainnin
päästä
jonne
vähän
omaan
koko
Ettei
siisteys
mittakaava
Avoimuus
keskustassa
liikaa
kortteleihinsa
kuten
omiin
Eli
ihmisten

- Tiivis tunnelma, ympärivuorokautinen käyttö, jos mahdollista. Kunhan vain aukioita ei suunnitella liian isoiksi tai tyhjiksi, mikä heikentää usein ihmisten halukkuutta käyttää tilaa.
- Pitää välttää kehitystä, jossa kaikki kaupalliset tilat on koottu omaan rakennukseensa, vapaa-ajan tilat omaan rakennukseensa, työpaikat omiin kortteleihinsa ja asuminen omiin kortteleihinsa. Sen sijaan tarvitaan pienipiirteistä sekoittamista.
- Avoimuus, saavutettavuus ja muokattavuus (ei tarvitse liikaa varoa, ei tarvita virallisia pitkiä ja byrokraattisia lupaprosesseja esim. tilan kevyeen muokkaamiseen). Sijainnin ei tarvitse olla keskeisintä keskustaa, mutta toisaalta ei ole myöskään mitään estettä miksi urbaani keskusta ja asukaslähtöinen, yhteisöllinen toiminta eivät voisi olla yhtä ja samaa asiaa. Yhteisöllisyys, matalan kynnyksen osallistuminen ja yhteinen tekeminen ovat alueen vahvuuksia, jos nyt ja saavat mielestäni myös näkyä ja kuulua tulevaisuudessa.
- Colosseumi vähän syrjässä, jos ajatellaan vanhempia henkilöitä ja heidän liikkumista.

10. Pitäisitkö parempana, että asukastilat sijaitsevat…

LIIKETILAT JA YRITYKSET

11. Millaisia tiloja liiketoiminnalle tulisi olla ja missä?

Myyrmäessä
liiketiloja
lähellä
tiloja
Myyrmannin
kahviloita
liikkeitä
myös
esim
kuten
varrella
kauppoja
Kivijalkakauppoja
Myyrmäen
Nykyisiä
palvelut
katutasossa
ravintoloita
Kivijalkaliikkeitä
elävyyttä
yrityksiä
tilat
Liiketilat
ainakin
muita
tilaa
alueen
varmaan
pieniä
tarvitsee
hyvä
tultua
Asemanseudun
Myyrmäkeen
Helsinkiin
pienyrittäjiä
vaatekauppoja
liiketilojen
Katutasossa
Kahviloita
esimerkiksi
Lisää
saada
kulkureittien
Myös
mikäli
kaupunkeskuksessa
Kivijalassa
Myyrmanni
paremmat
säilyttää
tyhjiä
saavutettavia
Kivijalkaa
sanoa
liikkeet
katutasolla
sijoittaa
tietenkin
Asemien
rakentaa
tekevät
varata
koko
Pienia
malla
tarkeää
pienille
toimistotilaa
tulee
alueelle
voi
paikkoja
voisi
iso
tulisi
lainkaan
ravintolat
tarvitsee
vaatii
ym
aivan
lisää
Asema
Myyrmäkeen
Nain
mentava
tarpeeseen
yhteydet
ympäristössä
Keski-Pasilan
pienyrityksille
kohtuuhintaisia
Kauppakeskuksessa
Kauppakeskuksen
Kauppakeskuksessa
Kauppakeskuksessa
Kauppakeskuksessa

yksityisautoiluun, niin on helpointa mennä Helsinkiin. Näin voinee sanoa ravintolatarjonnastakin. Toivottavasti lisääntynyt asukasmäärä ja järkevät kaavat ja tilat mahdollistavat paremmat kaupalliset palvelut tulevaisuudessa. Kaupalliset toimijat varmaan osaavat kertoa minkälaisia tiloja etsivät.

- Niitä olisi hyvä olla lähellä missä ihmiset asuvat ja työskentelevät
- Asemien lähellä ainakin, myös katutasossa sellaisissa paikoissa, joissa on lähellä asiointipysäköintiä. Liiketilat, joiden lähellä ei ole lainkaan parkkipaikkoja, ovat ajat sitten jo jääneet tyhjilleen.
- Näen huonona kehityksenä, että Myyrmäessä liiketilojen määrää ollaan voimakkaasti supistamassa. Lisäksi vähätkin liiketilat kohdistetaan katutasoon tai kauppakeskuksiin. Suuri osa yrityksistä tarvitsee pääasiassa toimistotilaa eikä heillä ole mitään tarvetta katutason näytetiloille, saati kauppakeskustiloille. Nämä toimistotyöntekijät ovat juuri ne, jotka pitävät kahvilat sekä ruokapaikat pystyssä ja näin ollen estävät aluetta näivettymästä ja muuttumasta nukkumalähiöksi. Kahvilat ja muut ravintolat eivät voi olla tuottavia, jos niiden asiakasmäärä on päivisin lähes olematon. Toimivassa kaupunkirakenteessa työpaikkojen (teollisuutta lukuun ottamatta) on pystyttävä sijaitsemaan samalla alueella asukkaiden kanssa.
- Toivon alueelle suurten kauppojen lisäksi myös pienyrityksiä ja pienyrittäjiä. Se vaatii kuitenkin aueen toteuttamista niin, että tilojen vuokrat ovat myös aloittavien pienyrittäjien ulottuvilla.
- Ottaen huomioon Suomen luonnonilmiöt niin kuivin kengin paikasta toiseen. Keskitetysti, helppo valita palvelut tai hoitaa asiat. Kesällä mahdollisuus ulkoiseen toimintaan.
- Liiketoiminnalle olisi hyvä saada jokin teema, joka profiloisi Myyrmäkeä.
- Liiketoiminta on kannattavuuteen perustuvaa ja sopivat asiakasvirrat ratkaisevat mihin yritysten kannattaa sijoittua. Hyvin erikoistuneet liikkeet pärjäävät syrjemmässäkin, mikäli liikenne on mahdollistettu, mutta volyymillä tuloksen tekevät tarvitsevat selkeitä helppokulkuisia keskittymiä, katsotaan vaikka kuinka Myyrmäen asemalla Puhos näivettyi IsoMyyrin tultua ja IsoMyyri Myyrmannin tultua.
- Myyrmäenraitilla tulisi olla koko matkalla kivijalkaliiketiloja. Samoin kaikissa keskustan uusissa korttelessa.
- Myös muille yrityksille kuin kivijalkakaupalle tulee varata tiloja. Johonkin voisi sijoittaa ateljeetyyppiset työtilat ja asumisen yhdistäviä tiloja. Muutama iso toimistokorttelivaraus tulisi säilyttää.
- Nykyisiä ei pidä purkaa vaan kehittää.

12. Millaista yhteistyötä yritysten ja eri toimijoiden välillä tulisi olla?

Poimintoja avoimista vastauksista:

- Erilaisia tapahtumia voisi varmasti järjestää, että tulisi sopivasti pöhinää paikalle. Esim. käsityöpäivä voisi toimia uusienkin rakennusten yhteydessä.
- Yhteistyötapahtumia.
- Erilaiset win-win tilanteet pitäisi kartoittaa, ettei pienyrittäjien tarvitsisi yksin "painia" ketjuliikkeiden kanssa.

- Enemmän erilaisia vuorovaikutustapahtumia esim. Metropolian ja yritysten välillä.
- Lähiruokaa yhdessä toimien.
- Esimerkiksi useamman kahvilan ja ravintolan yhteinen terassialue tai ruokailualue, "food market".
- Tapahtuu itsestään, jos on sopivia paikkoja, eikä byrokratiaa
- Markkinointi ja tarjonnan monipuolisuus.
- Tempauksia koko perheelle, erityisesti lapsille.
- Myyrmäen alueen yritysverkosto, jossa yhdessä myös kaupunki, oppilaitokset ja muut julkiset toimijat.
- Metropolian oppilaille liiketiloja edullisesti, joihin voivat kehittää toimintaa.
- Toimijat voisivat suosia paikallisia yrityksiä.
- Mahdollisimman ennakkoluulotonta. Tavoitteena nimenomaan yhteistyö ja käsitys siitä että alueen vetovoimaisuudesta hyötyvät kaikki.
- Keskustakatu voi olla kaupallisten toimijoiden kesken jo "pieni kylä", muut toimijat kuten yhdistykset pitäisi nähdä voimavarana, joka kykenee elävöittämään aluetta laajalti mutta myös tuomaan liikkeille maksavia asiakkaita esimerkiksi osana tapahtumia tai käyttämällä kaupallista tilaa kohtaamispaikkana.
- Paras yhteistyö syntyy, kun myyrmäkeläisillä on alueella työpaikkoja.

MUUTA

13. Muita huomioita Myyrmäen kehittämisestä tai kaavarunkoluonnoksesta? Jäikö jotain sanomatta? kerro vapaasti

Poimintoja avoimista vastauksista:

- Työpaikkojen ja toimistotilojen määrä Myyrmäessä tulee turvata. Mitä useampi voi asua, elää, harrastaa ja työskennellä samalla alueella, sen viihtyisämpää on.
- Talvet ovat edelleen pitkiä ja kylmiä. Yksi iso ongelma esim myyrmäenraitilla on kova viima. Rakentamisella pitäisi voida luoda suojaisia tiloja.
- Louhelan päiväkoti suunnitteilla ok. Mutta mistä keksittin ne mahd korkeat asuintalot samalle aukiolle. Ette saa viedä tästä piknik ruohikkoa, petankkipaikkaa, frisbee kenttää, lento/sulkapallokenttää
- Parkkipaikkoja tapetaan kovalla kädellä. Myös kulkeminen autoilla hankaloitetaan tahallaan.
- Ei korkeaa lisärakentamista matalien rakennusten kylkeen näköaloja pilaamaan. Uudisrakennuksia suunniteltaessa varmistettava, että esim. parvekkeet eivät ole suoraan vastakkain vaan vinosti tms. jotta yksityisyys ja viihtyisyys säilyy.

- Säästäkää luontoa ja lisätkää vihreyttä, kukkia, kasveja.
- Olen todella kriittinen Jokiuoman puiston yhteydessä olevan tontin rakentamisen suhteen. päiväkodin viereinen viheralue on Myyrmäen, Louhelan ja Martinlaakson asukkaiden silmissä kiinteä osa puistoa, eikä siihen rakentamista katsota hyvällä. Päiväkodille voisi etsiä vaihtoehtoista sijoituspaikkaa alueen laidoilta, sillä ne ovat vähemmän ahkerassa asukaskäytössä.
- Teiden ja polkujen varsille runsaasti kiireellä penkkejä, jotta ikäihmiset ja liikuntavammaiset, äidit isät mummot pienten lasten kanssa saadaan liikkumaan ja voivat hetken lenkillä istahtaa.
- Hyvä ote, hienoa kun Myyrmäkeä kehitetään! Kannattaako rakennusten maksimikorkeutta rajoittaa jo tässä vaiheessa, jos luodaan mielikuvia Myyryorkista ja Myyrhattanista? Voisi vaihtaa sanan "max" sanaan "noin".
- Myyrmäessä olisi hyvä säilyttää sen vehreys ja avarat aukiot. Hiekkapolut ovat myös tunnelmallisia metsineen. Kun rakennatte, rakentakaa myyrmannin lähelle mahdollisimman korkeita rakennuksia ja panostakaa ulkomuotoon. Rakennuksen arkkitehtuurinen hienous ei vaadi mahdottomasti rahaa (käyttäkää esimerkiksi puuta rakennusten ulkoseinien koristeena), eikä jokaisen uuden talon tarvitse olla samanlainen kuin muut uudet talot pk-seudulla. Antakaa arkkitehtien leikkiä, mutta tehkää selväksi että rahaa ei ole loputtomasti. Näillä eväillä takaan, että myyrmäki karistaa lopullisesti huonon maineensa ja siitä tulee ihasteltu kaupunginosa. Myyrmäellä on valtava etu sijainnillisesti ja sinne on helppo tulla. Enää tarvitaan uudempi, korkeampi keskusta.
- Olisi hienoa, jos Myyrmäestä tulisi vireä, elinvoimainen ja viihtyisä kaupunginosa. Taiteella ja kulttuurilla tulisi olla merkittävä osuus alueen viihtyisyydessä. Toivon myös, että ei kiinnitetä huomiota ainoastaan asuinrakentamiseen, vaan että alueella säilyisi myös yrityksiä ja työpaikkoja siten, että alue on myös päivisin elävä (esim. lounasravintolat ka kahvilat sekä asiakkaat kivijalkaliikkeissä). Paalutori on oleellinen osa Myyrmäkeä, ja sen elävyydestä ja viihtyisyydestä tulee pitää huolta.
- Kaavarunkoluonnos järkytti tiiviillä rakentamisellaan, Raappavuoren alue tulisi säilyttää luonnontilaisena. Moni alueen asukas haluaa asua luonnonlähellä ja pystyä liikkumaan ja rentoutumaan lähiluonnossa. Mistä löytyvät peruspalvelut kaikille uusille asukkaille. Myyrmäenterveysasema on jo nyt liian pieni kapasiteetiltaan. Alueen koulut pullistelevat lapsista ja niissä on sisäilmaongelmia. Millä rahalla alueen palvelut laitetaan kuntoon? Lisäksi tiivis rakentaminen hävittää yhteisöllisyyden. Tulossa on levoton alue, jossa rikollisuus tulee lisääntymään.
- Katukuvaan panostus ja laatu tärkeää. Istutuksia voisi olla teiden risteyksissä ja liikenteenjakajissa. Aukioiden kunnossapitoon tulisi panostaa.
- Vaikka tiiviisti rakentaminen ei ole hyvä asia, on se silti ehdottomasti parempi vaihtoehto, kuin että tuhottaisiin upeat ja ihmisten hyvinvoinnille tärkeät viheralueet.
- Lainattavien kaupunkipyörien tulo Myyrmäkeen samalla käyttöliittymällä kuin Espoossa ja Helsingissä. Näin tuettaisiin pyöräilyä ja lyhyet matkat autolla voisivat vähentyä.
- Pois nykyiset varjoisat pusikot, joissa kalja- ja pilleriporukst hengailevat.
- Enemmän kävelybulevardeja.
- Aukioiden elävöittämistä tai uudelleenkaavoitusta tulisi harkita. Uudessa kaavarungossa kannattaisi aukioita vähentää tai kaavoittaa taloyhtiöiden pihoiksi.
- Kehittäkää, mutta maltilla. :) Ammentakaa alueen tunnelmasta, identiteetistä ja historiasta. Human scale kehitystä ohjaavaksi arvoksi, näin asukkaat ovat onnellisimpia pitkällä aikavälillä. Tsemppiä vaativaan työhönne!
- Erittäin hyviä suunnitelmia! Toivoisin itse vanhana vantaalaisena yleiskaavoittajana olevani Vantaan kaavoituksessa töissä. Varsin dynaaminen meininki :)
- Myyrmäen täydennysrakentaminen pitää keskittyä aseman läheisyyteen. Viheralueet ehdottoman tärkeitä Myyrmäessä, jotta alueen vetovoimaisuus pystytään säilyttämään. Satsaus kevyen liikenteen kehittämiseen kannattaa, pyöräilyn suosio on kasvanut valtavasti.
- Ajonopeudet Myyrmäessä pitäisi tavalla tai toisella saada nopeusrajoitusten mukaisiksi. Nyt esim. Rajatorpantiella ajetaan edelleen liian kovaa, samoin Raappavuorentiella ja monilla muilla pääväylillä. Melutason alentaminen luo vähillä toimenpiteillä viihtyvyyttä kaikille myyrmäkeläisille. Toivon kaupungilta pientä satsausta tähän (hymynaamat, kuopat ym. käyttöön).
- Tehdään tehokasta siellä missä jo luonto valloitettu, jätetään laajat yhtenäiset metsäalueet luonnontilaan virkistysalueiksi. Liiketiloja kivijalkaan.

37 § Etuosto-oikeuden käyttäminen 5.4.2019 vahvistetussa kiinteistökaupassa / Määräala kiinteistöstä 92-406-3-310 Kulmala

VD/3610/10.00.01.01.01/2019

HP/AK/AVP/JK/PJ

Vantaan kaupungille on jätetty ilmoitus seuraavasta 5.4.2019 vahvistetusta kiinteistökaupasta:

Myyjä:	yksityishenkilö
Ostaja:	Pikkala Holding Oy (Y: 2102825-6) Pikkalanlähteenkatu 5, 53500 Lappeenranta
Kaupan kohde:	Vantaan kaupungin Keimolan (406) kylässä sijaitsevan kiinteistön 92-406-3-310 Kulmala noin 52 800 m^2 suuruinen rakentamaton määräala (erillinen palsta). Kaupan kohde on osoitettu oheisessa liitekartassa.
Kauppahinta:	68 000 euroa, noin 1,29 € / m^2

Kaupan kohde on osoitettu voimassa olevassa yleiskaavassa sekä myös vireillä olevassa uuden yleiskaavan luonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR). Alueella ei ole asemakaavaa. Kaupan kohde on rakentamaton. Kohteessa on suoritettu metsänhakkuu muutama vuosi sitten.

Vantaan kaupungilla on etuosto-oikeus kyseessä olevassa kiinteistökaupassa. Etuostolain mukaan kaupungin on tehtävä päätös etuosto-oikeuden käyttämisestä kolmen kuukauden kuluessa luovutuskirjan oikeaksi todistamisesta. Kiinteistöjohtaja puoltaa etuosto-oikeuden käyttämistä, koska

- kaupan kohde sijaitsee Petikon täyttömäen ja Keimolan golfkentän välissä. Vantaan ympäristökeskus puoltaa määräalan hankkimista kaupungille, koska kyseessä on kriittinen metsäalue täyttömäen ja golfkentän välissä, jonka toivotaan kehittyvän virkistysyhteytenä ja luontoalueena.
- Vantaan kaupunki on hiljattain tarjoutunut ostamaan kaupan kohteen 63 000 euron kauppahinnalla. Nyt toteutunut kauppahinta on kohtuullinen eikä poikkea merkittävästi tarjotusta.
- kaupan kohde rajoittuu kaupungin omistamiin maihin.

Vantaan kaupungin maa- ja asuntopoliittisten linjausten (kaupunginvaltuusto 18.6.2018) mukaan ennakoiva ja kauaskantoinen maanhankinta auttaa kaupunkia varautumaan tuleviin yhdyskuntarakentamisen tarpeisiin ja varmistamaan asunto- ja työpaikkarakentamiseen soveltuvan maan riittävyyden tulevaisuudessa unohtamatta yleisen virkistyskäytön ja luonnonsuojelun tarpeita.

Kauppakirja on kaupunginhallituksen kokousasiakirjoissa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9. luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin etuosto-oikeuden käyttämisestä.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 37

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) Vantaan kaupunki käyttää etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä 5.4.2019 tehdyssä kiinteistökaupassa, joka koskee Keimolan (406) kylässä sijaitsevaa noin 52 800 m^2 suuruista määräalaa kiinteistöstä 92-406-3-310 Kulmala. Kauppahinta on 68 000 euroa.

b) päätöksestä ilmoitetaan etuostolain mukaisesti ostajalle ja myyjälle sekä Maanmittauslaitokselle.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

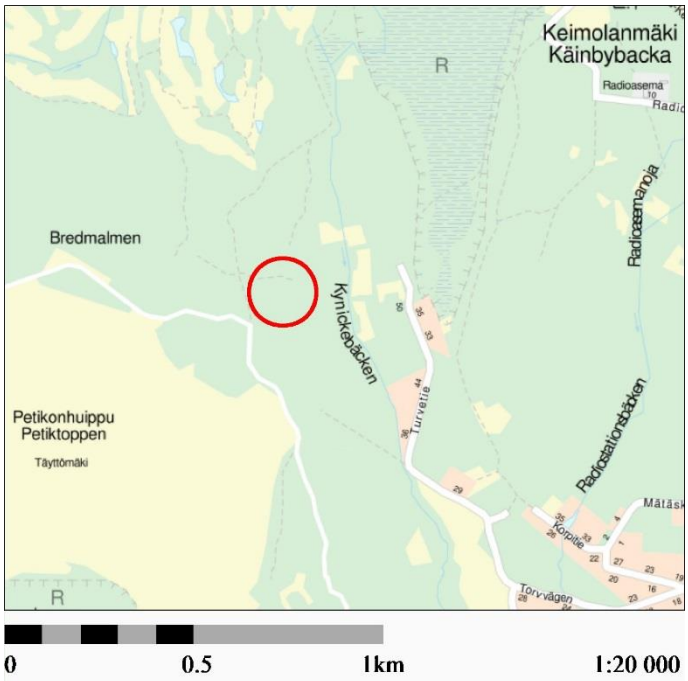
Liitteet:
- Liitekartta kaupan kohteesta
- Kartta kaupungin maanomistuksesta

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia: päätöksen tiedoksi antaminen
kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen lakimies

Muutoksenhakuohje: 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Jouni Kahila, puh. 043 826 6116, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

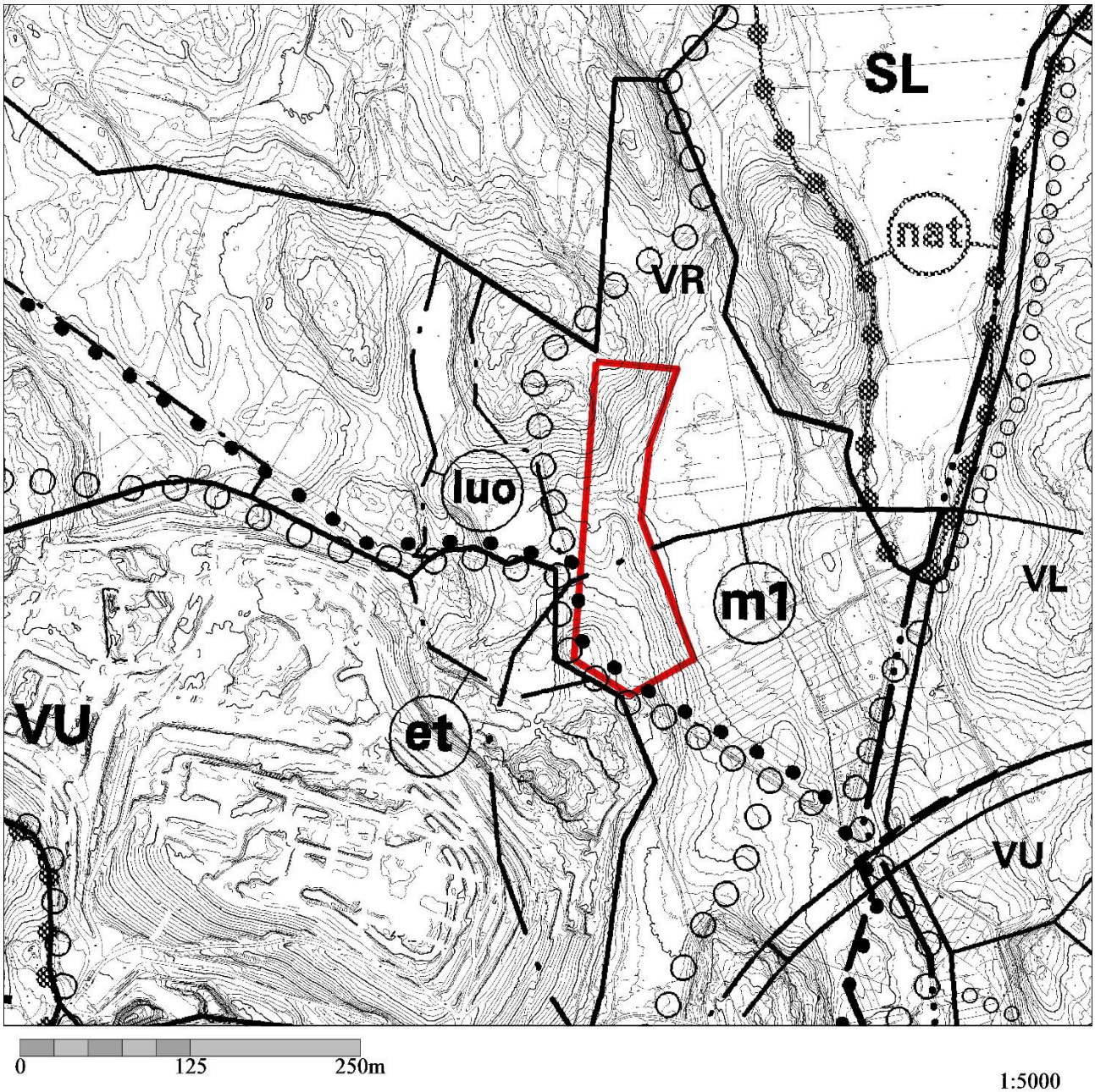

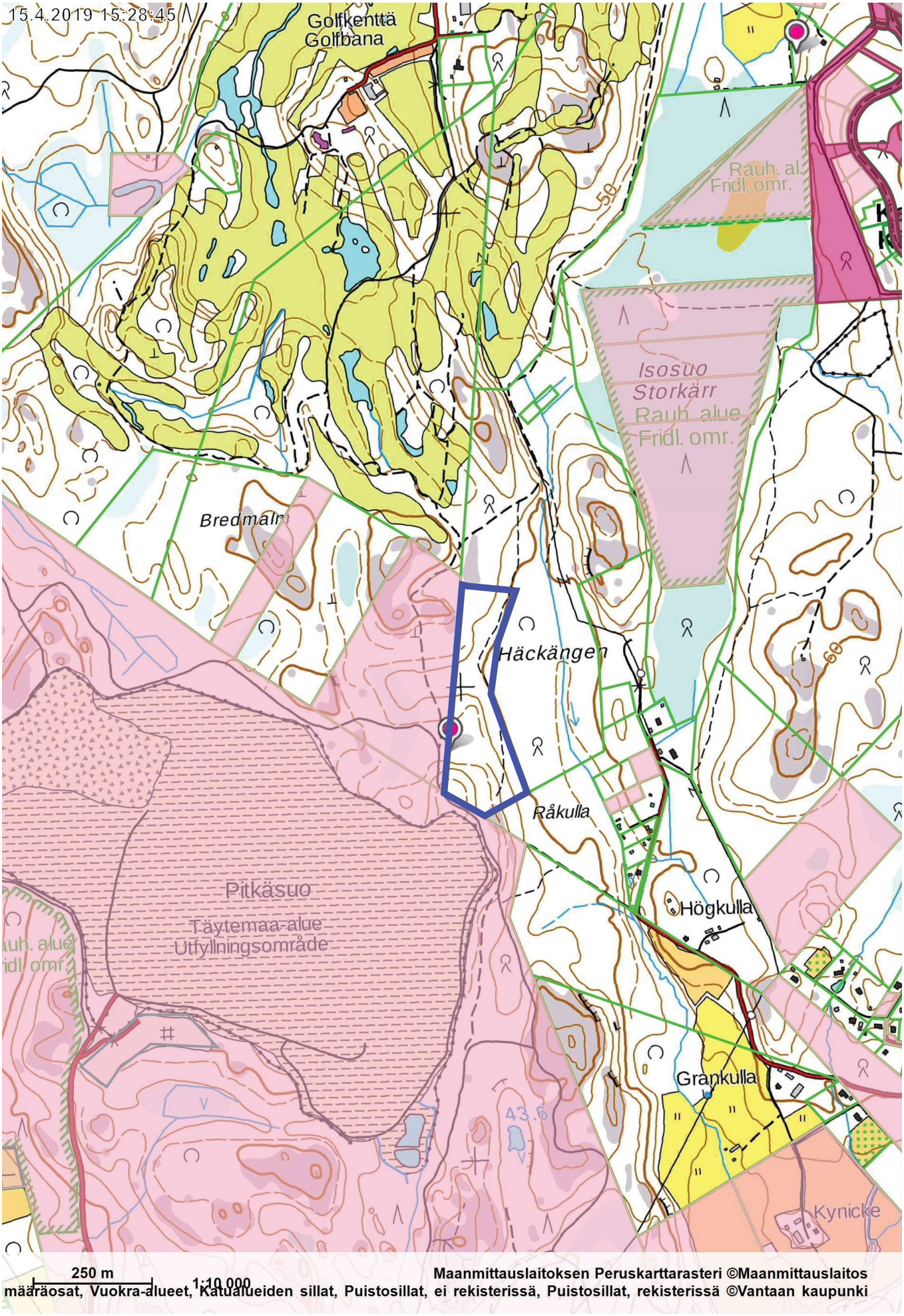
KARTTA
ETUOSTOA VARTEN

Kaupunginosa: KEIMOLA (22)

Kiinteistöt: 92-406-3-310

Määräalan pinta-ala: 5,28ha

15.4.2019 15:28:45
Golfkenttä
Golfbana
Rauh. al.
Fridl. omr.
Isosuo
Storkärr
Rauh. alue
Fridl. omr.
Bredmalm
Häckängen
Råkulla
Högkulla
Pitkäsuo
Täytemaa-alue
Utfyllningsområde
Grankulla
Kynicke
250 m
1:10 000
Maanmittauslaitoksen Peruskarttarasteri ©Maanmittauslaitos
määräosat, Vuokra-alueet, Katualueiden sillat, Puistosillat, ei rekisterissä, Puistosillat, rekisterissä ©Vantaan kaupunki

38 § Maa-alueen vuokraaminen Voutilasta HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle vesihuollon ja siihen liittyvien tukitoimintojen tarpeisiin

VD/3037/10.00.02.04.00/2019
AK/AV-P/TMA/LL

Esitetään vuokrattavaksi HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle takautuvasti 1.1.2019 alkaen 31.12.2039 asti Voutilasta noin 900 m^2:n suuruinen maa-alue käytössä olevaa jätevesipumppaamoa varten Vantaan kaupungin omistamasta kiinteistöstä 92-424-2-74.

Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa ovat perustaneet pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) 2 §:ssä tarkoitetun HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY). Kuntayhtymän toiminta käynnistyi 1.1.2010.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 15.12.2008 § 2 Vantaan vesilaitostoimintojen yhdistämisestä kuntayhtymään ja hyväksyi sopimuksen pääkaupunkiseudun vesi- ja viemärilaitostoimintojen yhdistämisen periaatteista ja edellytyksistä.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 15.6.2009 § 10 hyväksyä että, Vantaan, Espoon, Helsingin ja Kauniaisten kaupunkien vesi- ja viemärilaitostoiminnot sekä YTV:n jätehuollon että YTV:n seutu- ja ympäristötiedon tehtävät yhdistetään perustettavaan kuntayhtymään 1.1.2010 alkaen.

Vesihuoltolaitostoimintojen siirto kuntayhtymään toteutettiin valtuustojen hyväksymän pääkaupunkiseudun vesi- ja viemärilaitostoimintojen yhdistämisen periaatteista ja edellytyksistä laaditun periaatesopimuksen mukaisesti.

Kaupunginvaltuustojen hyväksymässä vesilaitosten yhdistämistä koskeneessa sopimuksessa todetaan maanvuokraukseen liittyen, että puhdistamojen ja muiden rakenteiden maapohjalle maksettava vuokra ja vuokrausehdot määritellään yhtenevin periaattein kaikissa jäsenkunnissa.

HSY:n hallitus päätti 19.11.2010 §149 hyväksyä asiantuntijaryhmän laatimat 15.11.2010 päivätyt maa-alueiden vuokrausperiaatteet, joita noudattaen maanvuokralain (258/1966) 5. luvun säännösten mukaisesti uudet maanvuokrasopimukset tullaan laatimaan.

Vantaan kaupunginhallitus hyväksyi 14.2.2011 § 58 edellä mainitut 15.11.2010 päivätyt asiantuntijaryhmän laatimat maa-alueiden vuokrausperiaatteet.

Asemakaavan mukaisen rakennusoikeuden tai ilman sitä rakennetun rakennuksen hintana käytetään 200 €/k-m^2 ja mikäli rakennusoikeutta eikä varsinaista rakennusta ole maan hintana käytetään 10 €/m^2. Elinkustannusindeksiin sidotun (1.1.2010) ja etukäteen maksettavan vuosivuokran määräksi on sovittu 5 % edellä mainituin perustein määräytyvästä kohteen hinnasta. Maanalaisen rakennelman rakennusoikeuden hintana käytetään 100 €/k-m^2.

Maa-alueen vuokraaminen / Voutilan jätevesipumppaamo:
Vantaan kaupungin Viinikkalan kylän (424) Voutilassa sijaitseva nykyisin HSY:n omistama jätevesipumppaamo on puuttunut vuonna 2011 Vantaan Veden toimittamasta HSY:n omistukseen siirtyvistä vesihuollonlaitosten listauksesta. Tästä johtuen Voutilan jätevesipumppaamon tarvitsemaan maa-alueeseen ei ole solmittu maanvuokrasopimusta. HSY ja kaupunki ovat neuvotelleet, että Voutilan jätevesipumppaamon tarvitsemaan maa-alueeseen laaditaan maanvuokrasopimus Vantaan

kaupunginhallituksen hyväksymien vesihuollonlaitoksia koskevien maa-alueiden vuokrausperiaatteiden mukaisesti takautuvasti 1.1.2019 alkaen.

Voutilan jätevesipumppaamo sijaitsee liitekartan osoittamalla noin 900 m^2:n suuruisella Vantaan kaupungin omistaman kiinteistön, kiinteistötunnus 92-424-2-74 maa-alueella. Alueella sijaitsevan rakennuksen koko on noin 42 k-m^2. Hinnoittelun perusteena käytetään vuokra-alueen pinta-alaa. Näin ollen kohteen vuosivuokraksi muodostuu 1.1.2010 hintatasossa 450 €. Elinkustannusindeksillä tarkistettu vuosivuokra vuoden 2019 hintatasossa on 509,60 euroa. Vuokraa peritään 1.1.2019 alkaen.

Liitekartta kohteesta on tämän esityksen liitteenä.

Alue vuokrataan vesihuollon ja siihen liittyvien tukitoimintojen tarpeisiin 1.1.2019 alkaen. Vuokrasopimus päättyy samanaikaisesti kuin aiemmin takautuvasti 1.1.2010 alkaen HSY:lle samaan tarkoitukseen vuokrattujen yhdeksäntoista kohteen vuokrasopimukset, eli 31.12.2039.

Vuokra-aika on yli 20 vuotta, jonka vuoksi vuokraus tulee käsitellä kaupunginhallituksessa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 23.4.2019 § 9

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää edelleen kaupunginhallitukselle, että

a) Vantaan kaupunki vuokraa HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle vesihuollon ja siihen liittyvien tukitoimintojen tarpeisiin hyväksyttyjä maa-alueiden vuokrausperiaatteita noudattaen maanvuokralain (258/1966) 5. luvun säännösten mukaisesti noin 900 m^2:n suuruisen maa-alueen kiinteistöstä 92-424-2-74 Voutilan jätevesipumppaamoa varten. Kohteen vuosivuokra vuonna 2019 on 509,60 euroa, joka sidotaan elinkustannusindeksiin 1.1.2010 tason mukaisesti. Alue vuokrataan takautuvasti 1.1.2019 – 31.12.2039 väliseksi ajaksi.

b) valtuutetaan maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan kiinteistöt ja asuminen – tulosalueen lakimies allekirjoittamaan luovutuskirjan ja tekemään siihen teknisluonteisia tarkennuksia ja muutoksia.

c) mikäli päätösten mukaista maanvuokrasopimusta ei ole allekirjoitettu 30.9.2019 mennessä raukeaa tätä maanvuokrausta koskeva päätös.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 38

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) Vantaan kaupunki vuokraa HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle vesihuollon ja siihen liittyvien tukitoimintojen tarpeisiin hyväksyttyjä maa-alueiden vuokrausperiaatteita noudattaen maanvuokralain (258/1966) 5. luvun säännösten mukaisesti noin 900 m^2:n suuruisen maa-alueen kiinteistöstä 92-424-2-74 Voutilan jätevesipumppaamoa varten. Kohteen vuosivuokra vuonna 2019 on 509,60 euroa, joka

sidotaan elinkustannusindeksiin 1.1.2010 tason mukaisesti. Alue vuokrataan takautuvasti 1.1.2019 – 31.12.2039 väliseksi ajaksi.

b) valtuutetaan maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan kiinteistöt ja asuminen – tulosalueen lakimies allekirjoittamaan luovutuskirjan ja tekemään siihen teknisluonteisia tarkennuksia ja muutoksia.

c) mikäli päätösten mukaista maanvuokrasopimusta ei ole allekirjoitettu 30.9.2019 mennessä raukeaa tätä maanvuokrausta koskeva päätös.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

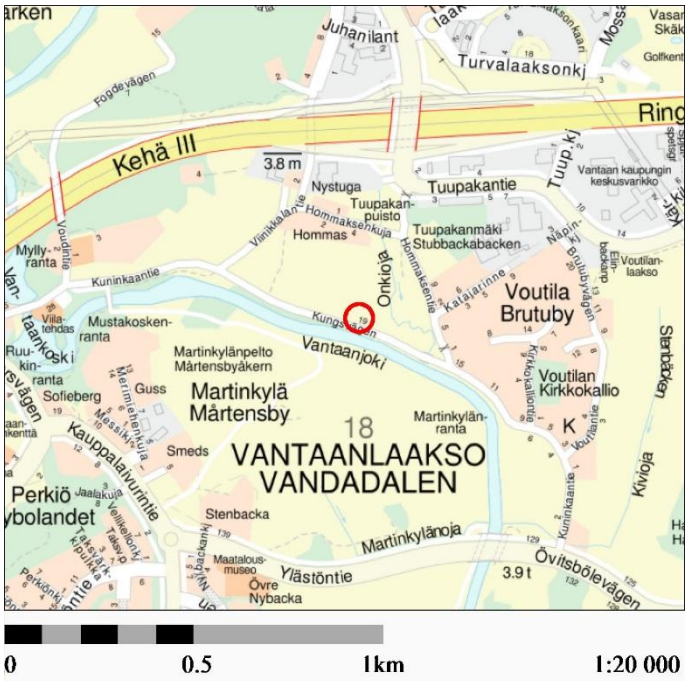
Liitteet:
- Kartta vuokrattavasta kohteesta

Täytäntöönpano: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Taina Andersson, puh. 040 708 5329
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

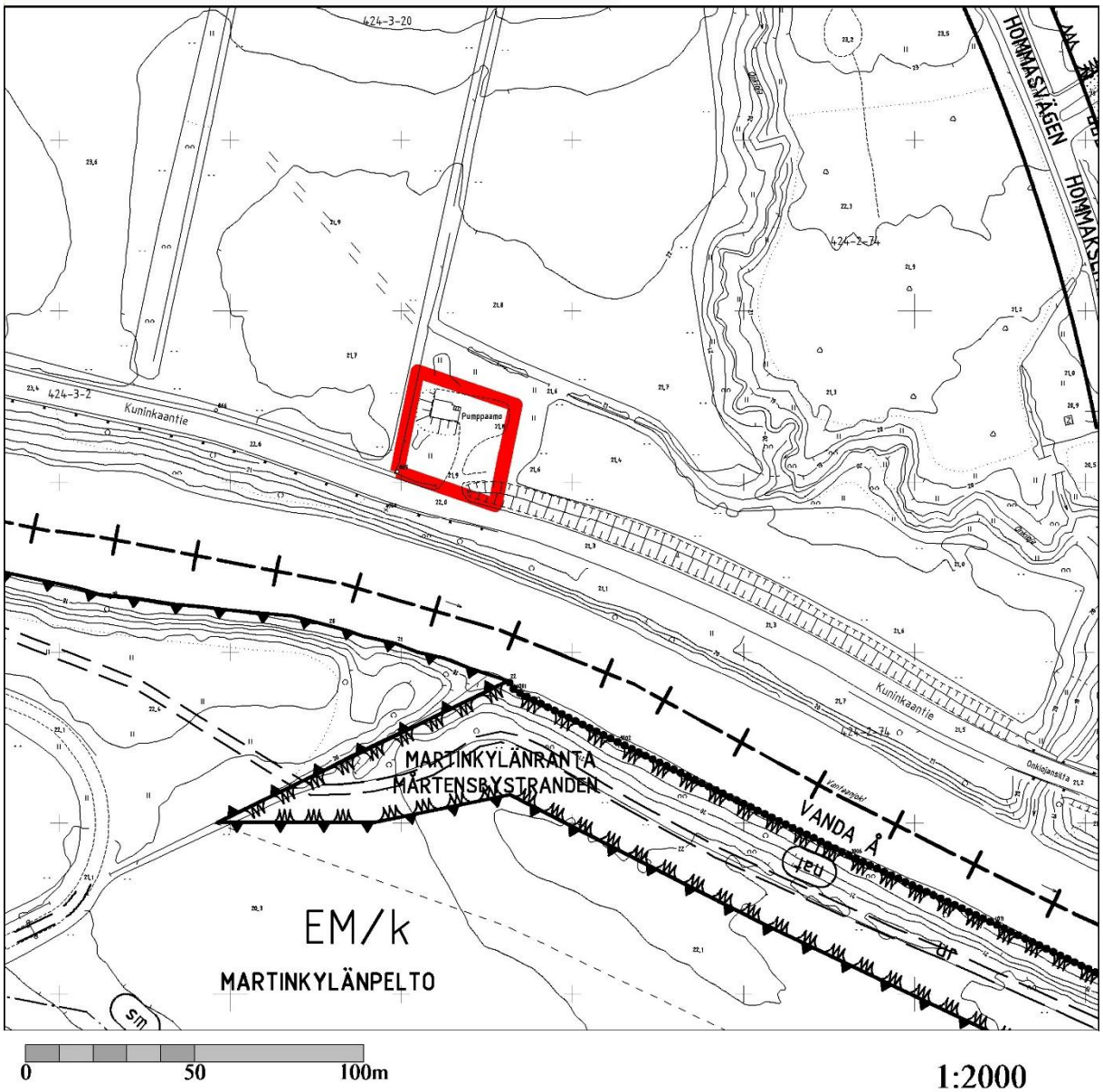
MAANVUOKRAUS /
HSY Vesi

VOUTILAN JÄTEVESIPUMPPAAMO

Kaupunginosa: VIINIKKALA (41)

Kylä: VIINIKKALA (424)

n. 900 m^2:n suuruinen maa-alue
tilasta: 92-424-2-74

39 § Kormuniityn alueen suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun A-alueen rakennuttajan valitseminen neuvottelumenettelyllä

VD/2320/10.00.02.00/2017
HP/AK/PH/VK/LL

Vantaan kaupunki järjesti Kormuniityn suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun 9.8.2017–19.1.2018. Kaupunginhallitus päätti 8.10.2018 § 18 lopettaa kilpailun tuloksettomana, koska kaikki kilpailuehdotukset hylättiin arvioinnin aikana. Samalla kaupunginhallitus antoi maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle valtuudet sopia kilpailun II-vaiheeseen osallistuneen, voittajaksi alun perin esitetyn, arkkitehtitoimiston kanssa alueen suunnittelemisesta kaavoitustyön pohjaksi. Suunnittelua on jatkettu Arkkitehtitoimisto Matti Iiramon Oy:n kanssa ja seuraavana vaiheena esitetään järjestettäväksi neuvottelumenettely aiemman suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun A-alueella. Sen tuloksena alueelle valittaisiin rakennuttaja, joka osallistuu myös alueen kaavoitukseen.

Neuvottelumenettelyyn ja Kormuniityn alueen kumppanuuskaavoitukseen voivat osallistua rakennuttajat, joilla on referenssejä aiemmista pientalokohteista. Kumppanuuskaavoituksessa kaupunki ja rakennuttaja laativat yhdessä alueen asemaakaavan. Neuvottelumenettelyä varten laaditaan maankäytön suunnittelutavoitteet aiemman suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun sekä arkkitehtitoimiston suunnitelmaluonnoksen pohjalta.

Neuvottelumenettelyyn ilmoittautuneita rakennuttajia arvioidaan ensin referenssien ja suunnittelutavoitteisiin sitoutumisen pohjalta ja neuvottelua jatketaan tämän jälkeen niiden rakennuttajien kanssa, jotka menestyvät arvioinnissa parhaiten.

Neuvottelumenettelyn järjestelyistä vastaa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala. Neuvottelumenettely toteutetaan kaikille rakennuttajille avoimena ja arvioinnista vastaa virkamiehistä koostuva arviointiryhmä. Lopulliset tontinluovutuspäätökset tekee kaupunkisuunnittelulautakunta.

Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan asia kuuluu kaupunginhallituksen yleistoimivaltaan, joten se on toimivaltainen päättämään asiasta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 23.4.2019 § 8

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) järjestetään Kormuniityn suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun A-alueesta neuvottelumenettely, jonka tuloksena valitaan alueelle rakennuttaja, joka osallistuu myös kumppanuuskaavoitukseen ja
b) tehdään erilliset päätökset alueen tonttien luovutuksista asemakaavoituksen etenemisen myötä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 39

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään,

a) järjestää Kormuniityn suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun A-alueesta neuvottelumenettely, jonka tuloksena valitaan alueelle rakennuttaja, joka osallistuu myös kumppanuuskaavoitukseen ja
b) tehdä erilliset päätökset alueen tonttien luovutuksista asemakaavoituksen etenemisen myötä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

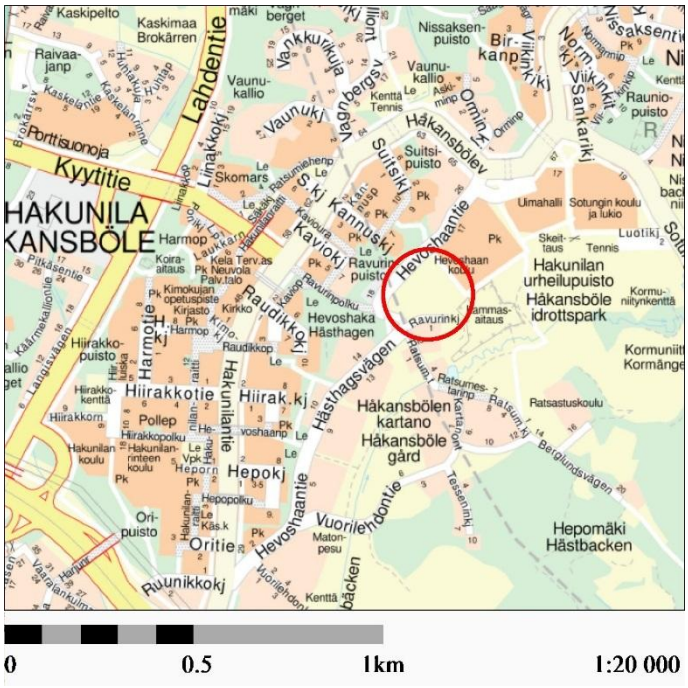
Liitteet:
- Kilpailualueen kartta

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Vesa Karisalo, puh. 040 750 7339
kiinteistökehityspäällikkö Petteri Hankivuo, puh. 050 312 1917
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

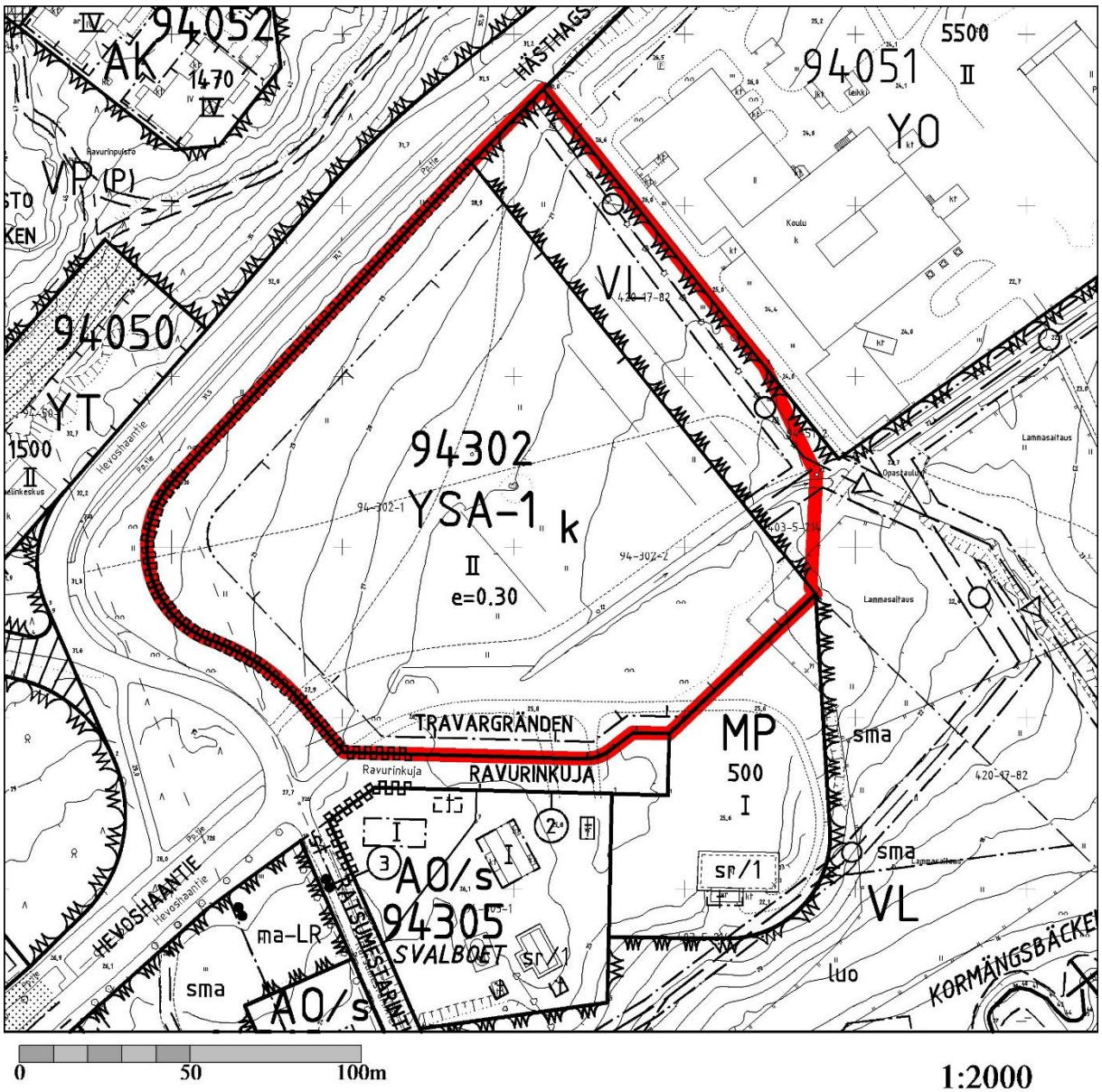

Kormuniityn suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu

Kaupunginosa: HAKUNILA (94)

Kortteli: 94302
ja VL-aluetta

Ote ajantasa-asemakaavasta

Kormuniityn suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu

Kaupunginosa: HAKUNILA (94)

Ote asemapiirroksesta

40 § **Asemakaavan muutos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13**

VD/8962/10.02.04.01/2017
TLA/RIK/TKO/MKU

Kaavamuutos mahdollistaa Kielotie 13:ssa sijaitsevan virastorakennuksen purkamisen ja uuden, kaupungin toimitilan sisältävän, rakennuksen rakentamisen uuteen keskustakortteliin. Toimistotilojen lisäksi kortteliin sijoittuu liike- ja palvelutilaa sekä mahdollisesti asumista. Käyttötarkoitus muuttuu AL:stä (asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue) C:ksi (keskustatoimintojen korttelialue). Yhteenlaskettu rakennusoikeus neljässä eri vaihtoehdoissa on 15 000–21 000 kerrosneliömetriä, josta toimitilan osuus on noin 11 000 kerrosneliömetriä. Asumista kaavamuutosalueelle on mahdollista sijoittaa noin 6 000 k-m^2. Vaihtoehdosta riippuen tuleva tonttitehokkuus on 2,35-3,29. Ennen kaavamuutosta rakennusoikeus kaavamuutosalueella on 9 500 k-m2 ja tonttitehokkuus 1,50.

Kaupunkisuunnittelulautakunta palautti ensimmäiset kaavamuutosluonnokset uudelleen valmisteluun päätöksellään 14.5.2018 § 15. Päätöksentekoon 1.4.2019 tuodaan uudelleen valmistellut kaavamuutosluonnokset.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 61206 sekä aukio- ja katualuetta, kaupunginosassa 61, Tikkurila. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 61206 sekä aukio- ja katualuetta.

Alue on kaupungintalon ja sen länsipuolella sijaitsevan virastotalon korttelialuetta, Tikkurilan kaupunginosan ytimessä.

Kaavan hakija
Kaavamuutosta on hakenut Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo.

Maanomistus
Voimassa olevan asemakaavan mukaisen AL-alueen Kielotien varressa omistaa Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo (tontti nro 61-206-3). Vantaan kaupunki omistaa Kielotien katualueen, Lauri Lairalan aukion sekä YH-korttelialueen (tontti nro 61-206-5).

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.
Kaavaluonnosehdotusten valmisteluun on osallistunut kaupungin omat asiantuntijat.

Yleiskaava
Kaava-alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C).

Asemakaava
Muutosluonnoksen alueella on voimassa kolme erillistä asemakaavaa.
Tulevan toimitilan alueella on voimassa asemakaavamuutos Tikkurila (Kh 15.1.1990). Siinä nykyisin sijaitsevan kaupungin virastotalon tontti on asuin- ja liikerakennusten korttelialuetta AL, jossa rakennusoikeutta on 9500 k-m2 ja kerrosluku IV. Lauri Lairalan aukio sijaitsee myös tällä alueella.

Toinen osa kaavaluonnosta sijoittuu kaupungintalon tontille, jossa on voimassa asemakaavamuutos (kv. 13.12.2010). Tämä kaava on YH -korttelialuetta, hallinto- ja virastorakennusten korttelialuetta, jossa kerrosluku on II. Rakennus on kaavassa (sr) suojeltava rakennus.

Kielotien osalta voimassa on Tikkurilan keskustan asemakaava nro 610300 (SM 17.9.1979).

AL -korttelialueen ja aukion osoittamalle alueelle on suunniteltu kolme eri kaavaluonnosvaihtoehtoa:

Ensimmäisessä vaihtoehdossa rakennusoikeus kasvaa 9500 kerrosneliömetristä 15 000 kerrosneliömetriin, jossa toimitilan osuus on 11 000 kerrosneliömetriä. Loppuosaan rakennusoikeudesta on mahdollista sijoittaa liike- ja palvelutiloja, e=2,2.

Toisessa vaihtoehdossa rakennusoikeus kasvaa 9500 kerrosneliömetristä 18 000 kerrosneliömetriin, jossa toimitilan osuus on 11 000 kerrosneliömetriä. Loppuosaan rakennusoikeudesta on mahdollista sijoittaa liike- ja palvelutiloja sekä asumista, e=2,6.

Kolmannessa vaihtoehdossa rakennusoikeus kasvaa 9500 kerrosneliömetristä 21 000 kerrosneliömetriin, jossa toimitilan osuus on 11 000 kerrosneliömetriä. Loppuosaan rakennusoikeudesta on mahdollista sijoittaa liike- ja palvelutiloja sekä asumista, e=3,0.

Kaikissa vaihtoehdoissa on merkitty yhteys uudelta toimitilalta kaupungintalolle, joko kellari- tai toisen kerroksen tasolta. Samoin kaikissa vaihtoehdoissa on merkitty kaavakarttaan kevyen liikenteen yhteys Lauri Lairalan aukiolta Kirjastopuistoon.

Toteuttavaksi ehdotetaan vaihtoehtoa 1.

Perustelut:
- Hybridirakennus on riski toteuttajalle ja omistajalle.
- Hybridirakennus johtaa kalliisiin ja osin mahdottomiin pysäköintiratkaisuihin.
- Korkeampi yksittäinen rakennus on teknisesti vaikea toteuttaa näin pienellä tontilla ja se aiheuttaa ongelmia varjostuksen kautta puiston käytölle sekä haittaa Kielotie 15 korttelia.
- Toimitilarakennus luo yhteistä kaupunkitilaa yhdessä kaupungintalon ja uuden kirkkokorttelin kanssa.
- Toimitilan toiminnallisen ratkaisun kannalta on edullista, että toimitilat sijaitsevat mahdollisimman vähissä kerroksissa.
- Tämä hanke soveltuu parhaiten alueen kaupunkikuvaan, niin kaupungintalon kuin Kielotie 15 uudishankkeen osalta.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 12.2.2018.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 5 kpl.
Suunnitelmista järjestettiin asukastilaisuus 10.4.2018, tilaisuus luottamushenkilöille 12.4.2018 sekä tilaisuus kaupungin henkilöstölle 13.4.2018. Näissä tilaisuuksissa oli yhteensä noin 140 henkilöä.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavan muutostyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu Vantaan kaupungin omistamalle maalle mahdollisesti (vaihtoehdot 2 ja 3) uutta asuntokerrosalaa noin 3500k-m^2.
Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.5.2018 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto 1 (tontilla ainoastaan yksi, matalampi toimitilarakennus)
b) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 14.5.2018 päivätty asemakaavan muutosluonnosehdotus 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
c) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Jäsen Vesa Pajula esitti asian palauttamista siten, että vaihtoehto 2:n pohjalta tulisi kehittää vaihtoehto, jossa erityisesti tontin pohjoispuolelle voitaisiin kaavailla korkeampaa (esim. 12-16 kerrosta) rakentamista. Varajäsen Marianne Sipilä kannatti tehtyä palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat jäsen Vesa Pajulan palautusesitystä, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat kaupunkisuunnittelujohtajan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 10 jaa-ääntä (Kivimäki, Kärki, Sipilä, Heinänen, Merelä, Chau, Pajula, Raja-Aho, Korpela, Åstrand) ja 7 ei-ääntä (Eklund, Forsberg, Mäkelä, Räsänen, Valtanen, Vanhanen, Ala-Kapee-Hakulinen). Puheenjohtaja totesi palautusesityksen tulleen hyväksytyksi.

Päätös:
Päätettiin palauttaa asia uudelleen valmisteluun.

———

Ensimmäisessä asemakaavan muutosluonnoksen lautakuntakäsittelyssä asia päätettiin palauttaa uudelleen valmisteluun ja vaihtoehto 2:n pohjalta tuli kehittää vaihtoehto, jossa erityisesti tontin pohjoispuolelle tarkasteltaisiin korkeampaa rakentamista (12-16 kerrosta).
Ensimmäisen lautakuntakäsittelyn jälkeen tehdyn työn seurauksena on laadittu neljä vaihtoehtoista kaavaluonnosta. Kolme näistä sisältää myös asumista, yksi vaihtoehdoista vain toimisto-, liike- ja palvelutilaa. Nämä neljä eri vaihtoehtoa sekä kaavatyön aikana selostuksen sisältöihin tulleet muutokset on kuvattu alla.

Kaavan hakija
Kaavamuutosta on hakenut Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo, joka on sittemmin sulautunut VTK Kiinteistöt Oy:öön.

Maanomistus
Voimassa olevan asemakaavan mukaisen AL-alueen Kielotien varressa omistaa VTK Kiinteistöt Oy (tontti nro 61-206-3). Vantaan kaupunki omistaa Kielotien katualueen, Lauri Lairalan aukion sekä YH-korttelialueen (tontti nro 61-206-5).

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä. Kaavamuutosalueen taloudellisuus- ja toteutettavuusarvioinnin laati Rapal Oy kumppaneinaan Viator Oy, Calash Oy sekä JKMM Arkkitehdit Oy. Kaavaluonnosehdotusten valmisteluun ovat osallistuneet kaupungin omat asiantuntijat.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavanmuutostyö noudattaa kaupungin maa- ja asuntopoliittisia linjauksia (Kv 18.6.2018); mm. on osa palveluverkkoa, rakentuu Tikkurilan keskukseen ja raideliikenteen yhteyteen ja liittyy olemassa olevaan infrastruktuuriin.

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyy sopimus.

Asemakaavaluonnosvaihtoehdot A, B, C ja D

Neljä asemakaavamuutoksen luonnosvaihtoehtoa on laadittu AL-korttelialueelle sekä osalle Lauri Lairalan aukion aluetta. Yhdessä ratkaisuvaihtoehdossa tulevalle tontille on sijoitettu toimitila, jonka ensimmäisessä kerroksessa on liike- ja palvelutilaa. Asumismahdollisuuden sisältävät ratkaisut, joita on yhteensä kolme, eroavat toisistaan pääosin asumisen sijoittumisen osalta, hieman myös toimitilan pinta-alan ja kerrosluvun osalta.

Kaikissa vaihtoehdoissa pysäköinti on järjestetty yhteen maanalaiseen kellarikerrokseen. Huolto kiinteistöön kulkee Lummekujaa pitkin. Sisäpihasarjan kautta kulkee jalankulun ja pyöräilyn yhteys Lauri Lairalan aukiolta Tikkurilan Kirjastopuistoon. Uudesta toimitilasta on mahdollisuus järjestää yhteys kaupungintalolle kahdesta eri paikasta, joko maan alla tai siltayhteyden kautta.

A Toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä asuintorni toimitilan katolla koilliskulmassa
Vaihtoehdossa rakennusoikeus kasvaa 9 500 k-m^2:stä 21 000 k-m^2:iin. Toimitilan osuus tästä on 11 000 k-m^2. Rakennuksen katutasokerroksessa sijaitsee liike- ja palvelutilaa. Toimitilat ovat tämän päällä kolmessa kerroksessa. Viidennestä kerroksesta kuudenteentoistakerrokseen sijaitsee asumista yhteensä 6000 k-m^2. Asuminen on sijoitettu tontin koilliskulmaan. Tonttitehokkuus on 3,29.

B Toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä asumista Kielotien reunassa
Vaihtoehdossa on rakennusoikeutta 20 500 k-m2. Toimitilan osuus tästä on 11 000 k-m2. Toimitilan ensimmäisessä katutasokerroksessa sijaitsee liike- ja palvelutiloja noin 2 500 k-m^2. Toimitilat sijaitsevat 2.–5. kerroksissa. Kielotien ja toimitilan väliin on sijoitettu kaksitoistakerroksinen asuintorni, jossa on 6 000 k-m^2 tilaa asumiselle. Se on mahdollista sijoittaa omalle tontilleen. Lisäksi asuinrakennuksen katutasokerrokseen on osoitettu 500 k-m2 rakennusoikeutta liike- ja palvelutiloille, jotka liittyvät toimitalon ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilohin. Tonttitehokkuus on 3,21.

C Toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä asumista toimitilan katolla länsi- ja pohjoisreunoilla
Vaihtoehdossa on rakennusoikeutta 21 000 k-m^2. Toimitilan osuus tästä on 11 000 k-m^2. Ensimmäisessä katutasokerroksessa sijaitsee liike- ja palvelutiloja. Toimitilat sijaitsevat kolmessa kerroksessa niiden päällä. Asuminen on sijoitettu 3–4 tasoon kiertämään toimitilan kattoa sen länsi- ja pohjoisreunoille. Tilaa asumiselle on tässäkin vaihtoehdossa 6 000 k-m^2. Asuinkerrostaloja toimitilan katolla on yhteensä kolme ja niiden kerrosluvut nousevat 7–8:aan. Tonttitehokkuus on 3,29.

D Toimistorakennus sekä liike- ja palvelutilaa
Vaihtoehdossa rakennusoikeus kasvaa 9 500 k-m^2:stä 15 000 k-m^2:iin. Toimitilan osuus tästä on 11 000 k-m^2. Rakennuksen katutasokerroksessa sijaitsee liike- ja palvelutilaa, toimitilat tämän päällä kolmessa kerroksessa. Kerrosluku on IV-V. Tonttitehokkuus on 2,35.

Toteutettavaksi ehdotetaan vaihtoehtoa D.

Perustelut:

- Toimistotilojen toiminnallisuutta tukevat avarat, joustavuuden ja monitilatoimiston parhaiten mahdollistavat kerrokset
- Toimitilaan muuttavien kaupungin työntekijöiden kannalta selkein ja toimivin ratkaisu
- Julkisen kaupunkirakentamisen mittakaavaa parhaiten tukeva ratkaisu
- Sopeutuu hyvin Vantaan kaupungintalon, Tikkurilan uuden torin ja rakennettavan kirkon ympäristöön
- Mahdollistaa valoisan kaupunkikorttelin rakentumisen, ei aiheuta varjostusvaikutuksia
- Ensimmäinen kerros avointa liike- ja palvelutilaa, elävöittää Tikkurilan keskustaa
- Selkeä rakennusprojekti, kilpailuttaminen ja toteuttaminen yksinkertaista

Kaupunkisuunnittelulautakunta 1.4.2019 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto D (4-5 kerroksinen liike-, palvelu- ja toimitilarakennus),
b) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 1.4.2019 päivätty asemakaavan muutosluonnos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
c) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Kaupunkisuunnittelujohtajan esityksestä tehtiin tekninen korjaus asian liitteenä olevan kaavaselostuksen sivuille 30-31. Vaihtoehtojen A-D kirjaimet korjattiin vastaamaan päätösesityksen kirjainjärjestystä.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunkisuunnittelulautakunnan seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunkisuunnittelulautakunta 23.4.2019 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto D (4-5 kerroksinen liike-, palvelu- ja toimitilarakennus),
b) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 1.4.2019 päivätty asemakaavan muutosluonnos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
c) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Vesa Pajula esitti, että päätösesityksen kohtaa a muutetaan siten, että jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto C. Jäsenet Mikko Merelä ja Niilo Kärki kannattivat esitystä.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenet Sveta Silvennoinen-Hiisku ja Hanna Valtanen kannattivat kaupunkisuunnittelujohtajan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunkisuunnittelujohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat jäsen Pajulan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 2 jaa-ääntä (Silvennoinen-Hiisku, Valtanen) ja 14 ei-ääntä (Puurtinen, Forsberg, Lyyra, Kurki, Kärki, Lehmuskallio, Lind, Merelä, Spets, Nguyen, Pajula, Räsänen, Åstrand, Ala-Kapee-Hakulinen). Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hyväksytyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys siten muutettuna, että esitetään kaupunginhallitukselle, että

a) jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto C,
b) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 1.4.2019 päivätty asemakaavan muutosluonnos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
c) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

———

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 40

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään,

a) että jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto C,
b) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 1.4.2019 päivätty asemakaavan muutosluonnos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
c) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Timo Juurikkala esitti, että päätösesityksen kohtaa a) muutetaan siten, että jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto D. Jäsen Vaula Norrena kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Timo Juurikkalan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 jaa-ääntä (Faysal Abdi, Pentti Hakulinen, Lauri Kaira, Ulla Kaukola, Pirkko Kotila, Sari Multala, Mika Niikko, Anitta Orpana, Pentti Puoskari, Sakari Rokkanen, Säde Tahvanainen) ja 2 ei-ääntä (Timo Juurikkala ja Vaula Norrena).

Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.
Päätös:
Päätettiin apulaiskaupunginjohtajan esityksen mukaan, että

a) jatkosuunnittelun pohjana on vaihtoehto C,
b) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 1.4.2019 päivätty asemakaavan muutosluonnos 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13,
c) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Liite:
- Asemakaavamuutosluonnoksen selostus 1.4.2019 (II)

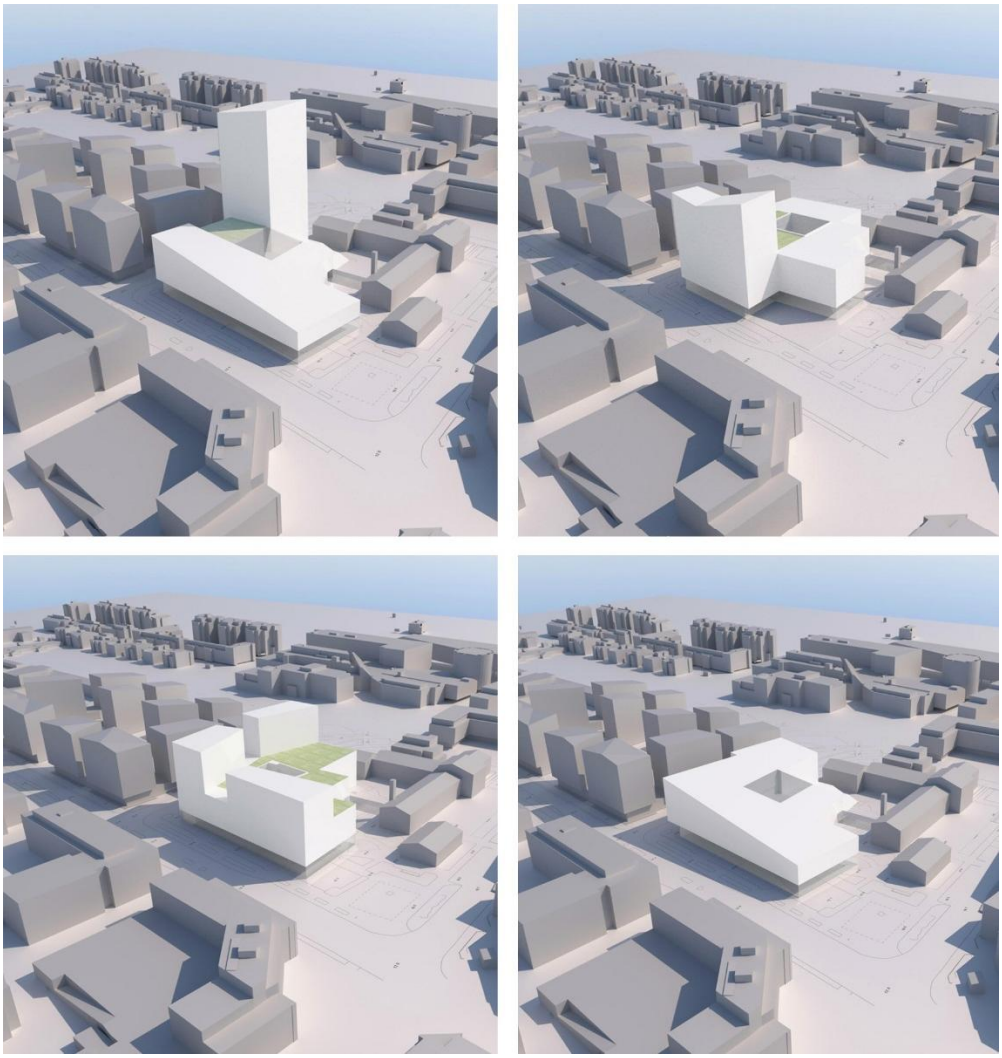
Täytäntöönpano: Ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Ritva Kotilainen, puh. 050 310 4267
asemakaavasuunnittelija Terhi Kuusisto, puh. 050 302 9691
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002365 Kielotie 13

TIKKURILA

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutosluonnoksen selostus, joka koskee 1.4.2019 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002365. Kaavoitus on tullut vireille 12.2.2018.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

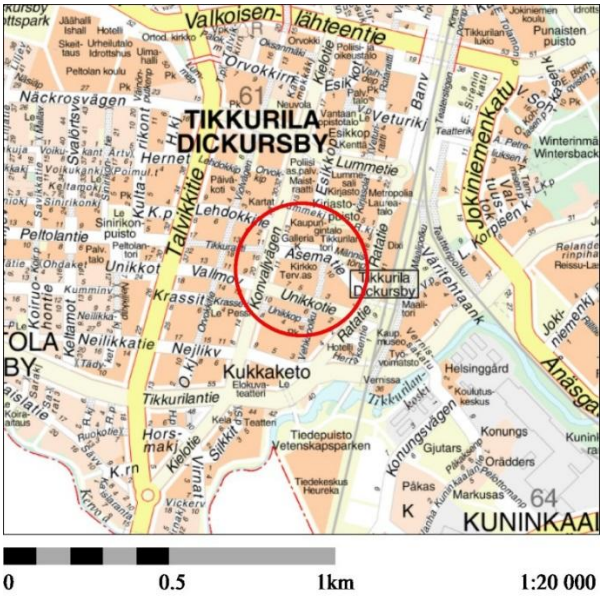
osa korttelista 61206 kaupunginosassa 61, Tikkurila. (kumoutuvan asemakaavan osa korttelista 61206, kaupunginosassa 61, Tikkurila).

Kaavamuutos mahdollistaa Kielotie 13:ssa sijaitsevan virastorakennuksen purkamisen ja uuden, kaupungin toimitilan sisältävän rakennuksen rakentamisen uuteen, muodostuvaan keskustakortteliin. Toimistotilojen lisäksi kortteliin sijoittuu liike- ja palvelutilaa sekä mahdollisesti asumista. Käyttötarkoitus muuttuu AL:stä (asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue) C:ksi (keskustatoimintojen korttelialue). Yhteenlaskettu rakennusoikeus neljässä eri vaihtoehdoissa on 15 000 – 21 000 kerrosneliömetriä, josta toimitilan osuus on noin 11 000 kerrosneliömetriä. Asumista kaavamuutosalueelle on mahdollista sijoittaa noin 6 000 k-m^2. Vaihtoehdosta riippuen tuleva tonttitehokkuus on 2,35-3,29. Ennen kaavamuutosta rakennusoikeus kaavamuutosalueella on 9 500 k-m2 ja tonttitehokkuus 1,50.

Kaupunkisuunnittelulautakunta palautti ensimmäiset kaavamuutosluonnokset uudelleen valmisteluun päätöksellään 14.5.2018 § 15. 1.4.2019 päätöksentekoon tuodaan uudelleen valmistellut kaavamuutosluonnokset.

Kaavan laatija: Ritva Kotilainen, aluearkkitehti, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 310 4267. Terhi Kuusisto, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 302 9691.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Suunniteltava alue on osa Vantaan kaupungintalon korttelia, Tikkurilan kaupunginosan ytimessä. Tikkurilan asemalle on noin 200 metrin matka. Aluetta rajaa etelässä Asematie ja pohjoisessa Lummekuja. Idässä alue rajautuu Tikkurilantoriin ja lännessä Kielotiehen.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalon jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 6.10.2017. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002365.
- Kaavoitus tuli vireille 12.2.2018.
- Mielipiteet pyydettiin 16.3.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta. Lisäksi määräajan ulkopuolella saatiin yksi (1) mielipide, joka otettiin huomioon.
- Hankkeesta järjestettiin 10.4.2018 asukastilaisuus, 12.4.2018 luottamushenkilöille vuorovaikutustilaisuus sekä 13.4.2018 henkilöstötilaisuus.
- Esiteltiin ensimmäisen kerran kaupunkisuunnittelulautakunnassa 14.5.2018, jolloin asia palautettiin uudelleen valmisteluun.

SISÄLLYSLUETTELO

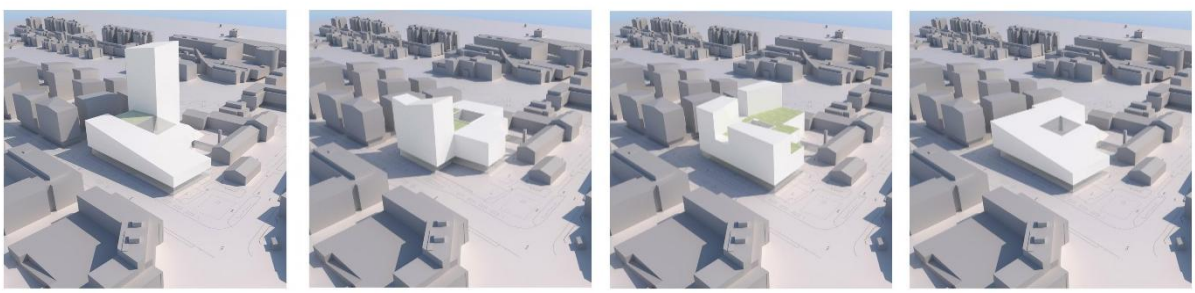
1. Tiivistelmä 3
2. Lähtökohdat 4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 4
2.2 Suunnittelutilanne 6
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 9
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 9
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 9
3.4. Asemakaavan tavoitteet 12
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 13
4. Asemakaavaluonnoksen kuvaus 29
4.1 Kaavan rakenne 29
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 29
4.3 Aluevaraukset 30
4.4 Kaavan vaikutukset 31
4.5 Ympäristön häiriötekijät 36
5. Kaavatyöhön osallistuneet 37
6. Kaavaluonnokset ja määräykset 37

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA
Vantaan Tikkurilan toimitila, Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi 18.1.2019, Rapal Oy, Calash Oy, Viator Oy, JKMM Arkkitehdit Oy

Kannen kuvat, vaihtoehdot A, B, C ja D: JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

1. TIIVISTELMÄ

Kielotie 13:n tontille tutkitaan kaupungin uuden toimitilan sijoittumista. Tontille on tutkittu erilaisia mahdollisia kaavallisia ratkaisuja, jotka mahdollistavat Kielotie 13 tontille sijoittuvan kaupungin uuden toimitilan lisäksi liike- ja palvelutilaa sekä asumista.

A *B* *C* *D*

Neljä vaihtoehtoa A, B, C ja D. Vaihtoehdoissa A ja C toimitilan katolle on lisäksi tarkasteltu asumista. Vaihtoehdossa B asuinkerrostalo sijaitsee toimitilan vieressä Kielotien varrella. Vaihtoehdossa D on toimitilaa sekä liike- ja palvelutilaa. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski ja Miettinen.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Tikkurila sijaitsee Kehä III:n pohjoispuolella, pääradan varrella. Lentoasema on vajaan viiden kilometrin päässä. Alue on Helsingin metropolialueen keskellä, raideliikenteen, lentoliikenteen ja tieliikenteen solmukohdassa. Kehäradan liikenne käynnistyi kesällä 2015 ja Tikkurilasta on tullut Suomen toiseksi vilkkain rautatieasema, jossa vaihdetaan kaukojunista lähiliikenteeseen ja lentoaseman juniin.

Nykyinen virastorakennus syksyllä 2017

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Keravanjoen ja Kylmäojan laakson savitasangolle. Vuonna 1870-1871 mitatussa Senaatin kartassa näkyy, että alue on ollut osin peltoa ja osin niittyä. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin. Tikkurilan ydinkeskustassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa.

Vesistöt ja vesitalous

Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Alueen maaperä on savea. Pohjaveden pinta on lähellä maanpintaa, mikä rajoittaa alueen kellaritilojen kaivamista. Alueen rakennukset joudutaan perustamaan paaluperustukselle.

Topografia

Alue on hyvin tasainen.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Tikkurilassa asui vuoden 2018 alussa 6 074 henkeä. Alueen väkiluku on pysynyt melko tasaisena koko 2000-luvun puolella, mutta kääntyi nousuun parin viimeisen vuoden aikana. Väkiluku on noussut vuodesta 2013 noin 400:lla. Uusia asuntoja on rakenteilla suuri määrä, joten kaupunginosan väkiluku nousee myös lähivuosina. Tikkurilassa on vähän lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suuri. Koko Tikkurilan suuralueen asukasluku oli 40 094 henkeä, missä on kasvua reilut 3 000 henkeä viimeisen 5 vuoden aikana.[1]

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja. Kaavatyö pohjoispuolen naapuritontille on käynnissä. Työssä tarkastellaan asuinkorttelin ja päiväkodin sijoittamista toimitilan pohjoispuoleiselle alueelle.

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen, lapsettomat avopariperheet ja työttömyys. Tikkurilan väestö on enimmäkseen muualta muuttanutta, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Palvelut ja työpaikat

Tikkurilan kaupunginosa on Vantaan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä lentokentän jälkeen. Lähes 92 prosenttia 6 300 työpaikasta on palvelujen parissa. Kaupunki ja valtio ovat merkittäviä työnantajina.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on Tikkurilan ydinkeskustaa. Se sijoittuu Kielotien varrelle kaupungintalon länsipuolelle sekä etelästä Asematien varrella sijaitsevaan Lauri Lairalan aukioon. Asematie on Tikkurilan kaupallinen pääakseli, joka johtaa Dixin uudesta liike- ja matkakeskuksesta Tikkuraitin kävelykadulle. Lähivuosina kävelykatua jatketaan koko Asematien matkalle.

Kaupunkikuva

Tikkurilan keskusta on väljä ja matalasti rakennettu. Kaupunkikuvassa on löydettävissä 1950-luvun kirkonkylämäistä tunnelmaa sekä 1970-luvun ihanteisiin perustuvaa autokaupunkia. Kaupungintalo ja Tikkurilan vanha asema ovat tärkeitä identiteettitekijöitä. Tikkurilan 1980-luvun rakentaminen toi keskustaan isoja kaupallisia yksiköitä, kuten Tikkurin ja Prisman sekä nykyisen Laurean ammattikorkeakoulun.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Vanhin osa Tikkurilan keskustan rakennuskannan historiallisista kerrostumista on hävinnyt vanhaa rautatieasemaa ja vernissatehdasta lukuun ottamatta. Vantaan kaupungintalo on 1950-luvulta ja se on suojeltu asemakaavalla.

Virkistys

Keravanjoen rantojen viheralueet ovat Tikkurilan keskustan vetovoimaisin viheralueekokonaisuus. Jokimaisemassa näkyvät eri vuosikymmenillä rakennetut Tikkurilan historiasta kertovat rakennukset, jotka liittyvät rautatiehen, teollisuuteen ja maatalouteen.

[1] https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset/vantaa_alueittain_ja_aluejaot

Liikenne

Kaavamuutosalue sijaitsee Kielotien, Lummekujan ja Asematien välisellä alueella. Kielotie on paikallinen kokoojakatu. Lummekujalta on Kirjastopuistossa sijaitsevan rampin kautta yhteys uuden torin alla sijaitsevaan Tikkuparkkiin. Kielotien länsireunalla on paikallispyörätie, itäpuolella pääpyörätieyhteys. Kielotien ja Asematien molemmin puolin on jalankulkukäytävät, Lummekujalla vain sen eteläreunassa.

Vesihuolto, vedenjakelu, jätevesi- ja hulevesiviemäröinti

Alue on rakennetun kunnallistekniikan piirissä.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Lummekujan ja Kielotien katualueilla.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Kielotien ja Lummekujan varressa.

Tietoliikenne

Tietoliikenteen verkko ulottuu alueelle ja kulkee Lummekujalla, Kielotiellä sekä Asematiellä.

2.1.4 Maanomistus

Voimassa olevan asemakaavan mukaisen AL-alueen Kielotien varressa omistaa VTK Kiinteistöt Oy (tontti nro 61-206-3). Vantaan kaupunki omistaa Kielotien katualueen, Lauri Lairalan aukion sekä YH-korttelialueen (tontti nro 61-206-5).

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen.

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Maakuntakaava

Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmässä 2017 alue on keskustatoimintojen aluetta. Alueen läpi kulkee Päärata.

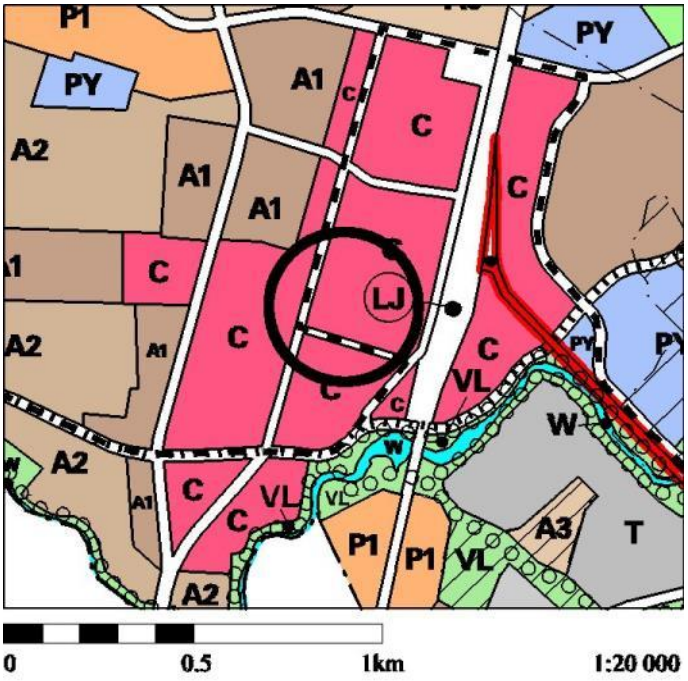
Keravanjoen varressa on viheryhteystarve. Jokivarsi on merkitty maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi ja Jokiniemen koelaitoksen alue valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009).

Alue on taajamassa, joka on osoitettu tiivistettäväksi alueeksi. Tikkurilantielle on osoitettu pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

Täydennetään asemakaavamuutosehdotusvaiheessa.

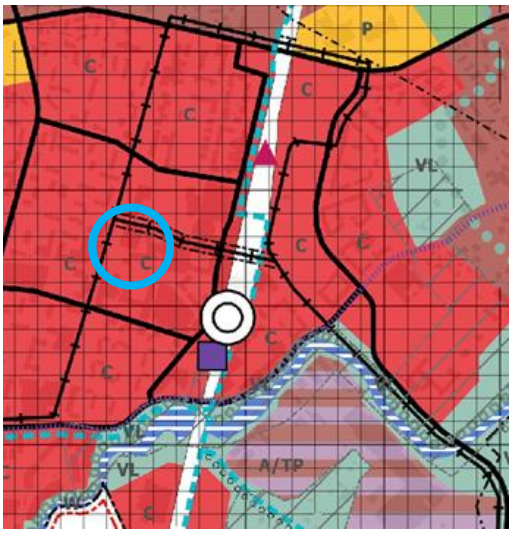
Yleiskaava

Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C). Unikkotielle ja Kielotielle on osoitettu ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Yleiskaava 2020, kaavaluonnos 11.2.2019

Yleiskaava 2020 esiteltiin kaupunginhallituksessa 11.2.2019, jossa se päätettiin asettaa nähtäville ja pyytää tarvittavat lausunnot. Luonnos oli nähtävillä 18.2.-29.3.2019.

Kaavamuutosalue sijoittuu uuden yleiskaavan rasteroidulle ”kestävän kasvun vyöhykkeelle” ja tukeutuu joukkoliikenteen runkolinjastoon. Tälle alueelle ohjataan maankäytön tehostuminen. Aseman ja pysäkeiden lähikortteleita kehitetään palveluiden ja kaupan keskittymänä. Tikkurilan asema on valtakunnallinen joukkoliikenteen vaihtoasema ja aseman yhteydessä on seudullisesti merkittävä liityntäpysäköintialue. Vanha rautatieasema on valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohde (RKY). Päärata seuraillen on merkitty pyöräilyn baana -yhteys. Sama yhteys kulkee myös Tikkurilantietä länteen ja Jokiniemen puolella Väritehtaanrannasta kohti Kuninkaalaa. Raitiotie on merkitty Jokiniemestä joko Valkoisen Lähteentietä tai Tikkurilan aseman alitse tunnelissa Lummekujalta Kielotielle. Jokivarren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke on merkitty sinisellä vaakaviivoituksella. Jokirantaa seurailee ekologinen runkoyhteys, joka turvaa eliölajien liikkumista ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä.

Vantaan ratikka (aiemmin Raide-Jokeri 3)

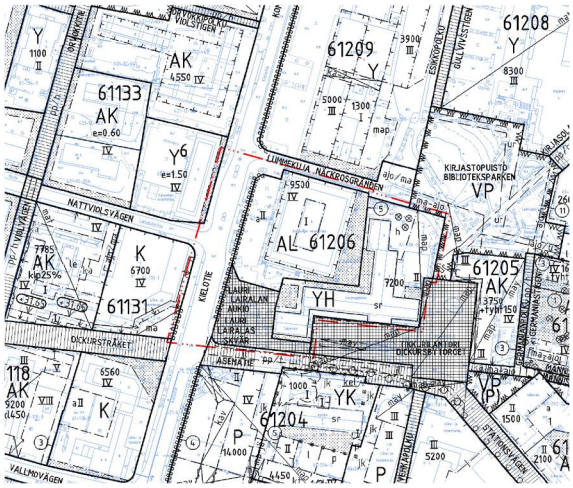
Pidemmällä aikavälillä Tikkurilantielle kaavaillaan raitiotieyhteyttä. Vantaan ratikka -niminen raitiotie kulkisi Mellunmäen metroasemalta Länsimäen, Hakunilan ja Tikkurilan kautta Aviapolikseen ja lentoasemalle. Raitiotien suunnittelu on osa Vantaan yleiskaava 2020 -työtä, jota tehdään parhaillaan. Kielotie 13:n kohdalla reittilinjaus kulkee joko Kielotietä tontin ohitse tai Tikkurilan aseman alitse, Kirjastopuiston alitse ja Lummekujan alta Kielotielle kääntyen, jossa se nousisi Tikkuraitin kohdalla maan pintaan. Aseman alittava yhteys edellyttää tilavarauksia Lummekujalla ja Kielotiellä. [2]

Vantaan ratikan reittikartta helmikuulta 2019. Mahdolliset vaihtoehdot Tikkurilan keskustassa ovat reitti Valkoisen Lähteentien kautta Kielotielle tai Tikkurilan aseman alittava reitti, jolloin ratikka kulkisi maan alla Lummekujan kohdalla ja nousisi Kielotiellä maan päälle. Kartassa näkyy jälkimmäinen vaihtoehto. Kuvalähde: Vantaan ratikka -esite 02/2019. Kaupunginhallitus päätti 12.11.2018, että jatkosuunnitteluun valitaan esitteen kuvan mukainen vaihtoehto. Varavaihtoehdoksi valittiin Valkoisenlähteentien reitti.

[2] Raide-Jokeri 3, alustava yleissuunnitelma 23.2.2018, Liikennesuunnittelu, Vantaa

Asemakaava

Korttelissa on voimassa asemakaavamuutos nro 000797 Tikkurila (Kh 15.1.1990). Siinä kaupungin virastotalon tontti on AL = asuin- ja liikerakennusten korttelialuetta, jossa rakennusoikeutta on 9500 k-m^2 ja kerrosluku IV.

Asemakaavamuutos 002068 Tikkurila (kv. 13.12.2010) on kaupungintalon tontin asemakaava, joka on YH korttelialuetta = hallinto- ja virastorakennusten korttelialue, jossa kerrosluku on II. Rakennus on kaavassa sr = suojeltava rakennus.

Kielotien osalta voimassa on Tikkurilan keskustan asemakaava nro 610300 (SM 17.9.1979).

Rakennuskielto

Maarekisteritila 421-6-426, jota kaavamuutos koskee, tulee lohkomistoimituksella lohkoa tontiksi. Lohkomattomana se on rakennuskiellossa. Kaavamuutosalueen tiloista/tonteista tulee muodostaa uuden tonttijaon mukaiset tontit ja lohkoa tonteiksi lohkomistoimituksella.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalon jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 6.10.2017. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002365 ja kaavoitus tuli vireille 12.2.2018.

Samassa OAS:issa tuli vireille Kielotie 15:n kaavamuutos nro 002352, johon liittyen Senaatti-kiinteistöjen jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 12.6.2017.

Molempia kaavamuutosalueita on suunniteltu kaupunkikuvallisesti kokonaisuutena kaupunkisuunnittelussa useamman vuoden aikajaksolla.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

alueen maanomistajat ja maanvuokraajat

kaavamuutoksen hakijat

naapurit (viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)

kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset

kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia

kaupungin omat asiantuntijat:

maankäyttötoimi (kiinteistöt ja asuminen, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala),

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan kaupunginmuseo

muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Kaavaluonnoksista pidettiin kolme erillistä osallistumistilaisuutta kaupungintalon valtuustosalissa viikolla 15 vuonna 2018. Tilaisuuksissa esiteltiin eri luonnosvaihtoehtoja ja sitä, kuinka päädyttiin keskittymään kahden erilaisen ratkaisun esittelyyn tarkemmin.
Tarkemman tarkastelun vaihtoehtoina tässä vaiheessa oli 4-5-kerroksinen rakennus, jossa sijaitsee pääosin kaupungin toimitiloja. Toisena vaihtoehtona oli toimitilarakennus viisikerroksisena sekä erillinen 12-kerroksinen asumisen mahdollistava rakennus. Molemmissa vaihtoehdoissa on kivijalassa liike- ja palvelurakentamista.

Asukastilaisuus:
Asukastilaisuus pidettiin 10.4.2018 ja tilaisuuteen osallistui noin 50 henkilöä. Tilaisuuteen liittyi suunnitelmien esittelyjen jälkeen ryhmätyöskentelyä.
Enemmistö piti matalampaa rakentamista hyvänä vaihtoehtona. Uuden rakennuksen toivottiin olevan myös moderni ja näyttävää keskustarakentamista. Rakennuksen alakertaan toivottiin monikäyttötiloja, joissa voisi järjestää konsertteja sekä näyttelyjä, mm. asukasyhdistyskokouksia. Kahviloita ja ravintoloita toivottiin myös kivijalkaan. Myös asumisen yhdistäminen kortteliin nähtiin positiivisena. Asumista perusteltiin korttelin elävyyden parantamisella ympäri vuorokauden. Valaistus, esteettömyys ja turvallisuus nousivat myös esille ulkotilojen suunnittelun kohdalla.

Luottamusmiestilaisuus:
Luottamushenkilöille pidettiin osallistumistilaisuus 12.4.2018. Tilaisuuteen osallistui 15 luottamusmiestä.
Yhdeksi keskustelun pääteemoista nousi rakentamisen korkeus muutosluonnos alueella. Aluetta pidettiin hyvänä paikkana asumiselle, hybridirakentamista pidettiin nykyaikaisena ratkaisuna. Korkean rakentamisen esimerkkejä käsiteltiin. Asumisen sijoittaminen toimitilan kanssa samaan kortteliin lisäisi Tikkurilan keskustaan myös palvelujen käyttäjiä.
Osa luottamusmiehistä ei pitänyt paikkaa sopivana korkealle rakentamiselle. Kaupungintalon ympäristöön toivottiin muodostavan arvokas ympäristö, jossa lähtökohtana on ennemmin kauneus ja turvallisuus kuin tehokkuus. Orgaaninen muoto, elävyys sekä eri materiaalien käyttö julkisivuissa miellyttivät. Katsottiin myös, ettei kaupungin instituutiota tarvitse korostaa korkealla rakentamisella.
Korkean tornin ja matalamman vaihtoehdon lisäksi nähtiin hyvänä myös vaihtoehto, jossa rakentamisen korkeus vaihtelisi asteittain. Tontin pohjoisosassa rakennus voisi olla kahdeksankerroksinen ja madaltua kaupungintalon vieressä kolmikerroksiseksi. Näin voitaisiin tutkia hybridirakentamisen vaihtoehtoa, jossa asuminen voisi sijoittua tontin pohjoisosaan.
Yleisesti pidettiin hyvänä, että eri vaihtoehtoja on tutkittu monipuolisesti. Asumisen yhdistämistä samaan rakennukseen pidettiin parempana vaihtoehtona kuin erillisen asuinrakennuksen sijoittumista tontille.

Henkilöstön tilaisuus:
Kaupungin henkilöstölle pidettiin osallistumistilaisuus 13.4.2018. Valtuustosalissa paikalla oli noin 80 henkilöä. Lisäksi tilaisuus kuvattiin ja tilaisuutta oli mahdollista seurata myös nettiyhteyden kautta. Mielipide oli mahdollista jättää myös nettikyselyn kautta.
Henkilöstön kommenteissa oli hyvin paljon samoja kommentteja ja huomioita kuin asukas- ja luottamusmiestilaisuuksissa. Henkilöstön mielipiteissä korostui kuitenkin enemmän matalan rakentamisen suosio ja asumisen sijoittumista samalle korttelialueelle ei pidetty kovinkaan tarpeellisena. Asuminen ja korkea rakentaminen saivat kuitenkin myös kannatusta.
Rakennuksen muotoon kiinnitettiin melko paljon huomiota. Sen toivottiin olevan orgaaninen ja monimuotoinen, rakennusmateriaaliksi toivottiin mm. puurakentamista. Paikalle toivottiin myös ekologisen, hyvälaatuisen rakennuksen suunnittelua. Myös sisätilojen suunnitteluun annettiin

mielipiteitä. Toimitilaan toivottiin mm. 3-6 hengen huoneita, riittävästi tilaa henkilökohtaisten tavaroiden säilyttämiselle ja tilaa pyörien säilytykselle.

3.2.2 Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan

Mielipiteet OAS-vaiheesta pyydettiin 16.3.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta. Lisäksi määräajan ulkopuolella saatiin yksi mielipide Kirjaamoon ja se otettiin huomioon.

Mielipiteet tiiviisti

Alueella ei ole Fingridin voimajohtoja, joten Fingridillä ei ollut kommentoitavaa OAS:iin.

Vantaan Energia ja – Sähköverkot Oy lausui keski- ja pienjännitemaakaapeleista sekä kaukolämpöputkista. Ne tulee huomioida kaavatyössä ja mikäli niitä tulee siirtää, toimitaan 20.7.1993 sopimuksen mukaisesti (Vantaan kaupunki ja Vantaan Energia Oy). Alueella tarvitaan uusia muuntamoita korvaamaan nykyisiä ja niiden sijainti tulee tarkentaa kaavatyössä.

HSL:n mukaan hankkeen mukainen kaupunkirakenteen tiivistäminen on heidän tavoitteidensa mukaista. Alueen bussipysäkkien sijainnit ovat hyvät ja niiden pituudet riittävät nykyiselle liikenteelle. Jatkossa tulee huomioida Vantaan ratikka, sen pysäkit ja vaihtoyhteydet. HSL haluaa olla mukana jatkosuunnittelussa.

Vantaan kaupunginmuseo lausui rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930-1979 -inventoinnissa on todettu, että Kauppalantalo on tyypillinen 1970-luvun virastotalo, jonka sisätilat ovat lähes alkuperäisessä tilassa. Kielotie 13 ja 15 ovat todettu inventoinnissa vaatimattomiksi. Karttarajauksessa on mukana asemakaavalla suojeltu Vantaan kaupungintalo, sen suojeluarvot on huomioitava ja merkittävä kaavaan ajantasaisin suojelumerkinnöin ja määräyksin.

HSY:n mukaan aluetta palveleva vesihuoltoverkosto on rakennettu. Kaavatyössä tulee huomioida vesijohdot ja viemärit sekä selvittää uuden vesihuollon tarve. Vesihuoltolinjat tulee sijoittaa yleisille alueille ja mahdollisten johtokuja-aluevarausten tarve pitää selvittää. Putkille ja laitteille tulee varata riittävä tila. Rakennettava vesihuolto kustannusarvioineen tulee esittää alustavassa vesihuollon suunnitelmassa.

Kaksi yksityistä mielipidettä käsitteli suunnitelmia ja ehdotti niille ratkaisuja. Ensimmäisen mukaan muutos on tervetullutta. Kielotie 13:n rakennusten tulisi olla korkeintaan 5-kerroksisia, ja korkeus voisi nousta Lummetietä kohti, jopa 8 kerrokseen. Tornitaloa Kielotie 13:een ei toivottu. Uusi toimitila tulisi kytkeä Vantaan kaupungintaloon ja rakentaa lähelle Kielotietä. Ensimmäiseen kerrokseen toivottiin liiketiloja. Hybridirakennus sopisi keskustaan, esimerkiksi 2-3 kerrosta toimistoja ja 2-3 kerrosta asuntoja. Kielotien julkisivuun toivottiin parvekkeita ja Kielotien ja Asematien risteyskohtaa tiivimmäksi. Tikkuparkin ajoramppi ehdotettiin siirrettäväksi maan alle, sillä nykysijainnilla se estää kävely-yhteyksiä. Kirjastopuistoa tulisi suurentaa ja pysäköintipaikkoja vähentää. Kahvila tai kioski puiston reunalla elävöittäisi keskustaa. Huomiota tulisi kiinnittää ihmisten mittakaavaan ja kävelijän näkökulmaan.
Toinen mielipide ehdotti iäkkäämmän väestön ja kansalaistarpeiden tiloja Kielotie 13:een tai 15:een. Niistä on puutetta, kun osa vanhusten palvelutiloista on lopettanut/lopettamassa ja Hiekkaharjun Leinikkitie on syrjässä. Molempiin taloihin, Kielotie 13:een ja 15:een, ei tulisi sijoittaa päiväkotia. Puisto ei ole puisto, ja saattoliikenne haittaa sitä. Lisäksi Kielotielle ei voi pysäköidä ja maanalaista parkkia ei tulla käyttämään.

Vastineet mielipiteisiin

Pienjännite- ja keskijännitemaakaapelit huomioidaan kaavatyössä ja muuntamoille etsitään uudet paikat.

Vantaan ratikan yksi mahdollinen linjaus kulkee Tikkurilan aseman alitse, Kirjastopuiston ja Lummekujan alitse ja nousee ylös Tikkuraitin kohdalla Kielotiellä. Linjauksen suunnittelutyötä tehdään parhaillaan ja tarkemmat piirustukset ovat saatavissa kaavatyön aikana. Tässä yhteydessä mietitään ratikan pysäkit, bussien pysäkit ja sujuvat vaihtoyhteydet. Kielotietä sekä Lummekujaa tulee ratikan linjauksesta johtuen leventää, mikä on huomioitu kaavamuutosluonnoksessa.
Kaavassa suojeltu Vantaan kaupungintalo on kaavamuutosluonnoksessa merkitty samoin merkinnöin, kun se tällä hetkellä on voimassa olevassa asemakaavassa.
Hulevesi- ja jätevesiviemäreitä sekä vesijohtovetoja tulee korttelialueella siirtää osana rakennustyötä. Rakennettava vesihuolto tilatarpeineen suunnitellaan ja alustava vesihuollon yleissuunnitelma esitetään osana kaavamuutosehdotusta seuraavassa vaiheessa.

Yksityisten mielipiteet huomioitiin mahdollisuuksien mukaan. Kaavamuutosluonnoksessa toimitilan korkeus on 4-5 kerrosta. Toimitilaa korkeammat asuinkerrostalomassat sijaitsevat eri vaihtoehdoissa joko tontin pohjoisella ja/tai läntisellä reunalla. Toimitila on kytketty kaupungintaloon joko maan alitse tai sillalla.
Rakennus on joka vaihtoehdoissa hybridirakennus. Sen ensimmäisessä kerroksessa on liike- ja palvelutilaa, ylemmissä kerroksissa toimistotiloja. Kolmessa vaihtoehdossa on lisäksi asumista.
Tikkuparkin rampin siirtäminen maanalle on mahdollistettu.
Kävelijän mittakaava on pyritty huomioimaan erityisesti sisäpihojen sarjassa uuden toimitilan ja Vantaan kaupungintalon välissä. Iäkkäämmän väestön toimintaa tai kansalaistarpeita on tarkoitus huomioida ensimmäisen kerroksen palvelutilojen myötä. Tarkemmassa rakennussuunnitteluvaiheessa tilat täsmentyvät. Päiväkotia ei ole tulossa Kielotie 13:een, mutta Kielotie 15:n kaavassa sille on osoitettu tilaa.
Kielotie 15:n kaavan yhteydessä käsitellään Kirjastopuiston suunnitelmaa.

3.3 PÄÄTÖKSENTEKO

Kaavamuutostyö esiteltiin lautakunnalle ensimmäisen kerran 14.5.2018. Kokouksessa asia päätettiin palauttaa uudelleen valmisteluun ja vaihtoehto 2:n pohjalta tulisi kehittää vaihtoehto, jossa tontin pohjoisrajalla olisi korkeampaa rakentamista (12-16 kerrosta). Asiasta äänestettiin ja äänestysesitys hyväksyttiin.

Kaavatyötä on jatkettu esitys huomioiden ja eteenpäin on kehitelty neljää erilaista ratkaisuvaihtoehtoa, jotka kuvataan myöhemmin tässä selostuksessa.

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset (Kv 18.6.2018)
Mm.:

- Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti.
- Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin.
- Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Perustelemme yksittäiset hankkeet osana palveluverkkokokonaisuutta.
- Vahvistamme Vantaan identiteettiä laadukkaalla, kiinnostavalla ja rohkealla arkkitehtuurilla.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

3.4.2 Muut tavoitteet

Kaavamuutosalueelle on tarkoitus rakentaa toimistorakennus, johon Vantaan kaupunki asettuu vuokralaiseksi. Vantaan kaupungin tavoitteena on saada käyttöönsä rakennus, johon keskitetään kaupungin työntekijöitä tällä hetkellä hajallaan Tikkurilassa olevista eri toimipisteistä.

Uuteen rakennukseen sijoittuisi noin 800 kaupungin työntekijää. Rakennuksen kivijalkaan on tarkoitus mahdollistaa liike- ja palvelutilan rakentaminen. Kaavaprosessissa tutkitaan myös mahdollisuutta sijoittaa tontille muita toimintoja, kuten asumista. Uuteen monitilatoimistoon sijoitetaan sisäkulkuyhteys kaupungintalolle.

Kaupunkisuunnittelun tavoitteena on saada korttelista kaupunkimainen, ympäristöönsä sopiva ekologinen rakennus, joka on arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen ja edistää elävän kaupunkikulttuurin syntymisen.

Hyvä joukkoliikenteen saavutettavuus sekä hyvien kävely- ja pyöräilyreittien lisääminen ovat tärkeässä roolissa uudistettaessa Tikkurilan keskustaa.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Alle on kuvattu asemakaavaratkaisun prosessi kahdessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe on kuvattu osana selostusta, jotta hankkeen kehitystä kohti asemakaavaluonnosvaihetta II olisi helpompi arvioida.

***

Kaupunkisuunnittelussa on tutkittu muutosalueen rakentamisen mitoitusta, kulkureittejä, kävelykeskustan sujuvoittamista sekä pysäköintiratkaisuja huomioiden naapuritonttien nykytila sekä käynnissä olevat erivaiheiset suunnitelmat.

Kielotien varsi on jo Tikkurilan kaavarunkovaiheessa (19.1.2015) merkitty kaupunkikuvallisesti vaativaksi alueeksi ja kävelykeskustan kehittämisen alueeksi. Samoin Kielotie on merkitty joukkoliikennepainotteiseksi bulevardiksi.

Keväällä 2017 kaupungin monitilatoimiston tontiksi tarkentui tontti osoitteessa Kielotie 13. Toimitilojen tarvitsemaksi rakennusoikeudeksi tarkentui 11 000 k-m^2.

Uudisrakennuksen koon ja korkeuden välistä suhdetta ympäröivään rakentamiseen nähden sekä varjostuksen vaikutuksia lähiympäristöön on tutkittu eri vaihtoehtoratkaisujen kautta.

I VAIHE

Ensimmäistä lautakuntakäsittelyä varten tarkasteltiin useita eri vaihtoehtoja, jotka on kuvattu seuraavilla sivuilla.

Kaupunkitilallista tarkastelua

Vaihtoehto A, vaihe I

Toimitilana yksi rakennus, jossa kivijalassa liike- ja palvelutilaa, yläkerroksissa toimitilaa.

Kulku Lauri Lairalan aukiolta Tikkurilan keskuspuistoon käy monitilatoimiston sisäpihan tilasarjojen kautta.

Vaihtoehto B, vaihe I

Toimitilana yksi rakennus, jossa kivijalassa liike- ja palvelutilaa, yläkerroksissa toimitilaa.

Kielotien varressa erillinen rakennus, jossa myös asumista.

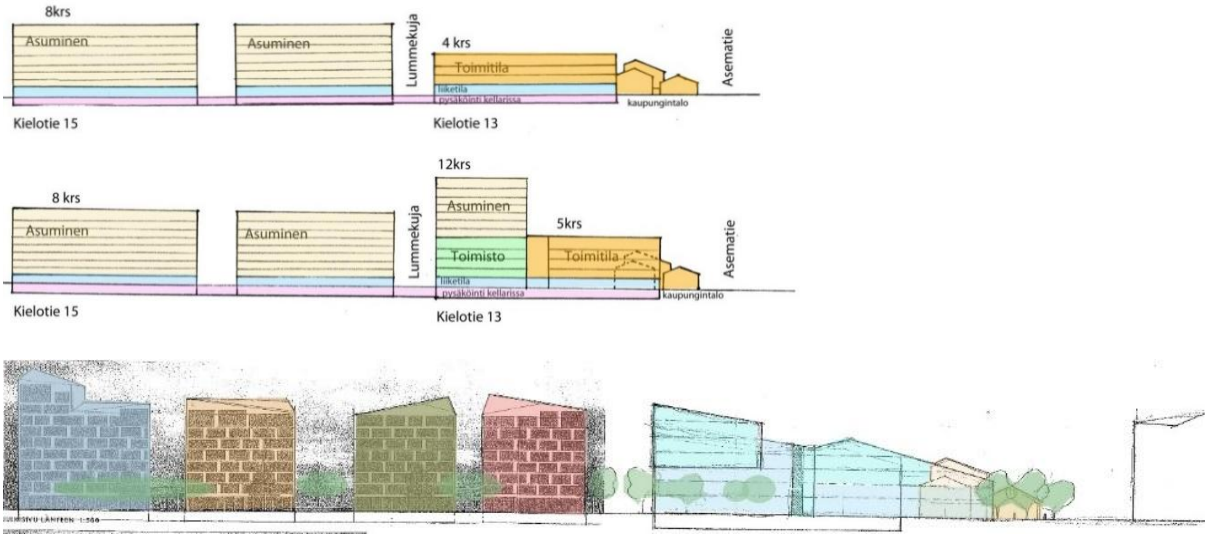
Kulku Lauri Lairalan aukiolta Tikkurilan keskuspuistoon käy monitilatoimiston sisäpihan tilasarjojen kautta.

Vaihtoehtotarkasteluissa tutkittiin eri kokoisten ja -korkuisten rakennusten sijoittumista tontille sekä niiden vaikutukset kaupunkirakenteelle sekä jalankulkuyhteyksille. Vaihe I

Luonnoksissa tutkittiin myös, miten eri muodoissaan tontille sijoittuva asuntorakentaminen toimii kaupunkirakenteessa. Vaihe I

Kielotie 15 *Kielotie 13, taustalla K-galleria ja kaupungintalo*

Rakentamisen korkeuden vaihtoehtoja tutkittiin suhteessa naapuritonttien ympäristöön. Samalla tutkittiin pysäköinnin sijoittumista alueelle. Korkeamman rakentamisen vaihtoehdoissa tontin vaatimat autopaikat eivät mahtuneet tontille. Korkeamman rakentamisen vaihtoehdoissa rakennukset varjostivat, varsinkin loppukesän iltoina, Kirjastopuistoa.

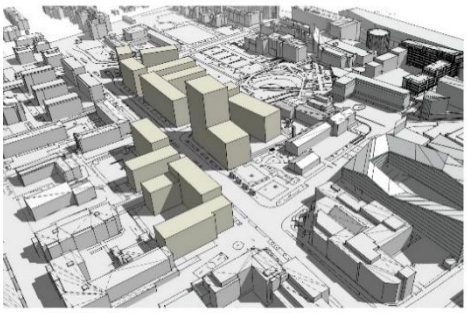
Alla eri vaihtoehtoja, vaihe I:

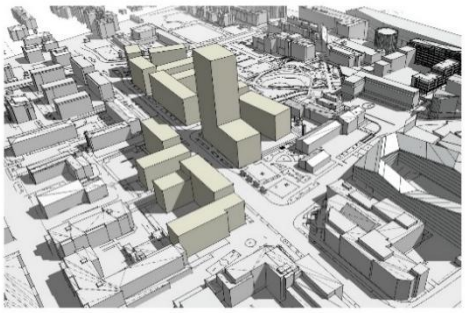
Kielotie 13 kohdalla kuusikerroksinen toimitilan massa.

Kielotie 13 kohdalla nelikerroksinen orgaaninen toimitilan massa.

Kielotie 13 kohdalla toimitila sekä 16 krs asuintorni.

Kielotie 13 kohdalla toimitila sekä 24 krs asuintorni.

Osallistumistilaisuuksissa tarkemmassa tarkastelussa esiintyneet vaihtoehdot, vaihe I: Osallistumistilaisuuksissa tarkasteltiin lähemmin kahta eri vaihtoehtoa, joissa ensimmäisessä vaihtoehdossa sijaitsee pääosin toimitila sekä kivijalkakerroksessa liike- ja palvelutila. Toinen vaihtoehto mahdollistaa toimitilan sekä kivijalkakerroksen liike- ja palvelutilojen lisäksi asumisen sijoittumisen tontille.

Vaihtoehto 1, vaihe I

Vaihtoehto 2, vaihe I

3.4.1 Ensimmäisen lautakuntakäsittelyn asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet, vaihe I

Kaavatyön valmistelun edetessä kaupunkisuunnittelu päätyi tutkimaan kolmea eri suunnitteluratkaisua kaavaluonnosvaihtoehdoiksi.

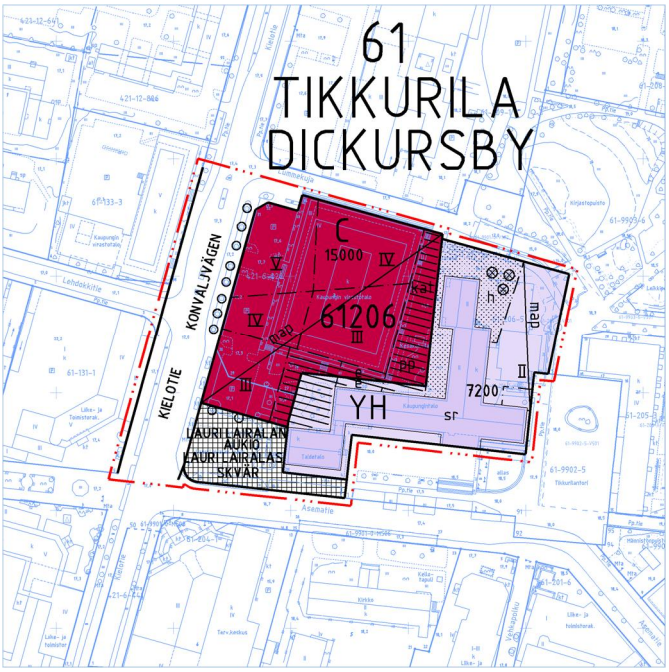
Vaihtoehto 1, vaihe I

Kaavaluonnos mahdollistaa uuden rakennuksen rakentamisen, jonka korkeus on kolmesta viiteen kerrosta. Rakennus on pohjoisosaltaan korkeampi ja rakennuskorkeus laskee kaupungintalon vieressä. Kaupungintalon ja uuden toimitilan välisessä ulkotilassa on kevyenliikenteen yhteys Kirjastopuiston ja Lauri Lairalan aukion välillä.

Rakennuksen kivijalkakerrokseen on mahdollista sijoittaa liike- ja palvelutiloja. Uudisrakennuksen itäosissa, kaupungintalon puolella, voi sijaita myös kaupungin toimitilaan liittyviä tiloja. Työskentelyolosuhteiltaan ratkaisu mahdollistaa monitilatoimistolle selkeät ja toimivat työtilat.

Vaihtoehto 1, vaihe I

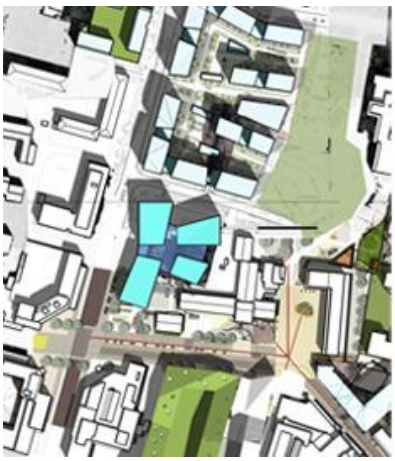
VE1 e=2,2

Vaihtoehto 2, vaihe I

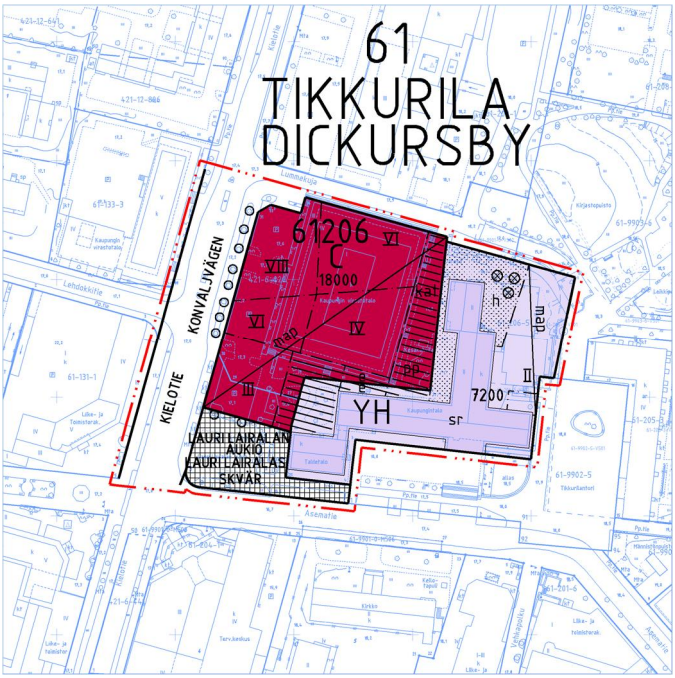
Kaavaluonnos mahdollistaa uuden rakennuksen rakentamisen, jonka korkeus on kolmesta kahdeksaan kerrokseen. Rakennus on pohjoisosaltaan korkeampi ja rakennuskorkeus laskee kohti kaupungintalon rakennusta. Kaupungintalon ja uuden toimitilan välisessä ulkotilassa on kevyenliikenteen yhteys Kirjastopuiston ja Lauri Lairalan aukion välillä.

Rakennuksen kivijalkakerrokseen on mahdollista sijoittaa liike- ja palvelutiloja. Uudisrakennuksen itäosissa, kaupungintalon puolella, voi sijaita myös kaupungin toimitilaan liittyviä tiloja.

Vaihtoehto mahdollistaa myös asuntojen sijoittumisen C-korttelialueelle eli ns. hybridirakennuksen rakentamisen.

Vaihtoehto 2, vaihe I

VE2 e=2,6

Vaihtoehto 3, vaihe I

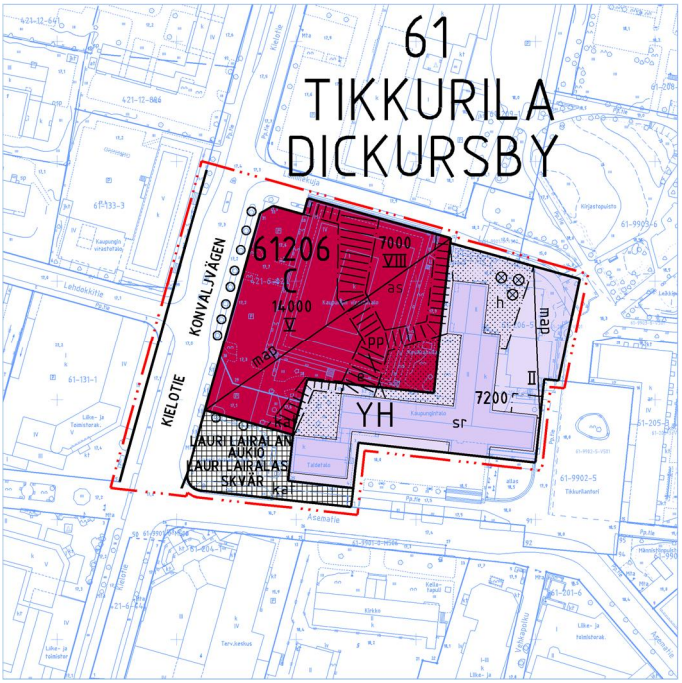
Kaavaluonnos mahdollistaa kahden erillisen rakennuksen rakentamisen. Kielotien varren rakennus on viisikerroksinen ja siinä sijaitsee kaupungin toimitilat sekä kivijalassa liike- ja palvelutiloja.

Lummekujan varressa sijaitsee kahdeksankerroksinen rakennus, joka mahdollistaa liike-palvelu ja toimistotiloja sekä asumisen sijoittumisen alueelle.

Kaupungintalon sekä uudisrakennusten välisessä ulkotilassa on kevyenliikenteen yhteys Kirjasto-puiston ja Lauri Lairalan aukion välillä.

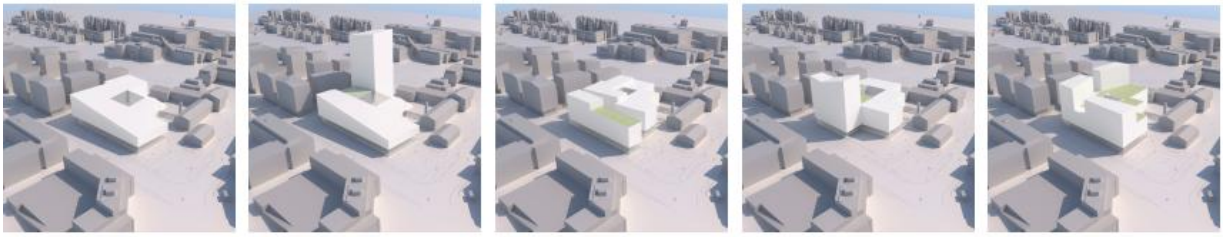
Vaihtoehto 3, vaihe I

VE3 e=3,0.

Asemakaavamuutosluonnoksen II VAIHE

Kaavaluonnosvaiheen ensimmäisen lautakuntakäsittelyn 14.5.2018 jälkeen, kun hanke oli palautettu uudelleen valmisteluun (14.5.2018, § 15) tarkoituksena tarkastella hankkeeseen sopivan asumisen sovittamista alueen pohjoisreunalle, työstä tilattiin taloudellisuus- ja toteutettavuusselvitys. Työn laati Rapal Oy yhdessä JKMM Arkkitehdit Oy:n, Calash Oy:n sekä Viator Oy:n kanssa. Tilatun työn yhteydessä tarkasteltiin vaihtoehtoja, joihin yhdistyy asuminen vaihtoehtoisin ratkaisuin, osin jo tehdyn asemakaavatyön pohjalta, sekä työn edistyessä kehittyen. Lisäksi tarkasteltiin vaihtoehto, jossa kaavamuutosalueelle on sijoitettu vain toimitilaa sekä palvelu- ja liiketilaa.

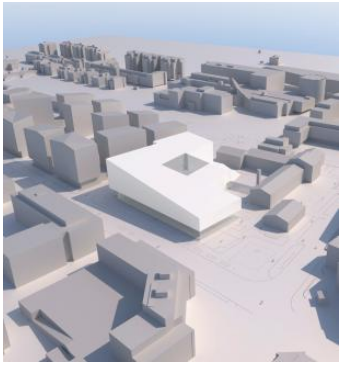
Vaihtoehtoisia ratkaisuja arvioitiin niin taloudellisten seikkojen, toteutettavuuden kuin kaupunkikuvan suhteen. Alle on kuvattu työn yhteydessä tarkastellut vaihtoehtoiset ratkaisut niiden toiminnallisuuden ja kaupunkikuvan osalta. Mallinnuskuvat on laatinut JKMM Arkkitehdit Oy.

Tarkastellut vaihtoehdot 1, 2, 3, 4 ja 5 vasemmalta oikealle, kaavamuutosluonnosvaihe II. Taloudellisuus- ja toteutettavuusarviointi, kuvat JKMM Arkkitehdit Oy/Harri Koski ja Samuli Miettinen.

Vaihtoehto 1, toimistorakennus sekä liike- ja palvelutilaa

Vaihtoehdossa 1, kaavaluonnoksessa D, on tarkasteltu ratkaisua, jossa toimitila sijoittuu 4-5 kerrokseen ja ensimmäinen kerros on liike- ja palvelutilaa. Se on kehittynyt versio ensimmäisen vaiheen vaihtoehdosta 1. Ensimmäinen kerros muodostaa julkisen, yhteisen palvelu- ja liiketilan, joka on kaikkien käytettävissä. Toisesta neljänteen kerrokseen sijoittuu kaupungin toimitila. Viidenteen kerrokseen on mahdollista sijoittaa mm. teknisiä tiloja sekä liiketilaa. Korkeudeltaan rakennus vastaa 6-kerroksista asuinkerrostaloa. Pysäköintitilat sijoittuvat yhteen kellarikerrokseen. Huoltoliikenne rakennukseen kulkee Lummekujan kautta. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys kulkee läpi sisäpihojen sarjan uuden monitilatoimiston ja nykyisen kaupungintalon välitse Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan kirjastopuistoa. Kerroskorkeus nousee neljästä viiteen kaavamuutosalueen pohjoisosaa kohti. Matala osuus huomioi nykyisen kaupungintalon korkeuden alueen eteläreunassa. Ratkaisussa kaupungin toimitilat muodostavat yhdessä suvantokohdan muutoin korkeasti rakennetussa kaupunkitilassa. Matalat massat mahdollistavat valon ja auringonpaisteen pääsyn piha-alueille. Rakennuksen julkinen luonne korostuu.

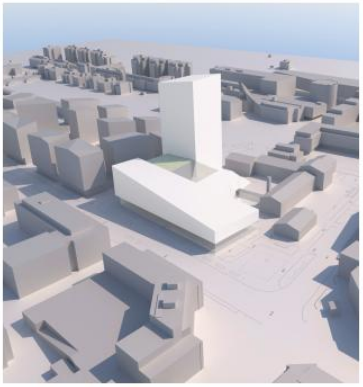
Kuva: Näkymä lounaasta. Kaavamuutosluonnosvaihe II. JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski, Miettinen.

Avainlukuja taloudellisesta tarkastelusta:

VE 1/C Nettoinvestointi nykyhintatasossa toimitilan osalta on 56,1 M€ (nykyhintataso).

Vaihtoehto 2, toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä asuintorni toimistotalon katolla koilliskulmassa

Vaihtoehdossa 2, kaavaluonnoksessa A, monitilatoimisto on saanut asuintornin harteilleen. Ratkaisu on kehittynyt ensimmäisen kaavaluonnosvaiheen vaihtoehdosta 3. Koilliskulman torniosa on dominantti, joka ympäristöään selkeästi korkeampana korostaa asumista kaavamuutosalueella. Asuinkerrokset alkavat viidennestä tai kuudennesta kerroksesta toimistotalon katolta ja nousevat 16 kerrokseen. Rakennus on hybridi, jossa kyseeseen tulevat hallinnanjakosopimukset tai kolmiulotteinen kiinteistönmuodostus. Huoltoliikenne rakennukseen kulkee Lummekujan kautta. Toimisto-, liike- ja palvelutilojen sekä asumisen pysäköinti on järjestelty yhteen kellarikerrokseen. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys kulkee läpi sisäpihojen sarjan, uuden monitilatoimiston ja nykyisen kaupungintalon välistä, Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan Kirjastopuistoa. Monitilatoimiston neljä kerrosta on selvästi alisteinen korkealle asuinosalle. Monitoimitalo-osan mataluus alueen eteläreunalla ottaa huomioon kaupungintalon mittakaavan. Torniosa varjostaa Tikkurilan Kirjastopuistoa ja Lummekujaa ja on selvästi ympäristöään korkeampi, yksinäinen torni.

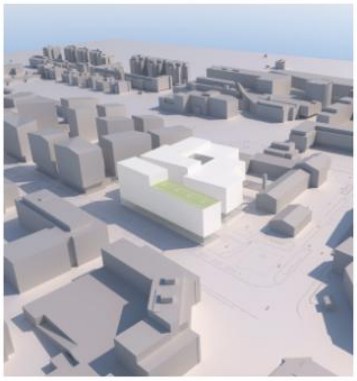
Kuva: Näkymä lounaasta. JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski, Miettinen.

Avainlukuja taloudellisesta tarkastelusta:

VE 2/A Nettoinvestointi nykyhintatasossa toimitilan osalta on 50,6 M€ (nykyhintataso).
- huomioitu asuntojen rakennusoikeuden myynti ja asuntojen osuus kellaripysäköinnistä

Vaihtoehto 3, 6-8 kerroksinen asuinkerrostalo Kielotien reunassa - toiminnallisuus ja kaupunkitila, lukuja

Vaihtoehdossa 3, josta ei tehty kaavaluonnosvaihtoehtoa, asuminen on sijoitettu Kielotien varteen, erilliseen rakennukseen omalle tontilleen. Toimitila on viidessä kerroksessa, josta ensimmäinen on julkista liike- ja palvelutilaa. Kellarissa sijaitseva toimisto, liike- ja palvelutilan sekä asumisen pysäköinti tulee järjestellä hallinnanjakosopimuksin. Myös 3d-kiinteistönmuodostus on mahdollinen ratkaisu. Huoltoliikenne rakennukseen kulkee Lummekujan kautta. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys kulkee läpi sisäpihojen sarjan, uuden monitilatoimiston ja nykyisen kaupungintalon välitse, Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan Kirjastopuistoa. Toimistorakennukselle jää tässä vaihtoehdossa ratkaisuista pienin maapinta-ala, minkä vuoksi toimitilan kerrosluku kasvaa yhdellä. Asuinrakennus, jossa on kerroksia 5-8, sijoittuu irralleen, mutta lähelle toimistotaloa ja Kielotien varteen, mikä tekee sijainnista hieman ahtaan niin asumiselle kuin monitilatoimistolle.

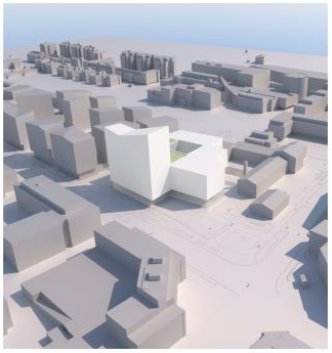
Avainlukuja taloudellisesta tarkastelusta:

VE 3 Nettoinvestointi nykyhintatasossa toimitilan osalta on 44,1 M€ (nykyhintataso).
- huomioitu asuntojen rakennusoikeuden myynti ja asuntojen osuus kellaripysäköinnistä
- pienin toimisto-, liike- ja palvelutilan pinta-ala

Kuva: Näkymä lounaasta. Kaavamuutosluonnosvaihe II. JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski, Miettinen.

Vaihtoehto 4, Toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä 12-krs:n asuintalo Kielotien reunassa

Vaihtoehdossa 4, kaavaluonnoksessa B, asuminen on tuotu Kielotien varteen ja rakennus on kiinni monitilatoimiston länsijulkisivussa. Ratkaisu on kehittynyt ensimmäisen luonnosvaiheen 2-vaihtoehdosta. Tämä mahdollistaa suuremman kerrospinta-alan järjestämisen monitilatoimistolle, mutta säilyttää asuinrakennukselle mahdollisuuden omaan tonttiin. Vaihtoehdon 2 tornitalo on tässä ratkaisussa sijoitettu maantasoon. Yhteensä kerroksia asuinkerrostalossa on 12. Mittakaava sopeutuu pohjoispuolen Kielotie 15:n korttelin korkeuteen; Lummetien ja Kielotien risteykseen on kaavamuutoksessa 002352 suunnitteilla saman korkuinen asuinrakennus. Yhdessä nämä kaksi 12-kerroksista, maltillista tornia, muodostavat osan Kielotien tulevaa keskustabulevardia reunustavaa julkisivua. Toimistorakennus on viidessä kerroksessa. Sen mittakaava sopeutuu maltillisesti lähiympäristöön. Pysäköinti on järjestetty yhteisesti asumiselle, liike-, palvelu- ja monitilatoimiston tiloille yhteen kerrokseen kellariin. Huoltoliikenne rakennukseen kulkee Lummekujan kautta. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys kulkee läpi sisäpihojen sarjan uuden monitilatoimiston ja nykyisen kaupungintalon välitse Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan Kirjastopuistoa.

Avainlukuja taloudellisesta tarkastelusta:

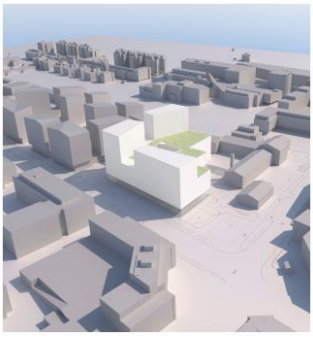
4/B Nettoinvestointi nykyhintatasossa toimitilan osalta on 49,5 M€ (nykyhintataso).

- huomioitu asuntojen rakennusoikeuden myynti ja asuntojen osuus kellaripysäköinnistä

Kuva: Näkymä lounaasta. JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski, Miettinen.

Vaihtoehto 5, toimistorakennus, liike- ja palvelutilaa sekä asumista toimitilan katolla länsi- ja pohjoisreunoilla

Vaihtoehto 5, kaavaluonnoksessa C, syntyi taloudellisuus- ja toteutettavuusselvityksessä tehdyn työn myötä. Idea massoittelulle tuli JKMM:n arkkitehdeiltä. Ratkaisussa asuminen on käännetty vertikaaleista torniosista lappeelleen reunustamaan monitilatoimiston kattoa sen länsi- ja pohjoisreunoilla. Asuinkerroksia on tässä 4-5. Monitilatoimisto on neljässä kerroksessa. Rakennus on hybridi, joka edellyttää hallinnanjakosopimuksia ja/tai 3d-kiinteistönmuodostuksen. Yhteinen pysäköintilaiton on yhdessä kerroksessa maan alla. Ratkaisu on VAU-kohde, mikä tekee rakennuksesta persoonallisen yksilön kaupunkikuvassa. Mittakaava kasvaa pohjoiseen ja länteen. Huoltoliikenne kulkee Lummekujan kautta. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys kulkee läpi sisäpihojen sarjan uuden monitilatoimiston ja nykyisen kaupungintalon välitse Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan kirjastopuistoa.

Avainlukuja taloudellisesta tarkastelusta:

5/C Nettoinvestointi nykyhintatasossa toimitilan osalta on 51,7 M€ (nykyhintataso).

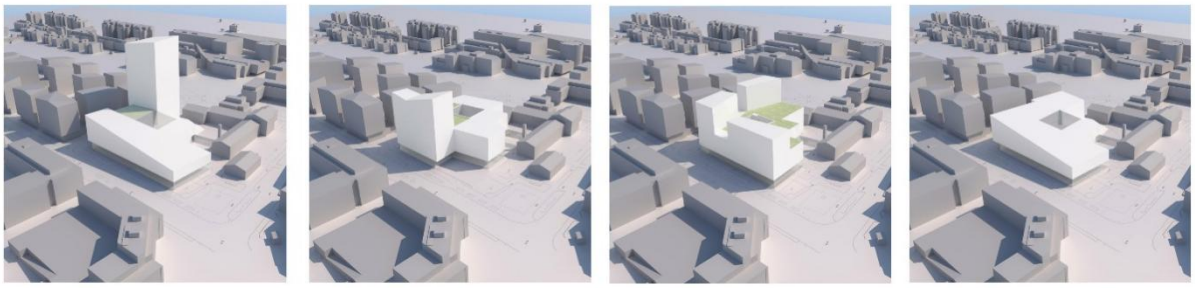
- huomioitu asuntojen rakennusoikeuden myynti ja asuntojen osuus kellaripysäköinnistä

Kuva: Näkymä lounaasta. JKMM Arkkitehdit Oy/ Koski, Miettinen.

3.4.2 Asemakaavaratkaisujen valinta ja perustelut

Jatkokehittelyyn valittiin taloudellisuus- ja toteutettavuusselvityksessä tarkastellut ratkaisut 1,2,4 ja 5 (Tästä eteenpäin D, A, B ja C ja järjestys muutettu aakkosjärjestykseen).

Kuvat alla: Jatkoon valitut vaihtoehdot A, B, C ja D. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

Taloudellisuus- ja toteutettavuusselvityksen vaihtoehto 3 jätettiin pois jatkotarkastelusta (kuva alla). Syynä tähän olivat seuraavat seikat: Sekä toimitilan, että asuinrakennukset erilliset tontit muodostuvat pieniksi. Toimitilan yhden kerroksen pinta-ala on muita vaihtoehtoja selkeästi pienempi, mistä seuraa korkeampi kerrosluku (5) ja korkeampi massa. Asuinrakennuksen pihan toteuttaminen muodostuu haasteeksi ja sen ikkunasuunnat päin toimitalon länsiseinää koettiin haastaviksi – etäisyys toimitilaan on pieni ja toimitilarakennus varjostaa asuntoja ja yksipuolistaa itäsuunnan näkymät. Muut ratkaisut toteuttavat haettuja tekijöitä paremmin: mm. pienimittakaavaisuus Vantaan kaupungintalon suuntaan, suuri kerrospinta-ala monitilatoimiston tilasuunnittelun joustavuuden mahdollistamiseksi.

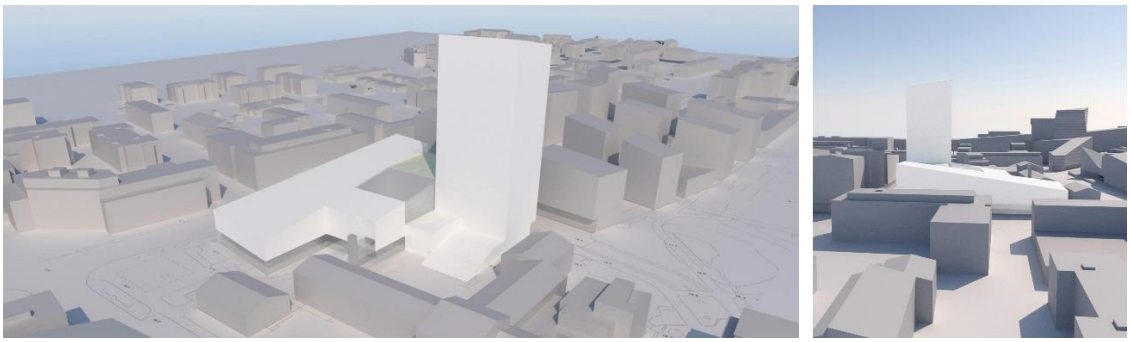
Kuva jatkotarkasteluista pois jätetystä vaihtoehdosta 3. Kuva JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

Jatkokehitetyille vaihtoehdoille A, B C ja D yhteistä oli kaupunkitilaan uutta luova sisäpihojen sarja kaupungintalon ja uuden toimitilan välissä. Toimitilan pienimittakaavainen, polveileva sisäpihan rytmitys ottaa huomioon vanhan kaupungintalon. Toimitila on matalasta kerrosluvustaan (4-5) huolimatta korkeahko, 18-22 metriä, eli noin 6-7 kerroksisen asuinkerrostalon korkuinen. Pysäköinti sijoittuu yhteen maanalaiseen kerrokseen. Kaikissa vaihtoehdoissa toimitilan pinta-ala on noin 11 000 k-m^2. Asumisvaihtoehdoissa asumiselle on kaavoitettu kaikissa vaihtoehdoissa 6 000 k-m2. Loppuosa rakennusoikeudesta on liike-, palvelu- ja kiinteistön huoltotilaa.

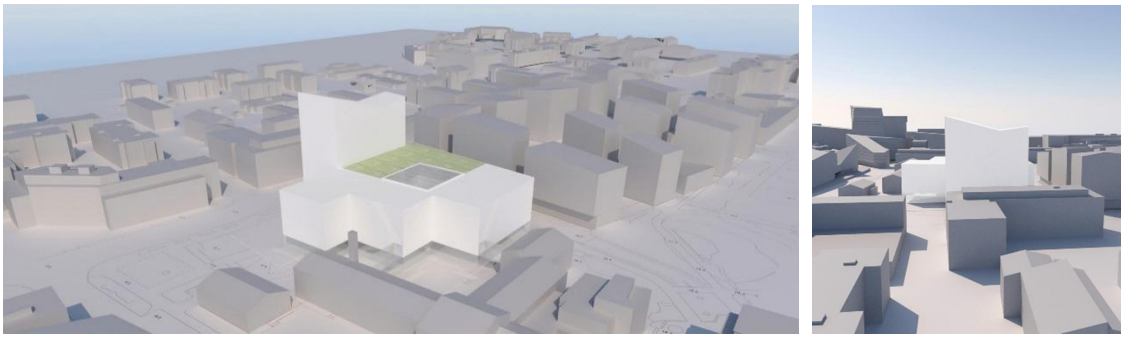
Asumisen ratkaisut (A, B, C) korottavat rakennuskokonaisuuden korkeutta ja erottavat vaihtoehdot toisistaan. Vaihtoehdossa A tornimainen asuinkerrostalo toimitilan katolla koilliskulmassa muodostaa dominantin, joka erottuu ympäristöstään selvästi, kerrosluku nousee 16:een. Mittakaavaltaan torniosa heijastaa Dixin korkeaa mittakaavaa, mutta sijoittuu etäälle siitä. Vaihtoehdossa B asuintorni on tuotu maan tasoon Kielotien varteen, kiinni toimitilaan. Se nousee 12 kerrokseen ja on kokoluokaltaan A-vaihtoehdon tornia vastaava. Koska ratkaisussa asuinkerrostalo nousee katutasosta, se jää kokonaisuutena A:n tornia matalammalle. Kielotien katujulkisivusta näkyvät asuminen, liike-, palvelu- ja toimitilat. Rakennukset on mahdollista rakentaa omille tonteilleen. C-vaihtoehdossa tornimaiset asuinrakennusmassat on käännetty lappeelleen reunustamaan toimitilan kattoa sen pohjois- ja länsijulkisivuilla. Asuinkerrostasoja on 3-4 ja kerrosluvut siten 7-8. Asuinrakennusten piha on toimitalon katolla, kuten muissakin asuinvaihtoehdoissa. Kohde on esimerkki VAU-arkkitehtuurista, jossa uudenlainen elementti tuo kaupunkikuvaan sen mittakaavaan sopeutuvan ja toiminnallisesti monipuolisen yhdistelmän.

Vaihtoehto D on puhdas, parhaimmalla mahdollisella tavalla toimiva julkinen rakennus, jossa liike- ja palvelutilan päälle sijoittuu toimitilaa kolmeen kerrokseen. Mittakaava sopeutuu ympäristöönsä ja muodostaa julkisten rakennusten parin Vantaan kaupungintalon kanssa. Kaupunkirakenteeseen syntyy näin suvantokohta, joka alleviivaa Tikkurilan ydinkeskustan julkisen keskustan luonnetta.

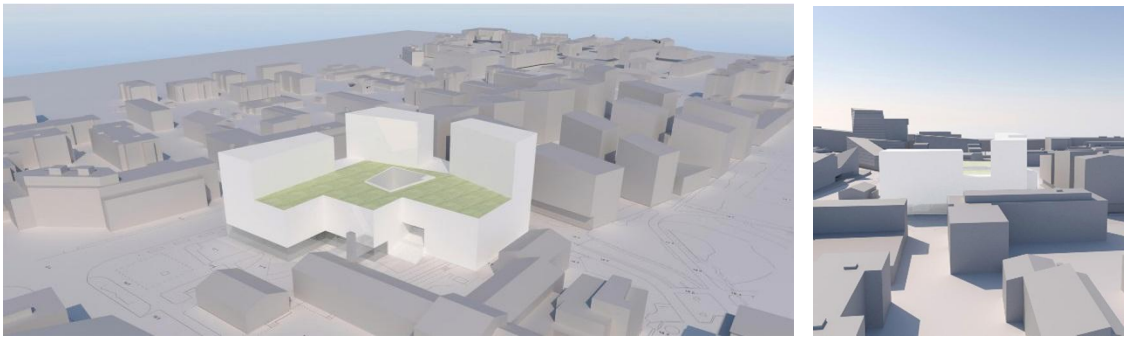
Alla on tiivis kuvallinen vertailu jatkoon valituista neljästä vaihtoehdoista ja sitä seuraavalla sivulla taulukko vaihtoehtojen kaupunkikuvallisista ja toiminnallisista ominaisuuksista.

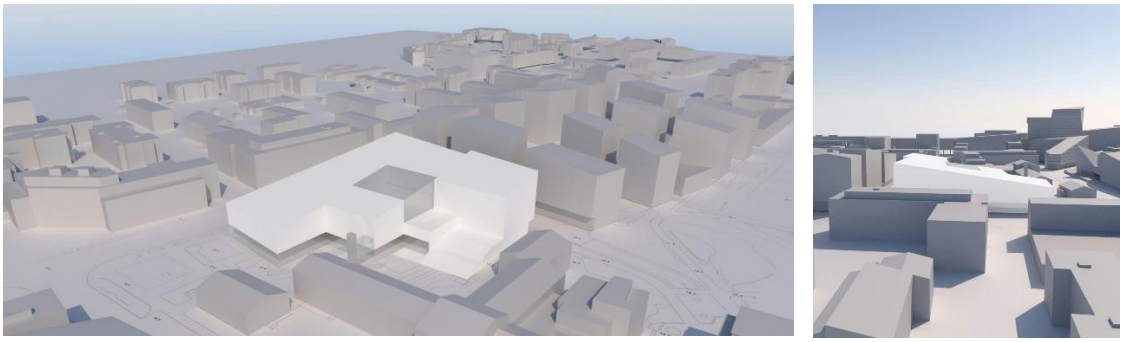
Vaihtoehto A kaakosta ja lännestä. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

Vaihtoehto B kaakosta ja lännestä. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

Vaihtoehto C kaakosta ja lännestä. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

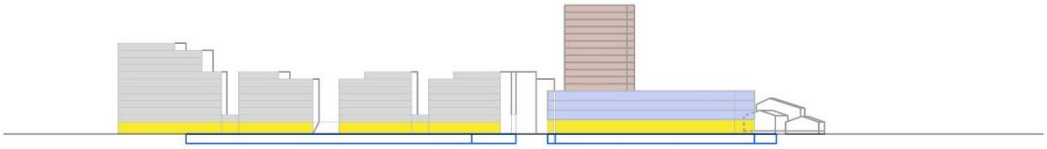

Vaihtoehto D kaakosta ja lännestä. Kuvat JKMM Arkkitehdit Oy / Koski, Miettinen

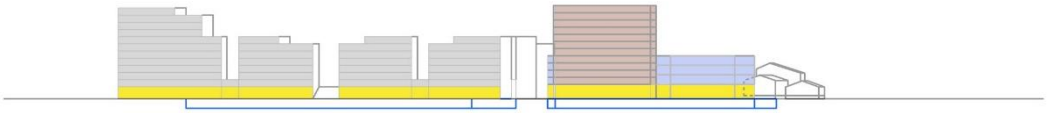
A Asuintorni toimitilan päällä koilliskulmassa + Sisäpihojen sarja ja pienimittakaavainen sisäpiha, ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat, pysäköinti kellarissa, yhteys Vantaan kaupungintaloon, huolto- ja ajoyhteys Lummekujalta + Kaupunkimainen katujulkisivu, Lummekujalla korkea aksentti + Syvä runko, valokatteinen aula ja kolme laajaa kerrosta, monitilatoimiston joustavuus toteutettavissa + Tuloja myytävistä asuinkerrosneliöistä, liike- ja palvelutiloja mahdollista myydä/vuokrata - Vastaa korkeimmasta osastaan noin 18-kerroksista kerrostaloa (54 metriä) - Korkeahko asuintorni yksinäinen dominantti alueella, varjostaa Kirjastopuistoa iltapäivällä/illalla - Syvä runko vähentää luonnonvalon määrää, asuinkerrostalon kohdalla rakenteelliset ja palotekniset vaatimukset - Asuinrakennusten kohdalla porras-, hissi ja runkorakenteet heikentävät toimistotilojen joustavuutta - Hallinnanjakosopimukset/3d-kiinteistö	B Asumista Kielotien varressa + Sisäpihojen sarja ja pienimittakaavainen sisäpiha, , ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat, pysäköinti kellarissa, yhteys Vantaan kaupungintaloon, huolto- ja ajoyhteys Lummekujalta + Asumisen ja toimiston yhdistävä katujulkisivu + 12-kerroksinen asuinkerrostalo muodostaa parin Kielotie 15 ja Lummetien risteyskohdan saman korkuiselle tornille ja on osa Kielotien kaupunkibulevardin tiivistymistä + Vastaa korkeimmillaan noin 13-kerroksista kerrostaloa (39 m) + Toimitilan kapeampi runkosyvyys, enemmän luonnonvaloa + Erillinen asuinrakennus halvempi toteuttaa, ei korkean rakentamisen haasteita + Tuloja myytävistä asuinkerrosneliöistä, liike- ja palvelutiloja mahdollista myydä/vuokrata - Toimitilan kerrosten ala pienempi, monitilatoimiston edut huonommin hyödynnettävissä - Pienempi kerrosala -> toimitilassa yksi kerros enemmän, vertikaaliyhteydet vievät suhteellisesti enemmän tilaa - Iso osa asuinnosta aukeaa vain Kielotien suuntaan - Pysäköinnin osalta hallinnanjakosopimukset
C Asumisen kruunu toimitilan päällä + Sisäpihojen sarja ja pienimittakaavainen sisäpiha, , ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat, pysäköinti kellarissa, yhteys Vantaan kaupungintaloon, huolto- ja ajoyhteys Lummekujalta + Kaupunkimainen katujulkisivu, VAU-kohde; uusi elementti kaupunkirakenteessa + Syvä runko, valokatteinen aula ja kolme laajaa kerrosta, monitilatoimiston joustavuus toteutettavissa + Vastaa korkeimmillaan noin 10-kerroksista kerrostaloa (30 m) + Tuloja myytävistä asuinkerrosneliöistä, liike- ja palvelutiloja mahdollista myydä/vuokrata + Ei korkean rakentamisen haasteita - Asuinrakennusten kohdalla porras-, hissi ja runkorakenteet heikentävät toimistotilojen joustavuutta - Syvä runko vähentää luonnonvalon määrää - Hallinnanjakosopimukset/3d-kiinteistö	D Toimitila + Sisäpihojen sarja ja pienimittakaavainen sisäpiha, ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat, pysäköinti kellarissa, yhteys Vantaan kaupungintaloon, huolto- ja ajoyhteys Lummekujalta + Kaupunkimainen katujulkisivu + Vastaa korkeimmillaan noin 7-kerroksista kerrostaloa (22 m) + Syvä runko, valokatteinen aula ja kolme laajaa kerrosta, monitilatoimiston joustavuus toteutettavissa optimaalisesti + Tuloja vuorattavista/myytävistä liike- ja palvelutiloista - Ei myytävää asuinrakennusoikeutta - Syvä runko vähentää luonnonvalon määrää

Taulukko: Jatkoon valittujen vaihtoehtojen vertailu, kaupunkikuva ja toiminnallisuus, A, B, C ja D. Lähde Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi sekä kaupunkisuunnittelun oma arviointityö

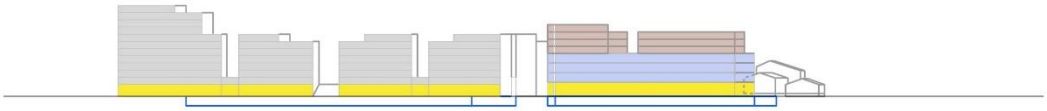
A

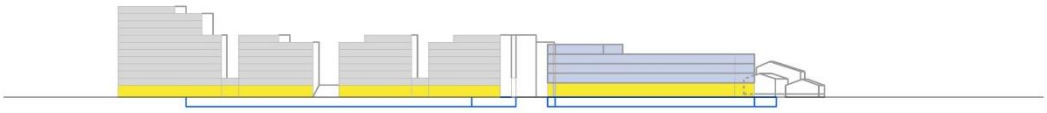
B

C

D

KIELOTIE 15 *KIELOTIE 13* *KAUPUNGINTALO*

Alueleikkaukset vaihtoehdoista, A (16 krs torni), B (12 krs asuinkrstalo), C (talot katolla) ja D (toimitila)

Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi - tiivistelmä selvityksen taloudellisen osan tuloksista jatkokehittelyyn valituista vaihtoehdoista A, B, C ja D

Kaavatyön jatkuessa suunnitelmista teetettiin taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi, joka valmistui tammikuussa 2019. Selvityksen laati Rapal Oy, kumppaneinaan Calash Oy, Viator Oy ja JKMM Arkkitehdit Oy. Selvityksessä kartoitettiin kaupunkikuvan ja tulevan rakennuksen toiminnallisuuden lisäksi hankkeen taloudellisia ominaisuuksia sekä sen toteutettavuutta. Tämän kappaleen tiedot pohjautuvat arvioinnin tietoihin lukuun ottamatta muutamaa lisättyä huomiota.

Talouslukuja

Selvityksen toimitilan ja asuntojen toteutuneet kustannustiedot perustuvat n. 50:een Tarjoushintaindeksin seurantahankkeen toteutumatietoihin ja Vantaan tilahallinnan rakennustyyppien tilatietokantaan sekä asiantuntijakonsultoinnin näkemykseen tämänhetkisestä hintatasosta ja suhdannekehityksestä. Toimitilan arvioitu veroton kustannus (nykysuhdanne) on n. 3 000 €/brm^2, pysäköintikellarin n. 1 500 €/brm^2 verottomana. Alla kustannukset nykyhintatasossa/vaihtoehto. Kustannuksista on vähennetty asuntojen autopaikkakustannus (A, B, C) ja asuinrakennusoikeuden myynti on huomioitu:

Vaihtoehto A	*Asuintorni toimitilan katolla kaakkoiskulmassa*	*50,6 M€*
Vaihtoehto B	*Asuinkerrostalo Kielotien varressa, 12 kerrosta*	*49,5 M€*
Vaihtoehto C	*VAU-kohde, reunustavat kerrostalot katolla*	*51,7 M€*
Vaihtoehto D	*Toimitila, liike- ja palvelutilaa, julkinen rakennus*	*56,1 M€*

Vaihtoehtojen investointikustannukset eivät mainittavasti eroa toisistaan (nykytilanne 49,5-56,1 M€, suurin ero 6,6 M€). Luvut eivät voimakkaasti johda ratkaisun tekemiseen tästä näkökulmasta. [3]

[3] Vantaan Tikkurilan toimitila, Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi 18.1.2019, Rapal Oy, Calash Oy, Viator Oy, JKMM Arkkitehdit Oy

Infrarakentamisen veroton investointikustannusarvio 5-10 M€, riippuen raitiotietunnelin rakentamisesta/katujen uusimisesta. Tunnelin rakentamisen ajankohta tulee selvittää ja mahdollinen Tikkuparkin sisäänajon siirto, mikäli Vantaan ratikka päätetään linjata Tikkurilan aseman ja Kirjastopuiston sekä Lummekujan ali Kielotielle. Joka tapauksessa toteutettavaksi tulee sisäpihasarja toimitilan ja Vantaan kaupungintalon välissä.

Asuntorakentamisen kustannusperusteinen keskimääräinen verollinen neliöhinta olisi 6 800 €/asm^2, tämä luku sisältää rakennusoikeuden ja asuntojen osuuden pysäköintitiloista. Selvityksen mukaan tämä jättäisi myyntikatevaraa noin 500 €/asm^2. Asuntorakentamisen korkea hinta selittyy pitkälti hintavalla pysäköintiratkaisulla. Asuntojen verollinen kustannusperusteinen neliöhinta €/ams^2:

A: 6 800 €/asm^2 B: 6 700 €/asm^2 C: 6 600 €/asm^2 D: ei asuntoja

Toteutettavuudesta

Selvityksen mukaan rakentaminen on jaettavissa urakoihin, mutta kokonaisurakka vaikuttaa toimivimmalta. Tällöin sama urakoitsija vastaisi pysäköintilaitoksen, liike-, palvelu- ja toimitilojen ja mahdollisten asuntojen rakentamisesta. Selvityksen mukaan tämä rajaa mahdollisten urakoitsijoiden määrää ja suuret rakennusliikkeet tulevat kyseeseen.

Rakentamisen haasteet löytyvät aikataulutuksesta, ja toiminnoiltaan erilaisten tilojen yhteensovittamisesta. Urakoitsijan kannalta hankkeen kannattavuus ja kiinnostavuus riippuu ratkaisun tehokkuudesta, ja erityisesti asuntojen toteutettavuutta ei tulisi kaavalla vaarantaa. Kohteen suuri koko ja sen sijainti kiinnostavat. Asumisen maksimointia pidetään taloudellisesta näkökulmasta hyvänä. Selvitys esittää mahdollisia ja kiinnostavia järjestelyitä kohteen toteutuksesta.

Kiinteistöt ovat jaettavissa 3d-kiinteistöiksi. Perinteisesti hybridihankkeita on toteutettu ja tilojen juridinen hallinnointi järjestetty hallinnanjakosopimuksin, mikä on myös mahdollista. Kun kaupunki kilpailuttaa hanketta, selvitys suosittelee, että yhteisjärjestelysopimuksen periaatteet sisällytettäisiin tarjouspyyntöön. [4]

[4] Vantaan Tikkurilan toimitila, Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi 18.1.2019, Rapal Oy, Calash Oy, Viator Oy, JKMM Arkkitehdit Oy

Alla taulukko, jonka sisältö on suoraan lainattu selvityksestä, rakennuttamisen/rakentamisen näkökulma:

A Asuintorni toimitilan päällä ”+ edullisin vaihtoehto toimistoille (asuntorakennusoikeuden myyntitulot voidaan maksimoida) + edullisimmat autopaikat (suuri pysäköintikellari ja asuntorakentaminen kattaa osan kellarin rakentamiskustannuksista) + kiinteistö voidaan muodostaa kolmiulotteisesti uuden lain mukaisesti - vähän tarjoajia kokonaisurakan koosta ja monimutkaisuudesta johtuen (vain suurimmat rakennusyritykset) - juridisesti monimutkainen rakenne (kolmiulotteisista kiinteistöistä ei vielä kokemuksia)”	B Asumista Kielotien varressa ”+ edullinen vaihtoehto toimistoille (asuntorakennusoikeuden myyntitulot) + melko edulliset autopaikat (keskisuuri pysäköintikellari ja kellarin rakentamisen kustannuksista vastaa osittain asuntorakentaminen) + kiinteistö voidaan muodostaa kolmiulotteisesti uuden lain mukaisesti - tontin pienuudesta johtuen asuntoja ei voida rakentaa kokonaan erilleen toimistoista (yhteistä kellaritilaa) joten kyseessä on myös hybridirakennus - vähän tarjoajia kokonaisurakan koosta ja monimutkaisuudesta johtuen (vain suurimmat rakennusyritykset) - asuntorakentamisen edellyttämän pihan järjestäminen voi olla haaste - juridisesti monimutkainen rakenne (kolmiulotteisista kiinteistöistä ei vielä kokemuksia)”
C Asumisen kruunu toimitilan päällä ”+ edullisin vaihtoehto toimistoille (asuntorakennusoikeuden myyntitulot voidaan maksimoida) + edullisimmat autopaikat (suuri pysäköintikellari ja asuntorakentaminen kattaa osan kellarin rakentamiskustannuksista) + kiinteistö voidaan muodostaa kolmiulotteisesti uuden lain mukaisesti - vähän tarjoajia kokonaisurakan koosta ja monimutkaisuudesta johtuen (vain suurimmat rakennusyritykset) - juridisesti monimutkainen rakenne (kolmiulotteisista kiinteistöistä ei kokemuksia)”	D Toimitila ”+ selkeästi rajattu rakennusprojekti, jonka kilpailuttaminen yksinkertaista. Urakointimalli voidaan valita suhdannetilanteen mukaan esim. kiinteä kokonaishinta tai projektinjohtourakka. - kallein vaihtoehto toimistoille (ei myyntituloja tontin rakennusoikeudesta) - kalleimmat autopaikat (pieni pysäköintikellari, ei kustannusten jakajaa)”

+/- Lähde: Vantaan Tikkurilan toimitila, Kielotie 13:n taloudellisuus ja toteutettavuusarviointi 18.1.2019, Rapal Oy, Calash Oy, Viator Oy, JKMM Arkkitehdit Oy

4. ASEMAKAAVALUONNOKSEN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyisen pääosin Vantaan kaupungin virastotalona toimivan tontin käyttötarkoitus vastaamaan uuden monitilatoimiston tarpeita. Lisäksi tontille on osoitettu liike- ja palvelutilaa sekä asumista kolmeen neljästä valitusta luonnosvaihtoehdosta.

Korttelin osa muuttuu liike- ja asuinrakennusten korttelialueesta AL keskustatoimintojen korttelialueeksi C, mikä mahdollistaa tontille monipuolisen keskustakorttelin rakentumisen sekä ajantasakaavaa suuremman rakennusoikeuden. Ratkaisu mahdollistaa tällä hetkellä kaupungin eripuolille sijoittuvien toimitilojen yhdistymistä niin, että suuri osa kaupungin työntekijöistä, 800 henkilöä, mahtuvat työskentelemään samaan rakennukseen.

4.1.1 Mitoitus

Keskustatoimintojen korttelialue C on 0,64 hehtaarin kokoinen alue.

Lauri Lairalan aukio 0.15 ha

Hallinto- ja virastorakennusten korttelialue YH, 0.6 ha

Muutos mahdollistaa Kielotie 13:ssa sijaitsevan virastotalon rakennuksen purun ja korttelin rakentamisen uudeksi keskustakortteliksi, jossa sijaitsee kaupungin uudet toimitilat. Kortteliin sijoittuu uusien toimistotilojen lisäksi liike- ja palvelutilaa sekä vaihtoehtoisesti asuntoja. Käyttötarkoitus muuttuu keskustatoimintojen korttelialueeksi, C. Yhteenlaskettu rakennusoikeus on eri vaihtoehdoissa 15 000-21 000 kerrosneliömetriä, josta toimitilan osuus on noin 11 000 kerrosneliömetriä.

Pysäköinti, autot ja polkupyörät:

Toimistot	1 autopaikka/ 160 k-m^2
Myymälä- ja palvelutilat	1 ap/ 150 k-m^2
Asunnot	1 ap/ 130 k-m^2

Asuntojen vieraspaikat 1/ 1 500 k-m2, asuntojen huolto 1/ 5 000 k-m2. Erillisen laskelman perusteella voi saada 10%:n vähennyksen ja mikäli asuntojen pysäköintipaikat toteutetaan nimeämättöminä, saa niiden perusmitoituksesta 15%:n vähennyksen.

Pyöräpaikkoja:

Toimistot	1 polkupyöräpaikka/ 50 k-m^2
Myymälä- ja palvelutilat	1 pp/ 50 k-m^2
Asunnot	2 pp/ asunto

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavaluonnosvaihtoehtojen mahdollistavat ratkaisut tiivistävät Tikkurilan ydinkeskustaa ja mahdollistavat kaupunkimaisen korttelin muodostumisen, joka on arkkitehtuuriltaan, ulkotiloiltaan sekä toiminnoiltaan kaupunkikeskustan hengen mukainen.

Kevyen liikenteen kulkureitti Asematien (tuleva Tikkuraitin jatke) ja Kirjastopuiston välille lisää mielenkiintoisten reittien valikoimaa keskustassa.

Rakentamisen laadun ja arkkitehtuurin ilme tarkentuvat kaavaehdotusvaiheessa.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

C, keskustatoimintojen korttelialueet

Kaavamuutosalueen toimitilalle varattu alueen osa on varattu keskustatoimintojen korttelialueeksi C. Merkintä mahdollistaa parhaiten korttelin eri toiminnoista, liike-, palvelu- ja toimitiloista, koostuvan rakennuksen. Vaihtoehdosta riippuen, toimitila ja sen ensimmäinen kerros, johon sijoittuu liike- ja palvelutilaa, sijoittuvat 4-5 kerrokseen. Asumisen sisältävissä vaihtoehdoissa asumisen kerrosluvut vaihtelevat 7:sta 16:een. 16-kerroksisen asuinkerrostalon ensimmäiset kerrokset (1-4) ovat toimitilaa, jolloin asuinkerrostalo on 12 kerrosta korkea (vaihtoehto A).

C-korttelialueeseen on liitetty 405 m^2:n suuruinen osa nykyisestä Lauri Lairalan aukiosta, joka toimii tällä hetkellä virastotalon pysäköintipaikkana. Kielotien tulevaisuuden kehitystä varten sen katualuetta on levennetty 3,4 metriä itään (412 m^2 suuruinen alue). Lummekujaa on levennetty etelään 0,7 metriä (43 m^2 suuruinen alue). Vastaavasti toimitilan maa-ala sekä Lauri Lairalan aukio ovat tämän verran pienentyneet.

Kaavassa nykyinen rakennus, Kiinteistö Oy Kauppalantalo, osoitteessa Kielotie 13, ehdotetaan purettavaksi.

Vanhan kaupungintalon ja uuden toimitilan väliin on järjestelty tilasarja, joka kuljettaa Lauri Lairalan aukiolta kohti Tikkurilan keskustapuistoa.

Kaikissa vaihtoehdoissa pysäköinnistä suurin osa sijoittuu koko uuden tontin pinta-alan kokoiselle alueelle yhteen kellarikerrokseen. Pysäköintiin ajo tapahtuu Lummekujan puolelta. Tästä suunnasta hoidetaan myös kiinteistön huolto sekä mahdollinen maanalainen yhteys Tikkuparkkiin.

Rakennusoikeudet vaihtelevat eri vaihtoehdoissa välillä 15 000–21 000 sisältäen toimitilan, liike- ja palvelutilat sekä asumisen.

Vaihtoehto A, monitilatoimist**o** ja asuintorni sen katolla:

Rakennusoikeutta on yhteensä 21 000 k-m^2, mikä mahdollistaa ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat sekä osittain toimitilaan liittyviä tiloja. Toimitilan rakennusoikeus on yhteensä 11 000 k-m^2. 4000 k-m2 jää liike- ja palvelutiloille sekä kiinteistön huoltoa varten. Vaihtoehto mahdollistaa myös asumista noin 6000 k-m^2, joka tässä vaihtoehdossa on sijoitettu tontin koilliskulmaan toimitilarakennuksen päälle. Asuinkerrostalon kerrokset lähtevät viidennestä ja kerroksia on yhteensä kaksitoista. Ylin kerros on tällöin kerrosluvultaan 16. Tonttitehokkuus tässä vaihtoehdossa on 3,29.

Vaihtoehto B, monitilatoimisto ja kerrostalo Kielotien varressa:

Rakennusoikeutta on 20 500 k-m^2, mikä mahdollistaa tontille kaksi rakennusta, jotka sijoittuvat kiinni toisiinsa. Molempien rakennusten ensimmäiseen kerrokseen tulee sijoittua liike- ja palvelutiloja, toimitilarakennukseen lisäksi toimitilaan liittyviä tiloja. Toimitilalle on mitoitettu tilaa 11 000 k-m^2. Toimitilan ensimmäisessä kerroksessa on tilaa liike- ja palvelutoiminnalle noin 2 500 k-m2 ja huollolle 500 k-m^2, yhteensä 3000 k-m^2. Kiinni toimitilan läntiseen kylkeen, Kielotien varteen, on sijoitettu rakennusala asumiselle noin 6000 k-m2 ja tämän lisäksi 500 k-m2 liike- ja palvelutilaa sen ensimmäiseen kerrokseen. Toimitilakokonaisuus sijoittuu viiteen kerrokseen, asuinkerrostalossa kerroksia on kaksitoista. Tonttitehokkuus tässä vaihtoehdossa on 3,21.

Vaihtoehto C, monitilatoimisto ja asuinkerrostalot sen katolla:

Rakennusoikeutta on yhteensä 21 000 k-m^2, mikä mahdollistaa ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat sekä toimitilaan liittyviä tiloja. Toimitilan rakennusoikeus on 11 000 k-m^2, liike- ja palvelutilat ensimmäisessä kerroksessa noin 3 500 k-m^2 ja huolto noin 500 k-m^2, yhteensä siten 15 000 k-m^2. Toimitilan vaatimat tilat ovat kolmessa kerroksessa. Vaihtoehdossa asuminen on si-

joitettu toimitilan katolle kolmeen eri kerrostalorakennukseen, joissa kerroksia on 3-4. Koska toimitilat ja sen ensimmäinen kerros sijoittuvat yhteensä neljään kerrokseen, ovat asuntojen kerrosluvut tällöin 5-7/8. Tonttitehokkuus on 3,29.

Vaihtoehto D, monitilatoimisto:

Rakennusoikeutta on 15 000 k-m^2, mikä mahdollistaa ensimmäisen kerroksen liike- ja palvelutilat sekä osittain toimitilaan liittyviä tiloja. Toimitilan rakennusoikeus on yhteensä 11 000 k-m^2. Jäljelle jäävä rakennusala on käytettävissä liike- ja palvelutiloihin sekä huollon vaatimiin tiloihin ensimmäisessä kerroksessa. Kaikki tilat sijaitsevat yhteensä neljässä kerroksessa, osittaiseen viidenteen on mahdollistettu esimerkiksi rakennuksen vaatiman tekniikan sijoittaminen. Tonttitehokkuus on 2,35.

Kaikissa vaihtoehdoissa: YH, hallinto- ja virastorakennusten korttelialue

Olemassa oleva kaupungintalo säilytetään ja kaavamääräykset säilyvät YH-korttelin alueella ennallaan. Uutena merkintänä on alueen pohjoisosan ma-merkintä, jolla on varauduttu Tikkuparkkiin johtavan maanalaisen yhteyden rakentamiseen. Sisätilayhteyttä uudesta toimitilasta kaupungintalolle tutkitaan, se on mahdollista tarkastella maanalaisena yhteytenä tai siltayhteytenä.

4.3.2 Muut alueet

Lauri Lairalan aukio

Lauri Lairalan aukion pohjoisosa on ehdotettu muutettavaksi osaksi C-korttelialuetta. Lauri Lairalan aukiota on pienennetty pohjoisosasta. Aukion länsireunaa on kavennettu 3,4 metriä Kielotien tulevaisuuden katujärjestelyjen vuoksi.

4.3.5 Katualueet

Kielotie

Kielotie on suunniteltu joukkoliikennepainotteiseksi bulevardiksi. Kielotien alue on mukana kaavamuutosluonnoksessa. Sen katualuetta on levennetty kaavamuutosalueen kohdalta 3,4 metriä itään.

Kielotien kautta mahdollisesti kulkevaa saattoliikennettä tutkitaan työn edetessä. Kielotien itäreunassa oleva puurivi tulee säilyttää tai korvata uusilla puilla.

Lummekuja

Lummekuja on yksi mahdollinen Vantaan ratikan reiteistä. Tässä kohtaa ratikka kulkisi maan alla. Jotta tulevaisuuden mahdolliselle kehitykselle olisi tilaa, on Lummekujaa levennetty eteläreunastaan 0,7 metriä. Tällä varaudutaan siihen mahdollisuuteen, että ratikka päätetään reitittää tätä kautta Kielotien ja Dixin välillä.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustan länsipuolisia kaupunginosia, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Asumisen vaihtoehdot lisäävät alueelle noin 6000 k-m2 asumista. Luku on sama kaikissa asumisen sisältävissä vaihtoehdoissa. Mikäli asumisväljyys

olisi 38 m2, tarkoittaisi tämä 157 henkilöä (Vantaan väestönennuste 2017, uudisrakentamisen vaikutus väestömääriin, asumisväljyys kerrostaloissa 2026).

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Tikkurilan keskustaan.

Kaavaluonnosratkaisut tiivistävät keskustan rakennetta sekä mahdollistavat uusien työpaikkojen, liike- ja palvelutilojen syntymisen aivan ytimeen.

Alueella on hyvät julkisen liikenteen yhteydet.

Kaavahanke toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden periaatteita; se edistää hyviin yhteyksiin ja resurssitehokkaaseen yhdyskuntakehitykseen perustuvaa aluerakennetta. Lisäksi se kolmessa vaihtoehdossa luo mahdollisuuksia asuntotuotannolle.

Kaupunkikuva

Kaupunkisuunnittelussa on tutkittu alueelle erilaisia kaupunkikuvallisia ja kaupunkirakenteellisia vaihtoehtoja. Tikkurilan keskusta on uusiutumassa nykyistä korkeammaksi ja tehokkaammin rakennetuksi kaupunkikeskustaksi. Kaavamuutosalue on katsottu hyväksi suunnitella kaupungintalon huomioonottavana, muusta kaupunkirakenteesta erottuvana, julkista tilaa luovana alueena.

Vaihtoehdot vaihtelevat maltillisesta 4-5 kerroksen toimitilasta ratkaisuun, jossa tontin koillisreunaan on esitetty toimitilan katolta lähtien 16 kerrokseen nouseva torni. Vaihtoehdoista riippuen ratkaisu sopeutuu ympäristöönsä mittakaavaltaan osin tai erottuu siitä selvästi.

Materiaalivalinnat sekä rakennuksen yksityiskohtaisempi suunnittelu jäävät kaavaehdotus- ja rakennuslupavaiheeseen.

Varjostusvaikutukset

Kaavatyön yhteydessä tutkittiin neljän vaihtoehdon varjostusvaikutukset kevätpäiväntasauksen ja kesäpäivänseisauksen aikoina. Ratkaisuvaihtoehtojen vaikutus kaupunkitilan valo-olosuhteisiin vaihtelee niiden korkeudesta riippuen. Varjostavin vaihtoehto on A, jossa torniosa nousee 16 kerrokseen. Varjostustarkastelukuvat ovat seuraavilla kahdella sivulla.

Kevätpäiväntasauksen aikaan aamulla kello 9:00 kaikki asumista sisältävät vaihtoehdot (A, B, C) varjostavat Kielotien länsipuolta. Iltapäivällä kello 13:00 vaihtoehto A:n torniosa varjostaa Kielotie 15:ttä. Iltapäivällä työpäivän jälkeen kello 16:00 Kirjastopuistoa varjostaa A:n torniosa.

Kesäpäivänseisauksen aikaan varjot ovat lyhyimmillään. Aamulla 9:00 Kielotien länsipuolen julkisivua varjostaa vaihtoehto B, jossa asuinkerrostalo sijaitsee Kielotien varressa. Iltapäivällä 13:00 A:n torni varjostaa Kielotien 15:n asuinrakennuksia. Työpäivän jälkeen 17:00 A-vaihtoehdon torniosa luo varjon Kirjastopuistoon.

Varjot noin kevätpäiväntasauksen 21.3. aikaan, A, B, C ja D

A, kevätpäiväntasaus 21.3., kellonajat 9:00, 13:00 ja 16:00.

B, kevätpäiväntasaus 21.3., kellonajat 9:00, 13:00 ja 16:00

C, kevätpäiväntasaus 21.3. , kellonajat 9:00, 13:00 ja 16:00

D, kevätpäiväntasaus 21.3., kellonajat 9:00, 13:00 ja 16:00

Varjot noin kesäpäivänseisauksen 21.6. aikaan, A, B, C ja D

A, kesäpäivänseisaus 21.6., kellonajat 9:00, 13:00 ja 17:00

B, kesäpäivänseisaus 21.6., kellonajat 9:00, 13:00 ja 17:00

C, kesäpäivänseisaus 21.6., kellonajat 9:00, 13:00 ja 17:00

D, kesäpäivänseisaus 21.6., kellonajat 9:00, 13:00 ja 17:00

Asuminen

Kaavamuutosalueella tutkitaan kolmessa vaihtoehdossa myös asumisen sijoittumista kaavaluonnosalueelle. Asumista on mahdollista sijoittaa alueelle noin 6000 k-m2, mikä tarkoittaa asumista melkein 160 henkilölle.

Palvelut ja työpaikat

Alueella säilyy työpaikkavaltaisuus. Rakennuksen koon kasvaessa työpaikkojen osuus kaavamuutosalueella kasvaa.

Taloudelliset vaikutukset

Kadut ja johtoverkot on rakennettu ja kulkevat tontin vieritse. Rakentamisen yhteydessä kaavamuutosalueen tonteilla tulee hulevesijohtoja, vesijohtoja ja jätevesiviemäreitä siirtää, samoin tietoliikennekaapeleita. Mikäli Vantaan ratikka linjataan Lummekujan alitse, tulee kohdan kunnallistekninen verkosto uusia ja suunnitella erikseen. Alla kulkee mm. kaukolämpöputki. Mahdolliset asunnot lisäävät alueen asukaspohjaa, ja toimitila kokoaa yhteen kaupungin työvoimaa. Molemmat elävöittävät keskustaa ja lisäävät palveluiden käyttöä ja kehittymistä. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa. Kappale täydentyy kaavamuutosehdotusvaiheessa.

Sosiaalinen ympäristö
Vaihtoehdosta riippuen alueen työpaikat ja mahdollisesti asuminen lisääntyvät. Kerrostaloasuntojen koot vaihtelevat, mikä mahdollistaa asumisen elämän eri vaiheissa. Lisääntyvä väestö Tikkurilan keskustassa elävöittää aluetta.

Virkistys
Uuden rakennuksen ensimmäinen kerros on liike- ja palvelutilaa, joka on avointa kaikille. Kaupunkikulttuurin huvitukset mahdollistuvat ja ne lisäävät Tikkurilan vapaa-ajan viettokohteita. Kävelyn ja pyöräilyn yhteys Lauri Lairalan aukiolta Tikkurilan Kirjastopuistoon, läpi vanhan kaupungintalon ja uuden toimitilan välisen pihasarjan, on yhteys, joka laajentaa keskustan kävelyreittejä.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Dixistä, jossa sijaitsee Tikkurilan bussi- ja rautatieasema. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta.

Vantaan ratikan yksi mahdollisista linjauksista kulkee maanalla Kirjastopuiston ja Lummekujan ali ja nousee pintaan Kielotiellä Tikkuraitin kohdalla. Toinen vaihtoehto kiertää aseman Valkoisen Lähteentietä ja ohittaa uuden toimitilan maanpinnalla Kielotietä pitkin. Yhteys lisää joukkoliikenteen yhteyksiä ja tuo alueen entistä lähemmäksi monipuolista joukkoliikennettä.

Uuden toimitilan huolto järjestetään Lummekujalta, samoin myös ajo rakennuksen maanalaiseen pysäköintilaitokseen.

Vesihuolto
Alue sijaitsee rakennetun vesihuollon piirissä. Hulevesien osalta selostusta täydennetään kaavaehdotusvaiheessa.

Kaukolämpö - täydentyy kaavaehdotusvaiheessa

Sähköverkko - täydentyy kaavaehdotusvaiheessa

Tietoliikennekaapelit - täydentyy kaavaehdotusvaiheessa

Ympäristöhäiriöt

Katuliikenteen, lähinnä Kielotien aiheuttama melu ja pienhiukkaset huomioidaan jatkosuunnittelun yhteydessä.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutos ei heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on jo nyt suurimmaksi osaksi asfalttipäällysteistä.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Alueella ei ole merkittäviä ympäristön häiriötekijöitä. Melu ja pienhiukkaset on käsitelty 4.4.1:ssä.

5. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Tarja Laine	kaupunkisuunnittelujohtaja
	Ritva Kotilainen	aluearkkitehti, arkkitehti
	Vesa Karisalo	vs aluearkkitehti
	Seppo Niva	arkkitehti
	Terhi Kuusisto	asemakaavasuunnittelija
	Leena Kaunismäki	suunnitteluavustaja
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Anni Vainionpää	projektiassistentti
	Pia Tasanko	vuorovaikutusasiantuntija
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Kuntatekniikan keskus :	Ifa Kytösaho	hankesuunnittelupäällikkö
	Mikko Juolahti	hankekehitysarkkitehti
	Jarmo Pajunen	liikenneinsinööri
	Samuli Haveri	liikenneinsinööri
	Tiina Hulkko	liikenneinsinööri
	Paula Luomala	suunnitteluinsinööri
	Hanna Keskinen	puistosuunnittelupäällikkö
	Seija Tulonen	projektisuunnittelija
Rakennusvalvonta:	Matti Kärki	kaupunkikuva-arkkitehti
	Leena Jaskanen	vastaava lupa-arkkitehti
	Panu Latvala	lupa-arkkitehti
Kiinteistöt ja asuminen:	Janne Juntunen	projektijohtaja
	Heikki Virkkunen	projektijohtaja

Konsultit: Taloudellisuus- ja toteutettavuusarviointi:
Rapal Oy
Viator Oy
Calash Oy
JKMM Arkkitehdit Oy

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 1. päivänä huhtikuuta 2019.

Terhi Kuusisto
asemakaavasuunnittelija

Ritva Kotilainen
aluearkkitehti

6. KAAVALUONNOKSET JA MÄÄRÄYKSET

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002365	1.4.2019	686502

LUONNOS VAIHTOEHTO A

Vantaan kaupunki

KIELOTIE 13

Kaupunginosa 61, Tikkurila

Asemakaavan muutos

Kortteli 61206 sekä katu- ja torialueet.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

C — Keskustatoimintojen korttelialue.

Katutasoon tulee sijoittaa liike- ja palvelutilaa. Ylempiin kerroksiin tulee sijoittaa toimistotilaa.

Maanalainen pysäköintilaitos tulee sijoittaa yhteen kerrokseen.

Asuinkerrostalon ylimpään kerrokseen saa sijoittaa kaupallista tilaa.

Toimisto-, liike- ja palvelutilarakennuksen katutasokerroksen läpi tulee suunnitella yleiset jalankulkuväylät, jotka johtavat rakennuksen läpi pohjois-eteläsuunnassa sekä itä-länsisuunnassa. Väylät saa rakentaa asemakaavan salliman rakennusoikeuden lisäksi.

Katutasokerroksen liike- ja palvelutilojen tulee avautua ensimmäisen kerroksen läpi kulkeville yleisille jalankulkujalankulkuväylille, Kielotielle, Lummekujalle, Lauri Lairalan aukiolle sekä sisäpihalle.

Katutasokerroksen vähimmäiskorkeus on 5-6 m.

Katutason liike- ja palvelutiloihin saa rakentaa parvitilaa korkeintaan 30% liike- ja palvelutilan k-m²:sta. Tilat saa rakentaa asemaakavan salliman kerrosalan lisäksi. Parvitilat eivät miloita autopaikkoja.

Lauri Lairalan aukion reunaan tulee suunnitella ravintolakäyttöön soveltuvat tilat, mikä tulee ottaa huomioon iv-suunnittelun yhteydessä.

Tekniset tilat, pysäköintilaitokset ja ajoluiskat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Terasseja, portaita ja ulokkeita saa rakentaa rakennusalan estämättä.

Rakennukset
Tontista / korttelista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Korttelin rakennukset ja sen katujulkisivut tulee tehdä kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan korkealaatuisina ja kaupunkimaisina.

Julkisivujen tulee olla muodoltaan ja massaltaan vaihtelevia ja jäsennöityjä.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista, kestävistä ja laadukkaista materiaaleista.

Rakentamisen tulee soveltua kaupungintalon historialliseen ympäristöön.

Toimistorakennuksen kattopinnat tulee tehdä pääosin viherkattoina.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin mm. katoksin ja materiaalein.

Asumista saa sijoittaa yhteensä 6000 k-m² liike- ja toimistotilarakennuksen katolle kerroksiin V-XVI.

Asuinrakennuksen pihan tulee sijaita toimistorakennuksen katolla.

Ulkotilat
Julkiset ulkotilat rakenteineen ja kalusteineen on toteutettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoisina, muotoilultaan ja materiaaleiltaan aikaa kestävinä ja siten, että ne liittyvät luontevasti toisiinsa.

Yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varatulla reitillä tulee vapaan kulkukorkeuden olla vähintään 4,5 metriä.

Pysäköinti
Autopaikkojen vähimmäismäärät:

toimistotilat	1/160 k-m²
liiketilat	1/150 k-m²
asunnot	1/130 k-m²
kuitenkin vähintään	1 ap/3 asuntoa
asuntojen vieraspaikat	1/1500 k-m²
asuntojen huolto	1/5000 k-m²

Erillisen laskelman perusteella vuorottaiskäytössä voi saada 10 % vähennyksen.

Mikäli asuntojen pysäköintipaikat toteutetaan nimeämättöminä, saa niiden perusmitoituksesta 15% vähennyksen.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

toimistotilat	1 pp/50 k-m²
liiketilat	1 pp/50 k-m²
asunnot	2 pp/asunto

YH — Hallinto- ja virastorakennusten korttelialue.

Kaavamääräykset säilyvät ajantasa-asemakaavamääräysten mukaisina.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

61 — Kaupunginosan numero.

TIKK — Kaupunginosan nimi.

61206 — Korttelin numero.

KIELOTIE — Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

6000 — Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

IV — Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Rakennusala.

as — Rakennusala, jolle saa sijoittaa asuinrakennuksen.

ma — Maanalainen tila.

map — Maanalainen pysäköintitila.

v — Ohjeellinen valokatteinen tila.
Määräys on sitova, paikka on ohjeellinen.

l — Laatoitettava tai kivettävä alueen osa.

Istutettava alueen osa.

Säilytettävä / istutettava puurivi.

Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

kat — Yhtenäiseksi kaupunkitilaksi rakennettava alue.

Katu.

Katuaukio/Tori.

h — Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.

pp — Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.

h — Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.

e — Ohjeellinen eritasoristeys.

3 / 3

sr — Suojeltava rakennus.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella olevien korttelelihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkimittaus

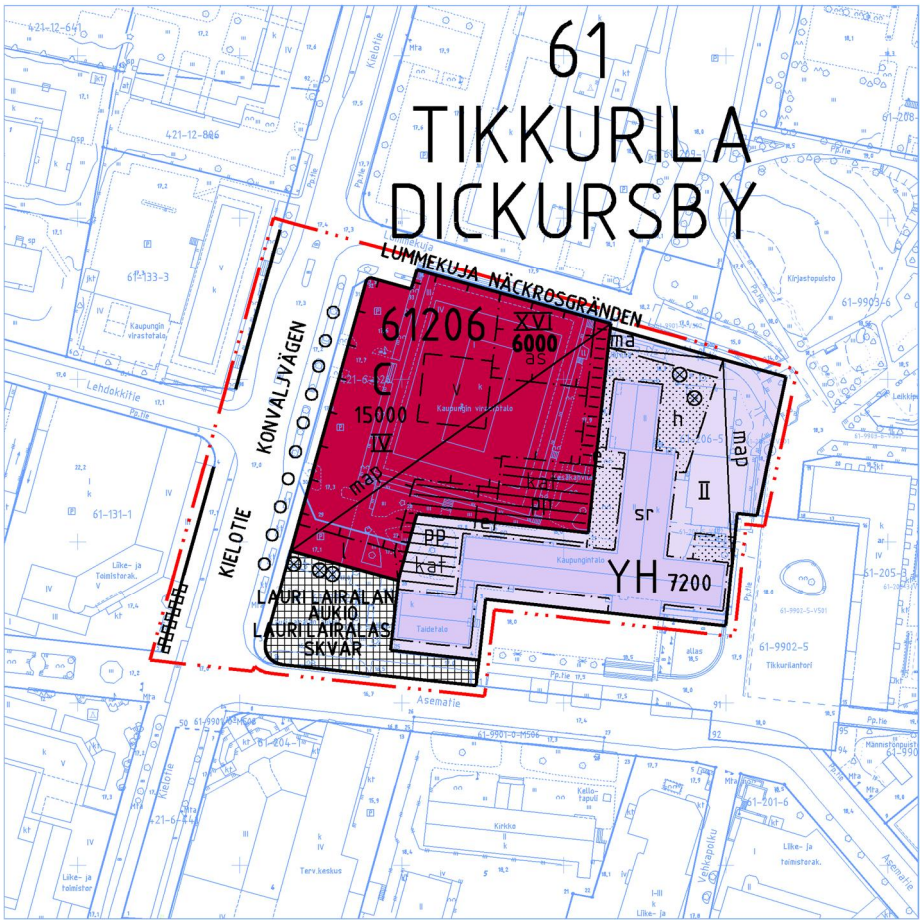
Asemakaavan pohjakartta täyttää siille asetetut vaatimukset.

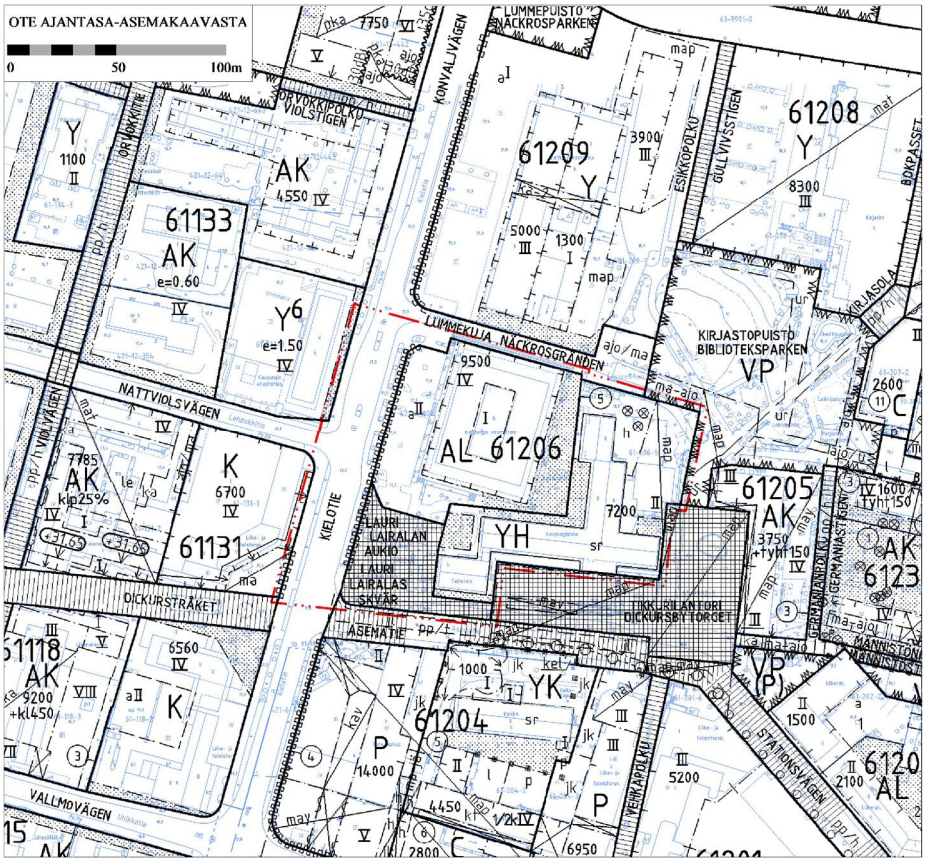
Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / . . 20 .

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa / 20

LUONNOS VAIHTOEHTO A

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002365	1.4.2019	686502

LUONNOS VAIHTOEHTO B

Vantaan kaupunki

KIELOTIE 13

Kaupunginosa 61, Tikkurila

Asemakaavan muutos

Kortteli 61206 sekä katu- ja torialueet.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

C — Keskustatoimintojen korttelialue.

Katutasoon tulee sijoittaa liike- ja palvelutilaa. Ylempiin kerroksiin tulee sijoittaa toimistotilaa.

Maanalainen pysäköintilaitos tulee sijoittaa yhteen kerrokseen.

Asuinkerrostalon ylimpään kerrokseen saa sijoittaa kaupallista tilaa.

Toimisto-, liike- ja palvelutilarakennuksen katutasokerroksen läpi tulee suunnitella yleiset jalankulkuväylät, jotka johtavat rakennuksen läpi pohjois-eteläsuunnassa sekä ita-lansisuunnassa. Väylät saa rakentaa asemakaavan salliman rakennusoikeuden lisäksi.

Katutasokerroksen liike- ja palvelutilojen tulee avautua ensimmäisen kerroksen läpi kulkeville yleisille jalankulkuväylille, Kielotielle, Lummekujalle, Lauri Lairalan aukiolle sekä sisäpihalle

Katutasokerroksen vähimmäiskorkeus on 5-6 m.

Katutason liike- ja palvelutiloihin saa rakentaa parvitilaa korkeintaan 30% liike- ja palvelutilan k-m²:sta. Tilat saa rakentaa asemaakavan salliman kerrosalan lisäksi. Parvitilat eivät mitoita autopaikkoja.

Lauri Lairalan aukion reunaan tulee suunnitella ravintolakäyttöön soveltuvat tilat, mikä tulee ottaa huomioon iv-suunnittelun yhteydessä.

Tekniset tilat, pysäköintilaitokset ja ajoluiskat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluiskat ja huoltotilat eivät mitoita autopaikkoja.

Terasseja, portaita ja ulokkeita saa rakentaa rakennusalan estämättä.

Rakennukset
Tontista / korttelista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Korttelin rakennukset ja sen katujulkisivut tulee tehdä kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan korkealaatuisina ja kaupunkimaisina.

Julkisivujen tulee olla muodoltaan ja massaltaan vaihtelevia ja jäsennöityjä.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista, kestävistä ja laadukkaista materiaaleista.

Rakentamisen tulee soveltua kaupungintalon historialliseen ympäristöön.

Toimistorakennuksen kattopinnat tulee tehdä pääosin viherkattoina.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin mm. katoksin ja materiaalein.

Asumista saa sijoittaa Kielotien varteen yhteensä 6000 k-m² kerroksiin II-XII.

Asuinkerrostalon ensimmäisen kerrokseen tulee sijoittaa liiketiloja vähintään 500 k-m². Tilojen tulee muodostaa toimiva kokonaisuus liike,- palvelu- ja toimistorakennuksen ensimmäisen kerroksen tilojen kanssa.

Asuinrakennuksen pihan tulee sijaita toimistorakennuksen katolla.

Ulkotilat
Julkiset ulkotilat rakenteineen ja kalusteineen on toteutettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoisina, muotoiltaan ja materiaaleiltaan aikaa kestävinä ja siten, että ne liittyvät luontevasti toisiinsa.

Yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varatulla reitillä tulee vapaan kulkukorkeuden olla vähintään 4,5 metriä.

Pysäköinti
Autopaikkojen vähimmäismäärät:

toimistotilat	1/160 k-m²
liiketilat	1/150 k-m²
asunnot	1/130 k-m²
kuitenkin vähintään	1 ap/3 asuntoa
asuntojen vieraspaikat	1/1500k-m²
asuntojen huolto	1/5000 k-m²

Erillisen laskelman perusteella vuorottaiskäytössä voi saada 10 % vähennyksen.

Mikäli asuntojen pysäköintipaikat toteutetaan nimeämättöminä, saa niiden perusmitoituksesta 15% vähennyksen.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

toimistotilat	1 pp/50 k-m²
liiketilat	1 pp/ 50 k-m²
asunnot	2 pp/ asunto

YH — Hallinto- ja virastorakennusten korttelialue.

Kaavamääräykset säilyvät ajantasa-asemakaavamääräysten mukaisina.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

61 — Kaupunginosan numero.

TIKK — Kaupunginosan nimi.

61206 — Korttelin numero.

KIELOTIE — Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

6000 — Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

6000+kl500 — Lukusarja, jossa ensimmäinen luku ilmoittaa asuntokerrosalan neliömetrimäärän ja toinen luku liikehuoneistojen kerrosalan neliömetrimäärän.

V — Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Rakennusala.

as — Rakennusala, jolle saa sijoittaa asuinrakennuksen.

ma — Maanalainen tila.

map — Maanalainen pysäköintitila.

v — Ohjeellinen valokatteinen tila.
Määräys on sitova, paikka on ohjeellinen.

l — Laatoitettava tai kivettävä alueen osa.

Istutettava alueen osa.

Säilytettävä / istutettava puurivi.

Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

kat — Yhtenäiseksi kaupunkitilaksi rakennettava alue.

Katu.

Katuaukio/Tori.

h — Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.

pp — Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.

e — Ohjeellinen eritasoristeys.

sr — Suojeltava rakennus.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella olevien korttelelhin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoiteltu.

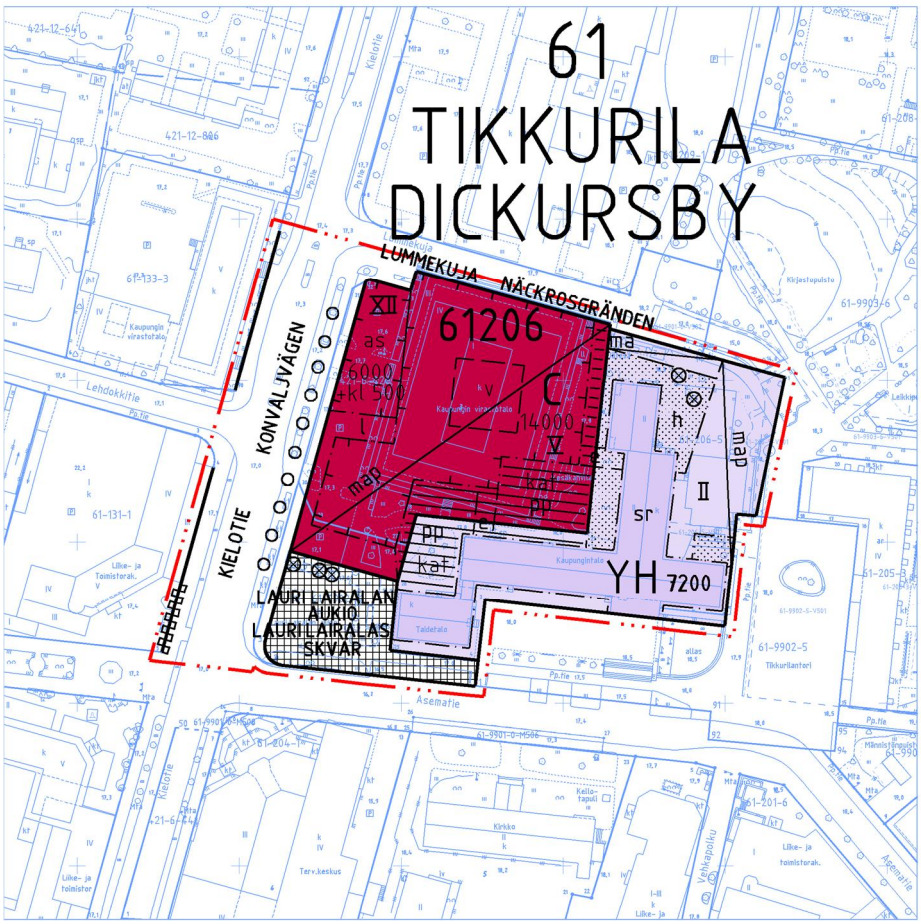
3 / 3

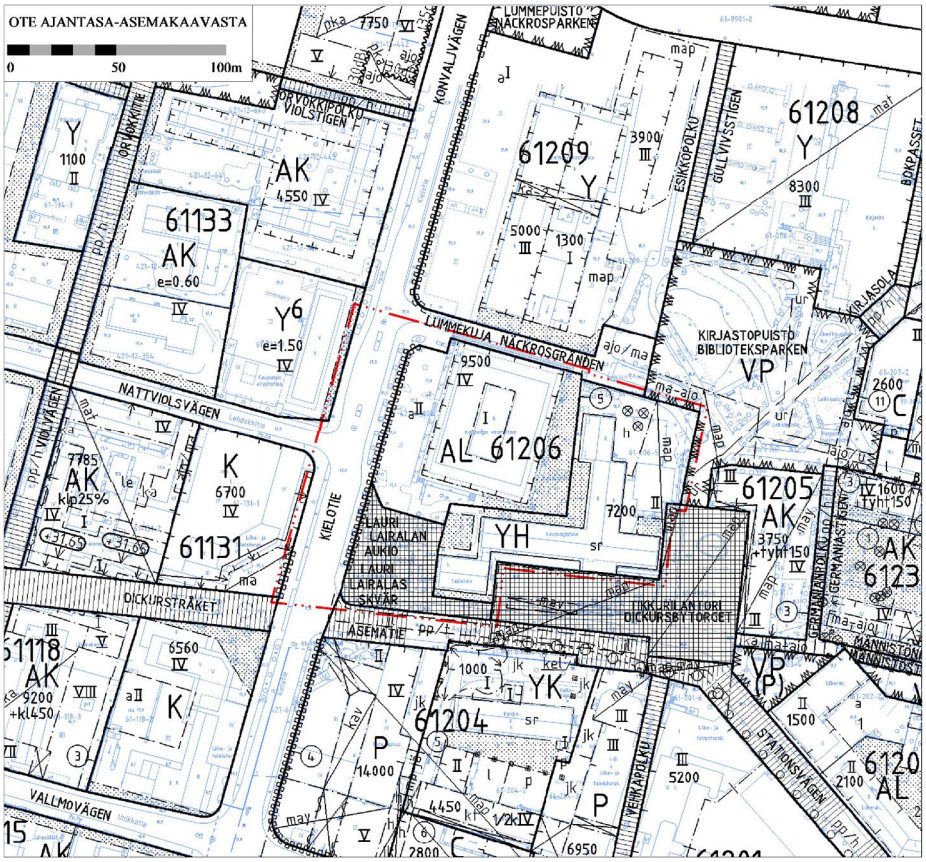
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkimittaus
Asemakaavan pohjakarta täyttää sille asetetut vaatimukset.
Tasokoordinaatisto ETRS GK25, korkeusjärjestelmä N2000.
Vantaalla /__.__20__

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa / 20

LUONNOS VAIHTOEHTO B

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjaka Baskartt
002365	1.4.2019	686502

LUONNOS VAIHTOEHTO C

Vantaan kaupunki

KIELOTIE 13

Kaupunginosa 61, Tikkurila

Asemakaavan muutos

Kortteli 61206 sekä katu- ja torialueet.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

C — Keskustatoimintojen korttelialue.

Katutasoon tulee sijoittaa liike- ja palvelutilaa. Ylempiin kerroksiin tulee sijoittaa toimistotilaa.

Maanalainen pysäköintilaitos tulee sijoittaa yhteen kerrokseen.

Asuinkerrostalon ylimpään kerrokseen saa sijoittaa kaupallista tilaa.

Toimisto-, liike- ja palvelutilarakennuksen katutasokerroksen läpi tulee suunnitella yleiset jalankulkuväylät, jotka johtavat rakennuksen läpi pohjois-eteläsuunnassa sekä itä-länsisuunnassa. Väylät saa rakentaa asemakaavan salliman rakennusoikeuden lisäksi.

Katutasokerroksen liike- ja palvelutilojen tulee avautua ensimmäisen kerroksen läpi kulkeville yleisille jalankulkuväylille, Kielotielle, Lummekujalle, Lauri Lairalan aukiolle sekä sisäpihalle.

Katutasokerroksen vähimmäiskorkeus on 5-6 m.

Katutason liike- ja palvelutiloihin saa rakentaa parvitilaa korkeintaan 30% liike- ja palvelutilan k-m²:sta. Tilat saa rakentaa asemaakavan salliman kerrosalan lisäksi. Parvitilat eivät mitoita autopaikkoja.

Lauri Lairalan aukion reunaan tulee suunnitella ravintolakäyttöön soveltuvat tilat, mikä tulee ottaa huomioon iv-suunnittelun yhteydessä.

Tekniset tilat, pysäköintilaitokset ja ajoluiskat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluiskat ja huoltotilat eivät mitoita autopaikkoja.

Terasseja, portaita ja ulokkeita saa rakentaa rakennusalan estämättä.

Rakennukset

Tontista / korttelista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Korttelin rakennukset ja sen katujulkisivut tulee tehdä kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan korkealaatuisina ja kaupunkimaisina.

Julkisivujen tulee olla muodoltaan ja massaltaan vaihtelevia ja jäsennöityjä.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista, kestävistä ja laadukkaista materiaaleista.

Rakentamisen tulee soveltua kaupungintalon historialliseen ympäristöön.

Toimistorakennuksen kattopinnat tulee tehdä pääosin viherkattoina.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin mm. katoksin ja materiaalein.

Asumista saa sijoittaa yhteensä 6000 k-m² liike- palvelu- ja toimistorakennuksen katolle kerroksiin V-VIII.

Asuinrakennuksista tulee muodostaa kolme erillistä kokonaisuutta.

Asuinrakennusten pihan tulee sijaita toimistorakennuksen katolla.

Ulkotilat

Julkiset ulkotilat rakenteineen ja kalusteineen on toteutetava kaupunkikuvallisesti korkeatasoisina, muotoiltaan ja materiaaleiltaan aikaa kestävinä ja siten, että ne liittyvät luontevasti toisiinsa.

Yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varatulla reitillä tulee vapaan kulkukorkeuden olla vähintään 4,5 metriä.

Pysäköinti

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

toimistotilat	1/160 k-m²
liiketilat	1/150 k-m²
asunnot	1/130 k-m²
kuitenkin vähintään	1 ap/3 asuntoa
asuntojen vieraspaikat	1/1500 k-m²
asuntojen huolto	1/5000 k-m²

Erillisen laskelman perusteella vuorottaiskäytössä voi saada 10 % vähennyksen.

Mikäli asuntojen pysäköintipaikat toteutetaan nimeämättöminä, saa niiden perusmitoituksesta 15% vähennyksen.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

toimistotilat	1 pp/50 k-m²,
liiketilat	1 pp/ 50 k-m²
asunnot	2 pp/asunto

YH — Hallinto- ja virastorakennusten korttelialue.

Kaavamääräykset säilyvät ajantasa-asemakaavamääräysten mukaisina.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

61 — Kaupunginosan numero.

TIKK — Kaupunginosan nimi.

61206 — Korttelin numero.

KIELOTIE — Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

6000 — Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

IV — Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Rakennusala.

Ohjeellinen rakennusala.

as — Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa asuinrakennuksen.

ma — Maanalainen tila.

map — Maanalainen pysäköintitila.

v — Ohjeellinen valokatteinen tila.
Määräys on sitova, paikka on ohjeellinen.

l — Laatoitettava tai kivettävä alueen osa.

Istutettava alueen osa.

Säilytettävä / istutettava puurivi.

Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

kat — Yhtenäiseksi kaupunkitilaksi rakennettava alue.

Katu.

Katuaukio/Tori.

h — Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.

pp — Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.

e — Ohjeellinen eritasoristeys.

sr — Suojeltava rakennus.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin korttelehin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

3 / 3

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkimittaus

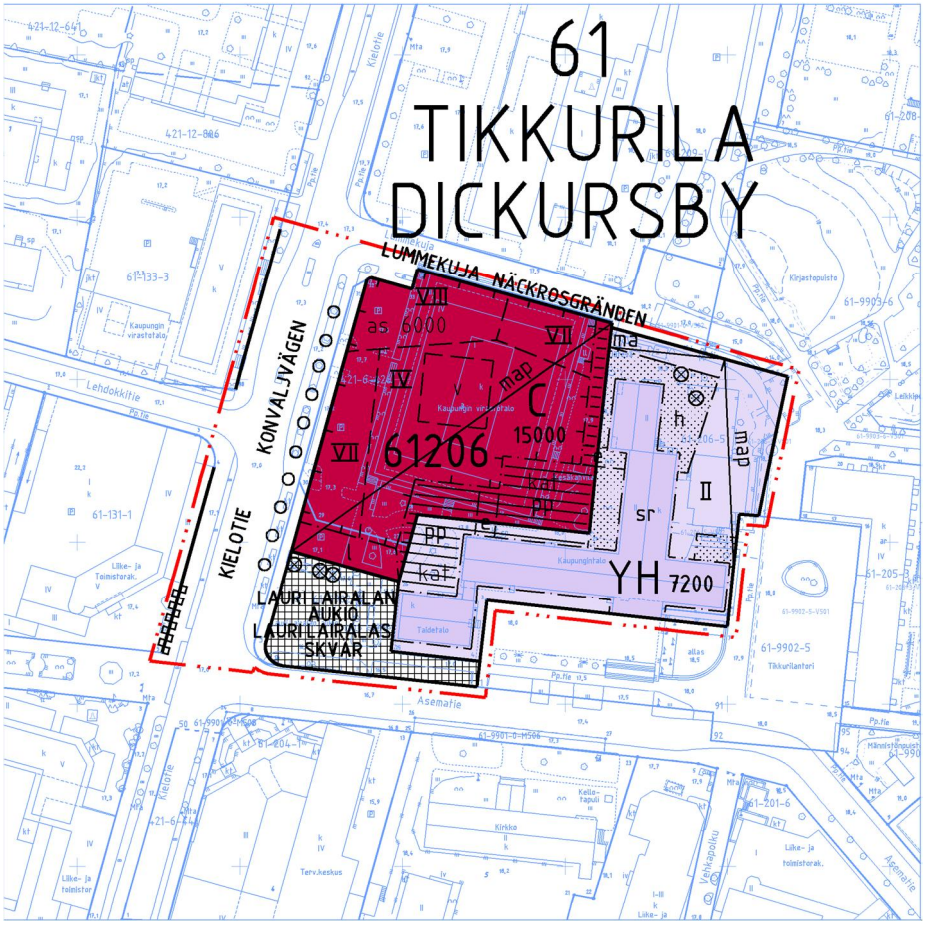
Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

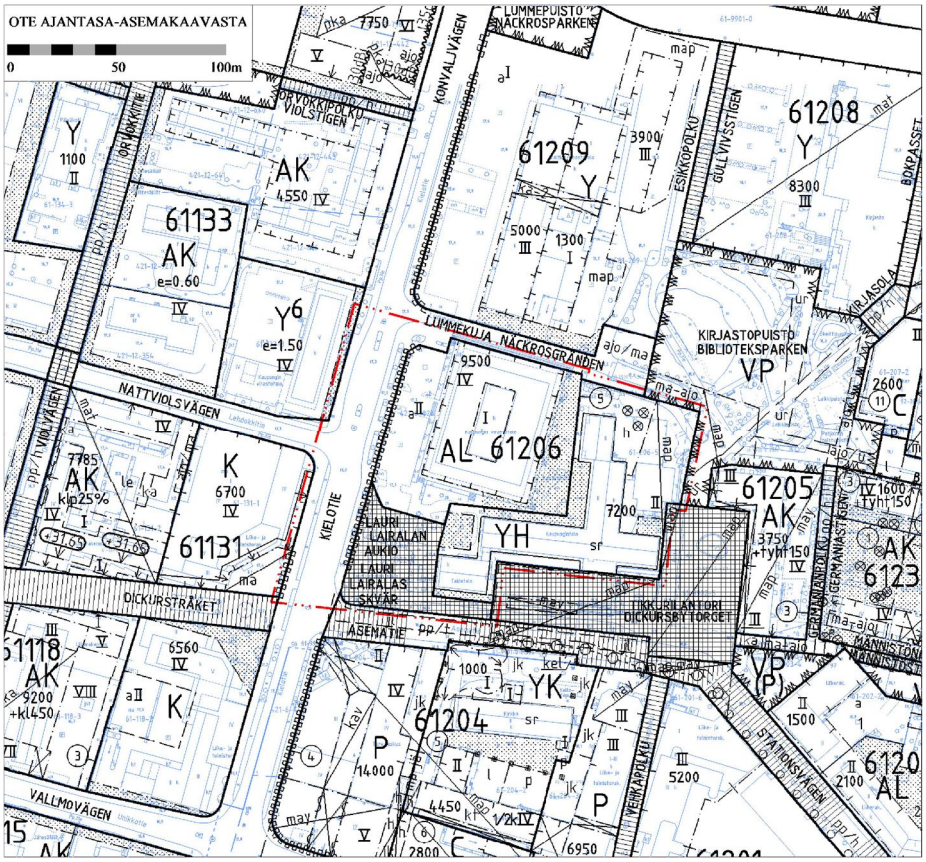
Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla /__.__20__

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __ / __ 20__

LUONNOS VAIHTOEHTO C

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002365	1.4.2019	686502

LUONNOS VAIHTOEHTO D

Vantaan kaupunki

KIELOTIE 13

Kaupunginosa 61, Tikkurila

Asemakaavan muutos

Kortteli 61206 sekä katu- ja torialueet.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

C — **Keskustatoimintojen korttelialue.**

Katutasoon tulee sijoittaa liike- ja palvelutilaa. Ylemplin kerroksiin tulee sijoittaa toimistotilaa.

Maanalainen pysäköintilaitos tulee sijoittaa yhteen kerrokseen.

Ylimpään kerrokseen saa sijoittaa kaupallista tilaa.

Toimisto-, liike- ja palvelutilarakennuksen katutasokerroksen läpi tulee suunnitella yleiset jalankulkuväylät, jotka johtavat rakennuksen läpi pohjois-eteläsuunnassa sekä itä-länsisuunnassa. Väylät saa rakentaa asemakaavan salliman rakennusoikeuden lisäksi.

Katutasokerroksen liike- ja palvelutilojen tulee avautua ensimmäisen kerroksen läpi kulkeville yleisille jalankulkuväylille, Kielotielle, Lummekujalle, Lauri Lairalan aukiolle sekä sisäpihalle.

Kaiutasokerroksen vähimmäiskorkeus on 5-6 m.

Katutason liike- ja palvelutiloihin saa rakentaa parvitilaa korkeintaan 30% liike- ja palvelutilan k-m²:sta. Tilat saa rakentaa asemaakavan salliman kerrosalan lisäksi. Parvitilat eivät mitoita autopaikkoja.

Lauri Lairalan aukion reunaan tulee suunnitella ravintolakäyttöön soveltuvat tilat, mikä tulee ottaa huomioon iv-suunnittelun yhteydessä.

Tekniset tilat, pysäköintilaitokset ja ajoluiskat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluiskat ja huoltotilat eivät mitoita autopaikkoja.

Terasseja, portaita ja ulokkeita saa rakentaa rakennusalan estämättä.

Rakennukset

Tontista / korttelista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Korttelin rakennus ja sen katujulkisivut tulee tehdä kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan korkealaatuisina ja kaupunkimaisina.

Julkisivujen tulee olla muodoltaan ja massaltaan vaihtelevia ja jäsennöityjä.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista, kestävistä ja laadukkaista materiaaleista.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin mm. katoksin ja materiaalein.

Rakentamisen tulee soveltua kaupungintalon historialliseen ympäristöön.

Kattopinnat tulee tehdä pääosin viherkattoina.

Ulkotilat

Julkiset ulkotilat rakenteineen ja kalusteineen on toteutettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoisina, muotoiltultaan ja materiaaleiltaan aikaa kestävinä ja siten, että ne liittyvät luontevasti toisiinsa.

Yleisille jalankululle ja pyöräilylle varatulla reitillä tulee vapaan kulkukorkeuden olla vähintään 4,5 metriä.

Pysäköinti

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

toimistotilat	1/160 k-m²
liiketilat	1/150 k-m²

Erillisen laskelman perusteella vuorottaiskäytössä voi saada 10 % vähennyksen.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

toimistotilat	1 pp/50 k-m²
liiketilat	1 pp/ 50 k-m²

YH — **Hallinto- ja virastorakennusten korttelialue.**

Kaavamääräykset säilyvät ajantasa-asemakaavamääräysten mukaisina.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

61 TIKK 61206 — **Kaupunginosan numero. Kaupunginosan nimi. Korttelin numero.**

Kielotie — **Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**

15000 — **Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**

IV — **Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**

Rakennusala.

Ohjeellinen rakennusala.

ma — **Maanalainen tila.**

map — **Maanalainen pysäköintitila.**

v — **Ohjeellinen valokatteinen tila.**
Määräys on sitova, pakka on ohjeellinen.

l — **Laatoitettava tai kivettävä alueen osa.**

Istutettava alueen osa.

Säilytettävä / istutettava puurivi.

Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

kat — **Yhtenäiseksi kaupunkitilaksi rakennettava alue.**

Katu.

Katuaukio/Tori.

h — **Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.**

pp — **Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.**

e — **Ohjeellinen eritasoristeys.**

sr — **Suojeltava rakennus.**

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkimittaus

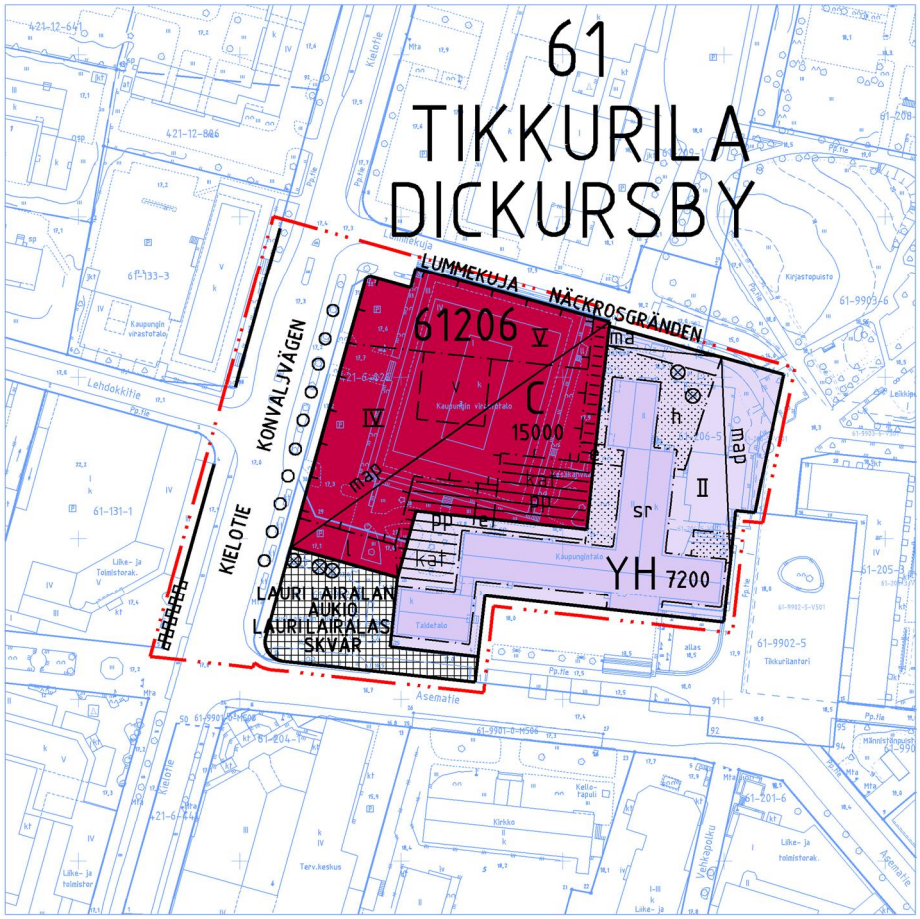
Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

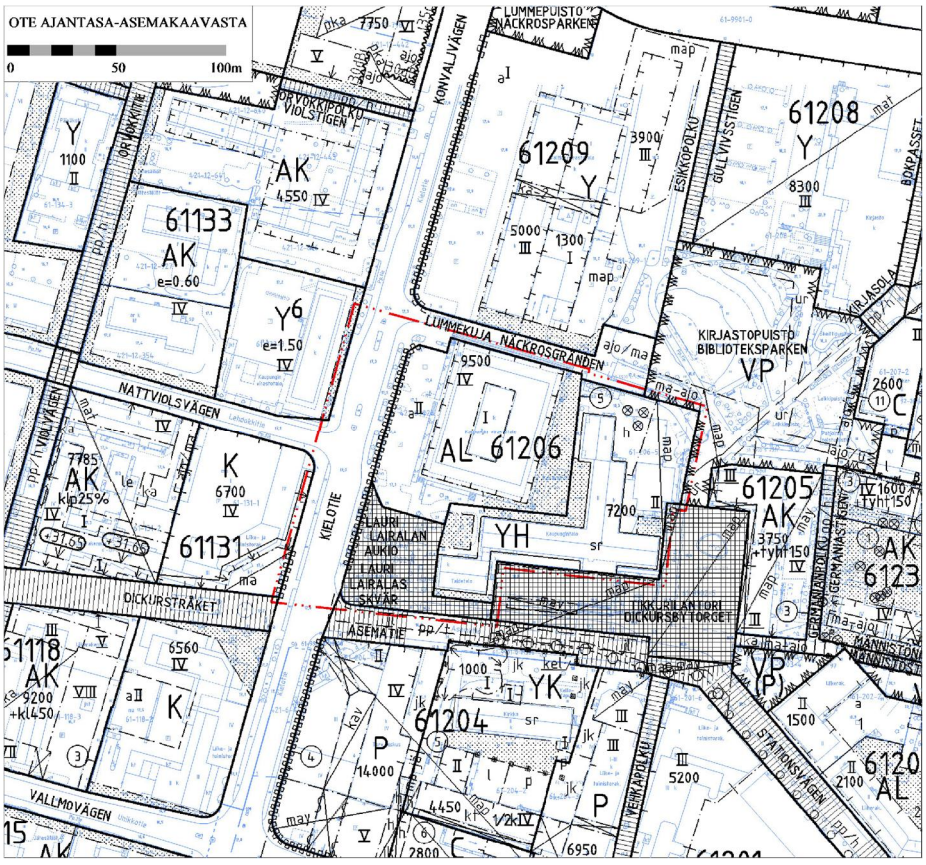
Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / 20

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

LUONNOS VAIHTOEHTO D

41 § **Asemakaavan muutos 002369, 63 Viertola/ Peltolantie 9**

VD/9428/10.02.04.01/2017
HP/TLA/RIK/NIS/MKU/PJ

Viertolaan, lähelle Tikkurilan keskustaa, kaavoitetaan uusi asuinkerrostalo nykyisen pysäköintialueen paikalle. Peltolantie 9:ään sijoittuva kerrostalo on 5–6 kerroksen korkuinen ja sen rakennusoikeus on 3 960 kerrosneliömetriä. Osa sisäpihasta katetaan ja autopaikat sijoitetaan pihakannen alle. Kokonaisrakennusoikeudeksi tulee 7 460 kerrosneliömetriä ja tehokkuudeksi e=1,46.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 63141, kaupunginosassa 63, Viertola.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 63414.

Alue sijaitsee Viertolassa, Tikkurilan keskustan länsipuolella. Se on Sinirikonpuiston naapurissa, osoitteessa Peltolantie 9. Kaavoitettavaa tonttia nro 3 rajaa etelässä Peltolantie, lännessä Keltamotie ja idässä Sinirikontie. Pohjoisessa rajanaapurina on Sinirikontien 2:n kiinteistö.

Kaavan hakija
As Oy Tikkurilan Peltolantie.

Maanomistus
As Oy Tikkurilan Peltolantie.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut J2 Invest Oy ja Arkkitehtitoimisto HMV Oy kaavamuutoksen hakijan konsulttina.
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tehokasta asuntoaluetta (A1).

Asemakaavan muutos
Kaavamuutos on osa Tikkurilan kaupunkiuudistusta, jolla lisätään asuntorakentamista Tikkurilan keskustassa ja sen välittömässä läheisyydessä hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Kuulemisvaiheessa kaava-alueessa oli mukana myös Sinirikontie 2:n tontti, jolle oli osoitettu osa uudesta lisärakennusoikeudesta. Kiinteistön omistaja ei kuitenkaan tässä vaiheessa halunnut mukaan kaavamuutokseen.

Kaava mahdollistaa uuden viisi-kuusikerroksisen asuintalon rakentamisen Peltolantie 9:ään, pysäköintialueen paikalle. Rakennus sijoittuu 1970-luvulla rakennetun kerrostalon jatkeeksi Peltolantien ja Keltamotien varteen. Peltolantien kulmaan osoitetaan varaus liikehuoneistolle. Autot sijoitetaan pääosin kansipihan alle, jonne ajetaan Keltamotien kautta.
Rakennuksen julkisivut tehdään tiilestä paikalla muuraamalla. Katutasoon tulee tehdä neljän metrin korkuinen kivijalkakerros, jota korostetaan arkkitehtuurin avulla. Kaksi makedonianmäntyä Keltamotien kulmauksessa merkitään säilytettäväksi.
Kaava-alueen pinta-ala on 0,5 ha. Rakennusoikeus kasvaa nykyisen asemakaavan 3 058 kerrosneliömetristä 4 402 kerrosneliömetrillä 7 460 kerrosneliömetriin, josta varsinaisesti uudelle

rakennukselle osoitetaan 3 960 kerrosneliömetriä. Muu rakennusoikeus jää olemassa olevan rakennuksen käyttöön. Uusia asuntoja tulee arviolta 67 kpl. Tehokkuusluku, e on 1,46.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 12.6.2018.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 15 kpl.
Alueen asukasmielipiteissä vastustettiin Sinirikontie 2:n lisärakentamista, pidettiin kaavailtua kuusikerroksista rakentamista liian korkeana ja haluttiin komeiden mäntyjen säilyvän. Huoli pihojen varjoisuudesta, näkymien peittymisestä ja autopaikkojen riittävyydestä tuli mielipiteissä esille.

Mielipiteet otettiin huomioon ja kaava rajattiin koskemaan vain Peltolantie 9:ää. Kokonaan kuusikerroksisesta rakennusmassasta Keltamotien puoleinen osa madallettiin viiteen kerrokseen.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).
Kaavatyö tuottaa uutta asuntokerrosalaa (4 402 k-m2, n. 67 asuntoa).

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija As Oy Tikkurilan Peltolantie ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 3 (10 000 €).

Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.12.2018 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 10.12.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002369, 63 Viertola / Peltolantie 9,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija As Oy Peltolantie 9 maksaa muutoskustannukset (10 000 €).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 17.12.2018 § 40

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 10.12.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002369, 63 Viertola / Peltolantie 9,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokaksi 3 ja todeta, että hakija As Oy Peltolantie 9 maksaa muutoskustannukset (10 000 €).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 30.1.–28.2.2019. Tänä aikana jätettiin kuusi muistutusta. Muistutuksissa vastustettiin autopaikkojen sijoittamista pihalle maantasoon. Pari muistuttajaa piti myös uuden rakennuksen korkeutta ja muotoa paikkaan sopimattomana ja yksi oli huolissaan rakentamisen aikaisista haitoista ja kansipihan mielekkyydestä. Muistutukset on otettu huomioon vastineissa ja pihalla olevat autopaikat on sijoitettu osa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa rakennuksen pohjoispäätyyn.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin yksi kappale, jossa ei ollut huomautettavaa kaavaehdotukseen.

Tehdyt tarkistukset
Muistutusten johdosta on tehty tarkistuksia kaavakarttaan. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 1.4.2019 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja tehdään esitetyt tarkistukset
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 1.4.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002369, 63 Viertola / Peltolantie 9

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyvä toteuttamissopimus on allekirjoitettu 12.4.2019.

Tekninen korjaus kaavamääräyksiin
Kaupunkisuunnittelulautakunnan 1.4.2019 kokouksen jälkeen kaavamääräykset ja -merkinnät -osiossa havaittiin tekninen virhe, joka on korjattu ennen kaupunginhallituksen käsittelyä. Kaavamerkinnöissä oli kolme ylimääräistä merkintää (ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja, tehokkuusluku sekä kadun tai muun yleisen alueen nimi), joita kaavakartassa ei ole. Merkinnät ja niiden selitteet on poistettu liiteasiakirjoista.

———

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 41

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja tehdään esitetyt tarkistukset, ja
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 1.4.2019 päivätty, 29.4.2019 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002369, 63 Viertola / Peltolantie 9

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 1.4.2019, tark. 29.4.2019
- Muistutukset ja vastineet 1.4.2019

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Ritva Kotilainen, puh. 050 310 4267, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Seppo Niva, p. 050 302 9298, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002369
Peltolantie 9
MUISTUTUKSET JA VASTINEET
1.4.2019

Kaupunkisuunnittelu

Peltolantie 9 -asemakaavamuutosehdotus nro 002369 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **30.1.-28.2.2019.**
Tänä aikana jätettiin **(6 kpl) muistutusta.**

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
NRO 1 Muistuttaja	Uudisrakennuksen koko ja muoto on paikkaan sopimaton, vastustaa pihalle sijoitettua maantaso-pysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 2 Muistuttaja	Vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 3 Muistuttaja	Vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 4 Muistuttaja	Uudisrakennus on liian korkea ja massiivinen, vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 5 Muistuttaja	Vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 6 Muistuttaja	Vastustaa maantasopysäköintiä ja on huolissaan rakennustöiden aiheuttamista haitoista. Epäilee kansipiharatkaisun viihtyisyyttä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.

NRO 1
Muistutus:
Lisäys aiemmin toimittamaani muistutukseen:
Nykyisessä ehdotuksessa on lisätty nykyisen Peltolantie 9:lle mahdollisuus rakentaa lisäkerros ja korttelin uusi rakennus olisi 6/5 -kerroksinen yhtenäinen iso yksikkö.

Ilmeisesti näitä seikoista johtuen pihalle on lisätty 10 autopaikkaa Peltolantie 9:n siiven eteen, jonne avautuvat parvekkeet. Pihan viihtyisyys kaikkien asukkaiden kannalta kärsii huomattavasti, kun piha pienenee edelleen ja sen kyljessä on useita autopaikkoja. Pihan pienentyessä kaistaleeksi autopaikkojen välissä pihalla kulkeminen olisi muiden haittojen lisäksi riskialtista: lapset eivät voi enää liikkua piha-alueelle itsenäisesti tai poistua sieltä – välissä on auton kulkureitti. Piha ei enää voi olla oleskelukäytössä, jos muutos toteutuu.

Lisäksi asukkaille on kerrottu, että ulkopuolinen taho haluaisi ostaa Vantaan kaupungin omistaman hallintotilan ja muuttaa sen asunnoiksi. Tätä asiaa ei ole käsitelty yhtiössä eikä siis hyväksytty. Kun otetaan huomioon, että Peltolantie 9:ssä oleva kaupungin pohjakerroksessa omistama tila saattaa olla muuttumassa asunnoiksi, lopputulos olisi, että autopaikkoja tarvittaisiin edelleen lisää. Autojen väkisin mahduttaminen pihalle vie sen pihan viihtyisyyden. jota Vantaan kaupunki on kuitenkin korostanut eri yhteyksissä. Vastaavaa asukkaat ohittavaa ratkaisua ei ole tehty tällä asumisalueella, joka ilmeeltään on ilmava ja väljä.

Asuntojen määrän on oltava suhteessa järkevästi järjestettävissä olevien autopaikkojen määrään – ei niin, että asuntojen määrää kasvatetaan ottamatta huomioon pysäköintimahdollisuuksia ja tarvittavat pysäköintipaikat toteutetaan tinkimällä merkittävästi pihan koosta, toimivuudesta ja viihtyisyydestä.

Asukkaat Peltolantie 9:ssä eivät ole suostuneet piha-alueensa pienentämiseen autopaikoilla, eivät lisäkerroksen rakentamiseen eivätkä nykyisin kaupungin omistaman hallintotilan muuttamiseen asunnoiksi. Viittaan aiemmin mainitsemaani rakennusliikkeen kanssa tehtyyn esisopimukseen, jonka ehdot asukkaat ovat hyväksyneet:
Peltolantie 9:n autopaikat sijoitetaan kannen alle ja uuden rakennuksen tarvitsemat autopaikat sen omistamalle alueelle. Mikäli rakennusliike ei ole osannut realistisesti arvioida tilannetta, ei kaupunki voi Peltolantie 9:n kustannuksella korjata sitä. Nyt ehdotuksen sisältö johtaa rakennusten epätasa-arvoiseen kohteluun: vanha rakennus on autopaikkoineen b-luokkaa.

Tässä otteet Vantaan kaupungin omista asiakirjoista – minä olen uskonut näihin lähtökohtiin ja kaupungin edustajien ensimmäisessä lisärakennusta koskevassa tapaamisessamme :

”Raamit rakentamiselle ja kaupunki- tai maisemakuvan muodostumiselle luodaan kaavoituksella ja **olemassa olevat maisemalliset ominaisuudet ovat lähtökohtana. Vasta yksittäisten rakennushankkeiden toteutumisen myötä muodostuu lopullinen kaupunkikuva**. **Yhtä merkittäviä kuin rakennukset maisema- tai kaupunkikuvassa ovat myös rakentamattomat rakennusten väliin jäävät piha- tai katutilat sekä puistoksi tai luonnonympäristöksi jäävät tilat.** ”

”Asuinalueiden viihtyvyyden ja toimivuuden yhtenä tekijänä on pysäköinnin järjestelyt. Erilaiset pysäköintivaihtoehdot vaikuttavat paljolti alueen kaupunkimaisuuteen sekä rakennusten sijoitteluun, mutta myös alueen pysäköinnin ja asuntojen hintatasoon. Maantasopysäköinti on usein rakennuttajalle ja käyttäjälle edullisin ratkaisu. Laajat pysäköintikentät ovat kaupunkikuvallisesti kuitenkin haastavia ja antavat vaikutelman autovaltaisesta maankäytöstä, jossa on tehostamisen varaa.
Keskuksissa ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä, joissa on kevennetty pysäköintinormi, kaupunki edellyttää usein rakennuttajilta rakenteellista pysäköintiratkaisua. **Täydennysrakentamisalueilla pysäköinnin**

siirtäminen kenttäpaikoilta laitoksiin tai kansien alle on yleensä edellytys uusien hankkeiden toteuttamiselle. Vantaa on päättänyt kehittää uusia pysäköinnin malleja uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamiskohteiden toteuttamisen helpottamiseksi
Tässä tapauksessa näitä periaatteita ei ole otettu huomioon.

Peltolantie 9 asemakaavamuutosehdotuksen muistutuksen kohteena olevassa kaavamuutoksessa on syytä ottaa huomioon uuden rakennuksen ympäristö: samassa pihapiirissä olevat rakennukset ovat nelikerroksisia, Keltamotien toisella puolella ei myöskään ole tätä korkeampia taloja ja viereisessä korttelissa Keltamotien varrella on rivitaloja. Siksi uuden rakennuksen korkeus ehdotettuna ei sovi maisemallisesti Sinirikonpuistosta Peltolantien länsisuuntaan olevalle alueelle.

Suurempi ongelma on se, että rakennus olisi yhtämittainen korkea seinä. Alueella rakennukset on sijoiteltu väljästi. Esimerkkinä myös varsin tuote kaavamuutos Kultarikon uusissa taloissa, joka ei mahdollistanut vastaavaa rakentamista kuin nyt ollaan tekemässä. Kultarikon kaavamuutoksessa on lähdetty siitä, että rakennetaan pienkerrostaloja, jotka ovat erillisiä ja väljästi sijoiteltuja maisemaan sopien – kuten alueella on vallitsevana käytäntönä. Ratkaisu turvaa riittävän ilmavuuden ja valon pihassa.

Mainittakoon myös varjoisuusselvityksen tulokset. Kun rakennettava kulmatalo on yhtenäinen ja etelä-länsi -suunnassa 6/5 -kerroksinen, varjoisuusselvitysten mukaan varjoisuus lisääntyy piha-alueella niin, että asumisviihtyvyys kärsii. Tikkurilan kyseistä aluetta ei pidä muuttaa Helsingin tiiviin kerrostalorakentamisen mukaiseksi – se ei ole yhteensopiva ympäristön nykyisen väljyyden kanssa ja viihtyisyyden kanssa.

Otan vielä esille sen yksityiskohdan, että autopaikkoja on kaavassa merkitty Peltolantien 9 toisen siiven eteen, jonne suuntaan ovat parvekkeet. Mistä tämä ratkaisu juontuu? Tämä ratkaisu aiheuttaisi huomattavaa haittaa Peltolantie 9 asukkaille ja vähentäisi piha-alaa merkittävästi. Pihasta jää jäljelle kapea kaistale. Kuitenkin Peltolantie 9 on nimenomaan sopinut rakennusliikkeen kanssa tehdyssä esisopimuksessa s, että Peltolantie 9:n autopaikat tulevat kannen alle ja että uuden rakennuksen maanpäälliset paikat sijoitetaan ostajan ostamalle määräalalle, ei siis Peltolantie 9 omistamalle alueelle. Nähdäkseni kaavan pitäisi ottaa huomioon tämä lähtökohta. Yhtiössä ei ole tätä merkittävää muutosta käsitelty saati hyväksytty.

Ehdotuksessa on viitattu mahdollisuuteen rakentaa Peltolantie 9 rakennukseen uusi kerros. Mainittakoon, että minkäänlaista hanketta tästä ei ole eikä ole selvitetty edes miten nykyiset rakenteen mahdollistaisivat uuden lisäkerroksen rakentamisen. Tätä ei siten voida pitää perusteltuna kasvattaa uuden rakennuksen kerrosmäärää kuuteen.
Yhteenveto:
- maisemallisesti, varjoisuusselvitysten ja autopaikkojen sijoittelun vuoksi ei ole perusteltua antaa lupa yhtenäiselle rakennukselle, joka on 6/5 -kerroksinen. Autopaikat on esisopimuksessa sovittu sijoitettavaksi rakennusliikkeen ostamalle määräalalle ja Peltolantie 9 autopaikkojen tulevan pysäköintikannen alle eikä autopaikkoja sijoiteta Peltolantie 9:n omistukseen jäävälle alueelle lainkaan

Vastine:

Muistuttaja on Peltolantie 9:n asukas ja huolissaan siitä, ettei uusi rakennusosa sovi kaupunkikuvaan, koska se on liian korkea ja varjostaa pihaa liiaksi. Nykyinen rakennus on nelikerroksinen ja uuteen rakennusosaan sallitaan kuusi- ja viisikerroksinen osa. Samoin muistuttaja haluaisi pilkkoa yhtenäisen rakennusmassan useampaan osaan.

Kaava pohjautuu As Oy Peltolantien Arkkitehtitoimisto HMV:lta tilaamaan suunnitelmaan, jossa nykyisen maantasopysäköinnin tilalle sijoittuu kaksilamellinen asuinkerrostalo ja pysäköinti sijoittuu suurimmaksi osaksi pihakannen alle.

Taloyhtiö haluaa lisärakennusoikeuden tuomilla tuloilla rahoittaa tulevia isoja peruskorjauksia. Suunnitelmassa on tiedostettu hankkeen taloudelliset edellytykset: pihakannen rakentaminen on kallis investointi, joka vaatii kannattaakseen riittävän suuren määrän uutta rakennusoikeutta. Kaavassa tähän on annettu mahdollisuus, mutta kaava mahdollistaa myös matalamman rakentamisen, jossa kaavan mukaista rakennusoikeutta voidaan jättää käyttämättä. Haluaako As Oy Peltolantie käyttää kaiken rakennusoikeuden ja rakentaa kuusikerroksisen osan täyskorkeana, jää taloyhtiön osakkaidenratkaistavaksi, kaava ei siihen pakota. Samoin kahden lamellin toteuttaminen kahtena erillisenä rakennusmassana on kaavan perusteella mahdollista.

Peltolantien varsi on voimassa olevassa yleiskaavassa tehokasta asuinaluetta (A1). Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa itäinen osa Viertolaa on osoitettu kaupunkikeskustan alueeksi (C). Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan välittömään läheisyyteen ja sen tiivistyminen on luontaista jatkumoa Tikkurilan kaupunkikehitykselle.

Peltolantien varressa rakennukset ovat kolme- ja neljäkerroksisia, joskin Folkhälsanin rakennus vastapäisessä korttelissa, Peltolantien eteläpuolella on kadun varressa kuusikerroksinen. Kuulemisvaiheessa koko kaavan osoittama uudisosa oli kuusikerroksinen, mutta asukkailta saadun palautteen perusteella toinen asuinlamelli madallettiin viisikerroksiseksi. Vanhan nelikerroksisen osan päälle sallittu puurakenteinen lisäkerros ei sisältynyt As Oy Peltolantien teettämään suunnitelmaan, vaan enemmänkin kaavoittajan kaupunkikuvalliseen näkemykseen. Kaavaan merkittynä se on tulevaisuuden optio, jonka taloyhtiö voi halutessaan toteuttaa, mutta kaavoitusvaiheessa taloyhtiöllä ei ollut siihen halua. Puista lisäkerrosta varten kaavassa ei ole erikseen vaadittu autopaikkoja. Myöskään toimisto- tai liiketilojen muuttaminen asunnoiksi ei lisää autopaikkatarvetta, sillä asuntojen autopaikkavaatimus on 1 ap/130 k-m^2, kun taas toimistojen vaatimus on yli kaksinkertainen 1 ap/ 60 k-m^2.

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 2
Muistutus:

Vastustamme ehdottomasti sitä, että autopaikkoja tulisi A- ja B-rappujen eteen. Paikat olisivat heti makuuhuoneitten ikkunan alla. Koko piha-alue olisi pilalla. Tonttimme on iso, joten parkkipaikat voivat olla mahdollisimman kaukana rakennuksesta. Jos uusi rakennus olisi 5-kerroksinen, parkkipaikkojen tarve myös pienempi 1 kpl.

Ne asukkaat, joilla ei ole nettiä ovat täysin tietämättömiä parkkipaikkojen suunnittelusta A ja B rapun eteen. Ihmettelemme informaation puutetta? Ei kai näin voi menetellä?

Vastine:

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 3
Muistutus:

Vastustan autopaikkojen sijoittamista A-B -rappujen eteen.

Vastine:

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 4
Muistutus:

Lähetin mielipiteitäni jo edelliseen kyselyyn (kirjeen päiväys 8.8.2018) ja suurelta osin samat asiat ovat minulle tärkeitä: toivon, että lisärakennus ei ole massiivinen (max korkeus 5/6) ja se olisi ”katkaistu” ainakin kahteen osaan, jotta pihaan saadaan valoa ja rakennus olisi keveämmän näköinen.

Minulle uutena asiana on nyt lisäautopaikat (10 kpl) A-B-talon eteen, joita en toivo tulevan siihen, koska piha-alue yhä vain pienenee. Olisiko autopaikkoja saatavissa lisää Sinirikon puoleisesta parkkialueesta eli lisärakennusten toisesta päädystä?

Vastine:

Muistuttaja on Peltolantie 9:n asukas ja pitää uudisrakennusta liian korkeana ja massiivisena. Samoin muistuttaja haluaisi pilkkoa yhtenäisen rakennusmassan useampaan osaan.

Kaava pohjautuu As Oy Peltolantien Arkkitehtitoimisto HMV:lta tilaamaan suunnitelmaan, jossa nykyisen maantasopysäköinnin tilalle sijoittuu kaksilamellinen asuinkerrostalo ja pysäköinti sijoittuu suurimmaksi osaksi pihakannen alle.

Taloyhtiö haluaa lisärakennusoikeuden tuomilla tuloilla rahoittaa tulevia isoja peruskorjauksia. Suunnitelmassa on tiedostettu hankkeen taloudelliset edellytykset: pihakannen rakentaminen on kallis investointi, joka vaatii kannattaakseen riittävän suuren määrän uutta rakennusoikeutta. Kaavassa tähän on annettu mahdollisuus, mutta kaava mahdollistaa myös matalamman rakentamisen, jossa kaavan mukaista rakennusoikeutta voidaan jättää käyttämättä. Haluaako As Oy Peltolantie käyttää kaiken rakennusoikeuden ja rakentaa kuusikerroksisen osan täyskorkeana, jää taloyhtiön osakkaidenratkaistavaksi, kaava ei siihen pakota. Samoin kahden lamellin toteuttaminen kahtena erillisenä rakennusmassana on kaavan perusteella mahdollista.

Peltolantien varsi on voimassa olevassa yleiskaavassa tehokasta asuinaluetta (A1). Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa itäinen osa Viertolaa on osoitettu kaupunkikeskustan alueeksi (C). Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan välittömään läheisyyteen ja sen tiivistyminen on luontaista jatkumoa Tikkurilan kaupunkikehitykselle.

Peltolantien varressa rakennukset ovat kolme- ja neljäkerroksisia, joskin Folkhälsanin rakennus vastapäisessä korttelissa, Peltolantien eteläpuolella on kadun varressa kuusikerroksinen. Kuulemisvaiheessa koko kaavan osoittama uudisosa oli kuusikerroksinen, mutta asukkailta saadun palautteen perusteella toinen asuinlamelli madallettiin viisikerroksiseksi.

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 5
Muistutus:

Vastustan pihalle suunniteltujen 10 kpl parkkipaikkaa A+B-rappujen eteen.

Vastine:

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 6
Muistutus

Asia : Peltolantie 9 : n rakennuslupaan valituskommentteja.

Peltolantie 9 :n lisärakennushanke tulee vaikkuttamaan , Sinirikontie 2:n asukkaiden asumismukavuuteen.
Valaistus muuttuisi , vaikutusta terveyteeni.
Asuntoni rahallinen arvo todennäköisesti tulee laskemaan.
Rakennustyömaa aiheuttaa todennäköisesti vaurioita asuntooni.
Rakennustöiden äänihaitta häiritsee ainakin 2 - 3 vuotta asumistani, mahdollisesti lisäksi Peltolantie 9 : n korjaustyöt jatkavat häiriöitä.
Peltolantie 9 : lle piha - alueelle suunnitellut P- parkkipaikat ovat ilmasto - ja terveysriski. Mistä ajo näille pihapaikoille ?
Ongelma on sama Sinirikontie 2:n taakse suunnitelluilla P-paikoilla. Mikä on Terveysviranomaisten mielipide ?
P - paikan käyttö vaikeutuu, minulle palveluita suorittavilla henkilöillä. Avun tarpeestani on lääkärin lausunto.
Viheralueen käyttö virkistäytymiseen häiriintyy autojen pörrätessä vieressä.
Minkä kokoinen piha - alue jää, jos 1,5 - 2 metriä korkea ja arviolta 40 metriä leveä penger ilmestyy pihallemme ?
Paljonko kulku / kulkijat lisääntyy parvekkeidemme alla uuden rakennuksen myötä ?
Kuinka piha - alue jaetaan kolmen eri taloyhtiön kesken ?

Vastine:

Peltolantien varsi on voimassa olevassa yleiskaavassa tehokasta asuinaluetta (A1). Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa itäinen osa Viertolaa on osoitettu kaupunkikeskustan alueeksi (C). Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan välittömään läheisyyteen ja sen tiivistyminen on luontaista jatkumoa Tikkurilan kaupunkikehitykselle.

Naapuritaloyhtiön asukas on huolissaan rakennusaikaisista haitoista ja niiden vaikutuksista asumismukavuuteen, terveyteen ja asunnon rahalliseen arvoon. Rakentamisesta valitettavasti aiheutuu aina naapurustoon pöly- ja meluhaittoja ja sitä voi olla vaikea välttää tiivistyvällä pääkaupunkiseudulla. Rakentamishankkeesta vastaava on kuitenkin korvausvelvollinen, jos rakennustyö aiheuttaa varsinaisia vaurioita naapurirakennuksen rakenteisiin.

Muistuttaja epäilee pihan viihtyisyyttä, kun sinne tulee penger pihakannen alaisen pysäköintihallin seinustalle. Hän uskoo jalankulkijoiden määrän lisääntyvän parvekkeensa alapuolella ja on epätietoinen siitä, kuinka tuleva piha jaetaan kolmen taloyhtiön kesken.

Kansipiha on luonnollista maanpintaa korkeammalla, koska korkealla oleva pohjavesi estää pysäköintihallin sijoittamisen syvemmälle maan alle. Syntyvä penger on noin 1,5 m korkea ja se voidaan maisemoida istutuksin. Se sijoittuu kokonaan Peltolantie 9:n alueelle ja on yli 18 metrin päässä Sinirikontie 2:n parvekkeista. Rakennuksen läntisimmässä parvekelinjassa etäisyys jää tosin reiluun 7 metriin. Kansipihalle voidaan sijoittaa istutuksia ja se voidaan rakentaa normaalin pihan tapaan viihtyisäksi, joten se ei kaavoittajan näkemyksen mukaan aiheuta kohtuutonta haittaa naapuritaloyhtiön asukkaille.

Uudet asukkaat korttelissa luonnollisesti lisäävät jonkin verran pihan käyttöä ja myöskin jalankulkuliikennettä sisäpihalla. Pihan hallinta kuuluu taloyhtiöille ja on yhtiöt voivat keskenään päättää miten he haluavat pihaa käyttää.

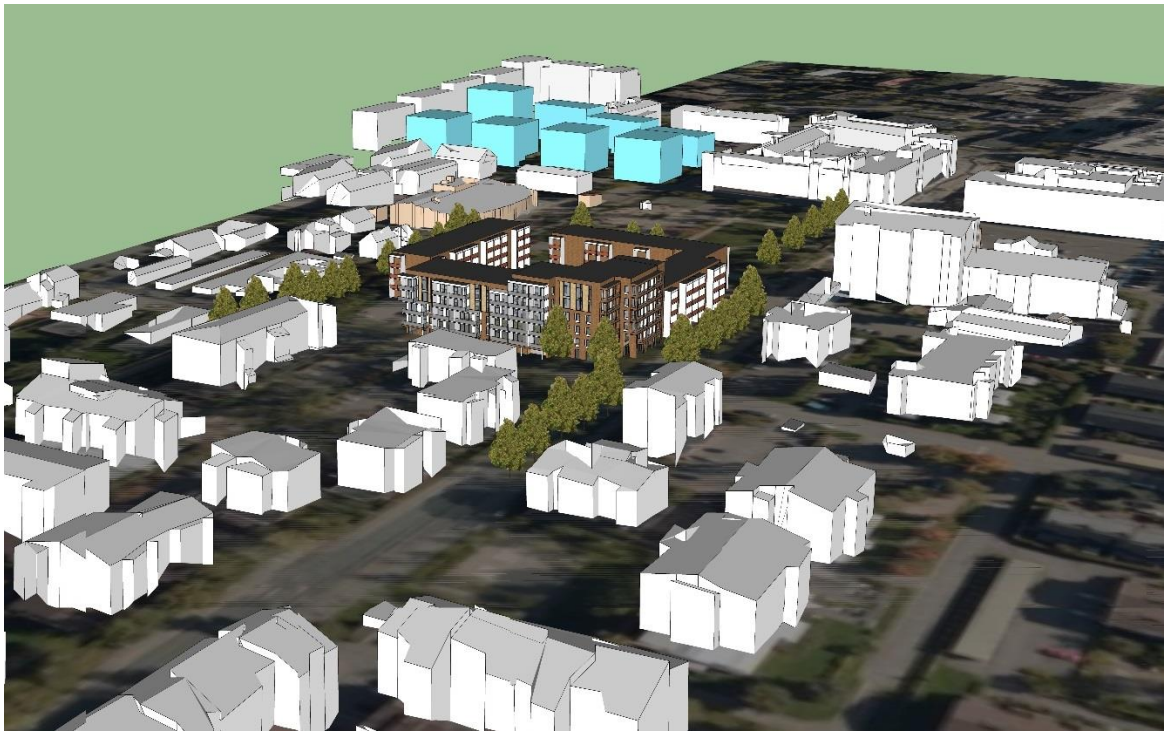
Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

002369 PELTOLANTIE 9

VIERTOLA

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 1.4.2019 päivättyä, 29.4.2019 tarkistettua asemakaavakarttaa nro 002369. Kaavoitus on tullut vireille 12.6.2018.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

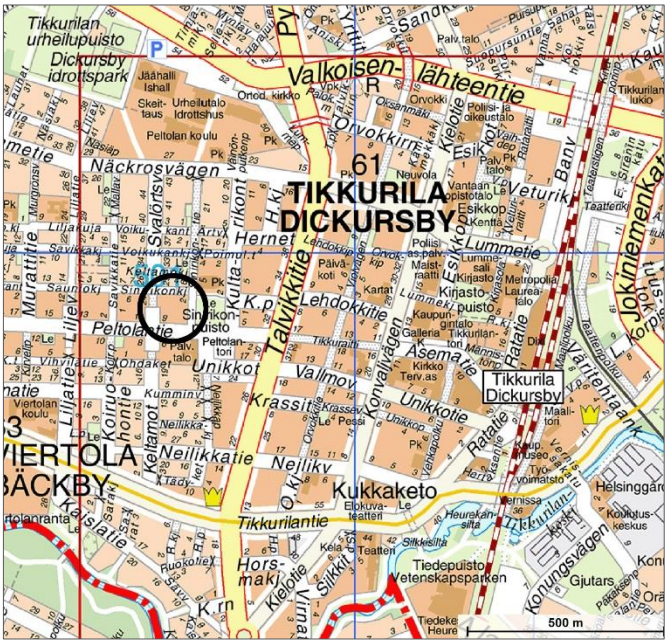
Osa korttelia 63141 kaupunginosassa 63, Viertola (kumoutuvan asemakaavan osa korttelia 63141, kaupunginosassa 63, Viertola).

Viertolaan, lähelle Tikkurilan keskustaa kaavoitetaan uusi asuinkerrostalo nykyisen pysäköinti-alueen paikalle. Peltolantie 9:ään sijoittuva kerrostalo on viiden–kuuden kerroksen korkuinen ja sen rakennusoikeus on 3 960 kerrosneliömetriä. Osa sisäpihasta katetaan ja autopaikat sijoitetaan pihakannen alle.

Kaavaan liittyy maankäyttösopimus.

Kaavan laatija: Seppo Niva, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; puh. 050 3029 298.; etunimi.sukunimi@vantaa.fi

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaava-alue sijoittuu Tikkurilan keskustan länsipuolelle, Viertolan kaupunginosaan. Se on Sinirikonpuiston naapurissa, osoitteessa Peltolantie 9.

Kaavoitettavaa tonttia nro 3 korttelissa 63141 rajaa etelässä Peltolantie, lännessä Keltamotie ja idässä Sinirikontie. Pohjoisessa rajanaapurina on Sinirikontien 2:n kiinteistö.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan (Asunto Oy Tikkurilan Peltolantie) jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 23.10.2017. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002369.
- Kaavoitus tuli vireille 12.6.2018.
- Mielipiteet pyydettiin 15.8.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 15 kappaletta.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.12.2018, kaupunginhallitus 17.12.2018
- Nähtävilläolo 30.1.–28.2.2019, 6 muistutusta.
- Lausuntoja pyydettiin ja saatiin 1kpl.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä ... 3
2. Lähtökohdat ... 4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista ... 4
2.2 Suunnittelutilanne ... 10
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet ... 12
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo ... 12
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö ... 12
3.3. Asemakaavan tavoitteet ... 13
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ... 14
4. Asemakaavan kuvaus ... 15
4.1 Kaavan rakenne ... 15
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ... 16
4.3 Aluevaraukset ... 16
4.4 Kaavan vaikutukset ... 16
4.5 Ympäristön häiriötekijät ... 19
5. Asemakaavan toteutus ... 19
6. Kaavatyöhön osallistuneet ... 19
7. Asemakaavan seurantalomake ... 21
8. Asemakaavakartta ja –määräykset ... 23

1. TIIVISTELMÄ

Kaavamuutos on osa Tikkurilan kaupunkiuudistusta, jolla lisätään asuntorakentamista Tikkurilan keskustassa ja sen välittömässä läheisyydessä hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Kaava mahdollistaa uuden viisi–kuusikerroksisen asuintalon rakentamisen pysäköintialueen paikalle. Rakennus sijoittuu 1970-luvulla rakennetun kerrostalon jatkeeksi Peltolantien ja Keltamotien varteen. Peltolantien kulmaan osoitetaan varaus liikehuoneistolle. Autot sijoitetaan pääosin kansipihan alle, jonne ajetaan Keltamotien kautta.

Rakennuksen julkisivut tehdään tiilestä paikalla muuraamalla. Kaksi makedonianmäntyä Keltamotien kulmauksessa merkitään säilytettäväksi.

Kaava-alueen pinta-ala on 0,5 ha. Rakennusoikeus kasvaa nykyisen asemakaavan 3 058 kerrosneliömetristä 4 402 kerrosneliömetrillä 7 460 kerrosneliömetriin, josta varsinaisesti uudelle rakennukselle osoitetaan 3 960 kerrosneliömetriä. Muu rakennusoikeus jää olemassa olevan rakennuksen käyttöön. Uusia asuntoja tulee arviolta 67 kpl. Tehokkuusluku, e on 1,46.

Havainnekuva, HMV Arkkitehdit Oy.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Tikkurilan sijainti Helsingin pohjoispuolella pääradan ja Kehä III:n varrella sekä Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä tarjoaa monipuoliset ja nopeat yhteydet pääkaupunkiseudulle, muualle Suomeen ja ulkomaille.

Tikkurila on ollut kunnan hallinnollinen keskus vuodesta 1946, jolloin entinen maalaiskunnan keskus Malmi liitettiin Helsinkiin. Tikkurilan hallinnollinen asema näkyy keskustan ilmeessä: kaupunginosassa on kaupungin ja valtion sekä Vantaan seurakuntayhtymän virastoja ja muita toimitiloja. Tiedekeskus Heureka, Keravanjoki, Silkkitehdas, Vernissatehdas, Tikkurilan vanha asema, 1950-luvun rakennusperintö ja Tikkuraitti kaupallisine palveluineen luovat alueelle vahvaa identiteettiä.

Kaava-alue sijoittuu Tikkurilan keskustan länsipuolelle, virallisesti Viertolan kaupunginosaan ja kohtuullisen vilkkaan Peltolantien varrelle.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Tikkurilan eteläosa on Keravanjoen laakson savitasankoa. Joki on uurtanut uoman maisemaan ja se on vesialueena merkittävä. Tikkurilan ydinkeskustassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin.

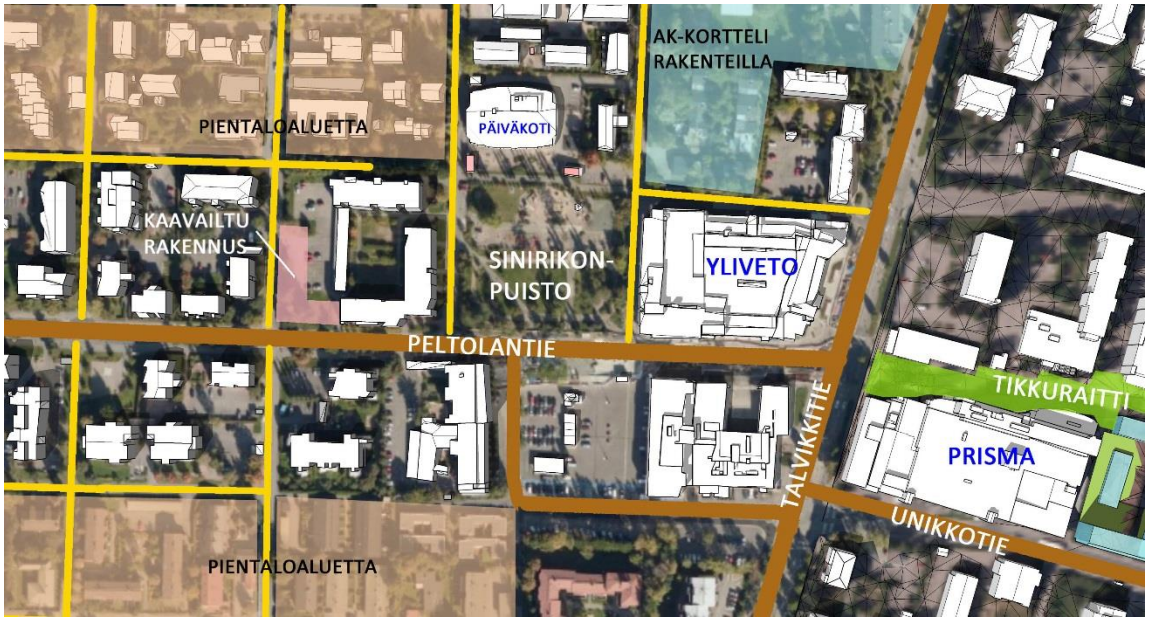
Vesistöt ja vesitalous

Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Alueen maaperä on savea. Pohjaveden pinta on lähellä maanpintaa, mikä rajoittaa alueen kellaritilojen kaivamista. Alueen rakennukset joudutaan perustamaan paaluperustukselle.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Viertolassa asui vuoden 2018 alussa 6 813 henkeä. Alueen väkiluku pysyi tasaisena koko 2000-luvun alun, mutta on kasvanut vuodesta 2012 noin 1 000:lla asukkaalla. Uusia asuntoja on rakenteilla suuri määrä, joten väkiluku nousee myös lähivuosina ja on ennusteen mukaan 7 700 vuonna 2027. Koko Tikkurilan suuralueen asukasluku oli noin 43 000 henkeä (1.1.2018), ja sen arvioidaan kasvavan 49 000:een seuraavan 10 vuoden aikana. Tikkurilassa on vähän lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suuri.[1]

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen ja lapsettomat avopariperheet. Väestö on enimmäkseen muualta muuttanutta, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Palvelut ja työpaikat

Tikkurilassa on Vantaan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä lentokentän jälkeen. Lähes 92 prosenttia 6 300 työpaikasta on palvelujen parissa. Kaupunki ja valtio ovat merkittäviä työnantajina.

[1] http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Tikkurilan keskustan kaupunkikuva on viime vuosina muuttunut. Hajanainen rakenne on tiivistynyt kovaa tahtia, kun uusia asuinkortteleita on rakennettu eri puolille keskustaa.

Kaava-alue sijoittuu vyöhykkeelle, jossa Tikkurilan keskustan järeä kaupunkirakenne muuttuu pienimittakaavaiseksi pientaloalueeksi. Viertola on vehreä kaupunginosa, jossa pääosa rakennuksista on 1–2 -kerroksisia pientaloja tai pienkerrostaloja. Alueen kokoojakatu, Peltolantie on kuitenkin kerrostalokortteleiden rajaama. Rakennukset ovat 3–4-kerroksisia ja sijoittuvat väljästi kortteliruudukkoon. Poikkeuksena on kuusikerroksinen Folkhälsanin palvelutalo kaava-alueen eteläpuoleisessa naapurikorttelissa. Itäpuolella on Sinirikonpuisto leikkivälineineen ja sitä vastapäätä Peltolantori, jonka toritoiminta on hiipunut.

Kaavoitettavassa korttelissa on kaksi asuinkerrostaloa 1970-luvulta. Nelikerroksisissa rakennuksissa on ajalle tyypillinen maanpäällinen kellarikerros ja siksi maantasokerros on varsin umpinainen. Rakennusten julkisivut on tehty tiililaattapintaisista betonielementeistä. Parvekkeet on kannatettu umpinaisin pielielementein maasta saakka, mikä tuo katukuvaan lähiövaikutelman.

Keltamotien varressa on laaja pysäköintialue, joka on rajattu oleskelupihasta autokatoksella. Korttelin lounaisnurkassa on muutama vanha makedonianmänty.

Virkistys

Sinirikonpuistoon on rakennettu leikkipuisto. Tikkurilan urheilupuisto uimahalleineen, jäähalleineen ja muine liikuntatiloineen on noin puolen kilometrin päässä. Urheilupuistosta on yhteys seudulliseen viheralueverkostoon.

Liikenne

Kaavamuutosalueen katuverkko on rakennettu: kortteli rajautuu etelässä Peltolantiehen, joka on itä-länsisuuntainen kokoojakatu. Tontille ajo tapahtuu Keltamotien kautta, joka on katkaistu läpiajoliikenteeltä samoin kuin pohjoispuolinen Sinirikonkuja.

Alueen joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä. Lähimmät bussipysäkit ovat Peltolantiellä, Tikkurilan matkakeskukseen on noin 800 metriä.

Jalankulku ja pyöräily

Yhdistetyt jalkakäytäväpyörätiet kulkevat Peltolantien molemmin puolin. Keltamotiellä jalkakäytäväpyörätie on vain kadun itäreunassa.

Vesihuolto

Kaava-alueen ympäristössä on rakennettua vesihuoltoverkostoa.

Vedenjakelu

Keltamotiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2005 rakennettu DN 160 vesijohto. Peltolantiellä kaava-alueen eteläpuolella on vuonna 1994 rakennettu DN 225 vesijohto. Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka ylävesisäiliö (tilavuus 6700 m3, HW=+81 ja LW=+66) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta.

Jätevesiviemäröinti

Keltamotiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2005 rakennettu DN 315 jätevesiviemäri. Peltolantiellä kaava-alueen eteläpuolella on vuonna 1994 rakennettu DN400 jätevesiviemäri. Alueen

jätevedet johdetaan Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Keltamotiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 1982 rakennettu DN600 hulevesiviemäri. Peltolantiellä kaava-alueen eteläpuolella on vuonna 1994 rakennettu DN600 hulevesiviemäri. Sinirikonkujalla kaava-alueen pohjoispuolella on vuonna 2016 rakennettu DN315 hulevesiviemäri. Hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä Viertolan halki Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Sinirikontien katualueella.

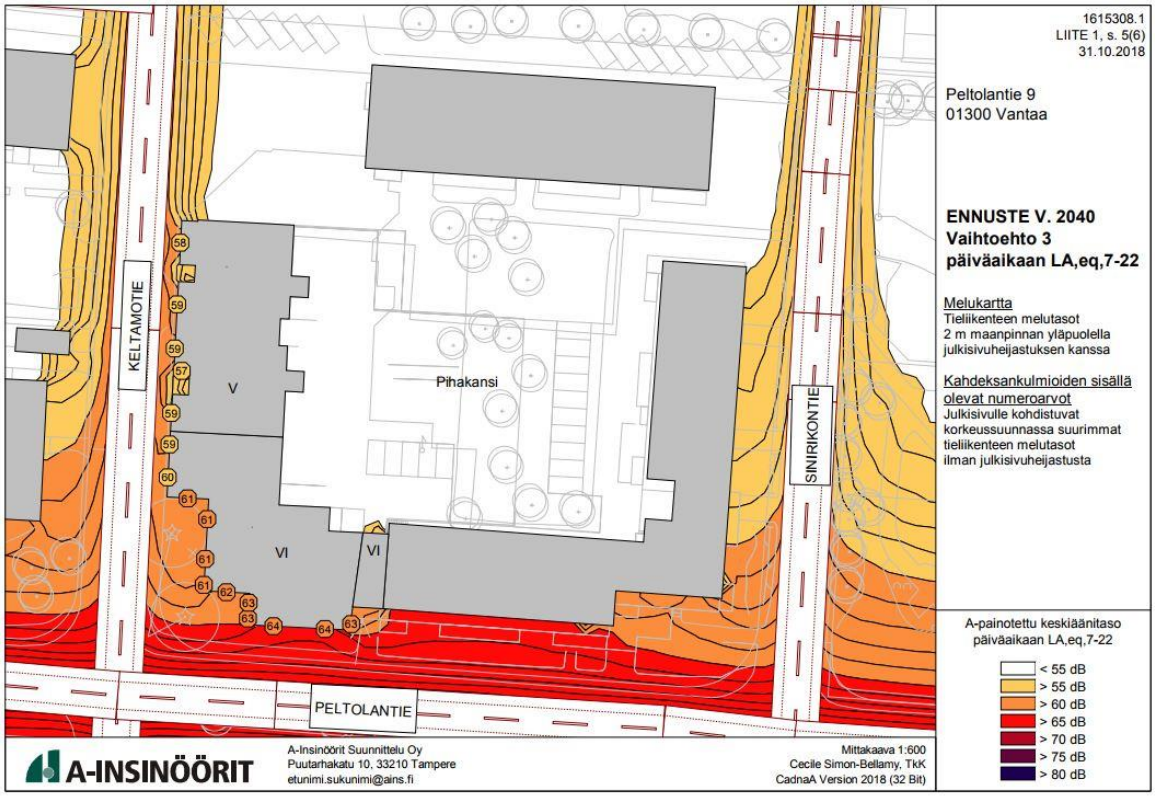
Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Peltolantien katualueella. Mahdollisissa siirtokustannuksissa toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Ympäristöhäiriöt

Tieliikennemelu

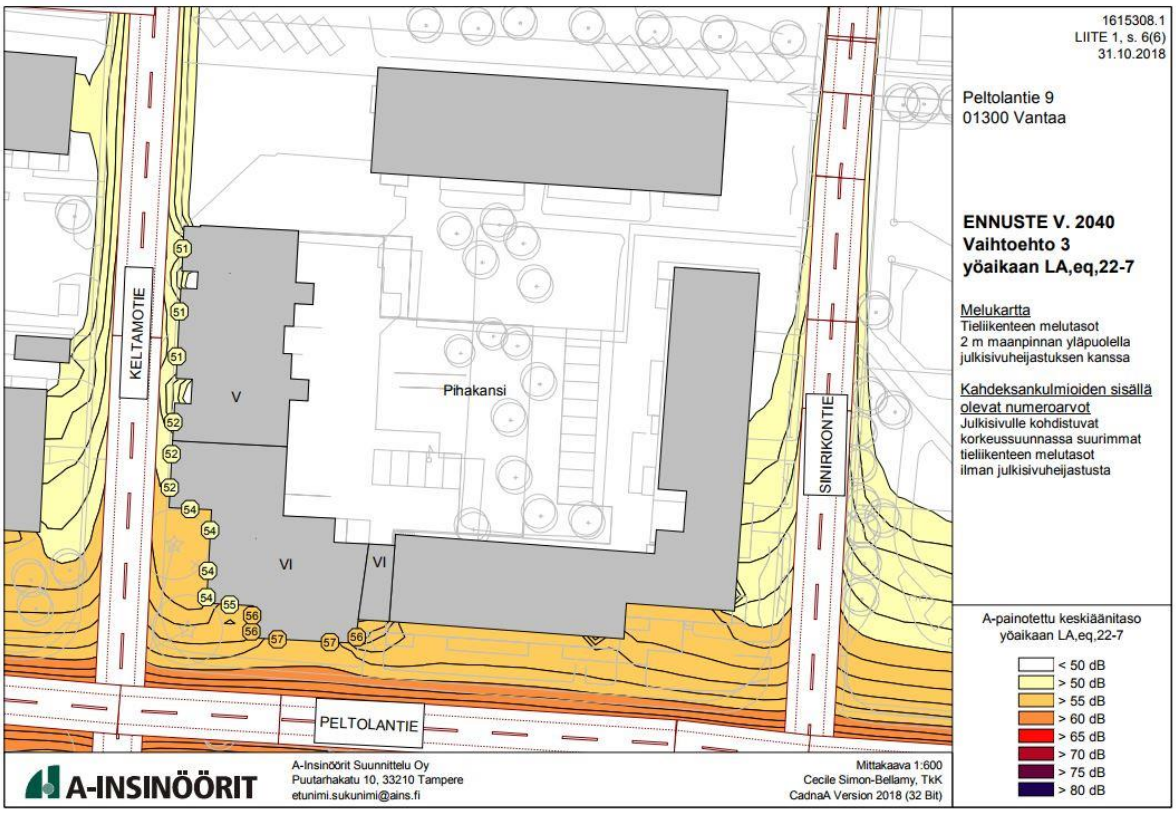
Valtioneuvoston päätöksellä melutason ohjearvoista (993/1992) A-painotettu keskiäänitaso L_{Aeq} saa olla asuinhuoneissa päivällä enintään 35 dB ja yöllä 30 dB. Melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöaikana (klo 22-7) 50 dB.

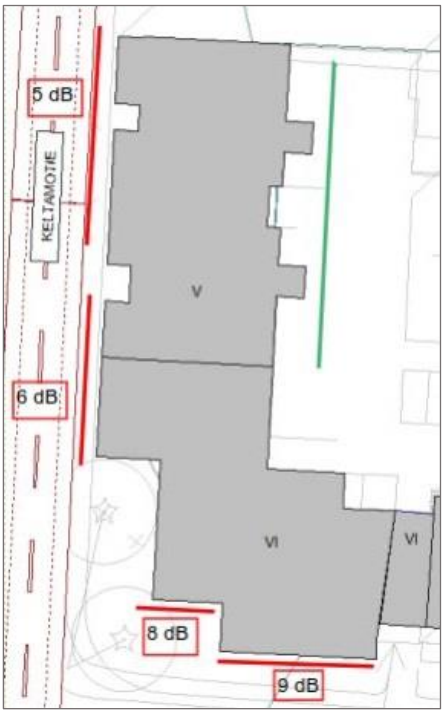

Kortteliin päiväaikaan kohdistuva liikennemelu v. 2040, A-Insinöörit.

A-Insinöörien 30.10.2018 tekemän meluselvityksen perusteella ilmenee, että suurimmat julkisivuille kohdistuvat keskiäänitasot ovat päiväaikaan 64 dB ja yöaikaan 57 dB. Ulkovaipan ääneneristysvaatimus on tällöin meluselvityksen perustella suurimmillaan $\Delta L_{A,vaad}$ = 29 dB.

Vantaan kaupungin rakentamisohjeen mukaan äänitasoerotus ΔL_A on oltava 30 dB tieliikennemelua vastaan asuintalossa, jonka julkisivuun kohdistuu äänitaso 55–59 dB, ja 35 dB, jos äänitaso on 60–65 dB.

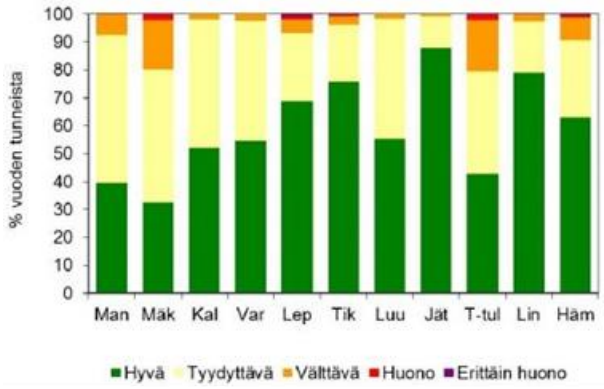
Kohteen arkkitehtisuunnitelman mukaan kohteen kaikki parvekkeet lasitetaan. Selvityksen perusteella todettiin, että kadunpuoleisten parvekkeiden ääneneristys on mitoitettava rakennuslupavaiheessa liikennemelua vastaan.

Lasitettujen parvekkeiden äänitasoerovaatimukset $\Delta_{LA,vaad}$. Kuvassa vihreällä merkityillä julkisivuilla sijaitsevat parvekkeet voidaan jättää lasittamatta.

Ilman pienhiukkaspitoisuudet

Tikkurilassa on seurattu ilmanlaatua vuodesta 1996 lähtien. Tikkurilan mittauspiste sijaitsee keskustan eteläpuolella, Tikkurilantien ja Ratatien risteyksen tuntumassa. Ilmanlaatuun vaikuttaa lähialueen vilkas liikenne ja katupöly. Mittausasemalla mitataan mm. typen oksidien(NO_x), hengitettävien hiukkasten (PM_{10}), pienhiukkasten ($PM_{2,5}$), haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) pitoisuuksia.

Typen oksideilla (NO_x) tarkoitetaan typpimonoksidia (NO) ja typpidioksidia (NO_2). Pääkaupunkiseudulla niiden suurimmat päästölähteet ovat energiantuotanto ja liikenne, erityisesti raskas liikenne. Tikkurilassa NO_2-pitoisuus ei ylittänyt vuosiraja-arvoa 40 µg/m³ , tuntiraja-arvoa 200 µg/m³ eikä vuorokausiohjearvoa 70 µg/m³. Typpimonoksidin pitoisuudet laskivat voimakkaasti jo 1990-luvulla erityisesti autojen katalysaattoreiden myötä.

Pääkaupunkiseudun ilmanlaatu v. 2015 indeksillä arvioituna. Tikkurilan (Tik) ilmanlaatu on ollut n. 75 % ajasta hyvä.

Hengitettävät hiukkaset (PM_{10}) ovat katujen ja teiden läheisyydessä suurimmaksi osaksi liikenteen nostattamaa katupölyä. Ne voivat aiheuttaa haittaa terveydelle etenkin keväisin. Vuonna 2015 hengitettävien hiukkasten pitoisuuksien vuosikeskiarvot vaihtelivat pääkaupunkiseudun pysyvillä mittausasemilla välillä 12 - 25µg/m³. Pienimmät vuosipitoisuudet mitattiin Kallion tausta-asemalla sekä Tikkurilassa. Tikkurilassa WHO:n vuosiohjearvo (20 µg/m³) ei ylittynyt, mutta vuorokauden ohjearvotaso ylittyi v. 2015 kuutena päivänä. Suurin osa raja-arvotason ylityksistä ajoittui kevään katupölykauteen.

Pääkaupunkiseudulla ulkoilman **pienhiukkaset ($PM_{2,5}$)** ovat pääasiassa peräisin liikenteen ja puunpolton päästöistä. Lisäksi niitä kulkeutuu pääkaupunkiseudulle maan rajojen ulkopuolelta. Kaukokulkeumat aiheuttavat keskimäärin yli puolet pienhiukkasten pitoisuudesta jopa seudun vilkasliikenteisimmillä alueilla. Vuonna 2015 vuosikeskiarvot vaihtelivat eri mittausasemilla välillä 4,7 - 9,5 µg/m³. Vuosipitoisuudet olivat selvästi matalammat kuin edellisenä vuonna ja alle EU:n raja-arvon 25 µg/m³ sekä myös WHO:n ohjearvon10 µg/m³. WHO:n vuorokausiohjearvon 25 µg/m³ ylittäviä päiviä oli Tikkurilassa kolme vuonna 2015.

Haihtuvilla orgaanisilla yhdisteillä tarkoitetaan suurta määrää orgaanisia hiiliyhdisteitä, jotka esiintyvät pääosin kaasumaisessa muodossa. **VOC-yhdisteitä** ovat mm. monet hiilivedyt, alkoholit, ketonit, aldehydit, esterit ja eetterit. VOC-yhdisteet ovat peräisin liikenteestä, teollisuudesta, pientalojen lämmityksestä sekä kasvillisuudesta. Syöpävaaraa aiheuttavan bentseenin pitoisuudet ovat koholla vilkasliikenteisissä paikoissa ja paikoin myös asuinalueilla, joilla on runsaasti talokohtaista puulämmitystä. Tikkurilassa mitattiin bentseenin pitoisuuksia passiivikeräinmenetelmällä. Bentseenin vuosikeskiarvo oli 0,7 µg/m³, ja siten selvästi bentseenin vuosipitoisuudelle annetun raja-arvon 5 µg/m³alapuolella.[1]

Pienhiukkasten ja typpioksidin kulkeutumista sisäilmaan estetään käyttämällä koneellista tuloilmanottoa ja ottopaikkana kattotasoa ja suuntausta puhtaammalta alueelta sekä F7-luokan tai tehokkaampia F9-luokan suodattimia.

2.1.4 Maanomistus

Kaava-alueen omistaa As Oy Tikkurilan Peltolantie, joka on myös kaavamuutoksen hakija.

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
92-63-141-3	As Oy Tikkurilan Peltolantie	0,5
Yhteensä		**0,5**

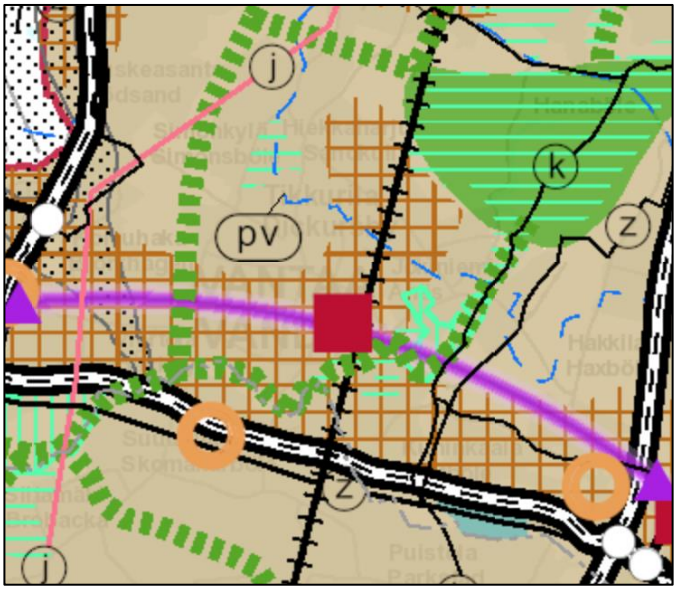
2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin, sekä luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

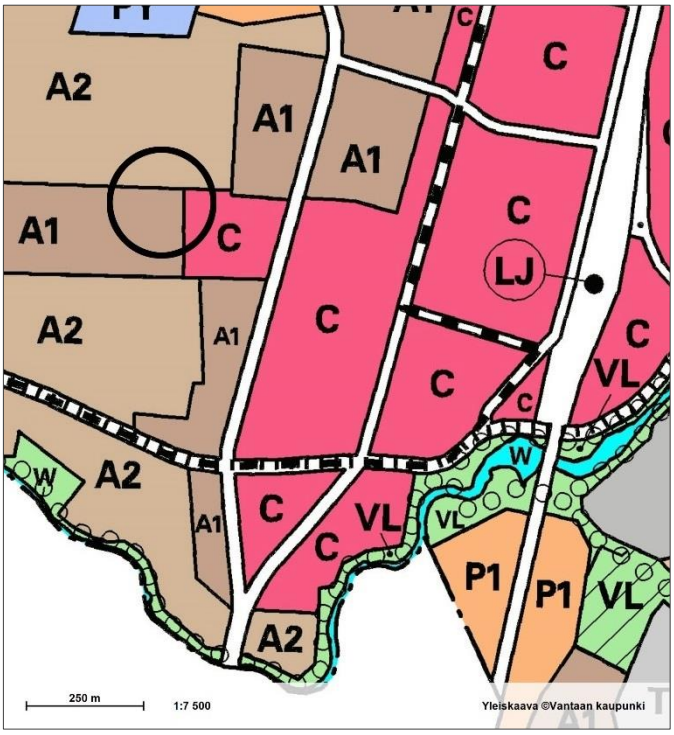

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on keskustatoimintojen aluetta.

Keravanjoen varressa on viheryhteystarve. Jokivarsi on merkitty kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi kohteeksi.

Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihemaakuntakaavan, jossa suunnittelualue on tiivistettävää aluetta ja Tikkurilantielle on osoitettu pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteys. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

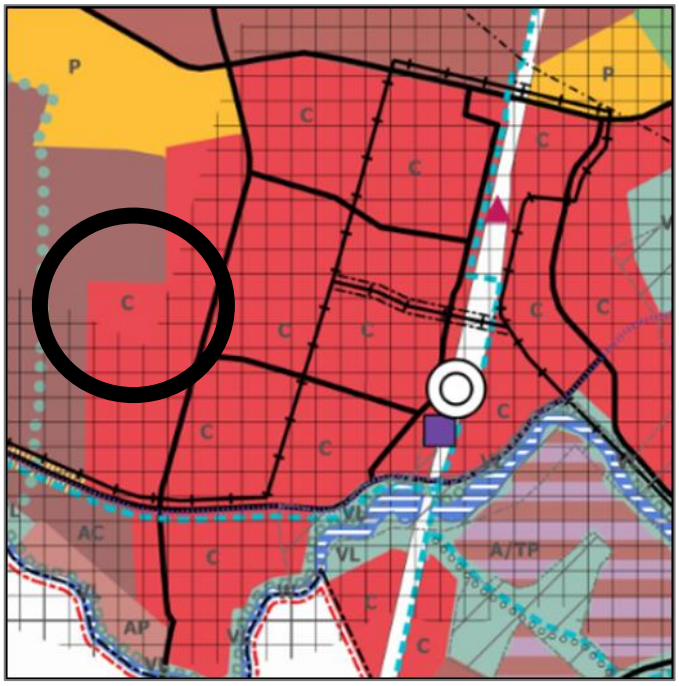
Yleiskaava

Alue on yleiskaavassa tehokasta asuntoaluetta (A1).

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

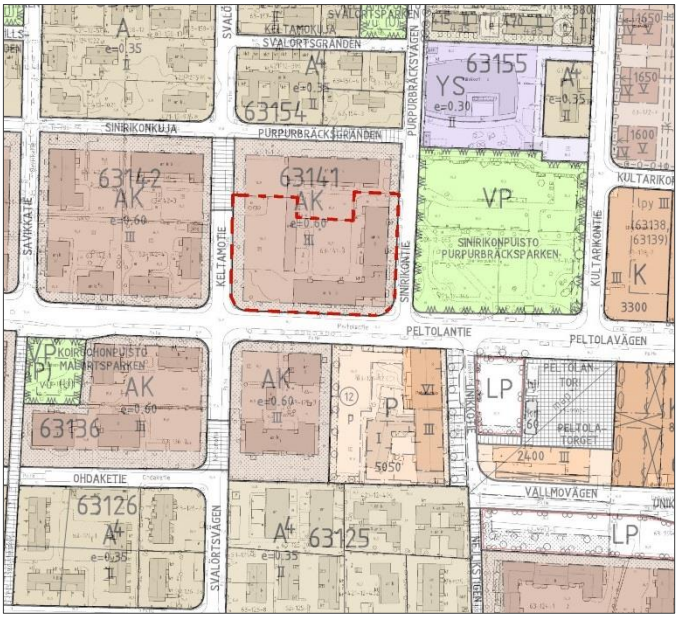
Vantaan yleiskaava 2020, luonnos

Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa 2020 alue on kaupunkikeskustan aluetta, jolla kävelytävyyden tulee olla kaupunkiympäristön mitoituksen lähtökohta. Alueella tulee varmistaa, että liike- ja toimitilan määrä kehittyy edelleen ja rakentaminen parantaa kaupunkitilan laatua erityisesti katutasolla. Keskeisillä keskusta-alueilla julkiseen kaupunkitilaan avautuvat maantasokerrosten tilat on osoitettava liike- ja toimitiloiksi.

Vantaan yleiskaava 2020 oli luonnoksena nähtävillä 18.2.– 29.3.2019

Asemakaava

Alueen ensimmäinen asemakaava TIKKURILA– VIERTOLA, 630100 (SM 22.3.1974) on edelleen voimassa.

Peltolantietä reunustavat korttelit on merkitty asuinkerrostalojen korttelialueeksi, AK. Kerrosluvuksi on merkitty kolme, mutta ajalle tyypillisesti on sallittu ns. maanpäälliset kellarikerrokset, jolloin todellinen kerrosluku on IV. Tehokkuusluku, e on 0,6.

Peltolantien eteläpuolelle on 16.12.2002 hyväksytty asemakaavamuutos nro 001695, jossa palvelurakennusten kerrosluku on VI.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Maanomistajan (As Oy Tikkurilan Peltolantie) jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 23.10.2017. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002369 ja kaavoitus tuli vireille 12.6.2018.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (kiinteistöt ja asuminen, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Mielipiteet pyydettiin 15.8.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 15 kappaletta. **Fingridin**, **Carunan** ja **HSY:n** lausunnoissa ei ollut huomautettavaa**. Vantaan Energia** pyysi ottamaan maakaape-

lit huomioon tai tarvittaessa siirtämään ne maanomistajan kustantamana. Alueen **asukasmielipiteissä** vastustettiin Sinirikontie 2:n lisärakentamista, pidettiin kaavailtua kuusikerroksista rakentamista liian korkeana ja haluttiin komeiden mäntyjen säilyvän. Huoli pihojen varjoisuudesta, näkymien peittymisestä ja autopaikkojen riittävyydestä tuli mielipiteissä esille.

Nähtäville asettaminen ja tarvittavien lausuntojen pyytäminen

Kaavaehdotus oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30.1.−28.2.2019 ja siitä jätettiin kuusi muistutusta. Muistutuksissa vastustettiin 10 autopaikan sijoittamista pihalle maantasoon. Pari muistuttajaa piti myös uuden rakennuksen korkeutta ja muotoa paikkaan sopimattomana ja yksi oli huolissaan rakentamisen aikaisista haitoista ja kansipihan mielekkyydestä. Muistutukset on otettu huomioon vastineissa ja muistutusten pohjalta pihalla olevat 10 autopaikkaa on korvattu muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Lausunto pyydettiin vain HSY:ltä, jonka näkemys oli, ettei muutosehdotus edellytä vesihuollon siirtämista eikä uuden vesihuollon rakentamista

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

MAL-tavoitteet:

Yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että luodaan edellytykset tonttitarjonnan ja asuntotuotannon merkittävälle lisäämiselle.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

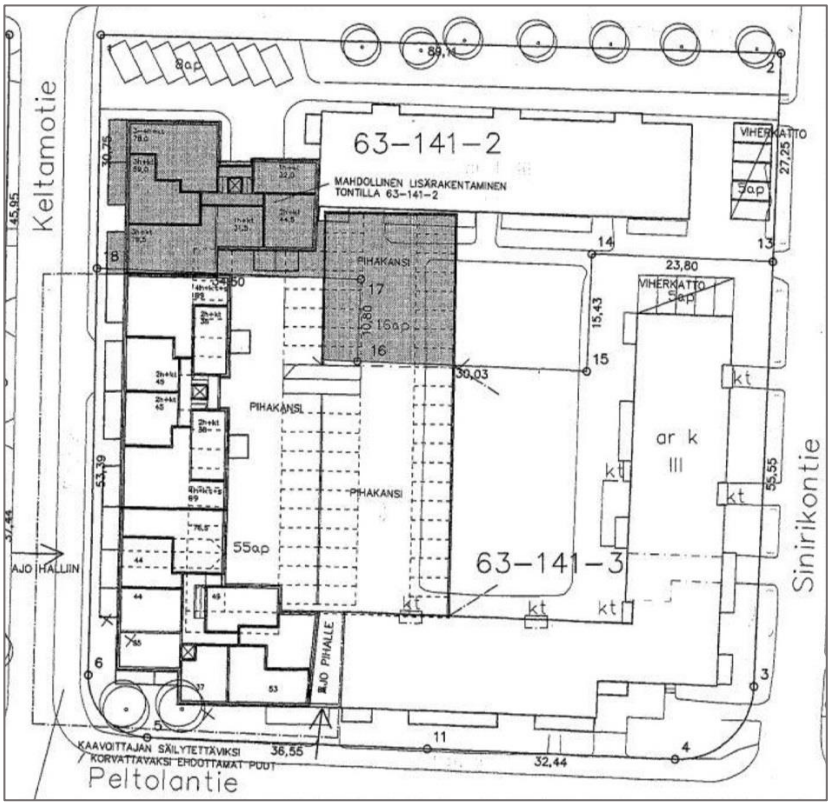
Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Konsulttina toiminut HMV Arkkitehdit laati kaava-alueelle suunnitelman, jossa oli mukana aluksi myös naapuriyhtiö Sinirikontie 2. Ensimmäisessä suunnitelmassa rakennus olisi ollut kauttaaltaan kuusikerroksinen ja kasvanut kiinni molempien olemassa olevien kerrostalojen länsipäätyihin. Pysäköinti oli sijoitettu pihakannen alle. Ajo sinne oli ohjattu Keltamotien suunnasta.

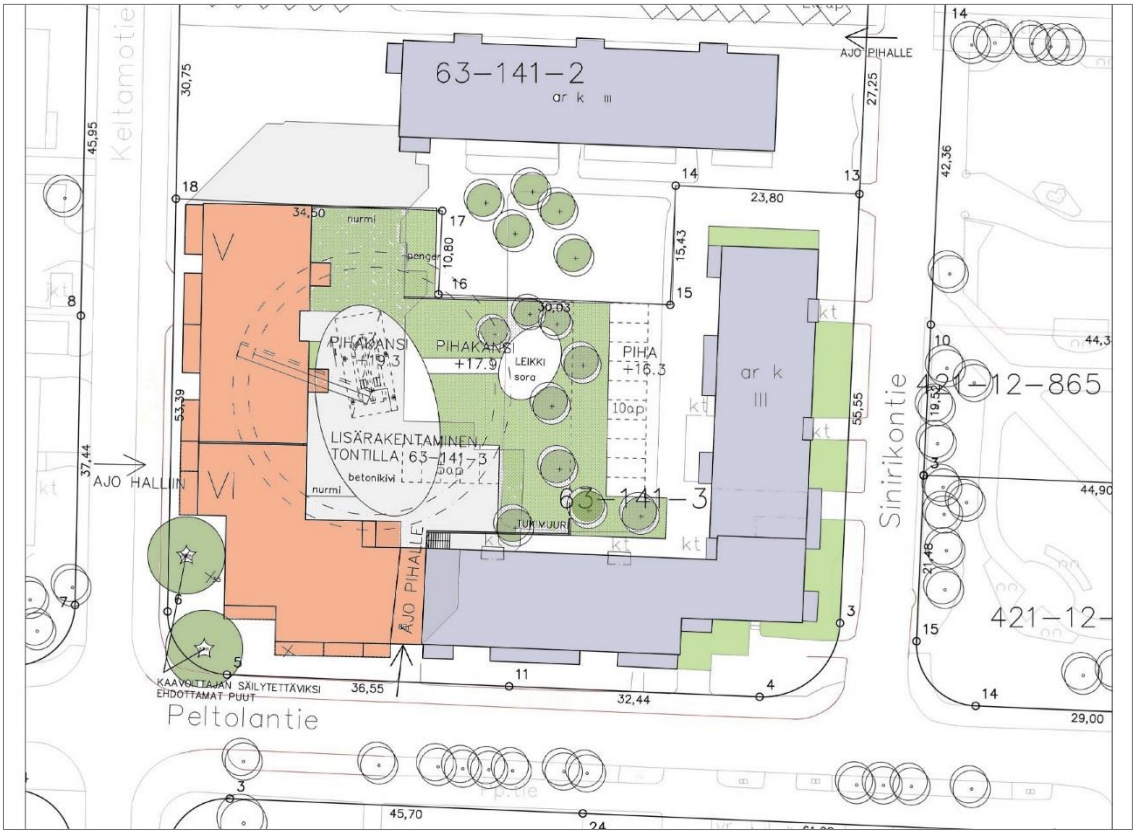
Ensimmäisissä luonnoksissa ei oltu huomioitu kadun varren komeita makedonianmäntyjä.

Alkuvaiheen suunnitelmissa uudisrakennus olisi ulottunut myös Sinirikontie 2:n tontille. Asemapiirros, Arkkitehtitsto HMV Oy.

Kaavoituksen aikana ilmeni kuitenkin, ettei naapuriyhtiö Sinirikontie 2 ole ainakaan tässä vaiheessa halukas lisärakentamaan tontilleen. Suunnittelualue typistyi koskemaan vain Peltolantie 9:ää. Lisäksi saadun asukaspalautteen pohjalta päädyttiin madaltamaan Keltamotien puoleista rakennusmassaa siten, että se on enimmäkseen viisikerroksinen. Ratkaisu on myös kaupunkikuvallisesti perusteltu, sillä rakentaminen kadun vastakkaisella puolella on kolme- ja neljäkerroksista.

Kaavamuutoksen hakijan kantana oli, että kaupunkikuvassa näkyvät makedonianmännyt tulee kaataa huonon kuntonsa takia. Kaupunkisuunnittelu otti kuitenkin sen kannan, että männyt tulee säilyttää. Ne eivät vaikuta huonokuntoisilta ja hakijan tulee teettää kuntotutkimus ammattitaitoisella arboristilla, mikäli puut halutaan kaataa. Männyt ovat vanhoja arvopuita, joilla on suuri merkitys kaupunkikuvassa ja alueen viihtyisyydessä. Koska puut sijoittuvat kadun reunaan oli ne helppo säästää rakennuksen seinälinjausta tarkistamalla.

Asemapiirros, Arkkitehtitsto HMV Oy. Uudisrakennus vasemmalla. Oikealla olevista 10 maantaso-autopaikasta on luovuttu ja siirretty vaaditut 8 autopaikkaa Sinirikontien varteen.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavamuutosta lähdettiin viemään eteenpäin männyt säästävän, matalamman eli 5–6-kerroksisen vaihtoehdon pohjalta.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla asuinkerrostalojen korttelialueelle (AK) osoitetaan lisää rakennusoikeutta uudelle rakennukselle 3 960 kerrosneliömetriä kokonaisrakennusoikeuden kasvaessa 7 460 kerrosneliömetriin. Tehokkuusluku, e on 1,46. Kerrosluku kasvaa nykyisestä kolmesta (maanpäällisen kellarin kanssa käytännössä neljästä) viiteen ja Peltolantien varressa kuuteen.

Uusi rakennus sijoittuu nykyisen maantasopysäköinnin paikalle, jatkossa autopaikat sijoitetaan korttelin sisäpihalle pihakannen alle. Ajo pysäköintiin tapahtuu Keltamotien kautta, kuten tähänkin asti.

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue, AK 0,5 hehtaarin alue. Rakennusoikeus kasvaa 4 402 k-m^2 7 460 k-m^2 :iin. Tehokkuusluku e=1,46.

- asuntojen lukumäärä on 67 kpl, asuntojen keskikoko 50 huoneistoneliömetriä.
- autopaikkoja: 1 ap/130 asuntokerrosm^2
- pyöräpaikkoja tulee olla 1 kpl/ asuinhuone, joista puolet helposti käytettäviä.

- yksiöitä saa olla enintään 30 % asuntojen lukumäärästä, mikä otetaan maankäyttösopimuksissa huomioon

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialue

Alueelle sijoittuu korttelia lännestä rajaava rakennusala. Se rajautuu nykyisen rakennuksen länsipäätyyn ja väistää kadun kulmassa olevat makedonianmännyt. Peltolantien puoleinen osa on kuusikerroksinen ja Keltamotien varren osuus viisikerroksinen. Pysäköinti sijoittuu pääosin sisäpihan puolelle rakennettavan pihakannen alle. Pihalle jää kuitenkin vielä riittävästi maanvaraista aluetta, jolloin hulevesien viivyttäminen on mahdollista. Ratkaisu mahdollistaa myös suurten puiden kasvamisen.

Peltolantien kulmaukseen vaaditaan liiketilaa vähintään 80 kerrosneliömetriä. Kaavassa haluttiin tukea myös ratkaisua, jossa nykyisen nelikerroksisen rakennusmassan päälle saisi rakentaa kevytrakenteisia kattohuoneistoja puusta. Tässä vaiheessa toteuttaja ei sitä tee, mutta kaavassa siihen annetaan mahdollisuus.

Rakennuksen julkisivut tulee olla paikallamuurattua tiiltä. Puuta ja lasia saa käyttää. Sandwichelementit sallitaan vain parvekkeiden taustaseinissä tai muissa sekundäärisissä rakenteissa. Katutasoon tulee tehdä neljän metrin korkuinen kivijalkakerros, jota korostetaan arkkitehtuurin avulla.

Autopaikkoja vaaditaan 1 ap/130 asuntokerrosneliömetri ja pyöräpaikkoja 1 pp/asuinhuone. Liiketiloille vastaavat luvut ovat 1 ap/80 k-m^2 ja 1 pp/30 k-m^2 ja toimistotiloille 1 ap/60 k-m^2 ja 1 pp/50 k-m^2.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustan yhdyskuntarakennetta, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee 67 kappaletta arviolta noin 85 uudelle asukkaalle.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan länsipuolelle Viertolaan. Palvelut ja Tikkurilan asema ovat kävelyetäisyydellä.

Ratkaisu edistää keskustan täydennysrakentamista ja luo osaltaan tiivistä ja tehokasta, kaupunkirakennetta.

Kaupunkikuva

Uuden rakentamisen mittakaava on sovitettu ympäröivään kaupunkirakenteeseen. Rakennus ei korkeutensa puolesta merkittävästi poikkea viereisten kortteleiden neljäkerroksisesta massasta. Eteläpuolella oleva Folkhälsanin rakennus on sekin korkeimmillaan kuusikerroksinen.

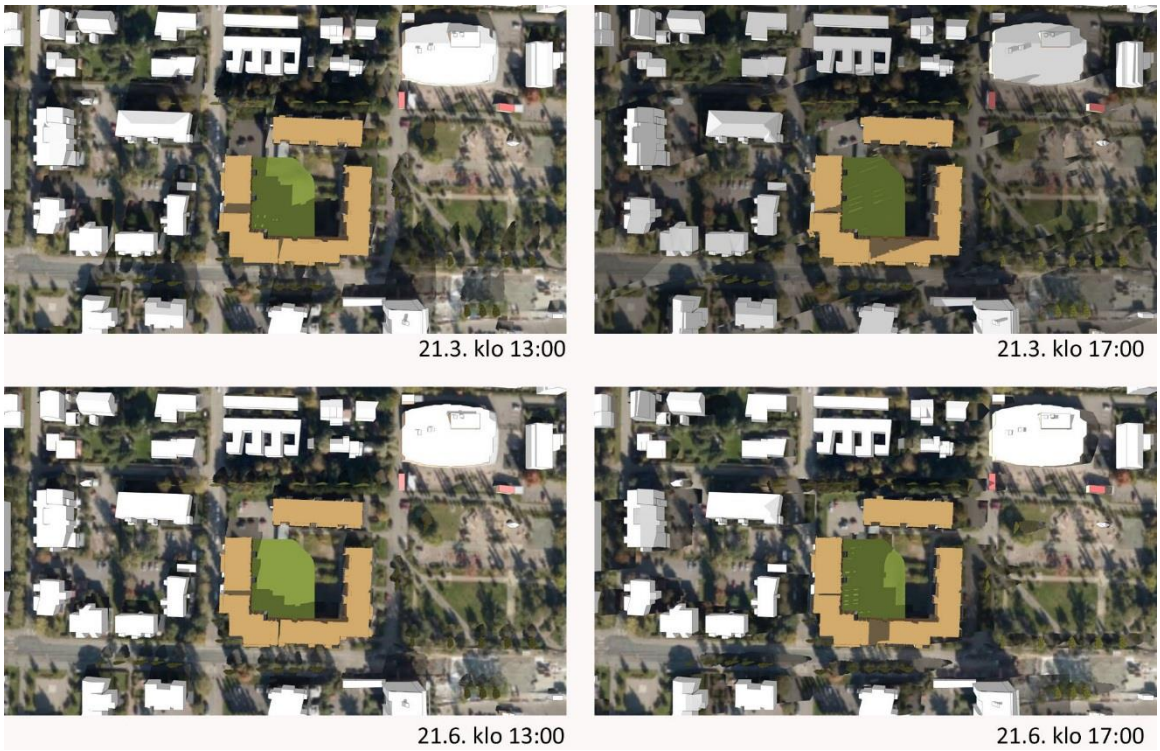
Kaavan mukainen rakennus rajaa katualueita nykytilannetta selkeämmin. Se sijoittuu pääosin nykyisen pysäköintialueen paikalle. Kun merkittävimmät makedonianmännytkin on merkitty säilytettäväksi ja rakennus määrätty paikallamuurattavaksi, on vaikutus Peltolantien katukuvaan positiivinen.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee noin 67 uutta kerrostaloasuntoa, joiden keskikoko on noin 50 huoneistoneliömetriä. Yksiöiden osuus saa olla enintään 30 % asuntojen lukumäärästä. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Kaavassa on edellytetty pienehköä liiketilaa Peltolantien varteen. Muita palveluja tai työpaikkoja ei asemakaavaan sisälly. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti koko Tikkurilan palveluiden monipuolistumiseen. Tikkurilan työpaikat ja palvelut ovat kävelyetäisyydellä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Varjotarkastelu kevätpäiväntasauksen aikaan ja keskikesällä klo 13 ja klo 17.

Taloudelliset vaikutukset

Uusi rakentaminen tiiviillä keskusta-alueella hyödyntää olemassa olevaa kunnallisteknistä verkostoa ja valmiita palveluja. Keskustan asukasmäärä kasvaa, mikä lisää taloudellista toimeliaisuutta, kaupallisten palvelujen kannattavuutta ja joukkoliikenteen käyttöastetta. Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, mikä lisää Tikkurilan keskustan elävyyttä myös iltaisin ja viikonloppuisin. Se monipuolistaa alueen palveluja ja lisää sosiaalista kontrollia ja turvallisuutta. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Keravanjoen rannan tai Tikkurilan urheilupuiston käyttöä. Itse kaava-alue on jo valmiiksi rakennettua aluetta, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Tikkurilan keskustan palveluista ja rautatieasemasta. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Yhteydet Peltolantien, Talvikkitien ja Tikkurilantien kautta Tuusulanväylälle ja Kehä III:lle ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestää tehokkaan rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

Vesihuolto

Uudet rakennuksen voidaan liittää jo rakennettuun vesihuoltoverkostoon. Yleistä vesihuoltoverkostoa ei tarvitse kaavamuutosta varten laajentaa, joten muutoksesta ei aiheudu vesihuollolle li-

säkustannuksia.

Ympäristöhäiriöt

Peltolantie puolella asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena on 35 dBA ja kadunpuoleisten parvekkeiden suunnittelussa tulee ottaa liikenteen aiheuttama melu huomioon.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on nykyisin pääasiassa vettä läpäisemätöntä pintaa, jonka osuus ei tule merkittävästi muuttumaan kaavamuutoksen myötä. Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää/imeyttää tontilla ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin, joten alueelta poistuvia hulevesiä hallitaan nykytilaa paremmin uuden rakentamisen myötä. Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 5.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

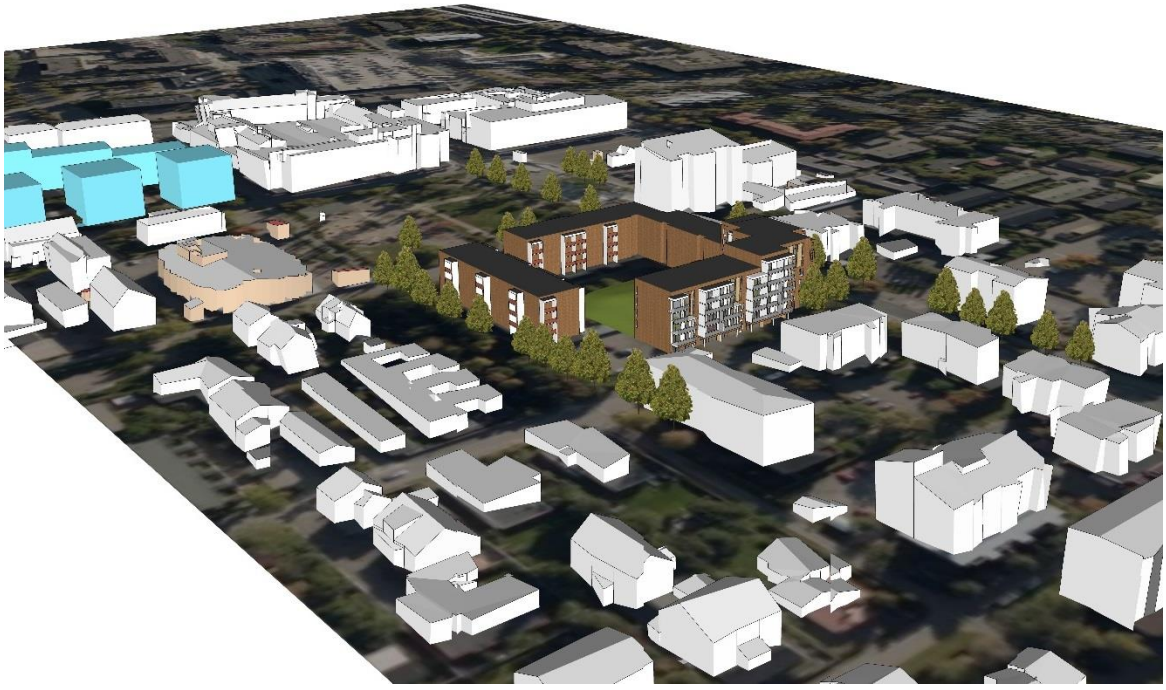
J2 Invest Oy:	Jaakko Sylvin	
HMV Arkkitehdit:	Juha Huuhtanen	
Jatke Oy:	Jesper Lindberg	
	Mikko Nuolioja	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Ritva Kotilainen	alue-arkkitehti
	Seppo Niva	arkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Leena Kaunismäki	suunnitteluavustaja
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Kuntatekniikan keskus:	Paula Luomala	vesihuollon suunnittelu
	Jarmo Pajunen	liikenneinsinööri

Rakennusvalvonta:	Panu Latvala	lupa-arkkitehti
Maankäyttö ja ympäristö:	Janne Juntunen	projektipäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 1. päivänä huhtikuuta 2019.

Seppo Niva	Ritva Kotilainen
asemakaavasuunnittelija	aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa **Täyttämispvm**		27.11.2018
Kaavan nimi	002369 Viertola 63 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	14.06.2018
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002369
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,5097	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,5097

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Lomarakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,5097**	**100,0**	**7460**	**1,46**	**0,0000**	**4402**
A yhteensä	0,5097	100,0	7460	1,46	0,0000	4402
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

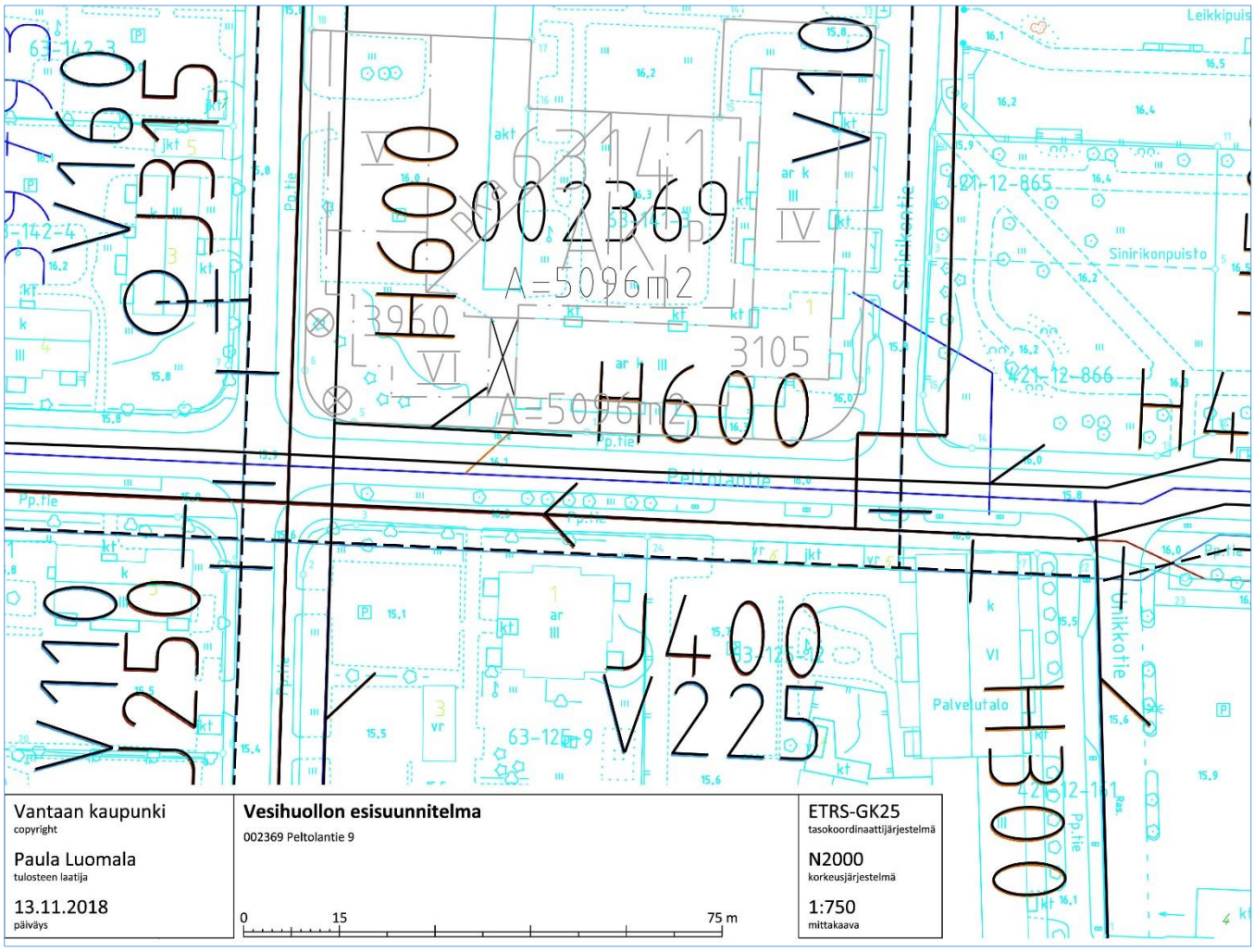
Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

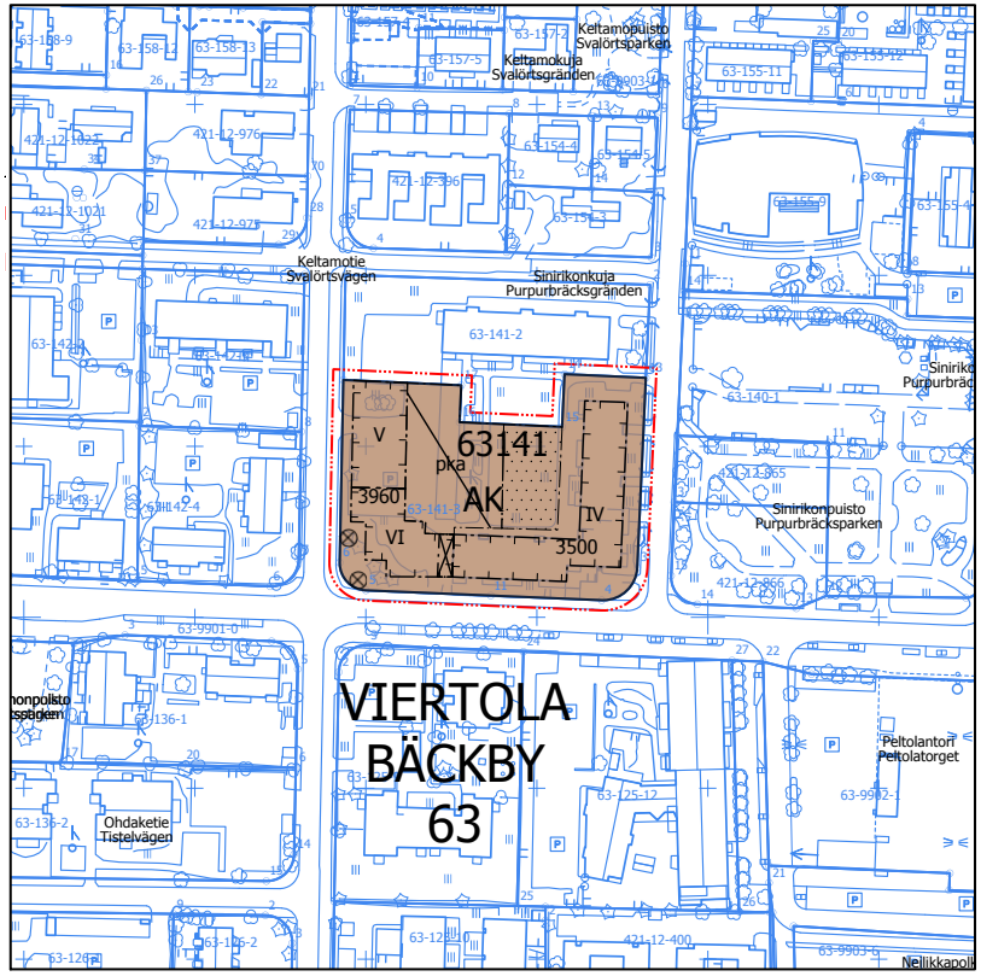
Alamerkinnät

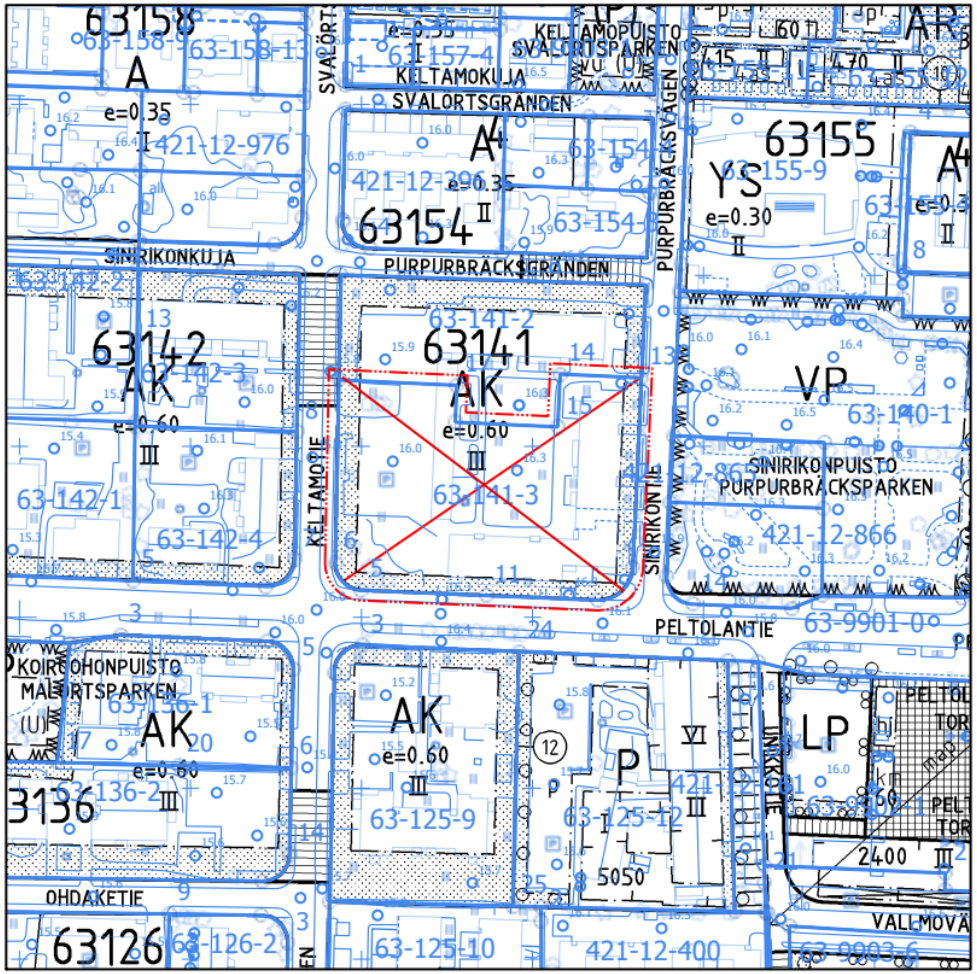
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,5097**	**100,0**	**7460**	**1,46**	**0,0000**	**4402**
A yhteensä	0,5097	100,0	7460	1,46	0,0000	4402
AK	0,5097	100,0	7460	1,46	0,0000	4402

Peltolantien ja Keltamotien kulma lännestä katsottuna.

Keltamotie
Svalörtsvägen
Sinirikonkuja
Purpurbräcksgränden
Keltamokuja
Svalörtsgränden
Keltamopuisto
Svalörtsparken
63141
pka
AK
3960
3500
V
VI
IV
Sinirikonpuisto
Purpurbräcksparken
VIERTOLA
BÄCKBY
63
Peltolantori
Peltolatorget
Ohdaketie
Tistelvägen

63158
A
e=0.35
SVALÖRTSGRÄNDEN
KELTAMOPUISTO
SVALÖRTSPARKEN
KELTAMOKUJA
63154
II
SINIRIKONKUJA
PURPURBRÄCKSGRÄNDEN
63155
YS
e=0.30
63142
AK
e=0.60
III
63141
AK
e=0.60
KELTAMOTIE
SINIRIKONTIE
VP
SINIRIKONPUISTO
PURPURBRÄCKSPARKEN
PELTOLANTIE
KOIRUOHONPUISTO
MALÖRTSPARKEN
3136
LP
P
5050
2400
OHDAKETIE
63126
VALLMOVÄ

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002369	1.4.2019, 29.4.2019 tarkistettu	686501

Vantaan kaupunki

002369 PELTOLANTIE 9

Kaupunginosa 63, VIERTOLA

Vanda stad

002369 PELTOLAVÄGEN 9

Stadsdel 63, BÄCKBY

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 63141.

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 63141.

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue

Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluiskat, parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat sekä porrashuoneiden 15 k-m² / porrastaso ylittävän osan saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.

Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista.

Peltolantien ja Keltamotien kulmaukseen tulee tehdä liiketilaa katutasoon vähintään 80 k-m2.

Kerrosluvun ja rakennusoikeuden estämättä saa nelikerroksisen rakennuksen katolle rakentaa puurakenteisia kattoasuntoja.

Kerrosluvut lasketaan kadun tasosta.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Väestönsuojat saa sijoittaa tonttijaon estämättä.

Rakennukset:

Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Pääasiallinen julkisivumateriaali on muurattu tiili. Puuta ja lasia saa käyttää.

Sandwich-elementtirakennetta saa käyttää vai parvekkeiden taustaseinissä tai vastaavissa sekundäärisissä julkisivupinnoissa.

Katualueen puolelle tulee muodostaa kivijalkakerrros ja sitä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Kaduntasokerroksen kerroskorkeus tulee olla vähintään 4 m.

Parvekkeet ja erkkerit saa rakentaa rakennusalan rajan yli.

Parvekkeiden pieliä ei saa kadun puolella ulottaa maantasokerroksiin.

Melu

Asuinhuoneiden ulkokuoren äänieristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB Peltolantien suuntaan.

Kadulle avautuvat parvekkeet tulee lasittaa. Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että ohjeiden mukainen melutaso ei ylity.

Pihat:

Pihan tulee olla korkeatasoinen ja monipuolinen. Päällystetyt osat tulee kivetä. Asvalttia saa käyttää vain ajoreiteillä.

Rakennusluvan yhteydessä alueelle tulee laatia pihasuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma, jossa tulee saavuttaa 0,8 vihertehokkuus.

Istutettavalla alueella tulee olla puita ja pensaita.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns

Kvartersområde för flervåningshus

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, parkeringsanläggningen, körramper, balkongers och terrassers permanent inglasade delar samt den del av trapphusen som överskrider 15 m²-vy i varje våningsplan får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser anvisas.

I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.

I hörnet vid Peltolavägen och Svalörtsvägen ska göras affärsutrymme minst 80 m2-vy på gatuplanet.

Utan att våningstalet och byggrätten utgör något hinder får takbostäder i trä byggas på fyravåningsbyggnadens tak.

Våningstalen räknas från gatunivån.

Trapphusen skall ha dagsljusinsläpp.

Skyddsrum får placeras utan att tomtindelningenutgör ett hind.

Byggnader:

Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material.

Byggnadernas fasader skall göras av ett enhetligt byggsätt skall iakttas.

Huvudsaklig fasadmaterial är tegel. Trä och glas får användas.

Sandwich-elementkonstruktioner får användas endast på balkongernas fondväggar eller på motsvarande sekundära fasadytor.

På gatuområdets sida ska en stenfotsvåning bildas och den ska framhävas med arkitektoniska medel.

Minimivåningshöjd i gatuplanet är 4 m.

Balkonger och burspråk får byggas så att de skjuter ut över gränsen för byggnadsytan.

Balkongernas sidor får inte sträcka sig till markplansvåningen på gatans sida.

Buller

Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i bostadsrummens ytterhölje ska vara minst 35 dB mot Peltolavägen.

Balkonger som öppnas mot gatan ska inglasas. Genom tekniska lösningar ska man sörja för att bullernivån enligt anvisningarna inte överskrids.

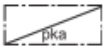
Gården:

Gården ska vara högklassig och varierande. Blegda delar ska bestå av sten. Asfalt får användas endast på körvägar.

I samband med bygglovet ska en plan över gården utarbetas och grönytefaktorn beräknas, där 0,8 ska uppnås som grönytefaktor.

Planteringsområdet skall bestå av träd och buskar.

För byggnadslov ska utarbetas en dagvattenplan.

	Hulevesiä tulee viivyttää tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon.	Dagvatten ska fördröjas på tomten innan de leds ut i det allmänna dagvattennätet.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät:	Minimiantalet bilplatser:
	Asunnot: 1 ap/ 130 k-m²	Bostäder 1 bp/130 m²-vy
	Liiketilat: 1 ap/ 80 k-m2	Affärslokaler: 1 bp/ 80 m2-vy
	Toimistot: 1 ap/ 60 k-m2	Kontor: 1 bp/ 60 m2-vy
	Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:	Minimiantalet cykelplatser:
	Asunnot: 1 kpl/asuinhuone. Puolet paikoista tulee olla helposti käytettäviä.	Bostäder: 1 st. / bostadsrum. Hälften av platserna ska vara lättillgängliga.
	Liiketilat: 1 pp/30 k-m²	Affärslokaler: 1 cp/30 m²-vy
	Toimistot: 1 pp/50 k-m²	Kontor: 1 cp/50 m²-vy
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns**
	Osa-alueen raja	**Gräns för delområde**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas**
12	**Kaupunginosan numero**	**Stadsdelsnummer**
VANT	**Kaupunginosan nimi**	**Namn på stadsdel**
123	**Korttelin numero**	**Kvartersnummer**
1234	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta**
IV	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav**
	Rakennusala	**Byggnadsyta**
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller**
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa pysäköintiä pihakannen alle.	**Byggnadsyta där parkering får placeras under gårdsdäck.**
	Rakennukseen jätettävä kulkuaukko	**Genomfartsöppning i byggnad**
	Istutettava alueen osa	**Del av område som skall planteras**
⊗	**Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.**	**Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
	TONTTIJAKO	TOMTINDELNING
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhtsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Ritva Kotilainen
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda ___.___20___

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ___/___20___

Godkänd av stadsfullmäktige ___/___20___

42 § Asemakaavan muutos 002358 ja tonttijako, 11 Hämevaara / Viikatepuisto

VD/8385/10.02.04.01/2017
HP/TLA/TKA/MKU/HY-L

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen -tulosalue hakee Viikatepuiston pohjoisosaan yleiskaavan täydennysrakentamisalueelle pientaloasumista ja päiväkotitontin laajennusta. Nykyisellä YL-tontilla on kuitenkin Hämevaarankoski ja liito-oravien kolopuita. Siksi alueelle kaavoitetaan uusi Y-tontti 1 600 k-m² ja vain kaksi pientalotonttia 280 k-m². Kaavaan sisältyy vain rakennettavaksi tuleva alue, jolloin muu alue säilyy yleisten lähipalvelurakennusten korttelialueena YL ja lähivirkistysalueena VL.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 11403, osaa korttelia 11034 sekä virkistys-, erityis- ja katualueita, kaupunginosassa 11 Hämevaara.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 11033 ja virkistysaluetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskevat korttelia 11043 ja osaa korttelista 11034.

Alue sijaitsee Viikatepuistossa.

Kaavan hakija
Vantaan kaupunki

Maanomistus
Vantaan kaupunki

Kaavan valmistelu
Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pientaloaluetta A3 ja lähivirkistysaluetta VL. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue.

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on pääosin puistoaluetta P ja osin yleisten rakennusten korttelialuetta Y 11033, joka tonttitehokkuus on e = 0,30, rakennusoikeus 990 k-m² ja suurin kerrosluku kaksi.

Alueella on Hämevaarankenttä, ulkoilureitti, Multaoja, Hämevaaranoja ja jätevesiviemäri. Alue on pääosin metsää. Alueella on punatiilinen tornimuuntaja 1950-luvulta. Alueen eteläosassa on liito-oravan elinpiiri ja 110 kV voimalinja.

Asemakaavamuutos
Viikatepuistoon haetaan kaavamuutosta yleisten rakennusten tontin laajentamiseksi päiväkotia varten ja pientalotonttien kaavoittamista. Kaupungin tavoitteena on luovuttaa vuosittain pientalotontteja rakentamiseen. Kaupungin kasvu edellyttää uusien ja isompien päiväkotien rakentamista.

Asemakaavamuutoksessa Y-tontti laajenee, jolloin tontin pinta-alaksi tulee 6 550 m² ja rakennusoikeudeksi 2 000 k-m² (e = 0,31). Lisäksi alueelle kaavoitetaan pientalotontti 1 200 k-m² ja kaksi

omakotitonttia 120 + 160 k-m², asumista yhteensä 1 480 k-m² (e = 0,33). Suurin kerrosluku on kaksi. Alueelle rakennetaan uusi katu, Viikatekuja.

Täydennysrakentamisalue on huomattavasti yleiskaavassa esitettyä pienempi, koska hämevaaralaisille tärkeä pallokenttä on säilytetty ja alueelle sijoittuu myös leikkikenttä vanhalle paikalleen.

Suurin osa alueesta jää edelleen puistoksi VP, jolle sijoittuu nykyinen pallokenttä ja uusi leikkipaikka. Hämevaarankosken alue merkitään suojaviheralueeksi EV.

Liito-oravien puut ja elinpiiri säilyvät.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin 29.9.2017.
Kaavatilaisuus pidettiin paikalla 3.10.2017.

Mielipiteitä saatiin 16 kpl. Asukkaat pitivät pallokentän säilymistä, uutta päiväkotia ja leikkipuistoa hyvänä ja ulkoilutietä tarpeellisena, mutta oltiin huolissaan naapuriin tulevasta rakentamisesta ja metsän eläimistä. – Eläimille jää laaja Linnaistenmetsä.
Mielipiteet on esitetty kaavaselostuksessa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (Kv 18.6.2018).
Kaava kohdistuu kaupungin maalle ja tuottaa päiväkodin ja asuntokerrosalaa 1 480 k-m².

Sopimus
Asemakaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 1.10.2018 § 14

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 1.10.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002358 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 11 Hämevaara / Viikatepuisto,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.
———

Asemakaavamuutos koskee korttelia 11043, osaa korttelia 11034 sekä virkistys- ja katualueita, kaupunginosassa 11 Hämevaara.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa virkistysaluetta.

Tonttijako koskee korttelia 11043 ja osaa korttelista 11034.

Nähtävilläolo ja muistutukset
Asemakaavan muutosehdotus sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 17.10.–15.11.2018. Tällöin jätettiin viisi muistutusta.
Näistä yhdessä huomautettiin alueen luontoarvoista ja liito-oravista.

Muistutukset vastineineen ovat liitteenä.

Lausunnot
Kaupunkisuunnittelulautakunta 1.10.2018 päätti oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin neljä ja saatiin kolme.

Uudenmaan ELY-keskus ilmoitti, että alueella on enemmän liito-oravien kolopuita.
HSY ilmoitti runkovesijohdosta.
Vantaan Energia Oy ilmoitti muuntajasta ja sen kaapeleista.
Lausunnot vastineineen ovat liitteenä.

Tarkistukset
Länsi-Vantaan liito-oravainventointi on vuodelta 2016. Kaupungin ympäristösuunnittelija on inventoinut alueen uudet kolopuut 19.11.2018. Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa on neuvoteltu 10.12.2018.

Uusien kolopuiden vuoksi kaavamuutos on rajattu koskemaan vain rakennettavaksi tulevia alueita. Tällöin kaavoitetaan Viikatekuja ja uusi Y-tontti 4 188 m² rakennusoikeudella 1 600 k-m², mikä riittää yksityiselle päiväkodille, joka tarvitaan Vihdintien vyöhykkeelle kiireellisesti, sekä kaksi AO-tonttia, yhteensä 280 k-m² ja vanhaa tornimuuntajaa varten yhdyskuntateknisen huollon alue ET. Lisäksi kaavoitetaan pala lähivirkistysaluetta VL vanhojen kaavamerkintöjen poistamiseksi.

Tällöin kaava ei enää ulotu liito-oravien kolopuualueelle.

Samalla on tarkistettu tonttien johtorasitemääräyksiä.

Tarkistukset ovat olennaisia ja koskevat yleistä etua, joten asemakaavamuutos on asetettava uudelleen nähtäville.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maa- ja asuntopoliittisia linjauksia (Kv 18.6.2018).
Kaava kohdistuu kaupungin maalle ja tuottaa päiväkodin ja asuntokerrosalaa 280 k-m².

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.1.2019 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) asetetaan uudelleen nähtäville 30 päiväksi MRA 27 ja 32 §:ien mukaisesti 21.1.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002358 sekä tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara / Viikatepuisto.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Muistutus- ja lausuntovastineet
Saatuihin muistutuksiin ja lausuntoihin lähetettiin vastineet 5.3.2019.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 ja 32 §:ien nojalla uudelleen nähtävillä 13.2.–11.4.2019. Tällöin ei jätetty muistutuksia.

Lausunnot
Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 21.1.2019 pyytää tarvittavat lausunnot. Uusia lausuntoja ei tarvittu.

Kaupunkisuunnittelujohtaja esittää 17.4.2019 kaupunginhallitukselle, että
- saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002358 ja tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara / Viikatepuisto.

———

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 42

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002358 ja tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara/ Viikatepuisto.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 21.1.2019
- Muistutukset ja vastineet 21.1.2019
- Lausunnot ja vastineet 21.1.2019

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

002358 VIIKATEPUISTO

HÄMEVAARA

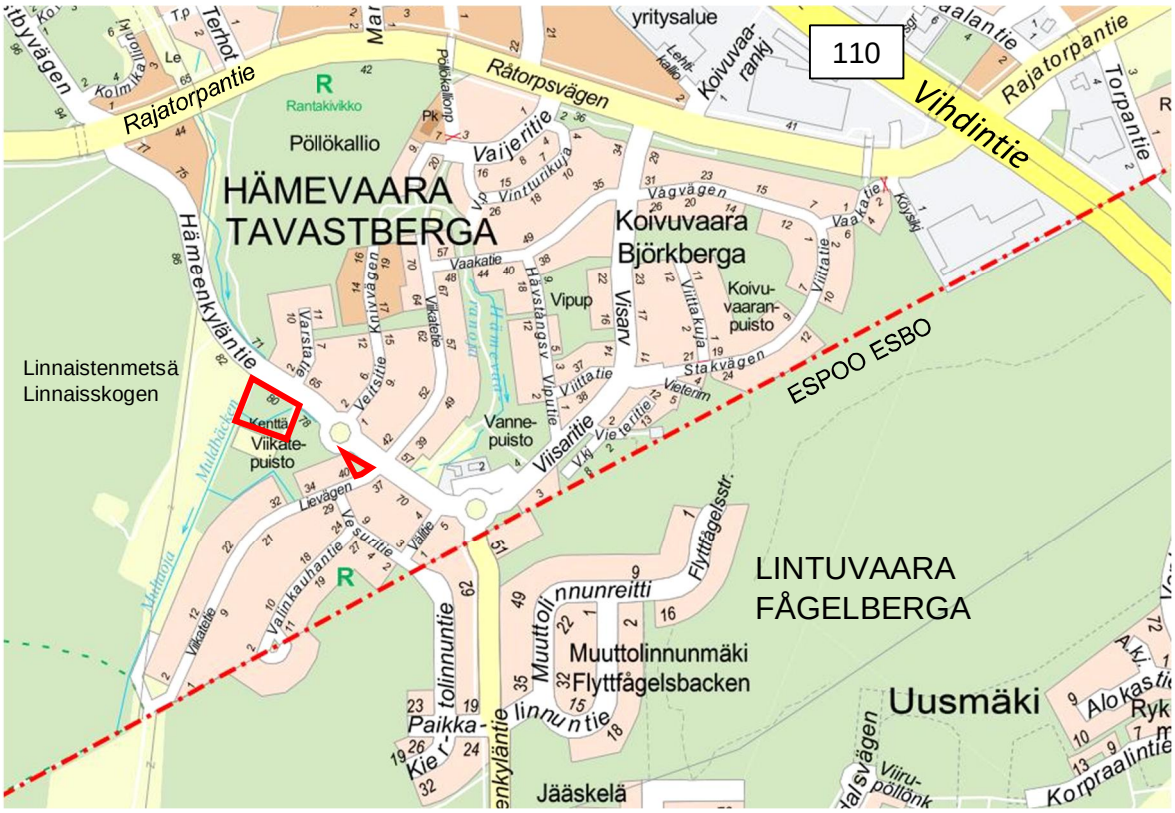

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavan muutoksen selostus sekä tonttijako,
joka koskee 21.1.2019 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002358

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen hakee Viikatepuiston pohjoisosaan yleiskaavan täydennysrakentamisalueelle pientaloasumista ja päiväkotitontin laajennusta. Vanhalla YL-tontilla on kuitenkin koski ja liito-oravien kolopuita. Siksi kaavoitetaan uusi Y-tontti.

Kaava-alueen sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Asemakaavamuutos

Vantaan kaupungin kaupunginosa 11 Hämevaara
kortteli 11043 ja osa korttelia 11034 sekä virkistys- ja katualueita.
(Kumoutuvan asemakaavan virkistysaluetta.)

Tonttijako

kortteli 11043 ja osa korttelia 11034

Kaava-alueen sijainti

Viikatepuisto.

Sisällys

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat	4
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	13
4	Asemakaavan kuvaus	25
5	Asemakaavan toteutus	30

1. TIIVISTELMÄ

Ilmakuva lännestä 2016.

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen hakee Viikatepuistoon kaavamuutosta yleisten rakennusten tontin laajentamiseksi päiväkotia varten ja pientalotonttien kaavoittamista. Kaupungin tavoitteena on luovuttaa vuosittain pientalotontteja rakentamiseen. Kaupungin kasvu edellyttää uusien päiväkotien rakentamista. Päiväkoti on tavoitteena toteuttaa vuonna 2020.

Yleiskaavassa alue on pientaloaluetta A3 ja lähivirkistysaluetta VL. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on pääosin puistoaluetta P ja osin YL-korttelia 11033, joka tonttitehokkuus on e = 0,30, rakennusoikeus on 990 k-m2 ja suurin kerrosluku II (kaksi).

Kaava-alue on pääosin metsää. Alueella on ulkoilutie, Multaoja, Hämevaaranoja, jätevesiviemäri ja punatiilinen tornimuuntaja 1950-luvulta. Nykyisellä YL-tontilla on Hämevaarankoski ja liito-oravien kolopuita, joten päiväkodille kaavoitetaan uusi tontti ja kaava-aluetta on supistettu.

Asemakaavamuutoksessa alueelle kaavoitetaan yleisten rakennusten korttelialue Y 1600 k-m2 päiväkotia varten ja kaksi omakotitonttia 120 + 160 k-m2, asumista yhteensä 280 k-m2 (e = 0,29). Suurin kerrosluku on kaksi. Alueelle rakennetaan myös uusi katu, Viikatekuja, ja lähivirkistysaluetta siltä osin, kuin on tarve poistaa vanhoja kaavamerkintöjä.

Täydennysrakentamisalue on yleiskaavassa esitettyä huomattavasi pienempi, koska hämevaaralaisille tärkeä pallokenttä on säilytetty. Myös liito-oravien kolo- ja yhteyspuut ja elinpiiri säilyvät kaava-alueen ulkopuolella.

2. LÄHTÖKOHDAT

Hämeenkyläntien kiertoliittymä. TKa 28.6.2017

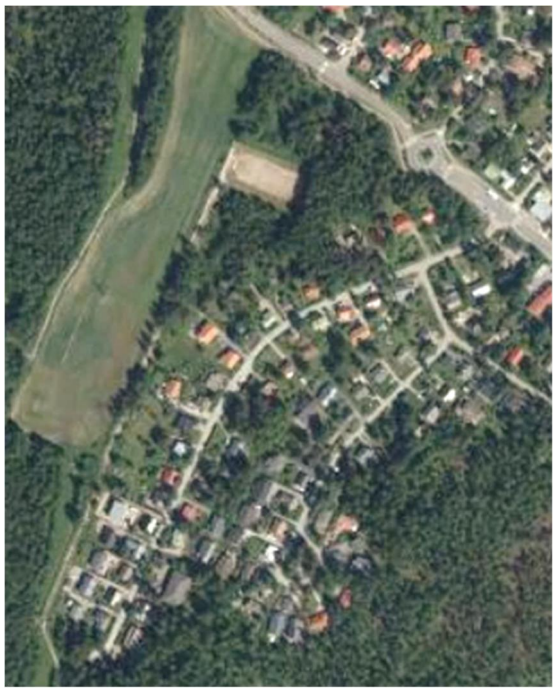
2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

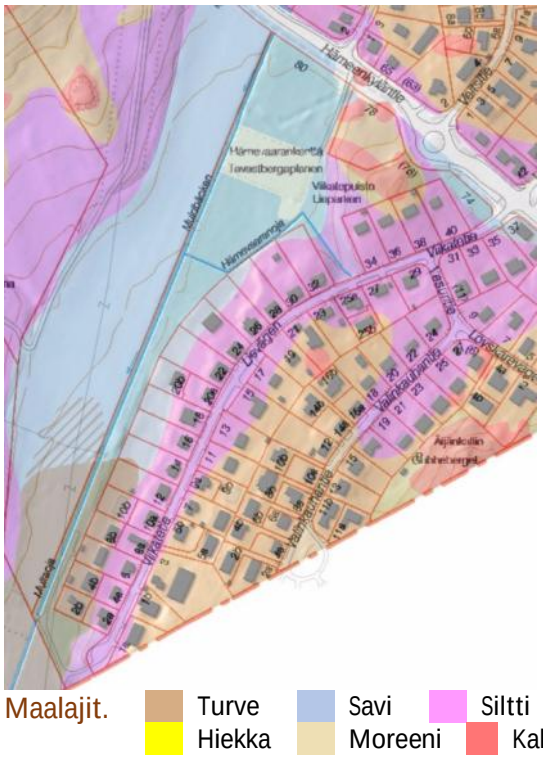
Hämevaara on pääosin pientaloaluetta.

Luonnonympäristö

Kaava-alue on pääosin metsää, pääpuulajeina koivu ja kuusi. Alueella on isoja ojia.

Ortoilmakuva 2015.

Maalajit. Turve Savi Siltti Hiekka Moreeni Kallio

Metsäsuunnitelma		
	Metsäkuvio 1735.0 Pääpuulaji: Rauduskoivu Kehitysluokka: Varttunut metsä Kasvupaikkatyyppi: Lehto ja vastaava suo Seuraava hakkuutapa: – Seuraavat hoitotyöt: – Monimuotoisuus: C1 Lähimetsä, pajuja	Metsäkuvio 1736.0 Pääpuulaji: Kuusi Kehitysluokka: Kypsä metsä Kasvupaikkatyyppi: Lehto ja vastaava suo Seuraava hakkuutapa: – Seuraavat hoitotyöt: Mekaaninen raivaus Monimuotoisuus: C1 Lähimetsä

Maaperä

Alavin alue luoteisosassa on vanhaa peltoa. Maaperä on alavimmilla kohdilla savea, korkeammilla silttiä, moreenia ja kalliota. Alueen halki kulkee Hämevaaranoja. Alue ei ole pohjavesialuetta. Kaava-alueen maaperä on pääasiassa savea. Alueen itäosalla on kallioinen moreenimäki, jota ympäröi siltti. Kairausten perusteella savialueella saven paksuus on noin 3 – 6 metriä. Siipikairauksin mitattu saven redusoimaton leikkauslujuus on heikoimmillaan noin 6 – 7 kPa. Saven alla on silttiä ja kitkamaalajeja. Savialueella kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon noin 4 – 12 m syvyydellä maanpinnasta. Pohjavedenpinnan tasoa alueella ei ole mitattu.
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018)

Hämeenkyläntie on perustettu maanvaraisesti savikerroksen päälle. Hämeenkyläntien ja Varstatien risteyksessä sekä Hämeenkyläntiellä liikenneympyrän ja Viikatetien välisellä osuudella katualueen vakavuus etelän suuntaan on nykyisellään riittämätön (F<1,5).
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018)

Katso jäljempänä → Perustaminen (s. 29).

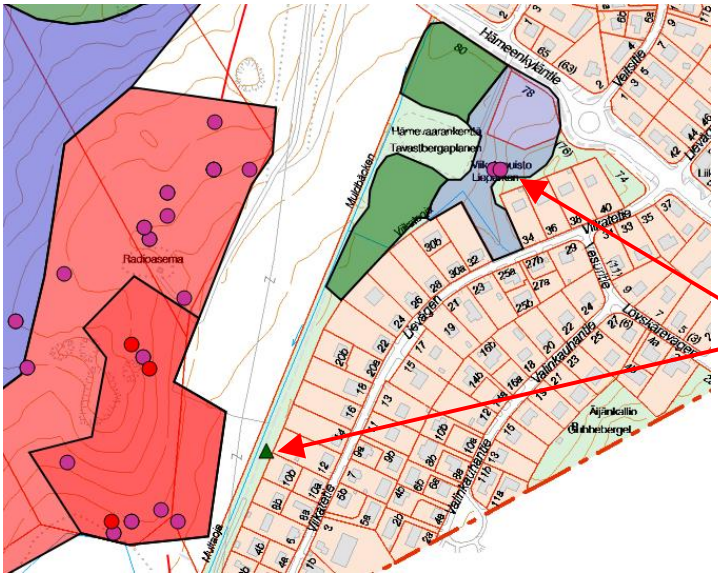
Rakennettu ympäristö

Viikatetie 42:n kohdalla on punatiilinen tornimuuntaja 1950-luvulta. Alueella on ulkoilutie, joka johtaa Hämevaarankentälle ja edelleen Espooseen sekä jätevesiviemäri. Muuten alue on rakentamaton.

Viikatetien varrella on loivakattoisia vaaleita yksi- ja kaksikerroksisia yhden ja kahden asunnon taloja vuosilta 1955 – 2018, julkisivumateriaaleina puu, betoni ja tiili. Tämä alue on merkitty yleiskaavaan (2007) kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi alueeksi sinänsä yhtenäisen katukuvansa vuoksi, mutta uudet rakennukset takatonteilla poikkeavat selvästi vanhoista. Alue ei enää esiinny kaupunginmuseon rakennusperintökohteiden kartalla.

Hämeenkyläntien koillispuolella on yksi- ja kaksikerroksisia yhden asunnon taloja vuosilta 1955 – 1989, julkisivumateriaaleina puu ja betoni.

Liito-oravat

Liito-orava-alueet 2016.

- Ydinalue.
- Elinympäristö.
- Kehittyvä elinympäristö.
- Hyvin soveltuva elinympäristö.
- Liikkumisympäristö.
- Pesäpuu.
- Kolopuu tai papanapuu (2 kpl).
- Yhteyspuu.

Kaava-alueella on kaksi kolopuuta/papanapuuta ja yksi yhteyspuu.

Vantaan ympäristökeskus 2016

Liito-oravaselvitys 2016, aluerajaukset.

- Ydinalue
- Elinympäristön rajaus
- Hyvin soveltuva elinympäristö
- Potentiaalinen elinympäristö
- Liikkumisympäristö
- Säilytettävä, tärkeä yhteys

Ydinalue 2,7 ha, elinympäristö 9,3 ha.
Pesäpuita 2 kpl, kolopuita 4 kpl.

Ramboll 2016

- *Elinalueen kuvaus:* Ydinalueen eteläosa on valoisaa lehtoa, jonka puusto on järeämpää koivua ja haapaa. Pohjoisempana ydinalue muuttuu suojaisemmmaksi kuusi-lehtipuu-sekametsäksi, jossa edelleen esiintyy järeämpää haapaa. Elinympäristöaluerajauksella puusto vaihtelee lounaisosan nuorista haapasekametsistä länsireunan kuusikoihin.
- *Ydinalueen rajausperusteet:* Ydinalueen rajaus perustuu havaittuihin kolo- ja pesäpuihin sekä osittain myös vanhaan, alueella tehtyyn lisääntymis- ja levähdyspaikan rajaukseen. Asumattomia kolopuita ja papanapuita havaittiin myös ydinaluerajauksen pohjoispuolella. Elinympäristön rajaus perustuu metsäkuvioiden soveltuvuuteen elinympäristönä.
- *Elinympäristöjen väliset kulkuyhteydet:* Linnaistenmetsän ydinalue sijoittuu laajalle metsäalueelle, joka kytkeytyy Linnaisten pohjoisosan ja Pähkinärinteen metsiin. Alueelta on hyvät kulkuyhteydet Espoon puolella tunnistettuihin kulkuyhteyksiin Jupperin, Laaksolahden ja Lintuvaaran suunnilla. Vantaan puolella metsäiset kulkuyhteydet ulottuvat Soltorpin luonnonsuojelualueelle, Lammaslammen suuntaan ja edelleen Raappavuoren ydinalueiden suuntaan.
- *Merkittävimmät kulkuyhteydet laajemmassa tarkastelussa:* Linnaistenmetsä – Lammaslampi – Raappavuorenpuisto – Mätäojanlaakso. Osa-alueen tärkein itä-länsisuuntainen yhteys, joka jatkuu lännessä Espoon puolelle ja idempänä aina Pitkäkoskelle saakka. Yhteyden merkitys on suuri, koska se on tärkein kulkuyhteys Raappavuoren ja Raappavuorenpuiston alueilta itään ja länteen.

Vantaan kaupunki, Myyrmäen – Kivistön – Ylästön alueen liito-oravaselvitys 2016. Ramboll 30.9.2016.

Liito-oravien kolopuiden täydennysinventointi. Vantaan ympäristökeskus, Jarmo Honkanen 20.11.2018

Liito-oravien kolopuita. Vantaan ympäristökeskus, Jarmo Honkanen 14.11.2018

Uudet kolopuut on inventoitu marraskuussa 2018. Kaava-aluetta on rajattu niin, että kaava-alueella ei ole liito-oravien kolopuita.

Palvelut

Hämevaarassa on päiväkoti (Vaijeritie 7). Vihdintien suunnalla on tarve uusille päiväkodeille.

Koulu ja kaupat ovat Pähkinärinteessä. Myyrmäen aluekeskukseen Paalutorille on 4,2 km.

Virkistys

Viikatepuisto on Hämevaaran kaupunginosapuisto. Se rajoittuu laajaan asemakaavoittamattomaan Linnaistenmetsään, joka on maakuntakaavassa ja yleiskaavassa virkistysaluetta.

Hämevaarankenttä on rakennettu vanhalle pellolle. TKa 28.6.2017

Liikenne

Hämeenkyläntie on yleiskaavan pääkatu, jolla on bussiliikennettä ja kevyen liikenteen raitti. Sen liikennemäärä on 2 000 ajon/vrk (2017) ja nopeusrajoitus on 30 km/h. Viikatetie on tonttikatu, jolla ei ole jalkakäytävää.

Hämeenkyläntiellä on tehty 2015 liikennelaskenta, jonka mukaan aamu- ja iltaruuhkien aikaan läpiajoa on 42 – 66 % eli noin puolet tien liikenteestä syntyy Hämevaarasta.

Bussit Hämeenkyläntieltä Leppävaaraan ja Myyrmäkeen sekä Rajatorpantieltä Elielinaukiolle.

Kulttuurihistorialliset kohteet

Kaava-alueella ei ole rakennusperintökohteita eikä tunnettuja muinaisjäännöksiä.

Tekninen huolto

Hämeenkyläntiellä ja Viikatetiellä on valmis kunnallistekniikka (hulevesiviemäri, jätevesiviemäri, sähkökaapeli, tietoliikennekaapeli, vesijohto).

Viikatepuistossa Multaojan vieressä kulkee iso jätevesiviemäri ø800 (1968) ja sähkökaapeli.

Viikatepuistossa Hämeenkyläntie 74:n kohdalla on tornimuuntaja ja sähkökaapeleita.

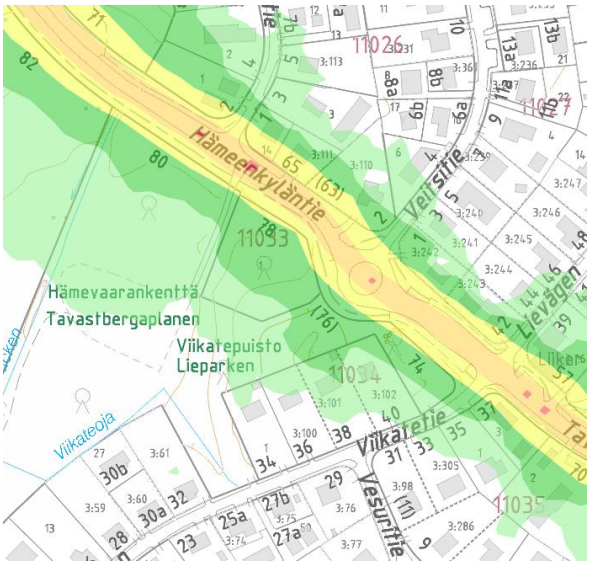
Kaukolämpöä ei ole.

Kaava-alue on pääasiassa rakentamatonta metsää ja siten hyvin vettä hyödyntävää pintaa. Alue ei ole pohjavesialuetta. Hulevedet johtuvat maaston muotoja mukaillen Hämevaaranojaan tai Viikatepuiston ojiin, jotka laskevat Multaojaan ja edelleen Espooseen.

Kaava-alue kuuluu Myyrmäen painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä on Myyrmäen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 4500 m^3. Painetaso vaihtelee arvioilta välillä +82.00 ... +95.00. Jätevedet johdetaan runkojätevesiviemäriin, josta ne johdetaan Espooseen Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

- *Lentomelu:* Alue ei ole lentomelualuetta. Lentomelutaso Lden on alle 50 dB.
- *Tiemelu:* Tulevilla tonteilla tiemelutaso on lähes kokonaan alle oleskelupihalta vaaditun raja-arvon 55 dB (2016, päivällä).

Tiemelu 2016.

Keskiäänitaso (LAeq), päivällä (klo 7-22)

45-50 50-55 55-60 60-65
65-70 70-75 75- dB

Vantaan ympäristökeskus 2016

Tiemelun huomioon ottaminen		
Tiemelu-vyöhyke Aeq (dB)	Äänitasoero asunnoissa sekä opetus- ja kokoon-tumistiloissa ΔL (dB)	Äänitasoero toimistoissa ΔL (dB)
65…100	erillinen selvitys	erillinen selvitys
60…64,9	35	30
55…59,9	30	25
alle 55	30	–

Vantaan rakennusjärjestys Kv 15.11.2010, YM asetus 796/2017.

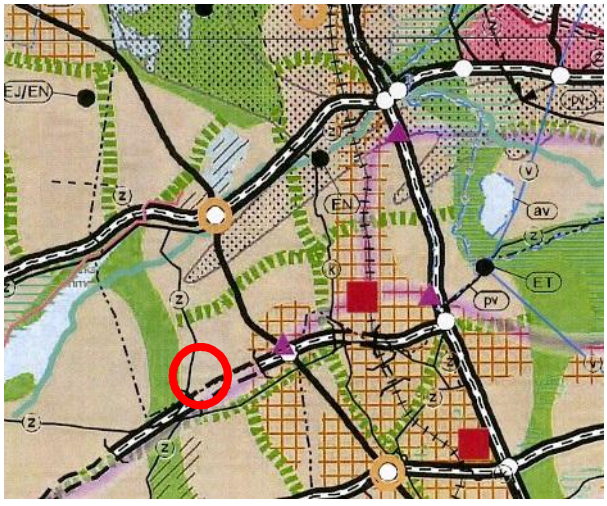
- *Pienhiukkaset:* Hämeenkyläntien lähimmästä ajoradasta tulee olla päiväkodin julkisivuun tai leikkialueelle vähintään 9,0 metriä.

Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue, joka liittyy olevaan kaupunkirakenteeseen ja sopii asumiseen muuten hyvin.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä (14.12.2017).
– Kaavamuutos on tavoitteiden mukainen.

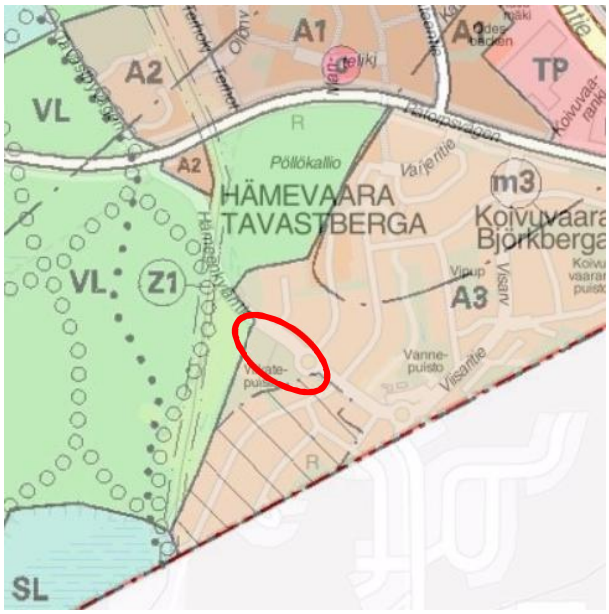

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa alue on taajama-toimintojen aluetta (YM 8.11.2006).
Uudenmaan vaihemaakuntakaavoissa alueelle ei kohdistu maakunnallisia tavoitteita.
– Kaavamuutos on maakuntakaavojen mukainen.

Uudenmaan maakuntakaavojen yhdistelmä.

Keskustatoimintojen alue.
Taajamatoimintojen alue.
Tiivistettävä alue.
Virkistysalue.

Yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on pientaloaluetta A3. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde (kaavaselostus, kartta s. 67).

– Kaavamuutos on yleiskaavan mukainen.

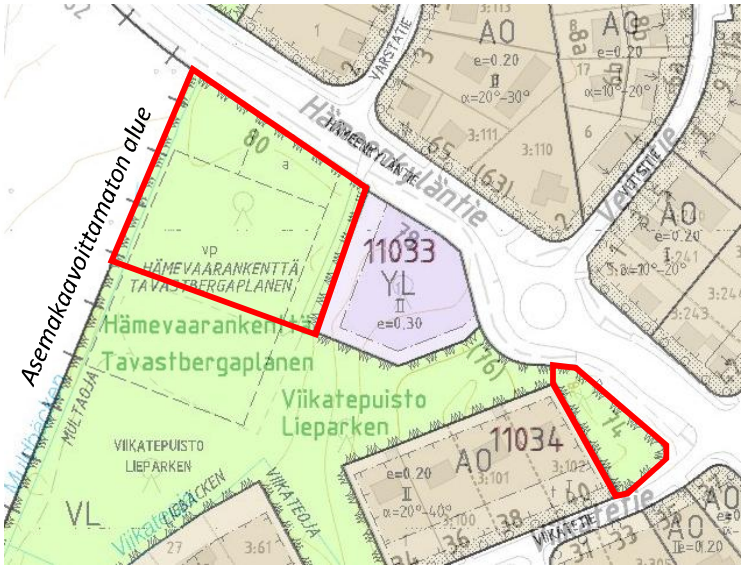
Vantaan yleiskaava.

A1	Tehokas asuntoalue.
A2	Matala ja tiivis asuntoalue.
A3	Pientaloalue.
SL	Luonnonsuojelualue.
TP	Työpaikka-alue.
VL	Lähivirkistysalue.

Yleiskaavan 2020 tavoitteet hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 22.1.2018. Kaupunki varautuu 100 000 asukkaan kasvuun vuoteen 2050, mikä tarkoittaa merkittävää määrää rakentamista.

Asemakaava

Alueella on voimassa asemakaava 110200, Hämevaara 2, YM 1.3.1985, jossa alue on lähivirkistysaluetta VL.

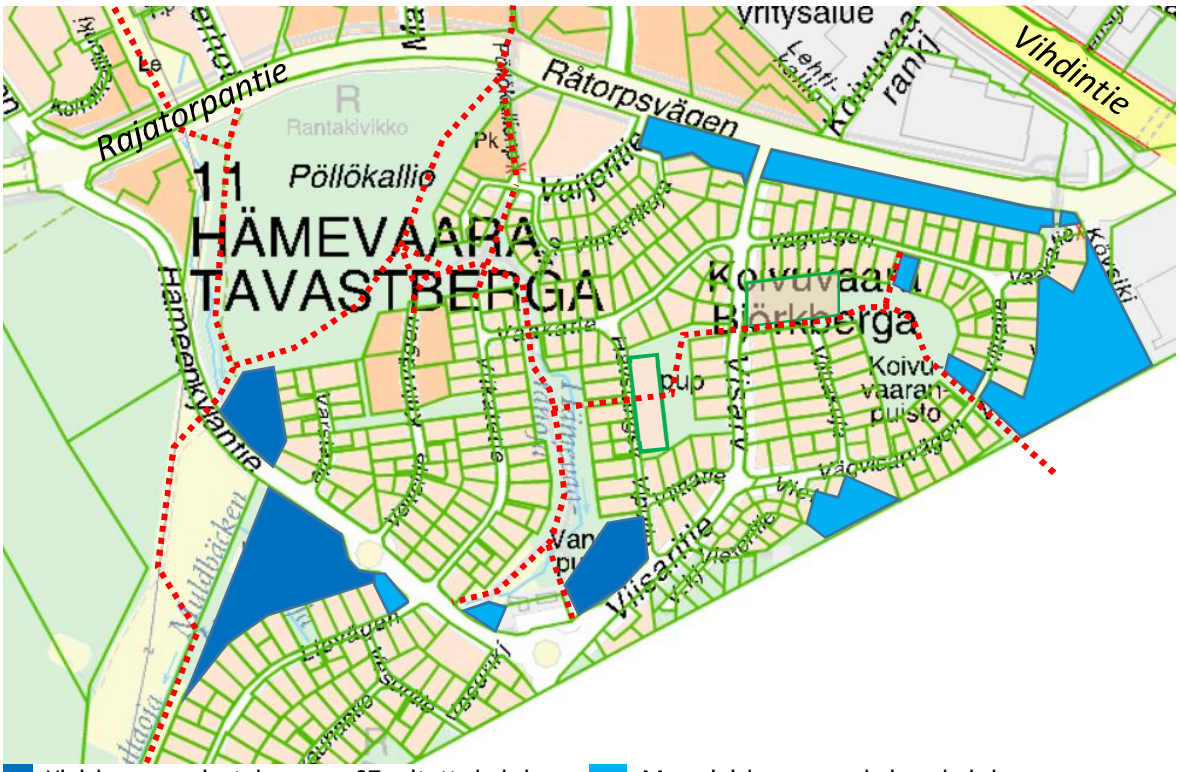

Ajantasa-asemakaava.

AO	Erillispientalojen korttelialue.
AP	Asuinpientalojen korttelialue.
VL	Lähivirkistysalue.
YL	Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue.
11033	Korttelin numero.
II	Suurin kerrosluku (room. numeroin).
e=0,30	Tonttitehokkuus eli kerrosalan suhde tontin alaan.
p	Pysäköintialue.
vp	Pallokenttä.
	Kaavamuutosalueen rajaus.

Karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: *kartta.vantaa.fi*

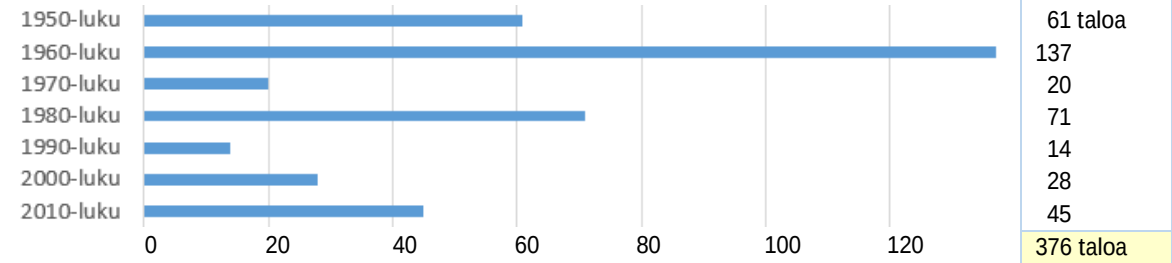
Hämevaaran täydennysrakentamismahdollisuuksia

Yleiskaavan selostuksessa s. 67 esitetty kohde. Muu yleiskaavan mukainen kohde.

Hämevaaran täydennysrakentamiskohteita.

Hämevaaran rakennuskanta

Hämevaaran alkuperäinen kaava on vuodelta 1957. Puolet (53 %) rakennuksista on 1950- ja 1960-luvuilta. Asemakaavassa 1985 tonteille annettiin lisää rakennusoikeutta, mikä näkyy lisärakentamisena. Rakennuskannassa näkyy myös 2000-luvun täydennysrakentaminen. Täydennysrakentamiskohteet keskittyvät pääkatujen varsille, jolloin muun alueen ilme säilyy.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Tähdätään riittävään, monipuoliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Tavoitteena laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018)

Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoitteet 2019

Kaavoitetaan laadukasta, kohtuuhintaista ja monipuolista asumista Länsi-Vantaalle 100 000 k-m2.
– Kaava tuottaa päiväkotitontin ja kaksi pientalotonttia, asumista yhteensä 280 k-m2.

Päiväkodin tarve

Kaupungin kasvu edellyttää uusien päiväkotien rakentamista. Alueelle on tavoitteena toteuttaa yksityinen päiväkoti vuonna 2020.

Savilanpelto, Hämeenkyläntieltä lounaaseen. Kaava-alue vasemmalla. TKa 28.6.2017

Rakennusjärjestys

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri

Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot

Ei ole.

Maanomistus

Vantaan kaupunki.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Nykyinen päiväkotitontti on metsää. TKA 28.6.2017

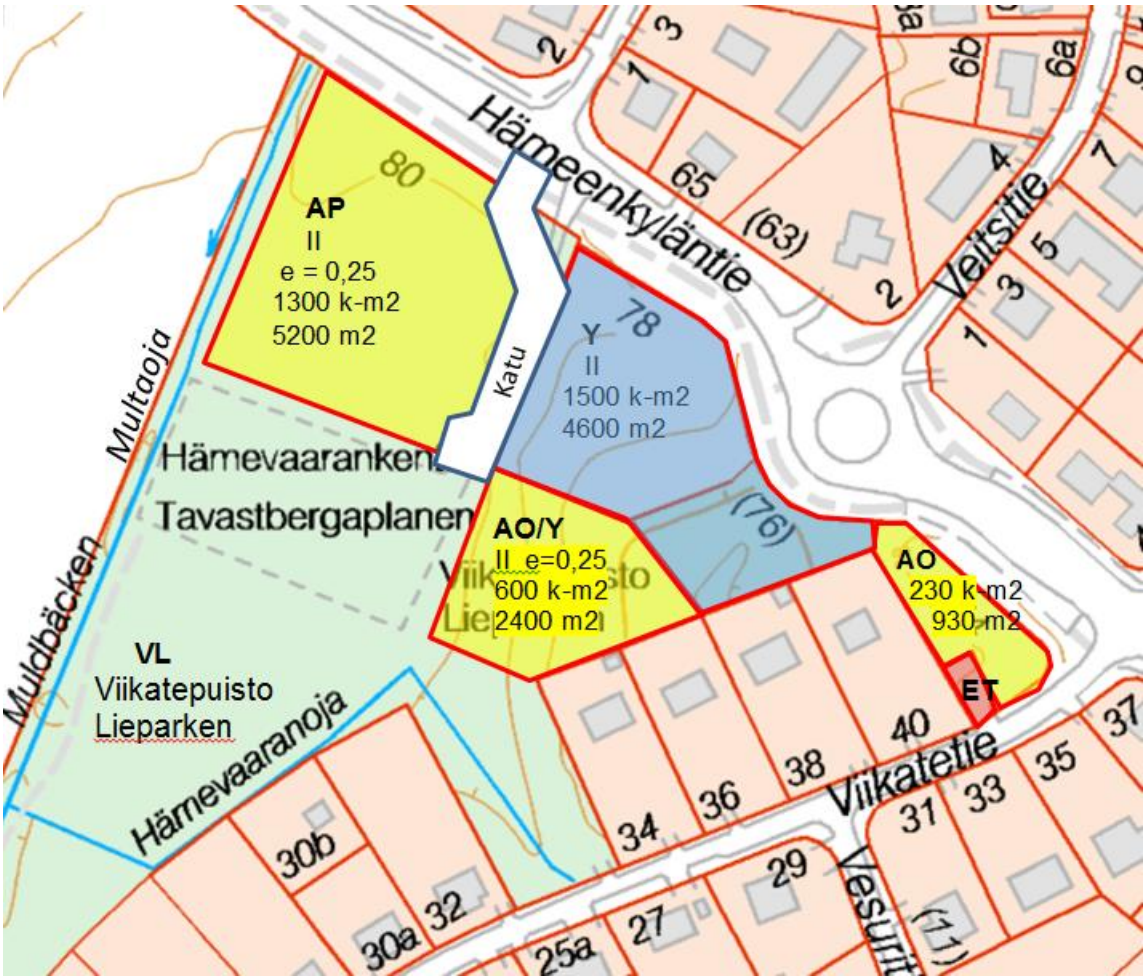
3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA PÄÄTÖKSET

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen haki 18.9.2017 Viikatepuistoon kaavamuutosta yleisten rakennusten tontin laajentamiseksi päiväkotia varten sekä pientalotonttien kaavoittamista. Yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) alue on pientaloaluetta, kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde. Kaupungin kasvu edellyttää pientalotonttien ja päiväkodin kaavoittamista.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Osalliset

Kaavoituksessa osallisia olivat hakija, alueen sekä viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat, vuokralaiset ja asukkaat (naapurit), kaupunginosan ja lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia, kaupungin asiantuntijat, Espoon kaupunki, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Energia Oy, Fingrid Oyj, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY ja Helsingin seudun liikenne HSL.

AO Erillispientalojen korttelialue. AP Asuinpientalojen korttelialue. ET Yhdyskuntateknisten laitosten korttelialue. VL Lähivirkistysalue. Y Yleisten rakennusten korttelialue. AO/Y Joko erillispientalojen korttelialuetta tai yleisten rakennusten korttelialueen laajennus. Suurin kerrosluku kaksi (II). Päiväkotitontti alustavasti noin 4600 m2, rakennusoikeus 1500 k-m2, tai noin 7000 m2, rakennusoikeus noin 2300 k-m2, tonttitehokkuus noin e = 0,33. Asumista yhteensä noin 2130 k-m2, tonttitehokkuus e = 0,25.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 21.9.2017 esitetty alustava maankäyttöluonnos.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 21.9.2017, jaettiin naapureille 21.9.2017 sekä postitettiin osallisille ja julkaistiin internetissä 22.9.2017. Tavoitteet ja mielipiteet kaavoitukselle pyydettiin kirjaamoon 23.10.2017 mennessä.
- Vireille tulosta ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 23.9.2017 ja kaavan vaiheesta kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 10.3.2018.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa Hämevaarankentälle johtavan tien pohjoispäässä (Hämeenkyläntie 78) tiistaina 3.10.2017 klo 17.
- Kuulutukset: Vantaan Sanomissa 7.4.2018 annettiin kuulutuksista tiedoksianto, että maankäytön ilmoitukset julkaistaan kaupungin internet-sivuilla.

Hämevaarankoski Hämevaarankentälle menevän tien itäpuolella. TKa 3.10.2017

Osallistumisessa saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

Mielipiteistä saatiin 16 kpl. Asukkaat pitivät pallokentän säilymistä, uutta päiväkotia ja leikkipuistoa hyvänä ja ulkoilureittiä tarpeellisena, mutta oltiin huolissaan naapuriin tulevasta rakentamisesta ja metsän eläimistä.

1. Kaavatilaisuus paikalla Hämevaarankentälle johtavalla tiellä 3.10.2017 klo 17.00 - 18.10 Aluearkkitehdin muistio (tarkistettu):

Paikalla oli 16 asukasta ja aluearkkitehti. Satoi.

Jaettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmia, jossa on esitetty vasta alustava luonnos.

Kentälle vievän tien luona on Hämeenkylänojassa vuolas koski. Karttaan Hämeenkylänoja on kirjoitettu väärälle ojalle. Ojaan laskee Viikatetien kohdalla hulevesiputki. Oja virtaa Hämeenkyläntien vieressä ja edelleen AP-alueen halki diagonaalisesti. Oja voidaan siirtää loppuosaltaan Hämeenkyläntien viereen, jolloin rakentamisalueesta saadaan yhtenäinen. Ojan siirto ei vaadi aluehallintoviraston lupaa.

Jääkö koski päiväkotitontille? *=> Rajattu pois kaava-alueesta.*

Kyseessä on yleiskaavan 2007 täydennysrakentamiskohde, joka on esitetty yleiskaavan selostuksessa. Lisäksi kaupunginvaltuusto on 2014 päättänyt lisätä luovutettavien pientalotonttien määrää.

Uusi katuliittymä tulee liikenneinsinöörin mukaan sijoittaa Vesuritietä vastapäätä eikä vähän sivuun, kuten nyt. Liittymiin tarvitaan kärkikolmiot, päivittäin sattuu vaaratilanteita, jopa poliisiautolle. Tarvitaan myös hidasteita Hämeenkyläntielle, koska nopeusrajoitusta 30 km/h ei noudateta, vaan ajetaan 60 - 70 km/h. Talo tärisee, kun bussi ajaa ohi. Muistio lähetetään tiedoksi liikenneinsinöörille.

Päiväkotia varten 1950-luvulla lahjoitettua tonttia ollaan nyt laajentamassa päiväkotia varten. Nykylain mukaan vanha sopimus ei sido kaavoitusta, koska maankäyttösopimuksissa ei voida sitovasti sopia kaavojen sisällöstä (maankäyttö- ja rakennuslain 91 b §, voimaan 1.1.2000). Mutta lahjatontille ollaan nyt rakentamassa päiväkoti. Lahjatonttia on aiemmin pienennetty kiertoliittymää varten. Lahjoituksesta annettiin aluearkkitehdille dokumentteja (kaavamapissa), varsinainen lahjakirja on jo kaupungilla. Lahjakirjassa ei ole peruutusehtoa.

Miksi tonttia laajennetaan? – Päiväkodit ovat nykyisin isompia. Kaupunki on kasvanut ja isommassa päiväkodissa yksikkökustannus lasta kohti on pienempi. Tarvitaan kaksi uutta päiväkotia, yksityinen ja kunnallinen. Yksityinen päiväkoti tarvitaan jo 2019. Siihen ei tarvita budjettirahoitusta. Kunnallinen päiväkoti korvaisi Autioniityn päiväkodin, joka on huonokuntoinen ja sijaitsee Vihdintien lähellä. Lisäksi tutkitaan koulun alaluokkien sijoittamista päiväkodin yhteyteen, mitä pidettiin hyvänä. Päiväkodeista toinen sijoitetaan Viikatepuistoon ja toinen Koivuvaaranpuistoon.

Miksi päiväkotitontilla on suurempi rakennusoikeus kuin muilla tonteilla? => *Päiväkoti tarvitsee enemmän rakennusoikeutta kuin omakotitontit.*

Päiväkodin rakentamista ei vastustettu.

Hyvä, että päiväkoti tulee lähelle, tulee myös koulutiloja ja vieressä säilyy pallokenttä, joka on talvisin jäädytetty luistinradaksi ja on kyläjuhlien paikka. Kenttää varten tarvitaan vain muutama autopaikka, koska juhliin tullaan kävellen.

Hämevaarankenttä on käypä nimi. Sanotaan Kenttä, sijaitsee Hämevaarassa.

Mihin osaan tonttia päiväkoti rakennetaan? => *Viikatekujan länsipuolelle.*

Varattava myös riittävä kääntöpaikka, jolloin henkilöauton ei tarvitse peruuttaa.

On muutettu viheralueen viereen. AO/Y-alueeksi osoitetulla paikalla tavataan peuroja ja lintuja. Toivottiin, että rakennettaisiin vain päiväkoti, ei asuntoja. Aluearkkitehti Valolla oli tontitussuunnitelma, mutta kaupunginjohtaja Rantalan aikana asuntorakentamisesta luovuttiin. Toisaalta esitettiin, että AP-alueelle voitaisiin rakentaa rivitaloja.

Myös puistot on lahjoitettu. – Alue on osoitettu yleiskaavassa 2007 asuntoalueeksi, jopa nyt esitettyä laajemmin. Hämevaarankenttä nyt säilyy.

Tuleeko kerrostaloja? – Ei, vaan erillistaloja (omakotitaloja ja paritaloja) ja AP-tontille mahdollisesti rivitaloja. Rivitaloja pidettiin hyvänä, koska ne monipuolistavat asuntokantaa ja muutto alueen sisällä on mahdollista.

Tarvitaan myös vanhusten palvelutalo. – AP-alue on palvelutalolle liian pieni. Myyrmäkeen on rakenteilla iso vanhusten asumiskeskus ja Kylväjänkujalle on tulossa hoitokoti.

Nykyisin pientaloja kaavoitetaan tehokkuudella e = 0,25. Saako myös vanhoille tonteille saman tehokkuuden? – Kyllä, näin on myönnetty poikkeamisluvilla.

Tehokkuuden nostoa lisärakentamista varten pidettiin hyvänä, vaikka kaikki eivät sitä halua käyttää. – Poikkeamisluvalla rakennusoikeutta voidaan antaa niille, jotka sitä tarvitsevat.

Hämevaaranoja Hämevaarankentälle johtavan tien länsipuolella. TKa 3.10.2017

Eikö voisi olla e = 0,30? – Vapaalassa tutkittiin, että e = 0,30 tehokkuus muuttaisi jo merkittävästi ympäristöä ja pihaa jäisi vähän.

Sanottu, että suojellulle alueelle ei saisi rakentaa. – Kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta ei ole suojeltu vaan inventoitu ja hyväksytty kaupunkikuvallisesti arvokkaana alueena yleiskaavaan 2007. Rakennusoikeus on noussut vuoden 1985 asemakaavassa, nyt e = 0,20. Kaavan rakennusoikeus on annettava käyttää. Lisäksi alueelle on jo rakennettu lisää taloja toiseen riviin.

Muuntajaa ei voida siirtää, se tuhoutuisi. *=> Punatiilimuuntaja säilyy nykyisellä paikallaan.*

Onko muuntaja käytössä? – On, sieltä lähtee kaapeleita.

Tulisiko AO-tontille kaksi Kannustaloa? Miten ne sopivat kulttuurihistorialliseen alueeseen? – Annetaan alueelle sopivia kaavamääräyksiä. Nykykaavassa suurin kerrosluku on 2.

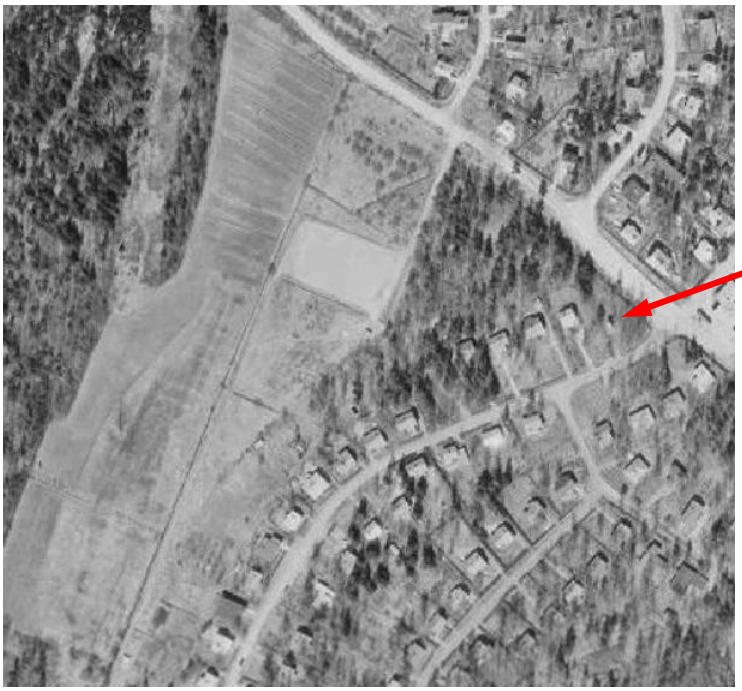
AO-tontilta kaadettaisiin puut, jolloin melu leviää. – Puut eivät merkittävästi vähennä melua.

Kuinka voidaan rakentaa melualueelle? – Tonteilla lento- ja tiemelutaso on alle 55 dB raja-arvon.

Koivuvaaranpuiston päiväkoti sijoittuu lentomelualueelle. – Lentomelutaso Lden 50 - 55 dB ei estä asuntojen, päiväkotien eikä oppilaitosten rakentamista, mutta edellyttää rakennuksilta ääneneristävyyttä.

Ulkoilutie Pöllökalliolta ja Hämeenkyläntieltä Espooseen puuttuu. Se on rakennettu vain eteläosaan uusien tonttien luokse. Espoon puolella ulkoilutie on valaistu. – Ulkoilutie voidaan rakentaa kentän ja päiväkodin kohdalla pellon puolelle, jossa on myös kaupungin maata.

Pidettiin hyvänä, että kaavatilaisuus järjestettiin paikalla ja tähän aikaan.

Viikatepuisto vuonna 1976, ortoilmakuva.

Tornimuuntaja 1950-luvulta.
TKa 28.6.2017

2. Kaavatilaisuus Viisaritie 23 – 25:n kohdalla, 5.10.2017 klo 17.00 – 18.00:
Kaavan 002360/Koivuvaaranpuisto kaavatilaisuudessa ehdotettiin, että Viikatepuistoon rakennettaisiin sekä yksityinen että kunnallinen päiväkoti ja koulutilat ja Koivuvaaranpuistoon asuntoja.

=> Kahden eri päiväkodin sijoittaminen vierekkäin ei ole suositeltavaa. Ensisijainen tavoite on sijoittaa kaikki koulutilat Pähkinärinteen kouluun. Koivuvaaranpuistoon on hyväksytty päiväkotikaava. Viikatepuistoon tulee vain yksityinen päiväkoti, ei koulutiloja.

3. Hämevaaralainen (sama kuin seuraava), 5.10.2017:
--- Tuo tämän iltakävelyn päiväkodit yhteen olisi todella järkevää ja Hämevaaran Pallo kentän laidalle kokonaan toinen laita vain y tonttia. Niin kyläläisetkin saisi vähän yhteistilaa päiväkoti alakoulutilaan ja pallokenttäkin olisi käytössä. Bussipysäkin vieressä ym.
Ihana puro solinoineen pitäisi jättää tien varteen laskuojaksi ja kaikkien iloksi ja aidata tietysti päiväkodin matkalta. ---

=> Kahden eri päiväkodin sijoittaminen vierekkäin ei ole suositeltavaa. Koski säilyy.

4. Hämevaaralainen (sama kuin edellinen), 6.10.2017:
--- noussut ehdotus yhdestä isommasta päiväkodista tuntui järkevältä. Sijainti pallokentän yhdellä laidalla kokonaan olisi tosi hyvä ja ne asunnot Koivuvaaran. Eikö alue riitä muuntajaympäristöineen isolle päiväkodille, jossa olisi alakoulutilaa ja vaikka vähän yhteistilaakin eri-ikäisten kyläläisten käyttöön ja palokenttä sopii koululaistenkin käyttöön.
Viisaritien liikenne tuntui aika kovalta ja paikka turvattomalta verrattuna omaan kadun pätkään pallokentälle.
Kaunis soliseva puro Hämeenkyläntien varressa tulisi säilyttää maisemoituna ja laskuojana kätkemättä sitä putkeen.
--- Seura lähettää myös virallisen mielipiteen.

=> Kahden eri päiväkodin sijoittaminen vierekkäin ei ole suositeltavaa. Puroa ei putkiteta.

5. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL, 11.10.2017:
Ei lausuttavaa.

6. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 16.10.2017:
Sähköverkko: Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapeli sijaitsevat karttaliitteiden mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko: Ei huomautettavaa.

7. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, 18.10.2017:
Aluetta varten on rakennettava uutta yleistä vesihuoltoa. Asemakaavan laatimisen johdosta muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon tarkastellaan kustannusarvioineen kaavoituksen edetessä ja esitetään kaavaselostuksen osana vesihuollon yleissuunnitelmassa. Mikäli yleisiä vesijohtoja tai viemäreitä sijoittuu tonteille tmv. alueille, esitetään asemakaavaan ns. johtokujat, joiden leveydet selvitetään tapauskohtaisesti minimileveyden ollessa kuitenkin vähintään 6 m.

Asemakaavan muutosalueella, nykyisellä virkistysalueella sijaitsee alueellisesti merkittävä runkoviemäri (800 bet). Mikäli asemakaavamuutos edellyttää tämän siirtoa, tulee johtosiirto suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä yhteistyössä HSY:n ja Vantaan kaupungin kanssa. Suunnitelmat hyväksytetään HSY:llä.

=> Vesihuollon esisuunnitelma on esitetty jäljempänä. Y-tontille merkitään johtorasite.

8. Gasum Oy, 19.10.2017:
Ei huomautettavaa.

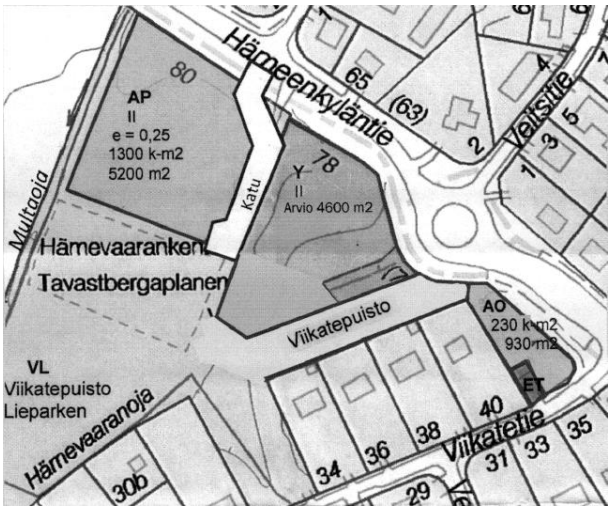
9. Naapuri Viikatetieltä, 20.10.2017:
1. Puollan päiväkodin rakentamista. Sille on varmasti tarvetta.

2. Hämevaaran kentän säilyttäminen on todella hyvä asia. Kenttä on erityisesti talvella kovassa käytössä. Se lienee myös lähialueella ainoa valaistu ja riittävän kokoinen hoidettu kenttä.

3. Ehdotettu ratkaisu päiväkotitontin laajentamiseen ja 2400 m2 tontti erillispientalojen rakentamiseen merkitsee kuitenkin koko alueen puuston lähes täydellistä katoamista. Tästä voi hyvinkin olla seurauksena ongelmia pintavesien kanssa. Puiston nykyinen runsas puusto ja tiheä aluskasvillisuus hoitavat pintavesiongelman tehokkaasti. Viikatetien kiinteistöt 34 – 38 ovat kaikki 50-luvun vanhoja rakennuksia. Salaojitus ei enää ole yhtä tehokas kuin uusissa rakennuksissa, joten kosteusvaurioiden lisääntyminen on todennäköistä.

4. Ehdotuksessa viitataan asemakaavamuutoksen vaikutuksista ”viereiseen kaupunkikuvallisesti arvokkaaseen alueeseen”. Viikatetien varrella tilanne on sellainen, että Hämeenkyläntiestä länteen suunnilleen tontille 30 saakka kaupunkikuva on alkuperäisen mukainen. Jos ehdotettu kaavamuutos toteutetaan esitetyllä tavalla, niin tämäkin kuva muuttuu.

5. Olen tehnyt oman ehdotuksen päiväkodin sijoituksesta Viikatepuistoon. Ehdotus on liitteenä 1. Kuvaan merkityt pinta-alat ovat arvioita, koska jaetussa ehdotuksessa ei karttapohjiin ole merkitty mittakaavaa. Ehdotuksen olennainen sisältö on se, että nykyisten Viikatetien tonttien 34 – 38 ja päiväkotitontin väliin jätetään metsäinen vyöhyke puistoksi. Loput alueesta varataan päiväkodin käyttöön eikä ehdotetulle 2400 m2 tontille rakenneta erillistaloja. Tämä ratkaisumalli vähentää pintavesien aiheuttamaa riskiä sekä säilyttää Viikatetien kaupunkikuvan ennallaan. Samalla kapea puistovyöhyke toimii sekä melu- että näköesteenä.

Liite 1.

6. Nykyinen puistoalue on erittäin vilkas lintujen pesimäalue ja lisäksi eri eläinlajien suosima kulkualue.

7. Hämeenkyläntien varteen ehdotetun 930 m2 tontin suhteen minulla on huoli Hämevaaranojan kohtalosta. Pitäisin tärkeänä, että Hämevaaranoja pidetään avoinna mahdollisimman paljon eikä sitä laiteta tunneliin. Tontin rakentamatta jättäminen säilyttää puuston luonnollisen äänieristyksen ei ainoastaan Viikatetie 40:n kannalta vaan myös laajemman alueen suhteen. Myös Hämeenkyläntien varteen suunnitellun 5200 m2 tontin suhteen pitäisin tärkeänä Hämeenkylänojan säilyttämistä avo-ojana.

8. Yleisenä kommenttina sanoisin, että mielestäni olemassa olevia puistoalueita ei tulisi muuttaa asuinkäyttöön tai yleisten rakennusten rakennusalueeksi. On varsin ilmeistä, että Multaojan länsipuolella oleva pelto jossain vaiheessa muuttuu asuinalueeksi. Ainakin Multaojan varteen on jo vedetty sähkökaapelit. Todennäköisesti asuinalueet laajenevat tulevaisuudessa myös Linnaisten suuntaan. Tällöin puistoksi jäävä alue on todella pieni suuren asuinalueen keskellä.

=> 1. – 2. – 3. Omakotitontit laskevat Viikatetien suuntaan, jossa on oja, josta hulevedet virtaavat Viikateojaa Multaojaan. 4. Myös nykyisillä tonteilla on lisärakentamismahdollisuuksia voimassa olevan asemakaavan pohjalta ja mahdollisin poikkeamisluvin (katso havainnekuvaa sivulla 27). 5. Viikatekujan itäpuoli rajataan pois kaava-alueesta liito-oravien kolopuiden vuoksi. Päiväkoti sijoittuu Viikatekujan länsipuolelle. 6. Liito-oravan kolopuut ja elinpiiri säilyvät. Muut lajit eivät ole suojeltuja. 7. Hämevaaranoja siirretään, mutta ei putkiteta. Puusto ei merkittävästi vähennä tiemelua. 8. Alueella on jo lähipalvelurakennuksille varattu tontti. Kasvavassa kaupungissa tarvitaan tonttimaata. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue.

10. Kaksi naapuria Viikatetieltä, 21.10.2017:
On hyvä, että aluetta kehitetään ja muokataan nykypäivän tarpeiden mukaiseksi. Samoin on tärkeää huomioida luonnon säilyminen muutosten yhteydessä. Ottaen huomioon pienen metsäkaistaleen kentän vieressä, on sen luonnonmukainen käyttöarvo suurempi kuin tuhota alue 600 k-m2:n takia. Ihanteellinen päiväkoti käsittää rakennuksen ja pihan lisäksi luonnonmukaisen metsäalueen, jossa lapset pääsevät tutustumaan luontoon ja tekemään ”mörrimetsä” retkiä ”omaan” turvalliseen metsään. Mietityttää, onko tarkoituksen mukaista rakentaa päiväkoti tienviereen ja jättää hyödyntämättä puistokaistale ja ”uhrata” se muutamille asunnoille. Pientaloalueille löytynee parempaa tilaa muualta lähialueelta.

Vantaan kaupungille pitkällä tähtäimellä tuntuisi olevan tärkeää säilyttää alue yleisten rakennusten korttelialueena rauhallisen sijaintinsa takia, mikä mahdollistaisi tulevaisuudessa hyödyntää aluetta lasten ja vanhusten yhteisenä toiminta-alueena.

Asuinpientalojen korttelialue sopisi hyvin palvelutaloksi, joka voisi sopia hienosti päiväkodin viereen. Kummatkin hyödyntäisivät toisiaan. Kaikilla lapsilla Ei ole isovanhempia, eikä kaikilla vanhemmilla jälkeläisiä. Alue toimisi hyvinvointikeskuksena. Näin hienoa mahdollisuutta ei monessa paikassa ole. Kokemusta maassamme on useilta paikkakunnilla joissa yhdistetty lasten ja vanhusten yhteiset tarpeet.

Alueella on paljon luonnonvaraisia eläimiä, mikä on hyvä ottaa huomioon.

=> Kasvavassa kaupungissa tarvitaan tonttimaata. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Alueella on jo nyt lähipalvelurakennuksille varattu tontti. Päiväkodille varataan riittävä tontti Viikatekujan länsipuolelta. Viikatekujan itäpuoli rajataan pois kaava-alueesta liito-oravien kolopuiden vuoksi. Muut lajit eivät ole suojeltuja. Alueelle jää myös lähivirkistysaluetta ja lähiluontoa.

11. Neljä naapuria Viikatetieltä, 22.10.2017:
--- olen keskustellut tästä naapureitten kanssa. --- samaa mieltä olevia on muitakin.
Molemmat sekä Multaojan että voimavirtajohtojen toisella puolella olevat polut ovat todella vilkkaassa käytössä. Olisi hyvä laittaa molemmat kuntoon.

- Multaojan viereen rakennettava polku olisi hyvä asia, jos se olisi talvikunnossapidolla ja katuvaloilla. Sähköjohdothan siihen on vedetty.
- Ei olisi ollenkaan huono juttu peruskorjata polku jo nyt heti, kun kaikenlaiset telaketjukoneet siinä ovat jyristelleet edestakaisin sähköjohtoputkien kaivamisesta lähtien – urittaen ja rikkoen polun todella huonoon kuntoon. Nyt savi on päällimmäisenä ja urat keräävät sadeveden, joten sateen jälkeen polku on pitkään pelkkää savivelliä. Tämä siis sähköjohtoputkien vetämisestä lähtien. Kun on ollut rahaa polun rikkomiseen, pitäisi olla rahaa myös laittaa se vähintään alkuperäiseen kuntoon. Miksi siitä ajellaan jatkuvasti isoilla koneilla?
- Viikatetien alkupään, eteläosan jatkoksi voisi tehdä Multaojan viereen menevästä kävelytiestä ajoneuvokelpoisen, jossa olisi ”tontille ajo sallittu” ja tontille saisi rakentaa ajotieliittymän. Olisi todella hienoa, jos pääsisi ajamaan tontille ”alakautta” suoraan eikä ”yläpuolen” tonttia halkovaa tietä tarvittaisi. Mäki on todella jyrkkä ja hankala talvisin liukkaalla kelillä. Alhaalta tullessa autolla pitää ajaa riittävällä vauhdilla, ettei jää puolitiehen, mikä vaarantaa Viikatetien liikennettä.
- Hämevaaran pieni ”koski” on todella nätti, olisi kiva, että vastaavanlainen koski olisi siirron jälkeenkin kiva, ehkä paremmin näkösälle.
- Sähköjohtojen toisella puolella oleva metsän reuna olisi syytä siistiä, esim. 20 – 30 m matkalla kaadettaisiin ryteikkö ja mm. kuuset pois. Siinä on hieno lehtimetsä, vahoja, isoja lehtipuita. Sillan jälkeinen osuus ennen hiekkatietä Hämeenkyläntielle olisi myös hyvä hiekoittaa, jotta se pysyisi paremmassa kunnossa sateella sekä keväällä että syksyllä.

=> Asemakaavalla vaikutetaan vain maankäyttöön ja rakentamiseen, ei kunnossapitoon. Viikatepuistoon sijoittuu ulkoilureitti. Ajoyhteyksiä ei sallita virkistysalueen kautta. Koski säilyy.

12. Hämevaara-Seura ry, 22.10.2017:
Viikatepuiston asemakaavamuutoksessa on otettava huomioon Vesihuolto-yhtymä Hämeenvaaran lahjakirja (18.8.1966) ja siihen liittyvä lahjanantajan ehto lahjoitetun omaisuuden käyttötarkoituksesta.

Kaupunginvaltuutettu Ulla Kaukolan valtuustoaloitteeseen kaupungille testamentatuista ja lahjoitetuista kiinteistöistä ja maaomaisuudesta vastattiin seuraavasti (kaupunginvaltuuston pöytäkirja 15.12.2014 – kohta 7): ”Ennen uuden maakaaren voimaantuloa (1.1.1997) tapahtuneisiin kiinteän omaisuuden luovutuksiin sovelletaan aikaisempia säännöksiä. Vanhan maakaaren aikana voitiin lahjakirjassa pätevästi asettaa monenlaisia ehtoja, jotka sitoivat saajaa” Lahjoituksen ehtona on Yleisten rakennusten korttelialue, joka pitää säilyttää.

Hämevaaran ainoa pallokenttä on säilytettävä ja laajennettava leikkipuistolla ja asukaspuistolla. Pallokenttä on kylän tärkeä kokoontumispaikka.

Päiväkoti voisi olla alueen yhteinen ja samaan rakennukseen voisi sijoittaa tarvittaessa myös alaluokkia, koska vieressä on pallokenttä ja puistoaluetta. Alue on myös Hämeenkyläntien bussireitin varressa, joten se on helposti saavutettavissa. Päiväkodin alue on aidattava Hämeenkyläntien ja puron vaaroilta.

Päiväkodin ja kentän liikennejärjestelyt vaativat Hämeenkyläntieltä kadun ja sen varteen vinoparkin noin 10 autolle sekä ympäriajettavan kääntöpaikan lasten kuljetukseen.

Kadun varressa on oltava myös turvallinen kävelytie päiväkotiin ja kentälle.

Hämeenkyläntien liikennenopeutta pitäisi rajoitta jo kylän kohdalla olevan 30 km rajoituksen lisäksi hidasteella tai muulla tavalla.

Pallokenttä tulee kunnostaa rakentamisen yhteydessä, aidata ja pieni alue rajoittaa koripallotelineelle ym. Lisäksi on rakennettava asukas- ja leikkipuisto.

Espoosta tuleva valaistu kevyenliikenteen väylä Viikatetien päähän on jatkettava kunnostettuna, valaistuna kävely/pyöräilytienä pellon laitaa/ojan vartta Hämeenkyläntielle, jonka yli pitää merkitä suojatie jo rakennetulle uudelle Pöllökallion puiston kävelytielle.

Läntisen Hämevaaran sadevesiviemäröinti laskee Hämeenkyläntien varren ojaan ja virtaa alueen läpi vinosti jatkuen Espoon suuntaan laskuojana pellon laidassa. Ojan toiminta on varmistettava jatkossakin.

Kauniin puron maisemointi on säilytettävä, nyt Hämeenkyläntien varressa solisevana koskena. Lisäksi pallokentän toisessakin laidassa kulkee pienempi laskuoja. Jos jalankulkureitti rakennetaan pellonpuolelle, niin ojan yli on oltava myös kävelysilta pallokentälle.

=> Nykylain mukaan maankäyttösopimuksissa ei voida sitovasti sopia kaavojen sisällöstä (MRL 91 b §). Lahjaa voi vaatia takaisin vain lahjan antaja. Yleisten rakennusten tontti kaavoitetaan Viikatekujan länsipuolelle liito-oravien vuoksi. Pallokenttä säilyy. Koululuokkien paras sijainti on Pähkinärinteen koululla. Viikatekujalle saadaan autopaikkoja, kääntöpaikka ja kävely-pyöräilytie. Hidasteet ratkaistaan katusuunnitemassa. Viikatepuiston eteläosa rajataan pois kaava-alueesta. Koski säilyy eikä puroa putkiteta. Asemakaavalla ei voi vaikuttaa alueiden kunnossapitoon.

13. Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 23.10.2017:
--- Kyseinen muuntamo on vanha ”tiilikoppi”. Kannattaa huomioida, että mikäli lähiympäristöä on ajateltu rakennettavan, tulee rakentamisessa huomioida palomääräykset. Tälle muuntamotyypille ei ole olemassa paloluokitusta, joten kohteessa joudutaan soveltamaan 8 metrin sääntöä. Mikäli halutaan rakentaa lähemmäksi kuin 8 metriä tulee rakenteet olla palomääräysten mukaisia. Lisätietoa rakennusvalvonnasta ja paloviranomaiselta. Muuntamosta lähtee myös kaapeleita Viikatetielle ja Hämeenkyläntielle.

Nämä muuntamot ovat ainakin jossakin tapauksissa olleet muuntamoita (rakennus), joita ei ole saatu purkaa vaan ne on jouduttu jättämään paikoilleen. Rakennusvalvonnasta saa luultavammin tästäkin lisätietoja.

=> Tiilimuuntamo jää paikalleen, mutta kaupunginmuseo ei edellytä sen suojelua. Rakennusala sijoittuu 8 metrin etäisyydelle muuntamosta.

14. Vantaan kaupunginmuseo, 23.10.2017:
Kaava-alue sijaitsee Hämevaaran lounaisen omakotialueen vieressä ja pieneltä osin myös päällekkäin sen kanssa. Alue on huomioitu Vantaan yleiskaavassa kaupunkikuvallisesti arvokkaana alueena, jonka kaupunkikuvaa on suojeltava. Yleiskaavan määräystä täsmentämään on laadittu ohjeistus uudis- ja täydennysrakentamisen periaatteista (Selvitys Hämevaaran rakennustaiteellisesti arvokkaista alueita, Vantaan kaupunki 13.11.2012) Nämä ohjeet tulisi huomioida suunnittelualueen tonteilla, jotka ovat Yleiskaavan kaupunkikuvallisesti arvokkaalla alueella.

Alueella sijaitsee vanha 1950-60-luvun tiilimuuntamo, jonka säilyminen alueella olisi kulttuuriympäristön kerroksellisuutta positiivisesti lisäävä tekijä. Edellytykset kaavasuojeluun eivät ole kuitenkaan muuntamon suhteen riittäviä.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseota ei ole tarpeen kuulla jatkovaiheissa, mikäli suunnitelmaan ei tule kulttuuriympäristöön liittyviä merkittäviä muutoksia.

=> AO-tonteille annetaan vanhaa rakennustapaa vastaavia asemakaavamääräyksiä, joita tosin voimassa olevassa asemakaavassa ei ole. Tiilimuuntamo säilyy, mutta sitä ei suojella.

15. Kaksi naapuria Viikatetieltä, 23.10.2017:
[*Alkuosassa kuvaillaan kaavatilannetta ja kaavamuutosta*] --- rajanaapureiksi on näillä näkymin tulossa pohjoisessa päiväkotitontti ja idässä pientalotontti. Ko. kiinteistön uusi naapuri Hämeenkyläntien varren puistoalueelle ahdettuna on huono ratkaisu. Varaus tunkeutuu ainoana uutena varauksena yleiskaavassa ”kaupunkikuvallisesti merkittävälle alueelle”, jonka rakentamisessa ja suunnittelussa on noudatettava sen alkuperäisiä kaupunkisuunnitteluperiaatteita. Esitettyä 930 m2:n pientalotonttia, jolle voisi rakentaa 230 k-m2 ei voi mitenkään pitää alueen alkuperäisten suunnitteluperiaatteiden mukaisena. Huomautamme lisäksi, että tontilla oleva muuntamo on osa Vantaan teollista rakennusperintöä, eikä sitä näin ollen tule siirtää tai poistaa.

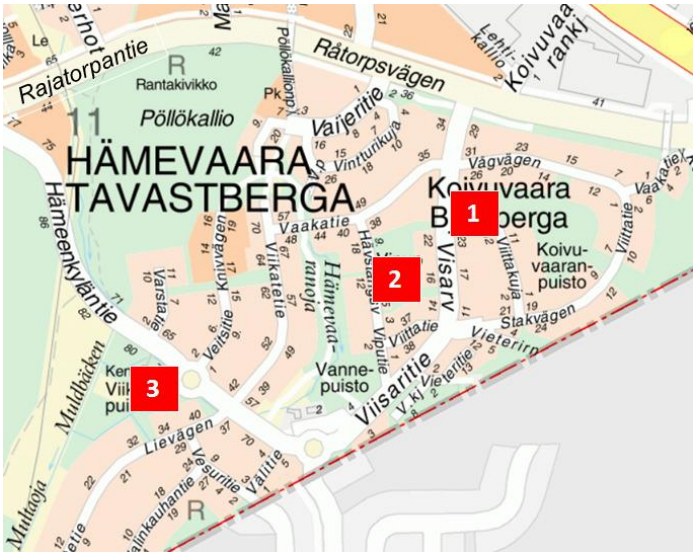
=> Yleiskaavan tavoitteena on tiivistäminen ja täydentäminen. Myös vanhoille tonteille voidaan rakentaa lisää (katso havainnekuvaa sivulla 27). Omakotitontti jaetaan kahtia, jolloin rakennuksista tulee pienempiä ja ympäristöön sopivampia. AO-tonteille annetaan vanhaa rakennustapaa vastaavia asemakaavamääräyksiä, joita tosin voimassa olevassa asemakaavassa ei ole. Tiilimuuntamo säilyy, mutta sitä ei suojella.

Hämevaara-seuran aiemmat aloitteet
31.3.2008 Hämevaaran senioritalon rakentaminen kaupungin v. 1966 saamalle lahjatontille.
10.9.2014 Hämevaaran Pallokentän kunnostaminen ja kävelyreitin rakentaminen Hämeenkyläntieltä Viikatetien päähän, Espoon rajaan asti, viheralueen reunaan.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

- Koulujen mitoituksessa on jo huomioitu yleiskaavan asuntoalueet. Jatkossa voidaan tarvita yksi tai kaksi alaluokkaa, joiden paras sijainti on Pähkinärinteen koulun yhteydessä.
- Uusi yksityinen päiväkoti tarvitaan 2020.
- Päivähoito ei toivo ratkaisua, jossa kunnallinen ja yksityinen päiväkoti olisivat samalla paikalla.
- Hämevaaranojaa siirretään, jolloin Y-tontista saadaan riittävän suuri.
- Pallokenttää ja päiväkotia varten tarvitaan kadunvarsipaikkoja ja kadulle kääntöpaikka.
- AO-tontit voi rakentaa. Muuntajasta rakennusalaan 8 metriä. Ajo ET-alueen kautta.
- Kaava-alue rajataan siten, että Hämevaarankoski ja liito-oravien kolopuut säilyvät kaava-alueen ulkopuolella.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Päiväkotitonttien vaihtoehdot.

1. Koivuvaaranpuisto, Viisaritie 23b. Lähinnä Rajatorpantietä, bussiyhteyksiä ja Pähkinärinteen kerrostaloja. Kaava on voimassa (Kv 28.5.2018). Tänne isompi kaupungin päiväkoti (2200 k-m2).

2. Vipupuisto, Viputie 5 / Viisaritie 14b. Kaavoitettu AO-tontteja (Kv 27.8.2018). Korttelia pitäisi laajentaa puistoon.

3. Viikatepuisto, Hämeenkyläntie 80. Paikalla on nyt YL-tontti (3300 m2, 990 k-m2), joka on liian pieni (tarve 4200 m2, 1600 k-m2). Vieressä on laaja virkistysalue ja pallokenttä. Yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.

Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Vihdintien suunnalle tarvitaan kaksi uutta päiväkotia. Ne sijoittuvat Koivuvaaranpuistoon ja Viikatepuistoon, koska päiväkodeille sopivia muita vaihtoehtoja ei ole yleiskaavan rakentamisalueilla. Tontit sijaitsevat kokoojakatujen varsilla ja lähellä kysyntää ja bussipysäkkejä. Viikatepuiston tontin vieressä on pallokenttä ja laaja virkistysalue ja siellä on jo nyt lähipalvelurakennuksille kaavoitettu tontti.

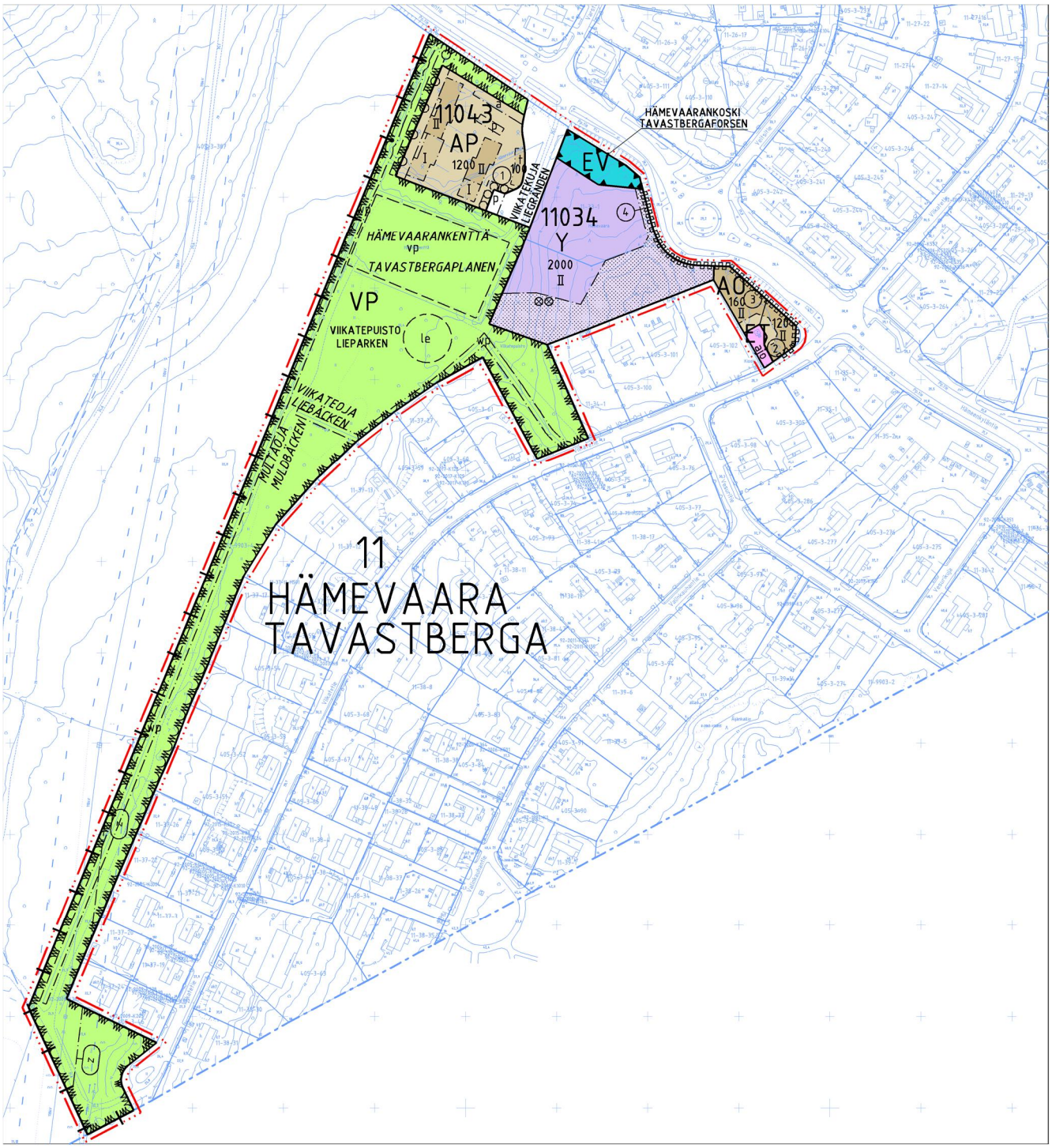
Hämevaarankenttä jää pallokentäksi ja asukkaiden kyläjuhlien paikaksi. Osa yleiskaavan täydennysrakentamisalueesta voidaan muuttaa päiväkotitontiksi ja asuintonteiksi. Hämevaarankosken ja liito-oravien kolopuiden alue jäävät kaava-alueen ulkopuolelle.

Jos kaavamuutosta ei tehdä, niin päiväkotia ja pientaloja ei voida toteuttaa.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olo, muistutukset, lausunnot ja neuvottelu

Kaavamuutos on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 17.10. – 15.11.2018, jolloin saatiin 5 muistutusta ja 3 lausuntoa. Nämä ovat vastineineen erillisenä liitteenä.

Alueelta on löytynyt lisää liito-oravien kolopuita. Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa neuvoteltiin 10.12.2018. Tarkistusten vuoksi asemakaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

MRA 27 §:n mukaisesti 17.10. – 15.11.2018 nähtävillä ollut asemakaavan muutosehdotus.

Nähtävillä olon jälkeen kaavaan on tehty seuraavat tarkistukset:

- Kaava-alue on rajattu niin, että se käsittää vain rakentamiseen tulevat alueet ja liito-oravien kolopuualue jää kaava-alueen ulkopuolelle.
- Asuinpientalojen korttelialue AP, osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella ja Viikatekujan loppupään pysäköintipaikat on muutettu yleisten rakennusten korttelialueeksi Y päiväkotia varten. Viikatekujalle jää kadunvarsipaikkoja. Y-tontin pysäköintipaikat ovat yleisessä käytössä päiväkodin toiminta-ajan ulkopuolella.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

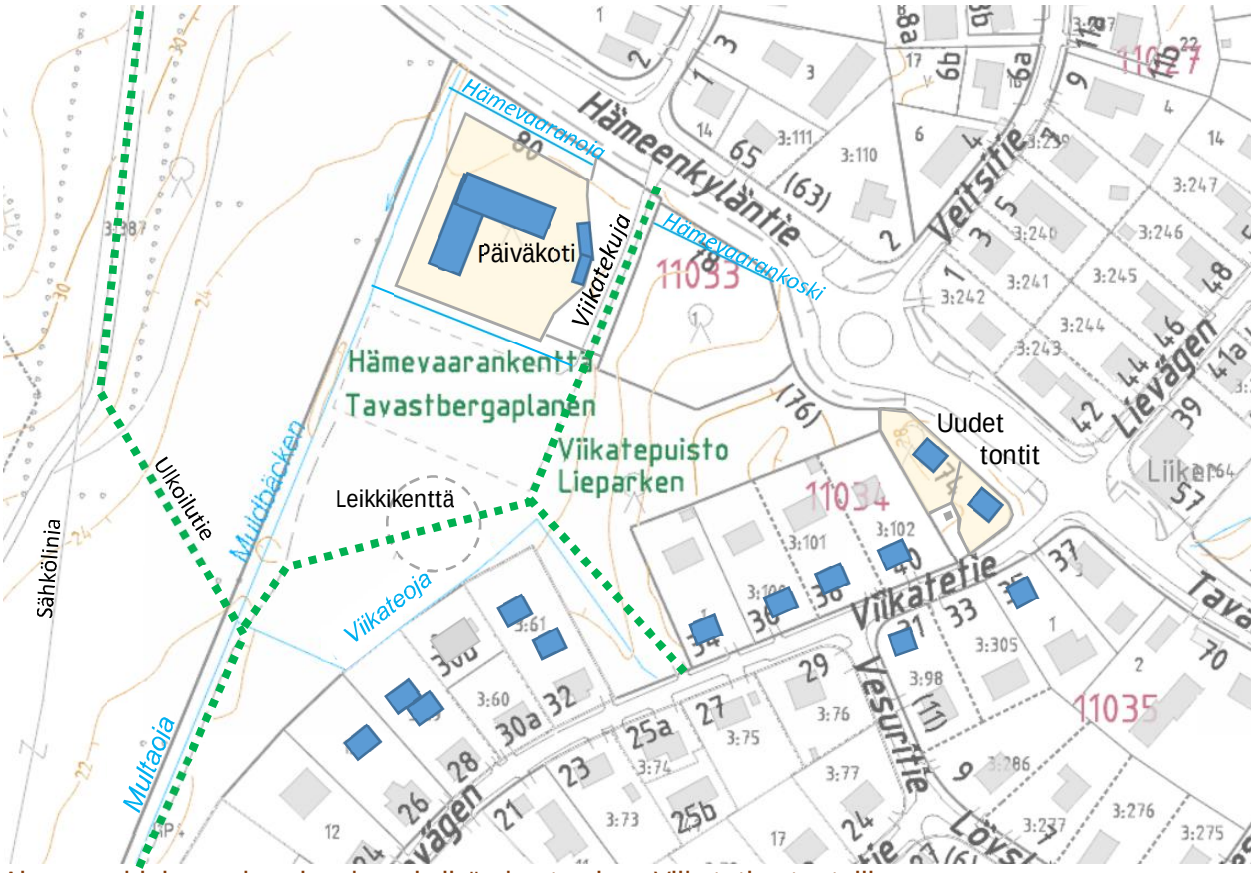
Asemakaavan havainnepiirros. TKa

4.1 KAAVAN RAKENNE

Viikatepuistoon sijoittuu päiväkotitontti ja tarvittava katu. Hämevaarantien ja Viikatetien kulmaukseen sijoittuu kaksi erillispientalojen tonttia. Hämevaarankoski ja liito-oravien kolopuut säilyvät kaava-alueen ulkopuolella. Samoin tornimuuntaja säilyy.

Lähivirkistysaluetta VL muutetaan osin yleisten rakennusten korttelialueeksi Y, osin erillispientalojen korttelialueeksi AO, osin Viikatekujan katualueeksi sekä muuntajan tarvitsemalta osalta yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi ET. Suurin osa virkistysalueesta jää yhä virkistysalueeksi.

Täydennysrakentamisalue on yleiskaavassa esitettyä huomattavasti pienempi, koska hämevaaralaisille tärkeä pallokenttä ja liito-oravien kolopuut, yhteyspuu ja elinpiiri on säilytetty kaava-alueen rajauksen ulkopuolella.

Alueen pohjoisosan havainnekuva ja lisärakentaminen Viikatetien tonteille. TKa

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Hämevaarankoski, Hämevaarankenttä, punatiilinen tornimuuntaja ja liito-oravien kolopuut säilyvät.

Vantaan ympäristökeskus on kartoittanut liito-oravien kolopuut 19.11.2018. Kolopuualue rajataan kaava-alueen ulkopuolelle.

Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallin mukaisesti avo-ojat pyritään säilyttämään avoimina ja hulevesien hallinnassa hyödynnetään ensisijaisesti luontaisia maaston muotoja. Paikoin ojia on kuitenkin teknisistä, kunnossapito- tai turvallisuussyistä tarvetta putkittaa. Mikäli ojaa putkitetaan, rumpujen mitoituksessa pyritään huomioimaan kohteen koko valuma-alue ja säilyttämään ekologiset yhteydet tarvittavien rumpujen kohdalla.

Pientaloille annetaan korttelin nykyistä rakennustapaa vastaavia kaavamääräyksiä.

Nähtävillä 17.10. – 15.11.2018 olleeseen kaavaehdotukseen tehdyt tarkistukset

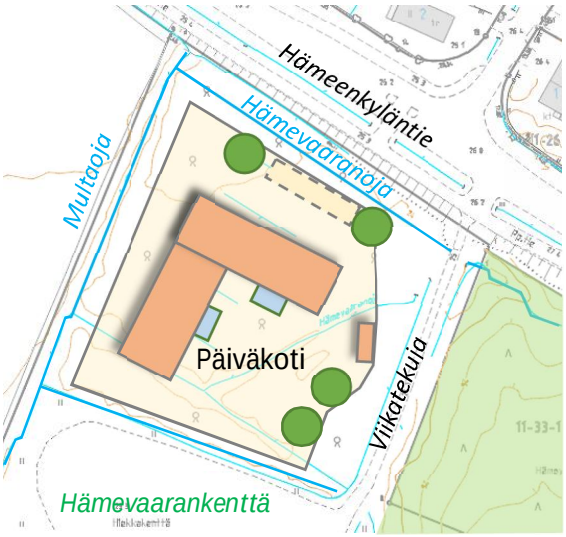
Kaava-aluetta on supistettu. Asuinpientalojen korttelialue AP, osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella ja Viikatekujan kääntöpaikalle suunniteltu pysäköintialue (p) muutetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi Y. Myös johtorasitteita on tarkistettu.

4.3 ALUEVARAUKSET

Alue kaavoitetaan yleiskaavan täydennysrakentamisalueelle.

Erillispientalojen korttelialue AO

Hämevaarantien ja Viikatetien kulmaukseen sijoittuu kaksi omakotitonttia, 120 + 160 k-m2, yhteensä 280 k-m2, tonttitehokkuus on e = 0,29. Tonttien ajoyhteys kulkee ET-alueen puolella, joten aluetehokkuus on e = 0,25. Suurin kerrosluku on kaksi. Rakennusten tulee olla vaaleita.

Päiväkotitontti, havainnekuva.

Omakotitontit, havainnekuva. TKa

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue ET

Alueella on energialaitoksen vanha tornimuuntaja. Alueen kautta tulee ajoyhteys AO-tonteille.

Lähivirkistysalue VL

Alue liittyy Viikatepuiston lähivirkistysalueeseen. Alueella on isoja ojia ja osittain jätevesiviemäri. Kaavamuutoksessa tarpeettomat kaavamerkinnät poistuvat.

Yleisten rakennusten korttelialue Y

Alue kaavoitetaan yksityistä päiväkotia varten. Nykyinen YL-tontti on pieni ja siellä on liito-oravan kolopuita ja Hämevaarankoski, joten tonttia on mahdoton rakentaa. Uuden Y-tontin pinta-ala on 4 118 m2 ja rakennusoikeus 1 600 k-m2, jolloin tonttitehokkuus on e = 0,39. Suurin kerrosluku on kaksi. Tontti liittyy pallokenttään ja laajaan virkistysalueeseen.

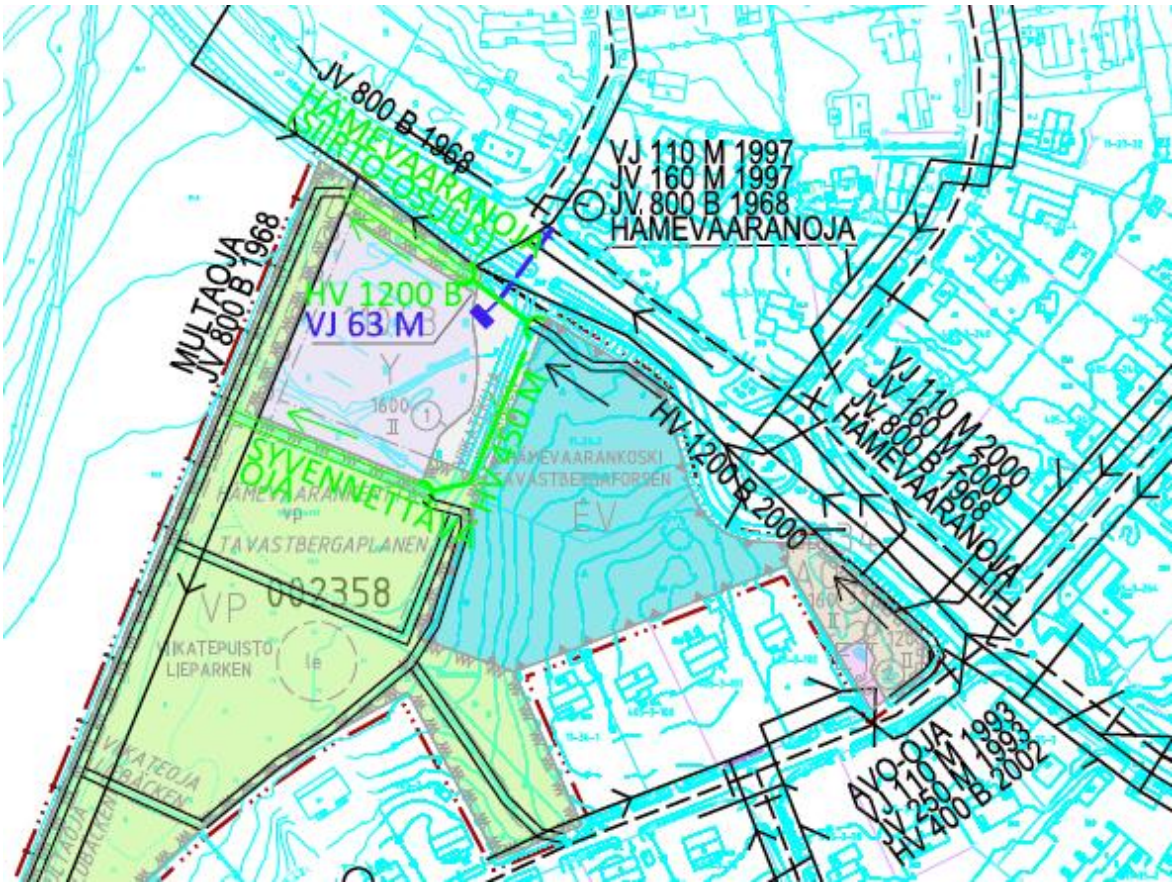
Viikatekujan katualue

Alueelle tarvitaan uusi katu, Viikatekuja, jolle sijoittuu päiväkodin ja pallokentän tarvitsemaa pysäköintiä ja kääntöpaikka.

Rakennusoikeudet

Kaava-merkintä	Käyttötarkoitus	Pinta-ala m2	Rakennusoikeus k-m2	Tonttitehokkuus e
AO	Erillispientalojen korttelialue	975	280	0,29*
ET	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue	167	0	0,00
Y	Yleisten rakennusten korttelialue	4 118	1 600	0,39

*) Tonttien ajoyhteys on ET-alueella.
Pinta-alat voivat tarkentua tontinmittauksessa.

Vesihuollon esisuunnitelma. / Marja Leppänen 8.1.2019

Tekninen huolto

- Vesihuolto

Kaavamuutosta varten yleistä vesijohtoa laajennetaan Viikatekujalle noin 30 m ja hulevesiviemäriä noin 60 m. Muilta osin kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoverkostoon. Viikatekujan ympäristössä joudutaan kaavan myötä siirtämään Hämevaaranojaa sekä syventämään puistossa kulkevaa ojaa vesien johtamiseksi. Vesihuollon ja ojajärjestelyiden suunnittelu- ja rakentamiskustannukset ovat arviolta 90 000 €, josta HSY:n vesihuoltoverkoston osuus on noin 50 000 €.

Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa saman suuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille.

Kaava-alue rajautuu Hämevaaranojaan ja Multaojaan, joten kiintoaineksen kulkeutumiseen työmaalta tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakentamisen aikaisia hulevesiä tulee hallita siten, että kiintoainesta laskeutetaan ennen vesien johtamista ojiin.

Kaavoitettavat uudet tontit rajautuvat kaikki koillissivuiltaan Hämevaaranojaan, joka tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Ojaa ei saa putkittaa.

- Vesistöt ja vesitalous
Kaavamuutoksen myötä Hämevaaranojaa joudutaan siirtämään kaava-alueen pohjoisosassa. Oja siirretään Hämeenkyläntien varteen kaavoitettavan tontin koillispuolelle. Ojan siirrossa tulee huomioida ELY-keskuksen ohjeistus siirron suorittamiseen liittyen. Viikatetien pohjoispuolelle kaavoitettavan tontin koillisreunassa kulkee ennallaan säilyvä Hämevaaranojan.

Kaavamuutoksen myötä vettä läpäisemättömän pinnan määrä tulee kasvamaan nykyiseen verrattuna. Kaavoitettavia tontteja edellytetään viivyttämään hulevesiään. Viivytyksen lähtökohtana on, ettei maksimivirtaama kasvaisi luonnontilaan verrattuna.

Kentän viereistä ojaa ei putkiteta, koska putkitettu oja törmäisi HSY:n runkoviemäriin (JV 1000 B). Myös, jos putkitettu oja routaeristettäisiin, peitesyvyys jäisi liian pieneksi (30 – 40 cm).

Perustaminen
Viikatekujan rakentamisen myötä tehtävä maanpinnan tasauksen nosto parantaa Hämeenkyläntien vakavuutta. Lisäksi on suositeltavaa nostaa hieman myös Viikatekujaan rajautuvien tonttien tasausta nykyisestä maanpinnan tasosta. Hämeenkyläntien vakavuus on huomioitava suunniteltaessa maankaivuutöitä kadun lähellä.
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018.)

Uusilla tonteilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet on pohjavahvistettava, esimerkiksi stabiloimalla. Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018.)

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Vaikutukset kaupunkirakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön: Kaavamuutoksessa menetetään metsäistä virkistysaluetta, mutta saadaan yleiskaavan mukaisia tontteja päiväkotia ja kahta omakotitaloa varten. Rakentaminen liittyy nykyiseen kaupunkirakenteeseen. Hämevaarankenttä ja tornimuuntaja säilyvät. Kaava ei vaikuta viereiseen kaupunkikuvallisesti arvokkaan alueeseen eikä sen lisärakentamiseen, jonka voimassa oleva asemakaava sallii.

Vaikutukset luonnonympäristöön: Luonnonympäristöä muuttuu osin rakennetuksi ympäristöksi, jolloin metsää kaadetaan, mutta tonteille tulee pihaistutuksia. Kaavamuutos ei vaikuta liito-oravien puihin eikä elinpiiriin. Alueella on käynyt isoja metsäneläimiä, joille jää riittävästi tilaa Viikatepuistoon ja Linnaistenmetsään. Hämevaaranoja siirretään Hämeenkyläntien varteen. Hämevaarankoski, liito-oravien kolopuut, isot männyt ja haavikko säilyvät.

Liikenteelliset vaikutukset: Päiväkodin (8 ryhmää, 128 lasta) liikennetuotos on noin 285 ajon/vrk, ja kahden omakotitontin noin 6 ajon/vrk. Lisäys ei vaikuta merkittävästi katuverkon toimivuuteen.

Sosiaaliset vaikutukset: Kaavamuutos mahdollistaa lainmukaisen päivähoidon toteuttamisen. Alueelle muuttaa uusia asukkaita nykyisten asukkaiden naapuriin. Rakentaminen tarjoaa työtä. Päiväkoti lisää asukkaiden yhteisöllisyyttä.

Taloudelliset vaikutukset: Kaupunki saa maanmyynti- ja verotuloja, mutta rakentaa kadun ja järjestää asukkaiden palvelut. HSY rakentaa Viikatekujalle tarvittavan kunnallistekniikan.

Laajemmat vaikutukset kaupunkirakenteeseen, liikenteeseen, palveluihin ja ilmastoon ovat vähäisiä. Täydennysrakentaminen on hajarakentamista edullisempaa.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Rakennusten ääneneristävyydestä ja hulevesien hallinnasta määrätään ympäristöministeriön asetuksessa ja kaupungin rakennusjärjestyksessä, joten niistä ei ole tarpeen antaa kaavamääräyksiä.

4.6 NIMISTÖ

Kaupunginosan nimi *Hämevaara* (1954) / *Tavastberga* (1972) liittyy läheisiin muihin 1950-luvun alueisiin Leppävaaraan ja Lintuvaaraan. Alue on ollut *Tavstbyn* (Hämeenkylän) takamaata ja osa *Tavastkullan* säteriratsutilaa.

Vaara-sana on itäsuomalainen. Aluetta 1950-luvulla kaavoittaessa maanomistajaa edusti pankinjohtaja Lauri af Heurlin (1913-1977), jonka äiti taiteilija Elli Tompuri oli kotoisin Vehkalahdelta. Maankohoumaa tarkoittava vaara-sana on saamelaisperäinen ja vanhoja vaara-paikannimiä esiintyykin vain Täyssinän rauhan rajan (1595) itäpuolella. Helsingin pitäjässä maankohoumista on käytetty vanhastaan sanoja mäki ja kallio. Ruotsinkielisissä luontonimissä -et ja asutusnimissä -a.

Multaoja / *Muldbäcken* (2013) liittyy vanhaan tilannimeen Muldbäck (1945) ja se vanhempaan luontonimeen. Lähellä Lammaslampea on ollut suo Mullhuskärr (1913).

Viikatekuja / *Liegränden* johtaa Viikatepuistoon (1982). Nimi liittyy läheiseen Viikatetiehen (1957), joka on viikatteen muotoinen ja johtuu v-alkuisten työkalujen aihepiiristä. (Nr 20.11.2017)

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Päiväkotitontin toteutus edellyttää Viikatekujan kadun ja kunnallistekniikan rakentamista ja Hämevaaranojan siirtoa. Ojan siirto ei edellytä aluehallintoviraston lupaa. Y-tontille on tarkoitus toteuttaa yksityinen päiväkoti vuonna 2020. Omakotitontit myydään tai vuokrataan rakentajille.

Rakennusluvista ilmoitetaan naapureille ja rakennuspaikalla.

Kaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

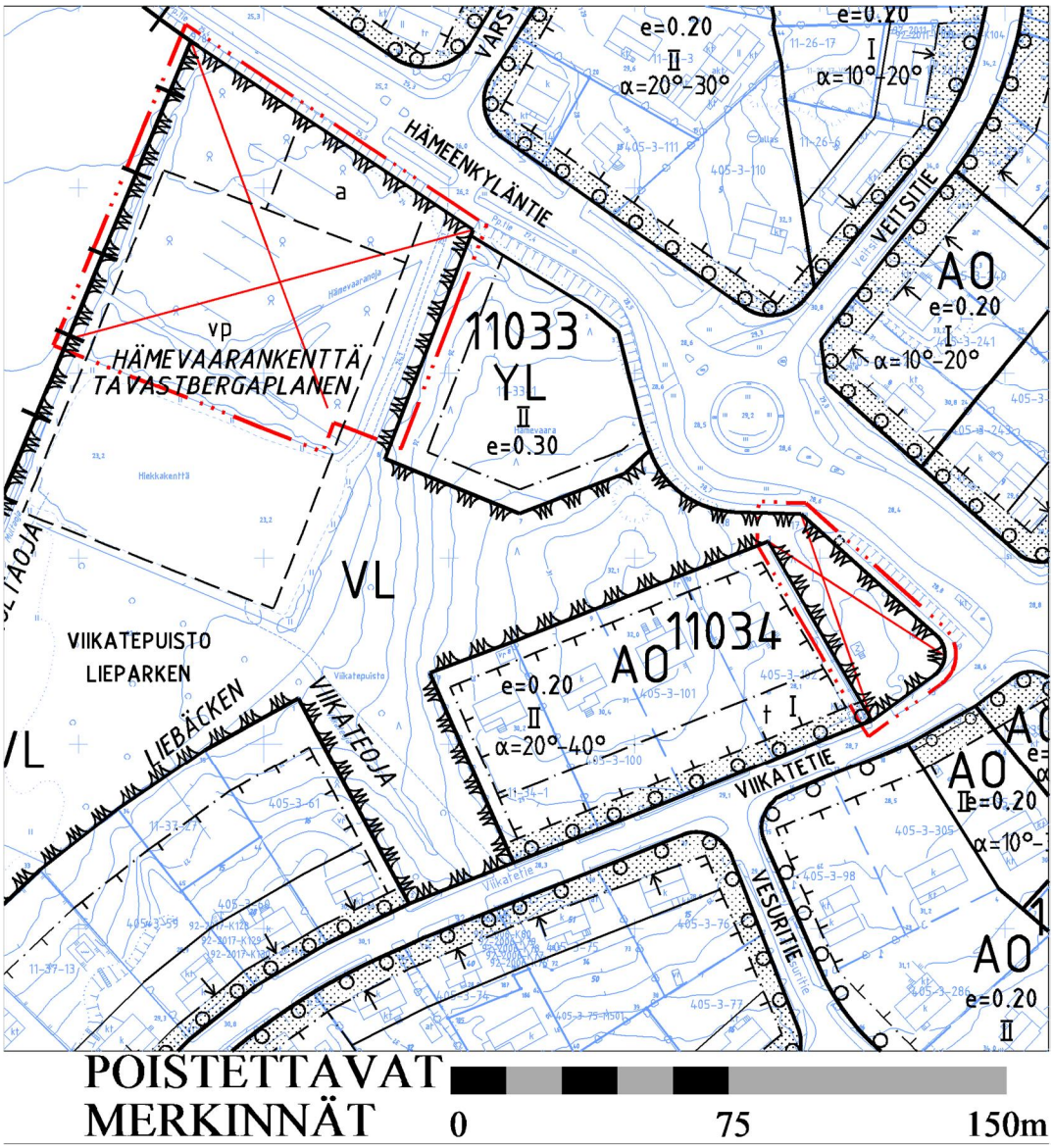
6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

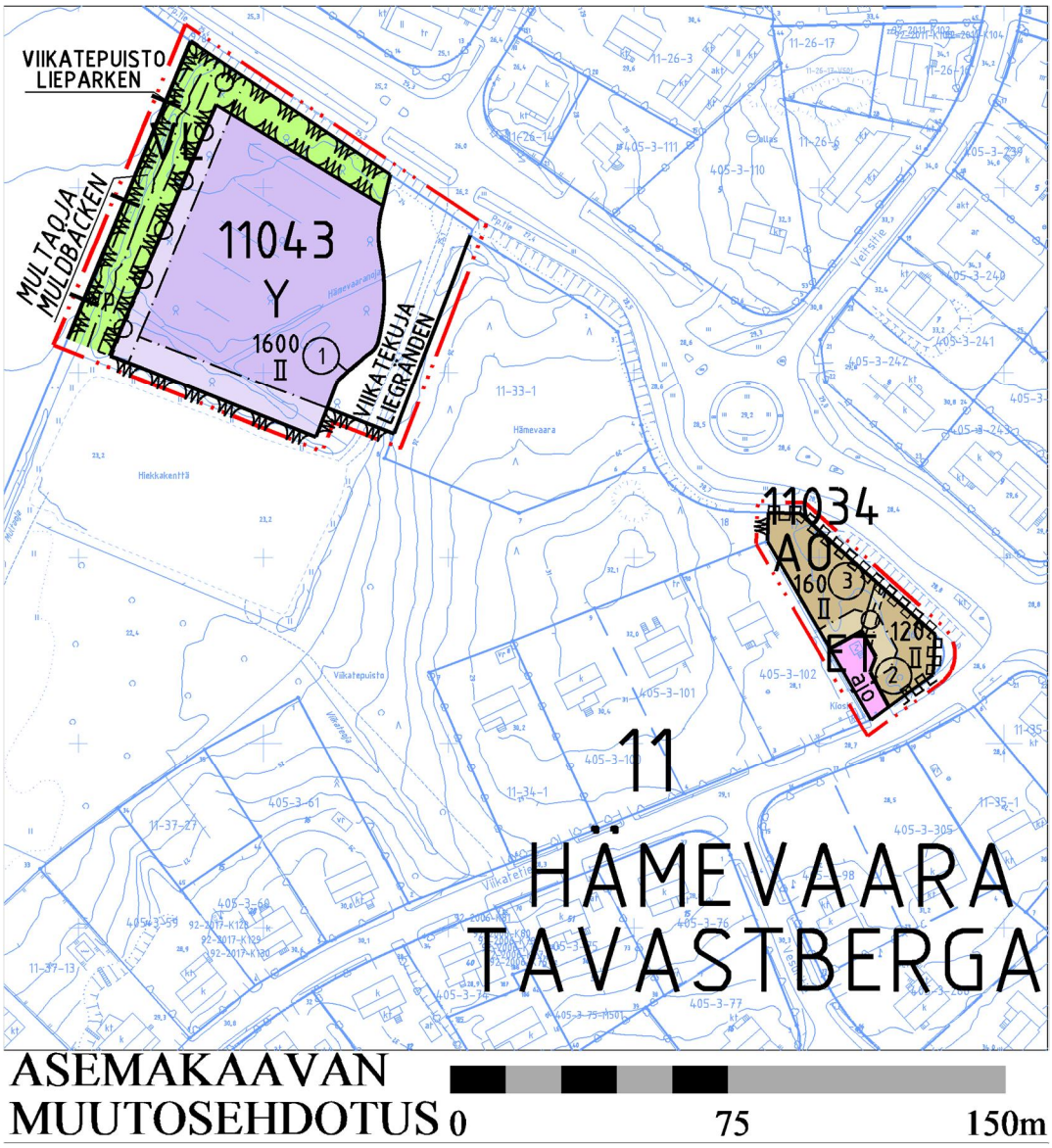
Vantaan kaupunki		
Kaupunkisuunnittelu	Tarja Laine	kaupunkisuunnittelujohtaja
	Timo Kallaluoto	aluearkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Joonas Arponen	suunnitteluavustaja
	Marko Hoffren	suunnitteluavustaja
Kiinteistöt ja asuminen	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Tomi Henriksson	asumisasioiden päällikkö
	Juho Lumme	tontti-insinööri
	Marja Hannikainen	asuntoinsinööri
	Leila Huotarinen	maankäyttöassistentti
Kuntatekniikan keskus	Jaana Virtanen	liikenneinsinööri
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri
	Marjut Viljanen	liikenneinsinööri
	Heidi Burjam	maisema-arkkitehti
	Elina Kettunen	suunnitteluinsinööri
	Anna-Leena Karhunen	suunnitteluinsinööri
	Emma Lottanen	suunnitteluinsinööri
	Marika Orava	suunnitteluinsinööri
	Marja Leppänen	suunnitteluinsinööri
	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelupäällikkö
Hankevalmistelu	Merja Ryytty	hankekehitysarkkitehti
Talous- ja hallintopalvelut	Päivi Riehunkangas	suunnittelija
	Laura Malinen	strategia-asiantuntija
	Eija Kivineva	hankepäällikkö
Ympäristökeskus	Jarmo Honkanen	ympäristösuunnittelija

Aloituskokous pidettiin 21.9.2017.
Neuvottelut 25.10.2017, 27.6.2018, 21.8.2018, 21.11.2018, 27.11.2018.
Kaavaa on käsitelty Länsi-Vantaan aluetiimissä 10.1.2018 ja 5.12.2018 sekä kaupunkisuunnittelun johtoryhmässä 7.1.2019.
Neuvottelu Uudenmaan ELY-keskuksen / Tuomas Autere ja Kirsi Hellas kanssa 10.12.2018.

VANTAAN KAUPUNKI
Kaupunkisuunnittelu / Länsi-Vantaan asemakaavayksikkö
Vantaa 21.1.2018

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti
timo.kallaluoto@vantaa.fi, p. 050 3122 132
Kielotie 28, 01300 Vantaa

HÄMEENKYLÄNTIE
VEITSITIE
VIIKATETIE
VESURITIE
LIEBÄCKEN
VIIKATEOJA
VIIKATEPUISTO
LIEPARKEN
HÄMEVAARANKENTTÄ
TAVASTBERGAPLANEN
vp
a
VL
11033
YL
II
e=0.30
11034
AO
e=0.20
II
α=20°-40°
α=10°-20°
POISTETTAVAT
MERKINNÄT
0
75
150m

VIIKATEPUISTO
LIEPARKEN
MULTAOJA
MULDBÄCKEN
11043
Y
1600
II
1
VIIKATEKUJA
LIEGRÄNDEN
11034
AO
160
II
3
120
II
2
alo
11
HÄMEVAARA
TAVASTBERGA
ASEMAKAAVAN
MUUTOSEHDOTUS
0
75
150m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002387	21.01.2019	683489

Vantaan kaupunki

VIIKATEPUISTO

Kaupunginosa 11, Hämevaara

Asemakaavan muutos

Kortteli 11043 ja osa korttelia 11034 sekä katu- ja virkistysalueet.

Tonttijako

Kortteli 11043 ja osa korttelia 11034.

1:2000

Vanda stad

LIEPARKEN

Stadsdel 11, Tavastberga

Ändring av detaljplanen

Kvarteret 11043 och del av kvarteret 11034 samt gatu- och rekreationsområdena.

Tomtindelning

Kvarteret 11043 och del av kvarteret 11034.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
AO	Erillispientalojen korttelialue.	Kvartersområde för fristående småhus.
	Kullekin tontille saa rakentaa enintään yhden asunnon.	På varje tomt får byggas högst en bostad.
	Kattokaltevuuden tulee olla 20 - 40°.	Taklutningen ska vara 20 - 40°.
	Julkisivujen tulee olla puuta.	Fasaderna ska vara av trä.
	Julkisivujen tulee olla väritykseltään vaaleita.	Fasaderna ska vara ljusa till färgsättningen.
	Tontille saa sijoittaa sellaisia liike-, toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista, enintään 20 % kaavassa annetusta rakennusoikeudesta.	På tomten får placeras sådana affärs-, kontors- och därmed jämförbara arbetsutrymmar som inte verkar störade på boendet, upp till högst 20 % av byggnadsrätten.
	Kellaria ei saa rakentaa.	Källare får inte byggas.
	Tontti on rajattava istutuksin.	Tomten ska avgränsas med planteringar.
	Isoja mäntyjä tulee säästää, jos mahdollista, ja ne on suojattava rakennusaikana.	Stora tallar ska bevaras om möjligt och de ska skyddas under byggandet.
	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
	Ajoyhteys tulee järjestää ET-alueen kautta.	Körförbindelse ska ordnas genom ET-området.
	Autopaikkoja on varattava 2 ap / asunto.	Bilplatser ska reserveras 2 bp / bostad.
Y	Yleisten rakennusten korttelialue.	Kvartersområde för allmänna byggnader.
	Alueelle saa sijoittaa yleisiä ja yksityisiä palveluja.	På området får placeras allmänna och privata service.
	Johtorasitealueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai pensaita.	På ledningsservitutsområdet får inte placeras varken fasta eller tunga konstruktioner eller planteras varken träd eller buskar.
	Autopaikat tulee olla päiväkodin toiminta-ajan ulkopuolella yleisessä käytössä.	Parkeringsplatser ska vara i allmänt bruk utanför daghemmets verksamhetstid.
	Autopaikkoja on varattava vähintään 1 autopaikkaa / 150 k-m².	Bilplatser ska reserveras mist 1 bilplats/ 150 vy-m².
VL	Lähivirkistysalue.	Område för närrekreation.
ET	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.	Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.
	Alueella tulee järjestää ajoyhteys tonteille 2 ja 3.	På området ska ordnas körförbindelse till tomterna 2 och 3.
-+—+—	Kaupunginosan raja.	Stadsdelsgräns.
———	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
—·—·—	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
— — —	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
③	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
—x—x—	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

..11 HÄME 11043	Kaupunginosan numero. Kaupunginosan nimi. Korttelin numero.	Stadsdelsnummer. Stadsdelens namn. Kvartersnummer.
VIIKATEKUJA	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
MULTAOJA	Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.	Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.
1600	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Katu.	Gata.
ajo	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
wp	Puro tai pienvesialue.	Bäck eller småvattenområde.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	10.01.2019
Kaavan nimi	002358 Viikatepuisto 11 Hämevaara		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	21.09.2017
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002358
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,7999	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,7999

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,7999**	**100,0**	**1880**	**0,24**	**0,0000**	**1880**
A yhteensä	0,0973	12,2	280	0,29	0,0973	280
P yhteensä						
Y yhteensä	0,4118	51,5	1600	0,39	0,4118	1600
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,1558	19,5	0		-0,6440	
R yhteensä						
L yhteensä	0,1183	14,8	0		0,1182	0
E yhteensä	0,0167	2,1	0		0,0167	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,7999**	**100,0**	**1880**	**0,24**	**0,0000**	**1880**
A yhteensä	0,0973	12,2	280	0,29	0,0973	280
AO	0,0973	100,0	280	0,29	0,0973	280
P yhteensä						
Y yhteensä	0,4118	51,5	1600	0,39	0,4118	1600
Y	0,4118	100,0	1600	0,39	0,4118	1600
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,1558	19,5	0		-0,6440	
VL	0,1558	100,0	0		-0,6440	
R yhteensä						
L yhteensä	0,1183	14,8	0		0,1182	0
Kadut	0,1183	100,0	0		0,1182	0
E yhteensä	0,0167	2,1	0		0,0167	0
ET	0,0167	100,0	0		0,0167	0
EV			0			0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

VANTAAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOS 002358 VIIKATEPUSITO 11 HÄMEVAARA
MUISTUTUKSET JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / TKa

21.1.20198

Asemakaavan muutosehdotus 002358 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 17.10. – 15.11.2018. Tällöin jätettiin viisi (5) muistutusta.

Muistuttaja	Muistutuksen tiivistelmä	Tarkistukset
Nro 1 **Naapuri 1**	Kaavaselostuksen havainnekuva ei vastaa asemakaavaa, jossa on määritelty rakennusalan raja.	Tarkistetaan havainnekuvaa.
Nro 2 **Hämevaaralainen**	Säilyykö pallokenttä riittävän isona? Puro näyttää säilyvän Hämeenkyläntien varressa. Kunnostetaanko ulkoilureitti Espoon rajalle?	–
Nro 3 **Naapuri 2**	Ulkoilureitti pellon reunaan.	–
Nro 4 **Naapuri 3**	Ulkoilureitti pellon reunaan.	–
Nro 5 **Linnaislainen**	Viikatepuistossa on lehtokasvillisuutta, haavikko, vuokkoja, taikinamarjapensaita, näsiää, koski, mäntyjä, metsäkauriita, oravia, jäniksiä ja liito-oravan papanoita. Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen olisi tärkeää.	Liito-orava-alue rajataan kaavamuutoksen ulkopuolelle. AP-tontti ja osa puistoa muutetaan Y-tontiksi.

NRO 1
NAAPURI 1

Muistutus

” Ensinnäkin kiitokset hyvin laaditusta ja onnistuneesta kaavaehdotuksesta, joka mahdollistaa myös kylälle tärkeän urheilukentän säilymisen. Uskon, että ehdotettu kaava myös lisää sen käyttöä merkittävästi nykyisestä (tekonurmi olisi kiva lisä, mutta hyvä näinkin).

Viikatetien nykyisessä kaavassa alatonteille on määrätty “rakentamisen raja”. Tämä on mis. 26 elestäni erittäin tärkeä, jotta rakennukset pysyvät linjassa ja sitä myöten säilyttävät yksityisyyden kaikilla tonteilla rakentamista varsinaisesti rajoittamatta. Yksityisyyden lisäksi tämä mahdollistaa avaruuden tunteen kun olohuoneiden ikkunoista avautuu kaupunki rakentamisessa aika harvoin säilytettävissä oleva peltonäkymä naapuri talojen sijaan. Tämä siitäkin huolimatta vaikka talot ovatkin yhä enemmän kylki kyljessä. Kyseessä oleva raja on selkeästi merkitty esim. Selostuksen sivun 36 kaava kuvassa.

Ymmärtääkseni kaavassa ei ole ehdotettu tämän nykyisen kaavan muuttamista vaan sen on tarkoitus säilyä ennallaan. Tästä poiketen selostuksen luvussa 4.1, jossa esitetään täydennys rakentamista alueella ei kyseenomaista rajaa ole tonttien 26, 28,30b ja 32 osalta noudatettu. Uskoisin, että tässä on vain lukuun 4.1 liittyvä virhe ja pyytäisin kohteliaasti korjaamaan kuvan nykyistä kaavaa kunniottavaksi – jota ei ymmärtääkseni ole tältä osin esitetty muutettavaksi. Mikäli näiden tonttien osalta on tarkoituksen mukaista ko. Rajoitusta muuttaa (esim. Taipuvan tien johdosta muuttuvien olosuhteiden takia) se tulisi mielestäni nykyistä selkeäsanaisemmin selostuksessa ilmaista. Tästä riippumatta näkisin tämän voimassa olevan kaavan säilyttämisen erityisen tärkeänä vielä VIikatetien rakentamattomien alatonttien 12,14,16 ja 18 osalta.

Mikäli kommenttini on osoitettu väärään osoitteeseen pyytäisin tästä ilmoittamaan vastaamalla sähköpostiin ja mielellään myös osoittamaan oikean osoitteen tälle kommentille, jotta se tulee käsitellyksi asianmukaisesti.”

Vastine

Muistutus on toimitettu kirjaamoon, mikä on ilmoitettu muistuttajalle.

Kaavaselostuksen havainnekuva s. 27 tarkistetaan voimassa olevan asemakaavan mukaiseksi.

Muistutuksessa mainitut tontit eivät sisälly asemakaavamuutokseen. Muistuttaja ei omista kyseisiä tontteja eikä niiden naapuritontteja. Poikkeamiseen rakennusalan rajasta on mahdollisuus saada erityisestä syystä poikkeamislupa, mistä kuullaan naapurit.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

Kaavaselostuksen havainnekuva s. 27 tarkistetaan voimassa olevan asemakaavan mukaiseksi.

NRO 2
HÄMEVAARALAINEN

Muistutus

”Viikatepuiston kaava 002353 näyttää suht hyvältä. Muutamia kommentteja on tullut kyläläisiltä

- Säilyykö pallokenttä riittävän isona ja mahtuvatko sinne iltapäivisin myös kylän lapset päiväkotilasten lisäksi? Tämä on lasten kommentti. Pallokentällä pidimme taas perinteiset kesäjuhlat elokuussa (n 200 henkeä, perheitä) ja talvella siellä on ollut jää.

_ Arvokas puro näyttää säilyvän Hämeenkyläntien varressa ja jatkunee tien varressa pellon laitaan avoimena. Ei mielelään putkessa! kesällä raivasimme puron varresta jättibalsameita talkoilla Kaupungin yhteistyönä.

- Kaava-alue jatkuu puistona Espoon rajalle asti pellon laitaa. Kunnostetaanko siihen valaistu kävely/ulkoilureitti väylä Espoon rajalle, jonne on jo Espoosta valaistu ulkoilureitti valmiina Vantaan rajalle? Vantaan puolella reitti on nyt kurainen kävelytie Teleliikennekaapeleiden kaivuun jäljiltä talvelta 2017 -18.

Reitistä on Hämevaara-seura ry tehnyt jo aloitteen 2-3 vuotta sitten, koska valaistu ulkoilureitti on jo rakennettu Rajatorpantieltä Pöllökallionreunaa Hämeenkyläntielle asti. Kaavassa reitin jatke näyttää kulkevan Pallokenän ja leikkipaikan lomitse, mutta loppuu ojaan. Aloitteeseemme vastattiin aikoinaan, että reittiasiaa käsitellään, kun uutta kaavaa suunnitellaan.

Reitti on hyvin käytetty, sitä pääsee pyörällä Leppävaaraan turvallisesti. Talvella siinä on ollut latu. Alueen asukkaat kävelevät paljon koirineen siinä kylää ympäri. Tie on nyt kurainen ja pimeä kaivureiden runtelema.

Nämä kommentit ovat tulleet alueen asukkailta tietooni. Rajanaapurit lienevät lähettäneet omat kommenttinsa.

Yli 30 v Hämevaarassa asuneena ja hyvin täällä viihtyneenä ---

Vastine

Hämevaarankenttä säilyy nykyisen kokoisena. Hämevaaranoja siirretään Hämeenkyläntien viereen eikä sitä putkiteta. Vesihuollon esisuunnitelmassa ojan vieressä kulkee jätevesi-viemäri. Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa ulkoilutien rakentamisen.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

–

NRO 3
NAAPURI 2

Muistutus

”Pellon reunassa on jo olemassa lenkkeilypolku, joten ei ole tarvetta rakentaa uutta. Edullisemmaksi tulisi kunnostaa nykyinen reitti. Lisäksi juuri harventamalla hoidettu metsä säilyisi ja elpyisi. Metsästä hyötyy päiväkodin lapset ja alueen asukkaat. Lisäksi metsässä on paljon luonnon eläimiä, mm. oravia, jäniksiä, kettuja, lintuja sekä valkohäntäpeuroja.”

Vastine

Ulkoilureitti on merkitty vain havainnekuvaan.
Asemakaavaan ei ole merkitty ulkoilureittejä, joita saa tehdä virkistysalueille.
Ulkoilureitti tulee luonnollisesti kulkemaan leikkikentän kautta uudelle Viikatekujalle.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

–

NRO 4
NAAPURI 3

Muistutus

”Asemakaavan muutosehdotuksen mukaisesti Viikatepuisto on kaupunginosan toiminnallinen puisto, jonne sijoittuu pallokenttä, leikkikenttä ja ulkoilualue.
Viikatepuiston läpi on havainnepiirroksessa piirretty leikkialue sille paikalle, missä se aikanaan on ollut sekä ulkoilureitti. Ulkoilureitti on piirretty keskelle Viikatepuiston nyt harvennettua ja uusiutuvaa metsää.
Tämän ulkoilureitin tulisi mielummin kulkea pellon reunassa, missä se tälläkin hetkellä kulkee. Metsälle tulee antaa tilaa uusiutua eikä tämän läpi pidä tehdä ulkoilureittiä. Metsästä hyötyvät niin päiväkodin lapset, alueen asukkaat sekä metsän eläimet ja kasvillisuus.”

Vastine

Ulkoilureitti on merkitty vain havainnekuvaan.
Asemakaavaan ei ole merkitty ulkoilureittejä, joita saa tehdä virkistysalueille.
Ulkoilureitti tulee luonnollisesti kulkemaan leikkikentän kautta uudelle Viikatekujalle.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

–

NRO 5
LINNAISLAINEN

Muistutus

Viikatepuisto on pieni luonnon monimuotoisuuskohde parhaimmillaan.

Viikatepuiston rinnemetsässä on runsas lehtokasvillisuus: vuokkoja, taikinamarjapensaita, näsiää jne

Lehtoalueella lahopuujatkumo ja järeitä vanhoja koivuja ja kuusia sekä monipuolinen järeähkö haavikko.

Hämevaarankoski on lapsille kiinnostava lähiluontokohde. Yllä tytöt leikkivät kosken kivillä. Oikealla isoisä uittaa lapsenlapsensa kanssa kaarnavenettä koskea pitkin.

Koski kuohuaa.

Runsaasti näsiää kukassa keväällä.

Kuusien juurilla liito-oravan papanoita.

Komeita maisemapuita Mänty.

Onko Vantaan taas tuhottava eräs Hämeenkylän kauneimmista ja monimuotoisimmista metsäalueista? Viikatepuisto on keväisin useiden lintulajien pesimä ja ruokailualue. Sirkutus on huikeaa. Puiston suojasta hakevat turvapaikan myös monet eläimet kuten metsäkauriin, oravat ja jänikset. Nähty mm. metsäjäniksiä rusakkojen lisäksi. Kaiken kukkuraksi kosken vieressä olevien järeiden havupuiden tyvellä näkyy keväisin liito-oravien papanoita. Lienee siirtymäreitti ja suoja/ruokailualue.

Luulisi että luonnon monimuotoisuuden hävittäminen ei olisi kaupungin tavoite. Kauniin luonnontilaisen maiseman, joka liittyy kylän paikallisidentiteettiin – säilyttäminen sen sijaan olisi tärkeää.

Jos putkituksia tehdään, toivottavasti ne tehdään oikein ja ekologisin perustein, maa-pohjaisina. Ei näin kuten alla kuvassa oleva tierumpu.

Vastine

Asemakaavamuutos perustuu kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymään oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan, jossa alue on varattu pientaloalueeksi. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.

Alueelle tarvitaan kiireellisesti uusi päiväkoti, mikä vastaa kasvavan kaupungin tarpeisiin.

Mainituista lajeista vain liito-orava on suojeltu. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Valkovuokko on laajalle levinnyt ja rauhoitettu vain Pohjois-Suomessa. Keltavuokko on Euroopassa yleinen, mutta Suomessa suhteellisen harvinainen eikä ole rauhoitettu. Sinivuokko on poistettu rauhoitettujen lajien listalta 2005.

Vantaan ympäristökeskuksen ympäristösuunnittelija on inventoinut liito-oravien kolopuut 19.11.2018. Niitä on suunnitellulla yleisten rakennusten korttelialueella Y.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville. Pienemmälle Y-tontille mahtuu vain yksityinen päiväkoti.

Eläimille on runsaasti tilaa myös Linnaistenmetsän virkistysalueella.

Hämevaarankoski säilyy.

Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallin mukaisesti avo-ojat pyritään säilyttämään avoimina ja hulevesien hallinnassa hyödynnetään ensisijaisesti luontaisia maaston muotoja. Paikoin ojia on kuitenkin teknisistä, kunnossapito- tai turvallisuussyistä tarvetta putkittaa. Mikäli ojaa putkitetaan, rumpujen mitoituksessa pyritään huomioimaan kohteen koko valuma-alue ja säilyttämään ekologiset yhteydet tarvittavien rumpujen kohdalla.

Tarkistukset

Asemakaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue.

Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOS NRO 002358 / VIIKATEPUISTO 11 HÄMEVAARA LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu/TKA

21.1.2019

Kaupunkisuunnittelulautakunta 1.10.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002358 / Viikatepuisto, Hämevaara.
Lausuntoja pyydettiin 4 kpl ja saatiin 3 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto tiivistettynä	Tarkistukset
Nro 1 **Uudenmaan ELY-keskus**	Kentän itäpäässä on haapavaltainen alue, jossa on useita kolopuita. Alue on tulkittava liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi, jota ei saa hävittää tai heikentää.	Liito-orava-alue rajataan kaavan ulkopuolelle. AP-tontti ja osa puistoa VP muutetaan Y-tontiksi.
Nro 2 **Helsingin seudun ympäristö-palvelut -kuntayhtymä HSY**	Kaavaan on merkittävä pääviemärille johtokuja ja annettava siitä kaavamääräys.	Y-tontille johtorasite ja kaavamääräys.
Nro 3 **Vantaan Energia Oy**	Alueella on Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapeleita ja tiilikoppimuuntamo.	AO-tontille johtorasite.
Nro 4 **Espoon kaupunki**	Lausuntoa ei saatu.	–

NRO 1
UUDENMAAN ELY-KESKUS

Lausunto

”Asemakaavan aineistosta että käy ilmi, kentän itäpäässä on haapavaltainen alue, jossa on useita kolopuita. Alue on tulkittava liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi, jota ei saa hävittää tai heikentää. Kaavaehdotuksessa Y-korttelin laajennus ulottuu tälle metsäalueelle. Y-korttelin laajennussuuntaa tulee tarkastella liito-oravan esiintyminen huomioiden. Asemakaava-aineiston vaikutusten arviointia tulee täydentää siten, että kolopuiden säilymisen turvaavat toimenpiteet käyvät selostuksesta ilmi. Kaavamääräyksiä tulee vastaavasti täydentää vaikutusten arvioinnin pohjalta.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut yksikön päällikön sijainen, alueidenkäyttöpäällikkö Brita Dahlqvist-Solin. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.”

Vastine

Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen ympäristösuunnitteija on inventoinut liito-oravien kolopuut 19.11.2018. Kaavamuutos rajataan niin, että kaava-alueeseen sisältyy vain rakentamiseen tuleva alue. Tällöin liito-orava-alueet jäävät kaavan rajauksen ulkopuolelle.

Vastaavasti asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi Y, jolle mahtuu pienempi yksityinen päiväkoti.

Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa on neuvoteltu 10.12.2018.

Muutosten johdosta kaava asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

Kaavamuutokseen rajataan kuuluvaksi vain rakennettavaksi tuleva alue, jolloin liito-orava-alue jää kaavan rajauksen ulkopuolelle.

Vastaavasti asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi Y, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

NRO 2
HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT -KUNTAYHTYMÄ HSY

Lausunto

Kaava-aluetta varten on rakennettava uutta yleistä vesihuoltoverkostoa Viikatekujalle. Yhteensä uutta vesijohtoa ja jätevesiviemäriä tullaan rakentamaan 40 m, ja hulevesiviemäriä noin 60 m. Kaava-alueen vesihuolto tullaan liittämään Hämeenkyläntiellä. Uuden vesihuollon alustava kokonaiskustannusarvio on kaavaselostuksen mukaan noin 70 000 € (alv 0 %). Kaavatyön yhteydessä on laadittu vesihuollon esisuunnitelma.

Viikatepuiston itäreunassa sijaitsee alueellisesti merkittävä pääviemäri, jota varten asemakaavaan tulee merkitä vähintään 8 metriä leveä johtokuja. Kaavamääräyksenä tulee lisäksi mainita, että johtokuja-alueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai pensaita.

Vastine

Y-tontille merkitään pääviemäriä varten mainitun levyinen johtokuja, siltä osin kuin se ulottuu tontille, sekä lisätään mainittu kaavamääräys. Johtokuja on esitetty jo nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa.

Yleisillä alueilla kulkee lukuisia johtoja, jotka ilmenevät ja tarkistetaan alueita suunniteltaessa aina kaupungin johtokartasta. Jos kaavaan merkittäisiin sähkölinjojen ja hulevesiojien lisäksi johtokujat, ulkoilureitit ja huomionarvoiset puut, kaavakartasta tulisi sekava ja lukukelvoton.

Tarkistukset

Y-tontille merkitään johtokuja ja annetaan kaavamääräys:
Johtorasitealueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai pensaita.

NRO 3
VANTAAN ENERGIA OY

Lausunto

Sähköverkko:
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 – 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan muutoksen alueella sijaitsee tiilikoppimuuntamo M140. Muuntamosta 23.10.2017 annetut mielipiteet palomääräyksistä ja suojaetäisyyksistä tulee huomioida alueen rakentamisessa.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija.

Kaukolämpöverkko:
Ei huomautettavaa.

Vastine

Rakennusalat sijaitsevat vähintään 8 metrin etäisyydellä muuntamosta.
Eteläisemmälle AO-tontille lisätään johtorasite tornimuuntamon kaapeleita varten.
Tornimuuntamo ja muut kaapelit sijaitsevat ET-alueella.

Tarkistukset

AO-tontille lisätään johtorasite.

43 § Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34

VD/8955/10.02.04.01/2016
HP/TLA/TKA/JKÖ/MKU/AV/LL

Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutetaan liikerakennusten korttelialueeksi enintään 2 800 k-m^2 kokoista päivittäistavarakaupan myymälää varten.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 18023 sekä katualuetta kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa puistoa kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Tonttijako koskee korttelia 18023 kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Alue sijaitsee Vantaanlaaksontie 34 alueella Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän itäreunassa Koukkuniitty -nimisen puiston kaakkoisosassa.

Kaavan hakija
Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Kaavamuutosalue on Vantaan kaupungin omistuksessa.

Kaavan valmisteluun osallistuneet Kaavatyö on tehty kaupungin työnä. Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavamuutosehdotuksen tausta-aineistojen valmisteluun ovat osallistuneet Lidl Suomi Ky sekä heidän konsultteinaan Ramboll Finland Oy ja Innovarch Oy.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuntoaluetta (A2), jonka pohjoispuolella sijaitsee lähipalvelujen keskus (c). Kaavamuutosalueen pohjoisosa on LDEN 55–60 dB lentomeluvyöhykkeellä 2 (m²). Vantaanlaaksontie ja Martinlaaksontie ovat pääkatuja.

Asemakaavan muutos
Asemakaavamuutosalue, jolle kohdistuu tieliikennemelua 60–70 dB, on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 -aineiston mukaan kaupan palveluverkon kannalta sopiva päivittäistavarakaupan paikka. Vantaan kaupungin tavoitteena on monipuolistaa kaupan rakennetta ja lisätä kaupan toimijoiden määrää asemakaavoittamalla hyvin yhdyskuntarakenteeseen sijoittuvia uusia kaupan tontteja sitä varten. Uutta kaupan tonttia reunustavat Martinlaaksontie ja Vantaanlaaksontie ovat joukkoliikenteen hyvän palvelutason väyliä. Asemakaavoituksen käynnistyttyä kaupunki on 18.5.–13.6.2017 hakenut julkisesti päivittäistavarakaupan toimijoita kahdelle tontille Länsi-Vantaalla (Vapaalantie 4 sekä Vantaanlaaksontie 34). Tonttihakuun pystyivät osallistumaan kaikki halukkaat päivittäistavarakaupan toimijat. Määräaikaan mennessä saapuneista neljästä hakemuksesta on kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 myöntänyt kokonaisarvion perusteella parhaaksi osoittautuneelle Lidl Suomi Ky:lle suunnitteluvarauksen Vantaanlaaksontie 34 tontille. Tarkoitus on, että Lidl ostaa tontin kaupungilta asemakaavamuutoksen hyväksymisen yhteydessä.

Vantaanlaaksontie 34 kohdalla sijaitsevasta puistosta muutetaan noin 0,96 ha osa tontiksi 2 800 k-m^2 kokoista liikerakennusta varten. Tontin pohjoisreunaan on toteutettava vähintään 2 m korkea melueste.

Tontin ja sen eteläpuolella olevan Martinlaaksontien väliin puiston alueelle toteutetun kevyen liikenteen väylän alue liitetään Martinlaaksontien katualueen osaksi.
Kaavamuutoksen yhteydessä muodostetaan kortteliin 18023 tontti 1.
Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 0,97 ha.
Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 2 800 k-m^2 (KL) korttelitehokkuudella e=0,29.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 5.4.2017. Kaavamuutostyö on liitetty kaupunkisuunnittelun kevään 2017 työohjelmaan.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomat -lehdessä 8.4.2017 ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Asiasta jätettiin yhteensä 15 mielipidettä ja viranomaiskannanottoa. Lähialueen asukkaiden mielipiteissä (19 allekirjoittanutta), yhtä lukuunottamatta, vastustetaan asemakaavamuutosta. Mielipiteiden sisällöistä on tiivistelmät kaavaselostuksessa. Asukastilaisuuksia on järjestetty 26.4.2017 ja 16.1.2018.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu kokonaan Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa yhden työpaikkatontin.

Sopimus
Asemakaavan muutokseen ei liity toteuttamissopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.3.2018 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 päiväksi 19.3.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 sekä tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 34

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään
a) asettaa MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 päiväksi 19.3.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 sekä tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 18.4.–17.5.2018. Tänä aikana jätettiin 19 muistutusta (33 allekirjoittanutta). Lisäksi määräajan jälkeen jätettiin yksi muistutus. Muistutuksissa vastustetaan puiston muuttamista kaupan tontiksi. Alueen merkittäviksi koettujen luontoarvojen katsotaan katoavan ja liikenteen toimivuuden todetaan heikkenevän haitallisesti. Kaupan asiakasliikenteen sekä yöaikaisen (klo 22–7) huoltoliikenteen koetaan heikentävän lähiympäristön asumisoloja merkittävästi. Uusi päivittäistavarakauppa katsotaan huomattavaksi uhaksi Vantaanlaakson paikalliskeskuksessa sijaitsevan nykyisen päivittäistavarakaupan toimintaedellytyksille.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 26.3.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin 2 kappaletta (HSY, Uudenmaan ELY-keskus).
Uudenmaan ELY-keskus haluaa tarkistuksia yömelua, hulevesien käsittelyä sekä Hämeenlinnanväylän liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta koskeviin kaavamääräyksiin.

Tehdyt tarkistukset
Muistutuksille ja lausunnoille on tämän päätösasiakohdan liitteenä erilliset vastineet. Muistutuksien ja lausuntojen käsittely on kaavaselostuksessa sivuilla 17–19. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta on tehty tarkistuksia yömelua, hulevesien käsittelyä sekä Hämeenlinnanväylän liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta koskeviin kaavamääräyksiin. Polkupyöräpaikkoja koskevaa kaavamääräystä on tarkistettu liiketilojen sekä toimistojen osalta. Jalankulkuväylien jäsentelemiseksi ja erottamiseksi muista piha-alueista on lisätty kaavamääräys.
Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.1.2019 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 28.1.2019 § 33

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset, ja
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 4.3.2019 § 18

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 21.1.2019 2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34.
Käsittely:
Keskustan valtuustoryhmä esitti, että asemakaavamuutos hylätään. **Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä** kannatti hylkäämisesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He jotka kannattavat asemakaavan hyväksymistä äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat asemakaavan hylkäämistä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 51 jaa-ääntä, 7 ei-ääntä, yhden valtuutetun äänestäessä tyhjää. Todettiin, että keskustan valtuustoryhmän esitys tuli hylätyksi.
Päätös:
Päätettiin hyväksyä 21.1.2019 2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 esityksen mukaan.

———

Maankäyttö- ja rakennuslain 65 § edellyttää, että muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen. Vantaan kaupunginhallitus on 28.1.2019 päättänyt antaa vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin. Em. vastineet on lähetetty muistutuksen tehneille vasta Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksen 4.3.2019 § 18 jälkeen. Asiassa ei ole toimittu hyvän hallintotavan mukaisesti ja siihen voidaan katsoa sisältyvän maankäyttö- ja rakennuslain 65 § vastainen muotovirhe.

Muotovirhe korjataan poistamalla kaupunginvaltuuston 4.3.2019 § 18 hyväksymispäätös ja käsittelemällä asia uudelleen. Uudelleen käsiteltävä asemakaavan muutosehdotus sekä tonttijako on kaupunginhallituksen 28.1.2019 § 33 esityksen mukainen. Kaupunginhallitus valmistelee kaupunginvaltuustoon käsiteltäväksi vietävät asiat.

Kaupunkisuunnittelujohtaja esittää 16.4.2019 kaupunginhallitukselle, että
päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuustolle poistettavaksi menettelyvirheen johdosta kaupunginvaltuuston päätös 4.3.2019 § 18 esittelyosassa mainituilla perusteilla, ja
c) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34.

———

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 43

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuustolle poistettavaksi menettelyvirheen johdosta kaupunginvaltuuston päätös 4.3.2019 § 18 esittelyosassa mainituilla perusteilla, ja
c) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 21.1.2019
- Muistutukset ja vastineet 21.1.2019
- Lausunnot ja vastineet 21.1.2019
- Liikenteelliset tarkastelut, tarkistettu 7.1.2019 (Ramboll Finland Oy)
- Meluselvitys, tarkistettu 26.10.2018 (Ramboll Finland Oy)

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kaavasuunnittelija Jukka Köykkä, puh. 050 302 9283, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002320
VANTAANLAAKSONTIE 34
VANTAANLAAKSO

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 21.1.2019 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002320. Kaavoitus on ilmoitettu vireille 8.4.2017.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

kortteli 18023 sekä katualueet kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso (kumoutuvan asemakaavan puistoa).

Tonttijako:

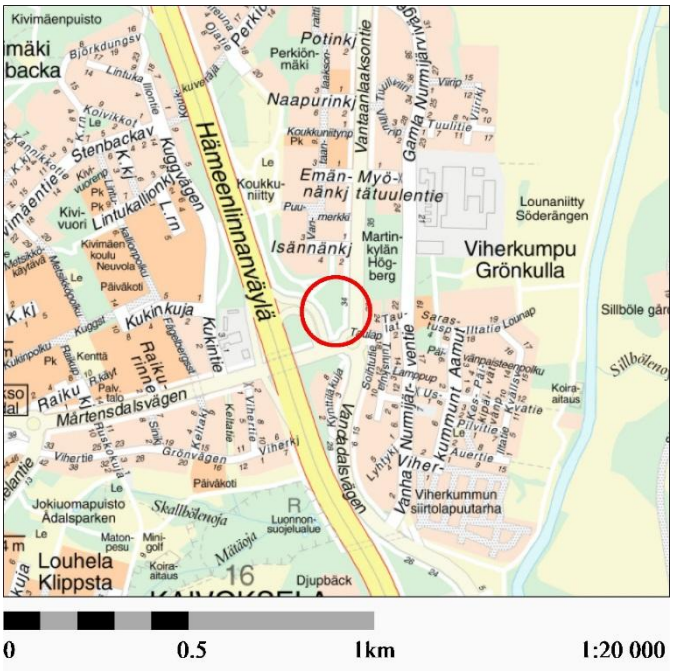
kortteli 18023 kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Kaavamuutoksen keskeinen sisältö: Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutetaan liikerakennusten korttelialueeksi rakennusoikeudeltaan enintään 2 800 k-m^2 kokoista päivittäistavarakaupan myymälää varten.

Kaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta.

Kaavan laatija: Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; jukka.koykka@vantaa.fi, puh. 050 302 9283.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanlaakson kaupunginosassa Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän itäreunassa Koukkuniitty-nimisen puistoalueen kaakkoisosassa.

Aluetta rajaa pohjoisessa Koukkuniitty, idässä Vantaanlaaksontie, etelässä Martinlaaksontie ja lännessä Hämeenlinnanväylä.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan kaupunki on jättänyt kaavamuutoshakemuksen 12.10.2016. Kaavamuutos liitettiin työohjelmaan numerolla 002320 (KALA 16.1.2017).
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 5.4.2017. Siihen liittyvät mielipiteet pyydettiin 19.5.2017 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 15 kappaletta. Kaavoitus ilmoitettiin Vantaan Sanomat -lehdessä vireille 8.4.2017.
- Hankkeesta järjestettiin 26.4.2017 tutustumiskäynti maastossa, johon osallistui 7 asukasta.

- Julkinen haku kaupan toimijoille tontista 18.5. – 13.6.2017. Suunnitteluvaraus Lidl Suomi Ky:lle (KALA 21.8.2017).
- Asukastilaisuuteen Kivimäen koululla 16.1.2018 osallistui 29 asukasta.
- Kaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 18.4.–17.5.2018, jona määräaikana siitä saatiin 2 lausuntoa sekä 19 muistutusta (33 allekirjoittanutta). Tarkistettu kaavaehdotus sekä lausuntojen vastineet on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 21.1.2019. Tarkistukset eivät ole merkittäviä eivätkä edellytä uutta nähtävillä oloa.
- Kaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 4
2. Lähtökohdat 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 5
2.2 Suunnittelutilanne 12
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 16
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 16
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 16
3.3. Asemakaavan tavoitteet 19
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 21
4. Asemakaavan kuvaus 23
4.1 Kaavan rakenne 23
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 24
4.3 Aluevaraukset 24
4.4 Kaavan vaikutukset 25
4.5 Ympäristön häiriötekijät 31
4.6 Nimistö 31
5. Asemakaavan toteutus 31
6. Kaavatyöhön osallistuneet 32
7. Asemakaavan seurantalomake 33
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 35

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Hulevesisuunnitelma (Lidl Vantaanlaakso) 15.12.2017, Ramboll Finland Oy
- Liikenteelliset tarkastelut (Lidl Vantaanlaakso) 5.3.2018, tarkistettu 7.1.2019, Ramboll Finland Oy
- Meluselvitys 5.3.2018, tarkistettu 26.10.2018, Ramboll Finland Oy

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERI-

AALISTA

- Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040. Vantaan kaupunki C3/2016 Kaupsu, YK0043, Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.11.2015.

1. TIIVISTELMÄ

Vantaan kaupunki on hakenut asemakaavan muuttamista siten, että Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutettaisiin liikerakennusten korttelialueeksi päivittäistavarakaupan myymälää varten. Alue on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 -aineiston mukaan kaupan palveluverkon kannalta sopiva päivittäistavarakaupan paikka. Vantaan kaupungin tavoitteena on monipuolistaa kaupan rakennetta ja lisätä kaupan toimijoiden määrää asemakaavoittamalla hyvin yhdyskuntarakenteeseen sijoittuvia uusia kaupan tontteja sitä varten. Uutta kaupan tonttia reunustavat Martinlaaksontie ja Vantaanlaaksontie ovat joukkoliikenteen hyvän palvelutason väyliä.

Asemakaavoituksen käynnistyttyä kaupunki on 18.5. – 13.6.2017 hakenut julkisesti päivittäistavarakaupan toimijoita kahdelle tontille Länsi-Vantaalla (Vapaalantie 4 sekä Vantaanlaaksontie 34). Tonttihakuun pystyivät osallistumaan kaikki halukkaat päivittäistavarakaupan toimijat. Määräaikaan mennessä saapuneista neljästä hakemuksesta on kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 myöntänyt kokonaisarvion perusteella parhaaksi osoittautuneelle Lidl Suomi Ky:lle suunnitteluvarauksen Vantaanlaaksontie 34 tontille. Tarkoitus on, että Lidl ostaa tontin kaupungilta asemakaavamuutoksen hyväksymisen yhteydessä.

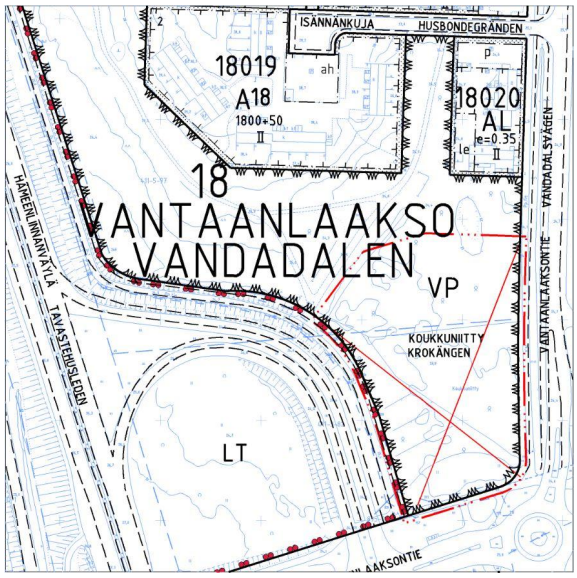
Vantaanlaaksontie 34 kohdalla sijaitsevasta puistosta, joka on tieliikennemelun 60-70 dB aluetta, muutetaan noin 0,96 ha osa tontiksi 2 800 k-m^2 kokoista liikerakennusta varten. Tontin pohjoisreunaan on toteutettava melueste. Tontin ja sen eteläpuolella olevan Martinlaaksontien väliin puiston alueelle toteutetun kevyen liikenteen väylän alue liitetään Martinlaaksontien katualueen osaksi.

Kaavamuutoksen yhteydessä muodostetaan kortteliin 18023 tontti 1.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 0,97 ha. Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 2 800 k-m^2 (KL) korttelitehokkuudella e=0,29.

Kaavamuutos 002320

Kumoutuva asemakaava

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanlaakson asuntoalueen lounaisosassa Hämeenlinnanväylän itäreunassa. Kaavamuutosalueen muodostava koivuvaltainen Koukkuniityn kaakkoisosa liittyy Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien välityksellä Hämeenlinnanväylään. Kaavamuutosalue on päiväajan liikenteen 60-70 dB melualuetta, mikä ylittää virkistysalueita koskevan Valtioneuvoston 55 dB melun enimmäismäärän ohjearvon.

Etäisyys kaavamuutosalueelta sen pohjoispuolella sijaitsevaan Vantaanlaakson palveluiden keskittymän muodostavaan pienehköön liikerakennukseen on noin 460 m.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaavamuutosalue sijaitsee isojen liikenneväylien ja pääkatujen vieressä Hämeenlinnanväylän ja sen itäpuoleisen kallio- ja moreeniharjanteen, jota Vanha Nurmijärventie mukailee, välissä. Kaavamuutosalue on ollut 1970-luvulle saakka peltoa.

Vesistöt ja vesitalous

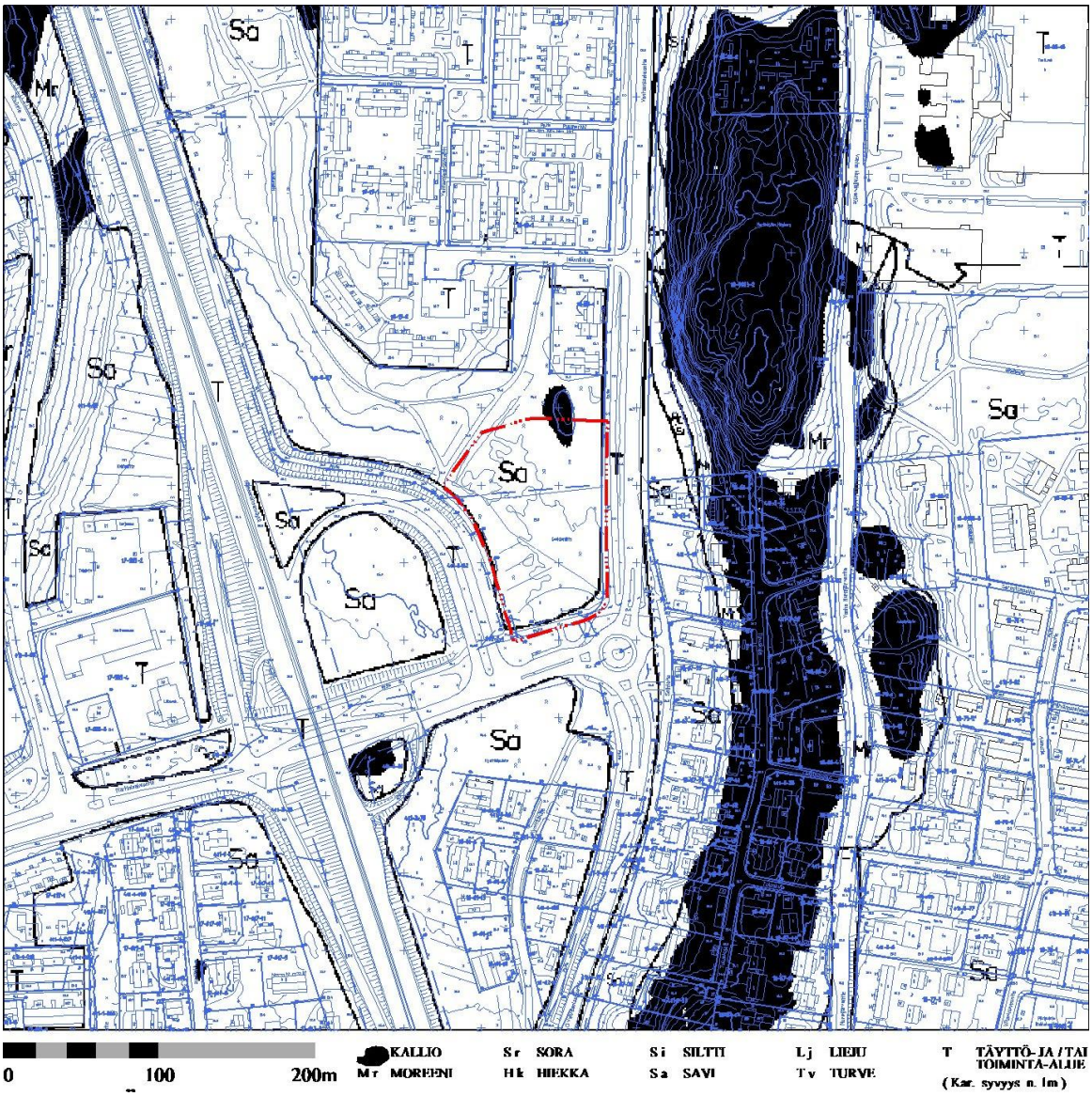
Kaavamuutosalue kuuluu Mätäojan valuma-alueeseen. Vedet johdetaan avo-ojissa ja hulevesiviemäreissä kaavamuutosalueen ulkopuolella Hämeenlinnanväylän länsipuolella sijaitsevan Mätäojanlaakson pohjoisosaan. Mätäojanlaakso on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokas alue ja se toimii luontaisena tulva-alueena. Mätäojanlaaksossa elää harvinaisia eläin- ja kasvilajeja, joista merkittävin on halavasepikkä. Se on kovakuoriainen, joka on erikoistunut elämään tulvivilla ja runsaasti puumaisia pajuja kasvavilla alueilla.

Nykytilanteessa kaava-alue on pääosin rakentamatonta metsää, jossa kaavamuutosalueen länsipuolella kulkee rakennettu puistoraitti. Alueelle satavat vedet virtaavat kaava-alueen kaakkoisosaan, josta ne päätyvät Vantaanlaaksontien hulevesiviemäriin. Alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä

Kaavamuutosalueella sijaitsevan Koukkuniityn osa-alueen maaperä on maalajikartan perusteella savea. Kaavoitettavan tontin koillisosa ulottuu irtomaakerroksen peittämän pienen kallionkumpareen eteläreunaan. Maalajikartassa maaperä on kartoitettu noin metrin syvyyteen.

Uusien rakennusten perustaminen voi edellyttää paalutusta. Rakentamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

Topografia

Kaavoitettavan tontin korkeusasema (korkeusjärjestelmä N2000) on noin +23,9 ja sitä lännessä reunustava Hämeenlinnanväylän rampin itäreunan kevyen liikenteen väylä on keskimäärin tasolla +25. Kaavoitettavaa tonttia idässä reunustava Vantaanlaaksontie on keskimäärin korkeusasemalla +24,5 ja etelässä reunustava Martinlaaksontien pohjoisreunan kevyen liikenteen väylä tasolla +24,2.

Martinlaaksontien ylittävän Hämeenlinnanväylän sillan korkeusasema on noin +27,5.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Myyrmäen suuralueeseen kuuluvassa Vantaanlaaksossa oli vuoden 2017 alussa 2 772 asukasta. Väkiluku on noussut vuodesta 2007 noin 300:lla. Vantaanlaaksossa yli 65-vuotiaiden osuus on 17,8 %, mikä on suurempi kuin Vantaan keskiarvo (15 %). Viereisen Martinlaakson kaupunginosan väkiluku on noussut vuoden 2007 jälkeen noin 562:lla ja Kaivokselan noin 1 184:lla.

Kaavamuutoksen lähialueen väkiluku on vuoden 2007 jälkeen kasvanut noin 2 046:lla.

Asuminen

Kaavamuutosalueen pohjois-, itä- ja eteläpuolella on asutusta pientaloissa. Kaavamuutosalueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Myyrmäen suuralueen työpaikat vähenivät vuosina 2004 – 2014 noin 1 600:lla. Vantaanlaaksossa oli v. 2014 lopussa yhteensä 1 558 työpaikkaa, joista noin 1 000 on Vaisalan toimitiloissa. Kaavamuutosalueesta n. 460 m pohjoiseen sijaitsevassa liikerakennuksessa on pienehkö päivittäistavarakauppa (K-market), parturi-kampaamo sekä ruokaravintola.

Martinlaaksossa kaavamuutosalueen länsipuolella Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän vieressä on polttonesteiden automaattijakeluasema (ns. kylmäasema), pikaruokaravintola sekä autojen katsastusasema, huolto- ja korjaamoliike.

Yhdyskuntarakenne

Vantaanlaakson asuntoalueen länsiosassa sijaitseva Koukkuniityn puiston kaakkoisosa liittyy kaavamuutosalueen länsipuolella olevaan Hämeenlinnanväylään Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien välityksellä. Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymää rajaava kaavamuutosalue toimii liikennemelun puskurivyöhykeenä Vantaanlaakson asutukselle.

Kaupunkikuva

Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien eritasoliittymän koilliskulmassa oleva kaavamuutosalue on entistä peltoa, jonka metsittyminen on alkanut 1970-luvulla. Kaavamuutosalue on pääosin koivikkoa, jonka seassa kasvaa haapoja sekä muutamia nuorehkoja kuusia. Vantaanlaakson kaupunginosan asuinrakennusten, puuston ja vaihtelevien maastonmuotojen muodostama kokonaisvaikutelma on miellyttävä. Kaupunginosan vanhimmat asuinrakennukset ovat 1950-60 –luvuilta. Aluetta on täydennysrakennettu 1980-luvun ensivaiheen jälkeen laajasti 2000-luvulla.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Vantaan kaupunginmuseon kannanoton mukaan kaavamuutosalueella ei ole muinaismuistoja eikä rakennusperintökohteita.

Yllä: Viistoilmakuva etelästä (v. 2016)

Alla: Viistoilmakuva idästä (v. 2016)

Virkistys

Hämeenlinnanväylää ja Martinlaaksontietä reunustava Koukkuniityn puistoalue liittyy Vantaanlaaksontien länsipuoleisen Martinkylän Högberg -puiston välityksellä Vantaanjokilaakson virkistysalue- ja ulkoilureittiverkostoon. Asemakaavoitettavan kaupan tontin länsi- ja pohjoispuoleisella osalla Koukkuniittyä on kevyen liikenteen reittejä, jotka mm. johtavat Isännänkujalta Hämeenlinnanväylän itäreunaa myötäilevälle kevyen liikenteen väylälle.

Kaavamuutosalueella olevalle osalle Koukkuniittyä kohdistuu Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien nykytilanteen liikenteestä päiväajan melua 60-70 dB (A-painotettu keskiäänitaso), mikä ylittää virkistysalueita koskevan Valtioneuvoston 55 dB melun enimmäismäärän ohjearvon ja heikentää merkittävästi alueen käytettävyyttä virkistysalueena. Asemakaavoitettavan kaupan tontin alue on myös muuta ympäristöään alempana ja maaperältään kosteahkoa eikä sillä ole ulkoilureittejä tai polkuverkostoa.

Liikenne

Kaava-alue sijoittuu Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän sekä Vantaanlaaksontien reunoille. Alueen kaikkien liikennemuotojen solmukohtana toimii kaavoitettavan kaupan tontin kaakkoiskulmassa sijaitseva Martinlaaksontien, Vantaanlaaksontien ja Soihtutien kiertoliittymä.

Nykytilanteen keskimääräisen arkivuorokausiliikenteen (KAVL) likimääräiset liikennemäärätiedot ovat:

- Vantaanlaaksotie liikenneympyrästä pohjoiseen 9 630 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 13 %
- Vantaanlaaksotie liikenneympyrästä etelään 6 300 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 13 %
- Martinlaaksontie Louhelantien liikenneympyrän kohdalla 12 600 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 9 %
- Hämeenlinnanväylä 60 600 ajon/vrk, jonka ramppi etelästä Martinlaaksontielle 2 160 ajon/vrk sekä ramppi Martinlaaksontieltä pohjoiseen 6 900 ajon/vrk. Etelästä Martinlaaksontielle suuntautuva ramppi jonoutuu iltahuipputunnin (IHT) nykyliikennemäärillä aika-ajoin merkittävästi, sillä kääntyminen vasemmalle on haastavaa Martinlaaksontien korkean liikennemäärän vuoksi.

Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän toimivuus on nykytilanteessa iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä ilman uutta kauppaa hyvä tai kohtalainen. Sen liikenne saattaa jonotua mutta jonot purkautuvat nopeasti.

Kaavamuutosaluetta reunustavat Martinlaaksontie sekä Vantaanlaaksontie bussipysäkkeineen ovat joukkoliikenteen hyvän palvelutason väyliä. Niillä liikennöi viisi bussilinjaa, joilla pääsee mm. Martinlaaksoon, Myyrmäkeen, Ylästöön, Vantaanporttiin, Tikkurilaan ja lentoasemalle. Hämeen-

linnanväylää sekä Vantaanlaaksontietä liikennöi linjoja, joilla pääsee mm. Helsinkiin. Kaavamuutosalueelta on noin 1 km matka Martinlaakson juna-asemalle.

Martinlaaksontien pohjoisreunassa sekä Vantaanlaaksontien länsireunassa sijaitsevat kevyen liikenteen väylät ovat keskeisiä yhteyksiä Vantaanlaakson asuntoalueelta Martinlaaksoon ja siellä sijaitseviin kouluihin.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Vantaanlaaksontiellä ja Martinlaaksontiellä sijaitsevat olemassa olevat vesijohdot, jotka toimivat alueellisina runkojohtoina. Kaava-alue kuuluu Myyrmäen painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä toimii Myyrmäen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 4 500 m³. Myyrmäen painepiiriin vesi johdetaan etelästä Helsingistä Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Kaivokselan ja Myyrmäen paineenkorotuspumppaamoiden kautta. Vesijohtoverkon ylin painetaso kaavamuutosalueella on noin +96 m ja alin painetaso noin +82 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalue on rakennetun jätevesiviemäröinnin piirissä. Vantaanlaaksontien jätevesiviemäri on liitetty Martinlaaksontien jätevesiviemäriin, josta jätevedet päätyvät lännen suuntaan Vihertien jätevedenpumppaamolle. Pumppaamolta jätevedet johdetaan Martinlaakson, Vapaalan, Hämeenkylän ja Hämevaaran kautta Espoon viemäriverkostoon. Espoossa jätevedet päätyvät lopulta Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Nykytilassa kaavamuutosalue on pääasiassa rakentamatonta metsää, jossa kuivatus hoituu avo-ojilla. Avo-ojat johtavat vedet Vantaanlaaksontien ja Hämeenlinnanväylän hulevesiviemäreihin. Vantaanlaaksontien hulevesiviemärissä vedet johtuvat etelään päätyen Hämeenlinnanväylän alitse Mätäojanlaakson pohjoispäähän. Martinlaaksontien hulevesiviemärit johtavat vedet lännen suuntaan ja niihin liitetään Hämeenlinnanväylältä tulevat hulevesiviemärit. Martinlaaksontien hulevesiviemäri purkaa vedet Martinlaaksontien ja Kukintien risteyksen eteläpuolella avo-ojaan. Avo-ojassa vedet johdetaan etelään Jokiuomanpuistoon, josta vedet päätyvät Mätäojanlaaksoon.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkon maanalaisten johtojen runkoverkot sijaitsevat Isännänkujan sekä Vanhan Nurmijärventien katualueilla.

Sähköverkko

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavalla kaavamuutosalueella ei sijaitse Vantaan Energian maakaapeleita eikä puistomuuntamoita. Keskijännitekaapelit (20 kV) sijaitsevat Isännänkujan sekä Vantaanlaaksontien ja Soihtutien katualueiden alla.

Kaavamuutosalueen viereisillä liikenne- sekä katualueilla on myös katuvalaistuksen vaatimia maakaapeleita.

Ympäristöhäiriöt

Alueen merkittävimmät ympäristöhäiriöt, kuten melu sekä pakokaasupäästöt ja tiepöly, aiheutuvat Hämeenlinnanväylän sekä Martinlaaksontien tieliikeenteestä. Pääkaupunkiseudun ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen 2017 perusteella kaavamuutosalueen länsi- ja eteläosat ovat päiväajan (7-22) tiemelun 70 dB:n A-painotetun keskiäänitason melualueella ja valtaosa alu-

eesta on 60-65 dB:n melualuetta. Kaavamuutosalueen pohjoisin osa on lentomeluvyöhykkeellä, jolla melutaso on L_{DEN} 55-60 dB.

Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 on annettu yleiset ohjearvot ulkoalueiden ja sisätilojen melun enimmäistasoista. Taajamissa olevia virkistysalueita koskevat ohjearvot ovat päiväajalle $L_{Aeq,7\text{-}22} \leq 55$ dB(A) ja yöajalle $L_{Aeq,22\text{-}7} \leq 50$ dB(A). Virkistysalueiden päivä- sekä yömelun ohjearvot ylittyvät jo nykyisen tieliikenteen johdosta koko Koukkuniityn puiston alueella eikä se ilman meluesteitä sovellu kumoutuvan asemakaavan mukaiseen virkistysaluekäyttöön.

Valtioneuvoston päätöksessä päiväajan (7-22) melutason ohjearvo (L_{Aeq}) liike- ja toimistohuoneille on enintään 45 dB. Tällöin enintään 70 dB:n päiväliikenteen melun alueella tulisi liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden (DL) olla vähintään 25 dB. Se saavutetaan normaaleilla seinärakenteilla, joissa on ovia ja ikkunoita. Lentomelusta johtuen liike- ja toimistotilojen ulkokuorien ääneneristävyyden tulee olla vähintään 32 dB. Vantaalla varmistetaan rakennusluvan yhteydessä ilman erillisiä melun vaimennusta koskevia kaavamääräyksiäkin, etteivät melun ohjearvot ylity rakennuksen sisätiloissa.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikennemeluselvityksen.

2.1.4 Maanomistus

Kaavamuutosalue on Vantaan kaupungin omistuksessa olevaa kumoutuvan asemakaavan puistoa (VP, P).

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
VP, P	Vantaan kaupunki	0,97
Yhteensä		0,97

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

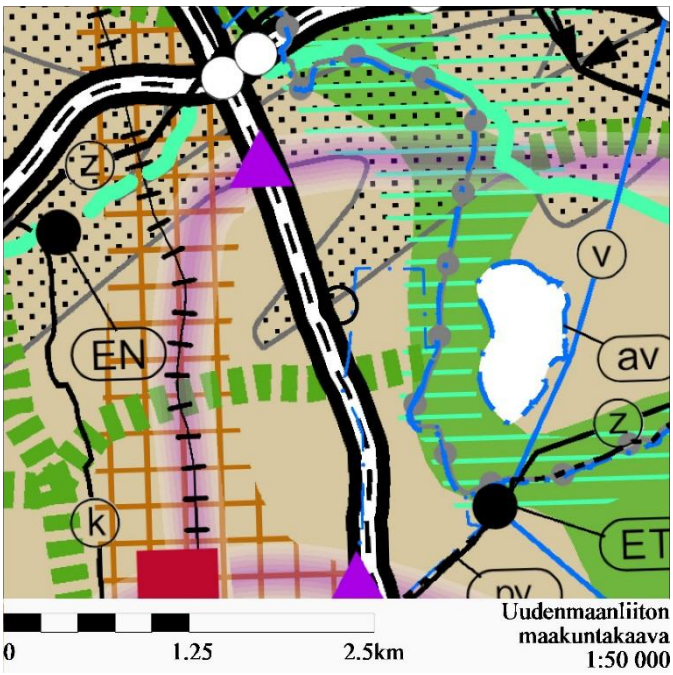
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta olevasta yhdyskuntarakenteesta irralleen. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen osiossa 4.

Maakuntakaava

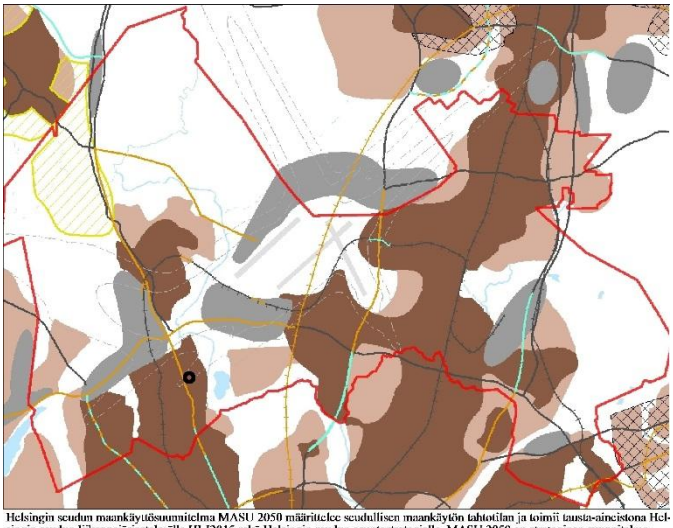

Asemakaavamuutosalue (punainen rinkula) on pääosin taajamatointojen aluetta ( ) ja Helsinki – Vantaan lentoaseman lentomelualuetta 1, jolla melutaso LDEN on 55 – 60 dBA. Muutosalueen kaakkoispuolella sijaitsee ominaisuuksiltaan arvokas tai yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue ( ). Vantaanjokilaakso on kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta merkittävä alue ( ) sekä virkistysalue ( ). Vantaanlaakson ja Kaivokselan väliin on osoitettu itä-länsisuuntainen viheryhteystarve ( ).

Ympäristöministeriö on vahvistanut Uudenmaan maakuntakaavan 8.11.2006, 1. vaihemaakuntakaavan 22.6.2010, 2. vaihemaakuntakaavan 30.10.2014 ja 3. vaihemaakuntakaavan 14.12.2012.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

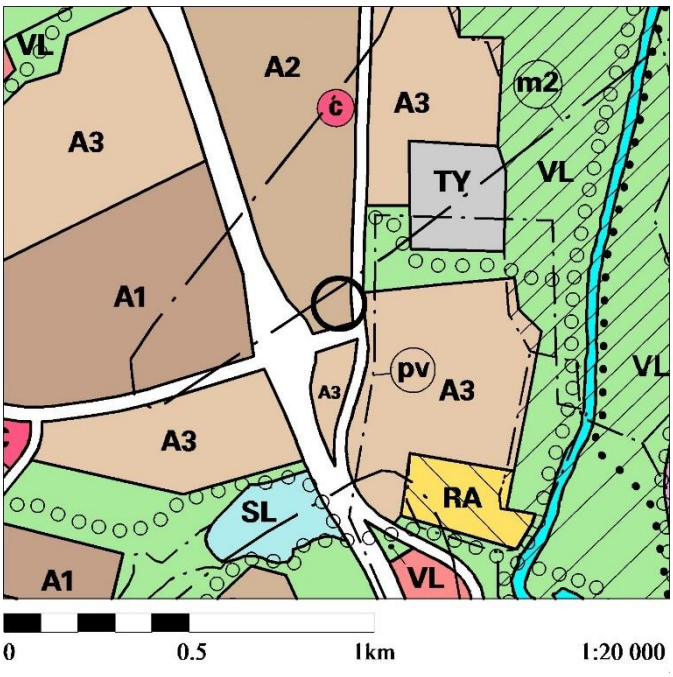
Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Asuntotuotanto ohjataan ensisijaisesti tummanruskeille vyöhykkeille. Seudulliset teollisuus-, varasto- ja logistiikkakeskittymät on soitettu harmaalla ( ). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Yleiskaava

Hämeenlinnanväylän itäpuolella sijaitseva asemakaavamuutosalue (musta rinkula) on matalaa ja tiivistä asuntoaluetta (A2), jonka pohjoispuolella sijaitsee lähipalvelujen keskus c. Alueen pohjoisosa on LDEN 55 – 60 dB lentomeluvyöhykkeellä 2 (m2). Vantaanlaaksontie ja Martinlaaksontie on osoitettu pääkaduksi. Muutosalueen itä- ja eteläpuolella on pientaloalueita (A3) ja muutosalueen itäpuolen lähivirkistysalueille (VL) on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit (○ ○).

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta (9.11.2015, § 10) on hyväksynyt Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen ja -suunnitelman 2040 maankäytön jatkosuunnittelun pohjaksi. Se ohjaa päivittäistavarakaupat keskusta-alueille tai niiden tulee tukeutua asuntorakenteeseen tai raideliikenteeseen. Asemakaavoitettava tontti on kyseisessä selvityksessä osoitettu potentiaaliseksi päivittäistavarakaupan sijainniksi. Suunnittelualue kytkeytyy hyvin asutukseen ja se on saavutettavissa kevyellä liikenteellä sekä linja- ja henkilöautoilla.

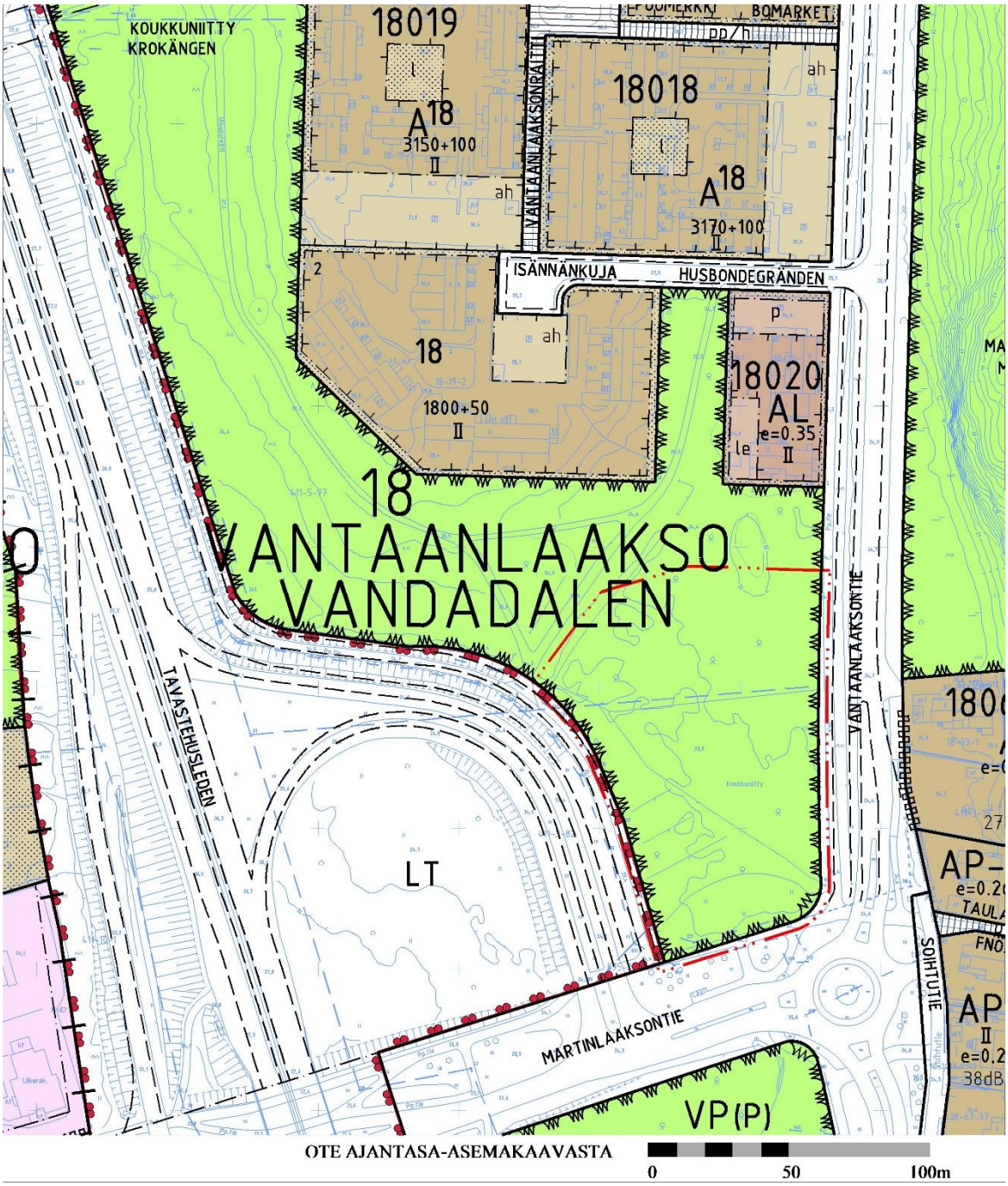
Vantaan asukasmäärän on ennustettu kasvavan vuodesta 2015 noin 50 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä ja olevan tuolloin noin 260 000. Vantaalaisten ostovoiman on päivittäistavarakaupan osalta ennustettu kasvavan vuosittain 1 % eli 455 miljoonaa euroa vuoteen 2040 mennessä. Myös työpaikkojen määrän kasvu lisää kaupallisten palveluiden tarvetta. Päivittäistavarakaupan liiketilan lisätilatarpeeksi on ilman ostovoiman siirtymiä arvioitu vuoteen 2040 mennessä Vantaalla yhteensä 95 300 k-m^2, josta Myyrmäen suuralueen lisätilatarve on yhteensä 15 700 k-m^2.

Suunnitteluvaraukset, kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017

Vantaan kaupunki on järjestänyt kaupan toimijoille julkisen tonttihaun sekä Vapaalaan että Vantaanlaaksoon asemakaavoitettavista päivittäistavarakaupan tonteista. Tonttihakuun osallistui kaupan kahden keskusliikkeen lisäksi myös kaksi muuta kaupan toimijatahoa, mikä osoittaa asemakaavoitettavien kohteiden olevan kiinnostavia ja soveltuvia kaupan sijaintipaikoiksi. Haun myötä Lidl Suomi Ky:lle on annettu suunnitteluvaraukset kahteen päivittäistavarakaupalle asemakaavoitettavaan tonttiin osoitteissa Vantaanlaaksontie 34 ja Vapaalantie 4. Tontit ensisijaisesti myydään Lidlille asemakaavan hyväksymisen yhteydessä.

Tonttihaun voittajan valintaperusteena ja vertailukriteereinä käytettiin kolmea osa-aluetta seuraavan painotuksen mukaisesti: alueen kilpailutilanne (60 %); myyntihinta per k-m^2 (25 %); päivittäistavarakaupan alustavan ja yleispiirteisen idean sopiminen tontille (15 %).

Asemakaava

Asemakaavan muutosalue on osoitettu sisäasiainministeriön 9.6.1976 vahvistamalla VANTAAN-LAAKSO 1 –asemakaavalla nro 180100 Koukkuniitty-nimiseksi puistoalueeksi (VP, P).

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan kaupunki on jättänyt kaavamuutoshakemuksen 12.10.2016 ja kaavamuutokselle on annettu numero 002320. Kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistiin ja postitettiin mm. kaavamuutosalueen rajanaapureille 5.4.2017 sekä vireilletulosta ja oas-mielipiteiden kuulemista tiedotettiin Vantaan Sanomat –lehdessä 8.4.2017. Asemakaavoitettavalle tontille on kilpailutettu julkisella haulla 18.5 – 13.6.2017 toimijaksi Lidl Suomi Ky, jolle kaupunkisuunnittelulautakunta on 21.8.2017 myöntänyt suunnitteluvarauksen.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (kiinteistöt ja asuminen, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, Uudenmaan ELY-keskus, HSL, HSY, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on 5.4.2017 tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille ja naapureille sekä sähköposteilla viranomaisille. Vireilletulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomat –lehdessä 8.4.2017. Hankkeesta järjestettiin 26.4.2017 tutustumiskäynti maastossa, johon osallistui 7 asukasta.

Alustavat mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavoituksen lähtökohdista pyydettiin toimittamaan 19.5.2017 mennessä. Mielipiteitä ja viranomaiskannanottoja saatiin yhteensä 15 kpl.

Asukasmielipiteissä (12 kpl, joissa yhteensä 19 allekirjoittajaa) yhtä lukuunottamatta vastustetaan puiston muuttamista kaupan tontiksi. Alueen liikenteen toimivuuden todetaan heikkenevän. Kaupan asiakasliikenteen sekä yöaikaisen (klo 22-7) huoltoliikenteen koetaan heikentävän lähiympäristön asumisoloja merkittävästi. Uuden päivittäistavarakaupan toteuttamisen katsotaan heikentävän Vantaanlaakson paikalliskeskuksessa sijaitsevan päivittäistavarakaupan toimintaedellytyksiä oleellisesti.

K-marketin (Vantaanlaaksontie 44b) kauppias toteaa, että uuden päivittäistavarakaupan toteuttaminen esitettyyn paikkaan kiristäisi kilpailutilannetta niin merkittävästi, että nykyinen kauppa joutuisi todennäköisesti lopettamaan. Kauppias katsoo, että kaavamuutos myös heikentäisi samassa liikerakennuksessa toimivien K-kaupan, parturi-kampaajan, kuntosalin, pitserian sekä seurakunnan kerhotilojen muodostaman yhteisöllisen palvelukeskittymän toimintaedellytyksiä.

HSY toteaa, että kaavamuutosaluetta ja lähialuetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi eikä kaavamuutos ensisijaisesti edellytä niiden siirtämistä. HSY tekee kierrätys-

pisteiden osalta yhteistyötä Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n kanssa, mitä varten kaavamuutosalueelle toivotaan mahdollisuuksien mukaan varaamaan tila kierrätyspisteelle.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijännitekaapelit (20 kV) sijaitsevat Isännänkujan sekä Vantaanlaaksontien katualueiden alla. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Suunnittelualueelle tarvitaan paikkavaraus uudelle puistomuuntamolle, jolle ehdotetaan paikkaa Vantaanlaaksontie 36 asuinkiinteistön eteläpuolelle puistoon.

Vantaan kaupunginmuseo toteaa, että kaavamuutosalueelta ei tunneta muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä eikä alueella ole rakennusperintökohteita tai erityisiä maisemallisia arvoja.

Vantaanlaaksontie 34 alueeseen tutustui kaavasuunnittelijan kanssa maastokäynnillä 26.4.2017 seitsemän lähialueen asukasta. Kivimäen koululla järjestettiin asukastilaisuus 16.1.2018, johon osallistui 29 kaavamuutosalueen lähinaapuria. Käytetyt puheenvuorot kyseenalaistivat tarpeen toteuttaa uusi päivittäistavarakauppa Vantaanlaaksoon. Kaupan lisääntyvä liikenne huolestuttaa, koska kaupan tontin itä- ja eteläpuoleiset kevyen liikenteen väylät ovat keskeisimmät kulkuyhteydet mm. kouluihin, jotka sijaitsevat Martinlaaksossa. Nykyisten suojateiden sekä kaupan uuden tonttiliittymän ja kevyen liikenteen väylän risteämän turvallisuuden katsotaan heikkenevän merkittävästi, ellei niihin esimerkiksi toteuteta liikennevaloja.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksesta ei ole ollut tarpeen järjestää viranomaiskokousta.

Kaavamuutos on laadittu Vantaan kaupungin eri organisaatioiden asiantuntijoiden kanssa yhteistyönä.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen sekä lausuntojen ja muistutusten huomioiminen.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut kaupunginhallituksen 26.3.2018 päätöksellä MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 18.4.–17.5.2018 ja kaupunkisuunnittelu on pyytänyt siitä lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta sekä HSY:ltä.

Määräikana jätettiin 19 muistutusta, joissa on 33 allekirjoitusta. Niiden lisäksi yksi muistutus saapui määräajan jälkeen myöhässä, joten sitä ei tutkita eikä siihen anneta vastinetta. Kaavoittajan keskeiset huomiot muistutuksiin on osoitettu →*kursiivilla*.

Muistutuksien keskeinen sisältö: Yleiskaavassa lähipalvelujen keskus on osoitettu Vantaanlaaksossa Naapurinkujan nykyisen liikerakennuksen alueelle, joten asemakaavamuutos katsotaan yleiskaavan vastaiseksi. Naapurinkujan nykyinen pt-kauppa sekä Martinlaakson, Kaivokselan ja Myyrmäen kaupalliset palvelut riittävät, joten uutta päivittäistavarakauppaa ei haluta eikä tarvita alueelle eikä puistoa saa hävittää. Vantaanlaakson asutusta ei olla laajentamassa eikä nykyisen pt-kaupan uskota pärjäävän uudessa kilpailutilanteessa. Epäillään, onko uuden kauppatontin kilpailutus toteutettu avoimesti ja asianmukaisesti. Puiston osan muuttaminen tontiksi johtaisi siihen, että Vantaanlaaksoon ei jäisi riittävästi lähivirkistykseen soveltuvia viheralueita. Hämeenlinnanväylän reunaan tullaan tulevaisuudessa toteuttamaan meluesteet, jolloin kaupan tontiksi ehdotetulla alueella saadaan täyttymään virkistysalueita koskevat melun ohjearvot. Kaavoitettavalla kaupan tontilla epäillään olevan kontiaisia ja liito-oravia tai niiden kulkureittejä. Tontin reunalla todetaan kasvavan tervaleppiä, näsiää ja keltavuokkoja. Lähellä on äärimmäisen harvinaisen halavasepikän esiintymisalue ja kaupan tontti katsotaan ominaisuuksiltaan potentiaaliseksi halavasepikän esiintymisalueeksi. Silti kaavamuutosta varten ei ole laadittu erillistä ympäristöselvitystä. Paikka on kaupalle liian ahdas ja johtaa liikennekaaokseen. Kaikkien liikennemuotojen turvallisuus heikkenee merkittävästi. Liikenteen päästöt ja melu lisääntyvät haitallisesti ja etenkin yöaikana. Liikenneselvitys sekä taloudellisten vaikutusten arviointi katsotaan riittämättömiksi. Meluselvitys

katsotaan laaditun puutteellisesti ja osin väärillä lähtötiedoilla. Pelätään, että uuden kaupan hulevesien hallintasuunnitelmat eivät ole riittäviä ja Isännänkuja 2b kiinteistö kastuu.

→ Asemakaavamuutos tarkentaa yleiskaavaa eikä se ole yleiskaavan vastainen. Se ei aiheuta ympäristölle, terveydelle, liikenteelle, kaupan palveluverkolle jne. merkittäviä haittoja. Kaavamuutosalueella ei ole erityisiä luontoarvoja eikä elinympäristöjä. Asuinalueelle jää riittävästi virkistysaluetta. Meluselvityksen lähtötietoihin päätynyt Hämeenlinnanväylän väärä nopeusrajoitus on vain meluselvityksen taulukossa, laaditut melumallinnokset on tehty oikeilla nopeusrajoitustiedoilla. Melu- sekä liikenneselvityksiä on tarkistettu. Muistutuksiin on annettu erilliset tarkemmat vastineet, jotka on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 21.1.2019.

Lausuntoja saatiin 2 kpl. Lausuntojen huomioiminen on esitetty kunkin lausunnon yhteydessä *kursiivilla ja merkeillä (→)*.

Uudenmaan ELY-keskus: Hanketta ei koske maankäyttö- ja rakennuslain vähittäiskaupan suuryksikköjä koskevat erityiset sisältövaatimukset sen ollessa alle 4 000 k-m^2. Palveluverkkoselvityksessä suunnittelualue on todettu yhdeksi potentiaalisista päivittäistavarakaupan paikoista. Asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Asemakaavan muutosehdotuksessa on esitetty meluntorjuntatoimenpiteitä korttelialueen pohjoisreunalle. Ilmastointilaitteiden sekä lastaus- ja purkutoimintojen aiheuttama meluhaitta naapurustolle yöaikaan on estettävä kaavamääräyksin.
(→ Kaavamääräyksiä on tarkistettu yömelun osalta.)

Hulevesien viivytys maanalaisella kasettijärjestelmällä on alueen tuleva maankäyttö huomioiden ainoa käyttökelpoinen ratkaisu. Hulevesiä koskevaan kaavamääräykseen on syytä lisätä 15.12.2017 päivätyssä hulevesiselvityksessä määritetty viivytysjärjestelmän minimitilavuus 65 m^3.
(→ Kaavamääräyksiä on tarkistettu hulevesien osalta.)

Asemakaavan laadinnan yhteydessä tehdyssä liikenneselvityksessä todetaan, että Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle johtava ramppi jonoutuu uuden kaupan tuottaman liikennemäärän seurauksena Hämeenlinnanväylälle saakka, ellei ramppiliittymään toteuteta liikennevaloohjausta. Lisäksi voidaan tarvita kääntymiskaistoja tai niiden pidentämistä eri tulosuunnilla. Uudenmaan ELY-keskus toteaa, ettei kaupan rakentaminen saa johtaa liikenteen jonoutumiseen Hämeenlinnanväylälle saakka, joten Vantaan kaupungin on toteutettava kaupan rakentamisen yhteydessä myös sen edellyttämät liikenneverkon parantamistoimet.
(→ Kaavamääräyksiä on tarkistettu Hämeenlinnanväylän sekä katujen liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden osalta.)

Hämeenlinnanväylälle on parhaillaan tekeillä kehittämisselvitys *Hämeenlinnanväylän (vt 3) parantaminen välillä Hakamäentie-Kehä III* Uudenmaan ELY-keskuksen sekä Vantaan ja Helsingin kaupunkien yhteistyönä. Kehittämisselvityksessä esitetään Martinlaaksosta pohjoiseen johtavan rampin liittymiskaistan säteen suurentamista, jotta liittyminen Hämeenlinnanväylän liikennevirtaan olisi helpompaa. Hämeenlinnanväylän itäpuolella sijaitseva nykyinen jalankulun ja pyöräilyn väylä esitetään levennettäväksi pääreitiksi ja väylä siirrettäväksi osin kauemmaksi ajoradasta. Edellä mainitut muutokset aiheuttavat tarpeen laajentaa Hämeenlinnanväylän liikennealuetta hieman nykyistä laajemmaksi rampin itäpuolella. Kehittämisselvityksessä esitettävät parantamistoimet ja liikennealueen laajentamistarve on otettava huomioon tekeillä olevassa asemakaavassa.
(→ Liikennealueen laajennustarve kohdistuu kaavamuutosalueen ulkopuolelle.)

Liikerakennuksen rakennusalan reunan tulee sijaita vähintään 20 metrin etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Näin turvataan riittävä suojaetäisyys rakennuksen ja rampin välillä. Liikerakennusten korttelialueen lounaiskulmaan on osoitettu rakennusala, jolle saa sijoittaa mainos- ja informaatiopylonin. Mainos- ja informaatiopylonista ei saa aiheutua haittaa liikenneturvallisuudelle. Kun pylonin pystyttämiselle haetaan lupaa, tulee siitä pyytää lausunto Pirkanmaan ELY-keskukselta, joka arvioi pylonia liikenneturvallisuuden näkökulmasta.

(→ Liikerakennus sijaitsee noin 21,5 m etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Kaavamääräyksiä on tarkistettu informaatiopylonin osalta.)

HSY: Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Erilliset vastineet muistutuksille sekä lausunnoille on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 21.1.2019. Myöhästynyt muistutus, jota ei tutkita eikä siihen anneta vastinetta, on liitetty muistutuksia ja niihin annettavia vastineita koskevaan asiakirjaan.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt tarkistukset

Kaavamääräyksiä on tarkistettu. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnosta johtuen on lisätty määräykset:

- *Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*
- *Maantiealueen viereinen mainos- ja informaatiopyloni ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle. Pylonin pystyttämisestä on pyydettävä lausunto maantien tienpitäjältä.*
- *Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.*

Hulevesien hallinnan kaavamääräys on tarkistettu muotoon:

- *Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Hulevedet tulee viivyttää tontilla.*

Polkupyöräpaikkoja koskevaa kaavamääräystä on tarkistettu liiketilojen sekä toimistojen osalta. Piha-alueita koskien on lisätty kaavamääräys:

- *Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotetuilla reunakivillä muista piha-alueista.*

Meluselvitystä on 26.10.2018 tarkistettu sivun 1-4 taulukon 4. (Selvityksessä käytetyt liikennetiedot) osalta. Liikenneselvitystä on tarkistettu mm. suunnitelmien ja kustannusarvioiden osalta.

Kaavaselostuksen vaikutusten arviointiosiota on täsmennetty. Kaavaselostuksesta (4.4.1: Palvelut ja työpaikat) on myös jouduttu Nielsen Finland Oy:n vaatimuksesta poistamaan A.C. Nielsen Myymälärekisteritietokannan tiedot K-ryhmään kuuluvan yksittäisen kaupan tarkoista luvuista lasketut tunnusluvut (myynti per myyntiala-m^2) sekä em. yksittäistä myymälää koskevia muita tietoja.

Tehdyt tarkistukset eivät ole merkittäviä, eivätkä ne edellytä kaavamuutosehdotuksen asettamista uudelleen nähtäville.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

MAL-tavoitteet:

Maankäyttöä, asuntotuotantoa ja liikennejärjestelmää ohjataan kokonaisuutena yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja kestävää liikkumista edistäen. Maankäyttö suunnitellaan siten, että se ei heikennä seudullisesti keskeisiä luontoarvoja.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

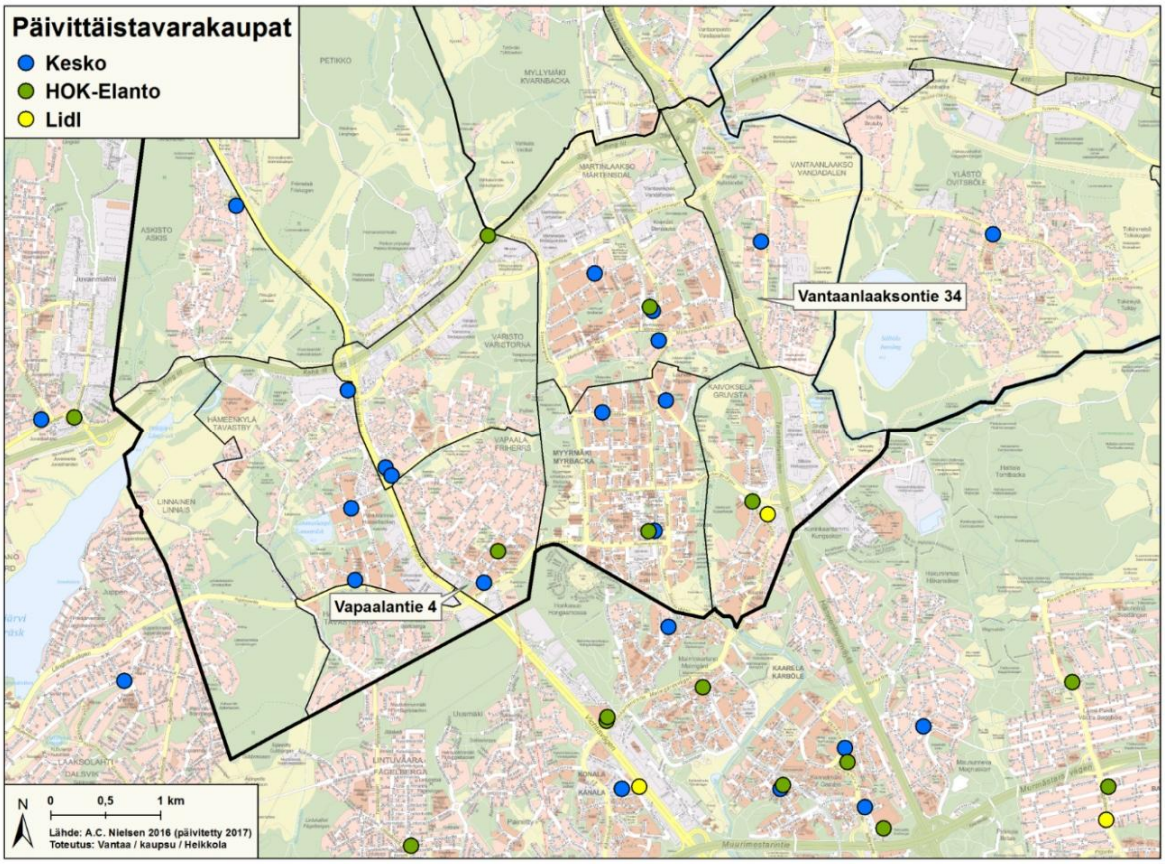
- Kaupungin omistaman maan kaavoittaminen on etusijalla.
- Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden vetovoima ja laatutaso.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Vantaan tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa mm. edistämällä elinkeinoelämän kehittämistä. Hulevesien hallinnassa on noudatettava Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (Kh 11.5.2009).

Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 mukaan vantaalaisten määrän ja ostovoiman kasvu vaatii lisää liiketiloja. Maankäytön muutostarpeet ovat lisäämässä painetta muuttaa mm. Vantaanlaaksontiehen tukeutuva Hämeenlinnanväylän itäpuoleinen Kaivoksela työpaikka-alueesta asuntovaltaiseksi alueeksi. Päivittäistavarakauppa on mm. Länsi-Vantaalla keskittynyt kahdelle suurimmalle kaupan keskusliikkeelle, joiden osuus myymälöistä sekä myymäläpinta-alasta on yli 90 % ja myynnistä liki 90 %. Vantaan kaupungin tavoitteena on saada lisää kaupan toimijoita hyvien joukkoliikenneyhteyksien alueille asemakaavoittamalla ja muodostamalla sitä varten uusia kaupan tontteja, jotka ovat myös kaupan toimijoille sijainniltaan ja soveltuvuudeltaan houkuttelevia.

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma (Kv 18.4.2016) on laadittu vastaamaan liikenteelle ja liikkumiselle asetettuihin tavoitteisiin, joita on asetettu kaupungin strategisissa ohjelmissa sekä seudullisissa suunnitelmissa. Liikennepoliittinen ohjelma konkretisoi Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelussa (HLJ) sovittuja seudun liikennejärjestelmän kehittämislinjauksia. Ohjelman keskeisimpiä keinoja ovat rakentamisen keskittäminen hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen ja liikenteen solmukohtiin sekä täydennysrakentamisen suosiminen. Ohjelman lähtökohtana ovat ns. Vantaan liikkumisalueet, joissa mm. yksi joukkoliikenteen runkolinjoista kulkee Ylästöntien, Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien kautta nyt asemakaavoitettavan kaupan tontin vieritse.

3.3.2 Muut tavoitteet

Kaupan toimijoille houkuttelevia sijainteja ovat liikenteen solmukohdat. Hyvin usein ne kuitenkin sijaitsevat keskusta- ja asuntoalueiden sekä joukkoliikenneverkostojen ulkopuolella. Kaavamuutosalueen sijainti nykyisen kaupunkirakenteen sisällä ja keskeisten liikenneväylien varrella eri liikennemuotojen solmukohdassa edistää myös kestävän kehityksen tavoitteita.

Yrityksille on hyvän saavutettavuuden lisäksi tärkeää myös näkyvyys keskeisten liikenneväylien varrella.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavamuutoksessa ei kumoutuvan asemakaavaratkaisun, eli alueen asemakaavan säilyminen ennallaan, lisäksi ole tutkittu muita vaihtoehtoja kuin asemakaavamuutoksen mukainen ratkaisuvaihtoehto.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Hämeenlinnanväylän ja isojen pääkatujen solmukohdassa sijaitseva Koukkuniityn puisto on liikenteen ympäristöhäiriöiden rasittamaa, jolla mm. ylittyvät virkistysalueita koskevat melun ohjearvot. Alue ei sovellu ilman merkittäviä melunsuojaustoimenpiteitä virkistysaluekäyttöön. Alueen suunnittelutilanteen sekä maankäyttöä ohjaavien yleisten tavoitteiden perusteella kaavamuutosalue tarvitaan uuden päivittäistavarakaupan sijaintipaikaksi.

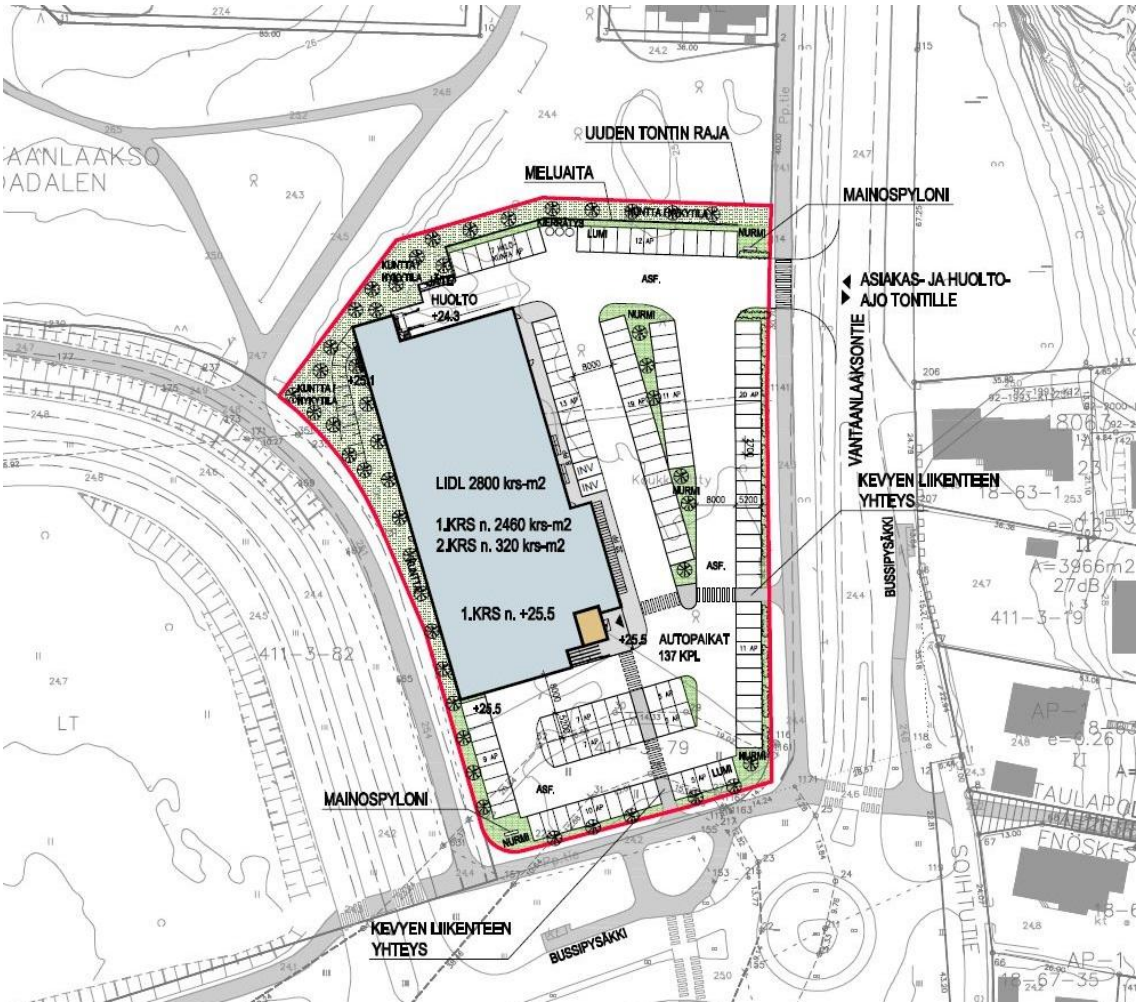
Asemakaavoituksen käynnistyttyä kaupunki on hakenut 18.5. – 13.6.2017 järjestetyllä julkisella tonttihaulla päivittäistavarakaupan toimijoita kahdelle tontille Länsi-Vantaalla (Vapaalantie 4 sekä Vantaanlaaksontie 34). Tonttihakuun pystyivät osallistumaan kaikki halukkaat päivittäistavarakaupan toimijat, joiden oli hakemuksissaan esitettävä kaupan konsepti, kaupan koko, rakennuksen alustava sijoittuminen tontille ja sopiminen kaupunkitilaan sekä autopaikkojen määrä ja niiden sijoittuminen. Tonttihakuun myös osallistuivat Suomessa toimivat kaksi isointa kaupan keskusliikettä, joilla on jo useita päivittäistavarakaupan myymälöitä Länsi-Vantaalla.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 on myöntänyt kokonaisarvion perusteella parhaaksi osoittautuneelle Lidl Suomi Ky:lle suunnitteluvarauksen Vantaanlaaksontie 34:n alueen asemakaavasuunnittelun ajaksi. Tonttihaun voittajan valintaperusteena ja vertailukriteereinä on käytetty painotuksen mukaisesti alueen kilpailutilannetta (60%), tontista tarjottua hintaa per k-m^2 (25 %) sekä päivittäistavarakaupan alustavan ja yleispiirteisen idean sopimista tontille (15%). Lidl:n idea erottautui parhaaksi tonttiliittymän ja rakennusmassan sijoittelun suhteen, lisäksi siinä oli otettu parhaiten huomioon jalankulku, pyöräily ja rakennuksen arkkitehtuuri. Asemakaavaratkaisu perustuu tonttihaun ja suunnitteluvarauksen sisältämään Lidl Suomi Ky:n tontinkäyttösuunnitelmaan.

Kaavamuutosehdotuksen mukainen maankäyttöratkaisu sovittaa yhteen lähtökohdista johdetut ja eri tahojen mielipiteiden ja kannanottojen asettamat tavoitteet asemakaavan muutokselle siten, että kokonaisuudesta saadaan toimiva ja kokonaistaloudellisesti toteuttamiskelpoinen.

Viistoilmakuvasovitus eteläkaakosta (Innovarch Oy)

Viitesuunnitelma tontinkäytöstä (Innovarch Oy)

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Kaakkoisosa Koukkuniityn puistosta (VP, P) muutetaan korttelin 18023 tontiksi 1 ja liikerakennusten korttelialueeksi (KL). Enintään kaksikerroksinen ja 2 800 k-m^2 kokoinen liikerakennus sijoittuu tontin länsiosaan Hämeenlinnanväylää vasten, jolloin se osaltaan vähentää väylältä kantautuvan liikennemelun leviämistä alueelle. Tontille on mahdollista järjestää tonttiliittymä vain Vantaanlaaksontieltä. Rakennuksen ja siihen liittyvien lastinkäsittelytoimintojen sijoittuminen riittävän etäälle tonttiliittymästä edesauttaa toimintojen ja liikenteen sujuvuutta eivätkä toiminnot työnny keskeisten katujen kaupunkikuvan osaksi. Tontin pohjoisosaan on toteutettava vähintään 2 m korkuinen melueste. Tontin ja sen pohjoispuoleisen asuinkorttelin väliin jää kapeimmillaan noin 32 m levyinen osuus Koukkuniityn puistoa.

4.1.1 Mitoitus

Kumoutuvan asemakaavan puiston (VP) osan ja samalla myös koko asemakaavamuutosalueen pinta-ala on noin 0,97 ha. Puistosta on muutettu 0,96 ha liikerakennusten korttelialueeksi (KL) ja 0,01 ha Martinlaaksontien katualueen osaksi.

Liikerakennusten korttelialueen (KL) kokonaisrakennusoikeuden määrä on yhteensä 2 800 k-m^2. Korttelialueen uuden kokonaisrakennusoikeuden suhteen tontin pinta-alaan ilmoittava laskennallinen tehokkuusluku e= 0,29.

KL-korttelialueen maantason pysäköintialueet on mitoitettu noin 137:lle henkilöautolle. Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät liiketiloille ja toimistoille ovat 1 ap / 50 k-m^2, 1 pp / 70 k-m^2.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavoitettava uusi kauppa sijoittuu isojen liikenneväylien solmukohtaan hyvien joukkoliikenneyhteyksien alueelle, joka sopii hyvin päivittäistavarakaupan myymälälle. Tontin rakentamisen myötä poistuvaa osuutta Koukkupuiston metsiköstä kompensoidaan korttelialueen istutusvyöhykkeillä sekä edellytettäviä istutuksia ja meluestettä koskevilla yksityiskohtaisilla vaatimuksilla. Liikerakennuksen arkkitehtuurista ja muodostuvasta kaupunkikuvasta on annettu laatua koskevia määräyksiä. Rakennuksen koko ja mittakaava sopivat ympäröivät yhdyskuntarakenteeseen. Kaavamuutoksessa on hulevesien käsittelyä koskevat kaavamääräykset.

4.3 ALUEVARAUKSET

Pääosa kaavamuutosalueesta on liikerakennusten korttelialuetta, jolle on mahdollista rakentaa mm. päivittäistavarakaupan tiloja. Korttelialueen ja sen eteläpuolella olevan Martinlaaksontien väliin toteutetun kevyen liikenteen väylän alue on osoitettu katualueeksi.

4.3.1 Korttelialueet

KL, liikerakennusten korttelialue

Asemakaavamuutoksella on muodostettu kortteliin 18023 liikerakennusten korttelialue (KL) ja tontti nro 1. Korttelialueelle on osoitettu kokonaisrakennusoikeudeltaan 2 800 k-m^2 kokoiselle ja enintään kaksikerroksiselle liikerakennukselle rakennusala, mikä mahdollistaa kaupunkisuunnittelulautakunnan 21.8.2017 Lidl Suomi Ky:lle myöntämän suunnitteluvarauksen mukaisen päivittäistavaramyymälän rakentamisen tontin länsireunaan Hämeenlinnanväylää vasten. Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen siten, että näkymät kaupunkikuvan kannalta merkittävistä Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien suunnista huomioidaan. Avovarastointia ei sallita. Liike- ja toimistotilojen ulkokuorien rakenteet on äänieristettävä alueen lento- sekä tieliikennemelua vastaan. Tontin koillis- ja lounaiskulmauksiin on osoitettu rakennusalat mainospyloneille.

Kestävää liikkumista edistetään järjestämällä luonteva ja turvallinen kulku joukkoliikenteen pysäkeiltä pääsisäänkäynnille sekä sijoittamalla polkupyöräpaikat pääsisäänkäynnin yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Tontille ajetaan Vantaanlaaksontien tonttiliittymän kautta eikä liittymiä liikenneturvallisuus- ja katujärjestelyllisistä syistä sallita Martinlaaksontieltä ja tietyiltä Vantaanlaaksontien osuuksilta. Korttelialueen liikenteellinen toimivuus on tutkittu raskaan liikenteen ajoneuvojen ajouratarkastelulla. Henkilöautojen pysäköintialueet maantasossa (p) sijoittuvat tontin itä- ja eteläosiin. Tontin pohjoisreunaan on Isännänkujan asutuksen suojaksi toteutettava vähintään 2 m korkea melueste.

Tontin pohjoisosiin on puistoa vasten ja asutuksen suuntaan muodostettu noin 4 m levyinen reunavyöhyke, jolle on istutettava puita ja pensaita. Kumoutuvan asemakaavan mukaisen puistometsikön poistumista kompensoidaan asettamalla tontin vihertehokkuuden vähimmäistavoitetasoksi 0,6 sekä vaatimuksella istuttaa tontille suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita yhteensä vähintään 30 kpl. Lisäksi tontilla tulee olla pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1 840 m². Tontin pohjoisosaan on myös varattu HSY:n esittämä tila kotitalouksien pakkausjätteen keräyspisteelle.

Hulevesien hallinnan kaavamääräykset huomioivat Vantaan kaupungin hulevesiohjelman tavoitteet.

Kaavamääräyksiä on nähtävilläolon jälkeen tarkistettu mm. naapurustoon kohdistuvan yömelun vähentämiseksi sekä Hämeenlinnanväylän, Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi.

4.3.2 Muut alueet

Katualueen osa

Kumoutuvan asemakaavan mukaiseen Koukkuniityn puistoon sen kaakkoisosan reunaan Martinlaaksontietä vasten 1970-luvun puolivälissä rakennettu kevyen liikenteen väylä liitetään osaksi Martinlaaksontien katualuetta.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavamuutosta laadittaessa on tarkasteltu uuden päivittäistavarakaupan hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavamuutosta varten on laadittu selvitykset liikenteestä, liikennemelusta sekä hulevesien hallinasta.

Vaikutusten arviointi on ollut osa kaavan laadintaa ja vaikutusten arviointia on tehty kaavoituksen eri vaiheissa. Arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa kaavamuutoksen mahdollistaman maankäytön ja siihen liittyvien toimintojen merkittävät vaikutukset. Asemakaavamuutoksen vaikutukset on laadittuja selvityksiä yms. hyödyntäen arvioitu kaupungin omana työnä. Viranomaisten lausunnot ja muiden osallisten kannanotot ovat osa vaikutusten arviointia.

Asemakaavoitettava kaupan tontti sijoittuu alueelle, jolle kohdistuu jo nykytilanteessa paljon liikennemelua. Uusi kaupan tontti on saavutettavissa joukkoliikenteellä ja se tiivistää ja täydentää yhdyskuntarakennetta. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos ei sisällä asuntorakentamista, joten sillä ei ole suoraa vaikutusta alueen väestön rakenteeseen ja kehitykseen.

Yhdyskuntarakenne

Uusi päivittäistavarakaupan myymälä sijoittuu Vantaanlaakson pientaloalueen länsiosaan sinne johtavien keskeisten sisääntuloväylien ja katujen solmukohtaan nykyisten ja kehitettävien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Uusi liikerakennus (punaisella) monipuolistaa ja täydentää asuntoalueen yhdyskuntarakennetta.

Kaupunkikuva

Asemakaavoitettavan liikerakennusten korttelialueen rakennusten arkkitehtuuri, materiaalivalinnat ja yksityiskohtaisempi suunnittelu ratkaistaan rakennuslupavaiheessa, mitä kaavamääräykset ohjaavat. Korttelialueen kaavamääräyksillä edellytetään rakentamiselta korkealuokkaista arkkitehtuuria ja rakennustapaa siten, että kokonaisuudesta muodostuu kaupunkivallisesti yhtenäinen. Uusi päivittäistavarakaupan myymälä pihoineen muodostaa Hämeenlinnanväylän suunnasta tultaessa nykyistä kaupunkimaisemman sisääntulon Vantaanlaakson asuntoalueelle.

Asuminen

Kaavamuutos ei sisällä asumiselle tarkoitettuja alueita, minkä osalta vaikutus asumiseen on vähäinen.

Kaavoitettava kauppa toimintoineen, kuten asiakasliikenne ja huolto, sijoittuvat olemassa olevan asutuksen tuntumaan alueelle, joka on aikaisemmin ollut metsikköä. Lähinaapurusto katsoo esittämiensä mielipiteiden mukaan muutoksen heikentävän heidän asuinolosuhteitaan. Kaavamuutos sisältää ratkaisuja, joilla kaupan toimintojen haitallisia vaikutuksia asumiselle rajoitetaan. Kaavoitettavan kaupan tontin pohjoisreunaan osoitettu n. 4 m levyinen reunavyöhyke, jolle on istutettava puita ja pensaita sekä toteutettava vähintään 2 m korkuinen melueste, toimii suojavyöhykkeenä asutuksen suuntaan. Isännänkuja 2 asuinkiinteistön ja tontin väliin jää kapeimmillaan myös n. 32 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän toiminnoista asumiselle aiheutuvien haittojen ei katsota olevan merkittäviä.

Palvelut ja työpaikat

Kaavamuutoksen myötä Vantaanlaakson asuntoalueen työpaikkaomavaraisuus lisääntyy.

Vuonna 2015 laaditun Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen ja suunnitelman 2040 mukaan Vantaan asukasmäärän on ennustettu kasvavan vuodesta 2015 noin 50 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä ja olevan tuolloin noin 260 000. Vantaan väestöennusteen 2017 mukaan Myyrmäen suuralueen väkiluku kasvaa vuosina 2017-2027 yhteensä noin 6 800 asukkaalla. Vantaalaisten ostovoiman on päivittäistavarakaupan osalta ennustettu kasvavan vuosittain 1 % eli 455 mil-

joonaa euroa vuoteen 2040 mennessä. Myös työpaikkojen määrän kasvu Vantaalla lisää kaupallisten palveluiden tarvetta. Päivittäistavarakaupan liiketilan lisätilatarpeen on Myyrmäen suuralueella ilman ostovoiman siirtymiä arvioitu vuoteen 2040 mennessä olevan yhteensä 15 700 k-m^2. Kaavamuutoksen mukainen päivittäistavarakauppa vastaa osaltaan ko. lisätilatarpeeseen.

Päivittäistavarakaupan kilpailutilannetta voidaan arvioida mm. myymälätehokkuuden avulla. Myymälätehokkuusluku osoittaa kaupan myynnin ja kaupan koon välisen suhteen (kaupan myynti vuodessa / kaupan myyntipinta-ala). Mitä suurempi luku on, sitä enemmän kauppa kykenee myymään suhteessa sen pinta-alaan. Jos luku on vertailuaineistoa selvästi suurempi, tarkoittaa se sitä, että kyseisen kaupan vaikutusalueella pärjäisi myös suurempi tai useampi kauppa. Suuri myymälätehokkuusluku voi kertoa myös alueen heikosta kilpailutilanteesta.

Vantaalla on 78 koko päivittäistavaroiden valikoimaa myyvää päivittäistavarakauppaa. Näiden keskimääräinen myymälätehokkuus oli vuonna 2016 noin 10 000 euroa per myymälä-m^2. Tiedot perustuvat A.C. Nielsenin ylläpitämään myymälärekisteritietokantaan, joka kuvaa tilannetta vuoden 2016 lopussa. Erikokoisille päivittäistavarakaupoille on tyypillistä, että niiden myymälätehokkuudet eroavat toisistaan. Vantaanlaakson nykyisessä pienehkössä palvelukeskittymän liikekiinteistössä (Vantaanlaaksontie 44b) sijaitseva K-market kuuluu päivittäistavarakaupan kokoluokkaan 100-400 myymälä-m^2. Tässä kokoluokassa Vantaan päivittäistavarakauppojen keskimääräinen myymälätehokkuus oli noin 9 400 euroa per myymälä-m^2

Vantaanlaaksontie 44 B:n nykyisessä liikekiinteistössä sijaitsevan K-marketin suuri myymälätehokkuus suhteessa Vantaan 32 päivittäistavarakauppaan sekä Vantaan liki 20 K-markettiin indikoi alueen vajavaisesta kilpailutilanteesta. Kyseisten lukujen perusteella voidaan arvioida Vantaanlaakson ja sen lähialueen mahdollistavan useamman kuin yhden päivittäistavarakaupan kannattavan liiketoiminnan. K-ryhmän ruokakaupat toimivat osana Keskoa, joka myös osallistui sekä Vapaalan että Vantaanlaakson uusista päivittäistavarakaupan tonteista järjestettyyn toimijahakuun, vaikka sillä on lukuisia päivittäistavarakaupan myymälöitä mm. Länsi-Vantaalla. Vantaanlaaksontie 34 kaavamuutoksen ei katsota aiheuttavan sellaisia merkittäviä negatiivisia vaikutuksia lähistön K-marketin toimintaan siten kuin marketin kauppiaan ja asukkaiden mielipiteissä on esitetty. Vantaanlaaksontie 34 kaavamuutos lisää päivittäistavarakaupan tervettä kilpailua alueella, jolloin lähialueiden asukkailla ja vantaalaisilla on paremmat mahdollisuudet valita kauppansa, joissa asioivat.

Suunnitellulla maankäytöllä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Martinlaakson ja Myyrmäen keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen. Kaavamuutosalueelle muodostettava päivittäistavaramyymälä on saavutettavissa joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä. Suunniteltu maankäyttö edistää sellaisen palveluverkon kehitystä, jossa asiointimatkojen pituudet ovat kohtuulliset ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset siten mahdollisimman vähäiset.

Hanke on VAT:n mukainen.

Taloudelliset vaikutukset

Vantaanlaaksontie 34 koskeneen julkisen tonttihaun voittanut Lidl Suomi Ky on tarjoutunut ostamaan asemakaavoitetun tontin Vantaan kaupungilta kokonaisrakennusoikeuteen sidottuun hintaan 740 €/k-m^2. Uudelle kaupan tontille asemakaavoitetun 2 800 k-m^2 rakennusoikeuden perusteella Lidl Suomi Ky maksaa tontista Vantaan kaupungille yhteensä 2 072 000 €.

Uuden kaupan tontin luoteiskulmassa sijaitseva noin 40 m pituinen osuus Koukkuniityn puistossa sijaitsevasta avo-ojasta on siirrettävä aavistuksen verran lännemmäksi. Mikäli tontti halutaan liittää kaukolämpöverkostoon, sinne on rakennettava maanalainen kaukolämpöputki. Uutta tonttia lähin kaukolämmön putkiverkosto sijaitsee Isännänkujalla. Kaavamuutosta varten Ramboll Finland Oy:n laatimassa liikenneselvityksessä todetaan, että Vantaanlaaksontielle tarvitaan eteläsuunnasta oma ryhmittymiskaista kaupan tonttiliittymää varten. Vantaanlaaksontie-Martinlaaksontie -

kiertoliittymän pohjoishaaran hankkeen kustannusarvio on noin 300 000 € – 350 000 € (ALV 0 %). Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvalle rampille suositellaan liikennevalo-ohjausta sekä valo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimista erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamisella Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista. Länsihaaran sekä liikennevalo-ohjatun ramppiliittymän kustannukseksi arvioidaan noin 280 000 e – 330 000 e (AVL 0 %).

Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutetaan joko lisäkaistat tai, että liittymä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi. Kiertoliittymän mahdollinen muuttaminen ns. turbokiertoliittymäksi tai kanavointi valo-ohjatuksi tasoliittymäksi arvioidaan maksavan noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %). Nykytilanteen parannustoimien sekä vuoden 2040 tilanteen kustannukset olisivat siten yhteensä noin 1 030 000 e – 1 280 000 e (ALV 0 %).

Vantaan kaupunki vastaa edellä mainittujen yhdyskuntateknisten putki- ja liikenneverkostojen yms. toteuttamisen kustannuksista, joita katetaan mm. tontin myynnistä Lidl Suomi Ky:lle saatavalla tulolla sekä kiinteistöstä kaupungille maksettavilla kiinteistöveroilla yms.

Hankkeen katsotaan pitkällä aikavälillä olevan kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavamuutoksen myötä Koukkupuiston kaakkoisosa kaventuu ja uusi kauppa toimintoineen rakentuu olemassa olevan asutuksen lähiympäristöön. Kaupan tontiksi muutettava Koukkupuiston osa ei ole lähialueen asukkaiden aktiivisimmassa käytössä olevaa keskeistä sosiaalista ympäristöä. Muutos ei ole lähinaapuruston asuinkortteleiden asukkaiden ensisijaisesti toivoma ratkaisu ja se muuttaa heidän suhdettaan lähiympäristöönsä ja kokemustaan siitä. Kaavamuutos ei kuitenkaan poista alueen sosiaalisen ympäristön keskeisiä osatekijöitä ja vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön ovat vähäisiä. Nykyisille ja uusille asukkaille muodostuu ajan myötä uusi side ja suhde lähiympäristöönsä alueen istutusten kasvettua ja alueen rakennuttua valmiiksi.

Virkistys

Koukkuniityn puiston kaakkoiskulmasta muutetaan n. 0,97 ha osa liikerakennusten korttelialueeksi ja Martinlaaksontien pohjoisreunaan liitettävän katualueen osaksi. Kaupan tontiksi kaavoitettavalla alueella ei ole ulkoilureittejä eikä epävirallista polkuverkostoa.

Virkistysalueita koskevat Valtioneuvoston ohjearvot liikenteen päivä- ja yöajalle ylittyvät kaupan tontiksi muuttuvalla osalla Koukkuniityn puistoa Hämeenlinnanväylän, Martinlaaksontien sekä Vantaanlaaksontien nykyisestä liikenteestä johtuen. Alueelle kulkeutuu myös liikenteen pakokaasupäästöjä ja tiepölyä em. liikenneväyliltä. Niistä aiheutuvat ympäristöhäiriöt heikentävät alueen soveltuvuutta virkistysaluekäyttöön.

Muutos ei ole merkittäviä Vantaanlaakson virkistysalueiden laajuuden ja virkistysalueverkoston rakenteen ja käytettävyyden kannalta. Kaavamuutos ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen lisäksi myös meluselvityksen, jossa on tarkemmat tiedot liikennemääristä.

Asemakaavoitettavalle kaupan tontille on suunniteltu yhteensä 137 henkilöautopaikkaa ja 40 polkupyöräpaikkaa. Autopaikoista seitsemän on tarkoitettu henkilökunnalle. Kauppaa varten rakennetaan tonttiliittymä tarvittavin kaista- ja suojatiejärjestelyin yms. Vantaanlaaksontien katualueel-

le. Kaupan asiakasliikenteestä (4 600 ajoneuvoa/vrk) on oletettu, että Vantaanlaaksontien tonttiliittymästä suuntautuu 70 % etelään ja 30 % pohjoiseen.

Liikenteen toimivuustarkasteluissa on tutkittu kaupan tuottaman ajoneuvoliikenteen vaikutuksia läheisiin liittymiin iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä nykytilanteessa ja ennustevuonna 2040. Iltahuipputunti (IHT) tarkoittaa suurinta yhden alkuillan tunnin aikana esiintynyttä liikennemäärää.

Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän toimivuus on nykytilanteessa ilman uutta kauppaa hyvä tai kohtalainen ja sen liikenne saattaa jonotua mutta jonot purkautuvat nopeasti. Iltahuipputuntina, sisältäen myös Lidl:n lisäliikenteen, kiertoliittymän eteläisellä tulosuunnalla syntyy selvityksen mukaan 20 % simulointiajoista ruuhkaa. Suuremmilla liikennemäärillä kiertoliittymä vaatii parannustoimenpiteitä. Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle suuntautuva ramppi jonoutuu jo nykyliikennemääristä johtuen aika-ajoin merkittävästi, sillä kääntyminen vasemmalle on haastavaa Martinlaaksontien korkean liikennemäärän vuoksi.

LIIKENNEMÄÄRÄT (KAVL, ajon./vrk)	**v. 2017** lähtö-tilanne	**raskasta** liikennettä päivä / yö %	**v. 2017** kaupan lisä liikenne-määrään	**v. 2017** lähtötilanne ja uusi kauppa	**v. 2040** ennustetilanne ilman kauppaa	**v. 2040** yöliikenteen osuus %	**v. 2040** ennustetilanne ja uusi kauppa
Vantaanlaaksontie, liik.ymp. pohj.	9 630	7 / 13	4 600	14 230	10 600	6	15 200
- tonttiliittymästä pohjoiseen			1 380	+1 380			+1 380
- tonttiliittymästä etelään			3 220	+3 220			+3 220
Vantaanlaaksontie, liik.ymp. etel.	6 300	7 / 13	547	6 847	8 100	6	8 647
Martinlaaksontie	12 600	7 / 9	2 673	15 273	10 900	6	13 573
- ramppi pohjoiseen	6 900				7 700	12	7 700
- ramppi etelästä	2 160				2 400	12	2 400
Uusi kauppa yhteensä			4 600	4 600			4 600
Hämeenlinnanväylä	60 600	7			78 300	10	78 300

Kaupan liikenteestä suuntautuu Vantaanlaaksontien tonttiliittymästä 70 % etelään ja 30 % pohjoiseen.
Martinlaaksontien nykyliikennemäärä on mitattu Louhelantien liikenneympyrän tuntumasta, ennustevuoden 2040 tilanne on Vantaanlaaksontien tuntumasta.

Liikenneselvityksessä todetaan, että Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle johtavan rampin kapasiteetti lähestyy uuden kaupan tuottaman liikennemäärän myötä ylärajaa ja jonoutuu Hämeenlinnanväylälle saakka, ellei liittymään toteuteta liikennevalo-ohjausta. Liittymän liikennevalo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimiseksi suositellaan myös erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamista Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista. Lisäksi Vantaanlaaksontielle tarvitaan eteläsuunnasta oma ryhmittymiskaista kaupan tonttiliittymää varten.

Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutettaisiin joko lisäkaistat tai liittymä muutettaisiin liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi. Kiertoliittymän muuttaminen lisäkaistoilla ns. turbokiertoliittymäksi lisäisi nykyiseen kiertoliittymään verrattuna kevyen liikenteen ja autoliikenteen konfliktipisteiden määrää. Liikennevalo-ohjattu liittymä on kevyen liikenteen kannalta turvallisin. Liikenteen välityskyvyn kannalta em. liittymävaihtoehdot ovat lähes samanlaisia.

Vantaanlaaksontien nykyinen asemakaavan mukainen katualue tilavarauksineen mahdollistaa oman ryhmittymiskaistan rakentamisen kaupan tonttiliittymää varten, ml. mahdolliset liikennevalot, Vantaanlaaksontien etelän suunnasta tulevalle kaistalle. Ramboll Finland Oy:n laatimassa liikenneselvityksessä liikennevalo-ohjauksien tueksi suositellut muut ryhmittymiskaistat Martinlaaksontielle mahtuvat Martinlaaksontien asemakaavoitetulle katualueelle. Asemakaavamuutoksen mukaisen kaupan liikenne on mahdollista järjestää siten, ettei se oleellisesti heikennä alueen liikenneväylien, katuverkon ja kevyen liikenteen väylien toimivuutta ja turvallisuutta. Nähtävilläolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät, että korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Myös Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liike-

rakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.

Vesihuolto

Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoon, joten kaavaa varten ei ole tarvetta laajentaa vesihuoltoverkostoa. Puiston avo-ojaverkostoa täytyy muokata siten, että puiston hulevedet ohjautuvat jatkossa kokonaisuudessaan Hämeenlinnanväylän alittaviin hulevesiviemäreihin, koska yhteys uuden kaupan tontin halki Vantaanlaaksontien hulevesiviemäriin katkeaa kaavamuutoksen myötä. Tontin luoteisnurkalla oja siirretään kulkemaan puiston puolella.

Ramboll Finland Oy on laatinut asemakaavamuutosta varten hulevesien hallintasuunnitelman, jossa uuden kaupan tontin hulevesiä esitetään viivytettävän maanalaisessa hulevesikasetissa tontilla pysäköintialueen alla. Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että tontilta poistuisi maksimissaan samansuuruinen virtaama kuin sieltä luonnontilassakin poistuisi ja virtaaman erotus viivytettäisiin tontilla. Hulevesien hallintasuunnitelma toimii lähtökohtana rakennussuunnittelulle. Rakennuslupaa haettaessa tulee hyväksyttää tarkennettu hulevesisuunnitelma.

Ympäristöhäiriöt

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen sekä meluselvityksen. Kaavamuutosalueelle kulkeutuu sitä reunustavilta runsasliikenteisiltä liikenneväyliltä (Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie, Vantaanlaaksontie) melua ja pakokaasupäästöjä yms. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän myötä lisääntyvän liikennemäärän muutokset ilmanlaatuun jäävät pieniksi.

Kaavamuutosalueella rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden mitoittavana melulähteenä on lentomelu, mikä on huomioitu tarvittavina liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristysvaatimuksina.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melun keskiäänitasoja lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB. Yleisen käsityksen mukaan 2–3 dB muutos keskiäänitasossa on hyvissä olosuhteissa ja ilman häiritsevää muuta taustamelua pääsääntöisesti korvakuulolla havaittavissa. Kaupan lastauspihalla käy yöaikana (klo 22–7) yksi kuorma-auto. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso on kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmällä asuinkiinteistöillä noin 40 dB (LAeq 22–7) eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Tavaratoimituksista kuuluvista lastauksen ja purkamisen kolahduksista aiheutuva enimmäisäänitaso lähimmän asuintalon kohdalla on meluesteestä johtuen mallinnuksen mukaan 61 dB (LAFmax). Ko. asuintalon julkisivun ääneneristävyyden voidaan arvioida olevan luokkaa 25–30 dB (äänitasoero). Tällöin 61 dB melutaso julkisivulla vaimenee sisälle asuntoon mentäessä vähintään tasolle 36 dB. Kaikki kolahdukset eivät ole yhtä kovaäänisiä eivätkä kaikki melutapahtumat tuota em. suuruisia hetkellisiä äänitasoja asunnoissa sisällä. Melueste riittää vaimentamaan hetkelliset lastauksesta ja purkamisesta aiheutuvat melutapahtumat alle WHO:n ja Asumisterveysohjeen suosituksen 45 dB.

Kaupan ja sen toimintojen vaikutus yömelun keskiäänitasoihin alueen asuinkiinteistöillä on muu tie- ja katuliikenne huomioiden likipitäen olematon.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uuden myymälätontin alle jäävän puiston osan nykyinen metsikkö hävitetään ja maaperän (entistä peltoa) routiva sekä kasvullinen maa korvataan rakentamisen edellyttämillä maalajeilla ja rakennekerroksilla. Em. alueella ei ole arvokkaiksi tai suojeltaviksi luokiteltuja luontokohteita, eläimiä tai kasveja. Asemakaavamuutos ei aiheuta haittaa Mätäojanlaakson luonnolle. Kaavamääräyksillä toisaalta myös edellytetään, että tontille on istutettava suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita vähin-

tään 30 kpl ja muodostettava pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1840 m^2. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Metsäisestä Koukkuniityn puistosta muuttuu kaavamuutoksen myötä osa kaupan tontiksi ja sitä kautta vettä läpäisemättömäksi pinnaksi. Tämä tulee lisäämään kaava-alueelta muodostuvan huleveden määrää.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten hulevesien hallintasuunnitelman, jonka mukaan tontilta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva tontin rakentamisen myötä. Hulevesimäärän kasvun vaikutuksia minimoidaan viivyttämällä syntyviä hulevesiä tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiviemäriin. Viivytys tullaan toteuttamaan maanalaisin viivytysrakentein, koska tontin maanpinnalla ei ole tilaa hulevesien käsittelylle. Asemakaavamuutos ei vaikuta Mätäojanlaaksossa eläviin harvinaisiin eläin- ja kasvilajeihin eikä niistä merkittävimpään halavasepikkään.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Uudet rakennukset ovat kuitenkin energiataloudellisempia kuin vanhat.

Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan tontin kasvillisuuden sekä ns. läpäisevän pinnan painotettua määrää ja sillä edistetään kestävää kehitystä ja sopeutumista ilmastonmuutokseen. Uuden myymälätontin asemakaavamääräyksissä on määrätty mm. puiden, pensaiden ja puoliläpäisevien pinnoitteiden määrät, joilla tontilla saavutetaan vihertehokkuuden tavoitetaso 0,6. Se ylittää liikerakennusten tonteille Vantaalla asetetun vähimmäistavoitetason 0,4.

Alueen lisärakentaminen nykyistä yhdyskuntarakennetta täydentäen luo edellytyksiä ilmastonmuutoksen kannalta haitallisten vaikutusten hillitsemiselle. Alueen rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lento- ja tieliikenteen melu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on otettu huomioon VAT:n mukaisesti.

4.6 NIMISTÖ

Kaavamuutosalueelle ei tule uutta nimistöä.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta mutta kaupunkisuunnittelulautakunta on 21.8.2017 myöntänyt asemakaavoitettavaa tonttia koskevan suunnitteluvarauksen Lidl Suomi Ky:lle. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

Asemakaavan muutosalueelle on rakennettu vesihuolto kohdan 2.1.3 mukaan ja siihen kaavamuutoksesta aiheutuvat muutokset ovat kohdassa 4.4.1.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Lidl Suomi Ky:	Lauri Kylmälä	
	Kristian Rantaharju	
Ramboll Finland Oy:	Salla Hostikka	
	Antti Mustaniemi	
	Janne Ristolainen	
	Roy Snellman	
	Ville Virtanen	
Innovarch Oy:	Jari Prittinen	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Joonas Arponen	suunnitteluavustaja
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Timo Kallaluoto	alue-arkkitehti
Kuntatekniikan keskus :	Elina Kettunen	vesihuollon suunnittelu
	Satu Nätynki	viheraluesuunnittelija
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri
	Pirjo Suni	liikenneinsinööri
Ympäristökeskus:	Jarmo Honkanen	ympäristösuunnittelija
	Ari Pietilä	ympäristösuunnittelija
Kiinteistöt ja asuminen:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Jukka Köykkä	kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI, Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 21. päivänä tammikuuta 2019.

Jukka Köykkä	Timo Kallaluoto
kaavasuunnittelija	aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	02.03.2018
Kaavan nimi	0002320 18 Vantaanlaakso VANTAANLAAKSONTIE 34		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	09.03.2017
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002320
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,9707	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,9707

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

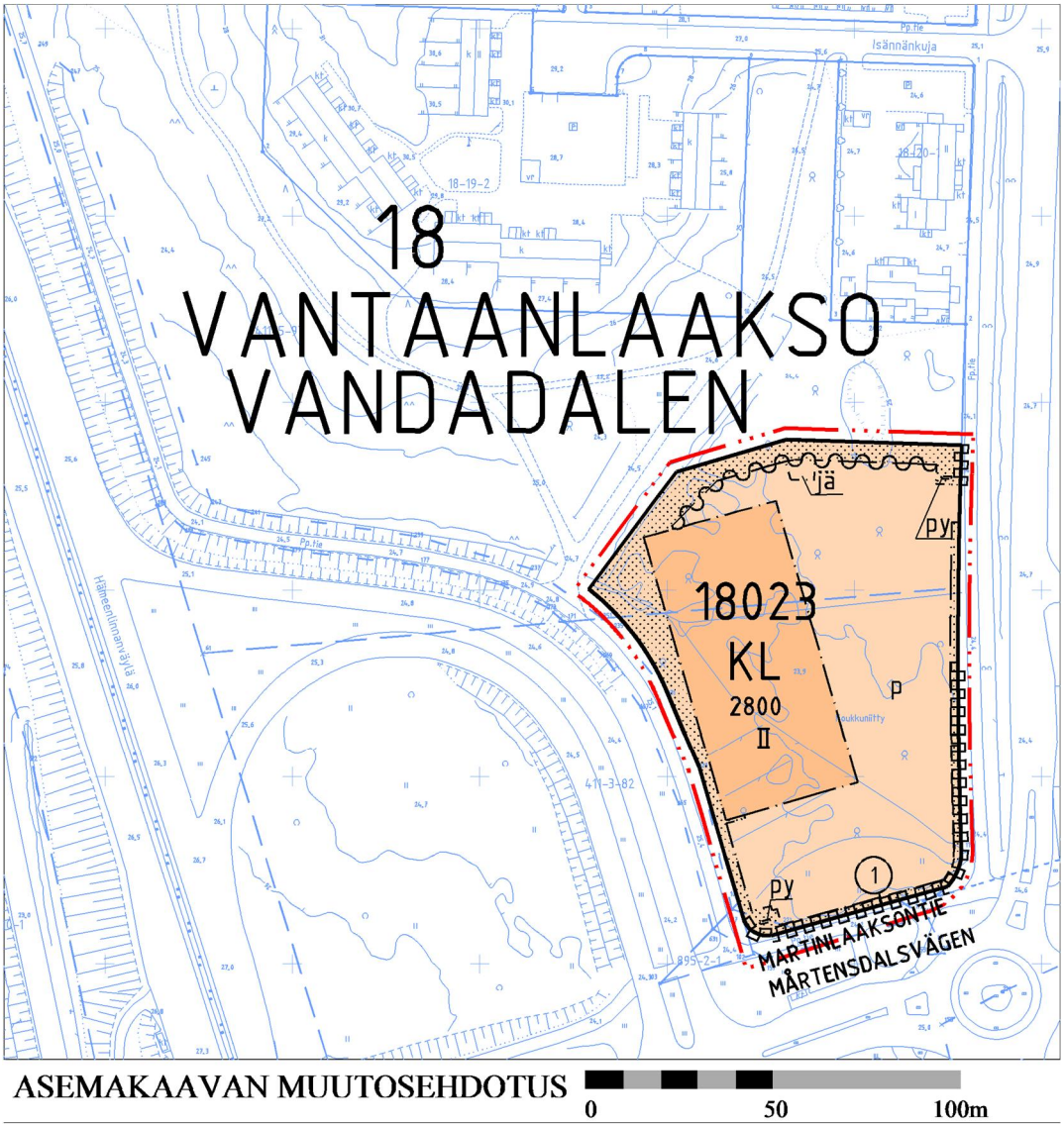
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9707**	**100,0**	**2800**	**0,29**	**0,0000**	**2800**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,9551	98,4	2800	0,29	0,9551	2800
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,9707	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0156	1,6	0		0,0156	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

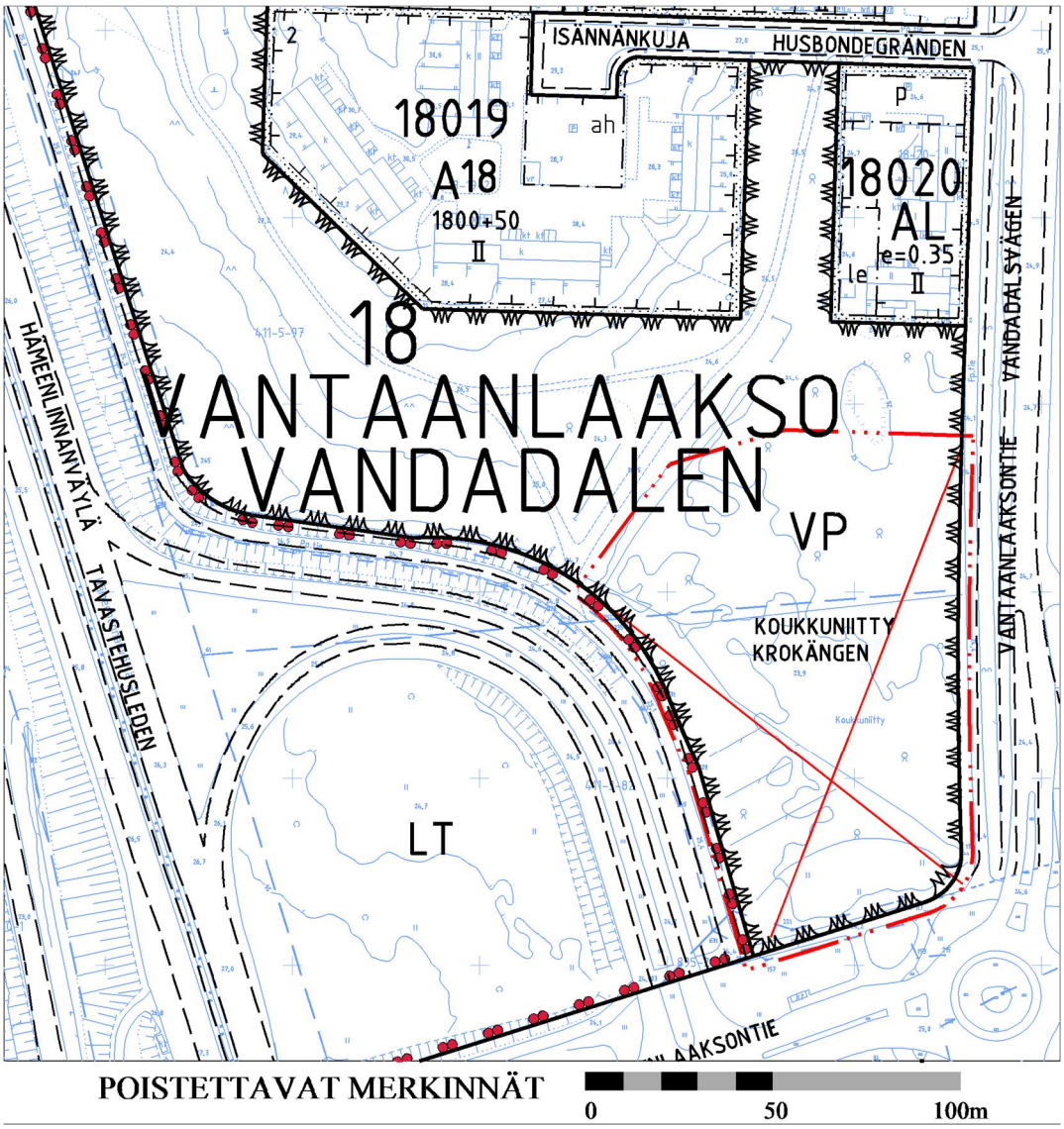
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9707**	**100,0**	**2800**	**0,29**	**0,0000**	**2800**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,9551	98,4	2800	0,29	0,9551	2800
KL	0,9551	100,0	2800	0,29	0,9551	2800
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,9707	0
VL	0,0000		0		-0,9707	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0156	1,6	0		0,0156	0
Kadut	0,0156	100,0	0		0,0156	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

18
VANTAANLAAKSO
VANDADALEN
Isännänkuja
18-19-2
18-120
Hämeenlinnanväylä
18023
KL
2800
II
liä
py
p
1
MARTINLAAKSONTIE
MÅRTENSDALSVÄGEN
ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS
0
50
100m

ISÄNNÄNKUJA
HUSBONDEGRÄNDEN
18019
A18
1800+50
II
ah
18020
AL
e=0.35
le
II
P
18
VANTAANLAAKSO
VANDADALEN
VP
HÄMEENLINNANVÄYLÄ
TAVASTEHUSLEDEN
VANTAANLAAKSONTIE
VANDADALSVÄGEN
KOUKKUNIITTY
KROKÄNGEN
LT
POISTETTAVAT MERKINNÄT
0
50
100m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer	1 / 3
002320	21.1.2019	685492	

Vantaan kaupunki

VANTAANLAAKSONTIE 34

Kaupunginosa 18, Vantaanlaakso

Asemakaavan muutos

Kortteli 18023 sekä katualueet.

Tonttijako

Kortteli 18023.

1:2000

Vanda stad

VANDADALSVÄGEN 34

Stadsdel 18, Vandadalen

Ändring av detaljplanen

Kvarteret 18023 samt gatuområden.

Tomtindelning

Kvarteret 18023.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

KL **Liikerakennusten korttelialue.**

Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen

Erityisesti tulee huomioida näkymät Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien suunnista.

Tonttia ei saa käyttää avovarastointiin.

Tontille on varattava tila kotitalouksien pakkausjätteen keräyspisteelle.

Tontti tulee rajata Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien puolelta kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan korkeatasoisin kaupunkimaisin rakentein ja istutuksin. Rakennuksesta ja tonttia rajaavista rakenteista sekä huoltoalueiden ja jätetilojen rakenteista tulee muodostaa yhtenäinen kaupunkikuvallinen kokonaisuus.

Tontille on lähivirkistysaluetta vasten istutettava puita ja pensaita näkösuojaksi.

Tontille tulee istuttaa suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita yhteensä vähintään 30 kpl. Pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita tulee olla yhteensä vähintään 1840 m².

Tontin vihertehokkuuden tulee täyttää viherkertoimelle asetettu tavoiteluku 0,6. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för affärsbyggnader.

Kvartersområdet ska byggas så att det byggnadssätt och den arkitektur som används håller hög klass.

Särskilt vyerna från Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen ska tas i beaktande.

Tomten får inte användas för öppen lagring.

På tomten ska utrymme reserveras för en insamlingspunkt för förpackningsavfall från hushåll.

Tomten ska avgränsas mot Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen med urbana konstruktioner och planteringar som stadsbildsmässigt och arkitektoniskt håller hög klass. Byggnaden och de konstruktioner som avgränsar tomten samt underhållsområdenas och soprummens konstruktioner ska utgöra en sammanhängande helhet i stadsbilden.

På tomten ska träd och buskar planteras mot närrekreationsområden som skydd mot insyn.

På tomten ska sammanlagt 30 st. storvuxna träd (över 9 m) planteras. Det ska finnas minst 1840 m² område för buskar, peranner, slingerväxter, gräsmattor eller odlingar.

Tomtens gröneffektivitet ska uppfylla grönytefaktorns målsättningstal 0,6. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

2 / 3

Tontin pohjoisreunaan on toteutettava melueste. Melueste on rakennettava rakennukseen kiinni niin, että niiden väliin ei jää rakoa. Meluesteen tulee olla rakenteeltaan tiivis eikä esteen alareunan ja maanpinnan välissä saa olla rakoa. Meluesteen yläreunan on oltava vähintään 2 metriä korttelialueen maanpinnantasoa korkeammalla.

Ett bullerskydd ska byggas på tomtens norra kant. Bullerskvar kyddet ska byggas fast i byggnaden så att det inte blir kvarnågot mellanrum. Bullerhindret ska ha en tät konstruktion och det får inte finnas någon glipa mellan bullerhindrets nedre kant och markytan. Bullerhindrets översida ska ligga minst 2 meter över markytans nivå i kvartersområdet.

Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.

Buller som orsakas av ventilationsanordningar samt lastnings- och lossningsverksamheter får inte nattetid (22-7) överskrida riktvärdena för ekvivalentbullernivån nattetid (LAeq 22-7) eller bullrets maximala ljudnivå LAFmax 65 dB i de närmaste objekten som utsätts för buller.

Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Hulevedet tulee viivyttää tontilla.

För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten. Dagvattnet ska fördröjas på tomten.

Rakennuksesta tulee järjestää luonteva ja turvallinen kulku joukkoliikenteen pysäkeille.

Från byggnaden ska en smidig och trygg gångförbindelse till hållplatser för kollektivtrafik ordnas.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotetuilla reunakivillä muista piha-alueista.

Fotgångarområdena ska stenläggas och med infällda kantstenar avgränsas från de andra gårdsområdena.

Liikkeen pääsisäänkäyntiä tulee korostaa.

Affärens huvudingång ska framhävas.

Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien puoleisille julkisivuille tulee sijoittaa ikkunapintaa.

Fasaderna mot Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen ska förses med fönsterpartier.

Liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller ska i affärs- och kontorslokalers ytterhölje vara minst 32 dB.

Lastauskatokset saavat ulottua rakennusalan ulkopuolelle.

Lastplatserna som är försedda med tak får nå utanför byggnadsområdet.

Mainoslaitteiden sijoittelussa ja rakenteissa tulee erityisesti ottaa huomioon kaupunkikuvalliset näkökohdat.

Vid placeringen och konstruktionen av reklamanläggningar ska särskild hänsyn till stadsbildaspekter tas.

Maantiealueen viereinen mainos- ja informaatiopyloni ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle. Pylonin pystyttämisestä on pyydettävä lausunto maantien tienpitäjältä.

Reklam- och informationspylonen intill landsvägsområdet får inte äventyra trafiksäkerheten på landsvägen. För att resa pylonen ska ett utlåtande skaffas av landsvägens väghållare.

Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Liiketilat ja toimistot	1 ap / 50 k-m²
Liiketilat	1 pp / 70 k-m²
Toimistot	1 pp / 80 k-m²

Affärslokaler och kontor	1 bp / 50 m²-vy
Affärslokaler	1 cp / 70 m2-vy
Kontor	1 cp / 80 m²-vy

Polkupyöräpaikat sijoitetaan pääsisäänkäynnin yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Cykelplatser ska placeras vid huvudingången. Av cykelplatserna skaminst hälften vara väderskyddade och ha möjlighet till ramlåsning.

Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.

Kvartersområdets verksamhet och trafiken från verksamheten får inte störa trafiken på Tavastehusleden. På Vandadalsvägen och Mårtensdalsvägen ska en smidig och säker trafik säkerställas genom nödvändiga gatureglerингar. Affärsbyggnaden och parkeringsområdena får inte tas i bruk innan ovanstående väg- och gatureglerингar har gjorts enligt det som landsvägens väghållare och gatuhållaren förutsätter.

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
①	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
18	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
VANT	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
18023	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
MARTINLAAKSONTIE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
2800	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
py	Rakennusala, jolle saa sijoittaa mainos- ja informaatiopylonin.	Byggyta på vilken reklam- och informationspylon får placeras.
jä	Rakennusala, jolle saa sijoittaa jätehuollon vaatimia tiloja.	Byggnadsyta, på vilken utrymmen för sophämtning får placeras.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som bör planteras.
	Katu.	Gata.
p	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
	Merkintä, jonka osoittamalle likimääräiselle kohdalle tulee toteuttaa liikennemelulta suojaava este.	Beteckning som anger den ungefärliga platsen där en bullerskärm som skyddar mot trafikbuller skall byggas.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

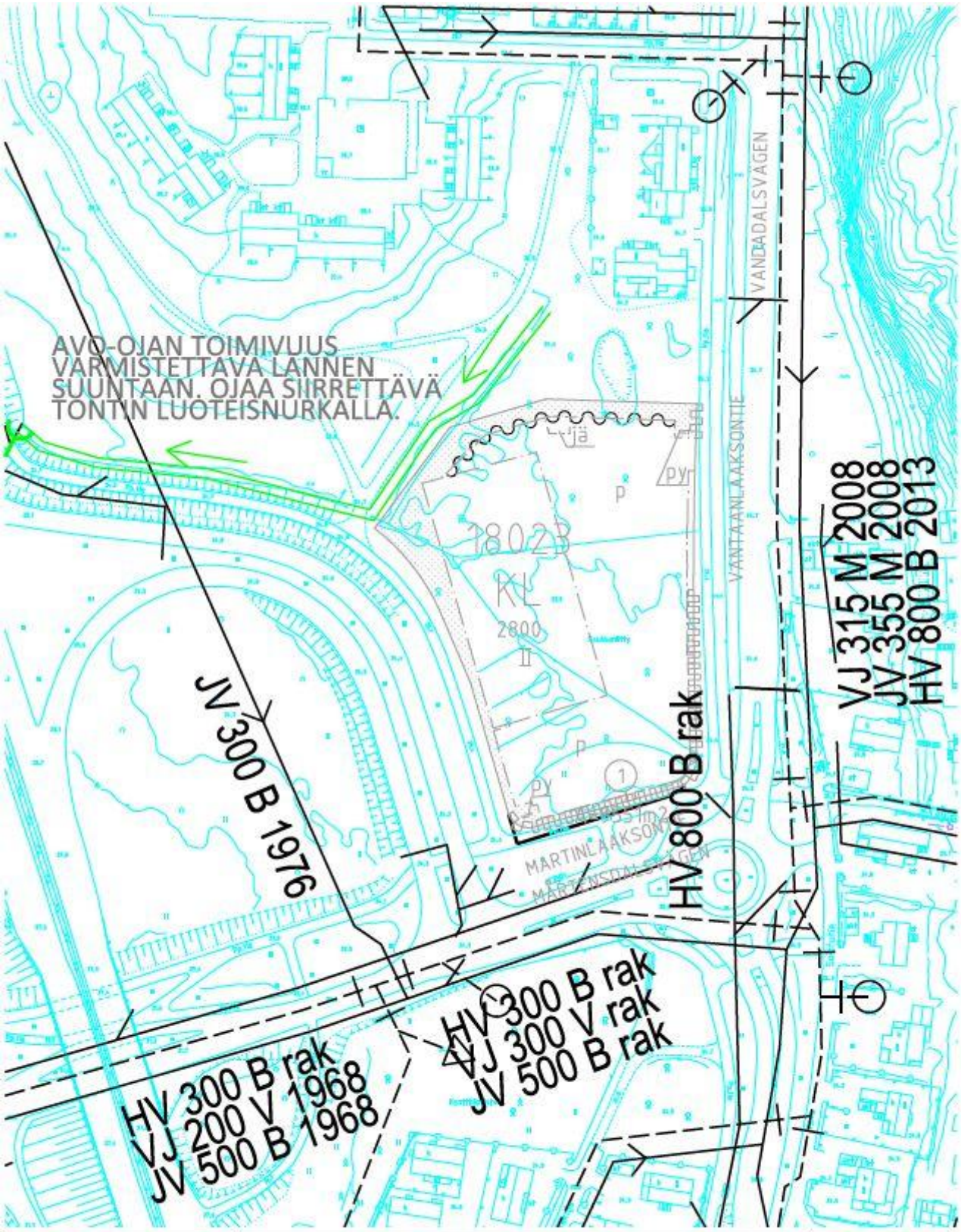
Vantaalla / Vanda __.__20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__ 20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__ 20__

AVO-OJAN TOIMIVUUS
VARMISTETTAVA LÄNNEN
SUUNTAAN. OJAA SIIRRETTÄVÄ
TONTIN LUOTEISNURKALLA.
VANTAANLAAKSONTIE
VANTAADALSVÄGEN
MARTINLAAKSONTIE
MARTINSDALSVÄGEN
JV 300 B 1976
HV 800 B rak
VJ 315 M 2008
JV 355 M 2008
HV 800 B 2013
HV 300 B rak
VJ 200 V 1968
JV 500 B 1968
HV 300 B rak
VJ 300 V rak
JV 500 B rak
Vantaan kaupunki
copyright
Elina Kettunen
tulosteen laatija
21.2.2018
päiväys
Vesihuollon esisuunnitelma
002320 Vantaanlaaksontie 34
0
30
150 m
ETRS-GK25
tasokoordinaattijärjestelmä
N2000
korkeusjärjestelmä
1:1500
mittakaava

Tuloskortti

Päivämäärä: 2.1.2018
Lomakkeen täyttäjä: Elina Ekroos
Kaavamääräykset: Elina Ekroos

Kohteen osoite Vantaanlaaksontie 34, Lidl
Kortteli- ja tonttinumero -

Saavutettu vihertehokkuus
0,6
Tavoitetaso
0,6
Minimitaso
0,4

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

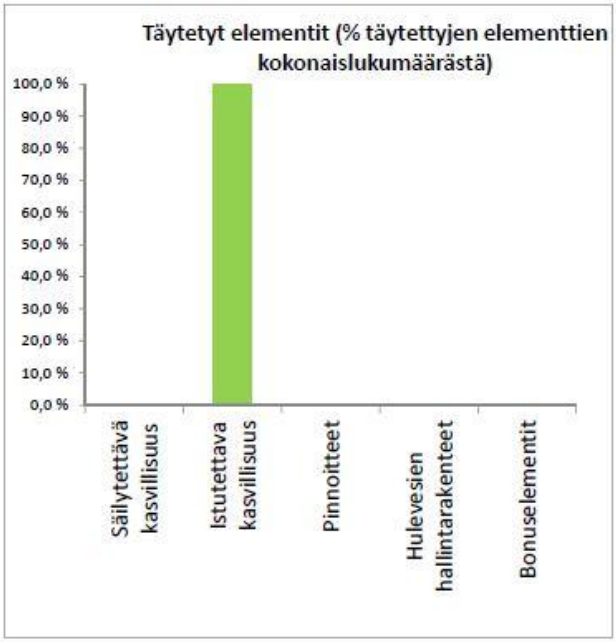
Elementtityyppi	Elementtejä täytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus	0	5
Istutettava kasvillisuus	4	12
Pinnoitteet	0	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	6
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	4	25

Kaavamääräykset: Tontille lasketaan rakennuslupavaiheessa vihertehokkuus, jonka on kaupan tonteilla oltava vähintään 0,6. Pihasuunnitelma ja laskelman tuloskortti, joilla osoitetaan vihertehokkuuden toteutuminen, liitetään rakennuslupahakemukseen.

Kaavaselostukseen: Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli).
Vihertehokkuus -menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä, ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Asemakaavavaiheen laskelman perusteella tontin vihertehokkuusvaatimus 0,6 toteutuu seuraavasti: Suuriksi (> 9m) kasvavia puita vähintään 30 kpl. Pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1840 m2.

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaavamuutosehdotus nro 002320
Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso
MUISTUTUKSET JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu **21.1.2019**

Asemakaavamuutosehdotus nro 002320 Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **18.4. – 17.5.2018**. Tänä aikana jätettiin **(19 kpl) muistutusta. Yksi muistutus toimitettiin em. määräajan jälkeen.**

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
Muistuttaja 1	Muistutus on toimitettu 29.5.2018 eli nähtävänäoloajan jälkeen. Muistutus on toimitettava kunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä (MRA 895/1999, 27 §). Muistutuksessa esitettyjä asioita ei siten oteta käsiteltäväksi mutta muistutus on sisällytetty tähän asiakirjaan.	–
Muistuttaja 2	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueella on luontoarvoja. Tarvitaanko alueelle lisää palveluita ja riittääkö nykyisille ja uusille kaupoille asiakkaita? Liikenne ruuhkautuu entisestään. Liikennemelu lisääntyy.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 3	Kaupan hanke tulee hylätä. Alueen liikenne ylikuormittuu, onnettomuusriskit ja melu lisääntyvät. Puistossa on luontoarvoja. Alueen nykyiset pt-kaupan palvelut ovat riittävät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 4	Vantaanlaaksontie on jo nyt vilkkaasti liikennöity. Hanke heikentää liikenneturvallisuutta, lisää melua ja valosaastetta yöllä. Tontiksi muutettava puisto on käytössä viheralueena. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 5	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueen nykyinen kauppa ei pysty kilpailemaan uuden kaupan kanssa. Liikenneturvallisuus vaarantuu, ruuhkat ja melu lisääntyvät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 6	Kaupan hanke tulee hylätä. Alueen liikenne ylikuormittuu, onnettomuusriskit ja melu lisääntyvät. Puistossa on luontoarvoja. Alueen nykyiset pt-kaupan palvelut ovat riittävät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 7	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueella on luontoarvoja. Tarvitaanko alueelle lisää palveluita ja riittääkö nykyisille ja uusille kaupoille asiakkaita? Liikenne ruuhkautuu entisestään. Liikennemelu lisääntyy.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja	Alueen nykyiset pt-kaupan palvelut ovat riittävät eikä alueelle tarvita uutta	Kaavaselostusta,

8 (2 hlöä)	kauppaa. Hanke lisää ruuhkia ja pakokaasuja.	liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 9	Kaupan hanke tulee hylätä. Hulevesisuunnitelmat vaikuttavat riittämättömiltä. Uhkana on, että Isännänkuja 2:n perustukset ja piha vettyvät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 10	Vastustaa kaavamuutosta, hanke on täysin sopimaton ko. paikalle. Vantaanlaaksontien liikenne on jo nyt ruuhkaista. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 11 (13 hlöä)	Asemakaavamuutos tulee hylätä. Alueelle ei jää riittävästi puistoja. Alueen ruuhkat, liikenteen päästöt ja muut häiriöt lisääntyvät. Tontti on mahdollinen halavasepikän sekä liito-oravan elinympäristö. Ympäristöselvitykset, taloudellisten vaikutusten arviointi, esitetyt liikennejärjestelyt eivät ole riittäviä. Liikenneselvitys ja meluselvitys ovat puutteellisia. Yöajan asiakasliikenteestä aiheutuu suurta häiriötä lähinaapurustoon.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 12 (2 hlöä)	Alueen nykyiset kaupan palvelut ovat riittävät eikä uusia tarvita. Liikennemelua on nykyisellään tarpeeksi.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 13	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueella on luontoarvoja. Tarvitaanko alueelle lisää palveluita ja riittääkö nykyisille ja uusille kaupoille asiakkaita? Liikenne ruuhkautuu entisestään. Liikennemelu lisääntyy.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 14	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 15	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 16	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa. Alueen tiestöä rasittava ja yöaikainen tavaraliikenne meluineen lisääntyisi. Alueen nykyinen kauppa ei pysty kilpailemaan uuden kaupan kanssa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 17	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa. Alueen tiestöä rasittava ja yöaikainen tavaraliikenne	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä

	meluineen lisääntyisi. Alueen nykyinen kauppa ei pysty kilpailemaan uuden kaupan kanssa.	on täsmennetty.
Muistuttaja 18	Alueen nykyiset kaupan palvelut ovat riittävät eikä uusia tarvita. Liikennemelua on jo nykyisellään tarpeeksi.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 19	Hanke heikentää liikenneturvallisuutta, lisää melua ja valosaastetta yöllä. Tontiksi muutettava puisto on käytössä viheralueena. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 20	Alueelle ei haluta lisää häiriöitä ja melua. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 1

Muistutus:

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 29.5.2018
Dn:o VD/8955/10.02.04.01/2016

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
Asematie 7
01300 Vantaa

MUISTUTUS 1.5.2018

Asemakaavan muutos 002320 sekä tonttijakoehdotus, Vantaanlaaksontie 34

Minä allekirjoittaja esitän nähtävillä olevaa asemakaavan muutosta Koukkupuiston puistoalueen eteläosan muuttamiseksi päivittäistavarakaupan käyttöön hylättäväksi.

Alue on voimassa olevassa, oikeusvaikutuksellisessa asemakaavassa merkitty puistoalueeksi. Voimassaolevan asemakaavan, johon on merkitty puistoalue, muuttaminen täysin muuhun tarkoitukseen, edellyttää yleiskaavan tai ainakin osayleiskaavan uudelleentekemistä ao. alueen osalta. Yleiskaavan merkintöjen muuttaminen pelkällä asemakaavatyöllä on yleiskaavan periaatteiden vastainen, sillä yleiskaavassa määritellään puistoalueet, keskustatoimintojen alueet, palvelukeskusten alueet, jne. Näiden perusteet tässä asemakaavatyössä muuttuvat täysin ilman uuden yleiskaavan tekemistä.
Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuinaluetta. Tähän samaiseen yleiskaavaan on merkitty keskustatoimintojen alakeskus, joka koskee ja mahdollistaa myös liikerakentamisen, täysin eri paikkaan, kuin tälle puistoalueelle. Asemakaavan aiottu muutos on yleiskaavan vastainen ja lisäksi keskustatoimintojen alakeskus on jo olemassa. Laaja palvelutarjonta Martinlaaksossa, Myyrmäessä ja Kaivokselassa on jo nykyisellään kohtuullisen etäisyyden päässä. Olemassa olevat lähialueen palvelut ovat lisäksi saavutettavissa helposti käyttäen julkista ja kevyttä liikennettä.

MRL 54 §
Asemakaavan sisältövaatimukset

"Asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Kaavoitettava alue on nykyisessä asemakaavassa puistoaluetta. MRL 54 § mukaan kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja ja muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Alueen kaavoittaminen kauppapalveluita varten on siksi MRL 54 § vastainen.

Kaavaselostus

Kaavaselostuksen sivu 18, kohta Lähtökohta-alueiston antamat tavoitteet:
"Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 mukaan vantaalaisten määrän ja ostovoiman kasvu vaatii lisää liiketiloja. Maankäytön muutostarpeet ovat lisäämässä painetta muuttaa mm. Vantaanlaaksontiehen tukeutuva Hämeenlinnanväylän itäpuoleinen Kaivoksela työpaikka-alueesta asuntovaltaiseksi alueeksi."

Koska palveluverkkoselvityksessäkin selvästi osoitetaan että tulevat muutostarpeet olemassa oleviin käyttötarkoitusten muutoksiin kohdistuu Kaivokselan työpaikka-alueelle, niin myös liikerakentaminen ja mm päivittäistavarakaupan rakentaminen tulee kohdistaa sille alueelle, minne on tulossa lisää asutusta. Tämä asuinalueeksi muutettava alue olisi huomattavasti parempi sijoituspaikka päivittäistavarakaupalle. Aluetta kaavoitettaessa voisi aiottua paikkaa paremmin ottaa huomioon mm. päivittäistavarakaupan liikenteelliset tarpeet.
Nykyiselle, Vantaanlaakson alueelle ei ole tulossa mitään merkittävää asuntorakentamista tulevaisuudessakaan. Alueella on jo nyt toimiva lähipalvelukeskus, jossa on myös päivittäistavarakauppa, samoin pizzeria, kuntosali, parturikampaamo, sähköasennusliike, maustekauppa, Vantaanlaakson seurankuntatilat.

Kaavaselostuksen sivu 23, kohta Kaavan vaikutukset:
"Kaavamuutosta laadittaessa on tarkasteltu uuden päivittäistavarakaupan hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavamuutosta varten on laadittu selvitykset liikenteestä, liikennemelusta sekä hulevesien hallinasta. "

Kunnalla on kaavamonopoli eli ilman Kunnan lupaa tai kaavaa on käytännössä mahdoton perustaa uutta, esimerkiksi päivittäistavarakauppaa. Samalla kun Kunnalla on ns. kaavamonopoli, heillä on myös velvollisuus ja vastuu huolehtia ja turvata olevan liiketoiminnan jatkuvuus. Nyt suunniteltu uusi päivittäistavarakauppa on kokonaispinta-alaltaan noin 2.800m2. Vantaanlaakson ostoskeskuksen päivittäistavarakaupan kokonaispinta-ala on 400m2. Uuden päivittäistavarakaupan tuleminen samalle markkina-alueelle selvästi isomman kokoluokan myymälällä, tulee johtamaan todennäköisesti nykyisen ostoskeskuksen päivittäistavarakaupan loppumiseen tai ainakin merkittävään supistumiseen ja kannattamattomaan liiketoimintaan. Uuden myymälän vähittäismyyntitavoitteet ovat ainakin 8.000.000€ vuositasolla. Tämä osaltaan voi johtaa myös Vantaanlaakson nykyisen ostoskeskuksen muiden palveluiden surkastusmiseen ja katoamiseen. Tämä edellyttäisi uuden kaupan välittömään läheisyyteen noin 2000-3000 uutta asukasta. Uutta asutusta ei ole odotettavissa tai osoitettu Kaupungin teettämässä palveluverkkoselvityksen asukasluvun kasvussa tälle alueelle, vaan Kaivokselan teollisuusalueelle, jota ehdotetaan muutettavaksi tulevaisuudessa asunto-alueeksi. Tälle alueelle on luontevaa osoittaa myös uusia kaupan eli myös päivittäistavarakaupan yksiköitä.

MRA 1 §:
*"**Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa***
Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:
1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;

laajuudeltaan riittävät. Riittämättömyys johtuu mm. liikenneselvityksessä olevista virheistä ja puutteista, joista tarkemmin jäljempänä tässä muistutuksessa.
Jos uuden kaupan sijoittuminen kaikesta huolimatta sallitaan nykyiselle puistoalueelle, tulee kaikki edellä mainitut liikennejärjestelyt ja meluaidat olla rakennettu ja toteutettu, ennen kuin kauppaa saa avata. Tämä asia tulee selvästi kirjoittaa niin kaavamääräyksiin kuin mahdolliseen kauppakirjaan.

Kaavaselostuksen sivut 26 ja 27, kohta: Liikenne:
Liikenneselvitys, johon kaavaselostuksessa viitataan, on laadittu puutteellisesti ja virheellisesti. Selvityksessä ei ole lainkaan tarkasteltu aamun huipputunnin liikennettä (AHT). Aamun huipputuntiin perustuva tarkastelu tulee tehdä illan huipputuntiliikennetarkastelun lisäksi, sillä aamun liikenne suuntautuu osin eri suuntaan kuin illan liikenne. Kaupan liikenteellä aamun huipputunnin liikenteen sujuvuuteen ei liene kovin suurta merkitystä, mutta esitetyllä liikennevalo-ohjauksella on erittäin suuri merkitys liikenteen sujuvuuteen myös aamulla.
Liikenneselvityksestä puuttuu laajempi verkostollinen selvitys, jolla pystytään tarkastelemaan esitetyn valo-ohjauksen vaikutusta esim. koko Martinlaaksontien liikennevirran ja asuntokatujen Martinlaaksontielle liittymisen sujuvuuteen.
Valo-ohjauksen vaikutus Hämeenlinnan väylän pohjoisesta tulevan rampin liikenteen sujuvuuteen on tarkasteltava. Valo-ohjaus Martinlaaksontielle hankaloittaisi merkittävästi rampista vasemmalle Martinlaaksontielle kääntyvän liikenteen sujuvuutta.
Liikenneselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu joukkoliikennettä, eikä varsinkaan Martinlaaksontiellä ja Vantaanlaaksontiellä olevien linja-autopysäkkien vaikutusta liikenteen sujuvuuteen. Linja-auton poistuminen pysäkiltä aiheuttaa suuren häiriön liikennevirtaan.
Liikenneselvityksessä ei myöskään ole lainkaan huomioitu kevyen liikenteen aiheuttamia häiriöitä liikennevirtaan ylitettäessä suojateitä.
Nämä puutteet ja virheet liikenneselvityksessä osoittavat, että kaavaselostuksessa esitetyt Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettavat liikenteelliset toimenpiteet eivät ole laajuudeltaan riittävät. Valo-ohjaus tullaan tarvitsemaan ainakin myös pohjoisesta tulevaan ramppiin. Lisäksi Hämeenlinnan väylän alla sijaitsevan linja-autopysäkin liikennejärjestelyt vaativat uudelleen järjestelyä valo-ohjauksen myötä.
Valo-ohjattujen risteysten toteuttamisesta tällaiseen paikkaan tulee saada lausunnot vähintään HSL:ltä sekä Uudenmaan ELY-keskukselta.
Liikenneselvityksen liitteenä olevassa modulirekan ajouratarkastelussa (piirustusnumero LS-03-02) esitetään rekan kääntyminen oikealle Vantaanlaaksontielle käyttäen vasenta ajorataa. Tämä ei ole hyväksyttävä ratkaisu liikenneturvallisuuden kannalta, ellei rekan poistuessa järjestetä liikenteen ohjausta tontille tulevaa liikennettä varten.

Kaavaselostuksen sivu 28, kohta Ympäristöhäiriöt:
"Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen sekä meluselvityksen. Kaavamuutosalueelle kulkeutuu sitä reunustavilta runsasliikenteisiltä liikenneväyliltä (Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie, Vantaanlaaksontie) melua ja pakokaasupäästöjä yms. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän myötä lisääntyvän liikennemäärän muutokset ilmanlaatuun jäävät pieniksi."

Meluselvitys on laadittu puutteellisesti ja osin väärien lähtötietojen perusteella.
Meluselvityksessä on täysin jätetty huomiotta lähitulevaisuudessa Hämeenlinnan väylän kehittämisen yhteydessä toteutettavien meluesteiden vaikutus liikennemeluun alueella. Koukkupuiston merkitys virkistyskäytössä parantuu huomattavasti näiden meluesteiden ansiosta, jota Vantaan kaupunki voisi vielä lisätä toteuttamalla meluesteet Martinlaaksontielle ja Vantaanlaaksontielle. Meluselvityksessä tulee tarkastella mikä osa liikennemelusta aiheutuu Hämeenlinnan väylästä ja mikä osa katuliikenteestä.
"Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melun keskiäänitasoja

lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB. Yleisen käsityksen mukaan 2-3 dB muutos keskiäänitasossa on hyvissä olosuhteissa ja ilman häiritsevää muuta taustamelua pääsääntöisesti korvakuulolla havaittavissa. Kaupan lastauspihalla käy yöaikana (klo 22-7) yksi kuorma-auto. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso jää kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmillä asuinkiinteistöillä alle 45 dB, eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Kaupan ja sen toimintojen vaikutus yömelun keskiäänitasoihin alueen asuinkiinteistöillä on muu tie- ja katuliikenne huomioiden likipitäen olematon."

Meluselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu asiakasliikenteen vaikutusta ilta- ja yöajan meluun. Myöhäisen illan asiakasliikenteen ja asiakkaiden aiheuttama lisäys meluun aiheuttaa suurta häiriöitä lähiasukkaille.
Kauppojen aukioloajat ovat nykyisen lainsäädännön puitteissa vapaat. Kauppa voi, niin halutessaan, pitää ovet auki vuorokauden ympäri. Kauppa aiheuttaa myös yöllistä asiakasliikennettä, mikäli hanke toteutuu.
Samoin kaupan tarvitsema logistiikka hoidetaan yleensä yöaikaan ja on aivan selvää että uuden kaupan takaovella käy useampi kuin yksi jakeluauto vuorokaudessa, yleisesti myös yöaikaan.
Jakeluautoissa on pakolliset peruutushälytykset eli läpitunkeva peruutuksen piipitys tulee kuulumaan kauas asuntoalueelle, asuntojen sisälle, varsinkin yöaikaan ja aikaisin aamulla, kun muuta taustamelua ei ole.
Edellä mainituin perusteluin esitän että Vantaan kaupunki pysäyttää asemakaavatyön, jolla ollaan osoittamassa uudelle päivittäistavarakaupalle tiloja nykyisen, lainvoimaisen asemakaavan osoittamalle puistoalueelle.

Pyydän kirjallista vastausta muistutukseen, postitse osoitteeseen:

K-market Naapuri
osoite

Vastine:
Asemakaavamuutosta nro 002320 koskevien muistutusten toimittamiselle on asetettu määräaika 18.4.–17.5.2018. Siitä on ilmoitettu kaupungin virallisella kuulutuksella 18.4.2018. Muistutus on toimitettava kunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä (MRA 895/1999, 27 §). K-market Naapurin muistutus on toimitettu kirjaamoon 29.5.2018, mikä on muistutuksille asetetun määräajan 17.5.2018 jälkeen. Muistutuksessa esitettyjä asioita ei siten oteta käsiteltäväksi.

Tarkistukset:
–

NRO 2

Muistutus:

Haen muutosta asemakaavamuutosehdotus nro 002320 hyväksymistä koskevaan päätökseen.

Olen asianosainen, koska asun kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä (Isännänkuja 4). Taloyhtiömme tontti rajoittuu kyseiseen puistoalueeseen, johon nyt on suunnitteilla päivittäistavarakauppa.

En hyväksy, että puistoalueesta lohkaistaisiin tontti kaupalle. Kaavamuutoksen perusteluna on asuinalueen kauppapalvelujen parantaminen.Tarvitaanko alueelle oikeasti lisää palveluja? Riittääkö kauppapalveluille käyttäjiä? Onko tarpeellista kaavoittaa puistoalueesta tontti kaupalle?

Vantaa on teettänyt kaupan palveluverkkoselvityksen, jossa arvioitiin että ostovoima ja palveluntarve kasvaa Myyrmäen suuralueella. Ennustettu palvelujen tarve luonnollisestikin lisääntyy alueen kasvukeskuksissa, mutta tuskin pientalovaltaisessa Vantaanlaaksossa. Epäilen että Myyrmäen, Kaivokselan tai edes Martinlaakson asukkaat tulisivat asioimaan Vantaanlaaksoon, koska heillä on omilla asuinalueillaan jo paremmat kauppapalvelut (myös Lidl Myyrmäessä ja Kaivokselassa). Suunnitelmassa vedottiin myös hyviin liikenneyhteyksiin. Kuvitellaanko oikeasti, että ihmiset lähtevät julkisilla liikennevälineillä ostoksille Vantaanlaaksoon? Todennäköisemmin he silloin menevät Myyrmäkeen tai Jumboon, jossa on parempi valikoima palveluita.

Vantaanlaakso on pientaloaluetta, ja tietääkseni ei alueelle ole tulossa suuria määriä uusia asukkaita, joten on vaikea uskoa, että tällä alueella pärjäisi 2 päivittäistavarakauppaa. Alueelta on jo aikaisemmin lopettanut R-kioski kun pienille kaupoille sallittiin laajemmat aukioloajat ja kilpailu viereisen K-marketin kanssa kasvoi. Ilmeisesti ei molemmille riittänyt asiakkaita, vaikka R-kioskissa oli alueen ainoa postin palvelupiste. Nyt alueella olevan K-Market Naapurin myymälätehokkuus-selvitys, johon myös kaavamuutoksen esittelyssä vedottiin oli tehty 2016 (myyntiluvut ilmeisesti vuodelta 2015). Asioidessani tuossa kaupassa säännöllisesti näyttäisi, että tilanne on huonontunut tuon selvityksen jälkeen. Lähialueilla esim. Martinlaaksossa lisääntyneet kauppapalvelut ja isojen kauppojen aukiolorajoitusten poistaminen ovat todennäköisesti vaikeuttaneet K-Market Naapurin tilannetta. Tiedotusvälineissä usein uutisoidaan miten pienet kaupat ovat vaikeuksissa suurempien puristuksissa. Kauppiasvetoinen pieni K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa. Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja rakentamiseen, jos jatkossakin alueella olisi kuitenkin vain 1 päivittäistavarakauppa?

Onko kaavoituksessa otettu huomioon riittävä virkistysaluetarve, jos osa puistoalueesta lohkaistaan kaupalle? Alue on luonnontilainen osa Koukkuniitynpuistoa. Suunnitelman esittelyssä sanottiin, että alue ei sovellu virkistyskäyttöön meluhaittojen takia. Tällä hetkellä sillä on nimenomaan virkistyskäyttöä, sinne on muodostunut polkuja (myös talvisin). Tällaisia luonnontilassa olevia alueita nimenomaan tarvitaan luonnon monimuotoisuudenkin takia. Alueelle on jätetty kaatuneet puut lahoamaan, se on hyvä. Alueella on nähty maamyyrä (joka on suojeltu), kettu, paljon eri lintulajeja jne. Kyseisen alueen reunalla on myös lehtomaista metsää, jossa kasvaa mm. tervaleppää, näsiä, keltavuokkoja jne. Vaikka alue onkin liian pieni ollakseen luonnonsuojelullisesti merkittävä, on erilaisten luontotyyppien varaaminen virkistyskäyttöön silti tärkeää. Muut lähialueella olevat metsälaikut ovat mäntyvoittoista sekametsää ja tämä on oikeastaan ainoa lehtomainen alue. On huomioitava myös liikennemäärien kasvu. Liikenne ruuhkautuu entisestään ja jalankulku, pyöräily, ym. kevytliikenne vaikeutuu. Liikennemelu lisääntyy huomattavasti, se on jo nyt yli ohjearvojen. Alueella kasvaa mm. isoja kuusia, jos se jäisi luonnontilaan, se edes vähän estäisi liikenteen melua ja saasteita.

Vaikuttaa siltä että Lidlille on päätetty saada kauppapaikka hinnalla millä hyvänsä, vaikka sitten puistoalueelle.

Vastine:

Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka

on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös Isännänkuja 4:n ja uuden kauppatontin väliin jää puistoa. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevaa kaavamääräystä on vielä täsmennetty lisäyksellä: *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Kaava-alue on entistä peltoa. Kontiainen (aiemmin maamyyrä) on rauhoitettu, mutta sen esiintymistä ei ole tarpeen selvittää, koska laji ei ole uhanalainen ja sille soveltuvia elinympäristöjä on runsaasti viereisillä viher- ja pientaloalueilla (ennakkotapaus kaavassa 511900 Lustikulla, KHO 25.4.2008). Kettu on yleinen. Liito-oravia ei esiinny nyt laadittavan asemakaavamuutoksen alueella. Tervalepän suhteen alue ei ole luonnonsuojeluasetuksen mukaisesti luhtainen tai lähteinen. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Keltavuokko ei ole suojeltu.

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä edellyttävät. Siihen liittyen on asemakaavan nähtävänäolon jälkeen Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 3

Muistutus:

Vantaan kaupunkisuunnittelu / Asemakaavamuutosehdotus nro 002320

Tausta Asemakaavamuutos nro 002320 :n tarkoituksena on myydä tontti Lidlille perustettavaa päivittäistavarakauppaa varten. Asunto-osakeyhtiö Rian-Salpa rajoittuu välittömästi kyseiseen tonttiin, joten haluan yhtiön osakkaana muistuttaa kaavasta.

Esitän hankkeen hylkäämistä seuraavista syistä:

Liikenteen ylikuormitus

- Risteysalueen välittömässä läheisyydessä on omakotiasutusta, jota ulkopuolinen liikenne tulee lisääntyvästi häiritsemään. Liikenne ruuhkautuu jo nykyisellään asutuksen sisääntuloväylillä ja kasvattaa näin ympäristön saasteriskiä.
- Vantaanlaaksontie – Martinlaakson tie on jo tällä hetkellä ylikuormitettu, koska liikenne ohjautuu aiheettomasti Vantaanlaaksontielle viereisten pääväylien sijasta.
- Alueella on jo nykyisellään riittävästi erilaista melua (tieväylät, lentoliikenne)
- Suunniteltu pt-kauppa tuo risteysalueelle myös raskasta, tiestöä rasittavaa tavaraliikennettä.
- Aikaisempien yhteydenottojen perusteella tiedämme, että Vantaan kaupunkisuunnittelussa tunnetaan Vantaanlaaksontien tarpeettomaan läpikulkuliikenteeseen ja kuormitukseen liittyvät ongelmat.

Turvallisuushaitat

- Muutos lisäisi ratkaisevasti muualta tulevan liikenteen määrää.
- Pt-kaupan sijoittaminen Vantaanlaakson liityntärampin, välittömästi siihen liittyvän kiertoliittymän ja ylikuormitetun Vantaanlaaksontien väliin aiheuttaa exponentiaalisesti kasvavan onnettomuusriskin sekä jalankululle että henkilöauto- ja bussiliikenteelle. Liikenteen kasvaessa vastuu vaarasta ja Vantaanlaaksontien ylinopeuksista jää yhä enemmän asukkaille.

Maisemalliset tekijät

- Muutos poistaisi nykyisessä kaavassa Vantaanlaaksontien eteläkärjen suojametsäksi tarkoitetun viheralueen, jolla on nykyisellään alueen kannalta suuri merkitys. Puistoalue on mm. erittäin monimuotoinen lintujen pesimäalue, rusakkosuku on asunut metsässä yli 30 vuotta, sini- ja valkovuokot täyttävät puiston keväisin, ym. Kaikki tämä rikastuttaa alueen asukkaiden elämää ja antaa voimia nykymaailman kiireisiin, myös minun, sillä puisto on jokapäiväinen maisemani.

Palvelujen lisääntyminen

- Kaavamuutoksen mukaan tontille rakennettava kauppa parantaa selvästi pt-kaupan saatavuutta ja saavutettavuutta. Tiedossa ei ole, että alueen asukkaat kaipaisivat lisää pt-kaupan palveluita juuri suunnitellulle tontille. Meillä on hyvä lähikauppa Naapurikujalla, keskisuuri ostari Martinlaaksossa, kaksi kilpailevaa markettia Kaivokselassa sekä isot kauppakeskukset Myyrmanni, Jumbo ja Kaari kohtuullisen ajomatkan päässä.
- Asutuksen välittömään läheisyyteen tulevaa kauppaa ei ole kaiken edellä kerrotun perusteella syytä sijoittaa näin pienelle Koukkuniityn alueelle.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kauppatontin pohjoisreunan ja Asunto Oy Rian-Salpan tontin väliin jää vähimmillään noin 34 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. Kauppatontin pohjoisrajalle rakennetaan meluaita ja tontille istutetaan 30 puuta. Kauppa mahtuu tontille hyvin. Rusakko on yleinen asuinalueilla. Sinivuokko on poistettu rauhoitettujen lajien listalta 2005. Valkovuokko on laajalle levinnyt ja rauhoitettu vain Pohjois-Suomessa.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin-em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Asemakaavamuutoksen tilavaraukset katu- ja liikenneverkoille mahdollistavat turvallisten liikennejärjestelyjen toteuttamisen. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos

edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 4

Muistutus:

Muistutus kaavamuutosehdotukseen nro 002320

(päivittäistavarakauppa Vantaanlaaksontielle)

Haluan tehdä muistutuksen kaavaehdotuksesta Vantaanlaaksoon Koukkuniityn puiston kaakkoisosaan suunnitellusta Lidl-päivittäistavarakaupasta.

Perusteluina esitän seuraavaa:

1. Vantaanlaaksotien on jo nyt vilkkaasti liikennöity pientaloalueella. Kaupalle liittymä jouduttaisiin tekemään pyörätien yli, mikä merkittävästi vähentää liikenneturvallisuutta. Pientaloalueella asuu paljon lapsiperheitä.
2. Kaupan tavaratoimitusliikenne tuo melua aikaisin aamulla/yöllä ja rasittaa tiestöä.
3. Kaupasta aiheutuu merkittävä valaistus, joka vähentää lähialueen taloyhtiöiden viihtyvyyttä.
4. Vantaanlaaksossa on jo päivittäistavarakauppa varta vasten kauppatilaksi suunnitellussa kiinteistössä. Lidl ei ole päivittäistavarakauppa, vaan vetää asiakkaita ympäristöstä. Miksi pientaloasukkaiden liikenneturvallisuus ja viihtyvyys Vantaanlaaksossa täytyy vaarantaa muualta tulevien asiakkaiden takia? Ja miksi rakentaa uusi kaupparakennus, kun parinsadan metrin päässä on jo kiinteistö olemassa?
5. Alue on puistoa, pieni viheralue, joka osaltaan puustolla vaimentaa pölyä ja melua ympäristöstä. Alue on käytössä koiranulkoiluttamisessa ja lasten leikkipaikkana.
6. Pientaloalueella asuvilla perheillä on auto ja kaupassa käydään lähellä olevissa ostoskeskuksissa Jumbossa, Myyrmäessä ja nyt on Kivistöönkin suunnitteilla ostoskeskus
7. Tontin rakentaminen kaupaksi lisää lähitaloyhtiöiden pihoilla läpikulkua, joka osaltaan lisää roskaamista ja ilkivaltaa.

Pyydän mustutukseeni vastausta.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Tontin valaistuksesta määrätään rakennusjärjestyksessä, jota on asemakaavan lisäksi noudatettava rakentamisessa. Valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita. Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen luonnetta ja sen kaupunkikuvallista merkitystä. Valaisinten on sovelluttava kunkin alueen kaupunkikuvaan.

Lidl:n tonttiliittymään tullaan toteuttamaan normaalin käytännön mukaiset liikennejärjestelyt. Liittymän kohdalle maalataan suojatie ja tontilta tuleville autoilijoille tullaan asettamaan kolmio, jolloin tontilta tuleva autoilija väistää kevyttä liikennettä.

Kaupungin liikennesuunnittelu on mallintanut alakoululaisten liikkumisvirtoja. Kivimäen kouluun kulkee Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän kautta noin 30 oppilasta/vrk. Viimeisen viiden vuoden aikana kiertoliittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta. Liikennemäärät tulevat jonkin verran lisääntymään Lidl:n tulon myötä. Kiertoliittymissä ei ole liikennevaloja, kuten ei nykyisessäkään, joten kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen valo-ohjauksella edellyttäisi kiertoliittymän poistamista ja muuttamista valo-ohjatuksi liittymäksi. Katualueille asemakaavassa

osoitettujen tilavarausten puitteissa voidaan toteuttaa eri liikennemuotojen kannalta turvallinen kiertoliittymä. Katualueeksi varattu tila on riittävä myös valo-ohjatulle liittymälle. Mahdollisiin onnettomuuksiin kiertoliittymässä vaikuttaa erityisesti se, miten liikenteen eri osapuolet huomioivat toisensa ja noudattavat liikennesääntöjä, liikennemerkkejä, suojatiesääntöjä yms.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 5

Muistutus:

Aihe: Valitus Vantaanlaakson puistoalueen muuttamisesta Lidl-kaupaksi

Hei,

Vantaanlaakson Koukkuniityn puistoalueelle on tulossa Lidl-kauppa. Asumme perheeni kanssa aivan kyseisen tontin vieressä emmekä voi hyväksyä että tontille tulee kauppa. Alueen meluhaitat ylittävät jo nyt ohjearvot ja jos puut poistetaan meluhaitat lisääntyvät. Samoin liikenneturvallisuus vaarantuu erityisesti lasten osalta sillä tontti on niin pieni ettei siihen saa kunnon liittymäkaistaa rakennettua. Alueella asuu paljon lapsiperheitä. Meillä on hyvä kauppa K-Market ihan lähellä ja alle km päässä kauppakeskus. Lisäksi Kaivokselassa Lidl ja Myyrmäessä paljon kauppapalveluita. Jos Lidl tulee ei K-Market pysty kilpailemaan ja se poistuu täältä. Samalla alueelle tulee lisää liikennettä (Lidliin tullaan kaukaa) jolloin liikenne ruuhkautuu pahasti kunnon kaistojen ja väylien puutteessa, samoin meluhaitat yhä vain kasvavat sietämättömiksi. Ei liene järkevää investoida uuteen kauppaan jos jatkossakin on vain yksi kauppa kun Lidl vie asiakkaat. Kauppapaikka taasen jäisi tyhjilleen kun K-Market poistuisi. Emme kaipaa Vantaanlaaksoon uutta kauppaa sillä lähialueella on erittäin hyvät kauppapalvelut monipuolisesti. Tämä hanke lisää merkittävästi alueen tyytymättömyyttä, melua, ilkivaltaa, valosaastetta, liikennepäätöjä, liikenneruuhkia sekä liikenneonnettomuuksia eikä edes lisää Vantaanlaakson kauppapalvelutarjontaa loppujen lopuksi. Asukkaana asia on meille tärkeä. Pyydämme luopukaa hankkeesta.

Vanha Nurmijärventiellä on ollut joskus bensa-asema mutta se on kai lakkautettu tarpeettomana jo kauan sitten (?). Voisiko ennemmin tätä tonttia ajatella hyödynnettävän mikäli alueelle halutaan lisätä kauppapalveluita? Tällöin kyseessä voisi olla pieni lähikauppa joka olisi "samalla viivalla" K-Marketin kanssa niin ettei K-Market katoaisi. Isoihin kauppoihin täältä yleensä lähdetään autolla hakemaan viikon ruoat, näin yleistyksenä.

Pyydän saisinko vastauksen tähän viestiin?

Vastine:

Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Muistutuksessa vaihtoehtoiseksi sijaintipaikaksi ehdotetulla Vanhan Nurmijärventien tontilla muistuttaja ilmeisesti tarkoittaa 2000-luvun alkuun saakka Kehä III:n eteläpuolella Vantaankosken viilatehtaan lähistöllä ollutta huoltoasemaa. Kyseinen paikka olisi pieni, irti asutuksesta ja nyt asemakaavoitettavaan tonttiin verrattuna liikenteellisesti ja asiakasvirtojen

suhteen heikommin saavutettavissa. Se on myös valtion omistamaa liikennealuetta. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ” *Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*”

Tontin valaistuksesta määrätään rakennusjärjestyksessä, jota on asemakaavan lisäksi noudatettava rakentamisessa. Valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita. Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen luonnetta ja sen kaupunkikuvallista merkitystä. Valaisinten on sovelluttava kunkin alueen kaupunkikuvaan.

Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot ja ne mahtuvat asemakaavassa varatuille Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien katualueille. Lidl:n tonttiliittymään tullaan toteuttamaan normaalin käytännön mukaiset liikennejärjestelyt. Liittymän kohdalle maalataan suojatie ja tontilta tuleville autoilijoille tullaan asettamaan kolmio, jolloin tontilta tuleva autoilija väistää kevyttä liikennettä.

Tarkistukset:

Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 6

Muistutus:

Vantaan kaupunkisuunnittelu / Asemakaavamuutosehdotus nro 002320

Tausta Asemakaavamuutos nro 002320 :n tarkoituksena on myydä tontti Lidlille perustettavaa päivittäistavarakauppaa varten. Asunto-osakeyhtiö Rian-Salpa rajoittuu välittömästi kyseiseen tonttiin, joten haluan yhtiön osakkaana muistuttaa kaavasta.

Esitän hankkeen hylkäämistä seuraavista syistä:

Liikenteen ylikuormitus

- Risteysalueen välittömässä läheisyydessä on omakotiasutusta, jota ulkopuolinen liikenne tulee lisääntyvästi häiritsemään. Liikenne ruuhkautuu jo nykyisellään asutuksen sisääntuloväylillä ja kasvattaa näin ympäristön saasteriskiä.
- Vantaanlaaksontie – Martinlaakson tie on jo tällä hetkellä ylikuormitettu, koska liikenne ohjautuu aiheettomasti Vantaanlaaksontielle viereisten pääväylien sijasta.
- Alueella on jo nykyisellään riittävästi erilaista melua (tieväylät, lentoliikenne)
- Suunniteltu pt-kauppa tuo risteysalueelle myös raskasta, tiestöä rasittavaa tavaraliikennettä.
- Aikaisempien yhteydenottojen perusteella tiedämme, että Vantaan kaupunkisuunnittelussa tunnetaan Vantaanlaaksontien tarpeettomaan läpikulkuliikenteeseen ja kuormitukseen liittyvät ongelmat.

Turvallisuushaitat

- Muutos lisäisi ratkaisevasti muualta tulevan liikenteen määrää.
- Pt-kaupan sijoittaminen Vantaanlaakson liityntärampin, välittömästi siihen liittyvän kiertoliittymän ja ylikuormitetun Vantaanlaaksontien väliin aiheuttaa exponentiaalisesti kasvavan onnettomuusriskin sekä jalankululle että henkilöauto- ja bussiliikenteelle. Liikenteen kasvaessa vastuu vaarasta ja Vantaanlaaksontien ylinopeuksista jää yhä enemmän asukkaille.

Maisemalliset tekijät

- Muutos poistaisi nykyisessä kaavassa Vantaanlaaksontien eteläkärjen suojametsäksi tarkoitetun viheralueen, jolla on nykyisellään alueen kannalta suuri merkitys. Puistoalue on mm. erittäin monimuotoinen lintujen pesimäalue, mikä rikastuttaa alueen asukkaiden elämää.

Palvelujen lisääntyminen

- Kaavamuutoksen mukaan tontille rakennettava kauppa parantaa selvästi pt-kaupan saatavuutta ja saavutettavuutta. Tiedossa ei ole, että alueen asukkaat kaipaisivat lisää pt-kaupan palveluita juuri suunnitellulle tontille. Meillä on hyvä lähikauppa Naapurikujalla, keskisuuri ostari Martinlaaksossa, kaksi kilpailevaa markettia Kaivokselassa sekä isot kauppakeskukset Myyrmanni, Jumbo ja Kaari kohtuullisen ajomatkan päässä.
- Asutuksen välittömään läheisyyteen tulevaa kauppaa ei ole kaiken edellä kerrotun perusteella syytä sijoittaa näin pienelle Koukkuniityn alueelle.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kauppatontin pohjoisreunan ja Asunto Oy Rian-Salpan tontin väliin jää vähimmillään noin 34 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. Asemakaavamuutos edellyttää, että kauppatontin pohjoisrajalle huoltopihalle rakennetaan meluaita ja tontille istutetaan 30 puuta. Kauppa mahtuu tontille hyvin. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”* Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja*

turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla." Asemakaavamuutoksen tilavaraukset katu- ja liikenneverkoille mahdollistavat turvallisten liikennejärjestelyjen toteuttamisen.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 7

Muistutus:

Haen muutosta asemakaavamuutosehdotus nro 002320 hyväksymistä koskevaan päätökseen.
Olen asian osainen, koska asun kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä, Isännänkuja 4. Taloyhtiömme tontti rajoittuu kyseiseen puistoalueeseen, johon nyt on suunnitteilla päivittäistavarakauppa.
En hyväksy, että puistoalueesta lohkaistaisiin tontti kaupalle.
Kaavamuutoksen perusteluna on asuinalueen kauppapalvelujen parantaminen. Tarvitaanko alueelle lisää palveluja? Riittääkö kauppapalveluille käyttäjiä? Onko tarpeellista kaavoittaa puistoalueesta tontti kaupalle?
Vantaa on teettänyt kaupan palveluverkkoselvityksen, jossa arvioitiin että ostovoima ja palveluntarve kasvaa Myyrmäen suuralueella. Ennustettu palvelujen tarve luonnollisestikin lisääntyy alueen kasvukeskuksissa, eikä pientalovaltaisessa Vantaanlaaksossa. Tuskin Myyrmäen, Kaivokselan tai edes Martinlaakson asukkaat tulisivat paljoakaan asioimaan Vantaanlaaksoon, koska heillä on omillakin asuinalueillaan runsaasti kauppapalveluja (myös Lidl Myyrmäessä ja Kaivokselassa). Suunnitelmassa vedottiin myös hyviin liikenneyhteyksiin. Kuvitellaanko tosiaankin, että ihmiset lähtevät julkisilla liikennevälineillä ostoksille Vantaanlaaksoon? Todennäköisemmin he silloin menevät Myyrmäkeen tai Jumboon. Vantaanlaakso on pientaloaluetta, ja tietääkseni ei alueelle ole tulossa suuria määriä uusia asukkaita, joten on vaikea uskoa että tällä alueella pärjäisi 2 päivittäistavarakauppaa. Aikaisemmin oli K-kaupan lisäksi R-kioski, joka lopetti kun pienille kaupoille sallittiin laajemmat aukioloajat. Ilmeisesti ei molemmille riittänyt asiakkaita. Nyt alueella olevan K-Market Naapurin myymälätehokkuus-selvitys, johon myös kaavamuutoksen esittelyssä vedottiin oli tehty 2016 (myyntiluvut ilmeisesti vuodelta 2015). Pitkäaikaisena vakioasiakkaana, omien havaintojeni perusteella, siellä asioidessani näyttäisi, että tilanne on huonontunut huomattavasti tuon selvityksen jälkeen. Lähialueilla esim. Martinlaaksossa lisääntyneet kauppapalvelut ja isojen kauppojen aukiolorajoitusten poistaminen ovat todennäköisesti vaikeuttaneet K-Market Naapurin tilannetta. Tiedotusvälineissä usein uutisoidaan miten pienet kaupat ovat vaikeuksissa suurempien puristuksissa. Kauppiasvetoinen pieni K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa.
Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja infran rakentamiseen, jos jatkossakin alueella olisi kuitenkin vain 1 päivittäistavarakauppa? Sijainti vain vaihtuisi puistoalueelle.
Onko otettu huomioon riittävä virkistysaluetarve ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, jos osa puistoalueesta lohkaistaan kaupalle? Alue on luonnontilainen osa Koukkuniitynpuistoa. Suunnitelman esittelyssä sanottiin, että alue ei sovellu virkistyskäyttöön meluhaittojen takia. Tällä hetkellä sillä on nimenomaan virkistyskäyttöä, sinne on muodostunut polkuja, myös talvella. Tällaisia luonnontilassa olevia alueita nimenomaan tarvitaan luonnonmonimuotisuudenkin takia. Alueelle on jätetty kaatuneet puut lahoamaan, se on hyvä. Olen nähnyt siellä kontiaisen (joka on suojeltu), ketun, paljon eri lintulajeja jne. Eivätkä liito-oravien esiintymisalueetkaan kaukana ole. Kyseisen alueen reunalla on myös lehtomaista metsää, jossa kasvaa mm. tervaleppää, näsiä, keltavuokkoja jne. Lehtoalueita pitää vaalia, koska ne ovat vähentyneet hälyttävästi.
On huomioitava myös liikennemäärien kasvu. Liikenne ruuhkautuu entisestään ja jalankulku, pyöräily, ym. kevytliikenne vaikeutuu. Liikennemelu lisääntyy huomattavasti, se on jo nyt yli ohjearvojen. Alueella kasvaa mm. isoja kuusia, jos se jäisi luonnontilaan, se edes vähän blokkaisi liikenteen melua ja saasteita.
Ei voi välttyä poliittisen kähminnän ajatukselta. Lidlille on päätetty saada kauppapaikka hinnalla millä hyvänsä, vaikka sitten puistoalueelle.
Onko asiasta järjestetty aito ja avoin kilpailu?

Haluan vastauksen tähän muistutukseen.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden

kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös Isännänkuja 4:n ja uuden kauppatontin väliin jää puistoa.

Kaava-alue on entistä peltoa. Kontiainen (aiemmin maamyyrä) on rauhoitettu, mutta sen esiintymistä ei ole tarpeen selvittää, koska laji ei ole uhanalainen ja sille soveltuvia elinympäristöjä on runsaasti viereisillä viher- ja pientaloalueilla (ennakkotapaus kaavassa 511900 Lustikulla, HHO 15.5.2007, KHO 25.4.2008). Kettu on yleinen. Liito-oravia ei esiinny nyt laadittavan asemakaavamuutoksen alueella. Tervalepän suhteen alue ei ole luonnonsuojeluasetuksen mukaisesti luhtainen tai lähteinen. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Keltavuokko ei ole suojeltu.

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ” *Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 8

Muistutus:

Emme todellakaan halua kauppaa naapuriimme.pakokaasun määrä jo nyt on aivan mahdoton johtuen Hämeenlinnan sekä vantaanlaakson hiestä.vantaanlaakson tiellä autot seisovat jonossa jo nyt aamuin sekä illoin.meillä on jo hyvä kauppa alueella joten uutta emme tarvitse.

Vastine:
Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Kauppapaikka on kilpailutettu. Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Uudelle kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 9

Muistutus:

Vantaan kaupunkisuunnittelu / Asemakaavamuutosehdotus nro 002320

Tausta Asemakaavamuutos nro 002320 :n tarkoituksena on myydä tontti Lidlille perustettavaa päivittäistavarakauppaa varten. Asunto-osakeyhtiö Rian-Salpa rajoittuu välittömästi kyseiseen tonttiin, joten haluan yhtiön osakkaana muistuttaa kaavasta.

Esitän hankkeen hylkäämistä/uudelleen tarkastelua seuraavista syistä:

Hulevedet

- Jo tällä hetkellä Isännänkuja 2 B alue on useasti korkean veden ympäröimänä. Pelkona on, että teidän suunnitelmanne ei ole riittävä HULE-vesien osalta, jolloin B talon perustukset kastuvat ja piha-alue muutenkin vesittyy.
- Kuka on vastuussa, jos näin käy?

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Kauppapaikka on kilpailutettu. Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppatontin pohjoisreunan ja Asunto Oy Rian-Salpan tontin väliin jää vähimmillään noin 34 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. rakennetaan meluaita ja tontille istutetaan 30 puuta. Asemakaavamuutos edellyttää, että kauppatontin pohjoisrajalle huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita.

Hulevesisuunnitelma on mitoitettu Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti, jolloin rakentamisen aiheuttama hulevesimäärän lisäys viivytetään tontilla eikä rakentaminen lisää ojien tulvimista ja alueen vettymistä.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 10

Muistutus:

Tervehdys,

Asiani koskee kaavamuutosta (Asemakaavamuutos nro 002320), jonka seurauksena Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenneympyrän kohdalle lähistölle, Koukkuniityn puistoon, on tulossa LIDL. Hanke on täysin sopimaton ko. paikalle ja vastustan kaavamuutosta.

Asumme Vantaanlaaksossa ja saimme eri lähteistä viime vuonna tietää, että läheiseen Koukkupuistoon suunnitellaan asemakaavan muutosta, jolla puistoalue muutettaisiin päivittäistavarakaupan paikaksi. Myöhemmin kävi ilmi, että puistotontti aiotaan myydä Lidlille, joka rakentaa siihen ison kaupan parkkipaikkoineen ja lastauslaitureineen. Kaupunki perustelee sitä sillä, että tällä tavoin lisätään Vantaanlaakson kauppapalvelutarjontaa. Perustelu on älytön; 1½ kilometrin säteellä on viisi (!) päivittäistavarakauppaa, joten niitä ei todellakaan täällä kaivata lisää.

Kaupan paikka tulisi olemaan todella ongelmallinen liikenteen kannalta. Jo nyt Vantaaanlaaksontien kautta kulkeva läpikulkuliikenne on todella vilkasta ja ruuhka-aikoina liikenne jonoutuu. Kaupan parkkipaikalle ajo tulisi käymään Vantaanlaaksontien puolelta, joka on todella ahdas paikka. Mielenkiintoista on, että n. 10 vuotta sitten samalla paikalle aiottiin ABC-liikennemyymälää. Silloin lähialueen taloyhtiöiden voimakkaan vastustuksen vuoksi ajatus hylättiin. Meidän asukkaiden perustelut olivat tuolloin aivan samat kuin nytkin.

Vantaan kaupungin kaavoitusosasto järjesti asian tiimoilta asukastilaisuuden 16.1. Kivimäen koululla, paikalla oli kaavoitusosastolta kaksi ihmistä ja Lidlin edustaja. Myös asukkaita oli paljon paikalla. Vantaan kaavoitusosaston edustaja aloitti tilaisuuden toteamalla, että "tämä nyt on tällainen tiedotustilaisuus, jossa käydään hankkeen pääpiirteet läpi...". Näin tehtiin, jonka jälkeen alkoi keskustelu. Kaikki paikallaolijat vastustivat voimakkaasti kauppaprojektia nimenomaan paikan ahtauden ja lisääntyvän liikennekaaoksen takia. Todettiin myös, että kauppapalveluihin ollaan täysin tyytyväisiä, lisää ei todellakaan tarvita.

Vantaan edustajat olivat kovin puolustuskannalla tämän projektin puolesta, vaikka heidän perustelunsa toinen toisensa jälkeen tyrmättiin. Myös kaupungin edustajat myönsivät, että "Vantaanlaaksontien liikennemäärät ovat jo nyt äärirajoilla". Kaupungin edustajat myös myönsivät, että heille suoraan tullut palaute ko. hankkeesta "on ollut pääosin negatiivista" (tarkemmin sanottuna he olivat saaneet yhden positiivisen palautteen, ja sekin oli tullut kaupungin virkamieheltä).

En ymmärrä miksi kaupunki ajaa niin epäilyttävän innokkaasti tätä hanketta. Miksi tämä hanke etenee vääjäämättömästi huolimatta siitä, että alueen asukkaat yksimielisesti sitä vastustavat? Vai onko näin, että jollain alueilla asukkaita kuunnellaan ja jollain alueilla taas muutos- ja kehityshankkeet jyrätään läpi asukkaista piittaamatta?

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan

pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Mm. Lidl:n tonttiliittymään on liikenneselvityksessä esitetty toteutettavan kääntymiskaista. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Asemakaavamuutoksen tilavaraukset katu- ja liikenneverkoille mahdollistavat turvallisten liikennejärjestelyjen toteuttamisen. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 11

Muistutus:

Muistutus

Me allekirjoittaneet vaadimme nähtävillä olevaa asemakaavan muutosta Koukkupuiston puistoalueen eteläosan muuttamiseksi päivittäistavarakaupan käyttöön hylättäväksi.

Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuinaluetta, johon on merkitty keskustatoimintojen alakeskus. Asemakaavan aiottu muutos on yleiskaavan vastainen ja lisäksi keskustatoimintojen alakeskus on jo olemassa. Laaja palvelutarjonta Martinlaaksossa, Myyrmäessä ja Kaivokselassa on jo nykyisellään kohtuullisen etäisyyden päässä. Olemassa olevat lähialueen palvelut ovat lisäksi saavutettavissa helposti käyttäen julkista ja kevyttä liikennettä.

MRL 54 §
Asemakaavan sisältövaatimukset

"Asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Jos asemakaava laaditaan alueelle, jolla ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa, on asemakaavaa laadittaessa soveltuvin osin otettava huomioon myös mitä yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään"

Kaavoitettava alue on nykyisessä asemakaavassa puistoaluetta. MRL 54 § mukaan kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja ja muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Alueen kaavoittaminen kauppapalveluita varten on siksi MRL 54 § vastainen.

MRL 58 §
Asemakaavan oikeusvaikutukset

"Rakennusta ei saa rakentaa vastoin asemakaavaa (rakentamisrajoitus). Muiden ympäristön muutostoimenpiteiden kohdalla asemakaava on otettava huomioon siten kuin jäljempänä säädetään.

Asemakaava-alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka aiheuttavat haittaa kaavassa osoitetulle muiden alueiden käytölle. Asemakaava-alueelle ei saa myöskään sijoittaa toimintoja, jotka ovat haitallisten tai häiriöitä aiheuttavien ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista koskevien asemakaavamääräysten vastaisia."

Maankäytön muutos olisi myös MRL 58 § vastainen, koska alueen muuttaminen päivittäistavarakaupan käyttöön lisäisi lähialueen jo nyt ajoittain ruuhkaista liikennettä, liikenteen päästöjä sekä muita häiriöitä alueen asukkaille. Martinlaaksontien varrella kulkeva kevyen liikenteen väylä on alueen lapsille tärkeä yhteys muun muassa Kivimäen koulun suuntaan. Lisääntyvä liikenne alueella päivittäistavarakaupan myötä lisäisi vaarallisuutta alueen koululaisten koulumatkalla.

Mielestämme aluetta tulisi kehittää nykyisen asemakaavan mukaisesti palvelemaan lähialueen asukkaiden virkistyskäyttöä. Hämeenlinnan väylälle tullaan rakentamaan meluesteet, jolloin nykyisen liikennemelun 60...70 dB taso saataisiin alennettua virkistysaluekäyttöön soveltuvaksi (55 dB). Aluetta tulisi kehittää virkistysalueena perkaamalla ja kunnostamalla metsittynyttä aluetta. Alueen raitistoa tulisi kehittää nykyistä houkuttelevammaksi ja viihtyisämmäksi. Toimivan meluntorjunnan myötä alueen voisi vaihtoehtoisesti kaavoittaa esimerkiksi asuinkäyttöön.

Kaavaselostus

Kaavaselostuksen sivu 11, kohta Ympäristöhäiriöt:
"Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 on annettu yleiset ohjearvot ulkoalueiden ja sisätilojen melun enimmäistasoista. Taajamissa olevia virkistysalueita koskevat ohjearvot ovat päiväajalle LAeq,7-22? 55 dB(A) ja yöajalle LAeq,22-7? 50 dB(A). Virkistysalueiden päivä- sekä yömelun ohjearvot ylittyvät jo nykyisen tieliikenteen johdosta koko Koukkuniityn puiston alueella eikä se ilman meluesteitä sovellu kumoutuvan asemakaavan mukaiseen virkistysaluekäyttöön."

Hämeenlinnan väylälle, Martinlaakson eritasoliittymän kohdalle on valmistumassa kehittämisselvitys, jonka lisäksi Uudenmaan ELY-keskus aikoo käynnistää osuuden tiesuunnitelman mahdollisimman pian. Selvityksessä Hämeenlinnan väylälle esitetään rakennettavaksi meluesteet. Meluesteet parantavat huomattavasti alueen edellytyksiä virkistyskäyttöön voimassa olevan yleis- ja asemakaavan mukaisesti. Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien aiheuttamaa melua voidaan myös torjua meluestein Vantaan kaupungin toimesta.

Kaavaselostuksen sivu 18, kohta Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet:
"Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 mukaan vantaalaisten määrän ja ostovoiman kasvu vaatii lisää liiketiloja. Maankäytön muutostarpeet ovat lisäämässä painetta muuttaa mm. Vantaanlaaksontiehen tukeutuva Hämeenlinnanväylän itäpuoleinen Kaivoksela työpaikka-alueesta asuntovaltaiseksi alueeksi."

Tämä asuinalueeksi muutettava alue olisi huomattavasti parempi sijoituspaikka päivittäistavarakaupalle. Aluetta kaavoitettaessa voisi aiottua paikkaa paremmin ottaa huomioon mm. päivittäistavarakaupan liikenteelliset tarpeet.

Kaavaselostuksen sivu 23, kohta Kaavan vaikutukset:
"Kaavamuutosta laadittaessa on tarkasteltu uuden päivittäistavarakaupan hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavamuutosta varten on laadittu selvitykset liikenteestä, liikennemelusta sekä hulevesien hallinasta. "

MRA 1 §:
*"**Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa***
Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat

seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:
1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen."

Kaavamuutosta varten ei ole laadittu välttämätöntä ympäristöselvitystä. Alueen välittömässä läheisyydessä on äärimmäisen harvinaisen halavasepikän esiintymispaikka. Aiottu päivittäistavarakaupan tontti on mm. puustoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan halavasepikän potentiaalinen esiintymispaikka, jonka tontin rakentaminen tuhoaisi kokonaan.
Kaavamuutosalueesta noin 500 metrin etäisyydellä sekä etelään, että pohjoiseen sijaitsee liito-oravien käyttämät reitit Hämeenlinnan väylän ylitykseen. Aiottu tontti saattaa olla liito-oravien ruokailupaikka tai kulkureitti, jonka tontin rakentaminen tuhoaisi kokonaan.
Lisäksi kaavamuutoksen vaikutukset lähialueen asukkaiden elinoloihin ja elinympäristöön ovat kiistatta negatiiviset.

Kaavaselostuksen sivut 24 ja 25, kohta Palvelut ja työpaikat:
"Kaavamuutoksen myötä Vantaanlaakson asuntoalueen työpaikkaomavaraisuus lisääntyy. Vuonna 2015 laaditun Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen ja suunnitelman 2040 mukaan Vantaan asukasmäärän on ennustettu kasvavan vuodesta 2015 noin 50 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä ja olevan tuolloin noin 260 000. Vantaan väestöennusteen 2017 mukaan Myyrmäen suuralueen väkiluku kasvaa vuosina 2017-2027 yhteensä noin 6 800 asukkaalla. Vantaalaisten ostovoiman on päivittäistavarakaupan osalta ennustettu kasvavan vuosittain 1 % eli 455 miljoonaa euroa vuoteen 2040 mennessä. Myös työpaikkojen määrän kasvu Vantaalla lisää kaupallisten palveluiden tarvetta. Päivittäistavarakaupan liiketilan lisätilatarpeen on Myyrmäen suuralueella ilman ostovoiman siirtymiä arvioitu vuoteen 2040 mennessä olevan yhteensä 15 700 k-m2. Kaavamuutoksen mukainen päivittäistavarakauppa vastaa osaltaan ko. lisätilatarpeeseen."

Päivittäistavarakaupan vaikutus työpaikkaomavaraisuuteen on merkityksettömän pieni etenkin aiotun toimijan konseptin mukaan.
Aiottu liikepaikka ei vastaa laajentuvan Myyrmäen ja Martinlaakson palvelutarpeeseen. Kyseisten alueiden asukkaiden asiointimatkat suuntautuvat hyvin suurella todennäköisyydellä toisaalle.

Kaavaselostuksen sivut 25 ja 26, kohtaTaloudelliset vaikutukset:
"Uuden kaupan tontin luoteiskulmassa sijaitseva noin 40 m pituinen osuus Koukkuniityn puistossa sijaitsevasta avo-ojasta on siirrettävä aavistuksen verran lännemmäksi. Mikäli tontti halutaan liittää kaukolämpöverkostoon, sinne on rakennettava maanalainen kaukolämpöputki. Uutta tonttia lähin kaukolämmön putkiverkosto sijaitsee Isännänkujalla. Kaavamuutosta varten Ramboll Finland Oy:n laatimassa liikenneselvityksessä todetaan, että Vantaanlaaksontielle tarvitaan eteläsuunnasta oma ryhmittymiskaista kaupan tonttiliittymää varten. Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvalle rampille suositellaan liikennevalo-ohjausta sekä valo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimista erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamisella Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista. Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutetaan joko lisäkaistat tai, että liittymä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi.
Vantaan kaupunki vastaa edellä mainittujen yhdyskuntateknisten putki- ja liikenneverkostojen yms.

toteuttamisen kustannuksista, joita katetaan mm. tontin myynnistä Lidl Suomi Ky:lle saatavalla tulolla sekä kiinteistöstä kaupungille maksettavilla kiinteistöveroilla yms.
Hankkeen katsotaan pitkällä aikavälillä olevan kaupungille taloudellisesti kannattava."

Selostuksessa esitetyt Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettavat toimenpiteet eivät ole laajuudeltaan riittävät. Riittämättömyys johtuu mm. liikenneselvityksessä olevista virheistä ja puutteista, joista tarkemmin jäljempänä tässä muistutuksessa.
Mihin perustuu oletus, että hanke olisi edes pitkällä aikavälillä taloudellisesti kannattava? Oletusta tukevan taloudellisen selvityksen tulisi olla kaavaselostuksen liitteenä. Vai perustuuko oletus vain ns. "hihasta vedettyyn arvioon"?

Kaavaselostuksen sivut 26 ja 27, kohta: Liikenne:
Liikenneselvitys, johon kaavaselostuksessa viitataan, on laadittu puutteellisesti ja virheellisesti. Selvityksessä ei ole lainkaan tarkasteltu aamun huipputunnin liikennettä (AHT). Aamun huipputuntiin perustuva tarkastelu tulee tehdä illan huipputuntiliikennetarkastelun lisäksi, sillä aamun liikenne suuntautuu osin eri suuntaan kuin illan liikenne. Kaupan liikenteellä aamun huipputunnin liikenteen sujuvuuteen ei liene kovin suurta merkitystä, mutta esitetyllä liikennevalo-ohjauksella on erittäin suuri merkitys liikenteen sujuvuuteen myös aamulla.
Liikenneselvityksestä puuttuu laajempi verkostollinen selvitys, jolla pystytään tarkastelemaan esitetyn valo-ohjauksen vaikutusta esim. koko Martinlaaksontien liikennevirran ja asuntokatujen Martinlaaksontielle liittymisen sujuvuuteen.
Valo-ohjauksen vaikutus Hämeenlinnan väylän pohjoisesta tulevan rampin liikenteen sujuvuuteen on tarkasteltava. Valo-ohjaus Martinlaaksontielle hankaloittaisi merkittävästi rampista vasemmalle Martinlaaksontielle kääntyvän liikenteen sujuvuutta.
Liikenneselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu joukkoliikennettä, eikä varsinkaan Martinlaaksontiellä ja Vantaanlaaksontiellä olevien linja-autopysäkkien vaikutusta liikenteen sujuvuuteen. Linja-auton poistuminen pysäkiltä aiheuttaa suuren häiriön liikennevirtaan.
Liikenneselvityksessä ei myöskään ole lainkaan huomioitu kevyen liikenteen aiheuttamia häiriöitä liikennevirtaan ylitettäessä suojateitä.
Nämä puutteet ja virheet liikenneselvityksessä osoittavat, että kaavaselostuksessa esitetyt Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettavat liikenteelliset toimenpiteet eivät ole laajuudeltaan riittävät. Valo-ohjaus tullaan tarvitsemaan ainakin myös pohjoisesta tulevaan ramppiin. Lisäksi Hämeenlinnan väylän alla sijaitsevan linja-autopysäkin liikennejärjestelyt vaativat uudelleen järjestelyä valo-ohjauksen myötä.
Valo-ohjattujen risteysten toteuttamisesta tällaiseen paikkaan tulee saada lausunnot vähintään HSL:ltä sekä Uudenmaan ELY-keskukselta.
Liikenneselvityksen liitteenä olevassa modulirekan ajouratarkastelussa (piirustusnumero LS-03-02) esitetään rekan kääntyminen oikealle Vantaanlaaksontielle käyttäen vasenta ajorataa. Tämä ei ole hyväksyttävä ratkaisu liikenneturvallisuuden kannalta, ellei rekan poistuessa järjestetä liikenteen ohjausta tontille tulevaa liikennettä varten.

Kaavaselostuksen sivu 27, kohta Vesihuolto:
"Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoon, joten kaavaa varten ei ole tarvetta laajentaa vesihuoltoverkostoa. Puiston avo-ojaverkostoa täytyy muokata siten, että puiston hulevedet ohjautuvat jatkossa kokonaisuudessaan Hämeenlinnanväylän alittaviin hulevesiviemäreihin, koska yhteys uuden kaupan tontin halki Vantaanlaaksontien hulevesiviemäriin katkeaa kaavamuutoksen myötä. Tontin luoteisnurkalla oja siirretään kulkemaan puiston puolella."

Hämeenlinnan väylän alittaa jo rakennettu betoninen, halkaisijaltaan 300 mm oleva hulevesiviemäri. Puiston hulevesien johtaminen siihen ei liene mahdollista nykyisen putken kapasiteetin rajoissa.

Nykyisen hulevesiviemäriputken hyvin todennäköinen uusiminen kapasiteetiltaan suuremmaksi aiheuttaa merkittävän lisäyksen Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettaviin yhdyskuntateknisiin toimenpiteisiin.

Kaavaselostuksen sivu 28, kohta Ympäristöhäiriöt:
"Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen sekä meluselvityksen. Kaavamuutosalueelle kulkeutuu sitä reunustavilta runsasliikenteisiltä liikenneväyliltä (Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie, Vantaanlaaksontie) melua ja pakokaasupäästöjä yms. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän myötä lisääntyvän liikennemäärän muutokset ilmanlaatuun jäävät pieniksi."

Meluselvitys on laadittu puutteellisesti ja osin väärien lähtötietojen perusteella.
Hämeenlinnan väylän nopeusrajoitus tällä kohtaa on 80 km/h, meluselvityksessä mainittu 100 km/h. Tällä nopeuserolla jo nykyisillä liikennemäärillä on suuri merkitys selvityksessä kuvattuun liikennemeluun.
Meluselvityksessä on täysin jätetty huomiotta lähitulevaisuudessa Hämeenlinnan väylän kehittämisen yhteydessä toteutettavien meluesteiden vaikutus liikennemeluun alueella.
Koukkupuiston merkitys virkistyskäytössä parantuu huomattavasti näiden meluesteiden ansiosta, jota Vantaan kaupunki voisi vielä lisätä toteuttamalla meluesteet Martinlaaksontielle ja Vantaanlaaksontielle.
Meluselvityksessä tulee tarkastella mikä osa liikennemelusta aiheutuu Hämeenlinnan väylästä ja mikä osa katuliikenteestä.

"Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melun keskiäänitasoja lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB. Yleisen käsityksen mukaan 2-3 dB muutos keskiäänitasossa on hyvissä olosuhteissa ja ilman häiritsevää muuta taustamelua pääsääntöisesti korvakuulolla havaittavissa. Kaupan lastauspihalla käy yöaikana (klo 22-7) yksi kuorma-auto. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso jää kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmillä asuinkiinteistöillä alle 45 dB, eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Kaupan ja sen toimintojen vaikutus yömelun keskiäänitasoihin alueen asuinkiinteistöillä on muu tie- ja katuliikenne huomioiden likipitäen olematon."

Meluselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu asiakasliikenteen vaikutusta yöajan meluun. Yöajan asiakasliikenteen ja asiakkaiden aiheuttama lisäys meluun aiheuttaa suurta häiriöitä lahiasukkaille. Kauppojen aukioloajat ovat nykyisen lainsäädännön puitteissa vapaat, joten kauppa aiheuttanee myös yöllistä asiakasliikennettä, mikäli hanke toteutuu.

Vastine:
Vantaanlaaksoon on yleiskaavassa osoitettu keskustatoimintojen alakeskus pienellä c-merkinnällä ©. Se on lähipalvelujen keskus, jonne saa sijoittaa merkitykseltään paikallisia päivittäistavaramyymälöitä. Alakeskus sisältää sekä kaupalliset että julkiset palvelut. Yleiskaava ohjaa maankäyttöä yleispiirteisesti. Yleiskaavan ohjausvaikutuksen kannalta oleellista ei ole se, missä em. lähipalvelujen keskus asuinalueella tarkasti sijaitsee vaan nimenomaan se, että Vantaanlaakso alueena ja kaupunginosana on ko. alakeskus. MRL:n sekä kaupan sijoittumista ohjaavan muun säännöstön yms. perusteella vähittäiskaupan suuryksiköitä ovat yli 4 000 k-m^2 suuruiset myymälät. Mikäli päivittäistavarakauppa on suurempi kuin 5 000 k-m^2, se muuttuu seudullisesti merkittäväksi. Uusi kauppa ja Vantaanlaakson nykyisessä liikekeskuksessa sijaitseva K-market eivät erikseen eivätkä yhdessä ylitä seudullisen merkittävyyden rajaa.

Asemakaavan tarkoituksena on kauppatontin kaavoittaminen pääkatujen kulmaukseen. Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Tämä on yleiskaavoituksen laatima yleiskaavaa tarkempi koko kaupungin kattava kaupallinen selvitys. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on Vantaan kaupungin omistuksessa ja liikenteellisesti keskeinen sekä lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle. Kyseessä ei kuitenkaan ole vähittäiskaupan suuryksikkö.

Väestönkasvu ja työpaikkamäärän kasvu lisäävät päivittäistavarakaupan kysyntää. Nyt vireillä olevat kaupan kaavahankkeet lisäävät kaupan kilpailua, jolloin Lidillä on Länsi-Vantaalla kattavasti neljä kauppapaikkaa (Vapaala, Myyrmäki, Kaivoksela, Vantaanlaakso). Kaupan kilpailu ja palveluvalikoima, liikenneyhteyksien sujuvuus, asiointimatkojen ketjutus muiden liikkumistarpeiden kanssa yms. vaikuttavat ihmisten ostoskäyttäytymiseen, eikä asiointipaikaksi aina valita esimerkiksi lähimpänä kotia olevaa myymälää. Asiointimatkat suuntautuvat myös alueilta toisille. Tämä on huomioitu mm. Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040:ssä. Hankkeen vaikutusalueeseen kuuluu Martinlaakso, jossa on rakenteilla ja kaavoitteilla useita kerrostalo- ja työpaikkakohteita. Kaavamuutos parantaa kaupan palveluja ja kilpailua. Isompi kauppa tarjoaa kustannustehokkaasti laajemman valikoiman.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kauppatontin viereen jää yhä 8,0 hehtaarin laajuinen puisto (Koukkuniitty ja Perkiönmäki), joka on 89 % nykyisestä puistosta. Lisäksi kaupunginosassa on tiemelun suhteen hiljainen Vantaanjokeen rajoittuva laaja virkistysalue (Lounaniitty), joka on valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VN 5.1.1995) ja liittyy ulkoilureitein Helsingin keskuspuistoon. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Länsi-Vantaalta on tehty tuore liito-oravaselvitys 2016, jota on täydennetty 2017. Halavasepikkä ja liito-orava eivät esiinny kaava-alueella. Kuten asemakaavamuutoksen selostuksessa on todettu, halavasepikkä on erikoistunut elämään tulvivilla ja runsaasti puumaisia pajuja kasvavilla alueilla, jollainen kaupan tontiksi asemakaavoitettava alue ei ole. Kaavamuutoksen vaikutuksia selvitettäessä on otettu huomioon aluetta koskevat aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Kaavamuutoksen vaikutukset on selvitetty siten, että ne antavat riittävät tiedot kaavamuutoksen toteuttamisesta.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta. Kaavaselostuksessa 19.3.2018 ja kaavan liitteissä on arvioitu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 5.4.2017 arvioitaviksi esitetyt kaavan merkittävät vaikutukset (MRL 9 §). Kaavaselostuksessa on nähtävilläolon jälkeen täsmennetty vaikutusten arviointiosiota erityisesti taloudellisten sekä luontoon ja luonnonympäristöön kohdistuvien vaikutusten osalta.

Vantaan kaupungilla on laaja, koko kaupunkia koskeva vuoden 2040 liikenne-ennuste. Lidl:n liikenneselvitys perustuu vuoden 2040 liikenne-ennusteeseen, johon on lisätty Lidl:n synnyttämä liikenne. Liikenneselvityksessä liikenteen toimivuustarkastelut tehdään ilta- tai aamuhuipputunnin liikennemäärillä riippuen siitä, kumpi huipputunti on suurempi. Lidl:in toimivuustarkastelussa iltahuipputunti on todettu suuremmaksi. Liikennevalot tullaan aikanaan ohjelmoimaan aamulla aamuhuipputunnin liikennemäärien ja suuntautumisen mukaan, ja illalla vastaavasti iltahuipputunnin mukaan.

Liikenneselvityksessä on tarkasteltu Hämeenlinnanväylän pohjoisesta tulevan rampin liikenteen toimivuus. Simulointien perusteella siihen on esitetty pidennettyä kääntymiskaistaa. Martinlaaksontien ja Hämeenlinnanväylän rampin liittymä on liikenneselvityksessä esitetty muutettavan liikennevalo-ohjatuksi. Muutos valo-ohjaamattomasta liittymästä valo-ohjatuksi parantaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta.

Toimivuustarkastelussa on huomioitu linja-auton pysähtyminen pysäkille ja kevyenliikenteen suojatien ylitykset. Näiden asioiden huomioiminen kuuluu normaaliin toimivuustarkastelun tekemiseen. Liikenneselvitysraporttiin on koottu pääasiat eikä siinä ole mainittu kaikkia yksityiskohtia. Jonoutuva liikenne ei vaikuta Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien kiertoliittymän poistumishaaroilla sijaitsevien linja-autopysäkkien toimintaan eikä toisinpäin. Saapuessaan liittymään linja-autot jonottavat muiden ajoneuvojen kanssa yhdessä. Martinlaaksontien lähin pysäkki sijaitsee kiertoliittymän ja Hämeenlinnanväylän ramppiliittymän välissä. Linja-autoilla on etuajo-oikeus poistua pysäkiltä, mikä vaikuttaa hyvin vähän muun liikenteen toimivuuteen. Mikäli Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen johtavalle rampille toteutetaan Martinlaaksontieltä idästä tulevalle liikenteelle pidennetty kääntymiskaista, linja-autopysäkin suositellaan palvelevan vain rampille suuntautuvaa linja-autoliikennettä ja ramppiliittymän jälkeinen pysäkki Martinlaaksontietä jatkavia linjoja. Liikennevalokierroissa jalankulkijan minimivihreä toteutuu, jolloin jalankulkijat pääsevät ylittämään suojatiet. Jalankulkijoiden vihreät valot on ajoitettavissa niin, etteivät ne häiritse merkittävästi suurimpia ajoneuvoliikennevirtoja.

Moduulirekan kääntyminen uuden kaupan tonttiliittymässä oikealle piirustuksessa (nro LS-03-02) esitetyllä tavalla on normaali, hyväksyttävä käytäntö.

Kaupungin liikennesuunnittelu on mallintanut alakoululaisten liikkumisvirtoja. Kivimäen kouluun kulkee Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän kautta noin 30 oppilasta/vrk. Viimeisen viiden vuoden aikana kiertoliittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta. Liikennemäärät tulevat jonkin verran lisääntymään uuden Lidl:n myötä. Kiertoliittymissä ei ole liikennevaloja, kuten ei nykyisessäkään, joten kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen valo-ohjauksella edellyttäisi kiertoliittymän poistamista ja muuttamista valo-ohjatuksi liittymäksi. Alueen asemakaavoissa ko. liittymän katualueeksi varattu tila on riittävä myös valo-ohjatulle liittymälle.

Asemakaavamuutosehdotuksesta on pyydetty lausunto ELY-keskukselta. HSL:n lausunto tullaan pyytämään myöhemmin katusuunnitelmien yhteydessä. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa*

käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla." Liikenneselvityksen mukaan tieverkko toimii, kun tarvittavat liittymäjärjestelyt toteutetaan. Kaavalla varataan maa-alueet eri käyttötarkoituksiin ja lopulliset yksityiskohtaiset liikenne-järjestelyt ratkaistaan katusuunnitelmassa.

Hulevesisuunnitelma on mitoitettu Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti. Kovassa ja pitkässä rankkasateessa hulevesi viipyy tontilla ja puistossa lammikoissa. Hulevesiviemäri 300 B olisi liian pieni tällä valuma-alueella, mutta Vantaanlaaksontiellä on hulevesiviemäri 800 B ja Hämeenlinnanväylän alittaa hulevesiviemäri 800 B, joista jälkimmäinen ei näy vesihuollon esisuunnitelmakartalla. Hulevesiviemäreitä ei tarvitse uusia asemakaavamuutoksen vuoksi.

Kaupungin kaavahankkeet ovat hyvin kannattavia ja kaupungin talouden kannalta tarpeellisia huolimatta hankkeisiin liittyvistä katujärjestelyistä sekä ojien ja kunnallistekniikan siirroista. Nyt asemakaavoitettavasta kaupan tontista on kauppapaikan kilpailutuksessa (Kala 21.8.2017) tarjottu 740 euroa/k-m^2 eli noin 2 milj. euroa rakennusoikeudella 2 800 k-m^2. Ramboll Finland Oy:n liikenneselvitystä on täsmennetty lisäaineistoilla ja mm. kustannusarvioilla. Vantaanlaaksontie-Martinlaaksontie -kiertoliittymän pohjoishaaran hankkeen kustannusarvio sisältäen Vantaanlaaksontien eteläsuunnasta oman ryhmittymiskaistan uuden kaupan tonttiliittymää varten on noin 300 000 € – 350 000 € (ALV 0 %). Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvalle rampille suositellaan liikennevalo-ohjausta sekä valo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimista erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamisella Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista, minkä kustannukseksi arvioidaan noin 280 000 e – 330 000 e (AVL 0 %).
Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutetaan joko lisäkaistat tai, että liittymä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi. Kiertoliittymän muuttaminen vuoden 2040 ennustetilanteessa ns. turbo-kiertoliittymäksi tai kanavointi valo-ohjatuksi tasoliittymäksi arvioidaan maksavan noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %). Nykytilanteen parannustoimien sekä vuoden 2040 tilanteen kustannukset olisivat siten yhteensä noin 1 030 000 e – 1 280 000 e (ALV 0 %).

Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso on kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmällä asuinkiinteistöllä noin 40 dB (LAeq 22–7) eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Mallinnuksen mukaan tavaratoimituksista kuuluvista lastauksen ja purkamisen kolahduksista aiheutuva enimmäisäänitaso lähimmän asuintalon kohdalla on meluesteestä johtuen 61 dB (LAFmax). Ko. asuintalon julkisivun ääneneristävyyden voidaan arvioida olevan luokkaa 25–30 dB (äänitasoero). Tällöin 61 dB melutaso julkisivulla vaimenee sisälle asuntoon mentäessä vähintään tasolle 36 dB. Kaikki kolahdukset eivät ole yhtä kovaäänisiä eivätkä kaikki melutapahtumat tuota em. suuruisia hetkellisiä äänitasoja asunnoissa sisällä. Melueste riittää vaimentamaan hetkelliset lastauksesta ja purkamisesta aiheutuvat melutapahtumat alle WHO:n ja Asumisterveysohjeen suosituksen 45 dB. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä "*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*" Lidl ei ole auki yöaikaan klo 22 – 07, joten silloin ei ole asiakasliikennettä.

Eri katujen melun erottelu meluselvityksessä on tarpeetonta. Oleellista on erottaa uuden kaupan ja sen toimintojen melu alueen tieliikennemelusta, kuten meluselvityksessä on tehty. Meluselvityksen lähtötietoihin päätynyt Hämeenlinnanväylän väärä nopeusrajoitus on vain meluselvityksen taulukossa mutta laaditut melumallinnokset on tehty oikeilla nopeusrajoitustiedoilla. Meluselvitystä on tarkistettu (26.10.2018) sivun 1-4 taulukon 4. (Selvityksessä käytetyt liikennetiedot) osalta. Kun Hämeenlinnanväylän

meluesteet aikanaan toteutetaan, melutilanne helpottuu entisestään. Meluesteet toteuttaa valtio vasta tien parantamisen yhteydessä. Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Hämeenlinnanväylän parantaminen ei sisälly Helsingin seudun liikenne-järjestelmäsuunnitelmaan HLJ 2015, jossa on esitetty hankkeet, jotka tulisi aloittaa vuoteen 2025 mennessä. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 12

Muistutus:

Emme halua Lidl kauppaa lähellemme. Alueellamme on jo yksi kauppa ja pienen kävelymatkan päässä 4 päivittäistavara kauppaa. 3 kilometrin päässä2 Lidl kauppaa, että kyllä nämä riittävät.Tällä alueella on jo tarpeeksi liikennemelua ja jos puustoa hakataan, niin melu lisääntyy. Olemme odottaneet jo monta vuotta meluaitaa,joka on jo luvattukin ,mutta sitä vaan ei ole kuulunut, eikä näkynyt.Siis ei Lidl kauppaa Vantaanlaaksoon.

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta.

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 13

Muistutus:

Haen muutosta asemakaavamuutosehdotus nro 002320 hyväksymistä koskevaan päätökseen.
Asun kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä, Isännänkuja 4. Taloyhtiömme tontti rajoittuu kyseiseen puistoalueeseen, johon nyt on suunnitteilla päivittäistavarakauppa.
En hyväksy, että puistoalueesta lohkaistaisiin tontti kaupalle.
Kaavamuutoksen perusteluna on asuinalueen kauppapalvelujen parantaminen. Tarvitaanko alueelle lisää palveluja? Riittääkö kauppapalveluille käyttäjiä? Onko tarpeellista kaavoittaa puistoalueesta tontti kaupalle?
Vantaa on teettänyt kaupan palveluverkkoselvityksen, jossa arvioitiin että ostovoima ja palveluntarve kasvaa Myyrmäen suuralueella. Ennustettu palvelujen tarve luonnollisestikin lisääntyy alueen kasvukeskuksissa, eikä pientalovaltaisessa Vantaanlaaksossa. Tuskin Myyrmäen, Kaivokselan tai edes Martinlaakson asukkaat tulisivat paljoakaan asioimaan Vantaanlaaksoon, koska heillä on omillakin asuinalueillaan runsaasti kauppapalveluja (myös Lidl Myyrmäessä ja Kaivokselassa). Suunnitelmassa vedottiin myös hyviin liikenneyhteyksiin. Kuvitellaanko tosiaankin, että ihmiset lähtevät julkisilla liikennevälineillä ostoksille Vantaanlaaksoon? Todennäköisemmin he silloin menevät Myyrmäkeen tai Jumboon. Vantaanlaakso on pientaloaluetta, ja tietääkseni ei alueelle ole tulossa suuria määriä uusia asukkaita, joten on vaikea uskoa että tällä alueella pärjäisi 2 päivittäistavarakauppaa. Aikaisemmin oli K-kaupan lisäksi R-kioski, joka lopetti kun pienille kaupoille sallittiin laajemmat aukioloajat. Ilmeisesti ei molemmille riittänyt asiakkaita. Nyt alueella olevan K-Market Naapurin myymälätehokkuus-selvitys, johon myös kaavamuutoksen esittelyssä vedottiin oli tehty 2016 (myyntiluvut ilmeisesti vuodelta 2015). Hiljaisempaa on ollut sen jälkeen, kun olen asioinut kaupassa. Lähialueilla esim. Martinlaaksossa lisääntyneet kauppapalvelut ja isojen kauppojen aukiolorajoitusten poistaminen ovat todennäköisesti vaikeuttaneet K-Market Naapurin tilannetta. Tiedotusvälineissä usein uutisoidaan miten pienet kaupat ovat vaikeuksissa suurempien puristuksissa. Kauppiasvetoinen pieni K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa.
Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja infran rakentamiseen, jos jatkossakin alueella olisi kuitenkin vain 1 päivittäistavarakauppa? Sijainti vain vaihtuisi puistoalueelle.
Onko otettu huomioon riittävä virkistysaluetarve ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, jos osa puistoalueesta lohkaistaan kaupalle? Alue on luonnontilainen osa Koukkuniitynpuistoa. Suunnitelman esittelyssä sanottiin, että alue ei sovellu virkistyskäyttöön meluhaittojen takia. Tällä hetkellä sillä on nimenomaan virkistyskäyttöä, sinne on muodostunut polkuja, myös talvella. Tällaisia luonnontilassa olevia alueita nimenomaan tarvitaan luonnonmonimuotisuudenkin takia. Alueelle on jätetty kaatuneet puut lahoamaan, se on hyvä. alueella runsas kirjo lintuja etc. Eivätkä liito-oravien esiintymisalueetkaan kaukana ole. Kyseisen alueen reunalla on myös lehtomaista metsää, jossa kasvaa mm. tervaleppää, näsiä, keltavuokkoja jne. Lehtoalueita pitää vaalia, koska ne ovat vähentyneet hälyttävästi.
On huomioitava myös liikennemäärien kasvu. Liikenne ruuhkautuu entisestään ja jalankulku, pyöräily, ym. kevytliikenne vaikeutuu. Liikennemelu lisääntyy huomattavasti, se on jo nyt yli ohjearvojen. Alueella kasvaa mm. isoja kuusia, jos se jäisi luonnontilaan, se edes vähän blokkaisi liikenteen melua ja saasteita.
Ei voi välttyä poliittisen kähminnän ajatukselta. Lidlille on päätetty saada kauppapaikka hinnalla millä hyvänsä, vaikka sitten puistoalueelle.
Onko asiasta järjestetty aito ja avoin kilpailu?

Haluan vastauksen tähän muistutukseen.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka

palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös Isännänkuja 4:n ja uuden kauppatontin väliin jää puistoa. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Kaava-alue on entistä peltoa. Liito-oravia ei esiinny nyt laadittavan asemakaavamuutoksen alueella. Tervalepän suhteen alue ei ole luonnonsuojeluasetuksen mukaisesti luhtainen tai lähteinen. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Keltavuokko ei ole suojeltu.

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*”

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 14

Muistutus:

Hei!

Me lähialueen asukkaina emme hyväksy sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle (Lidl). Alueella meluhaitat ylittävät jo nyt ohjearvot. Meidän taloyhtiön tontti rajoittuu kyseiseen tonttiin. Alue on savimaata, joten rakentaminen paalutusmeluineen olisi jo rasittavaa. Myös liikenne kasvaisi, Hämeenlinnantie tuo jo ennestään melua yli sallittujen arvojen.
Haluaisi tähän valitukseen myös vastauksen.

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle. Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä.

Uuden kauppatontin ja Asunto Oy Hannan-Salpan tontin väliin jää puistoksi vyöhyke, jonka leveys on kapeimmillaan noin 35 m ja leveimmillään noin 87 m. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*”

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 15

Muistutus:

>
> Me lähialueen asukkaina emme hyväksy sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle (Lidl). Alueella meluhaitat ylittävät jo nyt ohjearvot. Meidän taloyhtiön tontti rajoittuu kyseiseen tonttiin. Alue on savimaata, joten rakentaminen paalutusmeluineen olisi jo rasittavaa. Myös liikenne kasvaisi, Hämeenlinnantie tuo jo ennestään melua yli sallittujen arvojen.
> Haluaisi tähän valitukseen myös vastauksen.
>

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle. Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä.

Uuden kauppatontin ja Asunto Oy Hannan-Salpan tontin väliin jää puistoksi vyöhyke, jonka leveys on kapeimmillaan noin 35 m ja leveimmillään noin 87 m. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 16

Muistutus:

Hei,

Haluan tähän muistutukseen/valitukseen vastauksen.

Lähialueen asukkaana vastustan sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle. Tällä alueella meluhaitat jo nyt ylittävät ohjearvot ja jos puita kaadetaan, niin meluhaitat pahenevat entisestään (meluhaitta johtuu Hämeenlinnan väylästä). Puusto katoaisi ja kauppa vieressä lisäisi läpikulkua, roskaamista, melua sekä ilkivaltariskiä taloyhtiön alueella. Lisäksi kauppa vieressä asiakasliikenteen lisäksi toisi myös raskasta, tiestöä rasittavaa sekä yöllistä melua aiheuttavaa tavaraliikennettä. Alue on ilmeisesti savimaata, joten rakennusvaiheessakin paalutusmeluineen olisi rasittavaa.

Pieni K-kauppias vetoinen K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa. Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja rakentamiseen, jos jatkossakinn olisi vain yksi päivittäistavarakauppa? Varsinkin, kun rahaa ei tunnu löytyvän Hämeenlinnan väylän meluaidan rakentamiseen. Olen tulevana äitinä huolissani lisääntyvästä melusta sekä lisääntyvästä liikenteen määrästä.

Vastine:

Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin saman suuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 17

Muistutus:

Hei,

Haluan tähän muistutukseen/valitukseen vastauksen.

Lähialueen asukkaana vastustan sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle. Tällä alueella meluhaitat jo nyt ylittävät ohjearvot ja jos puita kaadetaan, niin meluhaitat pahenevat entisestään (meluhaitta johtuu Hämeenlinnan väylästä). Puusto katoaisi ja kauppa vieressä lisäisi läpikulkua, roskaamista, melua sekä ilkivaltariskiä taloyhtiön alueella. Lisäksi kauppa vieressä asiakasliikenteen lisäksi toisi myös raskasta, tiestöä rasittavaa sekä yöllistä melua aiheuttavaa tavaraliikennettä. Alue on ilmeisesti savimaata, joten rakennusvaiheessakin paalutusmeluineen olisi rasittavaa.

Pieni K-kauppias vetoinen K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa. Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja rakentamiseen, jos jatkossakinn olisi vain yksi päivittäistavarakauppa? Varsinkin, kun rahaa ei tunnu löytyvän Hämeenlinnan väylän meluaidan rakentamiseen. Olen tulevana isänä huolissani lisääntyvästä melusta sekä lisääntyvästä liikenteen määrästä.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 18

Muistutus:

Kaavamuutoksesta vantaanlaaksoon :miksi pitäisi rakentaa Lidl myymälä tälle alueelle ja vielä puisto alueelle.siitä seuraa lisää liikennettä jo ennestään meluisalla alueelle,hämeenlinnantie aiheuttaa jo liikaa melua ja saastetta ja nyt suunnitellaan omakoti -ja rivitaloalueelle , niiden keskelle mukamas tarvitaan isoa myymälää ,meillä on jo täällä k-kauppa se riittää . Parin kolmen kilometrin säteellä on isoja kauppoja ja Lidl iällä on jopa kaksi myymälää tuossa lähellä, pitääkö niitä olla joka kadun kulmassa,jos on pakko rakentaa ,viekää tuonne Mazdan autoliikkeen tontin kulmaan, siellä ei ole haittoja niin paljoa .vastustan ehdottomasti rakentamista puistikko!!!!!!

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit ja muistutuksessa sijaintivaihtoehdoksi esitetty autoliikkeen tontti eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja*

purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 19

Muistutus:

Muistutus kaavamuutosehdotukseen nro 002320

(päivittäistavarakauppa Vantaanlaaksontielle)

Muistutuksen kaavaehdotuksesta Vantaanlaaksoon Koukkuniityn puiston kaakkoisosaan suunnitellusta Lidl-päivittäistavarakaupasta.

Perustelut:

Liittymä jouduttaisiin tulisi pyörätien yli, mikä merkittävästi vähentää liikenneturvallisuutta. Pientaloalueella asuu paljon lapsiperheitä ja kevyenliikenteenväylä on kovassa käytössä liikenneympyrän kohdalla.

Kaupan tavaratoimitusliikenne tuo melua aikaisin aamulla/yöllä ja rasittaa tiestöä. Lisäksi kaupparakennuksessa on pimeään aikaan voimakas valaistus, joka tuo valosaastetta lähitaloihin.

Vantaanlaaksossa on kauppakiinteistö vakiintuneella paikalla ja päivittäistavarakauppa. Miksi rakennetaan uusi kaupparakennus? Lidl vetää asiakkaita kaukaakin ja rasittaa alueen asumisviihtyvyyttä. Miksi juuri Vantaanlaaksossa asukkaiden viihtyvyys ja turvallisuus uhrataan?
Alue on puistoa, ja sellaisena lähitalojen lasten leikkipaikka ja myös alueen asukkaiden piknik- ja oleskelupaikka.

Toista lähikauppaa ei tarvita. Lähikaupasta haetaan vain pienet ostokset, alueella kaikilla on auto ja viikon ja viikonlopun ruokaostokset tehdään isoissa kauppakeskuksissa.

Olemme lähitalojen asukkaina erittäin huolissamme lisääntyvästä läpikulusta, pihoilla oleskelusta, roskaamisesta ja ilkivallasta, jota tämä väistämättä aiheuttaa.

Pyydän mustutukseeni vastausta.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt

muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Tontin valaistuksesta määrätään rakennusjärjestyksessä, jota on asemakaavan lisäksi noudatettava rakentamisessa. Valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita. Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen luonnetta ja sen kaupunkikuvallista merkitystä. Valaisinten on sovelluttava kunkin alueen kaupunkikuvaan.

Lidl:n tonttiliittymään tullaan toteuttamaan normaalin käytännön mukaiset liikennejärjestelyt. Liittymän kohdalle maalataan suojatie ja tontilta tuleville autoilijoille tullaan asettamaan kolmio, jolloin tontilta tuleva autoilija väistää kevyttä liikennettä.

Kaupungin liikennesuunnittelu on mallintanut alakoululaisten liikkumisvirtoja. Kivimäen kouluun kulkee Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän kautta noin 30 oppilasta/vrk. Viimeisen viiden vuoden aikana kiertoliittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta. Liikennemäärät tulevat jonkin verran lisääntymään Lidl:n tulon myötä. Kiertoliittymissä ei ole liikennevaloja, kuten ei nykyisessäkään, joten kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen valo-ohjauksella edellyttäisi kiertoliittymän poistamista ja muuttamista valo-ohjatuksi liittymäksi. Alueen asemakaavoissa ko. liittymän katualueeksi varattu tila on riittävä myös valo-ohjatulle liittymälle. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 20

Muistutus:

Vastustan ehdottomasti rakentamista vantaanlaaksoon suunniteltua Lidl-myymälää! Täällä on jo liikenteen melua ja saastetta ihan tarpeeksi hämeenlinnantien takia .pieni koivumetsää suojaa edes hitusen ja on kaunis katsella , ja sekin pantaisiin kaataen mokoman kaupan takia,meillä on k kauppa ja se on ihan hyvä .lisäksi parin kilometrin säteellä on isoja kauppoja ja jopa kaksi lidliäkin .pitääkö todella jokaiseen vapaaseen puistoon rakentaa kauppoja ,tämä on omakotitaloja ja rivitalo-aluetta ! Antakaa meidän pitää puistomme ja rakentakaa vaikka meluaitaa hämeenlinnantien ja alueemme väliin! Emme halua lisää melua ja häiriöitä alueellemme!!!!!!!!!

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaavamuutosehdotus nro 002320
Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / 21.1.2019

Kaupunginhallitus 26.3.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002320 Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso. Lausuntoja pyydettiin 2 kpl ja saatiin 2 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 Uudenmaan ELY-keskus	Kaavan vaikutukset on palveluverkon osalta selvitetty riittävästi. Ilmastointilaitteiden sekä lastaus- ja purkutoimintojen aiheuttama meluhaitta yöaikaan on estettävä kaavamääräyksin. Hulevesien kaavamääräystä tulisi tarkentaa. Kaupan rakentaminen ei saa johtaa liikenteenteen jonoutumiseen Hämeenlinnanväylälle saakka, joten kaupungin on toteutettava asian edellyttämät liikenneverkon parantamistoimet. Muutoksessa on huomioitava Hämeenlinnanväylän kehittämisselvityksessä esitetyt tarpeet. Mainos- ja informaatiopylonista ei saa aiheutua haittaa liikenneturvallisuudelle.	Melumääräystä on tarkistettu yömelun osalta. Hulevesiä, liikenneverkon parantamistoimia sekä mainos- ja informaatiopylonia koskevia kaavamääräyksiä on tarkistettu.
NRO 2 HSY	Aluetta palvelevat vesijohdot ja viemärit on rakennettu eikä muutos edellytä niiden siirtämistä.	–

NRO 1

Lausunto:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Dn:o VD/8955/10.02.04.01/2016

Lausunto UUDELY/3597/2017

14.05.2018 Julkinen

kirjaamo@vantaa.fi

Vantaan kaupunki Maankäyttö ja ympäristö
Kielotie 28
01300 VANTAA

Viite: lausuntopyyntö 26.3.2018

Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Vantaa, 18. Vantaanlaakso, Vantaanlaaksontie 34, nro 002320

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Vantaanlaaksontie 34 asemakaavan muutosehdotuksesta 17.5.2018 mennessä.

Hanketta ei koske maankäyttö- ja rakennuslain vähittäiskaupan suuryksikköjä koskevat erityiset sisältövaatimukset sen ollessa alle 4 000 k-m². Palveluverkkoselvityksessä suunnittelualue on todettu yhdeksi potentiaalisista päivittäistavarakaupan paikoista. Asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Asemakaavan muutosehdotuksessa on esitetty meluntorjuntatoimenpiteitä korttelialueen pohjoisreunalle. Ilmastointilaitteiden sekä lastaus- ja purkutoimintojen aiheuttama meluhaitta naapurustolle yöaikaan on estettävä kaavamääräyksin.

Hulevesien viivytys maanalaisella kasettijärjestelmällä on alueen tuleva maankäyttö huomioiden ainoa käyttökelpoinen ratkaisu. Hulevesiä koskevaan kaavamääräykseen on syytä lisätä 15.12.2017 päivätyssä hulevesiselvityksessä määritetty viivytysjärjestelmän minimitilavuus 65 m³.

Asemakaava-alue rajautuu lännessä Hämeenlinnanväylän (valtatie 3) ramppiin. Asemakaavan laadinnanyhteydessä tehdyssä liikenneselvityksessä todetaan, että Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle johtava ramppi jonoutuu uuden kaupan tuottaman liikennemäärän seurauksena Hämeenlinnanväylälle saakka, ellei ramppiliittymään toteuteta liikennevalo-ohjausta. Lisäksi voidaan tarvita kääntymiskaistoja tai niiden pidentämistä eri tulosuunnilla. Uudenmaan ELY-keskus toteaa, ettei kaupan rakentaminen saa johtaa liikenteen jonoutumiseen Hämeenlinnanväylälle saakka, joten Vantaan kaupungin on toteutettava kaupan rakentamisen yhteydessä myös sen edellyttämät liikenneverkon parantamistoimet.

Hämeenlinnanväylälle on parhaillaan tekeillä kehittämisselvitys *Hämeenlinnanväylän (vt 3) parantaminen välillä Hakamäentie-Kehä III* Uudenmaan ELY-keskuksen sekä Vantaan ja Helsingin kaupunkien yhteistyönä. Kehittämisselvityksessä esitetään Martinlaaksosta pohjoiseen johtavan rampin liittymiskaistan säteen suurentamista, jotta liittyminen Hämeenlinnanväylän liikennevirtaan olisi helpompaa. Hämeenlinnanväylän itäpuolella sijaitseva nykyinen jalankulun ja pyöräilyn väylä esitetään levennettäväksi pääreitiksi ja väylä siirrettäväksi osin kauemmaksi ajoradasta. Edellä mainitut muutokset aiheuttavat tarpeen laajentaa Hämeenlinnanväylän liikennealuetta hieman nykyistä laajemmaksi rampin itäpuolella. Kehittämisselvityksessä esitettävät parantamistoimet ja liikennealueen laajentamistarve on otettava huomioon tekeillä olevassa asemakaavassa.

Liikerakennuksen rakennusalan reunan tulee sijaita vähintään 20 metrin etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Näin turvataan riittävä suojaetäisyys rakennuksen ja rampin välillä. Liikerakennusten korttelialueen lounaiskulmaan on osoitettu rakennusala, jolle saa sijoittaa mainos- ja informaatiopylonin. Mainos- ja informaatiopylonista ei saa aiheutua haittaa liikenneturvallisuudelle. Kun pylonin pystyttämiselle haetaan lupaa, tulee siitä pyytää lausunto Pirkanmaan ELY-keskukselta, joka arvioi pylonia liikenneturvallisuuden näkökulmasta.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut yksikön päällikkö Aimo Huhdanmäki. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Vastine:
Asemakaavamuutoksessa edellytetään vähintään 2 m korkean meluesteen toteuttamista korttelialueen pohjoisreunalle. Laaditun meluselvityksen perusteella se estää, ettei uuden kaupan liikenteestä ja pihatoiminnoista aiheutuva melu kantaudu häiritsevästi naapurustoon ja hankkeen aiheuttama muutos alueella olevan melun keskiäänitasoihin on pieni. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso on lähimmällä asuinkiinteistöllä meluesteen johdosta noin 40 dB (LAeq 22–7) eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Mallinnuksen mukaan tavaratoimituksista kuuluvista lastauksen ja purkamisen kolahduksista aiheutuva enimmäisäänitaso lähimmän asuintalon kohdalla on meluesteestä johtuen 61 dB (LAFmax). Ko. asuintalon julkisivun ääneneristävyyden voidaan arvioida olevan luokkaa 25–30 dB (äänitasoero). Tällöin 61 dB melutaso julkisivulla vaimenee sisälle asuntoon mentäessä vähintään tasolle 36 dB. Kaikki kolahdukset eivät ole yhtä kovaäänisiä eivätkä kaikki melutapahtumat tuota em. suuruisia hetkellisiä äänitasoja asunnoissa sisällä. Melueste riittää vaimentamaan hetkelliset lastauksesta ja purkamisesta aiheutuvat melutapahtumat alle WHO:n ja Asumisterveysohjeen suosituksen 45 dB. Naapurustolle yöaikaan aiheutuvan häiritsevän meluhaitan poistamiseksi asia kuitenkin vielä lisävarmistetaan tarkistamalla asemakaavamuutosehdotusta lisäämällä kaavamääräys: *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Asemakaava ohjaa alueen maankäyttöä pitkälle tulevaisuuteen ja hulevesien hallinnan mitoituskriteerit voivat siinä välissä muuttua ja tiukentua. Kriteerien kirjaaminen tarkkoina numeraalisina kaavamääräyksinä johtaisi tällöin siihen, että ne ja kaava vanhenisivat hulevesien osalta liian pian. Vantaalla on rakennuslupaprosessissa aina noudatettava kaupungissa voimassaolevaa viimeisintä hulevesiohjelmaa, joka sisältää hulevesien kokonaisvaltaiseen hallintaan liittyvät tavoitteet, toimenpiteet ja hulevesien käsittelyn prioriteettijärjestyksen. Ohjelman keskeinen tavoite on, että veden kiertokulku rakentamisen jälkeenkin on

mahdollisimman paljon luonnontilaisen kaltainen eivätkä tontilta poisjohdettavien hulevesien virtaamat lisäänny. Kaavamuutos ei nykytilanteeseen verrattuna äärevöitä hulevesivirtaamia eikä lisää alueen ojien tulvimista. Asemakaavamuutosehdotusta tarkistetaan lisäämällä kaavamääräys: *”Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Hulevedet tulee viivyttää tontilla.”* Tarkistettu määräys sitoo hulevesien hallintaa koskevat viimeisimmät ja lopputuloksen kannalta parhaat kriteerit tonttien rakentamiseen.

Uuden kaupan rakentaminen edellyttää liikenneverkon parantamistoimia, jotta liikenne Hämeenlinnanväylälle Martinlaaksontieltä johtavalla rampilla, Martinlaaksontiellä ja Vantaanlaaksontiellä on sujuvaa. Siksi asemakaavamuutosehdotusta tarkistetaan lisäämällä kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tekeillä olevassa kehittämisselvityksessä *Hämeenlinnanväylän (vt 3) parantaminen välillä Hakamäentie-Kehä III* esitetty Martinlaaksontieltä pohjoiseen Hämeenlinnanväylälle johtavan rampin liittymiskaistan säteen suurentaminen sekä siihen liittyvät muutostarpeet jalankulun ja pyöräilyn väyliin kohdistuvat rampin ja Hämeenlinnanväylän liittymiskohtaan, joka on asemakaavamuutosalueen ulkopuolella. Asemakaavamuutos ei estä em. mahdollisten laajennusten toteuttamista. Kehittämisselvityksessä esitettävät parantamistoimet ja liikennealueen laajentamistarve on otettu huomioon asemakaavamuutoksessa.

Asemakaavamuutosehdotuksessa osoitetun liikerakennuksen rakennusalan länsireuna on noin 21,5 m etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Uusi liikerakennus sijaitsee Martinlaaksontieltä pohjoiseen Hämeenlinnanväylälle johtavan rampin alkupään suoralla osuudella, jossa väylän liikennevirtaan kiihdyttävien ajoneuvojen nopeudet ovat alhaiset eikä ajoneuvojen merkittävää suistumisvaaraa ole. Asemakaavamuutoksessa on otettu huomioon riittävä suojaetäisyys liikerakennuksen ja Hämeenlinnanväylän uloimman rampin välillä.

Asemakaavamuutosehdotusta tarkistetaan uuden liikerakennuksen lounaiskulmaan osoitetun mainos- ja informaatiopylonin osalta lisäämällä kaavamääräys: *”Maantiealueen viereinen mainos- ja informaatiopyloni ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle. Pylonin pystyttämisestä on pyydettävä lausunto maantien tienpitäjältä.”*

Tarkistukset:
Meluntorjuntaa, hulevesien hallintaa, liikenneverkon parantamistoimia sekä mainos- ja informaatiopylonia koskevia kaavamääräyksiä on tarkistettu vastineessa esitetyillä tavoilla.

NRO 2

Lausunto:

HSY

Lausunto 1 (2)

375/00.02.022.0220/2017

17.5.2018

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 18.5.2018
Dn:o VD/8955/10.02.04.01/2016

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunkisuunnittelu
Asematie 7
01300 Vantaa

VD/8955/10.02.04.01/2016

LAUSUNTO

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanlaakson kaupunginosassa Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän itäreunassa. Vantaan kaupungin yrityspalvelut on hakenut asemakaavan muuttamista siten, että Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutetaan liikerakennusten korttelialueeksi enintään 2800 k-m² kokoista päivittäistavarakauppaa varten.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

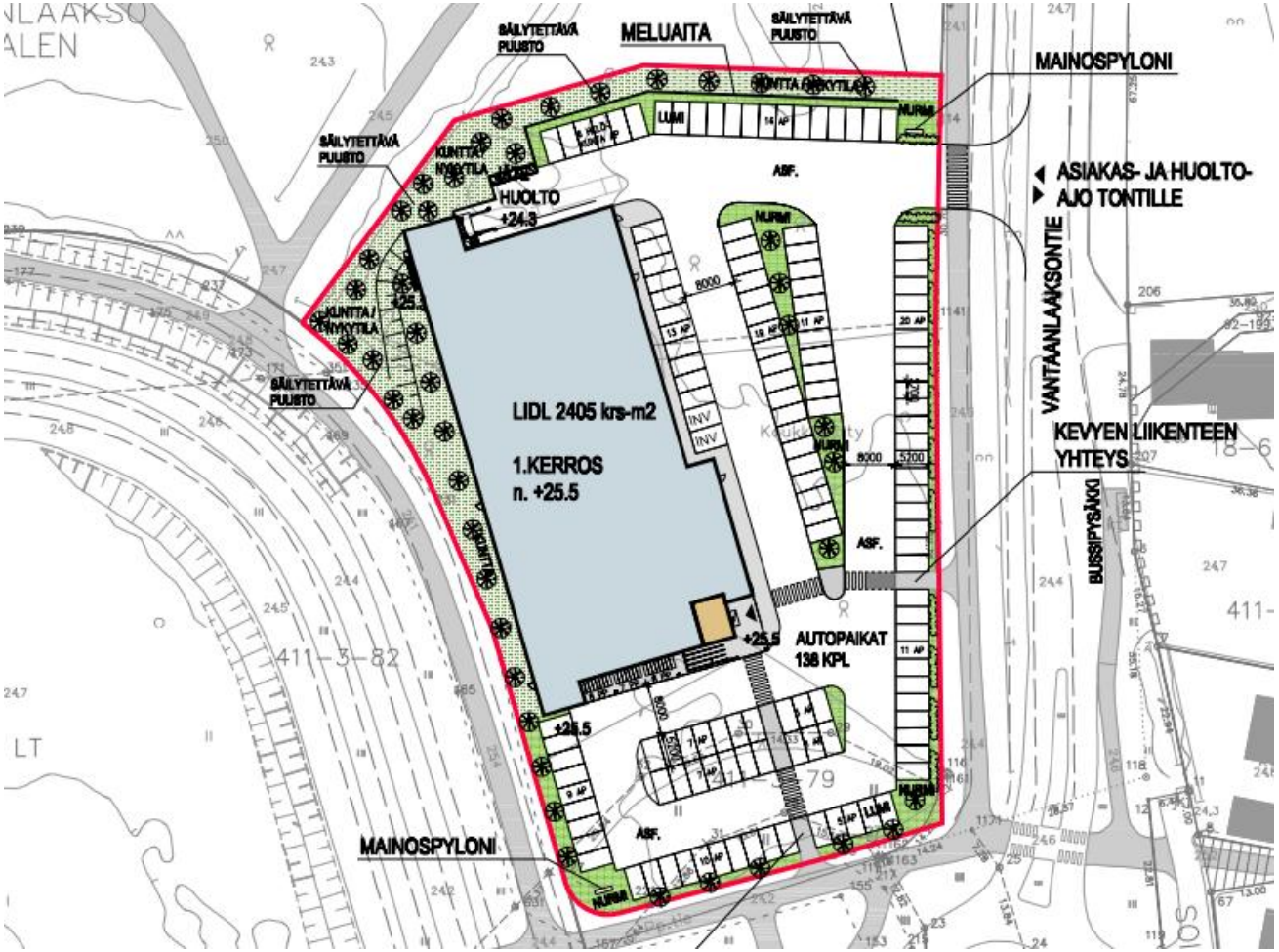
Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Vastine:
–

Tarkistukset:
–

LIDL

LIIKENTEELLISET TARKASTELUT -VANTAANLAAKSO

RAMBOLL

7.1.2019

SISÄLTÖ

- Ajouratarkastelut
- Liikenteelliset toimivuustarkastelut
- Yhteenveto

RAMBOLL

7.1.2019

AJOURATARKASTELUT VANTAANLAAKSO

- Suunnitelman mukainen järjestely mahdollistaa toimivan huoltoliikenteen täysperävaunulla

7.1.2019

TOIMIVUUSTARKASTELUT

- Toimivuustarkastelut tehtiin Synchro/SimTraffic ohjelmalla.
- Simuloinneissa tutkittiin Lidlin tuottaman ajoneuvoliikenteen vaikutuksia läheisiin liittymiin iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä nykytilanteessa, että ennustevuonna 2040.
- Nykytilan ja ennustevuoden 2040 liikenne-ennusteet pohjautuvat Vantaan kaupungin toimittamiin KAVL laskentoihin. Liikenteen suuntautumisen määrittelyssä on käytetty apuna HELMET-mallia.
- Lidlin simuloinneissa käytetyt liikennemäärät perustuvat Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa -oppaaseen ja kaupan yhteyteen suunniteltujen pysäköintipaikkojen määrään eli noin 260 ajoneuvokäyntiä/iltahuipputunti.
    - Oletuksena on, että huipputuntina yksi käynti kestää n. 30 min ja pysäköintialue on koko huipputunnin ajan täynnä tai lähes täynnä.
- Lidlin tuottama kavl saadaan matkatuotosoppaan tuntivaihtelukertoimien avulla. Huipputunnin osuus on saapuvista 11,6% ja poistuvista 11,5%, jolloin Lidlin kavl on 4 600.
- Myös Lidlin liikenteen suuntautumista on peilattu HELMET-mallin suuntautumisiin eli noin 30 % matkoista suuntautuu pohjoiseen ja 70 % etelään.

RAMBØLL

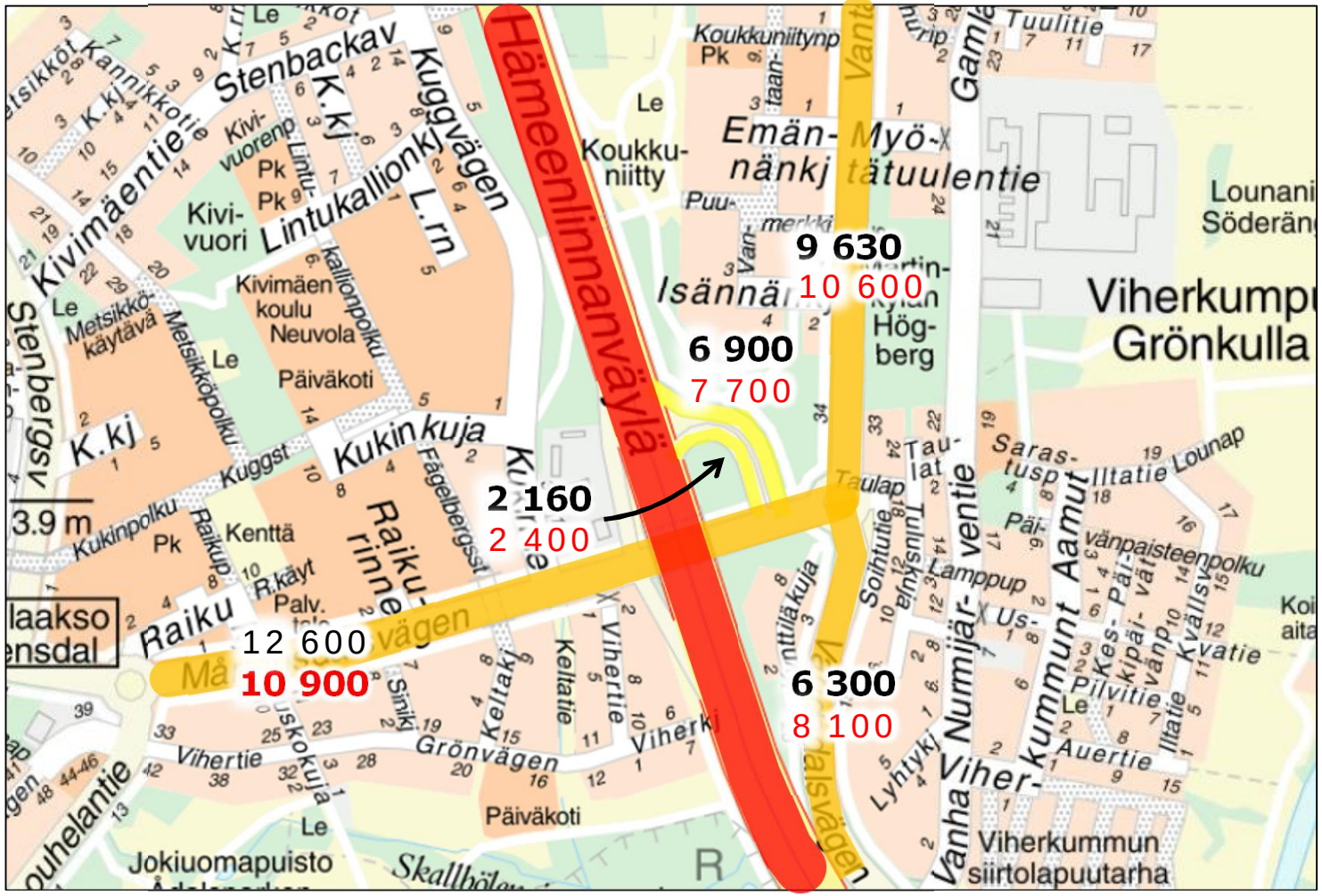
7.1.2019

SIMULOINTIMALLIT

- Tutkittiin 4 erilaista tilannetta
  - Nykytilanne ilman Lidl
  - Nykytilanne + Lidl
  - 2040 + Lidl, parannettu turbokiertoliittymä
    - Nykyinen kiertoliittymä ei toimi. Kaistajärjestelyt ei riittävät, jolloin liittymän kapasiteetti loppuu
  - 2040 + Lidl, liittymät valo-ohjattu
- Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattavat poiketa todellisesta
  - Esim. leveä kaista jossa kääntyvän ajoneuvon voi ohittaa on toteutettu mallissa omana kaistanaan

RAMBØLL

KAVL

KAVL 2015-2016

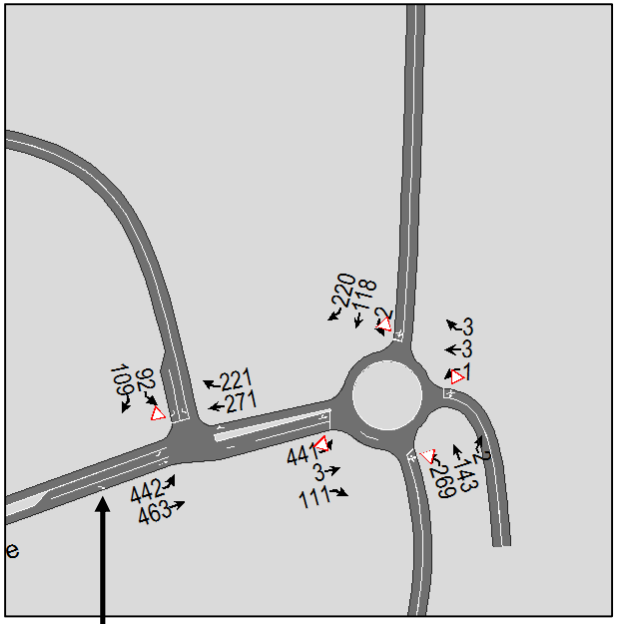
- Ramppien 2015 KAVL on arvioitu vuoden 2040 perusteella

KAVL 2040

7.1.2019

LIIKENNEMÄÄRÄT ILTAHUIPPUTUNTI

Nykytilanne 2025

Ylimääräinen kääntymiskaista, jotta kääntyvä ajoneuvo ei tuki suoraan ajavien kaistaa. Vastaa toiminnaltaan nykytilaa, muutamia ajoneuvoja mahtuu ohittamaan kääntyvän ajoneuvon

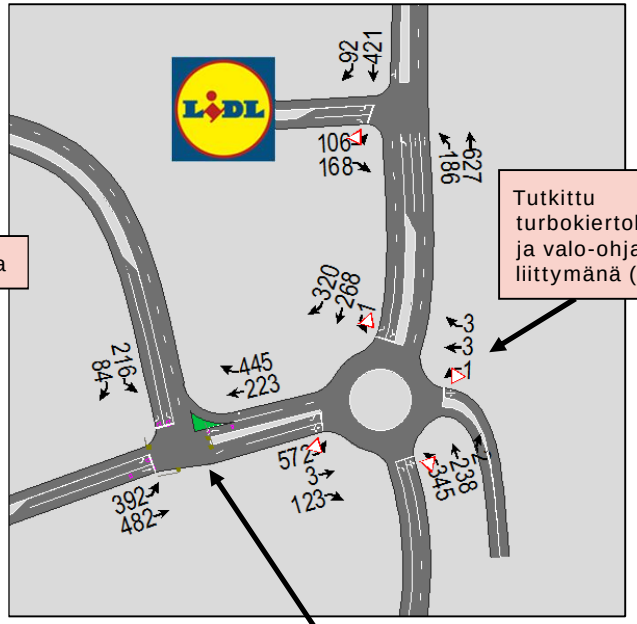
Nykytilanne 2025 + Lidl

Kääntymiskaista

Mallissa liikennevalot (60 s kierto), sekä pidennetyt kääntymiskaistat jotta kaikki liikenne saatiin kiertoliittymään. Ilman muutoksia jonoja koko rampin matkalla.

Ennustevuosi 2040 + Lidl

Tutkittu turbokiertoliittymänä ja valo-ohjattuna liittymänä (90 s kierto)

Liikennevalot (90 s) sekä vapaa oikea.

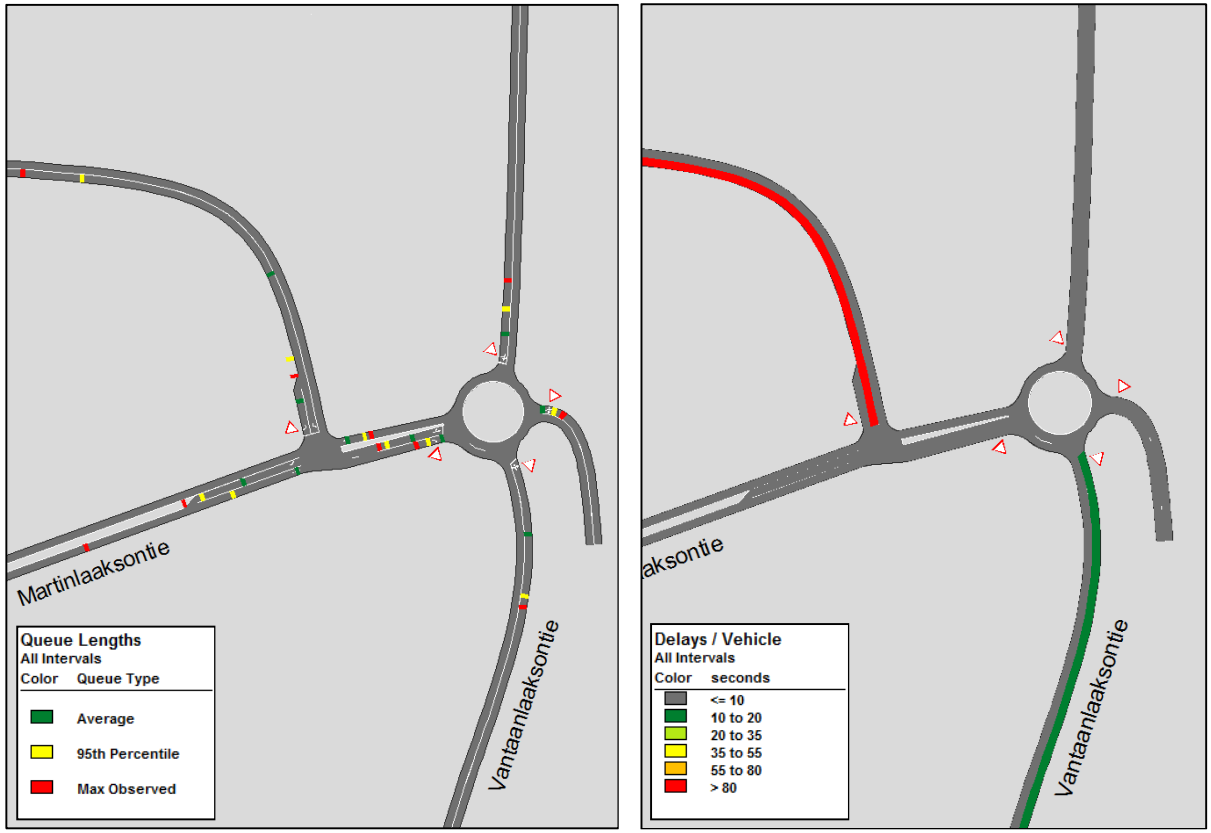
RAMBØLL

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

7.1.2019

VANTAANLAAKSO NYKYTILANNE ILMAN LIDL (IHT)

- Nykytilanteessa kiertoliittymän toimivuus on hyvä/kohtalainen.
  - Huipputuntina saattaa esiintyä jonoutumista, mutta jonot purkautuvat nopeasti
- Hämeenlinnanväylän ramppiliittymässä etelästä saapuva ramppi jonoutuu aika-ajoin pahasti, sillä vasemmalle kääntyminen on haastavaa Martinlaakson korkean liikennemäärän vuoksi
  - Kääntymiskaistoilla saadaan hieman kasvatettua liittymän kapasiteettia.

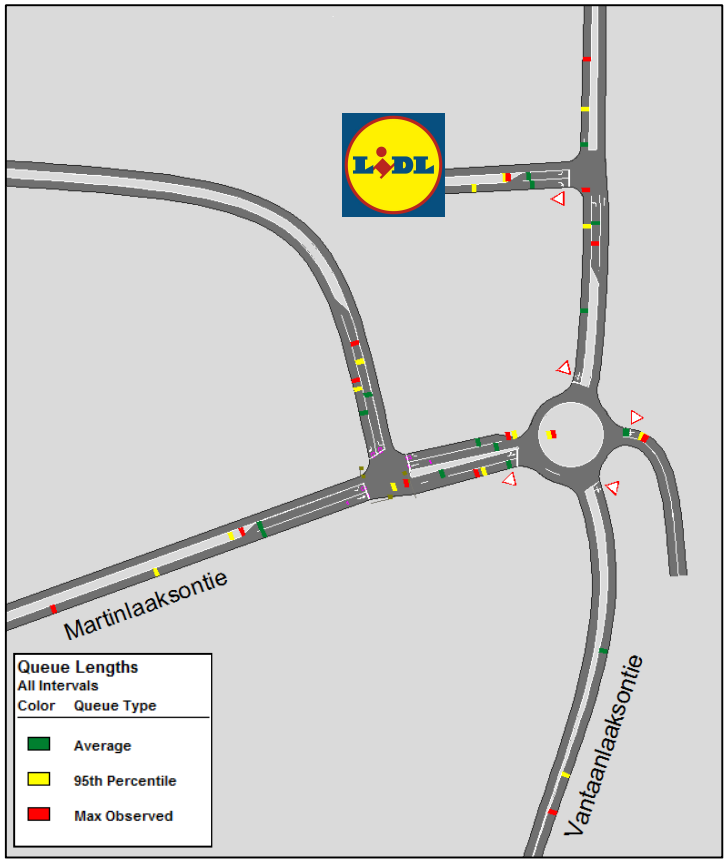
*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

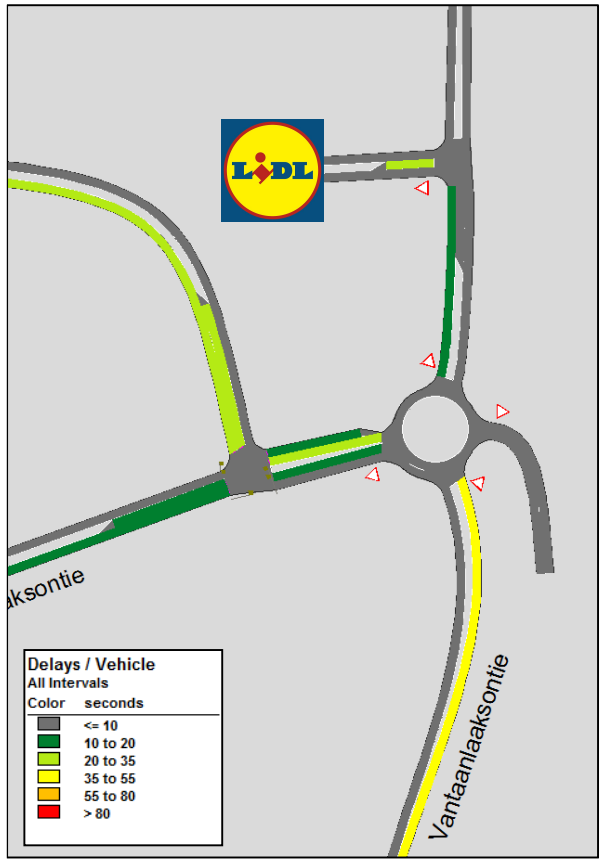
RAMBØLL

7.1.2019

VANTAANLAAKSO NYKYTILA + LIDL (IHT)

- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä, kun etelän tulosuuntaan ja parkkialueelta on erilliset vasemmalle kääntymiskaistat.
- Ramppiliittymän kapasiteetti on ylärajoilla. Lidlin tuottaman liikennemäärän myötä liittymä jonoutuu Hämeenlinnaväylälle ilman liikennevalo-ohjausta
  - Liikennevalo-ohjauksella liittymä toimii hyvin, mutta idän tulosuunta saattaa aiheuttaa hetkittäistä jonoutumista myös kiertoliittymään
  - Valo-ohjaus parantaa kiertoliittymän eteläisen tulosuunnan toimivuutta, sillä ohjelma katkoo tasaista liikennevirtaa, jolloin sivusuunnan ajoneuvot pääsevät liittymään helpommin
- Viereisissä tuloskuvissa ramppiliittymä on valo-ohjattu

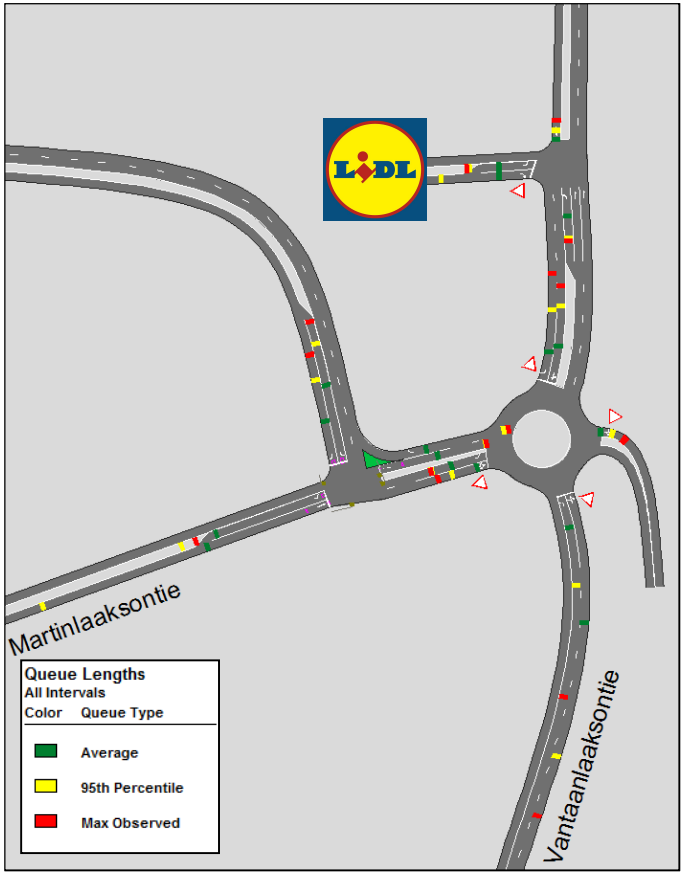
*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

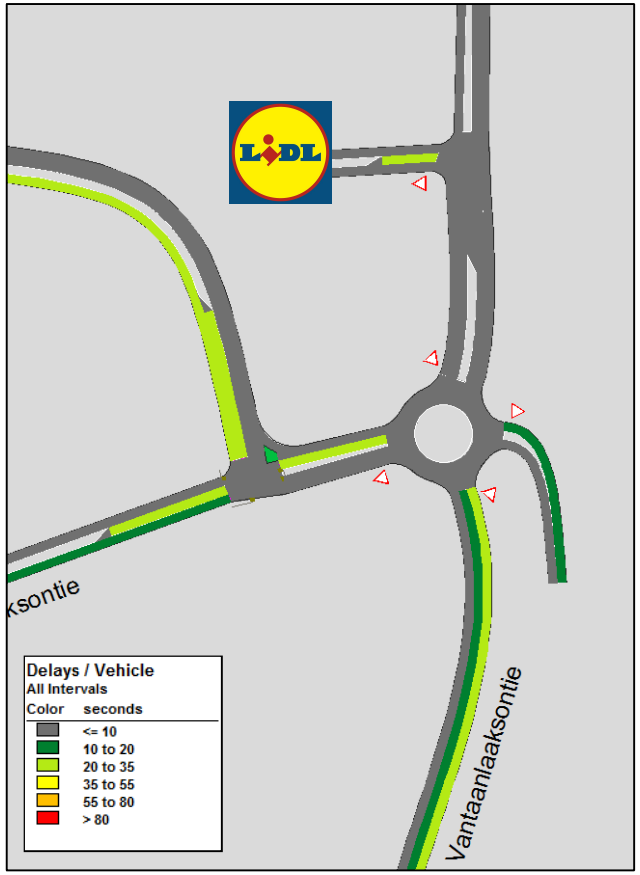
RAMBOLL

7.1.2019

VANTAANLAAKSO 2040 TURBOKIERTOLIITTYMÄ (IHT)

- Nykyisten ratkaisuiden kapasiteetti ei riittävä
- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä, kiertoliittymä ei jonoudu Lidlin liittymään asti
- Ramppiliittymä valo-ohjattu, 90s kierto.
  - Kääntymiskaista lisätty Hämeenlinnanväylän tulosuunnalle
- Turbokiertoliittymä vaatii paljon tilaa, sillä liikennemäärällisesti vilkkaimmat suunnat ovat keskenään konfliktissa.
  - Kiertotilan kasvattaminen lyhentää kiertoliittymän ja ramppiliittymän välistä etäisyyttä, jolloin suunta jonoutuu herkemmin ja vaikutukset näkyvät ramppiliittymässä.
- Jalankulkijoiden turvallisuus heikkenee nykyisestä turbo-kiertoliittymän haaroilla, sillä jalankulkijan ja autoilijan konfliktipisteiden määrä kasvaa.

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

RAMBØLL

7.1.2019

TURBOKIERTOLIITTYMÄN RAKENNE

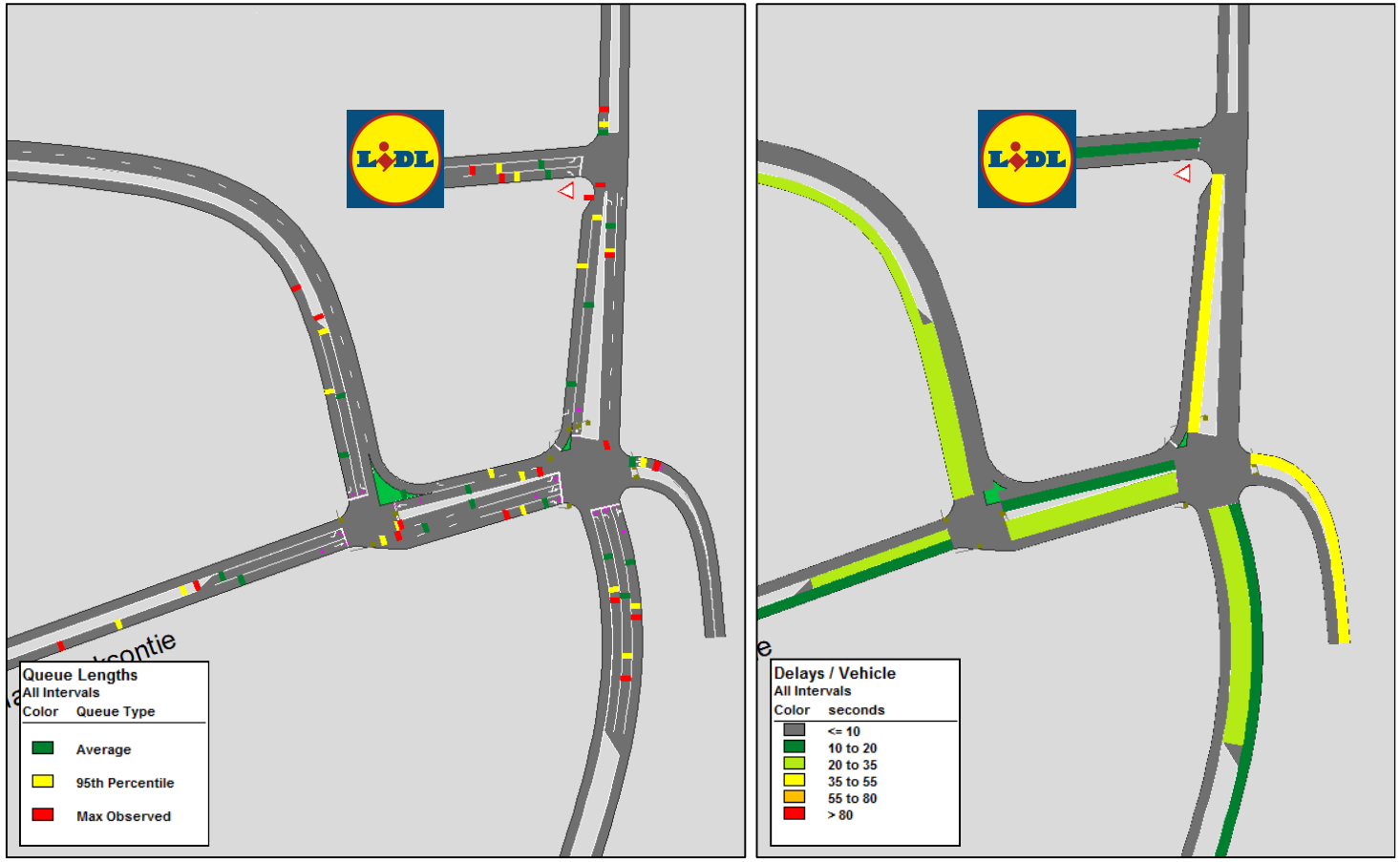
- Esimerkkikuva turbokiertoliittymän kaistajärjestelyistä ja tilatarpeista
- Vaihtoehto näyttäisi alustavasti mahtuvan kaavarajoihin, mutta liittymä ulottuisi hyvin lähelle jalkakäytäviä

RAMBOLL

7.1.2019

VANTAANLAAKSO 2040 LIIKENNEVALOT (IHT)

- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä.
- Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien kiertoliittymä mallinnettiin valo-ohjattuina, 90s kierto.
  - Kaksi kääntyvää kaistaa lännestä pohjoiseen ja etelästä länteen
- Liikennevalo-ohjaus parantaa jalankulkijoiden turvallisuutta, sillä suojatiet ovat omissa vaiheissaan mukana.
- Liikennevalo-ohjatuilla järjestelyillä sekä ramppiliittymän, että nykyisen kiertoliittymän palvelutasot säilyvät hyvinä

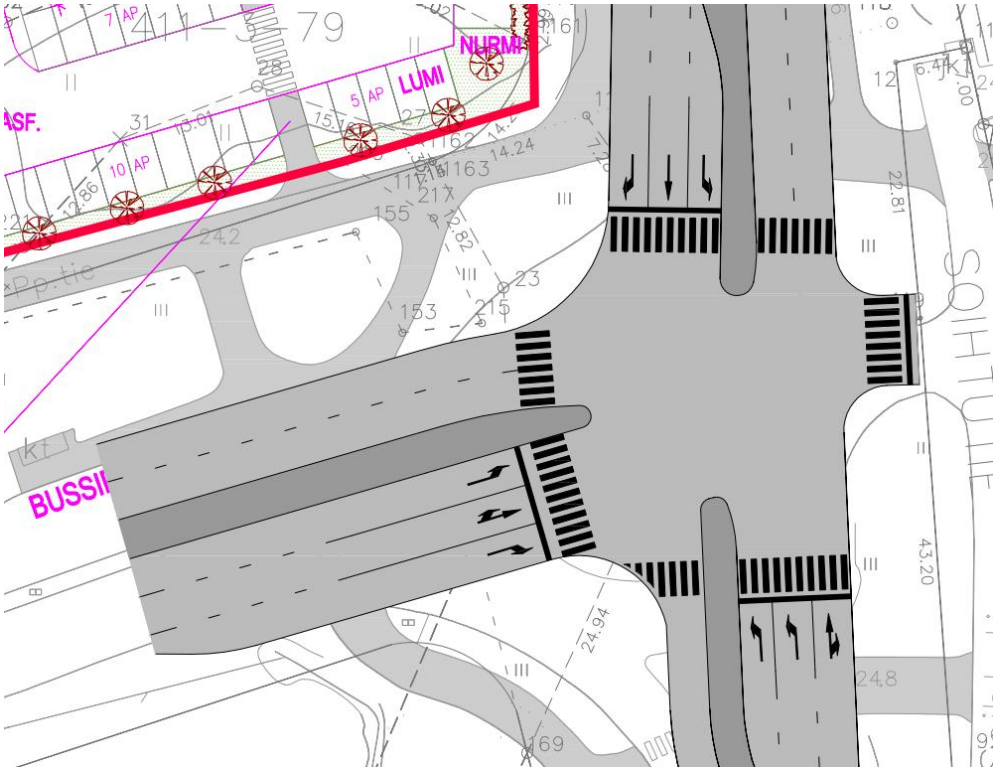

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

RAMBØLL

7.1.2019

LIIKENNEVALO-OHJATUN LIITTYMÄN TILATARPEET

- Valo-ohjattu nelihaararisteys alustavasti mahtuu alueelle ilman kaavarajojen ylitystä
- Vierekkäiset kaistat vie paljon tilaa ympäristöstä-> liikenteellistä kokonaisuutta tulee tutkia tarkemmin etenkin jalankulkijoiden osalta

RAMBØLL

7.1.2019

KUSTANNUSARVIOT

- Nykyhetkeen tarvittavien muutosten kustannusarvio
  - Vantaanlaaksontie-Martinlaaksontie -kiertoliittymän pohjoishaaran hanke, noin 300 000 e – 350 000 e (ALV 0 %).
    - Länsihaaran ja ramppiliittymän kustannukseksi arvioidaan noin 280 000 e – 330 000 e (AVL 0 %), sis. liikennevalo-ohjauksen.
  - Ensimmäisen vaiheen muutosten arvio ramppiliittymän parannukset mukaan lukien 580 000 – 680 000€
- Vuoden 2040 ennustetun tilanteen kustannusarvio
  - Turbokiertoliittymän laajentamisen kustannusarvio sama kuin tasoliittymäksi muuttamisella, noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %)
  - Kiertoliittymän muuttaminen ja kanavointi tasoliittymäksi noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %), sisältäen liittymän valo-ohjauksen
  - Kokonaisuudessaan kustannukset olisivat siis yhteensä noin 1 030 000 e – 1 280 000 e (ALV 0 %)

RAMBOLL

7.1.2019

YHTEENVETO

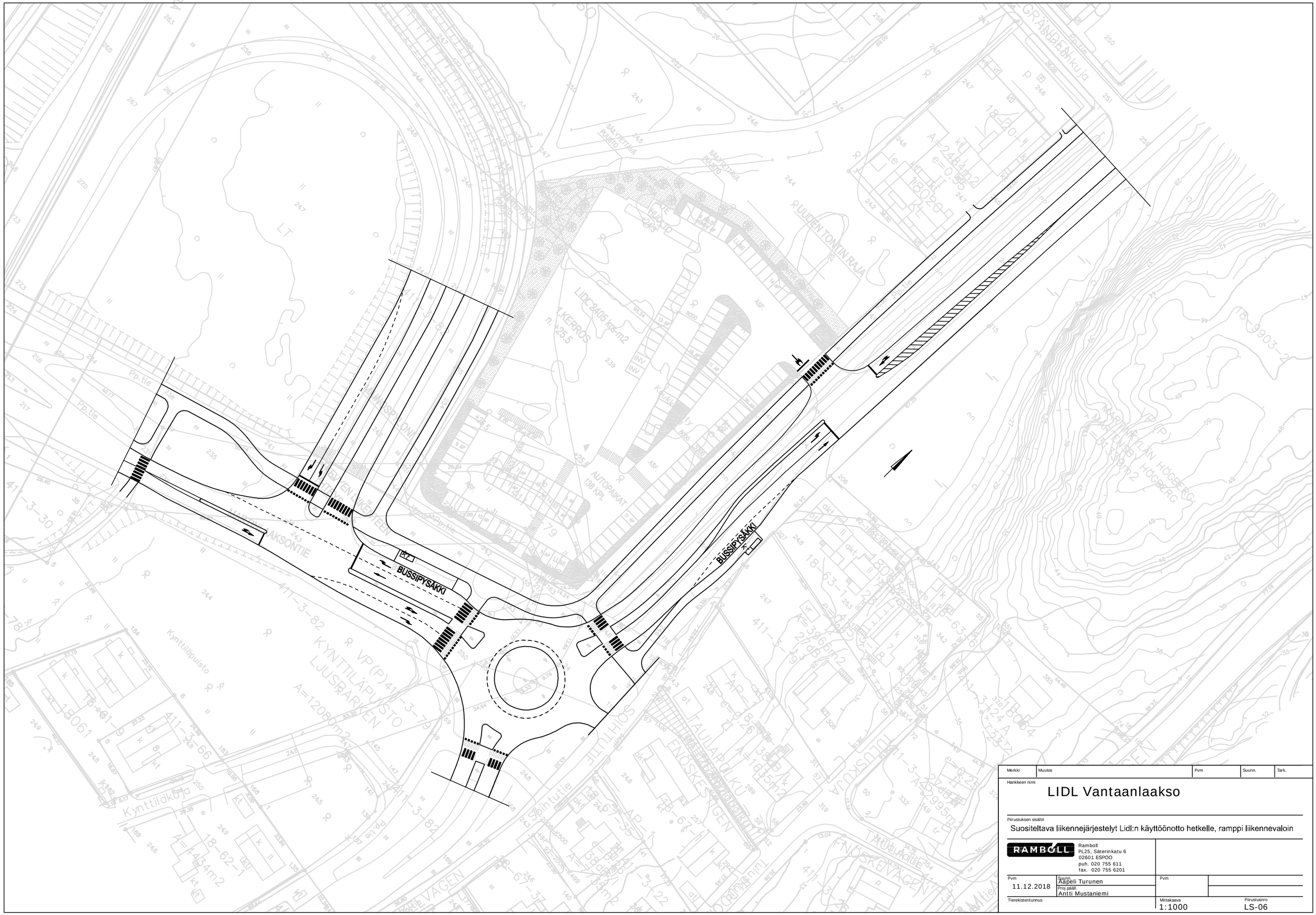
- Yhdistelmäajoneuvon ja jäteauton operointi huoltopihalle onnistuu
  - Yhdistelmäajoneuvon edellytetään käyttävän käännöksessä ensimmäistä pysäköinnin haara tontille ajettaessa

Toimivuus

- Nykytilanteessa ramppiliittymän kapasiteetti nousee ylärajoille Lildin tuottaman liikennemäärän myötä, suositellaan liittymän valo-ohjausta
  - Jos valo-ohjaus rakennetaan, suositellaan rampin kaistajakoa LS-06 mukaisesti. Jos valoja ei rakenneta suositellaan nykyistä järjestelyä
  - Valo-ohjaus parantaa kiertoliittymän eteläisen tulosuunnan toimivuutta, sillä ohjelma katkoo tasaista liikennevirtaa, jolloin Vantaanlaaksotien tulosuunnan ajoneuvot pääsevät liittymään hieman helpommin.
    - ➔ Muun liikenteen lisääntyessä myös kiertoliittymään tarvitaan parannustoimenpiteitä viimeistään vuonna 2040
- 2040 tilanteessa nykyiset järjestelyt ei riittävät.
  - Turbo-kiertoliittymä parantaa liittymän kapasiteettia, mutta heikentää jalankulkijoiden turvallisuutta
  - Liikennevalo-ohjattu liittymä parantaa jalankulkijoiden turvallisuutta. Liittymien valo-ohjelmat tulee yhteenkytkeä, jottei lyhyt liittymäväli pääse jonoutumaan
  - Jalankulkijoiden turvallisuuden näkökulmasta suositellaan liikennevalo-ohjattua liittymää

RAMBOLL

7.1.2019

BUSSIPYSÄKKI
BUSSIPYSÄKKI
KERROS
LIDL 2405 krs-m2
AUTOPAIKAT 138 KPL
UUDEN TONTIN RAJA
A=1208m2
A=4454m2
A=2484m2
e=0,55
18020
Pp.tie
Kyttiläpuisto
KYNTTILÄKUJA
KYNTTILÄPUISTO
LUUSRARIEN
RUUKINLAHDEN HÖGBERG
GRÄNSBACKAVÄGEN
SILVESTRIANA
SILVESTRIANA
SILVESTRIANA

UUDEN TONTIN RAJA

SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO

KUNTTA / NYKYTILA

LUMI

NURMI

6 HAKLÖ KUNTA AP

14 AP

KUNTTA / NYKYTILA

JÄTE HUOLTO +24.3

ASF.

NURMI

8000

13 AP

19 AP

11 AP

20 AP

95.24

25.1

LIDL 2405 krs-m2

1.KERROS

n. +25.5

INV

INV

Koukkujuntty

NURMI

8000

5200

ASF.

+25.5 AUTOPAIKAT 138 KPL

11 AP

KUNTTA

BUSSIPYSÄKKI

206

207

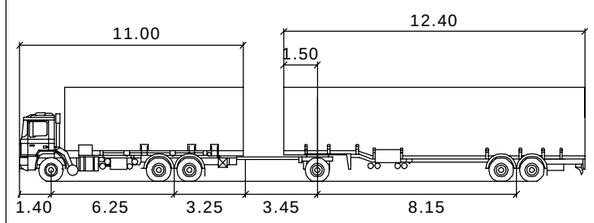
MODULIREKKA AJOTAPA=D

PITUUS : 25,25 m LEVEYS : 2.60 m

KÄÄNTÖSÄDE : 12,00 m KORKEUS : 4,20 m

Ajoneuvo

Ajovara

Hankkeen nimi: LIDL Vantaanlaakso

PIIRUSTUSNUMERO: LS-02-03

Piirustuksen sisältö: LS-02-01 Ajouratarkastelu, sisäänajo

PÄIVÄMÄÄRÄ: 7.3.2018

AJOURATARKASTELU MODULIREKKA 25,25 m

SUHDE: A3 1:400

RAMBOLL

SUUNNITTELIJA: Atte Riihelä

PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ: Antti Mustaniemi

UUDEN TONTIN RAJA

SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO

KUNTTA / NYKYTILA

LUMI

14 AP

NURMI

6 AKLÖ KUNTA AP

KUNTTA / NYKYTILA

JÄTE HUOLTO

ASF.

124.3

NURMI

8000

13 AP

19 AP

11 AP

20 AP

95.24

LIDL 2405 krs-m2

1.KERROS

n. +25.5

INV

INV

239

Koukkukitty

NURMI

8000

5200

2700

ASF.

+25.5 AUTOPAIKAT 138 KPL

11 AP

KUNTTA

25.1

40.00

24.1

30.70

1141

24.7

24.3

BUSSIPYSÄKKI

67.25

206

35.80

92-1993-K12

92-1993-K13

92-2000-K70

92-2000

4.85

13.2

4.84

24.78

24.8

207

18-63-1

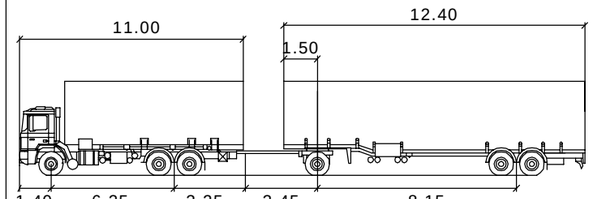
MODULIREKKA AJOTAPA=D

PITUUS : 25,25 m LEVEYS : 2.60 m

KÄÄNTÖSÄDE : 12,00 m KORKEUS : 4,20 m

Ajoneuvo

Ajovara

Hankkeen nimi: LIDL Vantaanlaakso	PIIRUSTUSNUMERO: LS-02-02
Piirustuksen sisältö: LS-02-01 Ajouratarkastelu, ulosajo	PÄIVÄMÄÄRÄ: 7.3.2018
AJOURATARKASTELU MODULIREKKA 25,25 m	SUHDE: A3 1:400
RAMBOLL	SUUNNITTELIJA: Atte Riihelä PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ: Antti Mustaniemi

Vastaanottaja
Lidl Suomi Ky

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
26.10.2018

Viite
1510037663

002320 LIDL VANTAANLAAKSON KAAVAMUUTOS, VANTAA

MELUSELVITYS

RAMBØLL

002320 LIDL VANTAANLAAKSON KAAVAMUUTOS, VANTAA
MELUSELVITYS

Päivämäärä 26.10.2018
Laatija Ville Virtanen
Tarkastaja Janne Ristolainen

Meluselvitys Vantaanlaaksoon suunnitellun päivittäistavarakaupan edellyttämää asemakaavan muutosta varten.

Ramboll
Piispanmäentie 5
PL 3
02241 ESPOO
T +358 20 755 611
F +358 20 755 6535
www.ramboll.fi

SISÄLTÖ

1.	Johdanto	1
2.	ASEMAKAAVA-ALUE	1
3.	Sovellettavat ympäristömelun ohje- JA SUOSITUSarvot	2
3.1	Melutason yleiset ohjearvot (Valtioneuvoston päätös 993/1992)	2
3.2	Tavoitearvot enimmäisäänitasoille	2
4.	Menetelmät	2
4.1	Laskentamenetelmä	2
4.2	Maastomalliaineistot ja maankäyttösuunnitelma	3
4.3	Melulähteet ja liikennetiedot	3
5.	Tulokset	4
5.1	Ulko-oleskelualueiden melutasot	4
5.2	Kaupan tavaraliikenteestä aiheutuvat enimmäisäänitasot	5
6.	Yhteenveto	5
LIITTEET	6	

1. JOHDANTO

Tässä työssä laadittiin meluselvitys Vantaan kaupungin Vantaanlaaksontie 34 kohdalle, jossa tarkoituksena on toteuttaa asemakaavanmuutos Lidl:n päivittäistavarakaupan toteuttamista varten. Laskennallisella mallinnuksella selvitettiin suunnitellun päivittäistavarakaupan mukanaan tuoman liikenteen muutos nykytilanteen melutasoihin sekä yöajan aikaisen huoltoliikenteestä aiheutuvat yöajan keskiäänitasot sekä enimmäisäänitasot lähimpien asuintalojen kohdalla.

Työ on tehty Lidl Suomi Ky:n toimeksiannosta, jossa yhteyshenkilöinä ovat olleet ollut Jarmo Pehkonen ja Kristian Rantaharju. Rambollissa meluselvityksestä on vastannut projektipäällikkö Janne Ristolainen. Melumallinnuksen ja raportoinnin on tehnyt suunnittelija Ville Virtanen.

2. ASEMAKAAVA-ALUE

Asemakaava-alue sijaitsee Hämeenlinnanväylän itäpuolella Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän luoteispuolella. Kaava-alueen sijainti Vantaalla on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Kaavamuutosalueen sijainti. (Lähde: Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelu)

3. SOVELLETTAVAT YMPÄRISTÖMELUN OHJE- JA SUOSITUSARVOT

3.1 Melutason yleiset ohjearvot (Valtioneuvoston päätös 993/1992)

Ympäristömelua kuvataan yleisimmin keskiäänitasolla L_{Aeq} (ekvivalenttitaso), jossa hetkelliset äänen voimakkuuden vaihtelut on tasoitettu pitkälle ajalle ja taajuussisältö on painotettu korvan herkkyyden mukaan ns. A-painotuksella.

Valtioneuvosto on antanut melutason yleiset ohjearvot (valtioneuvoston päätös 993/1992). Taulukossa 1 on esitetty päivä- ja yöajan ohjearvot keskiäänitasolle ulkona ja sisällä. Ohjearvot on tarkoitettu käytettäväksi kaavoituksessa, rakentamisessa ja tiensuunnittelussa.

Taulukko 1. VNp 993/1992 mukaiset yleiset melutason ohjearvot ulkona ja sisällä.

	L_{Aeq}, enintään	
Ulkona	Päivällä (07–22)	Yöllä (22–07)
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB [1)]
Uudet asuinalueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	45 dB [1)]
Loma-asumiseen käytettävät alueet [3)], leirintäalueet ja virkistysalueet taajamien ulkopuolella sekä luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB [2)]
Sisällä		
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

[1)] Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei sovelleta yöohjearvoa

[2)] Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä

[3)] Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan soveltaa asumiseen käytettävien alueiden ohjearvoja

L_{Aeq} = melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso)

Ohjearvojen määrittely tarkoittaa melun ekvivalenttitasoa eli keskiäänitasoa koko ohjearvon aikavälillä. Siten lyhytaikaiset ohjearvon desibelirajan ylitykset eivät välttämättä aiheuta päätöksessä tarkoitetun ohjearvon ylitystä, mikäli aikaväli sisältää hiljaisempia jaksoja. Mikäli melu on luonteeltaan impulssimaista tai kapeakaistaista, siihen lisätään 5 dB.

3.2 Tavoitearvot enimmäisäänitasoille

WHO on julkaissut ohjeistuksen "Guidelines for Community Noise" vuonna 1999. Ohjeistuksessa on mm. annettu tavoitearvot melutasoille. Makuuhuoneeseen sisälle määritetty yöaikainen tavoitearvo enimmäisäänitasolle on L_{AFmax} 45 dB, kun ikkunat pidetään suljettuina.

Suomen lainsäädännössä ei ole annettu enimmäisäänitasoille (L_{AFmax}) varsinaisia ohjearvoja. Ympäristöministeriön Ympäristöoppaassa 108 (Rakennuksen julkisivun ääneneristävyyden mitoittaminen) ja Uudenmaan ELY-keskuksen oppaassa 02/2013 (Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa) sisällä sallittava enimmäisäänitaso olisi L_{Amax} 45 dB. Jos tapahtumia on runsaasti yön aikana, on tapauskohtaisesti hyvä soveltaa alempaa arvoa.

4. MENETELMÄT

4.1 Laskentamenetelmä

Melulaskennat on tehty 3D–maastomallin huomioivalla SoundPLAN 7.4 -melulaskentaohjelmistolla pohjoismaista tieliikennemelun laskentamallia (RTN 1996) käyttäen.

3D-laskentamalli ottaa huomioon etäisyysvaimenemisen, ilman ääniabsorption, maastonmuodot, esteet, heijastukset sekä maanpinnan absorptio-ominaisuudet. Laskentamallissa on oletuksena

ns. vähän ääntä vaimentavat olosuhteet, eli lievä myötätuuli melulähteestä laskentapisteeseen päin. Laskentatulosteissa olevat meluvyöhykkeet eivät siis esiinny yhtä laajoina samanaikaisesti, vaan ainoastaan laskentaoletuksen mukaisessa myötätuulitilanteessa.

Laskentamallissa käytetyt parametrit on listattu taulukossa 2. Tieliikennemelun laskentamallin epävarmuus on alle 500 metrin etäisyyksillä noin ±2 dB.

Taulukko 2. Laskentaparametrit

Laskentaverkko	laskentapisteiden väli 5 metriä
Laskentakorkeus	2 metriä maanpinnasta
Laskentaetäisyys	1500 metriä laskentapisteestä
Heijastukset/absorptio	Rakennukset ja tien pinnat absorptiokerroin 0 (kova); muut pinnat: absorptiokerroin 1 (pehmeä)
Heijastusten lukumäärä	2
Laskettavat melusuureet	Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$, dB Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$, dB

Melutarkastelut tehtiin nykytilanteen (v. 2017) liikennemäärillä. Melulähteinä huomioitiin Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie sekä Vantaanlaaksontie Martinlaaksontien liittymän molemmin puolin. Melutasot laskettiin ulkoalueiden melutilanteen arvioimista varten 2 metrin korkeudelle. Lisäksi laskettiin rakennusten julkisivuihin kohdistuvat keskiäänitasot sisätilojen enimmäisäänitasojen arvioimiseksi.

4.2 Maastomalliaineistot ja maankäyttösuunnitelma

Maasto ja rakennukset mallinnettiin tilaajalta saadun kantakartta aineiston pohjalta. Meluselvitys tehtiin käyttäen 9.8.2017 päivätyn havainnekuvan mukaista rakennusmassoittelua. Suunnitellut rakennukset digitoitiin malliin havainnekuvan pohjalta. Mallissa huomioitiin pysäköintialueen pohjoisosaan suunniteltu 2-2,5m korkea meluaita.

4.3 Melulähteet ja liikennetiedot

Lastauspihan toiminnassa huomioitiin seuraavat melulähteet:

- 1 kuorma-auto käy yöaikana klo 3 ja 6 välillä, kuorma-auto on varustettu kylmälaitteilla (kompressorimelu)
- peruutussummeri (piippaus) kun auto peruuttaa lastaussiltaa kohti, 1 minuutti/käynti
- kuorma-auto viipyy lastaushallissa 15 minuuttia, jolloin:
    - kylmäkompressori käy auton hytin päällä 15 minuuttia
    - purku/lastaustapahtuman äänet kestävät 15 minuuttia
    - auto on tyhjäkäynnillä toiminnan ajan 15 minuuttia

Käytetyt äänitehotasot on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Selvityksessä käytetyt melulähteet

Äänilähde	Äänitehotaso (L_{WA})	Toiminta-aika	Tehollinen käyttöaika toiminta-aikana	Akustinen korkeus maanpinnasta
Purku ja lastaus	98 dB (L_{Wmax} 108 dB)	15 min / yö	100 %	+ 2 m
Auton tyhjäkäynti	88 dB	15 min / yö	100 %	+ 2 m
Peruutussummeri	100 dB	1 min / yö	100 %	+ 2 m
Kylmäkoneisto	106 dB	15 min / yö	100 %	+ 3 m

Peruutussummerin (piippaus) äänitaso perustuu asetuksen vaatimukseen 75 dB 7 m etäisyydellä. Kylmäkompressorin ja auton tyhjäkäynnin äänitasot perustuvat Rambollin mittaamiin arvoihin

toisessa vastaavassa kohteessa. Myös purku/lastaustapahtuman äänet perustuvat Rambollin mittaamiin arvoihin toisessa vastaavassa kohteessa, enimmäistasojen on arvioitu olevan +10 dB suurempia kuin mitattu (impulssikorjaus huomioitu) äänitehotaso.

Mallinnuksessa huomioitiin melulähteinä Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie ja Vantaanlaaksontie, sekä lisäksi yöaikana Lidl:n tavaraliikenne. Ajoneuvojen nopeudet mallinnettiin nykyisten nopeusrajoitusten mukaisina. Mallinnuksessa käytetyt liikennetiedot on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 4. Selvityksessä käytetyt liikennetiedot

Nykytilanne	KAVL, ajon./vrk	Raskaita ajoneuvoja, %	Nopeus, km/h	Yöliikenteen osuus, %
Hämeenlinnanväylä	60 600	6,9	80 (ras.80)	10 %
Martinlaaksontie	12 600	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Pohj. liikenneympyrästä	9 630	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Et. liikenneympyrästä	6 300	Päivä: 7 / Yö: 9	40 (ras.40)	6 %
Ennustetilanne 2040	**KAVL, ajon./vrk**	**Raskaita ajoneuvoja, %**	**Nopeus, km/h**	**Yöliikenteen osuus, %**
Hämeenlinnanväylä (v.2025)	78 300	6,9	100 (ras.80)	10 %
Martinlaaksontie	10 900	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Pohj. liikenneympyrästä	10 600	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Et. liikenneympyrästä	8 100	Päivä: 7 / Yö: 9	40 (ras.40)	6 %
Ramppi pohjoiseen	7 700	-	60	12 %
Ramppi etelästä	2 400	-	60	12 %
Lidl asiakasliikenne	4 600	-	40	0 %

Lidl asiakasliikenteen on Rambollin laatimassa liikenteen toimivuustarkastelussa oletettu suuntautuvan 30% Vantaanlaaksontietä pohjoisen suuntaan ja 70 % etelän suuntaan. Tämä liikenne lisättiin Vantaanlaaksontien liikennemääriin.

5. TULOKSET

Mallinnustulokset on esitetty meluvyöhykekarttoina liitteissä 1-4. Ulko-oleskelualueiden melutilannetta kuvaavissa kartoissa on esitetty keskiäänitasot tai enimmäisäänitasot 5 dB välein värillisinä vyöhykkeinä.

5.1 Ulko-oleskelualueiden melutasot

Päivä- ja yöajan keskiäänitasot ulko-oleskelualueilla on esitetty liitteissä 1 ja 2 nykytilanteen 2017 liikenteellä ilman suunniteltua päivittäistavarakaupan rakennusta sekä suunnitellulla päivittäistavarakaupan rakennuksella ja asiakasliikenteellä.

Mallinnuksen mukaan tie- ja katuliikenteestä aiheutuva päiväajan keskiäänitaso ylittää nykytilanteessa päiväajan ohjearvon 55 dB useimpien suunnitellun kaupan tontin ympäristössä sijaitsevien asuintalojen tonttien piha-alueilla. Myös yöajan ohjearvo 50 dB ylittyy useimpien suunnitellun kaupan tontin ympäristössä sijaitsevien asuintalojen kohdalla.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melutasoja lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB.

5.2 Kaupan tavaraliikenteestä aiheutuvat enimmäisäänitasot

Suurimmat hetkelliset enimmäisäänitasot aiheutuvat lastauksen ja purkamisen kolahduksista, kun tavaraa puretaan rekasta ja lastataan rekkaan. Rekan peruutussummerin ääni (hetkellinen enimmäisäänitaso) on hiljaisempi. Suurimmat lasketut asunnon julkisivuun kohdistuvat enimmäisäänitasot suunnitellun kaupan ympäristössä ovat L_{AFmax} 61 dB. Pysäköintialueen pohjoisosaan suunnitellun meluaidan korkeudella (mallinnuksessa tutkittiin pysäköintialueen reunan korkeustasosta mitattuna 2,0 m korkean ja 2,5 m korkean aidan vaikutusta) oli vaikutusta enimmäisäänitasoihin lähempänä Hämeenlinnanväylää olevien rakennusten kohdalla. Korkeammalla tutkitulla aitavaihtoehdolla mallinnetut enimmäisäänitasot olivat noin 2 dB pienempiä. Lähempänä Vantaanlaaksontietä olevien rakennusten kohdalla meluaidan korkeusvaihtoehdoilla ei ollut eroa julkisivuun kohdistuvan enimmäisäänitason osalta.

WHO suositus suurimmille enimmäisäänitasoille sisätiloissa yöaikana on L_{AFmax} 45 dB. Tyypillinen ulkoseinän ääneneristävyys on hieman vanhemmallakin rakennuskannalla noin 25-30 dB (äänitasoero), joten mikäli julkisivuun kohdistuva enimmäisäänitaso on alle L_{AFmax} 70 dB, enimmäisäänitaso asuntojen sisätiloissa jää alle WHO suositusarvon. Tämä toteutuu kummallakin pysäköintialueen pohjoisreunaan tutkitulla meluaitavaihtoehdolla.

6. YHTEENVETO

Lidl Suomi Ky suunnittelee päivittäistavarakauppaa Vantaanlaaksontie 34 kohdalle Vantaalle. Ramboll on selvittänyt kaupan asiakas- ja tavaraliikenteestä aiheutuvia melutasoja kaupan suunnitellun tontin ympäristössä. Laskennallisella mallinnuksella selvitettiin suunnitellun päivittäistavarakaupan mukanaan tuoman liikenteen muutos nykytilanteen melutasoihin sekä yöajan aikaisen huoltoliikenteestä aiheutuvat yöajan keskiäänitasot sekä enimmäisäänitasot lähimpien asuintalojen kohdalla.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne tapahtuu ainoastaan päiväaikana. Päiväajan melutaso kaupan ympäristössä ylittää monin paikoin ohjearvon jo ilman suunnitellun päivittäistavarakaupan vaikutustakin, kaupan liikenteen vaikutus päiväajan melutasoon lähimpien asuintalojen piha-alueilla on alle 1 dB.

Yöaikana suurimmat hetkelliset enimmäisäänitasot aiheutuvat lastauksen ja purkamisen kolahduksista, kun tavaraa puretaan rekasta ja lastataan rekkaan. Rekan peruutussummerin ääni (hetkellinen enimmäisäänitaso) on hiljaisempi. WHO suositus suurimmille enimmäisäänitasoille sisätiloissa yöaikana on L_{AFmax} 45 dB ja mallinnuksen perusteella enimmäisäänitasojen arvioidaan jäävän asuntojen sisätiloissa alle suositusarvon.

Suunniteltu uusi kaupan rakennus sijoittuu L_{DEN} 55 dB:n lentomeluvyöhykkeelle, minkä vuoksi sen ulkovaipan ääneneristävyyden (äänitasoero ΔL) lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

LIITTEET

Liite 1.1 Meluvyöhykekartta päivällä, pelkästään Lidl asiakasliikenne
Liite 1.2 Meluvyöhykekartta yöllä, LIDLin lastauspihan toiminta

Liite 2.1 Meluvyöhykekartta päivällä, nykyinen tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua
Liite 2.2 Meluvyöhykekartta yöllä, pelkästään nykyinen tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua

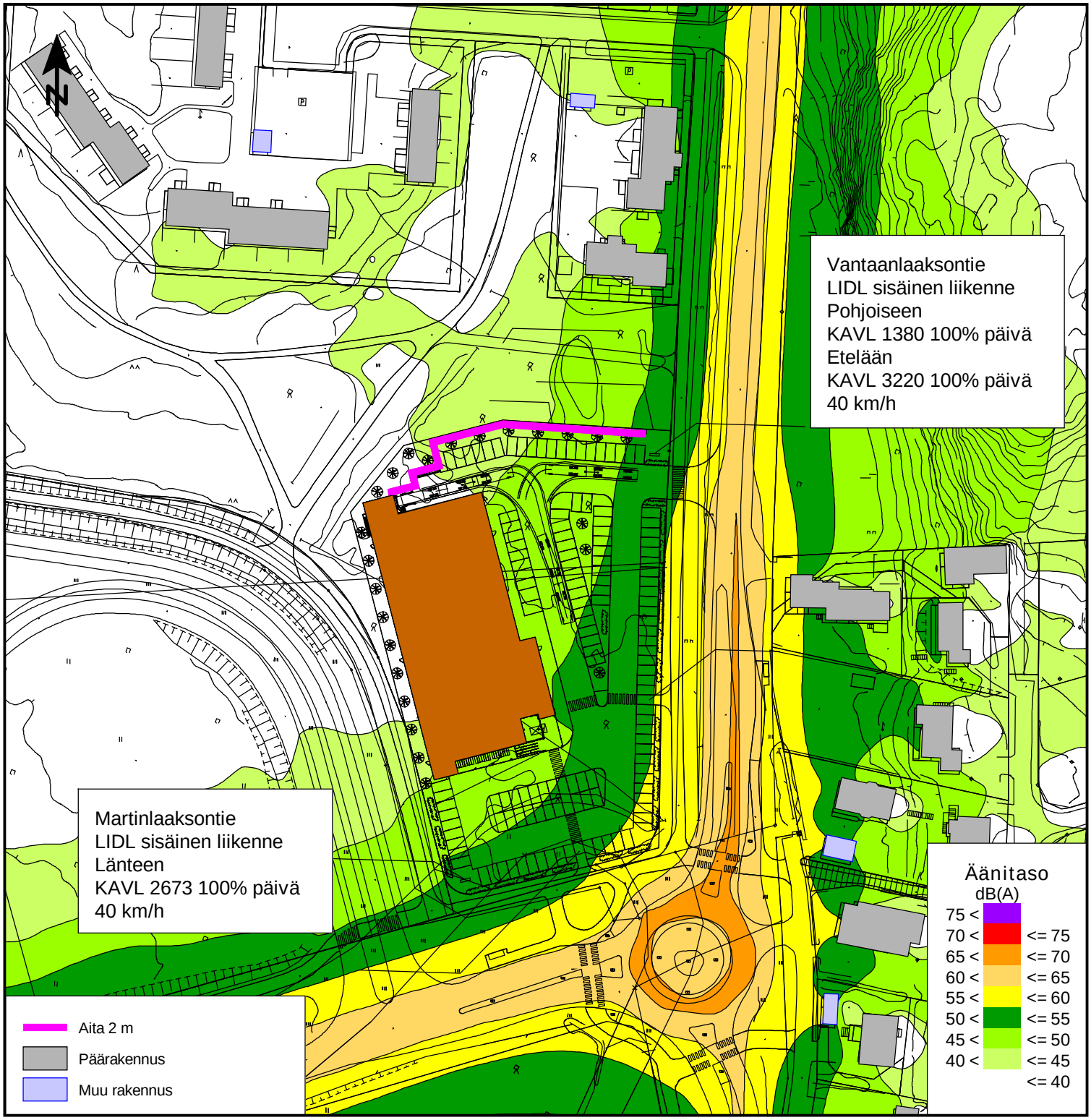
Liite 3.1 Meluvyöhykekartta päivällä, nykyinen tie- ja katuliikenne sekä Lidl asiakasliikenne
Liite 3.2 Meluvyöhykekartta yöllä, nykyinen tie- ja katuliikenne sekä Lidl tavarankuljetukset (yöajan keskiäänitasot)

Liite 4.1 Meluvyöhykekartta päivällä, Lidl liikenteen aiheuttama muutos nykytilanteeseen
Liite 4.2 Meluvyöhykekartta päivällä, Lidl liikenteen aiheuttama muutos vuoden 2040 ennustetilanteeseen

Liite 5.1 Meluvyöhykekartta päivällä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua
Liite 5.2 Meluvyöhykekartta yöllä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua

Liite 6.1 Meluvyöhykekartta päivällä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne sekä Lidl asiakasliikenne
Liite 6.2 Meluvyöhykekartta yöllä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne sekä Lidl tavarankuljetukset (yöajan keskiäänitasot)

Liite 7.1 Yöajan enimmäisäänitasot, kaupan tavaraliikenne (meluaita h=2,0 m)
Liite 7.2 Yöajan enimmäisäänitasot, kaupan tavaraliikenne (meluaita h=2,5 m)

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 1.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

LIDL asiakasliikenne

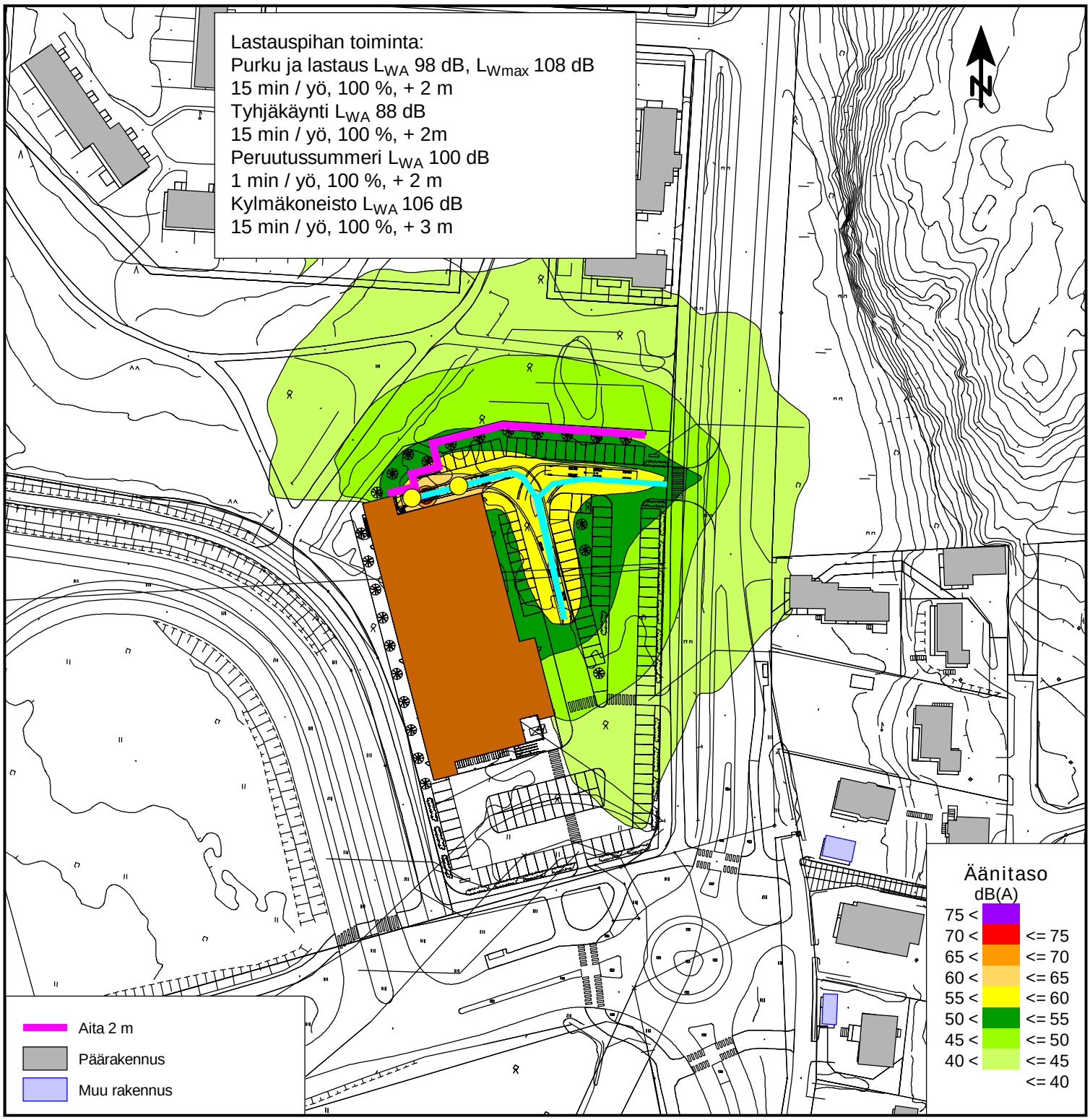
Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 29.04.2019 / 43 §

RAMBØLL

Liite 1.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22-7}$

Lastauspihan toiminta

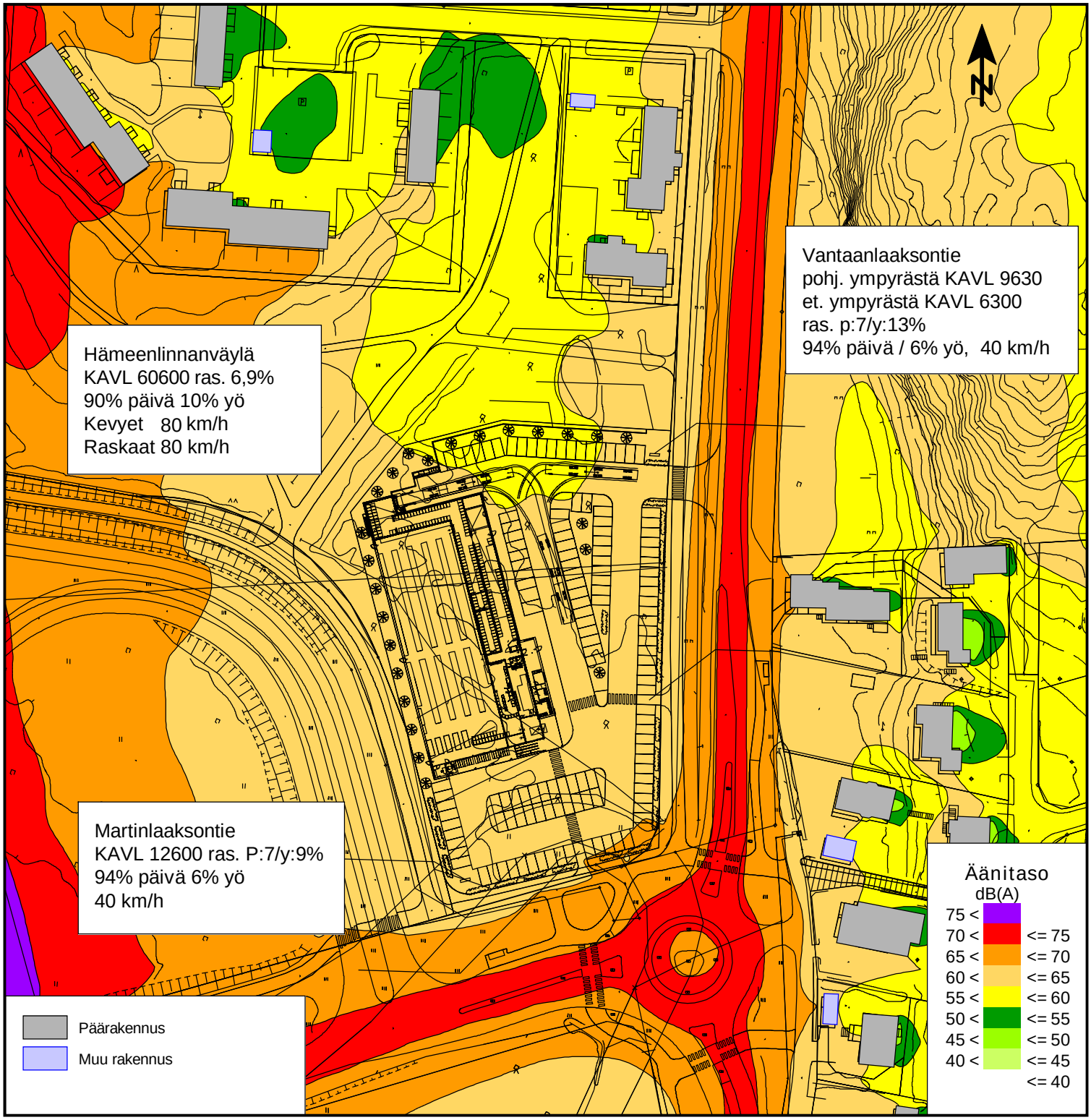
1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 2.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

nykyinen tie- ja katuliikenne, ilman LIDL rakennusmassoittelua

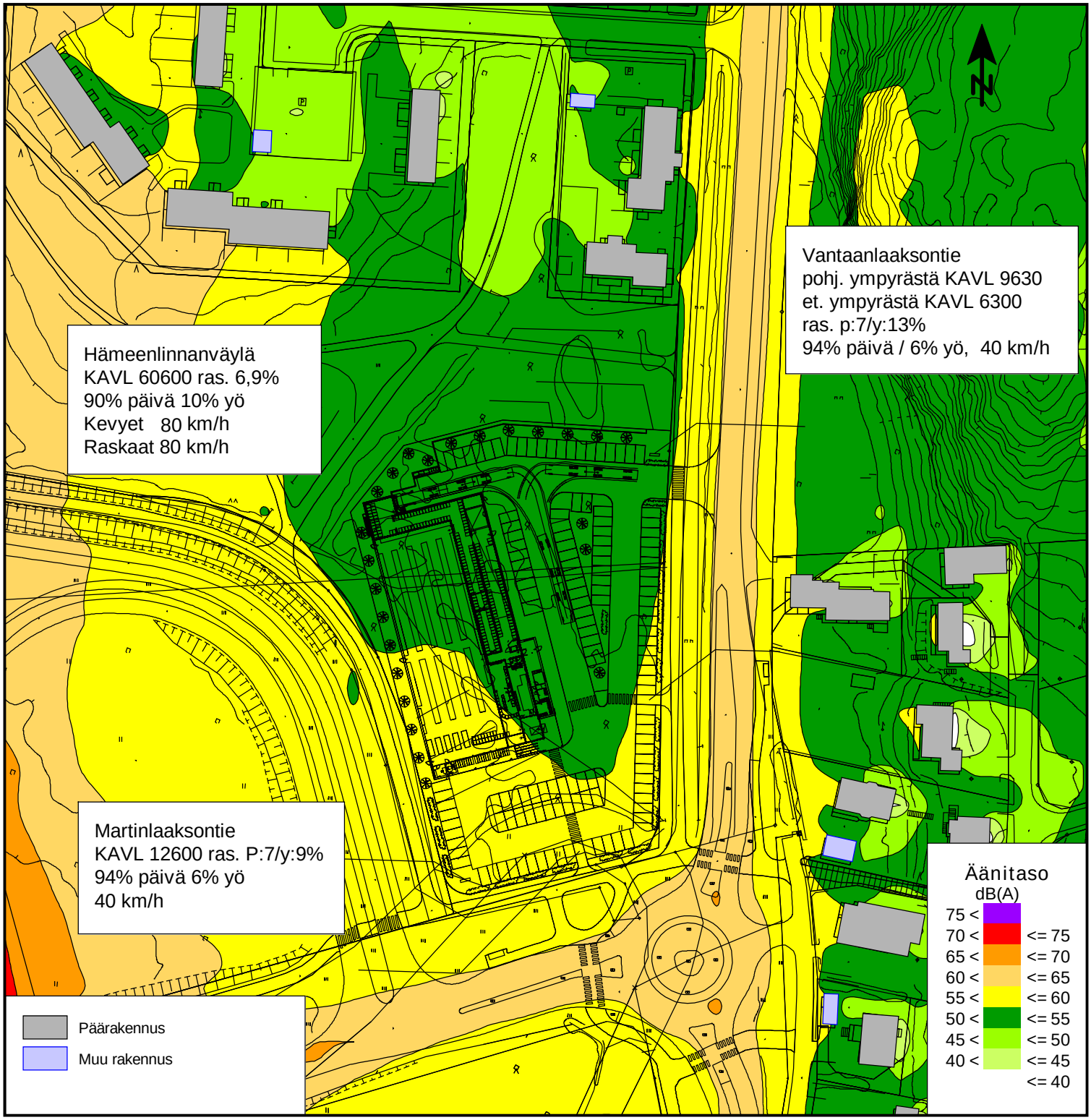
Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaises värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 29.04.2019 / 43 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 2.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

nykyinen tie- ja katuliikenne, ilman LIDL rakennusmassoittelua

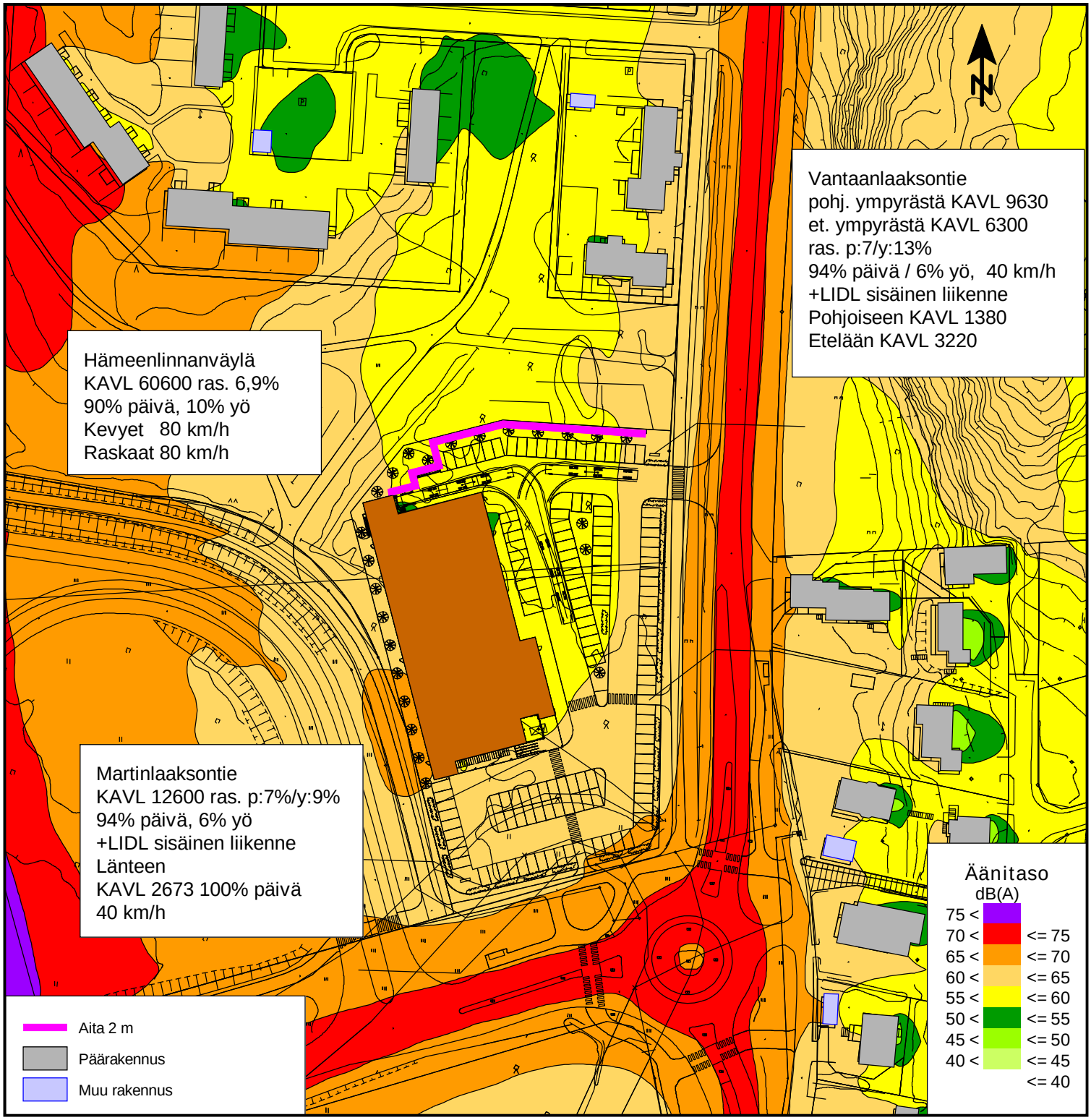
Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy tumman vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 29.04.2019 / 43 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 3.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

Muun liikenteen ja Lidlin
asiakasliikenteen yhteismelu

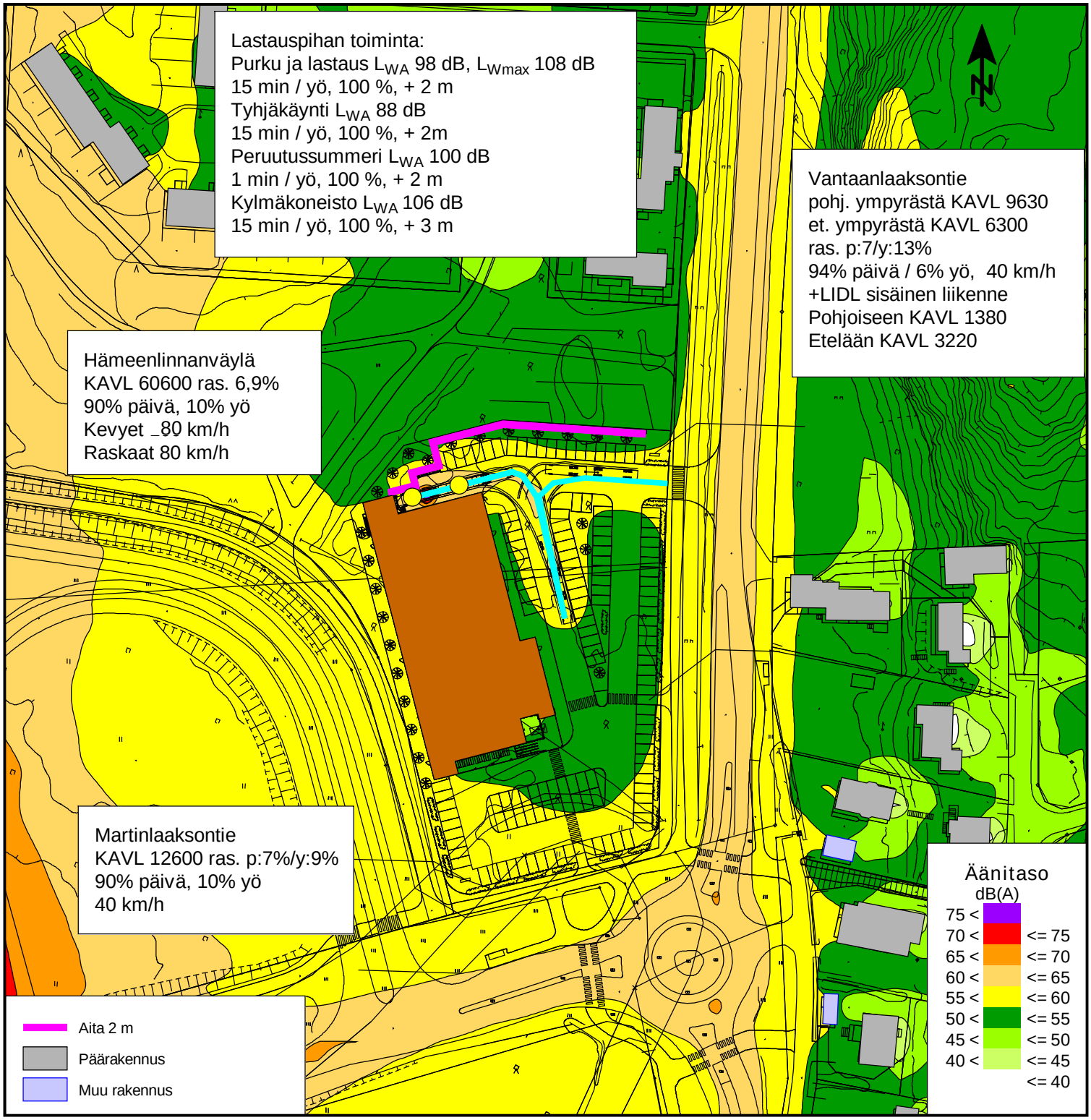
Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 29.04.2019 / 43 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 3.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

Yöajan liikenteen ja Lidlin
jakeluauton käynnin yhteismelu

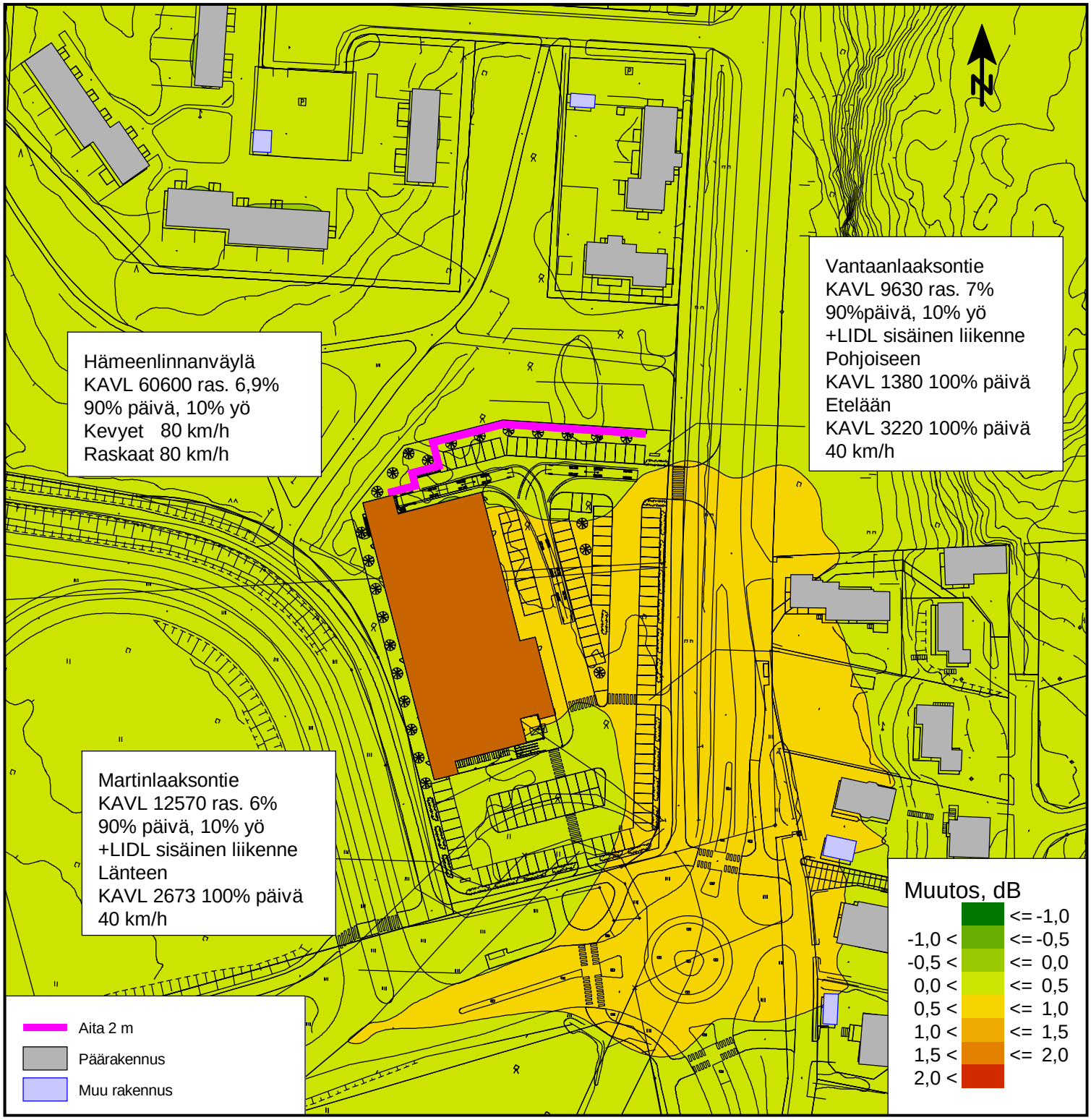
Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 29.04.2019 / 43 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 4.1

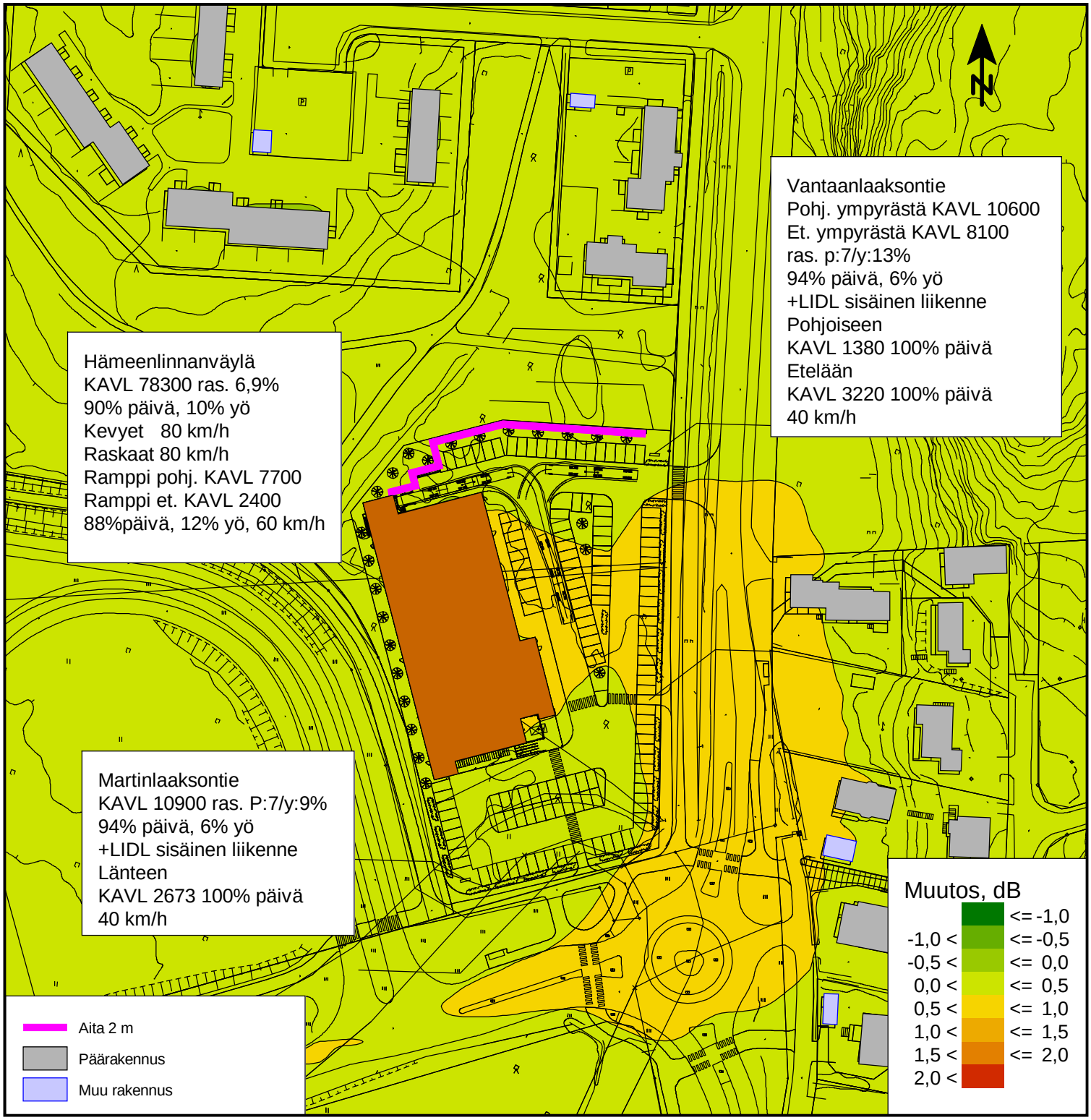
Lidlin asiakasliikenteen muutos
nykytilanteen päiväajan melutasoihin

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 29.04.2019 / 43 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

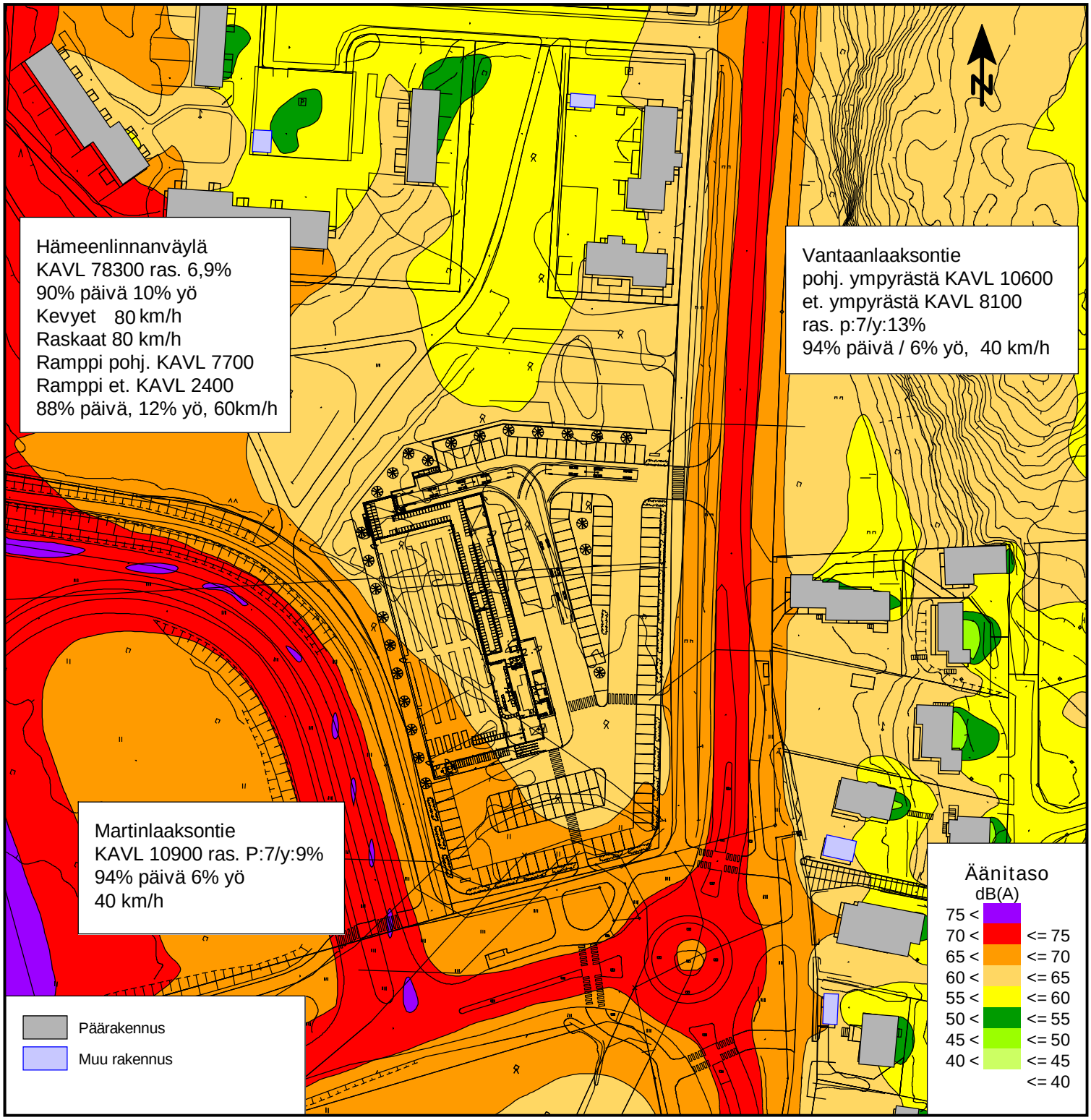
Liite 4.2

Lidlin asiakasliikenteen muutos
v. 2040 ennustetilanteen päiväajan melutasoihin

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 5.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

Vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne,
ilman LIDL rakennusmassoittelua

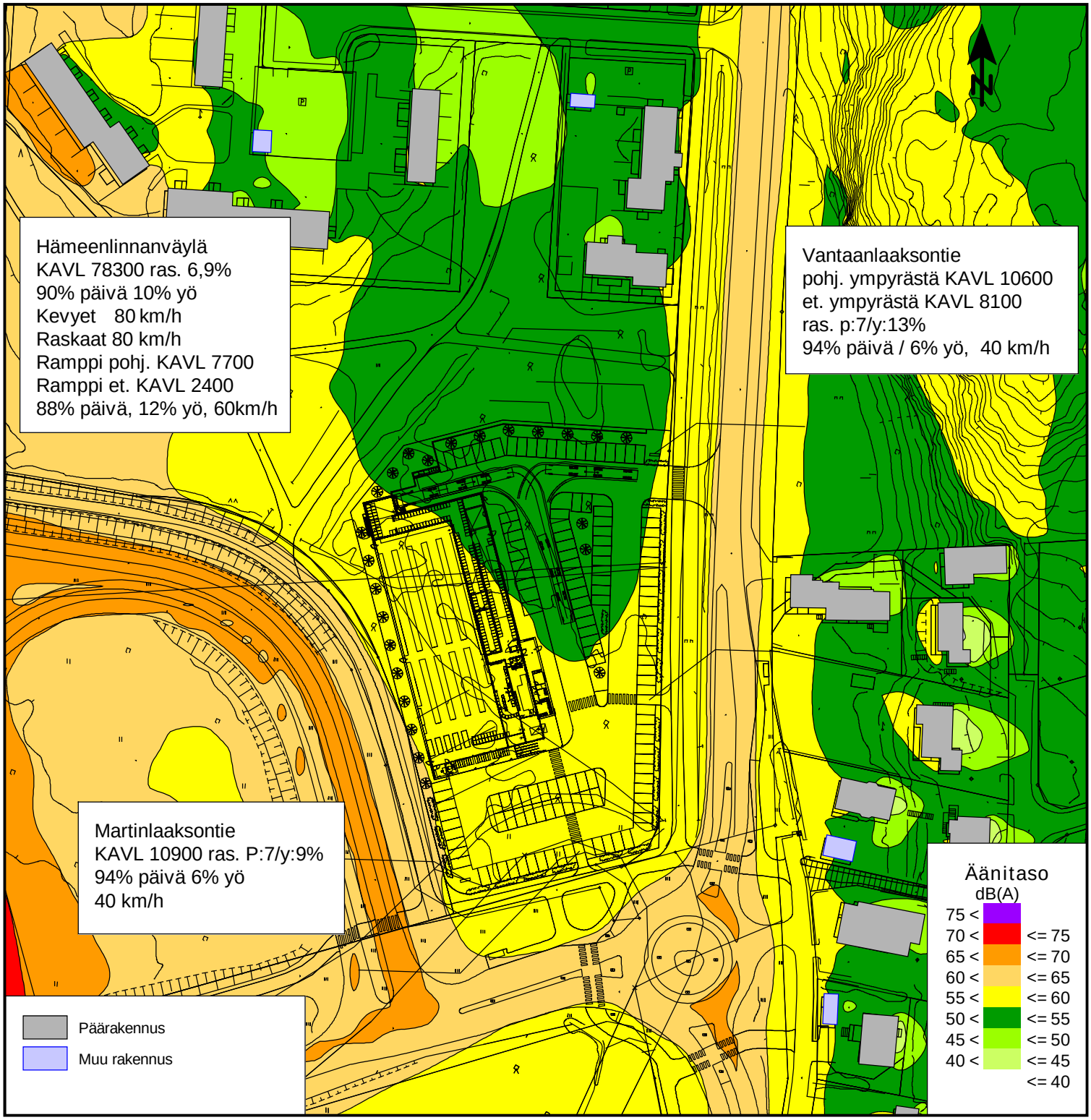
Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 29.04.2019 / 43 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 5.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

Vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne,
ilman LIDL rakennusmassoittelua

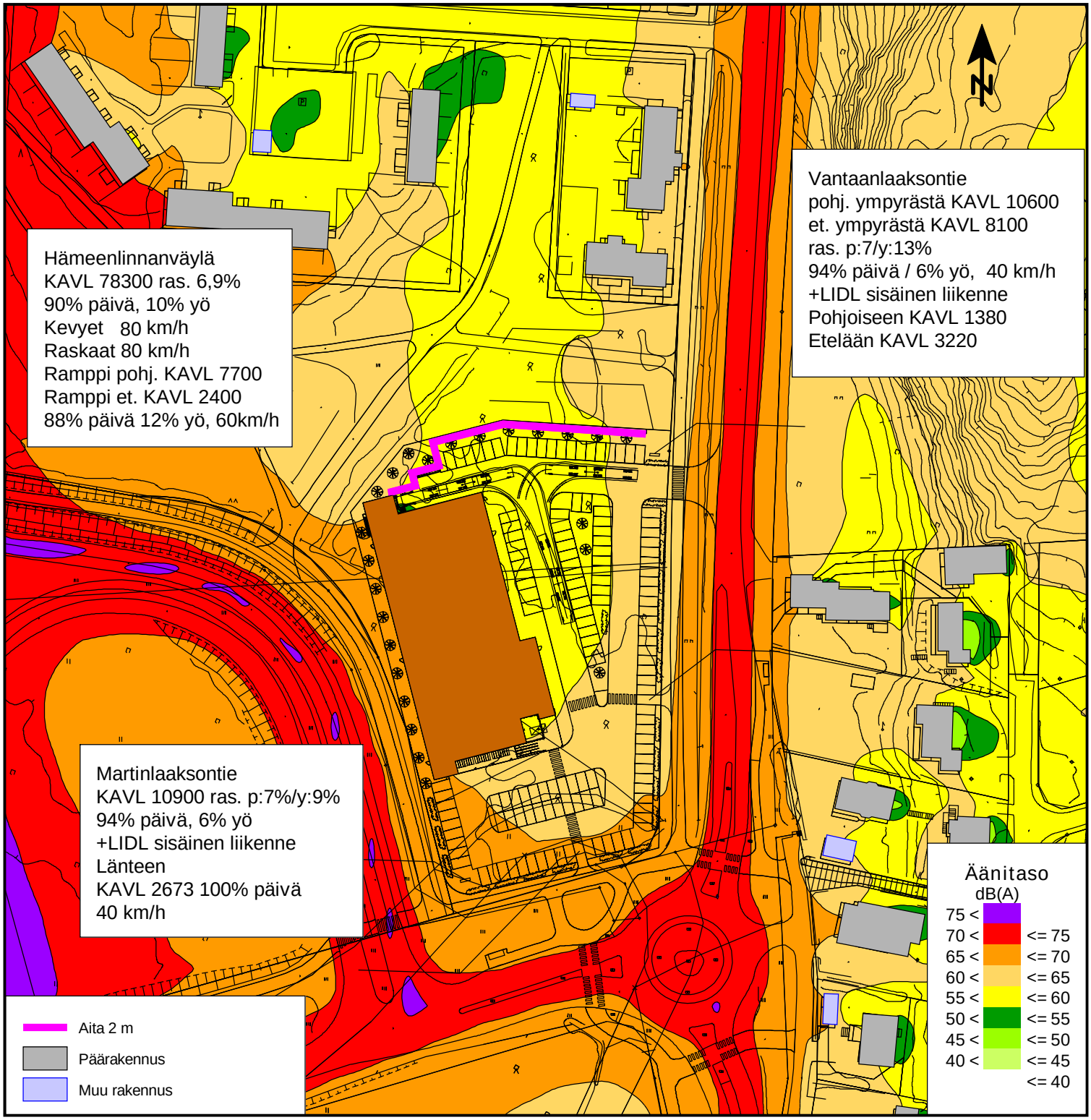
Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 29.04.2019 / 43 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 6.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

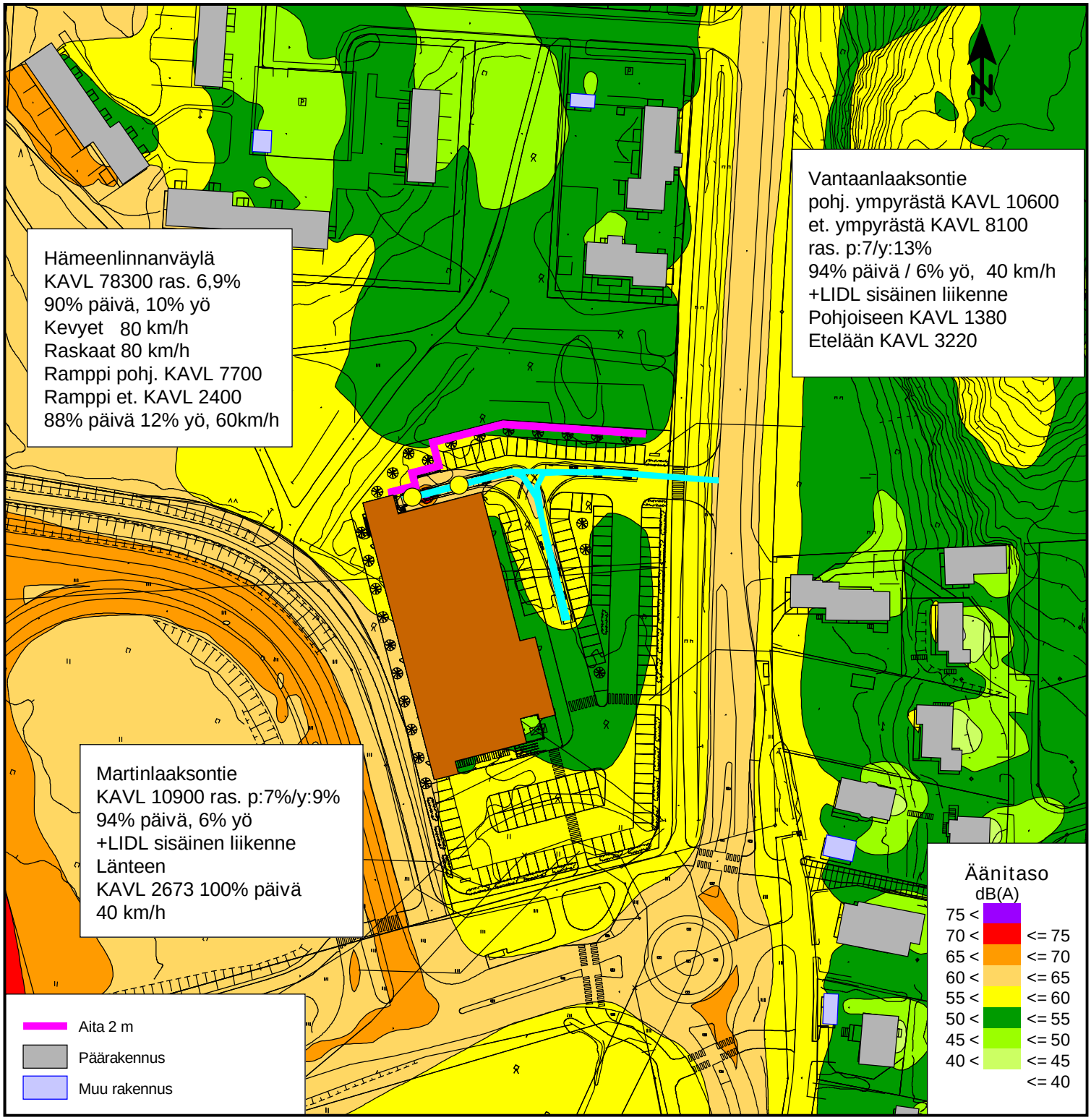
Muun vuoden 2040 ennusteliikenteen ja Lidlin asiakasliikenteen yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 6.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

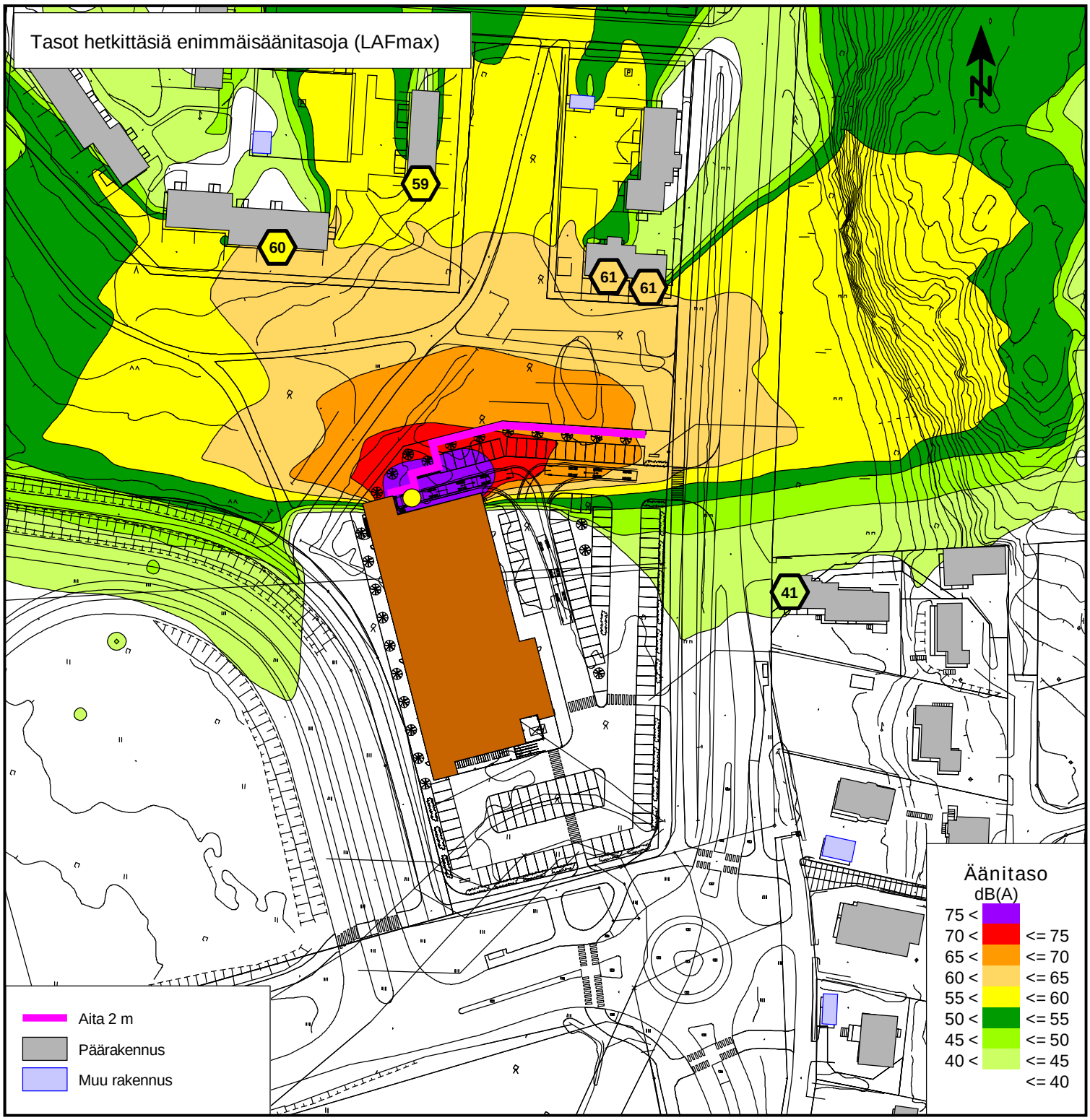
Muun vuoden 2040 ennusteliikenteen ja Lidlin jakeluauton käynnin yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 7.1

Yöajan maksimiäänitaso L_{Amax}

Lastaus- ja purkukolinat L_{WAmax} 108 dB

Aidan korkeus 2 m

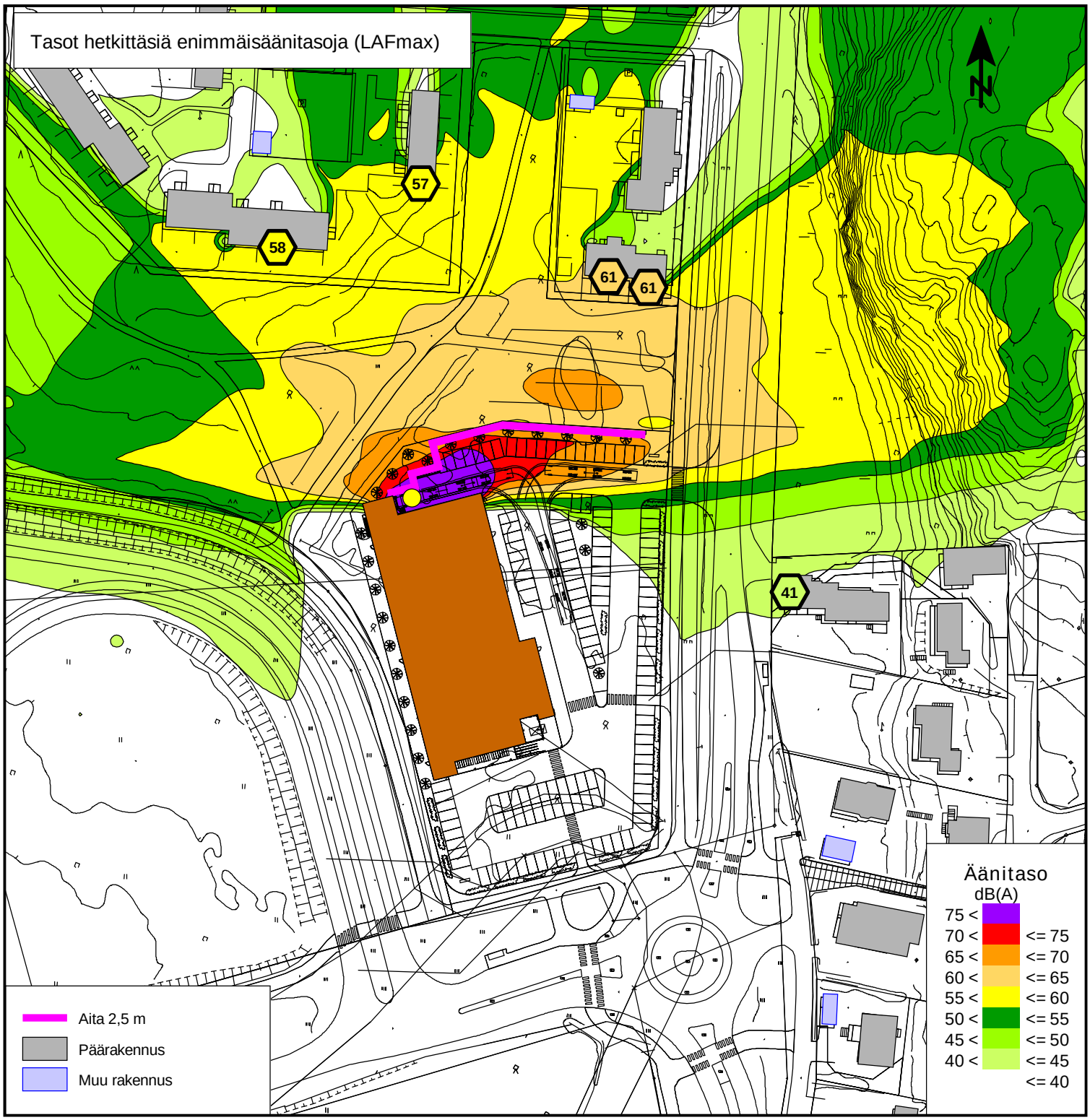
HUOM! Tasot enimmäisäänitasoja!

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 29.04.2019 / 43 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 7.2

Yöajan maksimiäänitaso L_{Amax}

Lastaus- ja purkukolinat L_{WAmax} 108 dB

Aidan korkeus 2,5 m

HUOM! Tasot enimmäisäänitasoja!

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 29.04.2019 / 43 §

44 § Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman (MAL 2019) hyväksyminen

VD/9253/00.04.03/2018

HP/MS/MH/TH/LL

MAL 2019 on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma, jossa kuvataan, miten seutua kokonaisuutena pitäisi kehittää vuosina 2019–2050. Suunnitelmassa on erityisesti kiinnitetty huomiota maankäytön, asumisen ja liikenteen entistä tiiviimpään yhtäaikaiseen tarkasteluun, vaikutusten arviointiin ja laajaan sidosryhmien vuoropuheluun. Suunnitelmakokonaisuus kattaa myös lakisääteisen liikennejärjestelmäsuunnitelman. Vaikutusten arviointi puolestaan täyttää SOVA-lain (laki viranomaisten ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 200/2005) vaatimukset ja arviointia on tehty liikenteen lisäksi maankäytön ja asumisen keskeisistä teemoista.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi hyväksyttiin, että liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys on vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitetasojen avulla on seurattu suunnitelmaratkaisujen ja toimenpiteiden riittävyyttä.

Asetetut tavoitteet saavutetaan monipuolisella, tehokkaalla ja konkreettisella kokonaisuudella. Suunnitelman pääsisältö on:

- Seudun kasvu ohjataan nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille
- Seudulle rakennetaan vuosittain n. 16500 uutta asuntoa ja asuntokannan sekä elinympäristön laadusta huolehditaan
- Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset, tieliikennettä kehitetään tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti
- Päästöjä vähennetään uudistaen ajoneuvokantaa energiatehokkaammaksi ja hiilineutraalimmaksi sekä useilla liikennesuoritetta pienentävillä keinoilla

Suunnitelmassa on osoitettu konkreettiset toimet, joilla tavoitteisiin päästään 2030 mennessä. Näitä ovat muun muassa seudullisesti määritellyt maankäytön ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet, kuntakohtaiset asuntorakentamisennusteet ja asemakaavatavoitteet sekä ennen vuotta 2030 aloitettavat liikennehankkeet ja -toimenpiteet.

Pidemmällä aikavälillä vuodesta 2030 eteenpäin leikataan edelleen kasvi-huonekaasupäästöjä, sijoitetaan uusi maankäyttö tiivistävästi ja kestävästi, pidetään asuntotuotanto riittävänä ja laadukkaana sekä kehitetään ja integroidaan joukkoliikennekokonaisuutta. Tie- ja katuverkolla painopiste säilyy joukko- ja tavaraliikenteen toimivuudessa.

Suunnitelman toimenpiteillä Helsingin seutu kasvaa kestävästi ja vähentää päästöjä tehokkaasti. Lähes kaikki suunnitelmalle vuodelle 2030 asetetut tavoitetasot saavutetaan. Liikenteen CO2-päästövähennystavoite (50 %) saavutetaan, kun kaikki suunnitellut toimet toteutuvat riittävällä voimakkuudella. Työvoiman saavutettavuus paranee, mikä houkuttelee yrityksiä ja asukkaita. Toimenpidekokonaisuus on yhteiskuntataloudelliselta tehokkuudeltaan hyvä, mikä takaa taloudelliset edellytykset seudun kehittämiseen. Asuntotuotanto sijoittuu tavoitteen mukaisesti ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö mahdollistaa kaikille aktiivisen arjen. Sosiaalista eriytymistä pyritään jatkossa torjumaan yhteisen ohjelman avulla sekä seuraamaan kehitystä

aktiivisemmin. Kestävien kulkutapojen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) osuus kasvaa jo päätettyihin toimenpiteisiin nähden, mutta tavoitetasoa ei tältä osin kokonaan saavuteta. Suunnitelman vaikutuksia on arvioitu SOVA-lain mukaisesti ja arviointi on ohjannut suunnitelmaratkaisujen valintaa.

MAL 2019 -suunnitelman hyväksyi liikennesisältöjen osalta HSL:n hallitus 26.3.2019 jäsenkuntiensa, kuten Vantaa, osalta. HSLn hallitus teki muutamia muutoksia mm. liikenteen hinnoittelun osalta kirjattiin näin ”liikenteen hinnoittelun osalta selvitykset optimaalisista malleista, vaikutusarvioinnit ja vaadittava lainsäädäntö laaditaan ensin ja päätökset seudulla tehdään näiden jälkeen”. Lisäksi pääradan Pasila-Riihimäki 2. vaihe siirrettiin ensimmäiseen toteutusjaksoon 2020-2023.

Helsingin seudun yhteistyökokous 28.3.2019 maankäyttö- ja asumissisältöjen osalta lähettäen ne edelleen kuntien hyväksyttäväksi. HSYKin päätöksellä suunnitelman ensisijaisia kehittämisvyöhykkeitä laajennettiin Espoon Viiskorpeen ja Kalajärvelle.

Suunnitelma-aineistot, lausuntoyhteenveto, kyselyn tulokset sekä toimenpidekortit löytyvät verkkosivulta www.hsl.fi/mal .

MAL 2019 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimus 2020–2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken. Neuvotteluryhmä on nimetty ja sopimusneuvottelut ovat jo käynnistyneet ympäristöministeriön johdolla.

Voimassa olevan MAL-sopimuksen 2015-2019 seurantakokous on 5.6.2019. Vantaa on saavuttanut tavoitteensa asuntotuotannon osalta, mutta asumisen asemakaavoituksessa olemme jäljessä tavoitteista. Asuntokaavoituksen osalta tilanne on sama useissa kunnissa. Liikennehankkeiden ja kehittämistoimenpiteiden osalta voimassa oleva sopimus on toteutumassa hyvin. Sopimuksen voimassa olo jatkuu vielä vuoden loppuun, joten seuranta jatkuu vielä loppuvuoden.

Vaikkakin MAL-suunnitelman liikenteen (L)-osuuden päätösvalta on HSL:n hallituksella, niin kokonaisuuden kannalta on selkeintä lukea myös L-osuus Vantaan hyväksymispäätökseen.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 44

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelma (MAL 2019).
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- MAL 2019 suunnitelma

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh 040 336 0159, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

MAL 2019: Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne

Hyväksytty HSL hallituksessa 26.3.2019
Hyväksytty HSYK:issä 28.3.2019

MAL 2019

Suunnitelma käsitelty ja osaltaan hyväksytty [*päivitetään toteutuneen mukaiseksi*]:

HSL:n hallitus 26.3.2019
Helsingin seudun yhteistyökokous 28.3.2019
KUUMA-johtokunta 23.5.2019

HSL Helsingin seudun liikenne
Opastinsilta 6 A
PL 100, 00077 HSL
puhelin (09) 4766 4444
www.hsl.fi

Lisätietoja: Maankäyttö: Mari Siivola
mari.siivola@vantaa.fi
Asuminen: Mari Randell
mari.randell@hel.fi
Liikenne: Sini Puntanen
sini.puntanen@hsl.fi

Copyright: Kartat, graafit: HSL, HSY, Helsingin kaupunki, Liikennevirasto
Valokuvat: HSL/Lauri Eriksson, HSL/Heikki Palomäki, Tim Maher

Kansikuva: HSL

Tiivistelmäsivu

Julkaisija: HSL Helsingin seudun liikenne			
Tekijät:		Päivämäärä 26.3.2019	
Julkaisun nimi: MAL 2019: Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne			
Rahoittaja / Toimeksiantaja:			

Tiivistelmä:

MAL 2019 on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma, jossa kuvataan, miten seutua kokonaisuutena pitäisi kehittää vuosina 2019–2050. Suunnitelmassa on erityisesti kiinnitetty huomiota maankäytön, asumisen ja liikenteen entistä tiiviimpään yhtäaikaiseen tarkasteluun, vaikutusten arviointiin ja laajaan sidosryhmien vuoropuheluun. Suunnitelmakokonaisuus kattaa myös lakisääteisen liikennejärjestelmäsuunnitelman. Vaikutusten arviointi puolestaan täyttää SOVA-lain (laki viranomaisten ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 200/2005) vaatimukset ja arviointia on tehty liikenteen lisäksi maankäytön ja asumisen keskeisistä teemoista.

MAL 2019 -suunnitelman lähtökohdat ja tavoitteet sekä tavoitetasot hyväksyttiin HSL:n hallituksessa 13.2.2018, KUUMA-johtokunnassa 14.3.2018 sekä Helsingin seudun yhteistyökokouksessa HSYK:issä 24.4.2018. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi hyväksyttiin, että liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys on vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitetasojen avulla on seurattu suunnitelmaratkaisujen ja toimenpiteiden riittävyyttä.

Asetetut tavoitteet saavutetaan monipuolisella, tehokkaalla ja konkreettisella kokonaisuudella. Suunnitelman pääsisältö on:

- Seudun kasvu ohjataan nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille
- Seudulle rakennetaan vuosittain n. 16500 uutta asuntoa ja asuntokannan sekä elinympäristön laadusta huolehditaan
- Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset, tieliikennettä kehitetään tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti
- Päästöjä vähennetään uudistaen ajoneuvokantaa energiatehokkaammaksi ja hiilineutraalimmaksi sekä useilla liikennesuoritetta pienentävillä keinoilla, mm. tiemaksuilla.

Suunnitelmassa on osoitettu konkreettiset toimet, joilla tavoitteisiin päästään 2030 mennessä. Näitä ovat muun muassa seudullisesti määritellyt maankäytön ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet, kuntakohtaiset asuntorakentamisennusteet ja asemakaavatavoitteet sekä ennen vuotta 2030 aloitettavat liikennehankkeet ja -toimenpiteet.

Pidemmällä aikavälillä vuodesta 2030 eteenpäin leikataan edelleen kasvihuonekaasupäästöjä, sijoitetaan uusi maankäyttö tiivistävästi ja kestävästi, pidetään asuntotuotanto riittävänä ja laadukkaana sekä kehitetään ja integroidaan joukkoliikennekokonaisuutta. Tie- ja katuverkolla painopiste säilyy joukko- ja tavaraliikenteen toimivuudessa.

Suunnitelman toimenpiteillä Helsingin seutu kasvaa kestävästi ja vähentää päästöjä tehokkaasti. Lähes kaikki suunnitelmalle vuodelle 2030 asetetut tavoitetasot saavutetaan. Liikenteen CO2-päästövähennystavoite (50%) saavutetaan, kun kaikki suunnitellut toimet toteutuvat riittävällä voimakkuudella. Työvoiman saavutettavuus paranee, mikä houkuttelee yrityksiä ja asukkaita. Toimenpidekokonaisuus on yhteiskuntataloudelliselta tehokkuudeltaan hyvä, mikä takaa taloudelliset edellytykset seudun kehittämiseen. Asuntotuotanto sijoittuu tavoitteen mukaisesti ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö mahdollistaa kaikille aktiivisen arjen. Sosiaalista eriytymistä pyritään jatkossa torjumaan yhteisen ohjelman avulla sekä seuraamaan kehitystä aktiivisemmin. Kestävien kulkutapojen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) osuus kasvaa jo päätettyihin toimenpiteisiin nähden, mutta tavoitetasoa ei tältä osin kokonaan saavuteta. Suunnitelman vaikutuksia on arvioitu SOVA- lain mukaisesti ja arviointi on ohjannut suunnitelmaratkaisujen valintaa.

MAL 2019 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimus 2020-2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken. MAL-suunnitelman ja sopimuksen toteutusta ja vaikutuksia tullaan seuraamaan vuosittain.

Avainsanat:			
Sarjan nimi ja numero:			
ISSN (nid.)	ISBN (nid.)	Kieli: suomi	Sivuja: 82
ISSN (pdf)	ISBN (pdf)		
HSL Helsingin seudun liikenne, PL 100, 00077 HSL, puhelin (09) 4766 4444			

Sammandragssida

Utgivare: HRT Helsingforsregionens trafik			
Författare:		Datum 26.3.2019	
Publikationens titel: MAL 2019: Helsingforsregionens markanvändning, boende och trafik			
Finansiär / Uppdragsgivare:			

Sammandrag:

MAL 2019 är en strategisk plan för markanvändningen, boendet och trafiken i Helsingforsregionen. Planen beskriver regionens tänkta utveckling 2019-2050. Planen fäster vikt vid en ännu tätare samplanering av markanvändning, boende och trafik, samt vid konsekvensbedömning och omfattande dialog mellan intressegrupperna. I planhelheten ingår också den lagstadgade trafiksystemplanen. Konsekvensbedömningen för sin del uppfyller de krav som SMB-lagen (lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program 200/2005) ställer, och förutom trafikåtgärderna, har också de centrala markanvändnings- och boendetemana bedömts.

Utgångspunkten och målen samt målnivåerna för MAL 2019-planen godkändes i HRT:s styrelse 13.2.2018, i KUUMA-direktionen 14.3.2018 samt i Helsingforsregionens samarbetsmöte HSYK 24.4.2018. Målet i planen är att skapa en region med låga utsläpp, attraktivitet, livskraft och välmående. Som förpliktande målnivå godkändes att minskningen av trafikens utsläpp av växthusgaser är minst 50 % från nivån år 2005 fram till 2030. Målnivåerna har använts till att följa upp att planlösningarna och åtgärderna är tillräckliga.

De ställda målen uppnås med en mångsidig, effektiv och konkret helhet. Planens huvudinnehåll är:

- Tillväxten i regionen koncentreras till den nuvarande samhällsstrukturen och till de områden där kollektivtrafiken är konkurrenskraftig.
- I regionen byggs årligen ca 16 500 nya bostäder och kvaliteten säkerställs både i bostadsbeståndet och i livsmiljön.
- Till spårtrafiken och cykeltrafiken riktas stora satsningar, vägtrafiken utvecklas med gods- och kollektivtrafikens behov som utgångspunkt.
- Utsläppen minskas genom att förnya fordonbeståndet mot mer energieffektivt och koldioxidneutralt.och med ett flertal åtgärder som minskar trafikarbetet (bl.a. vägavgifter).

Planen påvisar de konkreta åtgärder med vilka målen kan uppnås senast 2030. Sådana åtgärder är bland annat de primära utvecklingszonerna för markanvändningen som definierats regionalt, kommunvisa prognoser för bostadsbyggande och målsättningar för detaljplaneringen samt de trafikprojekt och -åtgärder som ska påbörjas före 2030.

På lång sikt (från 2030 och framåt) planeras för en ytterligare minskning av utsläppen av växthusgaser, tät och hållbar markanvändning, tillräcklig och högklassig bostadsproduktion samt en utvecklad och integrerad kollektivtrafikhelhet. Fungerande kollektiv- och godstrafik förblir tyngdpunkten för väg- och gatunätets utveckling.

Med åtgärderna i planen växer Helsingforsregionen hållbart och utsläppen minskar effektivt. Nästan alla målnivåer som satts upp för planen år 2030 uppnås. Minskningsmålet för CO2-utsläpp i trafiken (50 %) uppnås när alla planerade åtgärderna genomförs med tillräckligt kraft. Arbetskraftstillgängligheten ökar, vilket lockar fler företag och invånare till regionen. Åtgärdshelheten har en god samhällsekonomisk effektivitet, vilket garanterar de ekonomiska förutsättningarna för utveckling av regionen. Bostadsproduktionen koncentreras i enlighet med målet till de prioriterade zonerna. En hälsosam och trygg livsmiljö möjliggör en aktiv vardag för alla. Segregationen motverkas i fortsättningen med hjälp av ett gemensamt program och utvecklingen uppföljs mer aktivt. Andelen hållbart resande (gång, cykel, kollektivtrafik) ökar i förhållande till redan beslutade åtgärder, men målnivån för färdmedelsandelarna nås inte helt. Planens konsekvenser har bedömts i enlighet med SBT-lagen och bedömningen har styrt val av planlösningar.

Utifrån MAL 2019-planen bereds och förhandlas MBT-avtalet 2020-2023 fram mellan staten, regionens kommuner och HRT. MBT-planens och MBT-avtalets genomförande och konsekvenser kommer att följas upp årligen.

Nyckelord:			
Publikationsseriens titel och nummer:			
ISSN (häft.)	ISBN (häft.)	Språk: finska	Sidantal: 82
ISSN (pdf)	ISBN (pdf)		
HRT Helsingforsregionens trafik, PB 100, 00077 HRT, tfn. (09) 4766 4444			

Abstract page

Published by: HSL Helsinki Region Transport	
Author:	Date of publication 26.3.2019
Title of publication: MAL 2019: Helsinki Regions land use, housing and transport	
Financed by / Commissioned by:	

Abstract:

MAL 2019 is a strategic land use, housing and transport plan for the Helsinki region that describes how the region should be developed in 2019-2050. The plan pays special attention to examining land use, housing and transport increasingly side by side as well as to impact assessment and an extensive dialogue with stakeholders. The plan also covers statutory transport system planning. The impact assessment complies with the Act on the Assessment of the Impacts of the Authorities' Plans and Programmes on the Environment (SEA Act 200/2005). The assessment covers transport as well as key themes of land use and housing.

The starting points, goals and target levels for the MAL 2019 plan were approved by the HSL Executive Board on 13 February, by the KUUMA Board on 14 March 2018 and by The Helsinki Region Cooperation Assembly (HSYK) on 24 April 2018. The plan aims for a low-emission, attractive, vibrant and healthy region. A reduction in greenhouse gas emissions of at least 50% by 2030 from the 2005 level was agreed as a binding target. The adequacy of planned solutions and measures have been measured against the target levels.

The goals are achieved by a diverse, effective and concrete set of measures. The main contents of the plan are:

- Growth is directed to the existing urban structure and to areas that are competitive in terms of public transport.
- About 16,500 new apartments are constructed in the region every year, and the quality of the housing stock and living environment is ensured.
- Major investments are made in rail transport and cycling, road transport is developed with a focus on freight transport and public transport.
- Emissions are reduced by upgrading the vehicle fleet to more energy efficient and carbon neutral vehicles.as well as by a number of measures that reduce vehicle mileage, e.g. by road charges.

The plan sets out concrete measures to achieve the goals by 2030. The measures include regionally defined primary land use development zones, municipal-specific housing construction forecasts and town plan goals as well as transport projects and measures to be launched before 2030.

In a longer term, from 2030 onwards, emissions are further reduced, new land use is located sustainably and compactly, sufficient, high-quality housing production is ensured and public transport is developed as a whole. In terms of the street and road network, focus will remain on the functioning of public transport and freight transport.

The measures set out in the plan will enable sustainable growth and reduced emissions in the Helsinki region. Almost all target levels set for 2030 will be achieved. The CO2 emission reduction target (50%) for transport is achieved when all measures are implemented on a sufficiently large scale. Labor force accessibility improves, which attracts new businesses and residents. The set of measures is socio-economically effective, ensuring economic resources for the region's development. Housing developments are located in the primary development zones, in line with the goal. A safe and healthy living environment enables everyone to lead an active everyday life. In the future, social segregation is tackled through a joint program and more actively monitored. The share of sustainable modes of transport (walking, cycling, public transport) will increase, but the target level will not be fully achieved. The impacts of the plan have been assessed in accordance with the SEA Act and the assessment has guided the planning.

The MAL 2019 plan will serve as a basis for the MAL 2020-2023 agreement between the State, municipalities in the region and HSL. The implementation and impacts of the MAL plan and agreement will be monitored on an annual basis.

Keywords:			
Publication series title and number:			
ISSN (Print)	ISBN (Print)	Language: Finnish	Pages: 82
ISSN (PDF)	ISBN (PDF)		
HSL Helsinki Region Transport, PO Box 100, 00077 HSL, Tel.+358 9 4766 4444			

Sisällysluettelo

1 MAL 2019: Mikä, miksi ja miten? 7

2 Miten seudulla asutaan ja liikutaan? 9

3 Mitä suunnitelmalla tavoitellaan? 17

3.1 Visio ja lähtökohdat 17

3.2 Tavoitteet: Vähäpäästöinen, houkutteleva, elinvoimainen ja hyvinvoiva seutu 18

4 Helsingin seudun suunnitelma 2030 20

4.1 Seudun kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille 21

4.2 Uusia asuntoja rakennetaan riittävästi ja elinympäristön laadusta huolehditaan 27

4.3 Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen vahvat panostukset, tieliikenne tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti 32

4.3.1 Merkittävät liikenneinvestoinnit ja niiden toteutusjärjestys 53

4.4 Päästöjä vähennetään ajoneuvokantaa uudistaen sekä liikennesuoritetta pienentävin tiemaksuin 55

4.5 Miten suunnitelma rahoitetaan? 63

5 Seudun suuntia vuoden 2030 jälkeen 70

6 Miten suunnitelma vaikuttaa? 76

7 Miten tästä eteenpäin? 80

1 MAL 2019: Mikä, miksi ja miten?

MAL 2019 on maankäytön, asumisen ja liikenteen seudullinen suunnitelma, jossa kuvataan, miten Helsingin seutua pitäisi kehittää vuosina 2019–2050. Maankäytön ja asumisen seudullinen suunnittelu perustuu yhteistyöhön ja sen jatkamisesta on sovittu valtion ja kuntien yhteisessä MAL-sopimuksessa. Seudullista liikennejärjestelmäsuunnittelua edellyttävät myös lait:

- laki pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta 829/2009, jonka mukaan pääkaupunkiseudun kuntien on hoidettava yhteistoiminnassa kuntien aluetta koskeva liikennejärjestelmä ja joukkoliikenteen suunnittelu
- laki alueiden kehittämisestä 1651/2009, jonka mukaan liikennejärjestelmäsuunnittelu on maakuntien liittojen tehtävä Helsingin seutua lukuun ottamatta
- laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (SOVA-laki, 200/2005), jonka mukaan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta on tehtävä ympäristövaikutusten arviointi.

Helsingin seudun 14 kunnan alueelle on laadittu yhteisiä liikennejärjestelmäsuunnitelmia sekä asumisen ja maankäytön strategioita vuodesta 2011 alkaen. Suunnitelmat ovat olleet pohjana kuntien ja valtion väliselle maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevalle sopimusmenettelylle. MAL 2019 -suunnitelma on jo toinen MAL-suunnittelukierros ja siinä on aikaisempaa enemmän kiinnitetty huomiota maankäytön, asumisen ja liikenteen entistä tiiviimpään yhtäaikaiseen tarkasteluun, suunnitelman luonnosvaiheiden vaikutusten arviointiin, laajaan vuoropuheluun viranomaisten ja kuntien luottamushenkilöiden kanssa sekä yhteensovittamiseen samaan aikaan laadittavan Uudenmaan maakuntakaavan kanssa.

MAL-suunnittelun tavoitteena on seudun suunniteltuun kasvuun varautumisen ohella edistää seudun kehittämistä sekä vahvistaa sen vetovoimaa luomalla asumiselle ja yritystoiminnalle viihtyisää, turvallista ja sujuvaa toimintaympäristöä pitkälle tulevaisuuteen. Kasvavan seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu pitkäjänteisesti kuntien ja valtion yhteisyönä sekä suunnitelmien toteuttaminen yhdessä sovitulla tavalla on välttämätöntä, jotta seutu on myös tulevaisuudessa toimiva ja kykenee vastaamaan sekä asukkaiden että elinkeinoelämän tarpeisiin. MAL-suunnittelulla on myös vahvistuva kytkentä muuhun kuntien ja valtion väliseen kaupunkiseudun kehittämisen ohjelmatyöhön.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistellaan ensimmäistä kertaa seuraavalla hallituskaudella (2019-). Helsingin seudun MAL 2019 –suunnitelman ja MAL-sopimuksen tulisi olla keskeisiä lähtökohtia sen valmistelulle. Erityisesti MAL-suunnitelmassa seudun yhdessä tunnistamat kärkitoimenpiteet antavat selvän viestin valtakunnallisen suunnitelman valmisteluun.

MAL-suunnitelmassa on maankäyttöä suunniteltu yleispiirteisesti. Hyväksytty MAL-suunnitelma on poliittinen tahdonilmaus siinä esitettyjen asioiden toteuttamiseksi. Suunnitelma ei korvaa eikä syrjäytä maankäyttö- ja rakennuslain mukaista kaavoitusta, maakunta-, yleis- ja asemakaavoitusta, mutta antaa lähtökohdat kaavoitukselle. Kuntakaavoituksessa ja maakuntakaavoituksessa huolehditaan monista kysymyksistä, joita MAL-suunnittelussa ei ole otettu huomioon tai ne ovat jääneet vähälle huomiolle. Tällaisia asioita ovat mm. yritystoiminta, palvelut, viheryhteydet, luontoarvot, kulttuuriympäristöjen säilyttäminen ja ympäristöterveyskysymykset.

MAL-suunnittelu on sitä koskevan säännöllisen seurannankin perusteella koettu kaikkien osapuolien taholta tarpeelliseksi ja hyödylliseksi. Seudun asuntotuotanto sekä kaavoitus on saatu sopimusmenettelyllä hyvälle tasolle ja seudulle tärkeitä liikennehankkeita on saatu yhteisesti eteenpäin.

Edelliseen suunnittelukierrokseen verrattuna ilmastonmuutoksen ehkäiseminen ja sen keskeisenä keinona liikenteen päästöjen vähentäminen on nyt nostettu suunnitelmaa ohjaavaksi määrääväksi tavoitteeksi. Tämä tavoite on hyvin yhdistettävissä jo aikaisemmin tavoitteena oleviin yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen ja joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. Tällä suunnittelukierroksella onkin edetty aikaisempaa määrätietoisemman tavoitteiden ja niiden toteutumista kuvaavien mittareiden kehittämisen ja määrittelemisen kautta. Muista jo aikaisemmin esillä olleista teemoista on tunnistettu tarve ehkäistä vahvemmin segregaatiota eli alueiden ei-toivottavaa eriytymiskehitystä. Tavoitteita ja mittareita koskeva

raamipäätös hyväksyttiin seudun ao. toimielimissä keväällä 2018 ja sen jälkeen on laadittu kaksi alustavaa suunnitelmaversioita, joiden arviointi on ohjannut nyt valmistuneen MAL 2019 -suunnitelman laadintaa.

MAL 2019 -suunnitelma osoittaa, millä keinoilla asetetut tavoitteet maankäytön, asumisen, liikenteen ja päästövähennysten suhteen voidaan saavuttaa. Samalla se luo seudun kunnille ja valtiolle puitteet sitoutua yhdessä seudun pitkäjänteiseen maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseen. Suunnitelmasta on nostettu esille tavoitteita toteuttavat neljä kärkiteemaa. Eri toimenpiteet muodostavat kiinteän kokonaisuuden, jonka osat vaikuttavat toinen toisiinsa. Siten esimerkiksi jonkin päästötavoitteiden kannalta keskeisen toimenpiteen muuttaminen edellyttää muutoksia muihin toimenpiteisiin ja voi myös vaarantaa suunnitelmalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen.

MAL 2019 -suunnitelma on sisällöltään onnistunut, kun sen valmistelu perustuu monipuoliseen vuoropuheluun eri sidosryhmien kanssa. Suunnitelma on vaikuttava, kun seudun asiantuntijat ja luottamushenkilöt kokevat suunnitelman omakseen ja sitoutuvat sen toteuttamiseen. Tämä näkökulma huomioiden MAL 2019 on laadittu laajassa vuorovaikutuksessa seudun eri osapuolten kesken. Työtä ovat ohjanneet HLJ-toimikunta sekä MAL-neuvottelukunta. HLJ-toimikunta koostuu seudun kuntien sekä valtion liikenne- ja ympäristöviranomaistahojen ja HSL:n johtavista asiantuntijoista. MAL-neuvottelukunnassa on seudun kuntien johtavia maankäytön ja asumisen asiantuntijoita. HLJ-toimikunnan ja MAL-neuvottelukunnan yhteiskokousten lisäksi maankäytön ja asumisen asioita on käsitelty MAL-neuvottelukunnan ja liikenteen asioita HLJ-toimikunnan omissa kokouksissa. Valmistelua on tehty maankäytön, asumisen ja liikenteen asiantuntijaryhmissä, joiden työtä on koordinoitu ja yhteensovitettu MAL-projektiryhmässä. Työn aikana on järjestetty useita valmistelijoiden työpajoja, valmistelijoiden, sidosryhmien ja luottamushenkilöiden yhteisseminaarit syksyllä 2017 ja syksyllä 2018 sekä kevään 2018 aikana kolme suunnitteluun liittynyttä alueellista keskustelutilaisuutta seudun luottamushenkilöille. Asukkaiden tarpeita ja toiveita on kartoitettu kyselytutkimuksin (MAL-barometri 2017 ja 2018). Maankäyttö, asukkaiden sijoittuminen ja liikkuminen ovat lähtökohtia, joille suunnittelu perustuu. Seutua suunnitellaan nykyisten ja tulevien asukkaiden parhaaksi.

MAL 2019 -suunnitelmaluonnoksesta ja sen vaikutusten arviointiselostuksesta pyydettiin 14.11.2018-18.1.2019 lausuntoja ja kannanottoja kunnilta, valtion osapuolilta sekä keskeisiltä sidosryhmiltä ja toimijoilta. Luonnoksesta saatiin 28 lausuntoja ja 20 kannanottoa. Lisäksi luonnoksen keskeisestä sisällöstä tehtiin avoin nettikysely, johon saatiin 775 vastausta. Suunnitelmaa muokattiin alkuvuoden 2019 aikana saadut lausunnot ja kannanotot sekä jo hyväksytyt tavoitteet ja raamipäätös huomioiden.

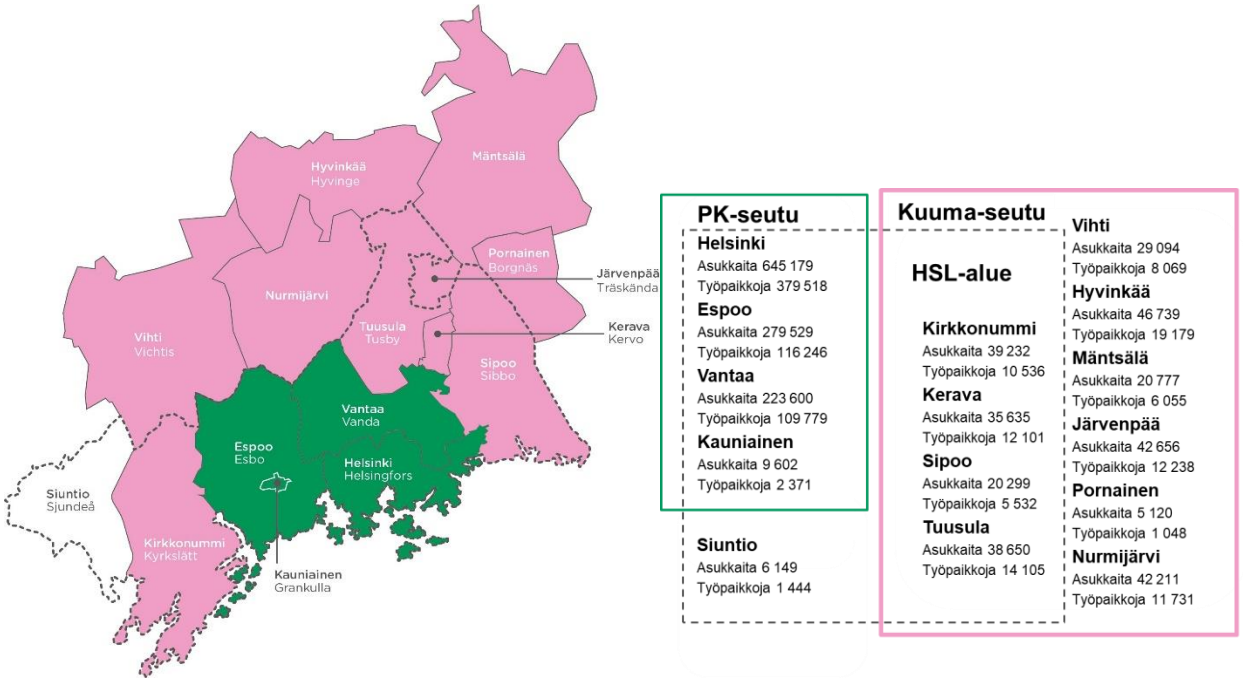

2 Miten seudulla asutaan ja liikutaan?

Helsingin seutu koostuu 14 hyvin erilaisesta kunnasta[1]. Kuntien asukasmäärät ja -tiheydet vaihtelevat merkittävästi. Seudun eri osissa liikutaan hyvin eri tavoin. Seudun asuminen vaihtelee urbaanin sykkeestä maaseudun pientalovetoiseen idylliin.

Helsingin seudun asukkaat arvostavat asuinpaikan valinnassa eniten kävelyetäisyydellä olevia palveluita, luonnon läheisyyttä, kohtuullista asumisen hintatasoa ja sujuvia yhteyksiä työ- tai opiskelupaikalle. (MAL-barometri 2018).

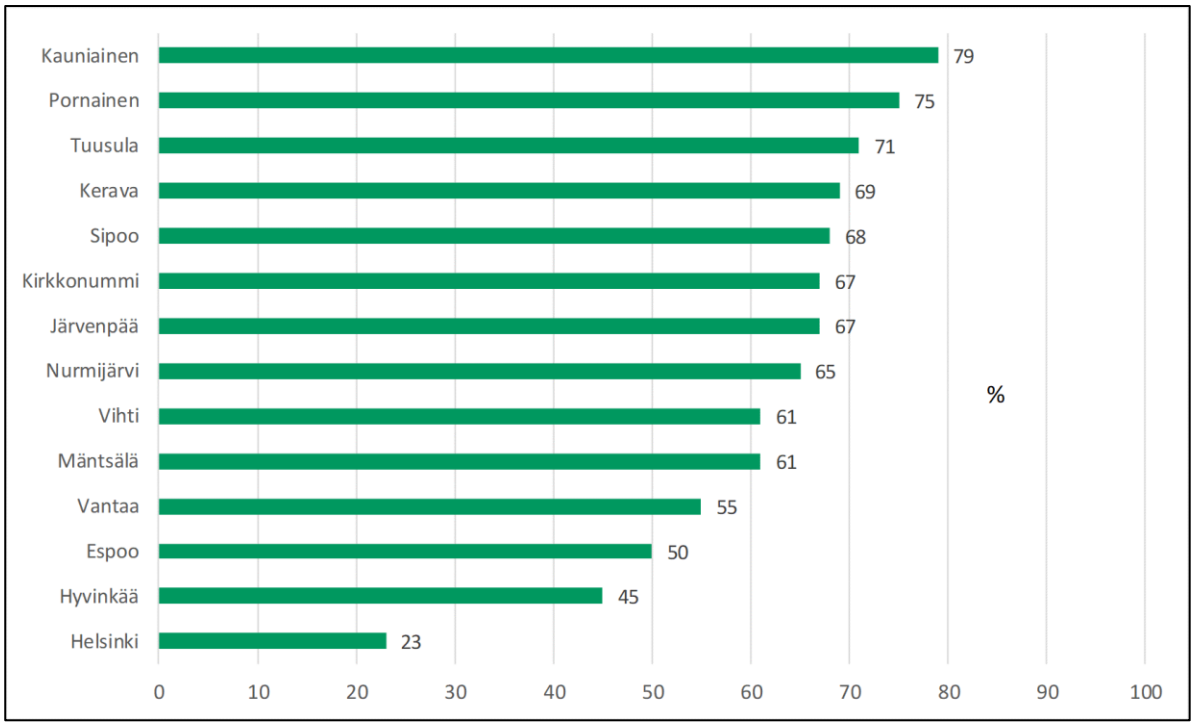
Helsingin seutu kasvaa. Seudulla asui vuoden 2018 ennakkotietojen mukaan noin 1 478 000 asukasta ja seudulla oli noin 709 000 työpaikkaa (kuva 1). Väestö jatkaa kasvuaan noin 1,4 % vuosivauhdilla, joten vuonna 2030 seudulla odotetaan olevan noin 1,6 – 1,7 miljoonaa asukasta. Seudulla on noin 2 miljoonaa asukasta vuonna 2050. Seudun nopea väestönkasvu takaa seudun elinvoiman, mutta aiheuttaa samalla haasteita kestävälle maankäytölle, asumiselle ja liikennejärjestelmälle.

Kuva 1. MAL 2019 -suunnittelualueena on Helsingin seudun 14 kuntaa.[1]

Helsingin seutu on yhtenäinen työssäkäyntialue, joka kasvaa koko ajan. Asukkaiden työmatkat ylittävät usein yhden tai useamman kuntarajan päivittäin (kuva 2). Seudun yritystyöpaikat painottuvat yhä enemmän palveluihin ja kasautuvat pääasiassa pääkaupunkiseudulle, erityisesti Helsingin kantakaupunkiin, jonne sukkuloidaan päivittäin sekä muualta Suomesta että seudun eri osista. Tulevaisuudessa Etelä-Suomi kuroutuu yhä vahvemmin toiminnalliseksi kokonaisuudeksi.

[1] Siuntio on mukana MAL 2019 -suunnittelussa vain liikennejärjestelmäsuunnitelman osalta, sillä Siuntio on Helsingin seudun liikenteen HSL jäsenkunta. Siuntio ei ole mukana maankäytön ja asumisen seutuyhteistyössä.

Kuva 2. Prosenttiosuus Helsingin seudun muussa kuin kotikunnassaan työssä käyvistä (tiedot: HSY 2014).

Miten Helsingin seudulla asutaan?

Helsingin seutua kehitetään ja tiivistetään jo olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Erityisesti Helsingin kantakaupunki, seudun raideliikenteen varren keskukset, asemanseudut ja kehysalueen keskukset ovat tiivistyneet ja tehostuneet. Asuminen urbanisoituu ja seudun muuttovirrat ovat kääntyneet pääkaupunkiseudulle. Seudun asuntojen kysyntä on korkealla tasolla ja asuntotuotanto keskittyy pieniin kerrostaloasuntoihin. Kun vertaillaan eri alueiden tulotasoa ja työllisyyttä, alueellinen eriytyminen on seudulla melko maltillista, myös kansainvälisessä vertailussa.

Helsingin seutu on monikeskuksinen. Suomen suurimman keskuksen, Helsingin kantakaupungin, lisäksi seudulla on lukuisia pienempiä merkittäviä aluekeskuksia, kuntakeskuksia, kaupunkeja, kyliä ja kuntataajamia. Seudun väestönkasvua on keskitetty jo olemassa oleviin keskuksiin, erityisesti raideliikenteen varren keskuksiin ja muille joukkoliikenteellä hyvin saavutettaville alueille.

Helsingin seudun väestönkasvu painottuu erityisesti pääkaupunkiseudulle. Pääkaupunkiseudun muuttovoitot Suomen sisäisessä muuttoliikkeessä ovat kasvaneet yhtäjaksoisesti kansainvälisen finanssikriisin jälkeen. Käänne muuttovirroissa tapahtui vuonna 2009, jonka jälkeen pääkaupunkiseudun muuttovoitto on ylittänyt joka vuosi KUUMA-kuntien muuttovoiton. Lisäksi maahanmuuton tuoma väestönlisäys keskittyy seudulla selvästi pääkaupunkiseudulle.

Asunnoille on merkittävästi kysyntää seudulla, mikä johtuu mm. hyvästä työmarkkinatilanteesta, väestönkasvusta, asuntokuntien pienenemisestä ja asuntosijoittamiseen erikoistuneiden rahastojen pienten asuntojen tarjonnasta. Asuntotuotanto näyttää painottuvan nyt pieniin kerrostaloasuntoihin. 79 % pääkaupunkiseudun asuntotuotannosta vuosina 2010-2016 oli kerrostaloasuntoja, ja yli puolet asunnoista oli yksiöitä ja kaksioita. Pääkaupunkiseudun ympärille sijoittuvan 10 kehyskunnan muodostaman ns. KUUMA-seudun yhteinen piirre on edelleen pientalovaltaisuus. Kerrostaloasuntojen osuus on kuitenkin kasvanut etenkin kaupunkirakennettaan tiivistäneissä kunnissa. Vuosina 2010-2016. KUUMA-kuntien asuntotuotannosta oli puolet kerrostaloasuntoja (Kuva 3), kun vastaavasti kerrostaloasuntojen osuus koko kannasta on reilu kolmannes. Uusien kerrostaloasuntojen keskimääräinen huoneistokoko vuosina 2010-2017 on pienentynyt koko seudulla aiempiin vuosiin verrattuna.

Kuva 3. Helsingin seudun asuntokannan osuudet asuntotyypin ja -koon mukaan.

Omistusasuntojen osuus asuntokannasta on kääntynyt hienoiseen laskuun koko seudulla ja samalla vuokra-asumisen osuus on lievässä nousussa. Tästä huolimatta omistusasuminen on KUUMA-seudulla vallitseva asumismuoto ja pääkaupunkiseudulla puolet asunnoista on omistusasuntoja. Helsingin seudun asuntokannasta peruskorjausikäisiä 1960-1980-luvuilla rakennettuja asuntoja on yhteensä noin 45 % asunnoista. Vaikka korjausrakentaminen seudulla on vilkastunut, korjattavaa on runsaasti ja korjausvelka kasvaa.

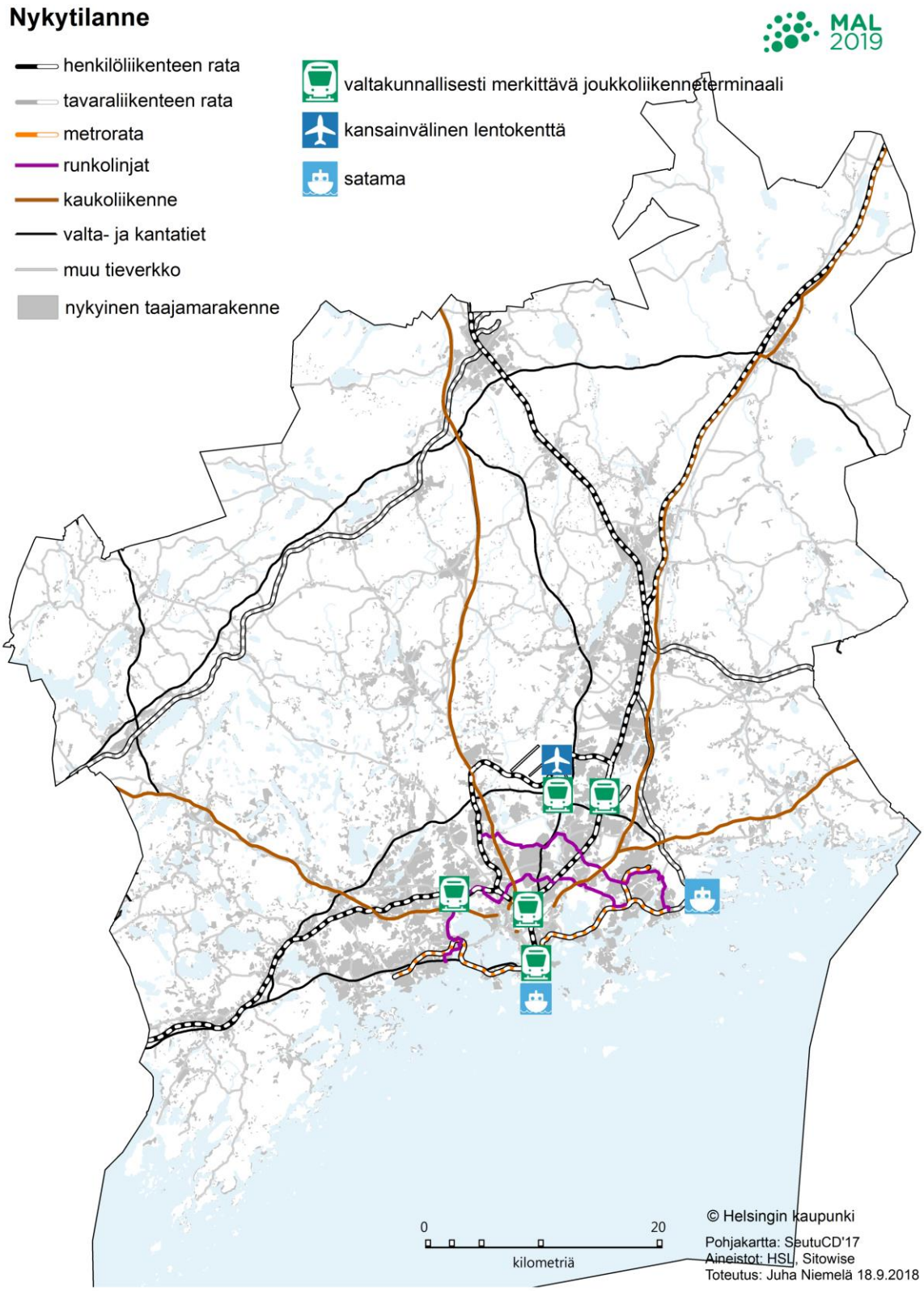
Seudun asuntojen hintakehitys on eriytynyt selvästi finanssikriisin jälkeen. Pääkaupunkiseudun hintataso on nyt keskimäärin 1,5-kertainen vuoteen 2000 verrattuna. Sen sijaan KUUMA-kuntien hintataso on noussut keskimäärin 20 % vuodesta 2000. Vuokramarkkinat ovat seudulla hieman moniulotteisemmat. Vapaarahoitteisten asuntojen uusien vuokrasuhteiden vuokrat nousivat koko seudulla vuodesta 2016 vuoteen 2017. Prosentuaalisesti suurinta nousu oli Helsingin kalleimmalla alueella ja Vantaalla.

Samalla kun seudun asumisen hinta on noussut, on myös asumistuen saajien määrä kasvanut. Yleistä asumistukea saaneiden asuntokuntien osuus on kasvanut lähes koko 2010-luvun. Osaltaan kehitys selittyy asumistukijärjestelmän muutoksella vuosina 2015-2016, jonka jälkeen suuremmalla osalla väestöstä oli mahdollisuus saada asumistukea.

Asumistuen määrien kasvusta huolimatta Helsingin seudulla alueiden eriytymiskehitys on kansainvälisesti vertailtuna maltillista, kun vertaillaan tuloja ja työllisyyttä. Suhteellisesti heikommin pärjääviä alueita on eri puolilla seutua, etenkin urbaaneilla alueilla ja keskuksissa.

Miten Helsingin seudulla liikutaan?

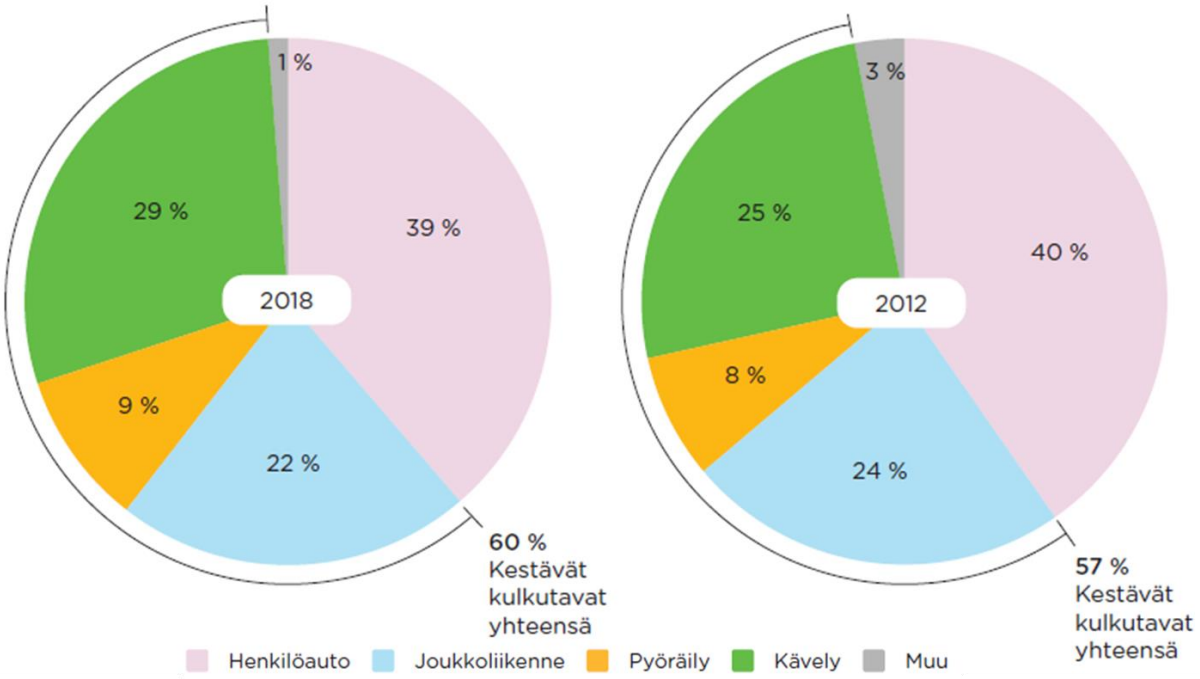
Seudulla tehdään noin 4 miljoonaa seudun sisäistä matkaa päivässä. Seudun eri osissa liikutaan hyvin eri tavoin. Yksityisautoilu on edelleen yleistä erityisesti vähäisen joukkoliikenteen alueilla. Seudun joukkoliikenne on verkostomaistunut ja kestävien kulkutapojen saavutettavuus on parantunut erityisesti raideliikenteen infrahankkeiden, kuten kehäradan valmistumisen myötä.

Kuva 4. Seudun liikennejärjestelmän nykytila keväällä 2019.

Helsingin seudulla liikutaan eri tavoin eri alueilla. Seutu jakautuu jalankulkukaupunkiin, joukkoliikennekaupunkiin ja autokaupunkiin väestö- ja työpaikkatiheyden, palveluiden ja eri kulkumuotojen

saavutettavuuden mukaan[2]. Väestöstä ja työpaikoista yli 60 % sijoittuu alueille, joilla kestävä liikkuminen joukkoliikenteellä, kävellen tai pyörällä on mahdollista arjessa (ydinalueella yli 70 %, ydinalueen ulkopuolella hieman alle 40 %). Seudun saavutettavuus kestävillä kulkutavoilla on parantunut laajentuneen joukkoliikenteen runkoverkon, erityisesti raideliikenteen infrahankkeiden, kuten kehäradan ansiosta. Yhä useampi seudun asukas pystyy valitsemaan kestävän kulkutavan arjessaan. Uusimman Helsingin seudun liikkumistutkimuksen mukaan kestävien kulkutapojen osuus on kasvanut 2012-2018. Helsingin seudun kulkumuotojakauma on esitetty kuvassa 5.

Kuva 5. Helsingin seudun kulkumuoto-osuudet (Laaja liikkumistutkimus 2012 ja 2018).

Helsingin seudun joukkoliikenteen perustana toimii laajeneva verkostomainen runkolinjasto, johon kuuluvat lähijuna- ja metroliikenne sekä bussien tiheät runkoyhteydet (kuva 4). Runkoverkko painottuu seudun asukasmääriltään tiheimmille alueille. Kehysalue jää suurimmaksi osaksi tämän ulkopuolelle. Seudullinen liityntäpysäköinti parantaa mahdollisuuksia kestäviin matkaketjuihin seudun reuna-alueilta. Liityntäpysäköinti liittää kehysalueen osaksi joukkoliikenteen runkoverkkoa. Liityntäpysäköinti onkin keskeinen osa sekä joukkoliikennettä että koko liikennejärjestelmää, ja sen käyttäjämäärät ovat kasvussa koko seudulla.

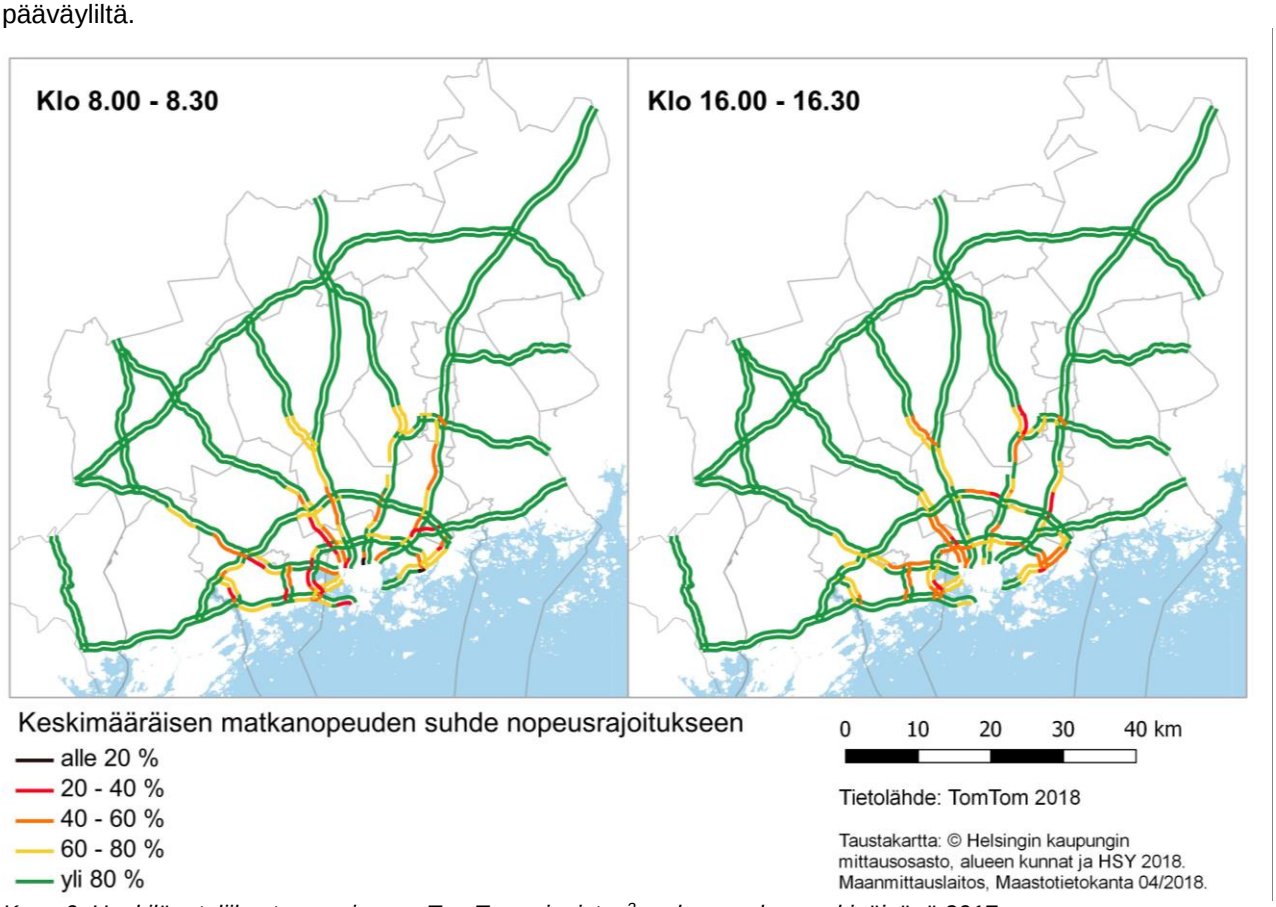
Seudulla panostetaan myös aktiivisiin kulkumuotoihin eli kävelyyn ja pyöräilyyn. Seudulla kävellään noin neljännes kaikista tehdyistä matkoista, joista suurin osa on alle kilometrin pituisia. 71 % asukkaista on valmis kävelemään enemmän, mikäli ympäristö on viihtyisä *(lähde: MAL-barometri 2018)*. Pyörällä liikutaan vähemmän, mutta pyöräily on kasvussa seudun ydinalueilla. Kaupunkipyörät ovat menestyksekkäästi vakiinnuttaneet asemansa Helsingin ja Espoon liikennejärjestelmässä. Kaupunkipyöräkokeiluja on lisäksi käynnissä tai tulossa ainakin Vantaalla ja Järvenpäässä.

Vuonna 2018 voimaan tullut liikennepalvelulain ensimmäinen vaihe on luonut digitaalisen perustan uusien liikenteen teknologioiden ja palveluiden edistymiseksi. Uusia palvelutuottajia on ilmestynyt seudun liikennemarkkinoille. Useat palveluista ovat vahvasti kytköksissä ”perinteiseen” joukkoliikenteeseen. Lain myötä myös taksiala on vapautunut, mutta sen potentiaalisesti merkittävät vaikutukset seudun liikkumiseen näkyvät vasta viiveellä.

Koska väestö kasvaa, Helsingin seudun liikennemäärät ovat myös kasvussa, mikä lisää tie- ja katuverkon kuormitusta. Nykyisiä tieliikenteen pullonkauloja on erityisesti Helsingin säteittäisillä sisääntuloväylillä, Kehä I:llä, Kehä III:lla ja Helsingin kantakaupungissa. Liikenneturvallisuus on parantunut ja liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä on laskenut noin kolmanneksen vuosikymmenen alusta. Päivittäin on kuitenkin yllättäviä häiriötilanteita, joista suurin osa on liikenneonnettomuuksia. Koko maan

[2] Kts. Helsingin seudun kaupunkikudokset 2016, 2030 ja 2050

suurimmat henkilövahinko-onnettomuustiheydet löytyvät pääkaupunkiseudun kehäteiltä ja säteittäisiltä pääväyliltä.

Kuva 6. Henkilöautoliikenteen sujuvuus TomTom-aineiston[3] mukaan syksyn arkipäivänä 2017.

Näkyvän osan seudun tieliikenteestä muodostavat tavaraliikenteen kuljetukset, joita seudulla liikkuu yhteensä noin 62,5 miljoonaa tonnia. Suurimmat tavaramäärät kuljetetaan seudun säteittäisillä valtateillä 3,4 ja 7 sekä Kehä III:lla. Suurista tavaraliikennemääristä johtuen raskaan liikenteen taukopaikat seudulla ovat ylikuormittuneita. Tavaraliikenteen määrät ovat kasvussa mm. kasvavan verkkokaupan johdosta.

Helsingin seutu valtakunnallisessa liikennejärjestelmässä

Liikenne- ja viestintäministeriö antoi marraskuussa 2018 asetuksen pääväylistä ja niiden palvelutasoista. Pääväyliksi valittiin maantiet ja rautatiet nykyisten ja ennustettujen liikennemäärien perusteella. Liikennemäärien kehittymistä seurataan ja asetusta päivitetään tarpeen mukaan. Liikennemäärien lisäksi on huomioitu alueellinen saavutettavuus ja kansainväliset yhteydet. Helsingin seudulla pääväyliä ovat valtatiet 1, 2, 3, 4, 7 ja 25, kantatie 50 (Kehä III) valtateiden 1 ja 7 välisellä osuudella, Vuosaaren satamatie sekä Rantarata, Päärata, Oikorata, Kehärata ja Vuosaaren satamarata.

Edellä mainituilla teillä tehdään seudun väylistä suurin osuus valtakunnallisia (yli 80 km) matkoja ja kuljetuksia. Väylillä on useita tieosuuksia, joilla yli 80 km matkojen tai kuljetusten osuus on yli neljännes.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmän kannalta keskeisiä matkustaja- ja tavaraliikenteen solmukohtia Helsingin seudulla ovat:

- Helsinki-Vantaan lentoasema
- Satamat
- Valtakunnalliset matkustajaterminaalit: Helsingin keskusta, Pasila, Tikkurila, Leppävaara

[3] Kts. Henkilöautoliikenteen sujuvuus Helsingin seudulla syksyllä 2017

Helsingin seudun suuntia

Helsingin seudun tulevaisuuskuva eli käsitys todennäköisistä tulevaisuuden kehityssuuntien toteutumisesta vuoteen 2030 mennessä voidaan tiivistää neljään näkökulmaan:

1. Kaupunki tiivistyy ja siirtyy raiteille
2. Uusia rahoitustapoja ja liikennemuotoja kehitetään
3. Ilmastonmuutoksen vaikutukset realisoituvat
4. Digitaalisuus on arkipäivää

Helsingin seudun kaupungistuminen etenee myös tulevaisuudessa. Väkiluku kasvaa sekä luonnollisen väestönkasvun että kotimaisen ja erityisesti ulkomaisen muuttovoiton vaikutuksesta. Maahanmuuton osuus kasvusta jatkaa tasaisesti suurenemistaan. Väestö on myös nykyistä iäkkäämpää maahanmuutosta huolimatta.

Todennäköisesti julkisen rahoituksen osuus liikenneverkkojen ylläpidosta, joukkoliikenteen palveluista sekä uusista investoinneista pienenee. Uusia rahoitustapoja voivat olla esimerkiksi erilaiset käyttömaksut ja yksityiset sijoitukset. Uudenlaisia liikkumis- ja kuljetuspalveluja syntyy, eikä henkilöliikennemuotojen jaottelu yksityisautoiluun, taksi- ja joukkoliikenteeseen riitä kuvaamaan liikennejärjestelmän monimuotoisuutta. Myös logistiikan ja henkilöliikenteen väliset raja-aidat siirtyvät.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksesta sään ääri-ilmiöt (esim. tulvat ja rankkasateet) yleistyvät hillintätoimista huolimatta. Alueelliseen kiertotalouteen sekä energian ja ruoan tuotantoon kehitetään uusia ratkaisuja. Fossiilisten polttoaineiden hinnat nousevat ympäristöverotuksen myötä rajusti. Sähkön ja uusiutuvien energioiden käyttöä puolestaan tuetaan.

Digitalisaatio mahdollistaa laajasti ajantasaiseen tietoon perustuvat julkiset ja yksityiset palvelut. Robotit korvaavat osan nykyisistä töistä ja ammateista. Liikenteen automatisaatio etenee suljetuista järjestelmistä avoimeen verkkoon. Tie- ja katuverkolla kulkee vuonna 2030 jonkin verran täysin autonomisia ajoneuvoja.

Aiemmin päätetyt ja tässä suunnitelmassa esitetyt panostukset joukkoliikenneinfrastruktuurin kehittämiseen varmistavat, että Helsingin seudun kasvu jatkuu nopeana myös seuraavalla vuosikymmenellä. Seudun maankäyttö tiivistyy erityisesti raideliikenteen varteen. Länsimetro, Kehärata, Raide-Jokeri ja Kruunusillat tuovat satoja tuhansia uusia ihmisiä raideliikenteen palvelualueelle ja generoivat merkittävästi uutta maankäyttöä.

3 Mitä suunnitelmalla tavoitellaan?

3.1 Visio ja lähtökohdat

MAL 2019 perustuu edellisellä MAL-suunnittelukierroksella määritettyyn visioon (kuva 7). Suunnitelman lähtökohtana on, että vuonna 2050 Helsingin seudulla on 2,0 miljoonaa asukasta ja 1,05 miljoonaa työpaikkaa. Vuoteen 2018 verrattuna tämä tarkoittaa noin 500 000 asukkaan sekä 300 000 työpaikan kasvua.

Kuva 7. MAL 2019 –visio vuodelle 2050.

Kuva 8. Keskeisiä lähtökohtia MAL 2019 –suunnittelulle.

3.2 Tavoitteet: Vähäpäästöinen, houkutteleva, elinvoimainen ja hyvinvoiva seutu

Suunnitelman strategiset tavoitteet kertovat, minkälaisen seudun haluamme yhdessä rakentaa. MAL 2019 -tavoitteet (kuva 9) on muodostettu laajassa vuorovaikutuksessa. Niiden pohjalta on arvioitu suunnitelman eri vaiheita ja siten kyetty jatkuvasti parantamaan suunnitelmaa. Ne kuvaavat selkeästi MAL 2019 -suunnitelmalla tavoiteltavan tahtotilan ja määrittävät suunnitteluratkaisujen priorisoinnin.

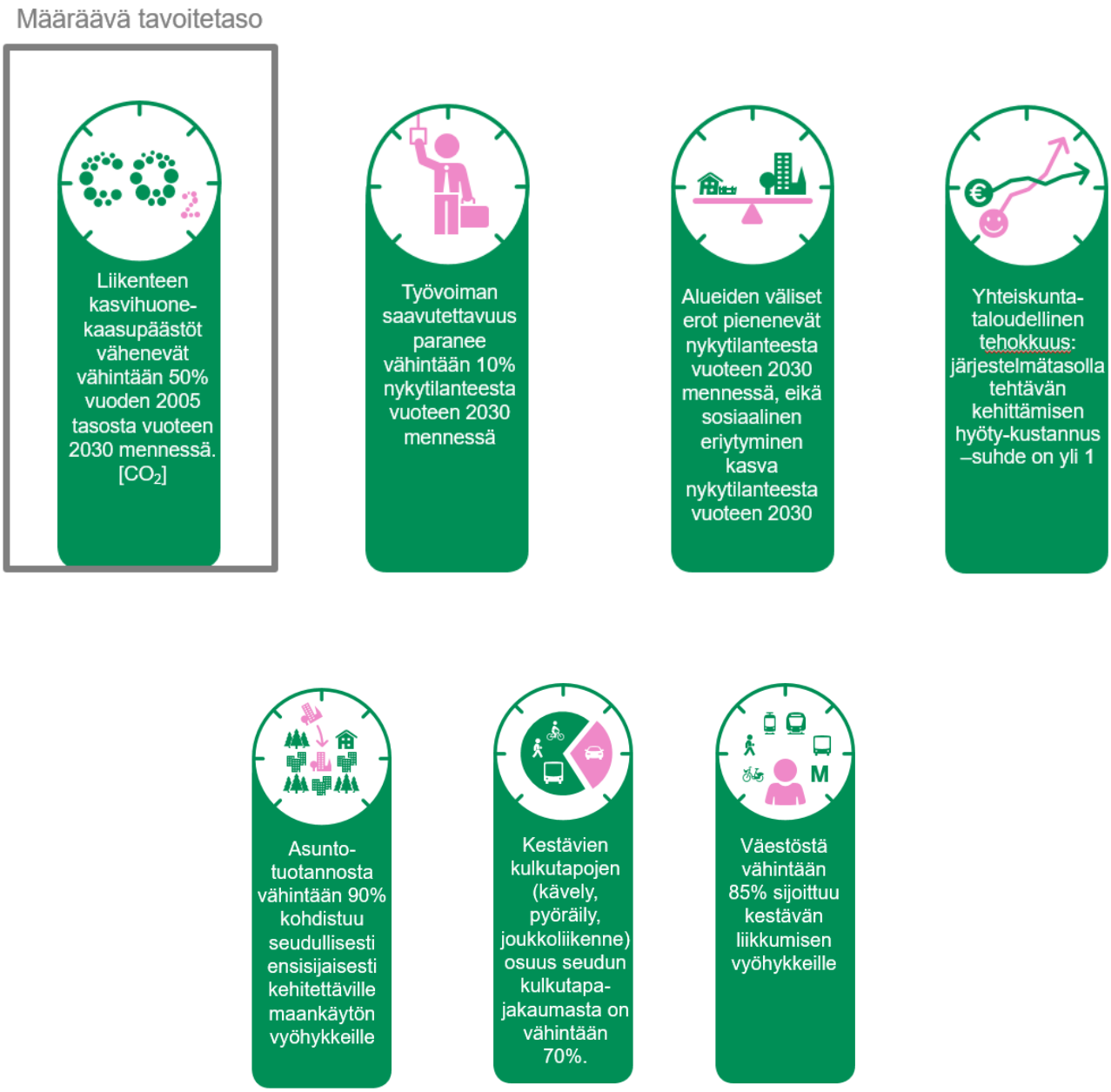
MAL 2019 -suunnitelman lähtökohdat ja tavoitteet sekä tavoitetasot hyväksyttiin HSL:n hallituksessa 13.2.2018, KUUMA-johtokunnassa 14.3.2018 sekä Helsingin seudun yhteistyökokouksessa HSYK:issä 24.4.2018.

Kuva 9. MAL 2019 -suunnitelman tavoitteet.

MAL 2019 -tavoitteille on tunnistettu niitä indikoivat tärkeimmät mittarit tavoitetasoineen (kuva 10). Tavoitetasot tuovat suunnitelmaan systematiikkaa, konkretiaa ja seurattavuutta. Tavoitetasojen avulla voidaan seurata järjestelmätasolla suunnitelmaratkaisujen ja toimenpiteiden riittävyyttä. Niillä parannetaan myös suunnittelun ja päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Tavoitetasot on asetettu koskemaan vuotta 2030. Tavoitetasoista ja vaikutusten arvioinnista kerrotaan tarkemmin kappaleessa 6 sekä erillisessä vaikutusten arviointiselostuksessa.

Suunnitelmaa velvoittavaksi tavoitetasoksi hyväksyttiin edellä mainituissa päätöksentekoelimissä, että liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys on vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitetaso on sama kuin valtioneuvoston energia- ja ilmastostrategiassa asettama kansallinen tavoite. Päämittarit ja niiden tavoitetasot on esitetty kuvassa 10.

Kuva 10. MAL 2019 -suunnitelman mittarit ja tavoitetasot.

4 Helsingin seudun suunnitelma 2030

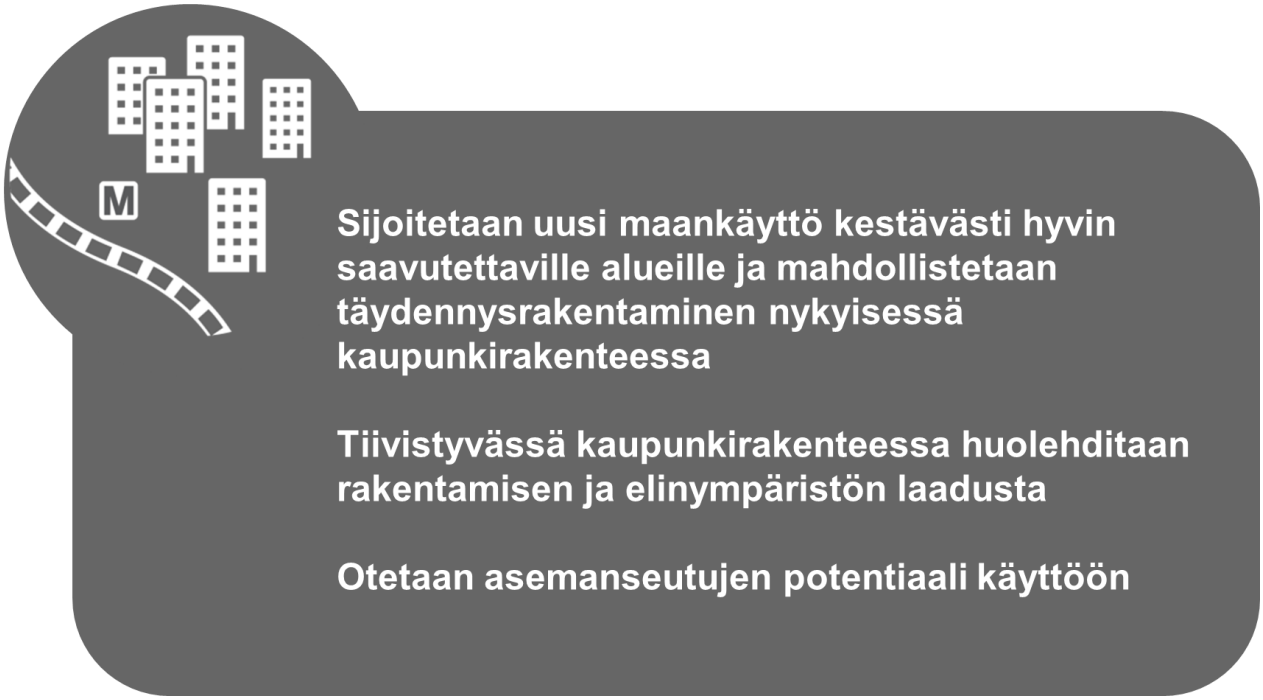
Suunnitelma on laadittu tiiviissä yhteistyössä vaiheittain ja kattavaa vaikutusten arviointimateriaalia hyödyntäen. Valmistelun etenemisen aikana on tullut selväksi, että asetettujen tavoitetasojen saavuttaminen ei ole helppoa. Monipuolisista, tehokkaista ja konkreettisista toimenpiteistä muodostuva kokonaisuus on tavoitteiden saavuttamisen edellytys. Kuvassa 11 on esitetty suunnitelman kärkikeinot ja niiden keskeiset tunnusluvut.

Toimenpiteitä on kuvattu tarkemmin kappaleissa 4.1–4.4 sekä liitteenä olevissa toimenpidekorteissa.

Kuva 11. MAL 2019 –suunnitelman kärkikeinot.

4.1 Seudun kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille

Helsingin seutu kasvaa voimakkaasti, joten kasvun hallinta kestävästi on yksi MAL 2019 -suunnitelman tärkeimmistä ratkaisuista. Yhteiseksi linjaukseksi on valittu kasvun ohjaaminen nykyiseen kaupunkirakenteeseen ja erityisesti alueille, joilla joukkoliikenne on kilpailukykyinen vaihtoehto henkilöautolle. Seudun ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet, erityisesti asemanseudut ja keskukset ovat asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumisen lähtökohtana.

MAL 2019 -suunnitelmassa on määritelty seudullisesti ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet (kuva 12) päivittämällä vuonna 2015 valmistuneen Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman (MASU 2050) vyöhykkeitä. Päivitys on tehty kuntien suunnitelma-aineistojen ja niiden pohjalta määritellyn maankäyttöpotentiaalin avulla. Vyöhykkeet on tarkennettu vastaamaan erityisesti kestävässä saavutettavuudessa seuraavan vuosikymmenen aikana tapahtuvia muutoksia, jotka perustuvat MAL2019 joukkoliikenneratkaisuihin. MASU 2050:n keskeiset ensisijaisten maankäyttövyöhykkeiden määräytymisen kriteerit ovat toimineet lähtökohtana myös MAL 2019 -suunnitelman vyöhykkeille. Nämä kaksi kriteeriä olivat:

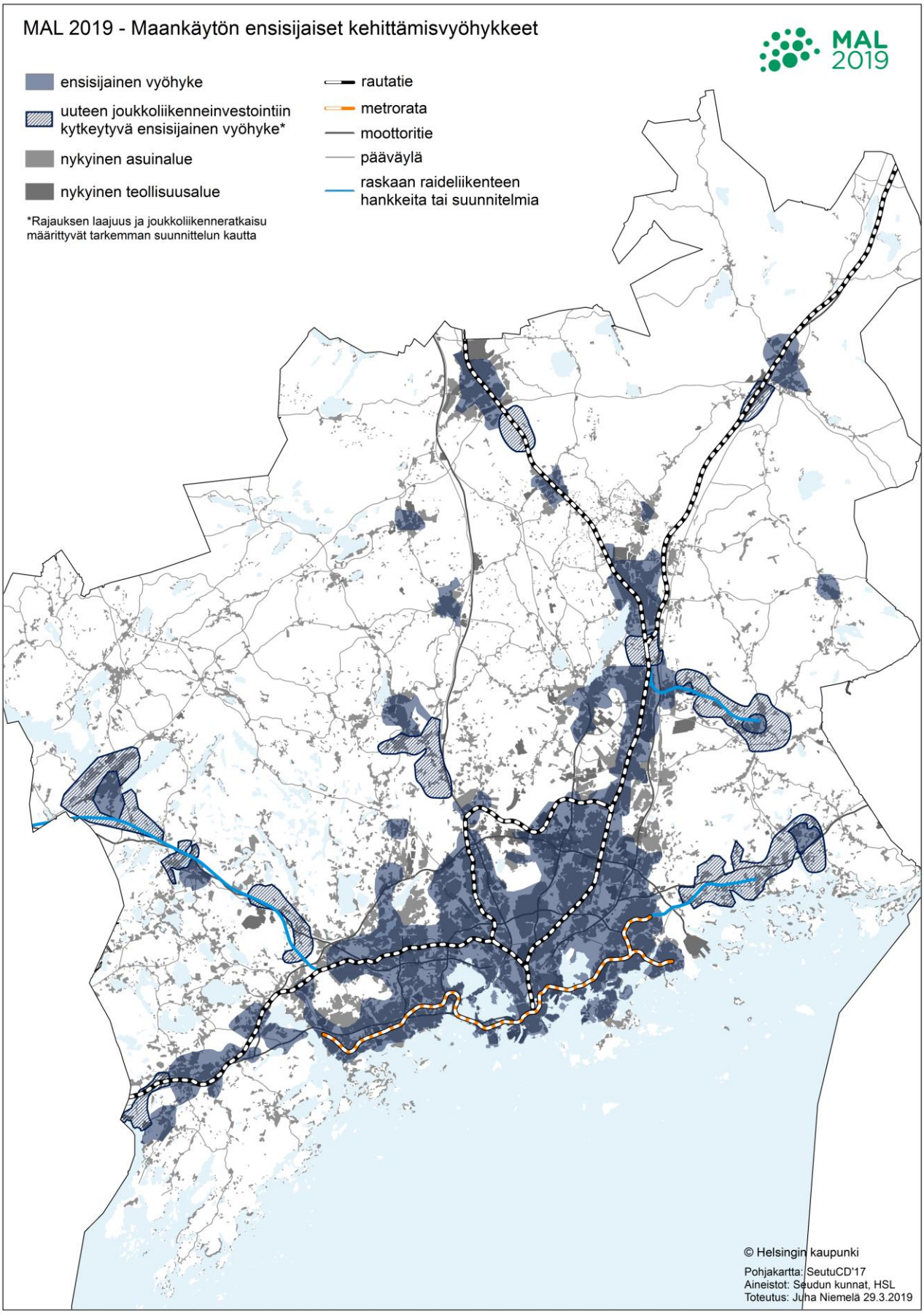
- Maankäyttö täydentää ensisijaisesti olemassa olevaa kaupunkirakennetta
- Asuminen sijoitetaan seudulla siten, että se tukee palveluiden ja työpaikkojen saavutettavuuden parantamista erityisesti kestävillä kulkumuodoilla.

MAL 2019 -suunnitelman ensisijaiset vyöhykkeet koostuvat hyvän kestävän saavutettavuuden alueista ja kuntien keskustoista. Vyöhykkeet on määritelty siten, että nykyiseen infraan ja jo päätettyihin hankkeisiin tukeutuvat alueet muodostavat maankäytön ydinalueen, minkä lisäksi joukkoliikenneinvestointeja ja -ratkaisuja edellyttävät alueet on osoitettu rasteroituina kasvusuuntina. Näiden kasvusuuntien maankäytön seudullisesti merkittävä kehittäminen on perusteltua sitoa uusiin kestävää saavutettavuutta parantaviin joukkoliikenneinvestointeihin. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi metron itäiseen jatkeeseen tukeutuva Östersundom ja Länsirataan liittyvä Histan alue. Uudet joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyvät ensisijaiset vyöhykkeet tulee toteuttaa joukkoliikenteen vaatimalla tehokkuudella. Vyöhykkeiden rajaukset ja joukkoliikenneratkaisut määrittyvät tarkemman suunnittelun kautta.

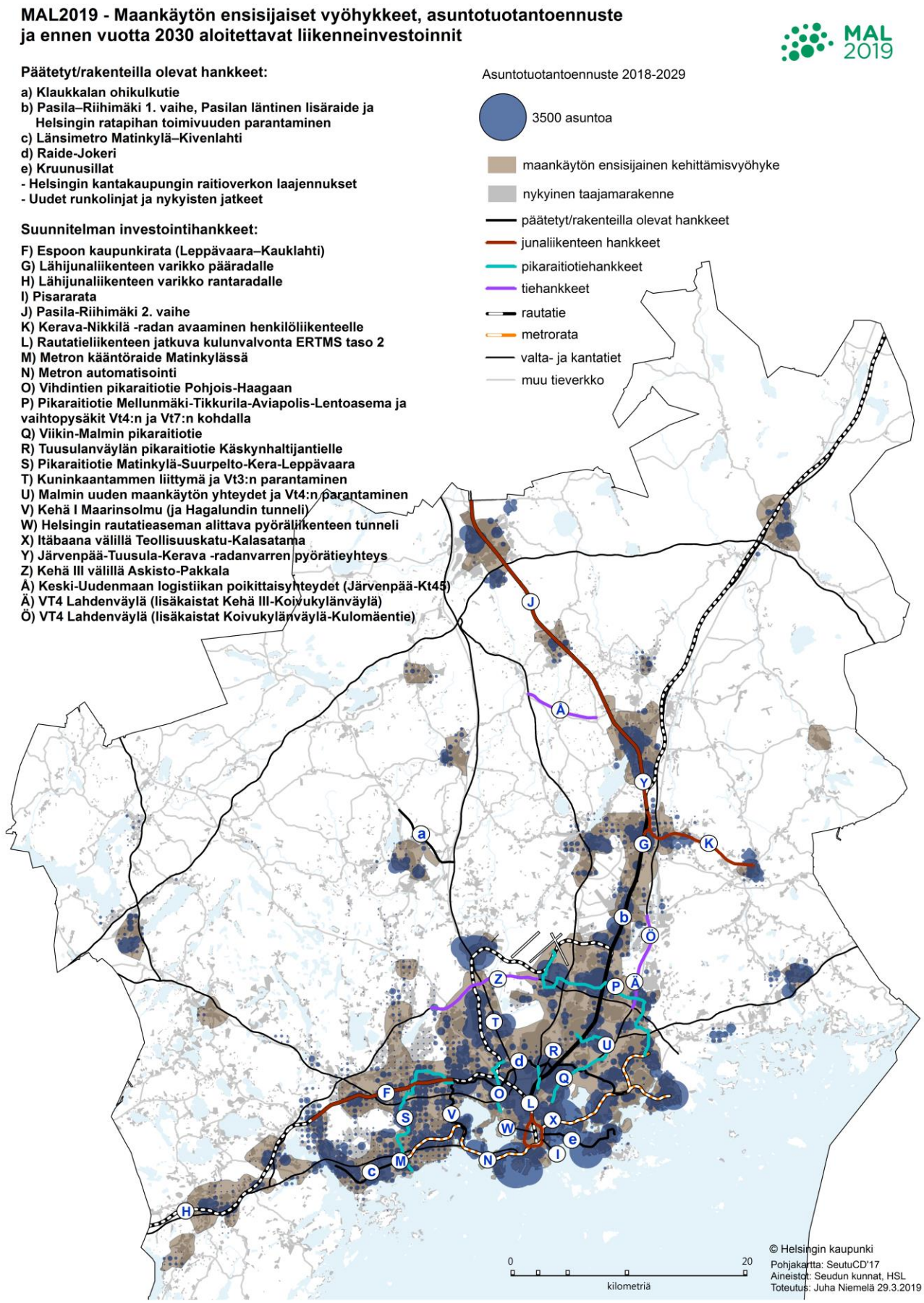
MAL 2019 -suunnitelman yhtenä tavoitetasona on, että seudun asuntotuotannosta vähintään 90 % sijoittuu ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Vastuu tavoitteen toteutumisessa on kunnilla, mutta on erittäin

tärkeää, että seudullisen liikennejärjestelmän kehitys tukee tiivistyvää kehitystä. Myös valtion tulee mahdollistaa kestävä seudullinen kehittäminen: mm. valtion ARA-infrainvestoinnit on tarpeen kohdistaa vyöhykkeille.

Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa on erittäin tärkeä huolehtia viheryhteyksien eheydestä, suojeltujen kulttuuriympäristön arvojen säilymisestä sekä ympäristöterveyden näkökulmista. Näiden näkökulmien huomioiminen on keskiössä erityisesti kuntakaavoituksessa ja MAL 2019 -suunnitelman kanssa samanaikaisesti laadittavassa Uusimaa-kaava 2050:ssä.

Kuva12. MAL 2019 ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet ja uusiin joukkoliikenneinvestointeihin kytkeytyvät vyöhykkeet.

Kuva 13. Maankäytön ensisijaiset vyöhykkeet, asuntotuotantoennuste sekä vuoteen 2030 mennessä aloitettavat liikenneinvestoinnit.

Sijoitetaan uusi maankäyttö kestävästi hyvin saavutettaville alueille ja mahdollistetaan täydennysrakentaminen nykyisessä kaupunkirakenteessa

Kaupunkiseutujen menestys pohjautuu siihen, että ihmiset, työpaikat, korkeakoulut ja palvelut ovat lähellä toisiaan ja jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. Näiden kasautumisetujen hyödyntäminen on helpointa siellä, missä suurin osa väestöstä jo sijaitsee. Tämän kehityksen tukemiseksi seudun kunnat mahdollistavat maankäytön suunnittelulla ja toteutuksen ohjauksella uuden asuntotuotannon, toimistorakentamisen ja palvelujen sijoittumisen keskuksiin ja muille hyvän joukkoliikenteen palvelutason alueille. Näiden keskeisesti sijoittuvien alueiden hyödyntämistä edistetään eri toimijoiden aktiivisella yhteistyöllä.

Toinen keskeinen syy nykyisen kaupunkirakenteen täydentämiselle on se, että uuden maankäytön sijoittuminen vaikuttaa merkittävästi sen synnyttämän liikenteen kasvihuonekaasupäästöihin. Joukkoliikenteen näkökulmasta parhaiten ja heikoiten saavutettavien alueiden välillä keskimääräisen matkan synnyttämien hiilidioksidipäästöjen ero on moninkertainen.

Rakennetusta ympäristöstä tehdään laadukasta, toiminnoiltaan sekoittunutta ja käveltävää. Viihtyisä, monipuolinen ja korkeatasoinen kaupunkitila houkuttelee viettämään aikaa. Tehokkaasti toteutetuilla ja sekoittuneilla alueilla palvelut ovat haettavissa läheltä. Kuntien merkittävimpien keskustojen täydentäminen lisää palvelutarjontaa ja parantaa alueiden houkuttelevuutta.

Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa huolehditaan rakentamisen ja elinympäristön laadusta

Kaupunkirakenteen tiivistyessä on tärkeää huolehtia täydennysrakentamisen korkeasta laadusta. Sekä arkkitehtuurin että rakentamisen laadun tulee olla korkeatasoista, minkä lisäksi kasvavat käyttäjämäärät edellyttävät panostuksia viherympäristön laatuun. Keskeisissä sijainneissa voidaan hyödyntää uudistavaa lisärakentamista, millä voidaan vaikuttaa merkittävästi nykyisten alueiden tilanteeseen – jopa segregaatiokehitykseen. Asunto-osakeyhtiöiden päätöksentekoa rakennusten purkamisesta ja uudisrakentamisesta on helpotettu 1.3.2019 alkaen. Keskeisin muutos on se, että taloyhtiön yhtiökokous voi päättää 4/5:n määräenemmistöllä purkamisesta ja uudisrakentamisesta, kun aiemmin asunto-osakeyhtiön oli päätettävä hankkeesta yksimielisesti. Lakimuutoksella voi olla merkittäviä positiivisia vaikutuksia asuntorakentamisen vauhdittamiseen keskeisillä sijainneilla.

Oikea-aikaisilla liikenneinvestoinneilla generoidaan uutta maankäyttöä, ohjataan täydennysrakentamista ja varmistetaan kasautumisetujen saavuttaminen. Seudulla varmistetaan joukkoliikenteen keskeisen palveluinfrastruktuurin yhtenäinen ja korkea laatu.

Terveellisemmän elinympäristön ja maankäytön tiivistämisen mahdollistamiseksi tulee huolehtia nykyisten ja tulevien asukkaiden suojaamisesta liikenteen melulta meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2018-2023 mukaisesti. Huolehditaan elinympäristön esteettömyydestä.

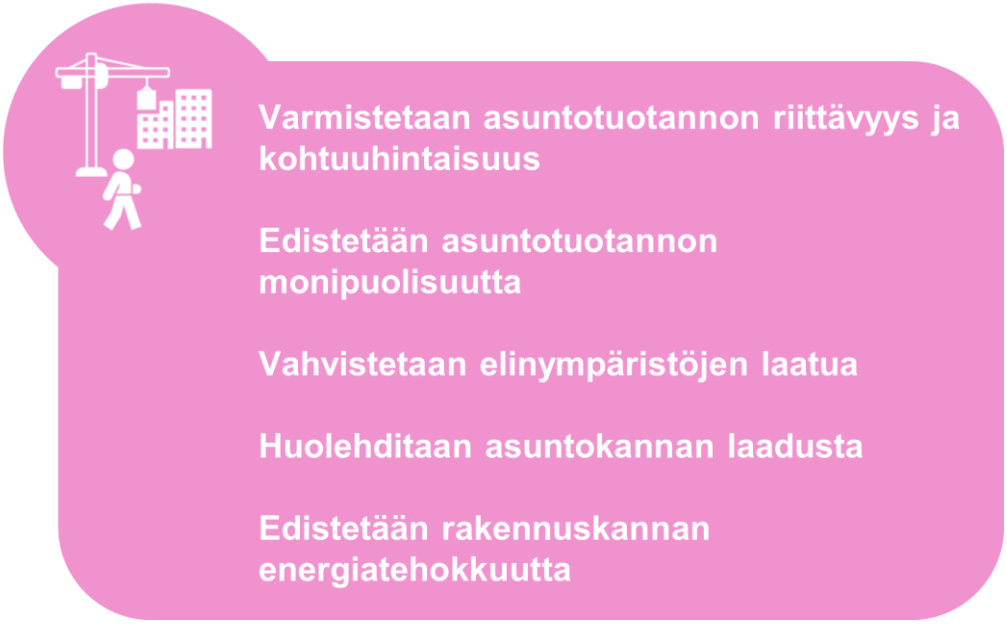
Otetaan asemanseutujen potentiaali käyttöön

Asemanseutujen kehittämistä on tehty aiemminkin, mutta edelleen niissä on paljon mahdollisuuksia. Siksi asemanseudut on nostettu tärkeäksi strategiseksi toimenpiteeksi. Kestävän saavutettavuuden huippusijaintien hyödyntämisellä nykyistä paremmin on positiivisia vaikutuksia niin talouden kuin ympäristönkin näkökulmasta. Kuntien tulee tiivistää asemanseutujen maankäyttöä merkittävästi ja mahdollistaa tätä kautta lisääntyvä asunto- ja työpaikkatuotannon rakentaminen. Myös asemien ympäristön kaupunkitilan laadussa on usein paljon parantamisen varaa. Tiiviiden asemanseutujen välitön ympäristö tulisi rauhoittaa autoliikenteeltä ja parantaa kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Asemanseuduista on eri toimijoiden yhteistyöllä mahdollista rakentaa kestävän liikkumisen tukipisteitä, joissa nopeaan raideyhteyteen yhdistyvät niin kaupunkipyörät, yhteiskäyttöautot kuin liikkumisen uudet palvelutkin. Uusien asemanseutujen maankäytön kehittäminen merkittävästi on perusteltua vasta kun investoinnista on päätetty. Uusista asemista tarvitaan pitkäjänteisiä linjauksia, jotta kunnat voivat edistää asemakaavoitusta tuleviin asemiin pohjautuen ja estää alueiden pirstoutumisen pienimuotoisella rakentamisella. Tulevaisuuden rakentamismahdollisuuksia ei tule alihyödyntää.

Asemanseutujen kiinteistöomistus on usein hajautunut. Valtion olisi perusteltua luopua tarpeettomista liikennealuevarauksista asemanseuduilla ja muilla keskeisillä sijainneilla ja edistää aktiivisesti näiden maankäytön kehittymistä sekä omistamiensa että muiden kiinteistöjen alueella. Samalla kun asemanseutujen maankäyttöä tiivistetään, on tärkeä parantaa myös asemien laatua ja vaihtojen toimivuutta. Alueilla tulisi sitoutua yhteiseen toimintamalliin, jolla parannetaan monitoimijaisessa ympäristössä asemanseutujen täysimääräistä hyödyntämistä.

Senaatti-Kiinteistöt on valtion toimeksiannosta perustanut vuoden 2019 alussa Senaatin Asema-alueet Oy:n, jonka tehtävänä on koota valtion eri toimijoiden omistuksia asemanseuduilla ja edistää niiden kehittämistä raideliikenne ja kestävän kaupunkikehityksen periaatteet huomioiden. Seudun kunnat edellyttävät valtion maanomistusten siirtämistä ensisijaisesti kunnille ja toissijaisesti uudelle yhtiölle, jonka kanssa asemanseutujen kehitystyö tehdään kuntien ja valtion yhdessä määrittelemien periaatteiden pohjalta.

4.2 Uusia asuntoja rakennetaan riittävästi ja elinympäristön laadusta huolehditaan

Varmistetaan asuntotuotannon riittävyys ja kohtuuhintaisuus

Asuntotuotannon riittävyys

Helsingin seudun väestönkasvun mahdollistamiseksi ja nykyisten asukkaiden asumisen tarpeisiin vastaamiseksi on tärkeää huolehtia asuntotuotannon riittävyydestä. Seudun kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa vuosille 2016-2019 asetettiin tavoitteeksi rakentaa seudulle yhteensä 60 000 uutta asuntoa sopimuskauden aikana. Vuosittain noussut tavoite on vuonna 2019 yhteensä 16 500 asuntoa. Seudun kuntien kunnianhimoisena tavoitteena on, että asuntotuotannon taso 16 500 asuntoa vuodessa pystytään ylläpitämään ja MAL-sopimuksessa 2020–2023 tulee sopia yhteensä 16 500 asunnon vuotuisesta tuotannosta. Kuntien yhdessä laatima asuntorakentamisennuste vuosille 2018-2029 osoittaa, että edellytykset tavoitetason ylläpitämiseen ovat olemassa.

Asuntotuotantotavoitteen toteutuminen edellyttää kunnilta ja valtiolta mittavia panostuksia seudun asuntorakentamiseen sekä asuntomarkkinatilanteen pysymistä suotuisana. Kuntien tulee huolehtia maapolitiikan, kaavoituksen, infrarakentamisen ja tontinluovutuksen keinoin määrätietoisesti asuntorakentamisen toteutusedellytyksistä. Valtion tulee sitoutua omalta osaltaan varmistamaan tuotantotason toteutumisedellytykset. Valtion tulee huolehtia mm. infra-avustusten riittävyydestä. Yhdyskuntarakenteen eheyttämiseksi infra-avustukset tulee kohdentaa ensisijaisille vyöhykkeille ja uuteen joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyville ensisijaisille vyöhykkeille.

Asuntotuotantotavoitteiden toteutumisen seurannassa tulee kiinnittää huomiota ensisijaisesti seudun kokonaistavoitteeseen ja toteutumista tulee seurata pitkällä, esimerkiksi neljän tai kahdeksan vuoden, ajanjaksolla.

Taulukko 1. Asuntorakentamisen mahdollistava ennuste 2018-2029.

	Valmistunut		Ennuste					Tavoite	
	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**KA(2020-2024)**	**KA(2025-2029)**	**Yht. 2018-2029**	**2019**	
Espoo	2 474	3 269	3 688	4 079	3 303	3 160	40 080	3 300	**Espoo**
Helsinki	4 395	4 890	4 274	6 020	6 989	6 979	80 137	6 600	**Helsinki**
Kauniainen	27	187	15	102	154	107	1 424	80	**Kauniainen**
Vantaa	2 943	3 289	4 530	4 043	3 042	2 100	34 281	2 640	**Vantaa**
Pk-seutu	**9 839**	**11 635**	**12 507**	**14 244**	**13 489**	**12 346**	**155 922**	**12 620**	**Pk-seutu**
Hyvinkää	288	365	204	283	328	493	4 591	396	**Hyvinkää**
Järvenpää	721	1 023	575	760	735	610	8 058	566	**Järvenpää**
Kerava	354	314	703	753	501	278	5 351	514	**Kerava**
Kirkkonummi	345	298	400	435	426	453	5 230	434	**Kirkkonummi**
Mäntsälä	165	134	50	150	133	177	1 749	212	**Mäntsälä**
Nurmijärvi	355	356	464	376	313	300	3 901	434	**Nurmijärvi**
Pornainen	18	14	35	35	35	35	420	80	**Pornainen**
Sipoo	344	170	368	637	559	554	6 569	434	**Sipoo**
Tuusula	357	282	62	373	476	429	4 960	462	**Tuusula**
Vihti	140	184	193	299	164	209	2 359	344	**Vihti**
Kuuma-kunnat	**3 087**	**3 140**	**3 054**	**4 101**	**3 670**	**3 537**	**43 188**	**3 876**	**Kuuma-kunnat**
Helsingin seutu	**12 926**	**14 775**	**15 561**	**18 345**	**17 158**	**15 882**	**199 110**	**16 496**	**Helsingin seutu**

Asuntotuotantotavoite edellyttää kunnilta riittävää asemakaavavarantoa. Ellei kunnalla ole olemassa olevaa asemakaavavarantoa riittävästi suhteessa asuntotuotantotavoitteeseensa, kunnan tulee laatia tarvetta vastaava määrä asemakaavaa. Kaavatarve riippuu asuntojen keskikoosta. Esimerkkilaskelmat kaavatarpeesta asuntojen keskikoon ollessa 75 tai 90 kem² on esitetty taulukossa. Seudun asuntotuotantotavoitteen saavuttaminen edellyttää kerrostalovaltaisia asemakaavoja. Kerrostalokaavavarannon tarvittava määrä perustuu kunkin kunnan asuntotyyppikysyntään ja sijaintiin seudun yhdyskuntarakenteessa.

Taulukko 2. Asuntotuotantotavoite ja asemakaavatarve.

	Asuntotuotantotavoite Asuntoa/vuosi	**Asuntotuotantotavoite Yhteensä vuosina 2020-2023**	**Asemakaavatarve / vuosi (75 kem²/asunto)**	**Asemakaavatarve / vuosi (90 kem²/asunto)**	**Asemakaavatarve / 5 vuotta (75 kem²/asunto)**	**Asemakaavatarve / 5 vuotta (90 kem²/asunto)**
Espoo	3 300	13 200	247 500	297 000	1 237 500	1 485 000
Helsinki	6 600	26 400	495 000	594 000	2 475 000	2 970 000
Kauniainen	80	320	6 000	7 200	30 000	36 000
Vantaa	2 640	10 560	198 000	237 600	990 000	1 188 000
Pääkaupunkiseutu	**12 620**	**50 480**	**946 500**	**1 135 800**	**4 732 500**	**5 679 000**
Hyvinkää	396	1 584	29 700	35 640	148 500	178 200
Järvenpää	566	2 264	42 450	50 940	212 250	254 700
Kerava	514	2 056	38 550	46 260	192 750	231 300
Kirkkonummi	434	1 736	32 550	39 060	162 750	195 300
Mäntsälä	212	848	15 900	19 080	79 500	95 400
Nurmijärvi	434	1 736	32 550	39 060	162 750	195 300
Pornainen	80	320	6 000	7 200	30 000	36 000
Sipoo	434	1 736	32 550	39 060	162 750	195 300
Tuusula	462	1 848	34 650	41 580	173 250	207 900
Vihti	344	1 376	25 800	30 960	129 000	154 800
KUUMA-kunnat	**3 876**	**15 504**	**290 700**	**348 840**	**1 453 500**	**1 744 200**
Seutu yhteensä	**16 496**	**65 984**	**1 237 200**	**1 484 640**	**6 186 000**	**7 423 200**

- tavoitteena on 16 500 uutta asuntoa vuodessa
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta toteutusedellytysten luomista maapolitiikan, kaavoituksen, infrarakentamisen ja tontinluovutuksen keinoin
    - valtiolta mm. riittävää infra-avustusten tasoa ja avustusten kohdentumista suunnitelman ensisijaisille ja uuteen joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyville ensisijaisille vyöhykkeille

<u>Asuntotuotannon kohtuuhintaisuus</u>

Seudun väestörakenteen monipuolisuudesta huolehtiminen ja työvoiman saatavuuden varmistaminen edellyttävät kohtuuhintaista asumista. Seudun asuntojen vuokra- ja hintatason pitää vastata asukkaiden elämäntilanteita ja maksukykyä. Asuntotuotannon riittävä taso ja tuotannon kohdistuminen suurimman kysynnän alueille edistää osaltaan kohtuuhintaisuuden tavoitetta. Kuntien ja valtion tulee lisäksi yhdessä mahdollistaa, että pääkaupunkiseudulla vähintään 30 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 20 % vuosittaisesta asuntotuotannosta toteutetaan valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona, erityisryhmien vuokra-asuntotuotantona, asumisoikeustuotantona ja lyhyenä korkotukivuokra-asuntototuotantona. Tästä pääkaupunkiseudulla vähintään 20 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 10 % toteutetaan valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona ja erityisryhmien

vuokra-asuntotuotantona. Mikäli 40-vuotisen korkotukilainan ehdot eivät ole riittävän kilpailukykyiset, voidaan pitkäaikaista kohtuuhintaista vuokra-asumista toteuttaa seudulla myös muilla julkisomisteisilla malleilla.

Valtion tukeman tai muun pitkäaikaisen kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon lisäksi tulee huolehtia muun asuntotuotannon kohtuuhintaisuudesta suhteessa asukkaiden maksukykyyn. Seudun kunnissa on erilaisia malleja ja hallintakeinoja tähän liittyen, esimerkiksi Helsingissä hintaa ja laatua kontrolloiva Hitas-järjestelmä. Vapaarahoitteisen vuokran osalta tulee tuotantoa säädellä tarvittaessa kuntakohtaisesti asuntotuotannon määrätavoite huomioiden.

Taulukko 3.Asuntotuotantotavoite ja kohtuuhintaisen asumisen osuus

	Asuntotuotantotavoite Asuntoa/vuosi	Kohtuuhintaisen asumisen osuus Asuntoa / vuosi PKS 30 %, KUUMA 20 %	40-vuotinen korkotuki ja erityisryhmät Asuntoa / vuosi PKS 20 %, KUUMA 10 %	Asuntotuotantotavoite Yhteensä vuosina 2020-2023	Kohtuuhintaisen asumisen osuus Yhteensä vuosina 2020-2023 PKS 30 %, KUUMA 20 %	40-vuotinen korkotuki ja erityisryhmät Yhteensä vuosina 2020-2023 PKS 20 %, KUUMA 10 %
Espoo	3 300	990	660	13 200	3 960	2 640
Helsinki	6 600	1 980	1 320	26 400	7 920	5 280
Kauniainen	80	24	16	320	96	64
Vantaa	2 640	792	528	10 560	3 168	2 112
Pääkaupunkiseutu	**12 620**	**3 786**	**2 524**	**50 480**	**15 144**	**10 096**
Hyvinkää	396	79	40	1 584	317	158
Järvenpää	566	113	57	2 264	453	226
Kerava	514	103	51	2 056	411	206
Kirkkonummi	434	87	43	1 736	347	174
Mäntsälä	212	42	21	848	170	85
Nurmijärvi	434	87	43	1 736	347	174
Pornainen	80	16	8	320	64	32
Sipoo	434	87	43	1 736	347	174
Tuusula	462	92	46	1 848	370	185
Vihti	344	69	34	1 376	275	138
KUUMA-kunnat	**3 876**	**775**	**388**	**15 504**	**3 101**	**1 550**
Seutu yhteensä	**16 496**	**3 299**	**1 650**	**65 984**	**13 197**	**6 598**

Opiskelijoiden ja nuorten asuntotilannetta tulee parantaa, jotta mm. nuorisasunnottomuus saadaan vähenemään. Asunnottomuudesta huolehditaan seudulla ensisijaisesti turvaamalla riittävä asuntotuotannon taso ja kohtuuhintainen asuntotuotanto. Asumisneuvonta asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä on vaikutuksiltaan merkittävää ja siten tärkeää.

Mahdollisen sote-uudistuksen yhteydessä tulee erityisryhmien asumisen valmistelussa huomioida kuntien ja kuntayhtiöiden näkemykset, jotta pystytään edelleen tuottamaan kohtuuhintaisia erityisryhmien asuntoja. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä (Keusote) on vastannut vuoden 2019 alueensa jäsenkuntien sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä. Rakennetun ympäristön esteettömyys on erityisesti erityisryhmien kannalta tärkeää. Esteettömyys toteutuu hyvin uudistuotannossa. Olemassa olevassa kannassa esteettömyyttä edistetään jälkiasennushissejä rakentamalla.

Valtion tukeman tuotannon edellytykset tulee varmistaa. Korkotukilainan ehdot tulee tehdä houkutteleviksi, jotta tuotantotavoitteisiin päästään. Pitkän korkotuen ehtojen tulee olla muita valtion tukeman tuotannon ehtoja parempi, koska rajoitteiden ja tuen tulee olla oikeassa suhteessa. Lainsäädännön valmistelussa tulee ottaa kuntien ja kuntayhtiöiden näkemykset huomioon. Tuotantotason varmistamiseksi nykyisen tasoinen käynnistysavustus tulee säilyttää ja laajentaa koskemaan myös muuta säänneltyä tuotantoa, kuten asumisoikeustuotantoa. Erityisryhmien asuminen edellyttää investointi- ja hissiavustuksia. Asumisneuvonnalle tulee varmistaa riittävät resurssit.

- tavoitteena on, että vuosittaisesta tuotannosta pääkaupunkiseudulla vähintään 30 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 20 % vuosittaisesta asuntotuotannosta toteutetaan
    - valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona, erityisryhmien vuokra-asuntotuotantona, asumisoikeustuotantona ja lyhyenä korkotukivuokra-asuntototuotantona,
- josta pääkaupunkiseudulla vähintään 20 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 10 % toteutetaan
    - valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantona.
- tavoitteen toteutuminen edellyttää,
    - kunnilta toteutusedellytysten luomista maapolitiikan, kaavoituksen, infrarakentamisen ja tontinluovutuksen keinoin
    - valtiolta tukimuotojen ehtojen kehittämistä (erit. pitkä korkotuki) yhdessä kuntien kanssa, käynnistysavustusten riittävää tasoa ja laajentamista koskemaan myös muuta säänneltyä

tuotantoa, erityisryhmien asumisen investointi- ja hissiavustuksia sekä asumisneuvontaan riittäviä resursseja

Edistetään asuntotuotannon monipuolisuutta

Kaupunginosien ja asuinalueiden rakentuminen sosiaalisesti tasapainoisiksi edellyttää monipuolista asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojakaumaa sekä huoneisto- ja talotyyppejä. Monipuoliset paikalliset asumisen vaihtoehdot mahdollistavat myös liikkumisen asumisen polulla eteenpäin elämäntilanteen muuttuessa. Kuntien tulee ohjata uusien asuntojen hallinta- ja rahoitusmuoto- sekä tarvittaessa huoneistotyyppijakaumaa kaavoituksen, tontinluovutuksen sekä maankäyttösopimusten keinoin. Asuntokannan muuntojoustavuutta tulee edistää sekä rakennus- että asuntotasolla.

Jotta seutu säilyisi houkuttelevana asuinympäristönä myös tulevaisuudessa, kuntien tulee mahdollistaa ja kehittää yhdessä valtion ja muiden toimijoiden kanssa erilaisia talotyyppejä ja asumisen konsepteja paikallisista erityispiirteistä ja tarpeista käsin. Kaikilla edellä mainituilla asuntotuotannon monipuolistamisen keinoilla hillitään myös asuinalueiden eriytymistä.

- tavoitteena alueellisesti monipuolinen asuntojen hallinta- ja rahoitusmuoto- sekä huoneistotyyppijakauma
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta alueellista tasapainottamista kaavoituksen, tontinluovutuksen sekä maankäyttösopimusten keinoin

Vahvistetaan elinympäristöjen laatua

Alueiden eriytymiskehitystä hillitään vahvistamalla olemassa olevia alueita ja niiden elinympäristön laatua. Keskeisin MAL-keino myönteisen kehityksen aikaansaamiseksi on asumisen hallinta- ja rahoitusmuotojen alueellinen sekoittaminen ja tasapainottaminen kaavoituksen, tontinluovutuksen ja maankäyttösopimusten keinoin. Vuokra-asuntokannan asukasvalintoihin tulee hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittamisen ohella kiinnittää huomiota, jotta asukasrakenteen monipuolisuus varmistetaan. Asuntotuotanto kohdistetaan suunnitelmassa seudun ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille, mikä mahdollistaa olemassa olevien alueiden myönteisen erityiskohtelun asuntotuotannon ohjaamisessa. Kunnat edistävät toimillaan täydennysrakentamista ja valtion tulee poistaa sen esteitä avustusten ja lainsäädännön keinoin. Purkava uudisrakentaminen tulee mahdollistaa asuinalueiden kehittämiseksi. Valtion tukemiin vuokrataloihin tarvitaan jatkossa purkuavustus.

Asuntotuotannon lisäksi asuinalueiden elinvoimasta ja elinympäristön laadusta huolehditaan varmistamalla sujuva arki luomalla edellytyksiä ylläpitää ja kehittää alueiden palveluja ja saavutettavuutta. Muita keinoja alueiden vetovoimaisuuden lisäämiseksi on huolehtia asuinympäristön laadusta ja viheralueiden riittävyydestä. Meluntorjuntaan ja ilmanlaatuun tulee kiinnittää huomiota. Myös asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tulee vahvistaa kuntien käytettävissä olevin keinoin.

Suunnitelmakauden alussa seudulle laaditaan konkreettinen myönteisen erityiskohtelun ohjelma, joka kohdistetaan kuntien itsensä määrittelemille alueille. Kuntien ja valtion yhteinen ohjelma laaditaan yhteistyössä osana asuntopoliittista selontekoa. Ohjelmaa aloitetaan toteuttamaan 2021. Ohjelman toteuttaminen edellyttää valtiolta asuinalueiden kehittämisavustusta.

- tavoitteena alueiden eriytymiskehityksen hillitseminen
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta täydennysrakentamisen edistämistä kaavoituksen, tontinluovutuksen ja maankäyttösopimusten keinoin sekä elinympäristön laadusta huolehtimista mm. kaavoituksen ja infran ylläpidon keinoin
    - valtiolta täydennysrakentamisen esteiden poistamista avustusten ja lainsäädännön keinoin sekä purkuavustusta valtion tukemiin vuokrataloihin
    - kunnilta ja valtiolta yhteistyössä myönteisen erityiskohtelun ohjelman laatimista, ja ohjelman toteuttamiseen valtiolta kehittämisavustusta

Huolehditaan asuntokannan laadusta

Olemassa olevan asuntokannan houkuttelevuuden säilyminen on koko seudun yhteinen tavoite. Lähes puolet seudun asuntokannasta on rakennettu 1960-1980-luvuilla, joten osa on vielä peruskorjausiässä. Asuntokannan houkuttelevuudesta huolehditaan ensisijaisesti pitkäjänteisellä kiinteistönpidolla. Kunnat huolehtivat oman asuntokantansa vetovoimaisuudesta kiinteistönpidon keinoin. Kunnat ja valtio tukevat mm. asunto-osakeyhtiöiden korjausrakentamista avustuksilla ja neuvonnalla. Peruskorjauksiin kannustavat korjaus- ja energia-avustukset ovat keskeisessä asemassa ja niihin tulee valtion jälleen panostaa. Energiatehokkuuden parantaminen vanhassa asuntokannassa on tulevien vuosien keskeinen haaste.

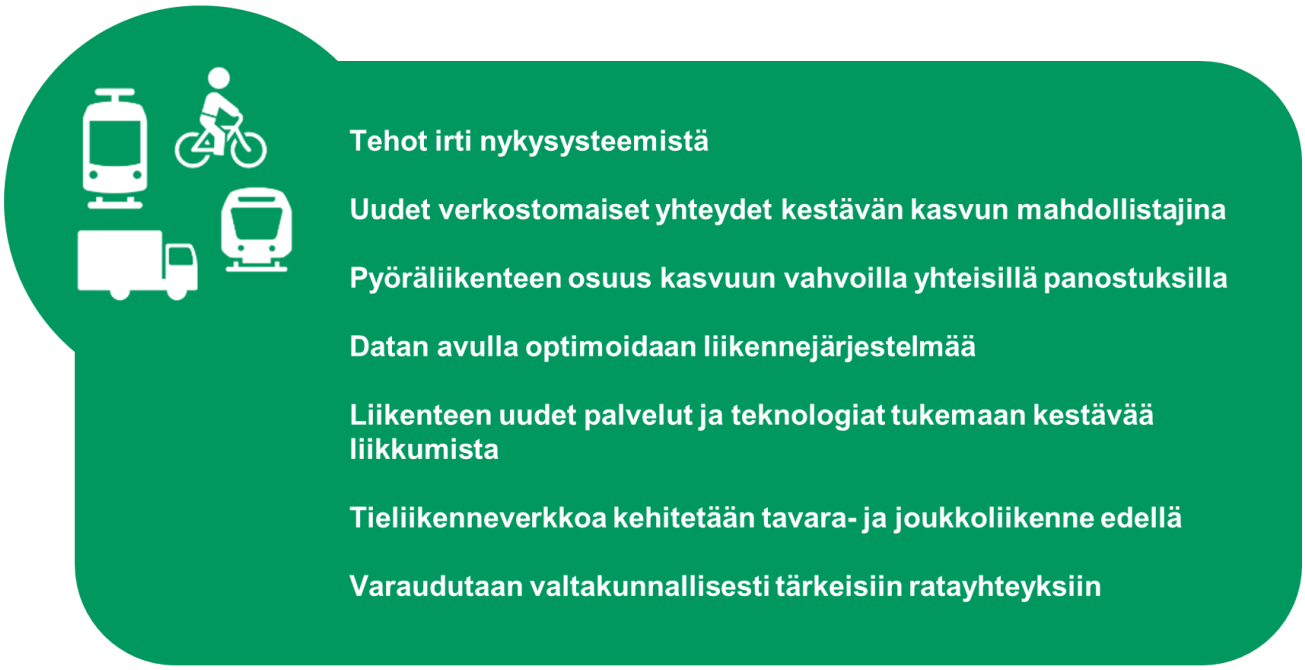
- tavoitteena olemassa olevan asuntokannan houkuttelevuus ja energiatehokkuus
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta pitkäjänteistä kiinteistönpitoa ja mm. asunto-osakeyhtiöiden neuvontaa
    - valtiolta korjaus- ja energia-avustuksia ja neuvontaa

Edistetään rakennuskannan energiatehokkuutta

Tavoitteena on parantaa sekä olemassa olevan asunto- ja muun rakennuskannan että uudistuotannon energiatehokkuutta seudulla mm. puurakentamista ja resurssiviisautta lisäämällä. Olemassa olevan asunto- ja rakennuskannan energiatehokuutta parannetaan peruskorjausten yhteydessä tehtävillä energian säästötoimenpiteillä, joihin tarvitaan valtion tukikeinoja. Määräaikainen energia-avustus lisäisi asuntoyhtiöiden halukkuutta energiakorjauksiin. Uudistuotannon energiatehokkuus varmistetaan lainsäädännöllä ja sillä, että kunnat yhdessä valtion kanssa tukevat lakia kunnianhimoisempia innovatiivisia kokeiluja (mm. puun käyttöä rakentamisessa). Tavoitteena on myös määrätietoisesti kehittää ja hyödyntää kestäviä energiatuotannon ratkaisuja seudulla (mm. paikalliset ja uudistuvan energiantuotannon ratkaisut). Itse energian tuotannon ratkaisuihin ei MAL-työllä oteta kantaa. Tavoitteena on myös edistää erilaisia kiertotalousratkaisuja kuten rakennus- ja purkujätteen uusiokäyttöä ja rakennusten käyttötarkoitusten muutoksia.

- tavoitteena rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen sekä uudistuotannossa että olemassa olevassa asuntokannassa
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta lainsäädäntöä kunnianhimoisempia kokeiluja mm. tontinluovutuksessa ja maankäyttösopimuksissa
    - valtiolta riittäviä korjausavustuksia sekä määräaikaista energia-avustusta

4.3 Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen vahvat panostukset, tieliikenne tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti

Tehot irti nykysysteemistä

Kestävällä kaupunkiseudulla liikkumisen perustana on toimiva joukkoliikenne. Lähiliikkumisessa suositaan kävelyä ja pyöräilyä. Kävely on osa kaikkia matkoja. Se on terveellinen ja suurimmalle osalle väestöstä mahdollinen liikkumismuoto, minkä vuoksi jalankulun olosuhteiden parantaminen lisää myös liikennejärjestelmän tasa-arvoisuutta.

Nykyisessä liikennejärjestelmässä on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia, kunhan verkkoa ja palveluita kehitetään järkevästi. Nykyisen järjestelmän käyttöä tehostavia hankkeita ja toimenpiteitä ovat:

- Liikenneinfran pienet parantamishankkeet (KUHA)
- Joukkoliikenteen lipun hintojen alentaminen (rahoitus mahdollisten tiemaksujen tuotoilla)
- Rautatieliikenteen kehittäminen
    - Liikennöinnin kehittäminen nykyisillä radoilla (lisätarjonta R- ja Z-junille ja kaluston kehittäminen)
    - Espoon kaupunkirata Leppävaara–Kauklahti
    - Helsinki–Pasila ja rautatiejärjestelmän kehittäminen
        - Toimintamallien uudistaminen, pienet infratoimet
        - Pisararadan liikennöintisuunnitelman ja ratasuunnitelman tarkistus
        - Lähijunaliikenteen varikot (päärata ja rantarata)
        - Junaliikenteen jatkuva kulunvalvontajärjestelmä (vähintään ERTMS/ETCS taso 2)
        - Pisararata
    - Pasila–Riihimäki, 2. vaihe

- Metron kapasiteetin varmistaminen
    - Metron kääntöraide Matinkylässä
    - Metron automatisointi
- Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelma
- Bussiliikenteen kehittämisohjelma ja keskipitkän tähtäimen runkolinjastosuunnitelma

Liikenneinfran pienet parantamishankkeet (KUHA)

Liikenneinfran pienillä parantamishankkeilla (KUHA) tehostetaan nykyisen infran käyttöä, parannetaan pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä, vähennetään altistumista liikenteen melulle, parannetaan raskaan liikenteen toimivuutta sekä lisätään liikenneturvallisuutta. Hankekokonaisuuden rahoitus jaetaan kuntien ja valtion kesken 50%/50% periaatteella ja se tulee varmistaa pitkäjänteisesti valtion ja kuntien budjetteihin. Valtion rahoitusosuus KUHA-hankekokonaisuuteen kohdennetaan erillisrahoituksena. Myös rahoituksen tasoa pitää nostaa merkittävästi.

Pienet parantamiskohteet (KUHA-hankkeet) ovat olleet liikenneinfran kehittämisen kärkihankkeena Helsingin seudun kahdessa edellisessä liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (HLJ 2011 ja HLJ 2015). KUHA-hankkeiden ohjelmointiin kuuluvan jatkuvan yhteistyöprosessin avulla on toteutettu vuodesta 2012 alkaen esimerkiksi kevyen liikenteen väyliä, liityntäpysäköintialueita, pysäkkejä, liittymiä sekä meluntorjuntakohteita.

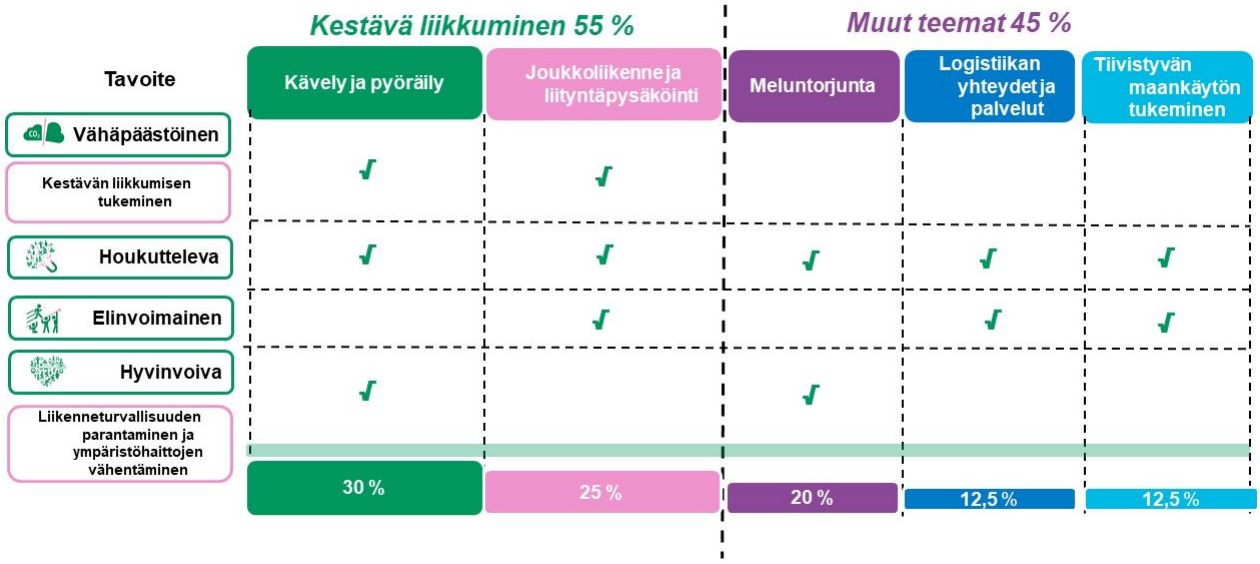
KUHA-hankkeita on ohjelmoitu ja toteutettu kuntien sekä valtion liikenneviranomaisten yhteistyöllä ja niiden rahoituksesta on sovittu MAL-sopimuksessa. Tällä tavoin on saatu toteutetuksi pieniä ja keskisuuria hankkeita, jotka muuten olisivat voineet jäädä ilman rahoitusta. Rahoituksen määrä on kuitenkin ollut tarpeeseen nähden riittämätöntä, ja sitä onkin tarpeen nostaa seuraavalle sopimuskaudelle 30 miljoonaan euroon vuodessa. Lisäksi hankkeiden toteuttamisen haasteena ovat olleet puutteet suunnitteluvalmiudessa ja se, että sopimuskauden loppuessa hankkeet ovat jääneet kokonaan ilman rahoitusta, kunnes seuraava sopimus on saatu solmittua. Jatkossa suunnitteluvalmiutta tulee parantaa ja varmistaa toteutuksen ohjelmoinnissa sopimuskauden ylimenokohdat.

KUHA-ohjelmointityössä vuosille 2020-2023 tarkennettiin KUHA-hankekokonaisuuden sisältöä MAL-suunnitelmaan ja muodostettiin Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksen pohjaksi priorisoitu KUHA-hankkeiden ohjelma vuosille 2020-2023 (kappaleessa 4.3.1 kuva 24).

Hankekokonaisuuden ohjelmoinnin lähtökohtana oli 30 miljoonan euron vuotuinen rahoitustaso, joka jaettiin kuntien ja valtion kesken 50%/50% periaatteella. Hankekohtaisesti valtion osuus kustannuksista vaihtelee 0-100 %. Valtion rahoituksesta puolet kohdistettiin pääkaupunkiseudulle ja puolet KUUMA-kuntiin.

KUHA-ohjelmoinnin lähtökohtina toimivat seuraavat teemat:

- Kävely ja pyöräily
- Joukkoliikenne ja liityntäpysäköinti
- Meluntorjunta
- Logistiikan yhteydet ja palvelut
- Tiivistyvän maankäytön tukeminen

Kuva 14. KUHA-ohjelman valmistelussa hyödynnetty teemojen priorisointi.

Kestävää liikkumista edistävät hankkeet toteuttavat vahvasti MAL-tavoitteita. Eri teemojen välisen priorisoinnin periaatteena oli osoittaa kestävien liikkumismuotojen teemoihin (kävely ja pyöräily sekä joukkoliikenne ja liityntäpysäköinti) yhteensä 55 % rahoituksesta. Tärkeät meluntorjuntakohteet ovat jääneet viime vuosina usein toteutumatta rahoituksen puutteiden vuoksi. Siksi meluntorjunnan hankkeille osoitettiin 20 % rahoituksesta. Rahoituksen lopullinen kohdentuminen tarkentui vielä ohjelmoinnin aikana kuhunkin teemaan nostettujen hankkeiden sisällön ja rahoitustarpeen myötä.

KUHA-hankeohjelmaan nostetut hankkeet toteuttavat MAL 2019 -tavoitteita, parantavat kestävien liikkumismuotojen edellytyksiä ja lisäävät liikenneturvallisuutta. Yleisinä hankekriteereinä toimivat lisäksi kustannustehokkuus, seudullisuus ja toteutusvalmius. Hankkeiden priorisointi teemojen sisällä perustuu myös taustasuunnitelmissa ja -selvityksissä tehtyihin priorisointeihin.

KUHA-hankeohjelma 2020-2023 mahdollistaa muun muassa yli 50 km uusia pyöräteitä, yli 1700 liityntäpysäköintipaikkaa pyörille ja 850 autoille, sekä melutason alenemisen yli 5000 asukkaalle seudulla.

Joukkoliikenteen lipun hintojen alentaminen

Joukkoliikenteen hinnoittelulla on merkittävä vaikutus kulkutapajakaumaan ja saavutettavuuteen, ja siten se on keskeinen vaikutuskeino suhteessa suunnitelman tavoitteisiin. Joukkoliikenteen lipunhintoja koko Helsingin seudun alueella (ml. HSL-alueen ulkopuolinen alue) alennetaan vuoteen 2030 mennessä. Kuntien subventio joukkoliikenteeseen pysyy edelleen korkeintaan 50 %:ssa, ja lipun hintojen alentaminen rahoitetaan tiemaksujen tuotoilla. Toimenpiteen vaikutusten arvioinnissa oletetaan, että 30 % tiemaksutuotoista kohdistetaan lipun hintojen alentamiseen huomioiden erityisesti ne alueet, joiden asukkaisiin tiemaksut vaikuttavat eniten. Toteutusta tarkennetaan tiemaksujen suunnittelun yhteydessä. Hintojen alentaminen voi koskea julkisesti hankittua tai tuettua liikennettä, mutta ei markkinaehtoista liikennettä.

Rautatieliikenteen kehittäminen

Rautatieliikenteen kehittäminen on toisistaan riippuvaisten asioiden muodostama palapeli. Kaluston, aikataulujen, infran ja varikkotoimintojen tulee kaikkien toimia keskenään yhteen, jotta liikenne on toimivaa, luotettavaa, ja se palvelee matkustajia. Esimerkiksi vuorovälin tihentäminen ja häiriönhallinta saattavat edellyttää ratakapasiteetin lisäämistä ns. pullonkaulakohdassa. Häiriöherkkyyden vähentäminen edellyttää riittäviä resursseja rataverkkoon ja sen laitteiden kuntoon. Kaluston pidentäminen vuorostaan edellyttää pidempiä laitureita ja kaluston lisääminen taas uusia varikoita. Olennaista on aikataulurakenteen suunnittelu kokonaisuutena, vaikka toimijoita tulevien kilpailutusten jälkeen onkin useampia. Rataverkon ja rautatieliikenteen kehittäminen kytkeytyy vahvasti myös maankäytön tiivistämiseen joukkoliikenteeseen

tukeutuen. Rautatiehankkeissa huomioidaan vaikutukset seudulliseen ja valtakunnalliseen liikennejärjestelmään.

Esimerkiksi Oikoradalla ei ole ratakapasiteettiongelmia, mutta pullonkaulakohta on Oikoradan ja Pääradan yhtymäkohdassa. Helsingin ja Lahden välillä liikennöivien Z-junien vuorovälin tihentäminen ruuhka-aikoina puoleen tuntiin mahdollistaa paremmat pendelöintiyhteydet koko yhteysvälille vaikutusalueineen ja lisää joukkoliikenteen houkuttelevuutta henkilöautoon verrattuna. Vuoroväliä tihennettäessä tulee varmistaa toimiva kokonaisuus yhdessä Pääradan tarjonnan kanssa.

Espoon kaupunkiradan jatkaminen Leppävaarasta Kauklahteen mahdollistaa tiheän, säännöllisen ja kaukoliikenteen häiriöistä riippumattoman liikennöinnin. Säännöllinen lähijunaliikenne parantaa myös liityntäyhteyksiä laajalla alueella. Kirkkonummen suuntaan liikennöiviä junavuoroja voidaan lisätä ja myös nopeuttaa, kun osa välipysähdyksistä jää pois. Kaupunkiraiteiden ulottuessa Kauklahteen, välimatka niiden ja Rantaradalle sijoittuvan varikon välille jää lyhyemmäksi, mikä vähentää merkittävästi häiriöherkkyyttä sekä varmistaa kauko- ja lähijunaliikenteen yhteensopivuuden. Espoon kaupunkirata on Rantaradan varikon ja Pisararadan edellytysinvestointi.

Helsingin ja Pasilan rautatiejärjestelmän toimivuus tulee varmistaa niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Ensimmäisen lääkkeen kapasiteetin varmistamiseen antaa parhaillaan käynnissä oleva Helsingin ratapihan kehittämishanke (HELRA), joka vähentää ratapihan häiriöherkkyyttä ja lisää ratapihan kapasiteettia. Junamäärien kasvu vaatii monia erilaisia toimenpiteitä, jotta sujuva liikenne saadaan turvattua.

Nykyisiä toimintamalleja ja ohjeistusta liikenteen ohjauksessa ja operoinnissa tulee kehittää välittömästi. Myös hinnoittelun mahdollisuuksia kapasiteetin ohjaamiseksi tulee tutkia. Ratakapasiteetin pullonkaula on linjaraiteilla Oikoradan ja Pääradan yhtymiskohdassa, ei niinkään Helsinki–Pasila-välillä. Vuodesta 2020 eteenpäin toteutetaan pieniä infratoimenpiteitä Helsingin ratapihalla.

LVM:n järjestämä Riihimäen ja Lahden suunnan lähijunaliikenne kilpailutetaan ja perustettava Kalustoyhtiö käynnistää vanhentuneen kaluston korvaavan uuden kaluston hankinnan välittömästi. Kalustohankinnassa tulee huomioida myös tulevaisuuden tarpeet (mm. yhteentoimivuusdirektiivin (EU) 2016/797 ja sen teknisten eritelmien vaatimukset ERTMS-laitteille) ja lisätä tarjontaa sekä nykyisille R- että Z-junille. Kaupunkirataliikenteen vuorotiheyttä tihennetään tarvittaessa (edellyttää kalustohankintaa ja varikkokapasiteettia).

Uudet lähiliikenteen varikot Pääradalle ja Rantaradalle toteutetaan siten, että molemmat ovat käytössä noin 2020-luvun puolivälissä. Pääradan varikko toteutetaan ensin. Lähijunaliikenteen lisääntyessä nykyinen Ilmalan varikko käy riittämättömäksi. Uudet varikot lisäävät varikkokapasiteettia sekä mahdollistavat liikennöinnin aloittamisen ja päättämisen matkustustarpeen kannalta optimaalisista paikoista, mikä vapauttaa kapasiteettia Helsingin ratapihalta. Uusista varikoista olisi hyötyä jo nykytilanteessa, ja ne mahdollistavat kaupunkirataliikenteen kokoonpanomuutokset myös tulevaisuudessa. Varikot ovat edellytysinvestointi Pisararadalle.

Uuden junaliikenteen jatkuvan kulunvalvontajärjestelmän (vähintään ERTMS/ETCS taso 2) määrittely ja kansallisen täytäntöönpanosuunnitelman päivitys aloitetaan välittömästi ja toteutusinvestointi viimeistään 2020-luvun lopussa nykyisen junien kulunvalvontatekniikan tullessa elinkaarensa loppuvaiheeseen. Helsingin seudun kannalta aiheeseen liittyy lisäselvitystarpeita mm. ERTMS/ETCS tasosta 2, jotta saavutetaan toimiva, lähiliikenteelle soveltuva ratkaisu, joka mahdollistaa tiheämmän liikenteen.

Uuden kulunvalvonnan ja varikoiden suunnittelu ja niiden tuomat muutokset liikennöintisuunnitelmiin käynnistetään välittömästi. Varikkoratkaisussa selvitetään pidemmän aikavälin tarpeet ja varaudutaan riittäviin junakalustomääriin ja mahdolliseen kolmanteen lähijunavarikkoon. Häiriötilanteiden hallinnan edellyttämät kaupunkirataverkon infratoimet kuten lisäraiteet pääteasemilla ja sivunvetoraiteet Hiekkaharjun ja Huopalahden eteläpuolella tunnistetaan ja suunnitellaan. Nämä infrainvestoinnit tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Samalla Pisararadan liikennöintisuunnitelma ja ratasuunnitelma tarkistetaan kokonaisuuden mukaiseksi. Ratapihan kapasiteettia lisäävä ja juna- ja metrojärjestelmien integrointia parantava Pisararadan investointi toteutetaan ennen kuin linjaraiteiden kapasiteettia ja junatarjontaa Pasilasta pohjoiseen lisätään merkittävästi toteuttamalla Lentorata. Arviolta kymmenen vuotta kestävän Pisararadan rakentaminen aloitetaan 2020-luvun alkupuolella. Toimivan rautatieliikenteen keskinäiset kytkennät edellyttävät, että Pisararadan toteutuksesta ja rahoituksesta päätettäessä on päätetty toteuttaa myös Espoon kaupunkirata Kauklahteen, lähijunaliikenteen varikot Rantaradalle ja Pääradalle tarvittavine lisäraiteineen sekä määritellään jatkuvan kulunvalvontajärjestelmän ratkaisusta (vähintään ERTMS taso 2).

Päärata on merkittävä joukkoliikennekäytävä koko Helsingin seudulle. Pääradan kehittäminen on nykyjärjestelmän tehostamista ja keskeistä myös valtakunnallisen junaliikenteen toimivuuden näkökulmasta. Pääradan lisäraideosuudet Keravan ja Jokelan välillä (Pasila – Riihimäki, 2. vaihe) mahdollistavat R-junien liikennöinnin 15 minuutin välein ja muina aikoina 20 minuutin välein. Toteutus edellyttää yhteensopivuutta Oikoradan tarjonnan kanssa.

Metron kapasiteetin varmistaminen

Metron matkustajamääräennusteiden johdosta metroliikenteen kapasiteettia on tarpeen lisätä toteuttamalla Matinkylän kääntöraiteet Länsimetron jatkeen rakentamisen yhteydessä. Myös metrokalustoa tulee hankkia lisää. 2020-luvun aikana metro pitää automatisoida, ja sen ansiosta vuoroväliä voidaan tihentää. Jos kehittämistoimia ei tehdä, metro ruuhkautuu, koska matkustajamäärät lisääntyvät ja metrolinjat pidentyvät. Lisäksi liikenne hidastuu, matka-aikojen hajonta kasvaa, liikennöinnin luotettavuus heikkenee ja palvelutaso laskee merkittävästi. Kääntöraiteiden ja automatisoinnin avulla pystytään tarjoamaan riittävä kapasiteetti ja palvelutaso kasvavalle matkustajamäärälle pitkälle tulevaisuuteen sekä parantamaan metron häiriönhallintaa ja luotettavuutta.

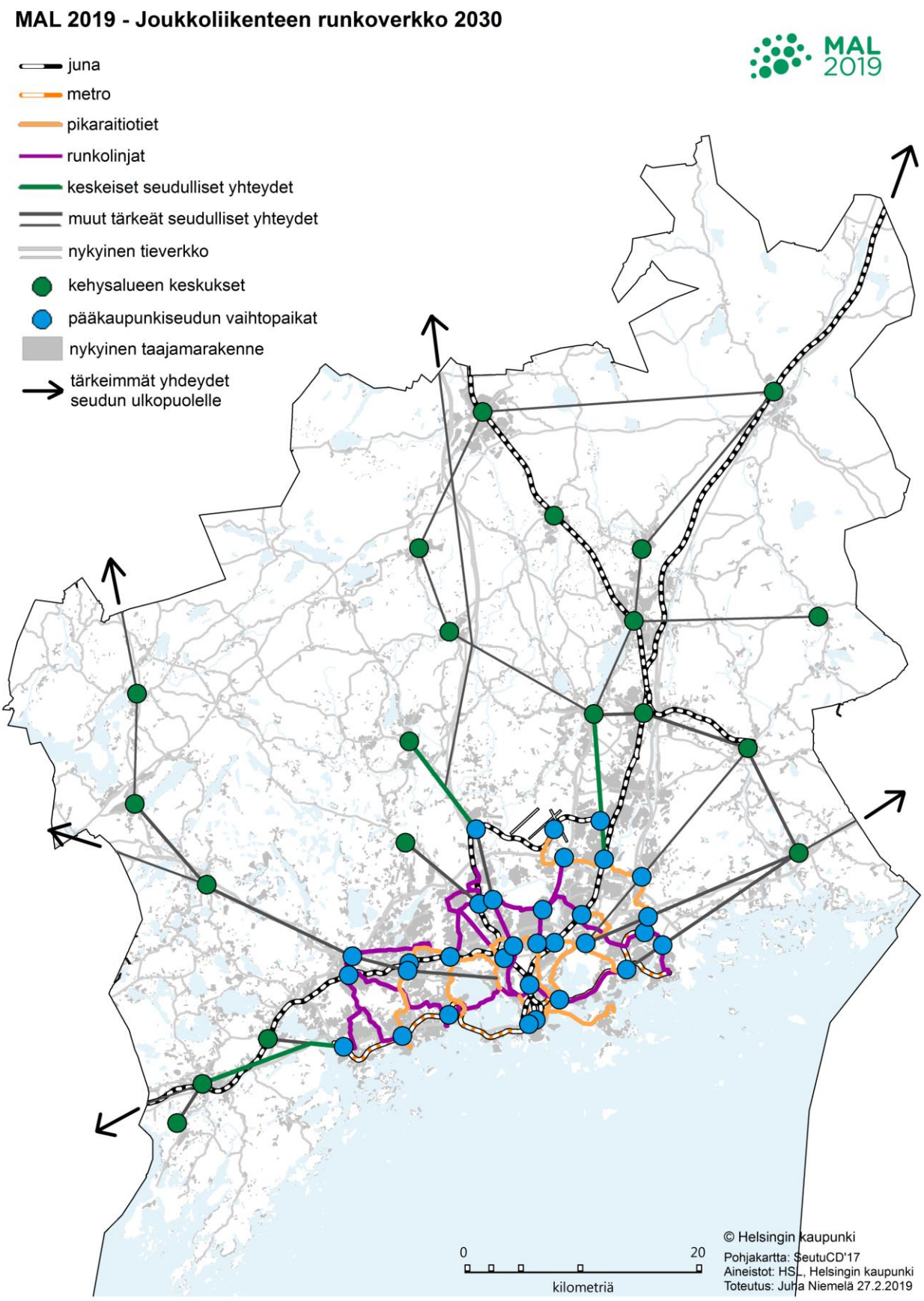
Raitioliikenteen kehittämisohjelma

Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelman tavoitteena on nostaa kantakaupungin raitioliikenteen keskinopeutta 17 kilometriin tunnissa sekä mahdollistaa raitiovaunujen sujuva kulku, aikataulussa pysyminen ja häiriöttömyys. Kehittämisohjelman toimenpiteiden toteuttaminen mahdollistaa myös keskustaan ulottuvan pikaraitiotieliikenteen. Kehittämisohjelman toteuttamisella on kustannuksiinsa nähden erittäin suuret positiiviset vaikutukset. Se esimerkiksi säästää raitioliikenteen operoinnissa useita miljoonia euroa vuodessa.

Bussiliikenteen kehittäminen

Helsingin seudun bussiliikenteessä tehtiin vuonna 2017 yli 180 miljoonaa matkaa. Bussiliikenteen nopeuttamisella on siksi merkittäviä vaikutuksia monelle. Helsingin seudulle laaditaan koko seudun kattava bussiliikenteen kehittämisohjelma ja toteutetaan monipuolisesti toimenpiteitä bussiliikenteen nopeuttamiseksi ja luotettavuuden kehittämiseksi esimerkiksi liikennevaloetuuksilla, bussikaistoilla, pysäkkijärjestelyillä tai muuta liikennettä rajoittamalla. Toimenpiteitä kohdistetaan sinne, missä niillä saadaan aikaan merkittävimpiä vaikutuksia, esimerkiksi strategisen merkityksen tai suurten matkustajavolyymien takia, mutta myös tiemaksujen vaikutusalueelle parantamaan joukkoliikenteen kilpailukykyä. Bussiliikenteen luotettavuutta voidaan kehittää myös mm. lisäämällä liityntämahdollisuuksia raideliikenteeseen, tehostamalla yhteistyötä ja tiedonkulkua katu- ja tietöistä, hyödyntämällä ajantasauspysäkkejä ja lisäämällä reaaliaikaista matkustajainformaatiota, kuten Keravan aseman kaltaisia viivästysnäyttöjä. Suunnitelman pääpaino on nykyisten ja lähivuosien infratarpeissa, mutta lisäksi tarkastellaan palvelutason kehittämisedellytykset.

Lisäksi laaditaan HSL-alueen bussiliikenteen keskeisimpiä kehittämistarpeita kattava keskipitkän tähtäimen runkolinjastosuunnitelma, jonka aikatähtäin on 5-10 vuotta. Suunnitelman pääpaino on runkolinjojen palvelutason määrittelyssä ja linjastosuunnittelussa, ja lisäksi tunnistetaan tärkeimmät tie- ja katuinfrastruktuurin kehittämistoimenpiteet, joilla saavutetaan runkolinjoille asetetut tavoitteet. Työssä huomioidaan liikennejärjestelmän ja maankäytön tuleva kehittyminen. Työssä myös määritellään runkolinjoilla käytettävän kaluston ominaisuudet sekä pysäkki-infrastruktuurin laatutaso.

Kuva 15. Seudun joukkoliikenteen runkoverkko 2030. Karttaan on merkitty kunkin suunnan joukkoliikenteen pääasiallinen yhteys. Kaikki joukkoliikenteen yhteydet eivät näy kartalla. Pääkaupunkiseudun vaihtopaikoissa on mahdollista vaihtaa kahden erisuuntaisen joukkoliikenteen runkoyhteyden tai pidempimatkaisen joukkoliikenteen ja paikallisliikenteen välillä.

Uudet verkostomaiset yhteydet kestävän kasvun mahdollistajina

Seudullinen pikaraitiotieverkko

Seudullisen pikaraitiotieverkoston ensimmäiset askeleet toteutuvat 2020-luvulla, kun jo päätetyt Raide-Jokeri ja Kruunusillat aloittavat liikennöinnin. Verkostoa edelleen laajentamalla (kuva 15) luodaan mahdollisuuksia kestävälle maankäytölle, mutta sillä vahvistetaan myös olemassa olevia alueita nostamalla niitä raideliikenteen piiriin.

Pikaraitiotieverkkoa kehitetään siten, että vuoteen 2030 mennessä aloitetaan seuraavien yhteyksien rakentaminen:

- Vihdintien pikaraitiotie Pohjois-Haagaan
- Pikaraitiotie Mellunmäki–Tikkurila–Aviapolis–Lentoasema
- Viikin–Malmin pikaraitiotie
- Tuusulanväylän pikaraitiotie Käskynhaltijantielle
- Pikaraitiotie Matinkylä–Suurpelto–Kera–Leppävaara

Pääkaupunkiseudulle suunnitelluilla viidellä pikaraitiotiehankkeella on monipuolisia positiivisia vaikutuksia liikennejärjestelmään ja maankäyttöön. Kaikki hankkeet lisäävät kestävien kulkutapojen matkamääriä ja vähentävät hiilidioksidipäästöjä. Vihdintien ja Tuusulanväylän bulevardiraitiotiet lisäävät kestävien kulkumuotojen käyttöä ja vähentävät tehokkaasti päästöjä suhteessa tarvittaviin investointeihin. Vantaan ratikka, Matinkylä–Leppävaara -raitiotie ja Viikin–Malmin raitiotie lisäävät merkittävästi raideliikenteen läheisyydessä asuvien määrää ja vähentävät päästöjä. Hankkeilla mahdollistetaan uusien asuinalueiden rakentuminen ja parannetaan saavutettavuutta usealla sosioekonomisesti heikommalla alueella. Hankkeilla myös parannetaan asumisen monipuolisuutta seudulla. Hankkeiden jatkosuunnittelussa on erityisen tärkeää huolehtia pikaraitioteiden kilpailukykyisestä nopeudesta (yli 25 km/h), jotta yhteydet ovat houkuttelevia ja parantavat aidosti joukkoliikennejärjestelmää. Jatkosuunnittelussa huomio kiinnitetään lisäksi raideverkoston rakentumiseen, varikko- ja kalustokysymyksiin sekä siihen, kuinka hankkeet vaikuttavat muuhun liikennejärjestelmään ja sen kuormittumiseen.

Pikaraitioteiden yhteydessä tulee huolehtia tarvittavien vaihtopysäkkien suunnittelusta ja toteutuksesta. Tunnistettuja tarpeita ovat ainakin Vantaan ratikan Hakunilan vaihtopysäkit vt 4:llä ja Länsimäen vaihtopysäkit vt 7:llä.

Muutokset rautatieliikenteen verkossa

Lapinkylän ja Ruskeasannan asemien toteuttamista selvitettiin erillisissä selvityksissä. Lapinkylän maankäyttöä kehitetään vaiheittain, ja uusi asema toteutetaan riittävän väestöpohjan täyttyessä.

Kerava–Nikkilä –radan osalta liikennöinti on mahdollista aloittaa vuoteen 2030 mennessä, jos maankäyttö kehittyy Sipoon ja Keravan ennusteiden mukaisesti (yhteensä 20 000 asukasta vyöhykkeellä). Maankäytön toteutumista tulee jatkuvasti seurata. Ennen hanke- tai rahoituspäätöstä tulee lisäksi varautua kalusto- ja varikkoratkaisuun sekä tehdä tarvittavat ratasuunnitelmat. Sipoon ja Keravan kuntien ylimääräisistä rahoitusosuuksista liikenteen operointikustannuksiin tulee sopia seudullisesti. Näistä rahoitusosuuksista Sipoo on ilmoittanut ottavansa vastuun.

Maankäytön edellyttämät tieverkon muutokset

Myös tieverkon liikenneyhteyksistä uusille merkittäville maankäyttökohteille, kuten Malmin lentokenttäalueelle ja Kuninkaantammeen huolehditaan. Maankäytön mittava kehittäminen edellyttää päätieverkolle usein myös muita toimia, kuten vaihtopaikkajärjestelyjä. Maankäytön edellyttämiä liittymä- ja tiejärjestelyjä ovat:

- Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän lisäkaistat
- Malmin uuden maankäytön yhteydet ja Lahdenväylän parantaminen

- Kehä I Maarinsolmu ja Hagalundin tunneli
- Lisäksi pienempiä maankäytön kehittymistä edistäviä liittymiä KUHA-hankkeina

Liikenneinvestointiohjelmassa ja KUHA-ohjelmassa nimettyjen maankäytön edellyttämien tiehankkeiden lisäksi voidaan muulla rahoituksella toteuttaa esimerkiksi Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä ja Myllypuron eritasoliittymä Kehä I:llä sekä Kehä I:n ja Itäväylän liittymä.

Bussien runkoyhteydet koko seudulle

Bussiliikenne on käytetyin ja monissa seudun osissa myös ainoa joukkoliikennemuoto. Bussien runkoyhteydet muodostavat yhdessä raideliikenteen kanssa liikennejärjestelmän perustan. Helsingin seudun keskeisille yhteysväleille toteutetaan kattavat, henkilöautoliikenteen kanssa kilpailukykyiset bussien runkoyhteydet vuoteen 2030 mennessä ja taataan niiden palvelutaso pitkäjänteisesti. Bussiliikenteen runkolinjat ja muut tärkeät seudulliset yhteydet ovat osa joukkoliikenteen runkoverkkoa. Ne toteutetaan seudun ydinalueella korkean palvelutason runkolinjoina ja kehysalueella nopeina ja luotettavina yhteyksinä keskusten välillä runkoverkon solmuihin ja tarvittaessa pääkeskukseen asti. Koko seudun joukkoliikenteen runkoverkko on esitetty kuvassa 15. Runkoyhteyksiä täydennetään maankäytön kehittymisen myötä ja linjastoa täsmennetään keskipitkän tähtäimen runkolinjastosuunnitelmassa.

Joukkoliikenteen vaihtojen ja solmupaikkojen parantaminen

Matkaketjut perustuvat yhä enemmän joukkoliikenteen runkoverkkoon ja liityntäyhteyksiin. Matkoja keskitetään runkoverkolle, erityisesti raideverkolle. Vaihtojen määrä ja vaihdollisten matkojen osuus kasvavat, joten vaihdon aiheuttamaa koettua haittaa pitää lieventää matkaketjujen sujuvuuden ja joukkoliikenteen houkuttelevuuden parantamiseksi. Runkolinjojen tavoitteena on kokonaisuudessaan nostaa asiakaslähtöisen joukkoliikenteen palvelutasoa. Joukkoliikenteen vaihtoja ja solmupaikkoja parannetaan erityisesti valtakunnallisesti ja seudullisesti keskeisissä kohteissa. Valtakunnallisesti merkittäviä vaihtoterminaaleja ovat Helsingin keskusta, Lentoasema, Leppävaara, Pasila ja Tikkurila. Seudullisen liikennejärjestelmän kannalta keskeisiä solmuja ovat esimerkiksi Espoon keskus, Huopalahti, Itäkeskus, Kalasatama, Kivenlahti, Malmi, Matinkylä, Mellunmäki, Myyrmäki ja Tapiola. Kehysalueiden liityntäyhteyksien kannalta tärkeitä ovat myös esimerkiksi Kehäradan asemat Kivistössä ja Leinelässä sekä Keravan asema. HSL-alueen raide- ja bussirunkolinjojen sekä pitkämatkaisen bussiliikenteen väliset vaihtopaikat pääteiden ja runkolinjojen risteämiskohdissa ovat kohtia, joilla alueen ulkopuolelta tuleva joukkoliikenne saadaan kytkettyä pääkaupunkiseudun kehittyvään poikittaiseen joukkoliikenteeseen. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi Lommila ja Viikki. Pikaraitiotieverkkoon liittyy useita kehitettäviä vaihtopaikkoja, mm. Tattarisilta, Hakunila ja Länsimäki sekä Käpylä, jotka toteutetaan raitiotieinvestoinnin yhteydessä.

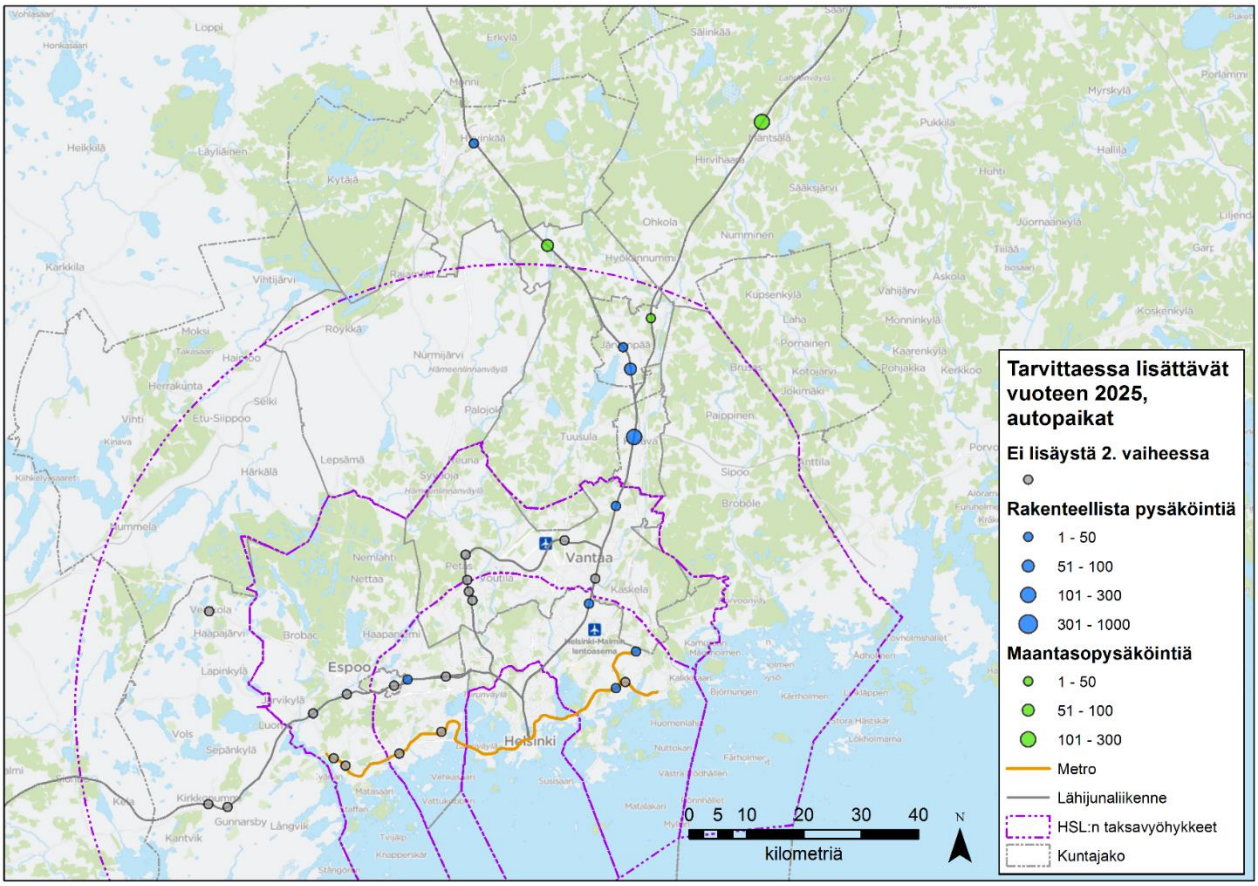
Autojen ja pyörien liityntäpysäköinti

Autojen ja pyörien liityntäpysäköinnin edistäminen on tärkeä osa liikennejärjestelmän kehittämistä. Liityntäpysäköinnillä, erityisesti pyöräpysäköinnillä, vähennetään liikennesuoritetta ja siten myös liikenteen päästöjä. Helsingin seudun liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman mukaisesti lisätään seudullisesti merkittäville alueille 6700 uutta pyöräpaikkaa ja 3800 autopaikkaa vuoteen 2025 mennessä. Karkea kustannusarvio paikoille on 80 miljoonaa euroa. MAL-sopimuksessa 2016-2019 sovittiin liityntäpysäköinnin kustannusjaon periaatteista valtion ja kuntien kesken (kuva 17). Valtio ei ole osoittanut liityntäpysäköintikohteille rahoitusta, eivätkä sovitut periaatteet ole siten toteutuneet yhdessäkään kohteessa.

Edellisen MAL-sopimuksen mukaiset kustannusjaon periaatteet ovat perustellut myös seuraavalle MAL-sopimuskaudelle. Sovitusta kustannus- ja vastuujaosta tulee jatkossa pitää kiinni. Tämä tarkoittaa myös kohteiden rahoitusmahdollisuuksien aikaista varmistamista sekä kuntien että valtion budjettisuunnittelussa. Osa vuosien 2020-2023 kiireellisimmistä liityntäpysäköintikohteista on esitetty toteutuvaksi KUHA-ohjelman kautta, mutta lisäksi MAL-suunnitelmassa esitetään erillistä liityntäpysäköintikokonaisuutta, johon sisältyvät seuraavat seudullisesti merkittävät kohteet (yhteensä 2540 pyöräpaikka, 1470 autopaikkaa): Kerava, Hyvinkää, Mäntsälä, Ainola, Helsingin rautatieaseman alikulun pyöräpysäköinti, Espoon kaupunkiradan pysäköintikohteet (Espoon keskus, Kauniainen, Kera, Kauklahti).

Pysäköintialueiden laatuun tulee myös kiinnittää huomiota toteutuksessa. Turvalliseen ja laadukkaaseen pyöräpysäköintiin tulee panostaa. Myös ajantasainformaatiota vapaina olevista liityntäpaikoista tulee kehittää, mikä vaatii panoksia tekniikkaan erityisesti kunnilta. Eduskunta on 15.2.2019 hyväksynyt liikenteen palveluista annetun lain muutoksen (HE 157/2018 vp) , jonka 159 §:ssä edellytetään julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä

tarjoavan yrityksen tai yhteisön tarjoamaan liityntäpysäköintiä tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille. Lakimuutos edellyttää tunnistautumisratkaisua kaikkien erilaisten palvelujen asiakkaille ja voi myös johtaa liityntäpysäköintialueiden käyttöön muillekin kuin joukkoliikenneasiakkaille. Tätä on pidetty huolestuttavana, sillä tunnistautuminen joukkoliikennematkustajaksi liityntäpysäköintialueilla on tälläkin hetkellä teknisesti monimutkainen järjestää. Jatkossa lakimuutoksesta aiheutuu lisäkustannuksia liityntäpysäköinnin järjestäjille, lähinnä kunnille, joiden esittämiä huolia ei lakia valmisteltaessa ole huomioitu.

Kuva 16. Seudullisesti merkittävien liityntäpysäköintialueiden autopaikkalisäykset vuoteen 2025 mennessä (1. vaiheen tiedossa olevien suunnitelmien lisäksi) (Helsingin seudun liityntäpysäköinnin toimenpideohjelma 2017).

	Sijaintikunta	Kohdekunta	Kotikunta	Valtio
A1 ja A2 Seudullisesti merkittävä alue	30-50 %	10-20 %	10-20 %	30-50 %
B Paikallisesti merkittävä alue	50-70 %			30-50 %
C Pysäkkijärjestelmän kohteet ja pelkkä pyöräpysäköinti	0-100 %			0-100 %

Kuva 17. Liityntäpysäköinnin kustannusjaon periaatteet.

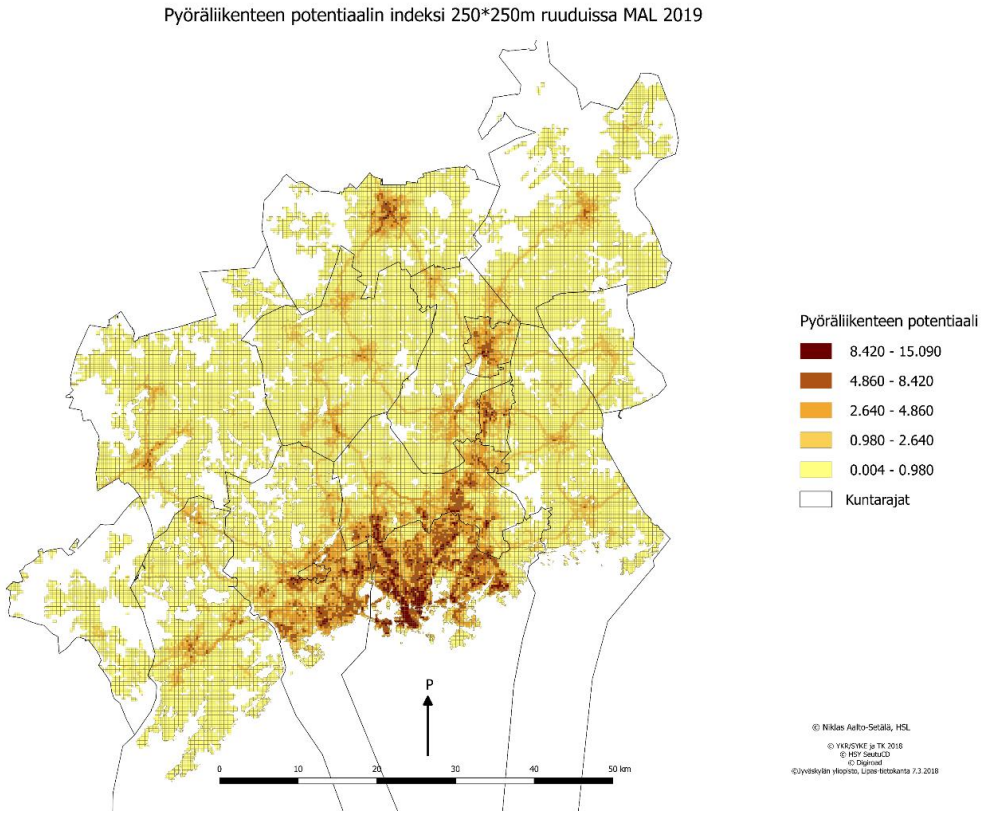
Pyöräliikenteen osuus kasvuun vahvoilla yhteisillä panostuksilla

Vähäinen fyysinen aktiivisuus aiheuttaa merkittäviä yhteiskunnallisia kustannuksia terveydenhuoltomenojen ja ennenaikaisten kuolemien myötä. Pyöräliikenteen edistäminen on erinomainen keino lisätä asukkaiden aktiivisuutta, sillä se on tehokasta hyötyliikuntaa ja edistää siten kansanterveyttä. Hyvin toimiva pyöräliikenne vähentää ruuhkia, ilmansaasteita ja melua ja lisää liikennejärjestelmän tasa-arvoisuutta. Pyöräliikenteen määrätietoinen lisääminen on tärkeää myös Helsingin seudun kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseksi.

Pyöräliikenne on tilatehokasta, sillä pyöräväylät ja -pysäköintipaikat vievät vähän tilaa autoliikenteeseen verrattuna. Hollannissa vilkkaimmilla pyöräväylillä kulkee 37 000 pyöräilijää vuorokaudessa, mikä vastaa Tuusulanväylän liikennemäärää Kehä I:n sisäpuolella. Suomessa Oulu on hyvä esimerkki ympäri vuoden toimivasta pyöräilykaupungista: pyöräilyn kulkutapaosuus on 16 % ja talvellakin 9 %. Turussa kaupunkipyöräjärjestelmä on käytössä ympäri vuoden.

Useissa Helsingin seudun kunnissa on kunnianhimoisia kasvutavoitteita pyöräliikenteelle: esimerkiksi Helsinki pyrkii nostamaan pyörämatkojen osuuden nykyisestä noin 10 prosentista 15 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä, ja Espoo tavoittelee pyöräliikenteen osuuden kaksinkertaistamista 15 prosenttiin vuoteen 2024 mennessä. Tavoitteet pyöräliikenteen kasvulle edellyttävät vahvaa panostusta pyöräliikenteen olosuhteisiin.

MAL 2019:n valmistelun yhteydessä laadittiin diplomityö aiheesta Pyöräliikenteen edistäminen Helsingin seudulla – paikkatietotarkastelu pyöräliikenteen potentiaalin tunnistamiseksi.[4] Työssä tarkasteltiin väestön sijoittumisen suhdetta arkipäiväisiin liikkumisen kohteisiin ja tunnistettiin ne alueet, joilla ihmisillä on parhaimmat mahdollisuudet tyydyttää liikkumistarpeensa pyörällä. Tulokset osoittavat, että potentiaalisimmat alueet pyöräliikenteen kannalta löytyvät lähes poikkeuksetta kuntien keskuksista ja alakeskuksista (kuva 18). Kaikilla tarkastelualueen kunnilla on paljon parantamista vaativaa pyöräliikenteen infrastruktuuria ja useita kohteita, joista se puuttuu kokonaan.

Kuva 18. Pyöräliikenteen potentiaali Helsingin seudulla (Aalto-Setälä 2018). Potentiaalin lukuarvo kuvaa ruutujen potentiaalin suhdetta toisiinsa.

[4] Pyöräliikenteen edistäminen Helsingin seudulla – paikkatietotarkastelu pyöräliikenteen potentiaalin tunnistamiseksi, Niklas Aalto-Setälä (2018) https://www.hsl.fi/mal/julkaisut

MAL 2019:ssä esitetyt pyöräliikenteen edistämistoimenpiteet ovat

- toteutetaan autoliikenteelle kilpailukykyinen seudullinen pyöräliikenteen pääverkko
    - yhteensä n. 900 km
    - ensisijaisia toteutettavia yhteyksiä 82 km pääkaupunkiseudulla[5]
    - KUUMA-kunnissa n. 100 km
        - valtion väylien osalta keskeiset yhteydet täsmentyvät vuoden 2019 aikana tehtävässä Uudenmaan ELY-keskuksen Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien tarveselvityksessä
        - muut seudulliset pääverkon yhteydet kuntien alueella

- pilotoidaan pyöräilyn ja kävelyn ketterien kokeilujen nelivuotinen ohjelma

- edistetään sähköpyörien yleistymistä
    - sähköpyöriä voidaan sisällyttää kaupunkipyöräjärjestelmiin
    - mahdollistamalla asunto-osakeyhtiölaissa taloyhtiöiden omistamat yhteiskäyttöiset sähköpyörät (ja sähköautot)
    - laadukas ja turvallinen pyörien liityntäpysäköinti edistää käyttöä osana matkaketjua

- kaupunkipyöräjärjestelmien laajentaminen seudulla
    - laajennetaan nykyisen järjestelmän kattavuutta
    - varmistetaan yhteentoimivuus nykyisen Helsingissä ja Espoossa toimivan järjestelmän kanssa viimeistään uuden kilpailutuksen myötä vuoden 2025 jälkeen

- toimenpiteiden toteutumisen varmistamiseksi tarvitaan seudullista koordinointiresurssia
    - koordinointityön päätarkoitus on edistää pääverkon toteutusta yhteistyössä seudun kuntien ja valtion kanssa sekä vetää nopeiden kokeilujen pilottia.

<u>Seudullinen pyöräliikenteen pääverkko</u>

Laadukas pyöräliikenteen infrastruktuuri (pyörätiet, -väylät ja -kaistat) on useiden tutkimusten mukaan keskeisin tapa vaikuttaa kulkumuodon valintaan ja kasvattaa pyöräliikennemääriä. Laadukas, eheä ja kattava pyöräliikenteen verkko on enemmän kuin osiensa summa.

Helsingin seudulla on noin 5800 km pyöräteitä, joten pääverkko edustaa siitä alle 16 prosenttia. Vuonna 2012 määritellystä verkosta 714 km on varsinaista pääverkkoa ja 186 km baanoja (ent. laatukäytäviä). Pääverkon priorisointia ja tarkistusta tehtiin vuonna 2014 (kuva 19) ja edelleen vuonna 2016-2017. Vuonna 2017 valmistuneessa selvityksessä osoitettiin 82 kilometriä keskeisintä pääkaupunkiseudulle sijoittuvaa pyöräväylästöä, jonka toteuttaminen parantaisi pyöräilyn kilpailukykyä eniten. Priorisointi perustui kartoitettuihin laatupuutteisiin, käyttäjämääriin, matkojen pituuksiin sekä kuntarajoja ylittävien pyöräilijöiden osuuteen. Näistä 82 kilometristä keskeisimmiksi nousivat tarkastelussa seuraavat yhteydet:

- Itäbaana – Länsibaana (välillä Kalasatama – Matinkylä)
- Pohjoisbaana (Rautatieasema – Tikkurila)
- Kuusisaarenbaana – Pasilanbaana (Keilaniemi – Arabianranta)
- Rantaradanbaana/Pitäjänmäenbaana (Leppävaara – Huopalahti – Pasila)
- Tarvonbaana/Munkkiniemenbaana (Leppävaara – Munkkiniemi – Ruoholahti).

Baanaverkkoa toteutettaessa noudatetaan yhtenäistä, syksyllä 2018 valmistuneen Baanakonseptioppaan mukaista ilmettä ja elementtejä.

KUUMA-kuntien yhteystarpeista suurin osa sijoittuu erityisesti Uudenmaan ELYn verkolle, jonka toteutusmäärärahat ovat olleet riittämättömät jo pitkään. Niin pääkaupunkiseudulla kuin erityisesti KUUMA-kunnissa pyöräliikenteeseen kohdistettavia investointeja on välttämätöntä nostaa nykyisestä, mikäli pyöräliikenteen kulkutapaosuutta todella halutaan kasvattaa. Lisäksi on tärkeää edistää keskeisten pyöräliikenneyhteyksien suunnittelu- ja toteutusvalmiutta.

Nelivuotiskaudella 2020-2023 edistettäviksi hankkeiksi esitetään seuraavia pyöräliikennehankkeita:

- Helsingin seudun pyöräilyn pääverkon keskeisten yhteyksien kehittämistarveselvityksessä[5] määritellyistä yhteyksistä parannetaan itä-länsiyhteyden suunnitteluvalmiutta ja edistetään sen laadukasta toteutusta osissa, joista ensimmäisinä vaiheina
    - Itäbaana välillä Teollisuuskatu-Kalasatama (Vallilanbaana), arvioidut kustannukset 4,6 miljoonaa euroa
    - Päärautatieaseman alittava keskustan pyörätunneli. Tunneli on olennainen osa pyöräliikenteen itä-länsiyhteyttä sekä koko seudun pyöräliikenneverkkoa. Yhteyden toteuttaminen Päärautatieaseman alittavana on tärkeää niin pyöräliikenteen sujuvuuden kuin häiriöttömän jalankulun ja joukkoliikenneliitynnän varmistamisessa. Alikulun arvioidut kustannukset ovat 23 miljoonaa euroa.

- keskeinen pääkaupunkiseudun ulkopuolella edistettävä pyöräliikenneyhteys on pääradan varressa kulkeva Järvenpää-Tuusula-Kerava-pyörätieyhteys, kustannusarvio 1,4 miljoonaa euroa.

Pyöräilyn ja kävelyn ketterät kokeilut

Nelivuotisen kokeiluohjelmapilotin tarkoituksena on löytää parhaita ratkaisuja pyöräliikenteen ja kävelyn edistämiseksi mitä monipuolisimmilla tavoilla ja tarjota ympäristö palveluiden tai ideoiden kokeiluille, joita seudun yritykset, kunnat ja muut sidosryhmät voivat toteuttaa yhdessä käyttäjien kanssa aikaisessa vaiheessa. Nopeiden kokeilujen avulla voidaan luoda uudenlaisia pyöräliikenteen ja kävelyn ratkaisuja, selvittää niiden vaikutuksia sekä päästä nopeasti eteenpäin toimivien palveluiden ja käytäntöjen yleistymisessä ja tarjoamisessa. 71 % MAL-barometriin vastanneista kertoi olevansa valmiita kävelemään pidemmän matkan, mikäli ympäristö on miellyttävä.[6] Kokeilut voivatkin sisältää myös edullisia pyörä- ja kävelyinfraan tehtäviä parannuksia, joilla kehitetään kävelyn ja pyöräilyn ympäristöä.

Pilotti voi koostua esimerkiksi vuosittaisesta hausta, johon mikä tahansa toimija voi osallistua, mikäli on valmis panostamaan kokeiluun myös omia resurssejaan. Pilottiohjelma tarjoaa kokeiluille rungon ja resursseja sekä auttaa kokeilijoita eteenpäin. Kokeilut tarjoavat pilotille dokumentoitua tietoa eri palveluiden ja ratkaisujen toimivuudesta ja vaikutuksista. Lisäksi ne mahdollistavat kokemusten välittämisen parhaista ratkaisuista ja opeista kaikille kiinnostuneille toimijoille niin seudulla kuin valtakunnallisesti. Toimenpide edellyttää pilotin ohjelmointia ja resursointia.

Sähköpyörät

Sähköpyörän sähkömoottori toimii poljettaessa ja kytkeytyy pois viimeistään nopeudessa 25 km/h. Sähköavustus tekee pyöräilystä kevyempää ja vähentää esimerkiksi ylämäkien rasittavuutta. Tutkimusten mukaan sähköpyörä lisää poljettavia matkanpituuksia jopa 40-50 prosenttia tehden pyöräilystä varteenotettavan vaihtoehdon myös seudullisilla matkoilla. Sähköavusteisten pyörien toimintasäde vaihtelee noin välillä 30-70 km (yhdellä latauksella). Kansainvälisten tutkimusten mukaan 25-46 % sähköpyörien käyttäjistä on entisiä autoilijoita. (Liikennevirasto 2015).

Kiinnostus sähköpyöriä kohtaan ja niiden käyttö on kasvussa kansainvälisesti ja myös Helsingin seudulla. Vuonna 2017 tehdyn MAL-barometrin mukaan yli 15-vuotiaista Helsingin seudun asukkaista yhdellä prosentilla oli käytössään sähköpyörä. Runsasta vuotta myöhemmin tehdyn MAL-barometrin 2018 mukaan osuus oli kasvanut kahteen prosenttiin. Kiinnostus hankkia sähköpyörä oli myös kasvanut reilussa vuodessa kuudesta prosentista kymmeneen prosenttiin.

Kaupunkipyörät

Kaupunkipyöräjärjestelmä on todettu toimivaksi ja arvostetuksi tavaksi edistää pyöräliikennettä. Kaupunkipyörä on kaikkien käytettävissä oleva polkupyörä, jonka käyttäminen edellyttää rekisteröitymistä palveluun ja käyttöoikeuden ostamista joko päiväksi, viikoksi tai kaudeksi (Helsingissä ja Espoossa 1.4.-31.10.2018). Kaupunkipyörät näkyvät hyvin kaupunkikuvassa ja madaltavat kynnystä pyöräillä. Ne myös helpottavat liityntää joukkoliikennejärjestelmään ja sujuvoittavat siten liikkumista.

[5] Helsingin seudun pääpyöräilyverkko – keskeisten seudullisten yhteyksien kehittämistarveselvitys. HSL. (2017) http://www.hsl.fi/mal/julkaisut
[6] MAL-barometri, Maankäytön, asumisen ja liikenteen seutubarometri (2018) http://www.hsl.fi/mal/julkaisut

Helsingin seudulla on kaupunkipyöriä Helsingin kantakaupungissa, Lauttasaaressa, Munkkiniemessä sekä Espoon Matinkylässä, Olarissa, Niittykummussa, Tapiolassa ja Leppävaarassa yhteensä 2550 pyörää 255 asemalla.

Vuonna 2018 kaupunkipyörillä tehtiin yhteensä kolme miljoonaa matkaa. Kaupunkipyörien käyttäjille suunnatussa kyselyssä vuonna 2018 (N=7935) palveluun oltiin tyytyväisiä. Vastanneista käyttäjistä 31 % kertoi saaneensa kaupunkipyöristä myös rahallisia hyötyjä ja 69 % ajallisia säästöjä. Lisäksi 17 % vastaajista kertoi kaupunkipyörän korvanneen automatkoja. Käyttäjiä oli kaikista Helsingin seudun kunnista ja seudun ulkopuoleltakin. Kaupunkipyöräjärjestelmän käytettävyyden näkökulmasta olisikin keskeistä, että järjestelmiä laajennettaessa yhdellä rekisteröitymisellä voi käyttää kaupunkipyöriä kaikissa seudun kunnissa. Tämä on huomioitava viimeistään vuoden 2025 jälkeen, kun Helsingin, Espoon ja vuonna 2019 Vantaalle tulevan kaupunkipyöräjärjestelmän sopimuskausi päättyy ja järjestelmä(t) kilpailutetaan uudelleen. Jatkossa on pohdittava myös mahdollisuutta pitää kaupunkipyörät käytössä ympäri vuoden. Ympärivuotisella kaupunkipyöräjärjestelmällä on viestinnällistäkin merkitystä: pyörä on varteenotettava kulkumuoto kaikkina vuodenaikoina.

Seudullinen koordinointiresurssi

Pyöräliikenteen pääverkon toteuttaminen on ollut yhtenä pyöräliikenteen edistämisen kärkihankkeista seudullisissa liikennejärjestelmäsuunnitelmissa jo pitkään ilman merkittäviä edistysaskeleita. Yhtenäisen, toimivan pääverkon toteuttaminen ja ylläpito edellyttävät uusia tapoja varmistaa verkon toteutus. Koordinointityön päätarkoitus on etsiä ja ottaa käyttöön näitä uusia tapoja laadukkaan, kuntarajat ylittävän, yhtenäisen pääverkon toteuttamisen varmistamiseksi sekä vetää nopeiden kokeilujen pilottia.

Lisäksi pyöräilyn seudullista markkinointia edistetään markkinointisuunnitelman mukaisesti.

Datan avulla optimoidaan liikennejärjestelmää

Liikennealalla on tapahtumassa lähivuosikymmeninä suuria muutoksia, jotka edellyttävät datan entistä parempaa hyödyntämistä: automaattisten ajoneuvojen ennakoidaan tulevan yleiseen käyttöön, liikkumispalvelu- ja liikennöintimarkkinat avautuvat kilpailulle. Digitaalisen teknologian kehitys muuttaa kuluttajien odotuksia esimerkiksi reaaliaikaista informaatiota kohtaan ja samalla reaaliaikaisen datan kerääminen halpenee ja helpottuu. Datan lisääntyminen myös edellyttää analytiikalta aiempaa enemmän, jotta datamassaa voidaan hyödyntää liikennejärjestelmässä.

Keskeisiä toimenpiteitä datan hyödyntämiseksi ja tiedonkeruun mahdollistamiseksi ovat:

- Nykyisten datavarantojen inventaari sekä mahdollisuuksien tunnistaminen (mm. parkkihallit, nopeusvalvontakamerat, julkisen liikenteen ajoneuvojen paikannus)
- Aktiivinen rooli verkottuneiden ajoneuvojen datanvaihdon standardien kehityksessä
- Avoimuuden ja datan käyttöoikeuksien määrittely hankinnoissa sekä datan jakamisen mallien kokeileminen (sopimuksin ja toimintatavoin) yritysten kanssa
- Liikkumisdatan avaaminen loppukäyttäjien ja palvelutuottajien käyttöön (esim. nousijamäärät tunneittain ja parkkipaikkojen saatavuus)
- Verkkotason liikennevalo-ohjausmenetelmä
- Muuttuvien nopeusrajoitusten aktiivinen käyttö
- Liikenteen ruuhkatietopalvelu

Liikenteen uudet palvelut ja teknologiat tukemaan kestävää liikkumista

Tehtyjen analyysien perusteella yhteiskäyttöisillä liikennepalveluilla on markkinapotentiaalia Helsingin seudulla. Kyytien jakaminen on merkittävä keino vähentää liikennesuoritetta, kun taas yhteiskäyttöautot tukevat autotonta elämäntapaa. Jaettujen kyytien suurin potentiaali on säännöllisessä työmatkaliikenteessä,

varsinkin pidemmillä seudun alakeskuksista lähtevillä matkoilla. Yhteiskäyttöautojen kysyntä jakaantuu tasaisemmin koko seudulle. Markkina on suuri, ja julkisen toimijan ohjauksella on oltava merkittävä rooli. On tärkeää, että kulkumuotojakauman muutokset tapahtuvat pääosin henkilöautoliikenteestä, eivätkä joukkoliikenteestä, kävelystä tai pyöräilystä. Tässä olennaista on erityisesti liikennepoliittinen ohjaus, kuten henkilöautoliikenteen hinnoittelu ja pysäköintipolitiikka.

Henkilöautojen käyttöasteen kasvaminen mm. yhteiskäyttöautojen avulla nopeuttaa tehokkaasti myös autokannan uusiutumista ja alentaa henkilöliikenteen aiheuttamaa päästökuormitusta.

Toimenpiteet:

- Lippujärjestelmien yhteentoimivuuden parantaminen
- Kestävien kyydinjako ja first/last mile -palvelujen edistäminen
- Yhteiskäyttöautojen edistämissuunnitelma
- Tieliikenteen automatisaatioon varautuminen

Lippujärjestelmien yhteentoimivuuden parantaminen

Lippujärjestelmien yhteen toimivuuden parantamisella tavoitellaan käyttäjille helposti ostettavia matkoja, joihin riittää yksi lippu. Maksamiseen ja tilaamiseen sovitetaan myös muuta liikennepalveluiden tarjontaa, esimerkiksi liityntäpysäköintiä. Yhtenä keinona on markkinaehtoisen liikenteen kanssa tehtävät sopimukset lippujen yhteiskäyttöisyyttä koskien (esim. HSL-alueen U-liikenne). Hyödynnetään liikennepalvelulain mukaisia mahdollisuuksia muun muassa lipunmyyntirajapintoja avaamalla. Lippujen ristiin käyttöä voidaan myös edellyttää esimerkiksi ELY-alueen kilpailutuksissa.

Kestävien kyydinjako ja first/last mile -palvelujen edistäminen

Kansalaisten itse tuottamien ja jakamien kuljetusten (C2C) tukeminen mahdollistaa vähäisen kysynnän ajankohtien ja poikkeuksellisten asiointisuuntien palvelemisen. Tämä voi olla ratkaisu esimerkiksi ilta-, viikonloppu- ja harrastuskyytien tarjontaan alueilla, joilla perinteinen joukkoliikenne ei palvele riittävän monipuolisesti. Julkinen sektori voi helpottaa uusien yhteisöllisten palveluiden käyttöä ja kestävän liikkumisen palveluiden yleistymistä yhdistämällä palveluiden informaation muuhun joukkoliikenneinformaatioon tai luomalla avoimiin rajapintoihin perustuvan teknisen palvelualustan. Jaettujen kuljetusten tunnettavuutta voidaan lisätä lisäksi pilottihankkeella, jossa selvitetään soveltuvien kyydinjakopalveluiden käyttöä ja valitaan esimerkiksi erilaisia harrastusryhmiä mukaan pilottiin. Julkisen sektorin toimenpiteenä on kyytien jakamiseen liittyen etenkin lisätä tietoisuutta ja hyväksyttävyyttä erilaisille palveluille.

Kunnat ja muut vastuutahot suunnittelevat ja toteuttavat tarkoituksenmukaisella tasolla infratoimet, jotka ovat edellytyksenä kyydinjako ja first/last mile -palveluille valikoiduissa joukkoliikenteen solmupisteissä. Uudenlaiset liityntäkokeilut ovat yksi tapa tuoda liikenteen uusia palveluja testattavaksi seudun eri osiin. Kokeilukohteina voivat olla esimerkiksi yhteiskäyttöautopalvelut sekä markkinaehtoiset OnDemand-liikennepalvelut (digitaaliset tilaukset). Palveluiden yhdistäminen julkisen sektorin joukkoliikenneinformaatioon on keino tuoda uusille palveluille näkyvyyttä. Pilottikohteina voivat toimia esimerkiksi sellaiset asemanseudut ja solmupisteet, joilla ei ole perinteistä bussiliityntää.

HSL:n toteuttama IdeaLab-kilpailu on yksi keino kokeilla ja tutkia liikkumisen uusia palveluja Helsingin seudulla. IdeaLab-kilpailun voittajiksi valittiin Espoossa toteutettava kutsukyytipalvelu sekä potkulautapilotti, joka toteutetaan Helsingin Vuosaaressa. Potkulautapilotin avulla haetaan konkreettista tietoa esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:

- kuinka hyvin potkulautapalvelu (sähköllä/ilman sähköä) edistää kestävää liikkumista?
- miten hyvin potkulauta toimii itsenäisenä jalankulkua edistävänä kulkutapana?

- missä määrin potkulautapalvelu voi ratkaista ensimmäisen ja viimeisen kilometrin ongelmaa joukkoliikenteen matkaketjussa?

Kutsuliikennepilotilla kasvatetaan ymmärrystä ja osaamista kutsuliikenteestä

- arvioimalla kutsuliikenteen roolia linjaliikenteeseen suhteutettuna
- analysoimalla kutsuliikenteen roolia runkoliikenteen syöttöliikenteessä
- selvittämällä, missä määrin helppokäyttöinen ja tehokas kutsuliikenne lisää joukkoliikenteen käyttöä ja vähentää oman auton käyttöä.

Molemmat pilotit toteutetaan vuoden 2019 aikana ja niistä saatavaa tietoa hyödynnetään jatkossa uusien palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yhteiskäyttöautojen edistämissuunnitelma

Julkiset toimijat (kunnat/HSL) laativat yhteisen määrätietoiseen toteutukseen tähtäävän suunnitelman, jossa määritellään yhteiskäyttöautoille tarjottavien pysäköintipaikkojen edistämistoimet sekä toteutuspolku. Yhteiskäyttöautojen edistämistoimissa painotetaan vähäpäästöisiä ajoneuvoja. Suunnitelmassa tarkastellaan myös latausmahdollisuuksien lisäämistä.

Tieliikenteen automatisaatioon varautuminen

Automaatio lisääntyy kaikkialla yhteiskunnassa eikä liikenne ole tästä poikkeus. Myös muu teknologinen kehitys liikenteessä, esimerkiksi yhteistoiminnallisen ajamisen sovellusten osalta on nopeaa ja etenee pitkälti markkinaehtoisesti. Varautumalla automaatioon ja muuhun teknologiseen kehitykseen parannetaan mahdollisuuksia hyvien vaikutusten (esim. liikenneonnettomuuksien väheneminen) hyödyntämiseen ja huonojen vaikutusten (liikennesuoritteen lisääntyminen) rajoittamiseen. Tulevat ratkaisut tehdään kestävälle liikkumiselle alisteisina. Muodostetaan seudun toimijoiden yhteistyössä periaatteet ja prioriteetit uuden teknologian laajamittaiselle käyttöönotolle ja tähän liittyville tarpeille ja investoinneille.

Tieliikenteen automatisaatioon varautumista jatketaan seudun ja valtion tason toimijoiden yhteistyössä. Datan keräämisen ja hyödyntämisen keinot ovat keskeisessä roolissa. Kukin automaattiajamisen sovellus vaatii toimiakseen tietynlaisen toimintaympäristön, joka voi tarvita muutoksia fyysiseen ja digitaaliseen infrastruktuuriin. Lisäksi tietyt yhteistoiminnallisen ajamisen sovellukset edellyttävät investointeja myös infrastruktuuriin. On tärkeää huomioida sekä henkilöliikenteen että tavaraliikenteen tarpeet ja kehittymisnäkymät. Kehityshankkeissa on tärkeää edetä koordinoidusti, jotta jokainen hanke toisi lisäarvoa edelliseen hankkeeseen nähden ja tuottaisi myös tuloksia ja päätelmiä liikennejärjestelmän kehittämisen kannalta.

Tieliikenneverkkoa kehitetään tavara- ja joukkoliikenne edellä

Helsingin seudun liikennejärjestelmä pohjautuu tulevaisuudessa yhä vahvemmin raideliikenteeseen. Tieliikenteellä on kuitenkin oma vahva roolinsa erityisesti logistiikassa ja pitkämatkaisessa liikenteessä. Tieinvestoinnit kohdistetaan valtakunnallisesti merkittäviin ja tavaraliikenteen toimivuutta parantaviin kohteisiin. Yleistä liikenteen toimivuutta parannetaan liikenteen hallinnan keinoin. Merkittävin toimenpide tieliikenteen ruuhkautumisen rajoittamiseksi ja toimivuuden varmistamiseksi on ajoneuvoliikenteen hinnoittelu.

Päätieverkon ja logistiikan toimintavarmuutta vahvistetaan vuoteen 2030 mennessä ajoneuvoliikenteen hinnoittelun lisäksi seuraavilla toimenpiteillä:

- Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet toimii lähtökohtana tieverkon kehittämiselle
- Helsingin seudun pääväylien liikenteenhallinta
- Raskaan liikenteen taukopaikat
- Tieverkon kehittämishankkeet
    - Kehä III kehittäminen välillä Askisto-Pakkala
    - Lahdenväylän (Vt 4) lisäkaistat Kehä III-Koivukylänväylä sekä Koivukylänväylä-Kulomäentie
    - Logistiikan poikittaisyhteyksien kehittäminen valtateiden 3 ja 4 välillä (ensimmäisessä vaiheessa Järvenpää – kt 45)

Helsingin seudun pääväylät ovat Suomen vilkkaimmin liikennöityjä maanteitä. Pääväylien toimintavarmuus on keskeistä niin seudun sisäisen kuin valtakunnallisen henkilö- ja tavaraliikenteen kannalta. Seudun sisäisessä liikenteessä suurimmat liikennemäärät ovat Kehä I:llä, jolla on eniten liikennettä koko Suomessa. Tieverkon kehittämistarpeet vähenevät merkittävästi vuoteen 2030 mennessä, jos kaikki MAL-suunnitelman toimenpiteet toteutetaan. Ainoastaan vilkkaasti liikennöidylle Kehä I:n keskikohdalle valtateiden 3 ja 4 välille jää ruuhkautumisen aiheuttamaa kehittämistarvetta. Suunnitelmassa erityinen painopiste pääväylien kehittämisessä on logistiikan keskeisissä yhteyksissä sekä valtakunnan tason yhteyksissä.

Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet

Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet määriteltiin liikenneviraston johdolla yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen, seudun kuntien, HSL:n ja Uudenmaan liiton kanssa 2018 valmistuneessa selvityksessä[8]. Se toimii lähtökohtana tieliikenneverkon kehittämiselle ja mahdollisille muutoksille.

Luokituksen taustalla oli tiejaksojen verkollinen ja liikenteellinen merkitys ja toisaalta maankäytön ja kestävän liikkumisen kehittämistarpeet ja –mahdollisuudet. Tieluokille laadittiin sanalliset palvelutason ja kehittämisperiaatteiden kuvaukset, joita tarkennettiin konkreettisilla palvelutasomittareilla tavoitearvoineen. Liikkumisympäristön ja maankäytön kehittämisedellytysten painoarvo kasvaa tiejaksojen valtakunnallisen merkittävyyden vähetessä ja paikallisen roolin kasvaessa sekä toisin päin.

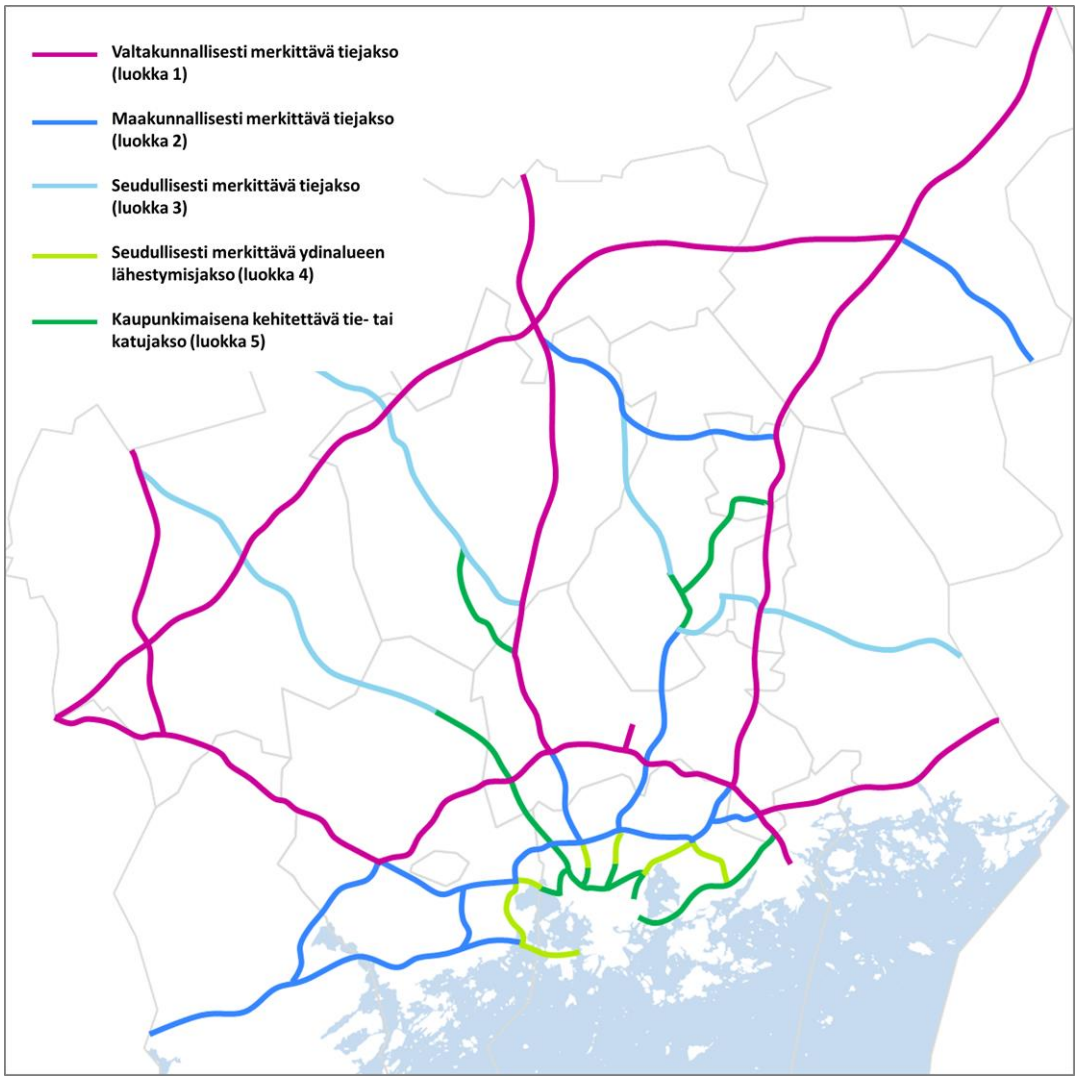
Valtakunnallisesti merkittävillä tiejaksoilla pyritään sujuvaan liikenteeseen ja hyvään toimintavarmuuteen. Nopeustavoite on säteittäisillä valtaväylillä vähintään 100 km/h, muilla vähintään 80 km/h

Maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävillä tiejaksoilla pyritään melko hyvään sujuvuuteen ja toimintavarmuuteen, mutta liikenteen lyhytkestoinen ja paikallinen ruuhkautuvuus on hyväksyttävää. Joukkoliikenne ja tavaraliikenne priorisoidaan tarvittaessa. Maakunnallisesti merkittävillä tiejaksoilla nopeustavoite on vähintään 80 km/h. Seudullisesti merkittävillä tiejaksoilla nopeustavoite on taajamien ulkopuolella pääosin 80 km/h ja taajamissa 50 km/h.

[8] Kts. Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet (Liikennevirasto 2018)

Seudullisesti merkittävillä ydinalueen lähestymisjaksoilla pehmennetään siirtymistä maantiemäisestä kaupunkimaiseen liikenneympäristöön. Sujuvuuden merkitys on edellisiä luokkia pienempi. Nopeustavoite on 60 – 80 km/h. jaksojen varrella voi olla merkittävää maankäytön kehittämispotentiaalia, jonka hyödyntäminen voi edellyttää nopeustason laskua nykyisestä. Kantakaupungin valtakunnallisten terminaalien yhteyksien toimintavarmuus on varmistettava.

Kaupunkimaisena kehitettävät tie- ja katujaksot omaavat merkittävää maankäytön kehittämispotentiaalia, mutta jaksoilla on myös seudullista merkitystä. Näiden tiejaksojen liikenneympäristöä kehitetään maankäytön kehittämisen ja lähiliikkumisen lähtökohdista. Joukkoliikenteen ja tavaraliikenteen toimintavarmuus turvataan niillä jaksoilla, jotka ovat keskeisiä pitkämatkaisen linja-auto tai kuorma-autoliikenteen reittejä. Henkilöautoliikenteen ruuhkautuvuus on hyväksyttävää, jos se ei uhkaa seudullisesti merkittävien tiejaksojen toimintavarmuutta. Nopeustasotavoite on pääosin 50 km/h.

Kuva 20. Helsingin seudun tieverkon luokitus vuonna 2030. (Liikennevirasto 2018)[9]

Helsingin seudun pääväylien liikenteenhallinta

Helsingin seudun pääväylien liikenteen hallinnan toimenpiteiden avulla parannetaan liikenteen sujuvuutta ja välityskykyä, vähennetään häiriötilanteita ja tehostetaan niiden hoitamista, jolloin matka-aikojen ennakoitavuus paranee. Myös liikenneonnettomuuksien määrä ja vakavuus vähenevät. Tunnistettuja kohteita ovat vaihtuva ohjausjärjestelmä valtatiellä 4 ja Helsingin seudun päätieverkon häiriönhallinta. Näiden lisäksi tulee varautua uusien teknologioiden käyttöönottoon ja niiden vaatimiin infrainvestointeihin laatimalla niistä tarkemmat

[9] Tarkempi kuvaus tie- ja katuyhteyksistä kantakaupungissa esitetty työn (Liikennevirasto 2018) liitemateriaalissa

seudulliset suunnitelmat. Keskeinen toimenpide on myös vuorovaikutteisen ja yhteistoiminnallisen liikenteen hallinnan suunnittelun käynnistäminen. Hankekokonaisuuden kustannusennuste on 20 miljoonaa euroa arvioidun toteutusajankohdan hintatasossa. Hankkeen hyötykustannussuhteeksi on arvioitu 3,4.

Raskaan liikenteen taukopaikat

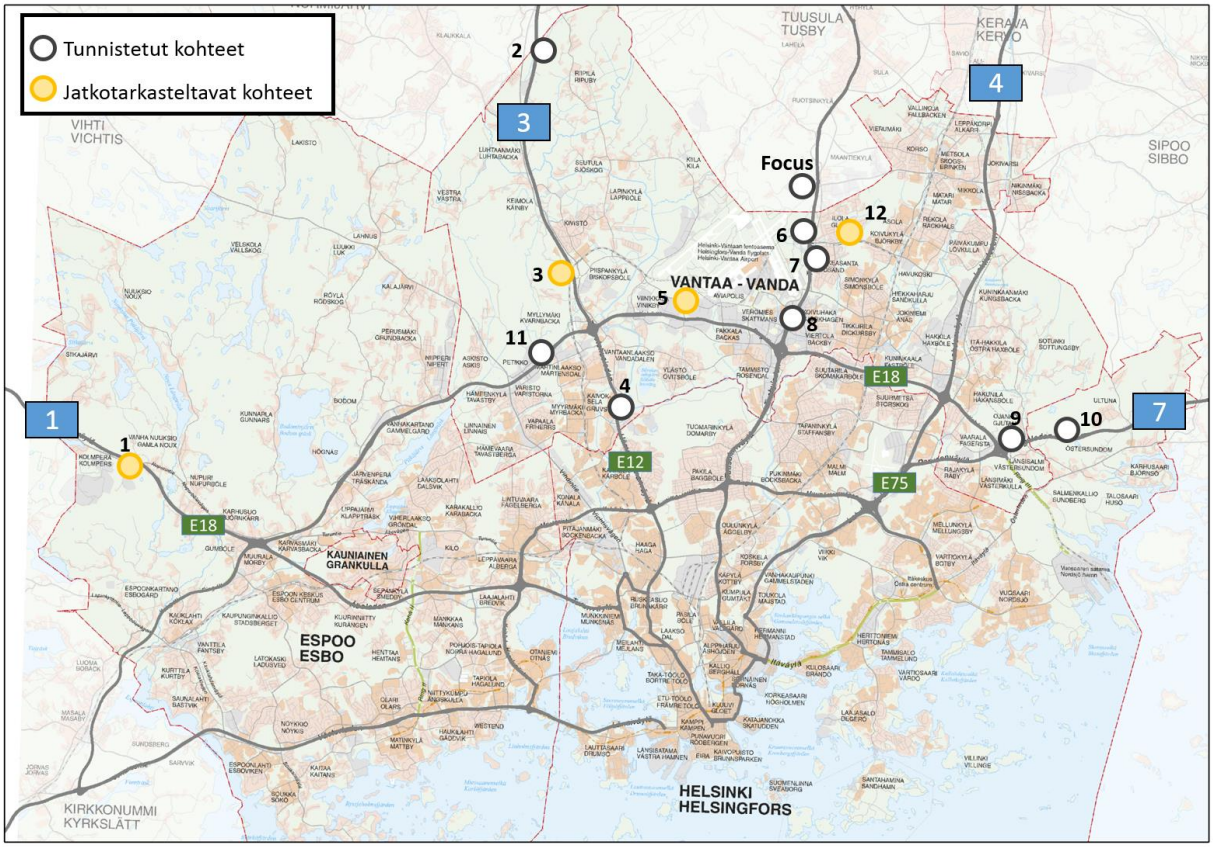
Raskaan liikenteen taukopaikoille on valtava tarve etenkin pääkaupunkiseudulla. Taukopaikkojen osoittaminen on kriittinen kysymys paitsi elinkeinoelämän kuljetusten, myös pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmän toimivuuden näkökulmasta. Välitöntä tarvetta taukopaikoille on enintään 30 minuutin ajoajan päässä valtakunnallisesti merkittävistä satamista, lentoasemalta sekä suurista rakennustyömaista.

Taukopaikkoja tarvitaan, jotta kuljetukset voidaan toimittaa perille oikeaan aikaan, kuljettajat voivat noudattaa tauko- ja lepoaikasäädöksiä ja raskas liikenne ja pysäköinti eivät ohjaudu katuverkolle. Taukopaikat voisivat toimia myös siirtokuormausalueina ja perävaunujen tilapäisinä pysäköintipaikkoina. Pääkaupunkiseudulla tarvitaan myös paikkoja, joissa viranomaiset voivat tehdä kuljetusten lakisääteisiä teknisiä tienvarsitarkastuksia.

Suurin haaste on löytää toimintaan sopivia, riittävän suuria maa-alueita pääväylien liittymien tuntumasta. Taukopaikka-alueet eivät ole kunnille haluttuja, koska nähdään, että ne ovat tilaa vievää, tuottamatonta toimintaa. Toisaalta raskaan liikenteen taukopaikat luovat edellytyksiä kasvavalle Helsingin seudulle ja elinkeinoelämälle. Helsinki, Espoo ja Vantaa hyötyvät eniten siitä, että pysäköintipaikkaa etsivä ja ei-toivotuissa paikoissa pysäköivä raskas liikenne vähenee katuverkolta. Muita hyötyjiä ovat taukopaikalla toimiva palveluntuottaja, raskaan liikenteen kuljettaja ja kuljetusyritys.

Taukopaikkojen järjestäminen ja siitä saatavat hyödyt kohdistuvat usealle osapuolelle ja myös vastuiden ja kustannusten jaossa tarvitaan yhteistyötä. Raskaan liikenteen taukopaikosta hyötyviksi julkishallinnon tahoiksi on katsottu valtio, kunta jossa taukopaikka sijaitsee (sijaintikunta) sekä Helsinki, Espoo ja Vantaa, joissa merkittävin osa kuljetusten määränpäistä sijaitsee.

Raskaan liikenteen taukopaikkojen mahdollisia sijainteja sekä paikkojen järjestämisen kustannusten ja vastuunjaon mallia selvitettiin vuoden 2018 aikana Uudenmaan ELY-keskuksen ja HSL:n teettämässä selvityksessä. Tarkemmin tarkasteltavat kohteet ovat olleet Vantaalla Keimola (kuvan 21 kohde 3), Lentoasema (5) ja Koivukylänväylä (12) sekä Espoossa Turunväylä (1). Näistä vuosina 2020-2023 tulisi toteuttaa kaksi kohdetta.

Kuva 21. Mahdollisia sijainteja raskaan liikenteen taukopaikoiksi Helsingin seudulla.

Selvityksestä pyydettiin lausunnot ja lausuntojen perusteella Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit sekä valtio ovat päätyneet taulukossa 4 esitettävään kustannus- ja vastuunjakomalliin.

Taulukko 4. Raskaan liikenteen taukopaikkojen kustannus- ja vastuunjakomalli.

		Vastuutaho	Osuus
Pysäköintialueen rakentamisen kustannukset		**Valtio**	**75 %**
		Espoo	**6 %**
		Helsinki	**14 %**
		Vantaa	**5 %**
		Yhteensä	*100 %*
Suunnittelu, hoito- ja kunnossapito		**Valtio**	
Kuljettajien tarvitsemien tilojen ja palvelujen järjestäminen		**Valtio**	
Maa-alueiden osoittaminen raskaan liikenteen taukopaikkakäyttöön		**Sijaintikunnat**	
Katuyhteydet		**Sijaintikunnat**	

Kustannusjako koskee pelkästään raskaan liikenteen taukopaikan pysäköintialueen rakentamista, ei rakennuksia. Tie- ja katujärjestelyjen kustannuksista sovitaan erikseen vakiintuneiden käytäntöjen pohjalta

sijaintikunnan ja valtion kesken. Suunnittelusta sekä hoito- ja kunnossapitokustannuksista vastaa valtio, jolla on myös kuljettajien tarvitsemien tilojen ja palvelujen järjestämisvastuu. Valtio kilpailuttaa taukopaikan palvelujen tuottamisen ja sisällyttää käyttöoikeussopimukseen tarvittavien rakennusten toteutuksen sekä alueen hoidon ja ylläpidon sopimuskauden ajan. Taukopaikka voidaan tarvittaessa toteuttaa myös määräaikaisella, mutta vähintään 10-15 vuoden ajaksi solmittavalla, vuokrasopimuksella jos maanomistajilla ei ole osoittaa pysyvää paikkaa.

Uusien alueiden toteuttamiseen tulevien vuosien perusväylänpidon rahoitus on riittämätön. Alueiden rakentamiseen tarvitaan valtion erillisrahoitus, joka osoitetaan joko MAL-sopimuksessa tai 12-vuotisessa valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Tieverkon kehittämishankkeet

Liikenteen hallinnan toimenpiteiden lisäksi päätieverkon toimintavarmuutta vahvistetaan palvelutasolähtöisesti myös infraa kehittämällä. Toimenpiteet kohdistetaan valtakunnallisesti merkittäville verkon osille Kehä III:lla ja Lahdenväylällä sekä täydennetään puuttuvia logistiikan poikittaisyhteyksiä valtateiden 3 ja 4 välillä. Infrahankkeiden suunnittelu- ja toteutusvastuu on Väylävirastolla ja ELY-keskuksella.

Logistiikan toimintaedellytykset Helsingin seudulla varmistetaan kehittämällä nykyistä verkkoa ja täydentämällä logistiikan yhteyspuutteita Keski-Uudellamaalla. Logistiikan kannalta keskeisiä ovat valtakunnallisesti merkittävät yhteydet (E18, vt 3 ja vt 4 sekä Vuosaaren sataman ja Helsinki- Vantaan yhteydet), logistiikan laatureitit (vt 25, mt 148 ja Sköldvikin satamayhteydet) sekä muut tärkeät logistiikan ja jakelun yhteydet (kt 55, Kehä I, päätieyhteydet Kehä I ja Kehä III välillä sekä yhteydet Länsisatamaan). Valtatie 25 (Hanko–Hyvinkää–Mäntsälä) ja kantatie 55 (Mäntsälä–Porvoo) muodostavat yhdessä Uudenmaan pohjoisen kehätien, ns. Kehä V -yhteyden, joka on valtakunnallisen logistiikan kannalta merkittävä. Valtatietä 25 kehitetään vaiheittain KUHA-hankkeiden avulla. Samoin on tärkeää edistää valtatien 25 kanssa samassa käytävässä sijaitsevan, tavaraliikenteen kannalta merkittävän Hanko-Hyvinkää –radan sähköistämistä.

Logistiikan painopiste on siirtymässä Kehä III:n tasolta pohjoisemmaksi. Keski-Uudeltamaalta puuttuvat kuitenkin selkeät ja laadukkaat logistiikan poikittaisyhteydet valtateiden 3 ja 4 väliltä valtatien 25 ja Kehä III:n välisellä alueella. Raskaan liikenteen kannalta poikittaisyhteyksien puutteet johtavat joko lisäkustannuksia aiheuttaviin pidempiin reitteihin tai liikenteen hakeutumiseen alemmalle tie- ja katuverkolle. Vuoteen 2030 mennessä toteutetaan Järvenpää–kantatie 45 yhteys. Yhteys palvelee ennen muuta pitkämatkaista tavaraliikennettä. Lentoaseman pohjoispuolinen ns. Kehä IV -tason yhteys (maantie 152) on tärkeä maankäytön (mm. Tuusulan Focus-alueen) kehittämisen kannalta ja palvelee eri tarpeita kuin pohjoisempi yhteys. Myös sen suunnitteluvalmiutta edistetään ja se voidaan toteuttaa vaiheittain maankäytön niin edellyttäessä. Pitkällä tähtäimellä logistiikan kehittämispolkuun kuuluu myös varautuminen Itäisen radanvarsitien ja Hyvinkään itäisen ohikulkutien toteuttamiseen.

Suunnitelma sisältää tiemaksut, joita selvitetään tarkemmin kappaleessa 4.4. Tiemaksut vähentävät henkilöautoliikenteen määriä ja lisäävät joukkoliikenteen matkustajamääriä. Suhteellisen pienet liikennemäärämuutokset voivat vaikuttaa erittäin suuresti ruuhkautuvuuteen ja sen tuomiin matka-aikavaihteluihin. Ilman tiemaksuja tieverkon kehittämistarpeet ovat monin kerroin suuremmat kuin tiemaksuilla.

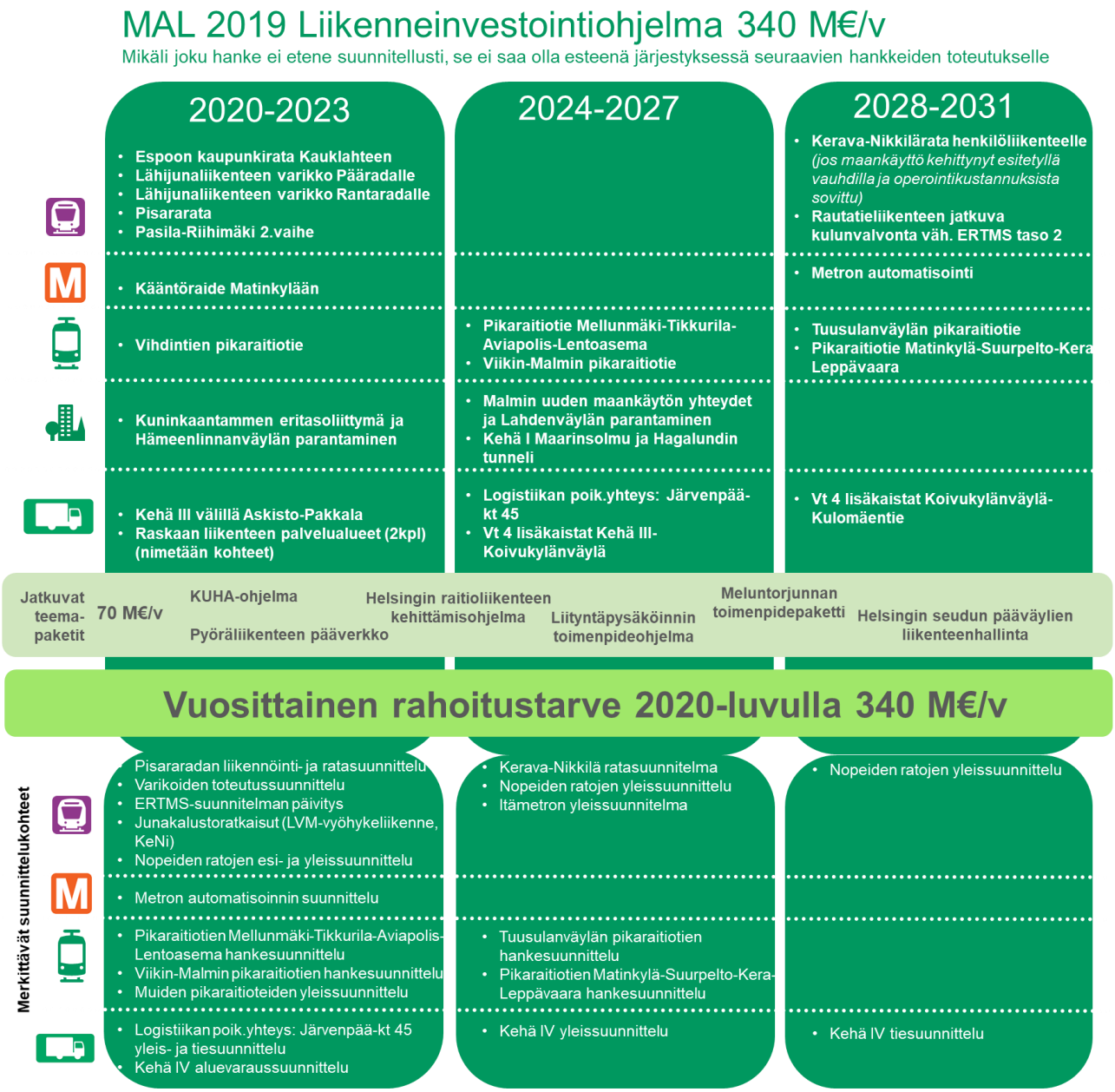
Varaudutaan valtakunnallisesti tärkeisiin ratayhteyksiin

Helsingin seudun kytkeminen nopeilla raideyhteyksillä muihin Suomen kaupunkiseutuihin sekä Pietarin ja Tallinnan suuntiin on pitkällä tähtäimellä erittäin tärkeää. Kaavoituksessa ja suunnittelussa tulee varautua siihen, että Uusimaa-kaavassa esitettyjä pitkän aikavälin varauksia voidaan toteuttaa. Tunnistettuja yhteystarpeita ovat esimerkiksi Lentorata, Helsinki-Turku nopea ratayhteys (ja Länsirata), Helsinki-Tallinna tunneli sekä Itärata. Yhteyksien suunnittelussa on tarkasteltava niihin liittyvä lähiliikennepotentiaali ja varmistettava, että ne synkronoituvat seudun sisäiseen järjestelmään.

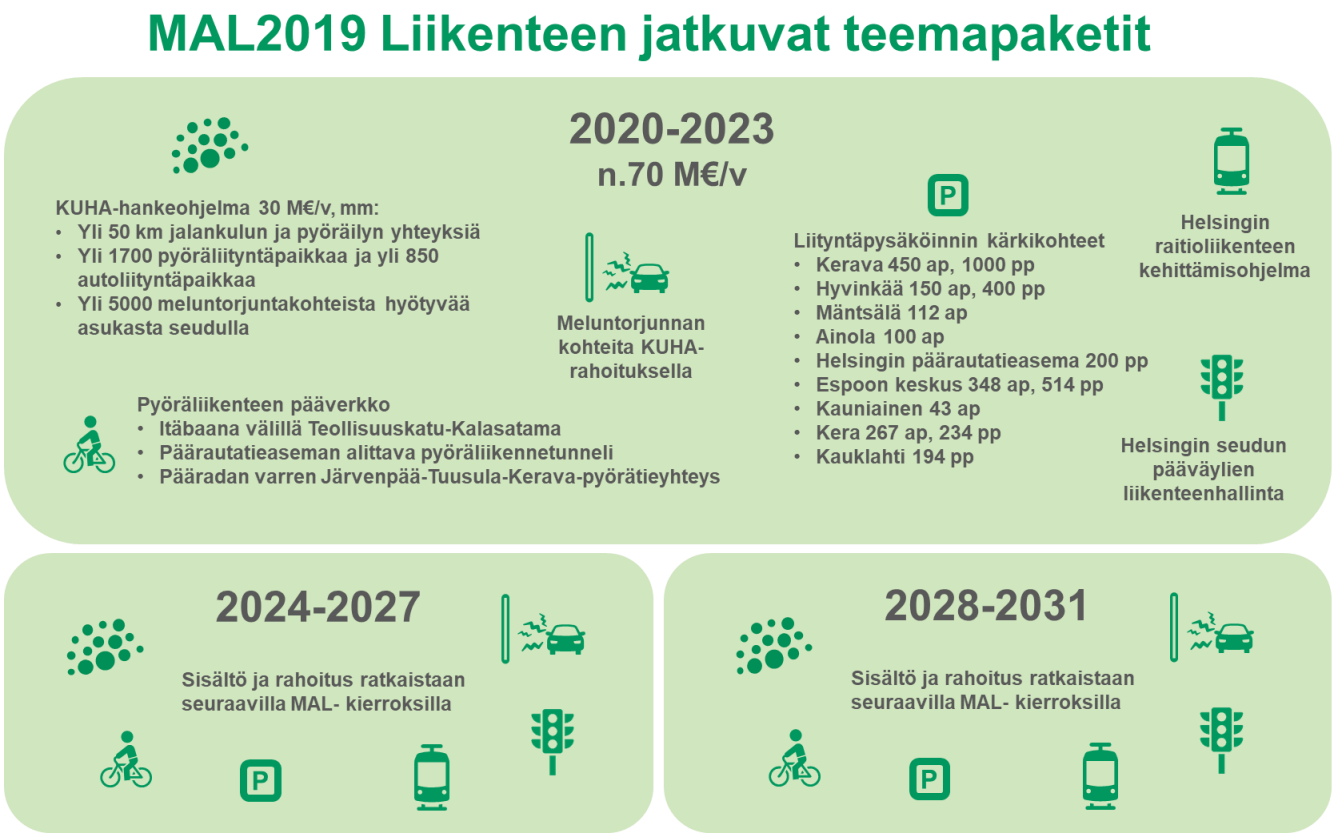
4.3.1 Merkittävät liikenneinvestoinnit ja niiden toteutusjärjestys

Alla olevassa kuvassa esitetään merkittävät ennen vuotta 2030 aloitettavat liikenneinvestoinnit ja niiden toteutusjärjestys jaettuna kolmeen toteutuskoriin. Hankkeen näkyminen korissa tarkoittaa, että siitä tehdään investointirahoituspäätös kyseisellä aikavälillä. Investointipäätösten lisäksi 2020-luvulle ajoittuu jo päätettyjä investointeja, jotka eivät näy korissa. On myös huomioitava, että investoinnit ajoittuvat esitettyä pidemmälle aikavälille, koska kaikki hankkeet eivät valmistu 2020-luvulla. Vuositason rahoitustarvetta on käsitelty luvussa 4.5.

MAL-suunnitelma antaa raamin hankkeiden ohjelmoinnille ja suunnittelun ohjelmoinnille. MAL-sopimuksessa sovitaan, mitkä hankkeet käynnistyvät ja mitä suunnitellaan kaudella 2020-2023. Lisäksi myöhempien jaksojen hankkeista pyritään sopimaan pitkäjänteisesti valtion kanssa, vastaavasti kuin valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Mikäli joku hanke ei etene suunnitellusti, se ei saa olla esteenä järjestyksessä seuraavien hankkeiden toteutukselle.

Kuva 22. MAL 2019 –suunnitelman ennen vuotta 2030 aloitettavien liikenneinvestointien ja merkittävien suunnittelukohteiden ajoitus. Hankekohtaiset kustannukset on esitetty sivulla (82) ja toimenpidekorteissa. Suunnitteluvalmius on varmistettava kaikkien hankkeiden osalta. Ohjelmassa nimettyjen maankäytön edellyttämien tiehankkeiden lisäksi voidaan muulla rahoituksella toteuttaa esimerkiksi Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä ja Myllypuron eritasoliittymä Kehä I:llä sekä Kehä I:n ja Itäväylän liittymä. Myös Kerava-Nikkilä radan ratasuunnittelu voidaan toteuttaa muulla rahoituksella.

Kuva 23. MAL 2019 Liikenteen jatkuvat teemapaketit.

KUHA-hankeohjelmaehdotus 2020-2023*

Kävely ja pyöräily

1. **Keravan ja Järvenpään välinen jalankulku- ja pyöräilyväylä radan varteen**, Järvenpää, Kerava & Tuusula
2. **Vt 2 mt 1224/ alikulku**, Vihti
3. **Mt 110 Turuntie, jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Nupuri-Kolmiranta**, Espoo & Kirkkonummi
4. **Mt 110 Turuntien jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Soidentaatie – Haapapurontie**, Kirkkonummi
5. **Mt 1494 jalankulku- ja pyörätie välille Vähä-Laukkoskentie – Porvoontie**, Pornainen
6. **Mt 140 litu-kohteet**, Vantaa
7. **Mt 170 Hangelby-Box**, Sipoo
8. **Mt 1324 Lahnuksentien jalankulku- ja pyörätie välille Huhtamäentie (Espoo) – Veikonmäki (Nurmijärvi)**, Espoo & Nurmijärvi
9. **Jalankulku- ja pyöräilyväylä välille mt 140 - Sepänmäki/Hirvihaaran koulu**, Mäntsälä
10. **Mt 132 Klaukkalantien-Lopentien jalankulku- ja pyörätie välille Klaukkalan ohikulkutien risteys- mt 1322 Nummenpääntie**, Nurmijärvi
11. **Mt 120 Kortesmäen kohdan alikulku**, Espoo
12. **Mt 11671 Linjatien jkp-tie välille mt 1456 (Vanha valtatie) - mt 140 (Vanha Lahdentie)**, Järvenpää, Mäntsälä & Tuusula
13. **Mt 11479 (Rusutjärventie), jalankulku- ja pyörätien toteut-taminen välille kt 45 (Hämeentie) – mt 11475 (Siippoontie)**, Tuusula
14. **PÄÄVE-verkon jkp-teiden parantamishankkeet**, Helsingin seutu
15. **Klaukkalantien katuosuuden jalankulku- ja pyörätie välille Kirkkotie-Klaukkalan ohikulkutien risteys**, Nurmijärvi
16. **Mt 1191 Upinniementie, jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Strömsbyntie-Ojangonkaari**, Kirkkonummi
17. **Kuusisaarenbaana (Meilahdentie - Paciuksenkatu)**, Helsinki
18. **Mt 1321 Perttula-Nurmijärvi, jkp-tie**, Nurmijärvi

Liityntäpysäköinti

1. **Keravan liityntäpysäköinti**, Kerava
2. **Hyvinkään rautatieaseman liityntäpyöräpysäköinnin kehittäminen**, Hyvinkää
3. **Mäntsälän rautatieaseman autojen liityntäpysäköinti**, Mäntsälä
4. **Puistolan liityntäpyöräpysäköinti**, Helsinki
5. **Hyvinkään rautatieaseman autojen liityntäpysäköinnin kehittäminen**, Hyvinkää
6. **Ruoholahden liityntäpyöräpysäköinti**, Helsinki
7. **Kt 45, Riihikallion bussipysäkki, liityntäpysäköinti**, Tuusula
8. **Oulunkylän liityntäpyöräpysäköinti**, Helsinki
9. **Ainolan liityntäpysäköinti, itäpuolen rakenteellinen autojen pysäköinti**, Järvenpää

Pienet ratahankkeet

1. **Raideliikenteen vaihdemuutokset**, Kirkkonummi
2. **Pienet ratahankkeet**, useita kohteita
3. **Laiturinäyttöjen ja koontinäyttöjen lisääminen vuosittain**, useita kohteita

Muut joukkoliikenteen kehittämishankkeet

1. **Pysäkkien laadun parantaminen tieverkolla**, useita kuntia
2. **Vt 3 Hyvinkään etl pikavuoropysäkit**, Hyvinkää

Meluntorjunta

1. **Vt 4 Metsola-Jokivarsi**, Vantaa
2. **Kt 45 Torpparinmäki**, Helsinki
3. **Vt 4 Viikki**, Helsinki
4. **Mt 101 Pihlajamäki**, Helsinki
5. **Vt 3 Kaivoksela**, Vantaa
6. **Vt 3 Pohjois-Haaga**, Helsinki
7. **Radan meluesteet, Viertola**, Hyvinkää
8. **Mt 101 Vartiokylä**, Helsinki
9. **Mt 120 Hämeenkylä**, Vantaa
10. **Mt 1456 välillä Kinnari – Peltola**, Järvenpää
11. **Vt 3 Vantaanlaakso**, Vantaa

Logistiikka

1. **Vt 3 Keimolan nykyisen palvelualueen korvaava paikka**, Vantaa
2. **Mt 1375 Koivukylänväylä/ vt4 liva:t**, Vantaa
3. **Kt 51 / mt 1191 (ramppi 21501, (Kirkkonummen etl.), liikennevalojen rakentaminen**, Kirkkonummi
4. **Portaalien korotukset erikoiskuljetusreiteillä**, Pääkaupunkiseutu
5. **Vt 25 ja mt 130 ramppi**, Hyvinkää
6. **Kt 45 / Mt 145, Tuusula, 0+-toimenpiteet, kiertoliittymän parantaminen**, Tuusula
7. **Vt 1 / Espoontie (ramppi 21105, pohjoinen), liikennevalojen rakentaminen ja kaistajärjestelyt**, Espoo
8. **Kt 45 / mt 152 / Vanha Tuusulantie, ramppien päät, liikennevalojen rakentaminen**, Tuusula
9. **Vt 7 Sipoonlahti (Rantatuuli, Neste Oil)**, Sipoo
10. **Lentoaseman taukopaikka**, Vantaa
11. **Tuuliruusun moottoritieliittymä, Vt 4- Mt 140 väli**, Mäntsälä

Maankäytön kehittäminen

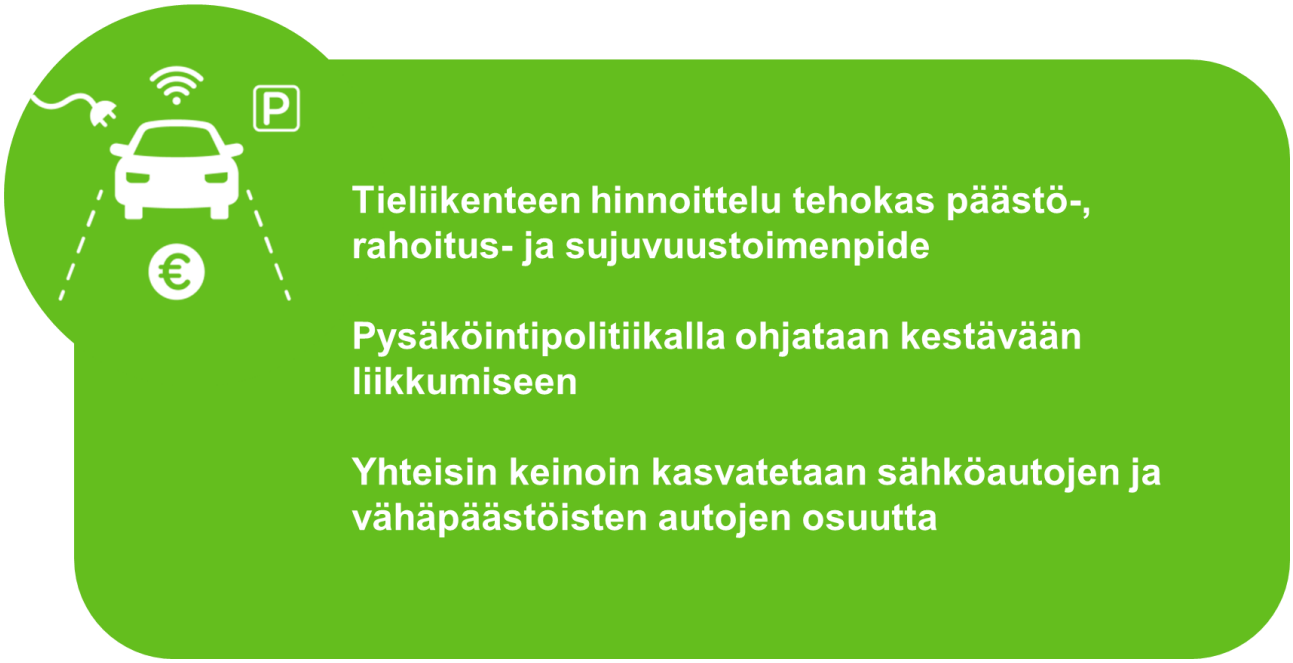
1. **Mt 140 Vanhan Lahdentien, Mt 146 Sipoontien ja Mt 11667 kiertoliittymä**, Järvenpää
2. **Kt 50 Kehä III, Kt 51-Mankki, valaistuksen parantaminen**, Kirkkonummi
3. **Mt 120 Vihdintien ja Rajatorpantien liittymän parantaminen**, Vantaa
4. **vt 25 ja mt 1421 ramppi**, Hyvinkää
5. **vt 25 ja Kalevankadun liittymä**, Hyvinkää
6. **Kt 51 Länsiväylä, Pedersinportin väliaikainen tasoliittymä**, Kirkkonummi
7. **Mt 148, Broböletien liittymän parantaminen**, Sipoo
8. **Mt 1311 Helsingintien – Ilvesvuorenkadun liittymän parantaminen**, Nurmijärvi
9. **Mt 140 Vankilan liittymän uudelleenjärjestelyt**, Kerava
10. **Kt 50 Kehä III, Masalanportin eritasoliittymä Kehä III:lla (Kt 50 Kehä III ja mt 11281 Sundsbergintie)**, Kirkkonummi

* Yksittäisissä hankkeissa valtion osuus vaihtelee välillä 0-100%.

Kuva 24. KUHA-ohjelmaan 2020-2023 sisältyvät kohteet.

4.4 Päästöjä vähennetään ajoneuvokantaa uudistaen sekä liikennesuoritetta pienentävin tiemaksuin

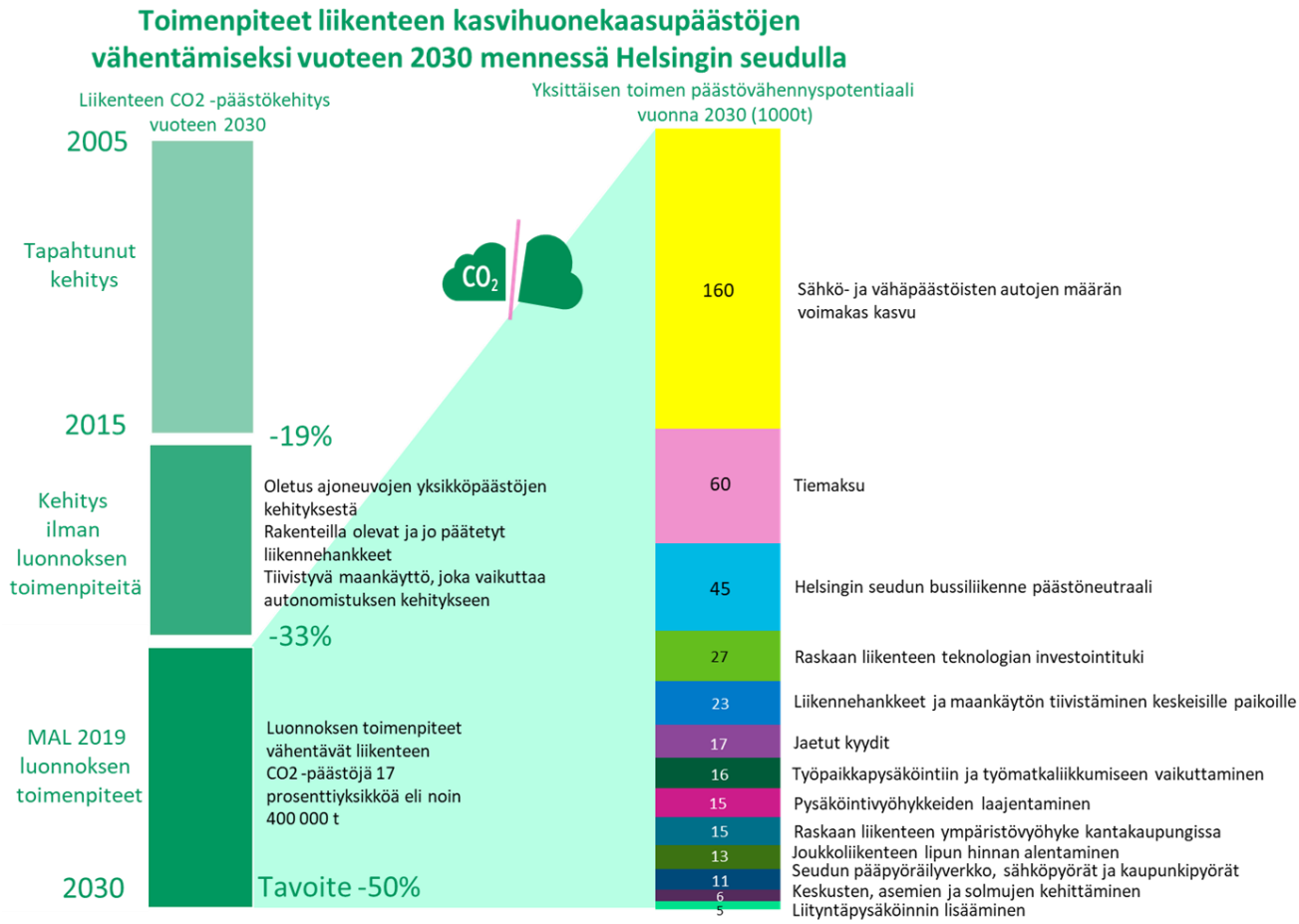
Liikenteen päästövähennystavoite saavutetaan vähentämällä tieliikenteen liikennesuoritetta mm. tiemaksuilla sekä ohjaamalla liikenteen energiankäyttöä tehokkaammaksi ja vähähiilisemmäksi. Tiemaksujen tuotot ohjataan seudun liikenteen palvelutason parantamiseen.

Liikenteen päästövähennystavoite perustuu Suomen sitoutumiseen Pariisin ilmastosopimukseen ja sen perusteella eri taakanjakosektoreille jaettuun päästövähennystavoitteeseen, joka liikenteen osalta on -50 % vuoteen 2030 vuoden 2005 tasosta. Tämä hyväksyttiin raamipäätöksessä MAL 2019 -suunnitelman velvoittavaksi tavoitetasoksi. Kansallisella tasolla pitkällä aikavälillä on tavoitteena liikenteen hiilineutraalius vuoteen 2045 mennessä Kunnilla on myös omia hiilineutraalisuutta koskevia kokonaistavoitteita, jotka voivat olla vielä kunnianhimoisempia, mutta toimenpiteet muilla sektoreilla eivät vähennä liikenteen päästöjä. MAL-suunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon myös kuntien hiilineutraalisuusohjelmissa olevia liikennettä koskevia toimenpiteitä. Asumisen osalta MAL-suunnitelmassa on lisäksi mukana toimenpiteitä, jotka koskevat asumisen energiatehokkuutta ja edistävät siten osaltaan hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista. MAL suunnitelmassa ei kuitenkaan oteta kantaa kuntien energiatuotannon tapoihin.

Suunnittelun yhteydessä on tarkasteltu joukkoa liikennejärjestelmän toimenpiteitä, joilla liikenteen aiheuttamien kasvihuonekaasupäästöjen määrää voidaan vähentää. Päästövähennystavoitteen saavuttaminen Helsingin seudulla on laskelmien mukaan mahdollista, mutta se edellyttää hyvin laajan toimenpideyhdistelmän toteuttamista. Tarkastelun mukaan tehokkain yksittäinen keino vähentää liikennesuoritetta ja sen aiheuttamia päästöjä on tiemaksu, eli ajoneuvoliikenteen hinnoittelu.

MAL-suunnitelman VE 0:ssa saavutetaan jo päätetyillä toimenpiteillä -33% päästövähennys. Suunnitelmaan on vaikutusten arviointia hyväksi käyttäen valittu riittävä määrä eri toimenpiteitä, joilla -50 % päästövähennys saavutetaan. Suunnitelma on kokonaisuudessaan rakennettu painottaen eri toimenpiteiden valinnassa niiden vaikutusta liikenteen päästöihin.

Kuva 25. MAL 2019 –suunnitelman keinot liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen.

Kuvan 21 vasen pylväs osoittaa v. 2005 jälkeen tapahtuneen kehityksen sekä jo päätettyjen liikennehankkeiden ja toimenpiteiden vaikutuksen liikenteen päästöihin. Näillä saavutetaan 33 % päästövähennys. Oikea pylväs osoittaa MAL 2019 suunnitelmassa esitettävät toimenpiteet ja niiden vaikutuksen liikenteen päästöihin. Päästövähennystavoite -50 % saavutetaan esitettyjen toimenpiteiden kokonaisuudella, jossa eri toimenpiteet ja niiden vaikutukset kytkeytyvät myös toisiinsa.

Tiemaksu ja bussiliikenteen päästöjen vähentäminen on tunnistettu erittäin kustannustehokkaiksi päästöjen vähentämisen keinoiksi. Vaikutuksiltaan pienempiä mutta hyvin kustannustehokkaita keinoja ovat ympäristövyöhykkeen kehittäminen sekä työpaikkapysäköintiin ja työmatkaliikkumiseen vaikuttaminen. Toimenpiteitä arvioitaessa on lisäksi tärkeää tunnistaa niiden muut vaikutukset. Päästöjen väheneminen on voimakkaasti kytköksissä muun muassa ilmanlaadun paranemiseen ja meluhaittojen vähentämiseen

Eri toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia on tarkemmin kuvattu muualla raportissa, toimenpidekorteissa sekä vaikutusten arvioinnin yhteydessä. Suunnittelun aikana on tutkittu myös sellaista vaihtoehtoa jossa ei ollut mukana tieliikenteen hinnoittelua yhtenä päästövähennyskeinona. Todettiin, että olennaista on koko keinovalikoiman mukana oleminen, yhtään esitettyä toimenpidettä tai ryhmää ei voida jättää pois ilman, että päästövähennystavoitteen saavuttaminen vaarantuu.

Tieliikenteen hinnoittelu tehokas päästö-, sujuvuus- ja rahoitustoimenpide

Seudulle luodaan valmius ottaa käyttöön tieliikenteen hinnoittelu liikenteen päästöjen ja tieverkon ruuhkautumisen vähentämiseksi. MAL 2019 suunnitelma on kokonaisuutena laadittu kestävää liikkumista edistäväksi ja liikenteen päästöjä vähentäväksi. Tiemaksut ovat kiinteä ja välttämätön osa tätä kokonaisuutta. MAL 2019 suunnitelman toteuttaminen edellyttää, että sekä valtio että seutu edistävät tiemaksujärjestelmän

aikaansaamista ja sopivat keskinäisestä työnjaostaan tässä. Helsingin seudun etu on vaikuttaa aktiivisesti seudulle parhaiten sopivan hinnoittelumallin suunnitteluun ja arviointiin.

Toimenpiteet:

- Valtion vastuulla on laatia tiemaksut mahdollistava lainsäädäntö sekä tehdä sen ohella mahdollisesti tarvittava muu auton omistamista ja käyttöä koskeva valtakunnallinen verotuksen uudistaminen. Valtio kohdistaa ILMO 45 raportin ehdottamalla tavalla lisärahoitusta kestävän liikkumisen ja kuljetusten kehittämiseen seuduille, jotka ottavat tiemaksut käyttöönsä. Erityisesti tulee selvittää ja ratkaista:

    - Tiemaksujen määräytymisen perusteet (vero vai maksu)
    - Tiemaksujen hallinnointiin liittyvät kysymykset

- Seutu ja valtio yhteistyössä suunnittelevat ja arvioivat iteroiden seudulle toteuttamiskelpoista tiemaksujärjestelmää. Sen käyttöönottamisesta päätetään erikseen ottaen huomioon auton käytön ja omistamisen verotuksen tilanne. Tiemaksujen tuotot kohdistetaan seudun liikennejärjestelmän ja sen palvelutason kehittämiseen. Tiemaksut eivät vähennä valtion seudulle muutoin osoittamaa liikenteen rahoitusta eivätkä estä sen kasvattamista. Tiemaksujen suunnittelun ja arvioinnin lähtökohtia ovat:

    - Tiemaksujen teknis-toiminnallinen ratkaisu on liikenteen päästövähennystavoitteen kannalta riittävän tehokas ja ruuhkautumista vähentävä
    - Seudun eri osien erilaiset olosuhteet otetaan huomioon tiemaksujen alueellisessa kohdentumisessa
    - Tiemaksut eivät muodostu tien käyttäjille kohtuuttomiksi
    - Tuottoja kohdistetaan hinnoittelun aiheuttamien haittojen kompensointiin ja joukkoliikenteen palvelutasoa parannetaan jo hinnoittelun käyttöön ottamisen yhteydessä, jotta se yhä useammin on todellinen vaihtoehto henkilöauton käyttämiselle.
    - Tiemaksujen hyötyjä ja haittoja eri alueille ja tienkäyttäjäryhmille arvioidaan kattavasti eri näkökulmista ja vaikutusten arviointi on kiinteä osa tiemaksujärjestelmän suunnittelua

Mikäli edellytykset tiemaksujen käyttöön ottamiselle ovat olemassa, voidaan niitä kokeilla aluksi rajoitetusti ja päättää jatkosta kokeilusta saatujen kokemusten jälkeen. Liikenteen hinnoittelun osalta selvitykset optimaalisista malleista, vaikutusarvioinnit ja vaadittava lainsäädäntö laaditaan ensin ja päätökset seudulla tehdään näiden jälkeen.

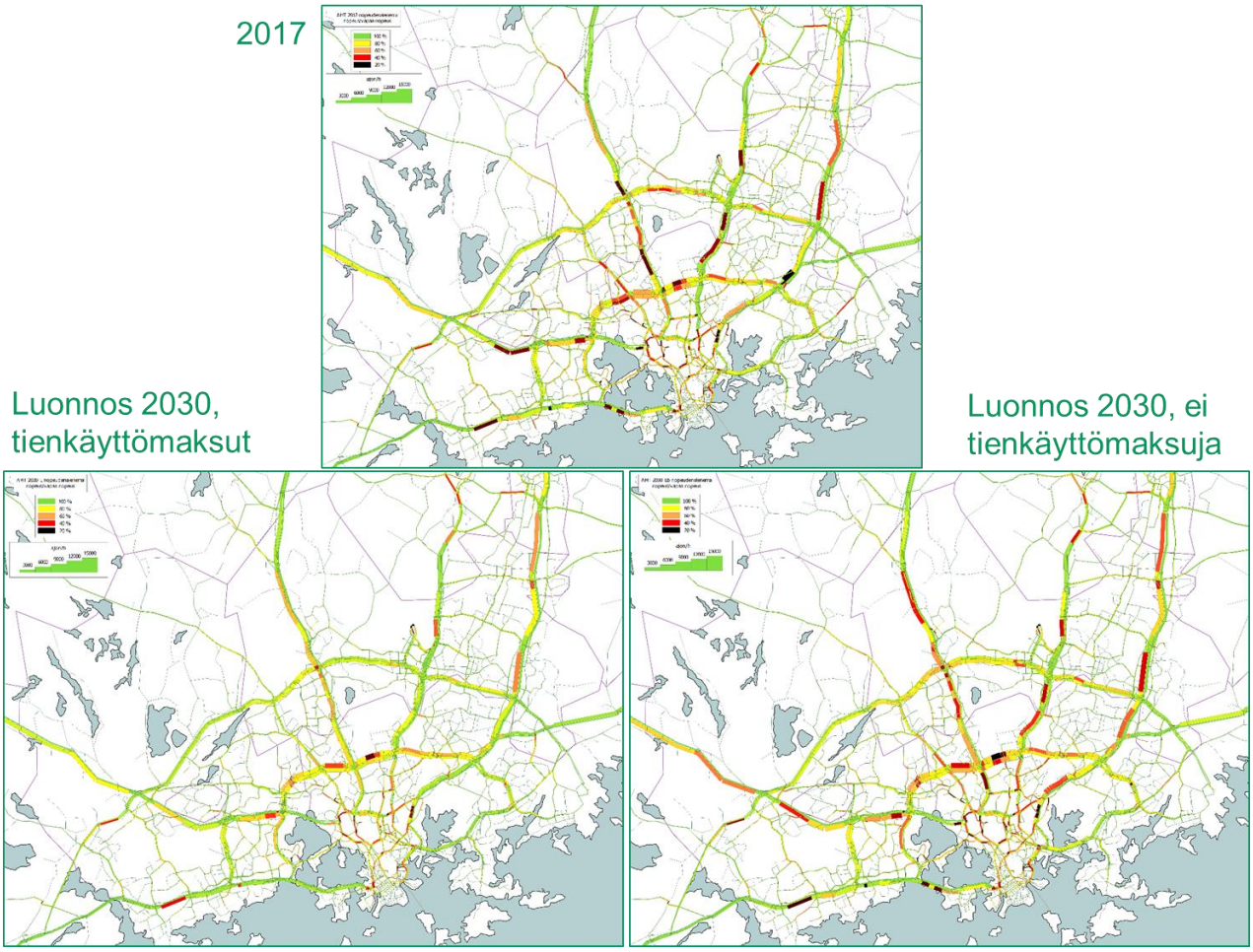
Seuraavassa kuvataan, miten tiemaksuja on käsitelty MAL 2019 suunnitelman laadintaprosessissa sekä esitetään keskeisimpiä tiemaksujen vaikutuksia.

MAL 2019 -suunnittelussa on tutkittu ja arvioitu tieliikenteen hinnoittelua osana liikennejärjestelmän kokonaisuutta käyttäen pohjana HLJ 2015 -suunnitelman jatkotyönä v. 2016 tehtyä selvitystä ja ottaen huomioon uuden maankäytön ja sen mukaiset liikennemäärät.

Hinnoittelua on tutkittu seuraavilla lähtöoletuksilla:

- Tuotoilla rahoitetaan seudun liikennejärjestelmän ja sen palvelutason kehittämistä. Tuottojen ei tule vähentää seudulle tulevaa valtion rahoitusta liikenteeseen.
- Oletuksena, että kuntien joukkoliikenteen subventioaste säilyy nykyisellään ja tiemaksujen tuotoista 30 % ohjataan joukkoliikenteen lipun hintojen alentamiseen. Joukkoliikenteen lippujen hintoja voidaan alentaa tällöin koko seudulla keskimäärin 15-30 % painottuen erityisesti niille alueille, joiden asukkaisiin tiemaksut vaikuttavat eniten. 70 % tiemaksujen tuotoista ohjataan investointien rahoitukseen ja palvelutason parantamiseen
- Alemmat tiemaksut vähäpäästöisille/päästöttömille autoille
- Nettotuotoiksi ns. täysillä hinnoilla on arvioitu 200 M€/vuosi

Tiemaksut tuottaisivat myös huomattavia hyötyjä. Ne lyhentäisivät matka-aikoja jopa kymmenyksellä, tekisivät matka-ajoista ennustettavampia, sujuvoittaisivat matka- ja kuljetusketjuja mahdollistaen paremmin ennakoitavan matka-ajan sekä tekisivät liikkumisesta turvallisempaa.

Kuva 26. Tie- ja katuverkon ruuhkautuminen aamuhuipputunnissa 2017, 2030 tiemaksuilla ja 2030 ilman tiemaksuja (musta/punainen kuvaa ruuhkaisia kohtia, vihreä ruuhkattomia kohtia).

Vaikutusten arvioinnin yhteydessä on tutkittu hinnoittelun kohdistumista seudun eri osiin ja asukasryhmiin. Tiemaksut kohdistuisivat kuitenkin vain alle 20 % aamuruuhkassa liikkuvista seudun asukkaista. Voimakkaimmin kustannusvaikutukset kohdistuisivat henkilöauton käyttäjiin asuntoalueen mukaan kantakaupungin alueella ja vähiten KUUMA-kuntien alueella. Asukasryhmien sisällä vaikutus olisi voimakkain suurituloisilla, jotka käyttävät eniten henkilöautoa. Hinnoittelun vaikutus yksityistalouksien vuosikustannuksiin vaihteli ollen enimmillään n. 700–1000 euroa. Tiemaksujen suuruus ei ole merkittävä verrattuna eri alueiden välisiin asumiskustannusten eroihin.

Hinnoittelun vaikutus eri alueiden välisiin vetovoimatekijöihin edellyttää tarkempaa tutkimusta, joka on mahdollista tehdä tiemaksujärjestelmää tarkemmin suunniteltaessa ja arvioitaessa. MAL 2019 suunnitelman yhteydessä on tehty esiselvitys tiemaksujen yhteydestä alueen vetovoimaan. Siinä on jäsennetty alueellista vetovoimaisuuteen ja houkuttelevuuteen liittyvää kokonaisuutta, jossa tiemaksut ovat yksi mahdollinen muu tekijä asuinpaikkaan tai yrityksen toimipaikan sijoittumiseen liittyvissä kysymyksissä. Tiemaksujen kohdistumista on arvioitu alustavasti väestö- ja vetovoimadynamiikan, työllisyysdynamiikan, yritysdynamiikan, asumisdynamiikan, saavutettavuusdynamiikan ja pitovoiman kannalta. Vaikutukset kohdistuisivat seudun eri osiin eri tavoin. Jatkoselvitystyön kannalta keskeisimmät tietotarpeet liittyvät mm. tiemaksuille vaihtoehtoisten päästövähennyskeinojen selvittämiseen, tiemaksujen hyötyjen ja haittojen kriittiseen objektiiviseen arviointiin, tiemaksuihin liittyvän hinnoittelun ja kulujen määräytymisperusteisiin (maksu vai vero), tiemaksujen teknis-taloudellisiin ratkaisuihin, hinnoittelun ja kulujen määräytymisperusteisiin, eri käyttäjäryhmille koituvien taloudellisten ja muiden vaikutusten tunnistamiseen, eri alueille koituvien elinvoimaan, vetovoimaan, ja pitovoimaan liittyvien vaikutusten tunnistamiseen ja niiden selvittämiseen vuorovaikutteisesti, liikenteellisten ja ei-liikenteellisten vaikutusarvioiden tekemiseen sekä tiedottamiseen ja viestintään alueen asukkaille ja muille toimijoille.

Vaikutusten arvioinnin yhteydessä on tutkittu myös liikennejärjestelmän toimivuutta ilman tiemaksuja. Tällöin ruuhkautuminen pahenisi merkittävästi useilla tiejaksoilla (kuva 26), päästövähennystavoitetta ei saavutettaisi ja jouduttaisiin tekemään liikenteen ruuhkautumisen vuoksi suunniteltua enemmän lisäkaistoja ja muita toimenpiteitä. Tämä johtaisi sisällöltään, vaikutuksiltaan ja kustannuksiltaan täysin erilaiseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, jolla ei saavutettaisi raamipäätöksessä yhteisesti hyväksyttyjä tavoitteita.

Liikenteen hinnoittelulla pyritään tilanteeseen, jossa tieverkon käyttäjät maksavat kulkutapansa valinnasta aiheutuvia haittoja. Henkilöauton käyttöä ohjaavat asukkaan omat tarpeet arjen sujuvuuden kannalta. He maksaisivat tien käytöstä, jos automatka on riittävän tärkeä, vaikka tarjolla olisi henkilöautolle kilpailukykyisiä vaihtoehtoja. Tiemaksu on tehokkain autoliikennettä vähentävä päästövähennyskeino, jota voidaan käyttää myös vähäpäästöisten ajoneuvojen osuuden kasvattamiseen vapauttamalla vähäpäästöiset ajoneuvot maksusta.

MAL2019 -suunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon myös Liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän 12.12.2018 julkistamassa loppuraportissa “Toimenpideohjelma hiilettömään liikenteeseen 2045” esitettyjä keinoja, joilla liikenteen kasvihuonekaasupäästöt voidaan vuoteen 2045 mennessä kokonaan poistaa. Työryhmän mukaan kestävän liikkumisen kokonaisuuden vaikuttavimpia toimenpiteitä lyhyellä aikavälillä ovat tiemaksujen käyttöönotto kaupunkiseuduilla ja pitkällä aikavälillä investoinnit kestävään liikennejärjestelmään. Työryhmä esittää, että kaupunkiseuduilla mahdollistetaan lainsäädännöllä veroluonteisten tiemaksujen käyttöönotto. Lainsäädännön valmistelu tulisi aloittaa mahdollisimman pian ja käyttöönotto tapahtuisi teknis-toiminnallisten ratkaisujen valmistuttua.

Pysäköintipolitiikalla ohjataan kestävään liikkumiseen

Pysäköintipolitiikka on merkittävä ohjauskeino, jolla vaikutetaan liikennejärjestelmään, maankäytön suunnitteluun sekä asuntotuotantoon. Kunnat ovat määritelleet pysäköintipoliittisia suunnitelmia, jotka ohjaavat kaavoitusta ja muuta suunnittelua. Niillä pyritään vastaamaan asukkaiden ja yritysten tarpeisiin, mutta oikeilla toimilla voidaan myös ohjata kestävään liikkumiseen, ruuhkien vähentämiseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Pysäköintipolitiikan toimenpiteet:

- Seudun kunnat laativat yhtenäiset pysäköintiperiaatteet ja sitoutuvat niihin
- Vaikutetaan työpaikkapysäköintiin ja työmatkaliikkumiseen

<u>Yhtenäiset pysäköintiperiaatteet</u>

Yhtenäisillä ja seudun eri osien erilaisuuden huomioivilla pysäköintiperiaatteilla voidaan saavuttaa yhteisesti määriteltyjä tavoitteita, välttää toimintojen sijoittumista seudun kannalta epäedullisiin paikkoihin sekä ohjata liikkumista esimerkiksi hinnoittelulla. Niissä tulee määritellä pysäköinnin maksullisuuden laajenemisen periaatteet seudulla erityisesti hyvän joukkoliikenteen palvelutason alueilla. Liikkumisvalintojen ohjaamisen lisäksi rajallisen katutilan tulee näkyä maksullisuusalueissa ja niiden määrässä. Suuntana periaatteissa on pysäköintimaksujen kasvaminen nykyisillä maksullisilla alueilla sekä maksullisten alueiden laajeneminen.

Markkinaehtoisen pysäköinnin toteutuminen mahdollistetaan kunnan niin halutessa. Samalla tuodaan pysäköinnin todellinen hinta näkyväksi. Keskitetyllä pysäköinnillä paikkojen käyttö on tehokasta ja se on tonttikohtaista pysäköintiä joustavampi ratkaisu tulevaisuuden epävarmuudet huomioiden. Laadittavissa periaatteissa kannustetaan myös yhteiskäyttöautojen käytön sekä vähäpäästöisten/päästöttömien autojen osuuden lisäämiseen. Kunnat hyväksyvät yhteiset periaatteet hyödynnettäväksi kaavoituksessa ja muussa pysäköinnin suunnittelussa.

<u>Vaikutetaan työpaikkapysäköintiin ja työmatkaliikkumiseen</u>

Pysäköintiratkaisuja määrittelevät kuntien lisäksi yksityiset tahot sekä työnantajat. Pysäköintiedun muuttamista verotettavaksi selvitetään. Pysäköintietu eli ilmaisen pysäköintipaikan tarjoaminen työpaikalla on veroton etu, joka antaa henkilöautolle kilpailuedun suhteessa kestäviin kulkumuotoihin. Esimerkiksi Ruotsissa työnantajan tarjoama pysäköintipaikka lasketaan veronalaiseksi tuloksi. Autopaikkaedun verotusarvon määrittelyyn on esitettävissä useita käytännön ratkaisuja, jotka muodostuvat verotuksessa jo käytössä olevista malleista tai niiden yhdistelmistä. Arvon määrittämisessä voidaan käyttää esimerkiksi luontoisetupäätöksessä vahvistettavaa taulukoitua arvoa tai markkina-arvoa. Verotuksessa on mahdollista ottaa huomioon vähennysmahdollisuus siltä osin kun autoa tarvitaan työtehtävissä tai esimerkiksi samoin perustein, joilla

asunnon ja työpaikan väliset matkat voi vähentää verotuksesta oman auton käytön mukaan. Myös työsuhdematkalipun verotusarvon korottamista selvitetään.

Selvitetään keinot hyödyntää systemaattisesti tehtäviä liikkumissuunnitelmia suurilla työpaikoilla sekä niihin kannustamista esimerkiksi verovähennyksillä. Liikkumissuunnitelmat ja niiden yhteydessä toteutettavat viisaan liikkumisen toimenpiteet on tunnistettu tehokkaiksi ja helposti käyttöön otettaviksi keinoiksi pysäköintiratkaisujen löytämiseksi ja kestävien kulkutapojen lisäämiseksi. Määrätietoisesti toteutetut työpaikkojen liikkumissuunnitelmat voivat vähentää autolla tehtyjä työmatkoja jopa useita kymmeniä prosentteja (Liikennevirasto 2016). Tutkimuksessa mukana olleissa organisaatioissa henkilöautokilometrit vähenivät keskimäärin 15-20 %.

Yhteisin keinoin kasvatetaan sähköautojen ja vähäpäästöisten autojen osuutta

Fossiilisten polttoaineiden vähentäminen liikenteessä ja niistä vähitellen luopuminen on kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen ja pidemmällä aikavälillä hiilineutraaliuden tavoittelun kannalta erittäin merkittävää. Valtioneuvoston selonteossa kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta tavoitellaan, että sähköautojen määrä vuonna 2030 olisi vähintään 250 000. Jos Helsingin seudun osuus koko Suomen sähköautoista pysyy nykyisen suuruisena, olisi noin 20 % seudun henkilöautoista tuolloin sähkökäyttöisiä. Tällä sähköautojen osuuden merkittävällä lisäyksellä voitaisiin itsessään vähentää päästöjä vuoden 2030 vertailuvaihtoehtoon verrattuna arviolta 160 000 tonnia. Sähköautojen lisäksi muidenkin nolla- ja vähäpäästöisten ajoneuvojen osuuden edistäminen on tärkeää.

Sähköautokannan merkittävä kasvu on tunnistettu yhdeksi tehokkaimmista keinoista vähentää liikenteen hiilidioksidipäästöjä. Samalla sen toteutuminen vaatii nykytilanteeseen verrattuna merkittäviä ja nopeasti käyttöön otettavia toimenpiteitä, joiden vaikutuksista (mm. kustannuksista) ei ole tarkkaa tietoa. Jos ennakoidusta sähköautojen osuudesta vuoteen 2030 mennessä jää merkittävä osa toteutumatta, on 50 % liikenteen päästövähennystavoite vaarassa, ja muiden suunnitelmatoimenpiteiden rooli päästötavoitteen saavuttamisessa korostuu. Samalla positiiviset ilmanlaatu- ja meluvaikutukset jäävät toteutumatta. Toimenpiteen seuranta osana MAL-seurantaa on keskeisessä roolissa, jotta korjausliikkeitä voidaan tehdä tarvittaessa.

Vuoden 2018 keväällä Suomessa oli käytössä noin 1600 täyssähköautoa. Samaan aikaan sähköautojen hankintaa tukeneessa Norjassa jo yli puolet uusista autoista on sähköautoja. Vuonna 2017 sähköautojen osuus kaikista Norjan autoista oli noin 8 % ja Oslon kaupungin ruuhkamaksuvyöhykkeellä jo noin 25 % ajosta tapahtuu sähköautoilla. Kasvun taustalla on useita kannustimia, mm. verohelpotukset ja pysäköintietuudet.

Myös liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän ”Toimenpideohjelma hiilettömään liikenteeseen 2045 (nk. ILMO45)” -raportissa on kuvattu lukuisia toimia sähköautojen sekä muiden vähäpäästöisten ajoneuvojen osuuden kasvattamiseksi, kuten nollapäästöisten henkilöautojen hankintatuen ja jakeluinfratuen jatkamista, auto- ja ajoneuvoveron päästöporrastuksen jyrkentämistä sekä polttoaineveron nostamista. Raportissa on myös käytetty arviota, jonka mukaan sähköautojen tehdashinta on 2020-luvun puolivälissä jo samassa tasossa polttomoottoriautojen kanssa. Sähköautojen hankintaan ja latausinfran kehittämiseen tarvitaankin tukea etenkin 2020-luvun alkupuolella.

Toimenpiteet sähköautojen osuuden merkittävään kasvattamiseen ovat:

- Valtio tukee sähköautojen hankintaa verotuksen ja hankintatuen keinoin

- Valtio tukee sähköautojen latauspisteiden rakentamista nykyistä enemmän
- Kunnissa sujuvoitetaan latauspisteiden rakentamista ja tuetaan markkinaehtoisia kokeiluja
- Infrasta vastaavat (kunnat, valtio) ottavat käyttöön laajemmin etuuksia sähköautoille ja vähäpäästöisille autoille esim. pysäköinti, lisäkaistojen kaistaetuudet
- Tiemaksujen suunnittelussa huomioidaan vähäpäästöisille/päästöttömille autoille myönnettävät etuudet
- Kunnat huomioivat latausinfran kaavoituksessa ja tontinluovutusehdoissa
- Julkisorganisaatiot ohjaavat kilpailutuksissa ja kalustohankinnoissa vaihtoehtoisiin käyttövoimiin

Erilaisten kannustimien käyttöönotossa (pysäköinnin hinta, kaistaetuudet uusilla tieliikenteen kaistoilla) tulee huomioida liikennejärjestelmän kokonaisuus ja välttää tilannetta, jossa sähköautojen suosiminen vaikuttaisi negatiivisesti kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kilpailukykyyn.

Sähkön hyödyntäminen liikenteen käyttövoimana ei aiheuta merkittäviä tarpeita lisätä sähköntuotannon kapasiteettia, mikäli sähköautojen lataaminen ajoitetaan pääsääntöisesti sähkön kulutuksen hiljaisempiin aikoihin. Tulevaisuudessa akkujen latausajankohtaa voi älykkään latauksen avulla säädellä ja siten tuoda merkittävän kysyntäjoustokohteen sähkömarkkinoille. Sähköautojen integrointi osaksi joustavaa sähköverkkoa kaipaa myös hyviä kannusteita ja toimintamallien kehitystä.

Helsingin seudun bussiliikenteestä päästöneutraali

HSL:n bussiliikenteessä tavoitteena on leikata joukkoliikenteen lähipäästöjä sekä hiilidioksidipäästöjä yli 90 % vuoden 2010 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää uusinta ajoneuvoteknologiaa, biopolttoaineita sekä sähkön hyödyntämistä energianlähteenä. Suunnitelman toimenpiteenä esitetään, että vuoteen 2030 mennessä tavoitellaan kaikessa Helsingin seudun bussiliikenteessä (sis. HSL-alueen ulkopuolisen liikenteen) päästöneutraalia liikennettä. Toimenpide vähentää tarkastelluista yksittäisistä toimenpiteistä kolmanneksi eniten CO2-päästöjä ja on siten erittäin merkittävä osa kokonaisuutta. HSL:n ja Uudenmaan ELY-keskuksen lisäksi myös kunnat edistävät omilla toimillaan tavoitteen saavuttamista, esimerkiksi kalustolle tarvittavan pysäkki-infrastruktuurin osalta.

Raskaan liikenteen toimenpiteet

Raskaat ajoneuvot tuottavat noin neljäsosan EU-alueen tieliikenteen hiilidioksidipäästöistä ja noin 5 % kaikista kasvihuonekaasupäästöistä. Osuus on suurempi kuin kansainvälisen ilmailun tai meriliikenteen. Julkiset tahot voivat vaikuttaa raskaiden ajoneuvojen yksikköpäästöjen pienentämiseen, joskin rajallisesti. Toimenpiteet raskaan liikenteen vähäpäästöisyyteen ovat:

- Laajennetaan nykyinen Helsingin kantakaupungin ympäristövyöhyke koskemaan kaikkea raskasta liikennettä sekä selvitetään sen alueellisen laajentamisen vaikutuksia
- Valtion kuljetusyrityksille myöntämillä investointituilla kasvatetaan biopolttoaineilla, kaasulla ja sähköllä kulkevien ajoneuvojen osuutta
- Kuljetusyrittäjien energiatehokkuussopimukset tai muut vastaavat toimivat edellytyksenä valtion myöntämille investointituille

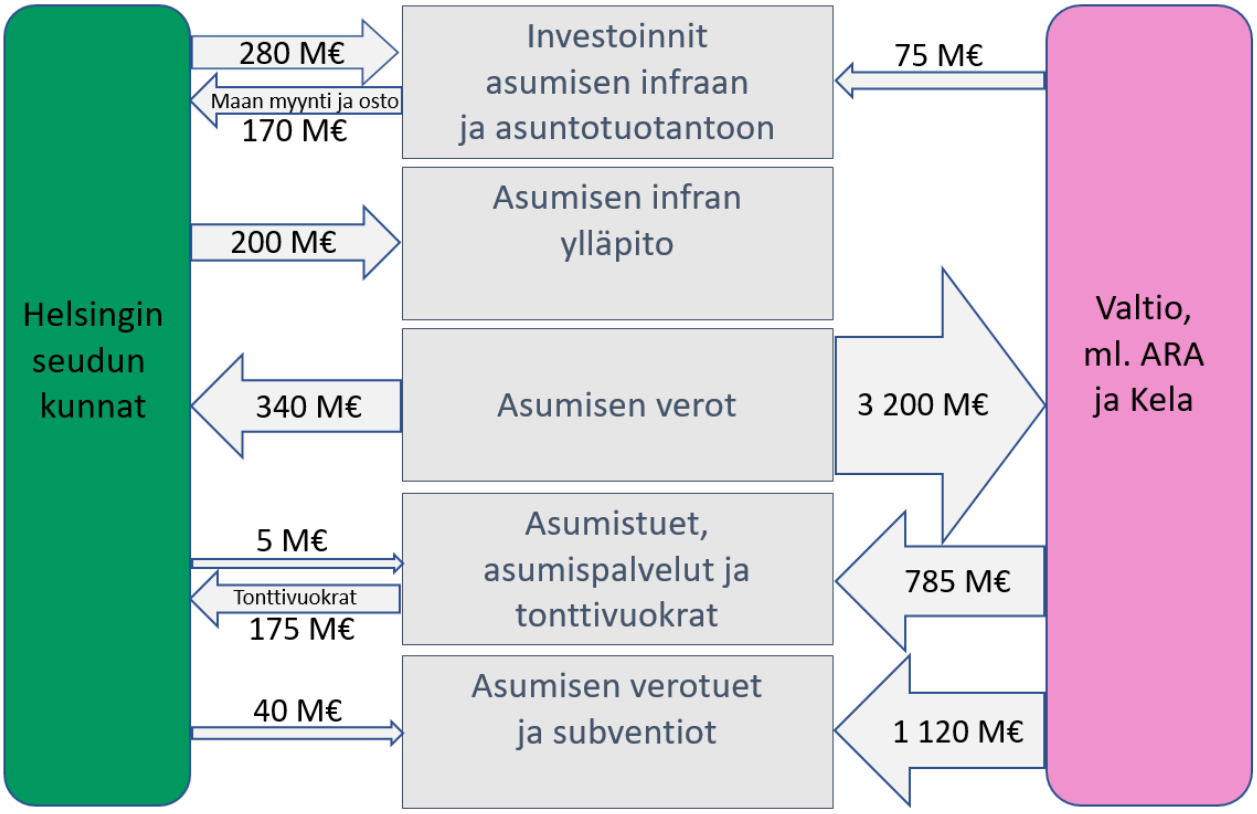
4.5 Miten suunnitelma rahoitetaan?

Asuntoinvestoinnit ja asumisen rahoitus

MAL 2019 -suunnitelma sisältää mittavia asuntoinvestointeja. Asuntorakentamispäätöksiä tehdään vuosittain 16 500 asunnon tavoitetasolla noin 4,5 mrd.€ vuodessa. Asuntoinvestointeja tekevät niin yksittäiset kotitaloudet pääosin osakekaupoin ostamalla uudiskohteiden asuntoja, vuokrataloyhtiöt (yleishyödylliset ja vapaarahoitteiset yhtiöt) sekä asumisoikeustoimijat rakennuttamalla yhtiöilleen asuntoja. Uutena toimijana uudisasuntomarkkinoilla ovat viime vuosina olleet erityyppiset asuntorahastot, jotka ovat sekä rakennuttaneet kokonaisia kohteita, että ostaneet merkittäviä määriä rakennusvaiheessa olleita asuntoja osakekaupoin.

Julkisen sektorin rooli on erilainen asuntotuotantohankkeiden edellytysten toteuttajana ja asumisaikaisena tukijana. Asuntotuotantohankkeet tarvitsevat toteutuakseen asemakaavan, rakennusluvan, rakentamiskelpoisen tontin sekä rahoituksen. Vastaavasti maanvuokrat, tontinmyyntitulot, kiinteistövero sekä maankäyttösopimuskorvaukset tuottavat kunnille tuloja, joilla yhdyskuntarakenteen ylläpitoa ja investointeja voidaan rahoittaa.

MAL-suunnitelman valmistelussa on tehty taloustarkastelu vuoden 2017 osalta miten paljon Helsingin seudun kunnat ja osaltaan valtio käyttivät seudun asuntotuotannon edellytysten luomiseen, rahoittamiseen sekä asumisen tukemiseen julkisia varoja. Kokonaisuuden toteutumiseksi tarvitaan mittavat investoinnit kunnilta tonttien rakentamiskelpoisiksi saattamiseksi sekä palveluiden turvaamiseksi. Tässä taloustarkastelussa ei ole otettu kantaa palvelusektorin investointitarpeisiin.

Kuva 27. Yhteenveto vuonna 2017 käytetyistä julkisista varoista asuntotuotannon mahdollistamiseen, asuntotuotannon rahoittamiseen ja asumisaikaisiin tukiin.

Valtio käytti Helsingin seudulla vuonna 2017 asuntohankkeiden käynnistymisen tukemiseen 75 miljoonaa, josta 42 miljoonaa erityisryhmien investointiavustuksena, käynnistysavustuksina 20 miljoonaa euroa sekä infra-avustuksiin 13 miljoonaa euroa.

Kunnat tekivät asuntotuotannon mahdollistamiseksi investointeja katuverkkoon, huolehtivat asemakaavoituksesta, rakennuslupatoiminnasta, puistoista ja yleisistä alueista yhteensä seudulla noin 300 miljoonan edestä. Asumiseen liittyvä infrastruktuurin ylläpitoon kunnat käyttivät yhteensä noin 200 miljoonaa euroa. Maanmyyntien ja ostojen yhteisvaikutuksena kunnat saivat noin 170 miljoonan nettotuoton.

Asumisen liittyvinä verotuloina kunnat saivat 340 miljoonaa euroa kiinteistöveroa. Valtion verotulot olivat yhteensä 3,2 miljardia euroa, koostuen asuntokaupan varainsiirtoverosta 145 M€, vuokratulon pääomaverosta 850 M€, asuntojen myyntivoiton verosta 360 M€, asuntorakentamisen arvonlisäverosta 860 M€, korjausrakentamisen arvonlisäverosta 595 M€ sekä asuntojen ylläpidon arvonlisäverosta 390 M€.

Asumisaikaiset rahavirrat koostuvat asumistuesta, tonttivuokrista sekä asumispalveluista erityisryhmille. Valtio maksoi asumistukea seudun kuntien asukkaille 640 M€ ja toimeentulotuesta korvattiin asumisen kuluihin 143 M€. Asumispalveluiden osalta kunnat käyttivät yhteensä noin 5 M€ vuodessa. Viime vuosien aikana asumistuen saajien määrä on ollut kasvussa mutta parantuneen työllisyystilanteen johdosta kasvu on taittunut ja tukisumma on kääntynyt laskuun. Asumistuki on välttämätön edellytys pienituloisten asukkaiden asumismenojen kohtuullistamiseksi. Tontinvuokrina kunnat saavat yhteensä vuokratuloa 175 M€. Valtio maksoi korkotukea 2 miljoonaa seudulle vuonna 2017.

Arvioitaessa verotukien ja subventioiden osuutta asumisen talouskokonaisuudessa voidaan todeta, että alhaisempina tontinvuokrina ja -myyntituloina kunnat subventoivat nykykäytännön mukaisesti noin 40 M€. Valtion tuki verotuksen kautta lähinnä erilaisten vähennysten kautta on liki 1,1 mrd euroa. Tämä summa koostuu kotitalousvähennyksestä 120 M€, asumistuen verovapaudesta 150 M€, ensiasunnon varainsiirtoveron vapaudesta 30 M€, oman asunnon myyntivoiton verovapaudesta 720 M€ sekä asuntolainojen korkojen verovähennysoikeudesta 100 M €.

Rahoituksen osalta valtio takasi vuonna 2017 korkotukilainoja 690 M€:lla ja takauslainoja 60 M€:lla. Kunnat subventoivat lisäksi asumista säännellyn asuntokannan osalta alhaisempina tontinvuokrina ja maanmyyntituloina sekä maankäyttösopimuksissa pienempinä sopimuskorvauksina.

MAL 2019 -suunnitelman toteutumisen tueksi tarvitaan edelleen valtion taloudellista panostusta seudun asuntotuotantoon ja rakentamisen edellytysten luomiseen.

Vuosittain Helsingin seudulla on tarve 4 600 asunnon valtion takaukseen, mikä tarkoittaa noin 700 miljoonan euron valtuutta. Käynnistysavustuksen osalta tarvitaan vähintään 46 miljoonaa, mikä on nykyisen tason mukaan laskettuna 10 000 €/asunto. Lisäksi tarvitaan investointiavustuksia erityisryhmien (opiskelijat, nuorisoasunnot, ikääntyneet, päihde- ja mielenterveyskuntoutujat, kehitysvammaiset, asunnottomat) asumisen tason nostamiseksi ja laitoshoivasta luopumiseksi. Tarpeellista on myös turvata nykyinen taso muiden valtion tukimuotojen osalta (korjausavustukset vammaisten ja vanhusten asuntojen korjaamiseen, esteettömyysavustukset, hissiavustukset, avustukset asumisneuvontaan). Nykymuotoisten tarjontatukien kannustavuus on riittämätön.

Uusina tukimuotoina MAL 2019 -suunnitelman kokonaisuuden rahoittamisessa ovat energia-, korjausavustukset ja purkuavustukset taloyhtiöiden energiakorjausten tekemiseksi kansallisiin päästövähennystavoitteisiin pääsemiseksi. Toisena mittavampana asuinympäristöjen kokonaiskehittämiseen ja eriarvioistumiskehityksen pysäyttämiseen tähtäävän myönteisen erityiskohtelun ohjelman rahoittaminen erillisen kehittämisavustuksen turvin. Myönteisen erityiskohtelun ohjelman vaikuttavuuden tukemiseksi tulee jatkaa vähintään nykyisellä tasolla asumisneuvojatoiminnan taloudellista tukemista.

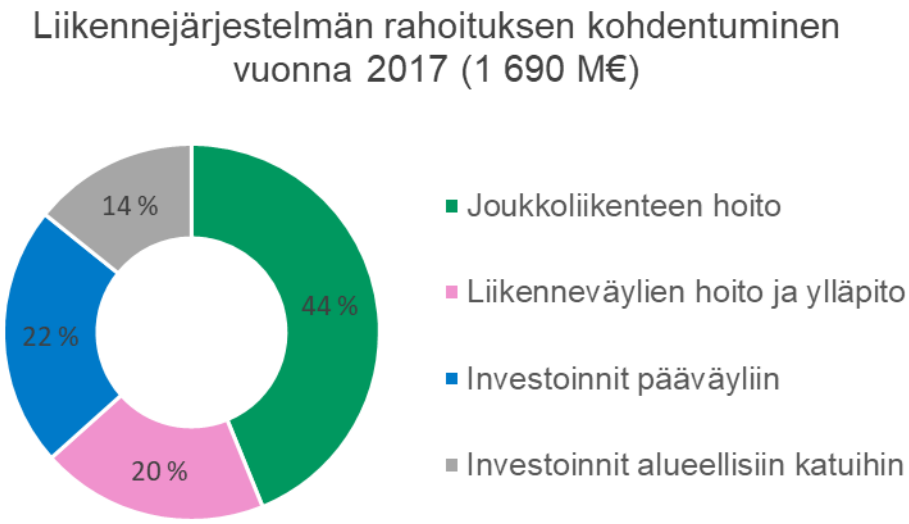
Liikennejärjestelmäkokonaisuus

Helsingin seutu tuottaa reilusti yli kolmanneksen (38 %) Suomen kansantuotteesta, seudulla sijaitsee lähes neljännes toimipaikoista ja kolmannes yrityssektorin henkilöstöstä. Viime aikoina erot muuhun maahan ovat jopa kasvaneet. Pitkittyneen taloudellisen taantuman jälkeen seudun tuotannon kasvu nousi plussan puolelle jo vuonna 2014, kun muualla maassa positiivinen kehitys alkoi vasta vuoden 2016 aikana. Voidaan perustellusti siis todeta, että Helsingin seutu on Suomen talouden moottori, jonka kestävän kasvun turvaaminen on tärkeää koko Suomelle ja sen kilpailukyvylle. Tämän seudullisen kasvun turvaaminen sopimuskaudella ja kilpailukyvyn vahvistaminen edellyttävät kuntien lisäksi myös valtion osallistumista ja sitoutumista seudulliseen liikennejärjestelmän kehittämiseen.

Huolimatta tämän hetkisestä talouden noususuhdanteesta ovat julkisen talouden näkymät pitkällä aikavälillä epävarmoja mm. työikäisen väestön pienentymisestä johtuen. Epävarmuuksien johdosta ei ole perusteita olettaa liikennejärjestelmän rahoitustason merkittävää kasvua koko sopimuskaudelle. Rahoituksen ennustettavuuden heikentymisestä johtuen suunnitelman valmistelussa on haettu kustannustehokasta rahoituksen ja toimenpiteiden kokonaisuutta, joka varmistaisi suunnitelmassa esitettyjen seudullisten kehittämishankkeiden toteutumisen. Tämä tarkoittaa nykyisen rahoituspohjan uudelleen arviointia. Suunnitelmassa on esitetty yhtenä mahdollisuutena tiemaksu ja siitä saatavien tuottojen ohjaaminen liikennejärjestelmän kehittämiseen sekä lipputulojen osuuden kasvu. Ensisijaisesti tiemaksut vastaisivat muihin seudullisiin tavoitteisiin mutta tiemaksusta saatavat tuotot parantaisivat myös rahoituspohjan ennustettavuutta. Lipputulojen osuuden kasvun voidaan olettaa jatkuvan seudun asukasmäärän ja joukkoliikenteen houkuttelevuuden kasvaessa. Rahoituksen kannalta reunaehdot tulevaksi sopimuskaudeksi ovat siis metropolialueen kasvu ja toimintaympäristön epävarmuuksien huomioiminen, jotka vaativat rahoituspohjan vahvistamista.

Nykyinen liikennejärjestelmän rahoitus

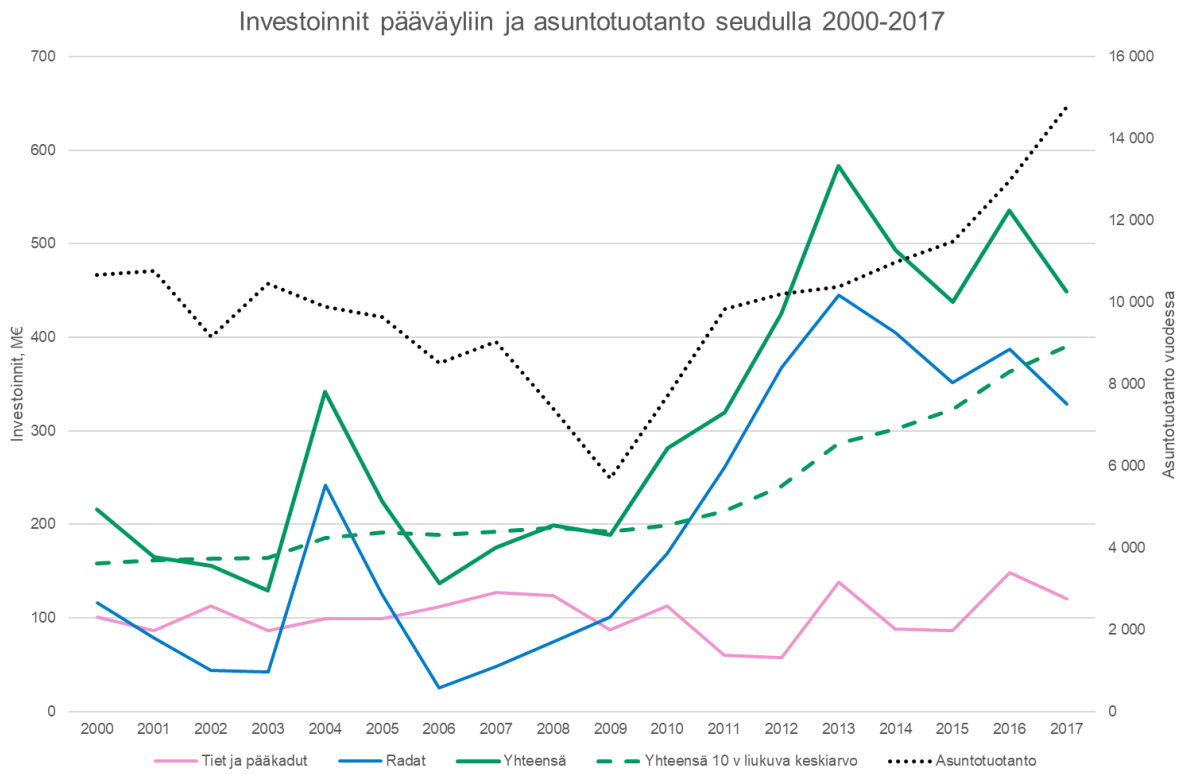
Koko liikennejärjestelmän rahoitustaso on nykytilanteessa (vuonna 2017) yhteensä yli 1,69 miljardia euroa vuodessa. Nykytilanteessa liikenneverkon investointien osuus on 36 % rahoituksesta, liikenneverkon hoidon ja ylläpidon osuus on 20 % ja joukkoliikennepalvelujen osuus 44 % (kuva 28). Nykytilannetta tarkasteltaessa pitkän aikavälin rahoitustasossa korostuu seudullisten liikenneinvestointien (radat, tiet ja pääkadut) merkittävä kasvu 2000-luvun alkuun verrattuna. Liikenneinvestointien taso on ollut viime vuosina seudulla suurten ratahankkeiden vuoksi ennätyksellisen korkealla. Liikenneinvestointien kymmenen vuoden liukuva keskiarvo on noussut tänä aikana lähes 150 %, joka selittyy erityisesti ratahankkeiden merkittävällä kasvulla. Vuosien 2008-2017 aikana seudun asukasmäärä on kasvanut 20 % ja pitkän aikavälin asuntotuotantomäärä noin 14 %. Samanaikaisesti tiehankkeisiin on investoitu aiempaa vähemmän. Pelkästään pääväyläinvestointien taso Helsingin seudulla oli vuonna 2017 yhteensä noin 450 miljoonaa euroa. (kuva 29).

Kuva 28. Liikennejärjestelmän rahoituksen kohdentuminen nykytilanteessa.

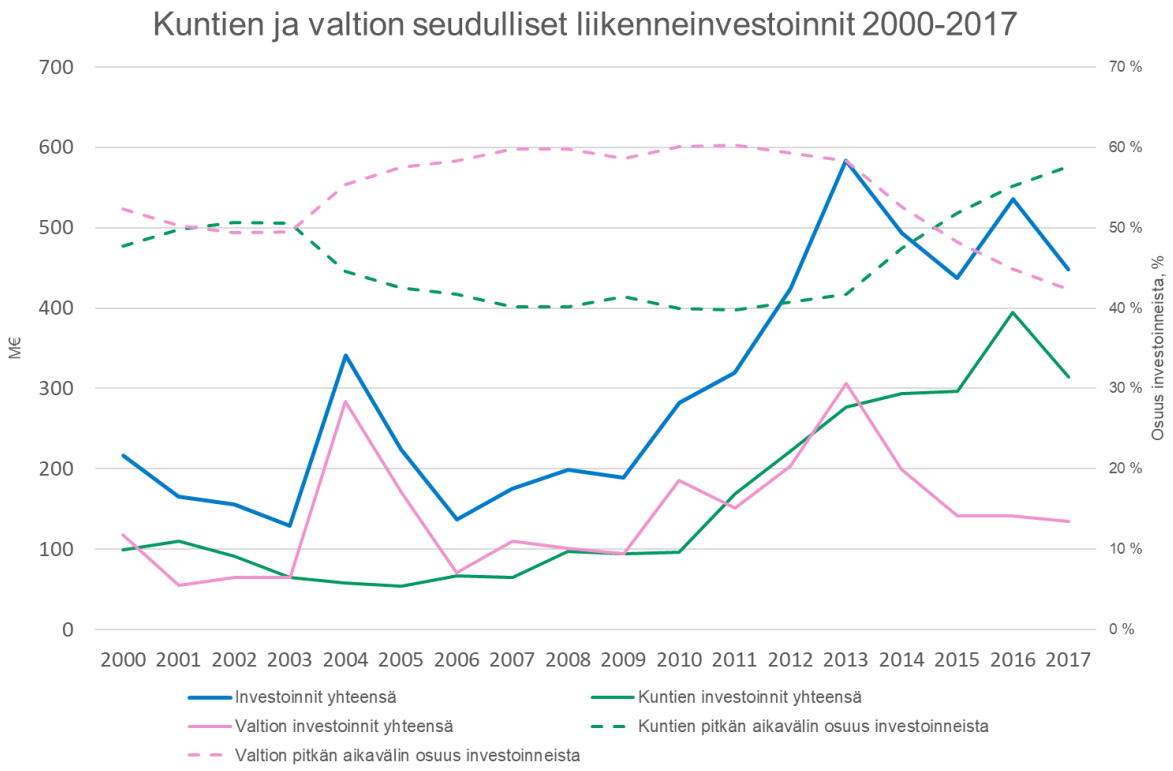
Perinteinen työnjako valtion ja kuntien välillä on ollut, että valtio rahoittaa suurimman osan pääväyläverkon investoinneista, kun taas kunnat tukevat paikallisia joukkoliikennepalveluita ja huolehtivat lisäksi alemmasta katuverkostaan. Tarkasteltaessa pääväylien investointien jakautumista kuntien ja valtion osalta viime vuosina, on edellä mainittu jako muuttunut. Tarkastelujaksolla ovat kuntien investoinnit kasvaneet vuodesta 2013 alkaen ja valtion vastaavasti laskeneet (kuva 30). Muutos näkyy valtion ja kuntien osuuksien pitkän aikavälin kehityksessä, jota on tarkasteltu kymmenen vuoden liukuvan keskiarvon perusteella suhteessa

kokonaiskehitykseen. Lähes koko 2000-luvun alun valtion ja kuntien suhde pääväylien investoinneissa on pysynyt lähes vakioisella 60 - 40 tasolla, mutta vuoden 2014 jälkeen pitkän aikavälin suhde on kääntynyt toisin päin (kuva 30).

Kuva 29. Liikennejärjestelmän rahoituksen kohdentuminen nykytilanteessa, pääväylät.

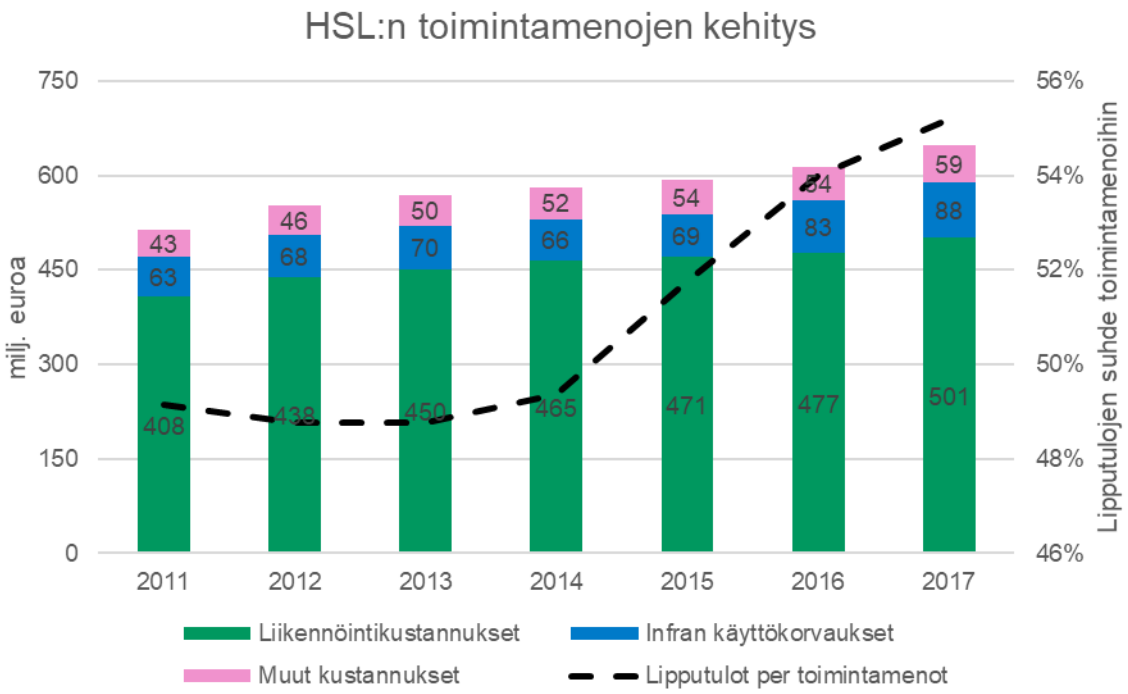
Valtio on linjannut liikennepoliittisessa selonteossa (2012), että se on valmis osallistumaan suurten kaupunkiseutujen raideliikenneinvestointien rahoittamiseen. Lähtökohtana on, että kaupunkiratahankkeet toteutetaan 50–50 -periaatteella valtion ja kuntien kesken. Valtio avustaa metron ja kaupunkiraitioteiden rakentamista 30 prosentin osuudella. Kuluvalla sopimuskaudella metron laajennuksesta valtion osuus jäi selvästi alle 30 % kustannustason ylityttyä, Raide-Jokerin kustannuksista valtio rahoittaa 30 % ja esimerkiksi Helsingin raitioverkon laajennuksen kaupunki on rahoittanut kokonaan.

Kuva 30. Kuntien ja valtion osuudet Helsingin seudullisista liikenneinvestoinneista 2000-2017.

Edellä kuvattujen pääväylien lisäksi kunnat huolehtivat lisäksi alemmasta katuverkostaan. Kuntien investoinnit alueellisiin katuihin ovat olleet vuosina 2008–2017 keskimäärin noin 200 miljoonaa euroa vuodessa. Alueelliset katuinvestoinnit ovat nousseet lievästi viime vuosien ajan, mutta vuonna 2015 ne nousivat pääkaupunkiseudulla 65 miljoonalla eurolla noin 245 miljoonaan euroon. Tämä johtui pääasiassa Espoon metroasemien ympäristöjen mittavista asunto- ja katurakentamisista. Investointitaso tulee pysymään korkealla Länsimetron jatkeen varrella olevien uusien asemien ja niiden ympäristöjen rakentamisen johdosta. MAL-sopimuksen mukaiset, kasvavat asuntotuotantotavoitteet edellyttävät kunnissa myös jatkossa monin paikoin uutta tie- ja katurakentamista.

Investointitason lisäksi myös joukkoliikenteen kustannukset ovat kasvaneet sekä HSL-alueella että muualla Helsingin seudulla. Tarkasteltaessa seudullisesti merkittävimmän toimijan HSL:n kustannuskehitystä vuodesta 2011 vuoteen 2017 ovat kokonaistoimintamenot kasvaneet 26 %, joka selittyy suurelta osin liikennöintikustannusten kasvulla (kuva 31). Lähtökohtaisesti noin puolet tästä rahoitetaan lipputuloilla ja loput kuntaosuuksien perusteella. Toisaalta samaan aikaan kustannusten nousun kanssa ovat myös lipputulot kasvaneet. Tämä näkyy lipputulojen ja toimintamenojen suhteen kasvuna yli 6 % -yksiköllä seitsemän vuoden aikana 49 %:sta 55 %:iin. Muutosta selittää seudun asukasmäärän ja joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvu sekä joukkoliikenteen lippujen hintojen nousu. MAL–suunnitelman kuuluvien seudullisesti merkittävien joukkoliikennehankkeiden toteutuminen tarkoittaa edelleen infrakorvausten ja operointikustannusten nousua. Joukkoliikenteen kustannusten nousu edellyttää myös uusien rahoituskeinojen tarkastelua.

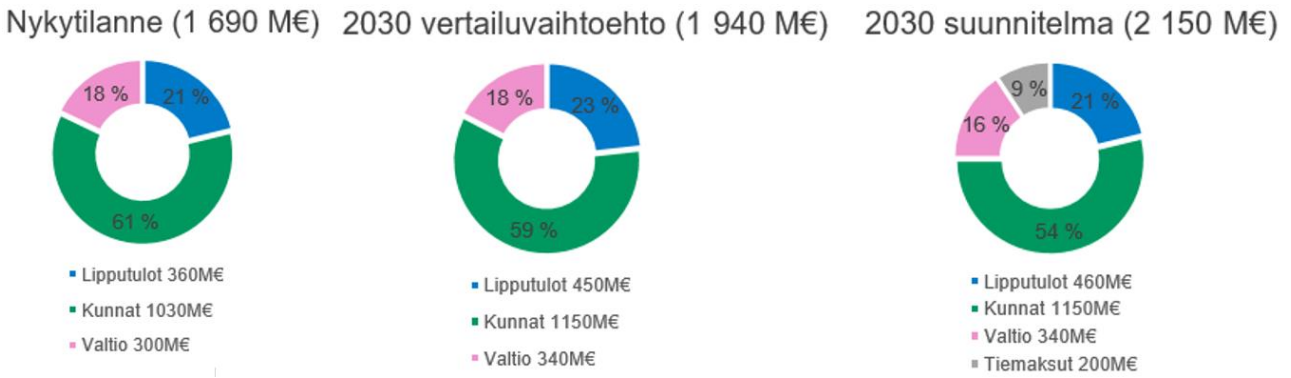
Kuva 31. HSL:n toimintamenojen kehitys ja lipputulot suhteessa menoihin 2011-2017.

Osa joukkoliikenteen kustannuksia ovat infrakorvaukset. Joukkoliikenteen infrakorvauksilla kohdistetaan yhtenäisen HSL-alueen joukkoliikenteen investoinneista aiheutuvat kulut alueen jäsenkunnille nousujen suhteessa liikennemuodoittain kunnittain. Infrakorvaukset ottavat HSL-alueen kuntien osalta huomioon mistä kunnasta nousija on kotoisin, mutta HSL-alueen ulkopuolelta tulevan nousijan noususta aiheutunutta kustannusta infran käytöstä ei voida nykyisin kohdistaa näiden nousijoiden kotikunnille.

Rahoituksen kohdentuminen ja rahoituspohja suhteessa suunnitelman liikenneinvestointihankkeisiin

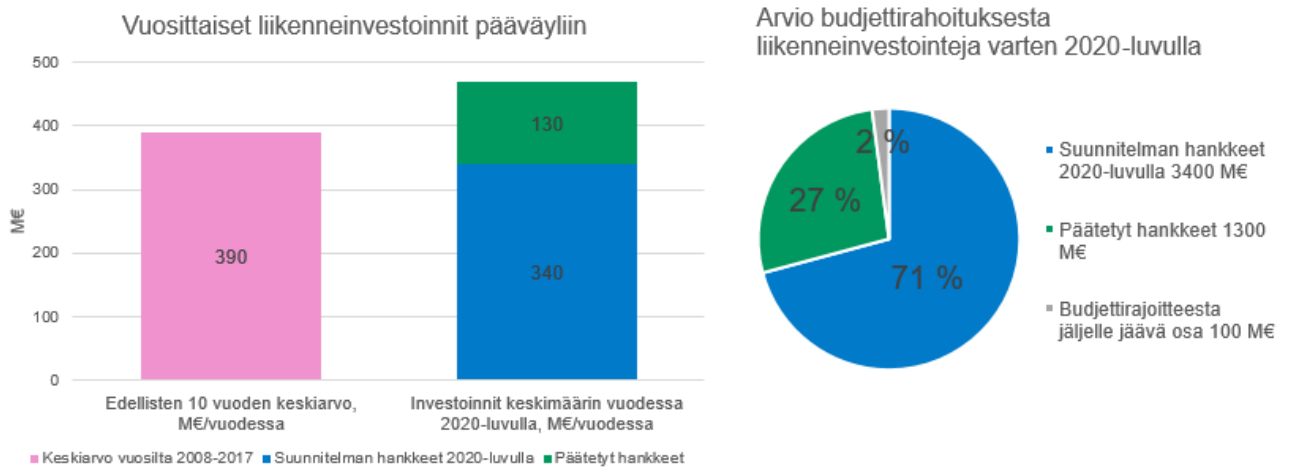
MAL 2019 –suunnittelun valmistelussa on selvitetty erilaisia ratkaisuja seudun kasvun edellyttämän liikennejärjestelmän rahoittamiseksi ja rahoituspohjan arvioimiseksi suhteessa sopimuskaudelle esitettyihin investointeihin. Liikennejärjestelmän rahoitus kohdentuu suunnitelmassa vahvasti joukkoliikenne hankkeisiin ja palveluihin. Suunnitelmassa esitetyt investoinnit hankkeisiin (ml. päätetyt hankkeet) on yhteensä arviolta noin 4,7 miljardia euroa vuoteen 2030 asti, joista suurin osa on joukkoliikennehankkeita. Lisäksi suunnitelmassa esitettyjen investointien kustannuksista 2030-luvulle ulottuu arviolta 900 M€. Arvioidussa investointien rahoitustasossa on jonkin verran päällekkäisyyttä, sillä esimerkiksi meluntorjunnan ja liityntäpysäköinnin hankkeita voidaan rahoittaa KUHA-rahoituksella (tavoite 30 M€/ vuosi). Vertailun vuoksi viimeisten 10 vuoden (2008-2017) investoinnit Helsingin seudulla pääväyliin ovat olleet 3,9 miljardia euroa (pl. alueelliset kadut).

Alla olevassa kuvassa on esitetty rahoituspohjan jakautuminen nykytilanteessa sekä vuoden 2030 vertailuvaihtoehdoissa (kuva 32). Vuoden 2017 toteutuneet kokonaismenot operointiin, kunnossapitoon ja investointeihin (vrt. kuva 28) on jaettu rahoituslähteen mukaan valtion, kunnan ja lipputulojen mukaan. Vuoden 2017 toteutuneen jaon perusteella on muodostettu vuodelle 2030 vertailuvaihtoehdon ja suunnitelman skenaariot pitkän aikavälin makrotaloudellisten oletusten ja liikennemallista saatujen tietojen perusteella. Vuoden 2030 liikennejärjestelmän rahoituksen ennustetasossa on huomioitu väestöennuste, joka kuvaa tässä verotulojen kasvuennustetta, oletettu pitkän aikavälin BKT:n kasvun olevan 1,5 %, julkisen talouden supistuvan vuotuisesti n. 0,25 % ja keskimääräisen inflaation olevan 2 % tulevaisuudessa. Lipputulojen summa perustuu liikennemallista saatuihin tuloksiin, joita on käytetty myös kustannus-hyöty -analyysissä. Vertailuvaihtoehto ei sisällä ajoneuvoliikenteen hinnoittelua ja sen tuottoja. Vastaavasti suunnitelman rahoituspohja sisältää tiemaksujen nettotuotot 200 M€/vuodessa vuodesta 2025 alkaen. Nettotuotto perustuu liikennemallin ennusteeseen. Suunnitelmassa tiemaksujen avulla vahvistettavan rahoituspohjan perusedellytyksenä on, että seudulta kerätyt tiemaksujen tuotot kohdennettaisiin seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen. Tiemaksut on kuvattu tarkemmin luvussa 4.4. Lisäksi suunnitelmassa on oletettu joukkoliikenteen lipunhintojen keskimääräinen 15-30 % alennus alueesta riippuen (ks. luku 4.3).

Kuva 32. Liikennejärjestelmän rahoituksen jakautuminen vuositasolla nykytilanteessa sekä vuonna 2030 vertailuvaihtoehdon ja suunnitelman osalta.

Seuraavaksi arvioidaan MAL-suunnitelman liikenneinvestointeja (suunnitelma ja aiemmin päätetyt hankkeet) suhteessa 2020-luvun ennustettuun investointiraamiin, joka on johdettu rahoituspohjan kohdentumisesta perustuen nykytilanteen mukaiseen rahoituksen jakaumaan ja edellä määriteltyyn makrotaloudelliseen kehitykseen. Investointeihin on käytettävissä 36 % kokonaisrahoituksesta, josta tie- ja ratainvestoinnit käsittävät noin 2/3 osaa. Sen perusteella joukkoliikenteeseen ja teihin (pl. alueelliset kadut) on 2020-luvulla kumulatiivisesti käytettävissä arviolta 4800 M€, jos ajoneuvoliikenteenhinnoittelu otettaisiin käyttöön vuodesta 2025 alkaen ja lipputuloja kertyisi ennustetusti.[10] Suunnitelmassa esitetyt joukkoliikenne- ja tiehankkeet kattavat 98 % arvioidusta 2020-luvun joukkoliikenne- ja tieinvestointiraamista. Kokonaisuudessaan suunnitelmassa esitetyt ja 2020-luvulle ajoittuvat sekä jo päätetyt hankkeet tarkoittavat keskimäärin noin 470 miljoonan euron investointeja vuodessa, kun edellisten 10 vuoden keskiarvo on ollut 390 miljoonaa euroa vuodessa ja vuonna 2017 investoinnit pääväyliin olivat 449 miljoonaa euroa. (kuva 33)

Kuva 33. Arvio suunnitelman tie- ja joukkoliikenneinvestoinneista suhteessa 2020-luvun investointiraamiin. Laskennallisesti liikennehankeohjelma mahtuu arvioituun investointiraamiin, mutta jättää hyvin vähän riskivaraa hankesuunnitelmien kustannusarvioiden nousulle.

Tarkastelun perusteella rahoituspohjaa olisi tärkeää vahvistaa ja laajentaa, jotta voidaan turvata suunnitelman investoinnit ja taata seudullinen kasvu. Käytännössä kasvun turvaamiseksi valtion tulisi osallistua seudun liikenneinvestointien rahoittamiseen viime vuosia suuremmalla panostuksella, koska vastaavasti kasvava asuntotuotanto ja asemanseutujen kehittäminen edellyttävät kunnilta merkittäviä lisäpanostuksia alueelliseen katuverkkoon.

[10] On huomioitavaa, että tässä esitetty budjettirajoitearvio perustuu yhteen valittuun makrotaloudelliseen skenaarioon. Lisäksi laskemissa ei ole huomioitu korkomenojen muutoksia tai muita epävarmuustekijöitä.

5 Seudun suuntia vuoden 2030 jälkeen

MAL-visio ja MAL-tavoitteet viitoittavat suunnittelua myös vuoden 2030 jälkeen. MAL 2019 -suunnittelu on strategista ja pitkälle tulevaisuuteen tähtäävää. Mitä kauemmas ajattelemme, sitä vaikeampi tulevaisuuteen on kuitenkin nähdä. Suunnittelun avulla tulevaisuuden haasteisiin tulisi kyetä vastaamaan mahdollisimman tehokkaasti, minimoimaan riskejä ja huomioimaan mahdollisuuksia toimintaympäristön muuttuessa. Toimintaympäristö muuttuu nopeasti ja suunnitelmia onkin tarpeen päivittää säännöllisesti ja mahdollistaa niiden joustavuus.

Vuoteen 2050 ulottuva suunnittelu on väkisinkin epävarmempaa ja epätarkempaa kuin seuraavalle kymmenvuotiskaudelle (vuoteen 2030) tähtäävä suunnittelu, johon siihenkin liittyy epävarmuuksia erityisesti teknologian ja palveluiden kehityksen suhteen. Joitakin tulevaisuuden muutossuuntia voidaan arvioida nykykäsityksen ja tässä ajassa tunnistettujen ja vahvistuvien ilmiöiden perusteella. Tunnistetuista ilmiöistä MAL-suunnittelun kannalta keskeisiä ovat ilmastonmuutos, kaupungistuminen, väestön muutokset (seudun kasvu, väestön ikääntyminen ja maahanmuutto), digitalisaatio ja palveluistuminen, automatisaatio ja robotisaatio sekä taloudessa tapahtuvat muutokset.

MAL 2019 –työssä muodostettiin pitkän tähtäimen suunnittelun tueksi neljä toisistaan poikkeavaa tulevaisuuden näkymää eli skenaariota:

1. Jatkumo (hallittu kasvu ja ennustettava kehitys)
2. Tesla (markkinavetoinen maailma ja nopea teknologinen kehitys)
3. Toukola (heimoistuminen ja sosiaaliset muutokset)
4. Blade Runner (äkilliset ja odottamattomat muutokset)

Kunkin skenaarion näkökulmasta määriteltiin keinot ja toimenpiteet, jotka edistävät MAL 2019 -tavoitteiden saavuttamista myös vuoden 2030 jälkeen ja joita on järkevää toteuttaa skenaariosta riippumatta.

MAL 2019 –suunnitelman maankäytön tavoitevuosi on 2050. Seudun maankäyttö tukeutuu vahvasti nykyrakenteeseen myös pitkälle tulevaisuuteen. Kasvu ohjataan nykyiseen kaupunkirakenteeseen ja alueille, joissa joukkoliikenne on kilpailukykyinen vaihtoehto henkilöautolle. Seudun ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet, erityisesti asemanseudut ja keskukset ovat asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumisen lähtökohtana. Pidemmällä aikatähtäimellä seudun kasvu edellyttänee myös uusia avauksia. Uudet alueet tulee kytkeä kestävästi seudun muihin osiin. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että niiden toteuttaminen sidotaan alueen edellytyksenä olevaan raideinvestointiin ja uusien, autoriippuvaisten vyöhykkeiden synty ehkäistään.

MAL 2019 --suunnitelman liikenteen ja asumisen toimenpiteet suunnitellaan tarkemmin vuoteen 2030 asti mutta niillä varaudutaan myös tätä pidempään ajanjaksoon. Asuntotuotannon riittävyys on varmistettava sekä lyhyellä että pitkällä aikatähtäimellä. Liikennejärjestelmää kehitetään kestäviin kulkumuotoihin pohjautuvaksi muodostamalla koko seudulle pitkän aikavälin raidevisio sekä sen toteuttamispolku. Pyöräliikenteen verkkoa parannetaan jatkuvasti sekä kattavuudeltaan että laadultaan. Ajoneuvoliikenteen verkkoa kehitetään palvelutasolähtöisesti toteuttamaan keskeisen tie- ja katuverkon visiota. Keskeisen tie- ja katuverkon tulee mahdollistaa automaattiajaminen sekä muut turvallisuutta ja ympäristöä merkittävästi parantavat ratkaisut. Liikenteen hinnoittelua hyödynnetään ohjaamaan liikennejärjestelmää kohti hiilineutraaliustavoitteita.

Helsingin seudun vetovoimatekijöitä on tarpeen vahvistaa ja kansainvälistä sekä valtakunnallista saavutettavuutta edistää niin lyhyellä kuin pitkällä tähtäimellä. Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Helsingin satamien toimintaedellytykset sekä joukko- ja tavaraliikenteen maayhteydet tulee varmistaa ja kehittää keskeisen tie- ja katuverkon palvelutasoa tavoitteita vastaavaksi.

Valtakunnalliset nopeat ratayhteydet suunnitellaan ja toteutetaan Tampereen ja Turun suuntiin. Tavoitteena on, että Etelä-Suomen kasvukolmion (Helsingin, Tampereen ja Turun kaupunkiseudut) välinen liikenne toimii sujuvasti 2040-luvulla. Kasvukolmiolla on suurin vastuu koko valtion elinvoimaisuudesta, ja se kilpailee kansainvälisesti muiden metropolien kanssa. Pitkällä tähtäimellä varaudutaan myös Helsinki–Tallinna-tunnelin toteuttamiseen.

MAL 2019 -suunnitelman tunnistettuja toimenpiteitä vuodesta 2030 eteenpäin:

- Kasvihuonekaasupäästöjä leikataan vuoden 2030 tasosta maankäytön ja liikenteen suunnittelulla, taloudellisten ohjauskeinojen avulla, uusia palveluita ja teknologioita kehittämällä ja hyödyntämällä, ruoan ja energian lähituotannolla, päästöjen kompensoinnilla sekä hiilinieluilla siten, että Helsingin seudusta tulee hiilineutraali.

- Uusi maankäyttö sijoitetaan tiivistävästi ja kestävästi ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille. Uuteen joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyviä vyöhykkeitä voidaan ottaa käyttöön, mikäli alueen edellytyksenä olevasta joukkoliikenneinvestoinnista on sitova päätös.

- Varmistetaan, että seudun asuntotuotanto on riittävää kasvavan väestön tarpeisiin ja mahdollistaa laadukkaan asumisen kaikille väestöryhmille.

- Liikennejärjestelmää kehitetään kestäviin kulkumuotoihin pohjautuvaksi muodostamalla koko seudulle pitkän aikavälin raidevisio sekä sen toteuttamispolku. Joukkoliikenne integroidaan kokonaisuutena juna- ja metroverkosta alkaen.

Kasvihuonekaasupäästöjä leikataan vuoden 2030 tasosta

Kasvihuonekaasupäästöjä pitää leikata edelleen vuoden 2030 tasosta, jotta seudun hiilineutraalius- ja päästövähennystavoitteet voidaan saavuttaa. Tavoitteena on, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt lähestyvät nollaa ja Helsingin seudusta tulee hiilineutraali. Valtakunnallisena tavoitteena on, että koko Suomi on hiilineutraali vuoteen 2045 mennessä. Uudellamaalla on tätäkin tiukempia tavoitteita. Uudenmaan maakunta sekä Helsinki, Vantaa ja Hyvinkää tavoittelevat hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä ja Espoon on tarkoitus olla hiilineutraali jo vuonna 2030.

Keinoina hiilineutraaliuteen ovat erityisesti maankäytön ja liikenteen suunnittelu, taloudelliset ohjauskeinot, uusien palveluiden ja teknologioiden kehittäminen ja hyödyntäminen, ruoan ja energian lähituotanto, päästöjen kompensointi sekä hiilinielut.

Uusi maankäyttö sijoitetaan kestävillä kulkutavoilla hyvin saavutettavasti. Vähittäiskauppaa ja muita palveluita ohjataan keskuksiin ja joukkoliikenteen solmukohtiin. Joukko- ja pyöräliikenteen infraa ja palveluita parannetaan myös vuoden 2030 jälkeen. Ympäristötehokkaiden kulkumuotojen yhteen toimivuutta parannetaan solmupisteitä parantamalla ja informaatio-ohjauksella.

Uusia palveluita ja teknologioita kehitetään ja hyödynnetään. Liikenteen hallinnan menetelmät, automatisaatio ja robotiikka sekä big datan käyttö mahdollistavat liikennevirran ja kuljetusten optimoinnin ympäristön ja liikenneturvallisuuden ehdoilla. Viestintäteknologia ja etätyö korvaavat työ- ja asiointimatkoja, ympäristötehokkaat kotiinkuljetukset korvaavat ostosmatkoja. Kuljetuksia voidaan tehostaa ja vähentää paikalla valmistamisen ja 3D-tulostuksen lisääntymisen myötä.

Taloudellisista ohjauskeinoista keskeisin on ajoneuvoliikenteen hinnoittelu. Muita keinoja ovat esimerkiksi ympäristöhaittojen verotus ja muut maksut (kuten pysäköintimaksut) sekä vähäpäästöisen teknologian edistäminen. Nykyisin tunnettuja keinoja vähäpäästöisen teknologian edistämiseen ovat esimerkiksi sähköpyörien tuki, etuisuudet vähäpäästöisille ajoneuvoille ja ympäristöbonukset hankinnoissa sekä erilaiset tutkimus- ja kehittämishankkeet ja pilotit. Erilaisia taloudellisia ohjauskeinoja hyödynnetään ja otetaan käyttöön vuoteen 2030 mennessä ja niiden määrää ja kohdentumista säädetään vaikutusten perusteella.

Uusi maankäyttö sijoitetaan tiivistävästi ja kestävästi

Uusi maankäyttö sijoitetaan tiivistävästi ja kestävästi ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille ja niiden täydentymisalueille. Mahdollisia laajentumisalueita otetaan käyttöön, mikäli alueen edellytyksenä olevasta liikenneinvestoinnista on sitova päätös.

Nykyisen taajamavyöhykkeen ja siihen kytkeytyvien alueiden tiivistäminen ja täydentäminen on keskeistä erityisesti suunnittelujakson alkupuolella. Uudistavaa lisärakentamista hyödynnetään vajaasti rakentuneilla alueilla, erityisesti asemanseuduilla ja keskuksissa. Uusia asemanseutuja rakennetaan (esimerkiksi Palopuro

Hyvinkäällä) ja asemia otetaan käyttöön maankäytön kehittyessä. Raideinvestointeja edellyttäviä uusia maankäytön laajentumisalueita, kuten Hista Länsiradan varressa ja Östersundom Itämetron jatkeella otetaan käyttöön myöhemmin, jos seudun kasvu sitä edellyttää. Maankäyttö ja sen edellytyksenä oleva liikennehanke suunnitellaan ja toteutetaan yhteen kytkettynä kokonaisuutena.

Seudun asuntotuotanto on riittävää ja laadukasta

Varmistetaan, että seudun asuntotuotanto on riittävää kasvavan väestön tarpeisiin ja mahdollistaa laadukkaan asumisen kaikille väestöryhmille. Alueiden eriytymiskehitystä hillitään vahvistamalla elinympäristön ja asuntokannan laatua sekä parantamalla asuinalueiden saavutettavuutta.

Helsingin seudulla asumiseen liittyy useita vetovoimatekijöitä, joita läheskään kaikilla maailman kasvavilla kaupunkiseuduilla ei ole, esimerkiksi turvallisuus, puhdas ympäristö, ruuhkattomuus, ihmisten tasa-arvoisuus ja hyvät koulutusmahdollisuudet. Näistä vetovoimatekijöistä on syytä pitää kiinni ja entisestään vahvistaa.

Esimerkkejä toimenpiteistä:

- Asumisen erilaisten rahoitusmuotojen toimivuuden varmistaminen
- Olemassa olevan asuntokannan ylläpito ja epäkurantin kannan purku
- Joukkoliikennehankkeiden ja muiden asuinalueiden laatua parantavien toimenpiteiden kohdistaminen olemassa oleville alueille

Joukkoliikenne integroidaan kokonaisuutena

Liikennejärjestelmää kehitetään kestäviin kulkumuotoihin pohjautuvaksi muodostamalla koko seudulle pitkän aikavälin raidevisio sekä sen toteuttamispolku. Joukkoliikenne integroidaan kokonaisuutena juna- ja metroverkosta alkaen. Vaihtojen ja solmupisteiden toimivuutta vahvistetaan. Verkostoa laajennetaan vaiheittain pikaraitioteillä pääkaupunkiseudulta alkaen. Verkoston integrointi kokonaisuutena edellyttää suunnittelua ja vaiheistusta.

Esimerkkejä toimenpiteistä:

- Pitkän aikavälin raidevision ja toteuttamispolun muodostaminen ja vaiheittain toteuttaminen
- Vaihtojen parantaminen metron ja junan välillä
- Seudun keskukseen suuntautuvan työmatkaliikenteen ohjaaminen raiteille
- Nopeiden säteittäisten yhteyksien (raskas raide tai bussiyhteys) täydentäminen poikittaisilla pikaraitioteillä
- Raideliikennekapasiteetin merkittävä lisääminen

Liikennehankkeita vuoden 2030 jälkeen

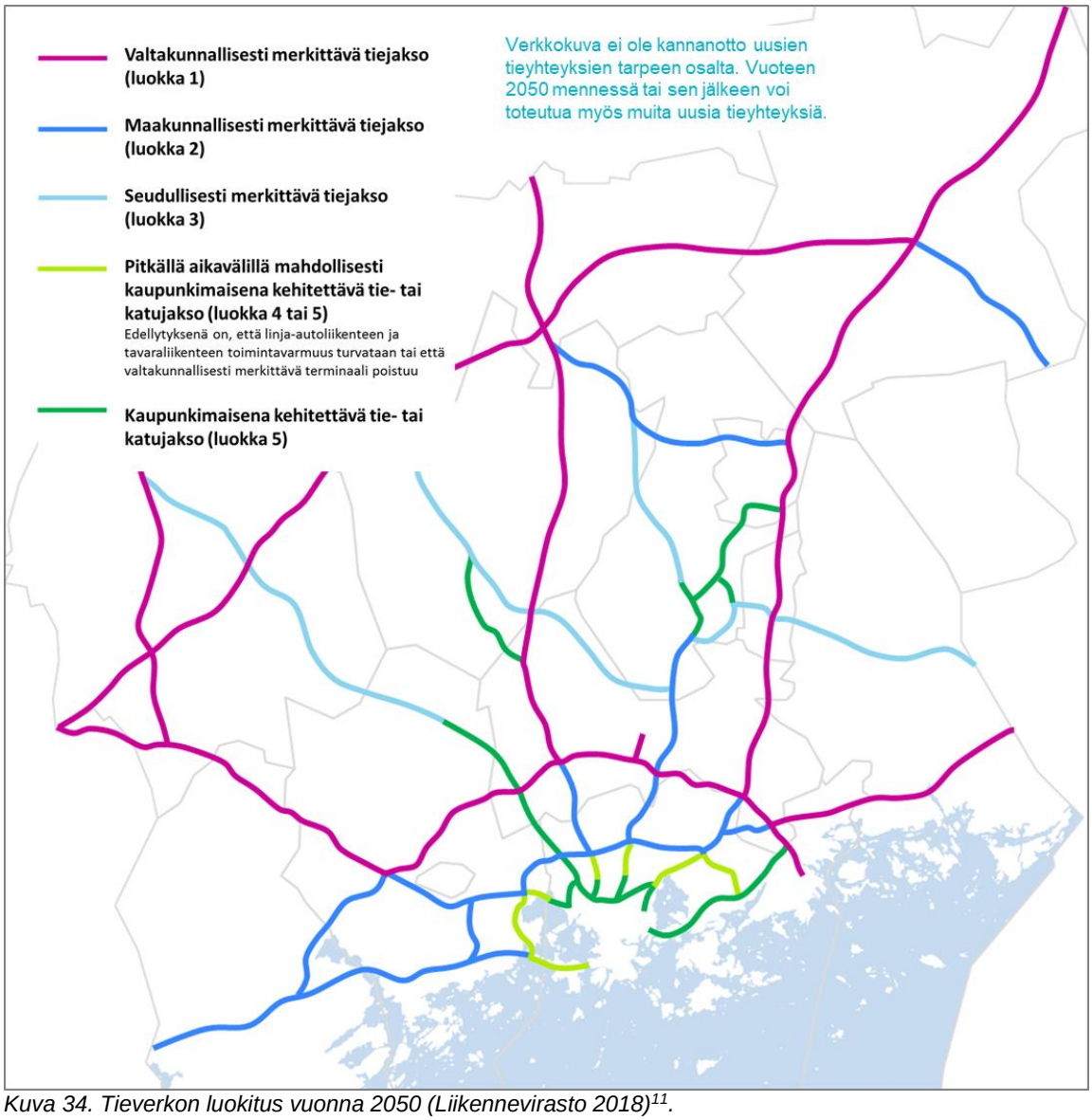
Vuoden 2030 jälkeen aloitettavat liikennehankkeet parantavat joukkoliikenteen kilpailukykyä ja edistävät Helsingin seudun valtakunnallista saavutettavuutta. Raideverkoston toteuttaminen ja vaiheistus tulee suunnitella yhtenä kokonaisuutena. Pikaraitiotieverkkoa on rakennettava siten, ettei synny irrallisia osuuksia, vaan esimerkiksi varikko- ja kalustotarpeet otetaan alusta saakka huomioon. Vuoteen 2030 mennessä aloitettavat liikennehankkeet muodostavat verkostomaisen rakenteen seudun ydinosista alkaen. Vuoden 2030 jälkeen raideverkko laajenee uusien maankäyttöalueiden myötä.

Tunnistettuja liikennehankkeita vuoden 2030 jälkeen:

- Uudet asemat Kehäradalla ja Pääradalla maankäytön edellytysten täyttyessä
- Pikaraitiotieverkon täydentäminen pääkaupunkiseudulla
- Itämetro Mellunmäki–Majvik
- Lentorata
- Länsirata (taajamaliikenne Lohjalle ja Helsinki–Turku nopea ratayhteys)

Länsiradan ja Itämetron uudet maankäyttövyöhykkeet edellyttävät raideinvestoinnin toteuttamista.

Seudun ulkoisia yhteyksiä kehitetään vaiheittain niin tie- kuin rataverkolla. Tie- ja katuverkolla painopiste on joukko- ja tavaraliikenteen toimivuudessa sekä palvelutasotavoitteiden saavuttamisessa. Linja-autoliikenteen ja tavaraliikenteen toimintavarmuus turvataan. Kuvassa 34 on esitetty tieverkon luokitus vuonna 2050. Kappaleessa 4.3 sivuilla 48-49 on kuvattu luokkien merkitys.

Kuva 34. Tieverkon luokitus vuonna 2050 (Liikennevirasto 2018)[11].

[11] Kts. Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet (Liikennevirasto 2018)

Logistiikan poikittaisyhteyksiä Keski-Uudellamaalla täydennetään pitkällä tähtäimellä logistiikan tavoiteverkon ja kehittämispolun mukaisesti. Logistiikan kehittämispolun tavoitteena on ratkaista ongelmia oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti tukien maankäytön kehittämistä suunnittelualueella. Tavoiteverkko kehittää seudullista tieverkkoa siten, että valtatien 4 käytävästä muodostuu Järvenpää - Kantatie 45 -yhteyden kautta sujuva logistiikan laatureitti valtatien 3 suuntaan. Seudulliselle verkolle pyritään ohjaamaan mahdollisimman vähän läpikulkuliikennettä. Pitkämatkainen liikenne, jonka lähtö- ja määräpää ovat Helsingin seudun ulkopuolella, pyritään keskittämään ympäröiville valtateille 3, 4 ja 25 sekä Kehä III:lle. Valtatien 25 kehittäminen pitkällä tähtäimellä on tärkeää pohjoisena logistiikan poikittaisyhteytenä.

Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien parantamisen kehittämispolku:

- Järvenpää - Kantatie 45 -yhteys (toteutus ennen vuotta 2030)
- Kehä IV -pohjoinen linjaus (suunnitteluvalmiuden edistäminen ennen vuotta 2030, toteutus vaiheittain maankäytön ja rahoituksen edellytysten täyttyessä)
- Hyvinkään itäinen ohikulkutie (ja itäinen radanvarsitie pitkän aikavälin varauksena pääosin maankäytön kehittämisen tarpeisiin, toteutus vaiheittain)

Vuoden 2050 liikenne-ennustemallin tavoiteverkko kuvataan tulevaisuuden jatkosuunnittelua varten. Siihen sisältyvät edellä mainitut liikennehankkeet vuoden 2030 jälkeen. Tieverkko kuvataan vuoden 2050 palvelutasokuvauksen mukaisesti (kuva 34). Liikenne-ennustemallin käyttö ohjeistetaan hankekohtaista suunnittelua varten. Hankekohtaisissa selvityksissä voidaan tarkastelukohteen mukaan täydentää tavoiteverkkoa.

6 Miten suunnitelma vaikuttaa?

Tavoitetasojen saavuttaminen

Lähes kaikki MAL 2019 -suunnittelulle asetetut tavoitteet ja tavoitetasot saavutetaan suunnitelman monipuolisella, tehokkaalla ja konkreettisella kokonaisuudella (kuva 35). Alla on kuvattu, mitkä suunnitelman toimenpiteet ovat keskeisiä tavoitetasoihin pääsemisessä ja mitkä ovat suunnitelman vaikutukset suhteessa vertailuvaihtoehtoon (Ve0). Sen jälkeen on kuvattu vaikutusten arvioinnin päätulokset MAL 2019 -tavoitteittain.

MAL 2019 -suunnittelun kärkitavoitteena on leikata liikenteen CO2-päästöjä Helsingin seudulla vähintään 50 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Liikenteen päästövähennystavoite saavutetaan vuonna 2030, mutta se edellyttää, että kaikki suunnittelut toimet toteutuvat. Jos kaikkia päästöihin vaikuttavia keinoja ei saada käyttöön, tulee joitakin toimenpiteitä kiristää entisestään. Tarvittavat keinot tavoitteen saavuttamiseksi on esitetty kuvassa 25 sivulla 56.

Työvoimasaavutettavuus kuvaa seudun houkuttelevuutta ja kasautumisetujen hyödyntämistä. Työvoimasaavutettavuus paranee suunnitelman toimenpiteillä 16 % nykytilanteeseen nähden eli tavoitetaso (10%) ylittyy selvästi. Seutu on entistä houkuttelevampi yrityksille ja asukkaille. Ilman suunnitelman toimenpiteitä työvoimasaavutettavuus paranisi 12 %:ia (Ve0). Työvoimasaavutettavuuteen vaikuttaa myönteisesti väestön kokonaismäärän kasvu ja sijoittuminen hyvin saavutettaville alueille, etenkin seudun ydinalueille. Myös liikenteen sujuvoitumisella ja joukkoliikenteen lipun hinnan alentamisella on myönteisiä vaikutuksia mittarin arvoon. Tiemaksut ja tieliikenteen ruuhkautuminen puolestaan heikentävät työvoimasaavutettavuutta.

Suunnitelman monipuolisilla toimenpiteillä on mahdollisuus hillitä eriytymiskehitystä Helsingin seudulla. Suurimmat MAL 2019 -suunnittelussa käytettävät keinot alueiden eriytymisen hillintään liittyvät etenkin maankäytön sijoittumiseen sekä asumisen monipuolisuutta koskeviin toimenpiteisiin. Suunnitelmassa esitetty konkreettinen myönteisen erityiskohtelun ohjelma, joka kohdistetaan kuntien itsensä määrittelemille alueille, auttaa pitämään tärkeään eriytymiskehityksen teemaan liittyviä toimenpiteitä esillä ja jakamaan hyviä käytäntöjä seudulla.

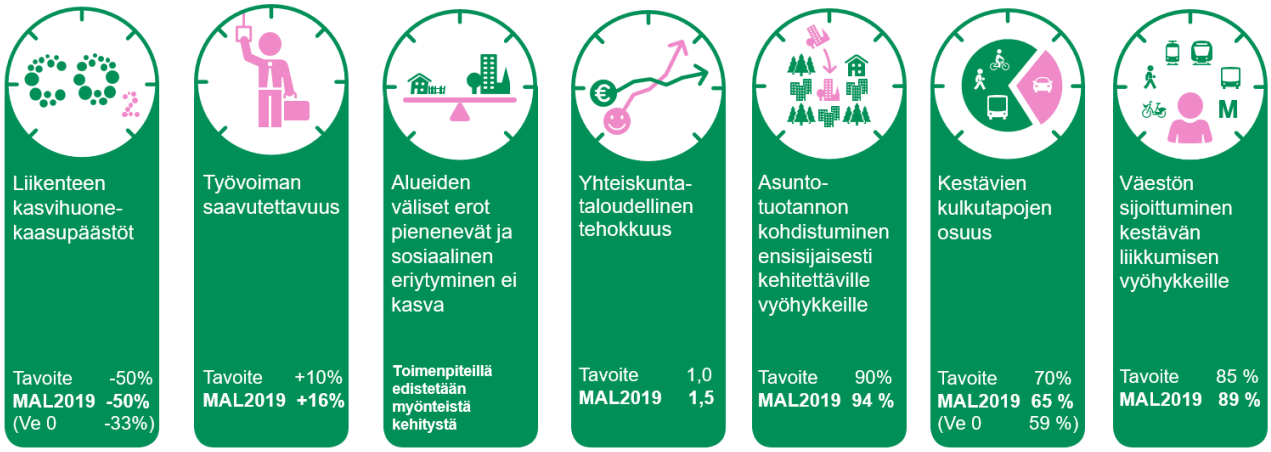
Suunnitelman yhteiskuntataloudellinen tehokkuus eli järjestelmätasolla tehtävän kehittämisen hyöty-kustannus –suhde ylittää asetetun tavoitetason 1. Mittari osoittaa kuinka suuri on suunnitelman yhteiskuntataloudellinen tehokkuus suhteessa vertailuvaihtoehtoon (Ve0). Suunnitelmassa aikasäästöjen summa rahana on hieman suurempi kuin investointikustannukset eli 1,5. Varsinkin uudet pikaraitotiet tuovat isoja käyttäjähyötyjä. Tie- ja pysäköintimaksut muodostavat ison kustannuserän käyttäjille, mutta palautuvat tuloeränä julkistalouteen. Joukkoliikenteen suosion kasvu sujuvoittaa tieliikennettä ja vähentää onnettomuuksia.

Suunnitellusta asuntotuotannosta 94 % kohdistuu seudullisesti ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille, jotka muodostettiin MAL 2019 -prosessin yhteydessä. Asetettu tavoitetaso (90%) ylittyy reippaasti. Mittarissa on tarkasteltu MAL 2019 -suunnittelussa muodostettua asuntorakentamisennusteen sijoittumista.

Suunnitelman toteutuessa yhä useampi seudun asukas kävelee, pyöräilee tai käyttää joukkoliikennettä autoilun sijaan arjen matkoilla. Kestävien kulkutapojen osuus on suunnitelmassa 65 % ja vertailuvaihtoehdossa 59 %. Kunnianhimoista tavoitetasoa 70% ei tämän mittarin osalta saavuteta. Maankäytön tiivistäminen hyvin saavutettaville alueille, joukkoliikenteen runkoyhteyksien kehittäminen, pyöräliikenteen toimenpiteet, kävely-ympäristöjen kehittäminen, liikenteen hinnoittelu ja joukkoliikenteen lippujen hintojen alentaminen vaikuttavat myönteisesti kestävän liikkumisen lisääntymiseen seudulla.

Saavutettavuusvyöhykkeet (SAVU) kuvaavat seudun eri toimintojen, kuten palvelujen ja työpaikkojen, seudullista saavutettavuutta joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn näkökulmasta. Niiden avulla nähdään, mitkä ovat seudullisesti parhaita alueita kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kannalta ja minne maankäyttö kannattaa suunnata. Suunnitelmassa 89 % väestöstä sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille vuonna 2030, mikä ylittää asetetun tavoitetason 85 %. Tunnuslukuun vaikuttaa myönteisesti erityisesti joukkoliikenteen lippujen hinnan alentaminen, maankäytön tiivistäminen ja joukkoliikenteen runkoverkon kehittäminen.

MAL 2019 -päämittarit tavoitetasoineen

Kuva 35. MAL 2019 –suunnitelmalle asetut tavoitetasot ja niiden saavuttaminen suunnitelman toimenpiteillä.

Vähäpäästöinen – Seutu kasvaa kestävästi ja vähentää päästöjä tehokkaasti

Ilmastonmuutoksen torjuminen on yksi keskeisimmistä ihmiskunnan haasteista nyt ja lähitulevaisuudessa. Kansainvälinen ilmastopaneeli on tuoreimmassa raportissaan (IPCC 2018) arvioinut, että nykyisillä päästötavoitteilla ei tulla pysymään 1,5 asteen lämpötilan nousussa, mistä aiheutuu vakavia seurauksia. Kaupungeilla ja kaupunkiseuduilla on keskeinen rooli ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelussa on otettu etunoja etenkin liikenteen päästöjen vähentämisessä. MAL 2019 -suunnittelun kärkitavoitteena on leikata liikenteen CO2-päästöjä Helsingin seudulla vähintään 50 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Seudulle asetettu liikenteen päästövähennystavoite on mahdollista saavuttaa vuonna 2030, mutta se edellyttää, että kaikki suunnittelut toimet toteutuvat riittävällä voimakkuudella. MAL 2019 -suunnitelmassa on esitetty toimenpidepaketti liikenteen päästöjen vähentämiseksi, mikä on hyvä huomioida kuntien, muiden kaupunkiseutujen, Uudenmaan ja valtion päästövähennystoimenpiteiden valmistelussa. Ilmastotavoitteet todennäköisesti kiristyvät entisestään, ja Helsingin seudun on kyettävä vähentämään päästöjään asetettuja tavoitteita nopeammin. Tämä korostaa pikaista tarvetta toteuttaa esitettyjä vähennystoimia riittävän tehokkaasti. Helsingin seudun MAL 2019 -suunnittelu toimii suunnannäyttäjänä ja esimerkkinä myös muille kaupunkiseuduille ja tahoille.

Suunnitelma edistää olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistymistä ja täydentymistä, mikä mahdollistaa yhä useammalle joukkoliikenteen käytön, pyöräilyn tai kävelyn myös arjen lyhyillä matkoilla. Etenkin joukkoliikenteen runkoverkon kehittämisellä, maankäytön tiivistämisellä ja joukkoliikenteen lippujen hintojen alentamisella on myönteisiä vaikutuksia kestävien kulkutapojen kasvuun koko seudulla.

Rakennetussa ympäristössä muodostuu merkittävä osuus kasvihuonekaasupäästöistä. Suunnitelman toimenpiteillä edistetään olemassa olevan rakennuskannan ja uudistuotannon energiatehokkuutta. Tavoitteena on myös kehittää ja hyödyntää kestäviä energiatuotannon ratkaisuja, älykkäiden energiaratkaisujen käyttöä ja edistää kiertotalousratkaisuja.

Suunnitelman toimien toteutuessa syntyy painetta luonto-alueille ja ekologisille yhteyksille sekä metsä- ja viheralueille etenkin tiivistettävillä alueilla (esim. Kehä I sisäpuolella). Toisaalta tiivistäminen ja keskittäminen tukee viherverkon säilymistä.

Maankäytön tiivistäminen aiheuttaa jonkin verran muutospaineita valtakunnallisesti merkittävien rakennetun kulttuuriympäristön alueilla (RKY 2009) ja maakunnallisesti merkittävillä kulttuuriympäristön alueilla pääasiassa pääkaupunkiseudulla. Muutokset kohdistuvat erityisesti Helsingin kantakaupunkiin sekä

raideverkoston läheisyyteen. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden läheisyyteen kohdistuu suunnitelmassa maankäytön osalta vähäisempää muutospainetta, koska ne sijaitsevat kauempana seudun ydinalueelta. Jatkosuunnittelussa alueiden rajauksilla ja suunnitteluratkaisuilla voidaan merkittävästi vaikuttaa vaikutusten syntyyn.

Houkutteleva – Kansainvälinen seutu houkuttelee yrityksiä ja asukkaita

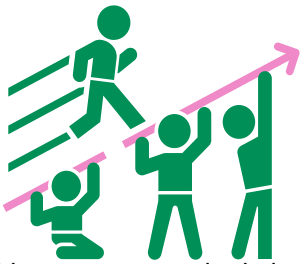

Helsingin seutu tuottaa yli kolmanneksen Suomen kansantuotteesta, seudulla sijaitsee lähes neljännes toimipaikoista ja kolmannes yrityssektorin henkilöstöstä. Talous ja väestö keskittyvät yhä selvemmin Helsingin seudulle, alueen toimiessa koko kansantalouden moottorina. Talouskasvu ja kansainvälinen kilpailu edellyttävät seudulta hyvää houkuttelevuutta ja saavutettavuutta niin paikallisesti, seudullisesti kuin kansainvälisesti. Suunnitelman toimenpiteillä vahvistetaan ja parannetaan seudun houkuttelevuutta niin työvoiman saavutettavuuden, arjen toimivuuden kuin elinkeinoelämän kannalta.

Suunnitelman toimenpiteiden ansiosta asuntojen saatavuus hyvissä sijainneissa paranee. Uudet asunnot sijoittuvat kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä hyvin saavutettaville alueille. Lisäksi asuntomarkkinoiden toimintaedellytykset paranevat. Näillä on myönteinen vaikutus sekä työvoiman saatavuuteen että työvoiman saavutettavuuteen. Työvoiman saavutettavuus paranee seudulla 16 % verrattuna nykytilanteeseen. Suunnitelma mahdollistaa sekoittuneen kaupunkirakenteen, missä asunnot ja työpaikat sijaitsevat tiiviimmin toistensa lähellä lyhentäen päivittäisiä matkoja. Sekoittunut kaupunkirakenne ja saavutettavuus ovat seudun kannalta positiivisia vetovoimatekijöitä.

Suunnitelma parantaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, kun työvoimasaavutettavuus kasvaa, kuljetusten toimintavarmuus paranee ja matka-ajat lyhenevät. Liikkumisedellytykset kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä paranevat ja riippuvuus henkilöauton käytöstä vähenee. Henkilöautolla liikkuminen sujuvoituu ruuhkautumisen vähentyessä, mutta autoilun kustannukset hieman kasvavat.

Elinvoimainen – Taloudellinen tehokkuus takaa seudun kehittämisen ja toimivuuden

Kestävä ja vahva julkistalous luo perusedellytykset suunnitelman toimenpiteille ja seudun elinvoimaiselle kasvulle. Kokonaisuutena suunnitelman liikennehankeohjelma on yhteiskuntataloudellisesti tehokas. Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus kuvaa suunnitelman tuottamien liikennehankkeiden yhteiskuntataloudellisten hyötyjen ja siihen käytettävien resurssien välistä suhdetta eli kokonaiskannattavuutta. Suunnitelman yhteiskuntataloudellinen tehokkuus hyöty-kustannussuhteena kuvattuna on 1,5. Laskennallisesti aika- ja kustannussäästöt sekä julkistalouden tulot ovat siis hieman suurempia kuin investointikustannukset.

Lisäksi on ollut oleellista arvioida julkistaloudellisesti rahoituspohjan realistisuutta niin, että siinä huomioidaan sekä seudun talouskasvun turvaaminen että mahdolliset pidemmän aikavälin epävarmuudet. Liikennejärjestelmän rahoitus kohdentuu suunnitelmassa pääosin joukkoliikennehankkeisiin. Suunnitelmassa päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi vähennetään tieliikenteen liikennesuoritteita muun muassa tiemaksujen avulla. Tiemaksujen tuotot kohdennetaan joukkoliikenteeseen ja maksujen haittoja kompensoiviin toimenpiteisiin ja hankkeisiin (esim. joukkoliikenteen lipun hinnan alentaminen ja palvelutason parantaminen sekä KUHA- hankkeet). Rahoituspohjan laajentuessa kuntien ja valtion rahoitustarpeen osuudet kokonaisinvestointimenoista seudulla laskevat hieman. Suunnitelman hankkeet ja jo päätetyt investointihankkeet ovat yhteensä arviolta noin 4,7 miljardia euroa 2020-luvulla, jotka mahtuvat laskennalliseen koko vuosikymmenen kattavaan budjettirajoitearvioon.

Seudun elinvoimaisuus hyötyy alueellisesta kasautumisesta. Kasautumisen voidaan arvioida kuvaavan osaltaan seudun talouden kehittymismahdollisuuksia, tehokkuutta ja ennakoivan innovaatioiden syntyä. Samalla alueella on tuolloin enemmän potentiaalisia asiakkaita sekä toisistaan hyötyviä yrityksiä, jolloin uudet ideat leviävät nopeammin. Suunnitelman toimenpiteiden seurauksesta vuonna 2030 maankäyttö tiivistyy ja valtaosa uusista asukkaista sijoittuu raidevyöhykkeille. Seudullisen elinvoimaisuuden tärkeä kuvaaja on myös työvoiman saavutettavuuden parantuminen.

Hyvinvoiva –Terveellinen ja turvallinen ympäristö mahdollistaa kaikille aktiivisen arjen

Terveellisyydestä, turvallisuudesta ja elinympäristöstä on pidettävä huoli, jotta seudulla viihdytään ja voidaan hyvin. Suunnitelman monipuolisilla toimenpiteillä lisätään elinympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Suunnitelman toimilla on mahdollista myös hillitä eriytymiskehitystä Helsingin seudulla. Hyvinvointi seudulla lisääntyy, mutta monet toimenpiteet edellyttävät paljon jatkosuunnittelulta. Yhä suurempi osuus väestöstä sijoittuu hyvin saavutettavissa oleville alueille sekä alueille, joissa väestötiheys on riittävä monipuolisille palveluille.

Asunnontuotannon korkea taso tukee kohtuuhintaisuuden tavoitteen saavuttamista ja mahdollistaa erilaisiin asumisen tarpeisiin vastaamisen. Asuntotuotannon riittäväksi tasoksi arvioitu 16 500 asuntoa vuodessa on tavoitteen kannalta sopiva kasvuvauhti. Täydennys- ja uudisrakentamisella voidaan parantaa alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta, ja siten vähentää alueiden eriytymistä. Purkava lisärakentaminen voi olla hyvä väline eriytymiskehityksen hillintään.

Maankäytön tiivistäminen lisää lähisaavutettavuutta, mikä parantaa kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja lisää kestävien kulkutapojen käyttöä. Eri väestöryhmien liikkumismahdollisuuksien kannalta on positiivista, että suunnitelmassa noin 70 % uusista asukkaista sijoittuu raideliikenteen piiriin ja työpaikat sekä asuminen sijoitetaan pitkälti hyville joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn saavutettavuusvyöhykkeille. Riippuvuus henkilöautosta säilyy suurena kehysalueella raidekeskusten ulkopuolella. Näiden alueiden kannalta olennaisia ovat toimivat ja ennakoitavat matkaketjut, uudet liikkumispalvelut joukkoliikenteen täydentäjänä sekä riittävä ja ymmärrettävä joukkoliikenneinformaatio.

Tieliikenteen paikallishaitoille altistuva asukasmäärä laskee sekä vertailuvaihtoehtoon että nykytilanteeseen nähden. Terveyshaittojen ongelma-alueita ovat kuitenkin vilkasliikenteisten väylien varret sekä lentokentän lähialue. Pääväylien varsilla ongelmia voidaan torjua hyvällä suunnittelulla ja meluntorjunnan toteuttamisella. Astmaatikot, ikääntyvät ja lapset saavat suurimmat terveyshyödyt lähipäästöjen vähentymisestä. Tieliikenteen henkilövahingot vähenevät sekä nykytilanteeseen että vertailuvaihtoehtoon nähden. Myös jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus paranee infrastruktuurin parantamisen myötä. Elinympäristöjen laadun vahvistamisella ja asuntokannan laadusta huolehtimisella voi olla merkittäviä vaikutuksia elinympäristön viihtyisyyteen ja hyvinvointiin, jos tavoitteet konkretisoituvat laaja-alaisiksi toimenpiteiksi.

Miten vuoteen 2050 ulottuva suunnitelma vaikuttaa?

Suunnitelman toimenpiteet vuoden 2030 jälkeen tukevat MAL-vision ja -tavoitteiden saavuttamista. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoite edellyttää kuitenkin vähennystoimien voimakasta käyttöä ja toimien aloittamista välittömästi. Koska rakenteelliset toimet vaikuttavat hitaasti ja vaikuttavuus kasvaa pitkällä aikavälillä, on tärkeää, että toiminnallisiin muutoksiin kiinnitetään riittävästi huomiota. On erittäin todennäköistä, että hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen edellyttää päästöjen kompensointia ja hiilinielujen kasvattamista.

Tunnistetut toimenpiteet ovat jatkumoa vuoden 2030 suunnitelman päälinjauksille. Ne ovat strategisesti merkittäviä seudun kehityksen kannalta vuoden 2030 jälkeistä aikaa ajatellen ja toimintaympäristön muutos huomioiden. Seudun tavoitteiden kannalta merkittäviä asioita ovat etenkin seudun kasvun ohjaaminen ja liikenneverkon, erityisesti raideverkon kehittäminen niin, että seudullinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen saavutettavuus tukevat asetettuja tavoitteita ja henkilöautoliikenteen kasvua saadaan hillittyä. Uuden maankäytön sijoittaminen tiivistävästi ja kestävästi tukee MAL 2019 -tavoitteita myös vuoden 2030 jälkeen. Raidevision ja sen toteuttamispolun laadinta yhdessä maankäytön kehittämisen kanssa luo edellytykset MAL-tavoitteiden mukaiseen etenemiseen ja liikennehankkeiden valintaan. Jatkosuunnittelussa on tarpeen kiinnittää huomiota siihen, millaisella yhteistyöllä ja toimintamalleilla MAL-yhteistyön lisäksi voidaan edistää esimerkiksi uusien palveluiden ja teknologioiden hyödyntämistä.

Kriittisiä asioita vuoden 2030 jälkeen, joihin tulee varautua ja luoda suunnittelulla valmiutta jo nyt, ovat ilmastonmuutoksen hillinnän tiukkeneva aikaikkuna ja hiilineutraalisuustoimenpiteet, ennakoitua suuremman väestönkasvun mahdollisuus ja sosiaalisten muutosten hallinta, teknologinen ja palvelukehitys sekä sään ääri-ilmiöihin sopeutuminen.

7 Miten tästä eteenpäin?

Suunnitelman toteuttaminen

MAL-2019 suunnitelmassa pyritään realistiseen ja konkreettiseen tavoitevuoteen 2030 tähtäävään toimenpiteiden toteuttamiseen. Suunnitelmassa määritetään tavoitteiden saavuttamista palveleva maankäytön ja asumisen kehittäminen sekä niitä tukevat liikennejärjestelmän toimenpiteet. Suunnitelman pohjalta valmistellaan ja solmitaan vuoden 2019 aikana MAL-sopimus 2020-2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken. MAL-suunnitelma ja sopimus tulee yhteensovittaa valtakunnallisen 12–vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta määrätään laissa liikennejärjestelmästä ja maanteistä. Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on 12-vuotinen ja se laaditaan eri hallinnonalojen, alueellisten toimijoiden ja elinkeinoelämän edustajien välisessä laajassa yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön johdolla. Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistellaan ensimmäistä kertaa seuraavalla hallituskaudella (2019-). Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tulee huomioida Helsingin seutu kansainvälisen kilpailukyvyn näkökulmasta sekä tunnistaen valtakunnan suurimman keskuksen tarpeet. MAL 2019 –suunnitelma kuvaa ne keskeiset toimenpiteet, millä kasvavan seudun liikennejärjestelmän toimivuus turvataan ja liikenteen ilmastotavoitteet saavutetaan. Seudun sisäisen liikkuvuuden lisäksi on valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa otettava huomioon myös seutua leikkaavien valtakunnallisten yhteyksien tarpeet. Helsingin seutu on aktiivisesti mukana tässä ja tuo kaupunkiseutunäkökulmaa työhön.

Suunnitelma valmistuu kevään 2019 aikana, jonka jälkeen on tarpeen viestiä suunnitelmasta ja sen sisältämistä toimenpiteistä kattavasti eri keinoin. Myös vaikutusten arvioinnin aineistojen hyödyntäminen on tärkeää. Suunnitelman ja vaikutusten arvioinnin aineistoja tullaan jakamaan myös erillisen karttasovelluksen avulla, jolloin aineistojen joustava hyödyntäminen on mahdollista kaikille kiinnostuneille.

Suunnitelmassa ja sen liiteaineistona olevissa toimenpidekorteissa on kiinnitetty huomiota vastuutahojen tunnistamiseen, jotta toimenpiteiden toteutus etenee ja niiden seuranta mahdollistuu.

Suunnitelmaan välittömästi liittyvät jatkotyöt

MAL 2019 suunnitelmassa on tunnistettu jatkotoimenpiteitä, joista monet liittyvät eri hankkeiden eri vaiheissa olevaan suunnitteluun. Tämän lisäksi käynnistetään seudun MAL-suunnittelussa seuraavat, tavoitteita edistävät merkittävät jatkotyöt:

- Maankäyttö: Seudullinen täydennysrakentamisselvitys
- Asuminen: Myönteisen erityiskohtelun ohjelma
- Liikenne: Tiemaksujärjestelmän iteroiva suunnittelu ja vaikutusten arviointi

Suunnitelman seuranta

MAL-sopimuksen seuranta tapahtuu sopijaosapuolten edustajien vuosittaisen seurantakokouksen sekä sen valmistelusta vastaavan MAL-sihteeristön toimesta. HSY vastaa seuranta-aineiston ylläpidosta ja koordinoinnista. Maankäytön ja asumisen seurantatiedon tuottamista varten on perustettu MAL-seurantatietoryhmä, jonka puheenjohtajana toimii HSY. Liikenteen seurantatiedot tuottaa Helsingin seudun liikenne (HSL) yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. HSY vastaa yhteisten seurantaraporttien kokoamisesta. MAL-sopimuksen seuranta on ollut systemaattista ja kattavaa ja seurantaa on tarkoituksenmukaista jatkaa ja kehittää edelleen.

Suunnitelman tavoitteet ja tavoitetasot ovat seurannan lähtökohtana. Seurannassa on tarpeen näyttää, kuinka hyvin toimenpiteitä toteutetaan suunnitelman mukaisesti ja saavutetaanko tavoiteltuja vaikutuksia. Seurannan kehittämisessä on tärkeää hahmottaa maankäytön, asumisen ja liikenteen kokonaisuus siten, että luodaan kokonaisvaltainen kuva seudun kehityksestä.

Päämittareilla ja tukimittareilla on ollut MAL 2019 –suunnitelman vaikutusten arvioinnissa tärkeä rooli. Mittarit ja niiden muodostaminen on tullut vaikutusten arvioinnissa tutuksi, ja niiden hyödyntäminen on perusteltua myös jatkossa. Liikennemallia on kehitetty siten, että mittariarvoja saadaan laskettua suoraviivaisesti.

Liikenteen päästövähennystavoite on velvoittava MAL 2019 –suunnitelmassa. Päästökehitys on keskeinen seurannan kohde jatkossa. Seurantaa tulee kehittää ja harkita myös, voitaisiinko kaikkiin seudun maankäyttö- ja liikennehankkeisiin kaikilla suunnittelutasoilla liittää systemaattinen päästötarkastelu. Tällöin saataisiin laajaa ja kattavaa tietoa liikenteen päästökehityksestä.

MAL 2019 –suunnitelman liikenneinvestoinnit

(Kustannukset perustuvat talven 2018-2019 arvioihin)

Päätetyt/rakenteilla olevat hankkeet (Ve0)

Klaukkalan ohikulkutie
Pasila-Riihimäki 1. vaihe, Pasilan läntinen lisäraide ja Helsingin ratapihan toimivuuden parantaminen
Länsimetro Matinkylä-Kivenlahti
Raide-Jokeri
Kruunusillat
Helsingin kantakaupungin raitioverkon laajennukset (Ilmalaan, Jätkäsaareen, Hernesaareen, Kalasatamaan)
Uudet runkolinjat ja nykyisten jatkeet (500, 510, 530, 560 Matinkylään, 570)

Liikenneinvestoinnit vuoteen 2030 mennessä

Jatkuvat teemapaketit

Liikenneinfran pienet parantamishankkeet (KUHA)	300 M€ (30 M€/vuosi)
Pyöräliikenteen pääverkko	200 M€ [12]
Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelma	60 M€
Helsingin seudun pääväylien liikenteenhallinta	20 M€
Liityntäpysäköinnin toimenpideohjelma	80 M€ [12]
Meluntorjunnan toimintasuunnitelma	67 M€ [12]

Pikaraitiotieverkon kehittäminen

Vihdintien pikaraitiotie Pohjois-Haagaan	48 M€ [13]
Pikaraitiotie Mellunmäki-Tikkurila-Aviapolis-Lentoasema	260 M€ [14]
Viikin-Malmin pikaraitiotie	200 M€
Tuusulanväylän pikaraitiotie Käskynhaltijantielle	25 M€
Pikaraitiotie Matinkylä-Suurpelto-Kera-Leppävaara	182 M€

Raskas raideliikenne

Espoon kaupunkirata Leppävaara-Kauklahti	275 M€
Lähijunaliikenteen varikot (Päärata ja Rantarata)	100 M€
Pisararata	1500 M€
Metron kapasiteetin varmistaminen	
− Metron kääntöraide Matinkylässä	100 M€
− Metron automatisointi	226-277 M€
Pasila - Riihimäki kapasiteetin parantaminen 2. vaihe	273 M€
Kerava-Nikkilä rata henkilöliikenteelle	31 M€
Rautatieliikenteen jatkuva kulunvalvontajärjestelmä vähintään ERTMS taso 2	

Liittymät, jotka edellytyksenä maankäytön kehittymiselle

Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän lisäkaistat	45 M€
Malmin uuden maankäytön yhteydet ja Lahdenväylän parantaminen	93 M€
Kehä I Maarinsolmu ja Hagalundin tunneli	46 M€ + tunneli

Tieverkon kehittäminen ja logistiikka

Kehä III välillä Askisto - Pakkala	40 M€
Raskaan liikenteen taukopaikat	20 M€
Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteydet	
− 1. vaihe Järvenpää – kt 45	46 M€
− Kehä IV –tason yhteyden (mt 152) suunnitteluvalmiutta edistetään	
Lahdenväylän (Vt 4) lisäkaistat Kehä III-Koivukylänväylä	15 M€
Lahdenväylän (Vt 4) lisäkaistat Koivukylänväylä-Kulomäentie	18 M€

[12] Voivat toteutua osittain KUHA-kokonaisuudessa
[13] Kustannusarvioksi päivittyi suunnitelman vaikutusarvioinnin jälkeen 129 M€
[14] Kustannusarvioksi päivittyi suunnitelman vaikutusarvioinnin jälkeen 340 M€

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta**, eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä
- lainmukaisuusperusteella, eli jos
    - päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
    - päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
    - päätös on muuten lainvastainen

ja/tai
- tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä oikaisuvaatimukseen mukaan vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita oikaisuvaatimuksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, oikaisuvaatimuksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:
Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
Puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän **päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun **päätökseen, joka koskee verotusta**, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.
Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.
Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2050 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4100 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6140 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 510 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa
- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet
- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15